

Lietuvos Respublikos Seimo *antroji sesija*

2021 m. gegužės 18 d.–birželio 14 d.
61–72 posėdžiai ir minėjimas

Stenogramos

5

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Antroji sesija

2021 m. gegužės 18 d. – birželio 14 d.

61–72 posėdžiai ir minėjimas

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2021 m. gegužės 18 d.–birželio 10 d.

Rytinis posėdis Nr. 61 (2021 m. gegužės 18 d.)

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. gegužės 18 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	31
Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Mizaro paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-201(3) svarstymas ir priėmimas	31
Seimo nario E. Gentvilo kalba (<i>Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu</i>)	32
Seimo nario J. Sabatausko kalba (<i>Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu</i>)	33
Seimo nario V. Mitalo kalba (<i>Laisvės frakcijos vardu</i>)	33
Seimo narės R. Morkūnaitės-Mikulėnienės kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>)	34
Seimo nario M. Puidoko kalba	34
Seimo nutarimo „Dėl Algimanto Valantino skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-462(2) svarstymas ir priėmimas	38
Seimo nario V. Bako kalba	38
Seimo nario J. Sabatausko kalba	39
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projekto Nr. XIVP-472(2) svarstymas ir priėmimas	41
Kandidato į Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos narius Š. Liekio kalba	41
Seimo nario A. Vyšniausko kalba	42
2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-495, Pelnų mokesčio įstatymo Nr. IX-675 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-496 ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIV-103 „Dėl 2021 metų, 2022 metų ir 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-497 pateikimas (G. Skaistė)	44
Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Mizaro paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-201(3) priėmimo tęsinys	46
Šio nutarimo priėmimas	46
Seimo nutarimo „Dėl Algimanto Valantino skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-462(2) priėmimo tęsinys	46
Šio nutarimo priėmimas	46
2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-495, Pelnų mokesčio įstatymo Nr. IX-675 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-496 ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIV-103 „Dėl 2021 metų, 2022 metų ir 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-497 pateikimo tęsinys	47
2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-121 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-493 ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 15, 21, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-494 pateikimas	52
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 10, 11 ¹ ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-446 pateikimas (A. Veryga)	53

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-496 pateikimo tęsinys	55
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIV-103 „Dėl 2021 metų, 2022 metų ir 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-497 pateikimo tęsinys	55
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 10, 11 ¹ ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-446 pateikimo tęsinys	56
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projekto Nr. XIVP-472(2) priėmimo tęsinys	56

Vakarinis posėdis Nr. 62 (2021 m. gegužės 18 d.)

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-508 pateikimas (M. Navickienė)	59
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11 ¹ , 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-509 ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-510 pateikimas (M. Navickienė)	61
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5 ¹ , 25, 35, 41, 42, 43 ir 48 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-498 pateikimas (M. Navickienė)	63
Vienišo asmens išmokos įstatymo projekto Nr. XIVP-499, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-500, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-501, Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-502, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-503, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-504, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-505, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-506 ir Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-507 pateikimas (M. Navickienė)	66
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 10 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-129 pateikimas (T. V. Raskevičius)	70
Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-403 pateikimas (R. Žemaitaitis)	71
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-480(2) svarstymas	73
Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-5350(2) svarstymas	74
Seimo narės V. Targamadzės kalba	74
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-212 pateikimas (E. Sabutis)	74
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 12, 50, 51, 57 ir 71 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 57 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-413(2) ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 19 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-414(2) svarstymas	76
Seimo nario G. Palucko kalba	76
Seimo nario A. Žukausko kalba	77
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-5108(2) svarstymas	78

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Danutę Gasiūnienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIVP-474 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Šovienė)	79
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 47, 49, 68, 81, 130 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 81 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XIVP-375(2) svarstymas	79
Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4602(2), Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4603(2) ir Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4604(2) svarstymas	81
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 33, 43, 89, 110, 112, 573, 607, 608, 609, 610, 611, 613, 614, 627, 631, 632, 635, 640, 642, 661, 673 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4195(2) ir Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo Nr. X-1238 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4196(2) svarstymas	81
Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4538(2) svarstymas	82
Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5147(2), Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5148, Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5171, Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-988(2), Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1708, Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5179(2) ir Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5180(2) svarstymas	82
Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-508 pateikimo tęsinys	83
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11 ¹ , 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-509 ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-510 pateikimo tęsinys	84
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5 ¹ , 25, 35, 41, 42, 43 ir 48 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-498 pateikimo tęsinys	84
Vienišo asmens išmokos įstatymo projekto Nr. XIVP-499, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-500, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-501, Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-502, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-503, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-504, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-505, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-506 ir Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-507 pateikimo tęsinys	84
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 10 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-129 pateikimo tęsinys	85
Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-403 pateikimo tęsinys	85
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-212 pateikimo tęsinys	85
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Danutę Gasiūnienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIVP-474 priėmimo tęsinys	85
Šio nutarimo priėmimas	85

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-480(2) svarstymo tęsinys	86
Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5350(2) svarstymo tęsinys	86
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 12, 50, 51, 57 ir 71 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 57 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-413(2) ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 19 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-414(2) svarstymo tęsinys	86
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5108(2) svarstymo tęsinys	87
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 47, 49, 68, 81, 130 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 81 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XIVP-375(2) svarstymo tęsinys	87
Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4602(2), Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4603(2) ir Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-4604(2) svarstymo tęsinys	88
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 33, 43, 89, 110, 112, 573, 607, 608, 609, 610, 611, 613, 614, 627, 631, 632, 635, 640, 642, 661, 673 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4195(2) ir Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo Nr. X-1238 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4196(2) svarstymo tęsinys	88
Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4538(2) svarstymo tęsinys	88
Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5147(2) svarstymo tęsinys	88
Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5148 svarstymo tęsinys	88
Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5171 svarstymo tęsinys	88
Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-988(2) svarstymo tęsinys	89
Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1708 svarstymo tęsinys	89
Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5179(2) ir Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5180(2) svarstymo tęsinys	89
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projekto Nr. XIVP-472(2) priėmimo tęsinys	89
Šio nutarimo priėmimas	90
Jūros aplinkos apsaugos įstatymo Nr. VIII-512 3, 8, 9, 11, 15, 16, 17, 18, 20 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo ir 3 priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-459 pateikimas (L. Maskaliovienė)	90
Statybos įstatymo Nr. I-1240 12, 16, 17, 18 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3688(2) ir Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3689(2) svarstymas	90
Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-479 pateikimas (A. Matulas)	91
Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 2, 5 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo nauju 4 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-492 pateikimas (V. Juozapaitis)	92

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-66(2)ES svarstymas	93
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-213(2) svarstymas	93
Seimo nario J. Sabatausko kalba	93
Seimo nario A. Matulo kalba	94
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 49 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4439 svarstymas	94
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. XII-189 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-443(2) svarstymas	95
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 49 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4439 svarstymo tęsinys	95

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	95
---	----

Rytinis posėdis Nr. 63 (2021 m. gegužės 20 d.)

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. gegužės 20 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	97
Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba dėl K. Čilinsko atminimo	98
2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-121 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-493 ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 15, 21, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-494 pateikimo tęsinys (A. Dulkys)	98
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-480(2) priėmimas	102
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-400(2) priėmimas	102
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-401(2) priėmimas	102
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-384(2) priėmimas	103
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 80, 86, 180 ²⁰ , 180 ²⁵ ir 198 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-336(3) priėmimas	103
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 145 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-185(2) priėmimas	104
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 29 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-35(2) priėmimas	104
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80 ⁴ straipsniu“ projekto Nr. XIIIIP-2158(3) priėmimas	104
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-478 pateikimas (M. Majauskas)	105
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-15 pateikimas (A. Palionis)	109
Seimo rezoliucijos „Dėl masinių, sistemingų ir sunkių Kinijos vykdomų žmogaus teisių pažeidimų ir uigūrų genocido“ projekto Nr. XIVP-511 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (D. Šakalienė)	111
Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 19 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-313(2) priėmimas	113

Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 4, 5, 6, 10, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5069(3) priėmimas	113
Įstatymo „Dėl Tauriųjų metalų gaminių kontrolės ir prabavimo konvencijos ir jos priedų ratifikavimo“ Nr. IX-2088 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5070(2) priėmimas	113
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5071(2) priėmimas	114
Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5072(2) priėmimas	114
Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5073(2) priėmimas	115
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5074(2) priėmimas	115
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-392(2) priėmimas	115
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5160(2) priėmimas	115
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-512 pateikimas (S. Krėpšta)	118
2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-121 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-493 ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 15, 21, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-494 pateikimo tęsinys	122
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-480(2) priėmimo tęsinys	123
Šio įstatymo priėmimas	123
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-400(2) priėmimo tęsinys	123
Šio įstatymo priėmimas	123
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-401(2) priėmimo tęsinys	123
Šio įstatymo priėmimas	123
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-384(2) priėmimo tęsinys	123
Šio įstatymo priėmimas	124
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 80, 86, 180 ²⁰ , 180 ²⁵ ir 198 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-336(3) priėmimo tęsinys	124
Šio statuto priėmimas	124
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 145 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-185(2) priėmimo tęsinys	124
Šio statuto priėmimas	124
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 29 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-35(2) priėmimo tęsinys	125
Šio statuto priėmimas	125
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80 ⁴ straipsniu“ projekto Nr. XIIIIP-2158(3) priėmimo tęsinys	125
Šio statuto priėmimas	125
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-478 pateikimo tęsinys	125
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-15 pateikimo tęsinys	126

Seimo rezoliucijos „Dėl masinių, sistemingų ir sunkių Kinijos vykdomų žmogaus teisių pažeidimų ir uigūrų genocido“ projekto Nr. XIVP-511 priėmimo tęsinys	126
Šios rezoliucijos priėmimas	126
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-512 pateikimo tęsinys	127
Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 19 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-313(2) priėmimo tęsinys	128
Šio įstatymo priėmimas	128
Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 4, 5, 6, 10, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5069(3) priėmimo tęsinys	128
Šio įstatymo priėmimas	128
Įstatymo „Dėl Tauriųjų metalų gaminių kontrolės ir prabavimo konvencijos ir jos priedų ratifikavimo“ Nr. IX-2088 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5070(2) priėmimo tęsinys	128
Šio įstatymo priėmimas	128
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5071(2) priėmimo tęsinys	128
Šio įstatymo priėmimas	129
Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5072(2) priėmimo tęsinys	129
Šio įstatymo priėmimas	129
Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5073(2) priėmimo tęsinys	129
Šio įstatymo priėmimas	129
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5074(2) priėmimo tęsinys	129
Šio įstatymo priėmimas	129
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-392(2) priėmimo tęsinys	129
Šio įstatymo priėmimas	130
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5160(2) priėmimo tęsinys	130
Šio įstatymo priėmimas	130

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės, ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio, socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės, kultūros ministro S. Kairio ir energetikos ministro D. Kreivio atsakymai į Seimo narių klausimus	130
---	-----

Vakarinis posėdis Nr. 64 (2021 m. gegužės 20 d.)

Informaciniai pranešimai	136
--------------------------------	-----

Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaita

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės kalba	136
Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, švietimo, mokslo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės, finansų ministrės G. Skaistės, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio ir užsienio reikalų ministro G. Landsbergio atsakymai į Seimo narių klausimus	141

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5358(2) priėmimas	150
Statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 3, 8, 10, 12, 19, 22, 24, 27, 28, 33, 34, 39, 42, 46, 49, 53 straipsnių, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27 ¹ , 52 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5365(2) priėmimas	152
Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 4, 6, 8, 9, 10, 23 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5366(2) priėmimas	155
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. XII-189 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-443(2) priėmimas	155
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-358 pateikimas (A. Strelčiūnas)	155
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-205 pateikimas (E. Sabutis)	158
Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ , 6 ² ir 6 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-237 ir Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 132 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-238 pateikimas (G. Paluckas)	160
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-525 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	162
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIV-84 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-526 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	162
Seimo savaitės (2021-05-24–2021-05-28) – 2021 m. gegužės 25 d. (antradienio) ir 27 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	162
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Rolando Čiapo peticijos“ (projektas Nr. PNP-14-11) priėmimas	163
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Roberto Raulyno peticijos“ (projektas Nr. PNP-14-12) priėmimas	163
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Jaroslavo Jurgo peticijos“ (projektas Nr. PNP-14-13) priėmimas	164
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Emilio Salduko peticijos“ (projektas Nr. PNP-14-14) priėmimas	164
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5358(2) priėmimo tęsinys	164
Šio įstatymo priėmimas	165
Statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 3, 8, 10, 12, 19, 22, 24, 27, 28, 33, 34, 39, 42, 46, 49, 53 straipsnių, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27 ¹ , 52 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5365(2) priėmimo tęsinys	165
Šio įstatymo priėmimas	165
Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 4, 6, 8, 9, 10, 23 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5366(2) priėmimo tęsinys	165
Šio įstatymo priėmimas	165
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. XII-189 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-443(2) priėmimo tęsinys	165
Šio nutarimo priėmimas	165
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-358 pateikimo tęsinys	165

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-205 pateikimo tęsinys	166
Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ , 6 ² ir 6 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-237 ir Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 132 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-238 pateikimo tęsinys	166
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. IV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-525 priėmimo tęsinys	166
Šio nutarimo priėmimas	166
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIV-84 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-526 priėmimo tęsinys	167
Šio nutarimo priėmimas	167
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 32 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-252(2) pateikimas (K. Vilkauskas)	167
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-282(2) pateikimas (K. Vilkauskas)	169
Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3195(3) svarstymas	171
Seimo nario M. Majausko kalba	172
Seimo nario K. Starkevičiaus kalba	173
Seimo nario A. Syso kalba	173
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4594 pateikimas (A. Butkevičius)	178
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-263(2) pateikimas (L. Savickas)	179
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-387 pateikimas (G. Surplys)	181
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 32 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-252(2) pateikimo tęsinys	184
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-282(2) pateikimo tęsinys	185
Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3195(3) svarstymo tęsinys	185
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4594 pateikimo tęsinys	186
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-263(2) pateikimo tęsinys	186
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-387 pateikimo tęsinys	186

Rytinis posėdis Nr. 65 (2021 m. gegužės 25 d.)

Vyriausiosios rinkimų komisijos narių priesaika	188
Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. gegužės 25 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	189
Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos įvykdyto valstybinio terorizmo akto prieš civilinį orlaivį FR 4978“ projekto Nr. XIVP-545 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (Ž. Pavilionis)	190
Seimo nario E. Gentvilo kalba	194

Seimo nario P. Gražulio kalba	195
Seimo nario G. Surplio kalba	195
Partnerystės įstatymo projekto Nr. XIVP-537, Civilinio kodekso 2.19, 3.299 straipsnių pakeitimo ir Kodekso 3.230, 3.231, 3.232, 3.233, 3.234, 3.235 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-538, Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-539 ir Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 3, 4, 6, 10, 25, 27 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo naujais V ¹ ir V ² skyriais įstatymo projekto Nr. XIVP-540 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	197
Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos įvykdyto valstybinio terorizmo akto prieš civilinį orlaivį FR 4978“ projekto Nr. XIVP-545 priėmimo tęsinys	202
Šios rezoliucijos priėmimas	202
Partnerystės įstatymo projekto Nr. XIVP-537, Civilinio kodekso 2.19, 3.299 straipsnių pakeitimo ir Kodekso 3.230, 3.231, 3.232, 3.233, 3.234, 3.235 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-538, Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-539 ir Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 3, 4, 6, 10, 25, 27 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo naujais V ¹ ir V ² skyriais įstatymo projekto Nr. XIVP-540 pateikimo tęsinys	202
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 12, 50, 51, 57 ir 71 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 57 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-413(2) priėmimas	203
Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 19 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-414(2) priėmimas	205
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5108(2) priėmimas	205
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5 ¹ , 25, 35, 41, 42, 43 ir 48 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-498(2) svarstymas	205
Seimo nario A. Vinkaus kalba	206
Seimo nario M. Lingės kalba	206
Seimo nario L. Kukuraičio kalba	206
Seimo narės L. Nagienės kalba	207
Vienišo asmens išmokos įstatymo projekto Nr. XIVP-499(2), Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-500(2), Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-501(2), Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-502(2), Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-503(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-504(2), Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-506(2) ir Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-507(2) svarstymas	208
Seimo nario A. Syso kalba	209
Seimo nario M. Lingės kalba	210
Seimo narės I. Kačinskaitės-Urbonienės kalba (<i>Darbo partijos frakcijos vardu</i>)	210
Seimo nario T. Tomilino kalba	211
Seimo narės, finansų ministrės G. Skaistės kalba	211
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-505 ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-131(2) svarstymas	213
Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projekto Nr. XIVP-535 ir Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projekto Nr. XIVP-536 pateikimas (J. Neverovič)	213
Kandidatės į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nares J. Dilienės kalba	214

Kandidato į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos narius D. Jaso kalba	214
Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2 ir 56 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-491 pateikimas (M. Majauskas)	215
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 12, 50, 51, 57 ir 71 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 57 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-413(2) priėmimo tęsinys	217
Šio įstatymo priėmimas	217
Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 19 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-414(2) priėmimo tęsinys	217
Šio įstatymo priėmimas	217
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-5108(2) priėmimo tęsinys	217
Šio įstatymo priėmimas	217
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5 ¹ , 25, 35, 41, 42, 43 ir 48 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-498(2) svarstymo tęsinys	217
Vienišo asmens išmokos įstatymo projekto Nr. XIVP-499(2), Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-500(2), Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-501(2), Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-502(2), Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-503(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-504(2), Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-506(2), Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-507(2) ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-131(2) svarstymo tęsinys	218
Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2 ir 56 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-491 pateikimo tęsinys	219

Vakarinis posėdis Nr. 66 (2021 m. gegužės 25 d.)

Vyriausybės pusvalandis

Užsienio reikalų ministro Gabrieliaus Landsbergio pranešimas dėl Lietuvos ir tarptautinės bendruomenės pozicijos po Baltarusijos režimo įvykdyto civilinio orlaivio užgrobimo

Užsienio reikalų ministro G. Landsbergio kalba	220
Užsienio reikalų ministro G. Landsbergio atsakymai į Seimo narių klausimus	222
Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-377(2) svarstymas	225
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-398(2) svarstymas	226
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-399(2) svarstymas	226
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-437(2), Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-438(2) ir Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-439(2) svarstymas	227

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 1, 2, 3, 3 ¹ , 3 ² , 4, 7, 11 ¹ , 12 ¹ , 18 ² , 22, 30, 32, 33, 34, 34 ¹ , 34 ⁴ , 34 ⁷ , 34 ⁸ , 34 ¹⁵ , 34 ¹⁸ , 34 ²³ , 34 ²⁵ , 34 ²⁶ , 34 ²⁸ , 34 ³¹ straipsnių, šeštojo skirsnio, 5 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 32 ¹ straipsniu ir antruoju ² skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-171(2)ES ir Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4 ² , 7, 10, 11 ² straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-172(2)ES svarstymas	228
Seimo nario E. Pupinio kalba	228
Seimo narės I. Kačinskaitės-Urbonienės kalba	229
Seimo nario A. Gedvilo kalba	230
Seimo narės L. Girskienės kalba	231
Seimo nario S. Gentvilo kalba	232
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-337(2) svarstymas	233
Seimo nario A. Verygos kalba	234
Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projekto Nr. XIVP-415(2) svarstymas	235
Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209 ¹ , 212, 234 ¹ , 234 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-393(2) svarstymas	235
Administracinių nusižengimų kodekso 585 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-324(2) svarstymas	235
Administracinių nusižengimų kodekso 94 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-328 svarstymas	236
Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-379(2) svarstymas	236
Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-406(2) svarstymas	236
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Algirdo Petro Drevinsko peticijos“ projekto Nr. PNP-14-15 priėmimas	237
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2, 24, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4738 pateikimas (A. Veryga)	237
Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-377(2) svarstymo tęsinys	240
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-398(2) svarstymo tęsinys	240
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-399(2) svarstymo tęsinys	240
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-437(2), Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-438(2) ir Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-439(2) svarstymo tęsinys	240
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 1, 2, 3, 3 ¹ , 3 ² , 4, 7, 11 ¹ , 12 ¹ , 18 ² , 22, 30, 32, 33, 34, 34 ¹ , 34 ⁴ , 34 ⁷ , 34 ⁸ , 34 ¹⁵ , 34 ¹⁸ , 34 ²³ , 34 ²⁵ , 34 ²⁶ , 34 ²⁸ , 34 ³¹ straipsnių, šeštojo skirsnio, 5 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 32 ¹ straipsniu ir antruoju ² skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-171(2)ES ir Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4 ² , 7, 10, 11 ² straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-172(2)ES svarstymo tęsinys	241
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-337(2) svarstymo tęsinys	241
Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projekto Nr. XIVP-415(2) svarstymo tęsinys	242

Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209 ¹ , 212, 234 ¹ , 234 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-393(2) svarstymo tęsinys	243
Administracinių nusižengimų kodekso 585 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-324(2) svarstymo tęsinys	243
Administracinių nusižengimų kodekso 94 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-328 svarstymo tęsinys	243
Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-379(2) svarstymo tęsinys	243
Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-406(2) svarstymo tęsinys	243
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-514 ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-515 pateikimas (M. Navickienė)	245
Darbo kodekso 108, 109, 139, 213 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-489 pateikimas (M. Navickienė)	245
Įstatymo „Dėl pareiškimų pagal 1959 m. balandžio 20 d. Europos konvenciją dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose ir 1978 m. kovo 17 d. Europos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose papildomą protokolą“ projekto Nr. XIVP-460 ir Įstatymo „Dėl Europos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose antrojo papildomo protokolo ratifikavimo“ Nr. IX-1997 papildymo 4 ir 5 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-461 pateikimas (E. Dobrovolska)	246
Sporto įstatymo Nr. I-1151 2, 3, 5, 7, 10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-533 ir Švietimo įstatymo Nr. I-1489 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-534 pateikimas (J. Šiugždinienė)	247
Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-490 pateikimas (V. Juozapaitis)	250
Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 2 straipsnio 16, 17 ir 43 dalies, 3 straipsnio 1 dalies 6 punkto, 56 straipsnio 1 ir 2 dalies, 58 straipsnio 4 dalies, 65 straipsnio 2 ir 3 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4170 pateikimas (V. Kernagis)	250
Darbo kodekso Nr. XII-2603 171 ir 176 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-528 pateikimas (A. Sysas)	251
Informaciniai pranešimai	253
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-514 ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-515 pateikimo tęsinys	253
Darbo kodekso 108, 109, 139, 213 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-489 pateikimo tęsinys	253
Įstatymo „Dėl pareiškimų pagal 1959 m. balandžio 20 d. Europos konvenciją dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose ir 1978 m. kovo 17 d. Europos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose papildomą protokolą“ projekto Nr. XIVP-460 ir Įstatymo „Dėl Europos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose antrojo papildomo protokolo ratifikavimo“ Nr. IX-1997 papildymo 4 ir 5 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-461 pateikimo tęsinys	253
Sporto įstatymo Nr. I-1151 2, 3, 5, 7, 10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-533 ir Švietimo įstatymo Nr. I-1489 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-534 pateikimo tęsinys	254
Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-490 pateikimo tęsinys	254
Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 2 straipsnio 16, 17 ir 43 dalies, 3 straipsnio 1 dalies 6 punkto, 56 straipsnio 1 ir 2 dalies, 58 straipsnio 4 dalies, 65 straipsnio 2 ir 3 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4170 pateikimo tęsinys	254
Darbo kodekso Nr. XII-2603 171 ir 176 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-528 pateikimo tęsinys	254

Rytinis posėdis Nr. 67 (2021 m. gegužės 27 d.)

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. gegužės 27 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	256
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5 ¹ , 25, 35, 41, 42, 43 ir 48 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-498(2) priėmimas	257
Vienišo asmens išmokos įstatymo projekto Nr. XIVP-499(2) priėmimas	258
Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-500(2) priėmimas	259
Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-501(2) priėmimas	259
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-502(2) priėmimas	260
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-503(2) priėmimas	260
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-504(2) priėmimas	261
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-506(2) priėmimas	261
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-507(2) priėmimas	261
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-131(2) priėmimas	261
Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-508(2) svarstymas	261
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11 ¹ , 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-509(2) svarstymas	262
Seimo nario M. Lingės kalba	262
Seimo narės L. Nagienės kalba	263
Seimo nario A. Syso kalba	263
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-510(2) svarstymas	264
Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projekto Nr. XIVP-531 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Kanopa)	264
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	267
Seimo nario K. Masiulio kalba	267
Seimo nario V. Ažuolo kalba	268
Seimo nario A. Vyšniausko kalba	269
Seimo nario J. Razmos kalba	270
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-550 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	273
Šio nutarimo priėmimas	273
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-551 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	273
Šio nutarimo priėmimas	274
Seimo savaitės (2021-06-07–2021-06-11) – 2021 m. birželio 8 d. (antradienio) ir 10 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (J. Razma)	274

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5 ¹ , 25, 35, 41, 42, 43 ir 48 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-498(2) priėmimo tęsinys	274
Šio įstatymo priėmimas	274
Vienišo asmens išmokos įstatymo projekto Nr. XIVP-499(2) priėmimo tęsinys	275
Šio įstatymo priėmimas	275
Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-500(2) priėmimo tęsinys	275
Šio įstatymo priėmimas	275
Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-501(2) priėmimo tęsinys	275
Šio įstatymo priėmimas	275
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-502(2) priėmimo tęsinys	275
Šio įstatymo priėmimas	276
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-503(2) priėmimo tęsinys	276
Šio įstatymo priėmimas	276
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-504(2) priėmimo tęsinys	276
Šio įstatymo priėmimas	276
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-506(2) priėmimo tęsinys	276
Šio įstatymo priėmimas	276
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-507(2) priėmimo tęsinys	277
Šio įstatymo priėmimas	277
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-131(2) priėmimo tęsinys	277
Šio įstatymo priėmimas	277
Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-508(2) svarstymo tęsinys	277
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11 ¹ , 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-509(2) ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-510(2) svarstymo tęsinys	277
Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projekto Nr. XIVP-531 priėmimo tęsinys	278
Šios rezoliucijos priėmimas	278
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 1, 2, 3, 3 ¹ , 3 ² , 4, 7, 11 ¹ , 12 ¹ , 18 ² , 22, 30, 32, 33, 34, 34 ¹ , 34 ⁴ , 34 ⁷ , 34 ⁸ , 34 ¹⁵ , 34 ¹⁸ , 34 ²³ , 34 ²⁵ , 34 ²⁶ , 34 ²⁸ , 34 ³¹ straipsnių, šeštojo skirsnio, 5 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 32 ¹ straipsniu ir antruoju ² skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-171(2)ES svarstymo tęsinys	279
Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4 ² , 7, 10, 11 ² straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-172(2)ES svarstymo tęsinys	280

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, kultūros ministro S. Kairio, švietimo, mokslo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės, finansų ministrės G. Skaistės, energetikos ministro D. Kreivio, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio ir vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės atsakymai į Seimo narių klausimus	286
---	-----

Vakarinis posėdis Nr. 68 (2021 m. gegužės 27 d.)

Opozicinės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė

Diskusija „Šiuolaikinė mokykla. Ant kokių vertybinių pamatų ketiname ją statyti?“

Rengimo šeimai asociacijos pirmininko, teisininko R. Aušroto pranešimas	
„Ar švietimo sistemoje liks vietos rengimui šeimai?“	292
Vytauto Didžiojo universiteto profesorės, Santuokos ir šeimos studijų centro atstovės B. Obelenienės pranešimas „Koks yra lytiškumo ugdymo tikslas mokykloje?“	294
Lietuvos tėvų forumo atstovo K. Mikolajūno pranešimas „Mažos nevalstybinės mokyklos Tūkstantmečio mokyklų kontekste“	296
Lietuvos istorijos mokytojų asociacijos tarybos pirmininko R. Ramanausko pranešimas „Žvilgsnis į naują istorijos mokymo programos projektą“	297
Panevėžio rajono Raguvos gimnazijos direktorės A. Sakalauskienės pranešimas „Regiono mokyklų vieta Tūkstantmečio mokyklų žemėlapyje“	299
Vilniaus universiteto ir Vytauto Didžiojo universiteto profesorės, dėstytojos, Švietimo tarybos narės, Lietuvos muzikos mokytojų asociacijos tarybos narės E. Sakadolskienės pranešimas „Kultūrinis, meninis ugdymas ir jo svarba“	300
Kauno klinikų Vaikų ligų klinikos vadovo, profesoriaus R. Kėvalo pranešimas „Metai su COVID-19 infekcija ir kas nutiko mūsų vaikams“	302
Pranešėjų atsakymai į Seimo narių klausimus	303

Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, išarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymo Nr. XIII-2719 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-287 pateikimas (L. Nagienė)	305
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-253 pateikimas (L. Nagienė)	308
Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-254 pateikimas (J. Jarutis)	310
Baudžiamojo proceso kodekso 212, 217, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-546 ir Baudžiamojo kodekso 40 ¹ straipsniu papildymo ir 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-547 pateikimas (A. Veryga)	312
Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (priėmimo data 2021 m. gegužės 5 d. Nr. 307, identifikacinis kodas: 2021-10233, užregistravimo TAR data: 2021 m. gegužės 10 d.) 1.17 punktą, kuriame keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ 22 punktą, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projekto Nr. XIVP-548 pateikimas (V. Jukna)	316
Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, išarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymo Nr. XIII-2719 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-287 pateikimo tęsinys	321
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-253 pateikimo tęsinys	322
Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-254 pateikimo tęsinys	322

Baudžiamojo proceso kodekso 212, 217, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-546 ir Baudžiamojo kodekso 40 ¹ straipsniu papildymo ir 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-547 pateikimo tęsinys	323
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41 ¹ straipsniu ir III skyriaus dešimtuoju skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-532 pateikimas (A. Vaiciukevičiūtė)	323
Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5353(2) priėmimas	325
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38 ¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5354(2) priėmimas	326
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-66(2)ES priėmimas	326
Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209 ¹ , 212, 234 ¹ , 234 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-393(2) priėmimas	326
Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5147(2) priėmimas	326
Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4538(2) priėmimas	326
Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4602(2) priėmimas	327
Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4603(2) priėmimas	327
Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4604(2) priėmimas	327
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-213(3) priėmimas	327
Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5350(2) priėmimas	328
Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projekto Nr. XIVP-535(2) ir Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projekto Nr. XIVP-536(2) svarstymas ir priėmimas	328
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projekto Nr. XIIIIP-4442(2) svarstymas	329
Seimo nario V. Rakučio kalba	329
Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-529 ir Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-530 pateikimas (A. Kupčinskas)	330
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41 ¹ straipsniu ir III skyriaus dešimtuoju skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-532 pateikimo tęsinys	335
Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5353(2) priėmimo tęsinys	335
Šio įstatymo priėmimas	335
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38 ¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5354(2) priėmimo tęsinys	335
Šio įstatymo priėmimas	335
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-66(2)ES priėmimo tęsinys	335
Šio įstatymo priėmimas	335

Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209 ¹ , 212, 234 ¹ , 234 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-393(2) priėmimo tęsinys	336
Šio įstatymo priėmimas	336
Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5147(2) priėmimo tęsinys	336
Šio įstatymo priėmimas	336
Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4538(2) priėmimo tęsinys	336
Šio įstatymo priėmimas	336
Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4602(2) priėmimo tęsinys	336
Šio įstatymo priėmimas	336
Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4603(2) priėmimo tęsinys	336
Šio įstatymo priėmimas	336
Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4604(2) priėmimo tęsinys	337
Šio įstatymo priėmimas	337
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-213(3) priėmimo tęsinys	337
Šio įstatymo priėmimas	337
Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5350(2) priėmimo tęsinys	337
Šio įstatymo priėmimas	337
Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projekto Nr. XIVP-535(2) priėmimo tęsinys	337
Šio nutarimo priėmimas	337
Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projekto Nr. XIVP-536(2) priėmimo tęsinys	337
Šio nutarimo priėmimas	337
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projekto Nr. XIIIIP-4442(2) svarstymo tęsinys	338

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas	338
Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	339

Rytinis posėdis Nr. 69 (2021 m. birželio 8 d.)

Respublikos Prezidento G. Nausėdos metinis pranešimas	341
Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. birželio 8 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	347
2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-495 pirmasis svarstymas	348

Seimo nario V. Mitalo kalba	351
Seimo nario M. Majausko kalba	352
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	353
Seimo nario V. Ažuolo kalba	354
Seimo nario E. Gentvilo kalba	355
Seimo nario G. Palucko kalba	356
Seimo narės R. Tamašunienės kalba	356
Seimo nario A. Vinkaus kalba	357
Seimo narės I. Kačinskaitės-Urbonienės kalba	358
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11 ¹ , 14, 18, 21, 24, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-509(2) priėmimas	359
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-510(2) priėmimas	360
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-514(2) ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-515(2) svarstymas	360
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Tomo Kazlauskio peticijos“ (projektas Nr. PNP-14-16) priėmimas	360
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projekto Nr. XIVP-369 pateikimas (D. Asanavičiūtė)	361
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-566 pateikimas (S. Gentvilas)	364
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11 ¹ , 14, 18, 21, 24, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-509(2) priėmimo tęsinys	367
Šio įstatymo priėmimas	368
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-510(2) priėmimo tęsinys	368
Šio įstatymo priėmimas	368
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-514(2) ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-515(2) svarstymo tęsinys	368
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projekto Nr. XIVP-369 pateikimo tęsinys	368

Vakarinis posėdis Nr. 70 (2021 m. birželio 8 d.)

Konstitucinio Teismo teisėjo V. Mizaro priesaika	369
--	-----

Diskusija dėl Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitos

Seimo opozicijos lyderio S. Skvernelio kalba	369
Seimo nario L. Kukuraičio kalba (<i>Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu</i>)	370
Seimo narės I. Pakarklytės kalba (<i>Laisvės frakcijos vardu</i>)	372
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-437(2) priėmimas	374
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-438(2) priėmimas	374

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-439(2) priėmimas	375
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 75 ¹ , 75 ² , 75 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-567 pateikimas (J. Šiugždinienė)	375
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-544 pateikimas (A. Žukauskas)	378
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-616 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	381
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-617 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	382
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-618 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	382
Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-479(2) svarstymas	383
Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-558 ir Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-559 pateikimas (J. Sejonienė)	383
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projekto Nr. XIVP-255 pateikimas (A. Norkienė)	383
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-520 pateikimas (V. Jukna)	384
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 18 d. nutarimo Nr. XIV-320 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-560 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	387
Kandidato į Vyriausiosios rinkimų komisijos narius M. Reznikovo kalba ir atsakymai į Seimo narių klausimus	388
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-408 pateikimas (V. Giraitytė)	390
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-441 pateikimas (I. Kačinskaitė-Urbonienė)	391
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-412 pateikimas (V. Jukna)	394
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8, 14, 19, 20, 21, 25, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-487 pateikimas (I. Kačinskaitė-Urbonienė)	396
Civilinio kodekso 2.81 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-464 ir Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-465 pateikimas (V. Fiodorovas)	399
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 ir 15 ³ straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-36(2) svarstymas	400
Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-521 pateikimas (A. Skardžius)	400
Civilinio kodekso 6.914 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-522, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-523 ir Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-524 pateikimas (V. Gapšys)	401

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-437(2) priėmimo tęsinys	404
Šio įstatymo priėmimas	404
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-438(2) priėmimo tęsinys	404
Šio įstatymo priėmimas	404
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-439(2) priėmimo tęsinys	405
Šio įstatymo priėmimas	405
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 75 ¹ , 75 ² , 75 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-567 pateikimo tęsinys	405
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-544 pateikimo tęsinys	405
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-412 pateikimo tęsinys	405
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-408 pateikimo tęsinys	405
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-520 pateikimo tęsinys	406
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-441 pateikimo tęsinys	406
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8, 14, 19, 20, 21, 25, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-487 pateikimo tęsinys	406
Civilinio kodekso 2.81 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-464 ir Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-465 pateikimo tęsinys	406
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 ir 15 ³ straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XVP-36(2) svarstymo tęsinys	406
Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-521 pateikimo tęsinys	407
Civilinio kodekso 6.914 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-522, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-523 ir Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-524 pateikimo tęsinys	407
Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-479(2) svarstymo tęsinys	407
Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-558 ir Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-559 pateikimo tęsinys	407
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projekto Nr. XVP-255 pateikimo tęsinys	408
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-616 priėmimo tęsinys	408
Šio nutarimo priėmimas	408
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-617 priėmimo tęsinys	408
Šio nutarimo priėmimas	408

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-618 priėmimo tęsinys	408
Šio nutarimo priėmimas	408
Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-273 neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projekto Nr. XIVP-541 pateikimas (A. Skardžius)	409
Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-527 pateikimas (V. Gapšys)	411
Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projekto Nr. XIVP-565 pateikimas (I. Kačinskaitė-Urbonienė)	412
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-249 pateikimas (S. Skvernelis)	415
Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 4, 5, 6, 8, 11, 14, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-286 pateikimas (L. Girskienė)	416
Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-273 neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projekto Nr. XIVP-541 pateikimo tęsinys	419
Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-527 pateikimo tęsinys	419
Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projekto Nr. XIVP-565 pateikimo tęsinys	419
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-249 pateikimo tęsinys	420
Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 4, 5, 6, 8, 11, 14, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-286 pateikimo tęsinys	420

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	420
Seimo narės J. Sejonienės pareiškimas	421

Rytinis posėdis Nr. 71 (2021 m. birželio 10 d.)

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. birželio 10 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	422
Statybos įstatymo Nr. I-1240 12, 16, 17, 18 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-3688(2) priėmimas	422
Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-3689(2) priėmimas	424
Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-379(2) priėmimas	425
Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-406(2) priėmimas	425
Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projekto Nr. XIVP-415(2) priėmimas	425
Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 1, 2, 6, 8, 9, 13 straipsnių, V skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 straipsniu ir VI skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-388(2) ES ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 480 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-389(2) svarstymas	426

Seimo nario K. Adomaičio kalba	427
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4059(2), Baudžiamojo proceso kodekso 8 ¹ , 51, 101, 148, 179, 182, 214, 218, 220, 236, 286, 308, 310, 317, 319, 323, 324, 375, 385, 422 ir 430 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4060, Teismų įstatymo Nr. I-480 37 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4061, Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 papildymo 6 ¹ straipsniu ir 7, 9, 10, 11, 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4062(2), Civilinio proceso kodekso 111, 117, 121, 123, 124, 175 ¹ , 604, 605, 624 ¹ , 631, 640, 644, 646, 648, 657 ir 679 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4063, Administracinių nusižengimų kodekso 573, 574, 577, 579, 585, 609, 616, 620, 622, 624, 637, 646 ir 647 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4064(2), Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4066(2), Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4067, Civilinio kodekso 1.73, 1.122, 2.44, 2.49, 2.54, 2.66, 6.166, 6.192, 6.228 ⁷ , 6.228 ¹⁴ , 6.901, 6.991 ir 6.993 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4068(2), Pašto įstatymo Nr. VIII-1141 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4069(2), Antstolių įstatymo Nr. IX-876 43 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4070, Notariato įstatymo Nr. I-2882 papildymo 34 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4071, Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 papildymo 4 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4072, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo Nr. VIII-1708 17 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4073(2), Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 13, 17, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4074(2), Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 24, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4075(2), Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 12, 13, 14, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4076(2) ir Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 papildymo 41 ¹ straipsniu ir 42, 65, 66, 67, 67 ¹ ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4077(2) svarstymas	428
Statybos įstatymo Nr. I-1240 12, 16, 17, 18 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3688(2) priėmimo tęsinys	433
Šio įstatymo priėmimas	434
Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3689(2) priėmimo tęsinys	434
Šio įstatymo priėmimas	434
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-337(2) priėmimas	434
Šio įstatymo priėmimas	437
Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3195(3) priėmimas	438
Šio įstatymo priėmimas	442
Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-379(2) priėmimo tęsinys	442
Šio įstatymo priėmimas	442
Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-406(2) priėmimo tęsinys	443

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės, žemės ūkio ministro K. Navicko, kultūros ministro S. Kairio, finansų ministrės G. Skaistės, sveikatos apsaugos ministro A. Dulcio bei švietimo, mokslo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės atsakymai į Seimo narių klausimus	445
---	-----

Vakarinis posėdis Nr. 72 (2021 m. birželio 10 d.)

Generalinės prokuratūros atstovo informacija

Generalinio prokuroro pavaduotojo G. Ivanausko kalba	450
Generalinio prokuroro pavaduotojo G. Ivanausko atsakymai į Seimo narių klausimus	451
Europos Komisijos Pirmininko pavaduotojos, atsakingos už vertybes ir skaidrumą, V. Jurovos kalba	455
Europos Komisijos Pirmininko pavaduotojos, atsakingos už vertybes ir skaidrumą, V. Jurovos atsakymai į Seimo narių klausimus	458
<i>Vidaus reikalų ministrės Agnės Bilotaitės atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 208 straipsnį)</i>	
Vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės kalba	461
Vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės atsakymai į Seimo narių papildomus klausimus	464
Seimo nutarimo „Dėl Danutės Jočienės skyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pirmininke“ projekto Nr. XIVP-622 pateikimas (J. Šovienė)	465
Kandidatės į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pirmininko pareigas D. Jočienės kalba	466
Kandidatės į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pirmininko pareigas D. Jočienės atsakymai į Seimo narių klausimus	467
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Nerijų Meilutį šio teismo pirmininku“ projekto Nr. XIVP-621 pateikimas (J. Šovienė)	471
Kandidato į Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko pareigas N. Meilučio kalba	472
Kandidato į Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko pareigas N. Meilučio atsakymai į Seimo narių klausimus	474
Seimo nutarimo „Dėl Arvydo Daugėlos atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIVP-620 pateikimas (J. Šovienė)	476
Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 15 ir 18 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16 ³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-513 pateikimas (J. Neverovič)	477
Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projekto Nr. XIVP-394(2)ES, Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9 ¹ , 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ³ ir 9 ⁴ straipsniais ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-395(2), Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 straipsnių ir Įstatymo septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-396(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 178, 589 straipsnių pakeitimo ir 179 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-397(2) svarstymas	480
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 201, 202 straipsnių pakeitimo ir 204 straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-198(2) svarstymas	481
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 243 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-199(2) svarstymas	482
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 134 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo nauju 134 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XIVP-323(2) svarstymas	482
Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-406(2) priėmimo tęsinys	483
Šio įstatymo priėmimas	483

Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projekto Nr. XIVP-415(2) priėmimo tęsinys	483
Šio įstatymo priėmimas	483
Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 1, 2, 6, 8, 9, 13 straipsnių, V skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 straipsniu ir VI skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-388(2)ES ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 480 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-389(2) svarstymo tęsinys	483
Seimo nutarimo „Dėl Arvydo Daugėlos atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIVP-620 pateikimo tęsinys	483
Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 15 ir 18 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16 ³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-513 pateikimo tęsinys	484
Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projekto Nr. XIVP-394(2)ES, Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9 ¹ , 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ³ ir 9 ⁴ straipsniais ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-395(2), Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 straipsnių ir Įstatymo septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-396(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 178, 589 straipsnių pakeitimo ir 179 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-397(2) svarstymo tęsinys	484
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 201, 202 straipsnių pakeitimo ir 204 straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-198(2) svarstymo tęsinys	484
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 243 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-199 svarstymo tęsinys	485
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 134 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo nauju 134 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XIVP-323(2) svarstymo tęsinys	486
Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-619 pateikimas (R. Lopata)	487
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 38 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-519 pateikimas (A. Dulkys)	489
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-543 ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1998 m. sausio 15 d. nutarimo Nr. VIII-612 „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-549 pateikimas (A. Veryga)	492
Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1159(2) ir Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1160(2) pateikimas (A. Armonaitė)	493
Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-228(2) pateikimas (L. Girskienė)	497
Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 2, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-564 pateikimas (D. Kvedaravičius)	497
Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 47, 48, 49, 50, 53 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 48 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-553 pateikimas (D. Augutis)	498
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-552 pateikimas (S. Šedbaras)	500
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-615 pateikimas (G. Paluckas)	500
Seimo savaitės (2021-06-14–2021-06-18) – 2021 m. birželio 15 d. (antradienio) ir birželio 17 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (J. Razma)	501
Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-619 pateikimo tęsinys	502
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 38 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-519 pateikimo tęsinys	503

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-543 ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1998 m. sausio 15 d. nutarimo Nr. VIII-612 „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-549 pateikimo tęsinys	503
Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1159(2) ir Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1160(2) pateikimo tęsinys	503
Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-228(2) pateikimo tęsinys	503
Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 2, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-564 pateikimo tęsinys	504
Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 47, 48, 49, 50, 53 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 48 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-553 pateikimo tęsinys	504
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-552 pateikimo tęsinys	504
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-615 pateikimo tęsinys	504

*Minėjimas, skirtas Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido dienoms
bei tragiškoms netektims ir pasipriešinimui atminti
(Lukiškių aikštėje)*

2021 m. birželio 14 d.

Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos kalba (<i>vaizdo įrašas</i>)	507
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba	507
Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės Ingridos Šimonytės kalba	508
1941 m. birželio 14 d. tremtinės Irenos Saulutės Valaitytės-Špakauskienės kalba	509
Vilniaus arkivyskupo metropolito Gintaro Grušo kalba	510
Pilietiškumo pagrindų ir istorijos mokytojo Mindaugo Nefo kalba	511
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	513

SANTRUMPOS

<i>DPF</i>	– Darbo partijos frakcija
<i>LF</i>	– Laisvės frakcija
<i>LRF</i>	– Lietuvos regionų frakcija
<i>LSDPF</i>	– Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
<i>LSF</i>	– Liberalų sąjūdžio frakcija
<i>LVŽSF</i>	– Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
<i>MSNG</i>	– Mišri Seimo narių grupė
<i>TS-LKDF</i>	– Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

<i>A</i>	– alternatyvus teisės aktas
<i>ES</i>	– su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
<i>GR</i>	– Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
<i>VK</i>	– su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 61 STENOGRAMA

2021 m. gegužės 18 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos! Pradedame gegužės 18 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Skelbiu registraciją.
Užsiregistravo 116 Seimo narių.

10.00 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. gegužės 18 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, gerbiama Pirmininke, norėčiau paprašyti perkelti du klausimus į ketvirtadienio darbotvarkę, tai yra darbotvarkės 2-25 ir 2-26 klausimus – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymų projektus. Jų pateikimas yra numatomas gana vėlai vakare, o mes šiandien turėsime gana intensyvias diskusijas biudžeto klausimu, tad būtų prasminga šiuos klausimus iš tiesų aptarti ne taip vėlai vakare, gerai išdiskutuoti ir priimti sprendimą ketvirtadienį iš ryto. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Mykolai, gal galėtumėte pasakyti įstatymų projektų numerius, jeigu turite.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Įstatymų projektai Nr. XIVP-478 ir Nr. XIVP-15.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Daugiau pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti M. Majausko pasiūlymui perkelti įstatymų projektus į ketvirtadienio darbotvarkę? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Ar galime darbotvarkei pritarti bendru... (*Balsai salėje*) Atleiskite, dar turime vieną formalų klausimą. V. Juozapaičio teikiamas įstatymo projektas nėra įtrauktas į pavasario sesijos darbotvarkę, tai yra nutarimas... Tai yra Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo projektas Nr. XIVP-492. Ar galime pritarti bendru sutarimu jo įtraukimui į šiandienos darbotvarkę? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Gerbiami kolegos, ar galime darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Balsuojame. Gerai. Kas pritariate šiandienos darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Pradedame balsavimą.

Užsiregistravo 119, balsavo 118 Seimo narių: už – 104, prieš nebuvo, susilaikė 14. Darbotvarkei pritarta.

10.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Mizaro paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-201(3) (svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Mizaro paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-201(3). Kviečiu gerbiamą S. Šedbarą pristatyti komiteto išvadą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, komitetas šį nutarimo projektą ir kandidatūrą svarstė šių metų gegužės 12 dieną. Kandidatas atsakė į papildomus klausimus, vyko komitete diskusija ir komiteto sprendimas yra toks: pritarti iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Yra užsirašiusių diskutuoti Seimo narių. Pirmąjį kviečiu kalbėti Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu užsirašiusį E. Gentvilą.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, šiandien svarstome iškilaus teisininko, advokato V. Mizaro kandidatūrą į Konstitucinio Teismo teisėjus. V. Mizarą pasiūlė Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen, įvertinusi jo ilgametę profesinę veiklą. Tačiau šiandien aš noriu kalbėti ne apie V. Mizaro kompetenciją, ji mane visiškai tenkina, balsuosiu už jį ir agituojau balsuoti už jį, kaip ir mūsų frakcija. Tačiau noriu pasakyti, kaip Seimas vertina ir kas nuskambėjo Seime. Seime praėjusią savaitę iš karto susidūrėme su kita pozicija, kad vertinama ne V. Mizaro kaip advokato, teisininko kompetencija, bet yra vertinama, ką jis yra gynęs teismuose. Pasakyta, kad teismuose jis gynė įvairių mažumų teises, todėl kaip Konstitucinio Teismo teisėjas jis negali būti visiems vienodai teisingas. Toks oponuojančių kolegų požiūris atskleidžia bent tris ydingus dalykus.

Pirma. Teisininkas, advokatas yra kritikuojamas už tai, ką gynė, o ne dėl to, kokia jo profesinė kompetencija – sugebėjo apginti ar nesugebėjo. Beje, advokato priesaika, kaip ir gydytojo, verčia jį ginti (arba gydyti) visus: net ir puolusius, nusikaltėlius ar žmogžudžius. Juk, gerbiami kolegos, neteko girdėti, kad gydytojas būtų kritikuojamas ir smerkiamas už tai, kad išgelbėjo gyvybę žudikui ar seksualinių mažumų atstovui. Tokiu požiūriu Seimas save diskredituoja kaip instituciją, turinčią ir privalančią vertinti kandidato į pareigas profesinį pasirengimą ir kompetenciją.

Antra. Natūralu, kad advokatams kur kas dažniau tenka ginti mažumų atstovus, nes būtent jų teises daug dažniau pažeidžia dauguma. Negi mes ateityje nurašysime ir tuos teisininkus, kurie teisme gynė, pavyzdžiui, lietuvių teisę po santuokos rašyti savo pavardę su w raide. Juk tai yra daugumos diktatas, pažeidžiantis mažumos teises. Ir teismuose teisininkai apgynė mūsų Lietuvos piliečių pozicijas rašyti savo pavardę pagal vyro pavardę. Šitas daugumos diktatas pažeidžia mažumos teises ir teisininkai priversti kovoti už mažumų teises, o ne, pavyzdžiui, už tradicinės šeimos teises, kurių, beje, niekas nepažeidinėja, ir nežinau, ar advokatai galėtų pasakyti teismuose esančias bylas, kad yra ginamos tradicinės šeimos teisės.

Trečia. Toks kolegų požiūris yra sąmoningas daugumos teisių gynimas, daugumos teisių gynimas, nors jų niekas ir nepažeidinėja. Kartu tai yra sąmoningas ar net homofobiškas mažumų puolimas. Tiesa, atsargiai, nutylint, kad mes iš tikrųjų esame prieš tas mažumas ir jų teises, bet prieš jų interesus gynusį advokatą jau tikrai atsigriebsime viešai. Paradoksas, kad tokius priekaištus ar išpuolius prieš garbų teisininką viešai reiškia būtent krikdemiškos pasaulėžiūros kolegos, nepaisant, kurioje politinėje frakcijoje yra.

Gerbiamieji, aš, žinoma, nepretenduoju į krikščioniškos dogmatikos gelmių pažinimą, tačiau klausimų kyla. Pirmieji krikščionys šimtmečius buvo persekiojami už savo tikėjimą nuo Galilėjos pusdykumių iki Romos katakombų. Buvo persekiojami, beje, kaip mažuma ir prašė Dievo malonės, kad juos apgintų nuo daugumos. Įtvirtinę savo tikėjimą, patys kilo į kryžiaus žygius prieš kitatikių mažumas ir Dievo palaiminimo jau prašė šiose kovose prieš mažumas.

Kaip tai primena, beje, parlamentines kovas, kai buvusi mažuma, tapusi dauguma, nori su naikinti kitaip galvojančią naująją mažumą – opoziciją. Tiesą sakant, krikščionybė čia nėra daug. Dažniau tai yra tiesiog pykčio ir keršto jausmai. Kaip tas pyktis ir kerštas dera su krikščionišku mokymu ginti ir saugoti mažutėlius (sąmoningai paimu šią labai dažnai religinėje kalboje minimą frazę), negi ginti ir saugoti mažutėlius reikia tik tada, kai jie yra tylūs, nuolankūs ir paklusnūs? Atrodytų, kad XXI amžiaus krikščionybė pripažįsta ir kitokią nuomonę ir smerkia bet kokią fundamentalizmą.

Deja, požiūris Seime į mažumas (jeigu leisite, ir toliau juos vadinsiu mažutėliais) greičiau yra ne modernios, bet viduramžiškos pasaulėžiūros reliktas. Juk ir popiežius Pranciškus Ch. Bergoljas teigė: kas aš toks, kad galėčiau juos smerkti. Seime gi esama šventesnių už popiežių. Jiems atrodo normalu lyg bolševikmečiu nurodinėti, koks tu turi būti ir kokioje partijoje dalyvauti, net tada, kai prieš mus stovi teisininkas, niekada net neplanavęs būti politiku. Ne mano reikalas bro-

liams krikščionims sakyti, bet pasamprotausiu. Ar kartais ne per daug mes sau leidžiame kaip parlamento nariai, kaip laisvos visuomenės piliečiai? Susilaikykime nuo žmogaus smerkimo ir nurodinėjimo žmogui, kas jis turi būti ir koks jis turi būti. Siūlau palaikyti V. Mizaro kandidatūrą, nepaisant požiūrių skirtumo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl vedimo tvarkos – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū, Pirmininke. Aš noriu šiek tiek replikuoti Liberalų sąjūdžio frakcijos seniūnui. Jis lygino, lygino ir kažkaip nelabai sulygino. Vadinas, lietuvi, ištekęsiai už užsieniečio, suteikime galimybę užsirašyti pavardę, bet lenkei pilietei, ir netekęsiai, nelabai jau jūs priskiriate. Jeigu jau kalbame apie lygias teises, tai prašom vienodžiau jas savo tekste išdėstyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Frakcijos vardu kviečiu kalbėti J. Sabatauską. Kolegos, norėčiau paprašyti daugiau dėmesio salėje ir taip pat norėčiau priminti, kad diskutuoti yra skirta 20 minučių, frakcijos seniūnams yra skirta po 7 minutes pasisakyti. Gerbiamas Juliau Sabatauskai, kviečiu jus į tribūną. J. Sabatauskas Socialdemokratų frakcijos vardu. Kviečiu į tribūną.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien svarstome kandidato į Konstitucinio Teismo teisėjų V. Mizaro kandidatūrą ir prieš kalbėdamas savo vardu aš norėčiau pacituoti Vilniaus universiteto rektorių R. Petrauską: „Seime bus balsuojama dėl Vilniaus universiteto Teisės fakulteto profesoriaus V. Mizaro kandidatūros į Konstitucinio Teismo teisėjus. Stebėdamas ne visuomet esmingas diskusijas ir šio klausimo politinį kontekstą, noriu išreikšti paramą profesorui V. Mizarui (čia Vilniaus universiteto rektoriaus žodžiai). Neabejoju jo intelektu bei kompetencija ir gerbiu kaip stiprų akademiką ir teisininką. V. Mizaras 1997 metais baigė Vilniaus universiteto Teisės fakultetą, o Frankfurto universitete podiplomines teisės studijas tęsė. 2003–2015 metais dirbo Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Privatinių teisės katedros vedėju. Nuo 2009 metų – profesorius, nuo 2016 metų vadovauja Europos privatinės teisės ir intelektinės nuosavybės teisės mokslo centrui, o nuo 2018 metų eina Žmogaus teisių stebėjimo instituto tarybos pirmininko pareigas. Šie ir kiti profesiniai pasiekimai, taip pat žmogiškos savybės daro Vytautą stipriu kandidatu, kuris reikšmingai prisidėtų prie valstybingumo ateičiai svarbios Konstitucinio Teismo veiklos ir visuomenės pasitikėjimo stiprinimo.“

Nuo savęs norėčiau pridėti, kad iš tikrųjų profesorius V. Mizaras ypač gerbiamas teisininkų bendruomenėje, ir aš norėčiau pasakyti, kad tai yra vienas geriausių variantų, ką galėjo pasiūlyti Seimo Pirmininkė kaip kandidatą į Konstitucinio Teismo teisėjus. Tai yra aukštos klasės teisės profesionalas, kuris iš tikrųjų ypač korektiškas ir sprendžia klausimus tikrai vadovaudamasis Konstitucija, kad ir kokių būtų diskusijų ir bandymų pristesti kokį nors kitokį kontekstą. Geros kloties jums, profesoriau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Frakcijos vardu V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Gerbiamoji Seimo Pirmininke, gerbiamieji kolegos Seimo nariai, norėčiau Laisvės frakcijos vardu tarti keletą žodžių apie profesoriaus V. Mizaro kandidatūrą.

Turbūt reikia pradėti nuo ačiū. Ačiū profesorui V. Mizarui, kuris pasirinko kandidatuoti į Lietuvai itin svarbią poziciją, tikriausiai pats suprasdamas iš anksto, kad lengva nebus. Ačiū, kad net ir gavęs dozę, neslėpkime, pykčio persunktų komentarų, juos atlaikė ir atlaikė taip, kaip turi atlaikyti profesionalas – be pykčio. Ačiū, aišku, Seimo Pirmininkei, kuri pasiūlė tokią kandidatūrą.

Man atrodo, kad yra svarbu tai, ką mes svarstome, ne tik dėl to, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas gali turėti profesionalų teisėją. Tai yra svarbu dėl to, kad mes galime parodyti, jog geriausius šalies protus mes, kaip valstybė, pakviečiame ir galime pakviesti bendram darbui dėl valstybės ateities. Kartu tai yra labai svarbus simbolis.

Mano kolega J. Sabatauskas jau sakė, kad vakar dabartinis Vilniaus universiteto rektorius profesorius R. Petrauskas labai aiškiai parėmė šią kandidatūrą. Jam pritarė ir buvęs Vilniaus universiteto rektorius profesorius B. Juodka. Kitas buvęs Vilniaus universiteto rektorius, taip jau sutapo, kad mano suolo draugas Seime, profesorius A. Žukauskas, tik sužinojęs apie šią kandidatūrą, taip pat pasakė, kad būtina labai aiškiai paremti, nes tai yra didelis laimėjimas Lietuvai.

Daugybė buvusių profesoriaus V. Mizaro studentų ir žmonių, mačiusių iš arti jo veiklą, negaili jam gerų žodžių. Studentai sako, kad jo paskaitoms ruošdavosi atidžiau nei kitoms, nes įdomios ir prasmingos diskusijos įtraukdavo. Jo kolegos vienareikšmiškai teigiamai vertina kompe-

tenciją, profesionalumą ir platų akiratį. Bet daugiau apie kandidatą netešiu. Man dėl jo nekyla jokių abejonių.

Norėčiau keletą minčių apie jus ir save pasakyti, gerbiamieji Seimo nariai, gerbiamieji kolegos. Man atrodo, kad kiekvienam žmogui yra labai svarbu būti nuoširdžiam ne tik prieš kitus, bet ir prieš patį save. Ko mes būtume verti kaip žmonės ar kaip Seimo nariai, jei nematydami, negirdėdami, nesuprasdami to, kas sakoma, pasikliautume vien vienokia ar kitokia išankstine opinija? Kaip mes galėtume nuoširdžiai rūpintis kitais žmonėmis, o toks juk mūsų darbas, jei savimi, tuo, ką kalbame, ir tuo, ką darome, nepasirūpintume? Kaip paaiškintume visų pirma sau, kad matydami ir suprasdami, kas vyksta, nepadarėme teisingo sprendimo, o, pavyzdžiui, leidome kitiems pervaziuoti per mūsų laisvą valią? Žmogus gali pakeisti savo nuomonę. Tai nėra gėdinga. Kaip tik garbinga būti nuoširdžiam prieš save. Todėl aš manau, kad argumentai yra aiškūs kaip diena. Dabar, gerbiamieji kolegos, tai yra kiekvieno iš jūsų sąžinės reikalas. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu R. Morkūnaitę-Mikulėnienę Tėvynės sąjungos-krikščionių demokratų frakcijos vardu.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai daug gražių, teisingų žodžių kandidato profesoriaus V. Mizaro atžvilgiu jau buvo išsakyta ir aš tikrai prisidedu prie jų.

Pirmiausia turbūt žmogų svarbu vertinti ne vien tiktai pagal susitikimą su juo, pokalbį ir diskusijas, bet ir pagal kitų žmonių atsiliepimus. Norėčiau pasidalinti vienu įspūdžiu iš buvusių profesoriaus studentų, kurie vertina jį kaip unikalų, intelektualų, itin plataus akiračio dėstytoją – „vienintelis toks, su kuriuo teko susidurti visame studijų procese“. Man atrodo, kad tai yra labai stiprus įvertinimas ir, matyt, kad tikrai pelnytas. Profesorius V. Mizaras yra žinomas ir vertinamas kaip vienas geriausių intelektualinės nuosavybės, autorinių teisių ir komercinės teisės žinovų. Knygos, publikacijos, advokatūros darbas tik įrodo didelį šio žmogaus profesionalumą. Vakar, kuomet frakcijoje turėjome ilgą pokalbį, tikrai tai buvo vienas malonesnių pokalbių ir susitikimų ir dėl aukštos bendravimo kultūros, ir dėl žinojimo gylio ir supratimo, ir dėl klausimų įvairovės – nuo intelektualinės nuosavybės iki tiesioginių merų rinkimų, iki kitų klausimų, kurie svarbūs stipresnei mūsų valstybei.

Suprantama, kad šioje salėje gali būti skirtingų nuomonių ir tai, matyt, yra demokratijos grožis, visi mes savo poziciją išreiškime slaptu balsavimu, bet tikrai labai džiaugčiausi ir mūsų frakcija džiaugtųsi, jeigu Konstitucinio Teismo vienu iš teisėjų taptų gerbiamas V. Mizaras. Ir kas svarbiausia turbūt bendraujant su juo, dar kartą pakartosi, ir vakarykščiame frakcijos posėdyje girdėjome jį kalbant, ir iš šitos tribūnos prieš savaitę, – tai yra aukštos kultūros žmogus, gerbiantis ir kito nuomonę, ir kito žmogaus pažiūras, besivadovaujantis Konstitucijos raide. Man atrodo, kad mums tai yra tam tikra prasme visiems pavyzdys, kaip būti tarp savų, tarp savo bendrapiliečių, kaip į juos žiūrėti, kaip juos traktuoti, kaip būti su visais santarvėje ir turėti šviesų požiūrį. Linkiu sėkmės. Balsavimas netrukus, tikrai išsakykime savo nuomonę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu M. Puidoką.

M. PUIDOKAS (*DPF*). Dėkui Dievui, kol kas Lietuva žmonių sprendimu 1992 metais per referendumą priėmus mūsų valstybės Konstituciją tapo demokratine Respublika ir šito išdava – mes galime turėti skirtingas nuomones.

Mano požiūris yra labai paprastas, amerikietiškas, kad, kalbant tiek apie Konstitucinį Teismą, tiek apie pagrindinius valstybės sprendimus, mes negalime atriboti asmens asmeninių pažiūrų ir asmenybės bei jo kompetencijos. Šiuo atveju gerbiamo V. Mizaro kompetencija, ekspertinės žinios kaip profesoriaus, kaip teisininko niekam nekelia jokių abejonių. Amerikietišrame diskurse yra labai aiškus skirtumas, kuomet yra skiriami teisėjai į Konstitucinį Teismą, vieni iš jų atstovauja konservatyviajam sparnui arba konservatyvioms pažiūroms, kiti – liberaliam sparnui ir liberalioms pažiūroms. Šito mes atmesti negalime.

Šiandien girdėjome iš šios tribūnos pasisakant net keturis politikus, kurie atstovauja liberaliam sparnui ir kuriems tos pažiūros yra svarbios, jų atstovavimas ir tų pozicijų sustiprinimas Konstituciniame Teisme. Vis dėlto yra ir kitas požiūris. Jeigu mes matome pačią situaciją Lietuvoje, kad tas liberalus sparnas dominuoja tiek politinėje erdvėje, tiek televizijose, tiek visoje, sakykim,

visuomeninėje erdvėje per įvairius portalus, tai natūralu, kad ir konservatyvusis sparnas turėtų turėti bent jau savo vietą. Šiandien to mūsų valstybėje nėra, todėl aš raginu kolegas aktyviai apmąstyti prieš priimant sprendimą ir balsuojant.

Per susitikimą su gerbiamu V. Mizaru mūsų frakcijoje man buvo labai svarbūs keli klausimai. Vienas klausimas buvo jo požiūris į tai, kad gerbiamas D. Žalimas daugiau nei metai yra Konstitucinio Teismo pirmininkas, nors jo kadencija yra pasibaigusi. Ir kitas klausimas, kaip jis vertina visuomenės labai kritikuojamą praktiką, kad Konstitucinio Teismo pirmininkas ir kai kurie teisėjai pasitaria su vadinamąja Konstitucinio Teismo „dvasia“ ir priima vieną ar kitą sprendimą, kuris aiškiai nėra įrašytas mūsų valstybės pagrindiniame įstatyme – Konstitucijoje. Ir abu šie atsakymai šiek tiek nustebino, nes į pirmą klausimą buvo atsakyta, kad gerbiamas V. Mizaras nemato problemų, kad daugiau nei metus yra susiklosčiusi situacija, kad ponas D. Žalimas eina Konstitucinio Teismo pirmininko pareigas.

Į antrą klausimą buvo atsakyta, kad, jo požiūriu, tie pasitarimai su konstitucine dvasia (ar kaip mes įvardintume tą visą reiškinį) yra visiškai normalus ir priimtinas reiškinys. Vadinas, dirbdamas Konstituciniame Teisme jis, kaip asmenybė, taip pat turės priimti sprendimą vadovaudamasis ne Konstitucijos raide, bet savo asmenybės pažiūromis. Ir šiuo atveju tos pažiūros yra labai aiškiai ir stipriai liberalios.

Natūralu, tie jūsų kolegos, kurie mano, kad šie faktai yra svarbūs ir nori Konstituciniame Teisme visų pirma turėti žmones, kurie neutraliai palaikytų sprendimus, vadovaudamiesi mūsų Konstitucijos raide, lai priima atitinkamą sprendimą. Dėl to raginu balsuoti prieš arba susilaikyti. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijai skirtas laikas baigėsi. Pereiname prie priėmimo. Priėmimo stadijoje motyvai už ir prieš. Dėl motyvų yra užsirašiusių kalbėti Seimo narių. Prašom per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos, gerbiama Vilija. Prašom, žodis jums.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Aš nejaučiu, ar mikrofonas yra įjungtas?

PIRMININKĖ. Įjungtas.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Mes čia demonstruojame demokratinį požiūrį, tad turėtume jį demonstruoti iki galo. Jūsų frakcijos seniūno pono E. Gentvilo lūpomis buvo išsakyta labai stipri kritika krikščionims demokratams, ir aš norėčiau atsakyti jam, nes ta kritika buvo pagrįsta neteisingomis prielaidomis. Aš prašyčiau Seimo leisti man išdėstyti savo požiūrį, nes negali likti toks neteisingas išaiškinimas, atvirai sakant, mano buvusio klausimo. Aš labai prašyčiau tokios teisės, nes kalbėti vien prieš nėra mano tikslas. Aš esu užsirašiusi. Todėl prašau gerbiamojo Seimo leisti man pasakyti.

PIRMININKĖ. Gerbiama Vilija, šiam klausimui yra skirtas tam tikras laikas, ir jūs, kaip matau, esate užsirašiusi kalbėti dėl motyvų. Žinoma, tokią galimybę netrukus turėsite.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Taip, tai per trumpas pasisakymo laikas – tik dvi minutės, ir aš nespėsiu atsakyti ponui E. Gentvilui.

PIRMININKĖ. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiama Pirmininke, skirta 30 minučių, laiko skaitiklis rodė, kad tik 22 minutes buvo kalbėta. Aš manau, kad mes dviese su Vilija galėjome pasisakyti, ir jūs išjungėte, sakėte, kad laikas baigėsi. Bet tikrai rodė, kad tik 22 minutės. Man atrodo, svarbus klausimas, gali du pasisakyti, nes tikrai nieko nepakeis.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Petrai, diskutuoti yra skirta 20 minučių, dėl motyvų už ir prieš taip pat yra skirtas laikas. Mes laikomės reglamento. Taigi už norėtų kalbėti A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Man, kaip buvusiam teisės studijų studentui, V. Mizaras yra vienas iš teisinės bendruomenės autoritetų tiek teorijoje, tiek praktikoje. Mane žavi šio kandidato bendravimo kultūra, etika, vidinė ramybė. Tai – kandidatas, skirtingai nuo kai kurių iš mūsų, gebantis savo veikloje atriboti emocijas ir asmenines pažiūras, veikti konkrečiai tam subjektui priklausančių kompetencijų ribose jų neperžengdamas.

Teisiniuose santykiuose egzistuoja pagrindai, dėl kurių draudžiama diskriminuoti žmones, kaip antai dėl lyties, rasės, tautybės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos, religijos, įsi-

tikinimų. Ir nors gerbiamojo V. Mizaro kandidatūros pateikimo į Konstitucinio Teismo teisėjus Seime dieną užduotų klausimų tiesiog negalėtume įvardinti kaip diskriminacijos, vien faktas, kad nemaža dalis klausimų buvo nukreipti būtent į šiuos draudžiamus diskriminuoti aspektus, ši tą pasako apie mūsų, kaip įstatymo leidžiamosios valdžios, gebėjimą išlikti nešališkiems ir būti lygiems visiems. Tokie, matyt, nesame ir dar tikrai turime daug ko išmokti, o užduoti klausimai neretai vertė mane jausti svetimą gėdą, nepaisant to, kad esame laisvi užduoti klausimus taip, kaip mums atrodo tinkama.

Be jokios abejonės, reiškiu palaikymą gerbiamojo V. Mizaro kandidatūrai ir nuoširdžiai tikiuosi, kad V. Mizaras papildys Konstitucinio Teismo teisėjų gretas, praturtins Konstitucinio Teismo darbą savo patirtimi ir įsitikinimais. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (DPF). Gerbiami kolegos, kalbant apie tokį svarbų sprendimą, kai yra formuojamas mūsų valstybės Konstitucinis Teismas, mes turėtume atsižvelgti į visus labai svarbius faktus ir faktorius. Šiandieną mes labai aiškiai matome situaciją, kad Lietuvoje dominuoja liberalusis sparnas ir didžioji dauguma politinių jėgų ir politinių partijų palaiko būtent šią mūsų valstybės vystymosi kryptį. Akivaizdu, kad priėmus į Konstitucinį Teismą dar vieną teisėją, kuris vadovautųsi labai liberaliomis pažiūromis, šis sparnas toliau stiprės, ir disbalansas, ir takoskyra tarp nuomonės visuomenėje ir tarp tam tikros elito narių nuomonės, ką labai aiškiai įvardino laidoje „LRT forumas“ kai kurie politikai, kad ta žmonių dauguma, kuri mąsto ne taip progresyviai, kaip jie norėtų, kad būtų mąstoma, turi susitaikyti su tuo, kaip mąsto elitas... Aš manau, mes neturėtume gilinti takoskyros, mes neturėtume daryti dar didesnio disbalanso tarp to, kaip mąsto mūsų valstybės žmonių dauguma, ir tarp to, kokios Lietuvos nori tas siauras ir mažas elito sluoksnius. Taigi tikrai pagalvokite prieš balsuodami ir priimdami sprendimą. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – A. Valinskas.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, turbūt kiekvienas Seimo narys per kadenciją gali įvardinti dieną, klausimą ar balsavimą, dėl kurių jis džiaugiasi, jog yra ne stebėtojas iš šalies, bet yra tokioje pozicijoje, kai gali būti aktyvus dalyvis ir balsuoti už vieną ar kitą klausimą. Man tai yra šiandiena ir man tai yra šis klausimas. Dažnai Seime girdime priekaištus, jog vėluojame paskirti Konstitucinio Teismo teisėjus, ir dabar turime, kaip pasakyti, vieną laisvą vietą. Turime kaip niekada puikią progą ši mūsų vėlavimą, įvykusį dėl įvairių priežasčių, ištaisyti.

Mano nuomone, V. Mizaras yra visomis prasmėmis puikus kandidatas, net ir tomis, kai, sakykime, tam tikri trūkumai galbūt galėtų būti ir atleidžiami žmogui, kandidatuojančiam būtent į tokias pareigas. Jis yra puikus pašnekovas. Drįsiu pasakyti, net prisistatydamas čia, Seime, ir atsakydamas į klausimus kilstelėjo paties Seimo lygį ir mums visiems parodė, kaip galėtume mes visi kartu bendrauti, klausti ir klausyti vienas kito. Universitete jis yra itin gerbiamas ir mylimas dėstytojas, apie kurį jo studentai atsiliepia tik geriausiais žodžiais. Jis taip pat yra ir itin profesionalus teisininkas, gebantis nuosekliai ir itin pagrįstai aptarti klausimus iš pačių įvairiausių teisės sričių, ką mes matėme ir frakcijos posėdyje, ir tikriausiai čia gerbiamam kandidatui atsakinėjant į klausimus. Aš tiesiog norėčiau tikėti, jog šiandieną Seimui užteks išminties ir pagarbos pačiam sau, kaip institucijai, ir Lietuvos teisei kaip tokiai, kad tokio lygio teisininkas, tokios kultūros ir išsilavinimo žmogus būtų paskirtas į pareigas Konstituciniame Teisme, kur reikalaujama būtent šių savybių. Kolegos, tikrai raginu balsuoti už ir dėkoju gerbiamam kandidatui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Šiandien iš šios tribūnos, taip pat ir žiniasklaidoje nuolat skambėjo mintis, kad man abejonių dėl pono V. Mizaro kandidatūros sukėlė tai, jog jis, kaip advokatas, byloje gynė LGBT interesus, arba dar gražiau buvo sakoma, kad neva dėl lytinės orientacijos. Tai yra netiesa. Aš poną V. Mizarą pažįstu nuo 1999 metų, seku jo straipsnius ir pasisakymus spaudoje. Būtent tie pasisakymai spaudoje, kuriuose raginama keisti Lietuvos Respublikos įstatymus, susijusius su šeimos institutu, man liudija, kad tas žmogus jau seniai neoficialiai užsiima politine veikla, todėl aš turiu visišką teisę, kaip ir Amerikos senatoriai, vertinti šį žmogų taip pat ir jo politinių pažiūrų aspektu. Aš galiu pasakyti, jog šiandien rytą žvilgtelėjau –

vien „Delfyje“ per pastaruosius dešimt metų jis yra paskelbęs daugybę pasisakymų. Iš visų tų pasisakymų 56 % yra vien apie tai, vien siūlymai keisti šeimos teisę. Kaip žinome, tarptautinė teisė nenumato teisės tuoktis tos pačios lyties asmenims, tai yra daroma per konstitucinius arba aukščiausiuosius teismus, per jų precedentes. Ponas V. Mizaras dar 2020 metais rašė: „Manau, kad kiekvienas žmogus turi teisę į savo šeimos gyvenimo pagarbą ir jos teisinę apsaugą, taip pat ir teisę tuoktis, nepriklausomai nuo lyties ir seksualinės orientacijos.“

Politinė programa yra labai aiški, sąžiningai išdėstyta, bet man ji nepriimtina. Todėl, gerbiame kolegos, nebijokime būti prieštaravimo ženklui. Mūsų tauta to verta. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Mieli kolegos, iš tiesų, man atrodo, žmogiškai pasižiūrėjus į visą procesą, mes pernelyg daug dėmesio skiriame argumentams prieš. Mes dažnai aiškinamės, kodėl žmogus netinka, kas su juo negerai, kas blogai, kuo nusikalto, ką kur pasakė, kaip gyvena, su kuo gyvena, kur gyvena, ir lyg ieškome galimybių pasakyti ne, pasakyti argumentų prieš. Man atrodo, kad tiesiog nepakankamai skiriame laiko pagalvoti, kuo gi ypatingas žmogus, kokios jo kompetencijos, koks profesionalumas, kaip jis galėtų prisidėti prie valstybės kūrimo, koks jis yra geras profesionalas. Čia net nekalbant apie konkretų kandidatą.

Apskritai, gerbiame kolegos, jeigu mes pasižiūrėtume kanclerio, ambasadoriaus, teisėjo skyrimo procedūras, daug procedūrų stringa. Ir man atrodo, didelė dalis dėl to, jog mūsų išankstinė nuostata ir požiūris į kiekvieną kandidatą yra, kodėl jis netinkamas, kas su juo negerai. Tik atsakę į pakankamai klausimų ir įsitikinę, kad gal jis ne toks jau ir blogas, mes nusprendžiame ką nors paskirti, nusprendžiame pritarti.

Mano prašymas. Mieli kolegos, pagalvokime, kodėl už: kodėl jis yra geras kandidatas, kodėl jis yra tinkamas kandidatas, kuo jis būtų naudingas Lietuvai. Man atrodo, kad gerbiamas V. Mizaras dar čia, Seimo tribūnoje, parodė, kad jis yra profesionalus, ramus, nuoširdus, kompetentingas ir tinkamas, mano giliu įsitikinimu, kandidatas į Konstitucinio Teismo teisėjus. Todėl aš jį tikrai palaikysiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Kolegos, nors gerbiamasis pretendentas savo pirmajame pasisakyme Seime teigė neturįs ideologinių nuostatų, tačiau peržiūrėjęs jo pasisakymus, publikacijas galiu daryti išvadą, kad gerbiamas pretendentas atstovauja išskirtinai liberalioms ideologinėms nuostatomis. Todėl nors ir neneigdamas jo aukštų profesinių kvalifikacijų, tačiau būdamas konservatoriškų pažiūrų šiuo atveju nematau galimybės palaikyti šią kandidatūrą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Labai dėkui. Gerbiame kolegos, iš tiesų pažiūrėkime, kas yra Konstitucinis Teismas ir kokias bylas, kokius klausimus nagrinėja. Ne paslaptis, kad tenka nagrinėti pačius įvairiausius, pačių įvairiausių sričių ir plačios aprėpties klausimus, kuriems pirmiausia reikia ne tik žinių ir kompetencijos, bet ir gebėjimo žvelgti giliau ir plačiau, sąžiningumo. Visas šitas savybes iliustruoja būtent V. Mizaro kandidatūra. Tų charakteristikų tikrai turi su kaupu ir tuo turėjome ne vieną progą įsitikinti, tiek atsakant į Seimo narių klausimus, tiek frakcijos susitikime.

Apie tai byloja ir kitų pripažinimai. Noriu tiesiog akcentuoti, kad 2015 metais Prezidentė V. Mizarą apdovanojo už nuopelnus valstybei Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi – valstybiniu apdovanojimu, o 2019 metais jis yra išrinktas geriausiu dėstytoju Teisės fakultete. Tai pripažintas ir studentų, nekvestionuojant, apie tai jau buvo sakyta ir šioje salėje.

Iš tiesų visi galime turėti vertybinius požiūrius, gali skirtis nuomonės, bet mes neturime prabangos švaistytis aukštais profesionalais, kurių kompetencija gali būti pritaikyta šioje aukščiausioje teisminėje institucijoje. Todėl tikrai visus raginu palaikyti, balsuoti. Nepainiokime žanrų. Kam patinka kokie nors asmenybiniai dalykai, gali rinktis balsavimus „Eurovizijoje“ – skonio, pasirodymų klausimai. O mes turime išlikti profesionalūs ir vertinti žmonių kompetenciją.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinis prieš kalbės P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiame Seimo nariai, kažkada ką tik kalbėjusį Seimo narį gerbiama kolegą M. Lingę būdamas Krikščionių demokratų partijos valdybos pirmininku skyriau sekretoriumi. Jis ilgai sekretoriavo, bet po to mes jį delegavome į prezidentūrą patarėju, nes kiekviena

partija skirdavo savo žmones. Ten dirbamas D. Grybauskaitės štabe per dešimt metų pakeitė orientaciją. Krikščioniškų vertybių, matyt, nebeliko M. Lingės. Bet, gerbiamieji, ir ponas M. Lingė ką kalba, svarbu, kad gabus, svarbu, kad išmintingas. Gerbiamieji, labai svarbu, kad dar yra aštrus peilis, juo galima valgyti, gaminti, galima tikrai gerus kitus darbus padaryti, bet galima tuo įrankiu, peiliu, ir žmogų nužudyti. Svarbiausia, kam tu jį panaudos, kokiems tikslams jį panaudos.

Šiandien niekas nepaneigs, kad dabartinio kandidato yra akivaizdžios pozicijos prieš tradicinę šeimą, už LGBT. Tai liudija jo straipsniai, jo pozicija. Ir jis yra aiškiai politizuotas.

Taip, aš noriu (dar vieną minutę) pasakyti šitam ponui, vienu žodžiu, E. Gentvilui. Eugenijau Gentvilai, tu citavai Evangeliją, aš noriu pasakyti, kad Kristus apaštalams rodydamas į vaikus sakė (Mato Evangelija): „Vargas tam, kuris papiktins bent vieną mažutėlį. Geriau jis pasiimtų girnų akmenį, sukamą asilo, užsirištų sau ant kaklo ir nusiskandintų, jam bus lengviau Paskutinio teismo dieną“. Štai tiems, kurie šiandien aiškina, kad homoseksualizmas vaikams ir jaunimui yra gėris. Jums yra Kristaus, ne P. Gražulio, Kristaus žodžiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai visi jau yra išsakyti. Kolegos, turime patvirtinti slapto balsavimo biuletenį. Jis yra standartinis. Dėl Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Mizaro paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ – už, prieš, susilaiko. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Taip pat primenu, kad balsų skaičiavimo grupėje dalyvauja šie frakcijų atstovai: K. Adomaitis (Laisvės frakcija), A. Gedvilas (Darbo partijos frakcija), T. Tomilinas (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija), I. Haase (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija), V. Kanopa (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija), E. Rudelienė (Liberalų sąjūdžio frakcija) ir R. Tamašunienė (Mišri Seimo narių grupė).

10.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl Algimanto Valantino skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-462(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 kausimas – Seimo nutarimo „Dėl Algimanto Valantino skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-462(2). Kviečiu pranešėją gerbiama S. Šedbarą, kad pristatytų komiteto išvadą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, komitetas šį nutarimo „Dėl Algimanto Valantino skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektą svarstė šių metų gegužės 12 dieną. Komiteto nariai, įvertinę pretendento patirtį ir eitas pareigas, visi šeši, dalyvavę komiteto posėdyje, balsavo už komiteto sprendimą pritarti iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje yra užsirašę kalbėti du Seimo nariai. Pirmasis kalba J. Sabatauskas. Kviečiu V. Baką, nes J. Sabatausko salėje nematau. Prašau.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 10 punktą būtent Seimas skiria Aukščiausiojo Teismo teisėjus ir šių teismų pirmininkus. Taigi, ne Prezidentas, ne kas kitas lemia teisėjų korpuso sudėtį ir teisingumo ateitį kartu. Kai mes skiriame Aukščiausiojo Teismo teisėjus čia, Seime, ir teismų vadovus, mes priiimame atsakomybę už tai, koks bus teisingumo veidas per artimiausius dešimt, o gal daugiau metų. Tai ilgalaikiai sprendimai, darysiantys ilgalaikį poveikį mūsų teisingumo sistemai. Skirdami aukštus teisėjus mes kartu apibrėžiame teismų sistemos raidą, mes nusprendžiame, kokios vertybės ir kaip bus atstovaujamos teismuose. Jei Prezidentas ar Teismų taryba padaro klaidų teikdami kandidatus, Seimas gali tas klaidas ištaisyti.

Gerbiami kolegos, nieko, mano nuomone, nėra baisiau už konformizmą, politinį angažuotumą teismų sistemoje ir abejingumą teisingumui. Mano manymu, mums svarbu į teisėjų ir prokurorų pareigas skirti ne tuos, kurie nori pabūti teisėjais ar prokurorais, bet tuos žmones, kuriems iš tiesų rūpi teisingumas, žmogaus teisės ir kiekvieno Lietuvos žmogaus saugumas. Deja, sutikite, šiandienos Lietuvoje yra skirtingas teisingumas oligarchų, korumpuotų politikų, siaurų, šešėlyje veikiančių grupių nariams, narių bylose ir paprastų žmonių bylose. Kalėjimai iš tiesų perpildyti žmonių, kurie padarę įvairius nusikaltimus nuosavybei, galbūt kitus, sakysime, kasdienybėje pa-

sitaikančius nusikaltimus, bet per pastaruosius bent dešimt metų aš neprisimenu atvejo, kad į kalėjimą pakliūtų arba laisvės netektų korumpuotas politikas, korumpuotas pareigūnas, verslininkas, kuris kišasi į politinę sistemą ir organizuoja interesų grupes tam, kad pelnytųsi mūsų visų sąskaita. Aš taip pat nepamenu atvejo, kad nelaisvėje atsidurtų teisingumu prekiaavęs teisėjas. Kai kalbame apie šešėlyje veikiančias įtakos grupes, mes, deja, negalime šiandien tikėtis, kad teismų sistema gali mus apsaugoti nuo jų ardomosios veiklos. Mus rezultatai iš esmės galbūt pasiekia tik dėl to, pozityvūs rezultatai, kad kai kyla korupcijos skandalai, visuomenė yra neabejinga ir visuomenė išeina į gatves.

Paklauskite, kuo čia dėtas dabar yra kandidatas? Aš tik noriu priminti keletą epizodų iš charakteristikos, kuri mums nėra pateikta, bet kuri liko Lietuvos istorijoje. Taip, aš sutinku, tai itin didelę patirtį teisingumo veikloje turintis kandidatas. Bet klausimas, kaip ta patirtis ir kaip įvairios pareigos yra išnaudojamos. Šis kandidatas 2005–2010 metais buvo generalinis prokuroras, tada vyko „Leo LT“ afera. Deja, šiandien galima konstatuoti, kad generalinis prokuroras, kuris turi būti visuomenės interesų, viešojo intereso sargas, buvo abejingas tuo metu vykusiai politinės korupcijos schemai. Ir šiandien, atsakinėdamas į klausimus, jis sako, kad tai yra politikų reikalas. Taip, politikų tuo metu reikalas, tiek pozicijos, tiek opozicijos, buvo sukurti sąlygas šitam sandoiriui, bet prokuroro reikalas buvo ginti žmones nuo neskaidraus, nesąžiningo, korupcinio politikų sprendimo, kas paaiškėjo, kas buvo pripažinta vėliau. Todėl Lietuva prarado per krizę dėl to abejingumo, tuo metu šimtus milijonų litų ir dėl to mūsų žmonės buvo priversti... Be abejo, tai paskatino ir mūsų žmonių nusivylimą valstybe ir teisine sistema.

Antra, bausmės. Iš tiesų teismų sistema, nepaisant Baudžiamajame kodekse numatytų sankcijų, laisvės atėmimo bausmių už korupcinius nusikaltimus, skyrė itin švelnias bausmes korupcinėse bylose, nagrinėja bylas dešimtmečiais. Mes neturime sėkmės istorijų, ir aš manau, už tai atsakomybę turi prisiimti žmogus, kuris vadovavo teismų savivaldai ir Apeliaciniam teismui.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, laikas eina į pabaigą.

V. BAKAS (MSG). (Gera, aš užbaigiu savo mintį.) Gerbiami kolegos, šiandien yra ta diena, kada kiekvienas iš mūsų būsime atsakingas, ypač frakcijų lyderiai, už tai, kaip atrodys teisingumas Lietuvoje artimiausiu metu, per artimiausius dešimt metų. Todėl tikrai kviesčiau paieškoti ir paprašyti Prezidento mums teikti kandidatūrą, kuri būtų žmogaus teisių ir teisingumo pusėje, o ne siaurų interesų grupių pusėje.

PIRMININKĖ. J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, ką tik girdėjome labai aistringą kalbą, kur visos teisingumo bėdos suverčiamos vienam žmogui. Toks klasikinis pavyzdys: kuo žmogus turi didesnę patirtį, tuo daugiau kaltas, o kaltas jis vien todėl, kad yra teisėjas, nes kiti teisėjai buvo korumpuoti. Vadinasi, ir tu esi kaltas. Tai čia, žinote, man primena Krylovo pasakėčią apie vilką ir ežiuką: kaltas vien tuo tu esi, kad man gerti norisi, o tu man vandenį drumsti savo purvinu snukiu. Čia aš cituoju laisvą vertimą iš rusų kalbos, gerbiami kolegos.

Noriu pasakyti apie gerbiamą A. Valantiną. Iš tiesų paminėta, kad jis buvo generaliniu prokuroru. Jis buvo ir Apeliacinio teismo pirmininku. Kaip tik tuo metu, kai buvo generaliniu prokuroru, buvo labai daug iššūkių, labai daug problemų mūsų visuomenėje, su kuriomis jam teko tvarkytis itin sudėtingomis sąlygomis. Tas pats buvo ir kai jis buvo Apeliacinio teismo pirmininku, ir Teisėjų tarybos pirmininku. Taip pat tas vadinamasis prokurorų, advokatų korupcijos skandalas, galimas korupcijos skandalas. Aš dabar priverstas imti į kabutes, nes procesas nesibaigė. Kaip visada pas mus prasideda garsiai, su videoreportažais, ir kol kas mes nematome jo pabaigos. Tai iš tiesų kaip Teisėjų tarybos pirmininkui teko priimti sunkius sprendimus.

Šiuo atveju noriu pasakyti, kad tai yra ne tik aukštos kvalifikacijos teisininkas ir teisėjas, bet tai yra sąžiningas žmogus, kuris visas pareigas ėjo negailėdamas jėgų ir vadovaudamasis tik ištatumu ir, aišku, taikydamas tas moralės normas, kuriomis jisai... aukštos prabos moralės normomis pasižymi. Todėl aš tikrai raginu kolegas balsuoti už šį kandidatą į Aukščiausiojo Teismo teisėjus, nes jis, mano įsitikinimu, jau seniai turėjo ten būti. Tokia mano nuomonė, tokia Teisės ir teisėtvarkos komiteto nuomonė. Gaila, kad kiti kolegos neužsirašė kalbėti, bet, kolegos, balsuokime ir pritarkime jo kandidatūrai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visi užsirašę diskusijai pasisakė. Priėmimas. Motyvai. Motyvai už – R. Lopata.

R. LOPATA (LSF). Labai ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Tikrai prisijungčiau prie tų žodžių, kuriuos ką tik išsakė kalbėjęs Seimo narys. Taip jau atsitiko, kad man teko stebėti pono A. Valantino teisininko karjerą ilgesnį laiką. Žinau visas tas nelengvas politines aplinkybes, kurios susiklostė jam dirbant generaliniu prokuroru. Atvirai pasakius, gerbiamas A. Valantinas tikrai nepaliko jokių abejonių dėl savo aukštos kaip teisininko kvalifikacijos, padorumo ir kitų etikos vertybių. Todėl raginu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – V. Bakas.

V. BAKAS (MSNG). Gerbiami kolegos, iš tiesų mes lyderius vertiname pagal jų nuveiktus darbus. Ponas J. Sabatauskas čia bandė pasakyti, kad yra visi kalti, bet šiandien yra ta diena, kai Seimas priims sprendimą, mes skirsime lyderį ir apsispręsime dėl vertybinių nuostatų. Noriu jūsų paklausti. Šiandien spauda rašo apie tai, kad ponas A. Valantinas kviečiamas į apklausą teisėjų korupcijos byloje. Kaip gali atsitikti taip, kad mes skiriame į Aukščiausiąją Teismą žmogų, po kurio Apeliacinis teismas įstumtas į krizę, sulaikytas ne vienas teisėjas, įtariamas prekiavęs teisingumu, ir patys buvo atstatydinti? Ir šiandien mes neturime jam klausimų kaip Apeliacinio teismo vadovui ir Teisėjų tarybos pirmininkui.

Kolegos, jeigu mes norime toliau tęsti tokias... nutraukti tokią teisingumo tradiciją, mes šiandien turime ieškoti kitų kandidatų, naujos kartos kandidatų. Jeigu mes norime ir toliau laikyti teismų sistemą krizėje ir visuomenę įtampoje, mes, be abejo, tokiu atveju pritarsime tokiai lyderystei teismuose.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Lydeka.

A. LYDEKA (LSF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Kadangi Seime, matyt, vienintelis Seimo narys V. Bakas pasisako prieš šią kandidatūrą, neišsiplėsiu agituodamas balsuoti už. Tik pasakysiu vieną sakinį, kad ir kokias pareigas ėjo gerbiamas A. Valantinas (tiek Apeliacinio teismo pirmininko, tiek Teisėjų tarybos pirmininko, tiek generalinio prokuroro), visada pasižymėjo išskirtiniu objektyvumu, sąžiningumu, padorumu, profesionalumu, stengėsi maksimaliai garbingai atlikti savo pareigas. Manau, geresnio kandidato į Aukščiausiojo Teismo pirmininkus pasiūlyti ir nebuvo įmanoma. Kviečiu vieningai balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai už – S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kaip paminėjo Arminas, aš būčiau nieko prieš, kad ir į pirmininkus gerbiamą Algimantą siūlytų, bet dabar mes rinksime Aukščiausiojo Teismo teisėją. Kolegos, reikalavimai teisėjams iš tiesų yra aukščiausi iš visų teisinių profesijų. Tai yra teisininko karjeros viršūnė. Deja, ne visada taip būna, bet labai norėtusi, ir kartais ir nuo tokių mūsų sprendimų priklauso žmonių pasiryžimas dirbti tą sunkų darbą ar nedirbti, tačiau Aukščiausiąjame Teisme reikalinga ir gyvenimiška patirtis. Aukščiausiąjame Teisme reikalingas, nesakau, kad kitur ne, bet ypač Aukščiausiąjame Teisme reikalingas ir tam tikras tolerancijos, supratimo, moralės lygis.

Per savo gyvenimą A. Valantinas tikrai įvairiose pozicijose yra įrodęs ir savo padorumą, ir savo atsakingumą, ir atsakomybės prisiėmimą. Nepamirškime, kai buvo generalinis prokuroras, jis už visą sistemą, už galbūt tam tikrų pareigūnų neapsižiūrėjimą prisiėmė atsakomybę. Jis vėl pradėjo teisėjo karjerą faktiškai nuo apačios ir vėl šiandien įrodė, kad kaip teisėjas yra galintis ir gebantis.

Aukščiausiąjame Teisme mes turėtume turėti teisėjų elitą, aš manau, kad A. Valantinas kaip tik priklauso šiam teisėjų ir kvalifikacijos, ir moralinių savybių, ir padorumo korpusui.

Kolegos, jeigu mes turime pretenzijų A. Valantinui, tada nebeįsivaizduoju, ką mes į Aukščiausiąją Teismą turėtume paskirti, kas galėtų tinkamai nagrinėti bylas, kad tikrai augtų pasitikėjimas mūsų teisine sistema, teisinėmis institucijomis ir mūsų valstybe.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos – V. Bakas.

V. BAKAS (MSNG). Kadangi buvo paminėta mano pavardė, ponui A. Lydekai noriu pasakyti, kad yra nekeista, kai už pasisako teisišios partijos atstovas. Tikiuosi, kad ponas A. Valantinas tai supranta.

Dabar dėl generalinio prokuroro. Žinote, čia nėra auka, kai pasitraukia žmogus, kuris pats prisidėjo sukeliant krizę. Prisiminkite, toje prokuratūros krizėje žuvo žmonės, tai buvo vadina-moji Kauno pedofilijos byla. Dėl Prezidentės principingumo jis buvo priverstas atsistatydinti. Tai reikia ir pasakyti. Tai nėra joks heroizmas. Dabar antra krizė Apeliaciniam teisme. Kokia tre-čia krizė?

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, visi kalbėjo apie po-ną A. Valantiną kaip apie aukščiausio lygio profesionalą, turintį didžiulę patirtį, profesinę erudi-ciją ir čia niekas neabejoja. Tačiau aš, daug metų stebėdamas jo veiklą ir matydamas jo profesinę, žmogišką elgseną, noriu pasakyti, kad pats svarbiausias jo bruožas yra didelis žmogiškumas. Di-delis žmogiškumas yra aukščiausia vertybė, kurią aš matau šalia jo didžiulio profesionalumo. Siū-lau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti. Turime pasitvirtinti slapto balsavimo biu-letenį. Jis yra standartinis: „Dėl Seimo nutarimo „Dėl Algimanto Valantino skyrimo Lietuvos Auk-ščiausiojo Teismo teisėju“. Už, prieš, susilaikoma. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pri-tarta bendru sutarimu. Kolegos, balsavimas prasidės jau netrukus. Jam numatytas laikas nuo 11 valandos iki 11 val. 20 min. Tai yra slaptas balsavimas dėl pirmųjų dviejų kandidatų. Posėdį pra-tesime po slapto balsavimo. Renkamės į salę 11 val. 20 min.

Pertrauka

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Tęsiame rytinį posėdį, nors gal dar yra vienas kitas mūsų kolega, kuris balsuoja slaptame balsavime, bet mes jau ir taip viršijome balsuoti nustatytą laiką.

11.27 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-472(2) (svarstymas ir priėmimas)

Dabar šios dienos darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-472. Svarstymo stadija. Po to bus ir priėmimas. Klausime Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvados. Ar yra komiteto įgaliotas pranešėjas? Tuomet komiteto pirmininką kviečiu į tribūną.

R. JUŠKA (LSF). Komitetas, apsvarstęs Seimo nutarimo projektą, pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Matau, diskutuoti buvo užsirašęs A. Vyšniauskas, bet galbūt yra dar iš tų paskutinių balsuojančiųjų... (*Balsai salėje*) Gal mes tada padarykime taip. Luktelėsime diskusijos dalyvio, bet kad nepraeitų tuščiai laikas, pagal Statutą yra numatyta, kad yra galimybė pasisakyti kandidatėi į komisijos pirmininkes ar kandidatams į komisijos narius, jeigu jie pageidauja. Galbūt atsirado papildomų minčių po susitikimų frakcijose, komitetuose. Klausčiau kandidatės į pirmi-ninkes. Ar pageidaujate pasisakyti? O, komisijos nariai, jeigu nors vienas pageidaujate pasisakyti, kelkite ranką.

Š. LIEKIS. Aš norėčiau.

PIRMININKAS. Taip. Pageidauja gerbiamas Š. Liekis. Kviečiu į tribūną.

Š. LIEKIS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, mieli Seimo nariai, Lietuvos Respublikos vyriu-siosios rinkimų komisijos įstatymas numato, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos, tai yra VRK, veikla yra grindžiama teisėtumo, nepriklausomumo, kolegialumo, viešumo ir nešališkumo prin-cipais. Šio įstatymo 5 straipsnis – dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos nepriklausomumo – taip pat imperatyviai pabrėžia, kad apie bandymus paveikti Vyriausiąją rinkimų komisiją, jos pirmi-ninką ar narį Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ar narys privalo nedelsdamas pranešti Seimui ir paskelbti per visuomenės informavimo priemones. Ir nors įstatymas nenumato, kad kandidatas į VRK turi tokius pačius įsipareigojimus Seimui ir visuomenei, aš, profesorius Š. Lie-kis, noriu šiandien pranešti apie aplinkybes, kurias vertinu kaip spaudimą, patiriamą iš vienos

partijos ir vienos visuomenės informavimo priemonės nuo to momento, kai Lietuvos Respublikos Prezidentas, Jo Ekscelencija G. Nausėda, delegavo mane į VRK narius. Informuoju, kad dar nevarsčius mano kandidatūros Seimo frakcijoje, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos atstovai apie mane paslapčiomis skleidė neigiamą informaciją, taip siekdami pasėti abejones dėl mano objektyvumo ir nešališkumo. Vertinu tai kaip spaudimą laisvam Seimo narių pasirinkimui, manipuliuojant visuomenės nuomone ir akivaizdžiai pramanytais pretekstais prieš mane kaip Lietuvos Respublikos Prezidento siūlomą kandidatą.

Šio spaudimo apogėjus pasiektas gegužės 17 dienos vakare, prieš pat Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos frakcijos susitikimą su kandidatais į VRK, kai visuomeninio transliuotojo LRT radijo laidoje „60 minučių“ buvo pavišintas reportažas, kuriame bandoma teigti, kad aš galiu būti neobjektyvus, nes COVID-19 pandemijos metu 2020 metais kelis mėnesius konsultavau Vyriausybės strateginės analizės centrą (STRATA), pagal priskirtas funkcijas nuolat vykdančią analizę ir teikiančią rekomendacijas Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Noriu pabrėžti, kad visą savo profesinį gyvenimą, grįžęs po studijų JAV, dirbu Lietuvos valstybei ir konsultuoju jos institucijas bei organizacijas. Esu įsitikinęs, kad jokia partija nėra aukščiau Lietuvos valstybės ir neturi teisės monopolio. Ir jokia partija ar valstybės institucija negali manyti, jog įgijusi ekspertines paslaugas kartu su jomis nusiperka ir eksperto sąžinę. Tai puikiai žino ir Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų vadovai. Juo labiau kad ką tik baigiau studiją, kurią dariau Užsienio reikalų ministerijos, kuriai vadovauja Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas G. Landsbergis, užsakymu.

Nepaisant to, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos atstovai patylomis skleidė gandus, kurių vienintelis tikslas – pasėti abejones dėl mano nešališkumo ir nepriklausomumo bei sumenkinti reputaciją. Apie tai, kad neigiamą informaciją apie mane platina Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos atstovai, kalbėdamasi su manimi dar praeitą savaitę neslėpė ir atvirai viską papasakojo reportažo autorė, LRT žurnalistė.

Toks tamsiųjų technologijų veikimas iš esmės kertasi su demokratijos samprata, priesaika sąžiningai tarnauti tėvynei bei paprasčiausiu padorumu. Neabejotinai spaudimu Seimo narių laisvam apsisprendimui vadinu ir tai, kad ši neva mane kompromituojanti medžiaga buvo paskelbta viešai, likus vos keliolikai valandų iki slapto balsavimo Seime. Taip praktiškai nepaliekant man galimybės atsakyti į mestus kaltinimus. Tai, kad šiame politiniame spektaklyje dalyvauja visų mokesčių mokėtojų lėšomis išlaikomo, pabrėžiu tai, visuomeninio transliuotojo – LRT žurnalistai, leidžia manyti, jog yra pažeidžiamas tiek LRT įstatymo 3 straipsnis, numatantis, kad LRT savo veiklą grindžia pagarbos žmogui ir valstybei, teisėtumo, nešališkumo, atskaitomybės, skaidrumo, efektyvumo, demokratijos, objektyvumo, politinio neutralumo, nepriklausomumo ir kitais teisinės valstybės principais, tiek ir LRT žurnalistų etikos kodeksas. Atrodo, kad viena politinė partija daro tiesioginę įtaką visuomeniniam transliuotojui.

Todėl kreipiuosi į LRT tarybą, prašydamas įvertinti šį LRT žurnalistų dalyvavimą politiniuose procesuose bei atsakyti, ar tai yra atskirų asmenų veikla, ar visuomeninio transliuotojo redakcinės politikos dalis. Taip pat informuoju, kad, protestuodamas prieš visuomeninio transliuotojo eterio naudojimą politiniams žaidimams, nutraukiu sutartį su LRT portalu, kuriam iki šiol rašydavau straipsnius.

Noriu pabrėžti, kad spaudimas, kurį patiriu iš vienos politinės partijos, tik dar kartą parodo, koks svarbus demokratijai Vyriausiosios rinkimų komisijos narių nepriklausomumas, nešališkumas ir gebėjimas atsisipirti spaudimui. Būtent todėl ir sutikau, kad mano kandidatūra būtų siūloma į šią valstybės instituciją, ir nesitraukiu nepaisydamas spaudimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ar yra daugiau komisijos narių, pageidaujančių pasisakyti? Nematau pakeltų rankų. Tuomet A. Vyšniauskas, kuris buvo užsirašęs diskutuoti. Prašau į tribūną.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų aš norėčiau pasisakyti už Vyriausiosios rinkimų komisijos sudėtį, nors galbūt tam tikrų abejonių dėl atskirų narių ir kyla. Bet iš principo mes matome tikrai stiprią Vyriausiąją rinkimų komisiją, kuri bus stipriai atsinaujinusi, joje yra daug ir jaunų, ir profesionalių žmonių, bet ir daug patyrusių būtent rinkimų darbe.

Ypač norėčiau išskirti kandidatės į pirmininkus kandidatūrą. Ji mums frakcijoje paliko gerą ir stiprų įspūdį kaip žmogus, kuris turi gilią patirtį valstybės tarnyboje, ypač Vyriausiojoje tarnybinės etikos komisijoje, kuri iš tikrųjų yra labai panaši savo veiklos principais į Vyriausiąją rinkimų komisiją. Mums tikrai tas palieka gilų įspūdį ir manome, kad tokios patirties vadovaujant, dirbant valstybei, valstybinį darbą VRK labai trūksta.

Suprantame, kad galbūt kandidatai ir pirmininkė turi kokių nors niuansų, kai kažkas sako, kad trūksta patirties ar kitų dalykų, bet siūlau žiūrėti į visumą, žiūrėti į visą komisiją, kaip ji galėtų veikti, kaip ji galėtų atrodyti, ir svarbiausia, kad būtų kaip galima neutralesnė mūsų visų politikų atžvilgiu. Po vakarykščio frakcijos posėdžio iš tikrųjų paliko gerą įspūdį ir kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dabar svarstymo stadiją mes baigėme. Toliau priėmimo stadija ir bus galimybė pasisakyti dėl motyvų. Bet prieš tai priimsime pastraipsniui.

Mane patikslina, kad pirmieji straipsniai bus balsuojami slapta, tai dabar nėra galimybės fiksuoti jų priėmimą. Galime priimti tik 3 straipsnį, nes dėl partijų deleguotų kandidatų nėra slapta balsuojama. Klausiu, ar galime pritarti bendru sutarimu 3 straipsniui, kuriame yra surašyti šeši partijų deleguoti kandidatai? Prieštaraujančių nematau, tai fiksuojame, kad 3 straipsnį priimame bendru sutarimu.

4 straipsnis. Jame pasakyta, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos nariai ir pirmininkas prisielia Seime gegužės 25 dieną. Galime bendru sutarimu priimti? Prieštaravimų nematau. Priimame bendru sutarimu. Ir 5, paskutinis, straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Priimame bendru sutarimu.

Mes negalime priimti viso nutarimo projekto, nes, kaip minėjau, liko nepriimti pirmieji du straipsniai, dėl kurių slapta balsuosime 13 valandą ar panašiu laiku, priklausys nuo to, kaip mums seksis svarstyti kitus darbotvarkės klausimus.

Dabar dėl motyvų galime kalbėti šioje stadijoje, nepaisant, kad viso nutarimo pastraipsniui neperėjome. Prašau. G. Surplys.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, reaguodamas į tai, kas vyko šiandien salėje ir vyko galbūt prieš tai, noriu pasakyti, kad, mano supratimu, tai nėra Prezidento ar konservatorių karas, tai nėra karas, kieno draugas geresnis. Tai yra karas už sąžiningus, teisingus rinkimus. Dėl to aš tikrai labai vertinu tuos kandidatus, kurie nebijo turėti savo nuomonės, kurie nebijo ją viešai išsakyti ir kurie turi išsilavinimą, kompetenciją ir drąsos tuos savo argumentus apginti.

Šįryt mes turėjome susitikimą su tais kandidatais, kurie nėra deleguoti partijos, frakcijos posėdyje. Man paliko gerą įspūdį tai, kad kandidatai į daugelį mūsų užduotų klausimų, tiek teisinių, tiek praktinių, kaip padaryti Vyriausiosios rinkimų komisijos darbą efektyvesnį, paprastesnį ir iš tiesų darantį įtaką rinkimų skaidrumui, o ne tiesiog didinantį politikavimą, kurio ir taip užtenka rinkimuose, atsakė konstruktyviai, atsakė kūrybiškai, tikrai pasiruošę kandidatuoti ten, kur jie kandidatuoja, ir tikrai pamąstę, ką kiekvienas iš jų, atėjęs į Vyriausiąją rinkimų komisiją, jeigu mes pritartume jų kandidatūroms, darytų, kad ji eitų koja kojon su laiku ir atlieptų teisėtus rinkėjų lūkesčius, kad būtų išrinkta ta valdžia, kurios tauta nusipelno, ir ta valdžia būtų išrinkta sąžiningai vadovaujantis argumentais, o ne kokiais nors pokiliminiais ar kitais žaidimais. Tikrai kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dar užsirašė pasisakyti D. Griškevičius. Ar yra D. Griškevičius? Arčiau, į mikrofoną kalbėkite. Gerai, nes, matyt, sugedo mikrofonas. Tuoj, tuoj, dar neįjungiau. Dabar.

D. GRIŠKEVIČIUS (MSNG). Bandome trečią kartą. Dabar jau tikrai veikia. Ačiū, pirmininke, už suteiktą žodį. Man atrodo, teikiančios organizacijos, institucijos, partijos, teikdamos kandidatūras, prisiima visą atsakomybę ir jos yra gerbiamos. Man atrodo, reikia tikrai palaikyti teikiamas kandidatūras.

Kalbant apie paskutinę istoriją ir čia ką tik kalbėjusį vieną iš pretendentų, nemanau, kad yra sveika, kai likus dviem ar trimis dienoms iki priėmimo stadijos pasirodo vienokios ar kitokios informacijos. Tai primena tam tikrus negražius politinius žaidimus.

Bet kuriuo atveju, kalbant apie konkretų asmenį – apie Š. Liekį, tai yra tikrai aukštos kompetencijos žmogus. Aš manau, Seimas privalo tvirtinti tokį žmogų ir tikrai visus nuogąstavimus padėti į šoną. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau užsirašiusių kalbėti dėl motyvų nėra. Laikina šį klausimą baigiame.

11.44 val.

2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-495, Peno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-496, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIV-103 „Dėl 2021 metų, 2022 metų ir 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-497 (pateikimas)

Pradėsime svarstyti kitą ne mažiau svarbų 1-6 klausimą – 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo preambulės ir kelių straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėja – finansų ministrė G. Skaistė. Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Laba diena. Noriu pristatyti jums patobulintą 2021 metų biudžeto projektą. Kaip jį ir pristatėme gruodžio mėnesį, kad pandemijai valdyti lėšų yra numatyta pusei metų, jei pandemija užtruks, turėsime grįžti prie biudžeto tobulinimo. Taip pat dėl to, kad reikės numatyti lėšas, kurios bus investuojamos šiemet iš Europos Komisijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės. Iš esmės šis biudžeto pakeitimas yra pandemijos pasekmės suvaldyti, užbaigti pandeminį periodą ir taip pat popandeminiam periodui finansuoti, kai yra kuriamos papildomos priemonės, kurios turėtų užtikrinti sklandų grįžimą į normalų gyvenimą. Dabartiniai vakcinavimo tempai ir vakcinavimo planai leidžia tikėtis, kad šiais metais grįšime į normalų gyvenimą, todėl norint užtikrinti, kad atsisakymas paramos priemonių nedarytų neigiamo poveikio Lietuvos ekonomikai, tiesiog yra kuriamos tam tikros pereinamojo laikotarpio priemonės, kol ekonomika galės veikti visiškai laisvai. Todėl šiame biudžete pagrindinės lėšos yra skiriamos būtent sveikatos apsaugos sektoriui, socialinės apsaugos priemonėms ir taip pat tam tikroms mokesčių pagalbos priemonėms, kurios yra skirtos labiausiai nukentėjusiems sektoriams.

COVID-19 padariniams mažinti, vykdomoms priemonėms ir naujai išryškėjusiems ar ilgiau nei planuota trunkantiems poreikiams finansuoti yra skiriama apie 580 mln. eurų. „Naujos kartos Lietuva“ plano investicijoms numatomų lėšų iš Europos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo fondo yra apie 150 mln. investicijų šiemet, kitiems socialiniams poreikiams, pavyzdžiui, vienišo asmens išmokai mokėti, neįgalųjų įdarbinimo priemonėms ir kita, skiriama apie 30 mln. eurų.

Žiūrint į bendrus papildomus asignavimus, tai papildomų lėšų yra skiriama 731,7 mln. eurų, iš jų liūto dalis yra sveikatos apsaugai – 36,5 %, socialinei apsaugai – 35,1 %, ekonomikai – 15,2 % ir čia patenka priemonės iš „Naujos kartos Lietuva“ plano. Taip pat bendros valstybės paslaugos – 9 %, čia patenka ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervas, taip pat viešoji tvarka ir visuomenės apsauga bei švietimas.

Papildomos lėšos COVID-19 pandemijai valdyti sudaro 581,3 mln. eurų, iš jų sveikatos apsaugai – 45,7 %, socialinei apsaugai – 41,1 %, bendros valstybės paslaugos – 8,9 %, taip pat viešoji tvarka ir visuomenės apsauga – 1,7 %, ekonomika – 1,5 %, švietimas – 0,9 %, poilsis, kultūra ir religija – 0,3 %.

Papildomos lėšos COVID-19 priemonėms finansuoti išsidėsto taip: sveikatos apsaugos sričiai – 265,3 mln. eurų, iš jų vakcinoms, vakcinacijos priemonėms įsigyti ir paslaugoms teikti – 61,2 mln., laboratoriniams tyrimams ir reagentams, testams ir taip toliau – 46,9 mln. eurų, sveikatos priežiūros įstaigų kitoms išlaidoms, įskaitant darbo užmokesčio priedus dėl COVID-19, vaistams, monitoriams, informacinių sistemų palaikymui – 108,7 mln. eurų, taip pat PSDF biudžeto lėšų trūkumui darbo COVID-19 pandemijos metu viršvalandžiams apmokėti – 48,5 mln. eurų. Socialinei apsaugai yra skiriama 238,5 mln. eurų, iš jų ligos ir motinystės ir nedarbo socialiniam draudimui – 9,2 mln., taip pat užimtumo priemonėms, prastovų subsidijoms, po prastovų mechanizmui, darbo paieškos išmokoms, išmokoms savarankiškai dirbantiems bei ligos išmokoms iš viso yra skiriama 229,3 mln. eurų.

Kitų institucijų, kurios taip pat dalyvauja koronaviruso valdyme, poreikiams yra skiriama 78 mln. eurų. Transporto įmonių nuostoliams dėl COVID-19 pandemijos nulemtų ribojimų vežant keleivius būtiniais maršrutais kompensuoti – 11,9 mln., Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos priemonėms, tai yra papildomoms mokinių konsultacijoms, mokymosi praradimams kompensuoti ir *Microsoft* licencijoms įsigyti, – 5,3 mln., turizmo sektoriui skirtos priemonės – 5 mln.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervas COVID-19 priemonėms, tai yra pareigūnų priemokoms ir už viršvalandinį darbą, kultūros ir kitų biudžetinių įstaigų veiklai užtikrinti, dezinfekavimo priemonėms ir kitoms nenumatytoms išlaidoms – 55,8 mln. eurų papildomų lėšų.

Papildomos lėšos kitiems institucijų poreikiams dėl prisiimtų įsipareigojimų teisės aktais ir kitoms reikmėms – 32,7 mln. eurų, iš jų universaliai vienišo asmens išmokai mokėti yra skiriama 15,3 mln. eurų. Šios lėšos jau buvo planuotos ir metų pradžioje, tiesiog kol nebuvo parengti teisės aktai, nebuvo galimybės įtraukti tų lėšų į biudžeto projektą, todėl šis tikslinimas yra taip pat lauktas ir prognozuotas. Manau, kad ši priemonė yra labai reikalinga ir dėl jos buvo daug diskusijų praėjusios kadencijos metu. Nepaisant to, kad ši priemonė buvo įrašyta į buvusios Vyriausybės priemonių įgyvendinimo planą, tačiau įgyvendinti jai neužteko politinės valios. Todėl labai džiaugiuosi, kad pagaliau šis sprendimas pradedamas įgyvendinti ir kitais metais numatyta jo plėtra.

Neįgaliųjų įdarbinimo priemonėms finansuoti – 2,4 mln. eurų, „Naujos kartos Lietuva“ fondo lėšomis finansuojamų projektų netinkamam pridėtinės vertės mokesčiui apmokėti – 7,5 mln. eurų, prieigai prie elektroninių mokslo duomenų bazių finansuoti – 5 mln. eurų bei kiti poreikiai – 2,5 mln. eurų.

Kalbant apie savivaldybių biudžetų pajamas, tai praeitame biudžete, pirmajame parengtame 2021 metų biudžete, buvo numatytos lėšos savivaldybių negautoms pajamoms finansuoti ir jos buvo išmokėtos savivaldai – 55,5 mln. eurų. Su šiuo biudžetu taip pat yra atnaujinamos gyventojų pajamų mokesčio prognozės, dėl kurių yra tikslinamos gyventojų pajamų mokesčio pajamos ir savivaldybėms. Palyginti su 2020 metų savivaldybių biudžetais, jų pajamos auga 375,4 mln. eurų dėl tikslinamų gyventojų pajamų mokesčio prognozių.

Kalbant apie visas tikslinamas pajamas, palyginti su pirmuoju 2021 metų planu, patvirtintu gruodžio mėnesį, pajamos didėja 58,7 mln. eurų, tai yra 0,7 %. Geresnius lūkesčius dėl darbo užmokesčio fondo ir bendrojo vidaus produkto augimo suvalgo pagalbos verslui priemonės. Tikėtina, tai yra laikina lengvata, kuri, planuojama, kad galios pusantros metų. Laikina PVM lengvata maitinimo, kultūros ir sporto sektoriams. Šiam pusmečiui ji turėtų kainuoti 36,5 mln. eurų.

Taip pat Finansų ministerija siūlo vienkartinę galimybę 2020 metų nuostolį patyrusiam verslui jį amortizuoti už 2019 metus deklaruotu pelno mokesčiu. Tokiu atveju sveikas ir iki pandemijos pelningai dirbęs verslas, tačiau dėl pandemijos turėjęs nuostolių, galės juos sumažinti ir taip pagerinti savo finansinius rodiklius ir galbūt paskatą sumažinti bankrotą. Ši priemonė galėtų kainuoti 66 mln. eurų ir ja galėtų pasinaudoti apie 10 tūkst. Lietuvos įmonių. Taip pat yra pratęstos dar keturiems mėnesiams, iki rugpjūčio 31 dienos, mokesčių atidėjimo priemonės. Ir dėl to, kad mokesčiai bus surinkti šiek tiek vėliau dėl atidėjimo, tikėtina, kad šiais metais bus surinkta 105 mln. eurų mažiau pajamų.

Kalbant apie Europos Sąjungos paramą ir investicijas į Lietuvos ekonomiką, matome, kad tiek struktūrinių fondų parama, tiek ir „Naujos kartos Lietuva“ plano įgyvendinimas tikrai turės ženklų poveikį, padarys postūmį ekonomikai popandeminiu laikotarpiu, ir didžiausios injekcijos į Lietuvos ekonomiką bus būtent 2022, 2023 ir 2024 metais. Todėl tikėtina, kad šis postūmis tikrai padės išjudėti galbūt iš šio tokio pandeminio sąstingio.

Kalbant apie mūsų deficitą ir skolos prognozes, išties reikia pastebėti, kad viskas turi savo kainą ir nemokamų priemonių nebūna. Todėl biudžeto deficitas, 2021 metų valdžios sektoriaus deficitas, prognozuojamas 8,4 %, prognozuojama, kad skolos lygis bus 52,3 % bendrojo vidaus produkto.

Mūsų tikslas yra vidutiniu laikotarpiu stabilizuoti skolos augimą, tai ir yra daroma 2023–2024 metais, kai skolos lygis turėtų nusistovėti iki 58,1 % nuo bendrojo vidaus produkto. Mūsų tikslas yra neperžengti Maastrichto kriterijaus ir ilguoju laikotarpiu grįžti prie optimalaus skolos lygio.

Kaip minėjau, pandemija išties turi savo kainą: praėjusiais metais skolos lygis išaugo 11,4 %, o šiais metais auga 5 %. Taip pat tenka atkreipti dėmesį į pandemijai suvaldyti skiriamas lėšas ir

galimybę skolintis – tai kai kas išskiria kaip labai svarbų aspektą. Ištis 2020 metais Vyriausybė buvo numačiusi galimybę skolintis, tai yra grynąjį skolinimosi limitą padidino iki 5,4 mlrd. 2021 metais rengto biudžeto, kurį rengė dar buvusi Vyriausybė, pirmajame projekte buvo numatyta, kad grynojo skolinimosi limitas bus 4,5 mlrd., o šiame biudžete yra 3,8 mlrd.

Taip pat turiu atkreipti dėmesį, kad pirminiame biudžeto projekte, kurį rengė dar buvusi Vyriausybė, buvo prognozuojama, kad bendrasis vidaus produktas šiais metais augs 3,3 %, o dabartinės prognozės yra 2,6 %. Noriu tiesiog pasakyti, kad su geresnėmis prognozėmis buvusioji Vyriausybė prognozavo ir didesnę grynojo skolinimosi limitą, o dabar, kai prognozės blogesnės, skolinimosi limitas yra mažesnis. Tad visiems tiems, kurie sako, kad skolinimosi limitas ir skolos augimas yra nepadorus, galėčiau pasakyti, kad jų planuotas buvo tiesiog ne nepadorus, o tiesiog skandalingas.

PIRMININKAS. Baigėme Biudžeto įstatymo projekto pateikimą. Kartu gal ir lydimuosius paminėsite ar jie buvo jau paminėti?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Lydimasis yra dėl Pelnų mokesčio įstatymo. Kaip minėjau, kad būtų galima 2020 metų nuostolius apskaityti iš 2019 metais mokėtino pelno mokesčio, šia lengvata galėtų pasinaudoti apie 10 tūkst. Lietuvos įmonių. Tikėtina, kad biudžeto nuostoliai būtų apie 66 mln. eurų.

Dėl tam tikrų ribojimų yra taikoma perkėlimo nuostolių suma, perkėlimo nuostolių suma negalėtų būti didesnė kaip 70 % mokestinio laikotarpio. Pelnų ir šis ribojimas netaikomas perkeliant mažųjų įmonių nuostolius, tai yra tų, kuriose darbuotojų skaičius neviršija dešimties žmonių, o mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 300 tūkst. eurų.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar kelios minutės pranešėjai atsikvėpti prieš klausimų maratoną. O mes, padarę nedidelę pertrauką dėl šio klausimo svarstymo, grįšime prie rytinio posėdžio pirmųjų klausimų.

11.59 val.

Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Mizaro paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-201(3) (priėmimo tęsinys)

Kaip žinome, vyko slaptas balsavimas dėl Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Mizaro paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projekto priėmimo. Turiu balsų skaičiavimo protokolą, kurį jums paskelbsiu.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių 134, rasta 134, galiojančių – 133, negaliojančių – 1: už – 75, prieš – 44, susilaikė 14. Taigi Seimo nutarimas „Dėl Vytauto Mizaro paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*)

Sveikiname, sėkmės einant naujas pareigas.

12.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Algimanto Valantino skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-462(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas balsų skaičiavimo protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl Algimanto Valantino paskyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių 134, rasta 134, galiojančių – 133, negaliojančių – 1. Už – 99, prieš – 13, susilaikė 21. Taigi Seimo nutarimas „Dėl Algimanto Valantino skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ priimtas. (*Gongas*) Sveikiname. (*Plojimai*)

Tik pastebėsiu, kad gerbiavam A. Valantinui priesaikos laukti nereikia, nes kaip teisėjas yra prisiekęs ir gali iš karto ruošti naujoms pareigoms.

12.01 val.

2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-495, Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-496, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIV-103 „Dėl 2021 metų, 2022 metų ir 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-497 (pateikimo tęsinys)

Gera. Tikiuosi, finansų ministrė galėtų vėl sugrįžti į tribūną ir... (*Balsai salėje*) Tęsiame biudžeto projekto ir lydimųjų pateikimą. Atsakymai į klausimus. Tuoj, surasime klausiančiųjų eilę. Kažkur pasislėpė duomenys apie klausiančiųjų eilę. Pasirodo, nebaigus klausimo, Sekretoriato darbuotojo geriau nekeisti. Gera. Klausantieji yra rasti. Pirmasis klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama finansų ministrė, labai ačiū už pristatymą ir padarytą tikrai svarbų darbą tikslinant valstybės biudžetą.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, jog net ir ekonominio augimo metais deficitas išlieka gana reikšmingas. Iš tiesų vienas didžiausių, matyt, per visą nepriklausomos Lietuvos istoriją. Ne pats, bet vienas iš didžiausių.

Aš norėjau paklausti, ar nematote ekonomikos perkaitimo rizikos, atsižvelgiant į tai, kad ekonomika auga? Nors Europos Komisija, EBPO ir Finansų ministerija, matėme, prognozuoja atotrūkį nuo potencialo, bet ar vis tik nematote rizikos, kad su tokiu reikšmingu fiskaliniu deficitu ir fiskaliniu postūmiu mes augančią ekonomiką galime ir pastūmėti šiek tiek daugiau, o tai gali lemti kainų augimą? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kalbant apie infliacijos augimą, Finansų ministerijos prognozėse yra numatyta 1,8 % su tam tikrų rizikų matymu, kad visgi yra rizikų į augimo pusę. Tačiau bet kokių atveju infliacijos lygis neturėtų būti labai ženklus ir artimiausiais metais neturėtų viršyti 2 % lygio, laikomo vis dar tvari.

Kalbant apie biudžeto deficitą, jis išties yra ženklus. Kaip minėjau, pandemijos suvaldymas turi savo kainą. Tačiau atkreipsiu dėmesį, nepaisant to, kad daugelis galvoja, jog visos šios lėšos yra susijusios su pandemijos suvaldymu, tiesiog priminsiu pirminį 2021 metų biudžetą, rengtą buvusios Vyriausybės. Jame lėšų pandemijai suvaldyti nebuvo numatyta, tačiau jau tuomet biudžeto deficitas sudarė 5 %. Tai yra be jokių papildomų pandemijai suvaldyti skirtų lėšų. Tiesiog norėčiau atkreipti dėmesį, kad didelė dalis biudžeto deficito yra ilgalaikiai įsipareigojimai, nepagrįsti ilgalaikiais finansavimo šaltiniais, ir dėl to tikrai rudenį turėsime priimti tam tikras priemones, susijusias su mokesčių keitimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministrė, aš labai norėčiau pacituoti nepriklausomus ekonomistus, ką rašo apie Lietuvos ekonomiką tiek viduje, tiek jau ir išorėje. Žiūrėkite, Lietuvos ekonomika viena pirmųjų Europos Sąjungoje jau grįžo ir viršija prieš krizę buvusį lygį, net nevysiškai atsigavus laisvalaikio, sveikatingumo, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriui. Pramonė klesti, lietuviškos kilmės prekių eksportas I ketvirtį buvo 13,3 % didesnis nei prieš metus. Vidutinis darbo užmokestis augo dešimtadaliu. Man tikrai visiškai nesuprantama, kai pažiūriu, kad šių metų I ketvirtis nacionalinio biudžeto pajamų plane viršytas 246 mln. eurų, ir jūs dar didinate fiskalinį deficitą vienu procentiniu punktu. Mes praeitus metus baigėme su struktūriniu fiskaliniu deficitu tarp euro zonos šalių priešpaskutiniai, nors turėjome kažkada perteklinį. Tai ar nebuvo galima priimti sprendimų, kad visos viršplaninės pajamos, palyginti su praeitų metų gruodžio mėnesiu, yra skirtos kovai su pandemija? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Dalis viršplaninių pajamų eina į savivaldybių biudžetus, tą taip pat reikia pripažinti. Daryti išvadas iš I ketvirčio pajamų surinkimo duomenų nėra visai teisinga, nes

taip pat turime tam tikrų mokėjimų, kurie yra vienkartiniai ir susiję su atskirų įmonių mokėtinu pelno mokesčiu, kuris buvo didesnis, negu prognozuota, ženkliai didesnis, negu prognozuota. Todėl norint daryti ilgalaikės išvadas dėl ilgalaikių tendencijų, turbūt reikėtų palaukti šiek tiek ilgiau. Tačiau kalbant apie mūsų biudžeto deficitą, kaip minėjau, reikia atkreipti dėmesį pirmiausia į jo struktūrą, kad 5 % biudžeto deficito yra ilgalaikiai įsipareigojimai. Ką tai reiškia? Tai yra darbo užmokestis, pensijos, yra kiti įstatymais prisiimti įsipareigojimai, kurių sumažinti vidury metų nėra jokių galimybių.

Kalbant apie kitą biudžeto deficito dalį, išties ji yra susijusi su pandemijos suvaldymu. Tai, ką rekomenduoja visos tarptautinės organizacijos, išties nukreipti paramos lėšas, padaryti jas kaip trumpalaikes priemones, nukreipti jas į labiausiai nukentėjusius sektorius, tai ir yra daroma.

Keisdami pačias paramos priemones, keisdami subsidijų už prastovas mechanizmą, įvesdami vienkartinį po prastovų mechanizmą ir taip pat mokestinės pagalbos priemones, kurios taip pat nukreiptos tiksliai į nukentėjusius sektorius, man atrodo, mes tarptautinių organizacijų rekomendacijas tikrai atliepiame. Man atrodo, šioje sudėtingoje situacijoje biudžetas parengtas optimaliai toks, koks galėtų būti.

PIRMININKAS. Toliau klausia R. Žemaitaitis. Atrodo, nėra. Tuomet A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji ministre, Vyriausybės pareiga užtikrinti tvarius viešuosius finansus. Lietuvos tvarus skolos lygis yra 40 % BVP. Deja, valstybės skolos kupra šiemet perkops 50 % BVP. Pinigų skolinamasi daugiau, nei Vyriausybė turi fantazijos ir galimybių juos įdarbinti ir nukreipti į ekonomikos augimą.

Mano klausimas būtų toks: kiek dar liko negrąžinta iš A. Kubiliaus Vyriausybės 2009–2012 metais paskolintų 7 mlrd. eurų su 2 mlrd. palūkanomis? Tuomet valstybės skola padidėjo nuo 14 % iki 36 %. Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš tik noriu atkreipti dėmesį, kad visos pandemijai suvaldyti skirtos priemonės turi savo kainą. Jau praėjusiais metais skolos lygis su dar buvusios Vyriausybės pagalba išaugo 11,4 %. Šiais metais skolos lygis auga 5 %. Man atrodo, mūsų pareiga suvaldyti skolos augimą vidutiniu laikotarpiu, nes nukirpti išlaidas – 5 % to bendrojo vidaus produkto ilgalaikių įsipareigojimų yra tiesiog neįmanoma. Tai viena.

Kalbant apie įsiskolinimus, kurie buvo padaryti praėjusios krizės metu, manau, tiesiog lyginti nekorektiška, nes, viena, dabar esame euro zonos nariai, turime visai kitokias skolinimosi galimybes, negu buvo anuomet. Man atrodo, kiekviena Vyriausybė stengiasi padaryti tuos sprendimus, kurie tuo metu atrodo reikalingiausi. Turint dabartinius duomenis ir dabartines galimybes turbūt ir anuo metu būtų buvę galima priimti kitas priemones.

Dėl to, kiek liko neišmokėta senų skolų, aš galėčiau jums patikslinti raštu.

PIRMININKAS. Klausia L. Savickas.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Ačiū už pristatymą. Iš tikrųjų lauktas projektas, lauktas jau kurį laiką, ir tikriausiai labiausiai norėtusi paklausti apie tai, kokia yra situacija kalbant apie... (*Triukšmas salėje*) Kolegos, labai atsiprašau. Ačiū. Kokia yra vis dėlto situacija kalbant apie tai, kad šių metų biudžete mes vis dėlto matome, prieš tai išėmus DNR projektą ir RRF lėšas, daugiau negu 800 mln., šiuo metu yra siūloma grąžinti tik 150 mln. Natūralu, kad skolintis visuomet yra paprasčiau, negu susiderinti naujus planus su Europos Komisija. Dėl to ir klausimas: ko gi pritrūko – noro ar kompetencijų, kad tos lėšos būtų grąžintos ženklia apimtimi ir nebūtų tekę skolintis? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Nepitrūko nei noro, nei kompetencijų, nes, man atrodo, tos priemonės ir tos reformos, kurios yra suderintos su Europos Komisija, yra pirmiausia suderintos ir su šios Vyriausybės programa, ir su socialiniais partneriais, ir su Europos Komisija, kad jos galėtų būti finansuojamos. Lėšos iš Europos Komisijos mus pasieks bet koku atveju ne anksčiau kaip rudenį, nes reikia visoms šalims ratifikuoti nuosavų išteklių įstatymus ir priimti sprendimus dėl nacionalinių planų patvirtinimo. Galutinis formalus sprendimas dėl to, kas bus finansuojama ir kad tie nacionaliniai planai, kokie yra parengti, bus patvirtinti, dar bus po kelių mėnesių. Todėl, man atrodo, ne visai atsakinga susirašyti savo pageidavimų sąrašą ir jį sudėti į biudžeto projektą tikintis, kad jis bus finansuojamas iš Europos Komisijos. Neturint suderinimo.

Natūralu, kad visų tų priemonių, kurios buvo jūsų Vyriausybės įrašytos kaip finansuotinos, didžioji dalis būtų nugulusi tiesiog į valstybės skolos sąskaitą ir tiesiog todėl, kad suderinimo su Europos Komisija dėl jų nebuvo.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama ministre, iš tiesų sėdėti čia taip įdomu, prisimenant 2009 metus, kai buvo kritikuojama, kad mažinamos išlaidos, nes kitos šalys ne visos mažina ir taip toliau. Šiandien jau atvirkščiai: kodėl nemažiname išlaidų, o paprasčiausiai sprendžiame skolinimosi būdu?

Norėčiau paklausti vis dėlto, kas dedasi skolinimosi rinkose? Ar tikrai palankus skolinimasis ir kokios tendencijos yra, kokios prognozės, kad tos skolos iš tiesų neaugs ateityje? Ačiū. Ne skolos, o, tiksliau, skolinimosi galimybės neblogės ateityje.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Turbūt numatyti ilguoju laikotarpiu, kaip vystysis skolos kaina, yra sudėtinga, tačiau vidutiniu laikotarpiu ji išlieka tikrai žemo lygio – iki 0,2 %. Tai tikrai galimybės skolinantis šiandien yra gana palankios. Tačiau matome taip pat ir kitų šalių skolų augimą. Tikėtina, kad po kurio laiko ir centrinių bankų pozicija gali keistis, ir vis dėlto skolų aptarnavimo kaštai ilguoju laikotarpiu galėtų išaugti. Todėl, man atrodo, svarbu vidutiniu laikotarpiu stabilizuoti skolos augimą, o ilguoju laikotarpiu grįžti prie optimalaus skolos lygio, kad jeigu situacija pasikeistų skolų rinkoje, vis dėlto galėtume susidoroti su ta išaugusia našta ilguoju laikotarpiu.

PIRMININKAS. Toliau klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiama ministre, mūsų pandemijos valdymo patirtis ir praeita kadencija parodė, kad dėmesys socialinei politikai apsimoka ir atsiperka. Šiandien mes matome, kad RRF yra 5 % socialinei apsaugai, struktūrinės Europos lėšos 8 % numato. Jūsų patikslintame biudžete yra skaičius – 35 %, tai yra mažiau, negu įprastai biudžete skiriama kasmet – apie 37 % socialinei apsaugai. Aš suprantu, kad yra gana paprasta ateiti su patikslintu biudžetu mažinant mokesčius, bet ką jūs darysite ir kaip išlaikysite tinkamą išlaidų lygį socialinei apsaugai kitais biudžetais? Ir kam jūs, aš užduodu jums, kaip politikai, klausimą, kam jūs gadinate santykius su Prezidentu, kai akivaizdu, kad jums čia teks dar ne vieną kartą ateiti su labai nepopuliariais sprendimais tam, kad pajamų lygis būtų išlaikytas kitais metais, dar kitais metais ir jis auginamas?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Aš tiesiog noriu pirmiausia atkreipti dėmesį, kad šie pateikti skaičiai yra susiję su pokyčiu biudžeto projekte, o ne su visomis socialinei apsaugai skiriamomis lėšomis, kurios yra biudžete. Pirmiausia. Tai jos yra skirtos pandemijai suvaldyti ir tai yra prastovų priemonės, po prastovų mechanizmas, išmokos savarankiškai dirbantiems, ligos ir motinystės išmokos, ligos išmokos. Visa tai, kas yra susiję su pandemijos suvaldymu.

Jeigu kalbėtume apie tai, kas numatyta finansuoti iš Europos Sąjungos fondų paramos, norėčiau atkreipti dėmesį, kad pirmiausia tai, ką rekomenduoja Europos Komisija, yra susiję su tuo, kad visos priemonės, kurios reikalingos socialinei apsaugai, yra susijusios su ilgalaikiais valstybės išipareigojimais, kurie turėtų būti finansuojami iš valstybės biudžeto. Tai nėra proginės išlaidos, kurios yra vieną kartą padaromos kaip investicija, ir daugiau tų išlaidų nebereikia. Tai yra tvarūs ilgalaikiai išipareigojimai, todėl tam, kad jie galėtų būti padaryti, reikia valios sprendimų Seime tvirtinant mokestines priemones. Aš tikrai tikiu, kad drauge su jūsų visų pagalba mes galėtume pagerinti mokestinių pajamų santykį su bendruoju vidaus produktu tam, kad kartu darant ir mokestinė sistema būtų teisingesnė.

Aš tikrai nemanau, kad mes kažkaip bloginame santykius su Lietuvos Respublikos Prezidentu. Man atrodo, kad tos diskusijos, kurios vyksta tarp Finansų ministerijos ir prezidentūros, yra tikrai labai korektiškos. Mes visada diskutuojame su argumentų pagalba ir manau, kad tais argumentais mes arba randame kompromisą, arba nutariame jo ieškoti ateinančiais laikotarpiais.

PIRMININKAS. Toliau klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, žinote, pasižiūrėjus į biudžetą kažkaip man kyla klausimas dėl savivaldybių, dėl regionų. Patikslinus ir peržiūrėjus jūsų biudžetą, tai jūs didinate gyventojų pajamų mokesčio dalį, tačiau jūs sumažinate taip negautas pajamas, kurios buvo negautos 2020 metais. Jūsų aiškinamajame rašte buvo parašyta, kad lyg ir sutaupėte. Tai vienas momentas. Norėčiau žinoti atsakymą.

Kitas momentas dėl žvyrkelių programos. Konkrečiai galite įvardinti, kiek konkrečiai regionams bus skiriama, savivaldybėms? Konkrečiai. Išskyrus ten, kur yra numatyta, įvardinti keliai.

Ir trečias klausimas. Vis dėlto noriu paklausti, kokie projektai 2021 metais iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų buvo mažinti 30 mln.? Kodėl mes mažiname? Ar jų nesugebėjome mes įsisavinti? Lygiai tas pats yra su žemės ūkiu, kad 3,4 mln. Žemės ūkio fondo kaimo plėtros lėšos irgi mažinamos. Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Taip. Savivaldybėms skirtos negautoms pajamoms kompensuoti 2020 metais pajamos buvo išmokėtos kovo mėnesį ir jos buvo mažesnės, negu prognozuota rengiant biudžeto projektą, kuriame buvo numatyta 102 mln. eurų. Realus poreikis pagal Metodikos įstatymą pasirodė 55,5 mln. eurų. Tiek, kiek savivaldybės negavo prognozuotų pajamų, tiek joms buvo kompensuota. Kitos lėšos turėtų pagal metodiką likti biudžete. Tačiau gerinant gyventojų pajamų mokesčio surinkimo prognozes beveik tokia pačia suma savivaldybių pajamos yra didinamos, kokia buvo sutaupyta dėl tiesiog mažiau sumažėjusių savivaldybių pajamų. Tai, palyginti su praėjusiais metais, pajamų augimas savivaldybėms yra 375,4 mln. eurų.

Kalbant apie žvyrkelių programą, tai tiesiog Susisiekimo ministerijos vykdoma žvyrkelių programa buvo sumažinta 20 mln. eurų ir ta pati suma yra paskirta vietinės reikšmės savivaldybių keliams.

Keli Europos Sąjungos projektai negalės šiais metais būti įgyvendinti. Manau, kad galėčiau patikslinti svarstymo komitetuose metu, bet tarp jų yra ir Žemės ūkio ministerijos neįgyvendintas projektas.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Mazuronis. Nėra. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama ministre, iš tikrųjų pažiūrėjus į atneštą naują biudžeto projektą susidaro toks vaizdas, kad Finansų ministerijos tikslas yra kuo labiau stabdyti ekonomiką, nors žinome, kad kiekvienas įlietas euras į ekonomiką grįžta mokesčių pavidalu. Pavyzdys: iš RRF buvo galima gauti avansine forma lėšų ir įlieti apie 900 mln. šiais metais į ekonomiką. Jūs palikote tik 150 mln. Naikinama savivaldybių žvyrkelių programa – minus 20 mln., mažinama Lietuvos valstybės investicijų programa, nors ją buvo galima perskirstyti projektams, kurie yra vykdomi ir kuriems trūksta finansavimo. Ir savivaldybės yra paliktos be galimybės pasiskolinti, nors kitos valstybės netgi iš RRF pinigų kuria finansų inžineriją ir taip leidžia vystyti infrastruktūrinius projektus savivaldybėms. Tai kodėl pasirinkta tokia kryptis stabdyti ekonomiką?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš net nežinau, kaip atsakyti, nes jūs patys sau prieštaraujate. Vienu momentu sakote, kad nepadoriai didiname valstybės skolą, kitu atveju sakote, kad stabdome ekonomiką.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš apie skolą nesakiau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Man atrodo, pirmiausia reikia surasti tvarų balansą tarp vienos ir kitos pusės. Kalbant apie RRF avansą, noriu pasakyti, kad avansas bus įmokėtas šiemet 13 %, tiek, kiek numato RRF reglamentas, bus įmokėtas į mūsų biudžetą jau šiemet ir daugiau lėšų gauti neįvykdžius projektų nėra galimybių. Kadangi RRF finansavimas yra tuomet, kai įvykdytas projektas, atsiskaitoma už rodiklius, tuomet yra pervedamos papildomos lėšos. Avansas 13 % yra įmokamas į valstybės biudžetą nepaisant to, kada projektas bus įgyvendintas, tai tas ir bus padaryta.

Žvyrkelių programa, kaip minėjau, yra sumažinta 20 mln. eurų todėl, kad tos pačios lėšos yra nukreipiamos savivaldybių vietinės reikšmės keliams, tiesiog jų paskirtis yra keičiama. Nežinau, kodėl dėl to ekonomika turėtų nukentėti.

Savivaldybių galimybė skolintis, jei nežinojote, yra apribota konstituciniu Fiskalinės drausmės įstatymu, kuriame pasakyta, kad savivaldybės tiesiog negali turėti daugiau išlaidų, negu turi pajamų. Jos negali turėti deficito. Tai yra užprogramuota konstituciniame Fiskalinės drausmės įstatyme, ir aš tikrai nesiruošiu jo atnešti čia dabar keisti.

PIRMININKAS. Toliau klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Nėra. Klausia L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiama ministre, džiaugiuosi, kad atnešate biudžetą, galėsime pradėti svarbias diskusijas dėl karantininio paketo.

Noriu paklausti dėl vienišų pensininkų. Judu su kolega L. Kasčiūnu esate pateikę projektą, kuris nuo šių metų liepos turėtų užtikrinti 42 eurų išmoką vienišiesiems pensininkams. Tai įrašyta ir

jūsų partijos rinkiminėje programoje. Dar daugiau, jūsų Vyriausybės programos rodikliuose įrašyta beveik 60 per mėnesį 24 metais, tai sudarys panašiai 11 % nuo būsimos pensijos. O šiandien skiriate biudžetą, kur yra 28 eurai, ir tai tik mažiausias pensijas ir šalpos pensijas gaunantiems, o nuo kitų metų jau visiems, bet po 32 eurus per mėnesį ir beveik visą kadenciją.

Tai klausimas toks: ar jūs, tapusi finansų ministre, neišduodate savęs, savo teiktų projektų ir savo rinkėjų per programą? Ir ar netinka jums jūsų prieš gerus metus darytas feisbuko įrašas, kurį skyrėte man, atsiprašau, bet negaliu nepacituoti: „Pamenu, mokykloje, kai mokinys neatnešdavo namų darbų, nes juos suvalgė šuo, mokytoja sakydavo: „Kiaulės akis turi, vaikyti.“ Gintare Skaisite, ar šis įrašas netinka jums?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Pirmiausia noriu pasakyti, kad tas pats punktas buvo parašytas ir jūsų Vyriausybės programoje ir ketverius metus nepavyko į tą pusę pasistūmėti nė vieno centimetro. Aš nuo šio įrašo vis dėlto neišsižadu. Man atrodo, pirmiausia reikėtų pažiūrėti į veidrodį, prieš kalant prie kryžiaus naująją Vyriausybę. Noriu atkreipti dėmesį, kad jūsų Vyriausybės paliktame biudžeto projekte 5 % bendrojo vidaus produkto deficitas yra sąlygotas ilgalaikių išsipareigojimų, nepadengtų jokiais pajamų šaltiniais. Bet kokių atveju visos ilgalaikių išsipareigojimų priemonės, neturint ilgalaikių pajamų šaltinių, yra tiesiog valstybės skolos sąskaita. Man atrodo, bet koks padorus politikas, turintis ilgalaikių išsipareigojimų, turi turėti omenyje, kad turės priimti ir kitas priemones, kurios turės finansuoti tuos ilgalaikius išsipareigojimus.

Šiuo metu Finansų ministerijoje yra suformuota mokesčių ekspertų darbo grupė. Rengiame įstatymų projektus, kurie Seimą pasieks rudenį, ir, tikiuosi, jūs visi nuoširdžiai prisidėsite prie to, kad tie tvarūs ilgalaikiai išsipareigojimai galėtų būti padengti ilgalaikiais tvariais finansavimo šaltiniais.

PIRMININKAS. Klausia V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Gerbiama ministre, ačiū už pateiktą biudžeto projektą. Mano klausimas galbūt bus ir apie jį, ir apie šiek tiek tolesnę ateitį, kuri susijusi su švietimu.

Šiuo metu Vilniuje mokosi ketvirtadalis visų šalies mokinių, o miestas ir toliau auga. Iki 2025 metų mokinių daugės maždaug 14 tūkst. vienetų. Tai yra 14, sakykime, tokių tūkstantinių mokyklų. Iš to, ką matome dabar, tam gali reikėti papildomų, sakykime, 210 mln. eurų, jeigu nesikeistų kainos. Iš to, ką matome dabar, Vyriausybės ir RRF susumavus, išeina apie keliasdešimt – gal 10 %, gal 20 % šios sumos.

Ar jūs matytumėte perspektyvą ieškoti papildomų lėšų atliepiant augančio miesto švietimo iššūkius, ar vis dėlto geriau tada rudenį, kai ateis mokesčių sistemos pertvarka, padidinti galimybes pačioms savivaldybėms užsidirbti ir turėti daugiau pinigų savo biudžetuose? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Manau, kad reikia turbūt turėti omenyje visas priemones ir visas įmanomas lėšas, kuriomis galėtų būti finansuojama švietimo paslaugų kokybė ir prieinamumas. Tam yra numatyta lėšų tiek struktūriniuose fonduose, tiek „Naujos kartos Lietuvos“ plane, tiek ir galėtų būti numatyta valstybės biudžete, tiek ir savivaldos biudžetuose.

Dabar yra sudaryta dvišalė darbo grupė tarp Vyriausybės ir Savivaldybių asociacijos, ji analizuoja tiek ir pačių savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūras, tiek ir standarto, kuris turėtų būti užtikrinamas, kaip tos funkcijos yra vykdomos, galimybės, tiek ir galimybę savivaldai galbūt susitaupyti iš tų funkcijų vykdymo, tiek ir kitas priemones, kurios yra susijusios su papildomais savarankiškais pajamų šaltiniais, kuriuos savivaldybės galėtų turėti.

Turint omeny visą šį priemonių kompleksą, žiūrima, kaip pagerinti sąlygas tiek ir savivaldai laisviau disponuoti savo turimais finansais ir nukreipti juos ten, kur labiausiai reikia, tiek ir užtikrinti švietimo prieinamumą ir kokybę pagal vieną nustatytą standartą, kad starto galimybės gyvenime būtų visiems vienodos.

PIRMININKAS. Klausia V. Bakas ir, matyt, bus paskutinis klausiantysis, nes mes jau 8 minutėmis viršijome nustatytą šiam klausimui laiką. Kolegos, turėsite progos susitikti frakcijose, komitetuose. Prašom, gerbiamas Vytautai.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, mano būtų tokie du klausimai: pirmas klausimas dėl dėmesio regionams, kokių pokyčių gali tikėtis regionai, ypač kalbant apie regioninės politikos plėtrą ir labiausiai nukentėjusių nuo pandemijos pasekmių įveikimą.

O antras klausimas – dėl visuomenės saugumo. Štai projekte, kiek aš žiūriu į lyginamąjį variantą, nuo 166 mln. iki 162 mln. mažėja investicinių programų lėšos, tai yra 4 mln. Ką tik ugnia-gesiai išplatino pranešimą spaudai, jame rašoma, kad nėra lėšų apmokėti už darbą pandemijos metu. Klausimas, kodėl nuspręsta mažinti lėšas, skirtas visuomenės apsaugai, berods, net 4 mln. eurų, jeigu aš teisingai suprantu biudžeto projektą?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Taip, ištis yra mažinamos investicijoms skirtos lėšos, tai reiškia, kad vienas iš investicinių projektų tiesiog šiemet nebus įgyvendintas dėl vieno ar kitų priežasčių, bet tos lėšos yra skirtos ne priemonėms ir ne paslaugoms, bet konkrečiam investiciniam projektui, kurio yra atsisakoma, įgyvendinti. Tokios problemos kaip ugniagesių keliamos problemos turėtų būti sprendžiamos teikiant naujų metų biudžetą, nes problemų ištis valstybėje yra labai daug ir jų sprendimas visuomet yra prioritetas. Ką darome dabar, tai ištis atnaujiname biudžetą vidury metų dėl labai konkrečių priežasčių, tai yra pandemijai suvaldyti skiriamos priemonės ir įtraukimas papildomų investicinių lėšų, numatomų iš plano „Naujos kartos Lietuva“. Todėl manau, kad pradedant naujas biudžeto derybas, kurios yra susijusios su jau kitų metų biudžetu, tikrai visos tos problemos bus keliamos, bus svarstoma, kaip jas spręsti, įvertinant turbūt ir visą spektrą problemų, apskritai esančių valstybėje, nes tų nepakankamai finansuojamų sričių yra tikrai nemažai. Tai turbūt...

Ai, dėl regionų. Ištis, kaip minėjau, savivaldybių biudžetai yra atnaujinami pagal atnaujintas gyventojų pajamų mokesčio prognozes, todėl jos galės numatyti papildomas išleisti lėšas savo biudžetuose. Tiesiog dėl to, kad ekonomika auga ir gyventojų pajamų mokesčio prognozės yra atnaujinamos, manau, kad tai savivaldai pridės šiek tiek laisvumo. Taip pat yra numatyta šiek tiek lėšų įstaigoms, savivaldybių įmonėms, užsiimančioms keleivių vežimu, dėl nustatyto režimo, nes buvo įvesti tam tikri apribojimai keleiviniam transportui dėl susėdimo ir dėl dezinfekcinių priemonių. Tam yra numatyta 8,3 mln. eurų.

PIRMININKAS. Ačiū. Baigiame klausinėti. Atsiprašau kolegų, kurie nespėjo.

Dabar dėl motyvų. Ar yra norinčių kalbėti? Dėl dviejų lydimųjų. Atrodo, kad nėra užsirašiusių. Gal galime pritarti bendru sutarimu lydimiesiems, turiu omenyje, Pelną mokesčio įstatymo projektui ir dėl biudžeto rodiklių? (*Balsai salėje*) Galime, girdžiu balsus. Tuomet fiksuojame, kad lydimiesiems pritariame bendru sutarimu po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Matyt, yra derinama su biudžeto projekto svarstymu. Svarstymo grafiką Seniūnų sueiga patvirtino. (*Balsai salėje*) Mane patikslina, kad nevienodai datos parinktos, dėl lydimąjo Pelną mokesčio įstatymo projekto ankstesnė data – gegužės 25 diena. Matyt, logiška, kad Vyriausybė žinotų, kokia yra Seimo pozicija dėl projektų, kurie keičia pajamas ir išlaidas. Taip tada ir fiksuotume, kad dėl Pelną mokesčio įstatymo projekto – gegužės 25 diena, o dėl metodikos projekto – birželio 17 diena. O biudžeto svarstymas, kaip minėjau, pagal Seniūnų sueigos patvirtintą grafiką. Jo pabaiga būtų, jeigu neklystu, birželio 22 dieną, kuomet planuojamas to projekto galutinis priėmimas.

Prašau. V. Ažuolas. Tuoj įjungsiu. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Atsiprašau, neišgirdote, siūlyčiau balsuoti tiek dėl biudžeto, tiek dėl lydimųjų, nes yra kitokių nuomonių.

PIRMININKAS. Dėl biudžeto nereikia balsuoti po pateikimo.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Dėl lydimųjų.

PIRMININKAS. Gerai, jeigu yra reikalavimas balsuoti, tuomet numatytu laiku, prieš 13 valandą, bus balsavimas.

12.34 val.

2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-121 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-493, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 15, 21, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-494 (pateikimas)

Dabar paskutiniai rytinės darbotvarkės projektai – 2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-493

ir lydimasis Sveikatos draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-494.

Matau, A. Veryga prie šoninio mikrofono. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kadangi salėje nematome ministro, tai tikrai su visa pagarba viceministrei, neabejojame jos kompetencija, bet biudžeto pristatymas yra tikrai išskirtinis įvykis ir paprastai tai daro ministrai, atsako į klausimus, kurie yra tikrai politiškai kitą kartą ir sunkūs. Mes pasitarėme frakcijoje, žinau, kad ir Darbo partijos frakcijos nuomonė yra panaši, prašytume daryti šito pristatymo pertrauką ir sulaukti, kada ministras galės pristatyti šitą projektą.

PIRMININKAS. Iki kada pertrauka? Statute nėra tokios sąlygos – kada ministras galės.

A. VERYGA (LVŽSF). Tokiu atveju iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Čia statutinis prašymas. Aš manau, kad nėra prasmės organizuoti balsavimą, tiesiog fiksuokime, kad pertrauka skelbiama bendru sutarimu, nes akivaizdu, kad opozicinė frakcija penktadalį balsų tikrai surinks.

Dabar galbūt paimsime vieną kitą klausimą iš vakarinės darbotvarkės, nes balsavimą dėl projektų turime vykdyti kruopščiai nurodytu laiku. Aš žiūriu į projektų teikėjus, kas šiuo metu yra salėje ir galėtų pateikti kurį nors projektą.

12.38 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 10, 11¹ ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-446 (pateikimas)

Galbūt čia pertrauką išprašęs A. Veryga norėtų pateikti savo projektą. Tai yra 2-5 klausimas popietinės darbotvarkės. Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-446. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Šitą projektą paskatino parengti ir registruoti labai konkreti istorija, vienos moters parašytas kreipimasis, kurį, žinau, ne tik aš esu gavęs, bet yra gavę ir kiti parlamento nariai, tai jūs tą istoriją turbūt atpažinsite iš mano pasakojimo. Tai yra istorija žmogaus, tiksliau, moters, kuri susilaukusi vaikelio negali grįžti dalyvauti darbo rinkoje, nes jos mama tebėra dirbanti. Ji turi ir savo močiutę, kuri taip pat yra dirbanti, bet pagal įstatymą šiuo metu proseneliams nėra suteikta galimybė gauti išmokas, padėti savo jaunesniems šeimos nariams grįžti į darbo rinką ir prižiūrėti savo provaikaičius.

Šito įstatymo pakeitimo esmė yra labai paprasta. Tiesiog Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo straipsnius, kuriuose kalbama, kas turi teisę gauti išmokas dėl vaiko priežiūros, tuos straipsnius, kuriuose įrašyti seneliai, papildyti dar viena grupe, tai yra proseneliais. Tikrai tokių žmonių, manau, šiuo metu Lietuvoje nėra daug. Kol kas tai, matyt, bus pavieniai atvejai, bet žinome, kad visuomenei senstant, tai yra dėl įvairiausių priežasčių, dėl socialinio, ekonominio išsivystymo, dėl sveikatos sistemos pažangos žmonės gyvena vis ilgiau ir ilgiau ir tokių situacijų, kuomet proseneliai, vis dar dalyvaujantys darbo rinkoje, galėtų imtis pagelbėti prižiūrint vaikus, matyt, ateityje atsiras vis daugiau ir daugiau.

Kaip ir sakiau, pasiūlymo esmė yra labai paprasta, kviečiu ją palaikyti ir pritarti.

PIRMININKAS. Dabar klausimai pranešėjui. Pirmasis klausia M. Lingė. Nėra salėje. R. Žemaitaitis. Nėra. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, iš tiesų turbūt ribų įstatymams pagal laiškus nėra, iš tikrųjų galime teikti ir teikti. Ar nemanote, kad vis dėlto nereikėtų per daug reaguoti į tokius laiškus. Manychiau, kad vis dėlto pakanka senelių, nes proseneliai jau ir amžiaus tam tikro gali būti. Šiuo atveju ar tikrai vaikai nenuvargins per daug tų senelių ir nesistengs bet koku atveju tėvai savo vaikus įpiršti kam nors, nes yra ir įstaigų tam tikrų, kurios taip pat išlaikomos iš biudžeto. Šiuo atveju būtų galima galbūt kaip nors kitaip organizuoti, nebūtinai atitraukti nuo darbo. Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Aš manau, kad mes, būdami rinktais parlamento nariais, vis dėlto privalome į visuomenės nuomonę įsiklausyti, kad ir kokia forma ji yra išreiškiama.

Kartais laiškais, kartais gyvuose susitikimuose žmonės tam tikras problemas išsako. Aš manau, jums tikrai yra pažįstamas šis formatas, tikrai turbūt ne vieną siūlymą esate irgi teikę, įsiklausydami į visuomenės nuomonę.

Kalbant apie pačią esmę, čiagi nėra jokia prievarta ir prievolė. Jūs tikrai esate teisingi, matyt, sakydamas, kad ne visiems ir tiks tokie dalykai. Yra net ir senelių, kurie galbūt dėl savo sveikatos būklės ar dėl kitų priežasčių nei gali, nei nori, nei užsiima tokia priežiūra. Tada, kaip jūs sakote, jaunuoms šeimoms lieka naudotis tik tomis galimybėmis, kurias sukuria valstybė, ar tai būtų ikimokyklinio amžiaus priežiūros įstaigos, ar kokios nors kitos įstaigos. Bet yra šeimų, kurios tokiu būdu sprendžia savo gyvenimo klausimus. Jeigu yra toks noras, jeigu yra pageidavimas, kodėl nesudarius tos galimybės.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, keletą aspektų ir pabandysiu porą klausimų. Jūs pats gydytojas psichiatras ir ketverius metus buvote net ministru. Socialinio draudimo principas grindžiamas prarastų pajamų ir jų kompensavimo principu, tai yra kas praranda pajamas, o ne kas kur nors yra apdraustas. Tai vienas dalykas.

Antras. Tas emocinis ryšys, kuris turi būti tarp tėvų ir vaiko. Noriu priminti, kodėl būtent Lietuvoje atsirado pačios ilgiausios vaiko priežiūros atostogos Europos Sąjungoje, nes sakė, kad emocinis ryšys per mažas, reikia ilgiau būti su vaiku, tada jo psichika bus geresnė ir taip toliau, ir taip toliau.

Tada mano klausimas. Gal nereikėtų tada... atsisakyti socialinio draudimo principo ir pereiti prie pašalpinio, tai yra eiti Europos keliu, trumpinti vaiko priežiūros atostogas, jeigu tokių laiškų gausėja. Aš tai matau, nes jau buvau prieš, kai mes senelius įkinkėme į vaiko priežiūros atostogas, dabar norite ir prosenelius įkinkyti. Aš sakau: laisvė proseneliams, taip nereikėtų elgtis. Tai štai mano klausimas. Kaip dėl socialinio draudimo principo ir kaip dėl psichinės ir emocinės būsenos tų vaikų, kurie bus auginami toli nuo tėvų? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Aš nežinau, ar tai labai prieštarauja tam pagrindiniam socialinio draudimo principui. Manau, kad jo neiškraipo, nes, kaip ir sakiau, tokių atvejų, matyt, turėsime kol kas greičiausiai tik dešimtis. Tose diskusijose, jeigu įvyko dėl senelių, matyt, buvo apsispręsta, kad tai nepažeidžia pagrindinių principų.

Dabar dėl psichikos sveikatos. Aišku, kad vaikui yra geriau būti su tėvais. Be abejo, yra taip. Bet mes turbūt nesame tie, kurie galime nurodyti šeimai, ką iš šeimos narių jiems pasirinkti ir kokios aplinkybės jiems susiklostos. Gal yra šeimoje irgi vertinama, ar gali ta šeima funkcionuoti, išgyventi iš to, ką valstybė sugeba jiems mokėti, išmokėti. Matyt, šeimos gali susidurti su visokiomis situacijomis. Man atrodo, kad tas apribojimas giminystės ryšio į gylį, sakykim, kalbant apie senelius ar prosenelius yra tam tikra prasme diskriminuojantis, ir apie jį, matyt, tiesiog nebuvo pagalvota, nes praktiškai toks klausimas nebuvo iškilęs. Dabar, kaip ir sakiau, žmonės gyvena vis ilgiau, tai, matyt, bus apsisprendimo klausimas, ar seneliai, ar proseneliai. Aš tarp jų nematau kokio didelio skirtumo.

PIRMININKAS. Klausia V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkui pirmininkui. Gerbiamas teikėjas, aš tikrai negaliu prieštarauti, kad ir toks galimas variantas, ir palaikysiu pateikimą, nes pats buvau tas, kuris inicijavau, kad seneliai galėtų prižiūrėti. Bet vis dėlto norėčiau sužinoti ir iš to laiško autorių, gal galite man pasakyti amžių, koks buvo ar yra prosenelio amžius ir koks yra to provaikiaičio amžius, kuris nori, kad prižiūrėtų? Man labai įdomu, kaip visa tai matematiškai atrodo. Nesakau, kad tai neįmanoma, bet būtų labai įdomu pažiūrėti tuos amžius.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū, kolega, už klausimą, bet nebuvo ten amžius įvardintas. Negaliu aš jums atsakyti į šitą klausimą.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, jūs amžiaus neįvardinote, bet aš irgi tą pačią temą. Ar tas prosenelis bus toks greitas, kad pavytų savo proanūkį, kuris bėgs per R. Šimašiaus pliažą į Gedimino prospektą?

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už šmaikštų klausimą. Kitą kartą būna, kad ir tėvai nepaveja, ne tik proseneliai, bet turbūt tie, kurie nepavys, ir nesiims savo provaikėčių prižiūrėti. Matyt, kad čia yra labai individualu.

PIRMININKAS. Ačiū. Atsakėte į klausimus.

Dabar motyvai. Už kalba L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Jau ir diskusijose išryškėjo, kad yra tam tikras socialinio neteisingumo situacijos sprendimas ir kad yra mūsų visuomenėje šeimų, kurios, matant nuostatas ir taip, kaip susiklostė jų šeimų situacija, yra reikalingos šitų pakeitimų. Dėkui kolegai Aurelijui, kad jis rodo pavyzdį, kaip yra sprendžiamos net ir kelių ar kelių dešimčių žmonių socialinio neteisingumo situacijos. Lietuvoje, mano galva, ribos yra labai aiškos, kad žmonės turi būti darbingo amžiaus. Šiuo atveju yra visiškai paliekama šeimos situacijai, taip, kaip susiklostė ten toje šeimoje santykiai ir galimybės padėti jaunai šeimai auginti vaiką. Kadangi tokių šeimų yra Lietuvoje, tai siūlau pritarti šiam projektui.

PIRMININKAS. Prieš kalba A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Šiek tiek keista, kai aš girdžiu iš buvusio socialinės apsaugos ir darbo ministro, kuris buvo atsakingas už socialinį draudimą, tokią labai išplaukiantį liberalų aiškinimą. Noriu priminti, kad įstatymas vadinasi Vaiko priežiūros. Ne anūko, ne proanūkio, o vaiko. Tai yra savo vaiko priežiūros atostogos.

Dabar kalbu dėl konstitucinio lygiateisiškumo principo. Aš manau, kad jeigu kuris nors senelis ar prosenelis kreiptųsi į Konstitucinį Teismą, dar neaišku, koks būtų sprendimas, kodėl kitiems, kurie neturi socialinio draudimo, negalima žiūrėti. Kyla labai daug teisinių klausimų. Netgi autorius gerbiamas A. Veryga sutiko, kad emocinis ryšys tarp tėvelio ir vaiko yra žymiai geresnis negu tarp senelio ar tuo labiau prosenelio. Todėl, gerbiami kolegos, aš matau, kad visa mūsų socialinio draudimo sistema krypta į pagalbinę sistemą. Ne draudiminę, nes čia jokio draudimo nėra. Jau šiandien mus Valstybės kontrolė ne vieną kartą kritikuoja, kaip moterys lieka metus ant ledo, kai už jas priemokas gauna vyrai.

Aš kreipiuosi į Vyriausybę, kad kuo greičiau būtų perimta Europos direktyva. Man atrodo, tada mes galėtume išspręsti šį klausimą ne per senelius, ne prosenelius, o paprasčiausiai, kaip tai daro kitos Europos Sąjungos valstybės.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi pasisakė dėl motyvų.

Dabar pradėsime numatytą balsavimą dėl projektų. Nebus daug tų projektų. Eilės tvarka. Kaip minėjau, dėl Biudžeto ir savivaldybių biudžetų pakeitimo įstatymo projekto nebalsuojame. Balsuosime dėl lydimųjų.

12.50 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-496 (pateikimo tęsinys)

Pirmiausia dėl Pelno mokesčio įstatymo 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-496. Skelbiu balsavimą.

Už – 76, prieš nėra, susilaikė 43. Po pateikimo projektui pritarta. Svarstymo Seime data būtų gegužės 25 diena, kaip pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas.

12.51 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIV-103 „Dėl 2021 metų, 2022 metų ir 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-497 (pateikimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-6.3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarimo „Dėl 2021 metų, 2022 metų ir 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-497. Balsuojame po pateikimo.

Už – 72, prieš nėra, susilaikė 49. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstymo Seime data būtų birželio 17 diena.

12.53 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 10, 11¹ ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-446 (pateikimo tęsinys)

Ir paskutinis projektas, kurį mes iš vakarinio posėdžio priėmėme į rytinį posėdį be eilės, tai A. Verygos ką tik teiktas Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-446. Balsuojame po pateikimo.

Balsavo 120: už – 61, prieš – 12, susilaikė 47. Po pateikimo pritarta.

M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Kadangi jis susijęs su papildomomis biudžeto lėšomis, tai paprašysime Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Manau, visi sutiks, kad dėl tokių projektų Vyriausybės išvados reikia paprašyti, tai fiksuojame. Ir tada fiksuojame, kad kaip pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje.

V. Gapšys. Prašom.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Aš tikrai turiu abejonių, ar reikia Vyriausybės išvados, nes čia tokia teorinė situacija. Aš įsivaizduoju, kad jeigu per visus metus bus dešimt tokių atvejų, tai jau bus labai daug. Aš manau, komitetas galėtų savo ruožtu išsiaiškinti tuos finansinius rodiklius ir tiesiog neapkrauti Vyriausybės, kuriai reikės dėl to dirbti, po to Vyriausybei svarstyti, kad ir kokia bus ta išvada. Man tiesiog gaila Vyriausybės darbo laiko, ji, man atrodo, turi svarbesnių darbų negu išvada dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Buvo oficialus siūlymas dėl Vyriausybės išvados. Yra prieštaravimas. Balsuojame. Kas už tai, kad reikia Vyriausybės išvados? (*Balsai salėje*)

Už – 70, prieš – 39, susilaikė 9. Taigi Vyriausybės išvados yra prašoma. Apsisprendėme dėl šio projekto.

12.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-472(2) (priėmimo tęsinys)

Dabar tuoj bus slaptas balsavimas. Patvirtinome slapto balsavimo biuletenius, jie tradicinės formos: už, prieš, susilaikoma. Paliekamas langelis, kuris išreiškia valią. Bus turbūt skirtingų spalvų pagal kandidatų pavardes. Primenu balsų skaičiavimo komisiją: K. Adomaitis, A. Gedvilas, T. Tomilinas, I. Haase, V. Kanopa, E. Rudelienė, R. Tamašunienė. Pertrauka balsuoti – valandos trukmės. Rytinį posėdį baigiame. (*Gongas*) (*Balsai salėje*)

Mane patikslino, laikoma, kad rytinis posėdis dar vyksta, nes vyks balsavimas dėl rytinio posėdžio darbotvarkės klausimų.

Pertrauka

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiamieji kolegos, sveiki sugrįžę į posėdį. Kadangi dar balsai skaičiuojami, tai yra rytinio posėdžio dalis. Mes formaliai rytinio posėdžio dar nebaigiame.

Norėčiau su gerbiamaisiais kolegomis vieną klausimą aptarti. Rytiniame posėdyje buvo nuspręsta dar kol kas nesvarstyti 2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto ir lydimąjo Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto, nes nėra sveikatos apsaugos ministro. Per pertrauką mes gavome informaciją, kad, deja, sveikatos apsaugos ministras yra tarptautiniame Pasaulio sveikatos organizacijos organizuojamame renginyje ir šiandien negalės prie mūsų prisijungti. Taip pat ketvirta-

dienį jis dalyvauja neformaliajame Europos sveikatos apsaugos ministrų posėdyje ir kalbą sako tiek šiandien, tiek ketvirtadienį.

Todėl aš drįsčiau gerbiamojo Seimo paprašyti, kad galbūt mes galėtume vis dėlto sudaryti galimybę pateikti PSDF biudžeto projektą ir lydimąjį projektą šiandien, taip pat suteikti galimybę sveikatos apsaugos viceministrei Ž. Simonaitytei pristatyti klausimą. (*Balsai salėje*) Statutas nereikalauja, kad būtinais ministras būtų pateikimo stadijos metu.

Dabar, gerbiamieji kolegos, jūs išgirdote, aš jus matau, po vieną ir pasisakykite. Prašom, P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas posėdžio pirmininke, ar noriu truputį kita tema tokią kaip ir repliką pasakyti dėl Konstitucinio Teismo teisėjo V. Mizaro. Aš matau, kas vyksta mūsų šalyje. Sovietmečiu, jeigu nebuvo komunistu, negalėjai užimti jokių atsakingų pareigų.

PIRMININKAS. Labai atsiprašau, ne į temą yra ši replika.

P. GRAŽULIS (MSNG). Palaukite, bet aš turiu pasakyti...

PIRMININKAS. Jau balsavimas buvo patvirtintas.

P. GRAŽULIS (MSNG). Bet vis tiek po balsavimo aš galiu pasakyti repliką.

PIRMININKAS. Labai trumpai.

P. GRAŽULIS (MSNG). Labai trumpai. Bet jūs mane išmušėte iš vėžių, leiskite pakartoti.

Gerbiami Seimo nariai, sovietiniais laikais atsakingų pareigų neužėmė, jeigu nebuvo komunistas. Jeigu tu šiandien nesi LGBT atstovas, taip pat neužimsi atsakingų pareigų.

PIRMININKAS. Aišku, supratome. Labai ačiū.

P. GRAŽULIS (MSNG). Ir dar vieną sakinį.

PIRMININKAS. Žodį suteikiu V. Gapšiui. (*Balsai salėje*) Prašom, gerbiamas Vytautai.

V. GAPŠYS (DPF). Aš dėl kito klausimo. Aš dėl sveikatos apsaugos ministro. Mano žiniomis, PSO renginys vyksta nuotoliniu būdu. Ministras yra Lietuvoje, jo kalba PSO renginyje greičiausiai truks kokias 2–3 minutes, beveik neabejoju, kad ta kalba bus bendro pobūdžio, todėl, man atrodo, net dėti ant lėkštelės tokių klausimų kaip dalyvavimas plenariniame posėdyje pristatant biudžeto lydimuosius teisės aktus ir dalyvavimas PSO renginyje nuotoliniu būdu, kur reikia kelių minučių kalbai pasakyti... Tai yra nepalyginama. Man atrodo, ministras rodo jau ne tik nesupratimą, bet ir nepagarbą parlamentui. Aš prieš tai gal būčiau abejojęs tuo klausimu, bet dabar aš jau net neabejoju, kad ministras turi būti čia, ir greitai! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkui už replikas. Gerbiamieji kolegos, tikrai siūlau ramiai apsvarstyti šį klausimą ir judėti per darbotvarkę. Gerbiama R. Šalaševičiūtė. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, beveik dvejus metus buvau ministrė, vyko dviejų biudžetų svarstymai, kuriuose dalyvavau. Jeigu būdavo suplanuotas biudžeto svarstymas, premjeras neleisdavo kur nors išvykti. Mes puikiai žinojome, kad ministras turi ateiti čia ir atstovauti sveikatos sistemai. Ir, aš manau, tikrai ministras turėtų pats pristatyti projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip, ar dar norėtų A. Veryga pasisakyti? Prašom, Aurelijau.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų aš tos pačios esu nuomonės, kaip ir kolegė Rimantė. Teko dalyvauti ir PSO renginiuose, ir neformaliose ministrų tarybose. Laikas ten yra fiksuotas, labai aišku, kada ministras kažką turi pasakyti, pasisakyti. Aš manau, Seimas tikrai lanksčiai galėtų prisiderinti, rasti laiką darbotvarkėje, kada ministras gali, bet tikrai, manau, privalome reikalauti, kad tokį svarbų klausimą pristatytų ministras. Jeigu nėra galimybės, tada mes frakcijos vardu prašysime vėl pertraukos iki kito posėdžio. To ir prašome.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas Petrai, ar replika į temą? Prašom. Trumpai.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas posėdžio pirmininke, nežinau, kaip jus pavadinti, Laisvės ar nelaisvės partijos atstove. Jūs skelbiate už laisvę, už toleranciją, bet jūs man niekada neduodate pasakyti žodžio. Tai kur jūsų tolerancija?! Ar tolerancija turi būti tik jums ir LGBT atstovams?! Tik jūsų teisės? Duokite, dabar pasakysiu paskutinį sakinį. Buvęs kandidatas, tai yra Teisės departamento direktorius A. Kabišaitis, taip pat buvo teikiamas į Konstitucinio Teismo teisėjus, jo kompetencija niekas neabejojo, bet nepriklausė LGBT, tai tokį reikia išmesti ir neleisti į Konstitucinį Teismą. Štai kokiais laikais gyvename, baisiau nei komunistiniais laikais.

PIRMININKAS. Labai ačiū už jūsų vertingą nuomonę. M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, dėl sveikatos biudžeto pateikimo. Noriu priminti, balsuodami už darbotvarkę, posėdžio pradžioje mes pabalsavome už visą darbotvarkę, kurioje įrašyta pranešėja gerbiama viceministrė, tai visi yra patvirtinę, dirbkime pagal tą darbotvarkę, nekeldami triukšmo ir sumaišties. (*Šurmulytės salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų nuomonės išsakytos, bet kadangi mes dabar neturime galimybės sulaukti sveikatos apsaugos ministro, pagal Statutą klausimas įrašytas į darbotvarkę, aš tada kviesčiau gerbiamą viceministrę pateikti biudžetą.

Prašom. A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Gerą dieną. Buvo frakcijos vardu paprašyta pertraukos, prašom balsuoti. (*Balsų salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, rytiniame posėdyje buvo paprašyta pertraukos iki kito posėdžio. Mes šitą pertrauką galime realizuoti. Dabar vyksta rytinis posėdis, kai pasibaigs rytinis posėdis, prasidės vakarinis posėdis, vis tiek už kelių minučių tą teisę galima realizuoti, pertrauka bus laikoma įvykusia. Aš tikrai siūlau draugiškai, nelaužyti iečių ir leisti viceministrei pristatyti klausimą, atsakyti į visus klausimus ir judėti į priekį.

Dar būtų replikų? Gerai. Prašom. J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, rytiniame posėdyje buvo paprašyta pertraukos iki kito posėdžio. Dabar dar tebevyksta rytinis posėdis. Tad natūralu, kad šio klausimo pateikimas negali būti pristatomas.

PIRMININKAS. Dėkui. Taip ir sakiau. Ar visiems tinka, ar dar norėtų kas pasisakyti? A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Jeigu vyksta tokie ginčai, aš manau, pasibaigus tarptautinei konferencijai, 19 valandą gali ateiti sveikatos apsaugos ministras, pristatyti šitą klausimą ir nebus ginčų, aš manyčiau.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir A. Mazuronis. Prašom.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš tik norėčiau priminti, kad Ministrė Pirmininkė, pradėdama savo kaip Ministrės Pirmininkės darbą, labai aiškiai deklaravo, kad formuojant Vyriausybę jai vienas iš prioritetų, jog visi ministrai labai puikiai suprastų savo atsakomybę prieš parlamentą, tai ji pabrėžė kelis kartus kaip pagrindinį prioritetą. Tas klausimas dėl sveikatos apsaugos ministro supratimo, kad Seimas yra ne noriu – ateinu, noriu – neateinu, kai turiu laiko, bet Seimas yra ta vieta, kur pirmiausia turi lankytis, man atrodo, buvo labai aiškiai išsakyta ne tik opozicijos, bet ir kai kurių valdančiosios daugumos atstovų. Galbūt galėtume dar kartelį paprašyti Ministrės Pirmininkės visiems ministrams, o ypač sveikatos apsaugos ministrui, priminti tai, ką ji kalbėjo Vyriausybės formavimo pradžioje.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, man atrodo, visų nuomonės išsakytos šiuo klausimu. Tuomet padarome taip. Mes baigiame rytinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 62 STENOGRAMA

2021 m. gegužės 18 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir V. MITALAS*

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Pradedame vakarinį posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

14.10 val.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-508 (*pateikimas*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, matau, kad neramu Seimo salėje, tai pradėsime nuo vakarinės darbotvarkės pirmojo klausimo ir pakviesime socialinės apsaugos ir darbo ministrę M. Navickienę pristatyti Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir lydimojusius du įstatymų projektus. Po to lauks kiti įstatymų projektai. Prašau.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, pirmininke.

PIRMININKAS. Dabar pristatykite 2-1, 2-2.1 ir 2-2.2 darbotvarkės klausimus kartu, tada bus klausimai, o po kitų pristatymų bus kiti klausimai.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Jeigu teisingai jus suprantu, dabar pristatau visus tris įstatymų projektus.

Gerbiami kolegos, labai ačiū už dėmesį. Norėčiau pristatyti Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Taigi teikiame svarstyti šį įstatymo projektą kartu su lydimaisiais, tai yra Ligos ir motinystės ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymų projektais. Prašome šiuos įstatymų projektus svarstyti skubos tvarka, atsižvelgiant į tai, kad dėl COVID-19 ligos plitimo grėsmės paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija visoje šalyje, o dėl nepalankios epideminės situacijos pakartotinai paskelbtas karantinas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, taip pat siekiant užtikrinti svarbų visuomenės ir valstybės interesą šalinti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos ir karantino visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo sukeltus padarinius.

Šio įstatymo projekto tikslas yra patikslinti 2021 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą dėl teikiamų svarstyti Lietuvos Respublikos Prezidento Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimų, taip pat dėl COVID-19 ligos skirtų valstybės biudžeto asignavimų išmokų išlaidoms kompensuoti. Tai nebuvo įvertinta patvirtintame 2021 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžete. Taip pat projekte įvertinti siūlymai nuo 2021 m. liepos 1 d. pradėti mokėti valstybės biudžeto lėšomis vienišų asmenų išmokas. Jų mokėjimą vykdys Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos.

Įstatymo projektu siūloma pakeisti Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 13 straipsnį nustatant, kad socialinio draudimo pensijų ir netekto darbingumo kompensacijų gavėjai dėl nelaimingų atsitikimų darbe bei šalpos išmokų gavėjai turėtų teisę gauti visą nedarbo socialinio draudimo išmoką. Nedarbo socialinio draudimo išlaidos didėja 1 mln. eurų.

Dėl Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio, kuriuo siūloma nustatyti, kad nutrauktos nedarbo draudimo išmokos mokėjimas gali būti atnaujinamas ne vieną, o du kartus, nedarbo socialinio draudimo išlaidos didėja 0,5 mln. eurų, tai yra 500 tūkst. eurų. Taip pat Valstybinio socialinio draudimo fondo padidėjusioms dėl COVID-19 ligos išmokų išlaidoms kompensuoti 2021 metais buvo skirta 60 mln. eurų valstybės biudžeto asignavimų, kurie nebuvo įvertinti patvirtintame 2021 metų biudžete.

Taip pat nuo 2021 m. liepos 1 d. numatoma pradėti mokėti valstybės biudžeto lėšomis vienišų asmenų išmokas, kurių mokėjimą vykdys Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos, todėl antrame priede dėl kitos fondui pavestos veiklos valstybės biudžeto lėšos, skirtos išmokoms finansuoti, padidėja 15,3 mln. eurų. Projekto antrame priede parodomas faktinis lėšų likutis šių metų pradžioje ir faktiškai pervesti 781,8 mln. eurų į Rezervinio fondo sąskaitą.

Pritarus siūlomiesiems pakeitimams, būtų patikslintas 2021 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetas. Lėšų poreikis projektui įgyvendinti – papildomų biudžeto asignavimų, negu jau yra suplanuota, neturės.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Aš manau, kad ministrė pristatė tokį platų žvilgsnį į visus teikiamus, beveik didžiąją dalį teikiamų įstatymų projektų, bet darbotvarkėje jie yra sujungti taip, kaip jūs matote.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Tai tada, pirmininke...

PIRMININKAS. Dabar 2... Mes gal iškart eisime prie klausimų. Jeigu norėsite vėliau dėl kitų pasisakyti, tada taip ir darysime. Dabar tik dėl darbotvarkės 2-1 klausimo, tai yra Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo projekto. Yra norinčių klausti. Pirmasis klausia R. Žemaitaitis. Jo salėje nematau. Antrasis – M. Majauskas. Taip pat matau, kad savo vietoje nėra. Tada klausia A. Butkevičius. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, mano klausimas būtų truputį žiūrint į perspektyvą, nes darbo užmokestis kiekvieną ketvirtį didėja ir didėja labai sparčiai, palyginti net ir su kitomis Europos Sąjungos šalimis. Tiek praeitais metais didėjo dešimtadaliu, tiek ir šių metų pirmąjį ketvirtį labai ženklus augimas. Aš manau, dėl „Sodros“ biudžeto pajamų augimo yra labai tinkamas sprendimas žiūrint į ateitį vis dėlto padidinti tiek socialines išmokas, tiek pensijas. Ar jūs ruošiatės šiam klausimui, nes tas didinimas būtų iš vietinių tvarių išteklių, kas nesukeltų ir ilgojoje perspektyvoje jokių neigiamų finansinių pasekmių? Labai ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už gerą klausimą. Tikrai turime ketinimų naudoti būtent surenkamas „Sodros“ įmokas, kurios dabar yra surenkamos net geriau, negu buvo planuota. Spręsdami ir taip opiai mažų senatvės pensijų problemą, ketiname siūlyti jas indeksuoti sparčiau, negu buvo numatyta jau priimtame įstatyme. Dabar šiuo metu vykdome skaičiavimus, kaip galėtų atrodyti papildomas indeksavimo mechanizmas, su kokiais rodikliais geriausia būtų sieti priimant šiuos sprendimus. Tikrai teiksime siūlyti indeksuoti pensijas sparčiau jau rudens sesijoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia T. Tomilinas. Jo salėje nematau. Tada L. Kukuraitis. Prašau.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, dėkui už biudžeto pristatymą. Toks išpūdis, kad į biudžetą įtraukti tie 60 mln., kurie yra skiriami pandemijai valdyti, tačiau yra bent keletas kitų dalykų, kuriuos mes matome valstybės biudžete, tai yra vienišo asmens pensija, kur yra apie 15 mln., tačiau „Sodros“ biudžete tai neatsispindi.

Antrasis dalykas yra ta informacija, kuria ir gerbiamas A. Butkevičius pasidalino, apie augantį darbo užmokestį. Ar tai jau yra įskaičiuojama į dabartinį biudžetą, būtent tos „Sodros“ surenkamos pajamos, prognozės, ir kaip tai atsispindi šiame biudžete? Ar tai yra įtraukta, ar tai yra labiau paliekama mintyse? Tai klausimas dėl vienišų pensijų ir dėl augančių „Sodros“ pajamų.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Augančias „Sodros“ pajamas mes įvertinsime dar ateinančiais laikotarpiais ir planuodami 2022 metų priemones, kurias teiksime susijusias su „Sodros“ biudžetu.

Dabar dėl 2021 m. liepos 1 d. numatomų pradėti mokėti valstybės biudžeto lėšomis vienišų asmenų išmokų. Antrame priede fondui pavestose veiklose valstybės biudžeto lėšos, skirtos išmokoms finansuoti, padidėja 15,3 mln. eurų. Šia suma padidėja ir valstybės biudžeto išmokos, o fondo veiklos pajamos dėl padidėjusių valstybės biudžeto išmokų sumų, atskaičius 1,4 % fondo veiklos sąnaudų kompensavimo mokestį, bendrai padidėja 214 tūkst. eurų. Čia yra įskaičiuota ir ši suma.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, aš dėl tų 60 mln., kaip mes juos panaudosime. Jūs paminėjote tik ligos ir motinystės. Aš labai norėčiau, kaip būtent jie paskirstomi, kiek ligai, kiek motinystei, ir būtent kodėl, kokios priežastys. Ir užimtumo, nedarbo draudimo yra 1,5 mln., kiek aš matau. Kas yra didesnė pandemijos pasekmė – nedarbas ar liga? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Atsakydama į jūsų klausimą, galiu pasakyti, kad tie 60 mln. eurų nebuvo numatyti 2021 metų biudžete, todėl ir yra tikslinama. Didžioji šitų pinigų dalis, apie 50 mln. eurų, jau yra sumokėta būtent kaip ligos išmoka, tai yra tiems asmenims, kurie buvo sa-viizoliacijoje, arba tiems tėvams, kurie ėmė nedarbingumo pažymėjimus tam, kad galėtų prižiū-rėti savo vaikus dėl apriboto ugdymo. Šita suma didžiąja dalimi susideda būtent iš to.

Dabar dėl Nedarbo socialinio draudimo įstatymo projekto, tai čia susiję su ankstesniu įstaty-mo įsigaliojimu, nes Vyriausybės išvada buvo pateikta, kad įstatymas įsigaliotų nuo kitų metų sausio 1 dienos, o įstatymui įsigaliojant nuo liepos 1 dienos, būtent tokia pinigų suma – 1 mln. eurų didėja nedarbo socialinio draudimo išlaidos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia J. Sabatauskas. Bet jo vietoje sėdi L. Kukuraitis ir neklaus turbūt. L. Nagienės taip pat nėra. I. Kačinskaitė-Urbonienė turi klausimą. Prašau, žodis jums.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ministre, norėjau paklausti dėl prastovų. Jums tikriausiai girdėta, matyta situacija, ypač paslaugų sektoriuje, vieš-bučių ir visa kita, kad, na, trūksta darbuotojų šioje srityje, žmonės yra prastovose. Paprastai per prastovų laiką, ypač karantino laikotarpiu, susirado kitus darbus ir dabar susidaro tokia situacija, kai darbdavys kviečia darbuotoją į darbą, o jisai sako, ne, nebegrįžtu, jį atleidžia pagal straipsnį, bet prastovos jam mokėtos visą laiką ir tam tikra prasme darbuotojas yra kur kas pranašesnėje si-tuacijoje ir dar valstybė, mokėdama prastovą, jam padeda. Ar girdėjote apie tokius atvejus? Ar nemanytumėte, kad ir planuojant biudžetą, ir žiūrint teisės aktus reikėtų vis dėlto taip suregu-liuoti santykius, kad ne tik darbuotojų teisės būtų užtikrintos, bet ir darbdavio išlaikyti valstybės padedamam gerą darbuotoją?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Jisai turbūt labiau būtų prie Užimtumo įstaty-mo projekto svarstymo, bet tikrai balanso ieškoti tarp darbuotojų ir darbdavių gerovės reikia. Bū-tent todėl laisvėjant karantino sąlygoms, po truputį verslams grįžtant į normalų režimą, mes ir siūlome prastovų mechanizmo siaurinimą ir palaipsnį mažinimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus dėl šio klausimo. Dabar dėl motyvų yra užsirašęs kalbėti už M. Majauskas, bet jo salėje nematau. Gerbiami kolegos, dėl darbotvarkės 2-1 klausimo balsuosime numatytu laiku.

14.23 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹, 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510 (pateikimas)

Dabar darbotvarkėje yra sujungti 2-2.1 ir 2-2.2 klausimai – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymai. Ar, ministre, norėtumėte dar pridurti ką nors prie jų, ar jau pristatėte?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Taip, norėčiau pristatyti šiuos du klausimus. Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo tikslas yra sureguliuoti motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros kom-pensuojamojo darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarką asmenims, kuriems ekstremaliosios situa-cijos ar karantino metu paskelbus prastovą, o savarankiškai dirbantiems asmenims apribojus vei-klą sumažėjo jų draudžiamosios pajamos ir dėl to jie gauna mažesnes motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokas. Dėl teisinio neapibrėžtumo praktikoje skiriant ligos išmokas kylančios prob-lemos nustatant pavojinga užkrečiamąją ligą sergančius ir kartu su jais darbovietėje nedirbančius asmenis, su kuriais kontaktas yra neišvengiamas, ir siekis tiksliau apibrėžti, kurios savarankiškai dirbančių asmenų gaunamos pajamos neturi įtakos apskaičiuojant ir skiriant jiems ligos, motinys-tės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokas.

Įstatymo projektu siūloma alternatyviai skaičiuoti motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros iš-mokas asmenims, kuriems dėl karantino buvo paskelbta prastova arba jie buvo savarankiškai dir-bantys ir jų pajamos sumažėjo. Taip pat nustatyti, kad didesnio dydžio ligos išmoka mokama as-meniui, kuris užsikrėtė COVID-19 liga ne tik nuo kartu su juo darbovietėje dirbančio asmens, bet

ir nuo nedirbančio asmens, tai yra paciento arba kliento, bet ir nuo bendradarbio, vykdydamas savo profesines funkcijas, bei sukonkretinti, kurios asmens pajamos neturi įtakos savarankiškai dirbantiems asmenims apskaičiuojant ir skiriant ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokas. Tikrai jau buvo senos diskusijos ir parlamente. Noriu padėkoti Seimo narei P. Kuzmickienei, kuri kėlė šią klausimą jau labai seniai, būtent dėl karantininių vadinamųjų mamų problemos. Taip pat turime ir Socialdemokratų frakcijos pasiūlymą tuo klausimu, tai būtent Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymu siekiama išspręsti šią problemą.

Taip pat Nedarbo socialinio draudimo įstatymo projektu siekiama, atsižvelgiant į tai, kad dėl taikomų veiklos apribojimų ūkio subjektams, siekiant suvaldyti pandemiją, asmenims sunku išlikti darbo rinkoje, jie dažniau keičia darbus, tačiau vadovaujantis galiojančiu teisiniu reguliavimu nutrauktos nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimas jiems gali būti atnaujintas tik vieną kartą, todėl jie nėra skatinami grįžti į darbo rinką, siūloma tikslinti Nedarbo socialinio draudimo įstatymo straipsnį, nustatant, kad nustatytais atvejais nutrauktos nedarbo draudimo išmokos mokėjimas per šešis mėnesius po nedarbo draudimo išmokos mokėjimo nutraukimo galėtų būti atnaujinamas ne vieną, o du kartus. Tai trumpai tiek. Lauksiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. R. Žemaitaičio salėje nematau. A. Sysas turi klausimą. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū. Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, džiaugiuosi, kad jūs paminėjote geru vardu ir mūsų frakciją, ir D. Šakalienę, kuri teikė įstatymo pataisas. Bet jūs taip labai gudriai pasakėte – alternatyviai. Tai gal jūs galėtumėte bent skaičiais pasakyti, kaip tai šeimai, kuri pateko į šią situaciją, keisis išmoka, kas slepiasi po tuo „alternatyviai“?

Ir kitas mano klausimas dėl savarankiškai dirbančių. Savarankiškai dirbantys labai menkai mokėdavo į motinystės ir ligos įstatymo draudimą... Tai yra labai nuostolingas draudimas, ypač šitai kategorijai. Ar jie ir toliau kitų sąskaita gaus išmoką, ar ministerija ruošiasi visgi, kad ir savarankiškai dirbantys mokėtų normalias įmokas į šią draudimą? Labai ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Pradėsiu nuo antrojo klausimo. Mokestiniai reguliavimai, kaip žinote, dabar yra svarstomi Finansų ministerijoje, mokesčių grupėje. Bet šiandieną tos savarankiškai dirbančios mamos jau yra tam tikroje keblioje situacijoje būtent dėl pandemijos, ir manome, kad savarankiškai dirbančių mamų klausimą taip pat reikėtų spręsti.

O dėl alternatyvaus kompensuojamo darbo užmokesčio skaičiavimo galiu šiek tiek paplėtoti, kad tiems asmenims, kuriems Vyriausybės paskelbto karantino ar ekstremalios situacijos metu buvo paskelbta prastova ir kurių buvimo prastovoje laikotarpis ar jo dalis patenka į išmokos skaičiavimo laikotarpį, tuo atveju kompensuojamas uždarbis, pagal kurį nustatomi motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokų dydžiai, bus apskaičiuojamas pagal asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas nuo 2019 m. vasario 1 d. iki 2020 m. sausio 31 d. Taip pat bus apskaičiuojamas kompensuojamasis uždarbis bendra tvarka, tai yra pagal asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas per paeiliui einančius 12 kalendorinių mėnesių, buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio, prieš tai teisės gauti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmoką atsiradimo mėnesį. Apskaičiavus abiejų laikotarpių kompensuojamojo uždarbio dydį, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokos bus apskaičiuojamos pagal didesnę kompensuojamąjį uždarbį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą turi P. Kuzmickienė. Prašom.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Pirmiausia noriu padėkoti už pateiktą projektą, kuris iš tikrųjų didele apimtimi ir aprėptimi pagelbės labai jautriai ir svarbiai mūsų visuomenės daliai, pagelbės šeimoms, susidūrusioms su karantino apribojimais ir netekusioms pajamų.

O mano klausimas būtų dėl karantininių mamų ir tėvų, kuriems vaiko priežiūros išmokos jau paskirtos. Kaip jiems elgtis šio projekto kontekste?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Reikia kreiptis į „Sodrą“ ir bus galimybė perskaičiuoti ir kompensuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą turi K. Bartoševičius. Prašom.

K. BARTOŠEVIČIUS (TS-LKDF). Ačiū. Ponia Navickiene, norėjau pasiteirauti, kokiam maždaug skaičiui žmonių šis projektas gali daryti įtaką ir kokie yra finansavimo šaltiniai?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Mes turime skaičiavimų, kad šio projekto įgyvendinimas kainuos apie 8 mln. eurų, dabar kol kas negaliu pasakyti konkretaus asmenų skaičiaus, tačiau tie 8 mln. eurų yra numatyti biudžete ir atsispindės „Sodros“ išlaidose.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinė klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolega Kristijonas paklausė to klausimo, kurį aš norėjau klausti, tad aš dabar paklausu apskritai apie politiką.

Nemanote, kad ir pandemija atskleidė tam tikrų šio draudimo spragų, kai sudėtingesnėje situacijoje atsiduria savarankiškai dirbantys asmenys? Ar ministerijos planuose jūsų, kaip ministrės, kaip mamos, yra planas peržiūrėti apskritai išmokų draudimo sistemą šioje srityje taip, kad ji būtų palankesnė, liberalesnė, lankstesnė dirbančių tėvų arba derinančių darbą ir vaiko priežiūros atostogas tėvų atžvilgiu?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Čia turbūt yra keli tarpusavyje susiję dalykai. Lankstesnės galimybės derinti darbą ir šeimą turbūt nėra vien tik išmokų politika. Bet grįžtant prie išmokų, man atrodo, kad savarankiškai dirbantys asmenys tikrai turėtų turėti tam tikrų garantijų mokėti tam tikras draudimines įmokas, kurios užtikrintų geresnes jų galimybes, nes, kaip matome, ką parodo pandemija, kad tie žmonės tikrai patiria labai daug nesaugumo, kai atsitinka kažkokia situacija ir jiems reikalingos valstybės paslaugos. Tada pasirodo, kad tų mokesčių arba tokių galimybių uždirbta daug mažiau negu dirbant pagal darbo sutartį. Man atrodo, kad tuos klausimus reikia konceptualiai spręsti drauge su mokesčių reforma ir bent jau tam tikrus draudiminiuosius dalykus užtikrinti tolygiau, negu yra dabar.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dėl balsavimo motyvų kalbėti už užsirašė P. Kuzmickienė. Prašom.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų pandemijos iššūkiai neišvengiamai palietė visus šalies gyventojus ir dalies jų pajamos sumažėjo, o šis pasiūlymas palankiau skaičiuoti išmokas tėvams, kurių pajamos yra sumažėjusios ir stipriai atsiliepia jų šeimos gyvenimui, padės apsisaugoti nuo tų finansinių sunkumų ir padės geriau pasirūpinti šeima. Tikrai plačiai ir gražiai aprėpia įvairias pajamas gaunančias šeimas. Tikėkimės, kad sprendimas bus nuosekliai įgyvendintas, ir tikrai linkiu sėkmės. Labai palaikau ir kviečiu visus balsuoti už šio projekto pateikimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Dėl šio ir lydimųjų projektų balsuosime numatytu laiku.

Dabar trumpas pranešimas: mano siūlymas PSDF biudžetą, dėl kurio mes čia taip pasiginčijome, pateikti ketvirtadienį ryte. Preliminariai suderinome su ministru, kad jis galės tai padaryti. Tikiuosi, visi tai įvertins. Labai ačiū viceministrei, atsiprašome už nesklandumus, tikėkimės, kad jų ateityje nebus.

14.33 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5¹, 25, 35, 41, 42, 43 ir 48¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-3 klausimas – Užimtumo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Prašom pristatyti.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Siekdami, kad šiuo pandeminiu ir popandeminiu laikotarpiu priemonės, kurios užtikrina darbuotojų saugumą ir paramą tiems asmenims, kurie neteko pajamų ar darbo... teikiame Užimtumo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Jo tikslas yra padėti ir verslui, ir gyventojams, susiduriantiems su neigiamu COVID-19 ligos plitimo poveikiu, nustatyti tikslingesnes ir taiklesnes valstybės paramos priemones, adaptuotas būtent tam laikotarpiui, laipsniškam išėjimui iš karantino ir pandeminės aplinkos.

Šiuo įstatymo projektu yra siūlomi keli pakeitimai. Pirmiausia tai – išmoka savarankiškai dirbantiems asmenims. Siūlome pratęsti savarankiškai dirbančių asmenų rėmimą, paskutinio ataskaitinio mokestinio laikotarpio pajamos turėtų įtakos, palyginti su priešpaskutinio ataskaitinio mokestinio laikotarpio pajamomis, ir sumažėjimas jų ne daugiau kaip 30 %. Čia tokia papildoma są-

lyga, be to, kad savarankiškai dirbantys asmenys turėtų būti įtraukti į nukentėjusiųjų nuo COVID-19 sąrašą, jų veiklos.

Taip pat priešpaskutinio mokestinio ataskaitinio laikotarpio pajamos turi būti ne mažesnės nei 12 einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžių. Į savarankiškai dirbančio asmens pajamas neįskaitoma jam mokėta išmoka savarankiškai dirbančiam asmeniui. Siūlome šią išmoką mokėti ne ilgiau kaip iki 2021 m. rugsėjo 30 d.

Taip pat tęsiama prastovų subsidija, tačiau ši subsidija yra siaurinama ir taiklinama. Siūloma, kad įsigaliojus Užimtumo įstatymo pakeitimams pirmąjį kalendorinį mėnesį subsidijos darbo užmokesčiui dydį sudarytų 100 % apskaičiuotų lėšų, bet ne daugiau kaip vieno minimalaus mėnesinio atlyginimo dydis, antrąjį – 90 % vieno minimalaus mėnesinio atlygio dydžio, o trečiąjį – 70 % vieno minimalaus mėnesinio atlygio dydžio.

Taip pat siūlome nustatyti papildomą sąlygą, kad ši subsidija būtų mokama tik tiems darbdaviams, kurie apie prastovų paskelbimą yra informavę Valstybinę darbo inspekciją. Šią subsidiją siūlome mokėti ne ilgiau kaip iki 2021 m. rugsėjo 30 d.

Taip pat atsižvelgdami į susiklosčiusią situaciją, kad kai kurie verslai negali labai sklandžiai ir greitai sugrįžti į veiklas būtent dėl apyvartinių lėšų trūkumo, neturi galimybių mokėti atlyginimo, nes neturi jokių pajamų, siūlome siaurą, bet taiklią subsidiją po prastovų. Šia priemone įstatyme siūlome motyvuoti ir skatinti būtent tuos darbdavius, kurie ilgą laiką išlaikė savo darbuotojus prastovose. Aišku, tuo metu susikaupė ir nemažai atostoginių, tie žmonės prastovoje turi būti išbuvę ne mažiau kaip 75 darbo dienas, ne mažiau kaip 600 darbo valandų per pirmuosius šešis kalendorinius mėnesius nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino. Subsidijos darbo užmokesčiui dydį sudarytų 100 % apskaičiuotų lėšų, bet ne daugiau kaip vieno minimalaus mėnesinio atlygio dydis. Šią subsidiją siūloma mokėti vieną mėnesį, bet ne ilgiau kaip iki 2021 m. liepos 31 d.

Taip pat pakeitimai, susiję su darbo paieškos išmoka. Siūlome išplėsti šios išmokos gavėjų tikslinę grupę, nustatant, kad išmoką turi teisę gauti ir tie asmenys, kurių savarankiška veikla buvo išregistruota ne anksčiau kaip trys mėnesiai iki Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ar karantino. Siūlome nustatyti, kad darbo paieškos išmoka būtų mokama ne ilgiau kaip iki 2021 m. rugsėjo 30 d. Trumpai galbūt apie patį projektą tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis klausia M. Majauskas. Jo nėra. Remigijaus irgi nėra. M. Lingė turi klausimą. Prašau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkui, ministre, už pristatymą. Norėčiau klausti. Jūs pasirinkote vieną iš priemonių, ko nebuvo jau šioje bent jau pandemijos dalyje, grįžtate prie poprastovinių subsidijų siūlymo. Žinant tą priemonę praėjusio karantino laikotarpiu, praėjusių metų, kai prie buvusios Vyriausybės kainavo brangiausiai ir turbūt viršijo 600 mln. eurų, tikrai dėl taiklumo kilo labai nemažai pagrįstų abejonių, kuo jūsų pasirinktas modelis skirsis, koks prognozuojamas jo efektyvumas, kiek tai, matyt, apimtų įmonių ir kokio efekto tikėtės?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Taip, tos priemonės gal vadinasi taip pat, bet iš esmės labai stipriai skiriasi, nes pirmojo karantino metu valstybė poprastovinėms subsidijoms išleido per 610 mln. eurų. Lietuvos banko duomenimis, tikrai 20 % tų lėšų nukeliavo į tuos sektorius, kurie labiausiai nukentėjo nuo pandemijos. Mūsų tikslas yra turėti labai segmentuotą priemonę, kuri padėtų vieną mėnesį būtent atstatyti apyvartines lėšas, ir būtent to segmento, kuris labiausiai nukentėjo. Mūsų skaičiavimais ir mūsų duomenimis, ši priemonė ir paliestų būtent maitinimo, apgyvendinimo, kultūros sektorius – tuos, kurie ilgą laiką negalėjo vykdyti veiklos ir jų darbuotojai ilgiausiai buvo prastovose. Kainą, aišku, irgi galima palyginimui pasakyti, kad mėnesio biudžeto poreikis būtų 17,5 mln. eurų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama T. Tomilino nematau, gerbiama L. Savicko taip pat. Gerbiamas L. Kukuraitis turi klausimą. Prašau.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, dėkui, kad galiausiai mes matome tuos siūlymus, kurie, mano galva, yra labai svarbūs. Tikrai galėjome juos anks-

čiau svarstyti ir įmonėms, darbuotojams duoti aiškia žinią, kas jų laukia po karantino. Apibendrinus – iš tų 238 mln. eurų, kurie skirti socialinei apsaugai, pandemijai valdyti, kaip jūs minėjote, tik 17,5 mln. eurų, aš taip sakyčiau, o tai sudaro 7,2 % lėšų, yra skirta skatinti žmones dirbti, kad jie eitų iš prastovų ir dirbtų. Tai vadinamosios poprastovinės subsidijos tiems, kurie grįžta iš prastovų. Visa kita: tiek subsidijų prastovoms tęsimas, tiek nedarbo paieškos ar ligos ir motinystės išmokų plėtimas ir dengimas, yra tokios pasyvinančios arba, kitaip sakant, skatinančios žmones būti namuose. Klausimas.

PIRMININKAS. Laikas!

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Ar jums atrodo, kad tai tinkama proporcija – tie 93 % ir 7 % ir ar svarstytumėte galimybę, jeigu būtų pateiktas siūlymas dėl geresnio balanso? Tokį apsvaistysime.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Visus pasiūlymus tikrai svarstysime ir jūs patys esate pateikę projektą, susijusį su sprendimais, kaip matytumėte pokarantines priemones. Bet aš čia norėčiau gal akcentuoti kelis dalykus.

Pirmas yra tas, kad nesutikčiau su grupavimu į pasyvias ir aktyvias, nes esant pirmojo karantino priemonėms, net kai buvo 611 mln. eurų skirta poprastovinei subsidijai, nedarbo rodikliai rodė tik aukštėjančią tendenciją. Dabar, kai antrojo karantino priemonės jau yra, tarkime, galbūt labiau subalansuotos su ekonomine situacija, rodo, kad stabilizavosi ir pradėjo mažėti nedarbo rodikliai. Todėl, man atrodo, čia turėtų būti pagrindinis indikatorius, kad einame teisingu keliu, o mūsų, kaip Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos... bet kokiu atveju yra padėti darbuotojams tada, kai yra sunku, kai reikia tos pagalbos. O kai jau verslai veikia, kai žmonės jau sugrįžta į veiklas, tai bus ir PVM lengvata, kaip žinote, su biudžetu yra teikiama, taip pat Ekonomikos ir inovacijų ministerijos rengiamas trečias paketas, kuris padės verslui geriau atsigauti. Man atrodo, kad priemonės yra subalansuotos, o dėl siūlymų tikrai galėsime diskutuoti komitetuose.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama V. Ažuolo taip pat nematau. Ir G. Palucko nematau. Bet A. Sysą matau. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, dėl užimtumo norėjau paklausti. Yra tokia mistinė data – rugsėjo 30 diena. Kas turėtų įvykti iki rugsėjo 30 dienos ar po rugsėjo 30 dienos, kad visi savarankiškai dirbantys arba turės darbą, arba pajamas? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Čia data yra turbūt simbolinis dalykas. Mes tiesiog skaičiuojame ir matome, kokiu pagreičiu atsigauna ekonomika, kokiu pagreičiu žmonės grįžta į darbus, kokiu pagreičiu vyksta vakcinavimo procesas, ir matome, jaučiame, kad tos valstybės paramos palaipsniui reikia vis mažiau. Karantino terminas, kada jisai bus baigtas su savo reguliavimais, nėra aiškus, todėl buvo pasirinktas kalendorinis principas ir mes susiejome būtent su rugsėjo 30 diena, tai yra trijų mėnesių papildomas rėmimas.

PIRMININKAS. Dėkui. Paskutinioji klausimą turi I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ministre, gal galite paaiškinti, kaip susiklostė situacija dėl asmenų perkėlimo, tiesiog kokia tai buvo vis dėlto... Kokie susitarimai, kokia situacija, kad atsirado poreikis net įstatyme numatyti tam tikras išimties sąlygas iš užsienio perkeltiems asmenims?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Čia turbūt irgi yra kito įstatymo projekto apimties klausimas. Mes susiduriame su tam tikru nepasitikėjimu, gal ir iš darbdavių matome, kad reikia papildomo rėmimo ir papildomų paskatų tiems asmenims, ir ta siaura, nedidele apimtimi bandome spręsti šią problemą. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Tuo klausimu už nori kalbėti M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerbiama kolegos, iš tiesų sulaukėme Vyriausybės pateikto paketo, kurį tikrai galima vertinti kaip labai subalansuotą ir optimalų. Jeigu skaičiuotume visas tas šių metų suplanuotas priemones ir dviem trimis mėnesiams, kurie dabar ateina ir kurie jau buvo ir jų pinigai išleisti, mes turėtume sumą, kuri realiai net nesiekia 600 mln. visoms priemonėms – ir savarankiškai... ir prastovų, ir poprastovinės, ir darbo paieškos išmoka. Tai yra beveik tiek, kiek kainavo viena priemonė anos Vyriausybės ir būtent vienos poprastovinės subsidijos.

Tai vienas, matyt, aspektas, tikrai rodantis, kad nedarbo situaciją turime išties jau pradedančią šiek tiek ir mažėti. Kad tas balansas išliktų kuo geresnis ir optimalesnis, iš tiesų šiuo visu pa-

ketu norima padrašinti ir palengvinti žmonių grįžimą į užimtumą. Ir ta proporcija, kad mažėja paskatos ir mažėja resursai, skiriami nuosekliai prastovoms, ir šiek tiek sudaroma galimybė po tų prastovų paskatinti ir padrašinti tuos žmones ir darbdavius susigražinti ir jiems kompensuoti darbo užmokestį, – man atrodo, kad tikrai turime tą balansą, reikalingą šiuo laikotarpiu, kuris kaip tik ir prasideda labiau atsiveriant, kad būtų labiau nutaikyta ir pritaikyta tiems sektoriams, kurie pažeidžiamiausi ir dar negali visiškai atsidaryti. Tikrai kviesčiau visus balsuoti ir palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš nori kalbėti R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Gal ne visiškai prieš, bet norėčiau vis tiek prieš pasakyti dėl to, ką minėjo ir ponas M. Lingė. Aš noriu pasakyti, kad nedarbas tikrai nemažėja. Savaitgalį turėjau gerą progą susitikti su Kauno urmo bazės žmonėmis, kurie nuomoja patalpas. Faktiškai didžioji dalis traukiasi į šešėlį. Ši vieta yra sustabdyta, niekas nedengia nuomos. Suprantate, ir jie nesulaukia tų pinigų. Vieni laukia, kiti nesulaukia ir taip traukiasi žmonės į šešėlį. Yra labai didelis skaičius. O dėl šito, ką pristatė ministrė, tai taip, balsuosiu už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuosime numatytu laiku.

14.47 val.

Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-499, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-500, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-501, Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-503, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-504, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-505, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-506, Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-507 (*pateikimas*)

Dabar darbotvarkės 2-4.1, 2-4.2, 2-4.3, 2-4.4, 2-4.5, 2-4.6, 2-4.7, 2-4.8 ir 2-4.9 klausimai. Prašau pateikti įstatymų projektus. Visi yra susiję. Prašau trumpai pristatyti.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Labai džiaugiuosi šiandien turėdama galimybę pristatyti jums Vienišo asmens išmokos įstatymo projektą. Tai yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje įtvirtintas tikslas ir mes buvome numatę šią priemonę. Taip pat noriu padėkoti Seimo nariui L. Kasčiūnui ir dabar jau finansų ministrei G. Skais-
tei, kurie panašų projektą buvo teikę dar praėjusioje kadencijoje. Vieniškų asmenų, vieniškų pensininkų skurdo rodikliai iš tiesų yra labai dideli. Mes manome, kad tokios priemonės atsiradimas iš esmės padės spręsti tų žmonių skurdo rizikos problemą, aišku, kartu su kitomis priemonėmis, kurias reikės taikyti.

Galbūt norėčiau pradėti nuo to, kad vienišumas šiandien yra papildoma socialinė rizika. Mes tai matome iš rodiklių, tų pačių skurdo rodiklių ir kitų. Tarkim, vieniši tėvai, vieniši asmenys, ypač vieniši pensininkai. Bendras pensininkų skurdo lygis siekia 35,1 %, o vieniškų senyvo amžiaus asmenų nuo 65 metų amžiaus grupėje skurdo rizikos lygis yra 47 %, tai yra dvigubai daugiau negu namų ūkių, kur gyvena daugiau asmenų.

Šio projekto tikslas yra tobulinti vieniškų asmenų pajamų apsaugos sistemą, nustatant naują išmoką, vienišo asmens išmoką. Jos dydis, skyrimas ir mokėjimo sąlygos yra apibrėžti susiejus su kitomis išmokomis, pinigine socialine parama nepasiturintiems gyventojams. Įstatymo projektu siūloma nustatyti vienišo asmens išmoką, jos dydį, skyrimo ir mokėjimo sąlygas.

Šiuo projektu siūlome nuo liepos 1 dienos, nes norėjome laikytis įsipareigojimo, kad ši išmokos rūšis atsirastų jau šiomet, nors ir ne visa apimtimi, tai nuo liepos 1 dienos nustatoma teisė gauti vienišo asmens išmoką neįgaliesiems ir senatvės pensijos amžiaus sulaukusiems šalpos pensijų ir mažų pensijų priemonių gavėjams. Na, o nuo 2022 m. sausio 1 d. siūloma nustatyti teisę gauti visiems vienišiesiems, neįgaliesiems ir senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims.

Vienišo asmens išmoką turėtų teisę gauti ne tik vieniši gavėjai, kurie įstatymo nustatyta tvarka yra deklaravę gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, tik tie, kurie yra deklaravę gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, ir tai yra asmenys, kurie yra nesudarę santuokos arba ją nutraukę, našliai, kurie neturi teisės gauti našlių pensijos, našliai, kurių gaunama išmoka našlų atveju yra mažesnė už vienišo asmens išmokos dydį, ir tie našliai, kurie turi teisę gauti našlių pensiją, tačiau vietoj našlių pensijos yra pasirinkę gauti našlaičių pensiją.

Vienišo asmens išmoka būtų mokama iš valstybės biudžeto. 2021 metais vienišo asmens išmokos dydį siūloma nustatyti socialinio draudimo našlių pensijos bazinio dydžio, tai yra 28,63 eurai, o nuo 2022 metų išmokos dydis sieks 32 eurus, dėl 2024 metų vienišo asmens išmokos dydžio ir šios išmokos indeksavimo galimybių spėsime 2023 metų rudenį, kad siektume tvariai suplanuoti šio projekto viešuosius finansus. Taip pat siūloma nustatyti, kad vienišo asmens išmokas pagal asmenų pateiktus prašymus skirtų ir mokėtų Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos įgaliota administravimo įstaiga. Šiuo projektu taip pat siūloma nustatyti, kad vienišo asmens išmoka neturėtų įtakos kitoms vienišam asmeniui pagal įstatymus priklausančioms kas mėnesį mokamoms išmokoms ar kompensacijoms, taip pat skiriamai piniginei socialinei paramai ir mokėjimui už socialines paslaugas, jeigu kituose įstatymuose nebus nustatyta kitaip. Našlių pensijos bus skiriamos ir mokamos dabartine tvarka iš „Sodros“ biudžeto, jų dydžiai 2022 ir 2023 metais bus tokie pat kaip ir vienišo asmens išmokos.

Siekiant tinkamai įtraukti naują išmoką į galiojantį teisinį reguliavimą, yra parengti ir teikiami lydimieji įstatymų projektai. Visą jų sąrašą matote. Preliminariai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skaičiavimais, įstatymų projektais teikiamsiems pasiūlymams įgyvendinti 2021 metais prireiktų apie 15 mln. eurų, o 2022 metais ir 2023 metais apie 212 mln. eurų, tai 106 mln. eurų kasmet. Tikėtina, kad 2021 metais teisę gauti vienišo asmens išmoką įgytų daugiau negu 60 tūkst. vienišų asmenų, o 2022 metais – apie 276 tūkst. asmenų. Tai iš viso kartu su našliais papildomas išmokas gautų daugiau kaip 400 tūkst. pagyvenusių ir neįgalių asmenų. Tai tiek, lauksiu kolegų klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis nori paklausti M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, iš tiesų labai sveikintinas projektas, netgi atsižvelgiant į fiskalinės drausmės apribojimus, išaugusį deficitą ir augančią valstybės skolą. Matyt, turime visi suprasti, kokia prasmė gyventi su maža skola, kai mes turime didelę dalį visuomenės nelaimingą ir gyvenančią skurdo rizikoje. Iš tikrųjų čia yra ta vieta, kur taupyti reikia mažiausiai, ir kartais galbūt reikia peržiūrėti esamas programas, esamas išlaidas siekiant užtikrinti, kad vienišų asmenų padėtis gerėtų, nes vieniši asmenys iš tikrųjų yra didžiausioje socialinėje rizikoje, ypač senjorai. Aš tik norėjau pasveikinti su iniciatyva, galbūt apgailestauti, kad šiais metais numatyta suma yra gana maža, bet, matyt, tokia yra situacija atsižvelgiant į biudžeto apribojimus. Tai tik norėjau padėkoti ir pasveikinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Matyt, reaguoti nėra kaip.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama pranešėja. Gerbiama ministre, aš tai priešingai...

PIRMININKAS. Gerbiamas Remigijau Žemaitaiti, žodis jums.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, kadangi paleidote... Ne tik aš, bet ir visi ekonomistai, didžioji dalis ekonomistų, sociologų šitą jūsų projektą pavadino *ubago terbos* ir lazdos atėjimu ir, ko gero, su jais negalima nesutikti. Kodėl jūs šitaip elgiatės, jūs man pasakykite, ministre? Jūs prieš rinkimus deklaravote, kad atsisuksite į paprastus eilinius žmones ir mažinsite skurdą. Pagal šitą jūsų įstatymo projektą nuo kitų metų turėtume galimybę padidinti žmonėms net 14 eurų, 24 eurai pensiją... Jūs man galite atsakyti, aš paaiškinsiu dėl ko. Jeigu dabar vidutinė pensija yra 200 eurų, pridėjus jūsų 28 eurus, išeina, kad kitų metų arba šių metų liepos 1 dieną žmogaus pensiją sudarys 228 eurai. Kadangi kiekvienais metais sausio 1 dieną visos pensijos yra indeksuojamos ir tokiu atveju, jeigu būtų ne našlio pensija ar vienišo asmens pensija, o būtų pensija 228 eurai, indeksuojame iš 8 % ir gauname 246 eurus ir 24 euro centus. Jūs man dabar pasakykite, ką jūs čia norite padaryti ir kodėl iš tų eilinių vargšų žmonių atimate galimybę kiekvienais metais, kad pensijos būtų indeksuojamos...

PIRMININKAS. Laikas!

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). ...o ne atkišta ranka jie prašytų našlių, našlaičių ar dar kažkokių kitų asmenų?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Atsakau į jūsų klausimą, gerbiamas kolega, ką norime padaryti, tai vienišų asmenų skurdo riziką sumažinti 7,2 % nuo dabar esančių 47 % skurdo rizikos lygio. Tam yra atlikti skaičiavimai ir tai bus pasiekta šia priemone. Čia yra pirma mano atsakymo dalis.

Antroji mano atsakymo dalis, su kuo aš visiškai sutinku, kad labai didelė valstybės problema šiandien vis dar yra apskritai mažos pensijos. Jau sakiau ir prieš tai klaususiems kolegoms, kad nereikėtų priešinti šitos išmokos su pensijų didinimu savaime, nes 2022 m. sausio 1 d. mes tikrai ketiname visas senatvės pensijas indeksuoti sparčiau, negu yra numatyta dabartiniame įstatyme. Tas mechanizmas toks, koks bus dabar suplanuotas, bus pristatytas rudenį ir visos pensijos augs sparčiau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą turi M. Lingė. Prašau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Aš pirmiausia norėčiau pataisyti kolegą. Netgi klaidinamai nuskambėjo skaičius – ne 200 yra vidutinė senatvės pensija, o virš 300, o turintiems stažą netgi 400 eurų siekia. Čia iš tiesų esminiai skaičiai, kuriais manipuluojama ir skleidžiama netiesa.

Mano klausimas būtų grynai praktinis. Kada jau galėtų gerbiama mūsų senjorai fiziškai, realiai pačiuojuoti tuos pinigus? Ar jau rugpjūčio mėnesį, ar vis dėlto prireiks dar persitvarkyti, ir „Sodros“ sistemoje prašymai ir visi kiti dalykai, nes žinant, kad tokie klausimai sukelia ir žmonių lūkesčius, ir jeigu, tarkim, dar rugpjūčio mėnesį negaus, ar jau nusidrieks eilės prie „Sodros“ langelių ir bus prašoma? Ar tiesiog, jeigu nebūtų išmokėta tą mėnesį, ar pasivys juos vėlesniais mėnesiais tos sumos, sumuosis?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, kolega. Labai geras praktinis klausimas. Šita išmoka žmonėms bus priskirta. Nuo liepos 1 dienos bus pradedami priimti prašymai šią išmoką skirti „Sodroje“. Pats išmokėjimo procesas yra suplanuotas iki spalio 31 dienos, kad Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos galėtų prisitaikyti, pritaikyti savo informacines sistemas. Pats išmokėjimo procesas įvyks vėliau. Mokėjimai turėtų prasidėti iki spalio 31 dienos. Žiūrėsime, kaip seksis pritaikyti tas sistemas, bet skaičiavimas įsijungia nuo liepos 1 dienos pagal pateiktus prašymus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiama ministre, mano klausimas yra apie ambiciją. Tikrai matėme, kiek daug dėmesio praeitoje kadencijoje skyrėte šiam klausimui. Buvo konkretūs įsipareigojimai, įstatymų projektai, konkretūs skaičiai. Mano klausimas yra dabar apie šiandieną. Ar tai yra pagrindinis jūsų rinkiminis pažadas, pagrindinė jūsų skurdo įveikimo priemonė ir daugiau ambicingesnių, brangesnių priemonių jūs nesiūlysite per šią kadenciją? Ar mes kalbame apie jau, sakykim, programinę kulminaciją, kai turime pakankamai brangią priemonę, aišku, dar kol kas tikrai labai labai mažai daliai žmonių, ar vis dėlto laukti ambicingesnių dalykų? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Man atrodo, kad tai yra tikrai didelis ir svarbus žingsnis, kurį žengė šita Vyriausybė priimdama tokį įstatymą. Šita išmoka yra ir universali, jinai yra pagrindžiama tvariais finansavimo šaltiniais – finansuojama iš valstybės biudžeto, planuojama atsakingai. Tikiu, kad tikrai turės labai didelį teigiamą poveikį skurdui mažinti.

Ar tai yra vienintelis dalykas, ką mes ketiname daryti tuo klausimu, tai tikrai ne. Bet šiandieną aš noriu pasidžiaugti, kad šitas žingsnis buvo žengtas, kaip buvo ir žadėta, kaip mes manėme, ši Vyriausybė, kaip manė, kad reikia spręsti skurdo problemą, man atrodo, kad tikrai padarė didelį darbą. Prašyčiau palaikymo. Juo labiau kad žinau, kad ir jūsų programoje, su kuria dalyvavote rinkimuose, tokia priemonė buvo numatyta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą turi E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolegoms, čia – ne koncertas, o Seimas, ir nuo kulminacijos tikrai nepradėsime. Iš tikrųjų kalbama apie pinigus. Antra dalis – kaip pigiau administruoti tuos pinigus.

Norėčiau paklausti, ar ateityje nemanote padaryti kokią nors bendresnę sistemą, nes jau daug rūšių tų išmokų yra. Tarkime, dabar našlių pensija sulyginama su vienišo žmogaus, ar neturėtų ji tapti viena kokia nors kita pensija, kuri būtų iš vienos sistemos? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Sisteminiis požiūris visada yra reikalingas. Tikrai turime laiko ir turime noro peržiūrėti tiek socialines išmokas, kad jos būtų, galbūt artėtų prie minimalaus vartojimo poreikio dydžio, kad kitos išmokos būtų labiau sisteminės, viena kitos nedubliuotų. Tikslas toks yra, jo sieksime ir eisime tuo keliu, tačiau šiandien nematyti realios problemos irgi neišeina, todėl, manau, būtent Vienišo asmens išmokos įstatymas čia ir dabar pradės spręsti labai konkrečią ir didelę visuomenės problemą.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausimą turi L. Kukuraitis. Prašom.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, aš taip pat apie tuos pažadus, klausiau ir finansų ministrės, noriu ir jūsų paklausti. Labai daug pažadų yra duota visuomenei dėl šios išmokos. Jūsų rinkimų programoje numatyti 42 eurai, įstatyme, kurį teikia G. Skaistė ir L. Kasčiūnas, jau šiais metais 42 eurai visiems vienišiams pensininkams. Suprantu, kad ir Vyriausybės programoje, kai vertinate ir nustatėte rodiklius, irgi numatyta 11 % nuo pensijos, vadinasi, 2024 metais turi būti ne 32 eurai, kuriuos jūs žadate, bet per 50 eurų – tokia suma.

Klausimas, net žiūrint ne į šiuos metus, suprantame, yra pandemija, resursų trūksta, bet kodėl jūs taip toli numatėte 32 eurus – 2023 metams? Ar tikrai negalima kaip ir remtis Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko žodžiais ir net iš skolintų lėšų įvykdyti tai, ką pažadėjote rinkėjams? Dėkui.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš gal norėčiau pradėti nuo priminimo, kad jūsų Vyriausybės metu planuojami vaiko pinigai taip pat buvo 2018 metais didesni nei pavyko. Tai čia turbūt buvo planuota 60 eurų, išėjo 30 eurų. Bet aš ne apie tai.

Man atrodo, labai svarbu, kad priemonės, tokios kaip vienišų asmenų išmokos, būtų pagrįstos tvariais finansavimo šaltiniais. Būtent šios išmokos buvo atlikta kaštų ir naudos analizė, kuriai skyrėme labai daug laiko, bandėme sieti su tuo procentu – skurdo rizikos lygiu, kurį galėtume sumažinti, ir tada dėti dydžius, kokiais mes galėtume eiti link to skurdo rodiklio sumažinimo pagal biudžeto galimybes. Ši išmoka, kaip ir visos kitos išmokos, būtų gerai, kad visada būtų pagrįstos tais finansavimo šaltiniais. Prie galimybių, kaip galėtų būti šita išmoka indeksuojama ir auginama toliau, grįšime 2023 metais.

Man atrodo, kad tikslai yra pasiekti, pažadų yra laikomasi, bet lygiai taip pat yra laikomasi ir fiskalinės drausmės, ir tinkamo biudžeto planavimo.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Ačiū jums. Dabar daugiau turėsite galimybių kalbėti svarstymo metu. Dabar dėl motyvų – M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų raginčiau palaikyti šį svarbų projektą, kuris pirmiausia panaikina ar bent jau siūlo spręsti tam tikrą diskriminacijos problemą, kai vieni gyvenantys asmenys, našliai, gauna vieną išmoką, o panašioje situacijoje gyvenantys vyresni asmenys, dėl tam tikrų aplinkybių nesukūrę šeimos, negauna tokios išmokos. Tai pirmas žingsnis.

Antras svarbus momentas, be abejo, yra skurdo rodiklis. Kaip buvo minėta, toje grupėje virš 65 metų, vienišų asmenų grupėje, skurdas siekia 47 %, tad bent jau šita priemonė, jeigu skaičiavimais pavyktų sumažinti, na, įvairiais skaičiavimais tarp 6–8 % ilgalaikėje perspektyvoje, tai būtų labai stiprus žingsnis į priekį. Taip pat svarbus kitas momentas, tai iš tiesų leistų bent jau šitų žmonių, kurie šiame etape gauna mažiausias pensijas, šalpos pensijas... kad tas siūlymas nebūtų įskaičiuotas į pajamas, nenukentėtų tų žmonių teisė ir galimybė pretenduoti į kitas socialinės paramos sritis ir tų žmonių padėtis gerėtų. Tikrai kviesčiau palaikyti šį projektą šiame etape. Dėkui Vyriausybei.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalba R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ne tiek prieš, bet aš vis dėlto galvoju, kiek mes turime įžūlumo taip elgtis su Lietuvos žmonėmis. Aš vis galvoju ir skaičiuoju. Atrodo, jaunas žmogus tampa ministru, atrodo, žino ekonomiką, žino finansinius dalykus ir turėtų ginti būtent nediskriminaciniu būdu priimamus įstatymus. Turėtų siekti, kad būtent skurdo rodiklis ir skurdo žeminimas turėtų būti mažinamas. Labai gerai pasakė E. Pupinis, tai, ko gero, vienas iš blaiviai mąstančių konservatorių, jis išdrįso paprieštarauti šiam įstatymo projektui ir užklausti ministrės, kodėl mes neturime sisteminio požiūrio. E. Pupinis aiškiai pasakė, kiek

mes dar turėsime tokių skirtingų dalykų. Mielieji mano, pensijos turi būti indeksuojamos, žmogus turi uždirbti ir gauti pensiją tokią, kokia jam yra skirta.

Leiskite man jums pacituoti Konstitucinio Teismo nutarimą, mieli dešinėsios pusės koalicijos partneriai, kurie buvote 2008–2012 metų kadencijoje. Kai jūs sumažinote pensijas ir atėmėte priedus, Konstitucinis Teismas pasakė, kad bet kuris priedas, ar tremtinių, ar našlių, ar netekto darbingumo, ar bet kuris kitas, yra tik valstybės malonė, kuri skiriama esant geriems finansiniams dalykams. Šiuo atveju, užuot ministerija iš tikrųjų didintų bazinę pensiją, kuri, pabrėžiu, kolegų, kiekvienais metais sausio 1 dieną yra indeksuojama, vadinasi, šiems žmonėms, vienišiams asmenims ir ne tik vienišiams asmenims, būtų garantuojama, kad kiekvienais metais jų pensijos didėtų 8 %.

Pavyzdys vėl iš to paties Konstitucinio Teismo nutarimo. Kitais metais pasikeitė valdančioji dauguma ir nusprendė atimti vienišų asmenų pensijas. Pabalsuoja gruodžio 28 dieną, atima pensijas. Iš vienišų žmonių yra atimami 28 arba 32 eurai. Kodėl mes taip elgiamės? Kodėl mes tyčiojamės iš tų žmonių? Nejaugi yra sunku šiandien žengti žingsnį? Na, ne 28 eurai, padidinkime pensiją 20 eurų ir ją indeksuokime sausio 1 dieną. Jūs iš žmonių, dar kartą pabrėžiu, nuo kitų metų sausio 1 dienos atimsite 14 eurų...

PIRMININKAS. Laikas.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). ...63 centus, ne pridėsite, o atimsite.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Dėl šio įstatymų paketo balsuosime numatytu laiku, tai yra 16 val. 20 min.

15.08 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 10 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-129 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-6 klausimas – Užimtumo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-129. Pranešėjas – T. V. Raskevičius. Pateikimas. Prašom.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Dėkoju gerbiama Seimo Pirmininke pavaduotojui. Įstatymo projekto rengimą paskatino Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje gaunami fizinių asmenų skundai dėl galimos diskriminacijos amžiaus pagrindu, taikant Užimtumo įstatymo 10 straipsnio 1 dalį. Pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą teisę sudaryti savanoriškos praktikos sutartį turi tik asmenys iki 29 metų, valstybės biudžeto lėšomis apmokant privalomąjį sveikatos draudimą praktikos metu. Galiojančiu reguliavimu yra neproporcingai apribojama tokių asmenų, tai yra vyresnių negu 29 metų, teisė sudaryti savanoriškos praktikos sutartis.

Kokia būtų nauda, priėmus tokį įstatymo projektą? Vyresniems nei 29 metų amžiaus asmenims būtų sudarytos lygios galimybės ir sąlygos toliau mokytis, kelti kvalifikaciją, valstybė prisidėtų prie efektyvaus mokymosi visą gyvenimą principo įgyvendinimo. Taip pat būtų prisidedama prie vyresnių nei 29 metų asmenų įtraukties tiek mokymosi, švietimo srityje, tiek darbo rinkoje. Galiausiai asmenims būtų sudaryta galimybė, esant poreikiui ar būtinumui, kelti kvalifikaciją ir persikvalifikuoti.

Truputėlį apie reikalingas biudžeto lėšas ir taikomus ribojimus dėl galimų piktnaudžiavimo atvejų. Įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti gali reikėti papildomų valstybės biudžeto lėšų, tačiau akcentuotina, jog lėšų iš valstybės biudžeto poreikis būtų minimalus. Įstatyme jau dabar yra įtvirtinti aiškūs ribojimai dėl galimų sudaryti savanoriškų praktikos sutarčių skaičiaus ir jų maksimalios trukmės. Pavyzdžiui, asmuo su ta pačia įmone savanoriškos praktikos sutartį gali sudaryti tik vieną kartą, vienas asmuo gali turėti tik tris tokias sutartis, vienos tokios praktikos trukmė konkrečioje įmonėje ar organizacijoje – ne ilgesnė negu du mėnesiai. Todėl kviečiu kolegas palaikyti įstatymo projektą. Atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keli Seimo nariai. Pirmasis – R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Sekundėlę, kolegų, kadangi irgi diskutavau. Kolega, aš noriu paklausti tik vieno dalyko. Šitas projektas, manau, svarstytinas, reikia diskutuoti. Gal galite atsakyti, kiek ir kur yra tokių pavyzdžių, kur reikalinga praktinė sutartis vyresnių negu 29 metų?

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Aš galiu gal skaičiais dėl konteksto pasidalinti. 2019 metais iki pandemijos tokią praktiką atliko 2 tūkst. 116 asmenų 748 įmonėse. 83 % iš tų, kurie atliko tą praktiką,

buvo jaunesni negu 24 metų ir valstybės biudžetui kainavo, draudžiant sveikatos draudimo lėšomis, sveikatos draudimas apie 10 tūkst. eurų, o profesinių ligų socialinis draudimas – 2 tūkst. eurų.

Dabar atsakant į jūsų klausimą, kiek asmenų būtų aktualu, tai tas skaičius, aišku, būtų nedidelis dėl įvairių gyvenimiškų aplinkybių ir tikriausiai individualių situacijų, kai žmonės persikvalifikuoja, ieško naujų kompetencijų, patirčių. Tokie asmenys kreipiasi į Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą kvestionuodami tokio ribojimo nepagrįstumą ir neproporcingumą. Kontrolieriaus tarnyba sutiko, kad nėra objektyvių priežasčių, kodėl asmenims, jaunesniems negu 29 metų, toks ribojimas turėtų būti taikomas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, aš prisimenu to įstatymo svarstymą, dėl ko atsirado tie metai, gal pasikeitė laikmetis, piktnaudžiavimas taip pat sumažėjo pasinaudojimu tų asmenų, kurie ateina, tarkim, pasidaruoti, galbūt vokelių irgi sumažėjo tam tikru skaičiumi. Mes irgi kažkada svarstėme dėl Paslaugų kvitų įstatymo ir galvojome, kaip čia žemdirbiams padėti, kad jie kaip nors legaliai ateitų padirbėti. Ar nemanote, kad vis dėlto ši situacija gali sukelti tam tikrų problemų, susijusių su asmenų panaudojimu per praktikas gana rimtam darbui, už kurį bus atsiskaitoma ne visai teisėtais būdais? Ačiū.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Labai ačiū už gerą ir aktualų klausimą. Dar pakartosiu, kad įstatyme jau dabar yra numatyti labai aiškiai suformuoti saugikliai. Vieno žmogaus toje pačioje įmonėje praktikos trukmė negali būti ilgesnė negu du mėnesiai, vienas konkretus fizinis asmuo gali sudaryti ne daugiau kaip tris tokios praktikos sutartis, tai reiškia, kad praktikos trukmė apskritai yra ne ilgesnė negu šeši mėnesiai. Taip pat yra įdėtas saugiklis, kad savanoriškos praktikos sutarčių skaičius įmonėse negali viršyti 10 % visų įmonės darbuotojų, o jeigu įmonėje nėra net dešimties darbuotojų, tai gali būti tik viena tokios praktikos sutartis.

Man atrodo, kad šių saugiklių egzistavimas leidžia mums saugiai sakyti, kad piktnaudžiavimo atvejai galimi tik teoriškai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir klausimą turi I. Pakarklytė. Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, apie saugiklius jau ne kartą klausta ir jūs pasakėte, tai aš nekartosiu. Bet gal, pasinaudodama proga, norėčiau atsakyti gerbiama R. Žemaitaičiui dėl poreikio, kiek tokių asmenų yra.

Kai nėra galimybės ir kai leidžiama tik iki 29 metų, tai natūralu, kad mes ir nematome to poreikio. Bet turint omeny bendras tendencijas ir Lietuvos, ir visos Europos Sąjungos šalių, kad visuomenė sensta ir, kita vertus, žmonės vis ilgiau išlieka darbo rinkoje, keičia profesijas, persikvalifikuoja, tai tas mokymosi visą gyvenimą ir galimybės persikvalifikuoti poreikis vis dėlto auga. Todėl, ko gero, tuos skaičius matysime, kai jau priimsime, kokie jie bus. O dėl saugiklių jūs viską pasakėte. Dėkui, manau, puikus projektas. Ačiū.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ačiū pranešėjui. Dabar dėl motyvų norėtų kas nors kalbėti? Taip. Už – D. Griškevičius. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju už suteiktą žodį. Tikrai norėčiau pasveikinti iniciatyvos autorius, tikrai labai reikalingas įstatymo projektas. Kaip atkreipė prieš tai kalbėję kolegos, galbūt tai nepalies labai daug Lietuvos piliečių, tačiau tikrai kai kuriuos palies. Turint omenyje, kaip stiprėja mokymosi visą gyvenimą tendencijos, tai tas sprendimas yra dar aktualesnis. Tikrai puikiai pamenu savo studijų laikus ir studijas pagal „Erasmus“ programą Švedijoje. Būdamas dvidešimt kelių metų buvau jauniausias grupėje, ženkliai jauniausias. Tikrai studijų suole turėjome daug kolegų, kuriems buvo ir virš 40 metų. Taigi tikrai skatinkime viso gyvenimo mokymosi tendencijas ir palaikykime šį sprendimą, sudarykime vienodas sąlygas visiems kelti savo kompetencijas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime numatytu laiku.

15.15 val.

Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-403 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-403. Pranešėjas – R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, yra parengtas Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimas. Bandoma jį sulygtinti su Socialinio draudimo įstatymu, nes žmonės, šeimos nariai, kuriems yra nustatoma būtent globa arba priežiūra, pagal Socialinio draudimo įstatymą yra socialiai drausti, o pagal Sveikatos draudimo įstatymą nėra drausti. Tokiu atveju jie visą laiką turi papildomai susimokėti sveikatos draudimą. Todėl siūlau suvienodinti Socialinio draudimo įstatymą su Sveikatos draudimo įstatymu.

PIRMININKAS. Jeigu pristatymas baigtas, tada klausimai iš Seimo salės. Pirmasis – E. Pupinis. Jo nematau. A. Matulas. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, ačiū už pateiktą įstatymo projektą. Gal galite pasakyti, kiek maždaug tai kainuotų? Mes Sveikatos reikalų komitete daug kartų su jumis ir kitais kalbėjome, kad dabar jau turime, rodos, 22 kategorijas žmonių, kuriuos draudžia valstybė. Dabar čia atsirastų kaip ir dar viena grupė. Kiek tai galėtų papildomai kainuoti valstybei ir ar nereikėtų Vyriausybės išvados, jeigu būtų pritarta šiam įstatymo projektui?

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas komiteto pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų reikia prašyti Vyriausybės išvados, nes šiandien yra tarp tų žmonių (skaičiuoju, kiek turiu informacijos iš savivaldybių), apie 50 % žmonių moka po dvigubą sveikatos draudimą dabar. Pavyzdžiui, dirba valstybės tarnyboje arba įstaigoje, yra draustas sveikatos draudimu, o kadangi yra dar globa, turi mokėti antrą sveikatos draudimą. Yra tokių asmenų. Aš manau, kad būtinai reikia prašyti Vyriausybės išvados. Tada mes surinktume tikslinę informaciją ir duomenis, kiek yra tokių žmonių, kiek reikėtų iš valstybės jų drausti, ir tokiu atveju būtų atsakyta. Nes dar kartą – mes turime Socialinio draudimo įstatymą. Tai reikia suvienodinti abiejuose įstatymuose tą teisinį reguliavimą.

Aš manau, kad mes praėjusią kadenciją tiesiog praleidome šį įstatymo projektą, nes būtent praeitą kadenciją mes keitėme Socialinio draudimo įstatymą, ir ta galimybė, tokia nuostata buvo įtvirtinta, bet nebuvo sveikatos draudimo siūlymų.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Pirmiausia tikrai sveikinu kolegą su labai gera iniciatyva, nes yra grupė žmonių, kurie nuolat skundžiasi dėl šios problemos – ir dėl dvigubo apmokėjimo, ir dėl nesaugumo jausmo būnant neapdraustam ir slaugant, prižiūrint asmenis.

Mano klausimas būtų toks. Ar nemanytumėte, kad reikėtų kuo skubiau šį klausimą svarstyti ir tokiu būdu apsaugoti žmones, kurie atlieka milžinišką darbą valstybėje ir palengvina tam tikrų žmonių likimą?

Kitas dalykas. Kaip manote, kodėl vienu metu nebuvo svarstyti šie klausimai? Kas trukdė priimti jau tada, kai buvo priimtas Socialinio draudimo įstatymo pakeitimas, ir tuos klausimus svarstyti kompleksiskai?

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama kolege. Iš tiesų, kadangi aš ir pats siūlyčiau, kad Vyriausybės išvados reikėtų, tai manau, kad bus kreipimasis į Vyriausybę. Kiek Vyriausybė pasakys ir kaip greitai pateiks išvadą, gal mėnesį užtruks, gal ir keletą savačių, tai viskas priklausytų nuo pačios Vyriausybės. Tada mes, kaip pagrindinis Sveikatos reikalų komitetas, galėtume apsvarstyti.

Tas klausimas buvo iškilęs dar 2012–2016 metų kadencijoje. Tuo metu su ministre A. Pabedinskiene mes diskutavome, kalbėjome, kaip tai galėtų būti ir kaip galėtų įkomponuoti. Tada Socialinio draudimo įstatymą keitėme, o dėl sveikatos draudimo buvo V. Andriukaitis. Mes tada kėlėme klausimą dėl dvigubo sveikatos draudimo ir buvo kreipimasis į Konstitucinį Teismą. Konstitucinis Teismas pasisakė, kad nesvarbu, du ar tris draudimus, vis tiek žmogus turi mokėti, nes dvi ar tris skirtingas veiklas vykdo. Tiesiog nebuvo parengtas lygiagretus Sveikatos draudimo įstatymas.

Buvo susizgribta praėjusių metų lapkričio mėnesį, kai žmogus ir kai kurių žmonių grupė kreipėsi į gydymo įstaigą ir išaiškėjo, kad jie neturi sveikatos draudimo. Todėl dabar ir parengiau. Čia daugiau yra, aš taip tiesiai šviesiai pasakysiu, iš ligonių kasų, iš „Sodros“ tokia informacija, kad turime vakuumą ir turime tarpą nedraustų asmenų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia S. Jovaiša. Prašau.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas Remigijui bus turbūt ir nuoroda į tam tikrą atsakymą gerbiausiai Ieva. Remigijau, kuo skiriasi šitos dvi nurodytos kategorijos, slaugantys ir teikiantys paslaugas? Ar negali tai būti identifikuota kaip viena paslaugos grupė, žmogus iš vienos grupės?

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ne, negali.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Kodėl? Paslauga ir, kaip jūs čia įvardinate...

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Laikina globa arba paslauga, arba nuolatinė priežiūra.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Tai kam sukurti, atsiprašau, kam sukurti tą naują kategoriją žmonių, jeigu tas pats gali atlikti ir priežiūrą, ir tam tikras paslaugas?

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Jūs esate, kolega, visiškai teisus. Deja, tokia pas mus susiformavusi praktika nuo 2001 ar 2002 metų, kada mes įteisinome laikinąją priežiūrą, nuolatinę priežiūrą, kaip ir slaugas. Tai yra ne šio įstatymo reguliavimas. Yra kitame teisės akte būtent tokie asmenys įvardinti. O kodėl yra nuolatinė arba slauga, arba priežiūra, ar laikina, tai nuo žmogaus sergamumo lygio. Jeigu žmogus, tarkime, nejudantis, psichiškai neįgalus yra, fiziškai neįgalus, tai jam reikalinga nuolatinė, pastovi priežiūra, vadinasi, žmogus turi būti nuolat prie jo. Laikina, tai kai žmogus galintis, gebantis apsitvarkyti savo namus, besiorientuojantis aplinkoje, galintis atlikti tam tikrus procesinius veiksmus. Būtent pagal paciento arba pagal žmogaus ligos sunkumą yra nustatoma, kokia jam priežiūra yra reikalinga. Mes siūlome, kad Socialinio draudimo įstatyme, kas ir yra, jie yra draudžiami, nes jiems ir stažas eina, ir socialinį draudimą turi, kad jie turėtų ir sveikatos draudimą. Tiesiog, kad tai būtų į įstatymą įdėta. Buvo vakuumas padarytas. Deja, sakau, kolega, nei jūs, nei aš – mes tuo metu nebuvo, kada atsirado šitie dalykai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą turi R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Iš manęs telepatiškai paėmė klausimą Ieva, aš tik noriu pasakyti, kad yra socialiai labai laiku teisingas įstatymo projektas. Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, kolega.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar dėl balsavimo motyvų pasisakyti už norėtų I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Kadangi nėra norinčių pasisakyti už, tai galbūt net priartėsime šiam įstatymo projektui bendru sutarimu? Akivaizdu, kad tai yra laiku labai reikalingas ir uždelstas įstatymo projektas, kuriam jau seniau reikėjo skirti pakankamai dėmesio. Tikrai sveikinu kolegą Remigijų, kad jis ir pristatė, ir tikrai yra atviras ir Vyriausybės išvadai, nes tai yra natūralu. Tai pareikalaus kažkiek valstybės lėšų, bet tai yra labai reikalinga Lietuvos žmonėms, ypač tiems, kurie prižiūri, slaugo žmones su įvairiais sutrikimais ir panašiai. Tikrai siūlau, kolegos, priartėti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš nori pasisakyti S. Jovaiša. Prašau.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Aš daug nekalbėsiu. Tiesiog noriu balsuoti dėl šio projekto, nes iš tikrųjų gal socialinės rūpybos specialistai kitaip mato ir galbūt jie kitaip balsuotų. Taigi sulaukime balsavimo laiko. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip, balsuosime dėl šito, kaip ir dėl kitų projektų, numatytu laiku.

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Pelnų mokesčio įstatymo 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-212. Pranešėjas – E. Sabutis. Jo salėje nematau. Gera.

15.24 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-480(2) (svarstymas)

Gal tada darbotvarkės 2-10 klausimas. Gerbiamas Ž. Pavilionis gal galėtų pateikti įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ projekto svarstymo rezultatus? Prašau.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, tuoj. Labai ačiū, pirmininke. Užsienio reikalų komitetas kaip pagrindinis įstatymo projektą svarstė 2021 m. gegužės 14 d. ir vienbalsiai priėmė tokį spren-

dimą – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir Užsienio reikalų komiteto išvadai. Prita bnda sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Labai ačiū. Diskusijoje užsirašiusių diskutuoti nematau. Dėl motyvų irgi niekas nenori pasisakyti. Balsuosime po svarstymo numatytu laiku.

Gerbiami kolegos, gal tada judame toliau.

15.25 val.

Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5350(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Nacionalinio vėžio instituto įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5350(2). Pranešėjai – A. Veryga ir A. Žukauskas. Gal galėtų pristatyti gerbiamas A. Veryga svarstymo komitete rezultatus? Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų dėl šio projekto nebuvo gauta. Komitee buvo gautos Nacionalinio vėžio instituto, Nacionalinio vėžio instituto Mokslo tarybos tam tikros pastabos. Komitetas į jas nusprendė atsižvelgti. Taip pat komitetas pritarė Seimo Švietimo ir mokslo komiteto, kaip papildomo komiteto, išvadai.

Sveikatos reikalų komitee buvo suformuluotas siūlymas atsižvelgiant į tai, kad dėl sprendimo įgyvendinimo ministerija dar turėtų priimti įgyvendinamuosius teisės aktus. Buvo pasiūlyta įstatymo pataisos įsigaliojimą atidėti, tai yra 1 straipsnio, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigaliojimą iki lapkričio 1 dienos (buvo liepos 1 diena), Vyriausybės įgaliotai institucijai iki spalio 31 dienos priimti įgyvendinamuosius teisės aktus. Šiai išvadai ir sprendimui komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu papildomo komiteto, Švietimo ir mokslo komiteto, pirminką A. Žukauską pristatyti šio komiteto svarstymo rezultatus.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiamieji Seimo nariai, komitetas apsvarstė siūlymą dėl įstatymo pakeitimo ir, išklausęs suinteresuotas puses, nutarė pritarti iniciatorių pateiktam Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-5350 ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį svarstyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar diskusija dėl šio klausimo. Į tribūną kviečiame V. Targamadžę. Prašom.

V. TARGAMADŽĖ (LSDPF). Ačiū. Labai trumpai. Aš kalbėjau ir su Nacionalinio vėžio instituto Mokslo tarybos pirmininke, taip pat kalbėjau su kitais atstovais. Jie pritarė šitam sprendimui ir aš siūlau palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ačiū už tokią trumpą kalbą. Dėl motyvų, matau, nori kalbėti už A. Matulas, bet jo nėra salėje. Bent jau žinosime, kad jis buvo už. Dėl šio 2-12 projekto balsuosime numatytu laiku.

15.28 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-212 (pateikimas)

Aš matau, į salę grįžo E. Sabutis. Galbūt jis galėtų pateikti darbotvarkės 2-8 klausimą, tai yra Pelno mokesčio įstatymo 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-212?

E. SABUTIS (LSDPF). Laba diena, gerbiami kolegos, atsiprašau, susimaišiau, kažkaip buvau praleidęs, kad turėsiu pristatyti.

Iš aiškinamojo rašto matote, kad šituo Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo projektu siūlau pakeisti Pelno mokesčio įstatymo 49 straipsnį ir nustatyti, kad 80 % pelno mokesčio būtų įskaitoma į valstybės biudžetą, o 20 % šio mokesčio – į savivaldybių biudžetus. Taip pat manau, kad, siekiant atitikti teisingumo ir proporcingumo kriterijus, projektu siūloma numatyti, kad apmokestinamo vieneto sumokėta pelno mokesčio dalis, tenkanti savivaldybei, būtų įskaitoma į biudžetą tos savivaldybės, kurioje apmokestinamas vienetas vykdo veiklą.

Buvo pasirinktas pasiūlymas juridinio asmens pelno mokesčio dalį perskirstyti pagal vykdomos veiklos vietą, o ne pagal juridinio asmens registruotos buveinės vietą, nes dažnu atveju apmokestinamas vienetas gali būti įregistravęs savo buveinę vienoje savivaldybėje, tačiau savo veiklą gali vykdyti ir per savo filialus ar atstovybes, kurie gali būti keliose savivaldybėse. Tokiu atveju pelno dalies įskaitymas į biudžetą tos savivaldybės, kurioje apmokestinamas vienetas vykdo veiklą, atitiktų protingumo kriterijus, numatančius nustatyti tokį reguliavimą, kuris leistų išvengti situacijų, kai pagrindinės juridinio asmens pajamos būtų gaunamos per filialus ar atstovybes kitose savivaldybėse, o juridinio asmens įregistruota buveinė būtų kitoje savivaldybėje. Viso neskaitysiu, jeigu turėsite klausimų, galėsiu į juos atsakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimų šiek tiek yra. Pirmasis klausia M. Majauskas, tačiau jo sąlyje nematau. R. Žemaitaitis turi klausimą. Prašom klausti.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Čia dėl pelno, teisingai. Žiūrėkite, aš turiu vieną tokį klausimą. Arba įstatyme nėra patikslinta, arba reikėtų patikslinti, gerbiamas kolega. Tas projektas geras, aš praėjusią kadenciją panašų, analogišką teikiau. Jūs rašote: „kurioje apmokestintas vienetas vykdo veiklą“. Kaip jūs įsivaizduojate?

Šiandien turime prekybos centrų, nenoriu įvardinti, kurių adresas yra Anglijoje, kitų yra kitose saloje, Olandijoje įregistravusių yra, kitų yra čia, Vilniuje. Bet, pavyzdžiui, veiklą vykdo, prekybinę veiklą, tai yra jų taškas yra Tauragėje, Trakuose, Kėdainiuose ir panašiai.

Kaip jūs įsivaizduojate, kas turėtų atskirti arba išskirti pinigus, kiek jie Tauragėje iš tos veiklos arba tame filiale uždirba, kiek turėtų atitekti savivaldybei – 20 % į biudžetą? Kaip jūs tai atskirsite? Tai yra tikrai labai svarbus dalykas, ypač jei prekybos taškai yra tinkliniai, jų pelnas, tarkime, kad ir „Maximos“ – 220 mln., bet jie nenori dalintis su valstybe, su visuomene. Ir pavyzdys: gal Neringoje jų „Maxima“ uždirba milijoną.

PIRMININKAS. Laikas.

E. SABUTIS (LSDPF). Galbūt, gerbiamas kolega, klausdamas iš dalies ir atsakėte į savo klausimą, nes galbūt būtų galima žiūrėti pagal apyvartą, pagal pajamas. Tačiau, aišku, ne Seimo narys arba ne pats Seimas galėtų tai pasakyti ir kaip tai nustatyti. Aš manau, kad tai galėtų nustatyti atitinkamos valstybės institucijos, kurios galėtų ir patikslinti, ir sukurti tam tikrą tvarką.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia L. Savickas. Atsisako klausti. E. Pupinis tada. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, sunkoka būtų nustatyti tvarką, tarkime, visų draudimo kompanijų, kurios turi savo atstovybes rajonuose, apskaityti apyvartą, turbūt išleistume daugiau pinigų, negu kad surinktume.

Bet kitas klausimas. Iš tiesų dabar savivaldybės yra gana netolygios pagal autonominių išsivystymą. Ar būtų teisinga, kai Vilniuje, pavyzdžiui, yra tų generalinių visų padalinių atstovybių, tikrai gauna didelius pinigus, kur didelė apyvarta: rajonuose surenka visus pinigus ir gauna pelną čia, didesnę pelną, ir, ko gero, jie rodytų, kad čia gauna didesnę pelną. Ar nemanote, kad dar labiau diferencijuotume savivaldybes pagal savo pajamas? Ar nereikėtų ieškoti kitokio – tikresnio būdo, kaip pagelbėti savivaldybei, pavyzdžiui, leisti taikyti didesnius turto mokesčio koeficientus ar per kitus dalykus, kad galimybės būtų lygesnės.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega. Manau, atsakant į šį klausimą, būtų galima pasakyti, kad savivaldybės šiuo atveju galėtų pasižiūrėti kūrybiškiau ir aktyviau kviesti verslą steigtis pas save, žinodamos, kad dalis jų pelno mokesčio atkeliaus į jų biudžetus. Aišku, žiūrint į šiandienos situaciją, galbūt galima sutikti, jog yra taip, kaip jūs sakote, tačiau žiūrint į ateitį galbūt būtų taip, kad, na, savivaldybės galėtų įstatymiškai turėdamos tokią galimybę, aktyviau, labiau motyvuoti ir kviešti verslus kurtis būtent tose savivaldybėse, kurioms trūksta pajamų.

PIRMININKAS. Ir klausimą turi A. Palionis. Prašom.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tikrai yra geras įstatymo projektas, bet aš tik jaudinuosi dėl vieno, kad išlieka galimybė valstybei manipuluoti savivaldybių biudžetais, nes, kaip ir šiandien iš pristatymo mes matome, savivaldybių biudžetai didėja 375 mln. Finansų ministerija, suskaičiavusi, kiek tų 20 % atiteks iš pelno, gali sumažinti GPM dalį, vis tiek galutinis rezultatas išeis tie patys 375 mln. Ar nemanote, kad čia reikėtų keisti ne Pelno mokesčio įstatymą, o Savivaldybių biudžetų konsoliduotų rodiklių įstatymą, kad jie kartu koreliuotų ir su GPM?

E. SABUTIS (*LSDPF*). Visiškai pritarčiau jūsų pasiūlymui. Tiesiog atsakydamas galiu pasakyti, jeigu kartu su kolegomis paruošite tokį pasiūlymą dėl įstatymo projekto, su malonumu jį palaikysiu ir pasirašysiu.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Dabar dėl balsavimo motyvų, matau, nėra norinčių kalbėti. Balsuosime dėl šio projekto numatyto laiku.

Matau, kad Prezidento vyriausiosios patarėjos dar nėra.

15.36 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 12, 50, 51, 57 ir 71 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 57¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-413(2), Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 19 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-414(2) (svarstymas)

Tuomet darbotvarkės 2-13 klausimas. Susiję būtų Elektroninių ryšių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektai. Yra Ekonomikos komiteto ir NSGK svarstyta. Pirmininko nematau. Galbūt G. Paluckas, kaip pirmininko pavaduotojas, galėtų pateikti svarstymo Ekonomikos komitete rezultatus.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 12, 50, 51, 57 ir 71 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 57¹ straipsniu įstatymo projektą ir, įvertinęs visas pateiktas pastabas ir pasiūlymus, jų buvo 96 puslapiai, bendru sutarimu, išskyrus, atsiprašau, vieną susilaikiusį, pritarė pateiktam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Aš manau, kadangi susijęs... Jeigu čia yra susijęs Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo projektas Nr. XIVP-414, tai, manau, ir tą išvadą imkite ir perskaitykite. Prašau.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Taip, tai yra susijęs įstatymo projektas. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 19 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13² straipsniu įstatymo projektas. Šiam įstatymo projektui, įvertinęs pateiktas pastabas, komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dabar kviesčiau Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką L. Kasčiūną, bet jo nematau. Gal tada gerbiamas pavaduotojas A. Pocius galėtų ateiti ir pristatyti svarstymo NSGK rezultatus dėl šių dviejų įstatymų projektų?

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kaip jau įvardinta, šis projektas buvo svarstytas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete. Komiteto sprendimas: siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 57¹ straipsniu įstatymo projektui ir jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Ryšių reguliavimo tarnybos pastabas ir pasiūlymus. Jiems komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 11, prieš nebuvo niekas. Pritarta bendru sutarimu.

Kitas sprendimas dėl kitos dalies. Pritarti Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 19 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13² straipsniu įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai: už – 11, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkoju už pristatytus komiteto svarstymo rezultatus. Dabar Seimo narių diskusija. Užsirašė du Seimo nariai. Pirmasis – G. Paluckas. Kviečiu jį į tribūną. Prašau.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Mieli kolegos, Elektroninių ryšių įstatymas (įstatymo pataisos, kurias inicijavo kolegos L. Kasčiūnas ir kiti) plačiau, matyt, turėtų būti žinomas ir diskutuojamas kaip 5G įstatymas šiame konkrečiame kontekste, nes jis šneka būtent apie naujos kartos, naujos technologijos ryšį ir to ryšio technologijų tiekėjų patikimumą. Jį Seimo valia galime vertinti įvairiais aspektais, ne tik ekonominiais, bet taip pat nacionalinio saugumo aspektais.

Tačiau nepaisant to, jog komitete ši klausimą mes svarstėme gana nuosaikiai ir taikiai, jeigu taip galima pasakyti, šis įstatymo projektas sulaukė 96 puslapių įvairių pataisų ir pasiūlymų. Kolegos, 96 puslapių. Komitetas ir biuras tikrai gana sunkiai dirbo tam, kad į vienus atsižvelgtų, ki-

tus galbūt racionaliai ir pagrįstai atmestų, tačiau akivaizdu, jog pirmiausia dėl šio įstatymo reikalingas ir kompleksinis vertinimas, tai yra Vyriausybės išvada tikrai reikalinga, ir aš ją tikrai siūlysiu, jeigu, kolegose, pritarsite kreipimuisi į Vyriausybę.

Taupydami laiką, be jokios abejonės, suprantame, kad pagal 5G plėtrą ir dažnio aukcionus mes beviltiškai atsiliekame Europos Sąjungos kontekste, tačiau Vyriausybės išvada yra būtina, nes siūlymuose, kurie yra dėl teisės aktų projektų, noriu pabrėžti, yra ne viena nuostata, kuri suteikia tiek teisinio, tiek ekonominio, tiek investicinio tam tikro neapibrėžtumo. Nepaisant to, kad tuos siūlymus komitetas nagrinėjęs atmetė, bet atmetė, aš galiu pasakyti tik savo nuomonę, tam, kad nebūtų stabdomas procesas.

Dar papildomai pasakysiu, kad kai kuriuos siūlymus aš savo vardu registravau dėl įstatymo tam, kad būtų mažiau to neapibrėžtumo, nes šiandien mes matome, aišku, 5G kaip grėsmę, bet lygiai taip pat iš ekonominės perspektyvos turėtume matyti ir kaip galimybę, todėl palikdami neapibrėžtumus ir tam tikrus neaiškumus mes galime labai nemažai pralaimėti.

Kolegos, tikrai nuoširdžiai kviečiu atkreipti dėmesį būtent į šį įstatymo projektą ir kreiptis į Vyriausybę Vyriausybės išvados. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Į tribūną kviečiu diskutuoti A. Žukauską. Prašau.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, iš tikrųjų, kaip paminėjo kolega G. Paluckas, tai yra įstatymas apie 5G ryšį. Kadangi praeitą kartą minint jį Seime nuskambėjo nuostatos, kad jis labai reikalingas, nes bus galima greitai atsisiųsti filmus, tai aš turiu vis dėlto sureaguoti kaip mokslininkas ir kaip Tarptautinio elektros ir elektronikos inžinierių instituto, vienijančio per pusę milijono šios srities profesionalų, narys, paaiškindamas gal ne visiems suprantantiems, kas tai yra 5G ryšis ir kodėl jis taip reikalingas.

5G ryšys yra iš tikrųjų daug spartesnis ryšys ir jis nėra tiesiog tolesnis 4G ryšio plėtimas spartinant duomenų perdavimą. 5G ryšys pasaulinės mokslininkų ir inžinierių bendruomenės suprantamas kaip revoliucinė technologija, kuri atveria visiškai naujas galimybes skaitmenizavimo srityje, tai yra galimybes plėtoti dirbtinį intelektą, galimybes plėtoti didelių duomenų technologijas, galimybes plėtoti daiktų internetą ir jau ne vien daiktų internetą, bet ir visuotinį internetą. (...) angliškai vadinasi tas dalykas, kuomet įtinklinami ne vien kompiuteriai, jūsų nešiojamieji, mobilūs įrenginiai, bet įtinklinami įvairiausi daiktai, įtinklinami žmonės, procesai ir duomenys tokiu būdu, kad atsiranda galimybė sukurti absoliučiai naujas milžiniškas vertes. Jeigu mes šią technologiją vystysime Lietuvoje, o tam reikės rudens mūsų susitelkimo, kad investuotume į skaitmeninius mokslus, į atitinkamų specialistų rengimą, tai mes tikrai galėsime uždirbti, mūsų žmonės uždirbtų ir sukurtų milžiniškas vertes, kurios yra tokios reikalingos taip dosniai dalinamoms įvairioms socialinėms išmokoms, mūsų švietimo reikmėms, medicinos reikmėms, krašto apsaugos reikmėms. Todėl aš kviečiu palaikyti šį projektą.

Ši technologija, kaip ir bet kokia nauja technologija, turi ir grėsmių. Reikia visuomet į jas reaguoti ir neužmiršti, kad tai yra mūsų žingsnis į visiškai naują skaitmenizavimo erą, atversiančią mūsų valstybei milžiniškas galimybes. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ačiū diskusijoje pasisakantiems. Per šoninį mikrofoną norėtų L. Kasčiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš dėl pono G. Palucko pasiūlymo dėl Vyriausybės išvados. Čia yra sprendimas, kuris padarytų du dalykus neigiamai. Pirmą, arba jūs atitolintumėte aukcionus dėl 5G ryšio. Antrą, atitolintumėte 5G ryšio plėtrą. Iš esmės to paties siekia ir kai kurių Kinijos kompanijų lobistai, buvę komitetuose. Jie irgi siūlė prašyti Vyriausybės išvados, kad jeigu vyktų tokie aukcionai, nebūtų taikoma patikra dėl nacionalinio saugumo.

Gerbiamas Paluckai, prašau šiuo atveju neklaidinti. Mes dirbome komitetuose kartu su Vyriausybės atstovais, su Krašto apsaugos ministerija, visi debatai mums labai žinomi, todėl tikrai, gerbiamieji, kai bus pasiūlymas dėl Vyriausybės išvados, taupykite laiką, taupykite mūsų technologinį progresą, kitaip tariant, prisidėkime prie jo ir tikrai to nedarykite. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Tik priminsiu, kad spresime dėl Vyriausybės išvados, jeigu spresime, po balsavimo, kuris vyks ne anksčiau nei 16 val. 20 min. Tada ir apsispręsime. Repliką – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Būtent atsiliepdamas į tai, ką kalbėjo mano kolega gerbiamas L. Kasčiūnas. Jeigu Vyriausybė pritaria, tai nėra jokios problemos gauti Vyriausybės išvadą per vieną dieną. Ne vienas įstatymas taipėjo šioje salėje ir išvados būdavo gaunamos. Todėl jeigu yra pluoštas pastabų iš Teisės departamento, reikia būti visiškai aklam ir nematyti tų pastabų, kurios yra surašytos. Todėl frakcijos vardu aš reikalausiu, kad mes balsuotume dėl kreipimosi Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, gal tada tą diskusiją mes turėkime tada, kada ją reikia turėti. Gal tik paminėsiu dėl šio įstatymo projekto, kad yra Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto siūlymas įrašyti „elektroninių ryšių paslaugos“, taip pat atsižvelgiant į tai siūloma reguliavimą taikyti skiriant radijo dažnius, numatytus kanalus visoms elektroninių ryšių paslaugoms, ne tik viešosioms elektroninių ryšių paslaugoms.

Pagrindinis komitetas pritarė iš dalies. Gal mes galime pritarti, kad integruotume ir toliau svarstyti šiuos dalykus kartu? Manau, kad galime. Gerai, ačiū. Balsuosime dėl šio įstatymo projekto numatyto laiku.

Atsiprašau, dar dėl motyvų. Ar buvo? Atsiprašau. E. Pupinis norėjo kalbėti už.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiami kolegos. Iš tiesų turbūt nereikia būti dideliu specialistui, šiuo metu pakanka pasidomėti ir viešosiose priemonėse, kad iš tiesų dėl 5G ryšio yra kalbama apie daug perspektyvų, tačiau, savaime suprantama, nemažai kalbama apie tam tikrus galimus pavojus. Mes matome, kokios internetinio ryšio priemonės yra galingos, tarkim, jeigu jos bus, kaip čia buvo paminėta, valdys daiktus, tai iš tikrųjų dar didesnių problemų galime sulaukti. Todėl nacionalinio saugumo aspektas yra labai svarbus. Savaime suprantama, Teisės departamentas turbūt vertina daugiau tuos teisinius reglamentavimo dalykus, galbūt tam tikros konkurencijos dalykus, tačiau vėlgi nacionalinio saugumo reikalai neturi būti užmiršti ir, savaime suprantama, juos reikia būtinai vertinti. Apie tai ir yra tas įstatymas. Manychiau, kad dar pateiktus siūlymus, ko gero, svarstys komitetas, bet iš kitos pusės turbūt apsispręsimė ir dėl Vyriausybės išvados. Tačiau laikas brangus. Kaip ir buvo minėta, vyksta konkursai, mes jau girdime apie kai kurias kompanijas, kurios pretenduoja, tikrai gana rimtos kompanijos, kurios galbūt sukelia mažiau problemų negu kitos kompanijos iš Rytų. Taigi siūlau palaikyti tą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime numatyto laiku.

15.51 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-5108(2) (svarstymas)

Dar tada darbotvarkės 2-14 klausimas, nes panašūs komitetai, ne visai, bet Ekonomikos komitetas taip pat pagrindinis – Elektroninių ryšių įstatymo 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, svarstymo stadija. Matau, kad gerbiamas K. Starkevičius yra salėje. Gal galėtų K. Starkevičius pristatyti darbotvarkės 2-14 klausimo svarstymo rezultatus Ekonomikos komitete? Prašom.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Sprendimas yra toks: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dar tada kaip papildomas komitetas buvo paskirtas Užsienio reikalų komitetas svarstyti. Kviečiu gerbiama Ž. Pavilionį į tribūną pristatyti Užsienio reikalų komiteto svarstymo rezultatus.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, pirmininke. Užsienio reikalų komitetas, kaip papildomas komitetas, Seimo statuto projektą svarstė gegužės 5 dieną ir vienbalsiai priėmė tokį sprendimą: pritarti ir siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir Užsienio reikalų komiteto pasiūlymus patobulintam įstatymo projektui Nr. XIV-P-375 ir pritarti Užsienio reikalų komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje, matau, yra užsirašęs kalbėti E. Gentvilas, bet jo salėje nėra. Tada dėl motyvų už nori kalbėti A. Pocius. Prašom. Prašom įdėti kortelę, jeigu jos neįdėjote, ir tada mikrofonas veiks. Prašom.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Atsiprašau. Ačiū už suteiktą žodį.

Gerbiami kolegos, kad mažiau kiltų abejonių pritarti šiam įstatymo straipsnio pakeitimui, tikrai noriu pasidalinti savo, kaip buvusio ambasadoriaus, patirtimi, nes penkerius metus teko

dirbti Rumunijoje, ir ne vieną kartą Lietuvos piliečiai kreipėsi pagalbos į ambasadą padėti surasti jų giminaičius, kurie buvo išvykę į Rumuniją kaip turistai, ir buvo prarastas ryšys. O situacijos buvo tikrai gana sudėtingos, nes viename renginyje, kur vyko didžiulis jaunimo susibūrimas, diskoteka, įvyko didžiulis gaisras, jame žuvo keliolika žmonių, tarp jų buvo užsieniečių, ir tikrai visų ambasadų atstovai ieškojo, ar ten nėra jų piliečių.

Tikrai tokios situacijos yra labai svarbios, ir aš manau, kad ne tik toks pavyzdys, bet taip pat mūsų tolimųjų reisų vairuotojai, kurie išvažiuoja į kitas šalis, važiuoja kalnuotomis vietovėmis, atsiduria įvairiose situacijose, ir jų firmų atstovai ar artimieji taip pat ieško galimybių susisiekti, būna dingęs ryšys. Tikrai yra būtina Užsienio reikalų ministerijai turėti tokią informaciją, būtent per operatorių gauti informaciją, kad būtų galima sužinoti, kur tie žmonės yra, nors apytikriai jų buvimo vietą. Todėl pasisakau už ir tikrai remiu šią iniciatyvą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsisprendime ir balsuosime numatytu laiku.

15.55 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Danutę Gasiūnienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-474 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar kviesčiau Lietuvos Respublikos Prezidento vyriausiąją patarėją J. Šovienę pristatyti klausimą – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Danutę Gasiūnienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektą Nr. XIVP-474. Prašom.

J. ŠOVIENĖ. Laba diena. Dėkui, pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija, Teismų įstatymu, atsižvelgęs į Teisėjų tarybos patarimą, teikia Seimui atleisti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją D. Gasiūnienę iš teisėjo pareigų pasibaigus įgaliojimų laikui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nenori niekas paklausti.

Gerbiami kolegos, dėl motyvų taip pat nėra norinčių pasisakyti, tai dėl šio klausimo apsisprendime. (*Balsai salėje*) Galime. Man atrodo, po pateikimo galime bendru sutarimu pritarti ir dabar, o dėl priėmimo balsuosime. Po pateikimo galime? Ačiū, pritarta. Dėl svarstymo ar yra norinčių pasisakyti? Nėra. Ar galime po svarstymo pritarti? Galime. Dėl viso norinčių kalbėti nėra. Dėl priėmimo balsuosime numatytu laiku.

15.57 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 47, 49, 68, 81, 130 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 81¹ straipsniu“ projektas Nr. XIVP-375(2) (svarstymas)

Gerbiami kolegos, A. Gedvilo dar, matau, salėje nėra. Gal tada imsime darbotvarkės 2-16 klausimą. Kaip tik Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas S. Šedbaras atėjo. Seimo statuto kai kurių straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 81¹ straipsniu projektas Nr. XIVP-375(2). Svarstymo stadija. Kviesčiau pirmininką pristatyti rezultatus.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai yra Užsienio reikalų komiteto parengtas projektas, siekiantis patikslinti Seimo statutą, numatantį šio komiteto tam tikrus veiklos aspektus, gal ne tiek veiklos kryptis, kiek sutikslinome dėl tam tikrų klausimų sprendimo siekiant numatyti aiškesnę delegacijų tarptautinėse organizacijose ir asamblėjose, taip pat parlamentinių, svarbiausia, ir viešųjų grupių veiklą ir sudarymo tvarką. Jau mes esame bandę ne vieną kartą tai padaryti. Komitetas mano, kad yra prasminga padaryti tokią Statuto pataisą. Apsvarstėme gegužės 12 dieną ir, visiems 6 dalyvavusiems balsavus už, buvo pritarta tokiai Statuto pataisai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Ž. Pavilionį pristatyti Užsienio reikalų komiteto svarstymo rezultatus.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, pirmininke. Užsienio reikalų komitetas, kaip papildomas komitetas, Seimo statutą svarstė gegužės 5 dieną ir vienbalsiai priėmė sprendimą pritarti ir siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas

ir Užsienio reikalų komiteto pasiūlymus patobulintam įstatymo projektui Nr. XIVP-375 ir pritarti Užsienio reikalų komiteto išvadai.

Dar kartą tiesiog pakartosiu kaip ir pristatymo metu. Šiuos siūlymus suformulavo dar Č. Juršėno vadovaujama darbo grupė 2011 metais. Jie buvo teikiami ir Užsienio reikalų komiteto pirmininko B. Juodkos, ir J. Bernatonio, pritariant mūsų ankstesniam Teisės ir teisėtvarkos komitetui ir Teisės departamentui. Mes tiesiog norime sutvarkyti tai, kuo mes vadovaujamės iš esmės jau dabar steigdami tas tarpparlamentines grupes, ir išvengti įvairių nesusipratimų, nes būdavo visko. Būdavo siūloma steigti tarpparlamentines grupes su Škotija, su Kalnų Karabachu. Kad išvengtume šitų nesusipratimų ir dirbtume vieningai kaip valstybė ir su Užsienio reikalų ministerija, ir su Prezidentu, nedarytume tų klaidų, kurios kartais būdavo, labai siūlytume kuo vieningiau pritarti šitiems siūlymams.

PIRMININKAS. Labai ačiū už pristatytus rezultatus. Diskusijoje nebuvo norinčių dalyvauti. Dėl motyvų už nori kalbėti E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, turbūt bus ir kalbėtojų prieš, nes, matau, kolega R. Žemaitaitis eina. Aš suprantu, kad idealiomis sąlygomis to gal ir nereikėtų, tačiau turint ilgesnę praktiką darbo Seime visokių nesusipratimų būdavo, kai labai keistų grupių atsirasdavo kažkokiais neaiškiais kriterijais remiantis, skambėdavo visas Seimas, kad neva Seimas čia priima tam tikrą sprendimą įkurti vienokią ar kitokią grupę, kur visas pasaulis žiūri, kaip mes palaikome vieną ar kitą šalį, kurdami tokias grupes. Taip bent jau įsivaizduojame.

Manychiau, kai kada diskusija reikalinga. Aš netikiu, kad Užsienio reikalų komitetas blokuotų kokius nors mūsų sprendimus, tačiau kai kada reikėtų apsispręsti mums remtis diskusija. O, manau, dėl užsienio reikalų grupių sudarymo kaip tik diskusija ir turėtų būti vykdoma Užsienio reikalų komitete. Čia, manychiau, viskas gerai – nereikia bijoti ir tam prieštarauti. Kaip ir minėjau, kažkas sukuria grupę, registruoja galbūt per savo nežinojimą arba tam tikrą klaidą, arba galbūt kažkieno paragintas, o galbūt ir savo nuomonę turėdamas, tačiau visa dėmė krenta visam Seimui. Kad to nebūtų, tikrai pritarčiau įstatymo projektui ir Statuto pakeitimui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš nori kalbėti R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas E. Pupinis didžiąją dalį ir pasakė. Nebūdavo, atrodo, tų konfliktų ir, atrodo, dar dėl tos delegacijos būdavo sutariama. Bet mane šokiruoja kitas dalykas. Šokiruoja toks įstatymo projektas. Keista, kad net Teisės ir teisėtvarkos komitetas pritarė ir Teisės departamentas. Kaip yra dėl laisvo Seimo nario mandato? Šiuo atveju laisvas Seimo nario mandatas yra apribojamas, nes Seimo narys ir Seimo narių grupė pagal Seimo statutą turi teisę burtis į bet kokias grupes, bet kurias delegacijas ir bet kokių formų. Tai įtvirtina mūsų Statutas. Negana to, yra įtvirtinta ir pačioje Konstitucijoje, kad Seimo nario mandatas laisvas.

Tokiu atveju dabar išeina taip, kad Seimo nario mandatas visiškai nėra laisvas, nes Užsienio reikalų komitetas nuspręs, kiek Seimo narys laisvas dalyvauti vienoje ar kitoje delegacijoje. Tai dar tikrai to nėra buvę, ypač kurie yra čia, Seime... Yra Seimo narių, kurie yra būtent nepriklausomybės signatarai ir vieni Konstitucijos kūrėjų, tad iš tiesų man labai keista. Aš, aišku, labai norėsiu pažiūrėti, kaip valdančiosios daugumos kai kurie balsuos už Seimo narių teisių ir pareigų apribojimą. Priešingu atveju dabar valdančioji dauguma, kuri priklauso Užsienio reikalų komitetui, nustatinės kitiems Seimo nariams, kam ir kokioje delegacijoje būti. Mano galva, tai yra mažų mažiausiai keista.

O kitas dalykas, aš įsivaizduoju, kad tai yra Seimo nario laisvo statuso kaip ir panaikinimas, ir einame mes į Baltarusiją, Ukrainą, kada kažkoks *diedovščinikas* pasako, kur jums galima važiuoti, ką galima pasakyti ir laisvai kalbėti arba nelaisvai kalbėti. Aš su tuo ir norėčiau pasveikinti autorius, kad vis dėlto vis arčiau ir arčiau Baltarusijos einame.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl šio įstatymo projekto balsuosime numatytu laiku.

Darbotvarkės 2-17.1 ir 2-17.2 klausimai – susiję projektai. Kviesčiau tada A. Širinskienę pristatyti svarstymo TTK rezultatus. Replika – Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš tiesiog norėčiau gerbiamam Remigijui atsakyti, kad ta tvarka, kurią mes bandome įteisinti, jau galioja labai seniai. Įtvirtinta ir valdybos sprendimais ir jokia bū-

du nepanaikina Seimo nario teisės steigti grupes. URK'as atlieka rekomendacinį vaidmenį, ir jei-
gu nesutinka dauguma, mes balsuosime Seime.

Savo ruožtu tai nėra tik klaidų taisymas. Kartais mes efektyviau padedame suburti grupes,
pavyzdžiui, subūrėme grupes ne atskirai su Šiaurės valstybėmis, o į vieną grupę, nes jos bendra-
darbiauja kaip šeima. Arba Balkanų pirmininkai. Mes padedame sutelkti savo darbą ir padaryti jį
efektyvesnį. Ir, tiesą pasakius, jau seniai tokia tvarka dirbame, tik dabar norime ją įteisinti. Labai
jums ačiū.

16.05 val.

**Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4602(2),
Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio
pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4603(2), Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų
neteisetų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei
įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo
projektas Nr. XIIIIP-4604(2) (svarstymas)**

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuosime, kaip ir minėjau, numatytu laiku. Dabar kviečiu pristatyti
Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, taip pat susijusį Smurtiniais nu-
sikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir Žalos, atsir-
adusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei įstatymo po-
ros straipsnių pakeitimo ir papildymo vienu straipsniu įstatymo projektą gerbiamą A. Širinskienę.

O toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas J. Jarutis.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mielieji kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas apsvaistė minėtus
įstatymų projektus ir patobulintiems jų variantams pritarė balsuodamas 7 balsais už dėl abiejų
projektų.

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Ačiū. Diskusija. Kolega R. Žemaitaitis. Prašom į tribūną.
Dėl Baudžiamojo kodekso, Smurtiniais nusikaltimais... Nenori kalbėti. Ačiū.

Motyvai už ir prieš. Tuoj, minutėlę. Pasisakančių nėra. Balsavimas bus numatytu laiku.

16.07 val.

**Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 33, 43, 89, 110, 112, 573, 607, 608, 609, 610,
611, 613, 614, 627, 631, 632, 635, 640, 642, 661, 673 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas
Nr. XIIIIP-4195(2), Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo Nr. X-1238 12 straipsnio
pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4196(2) (svarstymas)**

Svarstomi darbotvarkės 2-18.1 ir lydimasis 2-18.2 klausimai. Administracinių nusižengimų
kodekso kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymas. Pranešėja – A. Ši-
rinskienė. Prašom, kolege, į tribūną. Komiteto išvada.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projek-
tą Nr. XIIIIP-4195(2) svarstėme kovo 24 dieną Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdyje. Šiam va-
riantui, patobulintam komitete, pritarė 6 balsais už, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū kolegei. Diskusijoje kalbėti užsirašiusių nėra. (*Balsai salėje*) Atsiprašau,
yra lydimasis Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo Nr. X-1238 12 straipsnio pakeiti-
mo įstatymo projektas. Pranešėja – I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašom. Švietimo ir mokslo komite-
to nuomonė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Švietimo ir mokslo komitetas balandžio 28 dieną svars-
tė įstatymo projektą, pritarė bendru sutarimu, pastabų jokių nebuvo. Kviečiame pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Už, prieš irgi nėra. Dar patikriname. Yra,
atsiprašau. Kolega E. Pupinis už pasisako. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiame kolegas, iš tiesų smarkiai patobulintas Administracinių
nusižengimų kodeksas. Tačiau į vieną straipsnį tikrai noriu atkreipti dėmesį, tai yra į 110-ą, buvo
tam tikra klaida mano padaryta, kai baudas galima buvo rašyti už žemės išėmimą be išpėjimo.
Savivaldybėse buvo tam tikrų problemų, kuomet jos darydavo valstybinės žemės kadastrinius

matavimus ir braižydavo raudonas linijas. Kai kurie objektai, tarkim, pasodinti medžiai, atsiradavo, arba netyčia sukrautos kokios nors plytelės, arba net kelias padarytas išvažiavimo per valstybinę žemę, tai buvo iškart rašomos pabaudos, išrašomi kvitai ir žmonės turėjo susimokėti. Dabar bent jau bus išpėjimas, kai žmonės galės susitvarkyti, išvalyti tam tikras valstybines teritorijas. Taip bus, ko gero, sąžiningiau prieš tuos žmones, kurie galbūt netyčia įsigydami sklypus kartu įsigijo ir gyvatvores, kurios išeina už žemės ribų. Pritarsiu tam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsavimas – kaip ir numatyta. Darbotvarkė laiku. Čia svarstymas. (*Balsai salėje*)

16.11 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4538(2) (svarstymas)

Svarstomas darbotvarkės 2-19 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4538(2). Prašom, Teisės ir teisėtvarkos komiteto atstovė A. Širinskienė. Komiteto nuomonė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mielieji kolegos, dar vienas Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas, šį kartą Nr. XIIIIP-4538(2). Balandžio 28 dieną jis buvo apsvaistytas komitete ir sulaukė visų tuo metu komiteto posėdyje dalyvavusių septynių komiteto narių pritarimo. Prieš balsavusių ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Diskusijoje pasisakyti norinčių nėra. Už, prieš? T. Tomilinas kalba už. Prašom, Tomai.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šis įstatymas sprendžia labai daug problemų. Mes ilgą laiką bandėme diegti sistemą, kad darbo teisė yra taikoma rekomendaciniu būdu, tai reiškia, kad atgrasome nuo įvairiausių pažeidimų kalbėjimusi, konsultacijomis. Tokia buvo pagrindinė mada. Baudos už darbo teisės pažeidimus, už nedeklaruotą savarankišką veiklą, už sveikatos įvairiausių sutrikdymus darbe tapo iš esmės juokingos, mažesnės už važiavimą be bilieto transportu. Taip negali būti.

Mes visi susipažinome su dramatišku filmu „Fūrų vergai“. Tokių istorijų įvairiuose sektoriuose yra galybė. Kartais reikia tiesiog pasidomėti ir profsąjungų veikla, ir Darbo inspekcijos veikla. Aš džiaugiuosi, kad Seimas vis dėlto imasi iš esmės baudų didinimo už darbo teisės pažeidimus, neišsigančome nei pandemijos, nei sunkmečio, kuris yra versle, nes šiuo atveju mes padedame sąžiningiems verslininkams, kurie nepažeidžia žmonių teisių, nelaužo darbo teisės ir sąžiningai konkuruoja. O tie, kam lengviau sumokėti kelių dešimčių eurų baudą, nebeturės to pranašumo. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsavimas numatytu metu.

16.13 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5147(2), Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5148, Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5171, Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-988(2), Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1708, Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5179(2), Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5180(2) (svarstymas)

Teikiu svarstyti darbotvarkės 2-20 klausimą ir kartu lydimuosius. Tai Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5147(2). Teikėjai – A. Gedvilienė, L. Kasčiūnas. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas S. Šedbaras. Prašom. Po to Kai mo reikalų komiteto – A. Vyšniauskas.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, gerbiama pirmininke, aš siūlyčiau tokią tvarką. Čia yra šuniukų paketas, turbūt galima taip pasakyti. Po tų visų veislyklų skandalų buvo įregist-

ruota labai daug projektų ir komitetas tikrai labai daug dirbo. Dirbo ne tik mūsų komitetas, bet taip pat Kaimo reikalų komitetas daug dirbo prie šių projektų. Taip pat gauta Vyriausybės išvada. Štai dėl šito viso paketo, kuriame yra turbūt devyni ar aštuoni įstatymai, yra iš esmės patobulintas Administracinių nusižengimų kodekso projektas, čia pirmas, kuris yra užrašytas, 2-20.1 klausimas.

Komitetas, tikrai įvertindamas ir Kaimo reikalų komiteto, ir Vyriausybės nuomonę, svarstė šį paketą ne vieną kartą, bet paskutinį kartą balandžio 28 dieną, ir visiems septyniems dalyvavusiems komiteto nariams balsavus už buvo pritarta. Visus kitus pasiūlymus tobulinti Baudžiamąjį kodeksą, visus likusius projektus, atsižvelgiant, kaip minėjau, į Kaimo reikalų komiteto, į Vyriausybės nuomonę ir bendru sutarimu į Teisės ir teisėtvarkos komiteto nuomonę, visus yra siūloma atmesti, nes jeigu būtų pritarta Baudžiamojo kodekso patobulinimams, tai už žiaurų elgesį su gyvūnais nuobaudos būtų griežtesnės negu už smurtą artimoje aplinkoje prieš žmones. Tai bendras sutarimas yra. Šiuo požiūriu aš siūlyčiau tiesiog visą tą paketą (aš pristatau vienu metu) kartu ir apsvarstyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Taip suprantu – du blokai. 2-20.1 klausimas. Komitetas pritaria bendru sutarimu visiems? O visus kitus – 2-20.2, 2-20.3, 2-21, 2-22, 2-23.1 ir 2-23.2 – atmesti?

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Taip, tai yra dėl to paties Baudžiamojo kodekso straipsnių ir vienas čia yra Kriminalinės žvalgybos. Na, žinote, kriminalinę žvalgybą taikyti.

PIRMININKAS. Ar būtų kitų nuomonių? Nėra nuomonių. (*Balsai salėje*) Tuoj tuoj grįšime. Dėl tų mano išvardintų komiteto nuomonė nesikeičia. Komiteto nuomonė yra atmesti. Aišku, turėsime patvirtinti balsavimu, bet nedetalizuojame.

Dar grįžtame prie 2-20.1 klausimo. Yra Kaimo reikalų komiteto nuomonė. Prašom. Atstovas, pranešėjas A. Vyšniauskas. Gal kas iš komiteto galėtų perskaityti Kaimo reikalų komiteto išvadą? Kolega Andriau Vyšniauskai, jums reikia pristatyti komiteto išvadą dėl Administracinių nusižengimų kodekso, kurį ką tik pristatė kolega S. Šedbaras.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Taip, Administracinių nusižengimų kodeksas. Komitetas vienbalsiai pritarė šiam projektui, taip pat pritarė ir Teisės departamento visiems pasiūlymams, kurie iš esmės buvo gana redakcinio pobūdžio.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti lyg ir nėra užsirašiusių. Už nori kalbėti I. Pakarklytė. Prašom.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau paraginti kolegas palaikyti Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimą, kuriuo didinsime baudas už žiaurų elgesį su gyvūnais, kai gyvūnui gresia suluošinimas ar žūtis.

Norėčiau dar pasidalinti kitų Europos Sąjungos šalių praktikomis, nes išgirdau dvejonių, kad gal tai neefektyvu ir kam didinti tas baudas. Pavyzdžiui, Airijoje yra minimali bauda 5 tūkst., maksimali – 250 tūkst. eurų. Italijoje – iki 15 tūkst. eurų ir laisvės atėmimas nuo 6 iki 18 mėnesių. Nyderlanduose – iki 19 tūkst. eurų.

Tikrai tos baudos, viena vertus, ir atgrasyti turi tuos nesąžiningus daugintojus, kurie luošina gyvūnus. Kai mes jas turime dabar tokias simbolines, 25 eurus mažiausia bauda gali siekti, tai tikrai neatitinka tiesiog realybės. Siūlau palaikyti šį projektą ir pritarti jam. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū kolegei. Balsavimas numatytu metu. Noriu truputį atsiklausti kolegų. Balsavimas jau tuoj pat, bet dar yra trys vakarinės darbotvarkės klausimai, galbūt pabaigiami ir tada balsuosime vienu metu? Norite balsuoti iš karto dabar? Balsuojame? Na gerai, balsuojame.

16.19 val.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-508 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar grįžtame į popietinės darbotvarkės pradžią. Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-1 klausimą – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-508. Balsuojame.

Užsiregistravo 106, balsavo 105: už – 99, prieš nėra, susilaikė 6. Šį klausimą Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Galime bendru sutarimu? Galime. Bendru sutarimu – svarstymo skuba.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomi – Audito komitetas ir Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 27 dieną. Nėra prieštaraujančių. Ačiū.

16.21 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹, 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-2 ir lydimasis klausimai – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹, 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509 ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510. Prašome balsuoti.

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 107, prieš nėra, susilaikė 5. Po pateikimo pritarta. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Galime bendru sutarimu? Ačiū.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas ir kaip papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas dėl abiejų klausimų. Siūloma svarstyti gegužės 27 dieną.

16.22 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5¹, 25, 35, 41, 42, 43 ir 48¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5¹, 25, 35, 41, 42, 43 ir 48¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 118, balsavo 117: už – 112, prieš nėra, susilaikė 5. Pritarta. Taip pat siūloma svarstyti skubos tvarka, Vyriausybės prašymas. Bendru sutarimu? Ačiū.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 25 dieną.

16.24 val.

Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-499, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-500, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-501, Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-503, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-504, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-505, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-506, Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-507 (pateikimo tęsinys)

Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-4.1 klausimą ir septynis lydimuosius, iš viso devynis, iki devinto – Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas. Prašom balsuoti už šį įstatymą ir visus lydimuosius.

Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 118, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Vyriausybė siūlo dėl visų skubos tvarką. Turbūt bendru sutarimu, neprieštaraujame? Komitetai. Dėl visų devynių klausimų kaip pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 25 dieną.

Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-5 klausimą, projektą Nr. XIVP... Atsiprašau, šitas klausimas apsvarstytas rytinėje darbotvarkėje, dėl jo buvo balsuota. Labai atsiprašau.

16.26 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 10 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-129 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 10 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-129. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 121, balsavo 120: už – 109, prieš nėra, susilaikė 11. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje.

16.27 val.

Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-403 (pateikimo tęsinys)

Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-7 klausimą – Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-403. Pranešėjas – R. Žemaitaitis. Prašau.

Užsiregistravo 115, balsavo 114: 62 – už, prieš – 10, susilaikė 42. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 22 dieną. Kiek žinau, jau prieš svarstant buvo pageidauta Vyriausybės išvados. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta Vyriausybės išvados prašymui.

16.28 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-212 (pateikimo tęsinys)

Teikiamas balsuoti darbotvarkės 2-8 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-212. E. Sabutis buvo pranešėjas.

Užsiregistravo 122, balsavo 121: už – 65, prieš – 33, susilaikė 23. Pritarta. Komitetai: kaip pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomo neįrašyta. Siūloma svarstyti rudens sesijoje.

Prašom, G. Skaistė. Prašau. Minutėlė! Tuoj, tuoj. Prašom, ministre.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Tiesiog prašau Vyriausybės išvados dėl šio įstatymo.

PIRMININKAS. Ministrė siūlo prašyti Vyriausybės išvados. Neprieštaraujame? Taip, pritarta. Ačiū.

16.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Danutę Gasiūnienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-474 (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Danutę Gasiūnienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-474. Priėmimas. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 121: už – 120, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (Gongas) Tiesiog naudodamasis proga leisiu sau padėkoti poniai D. Gasiūnienei už tarnybą einant teisėjo pareigas. Sėkmės kituose karjeros žingsniuose! (Balsai salėje)

Dėl protokolo – M. Maldeikis. Pasakykite, ką jūs norėjote pasakyti.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Aš buvau už, netyčia nepaspaudžiau.

PIRMININKAS. Žodžiu, vienbalsiai. Ačiū. M. Maldeikis balsavo už dėl šio klausimo.

16.31 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-480(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-480(2). Teikėjas – Lietuvos Respublikos Prezidentas. Svarstymas. (*Šurmulytės salėje*) Skubos tvarka čia?

Ačiū. Užsiregistravo 122, balsavo 119: už – 116, prieš nėra, susilaikė 3. Po svarstymo pritarta.

16.32 val.

Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5350(2) (svarstymo tęsinys)

Teikiu balsuoti dėl darbotvarkės 2-12 klausimo – Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5350(2). Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 119, balsavo 118: už – 116, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

16.33 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 12, 50, 51, 57 ir 71 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 57¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-413(2), Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 19 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-414(2) (svarstymo tęsinys)

Teikiu balsuoti dėl darbotvarkės 2-13.1 klausimo ir lydimą 2-13.2 klausimo. Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 12, 50, 51, 57 ir 71 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 57¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-413(2). Čia L. Kasčiūno buvo teikimas. Prašom. Balsuojame dėl pagrindinio ir dėl lydimą.

Kolegos, užsiregistravo 122, balsavo 121: už – 110, prieš – 3, susilaikė 8. Po svarstymo pritarta. Kiek girdėjau, buvo kolegos G. Palucko prašymas balsuoti dėl Vyriausybės išvados dėl šio projekto, taip?

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, ne tik G. Palucko, bet prašymas frakcijos vardu prašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Taip.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKAS. Kolega Laurynas, prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Aš noriu pasakyti, kad taip bandoma atitolinti nacionalinio saugumo patikrą 5G ryšio. (*Balsai salėje*) Taip. Su Kinijos Liaudies Respublika susijusios kompanijos to ir siekia. Gerbiamieji, prašau nepritarti šiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, mikrofonai įjungti, bet prašyčiau šiek tiek sumažinti triukšmą. Premjere, prašom. Jūsų replika.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau tiesiog informuoti Seimą, kad rengiant šitą įstatymo projektą Vyriausybės atstovai dalyvavo. (*Triukšmas salėje*) Taigi neabejokite, kad Vyriausybės išvada būtų teigiama, mes esame šito projekto rengimo dalis. Aš siūlau negaišti laiko.

PIRMININKAS. Gerai, kolegos, nesikarščiuokime, frakcijos vardu prašymas yra teisėtas, viską galime nuspręsti labai lengvai, balsuodami. Kolega Remigijau, dėl balsavimo motyvų? Minutėlė.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Dėl balsavimo motyvų. Bet dabar kyla įtarimas, nes ką tik premjerė pasakė, kad Vyriausybės atstovai dalyvavo rengiant įstatymo projektą. Dabar visi atsidarykite šio projekto įrašą, to projekto autorius nurodytas yra Seimo narys.

Aš tikiuosi, gal po to papildysite deklaraciją, kaip ir prieš tai buvusi jūsų, konservatorių, kolegė, kuri irgi nedeklaravo santykių, kad Aplinkos ministerijos du pareigūnai parengė įstatymo projektą ir svarstė šiame Seime. Jis turi būti deklaruotas. Aš tikiuosi, kad jūs, kaip lobistai, deklaruosite, kas jums padarė poveikį, kas parengė šitą įstatymo projektą. Čia dabar yra akivaizdus pažeidimas.

PIRMININKAS. Kolegos, aš manau, ką priklauso dėl tų deklaracijų padaryti, tą ir padarys. G. Paluckas, L. Kasčiūnas ir tuomet V. Bakas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Kolegos, tikrai vertinu premjerės pasisakymą, bet noriu pabrėžti, jog nuotoliniu būdu pristatant klausimą komitete dalyvavo vicekancleris, kuris pageidavo, kad kreiptumės ir gautume Vyriausybės išvadą. Aš labai gerai prisimenu. Todėl kalbant apie pačias įstatymo nuostatas, 96 pasiūlymai ir pastabos, net ne visas sugebėjo išsakyti įvairios su klausimu susijusios pusės. Todėl aš tikrai tikiuosi, jog išvada bus teisinga, bet mes turime tokią teisę paprašyti oficialiai Vyriausybės į tai atsakyti. Dėl paprastų priežasčių – kai bus poveikis šio įstatymo nuostatų, mes norėsime žinoti, kas už tai atsakingas.

PIRMININKAS. Gerai. Premjere, prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Du pastebėjimai. Ponui R. Žemaitaičiui – Vyriausybė nėra lobistinė organizacija. Tai pirmas dalykas. Ponui G. Paluckui – ponas A. Mačiulis nėra Vyriausybės narys. Ačiū.

PIRMININKAS. Laurynai, jūs. Prašau.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). O aiškinamajame rašte aiškiai įrašyta, kad L. Kasčiūnas projektą rengė kartu su Krašto apsaugos ministerija. Taigi viskas yra labai tiksliai ir aiškiai parašyta.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Ir V. Bakas. Koks čia dabar? Centrinis.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų čia ponas R. Žemaitaitis ir frakcija bando mesti šešėlį šiam projektui, bet noriu pasakyti, kad šitas klausimas ne vienus metus, antrą kadenciją buvo svarstomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete, susijęs su 5G ryšio plėtra. Šiuo atveju buvo konsultuojamasi tik su komiteto nariais ir Krašto apsaugos ministerija. Visi, kas tame procese dalyvauja, tai puikiai žino. Todėl čia interesas yra vienintelis – viešasis interesas.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, aš manau, šiek tiek nuleidome garą, gal ir vertėjo, bet frakcijos prašymas yra teisėtas. Balsuojame. Kas manote, kad reikia Vyriausybės išvados, balsuojate už, kas manote, kad nereikia, balsuojate prieš arba kitaip ir išspręsimė. Prašom.

Kolegos, užsiregistravo 123, balsavo 123 Seimo nariai: už tai, kad būtų prašoma Vyriausybės išvados, – 30, prieš – 64, susilaikė 29. Vyriausybės išvados neprašome.

16.39 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5108(2) (svarstymo tęsinys)

Teikiu balsuoti kitą darbotvarkės 2-14 klausimą – Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5108. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 121, balsavo 120: už – 97, prieš – 4, susilaikė 19. Po svarstymo pritarta.

16.40 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 47, 49, 68, 81, 130 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 81¹ straipsniu“ projektas Nr. XIVP-375(2) (svarstymo tęsinys)

Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-16 klausimą – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 47, 49, 68, 81, 130 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 81¹ straipsniu“ projektas Nr. XIVP-375(2).

Užsiregistravo 119, balsavo 118: už – 97, prieš – 2, susilaikė 19. Po svarstymo pritarta.

16.41 val.

Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4602(2), Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4603(2), Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4604(2) (svarstymo tęsinys)

Teikiu balsuoti 2-17 klausimų bloką. Tai Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4602(2) ir lydimieji. Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 123, balsavo 122: už – 121, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

16.42 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 33, 43, 89, 110, 112, 573, 607, 608, 609, 610, 611, 613, 614, 627, 631, 632, 635, 640, 642, 661, 673 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4195(2), Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo Nr. X-1238 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4196(2) (svarstymo tęsinys)

Teikiu balsuoti 2-18.1 ir 2-18.2 klausimus kartu. Tai Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 33 ir kitų straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4195(2) ir projektas Nr. XIIIIP-4196(2). Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 125, balsavo 125: 123 – už, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

16.43 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4538(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4538(2). Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 121, balsavo 120: už – 111, prieš nėra, susilaikė 9. Po svarstymo pritarta. Ačiū.

16.44 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5147(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau teikiu balsuoti darbotvarkės 2-20 klausimą, čia bus du blokai. 2-20.1 klausimas. Balsuojame už tai. Kas už šį sprendimą pritarti, prašom balsuoti. Komiteto pritarimu, bendru sutarimu.

Užsiregistravo 121, balsavo 118: už – 99, prieš – 2, susilaikė 17. Pritarta.

Taigi, kolegos, 2-20.2, 2-20.3, 2-21, 2-22, 2-23.1, 2-23.2 klausimai. Komiteto nuomonė buvo atmesti. Gal galime pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. (Balsai salėje) Dėl kiekvieno? Supratau, kolegos pageidavimas mums įstatymas.

16.45 val.

Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5148 (svarstymo tęsinys)

Teikiu. Darbotvarkės 2-20.2 klausimas – Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5148. Komiteto nuomonė buvo atmesti. Kas pritariate komiteto nuomonei, balsuojate už, kas pritaria kitai nuomonei, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 123, balsavo 123: už komiteto nuomonę – 104, prieš – 11, susilaikė 8. Atmesta.

16.46 val.

Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5171 (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-20.3 klausimas – Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5171.

Užsiregistravo 122, balsavo 120: už – 109, prieš – 6, susilaikė 5. Atmesta.

16.47 val.

Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-988(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-21 klausimas – Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-988(2).

Užsiregistravo 123, balsavo 122: už – 107, prieš – 11, susilaikė 4. Atmesta.

16.48 val.

Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1708 (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-22 klausimas – Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1708. Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 124, balsavo 123: už – 110, prieš – 7, susilaikė 6. Atmesta.

Dabar, gerbiami kolegos, signalizuoja, kad norėtų pasisakyti kolegė M. Ošmianskienė. Prašau, kolege. Tuoj, minutėlę, įjungsiu. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėl 2-21 klausimo mano balsą įskaitykite už.

PIRMININKAS. Aišku, dėl protokolo. Dėl 2-21 klausimo M. Ošmianskienė balsavo už.

16.49 val.

Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5179(2), Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5180(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-23.1 klausimas – Baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5179(2) ir Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5180(2). Čia kartu su lydimuoju. Prašau.

Taip, ačiū. Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 114, prieš – 1, susilaikė 4. Atmesta.

16.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-472(2) (priėmimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, turime grįžti prie rytinės darbotvarkės 1-5 klausimo dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo. Kaip žinote, įvyko slaptas balsavimas. 1 ir 2 straipsniai. 1 straipsnis – skirti Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininke J. Petkevičienę.

Iš viso išduota biuletenių – 133, rasta biuletenių – 133, galiojančių – 132, negaliojančių – 1. Už – 98, prieš – 15, susilaikė 19. Taigi sprendimas priimtas, kad... 1 straipsnis priimtas, kad J. Petkevičienė paskirta Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininke. (*Plojimai*)

Ir 2 straipsnis dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo: skirti Lietuvos Respublikos Vyriausiosios rinkimų komisijos nariu Š. Liekį Lietuvos Respublikos Prezidento siūlymu. Iš viso išduota biuletenių – 133, rasta – 133, galiojančių – 133. Už – 76, 42 – prieš, 15 susilaikė. Taigi Š. Liekis paskirtas komisijos nariu.

A. Vaišnį skirti komisijos nariu Prezidento siūlymu. Iš viso išduota biuletenių – 133, rasta – 133, galiojančių – 133. Už – 71, prieš – 31, susilaikė 31. A. Vaišnys paskirtas komisijos nariu.

I. Milašiūtė Lietuvos Respublikos teisingumo ministro siūlymu. Išduota biuletenių – 133, rasta – 133, galiojančių – 133. Už – 96, prieš – 19, susilaikė 18. Taigi I. Milašiūtė skiriama Vyriausiosios rinkimų komisijos nare.

Dėl J. Udrio išduota biuletenių – 133, rasta – 133, galiojančių – 131, negaliojančių – 2. Už – 35, prieš – 62, susilaikė 34. Taigi J. Udris nepaskirtas Vyriausiosios rinkimų komisijos nariu.

Toliau. 2 straipsnis – paskirti L. Martinaitytę Lietuvos teisininkų draugijos siūlymu Vyriausiosios rinkimų komisijos nare. Išduota biuletenių – 133, rasta – 133, galiojančių – 133. Už – 102, prieš – 15, susilaikė 16. L. Martinaitytė paskirta komisijos nare.

Ir A. Puksas Lietuvos teisininkų draugijos siūlymu. Išduota biuletenių – 133, rasta – 133, galiojančių – 133. Už – 91, prieš – 21, susilaikė 21. Taigi A. Puksas paskirtas Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos nariu. Taigi priimtas 2 straipsnis išbraukiant 4 punktą, tai yra J. Udrij.

Šio nutarimo priėmimas

Remiantis slapto balsavimo protokolo rezultatais nutarimas dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sudėties ir pirmininkės priimtas. (*Gongas*) Ačiū.

16.55 val.

Jūros aplinkos apsaugos įstatymo Nr. VIII-512 3, 8, 9, 11, 15, 16, 17, 18, 20 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo ir 3 priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-459 (*pateikimas*)

Gerbiami kolegos, dar liko apsvarstyti keletą klausimų. Kviečiu į tribūną gerbiamą susisieki-
mo viceministrę L. Maskaliovieneį pristatyti klausimą – Jūros aplinkos apsaugos įstatymo Nr. VIII-
512 3, 8, 9, 11, 15, 16, 17, 18, 20 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo ir 3 priedo pakeitimo,
įstatymo papildymo 15¹ straipsniu ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projek-
tas Nr. XIVP-459. Prašau.

L. MASKALIOVIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Susisieki-
mo ministerija teikia Lietu-
vos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatymo ir jo 3 priedo pakeitimo įstatymo projektą. Visi
įstatymo pakeitimai yra susiję su direktyvos 2019/883 ir MARPOL konvencijos įgyvendinimu.
Atitinkamai papildoma sąvoka „laivų atliekos“, taip pat patikslinamos sąvokos „laivų krovinių
liekanos“ ir „uosto priėmimo įrenginiai“, kadangi pagal šiuo metu galiojantį teisinį reglamenta-
vimą jos neatitinka mano minėtos direktyvos. Taip pat patikslinamas įstatymo straipsnio, kur yra
minėtos sąvokos, vartojimas, padarytas griežtesnis laivų atliekų išmetimo į jūrą normų ir draudi-
mų pakeitimas atitinka minėtą direktyvą.

Atkreipčiau dėmesį, kad Valstybinis jūrų uostas ir šiuo metu jau taiko tokį modelį, todėl re-
glamentavimą... tinkamai įgyvendinti direktyvą būtų gana svarbu. Patvirtinus įstatymo pakeiti-
mą reikėtų dar priimti šio įstatymo įgyvendinimo teisės aktų nuostatų pakeitimus – tai susisieki-
mo ir aplinkos ministrų, dviejų ministrų, įsakymą dėl laivuose susidarančių atliekų ir laivų krovi-
nių liekanų tvarkymo nuostatų patvirtinimo ir vieną susisieki-
mo ministro įsakymą dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rinkliavų taikymo taisyklių patvirtinimo.

Seimo kanceliarijos teisininkų grupė yra pateikusi vieną techninio pobūdžio pastabą, mes į
ją būtinai atsižvelgsime. Siūlau pritarti po svarstymo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama viceministre. Jūsų klausiti niekas nenori. Gal galime bendru
sutarimu pritarti po pateikimo? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Siūlomi komitetai:
kaip pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomo nėra numatyta. Siūloma svarstyti
birželio 10 dieną.

16.57 val.

**Statybos įstatymo Nr. I-1240 12, 16, 17, 18 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas
Nr. XIIIIP-3688(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 40 straipsnio pakeitimo įstatymo
projektas Nr. XIIIIP-3689(2) (*svarstymas*)**

Siūlau grįžti prie darbotvarkės 2-15 klausimo, nes kolega Aidai... Tuoj, minutėlę, surasiu. Tei-
kiu darbotvarkės 2-15.1 klausimą ir lydimąjį. Statybos įstatymo Nr. I-1240 12, 16, 17, 18 ir 51 strai-
psnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3688(2). Svarstymas. Komiteto pranešėjas – A. Ged-
vilas. Pristatykite komiteto išvadas. (*Balsai salėje*)

A. GEDVILAS (DPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, Seimo Aplinkos ap-
saugos komiteto šių metų gegužės 12 dienos posėdyje apsva-
rstė Lietuvos Respublikos staty-
bos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-3688 ir priėmė sprendimą pritarti komite-
to pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, Lietuvos Respublikos teisingumo mi-
nisterijos, Europos teisės departamento ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktus pasiūlymus

patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš nebuvo, susilaikė 2. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Kadangi diskusijoje nėra užsirašiusių, nei nuomonės už, nei prieš, gal galiu pasiūlyti pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū, pritarta. Ačiū, kolega. Teritorijų planavimo įstatymą taip pat pristatėte? Čia lydimasis.

A. GEDVILAS (DPF). Seimo Aplinkos apsaugos komitetas šių metų gegužės 12 dienos posėdyje apsvaustė Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-3689(2) ir priėmė sprendimą pritarti komiteto pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktą pasiūlymą patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Taip pat nėra norinčių diskutuoti dėl šio klausimo. Gal galime bendru sutarimu? Ačiū, kolega.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū.

16.59 val.

Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-479 (pateikimas)

PIRMININKAS. Svarstome vakarinės darbotvarkės 2-25 klausimą – Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-479. Pateikimas. Pranešėjas – A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš kartu su kolege R. Šalaševičiute, kolegomis R. Žemaitačiu, P. Kuzmickiene, O. Leipute ir J. Sejoniene teikiu įstatymo projektą, kurio tikslas vietoj asmens sveikatos priežiūros specialisto masažuotojo įteisinti naują gydomojo masažo specialisto profesinę kvalifikaciją ir taip sudaryti teisinės sąlygas atskirti gydomojo masažo ir negydomojo masažo paslaugas.

Žodžiu, Sveikatos priežiūros praktikos įstatyme yra įteisinta masažuotojo specialybė, o jai ministro įsakymu nustatyti griežti išsilavinimo reikalavimai, reikalinga licencija. Kartu su Sveikatos apsaugos ministerija darbo grupėje buvo ilgai svarstytas šis klausimas ir buvusioje ministerijoje, ir dabartinėje ir nutarta, kad vis dėlto tas sąvokas reikėtų išskirti ir išsaugoti darbo rinkoje daugybę žmonių, kurie teikia vadinamąjį ne gydomąjį masažą, bet atpalaiduojamąjį – veido, aroma- ir taip toliau, ir taip toliau. Yra daugybė masažo rūšių, kurioms nebus taikomi tokie griežti reikalavimai. Taigi, kaip sakiau, darbo rinkoje teisę verstis ūkine komercine veikla turės labai mažai Lietuvoje dirbančių šios srities specialistų. Labai prašyčiau pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, aš norėčiau užduoti tokį techninį klausimą. Kuo skiriasi sąvokos „masažuotojas“ ir „masažo specialistas“? Konkrečiai. Ačiū.

A. MATULAS (TS-LKDF). Tiesiog tą sąvoką vartoti mums rekomendavo Sveikatos apsaugos ministerija, ministerijos sudaryta darbo grupė. Iš esmės tikriausiai niekuo nesiskiria.

PIRMININKAS. Ačiū.

A. MATULAS (TS-LKDF). Dar ją galėsime patikslinti su parlamento kalbininkais.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų niekas nenori paklausti. Už nori kalbėti A. Vinkus. Pone Antanai!

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, kaip jau paaiškino kolega A. Matulas, dabartiniu metu masažuotojo veiklos reglamentavimas yra taikomas kaip kiekvienai asmens sveikatos priežiūros paslaugai, neskirstant šio masažo į jokiais rūšis. Norint užsiimti šia veikla, reikalinga sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje bus teikiamos masažo paslaugos, licencija ir fizinio asmens, kuris verčiasi tokia praktika, licencija.

Mes turbūt žinome plačiai paplitusius grožio, kosmetikos ar kitokius masažus, tačiau teisės aktuose jie nėra diferencijuoti. Kaip teisingai pažymima aiškinamajame rašte, verstis tokia praktika pagal verslo liudijimą arba individualiąją veiklą galimybių nėra. Manau, praktikoje yra nemažai atvejų, kai masažai teikiami ne sveikatos priežiūros įstaigoje ir ar vargu atitinka visus reikala-

vimus. Todėl ekspertų išvada, kad specialistai, įgydami masažuotojo profesiją, gali teikti masažo paslaugas tiek gydymo, tiek relaksacijos, tiek organizmo stiprinimo tikslais, manau, yra logiška ir teisinga.

Ir baigiant – įstatymo projekto autoriaus siūlymas atskirti gydomojo ir negydomojo masažo paslaugas atvers platesnes galimybes verstis ne gydomojo masažo praktika be perteklinių apribojimų ir sąlygų, o teikiant gydomojo masažo paslaugas papildomo paruošimo modulio įvedimas užtikrins aukštesnius kokybės reikalavimus. Prašau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Kadangi nėra pasisakančių prieš, gal galime bendru sutarimu? Ačiū pritarta. Teikiu... Atsiprašau. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 8 dieną.

17.04 val.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 2, 5 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo nauju 4 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-492 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-26 klausimas – Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 2, 5 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo nauju 4 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-492. Pranešėjas – V. Juozapaitis. Gerbiamas kolega Vytautai, prašom pristatyti klausimą. Pateikimas.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, teikiu Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 2, 5 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo nauju 4 straipsniu įstatymo projektą. Jo esmė yra ta, kad šiuo įstatymu norima reglamentuoti kultūros kelių sąvoką, ar kultūros kelio sąvoką. Dar praėjusi Vyriausybė priėmė sprendimą tokius kelius nutiesti Lietuvoje, bet toks paradoksas – priimti poįstatyminiai aktai, o įstatymo, reglamentuojančio visą tą juridinį procesą, nebuvo. Taigi šis projektas buvo derintas su Kultūros ministerija, Kultūros paveldo departamentu, tikrai jis padės visiems sureguliuoti būtent tą tvarką. Labai tikiuosi jūsų pritarimo po pateikimo šiandien.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, ar Vyriausybė inicijavo šią iniciatyvą? Kas inicijavo šį projektą?

Antras dalykas. Ar galite paaiškinti tokį lingvistinį kazusą – kelio ir kelio lygmens sąvokos čia tikslinamos.

Ir trečia. Ar nepakaktų parašyti, kokios yra tos kelių rūšys? Regioninis, nacionalinis, tarptautinis lygmuo ir ketvirtas dar Europos Tarybos lygmuo. Ar Europos Tarybos čia neįeina į tą tarptautinio kelio lygmenį? Kokios yra priežastys, kad dar Europos Tarybos atskirai išskirta? Ačiū.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju už jūsų klausimą. Ačiū. Iniciatyva taip pat buvo ir Vyriausybės, ir ministerijos, kad sutrumpėtų pats įstatymo priėmimo procesas, nes žmonės laukia to kultūros kelio reglamentavimo. Tikrai, jeigu eitume tuo tradiciniu Vyriausybės patvirtinimo keliu, tiesiog užimtų žymiai daugiau laiko, tai mes nusprendėme, kad ministerija ruošia ir inicijuoja, Seimo narys registruoja. Juo labiau kad ir mes patys rytoj taip pat turime Kultūros komitete jau įtrauktą šį klausimą, pasirengimą svarstymui. Kaip tik jums bus taip pat, gerbiamas Stasy, galimybė pasigilinti į šį klausimą.

O dėl to Europos Tarybos tarptautinio kelio, tai čia ir yra visa esmė, nes Lietuvoje jau dabar veikia du, tik du Europos Tarybos patvirtinti kultūros keliai, tai yra Šv. Jokūbo kelias ir Žydų kultūros kelias. Tam, kad nebūtų nesusipratimų, jie nepersidengtų ir nekonkuruotų vieni su kitais, arba tie, kurie būtų pasiskelbę tarptautiniais keliais, negalėtų pretenduoti į Europos Tarybos kokias nors lėšas ar globą, ir reikia juos atskirti, kad jie tiesiog visi būtų suskirstyti pagal savo svaro kategorijas, sporto terminais kalbant. Čia yra visiškai toks reglamentavimo dalykas, jokio politinio pamušalo nėra, tikrai mes komitete apie tai pasvarstysime ir, manau, tas projektas tikrai padės tik greičiau įgyvendinti tą gerą idėją.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Už, prieš pasisakančių nėra. Gal galime bendru sutarimu pritari po pateikimo? Pritarta. Ačiū.

Taigi pagrindinės darbotvarkės klausimai baigti, bet dar turiu paskelbti, kad dėl šio klausimo kaip pagrindinis komitetas siūlomas Kultūros komitetas. Siūloma svarstyti birželio 15 dieną.

17.09 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-66(2)ES (svarstymas)

Teikiu svarstyti rezervinį 1 klausimą – Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-66. Teikėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė, ministrė E. Dobrovolska. Pranešėjas – S. Šedbaras. Svarstymas. Prašau. Komiteto nuomonė.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, čia yra patikslinimas, kas gali kreiptis dėl norminio administracinio akto į Administracinį teismą, kai tai susiję su aplinkosaugos klausimais. Mes norime, kad būtų patikslinta, jog tą galėtų daryti suinteresuotos visuomenės, kaip tai apibrėžta Aplinkos apsaugos įstatyme, atstovai. Na, jūs žinote, yra tokia Europos konvencija ir pagal jos taisyklės norime patikslinti, kas ir kokia tvarka galėtų kreiptis į Administracinį teismą. Komitetas svarstė šį projektą gegužės 12 dieną, svarstyme dalyvavo penki komiteto nariai, visi balsavo už.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje dalyvauti užsirašiusių nėra, už, prieš pasisakančių nėra. Gal galiau pasiūlyti bendru sutarimu pritarti po svarstymo? Ačiū. Pritarta.

17.10 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-213(2) (svarstymas)

Rezervinis 2 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-213(2). Pranešėjas – E. Sabutis, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas.

E. SABUTIS (LSDPF). Gerbiami kolegos, šitą įstatymo projektą komitetas apsvarstė balandžio 21 dienos posėdyje. Įvertino Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymus, kai kuriems iš dalies pritarė, kai kuriems pritarė visiškai, modifikavo ir atitinkamai pakeitė šitą siūlytą įstatymo projektą. Jam pakeistam pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Diskusija. Užsirašė trys kolegos. A. Sysas. Nėra. Tada J. Sabatauskas. Ruošiasi kolega A. Matulas. Kolega Juliau, diskusija dėl Valstybės tarnybos įstatymo.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, svarstome Valstybės tarnybos įstatymo pataisas. Vienu projektu, kuris dabar yra darbotvarkėje, siūloma nustatyti galimybę pratęsti įstaigos vadovui jo kadencijos laiką, jeigu jam tuo metu sukanka 65 metai. Atkreipkite dėmesį, kad Darbo kodekse nėra jokios amžiaus ribos, iki kada gali dirbti darbuotojas. Valstybės tarnybos įstatyme yra. Anksčiau buvo galimybė valstybės tarnautojui, jeigu jis gerai, efektyviai dirba ir taip toliau, nustatyti galimybę pratęsti, tiesioginis vadovas įvertina jo darbą ir toliau gali pratęsti jo darbą vienerius metus, na, ne daugiau kaip penkerius metus. Čia nustatoma galimybė tik įstaigos vadovui.

Kolegos, aš aiškiai pareiškiu, kad, mano įsitikinimu, tai yra diskriminacija pagal amžių, nes įstaigos vadovui galima, valstybės tarnautojui negalima. Lyginant su Darbo kodeksu, tai akivaizdi diskriminacija. Juolab kad rinkimų kampanijoje labai dažnai girdėjau iš tų partijų, kurios dabar sudaro valdančiąją daugumą, kalbant apie sidabrinę ekonomiką, ypač dabar, kai labai trūksta darbo vietų... darbo specialistų aukštos kvalifikacijos, ypač valstybės tarnyboje, kur, deja, atlyginimai nėra labai aukšti, jauni žmonės padirba ir išeina į privatų verslą, trūksta darbuotojų, tačiau kitą projektą, atkreipkite dėmesį, siūloma atmesti, nors Peticijų komisijos pirmininko buvo registruotas variantas (tiesa, praeitos kadencijos) su galimybe pratęsti. Aš manau, jeigu mes šitą dalyką padarysime, kad tik įstaigos vadovams, aš tikrai parašysiu kreipimąsi į Konstitucinį Teismą ir manau, kad tą bylą mes laimėsime dėl diskriminacijos pagal amžių.

Labai gaila, kad ankstesnė Vyriausybė nepritarė tam projektui, kuris eis po šio projekto. Aš dabar kalbu tik todėl, kad ten yra tokia svarstymo stadija, kai siūloma iš karto atmesti ir Seime nebūsim galimybės diskutuoti.

Gerbiami kolegos, jeigu norite pritarti šiam projektui, aš siūlau dėl kito projekto, kuris bus dėl valstybės tarnybos, nepritarti, kad būtų atmestas, nes tikrai priešingu atveju mes diskriminuosime valstybės tarnautojus pagal amžių. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Ir kolega A. Matulas. Prašau. Gal dar, kolegos, jeigu galima, turiu prašymą frakcijų seniūnams. Paprašykite, jeigu dar yra, kad balsavimas bus netrukus, nes klausimai baigiami. Ačiū.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, aš ne visai supratau prieš tai kalbėjusį kolegą. Niekas nesiūlo diskriminuoti ir įvesti kokią nors naują normą pagal amžių. Atvirkščiai – norime patikslinti, kad nebūtų diskriminuojama pagal amžių.

Visiškai pritariu, kad šiandien, kai kalbame apie tai, kad galbūt reikėtų pratęsti pensinį amžių, palikti tokią situaciją, kokia dabar yra, nelabai reikėtų. Pavyzdžiui, Valstybės tarnybos įstatymo senojoje redakcijoje, kuri galiojo iki 2018 m. gruodžio 31 d., buvo nustatyta, kad valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai įstatyme nustatytais atvejais pasibaigia įstaigos vadovo kadencija, o tos pačios dalies 6 punkte nustatyta, kad valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai valstybės tarnautojui sukanka 65 metai ar baigiasi jo tarnybos pratęsimo terminas. O priimtoje naujojoje įstatymo redakcijoje sakoma, kad valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai valstybės tarnautojui sukanka 65 metai. Šiame įstatyme nėra nustatyta galimybė pratęsti.

Tarkim, žmogus laimėjo konkursą, jam liko metai arba pusantrų, sukako 65 metai, ir neaišku, kurį įstatymą taikyti, nes nėra vienareikšmiškai nustatyta. Todėl, kaip sakiau, yra tam tikra kolizija. Nėra vienareikšmiškai aišku, kuria iš nurodytų nuostatų vadovautis, kai valstybės tarnautojui, įstaigos vadovui sueina 65 metai.

Įstatymo projektu siekiama patikslinti pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 23 dalį nustatant aiškesnį reglamentavimą. Tai yra leidžiant asmeniui, valstybės tarnautojui, vadovui sukakus 65 metams pabaigti savo kadenciją, dėl kurios buvo laimėtas konkursas. Noras yra patikslinti, kad asmenys, kurie priima sprendimus dėl šio vadovo darbo, nesivadovautų skirtingais kriterijais.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Pasisakančių... Yra pasiūlymų dėl 1 straipsnio. Yra kolegos Seimo nario P. Saudargo, bet jo salėje nematau. Manykime, kad komiteto nuomonė – pritarė iš dalies. Kolega Sabutis, galbūt komiteto nuomonė? Prašau pasakyti, išdėstyti, gal bus aiškiau.

E. SABUTIS (LSDPF). Gerbiami kolegos, gegužės 11 dieną buvo gautas mūsų kolegos P. Saudargo pasiūlymas dar pakeisti. Į šį pasiūlymą iš dalies atsižvelgta, iš dalies neatsižvelgta. Šiandien komitetas savo bendru pritarrimu suformulavo jau visiškai galutinį įstatymo projektą, kaip komitetas mato, tai yra tą 23 dalį.

PIRMININKAS. Tai aišku. Galvokime, kad pagal nutylėjimą yra pritarta komiteto nuomonei. Neprieštaraujate. Gal galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei ir po svarstymo projektui su pasiūlymu? Aišku. Ačiū, pritarta bendru sutarimu po svarstymo.

17.20 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 49 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4439 (svarstymas)

Darbotvarkės rezervinis 3 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 49 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4439. G. Burokienė. Prašau, komiteto išvada.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas 2020 m. lapkričio 9 d. nagrinėjo įstatymo projektą ir atsižvelgęs į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Vyriausybės pateiktas pastabas siūlo šitą įstatymo projektą atmesti. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė – atmesti šitą pasiūlymą, taip? Gerai, ačiū.

Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Yra prieš. Prieš komiteto nuomonę – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, prieš tai kalbėdamas diskusijoje aš būtent paminėjau šitą įstatymo pataisą, kurią kažkodėl komitetas siūlo atmesti. Atkreipkite dėmesį, kolegos, jeigu mes pritarsime prieš tai svarstytai įstatymo pataisai, kad valstybės tarnyboje įstaigos vadovui mes sudarome galimybę pratęsti kadenciją sukakus 65 metams, tačiau eiliniam tarnautojui, ne įstaigos vadovui, o, tarkime, įstaigos padalinio vadovui arba net šiaip specialistui, gerai dirbančiam, mes nenorime pratęsti, todėl aš ir minėjau, kad, mano įsitikinimu, tada bus nelygiateisiškumas tų pačių tarnautojų. Dar vienas dalykas – diskriminacija pagal amžių.

Man labai keista, kad Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas siūlo šį projektą atmesti, nors šis projektas atėjo iš praeitos kadencijos kaip Peticijų komisijos pirmininko registruotas projektas. Aš siūlau ne atmesti, o atvirkščiai, svarstyti šitą projektą ir, jeigu kas nors netinka, galima jį taisyti, bet jokia būdu ne atmesti. Kaip minėjau prieš tai, vis dėlto valstybės tarnyboje trūksta kvalifikuotų darbuotojų, o atsisakyti jau patirtį turinčio žmogaus, na, mano manymu, ne tik kad neprotinga, bet ir kvaila.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Negaliu siūlyti bendru sutarimu. Bus paskutinis balsavimas dėl šio klausimo ir dėl kitų, jeigu reikės.

17.23 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. XII-189 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-443(2) (svarstymas)

Teikiu rezervinį 4 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. XII-189 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. XIVP-443(2). Svarstymas. Prašau, V. Juozapaitis. Kolega Vytautai, komiteto nuomonė dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų pakeitimo.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Kultūros komitetas apsvaistė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. XII-189 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą ir bendru sutarimu pritarė po svarstymo šio projekto įgyvendinimui.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Už, prieš nėra. Gal galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta po svarstymo bendru sutarimu.

Darbotvarkės klausimai baigti. Liko vienintelis balsavimas dėl rezervinio 3 klausimo. (*Balsai salėje*) Ir Seimo narių pareiškimai.

17.24 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 49 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4439 (svarstymo tęsinys)

Taigi, kolegos, kviečiu balsuoti dėl rezervinio 3 klausimo – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 49 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4439. Primenu, kad Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto nuomonė buvo atmesti. Kas manote, kad reikia pritarti komiteto nuomonei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Šiandien truputį trumpiau.

Užsiregistravo 84, balsavo 84 Seimo nariai: už – 61, prieš – 7, susilaikė 16. Atmesta.

17.25 val.

Seimo narių pareiškimai

Seimo narių pareiškimai. Kolega V. Valkiūnas. Prašom į tribūną.

V. VALKIŪNAS (MSNG). Gerbiami kolegos, čia tokios opinijos dabar kaip šeimų maršai, taip sakant, LGBT vadinamųjų narių ir kitų džiaugsmas. Aš manau, nėra pagrindo džiaugtis, nes ir tiems patiems homoseksualams, ir profesionalams, ir jų palaikytojams... Jie nori atimti tą pavadinimą, šeimos identitetą. Man atrodo, jiems būtų geriau pasivadinti sambūriu. Toks klausimas, kodėl jie labai nori atimti tą ir būti kaip šeima?

Noriu priminti jau kelintą kartą, kad LGBT kaip organizacija, mano nuomone, kaip galimai teroristinė organizacija, nuo 1972 metų galimai ekstremistiškai daro poveikį visam pasauliui. Kaip įrodė ir ši diena, ir kaip dabar eskaluojama per LRT ir kitas masines priemones, kur užėmę tie, pasivadinę LGBT organizacijos nariais...

Mano nuomone, reikėtų atskirti kotletus nuo musių ir tada homoseksualams, jeigu jie nuoširdūs, būtų geriau gyventi, sugyventi ir nekelti neapykantos sau. Bet su šita organizacija jų, matyt, kiti tikslai, organizacija, kurią remia milijardieriai, įsivaizduojate, net ne milijonieriai, o milijardieriai, tai yra užsakovai.

Kaip jie tvirtina, Psichiatrų asociacija 1972 metais nustatė, kad tai nėra liga. Įsivaizduojate, kai dabar nauji magnetiniai rezonansai ir viskas, kodėl jie nenori pasitikrinti ir dabar identifikuoti, tai liga ar ne liga? Pasakysiu, jūs galite paguglinti, tai yra poveikis hipokampo, galvoje yra tokia anatominė dalis, galite patikrinti, per trumpą laiką aš jums čia visko negaliu papasakoti, ir kaip technologijos šios organizacijos panaudojamos piktybiniais reikalais, jų poreikiams.

Visa tai yra žinoma, bet, gerbiami kolegos, mane stebina dalis kolegų, kurie galbūt nėra štingi, galbūt suklaidinti, tas poveikis, kad palaiko šią labai įdomią, kaip sakant, organizaciją LGBT plius IQ, kokių jie ten *neprimislija*.

Noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad jūs, gerbiami kolegos, tai yra vadinamasis elitas ir įstatymų kūrėjai, kad mes nenusivažiautume ir nepriimtume tokių įstatymų, kurie veda į aklavietę, į tai – ne vaikus auginti, gimdyti, o padėti pedofilams ir, taip sakant, paruošti tą masę.

Aš nežinau, dabar nėra šioje salėje, kai šleifai tempiasi ir L. Slušniui kažkodėl, ir kitiems, galbūt kitą kartą įvardinsiu, čia su klaustuku. Kas gali tada paneigti, kas gali atsakyti, kodėl taip tempiasi? Ir jums, gerbiamas kolega, aš nežinau, kas rūpi, kaip jūs... Jeigu galima padiskutuoti, galiu paaiškinti tą tikrąją tiesą, tikruosius šios organizacijos kėslus, kad jūs visi galėtumėte atskirti mus nuo kotletų.

Ačiū, kolegos, kad esate, bet reikia mąstyti, būti budriems ir dirbti vardan Lietuvos, vardan Lietuvos demografinės situacijos, mums lietuvių ne per daug. Ir mąstome, ką daryti toliau. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Taigi visi darbotvarkės klausimai nudirbti, kaip sakoma. Registruojamės.

Užsiregistravo 47. Taigi 2021 m. gegužės 18 d. popietinis posėdis baigtas. (*Gongas*) Gero vakaro visiems.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 63 STENOGRAMA

2021 m. gegužės 20 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos! Pradedame 2021 m. gegužės 20 d. rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Skelbiu registraciją.

Užsiregistravo 116 Seimo narių.

10.01 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. gegužės 20 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Iš tiesų per 30 metų mūsų Seimo praktikos aš pirmą kartą matau, kad Prezidento teikiami projektai nuleidžiami į vakarinę darbotvarkę ir faktiškai pačiu paskutiniu klausimu. Aš suprantu, kad valdančioji dauguma nemėgsta Prezidento, aš suprantu, kad valdančioji dauguma tiesiog nori tokiais būdais pažeminti Prezidentą ir įtraukti klausimą paskutiniu darbotvarkės klausimu. Gal vis dėlto, kadangi klausimas susijęs su biudžetiniu dalyku, gal iš karto po sveikatos draudimo būtų galima įtraukti darbotvarkės 2-16 klausimą – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-512? Manau, kad deramą pagarbą prezidentūrai galėtume parodyti.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Remigijau, jūsų prašymas yra koks? Perkelti į rytinę darbotvarkę?

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Po Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto iš karto.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, aš noriu atkreipti dėmesį į Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektą Nr. XIVP-189, jo pranešėja yra gerbiama G. Burokienė. Nekaltinu nieko plagijavimu, bet yra absoliučiai identiškas projektas registruotas ir Susisiekimo ministerijos. Vienas su vienu. Jis nėra įtrauktas į darbotvarkę.

Aš galbūt siūlyčiau išbraukti šį klausimą, kad jis būtų įtrauktas kartu su Vyriausybės registruotu įstatymo projektu, kai jis bus pateikiamas, nes iš tiesų atrodo labai keistai, kai mes turėsime identišką ir vieną Seimo narės projektą, ir Vyriausybės identišką. Čia nekaltinu, kad kažkas nuo kažko nuplagijavo, bet tiesiog būtų galbūt gražu pateikti kartu. Čia yra projektas Nr. XIVP-189 ir projektas Nr. XIVP-190. Frakcijos vardu prašome išbraukti tą klausimą iš darbotvarkės.

PIRMININKĖ. Prašom, K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tiesų žiūrint į darbotvarkę Pluoštinių kanapių įstatymas taip niekingai yra nustumtas į rezervinę darbotvarkę. Kadangi žinome, kaip praėjo kadencijoje tas klausimas buvo aktualus tuometei pozicijai, manau, tikrai būtų galima perkelti į pagrindinę darbotvarkę ir tęsti to klausimo svarstymą, nes dabar tikrai supraskime, kad požiūris labai pasikeitęs.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Frakcijų prašymus gavome. Pirmiausia turėtume apsispręsti dėl R. Žemaitaičio siūlymo, kuris, kaip aš suprantu, yra frakcijos vardu, perkelti 2-16 klausimą į rytinę darbotvarkę. Kas pritariate tokiam siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Į rytinę darbotvarkę perkeliamas 2-16 klausimas.

Balsavo 112: už – 60, prieš – 11, susilaikė 41. Klausimas perkeltas į rytinę darbotvarkę. Gali tecti tai daryti Vyriausybės pusvalandžio sąskaita, nes, kaip matote, darbotvarkė yra labai įtempta šiandien. (*Šurmulyš salėje*)

Kitas siūlymas – išbraukti iš darbotvarkės šiandien numatytus svarstyti 2-18.1 ir 2-18.2 klausimus – projektą Nr. XIVP-189 ir projektą Nr. XIVP-190, ir teikti vėliau kartu su Vyriausybės analogišku projektu. Kas pritariate tokiam siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 122 Seimo nariai: už – 66, prieš – 36, susilaikė 20. Pasiūlymui pritarta. Klausimai 2-18.1, 2-18.2 yra išbraukti iš šiandienos darbotvarkės.

Trečiasis buvo LVŽS frakcijos vardu siūlymas Pluoštinių kanapių įstatymą iš rezervinių įkelti į pagrindinę darbotvarkę, tai būtų į popietinę darbotvarkę. Kas pritariate? Siūlo bendru sutarimu. Ar galime pritarti? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Į 2-18 klausimo vietą, kur ką tik buvo išbrauktas prieš tai siūlomas įstatymas, dėl kurio Seimas jau apsisprendė.

Kolegos, turime 2-20 klausimą – projektą Nr. XIVP-387, kuris yra darbotvarkėje, tačiau nėra įrašytas į Seimo sesijos darbų programą, taigi formaliai turime pritarti įtraukimui. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Ar galime pritarti darbotvarkei bendru sutarimu? Balsuojame. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 107, prieš nėra, susilaikė 13. Darbotvarkei pritarta.

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba dėl Kęstučio Čilinsko atminimo

Gerbiami kolegos, norėčiau paprašyti minutėlę jūsų dėmesio. Šiandien sukanka 10 metų, kai anapilin išėjo neeilinė asmenybė, patyręs teisininkas ir teisės ekspertas, aktyvus žmogaus teisių ir viešojo intereso gynėjas, Seimo narys, Vyriausybės kancleris K. Čilinskas. Jis buvo ne tik atsida- vęs teisininkas, bet ir vienas iš atgimusios Lietuvos teisinės bazės kūrėjų.

K. Čilinskas daug jėgų atidavė Jungtinio demokratinio judėjimo veiklai, jautė stiprią pilietinę atsakomybę už tai, kas tuo metu vyko tautoje ir valstybėje, buvo tikras moralinio principingumo pavyzdys. K. Čilinsko idėjos apie viešojo intereso gynimą, valdžios atskaitomybę, pilietinės vi- suomenės kūrimą, prokuratūros, teismų sistemos pertvarkas yra aktualios ir šiandieną.

Kviečiu prisiminti buvusį Seimo narį K. Čilinską ir jo atminimą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

Dėkoju.

10.08 val.

2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-121 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-493, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 15, 21, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-494 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – 2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-121 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-493. Pateiki- mo tęsinys. Kviečiu pranešėją ministrą A. Dulkį. Taip pat prašyčiau kartu pristatyti ir lydimąjį projektą Nr. XIVP-494.

A. DULKYS. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, šiandien kalbame apie 2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir Sveikatos draudimo įstatymo 15, 21, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Jie yra parengti siekiant užtikrinti nenutrūkstamą asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidų kompensavimą.

Trumpai, kokios minėtų įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys. COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) buvo pripažinta ypač pavojinga užkrečiamąja liga. Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatyme nustatyta, kad Lietuvos nacionali- nei sveikatos sistemai priklausančių sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, kurie organizuoja ir teikia sveikatos priežiūros paslaugas ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis sergantiems pacientams ar vykdo epidemijų profilaktikos priemones ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židi-

niuose, nuo karantino visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ar kelių savivaldybių, ar vienos savivaldybės teritorijoje paskelbimo mėnesio pradžios iki karantino galiojimo mėnesio pabaigos pareiginės algos darbo užmokesčio pastoviosios dalies koeficientai arba mėnesinė alga didinami nuo 60 % iki 100 %, atsižvelgiant į konkretaus asmens sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojo atliekamų funkcijų pobūdį, sudėtingumą, atsakomybės lygį, darbo krūvį, veiklos mastą. Šios gydymo įstaigos, sudariusios sutartį su teritorinėmis ligonių kasomis, išlaidas apmoka Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis.

2021 metų PSDF biudžete asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidoms, susidariusioms dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo, kompensuoti buvo numatyta 45,6 mln. eurų. Šiomis lėšomis, noriu pabrėžti, buvo kompensuota 2020 metų dalis lapkričio ir gruodžio mėnesio bei 2021 metų sausio ir dalis vasario mėnesio išlaidų. Kita dalis 2021 metų vasario mėnesio padidėjusių išlaidų buvo jau kompensuota PSDF biudžeto rezervo pagrindinės dalies lėšomis. 2021 metų pradžioje PSDF biudžeto rezervą iš viso sudarė apie 298 mln. eurų, iš jų pagrindinės rezervo dalies lėšas – 37,2 mln. eurų. 2021 m. gegužės 11 d. duomenimis, likusią nepanaudotą pagrindinės rezervo dalies lėšų sumą sudaro 17,3 mln. eurų.

Įvertinus 2020 metų lapkričio mėnesio ir iki 2021 metų kovo mėnesio lėšų poreikį asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidoms, prognozuojama, kad pagrindinės PSDF biudžeto rezervo dalies lėšų galėtų užtekti tik kompensacijoms už balandžio mėnesį ir dalį gegužės mėnesio išmokėti. Taigi Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas yra parengti būtent atsižvelgiant į išaugusį lėšų, reikalingų kompensuoti išlaidas darbuotojams (padidintam darbo užmokesčiui ir nuo jo mokamiems darbdavio mokesčiams), organizuojantiems ir teikiantiems asmens sveikatos priežiūros paslaugas pacientams, sergantiems COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), poreikį. Šiuose skaičiavimuose daroma prielaida, kad karantino laikotarpis Lietuvos Respublikoje 2021 metais truks šešis mėnesius.

2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekte yra daromi tokie keturi esminiai pokyčiai. Pirmas. 48,5 mln. eurų yra didinami valstybės biudžeto asignavimai. Antras pokytis. 26,2 mln. sumažintos PSDF biudžeto lėšos (numatytos PSDF biudžeto 1 išlaidų straipsnyje), kurios laikinai nepaskirstytos asmens sveikatos priežiūros paslaugoms apmokėti ir dėl kurių panaudojimo sprendimai turėjo būti priimami šių metų antrąjį pusmetį. Šios lėšos yra perkeliamos į PSDF biudžeto išlaidų 5 straipsnį, tai yra asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidoms, susidariusioms dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo, kompensuoti.

Trečias. Iš viso 37,5 mln. eurų yra didinamos lėšos asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidoms, susidariusioms dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo.

Ir ketvirtas pokytis. 37,2 mln. eurų numatyti PSDF biudžeto rezervui papildyti. Šiomis lėšomis bus atkurta pagrindinė PSDF biudžeto rezervo dalis, kuri buvo naudojama ir numatoma panaudoti asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidoms, susidariusioms dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo, kompensuoti.

O Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektu siūlomi trys pagrindiniai dalykai. Tai, pirmas, sudaryti galimybę atkurti einamaisiais metais panaudotą pagrindinę PSDF biudžeto rezervų lėšų dalį papildomais valstybės biudžeto asignavimais.

Antra. Sudaryti galimybę PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo lėšų dalį naudoti Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo nurodytiems pagrindinės PSDF biudžeto rezervo lėšų dalies naudojimo tikslams, kai pagrindinė šio biudžeto rezervo lėšų dalis einamaisiais biudžetinėmis metais yra panaudojama ir jos nebeužtenka numatytiems išlaidoms padengti.

Ir trečias pokytis. Nustatyti, kad lėšos, skiriamos PSDF biudžeto rezervui papildyti, sudaryti, nėra laikomos PSDF biudžeto išlaidomis. Tai iš esmės gal ir nėra labai dideli pakeitimai, bet jie tikrai yra labai svarbūs sistemiskai.

Ką noriu dar kartą akcentuoti? Kad, priėmus šituos įstatymų projektus, PSDF lėšomis bus galima nenutrūkstantai kompensuoti asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidas, susidariusias dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo.

Taigi ačiū. Prašyčiau pritarti šitiems įstatymų projektams. Pasisakymą baigiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas ministre. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Iš tiesų labai malonu, ministre, jus matyti. Turėčiau gal tokį vieną klausimą. Yra įprasta, kad sveikatos draudimo biudžetas... Iš esmės kiekviena Vyriausybė ateina jį patikslinti, ateina jį peržiūrėti. Bet tai, ką jūs išvardinote, tos sumos realiai yra kovido valdymo. Visą laiką jūs kalbėjote, jūsų komanda kalbėjo ir ypač premjerė, kuri labai dažnai, tarkim, užima jūsų pareigas ir komentuoja jūsų vardu, kalbėjo, kad yra biudžete, tai yra nacionaliniame biudžete, skiriama pinigų. Ar galite pasakyti, koks yra santykis iš nacionalinio biudžeto panaudotų pinigų kovido situacijai ir kiek jų dar ten liko, nes nei ministerija, nei Vyriausybė kol kas tų skaičių nei Sveikatos reikalų komitetui, nei Seimo nariams nesugeba atsakyti?

A. DULKYS. Visų pirma, gal pirmas akcentas, kad, matyt, pandemijos metas iš tikrųjų nėra pats geriausias sisteminiams pokyčiams, bet vienareikšmiškai mūsų jie laukia. Aš labai gerai prisimenu jūsų ir mano diskusiją būtent, jeigu neklystu, gruodžio mėnesį. Reikia pripažinti, kad apskritai PSDF rezervo egzistavimas yra daugiau žinutė, kad šitoje srityje galbūt nėra tinkamai planuojamos išlaidos ir tai yra sveikatos apsaugos sistemos, sakykim, problema. Bet šiandien mes norime spręsti pandemijos sukurtas problemas, kurių mes nenumatėme, nes mes gruodžio mėnesį skaičiavome savo išlaidas pagal kovo ir balandžio, pirmosios pandemijos metu mokamas išlaidas, jos buvo virš 7 mln. eurų per metus. Deja, šitai Vyriausybei jau tenka kas mėnesį mokėti ir 15, ir 16, ir 17 mln. eurų, kas yra mūsų detalai irgi paaiškinta.

Taip, taip pat biudžete yra numatytos lėšos – 75 mln. eurų po karantino. (*Balsas salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia M. Majauskas. Gerbiamo Mykolo nematau salėje. Klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Gerbiamas ministre, jūsų pristatomi pakeitimai susiję su COVID priedais, tačiau mane domintų kitas klausimas, tai yra kaip yra su atlyginimų didinimu, kuris numatytas šakinėje kolektyvinėje sutartyje? Ar tos lėšos numatytos ir kaip jūs planuojate tai spręsti?

Antras klausimas būtų dėl tų 26 mln. Ar tai reiškia, kad nėra suteiktos paslaugos?

A. DULKYS. Jūs baigėte klausimą?

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Taip.

A. DULKYS. Pirmas dalykas. Visų pirma norėčiau pabrėžti, kad pagal ankstesnę šakinę sutartį buvo numatyta tiksliai siekti. Savo ruožtu mūsų Vyriausybė nori ne tik siekti, bet ir nori šitą dalyką įtvirtinti teisės aktais, įtvirtinti visą mechanizmą ir tai, ką šiais metais mes pasieksime su visai medikų bendruomenei atstovaujančių organizacijų visuma. Mes planuojame šituos dalykus, nors tai nėra pats geriausias dalykas, bet pandemijos metu, matyt, turėsime tai padaryti, tai yra juos, šituos susitarimus, dengti iš PSDF rezervo. Šiandien, kaip minėjau, svarbiausia užtikrinti medikų atlyginimus pandemijos metu. Deja, COVID užsitęsė, o priedų reikia mokėti daug.

Dėl 26 mln. tai čia yra tiesiog tikrai, sakykim taip, finansinis perskirstymas, kuris neturės jokio pokyčio. Šiuo metu mes turime tokią galimybę padaryti. Kartu dirbdami su Finansų ministerija žiūrėjome, kiek šiandien, įvertinant ir valstybės skolos dinamiką, ir visa kita, gali prisidėti valstybės biudžetas. Valstybės biudžetas įneša reikšmingą papildomą 48,5 mln. eurų sumą, šituos mes perskirstome, atstatome rezervą, taigi sutvirtiname PSDF. PSDF iš tikrųjų dar niekada nebuvo toks stiprus, koks yra šiais metais, nepaisant to, kad pandemija jo valdymą daro galbūt ne tokį, kokio ir aš asmeniškai taip pat norėčiau.

PIRMININKĖ. Klausia A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiamas ministre, išties malonu jus matyti gyvai pristatant tokį svarbų įstatymo projektą čia, Seime. Leiskite jums priminti Ministrės Pirmininkės pasakymą. Kai ji formavo Vyriausybės kabinetą, jos esminė nuostata, kad ministrai nepamirštų, kad privalo palaikyti ryšį su Seimu. Man atrodo ir mūsų frakcijai atrodo, kad jūs šiek tiek pamiršote šitą nuostatą.

Aš jūsų klausiu ne apie turinį, ką jūs čia pateikiate, bet apie formą. Gerbiamas ministre, gal galite atsakyti, kas jus taip gąsdina šitos kadencijos Seime, čia būtent, kad jūs, toks jausmas susidaro, tiesiog bijote, vengiate ar nenorite pasirodyti gyvai tiek plenarinių posėdžių salėje, tiek fra-

kcijų susitikimuose? Ką reikėtų padaryti, kad jus būtų galima dažniau matyti čia, tribūnoje? Ar poną A. Verygą iškraustyti iš salės, ar patalpų planavimą pakeisti, ar įėjimas netinka? Kas jums netinka, kad jūs čia taip piktybiškai, paranojiškai, alergiškai nenorite lankytis?

A. DULKYS. Man atrodo, kad su jūsų frakcija tikrai susitikau visus kartus, kiek buvo. O ko labiausiai norėčiau, iš tikrųjų man labai gaila, kad buvę valdantieji sukūrė tokią pandemijos bangą, su kuria yra labai nepaprasta kovoti. Bet nepjaustant pjuvenų ir praeities, aš galvoju, kad krizės metu, pandemijos metu vis dėlto turėtų būti ta bendrystė tarp Vyriausybės ir parlamento. Nepaisant tikėjimo ir nepaisant politinių kryptų, mes visi turėtume suprasti, kur šiandien sveikatos apsaugos ministras yra labiausiai reikalingas, tai yra vakcinavimo, testavimo strategijos, ko mes viso neturėjome. Aš manau, kad mes galėtume daugiau kalbėti ne apie tai, kas kiek kalba, o apie tai, kas kiek daro, ir dažniau aptarti jūsų frakcijoje tuos rezultatus, kuriuos mes turime, – tiek vakcinavimo, tiek testavimo. Kiek žinau, artimiausias mūsų susitikimas yra pirmadienį.

PIRMININKĖ. Klausia... (*Balsai salėje*)

A. DULKYS. Pokalbio forma. Man atrodo, pandemijos laikotarpiu visą Lietuvą mokėme, kad visos bendravimo formos yra svarbios. Svarbu, kad jos būtų pagarbios.

PIRMININKĖ. Klausia G. Paluckas. Gintauto nematau. Klausia A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Ačiū, ministre, už pristatymą. Aš turėčiau porą klausimų jums. Sveikatos reikalų komitete ne vieną kartą ir ne vienos savivaldybės buvo išsakytos problemos dėl greitosios medicinos pagalbos tinklo ir paslaugų apmokėjimo. Tai yra sena sisteminė bėda. Žinau, kad jūs esate numatę tam tikrą reformą, bet komitete keletą kartų buvo ir iš pirmininko nuskambėjęs toks patikrinimas, paraginimas, kad bus ieškoma kokių nors trumpų, greitų sprendimų. Ar jūs esate numatę tuos sprendimus ir kaip jie atsispindi dabar pakoreguotame Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžete?

Ir kitas toks trumpas klausimas. Kadangi vaistų eilutėje pasikeitimų nematau, noriu paklausti, ar vis dėlto esate numatę lėšų naujiems vaistams iš rezervinio sąrašo įtraukti ir ar nepritrūks šių lėšų? Labai ačiū.

A. DULKYS. Matyt, akcentas yra, kad šie PSDF keitimai šiandien, stovint man tribūnoje, yra daugiau susiję su pandemijos valdymu, labai konkrečių problemų sprendiniu. O dėl greitosios medicininės pagalbos ar pokyčių dėl vaistų viskas priklausys, kuo baigsis galutinis Farmacijos įstatymo priėmimas. Jeigu jis bus priimtas, mes tas lėšas skaičiuosime, jeigu ne – koreguosime. Tam yra ir rezervo galimybė.

O dėl greitosios medicininės pagalbos, matyt, pagrindinis žodis, kurį jūs akcentuojate savo klausime, yra žodis „reforma“, kurio paniškai bijo visa bendruomenė. Matyt, jūs to ir tikėjotės, kad aš tą žodį ištarsiu. Tikrai noriu šiam parlamentui paliudyti, kad taip, mes to neišvengsime – ši Vyriausybė ir mano ministerija jau artimiausiu metu sugrįš į parlamentą būtent su dalykais, kurių žodžiai bus „reformos“, nes be jų mes nuolat turėsime tokių klausimų, kaip geriamas Remigijus mums užduoda. Reikia išspręsti daug sisteminių dalykų, o mes dabar tik laužus gesiname.

PIRMININKĖ. Klausia K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Sveiki. Ačiū už pristatymą. Pareplikuosiu opozicijai: labai keista tikėtis per pandemiją ir reikalauti, kad būtinai turėtų įvykti gyvas susitikimas. Laikykimės atsargumo priemonių!

O klausimą norėjau užduoti ministrui dėl priedų COVID-19 medikams. Iš tiesų mes matome tiek Šiaulių ligoninėje, bent jau gaudų lygiu, tiek ir kitose ligoninėse, kad didžiausius priedus, natūralu, nes procentiniais skaičiais skaičiuojama, gauna ligoninių ir įstaigų vadovaujantis personalas. Deja, tai matyti spaudoje ir matyti diskusijose savivaldybėse, kaip girdėjau, pavyzdžiui, Utenos ligoninėje yra tokia akivaizdi diskusija, kad tie didžiausi priedai nukeliauja įstaigų vadovams, kurie nebūtinai turi tiesioginį sąlytį su ligoniais ir virusu. Tai vertinama kaip neteisinga situacija tarp medikų.

Ar mes neturėtume įtvirtinti tam tikras lubas arba numatyti kokią nors skirtingą vadovaujančio personalo ir personalo, kuris tiesiai dirba su viruso atvejais, traktavimą? Ačiū.

A. DULKYS. Labai jums ačiū, tikrai pakankamai jautrus klausimas. Taip, iš tikrųjų tuo metu, kai šalyje sustabdyti verslai, deja, ir mus šių metų pradžioje pasiekė tam tikrų signalų, kad, nepai-

sant visos pagarbos medikų bendruomenei, kai kurių ligoninių gydymo administracijos buvo išgudrinusios užsirašyti vieną valandą per mėnesį darbo kovido skyriuje ir pasiimti viso mėnesio papildomą priedą. Šiems dalykams mes kelią jau užkirtome – dar vasario mėnesį aš pakeičiau tvarkas, ir mes dabar mokame tiesiog už konkrečiai išdirbtas valandas. Vadinas, tiems žmonėms, kurie iš tikrųjų dirba, tikrai užtikrintas darbo užmokestis. O jūsų pavadinta yda, taip, ji iš tikrųjų egzistavo, bet aš tikiu, kad ji dabar sprendžiama.

Bet žinote, kaip yra psichologiškai: kiekvienoje organizacijoje, kai žmogui duoda laikiną priedą ir vėliau jis baigiasi, žmogus supranta, ne kad jam dingio priedas, bet kad jam sumažėjo atlyginimas. Čia pandemija, deja, mus įvelia į kitas problemas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas ministre. Laikas, skirtas klausti, baigėsi. Kitas darbotvarkės klausimas. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas numatytu laiku.

10.29 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-480(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-480(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Įstatymo projektą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų dėl jų nėra gauta. Ar galėtume 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Ar galėtume 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas dėl šio projekto bus numatytu laiku. Šiuo metu laikas yra numatytas nuo 12 val. 5 min. iki 12 val. 30 min.

10.30 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-400(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektas XIVP-400(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Įstatymo projektą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų dėl jo nėra gauta. Ar galėtume straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašę kalbėti L. L. Andrikienė.

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Pagrindiniai motyvai jau buvo išsakyti svarstymo metu. Šiandien tik norėčiau pakviesti kolegas paremti ir ratifikuoti šį susitarimą. Pagrindiniai argumentai turbūt būtų tie, kad išgaliojus šiam susitarimui, naujos kartos investicijų apsaugos susitarimui, turėtų padaugėti Europos Sąjungos ir Lietuvos investicijų Singapūre ir Singapūro investicijų Lietuvoje.

Pažymėtina tai, kad šiame mieste valstybėje (joje gyvena mažiau nei 6 mln. gyventojų) daugiau negu 10 tūkst. Europos kompanijų yra atidariusios savo regionines atstovybes. Taigi Lietuvos verslas turėtų atrasti Singapūrą, tas, kuris jo dar neatrado, ir šis susitarimas, jo išgaliojimas tam tikrai padėtų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai išsakyti. Balsavimas dėl šio projekto bus numatytu laiku.

10.31 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-401(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-401(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui.

Šį įstatymo projektą sudaro vienas straipsnis, dėl jo pasiūlymų nėra gauta. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Taigi balsavimas dėl šio įstatymo projekto bus numatytu laiku.

10.32 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-384(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-384(2). Priėmimo stadija.

Šį įstatymo projektą sudaro vienas straipsnis. Dėl jo pasiūlymų ir pataisų negauta. Ar galėtų me jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašė kalbėti Seimo narių. Už kalba L. Kasčiūnas. Gerbiamo Lauryno salėje nematau. Prieš kalba G. Paluckas. Ta pati problema. Ž. Pavilionis – už.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš tiesiog norėčiau dar kartą priminti, kad tai yra įstatymas, kuris inicijuotas dar praeitos kadencijos Seime. Tuo metu vieningai visais balsais mes buvome pirmieji priėmę S. Magnitskio įstatymus. Mūsų pavyzdžiu pasekė ir Latvija, ir Estija, ir Jungtinė Karalystė, ir Kanada, ir galų gale visa Europos Sąjunga praeitų metų pabaigoje.

Šiuo metu taip pat vieningai, nes teikiant šį įstatymo pakeitimą yra ir užsienio reikalų ministro G. Landsbergio, ir opozicijos lyderio S. Skvernelio parašai, mes bandome tiesiog uždrausti į šalį įvažiuoti tiems, kurie ne tik patys tiesiogiai vykdo vadinamuosius sunkius nusikaltimus žmogaus teisėms, korupcinius nusikaltimus, pinigų plovimo, bet ir propaguoja bei aktyviai veikia propaguojant tarptautinius nusikaltimus, legitimizuojant įvairias okupacijas ar jas skatinant. Tokį ne vieną minkštosios galios atstovą matėme Lietuvoje. Būtų labai gerai, kad jie tos dirvos neke dentų, kad po to, paėmę širdis ir protus, geležies nepanaudotų prieš mus ar mūsų kaimynus, ypač Ukrainos kontekste tai labai svarbu.

Labai norėčiau vieningo balsavimo, parodant solidarumą su tomis aukomis ir kartu pasiunčiant aiškų signalą agresoriams šiandien. Labai ačiū, Pirmininke.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (MSNG). Ačiū, Pirmininke. Užsieniečių teisės, kaip rodo gyvenimiškos istorijos, kaip dabar prieš šeimas protestas, kai užsieniečiai pradeda aktyviai dalyvauti politikoje iš trečiųjų šalių, galbūt toksiškų šalių, tai nėra gerai.

Mums reikia, kad mūsų, Lietuvos, piliečiai apsispręstų be jokios įtakos, ką daryti Lietuvoje, kaip gyventi, kaip ūkininkauti, o ne darytų įtaką galimai, taip sakant, priešiškos Lietuvai arba šeimoms, arba mūsų susiklosčiusiai kultūrai organizacijos ar kitų šalių piliečiai. Todėl mes negalime suteikti daug teisių, turi visada būti ribota, kaip užsieniečiai yra įdarbinami laikinai, o paskui turėtų išvykti iš mūsų šalies, padėkoję už mūsų svetingumą. Arba išsimokslinę padėkoti už tai, kad mūsų mokslų lygis jiems tiko, patiko. Pasikviesti paskui į svečius ir draugauti – jie ten, mes čia. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Išties ši diskusija reikalinga dėl užsieniečių teisinės padėties. Taip pat ir dėl užsienio valstybių įtakos Lietuvoje formuojamai politikai būtų ne pro šalį padiskutuoti. Asmenys, kurie aktyviai dalyvauja politinėje veikloje, ypač valstybės politikai, turėtų aiškiai deklaruoti, iš kokių užsienio fondų gavo, yra finansuojama arba anksčiau buvo finansuojama jų politinė, visuomeninė veikla. Jie turėtų registruotis kaip užsienio agentai ir deklaruoti aiškiai ir rinkimų kampanijose, ir visose savo viešųjų ir privačių interesų deklaracijose. Aš manau, tą diskusiją reikėtų išplėsti. Šiaip aš pasisakau šiuokart prieš šį įstatymą, prieš tokį reglamentavimą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsavimas numatytu laiku.

10.37 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 80, 86, 180²⁰, 180²⁵ ir 198 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-336(3) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 80, 86, 180²⁰, 180²⁵ ir 198 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-336(3). Priėmimo

stadija. Kolegos, dėl Seimo statuto pakeitimo reikia 71 balsuojančio dėl kiekvieno straipsnio, todėl dabar jo daryti negalime. Balsuosime numatytu laiku. Šiuo etapu galėsime išsakyti tik motyvus, tačiau dėl šio įstatymo projekto, Statuto pakeitimo, dėl motyvų užsirašiusių nėra. Taigi balsavimas numatytu laiku.

10.38 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 145 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-185(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 145 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-185. Taip pat turime tą pačią problemą – reikia 71 balsuojančio už atskirą straipsnį. Balsavimą keliname į vėlesnį laiką.

Dėl motyvų yra užsirašiusių Seimo narių. Pirmasis – G. Paluckas. Jo nėra. V. Targamadzė kalba prieš.

V. TARGAMADZĖ (LSDPF). Ačiū. Aš gal nebalsuosiu prieš, bet susilaikysiu ir pasakysiu motyvus. Visų pirma, tai yra prievartinis imperatyvas tiek mokslininkams, tiek institucijoms, nes jie visų pirma turi savo ilgalaikius planus.

Kitas dalykas. Tai yra labai menkas atlygis už ekspertizę. Tai menkina mokslininkų ir institucijų orumą. Todėl, kad yra nenumatytos lėšos, aš manau, reikėtų susilaikyti ir kalbėti taip pat apie lėšų numatymą biudžete. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už kalbą E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, kurie turime tam tikros patirties buvimo čia ir darbo Seime. Iš tikrųjų susidurdavome su problema, kai reikėdavo užsakyti ekspertizę, o laiko turėdavome labai mažai. Kadangi teisės aktai būdavo svarbūs, iš tikrųjų tai užsitęsėdavo, ypač užsitęsėdavo konkursai, kai įsiveldavome į tam tikrus ginčus. Manau, išsakytas problemas dėl finansavimo valdyba tikrai galėtų išspręsti parinkdama tam tikras institucijas. Čia vis dėlto Seimo reikalas, kaip tą finansavimą išspręsti. Turbūt nebūtina numatyti visko biudžete, o Seimo biudžetui turėtų būti lėšų. Manau, ir dabar yra jų, kurias galėtų skirti ekspertizei užsakyti.

Anksčiau būdavo, tikrai įsiveldavome į didelius didelius konkursus ir prarasdavome daug laiko, turėdavome daug ginčų po to, kai paskelbdavo konkursą, laimėdavo žmogus, kad ekspertizę atliks už 100 eurų. Kaina būdavo mažiausia, bet iš tikrųjų objektyvumas ir kompetencija keldavo daug abejonių. Siūlau pritarti tam Statuto pakeitimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos motyvai išsakyti. Balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku.

10.40 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 29 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-35(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-9 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 29 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-35(2). Priėmimo stadija. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Taigi balsavimas dėl šio projekto keliamas į numatytą balsuoti laiką.

10.40 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80⁴ straipsniu“ projektas Nr. XIIIIP-2158(3) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-10 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80⁴ straipsniu“ projektas Nr. XIIIIP-2158(3). Priėmimas pastraipsniui. Pastraipsniui priimti negalime, reikia balsuoti atskirai. Taigi balsavimas keliamas į numatytą laiką. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime dėl šio ir kitų projektų nuo 12 val. 15 min. Šiek tiek pakoreguotas balsavimo laikas, kadangi pratęsta darbotvarkė.

10.42 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-478 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 1-11 klausimas – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-478. Kviečiu pranešėją M. Majauską.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, šiandien noriu jums pristatyti Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Pradėsiu nuo to, atkreipsiu dėmesį, kad Europos Sąjungos teikiama parama Lietuvoje yra ypač svarbi žemės ūkio gyvybingumui, perdirbimo pramonės konkurencingumui ir būtiniausių maisto produktų tiekimui šalies gyventojams. Deja, mes pastebime neigiamas tendencijas, kai reikšminga dalis Europos Sąjungos žemės ūkiui skirtos paramos atitenka stambiausiems žemvaldžiams ir tam tikroms didelėms žemės ūkio grupėms. Iš tiesų nepakankamai diferencijuota parama ir galiojančios išimtys apriboja galimybę užtikrinti reikiamą paramą smulkiam ir vidutiniam žemės ūkiui. Tokia situacija kuria nesažiningas konkurencijos sąlygas, kai dešimtis tūkstančių hektarų žemės asmeniškai, per giminaičius ar per susijusius juridinius asmenis valdantys gauna reikšmingą Europos Sąjungos paramą, kuri galėtų būti skirta nedidelių ūkių paramai ir kaimo plėtrai.

Šiuo metu Europos Sąjunga yra sudariusi galimybę šalims narėms pačioms kreiptis dėl stambiųjų išmokų sumų ribojimo. Lietuva taiko tam tikras priemones, tačiau yra pasirinkusi netaikyti ribojimo stambiausiems žemvaldžiams dėl išmokų, viršijančių 150 tūkst. eurų. Svarbu atkreipti dėmesį, kad toks ribojimas jau yra. Tokį ribojimą bandė pritaikyti ankstesnė valdžia, tačiau galbūt ir sąmoningai paliko įstatyme spragas, kurios leido susijusiems ūkiams netaikyti šio ribojimo, todėl išskaidyti ūkiai sugebėjo išvengti šių lūbų ir gavo vis tiek reikšmingą Europos Sąjungos paramą. Taigi, atsižvelgiant į tai, jog Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, Bendros žemės ūkio politikos paramos sistemos ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės leidžia nustatyti, net ir skatina nustatyti ribojimus stambiausiems žemvaldžiams, nustatyti ribojimus taip, kad Europos Sąjungos parama būtų paskirstyta sąžiningai. Nustatyti ribas, jog viršijant tiesioginę pagrindinę išmoką, kuri viršytų 150 tūkst. eurų per metus, ją apriboti. Todėl šiuo įstatymu siūloma įtvirtinti, kad ši suma negali būti didesnė nei 150 tūkst. eurų, įskaitant ir susijusius ūkius.

Tokiu įstatymo projektu iš esmės mes stengtumėmės užtikrinti darnią žemės ūkio plėtrą, teisingą Europos Sąjungos paramos skirstymą ir sąžiningą konkurenciją. Pritaikius tokį įstatymo projektą, preliminariais apskaičiavimais, maždaug 15 mln. eurų kiekvienais metais pagrindinės tiesioginės išmokų dalies galėtų būti skiriama smulkiam ūkiui, galėtų būti skiriama jauniems ūkininkams, galėtų būti skiriama ekologiškiems ūkiams, o ji šiuo metu nukeliauja stambiausiems žemvaldžiams. Toks yra įstatymo projektas.

Šį įstatymo projektą pasirašė nemažai Seimo narių, daugiau kaip 30 Seimo narių. Svarbu atkreipti dėmesį, kad tai nėra vienos partijos, vienos frakcijos, vieno Seimo nario, o tai yra skirtingų frakcijų, skirtingų partijų, skirtingų Seimo narių pasiūlymas, kuris yra ne piniginis klausimas, bet yra teisingumo klausimas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad Europos Sąjungos parama būtų skirstoma teisingiau, sąžiningiau ir užtikrintų darnią žemės ūkio plėtrą.

Mielai atsakysiu į kolegų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, iš tiesų, sakyčiau, būtų geras šitas projektas, jeigu jūs, kai buvote A. Kubiliaus patarėjas 2008–2012 metų kadencijoje, būtumėte pasiūlęs premjerui ir būtumėte pasiūlęs tuometiniam žemės ūkio ministrui K. Starkevičiui. Aš noriu jums pasakyti tik vieną dalyką, jūs, ko gero, pamiršote. Jūs dabar įžeidinėjate žmones sakydami – jie yra stambiausi žemvaldžiai. Tai būtų jūsų vadovaujamos Vyriausybės metu ir jums būnant premjero patarėju tie stambiausi žemvaldžiai viską susipirko, nes iki 2012 metų galėjo prisipirkti išvadų kiek norėjo ir tas išvadas atsikurti.

Ar nemanote, kad tai yra jūsų didžioji atsakomybė, nes kaip buvęs patarėjas ekonomikos ir finansų klausimais jūs tai turėjote numatyti ir tai turėjote įvertinti. Ir kitas dalykas, kaip jūs vertinate savo kolegos K. Starkevičiaus parašo po šiuo projektu atsiėmimą?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Iš tiesų reikia atkreipti dėmesį, kad nuo 2014 m. gegužės 1 d. buvo priimtas įstatymas, kuris apribojo žemės kiekį, kurį gali valdyti susiję asmenys. Ir buvo labai aiškiai įtvirtina, kad negalima valdyti per susijusius asmenis daugiau negu 500 hektarų. Ir, deja, mes matome metai iš metų, kad stambūs ūkiai tik stambėja ir šiandien stambiausi ūkiai valdo maždaug 40 tūkst. hektarų, kai riba, kiek galima valdyti žemės ūkio žemės, yra ne daugiau nei 500 hektarų.

Į tokią grėsmingą situaciją prieš kelerius metus dėmesį atkreipė ir Europos Parlamentas, priėmęs raportą apie žemės koncentravimąsi stambiųjų žemvaldžių rankose ir to skaudžias socialines pasekmes Europoje. Raporte yra įvestas *Land Grabbing*, vadinamasis „žemės grobimo“ terminas. Europoje tokia situacija susirūpinta kaip reiškiniu, keliančiu labai pavojingų socialinių pasekmių. Pripažįstama, kad pagal skaudžias socialines žemės koncentracijos pasekmes Europos Sąjunga artėja prie tokių šalių kaip Brazilija, Kolumbija, Filipinai. Todėl ir mes Lietuvos Seime šiam reiškiniui privalome skirti ir skirsime daugiau dėmesio.

PIRMININKĖ. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Ačiū, gerbiamas Mykolai, pranešėjau. Pirmiausia stambūs ūkiai Lietuvoje atsirado dėl visos Lietuvos žemės ūkio politikos. Buvo suponuota, kad ūkiai stambėtų ir atsirastų dideli žemvaldžiai, tai pradėkime nuo to. Situaciją pradedame taisyti, kuomet jau tie ūkiai susikūrę ir pakankamai gerai veikia. Lubas nustatome visiems, nors Europos Sąjunga, pati rekomenduodama tas lubas, netaiko vienodų išmokų sistemos ir vis dėlto Lietuvos ūkininkai vis dar gauna mažesnes išmokas negu kitos Europos Sąjungos valstybės.

Noriu išgirsti, kokios Europos Sąjungos valstybės nusprendė po Vadovų Tarybos vis dėlto įvesti tas lubas? Taip pat mano klausimas, ar iš tikrųjų tai bus tas efektas, nes buvęs žemės ūkio ministras skaičiuoja, kad tai 2–3 mln. Ar verta? Ar pagalvojote, koks tai bus finansinis efektas? Ir trečias, ar nebuvo kitokio būdo iš R. Karbauskio atimti išmokas?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimus. Bandau pasižymėti visus, kad nepamirščiau. Atkreipsiu dėmesį, kad Europos Vadovų Taryba ir Ministrų Taryba kalba šiuo metu apie dar žemesnes lubas, tai yra lubas nuo 150 tūkst. eurų nuleisti iki 100 tūkst. eurų. Šiuo metu mes netaikome jokių lubų. Tuo tarpu Europos Sąjunga diskutuoja apie labai griežtą ir dar žemesnę reikalavimą, siekiant užtikrinti, kad pinigai nukeliautų ten, kur jie ir turi nukeliauti, tai smulkiems ir vidutiniams ūkiams. Buvęs ministras buvo priėmęs sprendimą, tačiau gal ir sąmoningai paliko spragų, kad stambiausi žemvaldžiai galėtų pasinaudoti galimybe išskaidyti ūkius ir taip gauti reikiamą paramą. Ir iš tiesų, jeigu būtų paliktos spragos, jie ir toliau galėtų naudotis tokia galimybe.

Dabar dėl pono R. Karbauskio aš tikrai siūlau nesusireikšminti, tiesiog atkreipti dėmesį, kad tai yra Europos Sąjungos paramos skirstymo teisingumo klausimas ir mes turime užtikrinti, kad į mūsų darbotvarkes ir į mūsų mintis ateitų ne tik stambiausių žemvaldžių interesai ir jų klausimai, bet mes atvertume savo širdį ir smulkiausiems ūkininkams. Atkreipsiu dėmesį, kad šiuo metu pagal Nacionalinės mokėjimų agentūros skaičiavimus maždaug 50 % paramos atitenka stambiesiems, o smulkiausi, valdantys mažiau nei 10 hektarų, gauna tik 14 %. Kaip tai yra, kaip taip sugebėjome nusigyventi, kad mes taip skriaudžiame smulkiausius ūkininkus?

Jeigu stambiausieji sako, kad jiems šiandien yra labai sunku ir jiems bus dar sunkiau atėmus dalį paramos, kuri galėtų būti skirta smulkiesiems ūkininkams, įsivaizduokime, kaip sunku yra tam jaunam smulkiajam ūkininkui. Aš manau, kad čia yra ne pinigų, o teisingumo klausimas, kurį mes turime spręsti.

Taip pat aš, jeigu Pirmininkė leistų, papildysiu atsakymą jums ir pratęsiu dėl to, kokia situacija buvo po Sovietų Sąjungos. Aš atkreipsiu dėmesį, kad bent jau aš asmeniškai semiuosi dvasinės patirties ir išminties iš prieškario ministro M. Krupavičiaus, kuris turėjo išminties teisingai išspręsti žemės koncentracijos keliose rankose klausimą. Jis kėlė žemės reformos klausimą ir laikė tai viena svarbiausių nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo sudėtinių dalių. Jo manymu, žemės reformos esmė buvo aprūpinti žeme jos neturinčius arba turinčius nepakankamai, kad dirbdami žemę ūkininkai galėtų iš to išgyventi. Jis teigė: kuo daugiau žmonių turės savo žemės, tuo mažesnė bus gyventojų emigracija iš Lietuvos; dėl to ir turi būti priverstinai paimta dvarų, visuomeninių organizacijų, bankų ir net bažnyčios bei privačių asmenų žemė, buvusiems savininkams paliekant tik tam tikrą jos dalį.

Aš nesakau, kad mes turėtume atimti žemę iš stambiausių žemvaldžių, bet aš semiuosi išminties iš praeities, kad tokių problemų buvo ir jos buvo sprendžiamos siekiant užtikrinti daugiau teisingumo ir pagalbos smulkiausiems ūkininkams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tiesų keista iš Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko girdėti tokį pasiūlymą, čia labiau skamba kaip iš kosmoso programos, kurią neseniai pristatė jūsų kolegė ministrė. Tik galbūt pamiršote pasakyti, kad šis projektas skirtas būtent tiems, kurie kosmose bandys užsiimti žemės ūkio veikla, nes tai, ką jūs sakote, turbūt prieštarauja jums pačiam. Tie skaičiai, jūs sakote, kad 50 % paramos pasiima stambiausieji ūkiai, turbūt kaip komiteto pirmininkas galėtumėte įvardinti, kiek pridėtinės vertės sukuria, kiek mokesčių sumoka tie ūkiai ir kiek sumoka mažieji ūkiai. Turbūt niekas neprieštaraus, kolegos, dėl tam tikro perskirstymo, galbūt jis tikrai galėtų būti sąžiningas, bet atsakykite, kaip tai neprieštaraus jaunų ūkininkų įsikūrimo priemonei, kai tėvas arba mama yra ūkininkai, sūnus ir dukra kuriasi ūkyje, tai jau yra susietumas, kai yra broliai ūkininkai ir taip toliau, ir taip toliau, na, tų pavyzdžių daugybė.

Galiausiai labai nustebino jūsų paskutinis pasakymas, iš ko jūs semiatės išminties. Tikiuosi, kad jūsų tos svajonės nusavinti žemę iš tų, kurie turi daugiau negu 500 hektarų, neišsipildys. Galbūt čia kito projekto pradžia, ką jūs galbūt kuriate savo mintyse. Norėtusi to aiškumo...

PIRMININKĖ. Laikas, kolega.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). ...dėl jaunųjų ūkininkų ir dėl asmenų, kurie iš tiesų turi tos žemės. Ačiū.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš gal pradėsiu nuo paskutinės pastabos ir iš pradžių kviesčiau neįžeidinėti kolegų. Iš tiesų Steigiamajame Seime užvirė aršūs debatai dėl savininkams paliekamo žemės ploto, kol pagaliau buvo priimta M. Krupavičiaus siūloma žemės reforma. Jinai buvo patvirtinta. Tai buvo palyginti radikalus, bet kartu demokratiškas sprendimas, kuriam po didelių pastangų pritarė beveik visos politinės srovės Lietuvoje.

Atkreipsiu dėmesį, kad M. Krupavičių rėmė ir Vilniaus vyskupas J. Matulaitis, dabar Bažnyčios paskelbtas palaimintuoju. Taigi lietuviai matė prasmę užtikrinti, kad žemė būtų prieinama smulkiesiems ir kad jie turėtų galimybę ją dirbti. Stambių ūkininkų, stambių žemvaldžių stambėjimas nebuvo Lietuvos interesas istoriškai.

Dabar dėl jūsų pastabos dėl brolių, seserų ir susietumo. Atkreipsiu dėmesį, jeigu brolis Jonas Marijampolėje valdo 500 hektarų, brolis Petras Radviliškyje valdo 500 hektarų ir brolis Liudas Joniškyje valdo 500 hektarų, tai jiems šios lubos niekaip nebūtų pritaikytos, nes jie nesiektų 2 tūkst. hektarų ribos. Šios lubos yra pritaikomos tik tai tiems, kurie valdo keturis kartus daugiau, nei įstatymu leidžiama valdyti žemės ūkio paskirties žemės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų šitas klausimas yra be galo svarbus ir aktualus. Šiandien buvo sakyta, kad Lietuvos žemės ūkio didelė problema yra iš tikrųjų mažas produktyvumas, maža pridėtinė vertė. Iš dalies šita problema kyla iš to, kad pas mus vyrauja grūdinės kultūros, kuriomis dažniausiai užsiima patys stambiausi. Matome didžiulius laukus, kurie tiesiog aprėpia horizontą, vyrauja grūdinės kultūros.

Gerbiamas pranešėjas, kaip jums atrodo, ar nebūtų galimybės uždėjus tas lubas, tą sumą, kuri yra sutalpoma – apie 10 mln. eurų, perskirstyti mažesniems, smulkiems ūkininkams, ūkininkams, kurie užsiima gyvulininkyste, pienininkyste, daržovėmis ir kitomis šakomis, kurios iš tikrųjų kuria gerokai didesnę pridėtinę vertę tiek valstybei, tiek tiems patiems ūkininkams?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Iš tiesų pastebime, jog stambiausi žemvaldžiai paprastai užsiima grūdais, nes kiaulininkystė, pienininkystė, galvininkystė ir panašios šakos reikalauja kur kas daugiau investicijų ir darbo. Aišku, graža, kai išvystai, yra didelė, tačiau darbo reikia neapsakomai daugiau. Stambiesiems grūdus auginti, kai kam gali pasirodyti, iš tikrųjų yra pakankamai lengva. Tai yra palyginti mažai darbo reikalaujanti kultūra: žemės suarimas, sėja, tręšimas, purškimas pesticidais, kūlimas, pardavimas. Realus darbo – apie 5 mėnesiai. Dar koks geras mėnuo ar du pasiruošimams, technikai, bet visą kitą laiką (kai kas girdime) ir guli bambą išvertę Egipte. Nesakau, kad taip daro visi, bet dalis tokių tikrai yra.

Mūsų reikalas ir mūsų interesas – užtikrinti, kad žemės ūkio plėtra būtų darni, kad mes užsiimtume ne tik grūdinėmis kultūromis ir jų kultivavimu, bet užtikrintume, kad užtektų ir kiaušinių, ir pieno, ir kad ta žemės ūkio plėtra būtų mišri, darni ir teisinga, užtikrinanti, jog visa parama, kuri yra teikiama Lietuvai Europos Sąjungos, būtų paskirstoma teisingai.

Gerbiami kolegos, dar kartą atkreipsiu dėmesį, kad tai nėra piniginis klausimas. Tai yra elementarus teisingumo reikalas, kurį mes, Seimas, turime išspręsti.

Gerbiami kolegos, aš kviečiu jus pritarti šiam projektui ir sutarti, jog paprašysime Vyriausybės išvados. Vyriausybė, sukvietsi socialinius partnerius, ras išmintingą sprendimą, kaip užtikrinti, kad Europos Sąjungos parama būtų paskirstyta sąžiningai ir teisingai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas, skirtas klausti, baigėsi. Motyvai. Už kalba A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos, šiandien, man atrodo, klausimas yra labai paprastas ir elementarus. Šiandien Seimas turi apsispręsti, kieno pusėje yra: ar stambiųjų žemvaldžių, ar vis dėlto smulkių, vidutinių ekologinių ūkių. Tų ūkių, kurie sukuria daugiausia pridėtinės vertės, kurie iš tikrųjų yra kaimo siela ir pagrindinė darbo jėga, tų ūkių, kurie gali augti, kurie gali klestėti, tačiau kuriems labai stinga dėmesio, labai stinga paramos ir kitų priemonių.

Mūsų daugumos ir mūsų valdomos ministerijos prioritetas yra būtent smulkūs, vidutiniai, ekologiniai ūkiai, ūkiai, kurie verčiasi gyvulininkyste, pienininkyste ir kitomis šakomis, kurių labai trūksta Lietuvai. Tai ir šis balsavimas iš esmės yra pasirinkimas: ar mes, kaip Seimas, kaip parlamentas, einame su stambiaisiais, ar visgi einame ir žiūrime, ir padedame tiems smulkesniems. Kviečiu palaikyti smulkesnius ir išreikšti Seimo valią šiuo balsavimu.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos – K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos. Trumpai tariant, aš norėsiu dėl šio projekto prašyti Vyriausybės išvados. Tikiuosi, bendru sutarimu sutarsime, nes dabartinis projektas, kuris yra pateiktas, reikalauja iš tikrųjų platesnio požiūrio. Yra kai kurių Seimo narių ir mano pasirašyti pasiūlymai, kurie skatintų būtent gaminančius ūkius. Čia mes galėtume šią paramą, tiesiogines išmokas panaudoti tiems ūkiams, kurie vysto gyvulininkystę, kurie kuria didelę pridėtinę vertę, bet tam reikia didesnės analizės. Mes čia, Seime, iš tikrųjų nepadarysime to. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Pats iniciatorius taip pat minėjo, kad prašys Vyriausybės išvados. V. Kanopa – dėl vedimo tvarkos.

V. KANOPA (LSDPF). Gerbiama Pirmininke, aš ne dėl vedimo tvarkos, bet tiesiog dėl privačių interesų...

PIRMININKĖ. Garsiau.

V. KANOPA (LSDPF). ...dėl šio klausimo nusišalinsiu. Nebalsuosiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

V. KANOPA (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Tai, ką valdantieji vadina atsigręžimu į smulkius, ekologinius ir visus kitus ūkius, turbūt parodo Kaimo plėtros programos svarstymas komitete, kai nuo visų smulkiųjų ir visų kitų, nuo bendruomenių ir vietos veiklos grupių buvo nubrauktos lėšos ir buvo sukoncentruota būtent tik keliems stambiesiems. Turbūt, kolegos, nebūkite melagiai šiuo atveju, žiūrėkite tiesiai į akis ir prisipažinkite, kad tai yra siūlymas, projektas dėl vieno žmogaus.

O jeigu kalbėtume apie tai, ką galima padaryti, tai iš tikrųjų tas būdas, kuris čia yra siūlomas, tikrai yra sukiršinimas žmonių, nes pats komiteto pirmininkas tikrai puikiai žino, kad didžiausią pridėtinę vertę sukuria būtent vidutiniai ir stambieji ūkiai, kurie yra tikrai rentabilūs. Ir tai, kad kita ministerija, Aplinkos ministerija, tuojau atneš žaliojo kurso, klimato kaitos priemones, jie turės dar daugiau investuoti, transformuoti, pasikeisti, kad kuo mažiau terštų, susipirkę naujausias tręšimo technologijas ir taip toliau, kainuojančias milžiniškus pinigus, ir jiems nenumatyta, beje, nieko iš Kaimo plėtros programos ir kitų priemonių, faktiškai minimaliai, tai yra turbūt atsakymas, kad žaidžiamas dvigubas žaidimas.

Tikrai, manau, turėtų būti nuoseklus požiūris į problemą. Perskirstymui tikrai neprieštarauju, bet tokiems grubiems būdams pritarti tikrai negalime. Tikrai, kolegos, šiuo atveju mažų mažiausiai susilaikysime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsavimas dėl projektų numatytas nuo 12 val. 15 min.

11.03 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-15 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 1-12 klausimas – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-15. Kviečiu pristatyti pranešėją A. Palionį.

A. PALIONIS (MSNG). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu pristatyti projektą ir gal trumpai papasakosiu.

Šis procesas vyksta ir šiomis dienomis, žalio pieno supirkimo kainos yra renkamos ir skelbiamos. Vadovaujantis žemės ūkio ministro įsakymu „Dėl Duomenų iš žalio pieno pirkėjų rinkimo taisyklių patvirtinimo“, šis įsakymas yra parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną ir perkančių pieno gaminius, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pagrindą, bet pieno perdirbėjai Žemės ūkio ministeriją skundžia teismuose, ar yra pagrindas viešinti tas vidutines supirkimo kainas.

Pagrindinis teismo argumentas, kad tai yra įtvirtinta žemės ūkio ministro įsakyme, o ne įstatyme. Tos nuostatos, kurios yra ir šiandien žemės ūkio ministro įsakyme, su šiuo projektu perkeliamos į įstatymą, kad būtų viskas teisinga ir Žemės ūkio ministerija galėtų kas mėnesį skelbti vidutines pieno kainas, kad pieną gaminantys ūkio subjektai, turintys mažesnes derybines galias, galėtų palyginti pieno supirkimo kainas. Tai tiek trumpai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia R. Žemaitaitis. R. Žemaitaičio nėra. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Kolega, iš tiesų gal pats projektas, suprantu, yra bandymas išspręsti problemą, kuri, matome, tikrai yra, nes ir tie teismai, ir ta situacija. Bet vakar Kaimo reikalų komitete iš žemės ūkio viceministro išgirdau, kad vertina šį projektą kaip sektoriaus ir situacijos temperatūros iš esmės pamatavimą, nes turbūt problemos neišspręs, o tai yra tiesiog tam tikras įvertinimas. Kaip jūs manote, ar tas temperatūros pamatavimas, kaip šiuo atveju įvardinta, duos reikiamą rezultatą ir efektą? Manau, ministerijos požiūris turėtų būti rimtesnis ir, kiek prisimenu, mes ir kalbėjome, ir diskutavome apie platesnį kontekstą, kalbant apie tai, kad sprendžiant problemą turi dalyvauti ne tik gamintojai, perdirbėjai, bet ir pardavėjai. Daugeliu atvejų diskusijose mes pasigendame tos grandies, to ciklo uždarymo, tų pardavėjų. Norėtųsi išgirsti jūsų nuomonę apie tai. Ačiū.

A. PALIONIS (MSNG). Tikrai nežinau tikro konteksto jūsų Kaimo reikalų komitete, bet tikriausiai jūs svarstėte jau naują projektą dėl nesąžiningų veiksmų. Ar svarstėte šitą pasiūlymą? Iš esmės tada nesuprasčiau Žemės ūkio ministerijos pozicijos, jeigu tai yra įvardijusi kaip temperatūros pamatavimą. Kainos jau yra skelbiamos daugiau nei dešimtmetį, ir žalio pieno gamintojai tikrai vadovaujasi, žiūri ir lygina perdirbėjų supirkimo kainas, kad galėtų pasirinkti pačią didžiausią, o ir taip dabar žalio pieno supirkimo kainos nedengia ūkių kaštų. Tą parodė pernai metų vokiečių daryta rinkos analizė ir ūkio kaštų skaičiavimas. Tai šitas pieno kainų skelbimas ir viešinimas gamybos ūkiams tikrai yra aktualus ir svarbus. O perdirbėjai siekia, kad jo nebūtų.

PIRMININKĖ. Klausia A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjų, iš tikrųjų palaikau šį įstatymą ir manau, kad jo labai reikia. Taip pat manau, kad reikia, bet galbūt dar iki to reikės palaukti vadinamojo Pieno įstatymo, kuris reguliuotų ir sutartinius klausimus, ir kitus dalykus. Jau praeitą kadenciją, jums būnant ministru, jūs ir pats registravote tiek šitą, tiek ir to Pieno įstatymo atnaujinimus, ir ministerijos buvo gana aiški pozicija. Bet gal jūs galite prisiminti, kodėl praeitą kadenciją, kadencijos gale strigo ir nepavyko priimti šitų sprendimų, kur buvo problema?

A. PALIONIS (MSNG). Problemų ištis buvo ne tik šitoje salėje, bet ir kitose institucijose, buvo ir su Konkurencijos taryba labai daug diskusijų, ir kai kurių nuostatų nebuvo galima įtraukti į įstatymo tekstą. Manau, kad po to Konstitucinio Teismo sprendimo, kuris panaikino, sustabdė galiojimą kai kurių to įstatymo straipsnių, buvo per mažas laiko tarpas, per kurį Seimas galėtų priimti tuos pakeitimus. Tai pagrindinė problema.

PIRMININKĖ. Klausia V. Jukna. Jo salėje nėra. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų norėtusi tokio aiškesnio tikslo to jūsų įstatymo projekto. Aš suprantu, kad viešumas gal kažkiek padės. Bet, iš kitos pusės, ar tikrai padės, kiek mes tikimės, nes daug faktorių sudaro pieno kainas. Kaip jūs ir įvardinote, kiekis, toliau, ko gero, yra atstumas, kiek reikia važiuoti.

Bet klausimas apie tai, kaip jūs manote, kaip šis faktorius paveiks tą važinėjantį pieno supirkimą vienu pieno įmonių į kitas. Iš tikrųjų čia turbūt dėl konkurencinės kovos vyksta tam tikra konkurencija tarp atskirų bendrovių, kurios taiko specifinę kainą, galbūt ir didesnę, atvažiuodamos į kitą teritoriją pas stambius pieno tiekėjus. Ar nemanote, kad tai kaip nors paveiks tą visą sistemą ir galbūt tikrai neapsimokės važinėti po visą Lietuvą, o paprasčiausiai kainos bus aukštesnės ir neliks konkurencijos? Bet tai gali būti net ir blogiau. Ačiū.

A. PALIONIS (MSNG). Supratau jūsų klausimą ir siekį, ir norą, kad nevažinėtų, nes transportavimo išlaidos galų gale pridėdamos prie perdirbto pieno sąnaudų ir savikainos. Noriu tik pasakyti, kad čia nėra kažkas naujo kuriamą, kadangi pieno gamintojai yra silpnoji derybinė pusė, jeigu žiūrėtume dėl pieno kainų. Sakyčiau, jeigu šito įstatymo nebūtų ir būtų teismų priimti sprendimai, kad Žemės ūkio ministerija negali viešinti pieno supirkimo kainų, tai tada būtų blogai, kad pieno gamintojai negalėtų įvertinti savo pieno pardavimo galimybės kainos, kiek jis galėtų gauti vienoje ar kitoje pieno perdirbančioje ar superkančioje įmonėje.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamasis pranešėjas, iš tikrųjų perskaičiau ir aiškinamąjį raštą. Mes žinome, susitinkame su ūkininkais, tikrai didžiulė problema, ir ne tik šiuo atveju, bet didesnė problema yra dėl kainos. Gal galite įvardinti, jūs aiškinamajame rašte komentuojate, kad tai padės pieno ūkio plėtrai, didins veiklos stabilumą. Ir svarbiausia jūs pažymėjote – priimti racialesnius sprendimus rinkoje. Tai gal galite įvardinti, kokie bus tie sprendimai? Ačiū.

A. PALIONIS (MSNG). Jūs įsivaizduokite, jeigu esate pieno gamintojas ir turite savo regione pieno perdirbėją ar kooperatyvą, kuris jums pasiūlo kainą, x kainą, ir jūs negalite palyginti, kokią kainą gautumėte kitame regione. O čia jūs galėtumėte pažiūrėti pagal savo ūkio specifiką, pagal pieno patiekimo būdą ir kiekį, kokią kainą jūs galėtumėte gauti iš kito supirkėjo. Tai jau dabar vyksta, kaip ir minėjau, daugiau negu dešimt metų.

PIRMININKĖ. Klausia K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Mes abu esame autoriai. Iš tikrųjų, aš galvoju, vėluojame su šiuo įstatymu, bet gerai, kad naujoji Vyriausybė, ministerija peržiūrėjo ir mano, kad tikslinga jį teikti. Tačiau aš noriu patikslinti, o po to galbūt ir svarstant reikėtų patikslinti. Kaip žinote, yra tokių pieno kooperatyvų, kurie tik superka pieną, ten yra tik kooperatyvo vardas, iš tikrųjų nė vienos karvės neturi. Yra tokių kooperatyvų. Ar mes čia juos pagausime į tą sąrašą, ar nepavyks pagauti? Patikslinkite, nes jūs ministru dirbote ir detales žinote geriau.

A. PALIONIS (MSNG). Į tai atkreipė dėmesį ir Seimo Teisės departamentas, yra pastabų, bet čia papuola ir tie kooperatyvai, kurie, paprastai sakant, yra tarpininkai, kurie superka ir paskui vėl parduoda pieną. Papuola visi prekiaujantys ir perdirbantys žalią pieną.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už – A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, mūsų valstybei perėjus į rinkos ekonomikos santykius, jau seniai pamiršome valstybinį kainų, išskyrus kai kuriuos išimtinus atvejus, reguliavimą. Nereguliuojamos yra ir pieno supirkimo kainos. Tokiais atvejais kainos nustatomos rinkoje abiejų šalių susitarimu. Tačiau net ir neturint tiesioginių kontaktų su šia ekonomikos sritimi, tenka pripažinti, kad ginčai ir nesusipratimai tarp pieno pardavėjų ir pieno supirkėjų yra sena ir nuolat gvildinama problema. Tą man teko patirti ir dirbant diplomatu, ypač Latvijoje.

Todėl siūloma priemonė, kuri diegiama siekiant geresnio šių santykių sureguliuavimo, yra priimtina. Negalima nesutikti su konstatavimu fakto, kad pieno pardavėjų derybinės pozicijos, susitarant su pieno pirkėjais dėl pardavimo kainos, yra silpnesnės negu supirkėjų, nes jie tam tikra prasme yra priklausomi nuo pirkėjų. Be to, pasitaiko atvejų, kai pieno supirkėjai organizuoja kartelinius susitarimus dėl supirkimo kainų dydžio.

Siūlymas keičiant Žemės ūkio, maisto ir kaimo plėtros įstatymą įtvirtinti teisinį pagrindą, kad informacija apie žalio pieno pirkimo kainas būtų renkama ir viešinama, manau, padės bent iš dalies sumažinti tokius nesusipratimus. Kaip nurodoma aiškinamajame rašte, dabar Duomenų iš žalio pieno pirkėjų rinkimo taisyklėse nėra numatyta žalio pieno pirkimo kainų viešinimo tvarka. Aš pritariu tam projektui ir drįsiu prašyti kolegų taip pat palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsavimas numatytu laiku.

11.15 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl masinių, sistemingų ir sunkių Kinijos vykdomų žmogaus teisių pažeidimų ir uigūrų genocido“ projektas Nr. XIVP-511 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-13 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl masinių, sistemingų ir sunkių Kinijos vykdomų žmogaus teisių pažeidimų ir uigūrų genocido“ projektas Nr. XIVP-511. Kviečiu jį pristatyti pranešėją D. Šakalienę.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Sveiki, kolegos. Manau, kad ypač po diskusijos, kurią visai neseniai turėjome šioje salėje, kurioje taip pat kalbėjo žmonės, patyrę šį baisų nusikaltimą savo kailiu, tai yra kurių artimieji yra įkalinti vadinamosiose perauklėjimo stovyklose Kinijoje, tikriausiai suvokiame, kad situacija yra kaip ir aiški.

Vis dėlto priminsiu, kad nuo 2012 metų žmogaus teisių padėtis Kinijoje blogėja, o Kinijos valdžios institucijos yra sulaikiusios ir baudžiamąja tvarka persekioja šimtus žmogaus teisių gynėjų, teisininkų ir žurnalistų, kad žmogaus teisių padėtis Sindziange, kuriame gyvena 15 mln. musulmonų uigūrų ir etninių kazachų, sparčiai blogėja. Kinijoje sukurta neteismo kalinimo be teismo, iš esmės taip pat, kaip mes labai gerai prisimename gulagų sistemą, *troikų* teismus, tokiu pat būdu yra sukurta programa, pagal kurią šiuo metu yra sulaikyta daugiau negu 1 mln. uigūrų, kuriems yra taikomas priverstinis politinis perauklėjimas nepateikus jokių kaltinimų ir be teismo sprendimo. Jie patiria kankinimus ir kitą netinkamą elgesį, suformuota griežta religinės praktikos ir uigūrų kalbos bei papročių apribojimo politika. Iš šeimų atimti vaikai ne dėl to, kad tėvai buvo blogi, ne dėl to, kad jie prieš juos smurtavo, bet dėl to, kad išdrįso nueiti į savo religinę įstaigą, dėl to, kad išdrįso nenusiskusti barzdos, dėl to atimti vaikai auga valstybinėse našlaičių globos įstaigose ir internatuose.

Sukurta skvarbaus skaitmeninio sekimo tinklas, įskaitant veido atpažinimo technologijų ir duomenų rinkimą. 1984-ieji yra labai kokybiškai realizuoti.

Į britų visuomeninio transliuotojo BBC 2021 m. vasario 3 d. paskelbtą tyrimą, kuris atskleidė Sindziango vadinamojo perauklėjimo stovyklose dideliu mastu vykdomus grupinius žaginimus, žaginimus elektrinėmis lazdomis, sunkius sužalojimus, kankinimo kambarių naudojimą, kalinių sterilizaciją ir marinimą badu, deja, Kinijos komunistų vyriausybė atsakė neigimu.

Mes po pusės šimtmečio komunistų okupacijos labai gerai žinome, kaip efektyviai galima neigti tokius baisius nusikaltimus. Todėl manome, kad nedelsiant turi būti vykdomas tarptautinis nepriklausomas tyrimas dėl šios situacijos detalių surinkimo. Tai, ką mes matome iš kitų tyrimų, iš viso pasaulio mastu renkamos informacijos, deja, tikrai dar labiau iliustruoja, kad nesii-mant griežtų tarptautinių veiksmų, vieningos pozicijos situacija tik blogės.

Priminsiu, kad yra surinkti duomenys, jog daugiau nei 0,5 mln. uigūrų išnaudojami verčiant juos dirbti priverstinius darbus medvilnės laukuose. Taip pat tyrimai rodo, kad uigūrų gimstamumo ribojimai, įskaitant prievartinę moterų ilgalaikę kontracepciją ir sterilizaciją, per trejus metus uigūrų gimstamumą sumažino 84 %.

Taip pat noriu priminti, kad Kanados parlamente tris kartus – 2009 metais, 2012 metais ir 2013 metais – vyko klausymai ir buvo pateikti įrodymai apie didelio masto organų ėmimą persodinimui, kuris vykdomas nuo 2000 metų tam sutikimo nedavusiems dvasinio judėjimo „Falun

Gong“ nariams Kinijoje, o jie nusikalto tik tuo, kad vienu metu jų buvo tiesiog daugiau negu Komunistų partijos narių.

Manau, kad visi sutariame, kad smerkiame tokius nusikaltimus, masinius, sistemingus ir sunkius žmogaus teisių pažeidimus ir nusikaltimus žmoniškumui, kad mes tikrai norime, kad būtų nedelsiant nutraukta ši baisi praktika ir paleisti šie neteisėtai kalinami žmonės. Mes kviečiame, raginame Jungtines Tautas pradėti teisinį tyrimą dėl uigūrų genocido Sindziango kalnimo stovyklose. Manau, kad daugiau turbūt ir nebėra ko pridėti. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiama Dovile, už tikrai puikią rezoliuciją. Ir aš dėkoju visiems Seimo nariams, kurie prisidėjo prie jos rengimo. Turime tikrai plačią koaliciją ir aš tikiuosi, kad tai patvirtinsime ir balsuodami.

Aš noriu tik paklausti. Kaip jūs manote, ši rezoliucija padėtų mums sukurti tam tikrą demokratinių šalių koaliciją, padėtų mums mūsų užsienio politikoje bandant sujungti tas demokratines jėgas prieš autokratijas? Jos iš tikrųjų jau seniai veikia kartu ne tik mūsų regione, bet ir kituose regionuose. Tiesiog kokia nauda galėtų būti Lietuvai, kaip jūs galvojate?

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Iš tikrųjų labai nuoširdžiai jums dėkui, Žygimantai, nes, kaip Užsienio reikalų komiteto pirmininko, jūsų pastabos ir pagalba rengiant šią rezoliuciją buvo neįkainojama. Ir tai, kad mes iš tiesų turime tokį būrį kolegų turbūt iš visų frakcijų ir tokį palaikymą, rodo, kad mums yra svarbi demokratija, kad mes niekada nepamiršime tos žiaurios pamokos, kurią gavome būdami okupuoti 50 metų komunistinio režimo. Tuo pačiu metu tai yra ir tam tikras lakmuso popierėlis, ar mes esame su JAV, Jungtine Karalyste, Kanada, Nyderlandais, Italija, Belgija ir kitomis šalimis, kurios jau priėmė ar svarsto ir ruošiasi priimti panašius sprendimus. Taip pat, beje, ir mūsų Seime 2020 m. gruodžio 10 d. buvo priimta rezoliucija „Dėl Lietuvos Respublikos užsienio ir Europos politikos ilgalaikių gairių ir tęstinumo“. Joje labai aiškiai įtvirtinome, kad mes esame už demokratijos ir žmogaus teisių principų apsaugą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Priėmimas. Motyvai. Už kalba Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, Pirmininke. Iš tikrųjų, ką ir Dvilė pasakė, šia rezoliucija iš esmės mes darome tokį gan istorinį žingsnį ir rodome, kad mes ne tik žinome, kas vyksta mūsų regione, kovojame už tą demokratiją, žmogaus teises aplink mus, bet ir rūpinamės kitomis tautomis, kitais žmonėmis. Tai, be abejonės, yra labai svarbu žinant, kad naujoji JAV administracija šiuo metu deda visas pastangas, kad tas demokratijas suvienytų ir apgintų. Apgintų demokratiją Ukrainoje, Baltarusijoje ir kitose šalyse.

Aš tikrai siūlau kolegoms balsuoti už, nes kai mes prašysime ar amerikiečių, ar vokiečių, ar lenkų, ar kitų paramos dėl dalykų, kurie yra jau trūs mums, mes galėsime pasakyti, kad mums rūpi ne tik tai, kas mums skaudžiausia, bet mes padedame ir kitoms tautoms, kitoms valstybėms, įsitraukiame į bendrą veikimą. Tikrai patikėkite, kad tokie žingsniai bus labai gerai įvertinti, ir labai prašau kolegų iš tikrųjų kuo vieningiau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Prieš kalba V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (MSNG). Ačiū, Pirmininke. „Igilo“ kovotojai, grįžę iš Sirijos, – teroristai ar ne? O uigūrų kovotojai, grįžę iš Afganistano, Sirijos, Libijos, – teroristai ar ne? Aš kaip tik buvau tuo momentu Pekine, Kinijoje, prieš kelerius metus, kai uigūrų teroristai susprogdino džipą ir civiliai, turistai nukentėjo. Tik vienos dienos skirtumas buvo. Dar mane perspėjo, kad neičiau ten. Ar mes ginsime, Tiananmenio aikštėje susisprogdino... Aš noriu atkreipti dėmesį, kad Kinija atkreips dėmesį ir į LGBT organizacijos grėsmę, ne tik uigūrų teroristų grėsmę.

Gerbiami kolegos, aš matau, kad jūs, taip sakant, esate paveikti užsienio valstybių, nors tie patys uigūrų teroristai ir Afganistane, ir Sirijoje žudė tuos pačius amerikiečius, europiečius. Ir kaip jums tie dvigubi standartai, ar čia, kad jūs nesuvokiate rimtos padėties, ar čia tokia konjunkтура, bet negalima, jūs pataisykite tas deklaracijas visas, savo pasisakymus, nes turi būti teisybė, teisingumas, o ne taip, kad ištraukiama iš konteksto, kad visi ten yra kovotojai. Nežinodami, neturėdami informacijos, mes negalime priimti objektyvių sprendimų, ir nereikia kištis į svetimų valstybių vidaus reikalus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Už kalba T. Tomilinas. Toliau posėdžiui pirmininkauja P. Saudargas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, esu tikras, kad Vakarų valstybių parlamentuose, kai Lietuva buvo okupuota, vyko panašūs kalbėjimai apie tai, kad nereikėtų kištis į Sovietų Sąjungos reikalus, kad gerai ten tie lietuviai gyvena, turi kelius, ligonines, ko jiems dar reikia.

Politinė laisvė yra ypatinga vertybė, svarbiausia vertybė. Politinė ir žmogaus laisvė yra svarbiausia vertybė, todėl mes, kaip maža tauta, kaip valstybė, išgyvenusi du totalitarinius režimus, kaip valstybė, mačiusi savo žemėje genocidus, negalime tiesiog ignoruoti tokių dalykų. Pasisakydami už šią rezoliuciją tiesiog atliekame savo istorinę pareigą.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Dėkoju. Už pasisakys gerbiamas T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Palaikau rezoliucijos priėmimą ir balsuosiu už. Būtina, ir džiaugiuosi, kad šiandien mes imamės šios iniciatyvos pasmerkti Kinijos vykdomus masinius, sisteminius ir sunkius žmogaus teisių pažeidimus ir nusikaltimus žmogiškumui. Jokie žmogaus teisių pažeidimai nėra toleruoti, ir valstybiniu lygmeniu būtina laikytis principinės pozicijos, smerkiančios šalį, vykdančią nusikaltimus savo gyventojams. Raginu šią rezoliuciją palaikyti ir kitus Seimo narius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis už pasisakys gerbiamas E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerai, kad yra salėje ponas V. Valčiūnas, kuris savo pasisakymu parodo tą kitą požiūrį. Jis, mano manymu, yra visiškai ribotas, visiškai netinkamas demokratinės valstybės parlamentui, bet aš suprantu, tokį požiūrį turi ne tik parlamentarai, tačiau ir dalis Lietuvos žmonių. Maždaug labai pragmatiškas požiūris. Ko mes ten rūpinamės žmogaus teisėmis, kažkokios uigūrų tautos teisėmis?! Kodėl mes šokinėjame prieš didžiąją Kiniją, kurios ekonomika mums labai svarbi?!

Turbūt lietuviai jau galėtų pasimokyti. Vis dėlto mumis kai kas rūpinosi tada, kai, atrodo, buvome beviltiškoje padėtyje. Mes turime atiduoti skolą kitoms tautoms, kurios šiandien yra engiamųjų tautų sąrašė, persekiojamos ir patiriančios genocidą.

Natūralu, kad pasisakau už šią rezoliuciją. Esu dėkingas kolegei Dovilei už pastangas ir kitoms, kurie prisidėjo prie šios rezoliucijos teikimo. Niekada nesustokime ir nepatikėkime tais argumentais, kad čia kišamės į kurios nors valstybės vidaus reikalus ir taip toliau. Ne, mes pasisakome už tautų laisvę, už žmogaus teises ir mes privalome nuolatos tai kartoti, jeigu matome engiamas tautas ir pažeidžiamas žmogaus teises. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Visi, norintys pasisakyti, pasisakė. Kadangi nuomonės išsiskyrė, balsuosime numatytu laiku.

Gerbiami kolegos, kol laukiame kito mūsų darbotvarkės klausimo pranešėjo, gal galėtume iš eilės keletą nedidelių klausimų apsvarstyti iš vakarinės darbotvarkės? Pritariate? Gerai. Dėkoju.

11.29 val.

Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 19¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-313(2) (priėmimas)

Tada 2-2 klausimas – Transporto veiklos pagrindų įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-313(2). Čia jokių pasiūlymų, nieko nebuvo. Du straipsniai. Ar galėtume pastraipsniui? 1 straipsnis. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Nematau kalbėtojų. Galime pritarti? Pritariame. 2 straipsnis. Taip pat nėra norinčių kalbėti. Ar galime bendru sutarimu? Pritarta.

Dabar dėl motyvų dėl viso įstatymo. Norinčių kalbėti nematau.

Vadinasi, balsuosime numatytu laiku. Dėkoju.

11.30 val.

Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 4, 5, 6, 10, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5069(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-3.1 klausimas – Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo keletą straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5069(3). Vėl pastraipsniui. Bus keletas pasiūlymų.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų, pastabų nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų taip pat nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 4 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 5 straipsnio pasiūlymų taip pat nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 6 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymas, jam komitetas pritarė. Gerbiamas Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas M. Majauskas iš vietos trumpai pakomentuos.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad pasiūlymas įrašyti buveinę į įstatymą prieštarauja Civiliniam kodeksui, todėl tokia nuostata neturėtų ir negalėtų būti įrašyta į įstatymą. Jeigu ji net būtų įrašyta į įstatymą, steigėjai vis tiek galėtų priimti dėl kitos buveinės faktinės vietos. Taigi Biudžeto ir finansų komitetas, atsižvelgdamas į Teisės departamento išvadą, siūlo pakoreguoti įstatymą.

PIRMININKAS. Gerai. Jei komitetas pritarė, tai ar galėtume bendru sutarimu pritarti šiam pasiūlymui? Galime. Ir visam 6 straipsniui galime bendru sutarimu su šiuo pasiūlymu? Galime, dėkui.

Dėl 7 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Galėtume, dėkoju.

Taigi pastraipsniui apsvaistėme. Dabar dėl viso prieš kalbėti yra užsirašęs kolega V. Ažuošas. Prašau. Jo salėje nematau. Už nenori niekas kalbėti. Taigi balsuosime numatytu laiku.

11.32 val.

Įstatymo „Dėl Tauriųjų metalų gaminių kontrolės ir prabavimo konvencijos ir jos priedų ratifikavimo“ Nr. IX-2088 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5070(2) (priėmimas)

Toliau dar galime apsvaistyti vakarinės darbotvarkės 2-3.2 klausimą – lydimąjo įstatymo „Dėl Tauriųjų metalų gaminių kontrolės ir prabavimo konvencijos ir jos priedų ratifikavimo“ 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-5070(2). Čia jokių pasiūlymų nebuvo, yra du straipsniai.

Ar galėtume 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu. Dėkoju, pritarta. Ir 2 straipsniui ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Pastraipsniui apsvaistėme. Kalbėtojų už, prieš nematau. Taigi balsuosime numatytu laiku.

11.33 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5071(2) (priėmimas)

Taip pat susijęs 2-3.3 klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5071(2). Lygiai taip pat negauta jokių pasiūlymų, yra du straipsniai.

Ar galėtume 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Kalbėtojų taip pat nematau. Balsuosime numatytu laiku.

11.33 val.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5072(2) (priėmimas)

Taip pat susijęs įstatymo projektas, dabar jau žiūriu, kurį mes čia apsvaistėme, 2-3.4 klausimas – projektas Nr. XIIIIP-5072(2). Čia taip pat yra du straipsniai, dėl jų pasiūlymų negauta.

1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Kalbėtojų irgi nematau. Balsavimas numatytu laiku.

11.34 val.

Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5073(2) (priėmimas)

Toliau yra 2-3.5 klausimas – Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5073(2). Du straipsniai, jokių pasiūlymų negauta.

1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Balsuosime numatytu laiku, kadangi kalbėtojų taip pat nėra.

11.34 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5074(2) (priėmimas)

Ir paskutinis susijęs 2-3.6 klausimas – projektas Nr. XIIIIP-5074(2). Vėl iš dviejų straipsnių, pasiūlymų negauta.

1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Apsvarstėme, kalbėtojų nematau. Balsuosime numatytu laiku.

11.35 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-392(2) (priėmimas)

Dabar 2-4 klausimas – Azartinių lošimų įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-392(2). Čia pasiūlymų aš nematau. Yra du straipsniai. Ar galime pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar yra norinčių kalbėti. Už – gerbiamas A. Veryga. Ateina. Gerbiamas Aurelijau, jums žodis suteiktas. Jungiame mikrofoną. Prašom kalbėti dėl Azartinių lošimų įstatymo, mes svarstome. Kolegos, užleiskite vietą, kuri priklauso Aurelijui, ir jūs kalbėkite. Prašau. Įjungsiu mikrofoną, tuoj įjungsiu. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Trumpam tik pakilau, žiūrėk, vietos jau ir neliko.

Tikrai kviesčiau kolegas palaikyti šitą įstatymo projektą. Jau ir diskusijose turbūt nemažai argumentų buvo išsakyta. Aš manau, kad tikrai šitas verslas, legaliai veikiantis, Lietuvoje turi tokią teisę būti, veikti. Prisimenu visas tas ir anksčiau vykusias diskusijas, kad žmonės turi turėti galimybę ateiti ir tokiu būdu praleisti laisvalaikį.

Lygiai taip pat turime suprasti, kad tai yra veikla, kuri daliai žmonių kainuoja ypatingai brangiai, ir brangiai ne tik pinigine prasme, bet ypač sveikatos prasme. Daliai žmonių tai sukelia labai rimtą priklausomybę. Aš asmeniškai pažinojau žmonių, kurie ir iš šito gyvenimo pasitraukė būtent dėl šitos problemos ir dėl sukeltų priklausomybių ar bėdų. Tikrai mažiausiai, ko, matyt, reikia, kad šitie žmonės gautų nuolatinį priminimą apie tai, kad reikia ateiti, palošti, kad gautų kažkokį skatinimą. Tikrai visiškai nepaneigiant, kaip ir sakiau, šitos legalaus veikiančio verslo teisės veikti ir žmonių galimybės ten nueiti, manau, tikrai yra nelogiška skatinti žmones dirbtinai eiti lošti, prasižinti ir ypač kelti riziką žmonėms, kurie turi kompulsyvaus elgesio sutrikimų ir kuriems yra sudėtinga valdyti savo elgesį. Tikrai kviesčiau palaikyti šitas įstatymo pataisas ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš norėtų kalbėti V. Valkiūnas, tačiau, matyt, ne taip labai, nes jo salėje aš nematau. Taigi motyvai išsakyti. Balsuosime numatytu laiku.

11.38 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5160(2) (priėmimas)

Toliau darbotvarkės 2-5 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5160(2). Aš pa-

prašysiu pranešėją gerbiamą E. Pupinį į tribūną, nes čia yra šiek tiek daugiau pasiūlymų ir juos reikės mums pakomentuoti.

Taigi dėl 1 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas nepritarė. Prašom, gerbiamas Pupini.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų Teisės departamentas bando išsiaiškinti pačią procedūrą, bet pagal mus svarbu yra tai, kad FŠPU programos – formalųjį švietimą papildančio ugdymo programos – ir jų vykdomos sąlygos nėra šio įstatymo reguliavimo dalykas. Programos turinys, įgyvendinimo sąlygos ir kita bus numatyta įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Be to, pati formalųjį švietimą papildančio ugdymo programa turės atitikti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos tvirtinamus formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų kriterijus, kurie turėtų būti patvirtinti iki 2021 metų. Todėl į įstatymą rašyti tuos dalykus, kuriuos siūlo Teisės departamentas, nėra tikslinga. Siūlau nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas Edmundai. Gal jūs galite pakomentuoti visus keturis Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymus, nes dėl 1 straipsnio yra? Iš karto visus pakomentuokite ir komiteto nuomonę.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerai. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas siūlo padaryti tokius korekcinis pakeitimus. Mes kaip ir pritarėme... Tuoju, palaukite, tuoj pažiūrėsiu. Taip. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas dar siūlo numatyti, kad bendrojo ugdymo mokyklą atrenka pagal akademijos statute nustatytus mokinių pasiekimus ir pažangos neformaliojo švietimo visus reikalavimus. Komitetas įvertino išsakytą nuomonę ir sako, kad šiuo metu vykdyti formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą reikės su viena iš mokyklų. Yra apsispręsta, kad tai bus licėjus ir akademija, bus vykdoma derinant su formaliuoju švietimu, tai yra dieniniai formaliojo švietimo užsiėmimai vyks licėjuje, o švietimą papildantis ugdymas bus atliekamas akademijoje. Tai bus ilgalaikė programa. Todėl siūlome šiuo metu nepritarti Teisės departamento siūlymui. Gal ateityje bus ir daugiau mokyklų, tačiau šiuo metu yra toks konkretus projektas. Tam mes siūlome pritarti, o departamento siūlymui nepritarti.

PIRMININKAS. Visus pateikėte?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Gerai, ar galime pritarti?..

E. PUPINIS (TS-LKDF). Atsiprašau, dar vienas yra dėl to paties straipsnio.

PIRMININKAS. Taip, taip, visus keturis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Taip, taip, taip. Dabar dėl to, kad formaliojo švietimo programos bus su pertrūkiais derinamos prie bendrojo lavinimo, ir moksleiviai turės atostogas. Atostogų metu Krašto apsaugos ministerija kartu su akademija žada kompensuoti kelionės išlaidas moksleiviams, keliaujantiems iš tos akademijos iki namų. Čia taip pat mes siūlome nepritarti, nes yra toks projektas ir taip yra sutarta, kad taip bus. Ačiū.

Dėl formaliojo pateikimo. Departamentas patikslina, kad vis dėlto mokinius akademija pagal formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą pradeda ugdyti nuo 2022–2023 metų, mokslo metų, pradžios. Toks patikslinimas. Viskas.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam E. Pupiniui. Iš klausėme komiteto nuomonę dėl Teisės departamento pasiūlymų. Dabar dėl viso straipsnio, kaip aš suprantu, I. Kačinskaitė-Urbonienė kalbėtų prieš.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tik dar kartą, kolegos, atkreipiu dėmesį, kad kurdami įstatymus ir išimtinai taikydami vienai ar kitai įstaigai mes nedemonstruojame sisteminio ir tvaraus požiūrio į valstybės politiką. Šiuo atveju, kalbėdami apie formalųjį švietimą papildantį ugdymą (konkrečiai Karo akademijoje), sukuriame tam tikrą precedentą, kaip galime dėl vienos ar kitos mokyklos kurti atskirus įstatymus, o ne bendrą reguliavimą.

Aš tikrai esu už tai, kad jaunieji kadetai būtų ugdomi akademijoje, bet tikrai esu prieš tai, kad kurtume įstatymus ir neatsižvelgtume į Teisės departamento išvadą, kuriose jie aiškiai sako, kad įstatymo nuostatos turėtų galioti bendraisiais principais, o ne kažkaip ar kažkur ministro nustatytoje tvarkoje, po to bus išaiškinimai. Ne, įstatymai turi būti aiškūs visiems. Todėl negaliu balsuoti už tokį įstatymą, kuris kuria precedentą, kad iš principo netvariai formuojama valstybės politika.

Siūlau atkreipti dėmesį. Komiteto išvada buvo pristatyta labai blogai, nes buvo pasakyta, kad komitetas nepritaria, bet nepasakyta, kokių balsų skirtumu, yra daugiau taip manančių komiteto narių. Tad, Seimo nariai, atkreipkite dėmesį ir pasižiūrėkite, kokius įstatymus mes pradėdame leisti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tačiau 1 straipsnį norėtų apginti gerbiamas E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, ne visai taip yra. Iš tikrųjų ne vienai mokyklai atsiranda, visos aukštosios mokyklos taip pat galės dalyvauti formalųjį švietimą papildančio ugdymo sistemoje. Tai tikrai sveikintinas dalykas, kad galbūt universitetai galės prisidėti prie tam tikro mūsų moksleivių karjeros formavimo, prisidės galbūt netgi prie žinių gilinimo.

Įstatymas sudaro galimybes ne tik Krašto apsaugos ministerijai ir Karo akademijai šiek tiek remti formalųjį švietimą papildantį ugdymą – atsiranda ir sistema. Labai ačiū už iniciatyvas. Tarp kitko, tai buvo anos kadencijos įstatymo projektas, mes tikrai pritariame tam projektui, ir tema labai gera. Jeigu kalbėtume apie Krašto apsaugos ministeriją ir Karo akademiją, atsiranda geras precedentas, kai aukštoji mokykla bando sau iš anksto paruošti tam tikrą karinį kontingentą karo mokymams, ugdo pilietiškus žmones, kurie iš tikrųjų bus pasiruošę ginti tėvynę ir atitiks tam tikrus reikalavimus. Manau, tuo galės pasinaudoti kitos aukštosios mokyklos, kurios taip pat turės galimybę, formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas patvirtinę ministerijoje, dalyvauti, kaip sakiau, padedant moksleiviams netgi galbūt ruoštis tolesniam gyvenimui pasirenkant profesiją arba stojant į aukštasias mokyklas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam E. Pupiniui. Gerbiami kolegos, gal mes galėtume tą nuomonę išsiskyrimą išspręsti ir išreikšti balsuodami dėl viso projekto, o dabar pastraipsniui pereiti, jeigu būtų galima? Jeigu mes 1 straipsniui pritartume bendru sutarimu, paskui nereikėtų prie to grįžti. Gera. 1 straipsniui pritariame bendru sutarimu pagal išsakytą komiteto nuomonę.

Dar yra 2 straipsnis, dėl kurio taip pat buvo Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, tačiau čia redakcinis, vargu ar jums reikia grįžti į tribūną, čia tik vieną žodį, redakcinis, ir komitetas tam pritars. Gerbiamas Edmundai, čia redakcinis, gal mes galime bendru sutarimu?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Iš esmės pritarta. Ačiū.

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu pritarti 2 straipsniui su komiteto pasiūlymu? Labai ačiū. Balsavimas lieka dėl viso projekto.

Dabar motyvai dėl viso įstatymo. Vėl tie patys kolegos. Motyvai už, kalba gerbiamas E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šis įstatymo projektas tikrai praplečia formalųjį švietimą papildančio ugdymo galimybes. Tai buvo numatyta ir Vyriausybės programoje. Aišku, galbūt ribų nėra plėsti neformalųjį švietimą. Tam yra sukurta krepšelio modelio sistema, tačiau kitas modelis yra formalusis švietimas be papildančio ugdymo.

Iš tikrųjų buvo tam tikrų baimių, kad galbūt nukentės muzikos mokyklos, tačiau komitete surastas sprendimas šiek tiek plėsti, ne visuotinai, kaip čia kai kam atrodė. Šiuo metu galbūt pradėsime nuo STEAM centrų, kurie pradeda savo gyvavimą ir kai kuriose savivaldybėse jau pradeda savo veiklą. Jie galės organizuoti tam tikrą formalųjį švietimą papildantį ugdymą.

Manau, tai bus subalansuotas sprendimas, o ateityje matysime ir galbūt atsiradus finansinėms galimybėms galėsime plėsti tą formalųjį švietimą papildantį ugdymą ir įgyvendinti visus mūsų lūkesčius. Aišku, tai priklauso nuo finansavimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalba gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Aš tik dar kartą pakartosiu tai, ką jau kalbėjau praeitą posėdį, kad šiuo įstatymo projektu sukuriamą galimybę formalųjį švietimą papildantį ugdymą gauti STEAM centruose, kurie iš principo yra įsikūrę apskričių centruose ir sudaro galimybes išskirtinai didesnių miestų vaikams gauti tą papildantį ugdymą. Apie tai, kad kiekvienas vaikas turėtų turėti galimybę, vienodą starto galimybę gauti ne tik formalųjį, bet ir neformalųjį ugdymą, čia mes nekalbame.

Argumentuojama finansavimu, bet iš tiesų ar tik mes turime spręsti dėl finansavimo, ar, pavyzdžiui, galėtų spręsti savivaldybė? Tarkime, jeigu Šalčininkų savivaldybė matytų, kad yra reikalinga formalųjį švietimą papildanti ugdymo įstaiga, kalbų mokykla tame krašte tam, kad vaikai papildomai gerai išmoktų lietuvių kalbą, kodėl mes nesudarome įstatyminių galimybių tai daryti?

Nesudarome todėl, kad kuriame išskirtinę galimybių erdvę didžiųjų miestų vaikams. Man atrodo, kad tai visiškai nedera su valdančiųjų priešrinkiminiais pažadais, todėl agituojau atkreipti dėmesį ir balsuoti prieš šį įstatymą ne dėl to, kad jisai būtų visiškai blogas, bet dėl to, kad jisai sudaro nelygias galimybes mūsų Lietuvos vaikams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Agitacijos išklaustytos, motyvai išsakyti. Balsuosime numatytu laiku. (*Balsai salėje*) Čia yra priėmimas. Labai atsiprašau. Gerbiamas V. Rakutis dar pasisakys už.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamieji, mes svarstome Krašo apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymą, todėl...

PIRMININKAS. Gal kiek garsiau galėtumėte?

V. RAKUTIS (TS-LKDF). ...todėl pagrindinis šio įstatymo tikslas yra sudaryti sąlygas Generolo J. Žemaičio karo akademijai vykdyti formalųjį švietimą papildančią veiklą. Reikia pasakyti, kad yra didelis poreikis tokio sprendimo. Iš principo kalbama tik apie vieną mokyklą, apie Vilniaus mokyklą, bet panašiai ilgainiui turėsime spręsti ir dėl tokių panašių mokyklų veiklos Lietuvoje, nes valstybei reikia žmonių, kurie jai būtų lojalūs ir ja rūpintusi.

Šios mokyklos yra išskirtinės, nes jos rengia valstybės žmones. Mes dažnai suprantame, kad yra rengiami sportininkai, menininkai, muzikai, bet taip pat reikalingi valstybės žmonės, kurie turėtų labai didelę, gilią motyvaciją ir mokėtų veikti komandoje. Nereikėtų žiūrėti į tą papildomą veiklą kaip dar į vieną karo mokyklą. Tai tikrai nėra karo mokykla, bet tai yra tokia mokykla, kuri ugdo valstybės žmones.

Lietuva šiuo atveju turi ilgametę tradiciją ir yra žinoma kaip viena pirmųjų šalių, kurios tokią kadetų sistemą taikė. Dabar yra precedentas, žiūrėsime, kaip seksis jį įgyvendinti praktikoje, todėl labai prašyčiau Seimo narių pritarti šiam projektui ir leisti gyventi šiam sprendimui. O dėl sisteminio požiūrio į švietimą tikrai pritarčiau, nes visą laiką turime galvoti ne tik apie vieną mokyklą, bet ir apie visumą. Tikrai šiuo atveju, kiek tik galėsime, toliau tobulinsime įstatymų aktus, kad būtų galima harmoningai vystyti Lietuvos švietimo sistemą. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kalbėtojų gretos auga. Gerbiamas A. Kupčinskas pasisakys už.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų kadaise mes pradėjome tą tradiciją kurti kadetų licėjus, tai buvo daugiau kaip prieš gerą dešimtmetį ir supratimas pirmiausia buvo iš Vidaus reikalų ministerijos. Būtent Kauno miesto savivaldybė kartu su Vidaus reikalų ministerija įsteigė pirmąjį kadetų licėjų Kaune, tai buvo idėjos realizacijos pradžia.

Labai gaila, kad praėjusią kadenciją Vidaus reikalų ministerija atsisakė tos tradicijos puoselėjimo ir perleido savo dalis. Nemato tos tradicijos puoselėjimo ir Kauno miesto savivaldybė. Bet, kaip ir kolega V. Rakutis sakė, kadetų licėjų tinklo steigimo klausimas yra labai svarbus. Aš tikiu, kad kartu su šiuo įstatymo projektu idėjos realizavimas jau taps kūnu valstybės mastu, nes tas supratimas, kad valstybės tarnyba turi būti stiprinama, turėtų būti visuotinai pripažįstamas.

Kitas dalykas. Neužteks vien tik licėjaus Vilniuje, reikės, kad būtų piliečių ugdymo centrai visuose regionuose ar bent jau daugumoje regionų, nes tie jauni piliečiai tarnaus ne tik krašto apsaugoje, jie tarnaus vidaus sistemoje, nemažai jų nueina tarnauti į pasienio tarnybą, kiti pasirenka šauktinių tarnybą, kiti – policijos pajėgas. Šiuo atveju aš tikrai pritarčiau įstatymo projektui ir tikiu, kad jis bus sėkmingai realizuojamas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar jau tikrai motyvai išsakyti. Balsavimas numatytu laiku.

11.53 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-512 (*pateikimas*)

Kadangi mes sulaukėme pranešėjo gerbiamojo Respublikos Prezidento vyriausiojo patarėjo S. Krėpštos, aš pakviesiu jį į tribūną pristatyti darbotvarkės 1-14 klausimą – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-512. Prašau.

S. KRĖPŠTA. Gerbiamieji Seimo nariai, gerbiamas posėdžio pirmininke, šiandien esu įgaliojtas jums pristatyti svarbų ir savalaikį Respublikos Prezidento gegužės 17 dienos dekretą dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo. Prezidentas siūlo padidinti neapmo-

kestinamųjų pajamų dydį nuo 400 iki 450 eurų, taip sumažinant mokestinę naštą mažiausiai uždirbantiems. Įstatymo projektu numatyta, kad šis įstatymas įsigaliotų nuo 2021 m. liepos 1 d., o pakeistas neapmokestinamas pajamų dydis būtų taikomas visoms šių metų pajamoms. Įstatymo projekto teikimas yra suderintas su šių metų biudžeto pakeitimo svarstymo procesu. Įstatymas teikiamas tuo pat metu, kaip ir biudžeto projektas bei susiję įstatymai.

Teikiamu įstatymo projektu siekiama sušvelninti tiesiogiai COVID-19 krizės sukeltus neigiamus padarinius mažiausias pajamas gaunantiems šalies gyventojams. Tokia priemonė tikslo prasme visiškai prilygsta kitoms sektorinėms su biudžetu svarstomoms priemonėms. Tiesiog Prezidento siūlymu numatoma padėti ne nuo COVID-19 krizės nukentėjusiems juridiniams vienetais, bet mažiausius atlyginimus gaunančių žmonių grupei.

Lietuvos banko analizė ir naujausi „Sodros“ duomenys atskleidė, kad bendra darbo užmokesčio raida slepia svarbias su nelygybe susijusias tendencijas. Dėl pandemijos neproporcingai išaugo dirbančių asmenų pajamų nelygybė. Skaudžiausiai nukentėjo ta gyventojų dalis, kuri uždirbo mažiau, negalėjo dirbti per nuotolį, buvo priversta būti prastovose. Nuo 2015 metų nuosekliai mažėjusi darbo pajamų nelygybė pernai dėl pandemijos padarinių pakeitė trajektoriją ir paaugo. Daugiausiai uždirbančių asmenų pajamos augo gerokai sparčiau nei mažiausiai uždirbančių. Kalbant faktiniais skaičiais, praėjusiais metais dešimtadalio didžiausias pajamas gaunančių asmenų atlyginimai išaugo apie 20 %. Dešimtadalio mažiausias pajamas gaunančių žmonių atlyginimai stagnavo, augo apie 0 %. Vėl per pandemiją atsivėrusią pajamų nelygybės augimo žaizdą svarbu skubiai tvarstyti, kol ji netapo dar skausmingesnė. Tiesioginė neapmokestinamojo pajamų dydžio padidinimo kaina nuo 40 mln. iki 80 mln. eurų šiais metais siektų apie dvi šimtas planuojamo šių metų viešojo finansų deficito. Dvi šimtas.

Gerbiami Seimo nariai, šiuo metu yra net 290 tūkst. dirbančių asmenų, kurių atlyginimai į rankas siekia mažiau nei 560 eurų per mėnesį. Šie skaičiai reiškia, kad daugybė sunkiai dirbančių žmonių vis dar yra priversti balansuoti ant oraus gyvenimo ribos. Prezidento nuomone, šioms žmonėms negalime pasakyti, kad jų yra per daug, kad pagalba jiems yra per didelė našta biudžetui ar kad pagalbos galite palaukti. Šiai dėl pandemijos nukentėjusiai žmonių grupei pagalbos reikia šiandien. Padidinus neapmokestinamąjį pajamų dydį, asmenys, uždirbantys minimalų mėnesinį atlyginimą, per metus gautų maždaug 120 eurų didesnes pajamas. Tai rodo šios priemonės efektyvumą ir socialinį teisingumą. Šalies vadovo požiūriu, neapmokestinamojo pajamų dydžio augimas turėtų neatsilikti nuo minimalaus mėnesinio atlyginimo augimo. Minimalus mėnesinis atlyginimas buvo padidintas nuo 2021 metų sausio mėnesio ir, tikėtina, didės nuo kitų metų sausio mėnesio. Prezidento siūlymu neapmokestinamasis pajamų dydis didėjo nuo 2020 m. liepos 1 d., tačiau vėliau, deja, jis nebuvo keičiamas.

Kviečiu pritarti neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimo projektui, jis kritiškai svarbus siekiant padėti konkrečiai gyventojų grupei – mažiausių pajamų gavėjams, kurie daug prarado dėl pandemijos pasekmių. Siūlome svarstyti šį projektą skubos tvarka, nes tai sprendžia COVID-19 pandemijos padarinius. Pritariame Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymui, kuriuo remiantis dėl teisinio reguliavimo turėtų būti gauta Vyriausybės, kaip biudžeto planuotojos, išvada. Gerbiame Seimo nariai, kviečiu pritarti įstatymo projektui. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti nemažai Seimo narių. Pirmas klausia gerbiamas G. Paluckas. Gerbiame G. Palucko, ar salėje nematau, ar ne? Tada klausia gerbiamas M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas prelegente, gerbiamas pranešėjas, jūs lygiai prieš metus siūlėte mažinti gyventojų pajamų mokestį didžiausias pajamas gaunantiems taip, jog Seimo nariui vidutiniškai atlyginimas į rankas didėtų 85 eurai per mėnesį. Seimo nariai pakankamai savikritiškai pažiūrėjo į jūsų siūlymą ir jam nepritarė. Dabar jūs atsigręžiate į mažiausias pajamas gaunančius. Todėl aš norėjau paklausti. Sakykite, kas pasikeitė per šiuos metus, kodėl pasikeitė gerbiame Prezidento dėmesys? Ačiū.

S. KRĖPŠTA. Dėkoju už klausimą. Norėjau akcentuoti, kad praėjusiais metais lygiai tuo pačiu metu Prezidentas taip pat siūlė mažinti mokestinę naštą ir mažiausiai uždirbantiems. Kitaip tariant, didinti neapmokestinamąjį pajamų dydį, jam Seimas pritarė. Gyventojų pajamų mokesčio

laikinas sumažinimas buvo susijęs su kitais aspektais – su dideliu neapibrėžtumu ir netikrumu, kuris ištiko šalies ekonomiką po praėjusiais metais smogusios pandemijos. Tačiau siūlau susikoncentruoti į šiandienos pasiūlymą ir į išryškėjusias tendencijas, kad pajamų nelygybė tarp dirbančių asmenų auga ir tai yra didelis iššūkis žvelgiant į ateitį ir į socialinę šalies darną.

PIRMININKAS. Gerai. Kitas klausia gerbiamas R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, iš tikrųjų sunku jums, ko gero, atsakyti į konservatorių klausimus, nes konservatoriai niekada gyvenime nepasižymėjo socialiniu teisingumu, jau nekalbant apie socialinį jautrumą. Jie visą laiką atstovauja tik oligarchams ir stambiausiems valdininkams ir žmonėms.

Mano klausimas yra kitas: kas parodo, kad Konservatorių partija ir konservatorių Vyriausybė tik stambų verslą gina ir jam atstovauja? Prieš nepilną mėnesį Konservatorių frakcijos atstovai pateikė įstatymo projektą taikyti PVM lengvatą restoranams, barams, prabangiems koncertams, filmams ir panašiai. Tai tuomet finansų ministrė sakė, kad iš biudžeto reikės 74 mln., galiu pasakyti, tai G. Skaistės pasakyta suma. Kai tuo tarpu jūsų ne... NPD iš biudžeto pareikalautų apie 80 mln. Iš tikrųjų tai labai sveikintinas projektas. Kaip jūs vertinate tokį socialinį neteisingumą, kai vieniems – grupėms, žmonėms, kurie lankosi restoranuose, kavinėse, kurių pajamos yra virš 1 tūkst. eurų... o jūs įvardijate, kad 200 tūkst. gauna tik 560. Ar nemanote, kad socialiai neteisingai besielgdama ši valdančioji dauguma ir Vyriausybė kartu su konservatoriais nesulauktų Prezidento veto, kuris ateis būtent dėl PVM lengvatos restoranams, kavinėms, ir tokiu atveju tas 70 mln. atitektų NPD?

S. KRĖPŠTA. Dėkoju už klausimus. Iš tiesų, Prezidento nuomone, atsakas į COVID-19 pandemiją turi būti socialiai atsakingas ir socialiai darnus. Šiuo metu matome neigiamas tendencijas, kad pajamos vidutiniškai auga, tačiau jos auga kur kas labiau asmenims, kurie uždirba daug ir galėjo dirbti per nuotolį. Deja, tų, kurie uždirba mažiausiai, dešimtadalio jų pajamos praėjusiais metais stagnavo net ir turint galvoje padidintą neapmokestinamą pajamų dydį praėjusiais metais. Tai, be abejo, amortizavo situaciją. Šiuo požiūriu atsakas į pandemiją ir naujos svarstomos priemonės turi būti subalansuotos.

Be abejo, svarbu paremti tam tikrus sektorius, skirti pagalbą labiausiai nukentėjusiems sektoriams, bet lygiai taip pat svarbu atsigręžti į mažiausiai uždirbančius ir sušvelninti tas neigiamas tendencijas, kurios vyksta šiuo metu, vyko praėjusiais metais ir, tikėtina, taip pat paveiks ir šių metų skaičius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Suteiksime žodį grįžusiam į salę G. Paluckui, tačiau su pastaba, kad reikėtų būti salėje tada, kai suteikiamas žodis. Prašom.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū už gailėstingumą, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamas Simonai, klausimas yra susijęs su kritikos argumentais, kuriuos išsako daugelis dėl pasiūlymo, tai yra kad tai mažina biudžeto pajamas. Mano klausimas yra labai konkretus. Kaip jūs manote, ar yra geriau mažinti biudžeto pajamas ir palikti mažai uždirbantiems asmenims šiek tiek daugiau piniginių, ar taip pat mažinti biudžeto pajamas siūlant pelno mokesčio, Juridinių asmenų pelno mokesčio įstatymo pataisas už devynioliktus metus, išmušant 60 mln. skylę biudžete? Kas yra geriau? Nes mes dažnai čia sprendžiame pagal moralės, etikos klausimus, geriau ar blogiau. Tai jeigu galite sau leisti samprotauti tais klausimais, labai prašau atsakyti.

S. KRĖPŠTA. Dėkoju už klausimą. Kaip ir minėjau, ta tiesioginė neapmokestinamų pajamų dydžio kaina biudžetui siekia dvi šimtas šių metų suplanuoto deficito, tai yra tikrai nedidelė dalis. Ir čia daugiau ne finansinis, o politinių, ekonominių prioritetų klausimas.

Taip pat dalis šitų lėšų, be abejo, grįš per vartojimo mokesčius ir per kitus antrinius efektus, grįš į biudžetą šiais metais. Turint galvoje, kad atsakas į pandemiją iš tikrųjų yra masyvus, šiuo metu biudžeto deficitas, svarstomo biudžeto deficitas yra 4 mlrd. eurų, tai papildomas 40–80 mln. impulsas tikrai nekuria jokių fiskalinių rizikų ir turėtume turėti subalansuotą paketą šiuo atžvilgiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiamas L. Savickas. Prašom. Neturime salėje. Gerbiama R. Tamašunienė klausia tada toliau. Buvote, buvote. Prašom grįžti į savo vietą, jums suteiktas žodis ir kalbėkite.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Labai ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, pirmiausia noriu pasveikinti tą iniciatyvą. Įvertinant, kokio dydžio yra biudžetas ir kokios Lietuvos galimybės, iš tikrųjų sprendimas yra savalaikis, padidins pajamas mažiausiai turintiems žmonėms. Noriu paklausti, jūsų skaičiavimais, kokią biudžeto dalį sudarys ta suma, nes valdančiosios daugumos įvardinama kaip labai reikšminga ir vos ne biudžetą sprogdinanti suma. Vis dėlto norėčiau iš jūsų išgirsti, kad ir visuomenė, ir galbūt tai paveiks daugumos pusę pritarti sprendimui didinti neapmokestinamąjį dydį, nes nedidinama mokesčių našta, didinamas realiai mažiausias pajamas turinčių žmonių gyvenimo krepšelis, kuris iš tikrųjų šiais laikais yra gana menkas. Aš norėčiau išgirsti, kaip tai taip reikšmingai neva paveiks visą biudžetą?

S. KRĖPŠTA. Dėkoju už klausimą. Jeigu neklystu, lyginant su biudžetu, tiesioginė šio projekto kaina yra 0,4 %, tai mažiau nei pusė procento, deficito atžvilgiu tai yra dvi šimtosios – 2 %. Turime taip pat turėti galvoje, kad tikrai dalis lėšų grįš per vartojimo mokesčius ir per kitus antrinius aspektus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiama O. Leiputė. Prašom.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju, pirmininke. Auganti pajamų nelygybė, didėjanti atskirtis yra akivaizdi. Pritarus šiam siūlymui, kokie, jūsų nuomone, turėtų būti kiti žingsniai ar sprendimai, liečiantys šią žmonių grupę, kad palengvintų gyvenimą?

S. KRĖPŠTA. Dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų kompleksinė problema, ir čia reiktų ją spręsti sistemaiškai. Labai svarbu kurti gerai apmokamas darbo vietas ir taip skatinti žmones uždirbti daugiau. Labai svarbu investuoti į žmonių švietimą, kad jie galėtų pakeisti profesiją, būdami suaugę galėtų pakeisti savo veiklą, kur dirba, įgyti naujų įgūdžių.

Be abejo, ekonominės socialinės mokestinės priemonės taip pat yra svarbios. Ilgainiui turime galvoti, kaip galima dar pagerinti mažiausiai uždirbančių asmenų padėtį, taip pat svarstyti apie tolesnius neapmokestinamųjų pajamų, pavyzdžiui, dydžio didinimus, žvelgiant keletą metų į priekį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiamas V. Valkiūnas. Prašom. Kortelės jūs neįdėjęs, taip. Įsijungė. Prašom.

V. VALKIŪNAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano toks klausimas: neapmokestinamasis minimumas. Taip? Kiek klausiau ir buhalterių, ir kitur, kad tai yra sovietinių laikų palikimas. Ar nebūtų geriau padidinti atlyginimą atitinkama suma, pirminį, ir būtų apmokestinamos pajamos nuo vieno euro, ir tada kiekvienas žmogus galėtų didžiuotis, kad moka mokesčius. O dabar išeina taip, kad vos ne dauguma piliečių sako, kad išlaiko ten Vyriausybę, Seimą, visus kitus, bet patys nemoka mokesčių. Kaip, jūsų nuomone, būtų geriau?

S. KRĖPŠTA. Dėkoju už klausimą. Čia turbūt daugiau mokestinės technikos klausimas, kaip apskaityti mokesčių progresyvumą, kaip jį įgyvendinti. Ir vienos valstybės yra pasirinkusios kelią nustatyti skirtingus mokestinius tarifus, priklausomai nuo pajamų. Kitos valstybės, tokios kaip Lietuva, yra sukūrusios tokį konstrukta kaip neapmokestinamasis pajamų dydis, kuris taip pat reiškia ne ką kita, o mažesnę mokestinę našta mažiausiai uždirbusiam. Čia yra apsisprendimo klausimas. Šiuo metu Lietuva pasirinkusi tokį kelią.

PIRMININKAS. Dėkoju. Numatytas laikas baigėsi, galite grįžti į savo vietą, dėkoju pranešėjui. Motyvai už, prieš. Už kalba gerbiamas T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Norisi dar kartą padėkoti Prezidentui už ypatingą aktyvumą socialinėje ekonominėje srityje, nepaisant nieko – nepaisant visokių apkalbų ir spekuliacijų, kad Europos Vadovų Taryboje Prezidentas neturi ką pasakyti socialiniais klausimais, mes matome, kad Prezidentas yra aktyvesnis šioje srityje net už dabartinę Vyriausybę. Bent jau man taip atrodo.

Man labai gaila, kad jūs kažkur pametėte gerovės valstybės tikslą ir šūkį. Aš suprantu, kad jį galima diskredituoti. Lietuvoje ne vienas terminas yra diskredituotas, bet vis dėlto reikia sieti su kažkuo conceptualiu. Pavieniai pataisymai yra gerai, bet kai neturime visa apimančios koncepcijos, o mes matome, kad net užuominų dar mes nežinome, ką ši Vyriausybė conceptualiai keis mokestinėje politikoje be vieno kito lengvatų pastumdymo, galbūt jūs vis dėlto ateisite, pavyzdžiui, su visuotinio pajamų deklaravimo idėja. Apie tai reiktų kalbėti.

Labai gaila, kad šiame projekte liko neapgalvotas vienas labai svarbus momentas. Neįgalių darbuotojų NPD turi būti daug didesnis. Jūs, didindami NPD, siūlydami didinti NPD, šiuo atve-

ju santykinai bloginate neigalių asmenų NPD lengvatą. Jie turi didesnę. Todėl mes, dirbdami komitete, turėsime tą spragą taisyti.

O šiaip pasisakau už. Primenu, kad Lietuvoje galioja 32 % turtingų žmonių apmokestinimas, kalbant apie algas, ir jis dabar turi veikti ypatingai, nes mes matome dramatišką turtingiausių pajamų augimą.

PIRMININKAS. Laikas. Dėkoju. Gerbiami kolegos, labai triukšminga salėje. Negirdėti kolegų motyvų. Prieš kalba gerbiamas A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Nebalsuosiu prieš, susilaikysiu, nes tai yra vis tiek 10 eurų žmogui. Bet, dėkodamas Prezidentui už rūpestį, kaip ir Tomas noriu atkreipti dėmesį: geriausia žmogui, kai jis gauna didesnę atlyginimą, ne kažkokią lengvatą iš valstybės, nes ta lengvata kertasi su ta idėja, apie kurią kalbėjo ir Tomas.

Kur ta gerovės valstybė? Kaip ilgai mes jos lauksime, kol ji pasirodys mūsų horizonte? Bendros pajamos mažėja, atskirtis ir toliau didėja. Tą patvirtina ir skaičiai, nes visada iš krizių, iš visų krizių dažniausiai išlošia tie, kas uždirba daugiau.

Aš labiausiai pasigendau, kad Prezidentas, kaip tą padarė Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas Dž. Baidenas, pasakytų: krizė yra ir tiems, kurie gauna mažai, tikrai mokesčiai nesikeis, bet tie, kurie uždirba daugiau, mokės didesnius mokesčius. Kodėl mes visą laiką einame regresijos keliu, o ne progresinių mokesčių? Visose demokratinėse šalyse krizės metu turtingi turi mokėti didesnius mokesčius ir taip išspręsti problemą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Per šoninį mikrofoną norėtų gerbiamas J. Džiugelis. Prašom.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, retai...

PIRMININKAS. Kolegos, triukšmas salėje, negirdėti, ką kalba J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). ...replikuojau, bet šį kartą norėčiau.

Gerbiamas buvęs *tvarkietis* čia skundėsi, kad konservatoriai socialiniu jautrumu nepasižymi. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad jūs per savo vadovavimo laikotarpį taip patvarkėte Lietuvą, kad iš milijardo skiriamų socialinėms pašalpoms neįgaliesiems 80 % skiriama išmokoms ir didžioji dalis tų žmonių skursta. Taigi kam kam, bet jums geriau būtų tuo klausimu šiek tiek tyliau šnekėti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, replikos išsakytos ir motyvai taip pat išsakyti. Mums liko 50 sekundžių iki numatyto laiko balsuoti. Salėje matau susirinkusią tikrai gausią minią parlamentarų, galime turbūt pradėti numatytus balsavimus. Kviečiu susėsti, užimti savo vietas. Balsuosime dėl projekto.

12.14 val.

2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-121 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-493, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 15, 21, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-494 (pateikimo tęsinys)

Taigi darbotvarkės 1-2.1 klausimas – 2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-493. Pateikimo tęsinys. Kartu gal galime apsispręsti ir dėl lydimos, tai yra 1-2.2 klausimo – Sveikatos draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-494, taip pat yra pateikimo tęsinys. Balsuojame dėl šių projektų po pateikimo.

Taigi užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 89, prieš – 1, susilaikė 34. Po pateikimo yra pritarta.

Toliau darbotvarkės klausimas... Tiesa, palaukite, reikia paskirti komitetus. Nors tai buvo tęsinys, bet pateikimo tęsinys. Taigi kaip pagrindinis siūlomas Sveikatos reikalų komitetas dėl pirmojo projekto ir papildomi – Audito komitetas ir Biudžeto ir finansų komitetas. O dėl 1-2.2 klausimo projekto yra Sveikatos reikalų komitetas kaip pagrindinis ir papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkui.

Vyriausybė siūlo abu projektus svarstyti skubos tvarka. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu dėl skubos tvarkos? Galime. Dėkui, pritarta.

Taigi apsispręsta. Siūloma svarstymo data yra 2021 m. birželio 8 d. Tinka? Tinka. Dėkui.

12.16 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-480(2) (priėmimo tęsinys)

Taigi toliau darbotvarkės 1-3 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-480(2). Balsuojame. Priėmimas. Taikoma skubos tvarka. Dėl narystės Kosmoso agentūroje. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 130, balsavo 130: už – 114, prieš nėra, susilaikė 16. Taigi įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimo dėl asocijuotos narystės ratifikavimo“ (projektas Nr. XIVP-480(2) priimtas. (*Gongas*) Sveikinu.

12.17 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-400(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-400(2). Taip pat priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 130, balsavo 128: už – 128, niekas nei susilaikė, nei buvo prieš. Taigi įstatymas „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ (projektas Nr. XIVP-400(2) yra priimtas. (*Gongas*)

12.18 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-401(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-5 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-401(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 130, balsavo 128: už 124, prieš nėra, susilaikė 4. Taigi įstatymas „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ (projektas Nr. XIVP-401(2) yra priimtas. (*Gongas*) Sveikinu.

12.19 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-384(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-384(2). Taip pat priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 130, balsavo 130: už – 113, prieš – 1, susilaikė 16. Taigi įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 133 straipsnio pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIVP-384(2)) yra priimtas. (*Gongas*)

12.21 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 80, 86, 180²⁰, 180²⁵ ir 198 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-336(3) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-336(3). Reikės balsuoti dėl kiekvieno straipsnio, tai yra Statutas. Taigi susikaupime. Reikės 71 balso dėl kiekvieno straipsnio. Taigi 1 straipsnis. Balsuojame dėl šio projekto 1 straipsnio. Primenu, kad balsuojame dėl Seimo statuto 23, 80, 86, 180²⁰, 180²⁵ ir 198 straipsnių pakeitimo projekto. Balsuojame dėl Statuto 1 straipsnio.

Užsiregistravo 129, balsavo 128: už – 122, prieš – 4, susilaikė 2. Taigi 1 straipsnis yra priimtas.

2 straipsnis. Balsuojame dėl Statuto 2 straipsnio, tiksliau, ne Statuto, bet projekto 2 straipsnio. 2 straipsnyje yra išdėstytas Statuto 80 straipsnio pakeitimas, jeigu kas klaustų.

Užsiregistravo 128, balsavo 128: už – 122, prieš – 4, susilaikė 2. Taigi pritarta 2 straipsniui.

3 straipsnis. Balsuosime dėl 3 straipsnio, kuriame išdėstytas Statuto 86 straipsnio pakeitimas. Balsuojame.

Užsiregistravo 130, balsavo 130: už – 122, prieš – 5, susilaikė 3. Girdžiu, kad su ovacijomis mes pritarėme ir 3 straipsniui.

Taigi 4 straipsnis, kuriame yra išdėstytas 180²⁰ straipsnio pakeitimas. Balsuojame dėl 4 straipsnio.

Užsiregistravo 127, balsavo 127: už – 121, prieš – 4, susilaikė 2. Taigi 4 straipsniui yra pritarta.

5 straipsnis. Balsuosime dėl 5 straipsnio, kuriame išdėstytas 180²⁵ straipsnio pakeitimas.

Užsiregistravo 132, balsavo 132: už – 126, prieš – 5, susilaikė 1. Taigi taip pat 5 straipsniui yra pritarta.

Ir paskutinis 6 straipsnis, tuoj balsuosime dėl jo, jame išdėstytas 198 straipsnio pakeitimas. Balsuojame dėl projekto 6 straipsnio.

Užsiregistravo 128, balsavo 128: už – 124, prieš – 3, susilaikė 1. Taigi ir šiam straipsniui yra pritarta.

Dabar dėl viso projekto motyvai buvo išsakyti. Balsuosime dėl viso projekto. Balsuojame dėl Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo projekto Nr. XIVP-336(3). Balsavimas vyksta dėl viso projekto dabar.

Šio statuto priėmimas

Užsiregistravo 132, balsavo 132: už – 126, prieš – 5, susilaikė 1. Taigi Seimo statuto pakeitimas yra priimtas. (*Gongas*) Sveikinu.

12.27 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 145 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-185(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – taip pat Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 145 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-185(2). Projekte tebuvo vienas straipsnis. Galbūt galime apsispręsti balsuodami dėl viso projekto kartu ir dėl šio straipsnio vienu balsavimu? Gerai, balsuojame dėl viso projekto. Jame yra tik vienas straipsnis, o jame išdėstytas 145 straipsnio pakeitimas.

Šio statuto priėmimas

Užsiregistravo 129, balsavo 129: už – 117, prieš – 4, susilaikė 8. Taigi Seimo statuto pakeitimas (projektas Nr. XIVP-185(2)) yra priimtas. (*Gongas*)

12.28 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 29 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-35(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – dar vienas Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 29 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-35(2). Taip pat buvo vienas straipsnis. Gal galėtume vienu balsavimu apsispręsti dėl viso projekto, jame yra tik vienas straipsnis – 29 straipsnio pakeitimas? Gerai. Balsuojame dėl viso projekto, jame yra tik vienas straipsnis – 29 straipsnio pakeitimas.

Šio statuto priėmimas

Užsiregistravo 130, balsavo 130: už – 121, prieš – 3, susilaikė 6. Taigi ir šis Seimo statuto pakeitimas yra priimtas. (*Gongas*)

12.29 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80⁴ straipsniu“ projektas Nr. XIIIIP-2158(3) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-10 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80⁴ straipsniu“ projektas Nr. XIIIIP-2158(3). Čia buvo keletas straipsnių.

Taigi 1 straipsnis. Ar galime balsuoti dėl 1 straipsnio, kuris kalba apie 25 straipsnio pakeitimą? Balsuojame dėl 1 straipsnio, vėl Seimo statuto 25 straipsnio pakeitimas

Užsiregistravo 132, balsavo 132: už – 114, prieš – 3, susilaikė 15. Taigi ir šis Seimo statuto projektas... (*Balsai salėje*) Atsiprašau, paskubėjau, dar yra 2 straipsnis.

Balsuojame dėl 2 straipsnio, tai yra Seimo statuto papildymas 80⁴ straipsniu.

Užsiregistravo 130, balsavo 130: už – 110, prieš – 3, susilaikė 17. 2 straipsniui pritarta. Dabar vyks balsavimas dėl viso projekto. Primenu, kad yra Seimo statuto 25 straipsnio pakeitimas ir papildymas 80⁴ straipsniu. Vyksta balsavimas dėl viso Seimo statuto pakeitimo projekto.

Šio statuto priėmimas

Užsiregistravo 130, balsavo 130: už – 115, prieš – 3, susilaikė 12. Taigi Seimo statuto pakeitimas (projektas Nr. XIIIIP-2158(3) yra priimtas. (*Gongas*)

12.32 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-478 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-478. Balsuojame po pateikimo. (*Šurmulys salėje*) Balsuojame dėl Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 8 straipsnio pakeitimo.

Užsiregistravo 125, balsavo 123: už – 73, prieš – 20, susilaikė 30. Taigi šiam projektui pritarta po pateikimo. Toliau... (*Balsai salėje*) Paskirkime komitetus: pagrindinis – Kaimo reikalų komitetas. Turbūt nebus prieštaraujančių? Papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Ar sutinkame bendru sutarimu? Dar gerbiamas V. Pranckietis per centrinį mikrofoną. Prašom.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Kadangi tai yra ekonominis klausimas, Ekonomikos komitetas taip pat kaip papildomas.

PIRMININKAS. Ir Ekonomikos komitetas kaip papildomas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Ir dar gerbiamas K. Mažeika bėga prie šoninio mikrofono. Prašom.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų dėl Vyriausybės išvados. Ar mes prašome? Nebuvo paskelbta, bet po pateikimo, žinau, buvo apie tai diskutuojama.

PIRMININKAS. Gerai, siūlymas prašyti Vyriausybės išvados. Dabar pagrindinis Kaimo reikalų komitetas, papildomi du – Biudžeto ir finansų komitetas ir Ekonomikos komitetas. Ar ga-

lime bendru sutarimu dėl Vyriausybės išvados pritarti? (*Balsai salėje*) Galime. Pritarta. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Gerai. Pritarta. (*Balsai salėje*)

12.34 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-15 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-12 klausimas – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-15. Balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 128, balsavo 127: už – 127, niekas nebuvo nei prieš, nei susilaikė. Taigi pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis yra Kaimo reikalų komitetas. Papildomų nėra pasiūlyta. Ar būtų siūlymų dėl papildomų? Nematau, kad būtų komitetų iniciatyva, tai užteks Kaimo reikalų komiteto. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Pritariame bendru sutarimu? Ne. Gerbiamas A. Palionis per šoninį mikrofoną. Prašom.

A. PALIONIS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau paprašyti dar šioje pavasario sesijoje, kadangi vyksta ir teisminiai procesai su Žemės ūkio ministerija, tai jai padėtų teismuose.

PIRMININKAS. Taip pat per šoninį mikrofoną gerbiamas A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš pritariu gerbiamo A. Palionio nuomonei. Tikrai pasvarstyki-me šioje sesijoje, suspėsime, labai smulkus klausimas.

PIRMININKAS. Šiek tiek garsiau, nieko negirdėti.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Svarstykime šioje sesijoje, gerai?

PIRMININKAS. Gerai. Galime svarstyti, pavyzdžiui, birželio 29 dieną. Norite dar anksčiau? Birželio 22 dieną. Galime bendru sutarimu? Gerai, dėkui. Pritarta 22 dienai.

12.36 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl masinių, sistemingų ir sunkių Kinijos vykdomų žmogaus teisių pažeidimų ir uigūrų genocido“ projektas Nr. XIVP-511 (*priėmimo tęsinys*)

Dabar 1-13 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl masinių, sistemingų ir sunkių Kinijos vykdomų žmogaus teisių pažeidimų ir uigūrų genocido“ projektas Nr. XIVP-511. Rezoliuciją siūlome priimti be pataisų. Balsuosime dėl tokios formuluotės: ar pritariame rezoliucijai be pataisų? Balsuojame.

Šios rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 96, balsavo 94 Seimo nariai: už – 86, prieš – 1, susilaikė 7. Rezoliucijai (projektas Nr. XIVP-511) pritarta. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamieji Seimo nariai, jūs rūpinatės demokratija visame pasaulyje: Kinijoje, Rusijoje, Baltarusijoje, Gruzijoje. Kur tik jūs nešate taiką, bet Lietuvoje jūs nešate diktatūrą. Gal geriau susirūpinkime demokratija Lietuvoje, žodžio laisve. Štai paskutinis vakar dienos sprendimas, feisbukas užblokuoja maršo grupę, kur beveik 50 tūkst. Be jokių priežasčių. Gal primkime rezoliuciją ir Seimas tegu kreipiasi į feisbuką, kad mes galėtume padaryti įtaką, kad vis dėlto ta grupė būtų atblokuota, nes šiandien iš tikrųjų vyksta diktatūra plačiąja to žodžio prasme Lietuvoje. Ir čia pamatykime, kas yra negerai, o ne darykime tvarką Kinijoje.

PIRMININKAS. Gerbiamas B. Matelis per šoninį mikrofoną. Prašom.

B. MATELIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Petrai, Seimas pasirūpins Kinija, o jūs pasirūpinkite savo vaikais. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Replikos išsakytos. Kolegos, grįžkime prie mūsų darbotvarkės. Kolegos, ir taip vėluojame pagal darbotvarkę. Mes šiandien turime labai įtemptą posėdį, labai daug projektų, stengiamės dirbti kaip galima efektyviau ir gal jau užteks tų tarpusavio replikų.

12.39 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-512 (pateikimo tęsinys)

Dabar darbotvarkės 1-14 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-512, kurį pateikė Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas. Galbūt galėtume pritarti bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Pritariame? (*Balsai salėje: „Balsuojame!“*) Gerai, yra reikalavimas balsuoti. Tenka balsuoti. Gerai, balsuojame.

Užsiregistravo 115, balsavo 113: už – 74, prieš – 4, susilaikė 35. Taigi po pateikimo yra pritarta.

Bet aš matau, kad kolegos prie šoninių mikrofonų. Gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė buvo pirma. Per centrinį mikrofoną prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tikrai džiaugiuosi, kad po pateikimo buvo pritarta. Darbo partijos frakcijos vardu norime paprašyti kelių dalykų: kadangi jau svarstomas biudžetas, tai kuo greičiau Vyriausybės išvados, nes tai susiję su pinigais, ir taip pat šį projektą svarstyti skubos tvarka.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas R. Žemaitaitis per šoninį mikrofoną.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Konservatorių veidas šiandien tiksliai ir pasimatė – deja, jokio socialinio teisingumo, jokio socialinio dialogo. Tiesiog, mieli Lietuvos gyventojai, šiandien Konservatorių frakcija, kuri balsavo susilaikydama arba prieš, 200 tūkst. jūsų pasiuntė ant trijų raidžių. Kodėl? Todėl, kad šiandien 200 tūkst. žmonių Lietuvoje į rankas gauna 560 eurų. Padidinus NPD, kiekvienas žmogus iš 200 tūkst. gautų 32 eurus papildomai.

Tai, mieli Lietuvos gyventojai, kai dabar parvažiuos į savo apygardas, rajonus, kai susitikssite su Konservatorių partijos atstovais, jiems ir padėkokite, nes kitu įstatymu jie dovanoja barams, restoranams, kino teatrams, koncertams 75 mln. eurų.

Labai teisingai darote, mieli konservatoriai, atstovaujate oligarchiniam valdymui.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, nekalbėkite už visus ir kitų vardu, kas ką kur siunčia.

Prašom. Per centrinį mikrofoną, gerbiamas. Labai atsiprašau, įjungiu dabar mikrofoną. Prašom.

K. ADOMAITIS (LF). Aš norėjau replikuoti Darbo partijos frakcijai. Iš tiesų Prezidento patarėjas aiškiai paaiškino, kad čia yra ne finansinis klausimas, tai gal ir nereikia Vyriausybės išvados?

PIRMININKAS. Dėkojame gerbiamam K. Adomaičiui. Dabar gerbiamas A. Vyšniauskas per šoninį mikrofoną. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš pritarčiau, kad reikia Vyriausybės išvados.

Dar trumpa replika ponui, kuris prieš tai kalbėjo. Iš tikrųjų stambiajam kapitalui atstovauja būtent tie, kurie prieš tai vienu klausimu balsavo už stambiuosius ūkininkus. Tai turėkite... sąžiningi pilnai.

PIRMININKAS. Gerbiama kolegos, dar per šoninį mikrofoną gerbiamas J. Džiugelis norėtų. Prašom.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolegos, aš taip pat noriu paprašyti Vyriausybės išvados ir norėčiau atkreipti dėmesį, kad skubos nereikėtų taikyti šiuo klausimu, nes esminis biudžetas bus priimamas rudenį. Dabar yra patikslinimai. O pinigų poreikis dėl šio projekto yra esminis, todėl kviečiu nepritarti skubai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama kolegos, bet aš tikrai prašyčiau, kai kalba kolegos, truputėlį sumažinti triukšmą salėje, nes per kaukes tikrai ne visiems yra lengva kalbėti.

Dabar buvo keletas siūlymų. Vienas dalykas – dėl Vyriausybės išvados. Ar galime bendru sutarimu pritarti, kad ji reikalinga? Dėkoju. Pritarta, prašome Vyriausybės išvados.

Taip pat buvo siūlymas dėl skubos tvarkos. Ar čia taip pat bus bendras sutarimas? Ne, nebus. Gerai. Tada balsuosime. Balsuojame dėl skubos tvarkos dėl šio projekto. Įjungiamo balsavimą. Prašom.

Užsiregistravo 114, balsavo 112: už – 61, prieš – 24 ir susilaikė 27. Taigi skubos tvarkai yra pritarta. Dėl datos vis tiek daugmaž turime apsispręsti. Pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Turbūt nebus prieštaraujančių, ar ne? Papildomo nenumatome, nebent kas nors labai norėtų. Siūlome svarstyti šių metų birželio 17 dieną. Gerai? Gerai, tai bendru sutarimu pritariame šiems nutarimams.

12.45 val.

Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 19¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-313(2) (priėmimo tęsinys)

Kadangi apsvaistėme iš vakarinės darbotvarkės, tai 2-2 klausimas taip pat ateina į balsavimą. Transporto veiklos pagrindų įstatymo 19¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-313(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 116, balsavo 116: už – 100, prieš nėra, susilaikė 16. Taigi Transporto veiklos pagrindų įstatymo 19¹ straipsnio pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIVP-313(2)) priimtas. (*Gongas*)

12.46 val.

Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 4, 5, 6, 10, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5069(3) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3.1 klausimas – Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5069(3). Taip pat priėmimas. Balsuojame dėl tauriųjų metalų. Vyksta balsavimas, gerbiame kolegos, dėl Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113: už – 68, prieš – 3, susilaikė 42. Taigi įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-5069(3)) priimtas. (*Gongas*)

12.47 val.

Įstatymo „Dėl Tauriųjų metalų gaminių kontrolės ir prabavimo konvencijos ir jos priedų ratifikavimo“ Nr. IX-2088 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5070(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 2-3.2 klausimas – įstatymo „Dėl Tauriųjų metalų gaminių kontrolės ir prabavimo konvencijos ir jos priedų ratifikavimo“ 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5070(2). Priėmimas. Balsuojame. Replikuoti po balsavimo tuojau suteiksime. Dabar balsuojame dėl projekto Nr. XIIIIP-5070(2).

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 117, balsavo 116: už – 79, prieš – 7, susilaikė 30. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-5070(2)) priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų norėčiau pasveikinti. Seimas buvo apsisprendęs, kad laikysis regioninės politikos, kad centras būtų Druskininkuose, bet tie rengėjai, kurie ėjo su kita intencija, kad tas centras atsidurtų Vilniuje, laimėjo. Tai sveikinu su tuo.

12.48 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5071(2) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS. Dėkoju. Darbotvarkės 2-3.3 klausimas... (*Balsai salėje*) Gerbiame kolegos, mes pusvalandžiu vėluojame pagal darbotvarkę. Ar tikrai labai norite? Ačiū, gerbiame Mykolai, už supratimą. 2-3.3 klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5071(2). Priėmimas. Balsuojame. Balsuojame dėl Aplinkos apsaugos įstatymo 37 straipsnio pakeitimo projekto. Mačiau, kad kolegos dar skuba į balsavimą.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 73, prieš – 3, susilaikė 43. Taigi įstatymas (projektas 5071(2) priimtas. (*Gongas*)

12.40 val.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5072(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3.4 klausimas – Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5072(2). Priėmimas. Balsuojame. Vyksta balsavimas dėl Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 114: už – 100, prieš – nėra, susilaikė 14. Taigi minėtam projektui yra pritarta. (*Gongas*)

12.50 val.

Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5073(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3.5 klausimas – Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5073(2). Taip pat priėmimas. Balsuojame. Balsuojame dėl Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 121: už – 107, prieš – 1, susilaikė 13. Šis projektas yra priimtas. (*Gongas*)

12.51 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5074(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau. Taip pat apsvarstėme darbotvarkės 2-3.6 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-5074(2). Taip pat priėmimas. Balsuojame. Balsuojame dėl Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 99, prieš – 1, susilaikė 24. Šis projektas yra priimtas. (*Gongas*)

12.51 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-392(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Azartinių lošimų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-392(2). Balsuojame. Priėmimo stadija. Vyksta balsavimas dėl Azartinių lošimų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Vyksta priėmimas. Užteks balsų, priimsime. Balsų užteko.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 105, prieš – nėra, susilaikė 14. Minėtas įstatymo projektas yra priimtas. (*Gongas*)

12.53 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5160(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau 2-5 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5160(2). Balsuojame. Priėmimas. 2-5 klausimas – dėl krašto apsaugos. Įjungiamo balsavimą. Užstrigo kompiuteris. Paleidome, balsuojame. Balsuojame dėl Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Taip pat priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 120: už – 105, prieš – 2, susilaikė 13. Minėtas įstatymo projektas yra priimtas. (*Gongas*)

Ir 2-6 klausimas – Švietimo įstatymo 15 straipsnio... Atsiprašau, mes jo nespėjome apsvastyti. Taigi balsavimai šiame etape yra baigti. Labai dėkoju visiems už darbą, bet iš salės prašom neišeiti, nes vyks Vyriausybės valanda. (*Balsai salėje*) Švietimą apsvarstysime vakariniame. Aš suklydau. Mes jo dar neapsvarstėme. Labai atsiprašau. Išibėgėjau ir per daug norėjau. Švietimas dar neapsvarstytas.

12.54 val.

Vyriausybės valanda

Gerbiamus ministrus kviečiu užimti jų tradicines vietas ir pasiruošti atsakyti į gerbiamų kolegų klausimus. Kažkaip visi ministrai labai liūdni renkasi. Gal ne visi, kai kurie šypsosi. Taigi dėkoju ministrams. Užėmėte savo vietas.

Dabar bus užduodami klausimai. Pirmasis klausia opozicijos lyderis S. Skvernelis. Prašom. Du klausimai jums.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Laba diena. Aš norėčiau užduoti klausimą gerbiamai vidaus reikalų ministrei. Tikrai mes žinome, kokia situacija yra dėl statutinių pareigūnų atlyginimų. Turbūt visos Vyriausybės siekia ir nori, kad jie būtų didesni. Ar turėtumėte matymą ir planą arba ambiciją, kiek per ketverius metus, galvojate, jums pavyktų pakelti statutinių vidaus reikalų sistemos pareigūnų atlyginimą? Atsakydamas į dažną ministrės kontrklausimą, aš noriu tik paminėti, kad per ketverius metus mūsų Vyriausybė sugebėjo 32,5 % kilstelėti, galbūt yra kokia nors jūsų ambicija, kiek per ketverius metus pavyktų ar bent tikitės, ar norite tuos atlyginimus pakelti, kokios galimybės būtų?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamas kolega, tikrai dėkoju už klausimus, kurie yra keliami iš jūsų pusės. Atsakysiu dėl statutinių pareigūnų atlyginimų. Kaip žinote jūs pats, tie atlyginimai nuosekliai auga, ir mūsų tikslas, pradėjus dirbti Vidaus reikalų ministerijoje, pamačius tam tikrus skirtingų sistemų netolygumus, ypač kurie susiję su priešgaisrine apsauga, buvo tikslas pirmiausia išlyginti tuos netolygumus, kad atsirastų atlyginimų balansas. Akivaizdu, kad žingsnis po žingsnio mes tai darome.

Kalbant apie atlyginimus ateityje, pirmiausia mes ieškosime vidinių resursų. Matome, kad finansavimas kiekvienais metais nuosekliai didėja, bet, matyt, yra iššūkių, kurie susiję su ne visada galbūt efektyviu ir racionalių sistemų lėšų panaudojimu. Mes čia matome galimų resursų, kurie galbūt padėtų gerinti tiek pačių pareigūnų aprūpinimą, tiek sprendžiant ir atlyginimų klausimus.

Antras jūsų klausimas susijęs su mūsų sienos apsauga. Jūs tikriausiai labai gerai žinote, kad mes turime didžiulį iššūkį, kad didelė sienos dalis yra nepadengta. Jeigu kalbėtume konkrečiai apie sieną su Baltarusija, tai apie 38 % sienos padengta moderniomis sistemomis. Noriu aiškiai patikinti, kad mūsų tikslas ir planas, aš tikiu, kad mes tai padarysime, nes jeigu kalbėtume apie tai, kaip buvo daroma anksčiau, jeigu tokiais tempais, kaip buvo finansuojama, mes būtume sieną padengę sistemomis galbūt per 10–15 metų. Mūsų tikslas yra padengti per porą metų. Mes esame pasirengę tai padaryti ir padarysime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Antras jūsų klausimas.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Norėčiau užduoti klausimą gerbiamai... (*Šurmulyš salėje*) Kolegos! Gerbiamai ekonomikos ir inovacijų ministrei. Mes seniai jau laukiame galimybių paso, labai seniai diskusijos vyksta ir kažkaip vis dar nesulaukiame. Aš norėčiau paklausti jūsų. Kažkada Ministrė Pirmininkė pasakė, kad tas galimybių pasas ne karvę kainuos. Ar jūs žinote, kokia yra karvės kaina? Gal galėtumėte pasakyti, kiek tas planas karvių ekvivalentų kainuos? Ar buvo viešasis pirkimas, ar procedūros baigtos ir ar tikrai mes sulauksime to galimybių paso, kurio seniai laukiame?

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkui už puikų, taiklų, aktualų klausimą. Tiesą sakant, noriu pradėti nuo padėkos. Ne taip dažnai opozicijos lyderis palaiko valdančiosios daugumos idėją, o galimybių pasą palaikėte, tai tikrai vertiname. Ir visiškai be ironijos tai sakau, nes, pavyzdžiui, Danijoje jis veikia tik dėl to, kad yra platus politinių partijų sutarimas.

Dabar dėl kainos. Iš tikrųjų galimybių paso techninį įgyvendinimą rengia Registrų centras kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Patį techninį sprendimą yra padariusi Lietuvoje veikianti tarptautinė kompanija „Wix“, kuri siūlo inovatyvius sprendimus. Na, progresyviems sprendimų priėmėjams Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir mokesčių mokėtojams tai nekainavo papildomų pinigų. Kas kainuoja, tai testo, atsiprašau, ne testo, o paso išpildymas, pavyzdžiui, testai, kuriuos Sveikatos apsaugos ministerija papildomai tiekia savivaldybėms. Bet iš esmės, palyginus su šimtais milijonų eurų, kuriuos mes įdedame į uždarytų verslų subsidijas, lengvatines paskolas ir prastovas, tai iš tiesų yra minimalūs resursai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausia gerbiamas A. Vinkus. Ruošiasi A. Sysas.

A. VINKUS (LVŽSF). Klausimas gerbiamam sveikatos ministrui apie pandemiją ir pasekmes. Iš viso dėl COVID-19, tai yra dėl šios ligos, praradome per pandemiją daugiau kaip 4 tūkst. žmonių. Praėjusiais metais pirmasis pacientas mirė kovo 21 dieną, o iš viso per 2020 metų devynis mėnesius mirė daugiau kaip 1,5 tūkst. žmonių. Per 2021 metų nepilnus penkis mėnesius mirė daugiau kaip 2,5 tūkst. žmonių. Tai yra beveik per dvigubai trumpesnę laiką mirė visu tūkstančiu žmonių daugiau, nors pasiskiepijusių pirmuoju skiepu artėja prie 1 mln., pasiskiepijusių abiem dozėmis artėja prie pusės milijono gyventojų. Užvakar dienos duomenimis, oficialiame statistikos portale buvo konstatuota, kad daugiau...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega, kiti nespės.

A. VINKUS (LVŽSF). ...kaip 85 % mirčių (baigiu) nuo kovidų sudaro neskiepytų asmenų mirtys. Didžiausios rizikos – 65 metų ir vyresnių grupėje bent dalinį imunitetą yra gavę 65 % žmonių. Noriu paklausti, ar likusi dalis tiesiog dar nespėjo pasiskiepyti, ar dauguma jų atsisako vakcinuotis?

A. DULKYS. Ačiū jums už klausimą. Statistika yra teisinga ir ją sunku greitai pamiršti. Bet tai buvo mūsų pats pandemijos pikas. Šiuo momentu situacija yra tokia, kad iš tikrųjų būtų 80 plius grupė yra tikrai vakcinuota ne tokiu procentu, kaip šiandien norėtusi, jis yra vienas mažiausių – virš 50 %, o 65 plius, 70 plius, 75 plius grupės jau tikrai artėja prie 70 % ir tas džiugina.

Matyt, jūsų yra taiklus pastebėjimas, siųskime kartu žinutę, kad tai yra iš tikrųjų labai pavojingas virusas būtų šitai grupei. Mes dabar bandome koordinuotis, dirbti kartu su savivalda. Dabar, matyt, labai svarbios mobilios komandos, kad pasiektų tuos žmones, kad pasiektų jų tolimas gyvenamąsias vietas. Manau, kad tikroji priežastis yra galbūt ne vien tik tai, kad jie abejoja ar nenori skiepytis, bet, matyt, informacija ir galimybė pasiekti vakcinavimo centrą šiandien galbūt yra didesnė problema. Kviečiu ir jus, mes visi kartu dirbdami su savivalda mėginkime tuos žmones pasiekti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos A. Sysas, o vėliau I. Kačinskaitė-Urbonienė ir A. Butkevičius. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų vidaus reikalų ministrei. Buvo du renginiai. Vienas vadinosi M.A.M.A. apdovanojimais, jame buvo pažeistos tam tikros karantino laikymosi procedūros ir tie žmonės buvo nubausti. Ir mes matėme šeštadienį galingą mitingą Vingio parke, kur visiškai nebuvo laikomasi, ten ne 18 žmonių nesilaikė, ten, kaip sako ir patys organizatoriai, apie 20 tūkst. Tai kaip bus šiuo atveju, ar Vidaus reikalų ministerija ir policija imsis tų pačių priemonių kaip ir dėl M.A.M.A. festivalio dalyvių? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Akivaizdu, kad šeštadienį vykęs renginys parodo, kad karantino ribojimų, reikalavimų nebuvo laikomasi. Mano žiniomis, šiuo metu yra renkama medžiaga, daroma analizė ir jeigu bus sudėliota, kad buvo tam tikrų požymių, kad buvo pažeidimų, ir bus identifikuoti tie asmenys, aš manau, bus priimti sprendimai ir tie asmenys turės atsakyti už savo veiksmus.

Taip pat norėčiau pažymėti, kad, kalbant apie šitą renginį, renginio leidimą išdavė Vilniaus miesto savivaldybė. Žinoma, ji taip pat turėjo įvertinti tam tikras rizikas. Klausimai dėl atsakomybės – jie turės būti priimti, nes mes laikomės aiškiai tokios pozicijos, kad atsakomybė turėtų būti visiems vienoda ir negali būti taikomi dvigubi standartai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė, vėliau – A. Butkevičius ir R. Šarknickas. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas apie pinigų iš trijų dalių. Ar teisingai išgirdau, kad galimybių pasas nieko nekainuos ir jį nemokamai daro „Wix“ kompanija? Gal galite patikslinti, kiek kainavo COVID-19 testai praeitais metais ir kiek suplanuota šiemet biudžete? Ir iš pono A. Dulkio atsakymų pristatant Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą taip ir nesupratau, ar pinigų pakaks po derybų didinant šakinės sutarties išsipareigojimus medikų atlyginimus nuosekliai didinti kasmet. Nežinau, galbūt Ministrė Pirmininkė galėtų atsakyti Vyriausybės vardu.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Nežinau, apie kokius konkrečiai testus jūs klausiate. Informaciją, kiek išleista testams ir kiek suplanuota metų biudžete, jums pateiks Sveikatos apsaugos ministerija raštu, nes, nepykite, aš tokių detalių savo galvoje nelaikau. Bet kol kas galimybių paso testavimui neišleista nė vieno euro, nes kiekvieną dieną Lietuvoje yra atliekama per 20 tūkst. testų vidutiniškai, kad mes valdytume pandemiją. Ir tai turbūt vienas iš labiausiai pasiteisinusių sprendimų ir priemonių, nes, kaip jūs puikiai matote, nepaisant gąsdinimų, kad atvejų skaičius gegužės pradžioje gali perlipti 3 tūkst., vis dėlto taip neatsitiko. Ir taip neatsitiko visų pirma dėl to, kad yra intensyvus testavimas.

Apie galimybių pasą ministrė jau jums atsakė. Patį sprendimą pasiūlė tą sukūrę žmonės. Vyriausybė jo nepirko ir jis mums nieko nekainavo. Kainavo praktiniai pritaikymo darbai institucijose, Registrų centre. Tas yra padaryta iš vidinių institucijų resursų be kokių nors papildomų pinigų ir išsipareigojimų.

Dabar dėl šakinės sutarties. Aš norėčiau, kad mes labai aiškiai suprastume, kas yra parašyta šakinėje sutartyje. Šakinėje sutartyje yra parašytas tam tikro darbo užmokesčio didėjimo siekis. Bet dabar mes turime labai netipišką situaciją, ji užsitęsė. Mes ištis planavome šį klausimą svarstyti antrą pusmetį su sąlyga, kad pandemija pasibaigs. Bet pandemija ne tik nesibaigė, mes dar turime beveik 1,5 tūkst. žmonių, kurie šiuo metu guli ligoninėse ir gydosi nuo COVID-19. Maždaug 1 tūkst. 200 paprastose palatose ir per 100 žmonių, kurie guli reanimacijoje. Medikai dirba labai intensyviai, jiems yra už tą darbą mokami priedai. Priedams šiais metais mes išleisime apie 200 mln. eurų, medikų priedams. Manau, kad darbo užmokesčio tolesnės dinamikos klausimai turi būti sprendžiami per kolektyvinės sutarties derybas, kurios dabar Sveikatos apsaugos ministerijoje ir vyksta. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dar per centrinę mikrofoną, nors gal tokio žanro nėra. Prašau, gerbiama Ieva Kačinskaitė-Urbonienė, labai trumpai.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ministrė Pirmininke, tik dėl to pritaikymo ir galimybių paso kainos. Akivaizdu, kad jau per daug klausimų, kai klausė politikai, nebuvo atsakyta, kiek

tas pritaikymas ar sukūrimas kainuos. Man atrodo, kad prie bendro skaidrumo tikrai prisidėtų kainos įvardijimas ir šių klausimų nebandymas užslėpti.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš manau, kad Registrų centras tikrai gali suskaičiuoti, kiek valandų jų specialistai turėjo padirbėti, kad tas sprendimas galėtų funkcionuoti, ir šią informaciją tikrai, manau, mes galėsime jums pateikti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiamas A. Butkevičius. Vėliau – R. Šarknickas ir G. Paluckas.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Lietuvoje jau nuo 2015 metų ir diskutuojama, ir žadama įvesti statybinių kortelę. Kiek mačiau, Vyriausybės programos priemonių plane šis darbas yra numatytas jūsų ministerijai. Mano klausimas būtų: ar jau yra sudaryta darbo grupė, ar specialistams pavesta parengti įstatymo projektą ir pateikti Seimui? Aš manau, kad tai yra labai svarbu, ypač kovojant su šešėline ekonomika statybų sektoriuje. Ačiū jums už atsakymą.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, geras klausimas. Tikrai taip, įstatymas jau yra baigiamas rengti ir bus artimiausiu metu pristatytas diskutuoti.

PIRMININKAS. Dėkui už atsakymą. Dabar klausia gerbiamas R. Šarknickas. Vėliau – G. Paluckas ir A. Skardžius. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Laba diena, gerbiama ministre, premjere. Visų pirma aš norėčiau padėkoti kultūros ministrui ir viceministrams už tai, kad atsiliepia į skambučius, greitai reaguoja. Per paskutines dvi savaites turėjau susitikimų, ypač Kauno, Alytaus regione, kitą savaitę turėsiu su Vilniaus atlikėjais, dailininkais, dainininkais.

Pagrindiniai per dvi savaites buvo susitikimai dėl Gyvojo muziejaus, Bibliotekų asociacijos ir dėl Kultūros tarybos ekspertų vertinimo komisijos darbų. Paskutinis susitikimas sulaukė labai nemažo dėmesio Kaune, vakar turėjau susitikimą su „Rebelheart“, „Hiperbolės“ atstovais ir panašiai, nes per paskutinius vienerius, dvejus metus jie negauna menininko atlikėjo stipendijos. Priežastis yra, ko gero, vertinimo kriterijai. Jau buvo planuota iš jų, kad būtų sukurta darbo grupė, kuri tvarkytų vertinimo kriterijus. Šiandien kalbėjau su Kultūros reikalų komiteto pirmininku, kad šitie darbai bus atliekami. Aš norėčiau jūsų paprašyti, ar būtų galima dėl tos darbo grupės atsiradimo greičio, kad...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). ...kad kuo greičiau atsirastų ta darbo grupė ir nuramintų bendruomenę. Tuo aš ir tikiu. Ačiū.

S. KAIRYS. Ačiū už klausimą, tik nesupratau iki galo klausimo esmės. O dėl darbo grupės, tai mes vis tiek turime Vyriausybės patvirtintą priemonių planą su konkrečiais terminais ir stengiamės į viską atsižvelgti, kad tiesiog nebėgtume be galvos ir spręstume klausimus, bet kad prietume prie jų taip, kad tie sprendimai, įstatymų pakeitimai ir naujų redakcijų priėmimai būtų tikrai kokybiški, išspręstų jau įsisenėjusias problemas. Jūsų minėtas konkrečios grupės pavyzdys, tai vėlgi reikėtų diskutuoti plačiau, ar jie žino kitas pagalbos priemones. Jeigu kūrėjai neturi oficialaus meno kūrėjo statuso, tikrai yra galimybių kreiptis kitų priemonių, pradedant nuo Kultūros tarybos individualių stipendijų, baigiant kitomis pagalbos priemonėmis.

O ką jūs konkrečiau turite omeny, tai, kaip ir minėjau, vyksta daug diskusijų tiek komitete, tiek jūs pats daug kur dalyvaujate, manau, kad vienaip ar kitaip prie tų klausimų tikrai prieisime, bet norėtusi, kaip ir minėjau, tikrai ne kaip be galvos lėkti ir spręsti, o viską išsiaiškinti konkrečiai. Tuo labiau kad jūsų minėtos situacijos kai kurie įstatymų pakeitimai neišspręs, jeigu nebus žmogiško požiūrio ir pagarbos kūrėjui šiaip iš principo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos G. Paluckas, vėliau A. Skardžius, R. Žemaitaitis.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Klausimas, matyt, gerbiamai premjerei. Šių metų sausio 11 dieną Ekonomikos komiteto prašymu valdyba kreipėsi į Vyriausybę prašydama išvados dėl Atsinaujinančių energijos šaltinių įstatymo 55, 56 ir 57 straipsnių pakeitimo. Šios pataisos yra labai svarbios savivaldai, nes ten šnekama apie atsinaujinančių energijos išteklių plėtros planus, kuriuos savivalda turi rengti, taip pat apie jūrinio vėjo energetikos plėtros planus. Praėjo penki mėnesiai. Dėl kokių priežasčių stringa šitas klausimas ir kada galime tikėtis?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Jeigu teisingai skaičiuoju, tai praėjo keturi mėnesiai, bet žinote, kad Seimas yra dar negavęs išvadų dėl kai kurių projektų, kurie buvo įregistruoti praėjusioje kadencijoje. Tai čia turbūt nėra kažkokia labai didelė naujiena. Aš suprantu, kad jūs galbūt esate to projekto teikėjas, tikrai tiksliai negaliu prisiminti to projekto turinio, todėl jį geriau atsimenate. Aš tikrai patikrinsiu, kam iš ministerijų yra pavesta. A, energetikos ministras pats prisipažįsta. Tai eisim ir rasim.

PIRMININKAS. D. Kreivys. Prašau.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Noriu pasakyti, kad jūrinio vėjo klausimas pirmiausia yra labai sudėtingas, niuansų yra labai daug. Kai kurie pakeitimai, kuriuos mes esame numatę padaryti, reikalauja dar detalesnės analizės, skaičiavimo ir visokiausių dalykų. Pavyzdžiui, jūrinio kabelio savininkas ir statytojas, ir jungimo dalykai reikalauja, kaip minėjau, detalios analizės. Jau įstatymas baigtas parengti, tai yra išvada derinama su institucijomis ir visuomenės suinteresuotomis grupėmis, ir bendruomenėmis, ir turbūt artimiausiu metu pateiksime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausia A. Skardžius, vėliau R. Žemaitaitis, po to – D. Kepenis. Prašau.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų turbūt energetikos ministrui ir finansų ministrei. Tenka konstatuoti, kad valstybė nevaldo savo įmonių, nes jas valdo nepriklausomos valdybos, kurios ką tik nuskambėjusiu tuo rezonansiniu atveju tiesiog pritarė akcijų skyrimui vadovams juos skatinant jomis už neva gerą darbą įmonėse. Prokuratūrai pradėjus tyrimą, įmonė pradėjo sukti uodegą, kaip tas katinas, pridaręs į miltus, ir atsisakė opcijų programos vadovams, net pradėjo svaidytis tokiais pareiškimais, kad tikėjosi, kad valstybė elgsis kaip Šiaurės, o ne Rytų valstybės.

Mano klausimas. Ar geru darbu galima laikyti bankrutuojančias arba bankrutavusias „Ignitis“ įmones, tokias kaip „NT valdos“, „EnePRO“ ir daugelį kitų, kurios nevykdo reikalaujamos kapitalo grąžos, o gal monopolininko uzurpuotą energetikos paslaugų sektorių ar už astronominę kainą iš privatininkų perkamus vėjo energetikos projektus? Prašau atsakyti. Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Pirmiausia dėl opcijų. Taip, opcionai ir skatinimas siekti ilgalaikių rezultatų yra normali praktika daugumoje demokratinių pasaulio šalių. Tai yra skatinimas kaip geras korporatyvinis įmonių valdymas. Kur buvo turbūt didžiausia bėda, kad tai buvo neaiškiai reglamentuota įstatymuose. Kadangi tai buvo neaiškiai reglamentuota įstatymuose, kiek suprantu, „Ignitis“ grupės vadovai atsisakė opcijų. Aš manau, tokius dalykus ateityje patikslinus ar teisme, ar įstatymo nustatyta tvarka, tie dalykai bus aiškesni.

Dėl energetikos įmonių valdysenos. Pirmiausia energetikos įmonės, kurių akcininkas yra Energetikos ministerija, įgyvendina daugybę strateginių valstybės projektų, tokių kaip sinchronizacija, dujų rinkų sujungimas, ar užtikrina konkurenciją dujų rinkose kaip „Klaipėdos nafta“. Ir rezultatai jų nėra iš esmės blogi. Tam tikrose grupėse yra įmonių, kurių rezultatai prastesni, tai, be abejo, turbūt ne visi verslai yra... pasiseka ir privačiam verslui. Bet žiūrint iš esmės, grupių pelningumas ir kapitalo grąža atitinka visus akcininko lūkesčius, bent įmonėse, kurių akcininkas yra Ekonomikos ministerija. Kalbu apie EPSO grupę, apie „Klaipėdos naftos“ grupę ir kitas. Čia turbūt didesnių bėdų nematau. Galvoju, kad jeigu žvilgtelėtume, kaip įmonės valdomos Lietuvoje, palyginti su įmonėmis, kaip jos yra valdomos kitose, ypač Vidurio ir Rytų Europos šalyse, tikrai mūsų valdysena yra labai aukšto lygio.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą dabar užduos gerbiamas R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Premjerei klausimas. Iš tiesų sveikiname dėl skiepų paso, galimybių paso sutvarkymo. Aišku, gal ir greičiau reikėtų, bet viskas gerai.

Premjerei yra kitas toks labai svarbus klausimas. Praeitą savaitę turėjau susitikimą su Statybos asociacija, su Pramonininkų rūmais. Kaip žinote, Lietuvoje leidimus dirbti įmonėse yra gavę 150 tūkst. ukrainiečių, baltarusių, moldavų ir kitų tautybių žmonių. Pagal Vyriausybės patvirtintą tvarką, jeigu yra 100 ir daugiau darbuotojų, šiandieną įmonės turi galimybę juos paskiepyti. Visus kitus darbuotojus šitos įmonės skiepija, bet užsieniečiai neturi teisės būti paskiepyti, nes jie neturi to vadinamojo Lietuvos asmens kodo.

Buvo sukontaktuota su Sveikatos apsaugos ministerija. Vakar iš Sveikatos apsaugos ministerijos absoliučiai nebuvo gauta jokio atsakymo: spręsim, žiūrėsim, gal kokios nors galimybės kažkada ir bus. Kaip žinote, paskutiniu metu įvykiai ir židiniai susiję būtent su šitais žmonėmis, su jų atvykimu pas mus į Lietuvą ir saviizoliacija. Plius žinant tai, kad viename bute gyvena 4–5 asmenys, tai ligai plisti yra pakankamai didelis skaičius.

Ar neplanuojate nustatyti, kad, tarkim, nežinau, jeigu žmogus gyvena pusę metų ar tris mėnesius jis čia dirba, jam suteikti galimybę pasiskiepyti viena iš vakcinų, kurių žmonės, tarkime, atsisako, ir taip apsaugoti ir stabdyti jo plitimą?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Įvairių yra situacijų dėl žmonių, kurie nėra gimę Lietuvoje ir neturi vadinamojo lietuviško asmens kodo, įvairių situacijų yra. Yra tokių situacijų, kur jokių problemų nėra. Aš turėčiau giliau pasiaiškinti, kokia yra problema, nes bandyčiau prieziumuoti, jog tie žmonės turėtų Lietuvoje mokėti mokesčius, įskaitant ir privalomąjį sveikatos draudimą, bet galbūt tai yra kokie nors komandiravimo susitarimai, kurie gali reikšti ir visiškai kitokį statusą, tad reikėtų tiesiog konkrečiai išsiaiškinti, kokia tai yra situacija. Viena vertus, mes finansuojame šį skiepimą mokesčių mokėtojų lėšomis, todėl sąsaja su buvimu draustam Lietuvoje yra logiška. Kita vertus, aišku, mes esame taip pat suinteresuoti ir stabilia epidemiologine situacija. Manau, kad šitą jūsų klausimą įvertinsiu asmeniškai ir kitą savaitę galėsiu atsakyti, ką darysime.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, nėra tokio žanro. Per Vyriausybės valandą visi yra užsirašę paklausti ir laikas labai suspaustas. Be to, liko kelios minutės, tad greičiausiai galbūt ir paskutinis klaus D. Kepenis, vėliau – O. Leiputė, jeigu spėsime. Prašom.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū. Vienas populiariausių medicinos mokslo žurnalų „The Lancet“ prieš gerą mėnesį paskelbė naują požiūrį į pandemiją. Pagal jį nei pirštinės, nei dezinfekciniai skysčiai, nei kaukės nėra privalomi ir yra beprasmingi. Geriausiai pagal žurnalą grėsmė įveikiama grynu oru, patalpų vėdinimu. Kodėl apie tai nekalba mūsų mokslininkai ir neatsižvelgiama į mokslo rekomendacijas?

Kas gali paneigti, kad jūs nesate to pasaulinio pandemio biznio plano didinti pardavimo apimtį dalis? Dar blogiau pasakysiu, kodėl jūs niekinate tūkstančių Lietuvos gyventojų pastangas rūpintis savo sveikata ir stiprinti natūralų imunitetą? Tai liudija šiandien pristatomo galimybių paso projektas, kurį žmonės vadina nuolankaus vergo pasu, kvepiančiu segregacija ir paniekinančiu tūkstančius Lietuvos gyventojų. Ką jūs tiems žmonėms paaiškinsite? Aš kreipiuosi į šio paso autorius ir atlikėjus. Prašom atsakyti.

PIRMININKAS. Kam skirtas klausimas? Patikslinkite, gerbiamas Dainiau. (*Balsai salėje*)

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kadangi ponas D. Kepenis neapsisprendžia, kas jam turėtų atsakyti, pabandysiu aš atsakyti kaip atsakinga už viską. Ne, nesame jokio biznio plano dalis. Jeigu jūs klausytumėte, ką kalba mūsų ekspertai, jūs girdėtumėte, kad ir profesorius M. Stankūnas, ir daugelis kitų mūsų ekspertų yra ne vieną kartą pabrėžę ir vėdinimo, ir kitų higienos priemonių svarbą kontroliuojant pandemiją. Taigi sakyti, kad niekas apie tai nekalba, yra mažų mažiausiai neko- rektiška.

Neskačiau, neturėjau garbės skaityti to „The Lancet“ straipsnio, kurį jūs minite, todėl nesiimsiu komentuoti, kas ten iš tiesų yra parašyta. Tiek tik tai, kad per pandemiją mokslo žurnaluose yra buvusi ne viena versija nagrinėta, bet turbūt vargiai mes galime pasakyti, kad kažkas yra galutinai patvirtinta vien dėl labai trumpos pandemijos trukmės, istoriniais masteliais vertinant.

O dėl imuniteto stiprinimo, stiprinkite tą imunitetą natūraliais būdais, dėl Dievo meilės, aš nežinau, kodėl jūs sakote, kad mes jums trukdome?

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš suprantu, kad norite pasisakyti per šoninį mikrofoną, bet Vyriausybės valanda turi reglamentuotą laiką, ir Seimo nariai užsirašo paklausti, taupo kiekvieną sekundę, tad tokio žanro, kad per šoninį mikrofoną, čia nėra. Juolab kad laikas baigėsi. Yra 30 minučių pasibaigusios. Ačiū visiems ministrams. Dėkoju visiems parlamentarams. Posėdį pradėsime numatytu laiku. 14 valandą vakarinis posėdis.

O dabar rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 64 STENOGRAMA

2021 m. gegužės 20 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ ir J. SABATAUSKAS*

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Laba diena, pradedame gegužės 20 dienos popietinį posėdį. (*Gongas*) Kolegos, registruojamės.

Užsiregistravo 69 Seimo nariai.

14.03 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, pirmiausia turiu paskelbti pareiškimą dėl frakcijos įkūrimo. Skaitau pareiškimo tekstą.

„Pranešame, kad mes, šį pareiškimą pasirašę Lietuvos Respublikos Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Seime įkūrėme Lietuvos regionų frakciją. Frakcijos seniūnu išrinktas J. Pinskus, frakcijos seniūno pavaduotoja – R. Tamašunienė. Į Seimo Seniūnų sueigą skiriame J. Pinskų. Lietuvos regionų frakcija skelbiasi opozicine frakcija.“

Frakcijoje yra dešimt narių. Atsiprašau, devyni. Skaitau pavardes Seimo narių, kurie yra Regionų frakcijoje: J. Pinskus, R. Tamašunienė, B. Petkevič, Č. Olševskis, R. Žemaitaitis, Z. Balčytis, P. Gražulis, V. Valkiūnas, A. Palionis.

Atsiprašau, vienas išbrauktas, todėl padariau klaidą, sakydamas skaičių.

14.04 val.

Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaita

Dabar pradedame popietinio posėdžio darbotvarkės pirmąjį klausimą. Prieš tai aš perskaitau, kolegos. Kadangi tai yra Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaita, Statuto 207 straipsnis skelbia: „Vyriausybės metinė ataskaita. Kiekvienais metais Vyriausybė privalo pateikti savo metinę veiklos ataskaitą, kurioje taip pat turi būti aptarti ir artimiausio laikotarpio Vyriausybės veiklos prioritetai. Vyriausybės veiklos ataskaitą pateikia Ministras Pirmininkas, kuris pateikimo metu atsako į Seimo narių klausimus. Klausimai užduodami tokia pat tvarka kaip Vyriausybės valandos metu. Vyriausybės ataskaitos pateikimo metu Seimo posėdyje dalyvauja visi ministrai, kurie Seimo narių pageidavimu taip pat atsako į klausimus.“

Gerbiami kolegos, prašau jūsų tylos. Aš suprantu, kad kai kuri informacija kai ką įaudrino, bet dėl to neturi sutrikti Seimo darbas, juolab kad laukia toks rimtas klausimas kaip Vyriausybės veiklos ataskaita.

Per centrinį mikrofoną – I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš tik noriu pasiteirauti, ar mes neturėjome apsvarstyti iš pirmojo posėdžio likusio paskutinio klausimo, kurį per klaidą posėdžio pirmininkas P. Saudargas tiesiog pamiršo pateikti balsuoti (ten yra Švietimo įstatymo pataisos), ir balsuoti dabar vakariniame posėdyje. Tokia turėjo būti tvarka, o po to turėjome pereiti prie ataskaitos svarstymo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Šis klausimas bus po Vyriausybės veiklos ataskaitos, kadangi dabar numatyta veiklos ataskaita.

Per šoninį mikrofoną – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Susidarė toks išpūdis, kad mes du kartus kalbėjome už vieną ir už kitą. Mes kalbėjome už pirmą įstatymą – Krašto apsaugos dėl 1 straipsnio, po to kalbėjome už tą įstatymą, o Švietimo įstatymas nėra pateiktas.

PIRMININKAS. Kolegos, pradedame popietinės darbotvarkės pirmąjį klausimą, kurį aš jau buvau paskelbęs, dar pakartosiu. Taigi Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaita. Kviečiame į tribūną Ministrę Pirmininkę I. Šimonytę.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, mieli kolegos, čia turbūt yra toks keistesnis žanras, kai man reikėtų ateiti į tribūną galbūt su gerbiamu S. Skverneliu, kuris galėtų pristatyti didžiąją dalį 2020 metų veiklos, mat Vyriausybė 2020 metais dirbo, jeigu neklystu, tris savaites. Po rinkiminių metų, matyt, Vyriausybės ataskaitos žanras visada yra keblesnis dalykas ir kai galvojame, kaip turėtume korektiškai pateikti šitą ataskaitą Seimui įvykus vyriausybių pasikeitimui, pasirinkome įvardyti faktus ar statistiką, duomenis, kurie išties buvo mūsų praėjusių metų aktualija, pernelyg nevertindami buvusios Vyriausybės veiklos kažkokiu politiniu vertinimu, nes tuos politinius vertinimus, matyt, per rinkimus tiesiog atliko rinkėjai.

Tai yra šioks toks paradoksas, bet kadangi Vyriausybės ataskaita turi būti pateikta iki kovo 31 dienos, žinoma, tą ataskaitą pagal tuos duomenis, kuriuos kovo 31 dieną turėjome, pateikėme, stengėmės įvertinti įvairius rodiklius, kuriuos ir buvusi Vyriausybė planavo savo strateginiuose dokumentuose, kurie taip pat yra suplanuoti, tarkime, strategijoje „Lietuva 2030“ ar Nacionalinėje pažangos programoje, Nacionaliniame pažangos plane, kaip ir minėjau, buvusios Vyriausybės programoje ir įgyvendinimo priemonių plane. Stengėmės taip pat pateikti informaciją Seimui, kaip sekėsi tuos įvairius rodiklius įvairiose srityse pasiekti, tačiau turbūt tokio politinio turinio didesnę dalį sudaro tos pradžios savaitės, kai Vyriausybei daugiausia dėmesio teko skirti pandeminei situacijai ir taip pat biudžeto galutinio projekto parengimui, šiek tiek apžvelgėme, tą ir gerbiamas Julius jau minėjo pristatydamas Statuto nuostatas, tuos planus arba tuos projektus, kurie yra Vyriausybės artimiausio laikotarpio prioritetai.

Aš kalbėdama, matyt, kalbėsiu ne tik apie tas 2020 metų tris savaites, bet taip pat ir apie tai, kas įvyko nuo sausio 1 dienos, jeigu galima taip sakyti, iki šios dienos, kokie sprendimai, mano vertinimu, yra svarbiausi, kokios problemos yra aktualiausios. Taip pat pasistengsiu atsakyti, ypač jeigu bus kokių klausimų, ir apie veiklos prioritetus, tarkim, būsimais mėnesiais, ir apie tai, ką Vyriausybė ketintų pateikti Seimui svarstyti rudenį dėl įvairių reformų, kurios yra suplanuotos Vyriausybės programoje.

Taigi leiskite pradėti vis dėlto nuo pandemijos, kuri, matyt, yra tokia labai aiški Vyriausybės veiklos pradžios aplinkybė. Jau nuo tos statistikos ir nuo tų duomenų, kurie yra pateikti Vyriausybės veiklos ataskaitoje, kadangi ją pateikėme kovo gale, buvo ir tam tikrų pokyčių. Tuo metu, kai buvo teikiama ataskaita, matyt, daugiausia dėmesio buvo skiriama ypatingam pandemijos pikui gruodžio mėnesį ir tiems sprendimams, kuriuos Vyriausybė turėjo priimti sugriežtindama karantiną, siekdama sumažinti atvejų skaičių, spaudimą gydymo įstaigoms ir taip pat tokią bendrą sergamumo dinamiką pagerinti.

Vyriausybei pavyko tai padaryti, tačiau išplitus naujoms viruso atmainoms, konkrečiai vadinamajai britiškai atmainai, Lietuva taip pat susidūrė su trečiąja banga, kaip ir daugelis kitų valstybių. Tik tiek, kad šiandien jau turbūt galima pasakyti, jog ta banga buvo gana tokia nuožulni. Tikrai buvo įvairių gąsdinimų dėl spartaus atvejų augimo, tačiau buvo pasitelkti įvairūs testavimo metodai. Kaip esu jau minėjusi ir Vyriausybės valandoje, Vyriausybė yra pasirinkusi gana intensyvaus testavimo metodiką. Dabar, nepaisant to, kad atvejų skaičius yra gerokai mažesnis, testų kas dieną yra atliekama daugiau, negu būdavo atliekama gruodžio mėnesį, kai atvejų skaičius buvo tris kartus didesnis. Tai padeda valdyti dinamiką, padeda gana greitai nustatyti užsikrėtusius asmenis ir imtis epidemiologinės kontrolės.

Per tą laiką taip pat atsirado ir papildomų įrankių, kuriuos čia, žinoma, ne Vyriausybė sukūrė, tarkim, greitieji antigenų testai, kurie tiesiog leidžia išplėsti asortimentą, tačiau buvo ir tam tikrų sprendimų, kuriuos, manau, Vyriausybė įgyvendino kaip gana pasiteisinusius. Tarkim, testavimą kaupinių metodu, kuris buvo validuotas mūsų institucijų. Taip pat sekoskaitos sprendi-

mai, kurie buvo įgyvendinti, kad būtų galima sekti įvairių atmainų atsiradimą ir taikyti papildomas kontrolės priemones.

Šiandien galiu pasakyti, kad ypač pastarąją savaitę pandeminė situacija yra gerėjanti, bet aš visada stengiuosi būti santūriai optimistiška ir nesakyti op, kol griovys dar yra neperšoktas. Statistiškai vertinant, atvejų mažėjimo tempas yra labai panašus, kaip ir matėme sausio pradžioje, kai leidomės nuo labai aukšto atvejų kalno. Turbūt labai ženklus skirtumas nuo praėjusių metų pabaigos yra tai, kad paraleliai tuo pat metu vyksta skiepijimo procesas. Praėjusių metų pabaigoje mes galėjome skiepyti tik labai mažais kiekiais ir tik tam tikras visuomenės grupes, visų pirma, žinoma, medikus, dirbančius fronto linijoje, o dabar mes jau esame labai arti vadinamosios masinės vakcinacijos. Tai yra to momento, kai iš esmės bet kuris suaugęs Lietuvos žmogus galės registruotis vakcinai ir ilgai netrukus nuo registracijos sulaukti savo skiepo.

Akivaizdu, kad vakcinavimo progresas Lietuvoje, bent jau mano vertinimu, yra neblogas. Visą laiką nuo pat skiepijimo pradžios Lietuva išlieka tarp pirmųjų Europos Sąjungos valstybių pagal tempą. Tai yra pagal tai, kiek skiepų yra atliekama kiekvieną dieną. Statistika, kiek žmonių yra paskiepyta visiškai arba ne visai, jau labiau skiriasi, priklausomai nuo savarankiškų atskirų vyriausybės priimtų sprendimų, tarkim, dėl perskiepijimo termino. Yra ne viena valstybė, kuri yra pasirinkusi nukrypti nuo gamintojo rekomenduotų terminų, dėl to turi, tarkim, daugiau žmonių, paskiepytų pirmąja doze, mažiau žmonių, paskiepytų abiem dozėmis.

Lietuva pasirinkusi laikytis gamintojo pateiktų instrukcijų, todėl perskiepijimo terminai, ypač „Pfizer“ ir „Moderna“ vakcinomis, ateina gana greitai. Gana didelę dalį gaunamo kiekio tenka skirti anksčiau paskiepytiems žmonėms perskiepyti, todėl plėtra nevyksta taip sparčiai, kaip vyktų, jeigu būtų buvusi pasirinkta kita strategija turbūt. Bet bendras imunizacijos lygis, kad ir kaip vertintume, nėra mažas. Įvertinus ir tą imunitetą, kurį žmonės įgijo persirgę, šioji tokį dalinį arba pilną imunitetą turi jau arti 40 % visų Lietuvos žmonių, tai dar didesnė dalis suaugusių Lietuvos žmonių, kurie apskritai gali būti skiepijami. Labai svarbu pažymėti, kad labai didelis paskiepytų asmenų procentas gydymo įstaigose ar globos namuose iš esmės reiškia, kad, skirtingai nuo gruodžio pabaigos, dabar kasdien mes galime ant vienos ar dviejų rankų pirštų suskaičiuoti gydytojus, kurie serga užsikrėtę kovidu, galbūt slaugytojų šiek tiek daugiau, bet bet kuriuo atveju skaičiai yra nepalyginami su tais skaičiais, kuriuos matėme gruodžio pabaigoje, kai personalo labai trūko. Lygiai tą patį galime pasakyti ir apie globos namus. Prioritetas skiepijimo eilėje, kaip ir daugelyje kitų valstybių, buvo pasirinktas, žinoma, – medikai ir institucinė globa, nes čia paprastai gyvena daug pagyvenusio amžiaus ir labai dažnai jautrios sveikatos žmonių, kur įsisukus virusui pasekmės būdavo tikrai labai liūdnos, tačiau toliau, jau paskiepijus šias grupes... Žinoma, pagrindinis skiepijimo kriterijus buvo amžius. Jeigu mes vertinsime vyresniųjų mūsų piliečių amžiaus grupę, tai yra 65 plius, šitos visuomenės dalies pagal dalinį imunitetą vertinant turbūt apie 65 % žmonių turi vienokį ar kitokį imunitetą, yra arba persirgę, arba paskiepyti, arba iš dalies paskiepyti. Tačiau, aišku, reikia turėti minty, kad pasiskirstymas pagal amžiaus grupes, deja, išlieka nevienodas. Rezultatas yra labai geras amžiaus grupėje tarp 65 ir 80, kur mes kalbame apie 70 % populiacijos, tačiau pačių vyresniųjų žmonių, tų, kurių, deja, rizika mirti arba statistiškai kurių miršta, deja, daugiausiai, rezultatas kol kas dar mūsų netenkina, nes jis yra tik perkojęs 50 %. Čia, manau, kartu su savivaldybėmis turime labiau pasistengti.

Ilgą laiką kaitusi situacija ligoninėse šių metų pradžioje pradėjo rimti, tačiau trečioji banga ir išplitęs britiškasis *štam*, deja, lėmė, kad ligoninės ir vėl buvo pradėjusios pildytis, ypač Vilniaus regione. Dabar galime sakyti, kad situacija stabilizavosi, ji dar nėra puiki, nes ligoninėse tebeturime per tūkstantį žmonių, per 100 žmonių reanimacijos palatose, kurios yra sunkiai staigiai išplečiamos, nes tam reikia papildomos įrangos ir papildomų pajėgumų. Todėl natūralu, kad planinė pagalba arba žmonių galimybės gauti kitas paslaugas vis dar išlieka apribota. Pagrindinis pandemijos valdymo tikslas yra tiek skiepijant sumažinti mirtingumą nuo pandemijos, tiek ir kaip įmanoma greičiau grąžinti kuo didesnę dalį kitų sveikatos priežiūros paslaugų pacientams.

Turbūt didžiausiu iššūkiu išlieka švietimo sistema, kur tikrai, galiu pasakyti, nepavyko dėl labai išsiskyrusios pandemijos dinamikos skirtinguose regionuose, ypač Vilniaus regione, rasti universalų sprendimą, kuris būtų leidęs visus vaikus vienu metu grąžinti į mokyklas tomis pa-

čiomis sąlygomis. Toks sprendimas buvo priimtas tik dėl abiturientų, siekiant jų lygių galimybių prieš valstybinius egzaminus šiais metais. Daug atsakomybės ir kompetencijos priimti sprendimus, vertinant konkrečią situaciją, konkrečius pajėgumus ir konkrečią epidemiologinę būklę, buvo palikta savivaldybėms. Manau, kad tai buvo teisingas sprendimas.

Didesnė problema, kad per šitą kelių mėnesių laikotarpį didelė dalis savivaldybių, kurių epidemiologinė situacija kovo mėnesį buvo tikrai gera ir net beveik puiki, dėl didesnio žmonių mobilumo, dėl intensyvesnių kontaktų, ypač panaikinus judėjimo apribojimus, dabar tokių savivaldybių vietoj keturiasdešimt kelių, kurias turėjome kovo mėnesį, turime maždaug vienuolika, todėl testavimas išlieka iššūkiu. Daugelis savivaldybių yra pasirinkusios nekeisti ugdymo tvarkos ir baigti mokslo metus nuotoliniu ugdymu. Dėl to, tikimės, kad visos savivaldybės tikrai įvertino visas aplinkybes ir priėmė tuos sprendimus remdamosi objektyvia situacija, o ne tiesiog noru pernelyg neapsisunkinti. Tačiau švietimas išlieka iššūkiu galvojant apie rudenį, nes net ir pasiekę ženklų skiepijimo mastą ir bendrą imunitetą negalime tikėtis, kad pandemija išnyks arba išeis jau šiais metais. Vadinasi, reikia taip pat ruošti tiems sprendimams, kurių reikėtų rudenį, ir čia Švietimo, mokslo ir sporto ministerija rengia priemonių planą. Tikimės, kad vasarą neatostogausime, kaip gal buvo praėjusiais metais, bet intensyviai ruošimės sugrįžti į mokyklas rugsėjo mėnesį.

Kitas toks 2020 metų pabaigos, paskutinių savaitžių aktualus klausimas buvo ekonominė situacija ir biudžetas. Reikia pasakyti, kad per tą laiką įsitikinome, jog pirmąjį ketvirtį, nepaisant to, kad 2020 metais pirmąjį ketvirtį ekonomika dar buvo ikipandeminė, vis dėlto pavyko pasiekti teigiamą ūkio raidos rezultatą, ekonomika nesmuko, dėl to yra pagrindo peržiūrėti ekonomikos projekcijas, ir tai, manau, Finansų ministerijos bus padaryta laikantis projekcijų peržiūros kalendoriaus. Biudžetas, kuris buvo Seimo patvirtintas su patikslinimais, vykdomas pagal planą ir šiek tiek geriau. Jeigu mes kalbėsime apie biudžetų pajamas, natūralu, kad tai atspindi ekonominę situaciją, tačiau pačios pandemijos trukmei užsitęsus Seimui kaip tik pateiktas biudžeto patikslinimas, kuris suplanuotų iki metų pabaigos, mūsų vertinimu, trūkstamas papildomas išlaidas pandemijos poreikiams valdyti. Per šį laikotarpį, kaip ir praėjusiais metais, nors ir su tam tikrais pokyčiais buvo teikiama parama žmonėms, kurie negali vykdyti savo įprastinio darbo todėl, kad yra paskelbtas karantinas ir tam tikros veiklos yra apribotos mokant prastovų išmokas, kurios buvo padidintos nuo šių metų pradžios. Dabar vertinant, kad veiklų, kurios yra apribotos, lieka vis mažiau, dalis veiklų galimos vykdyti laikantis įvairių sąlygų, šitą valstybės paramos schemą yra siūloma keisti mažiau svarstant prastovų ar mažiau tęsiant patį prastovų mechanizmą, bet labiau galvojant apie tiltą tarp prastovos situacijos ir poprastovinės veiklos, apie tai, kaip išvengti tokio staigaus kryčio tiems verslams, kuriems išibėgėti vis tiek bus ganėtinai sunku.

Ir čia vertėtų paminėti ir pasiūlymus dėl poprastovinės paramos. Tikrai dėkoju kolegoms iš Socialinių reikalų ir darbo komiteto, kolegai Linui ir kolegai Tomui, už tas iniciatyvas, kurios buvo pateiktos sesijos pradžioje. Manau, kad per diskusijas bus galima pasiekti geriausią rezultatą, kuris, viena vertus, mažins priklausomybę nuo valstybės paramos, kita vertus, taip pat ir neleis įpulti į tam tikrus spąstus, tarkime, karantino režimui pasikeitus ar panaikinus tam tikrus apribojimus.

Taip pat buvo teikiamos įvairios paramos verslui priemonės, smulkiajam ir vidutiniam verslui, ir turgaus prekeiviams, ir individualiosios veiklos vykdytojams. Kartais tekdavo nugirsti įvairių epitetų, kad ta parama yra galbūt per maža, ji netinkama ir neatspindi realių problemų, tačiau man atrodo, kad pati paramos schema, kuri buvo numatyta, ir sąsaja su anksčiau sumokėtu gyventojų pajamų mokesčiu buvo teisinga ir pagrįsta, nes, mano nuomone, tai atspindi sąžiningą santykį su paramos gavėjais, kad tam tikru metu verslai, įmonės, individualūs verslininkai vykdo savo mokestines prievoles ir taip prisideda prie visuomenės gerovės, o sunkesniu momentu pagal tą indėlį lygiai taip pat visuomenė padeda tą sunkesnę laiką ištvirti. Išties kai kurios priemonės galbūt kiek užtruko derinimo stadijoje, tačiau dabar visos priemonės veikia.

Kaip ir minėjau, Seimui yra pateikti pasiūlymai dėl tam tikro perėjimo iš karantininio režimo į pokarantininį režimą ir priemonių, kurios gali būti reikalingos darbo rinkoje arba samdomiems darbuotojams, arba žmonėms, kurie dėl karantino neteko darbo.

Žinoma, praėjusių metų rudenį ir per rinkimines batalijas teko girdėti gąsdinimų, kad mano vadovaujama Vyriausybė kažkokiu būdu neįgyvendins išipareigojimų, kurie yra priimti įstaty-

muose dėl pensijų indeksavimo, vaiko pinigų ar kokių nors kitų panašių išmokų. Savaimė suprantama, kad nieko panašaus neįvyko ir visi priimti išipareigojimai yra įgyvendinami. Į biudžetą buvo įtraukti taip pat ir kai kurie išipareigojimai, kurie buvo primiršti pradinio biudžeto rengimo metu.

Turbūt mes turime atviromis akimis vertinti biudžeto deficitą, jis praėjusiais metais buvo didelis, šiais metais taip pat bus didelis. Praėjusiais metais Lietuvos skola ženkliai išaugo, šiais metais augimas bus mažesnis, bet vis tiek ženklus. Akivaizdu, kad vienkartiniai išipareigojimai, kurie susiję su konkrečiu pandemijos vykdymu, sklandžiai išsprendus pandeminę situaciją, galėtų suteikti, na, panaikinti įtampą dėl viešųjų finansų 2022 ir vėlesniais metais, tačiau to nepakaks ir bus reikalingos papildomos priemonės.

Prie tų priemonių priskirčiau ir tas priemones, kurios bus įgyvendinamos naujos kartos Europos Sąjungos lėšomis, skiriamomis naujos kartos planui ir Europos Sąjungos naujai perspektyvai, taip pat neišvengiamai turėsime diskutuoti ir apie mokesčių lengvatų, ir galbūt apie mokesčių sistemos peržiūrą jau šių metų rudenį.

Iš kitų praėjusių mėnesių darbų paminėčiau planavimo darbus, kurių tikrai Vyriausybei bet kurios veiklos pradžioje atlikti tenka nemažai, nes Vyriausybė turi susiplanuoti priemones savo programai įgyvendinti, susiplanus priemones – pasirinkti tam tikrus prioritetus. Mes esame atsirinkę tam tikrą strateginių reformų portfelį, kurio kuravimą aš taip pat esu priskyrusi ir savo kasdieniam darbui. Pirmiausia tai yra sprendimai, kurie yra susiję su švietimo sistema, taip pat valstybės tarnyba, inovacijomis bei ilgalaikė slauga ir priežiūra, o tai, mano nuomone, yra labai svarbi problema, susijusi su visuomenės senėjimu.

Tuo pačiu metu Vyriausybei teko parengti ir paraišką dėl naujos kartos Europos Sąjungos lėšų, kurios buvo sutartos praėjusiais metais kaip priemonė, na, sakoma, gelbėti ar gaivinti, bet, aš sakyčiau, ekonomikos gaivinti nėra reikalo, nes nėra ekonomikos nuosmukio, tačiau akivaizdu, kad pokyčiams įgyvendinti arba kokybišką transformaciją pasiekti ar žaliosios ekonomikos srityje, ar skaitmeninės ekonomikos srityje su šiomis lėšomis bus gerokai lengviau negu vien su nacionalinėmis lėšomis. Ši paraiška buvo pateikta jau derėtis Europos Komisijai prieš savaitę, žinoma, laukia pačios derybos, tačiau pagrindinė sąlyga (ir reikia, kad Seimo nariai tai labai aiškiai suprastų), viena iš tokių pagrindinių sąlygų yra ilgą laiką nevykdomų mūsų šaliai teikiamų rekomendacijų įgyvendinimas. Ta sąsaja tarp galimybių naudotis lėšomis ir mūsų pačių sprendimas tų problemų, apie kurias Europos Komisija mums baksnoja pirštu jau turbūt pastaruosius dešimt metų, tikrai yra labai aiški ir labai ryški. Todėl dabar bus sunkiau rasti argumentų, kodėl Lietuva vis dar nesprendžia vieno ar kito klausimo, apie kurį diskutuoja pastaruosius dešimt metų. Vadinasi, tais klausimais tikrai teks diskutuoti.

Iš tų sprendimų, kurie šiuo metu buvo priimti Vyriausybės, o kai kurie ir Seimo, norėčiau paminėti sprendimus, susijusius su energetine nepriklausomybe, jie tikrai yra labai aukštai Vyriausybės prioritetų sąrašė. Buvo šiokių tokių diskusijų dėl jungties „Harmony Link“, bet pavyko suderinti su mūsų partneriais kitose šalyse sprendimus, kad pats procesas išjudėtų, kad išjudėtų jūros dugno tyrimai, taip pat kiti procedūriniai nesklandumai, kurie buvo iškilę arba likę. Buvo suderintas, o Seimas priėmė vadinamąjį baterijų projektą, kuris taip pat yra įtrauktas į naujos kartos Lietuvos paraišką ir dėl kurio jau yra paskelbtas konkursas. Manau, kad tai yra labai svarbūs žingsniai judant link sinchronizacijos projektų visiško įgyvendinimo ir Lietuvos energetinės nepriklausomybės užtikrinimo.

Taip pat inovacijų reformos srityje yra sutarta schema, kurią įgyvendinantys įstatymai Seimą turėtų pasiekti jau netrukus. Dėl institucinės sąrangos, kuri leistų užtikrinti geresnę mokslo ir verslo bendradarbiavimo, gal pasakysiu žodį, sankabą ir pasiekti realų proveržį būtent mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje, inovatyvių sprendimų versle srityje, manau, bus galima dar Seime daug diskutuoti. Tačiau pats sprendimas, kuris remiasi Suomijos praktika ir patirtimi, mano vertinimu, tikrai galėtų leisti pajudėti kai kurioms diskusijoms jau iš diskusijų į praktinio įgyvendinimo sritį. Taip pat paraiškoje dėl naujos kartos Lietuvos plano ši sritis yra išskirta specifiskai.

Iš artimiausio laikotarpio svarbių klausimų turbūt norėčiau pažymėti klimato kaitos darbotvarkę, kurią Seimas taip pat turėtų patvirtinti. Ji brėžia gaires ar tam tikrus rėmus, kurių laikydamiesi mes turėtume įgyvendinti be galo ambicingą uždavinį, kurį yra užsibrėžusi Europos Sąjunga, bet tą uždavinį atliepia taip pat ir Vyriausybė savo programoje.

Tarp kitų artimiausio laikotarpio prioritetų ir siūlymų, kurie bus pateikti Seimui svarstyti, prognozuojau, šį rudenį, paminėčiau siūlymus dėl valstybės tarnybos. Norėtume pasiekti, kad valstybės tarnyba būtų lankstesnė, bet ne tik tuo požiūriu, kad daugiau dirbtų ir daugiau padarytų, bet ir tuo požiūriu, kad būtų geriau vertinama ir adekvačiau vertinama, nes taip galima reikalauti atsakomybės iš institucijų, kurios atsakingos už viešuosius pirkimus ar už kitas viešojo administravimo sritis.

Taip pat turbūt paminėčiau mokesčių lengvatų peržiūrą, dėl kurios dirba šiuo metu darbo grupė. Ji savo pasiūlymus turėtų baigti per vasarą, kad Seimas galėtų pradėti svarstyti tuos sprendimus ir esant Seimo pritarimui jie galėtų įsigaliooti 2023 metais.

Tokia būtų mano trumpa situacijos apžvalga. Dėkoju, kad išklausėte ir esu pasirengusi atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamoji Ministre Pirmininke. Jūsų paklausti nori 16 Seimo narių. Pagal Statutą pirmasis turėtų klausti opozicijos lyderis, tačiau jis neužsiregistravo klausti ir aš jo salėje nematau. Taigi einame pagal frakcijų eilę. Pirmas klausia L. Savickas.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Labai ačiū, pirmininke. Gerbiama Ministre Pirmininke, iš tikrųjų pirmoji Vyriausybės kadencijos ataskaita yra visuomet kupina paradoksų. Vis dėlto, kaip jūs ir minėjote, didžioji dalis yra praėjusios Vyriausybės darbai. Dėl to tikriausiai daug daugiau norėtusi dėmesio atkreipti į darbus, kuriuos jūs planuojate būtent šiems einamiesiems metams. Mane asmeniškai labai džiugina, kad tai, ką jūs minėjote ir anksčiau šioje salėje, galima rasti šiandieną ir dokumente, ir jūsų žodžiuose, kad ir Vyriausybės, ir ministrų strateginė darbotvarkė bus įgyvendinama per projektų valdymo sistemą, kurią mes iš tikrųjų nuosekliai bandėme kurti ne tik mums, bet ir ateinančioms vyriausybėms. Nuoširdžiai ačiū. Tikiuosi, kad tos priemonės bus efektyviai veikiančios.

Čia taip pat yra minima, kad jūsų strateginių darbų portfelyje yra netgi penkios strateginės reformos. Suprantu, tai yra kadencijos trukmės darbai. Žiūrėdami į perspektyvą, į tą būsimą 2022 metų ataskaitą, kai reikės įvertinti, kaip jau jūsų kadencijos visa apimtimi darbus sekėsi įgyvendinti... konkretumui ir aiškumui po metų. Gal galėtumėte įvardinti, jūsų akimis, tris svarbiausius darbus, kuriuos jeigu pavyks įgyvendinti per einamuosius metus, būtų galima pasakyti, kad metų darbai įvyko iš esmės sėkmingai?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš manyčiau, kad iš labai labai aiškių mano pačios darbotvarkėje aukštai esančių prioritetų, žinoma, yra inovacijų reforma, dėl kurios mes priimsime teisės aktus, aš tikiuosi, visi sutarę ir galėsime leisti institucijoms veikti, tai yra įjungti variklį. Žinoma, per tą laiką, per tuos metus, nepasidarys nei 3 % nuo BVP MTEP'ui, nei kokių nors kitų stebuklų įvyks, bet jeigu mes sutelksime kompetenciją ir sutelksime taip pat žmones, taip pat ir prie Ministro Pirmininko, nes mano pačios vizija yra turėti tokią autoritetingą patariamąją tarybą, kuri galėtų padėti kartais išspręsti tą norą mokslo ir verslo galbūt judėti labiau į savo lentynas ir mažiau artėti vieniems prie kitų, manau, kad tai būtų tikrai labai svarbus pasiekimas.

Valstybės tarnybos reforma, kaip jau minėjau, nes mano įsitikinimas, kad pigi valdžia brangiai kainuoja, niekur nedingo. Tai, ką jūs minėjote apie projektų valdymą, yra labai svarbu, bet tam, kad projektai būtų efektyviai valdomi, reikia taip pat, kad būtų ir žmonių, kurie geba tai daryti, kurie supranta procesus, kurie geba koordinuoti. Ir tai yra, turbūt ne paslaptis, tikrai labai didelis viešojo administravimo iššūkis.

Dar aš sakčiau, kad vienas toks aiškus žingsnis, kuris laukia ir kuris persikėlė ir iš praėjusios kadencijos, yra plėtros programos, kurias mes turime šiais metais pasitvirtinti, ir tų programų yra keliolika. Dėl kai kurių diskusijų turbūt gali būti mažiau, dėl kai kurių, kaip regionų, pavyzdžiui, programa, tikrai, manau, kad tų diskusijų bus labai daug. Viena vertus, mums reikia rasti racionalų balansą tarp to, kad regionai gauna nemažai lėšų naujoje finansinėje perspektyvoje, kita vertus, tie laikai, kai visi norėjo būti viskuo, visi norėjo ledo ritulio arenų, daugiafunkčių

centrų ir dar galbūt kosmodromo toje pačioje ar šalimose savivaldybėse, tikrai, matyt, jau yra praėję. Mums reikia atrasti būdą sutarti dėl to, kaip mes tuos regioninius projektus planuojame, kad būtent regionas iš to gautų naudos, o ne vienas už kito trinkeles pasibalsuoja ir gražu visur, bet nebūtinai džiugina.

Sakyčiau, kad tai, man atrodo, tokie svarbiausi trys politiniai dalykai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Noriu atkreipti Ministrės Pirmininkės dėmesį. Jūs galite atsakinėti į klausimus ir iš Vyriausybės ložės.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Taip ir padarysiu.

PIRMININKAS. O Seimo nariams priminsiu, kad jūs galite klausti ne tik Ministrės Pirmininkės, bet ir kitų Vyriausybės narių.

Dabar klausia O. Leiputė. Ruošiasi klausti A. Mazuronis. O. Leiputės nematome. Taigi A. Mazuronis. Ruošiasi V. Valkiūnas.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Gerbiama Ministre Pirmininke, iš tiesų keistas žanras, kai reikia klausti ko nors už tris savaites, už kurias jūs dirbote, tačiau vis dėlto per tas tris savaites jūs padarėte, na, ne vieną, bet vieną aš prisimenu dalyką, tai pasisakymą. Tokią kaip ir liniją užbrėžėte, kad ministrai privalo žinoti, kad su Seimu jie turi palaikyti ryšį. Tačiau tai, ką mes matėme šioje posėdžių salėje antradienį, kai sveikatos apsaugos ministras neatvyko pristatyti Privalomojo sveikatos draudimo fondo pakeitimo projekto, tuo metu kaip prioritetą pasirinko dalyvavimą kažkokioje tarptautinėje konferencijoje, skaitymą 15 minučių kalbos, mano galva, netelpa visiškai į tuos rėmus, kuriuos jūs užbrėžėte Vyriausybės formavimo pradžioje. Ar jūs tenkina toks ministro elgesys?

Antra klausimo dalis. Ar nemanote, kadangi ministras visur viceministrę... kaip pasakius, nesaugo jos nuo pandeminės situacijos, kurią jis čia minėjo kaip pagrindinę priežastį nedalyvavimo, galbūt būtų geras variantas viceministrę pakeisti su ministru vietomis. Viceministrę padaryti ministre, o ministrą padaryti viceministru?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Žiūrėkite, gerbiamas Andriau, man atrodo, kad jau niekam nėra paslaptis ir aš nepasakysiu čia jums kokios nors labai didelės naujienos, kad aš Seimą kaip instituciją labai gerbiu. Kai pati buvau ministrė, nepaisydama to, kad ne visada man būdavo labai malonu, ypač opozicinėse frakcijose, dalyvauti ar komitetų posėdžiuose ne visą laiką pavykdavo viską suderinti, bet pagal galimybes aš stengdavausi Seime lankytis visada pati, nes manau, kad tai yra svarbu.

Bet, kita vertus, mes taip pat turime būti ir objektyvūs. Ministras turi ir daugiau funkcijų, bet kuris ministras, negu tik būti Seime tada, kai yra svarstomas vienas ar kitas klausimas. Juoba kad buvo Vyriausybės įgaliojimas viceministrei dalyvauti ir pristatyti biudžetą. Tas buvo suformuluotas nutarime, ministrui negalint.

Antras dalykas yra tas, kad Sveikatos draudimo fondo biudžeto pakeitimas tikrai yra, na, pasakyčiau, kosmetinis, palyginti su visais kitais biudžetų pakeitimais. Aš suprantu jūsų norą matyti ministrą Seime kiekvieną mielą dieną ir jam užduoti daug klausimų. Bet manau, kad ministrui irgi tenka, bet kuriam ministrui, aš neturiu specifiškai mintyje pono A. Dulkio, bet manau, kad bet kuriam ministrui tikrai tenka derinti daug dalykų. Tarp tų dalykų taip pat yra ir tam tikri tarptautiniai įsipareigojimai, tarptautiniai renginiai, kuriuose žmonėms tenka dalyvauti. Jeigu jau yra viceministrai, kuriuos leidžia Statutas įgalioti pateikti įstatymo projektus, tai, matyt, kad tai nėra didžiausia gyvenimo problema, mano nuomone. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Valkiūnas. Ruošiasi J. Razma.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, dėl ko aš išgyvenu ir jūs turbūt išgyvenate, neišgirdau iš jūsų, kiek rimtai pasiruošę, jeigu šis virusas mutuos ar susiformuos kitas? Aprašo, pasigendu veiksmų plano, kaip elgtis tokiu atveju, kad nesikartotų chaosas ir sutrikimas ir buvusios Vyriausybės, ir jūsų, toks buksavimas. Kaip sako darbo saugos specialistai – visos instrukcijos rašytos krauju. Šiuo atveju tai tūkstančių nekaltų, ne laiku mirusių mūsų piliečių netekimu. Ar turite tokius aprašus, ar mažu vis pradėdate su kitomis Vyriausybėmis, kaip mes elgsimės? Šiuo modeliu, mano nuomone, kas buvo padaryta buvusios Vyriausybės

bės, tai būtų mūsų gyventojų likę 30–40 %, jeigu virusas būtų piktesnis, nes į šį procesą reikia labai rimtai žiūrėti. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Čia yra daug klausimų vienoje vietoje arba daug problemų, kurių dalis yra ilgesnio laikotarpio, o kita dalis yra trumpesnio laikotarpio. Viena iš tokių didesnių bėdų, su kuria susidūrėme ne tik mes, bet ir visas pasaulis, tai įsitikinimas, kad mes su infekcijomis daugiau ar mažiau esame susitvarkę ir tai yra kažkokia praeitis. Akivaizdu, kad tai nėra praeitis, ir tada pasirodė, kad ir infrastruktūra yra nepritaikyta, ir daug visų kitų dalykų. Tai iš šitų pamokų tikrai mokomės. Štai iš šitos bangos, iš antros bangos atvejų jau buvo matyti visiškai kitos mūsų sveikatos sistemos galimybės, kad ir koks jai labai didelis krūvis tikrai tenka, bet, pavyzdžiui, prisitaikyti ir atidaryti papildomas lovas. Taip, problema yra, kad žmonės, kurie nori gauti kitą sveikatos pagalbą, jos negauna, nes iš jų tiesiog atimami pajėgumai tiek personalo, tiek fizinės infrastruktūros požiūriu. Tai kažkaip taip operatyviniu lygmeniu reaguoti tikrai esame išmokę geriau. Įdarbinome naujus įrankius, tarkime, tą pačią sekoskaitą, tikrai sekame tas mutacijas, informaciją gauname labai greitai, jau ne vėluodami, kad kažkur yra atsiradusių kažkokių naujovių.

Bet aš vis dėlto pripažindama pagrindą kritikai dėl veiksmų ir buvusios Vyriausybės, ir mūsų Vyriausybės, norėčiau pasakyti, kad, mano supratimu, esminis skirtumas, kuris yra dabar, nuo buvusio laikotarpio, yra vis dėlto skiepai ir tai, kad skiepų gamintojai yra pasirenkę pritaikyti ir pačius skiepus pagal virusų mutacijas, o kai kurie iš skiepų yra technologiškai pritaikomi ir gamintojai išipareigoję tai daryti. Tai, kad mes turime skiepus, tai, kad mes galime tokiu būdu kontroliuoti pandemiją, manau, yra labai svarbus mokslo pasiekimas. Dabar statistika kalba pati už save. Iš tų dabartinių, dabar mirštančių žmonių, tarp kurių, deja, yra daug garbingo amžiaus žmonių, kurie galėjo būti paskiepyti, absoliučiai didžioji dalis yra tie žmonės, kurie arba atsisakė skiepo, ar juos galbūt atkalbėjo artimieji, ar dėl kažkokių kitų aplinkybių jie nebuvo paskiepyti. Jeigu taip nebūtų buvę, tai labai tikėtina, kad didelė dalis jų ir dabar būtų gyvi.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Razma. Ruošiasi V. Mitalas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Leisiu pailsėti premjerei, paklausiu finansų ministrės. Praėjusios kadencijos metų pabaigoje, atrodo, mes visi vieningai tvirtinome, kad buvusios Vyriausybės pinigų skirstymas kartais net protokoliniiais Vyriausybės nutarimais, nepakeitus biudžeto, yra neteisėtas. Jūs atėjusi, matyt, radote ir galite tiksliau pasakyti, kokia yra tokio skirstymo apimtis, kuri neatspindėjo praėjusių metų biudžete, ir ką su tuo darysite, jeigu iš tikrųjų reikia traktuoti, kad tai yra neteisėti pinigų skirstymai, bet jie padaryti?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Ką mes ne kartą esame turbūt sakę, kad buvusi Vyriausybė pasirinko būdą, kai padidinamas skolinimosi limitas ir tada visos išlaidos yra daromos Vyriausybės nutarimais. Buvo išleista per 3 mlrd. eurų, virš 3 mlrd. eurų. Dalis tų išlaidų yra susijusi su koronaviruso valdymu tiesiogine prasme, kaip kad mes ją įsivaizduojame, tai yra sveikatos apsaugos išlaidos, socialinės apsaugos išlaidos, tačiau pusė tų pinigų yra skirta vadinamajai ekonomikai skatinti, ir tikrai didelė dalis tų išlaidų mažai ką bendra turi su tiesioginiu pandemijos valdymu. Aš tikrai tikiu, kad baimės akys buvo didelės ir noras skatinti ekonomiką taip pat buvo didelis, dalis tų išlaidų yra vienkartinės išmokos gyventojams, bet taip pat yra labai keistų pavyzdžių, kai pagal pateiktą projektų sąrašą yra finansuojami tokie keisti objektai kaip jūsų mylimame Plungės rajone esanti pirtelė, rekonstruojama į stoginę. *(Juokas salėje)*

J. RAZMA (TS-LKDF). Reikės išsiaiškinti, kur tai yra. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Mitalas. Ruošiasi T. Tomilinas.

V. MITALAS (LF). Dėkoju. Labai ačiū už ataskaitos pristatymą. Man atrodo, kad ne tik pati ataskaita, bet ir tai, kad joje, kalbant apie svarbiausius darbus, apie tai, kam Vyriausybė kadencijos metu skirs prioritetą, yra įvardintos net dvi švietimo reformos, dvi didelės programos, yra labai gera žinia. Tai bendrojo ugdymo kokybei gerinti Tūkstantmečio mokyklų programa, nors man gal geriau skambėtų tūkstantmečio programa mokykloms, ir „EdTech“ skaitmeninei transformacijai skirtas dėmesys.

Aš norėčiau paklausti dėl trečio labai svarbaus dalyko, tai yra mokytojų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo. Man atrodo, kad dabartinė sistema tikrai yra apgriuvusi. Ar Vyriausybė supran-

ta mokytojų kvalifikacijos tobulinimą ir rengimą kaip šių dviejų prioritetinių reformų dalį, ar bandys turėti atskirą projektą tam, kad pagerintų situaciją, kaip Lietuvoje yra rengiami ir tobulinami pedagogai.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš gal pradėsiu, o Jurgita mane papildys, jeigu taip tinka. Čia yra įvardinti tie penki projektai, kurie yra jau mano asmeninis strateginis portfelis, jeigu galima taip pasakyti, tačiau ministrai turi dar ir savo strateginius portfelius. Švietimo ministrė su pedagogų darbo sąlygomis ir kvalifikacija, ir kompetencijomis, ir skaitmeniniu raštingumu susijusį atskirą projektą taip pat turi, ir manau, kad galės plačiau pristatyti. Mes galime turėti geriausius pastatus ir geriausią įrangą, moderniausias laboratorijas ir šauniausius stadioneus prie mokyklų, bet aki-vaizdu, kad mokinį ugdo ne tiek materiali aplinka, kiek žmonės, kurie perduoda žinias, gebėjimus, kompetencijas ir ugdo mokymo proceso metu. Žinoma, tai yra mokytojai. Jurgita, aš paprasčiau papildyti iš savo pusės.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui už klausimą, tikrai geras klausimas. Taip, mes turime kelis papildomus projektus ir vienas iš jų yra projektas „Mokytojas pirmiausia“. Jį sudaro trys dalys, tai yra motyvacijos programa, nacionalinė kompetencijų stiprinimo ir perkvalifikavimo programa ir pedagogų rengimo centrai. Tai yra tokios trys pagrindinės dalys, kur yra mūsų fokusas. Na, tikrai suprantame, ką ir premjerė sakė, jeigu neturėsime stiprių mokytojų ir jeigu darbo vieta bus nepatraukli, tai visa tai, ką mes planuotume, ar ugdymo turinio pertvarką, ar vidurinio ugdymo modelio keitimą, liks tik popieriuje. Tai tikrai turime ir fokusuojamės kaip į savo prioritetą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia T. Tomilinas. Ruošiasi K. Vilkauskas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiama premjere, dėkoju už įvertinimą opozicijos indėlio į postkovidinių projektų rengimą. Kad ir kaip būtų, man visų pirma praeita kadencija asocijuojasi su nelygybės mažinimo epocha. Nuo 7 iki 6 kartų pajamų atotrūkį pavyko sumažinti su visais niuansais ir su visomis išnašomis, ir Šveiko istorijomis, ir panašiai. Iš jūsų ir rinkiminių, ir dabartinių pareiškimų galima šiek tiek išvelgti to noro toliau mažinti nelygybę ir laikytis to kurso, kurį pradėjo buvusi Vyriausybė, bet vis dar kalbate užuominomis ir vis dar... Pavyzdžiui, Prezidentas yra daug konkretesnis su savo gerovės valstybės vizija.

Taigi hipotetiškai, jeigu jūs iš tiesų taptumėte Europos Vadovų Tarybos nare, kokių 2–3 žingsnių nedelsdama imtumėtės Europos Sąjungos lygiu ekonominės, finansų, socialinėse srityje, kad tą nelygybę Europos mastu mažintumėte? Kaip žinome, sprendimai ten priimami itin lėtai ir sudėtingai, todėl tas bendras pilstymas nelabai ką pakeičia. Konkretios idėjos tuo lygiu reikalingos čia ir dabar, kad turėtų šansą būti įgyvendintos. Mes daug girdėjome priekaištų Prezidentui uždaruose posėdžiuose, bet aš nematau, negirdžiu kitos pusės, ką jūs siūlote kitaip daryti?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Nelabai supratau, ar čia klausimas apie Prezidentą, ar čia klausimas apie Vyriausybės ataskaitą, bet aš noriu jums priminti, gerbiamas kolega, kad 2020 metais Respublikos Prezidentas siūlė mažinti gyventojų pajamų mokesčio tarifą, darbo pajamų. Jūs tam nepritarėte ir mes, beje, jus palaikėme, nes tikrai, manau, tai buvo tas sprendimas, kurio nereikėjo daryti.

Dar daugiau. Aš manau, kad po 2020 metų ir po tų išlaidų, kurios buvo padarytos, mes pamatysime pablogėjusį pajamų nelygybės vaizdą ir padidėjusį skirtumą. Ir tai bus pirma krizė Lietuvos Respublikos istorijoje, kai per krizę pajamų nelygybė nesumažės. Visada būdavo (jūs tai puikiai žinote), kad Lietuvoje pajamų nelygybė sumažėdavo per krizę, o skirtumas tarp pajamų sumažėdavo iki maždaug penkių kartų. Vėliau, ekonomikai pradėjus augti, ta nelygybė iš karto pradėdavo didėti, nes žmonėms, kuriems sekasi geriau, sekasi geriau greičiau negu tiems, kuriems sekasi blogiau. Tokia yra mūsų ekonomikos realybė.

Kas gali šiuos klausimus spręsti? Šiuos klausimus gali spręsti ne Europos Vadovų Taryba ir gerovės valstybės Lietuvoje Europos Vadovų Taryba nei kurs, nei sukurs. Tuo labiau kad pasaulio kontekste Lietuva yra gerovės valstybė ir jūs tai puikiai žinote. Pasaulyje yra turbūt virš 150 šalių, kurios pavydėtų jums gerovės nepaisant visų problemų, kurias mes turime.

Išmokos ir mokesčiai yra labai paprastas instrumentas. Nėra kitų instrumentų. Plius, žinoma, tos viešosios paslaugos, kurios užtikrina žmonių galimybes ilguoju laikotarpiu: ar tai būtų švietimo sistema, ar tai būtų darbo rinkos priemonės, kurios yra reikalingos grupėms, kurios yra

didelėje atskirtyje nuo darbo rinkos. Čia aš turiu mintyje vienišas mamų su vaikais, neįgaliuosius. Jūs puikiai žinote, kad tai yra tos grupės, kurios yra labiau pažeidžiamos, jų rodikliai yra gerokai prastesni negu kad, tarkim, šalies vidurkis santykinio skurdo ar pajamų, ar įdarbinimo ir kitais požymiais. Čia yra mobilumas, kuris kuriamas taip pat ir Europos Sąjungos paramos pinigais. Būtent dabar per vadinamąją naujos kartos planą viena iš sąlygų, kurią Komisija įtraukė į derybas, yra šaliai skirtų rekomendacijų įgyvendinimas.

Labai tikiuosi talkos, kad mes tas šaliai skirtas rekomendacijas, tarp kurių yra ir pajamų nelygybė, ir mokesčių, ir išmokų sistema, galėsime Seime įgyvendinti.

PIRMININKAS. Ačiū už geras žinias tiek klausiančiojo, tiek atsakančiosios.

Klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi I. Kačinskaitė-Urbonienė.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama premjere, jūsų ataskaitoje, įdėmiai klausant, ne tiek ir daug skambėjo apie kultūrą. Bet aš turėčiau tokį konkretesnę klausimą dėl Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo, kuriame prieš keletą metų buvo per 4 mln. eurų, dabar liko 2 mln. eurų. Iš tikrųjų vietinė regioninė žiniasklaida tikrai turi galimybę pasiekti daugiau mūsų piliečių ir juos tinkamai informuoti. Sveikatos apsaugos ministerija dėl viešinimo paskelbė konkursą ir buvo skirta lėšų – netoli 1 mln. eurų. Jos galėjo tekti vietinei žiniasklaidai teikti informaciją piliečiams apie COVID-19, tikslesnę informaciją. Ar nemanote, kad reikėtų irgi didesnę dėmesį skirti tiek kultūrai kituose fonduose, tiek būtent šito fondo didinimui? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Čia turbūt truputį painiava yra įvykusi, nes yra skirtingi fondai. Yra Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, kurio reguliavimas ir veiklos skaidrinimas yra vienas iš mūsų sutartų su Kultūros komitetu prioritetų. Manau, kad Seime tikrai ta diskusija vyks ir reikėtų tam fondui vis dėlto judėti link Kultūros tarybos ar panašių institucijų veiklos standartų. Tuomet, be jokios abejonės, būtų turbūt ir paprasčiau, ir drąsiau tam fondui planuoti didesnes lėšas. Bet čia galbūt yra šio toks vištos ir kiaušinio fenomenas ir tikrai, manau, labai reikia fondo valdymo pokyčių, nes aš laikausi nuostatos, kad demokratija kainuoja ir kainuoja turėti stiprią regioninę žiniasklaidą, kultūrinę žiniasklaidą ir tiesiog nuomonių pliuralizmą. Tam yra skirtas Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas.

Ką jūs kalbate, aš spėju, kad jūs kalbate apie Visuomenės sveikatos fondą ir ten numatytas priemones, nes Sveikatos apsaugos ministerija tikrai neskirsto Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo lėšų. Žiniasklaidos galimybės dalyvauti įvairiuose viešinimo projektuose yra šiek tiek platesnės nei tas Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, nes yra ir viešinimo priemonės, kurias įgyvendina atskiros institucijos, ir Europos Sąjungos, ir pandemijos metu. Tikrai skyrėme ypač vakcinavimo kampanijai gana ženkliai papildomas lėšas, į kurias, be jokios abejonės, taip pat pretenduoja ir regioninė žiniasklaida ir taip pat gali informuoti apie vakcinaciją, apie skiepimą, teikti kompetentingų medikų profesionalius atsakymus į klausimus, kurių žmonėms kyla. Tikrai tų priemonių yra, mano nuomone, ir dabar nemažai. Ar jų reikia daugiau, tikrai galime diskutuoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Turėtų klausti I. Kačinskaitė-Urbonienė, bet nematau jos salėje. Klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi M. Lingė.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, ko gero, sutiksime su manimi, aš nelabai suprantu, koks čia klausimų ir atsakymų vakarėlis ir koks čia žanras? Kadangi abu esame finansininkai, ko gero, suprantame, kada tu teiki ataskaitą, tai teiki ataskaitą už praėjusius metus, tiek įmonei, tai jūs ir turėtumėte kalbėti apie tai, kas buvo 2020 metais, už buvusią Vyriausybę ir kalbėti už savo vadinamąsias tik 27 dienas. Dabar aš klausau, ką jūs planuojate daryti ir panašiai. Čia juk nėra Vyriausybės programos pristatymas, tikslų įgyvendinimas arba priemonės. Tai vienas dalykas.

Kitas dalykas. Vis dėlto jūs gal sutinkate, kad šitas nesąmones reikėtų galų gale panaikinti – Vyriausybės ataskaitų teikimą. Jeigu prisiekia nauja Vyriausybė, ypač po rinkimų, tai buvusi Vyriausybė, išeidama iš daugumos, taip ūkiškai pasakysiu, prieš duodama priesaiką naujai Vyriausybei, lapkričio mėnesį pateiktą ataskaitą, ką jinai nuveikė per tuos likusius 11 mėnesių. Kaip žiūrėti į šitą dalyką?

Ir jeigu galite, 4–5 punktais įvardinkite, ką buvusi Vyriausybė padarė pozityvaus, gero, ką iš tikrųjų jūsų matote kaip teštiną, būtiną ir reikalingą?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Atsakysiu į antrą klausimą. Tikrai 4–5 punktais nevardinsiu, nes tai, kad dauguma sprendimų galioja ir toliau vykdomi, matyt, reiškia, jog mes manome, kad jie yra pagrįsti. Aš noriu jums priminti, kolega, kad ir praėjusioje kadencijoje turbūt 90 % sprendimų, kuriuos atnešdavo Vyriausybė, priimdavome daugiau mažiau bendru sutarimu. Tai čia 4–5 aš iš jų tikrai nerankiosiu. Buvo sprendimų, kuriuos kritikavau, buvo sprendimų, kurie, nepaisant to, kad juos kritikavau, buvo įgyvendinti ir nuėjo taip toli, kad jų keitimas dabar jau turėtų didesnius kaštus negu naudą, ir net ne politinius kaštus, kad čia kas nors bus nepopuliarus, o tiesiog per didelius kitus prisitaikymo kaštus ir dėl to to nereikia daryti.

Bet kalbant apie ataskaitą, žinote, mes diskutavome turbūt prie Strateginio valdymo įstatymo ir manau, kad kai tas pokytis bus įgyvendintas, tos logikos atsiras daugiau, kad metinė ataskaita bus sukabinta su biudžeto vykdymo ataskaitomis. Tada galima atsiskaityti labai aiškiai. Yra biudžetas, kuris buvo numatytas tam tikriems tikslams, ir mes kaip įmonėje atsiskaitome, ar tuos tikslus pasiekėme, ar nepasiekėme. Galbūt tada ir tas pereinamasis laikotarpis pasidarys jau ne toks svarbus, nes pati atskaitomybė remsis objektyvia bazine informacija.

Dabar biudžeto vykdymo apyskaitos yra sau, ateina kada nors paaudituotos, o Vyriausybės veiklos ataskaita yra, kaip sakė viename filme: mes niekada nesužinotume, kaip gerai gyvename, jeigu ne Vyriausybės ataskaita. Tas žanras iš tikrųjų turėtų pasibaigti tada, kai bus įgyvendinti Strateginio valdymo įstatymo pokyčiai. Bus biudžetas ir bus atsiskaitymas už tai, kas už tą biudžetą padaryta. Manau, kad tada daug tų klausimų bus, matyt, paprastesni. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Tik noriu priminti, kad pagal Statutą kartu su ataskaita turi būti aptarti ir artimiausio laikotarpio prioritetai. Čia citata iš 207 straipsnio 1 dalies. Klausia M. Lingė. Ruošiasi R. Šarknickas.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Iš tiesų noriu pradėti nuo užjautos. Iš tiesų, premjere, jums tenka nepavydėtina situacija atsakinėti ir atsiskaityti už buvusią Vyriausybę. Jūs turėtumėte visą teisę atsakyti bent jau į kas dvyliką klausimą, o šalia savęs pasisodinti premjerą S. Skvernelį, kad talkintų. Iš kitos pusės dar galėtų atsisėsti ir padėti Respublikos Prezidentas atsakyti į vieną kitą klausimą.

Bent jau atrodo, kad iniciatyvos ir kai kurie įsipareigojimai tikrai ateina iš Vyriausybės kompetencijos, kad ir žiūrint į tai, kaip jūs ataskaitoje projektuojate, pavyzdžiui, 2030 metų perspektyvą, užimtumo padėtį Lietuvoje. Vyriausybė iki 2030 metų numatė 75 %, Prezidentas Porto suvažiavime, spręsdamas socialinius klausimus, prisiėmė atsakomybę pakelti iki 78 %. Tai skirtumai tokie susidaro. Tikrai būtų galima tuos skirtumus išsiryškinti, jeigu jau mes turime dvi vyriausybės ir du premjerus.

Bet pereinu prie rimtesnės klausimo dalies. Iš tiesų man patiko jūsų kūrybingas pasižiūrėjimas į šį žanrą ir išėjimas iš situacijos, kai jūs pateikėte iki 2030 metų valstybės prognozinę ateitį. Tai man tiesiog toks paprastas momentas. Ten yra optimizmo dėl šalies gyventojų išaugimo, bent jau apie 100 tūkst. iki 2030 metų. Sakykite, kas teiktų tokio pagrindo? Ir kita klausimo trumpa dalis, ar iš tiesų turėsime optimizmo ir perspektyvos, kad BVP socialinei apsaugai... mažės atotrūkis tarp Europos Sąjungos ir mūsų dabar skiriamos BVP dalies?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Atsakysiu, pradėdama nuo antro klausimo. Man visą laiką labai didelį suglumimą kelia diskusijos, kad reikia vienai ar kitai sričiai skirti nuo BVP tiek, kiek vidutiniškai skiria Europos Sąjunga, kai mūsų pajamos nuo BVP, biudžeto pajamos, turiu mintyje, nuo Europos Sąjungos vidurkio skiriasi maždaug ketvirtadaliu. Neveikia taip matematika. Jeigu mes jau net pajamų vidurkio nepasiekiamo, tai išlaidų vidurkį mes galime pasiekti tik finansuodami vieną sritį labiau kitos srities sąskaita, o ne kelias svarbias sritis finansuodami arti Europos Sąjungos vidurkio. Tiesiog taip nebūna.

Dabar kalbant apie 2020–2030 metų strategiją, kuri buvo Seimo patvirtina, tai išties čia labiau toks galbūt pateiktas žvilgsnis, kokie buvo tada užsibrėžti tikslai ir ką mes dabar iš tikrųjų matome, tai yra kiek mes esame arti tų tikslų, kuriuos susiprojektavome prieš beveik dešimt me-

tų strategijoje iki 2030 metų, Nacionalinėje pažangos programoje, XVII Vyriausybė buvo susiplanavusi ir mes atitinkamai planuojame.

Faktas, kad per tą laiką gyvenimas tikrai nubėgo gana toli į priekį, ir demografinės tendencijos duoda labai nevienareikšmišką vaizdą. Mes turėjome ilgesnį laiką tarsi pozityvias migracijos tendencijas, nors labai aiškiai ir atviromis akimis turėjome matyti, kad nemaža dalimi tai vyksta atvykstančių kitų šalių piliečių sąskaita. Gerai, kad žmonės renkasi Lietuvą kaip tinkamą vietą gyventi, tačiau mes tai taip pat turime matyti, nes tai kelia ir tam tikrus iššūkius, pavyzdžiui, infrastruktūros, socialinius, viešųjų paslaugų ir taip toliau, ir panašiai. Manau, taip pat gyvenimo trukmės ilginimo priemonės, ką mes esame užsibrėžę programoje, kad mes norėtume pasiekti ilgesnės gyvenimo trukmės, ypač vyrų, ilgesnės sveiko gyvenimo trukmės, kas yra susiję su sveikatos apsauga, tam tikrų ligų prevencija, tam tikrų mirčių priežasčių skaičiaus sumažinimu arba, tiksliau, mirčių dėl tam tikrų priežasčių, kurios Lietuvoje labai išsiskiria iš Europos Sąjungos vidurkio, kaip įmanoma didesniu mažinimu taikant prevenciją ir ankstyvą didesnių sveikatos problemų užkardymą.

Na, o jeigu mes kalbėsime apie gimstamumą, man atrodo, niekas neturi tokios didelės įtakos žmonių apsisprendimui gimdyti ir auginti vaikus, kaip saugi, prognozuojama aplinka ir tokios optimistinės tendencijos dėl šalies raidos. Tai tikrai norėčiau, kad Vyriausybė padarytų viską, kad tai sukurtų, bet apsisprendimas turėti vaikų ar neturėti ir kiek jų turėti vis dėlto yra pirmiausia kiekvienos šeimos apsisprendimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi E. Pupinis. Tiesa, dar norėčiau priminti, gerbiami kolegos, kad turėtumėte nepiktnaudžiauti suteikta galimybe kalbėti. Klausimui – viena minutė, atsakymui – dvi. Dažniausiai klausantieji užsimiršta, kad ne jie atsakinėja, o jie tik klausia.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Aš turiu klausimą dėl Tūkstantmečio mokyklos koncepcijos. Šiaip yra tam tikrų prieštaravimų iš mano pusės ir kolegų greičiausiai, ir vienas iš jų yra programos vizija. Kiekvienas Lietuvos vaikas turi galimybę mokytis šiuolaikiškoje ir atviroje mokykloje. Aš noriu paklausti, negi dabar ji nėra nei šiuolaikiška, nei atvira, nes labai daug programų yra įgyvendinama, kompetencijos, motyvacijos taip pat vykdomos, mokyklos renovuotos, erdvios, taikomos šiuolaikiškos mokymo programos ir panašiai. Pagal jūsų pristatytą koncepciją nemažai gimnazijų įsižeidė, kad negalės dalyvauti kartu su Tūkstantmečio mokykla, nes jos bus išskirtos. Jos tikrai reitingų lentelėse greičiausiai lenks net tas Tūkstantmečio mokyklas. Ačiū.

J. ŠIUOŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui už klausimą. Tikrai nėra ko įsižeisti, visos, kurios turi šiuolaikišką aplinką, gali džiaugtis ir didžiuliais, bet tikrai toli gražu ne visos mokyklos Lietuvoje turi šiuolaikišką aplinką. Aš jau minėjau tą labai iškalingą rodiklį, kad tik 27 % aštuntokų turi galimybę eksperimentuoti laboratorijose. Tai, man atrodo, jau vien šitas rodiklis parodo, kad mums toli gražu iki šiuolaikiškų mokyklų. Tik nedidelė dalis vaikų turi tokią galimybę chemiją ir fiziką mokytis ir iš praktinių laboratorinių darbų. Yra labai prastai atrodančių mokyklų ir vakar dieną kaip tik gavau nuotraukų net ir iš Vilniaus kai kurių mokyklų, kur atrodytų, kad situacija tikrai turėtų būti geresnė, bet vaizdas kai kur yra, žinokite, labai nekoks, jeigu čia apie vaizdą kalbame. Tai tikrai yra ką nuveikti ir tikrai nereikia toms mokykloms įsižeisti, mes labai džiaugiamės, kad jos šiuolaikinės, ir neabejoju, kad dauguma mokyklų yra atviros. Noriu, kad būtų tūkstantis tokių mokyklų Lietuvoje.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi K. Mažeika.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Šiandien susidaro įspūdis, kad mes svarstome ne praeitos Vyriausybės beveik visų metų ataskaitą, o naujos Vyriausybės programą. Norėčiau paklausti iš buvusios Vyriausybės veiklos. Plačiai nuskambėjo tam tikros sveikatos sistemos problemos, kai dingo dalis kovidui užsakytų prekių arba dingo kažkokios lėšos, tarpininkai ir taip toliau. Praeita dauguma būtų sudariusi komisiją, padariusi skandalą, tyrinėjusi ir nieko neradusi. Kaip vis dėlto tas procesas vyksta, norėtusi žinoti. Ar tikrai kažkas tuo domisi, ar taip viskas numirs ir visi žmonės galvos, kad ir nauja valdžia nieko neveikia ir struktūros nieko neveikia? Ar galima kokį nors atsakymą gauti, kad vis dėlto kažkas vyksta? Ačiū.

A. DULKYS. Jeigu galima, matyt, aš atsakysiu. Taip, visais šiais klausimais, susijusiais su praėjusiais metais, yra testavimo temos, įvairių priemonių temos. Dėl vieno jau iki šiai Vyriausybei ateinant buvo pradėti tam tikri tyrimai, o dėl kai kurių dalykų mes patys kreipėmės, kaip jau buvo informuota viešai, į Generalinę prokuratūrą. Tie oficialūs tyrimai yra pradėti. Savo ruožtu Sveikatos apsaugos ministerija turi savo vidaus kontrolės elementus ir dirbame šiais klausimais toliau. Tikiuosi, kad sulauksime tų atsakymų. Aišku, jie nebūna taip greitai, nes reikalai atrodo gana klampiai, kaip ir visa Lietuva atrodė praėjusiais metais dėl pandemijos labai klampiai, nes kovojome su pandemija neturėdami nei pakankamai testų, nei paruošę kokius nors testavimo algoritmus, nei mechanizmus. Matyt, toks ir rezultatas. Tikiuosi, atsakymai bus šiais metais.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika, tačiau aš jo salėje nematau. Klausia L. Kukuraitis. Ruošiasi G. Surplys.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėkoju ir jums, premjere, už tą bendradarbiavimo kultūrą, kurią socialinės apsaugos srityje mes turime, ypač šiais klausimais. Ir jums, ir socialinės apsaugos ir darbo ministrei norisi padėkoti.

Taip pat vertinu jūsų atsakymą dėl nelygybės, labai aiškiai išryškinote pažeidžiamų grupių įdarbinimo reikšmę. Tas pasiūlymas, kurį jūs paminėjote savo kalboje, kurį teikiame kartu su dalimi Seimo, taip pat ir valdančiaisiais, taupys dalį Užimtumo įstatymo lėšų.

Klausimas. Ar galima tikėtis, kad tos lėšos bus nukreiptos būtent į pažeidžiamiausių grupių įdarbinimą per aktyvias darbo rinkos priemones? Neretai girdėti iš regionų, kad neįgalieji nori įsidarbinti, bet šiuo metu nėra lėšų, tiesiog aktyvios darbo rinkos priemonės baigėsi ir jos tiktai po ketvirčio atsinaujina. Ar galima to tikėtis? Dėkui.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Norėčiau pasakyti, kad lėšų atviros darbo rinkos priemonėms buvome suplanavę šiais metais tiek, kiek jūs buvote suplanavę. Realiai biudžetas nebuvo tuo požiūriu keičiamas. Suprantama, kad čia ne visada galima ir tuos poreikius labai tiksliai numatyti, nes keičiasi, matyt, ir grupės, kurios kreipiasi. Ir pandemija, matyt, irgi turėjo savo poveikį kai kuriems žmonėms, kurie tarsis papildomai galėjo atsirasti šitose programose. Manau, kad jau tai, kas yra suplanuota biudžete Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, yra suplanuota. Jeigu mums pavyktų sutarti dėl kokių nors kitų sprendimų dėl tų lėšų paskirstymo tarp skirtingų priemonių, tai niekas tikrai nekeistų bendro finansinio voko, kuris yra ministerijai suplanuotas.

PIRMININKAS. Ačiū. Turėtų klausti G. Surplys, tačiau jo irgi nematau. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama Vyriausybė, šiandien premjerė daugiausia palietė dalykus, susijusius su pandemijos valdymu. Akivaizdu, kad tai reikia daryti, tačiau nė žodžio nebuvo pasakyta apie milijoną pasaulio lietuvių, gyvenančių išeivijoje.

Gerbiamas užsienio reikalų ministre, ar jūs galėtumėte atsakyti, ar tai reiškia, kad praėjusi Vyriausybė nutiesė teisingą kelią dirbant su pasaulio lietuviais? Turiu minty referendumą, apygardą ir daugelį kitų darbų, pilietybės sprendimą. Ar jūs keisite šitą kryptį?

Ir norėčiau išgirsti asmeninę premjerės nuomonę, nes mes ministrės nuomonę jau puikiai žinome dėl tų 150 švietimo institucijų, kurioms ateis 210 mln. Ar, jūsų nuomone, nebus atvirkščiai? Ar tikrai bus mažinama atskirtis, ar bus gerinama kokybė ir prieinamumas? Ar tai nesupriešins švietimo bendruomenės?

Šitoje programoje daug yra šnekama apie įtraukijį ugdymą. Gerbiama premjere, ar galima tikėtis, kad numatysite biudžete lėšų įtraukiojo ugdymo specialistams rengti trijuose pedagogų rengimo centruose? Taigi norėčiau, kad užsienio reikalų ministras atsakytų ir premjerė į antrąjį. Ačiū.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū. Užsienio reikalų ministras pasakys. Man atrodo, kad mes nuo pat pradžių, nuo savo darbo pradžios akcentavome, kad dalykų, kurie veikia, keisti nereikia ir, man atrodo, mes tai sėkmingai darome toliau. Iš to, kuo galime pasidžiaugti, yra tai, kad grįžtančiųjų į Lietuvą skaičius iš tikrųjų džiugina. Ir nesustoja džiuginti. Nepaisant, gal nepaisant ar dėl visų pastangų, kurios buvo įdėtos, žmonės renkasi į Lietuvą grįžti ir, manau, tai yra svarbiausias bet kurios Vyriausybės tikslas.

Dabar dėl to, ką galima keisti. Daugybinės pilietybės referendumas vis dėlto parodė tam tikrų organizavimo spragų. Nepaisant to, kad Seime turėjome gana platų sutarimą tarp opozicijos ir

valdančiųjų, vis dėlto ganėtinai vangiai buvo organizuotas pats procesas – nebuvo įtikinti pirmausia ne tiek užsienio lietuviai, kiek patys lietuviai Lietuvoje, kad svarbu turėti šį instrumentą. Iš šios sudėtingos situacijos, ko gero, reikia padaryti išvadas, sutelkti sutarimą taip pat ir naujoje kadencijoje ir užpildyti tas spragas, kurios galbūt buvo paliktos iš praeitos kadencijos. Kas veikia, nekeisime, kas neveikia – keisime.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Aš papildysiu atsakydama į savo klausimus, nes Gabrielius jau atsakė į viską, ką toje temoje būčiau galėjusi papildyti. Dėl įtraukiojo ugdymo. Jau šių metų biudžeto projekte, nepaisant priimto įstatymo tuo klausimu, nebuvo numatytos lėšos buvusios Vyriausybės, galbūt buvo tiesiog pražiūrėta ir nebuvo įtraukta į lėšų poreikį, tad mes tai numatėme biudžete, bet, kaip jūs teisingai paminėjote, yra labai didelė problema pačių specialistų, kurių mes neturime ir kurių mums reikia. Žinoma, jų rengimas yra labai svarbus dalykas, nes mes galime ką nori kalbėti apie įtraukųjį ugdymą, bet jeigu nėra kam jo įtraukti, nes nėra tam parengtų mokyklose žmonių, jų labai trūksta, tai kažin kokio čia įtraukimo ir nepasieksi niekaip kitaip, kaip tikrai ant popieriaus bus parašyta, kad jis toks turi būti. Žinoma, tam skirsime dėmesio ir bendrajame pedagogų rengimo kontekste, ir specifiskai turėdami mintyje, kad tai yra labai svarbus atskirties mažinimo aspektas.

O kalbant apie Tūkstantmečio mokyklas, ministrė jau atsakė, ir aš laikausi tos pačios nuomonės, kad tai nėra tai, kas yra skirta sukurti kažkokį elitinį mokyklų klubą, o likusias mokyklas palikti kokioje nors antroje lygoje. Kaip tik yra būdas sutarti su savivalda dėl mokyklų, kurios galėtų būti kaitos lyderiu visoje savivaldybėje arba didesniame regione, taip pat priversti ir kitas ugdymo įstaigas pasistiebt, turėti infrastruktūrą, tinkamą daugeliui vaikų naudotis, nes jokios kalbos apie kokias nors atrankas į tas mokyklas negali būti. Mano supratimu, dabartinėje sistemoje, kai mes turime prestižines valstybines mokyklas, nelygybės yra gerokai daugiau negu Tūkstantmečio gimnazijose.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, žiūriu į vieną lentelę, kuri yra jūsų ataskaitoje: bendrieji vizijos įgyvendinimo rodikliai, tai yra gyvenimo kokybės indeksas ir laimės indeksas. Kokių jūs matote klaidų, galbūt jų buvo ankstesnėje Vyriausybėje, praeitoje kadencijoje ir kaip jūs dabar darytumėte, kad tas laimės indeksas būtų ne plius 3, ne 15 vieta, o būtų, sakysime, 10 ar 8 vieta? Kokius jūs sau pagrindinius uždavinius keltumėte?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Man atrodo, žinote, kad labai sunku priversti žmogų būti laimingą, jeigu jis pats nenori būti laimingas. Kai tokiuose kompoziciniuose indeksuose (panašiai kaip *doing business* indeksai ar raidos indeksas, vadinamasis HDI) yra supinama labai daug sričių, kartais atrodo, kad vienoje srityje pasiekti progreso yra labai lengva ir yra labai aiškūs sprendimai. Bet yra ir kitokių sričių (pavyzdžiui, korupcijos suvokimas ar kokie nors panašūs klausimai), kurios veikia atmosferą ir žmonių įsitikinimą apie dalykus labiau negu patys dalykai. Imkime tą patį korupcijos suvokimo indeksą, tai juk nėra korupcijos indeksas. Tai yra taip, kaip žmonėms atrodo. Arba šešėlio, tarkime, suvokimo indeksas, tai yra įsivaizdavimas, kažkuria prasme viešosios erdvės reflektavimas. Todėl dažnai būna, kai mes vėliau jau turime kažkokius faktinius tyrimus, faktiniai tyrimai rodo gerokai geresnę situaciją, negu rodo įvairūs indeksai. Bet skirtumas tarp šitų dviejų laiko taškų paprastai gali būti ir dešimt metų. Tai, kad šiandien sužinosime, jog prieš dešimt metų šešėlis buvo perpus mažesnis negu prieš dešimt metų žmonėms atrodė, šiandien ne labai guodžia. Apie tai vis tiek reikia kalbėti, kad tuose susintetintuose rodikliuose yra labai daug minkštų ir labai sunkiai apčiuopiamų dalykų.

Žinote, man asmeniškai labai priimtinas požiūris, kaip žmonės įsivaizduoja laimę. Mes vis dėlto dar daug turime laimės sąsajos su materialiu gyvenimu, su kažkokia geroje, su daiktų turėjimu ir su kažkokio didelio noro sau užsibrėžimu. Kai to noro nepavyksta pasiekti, tuomet iš to atsiranda kažkokios didelės frustracijos, įtampa ir bloga savijauta.

Aš šiaip esu šalininkė skandinavams būdingo požiūrio į laimę, kai tavo poreikiai ir tavo slenkstis kažkokio pasitenkinimo yra tiesiog kaip įmanoma labiau suderintas su galimybėmis, ir ne menkinant save, o kažkaip paprasčiau žiūrint kartais į ne vieną dalyką ir neprievartaujant savęs siekti kažko, kas tau yra nepriimtina, atgrasu ir nemalonu.

Man atrodo, kad mūsų gyvenime dar tos tokios kovos ir kažkokios agresijos yra labai daug ir ji tiesiog tokią prastą savijautą skatina. Aš manau, kad po pandemijos globaliai pasaulyje bus daug problemų dėl visuomenės psichinės savijautos ir tam reikės skirti labai daug dėmesio, tą ir Sveikatos apsaugos ministerija planuoja, nes karantinai, apribojimai ir kažkokie įprasto gyvenimo pasikeitimai automatiškai koki nors laimės pojūtį papildomai galbūt suteikia žmonėms, kurie yra intravertai, ir jiems puikiai tinka toks gyvenimas, o kitiems tai kelia didelį stresą.

Žinokite, aš negaliu pasakyti. Aš pati žinau, kaip aš sugebu jaustis laiminga. Aš taip ir sugebu jaustis laiminga galvodama, kad nėra gyvenime tikslas turėti kuo geresnį automobilį, kuo didesnę namą ar kokie kiti labai dideli materialūs pasiekimai. Svarbu geras santykis su savimi ir su aplinka ir tai turbūt verčia truputėlį kitaip reaguoti į daugelį išorės dirgiklių. Bet tai nėra labai lengvai padaromi dalykai, nes jie tam tikra prasme reikalauja galbūt mažesnio ambicingumo. Nesakysiu, kad mažiau ambicijos, bet mažesnio ambicingumo ir mažesnio įtampos kėlimo visų pirma sau. Norėčiau, kad mes tiesiog mažiau keltume įtampos.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama Ministrė Pirmininke. Visi norintys Seimo nariai jūsų paklausė. Linkime Vyriausybei toliau dirbti ir įgyvendinti savo užsibrėžtus prioritetus. O Lietuvai linkime, kad tas planas būtų įvykdytas ir, svarbiausia, kad pandemija būtų suvaldyta, mūsų gerovės indeksas ne sumenkėtų, o atvirkščiai – padidėtų.

Taigi diskusiją dėl Vyriausybės metinės veiklos ataskaitos planuojama rengti birželio 8 dieną, prieš tai ataskaitą turėtų apsvarstyti visi Seimo komitetai. Galime pritarti bendru sutarimu dėl datos? Ačiū, pritarta. Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitos svarstymas baigtas.

15.24 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5358(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Švietimo įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5358(2). Kviečiame pranešėją E. Pupinį.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Komitetas svarstė projektą.

PIRMININKAS. Gerbiamas pranešėjau, gal iš karto pradėkime nuo 1 straipsnio.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų Teisės departamentas komitetui pateikė pastabą. Į pastabą beveik atsižvelgta, nes buvos suabejota, ar šis įstatymas dera su to paties įstatymo 15 straipsnio 3 dalimi, kur parašyta, kad neformaliojo vaikų švietimo ir formaliojo švietimo programas vykdančios mokyklos yra priskiriamos atitinkamoms grupėms arba tam tikro tipo švietimo mokykloms. Iš tikrųjų yra įrašyti STEAM'ai į įstatymą. Na, jie eina kaip atskira grupė. Todėl šiek tiek pakeitėme redakciją, kur yra parašyta, kad pagal švietimo, sporto ir mokslo ministro patvirtintą gamtamokslio, technologinio, inžinerinio, matematinio ugdymo atviros prieigos centro veiklos aprašą veiklą vykdančios švietimo įstaigos. Iš tikrųjų įstatyme gana aiškiai reglamentuota, kad tai kitokia įstaiga, kuri galės užsiimti formalųjį švietimą papildančiu ugdymu.

PIRMININKAS. Taigi, gerbiamasis pranešėjau, Teisės departamento pastabai dėl 1 straipsnio jūs pritariate iš dalies, komitetas pritaria iš dalies. Ar galime pritarti, gerbiami kolegos, bendru sutarimu? Galime. Galime pritarti 1 straipsniui? Pritariame bendru sutarimu.

2 straipsnis. Dėl jo taip pat yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašau pakomentuoti.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Buvo pateikta pastaba, ji redakcinio pobūdžio, kad tvarką tvirtina ne Švietimo, sporto ir mokslo ministerija, o ministras. Pataisėme tai.

PIRMININKAS. Aišku, pritarta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir visam 2 straipsniui galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Motyvai. E. Pupinis kalba už.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų tai yra antras įstatymas, kuris taip pat buvo pateiktas praeitą kadenciją. Lygia greta jis atsirado iš esmės dėl to, kad keitėme Krašto apsaugos įstatymą norėdami išplėsti skaičių dalyvių, kurie atliks formalųjį švietimą papildančio ugdymo funkciją. Iš tiesų šiuo metu atsiras ir galimybė, kaip ir įrašyta programoje, kitiems daly-

viams. Aišku, kai kas sakys, kad galima daugiau atverti vartus, priimti dar daugiau dalyvių, tačiau finansinės galimybės yra tokios, kokios yra. Galbūt ateityje galėsime svarstyti, kad formalioju švietimu galės užsiimti ir daugiau subjektų, kurie užsiims ir kitomis veiklomis.

Turbūt nemažai veiklų gali vykdyti jaunimas, dalyvaujantis savo veiklose per neformalųjį krepšėlį, kuriam yra numatyta lėšų ir ne tokie griežti reikalavimai. Jaunuolis gali eiti į būrelį, ten dalyvauti, atsibodus išeiti, eiti į kitą būrelį. Kur jis eina, ten nusineša savo krepšėlį. Formalųjį švietimą papildančio ugdymo programos yra gana griežtos. Jos yra netgi ketverių metų. Asmeniui, užsiimančiam tam tikra popamokine veikla, yra gana sudėtinga. Tačiau tos programos naudojamoms gražiems tikslams – plėsti savo akiratį, mokytis ir formuoti muzikos, dailės įgūdžius. Iš tiesų po tų programų nemažai pasirenka profesionalaus meno veikėjo kelią.

Manyčiau, kad išsaugodami tą sistemą mes net negalėtume šiuo metu plačiau atverti vartų. Siūlau pritarti tam įstatymo projektui, kuris komitete yra suderintas ir už jį yra balsuota. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš. Kalba I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Na, iš tiesų mes jau prieš tai lyg su ponu Edmundu apsikeitėme motyvais už ir prieš, kalbėdami apskritai apie Krašto apsaugos įstatymo projekto pakeitimą. Na, kadangi dabar eina grynai Švietimo įstatymo 15 straipsnio pakeitimas, noriu dar kartą, jau turbūt trečią kartą, atkreipti kolegų dėmesį.

Išgirdau šokią tokią manipuliaciją, neva šis pakeitimas, projektas, buvo pateiktas praeitoje kadencijoje. Taip, gerbiamas akademikas E. Jovaiša iš tiesų pateikė šio straipsnio pakeitimą. Juo siūlė plačiai atverti formalųjį švietimą papildančio ugdymo galimybes, kad tą formalųjį ugdymą papildantis ugdymas galėtų būti teikiamas įvairiose srityse, ne tik inžinerinio, matematinio ugdymo, kaip dabar yra numatyta, srityse naudojant STEAM infrastruktūrą. Maža to, yra sukurta galimybė aukštosioms mokykloms teikti formalųjį švietimą papildantį ugdymą, bet, kaip mes visi žinome, tiek STEAM centrai, tiek aukštosios mokyklos yra sukoncentruotos didžiuosiuose miestuose, o mažuose miesteliuose, kaimiškuose rajonuose mes šiuo įstatymu net nesudarome galimybės pagal Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos griežtus aprašus pradėti kurti įvairioms kitoms formalųjį švietimą papildančioms ugdymo programoms. Todėl man labai gaila, kad mes daugiau negu pusę Lietuvos vaikų dar kartelį nustumiame į šalį ir parodome jiems jų vietą nesudarydami vienodų sąlygų gauti kokybišką formalųjį švietimą papildantį ugdymą. Agituojau balsuoti prieš ir tikrai pažiūrėti, kad toks įstatymo pakeitimas nėra tinkamas šiandieniam kontekste.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų už kalba V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Tiesiog žaviuosi ponios Ievos ištis tokiais retoriniais sugebėjimais, kur lygioje vietoje yra sudrumsčiamas vanduo ir taip įtaigiai kalbama, kad net galima patikėti. Ištis akademikas E. Jovaiša praeitoje kadencijoje teikė tą pasiūlymą, bet kaip atskiras Seimo narys, ne kaip komiteto pirmininkas. Mes, dirbdami tame komitete, tikrai neturėjome apie tai vienos nuomonės. Tai jis darė savo nuožiūra ir tai buvo skirta būtent krašto apsaugos sistemos mokyklai, bet paskui pamatęs, į ką tai gali išvirsti, be jokios abejonės, kad jau dabartinis komitetas dėjo visas pastangas ir sudėjo visus įmanomus saugiklius, dėl kurių dabar jau ta neformaliojo ugdymo papildanti formalųjį sistema, tai yra muzikos, meno, šokio ir visos tos mokyklos, jau gali šiek tiek ramiau atsikvėpti. Iš tikrųjų jos nebepatenka į tą kryžminio susišaudymo zoną. O tai, kad dabar vis tiek padidėja vaikams prieinamumas, nes ir aukštosios mokyklos galės steigti savo tuos centrus, ir STEAM centrai, ir taip toliau, yra faktas. Nežinau, kaip galima neigti tai, kas akivaizdu.

Žodžiu, gerbiama kolegą, kaip ir praėjusį posėdį svarstymo metu aš jus kviečiu balsuoti už šį įstatymo projektą ir džiaugiuosi, kad komitetas rado jėgos ir kompetencijos būtent nuspręsti taip, kaip nusprendė. Taigi balsuojame už.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiama kolegą, priėmimo stadijoje dėl... Ai, dar yra vienas užsirašęs. Atsiprašau. Dėl motyvų už kalba A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Labai trumpai. Tikrai niekas ne prieš, kad galbūt perspektyvą trupučiuką vėlesniu laikotarpiu mes suteiktume ir kitoms, pavyzdžiui, švietimo įstaigoms teikti FŠPU paslaugas, tačiau mes turėtume palaukti ir susitarti dėl finansų, aš manau, tiek ministerija, tiek Seimas apsitarti. Dabar pagal tuos siūlymus, tarkim, ir

gerbiamos Ievos, kiekviena švietimo įstaiga galėtų teikti, būtent FŠPU programą vykdyti. Vadinasi, tada mes visas muzikos, menų mokyklas galime perkelti į bendrojo ugdymo mokyklas ir teikti tas paslaugas. Aš manau, čia nėra labai rimta. Reikia tą klausimą apgalvoti ir ateityje galbūt bandyti visiems drauge surasti galimybių apsispręsti, kad kuo daugiau švietimo įstaigų galėtų teikti tas paslaugas arba būtų steigiamos kitos švietimo įstaigos. Tačiau šiuo momentu yra labai daug neapibrėžtumo, todėl apsiribokime tuo, ką turime. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. Dėl motyvų prieš kalba R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš gal daugiau negu prieš, bet toks pasiūlymas yra Ievai, kuri norėjo, kad ateitų visos įvairios sritys iš kitų įstaigų ar įmonių ir panašiai, ar aukštųjų mokyklų, kad jie turi visą teisę dabar naudotis priimtu Kultūros pasu ir jiems niekas netrukdo užsiimti tuo neformaliojo ugdymu. Šiaip tai kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, taigi Švietimo įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą priėmimo stadijoje baigėme svarstyti. Balsuosime dėl jo 16 val. 40 min.

15.34 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 3, 8, 10, 12, 19, 22, 24, 27, 28, 33, 34, 39, 42, 46, 49, 53 straipsnių, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27¹, 52¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIII P-5365(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Statybos įstatymo 2, 3, 8, 10, 12, 19 ir kitų straipsnių ir 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo įstatymo projektas. Pranešėjas – A. Gedvilas.

Pastraipsniui, kolegos. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime dėl 1 straipsnio apsispręsti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Dėl 3 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 4 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 5 straipsnio yra Specialiųjų tyrimų tarnybos pastaba. Gerbiamas pranešėjas, prašom pakomentuoti. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Komiteto nuomonė yra nepritarti. Argumentai yra šie: pailginus terminą, per kurį galima padaryti du neesminius pažeidimus, sumažėja leistinų pažeidimų skaičius per laiko vienetą, tai yra šiuo metu asmeniui, turinčiam vieną išpėjimą, po dvejų metų gavus kitą išpėjimą kvalifikacijos atestato galiojimas nebūtų stabdomas, o pagal siūlomą reguliavimą šiuo atveju būtų pritaikyta griežtesnė nuobauda – kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymas.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, galime apsispręsti dėl 5 straipsnio bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 6 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų. Galime apsispręsti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 7 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 8 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 9 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom, pranešėjas.

A. GEDVILAS (DPF). Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies. Šiuo atveju yra tokie pasiūlymai. Pirmas. Įstatymo projektą papildyti nauja 9 straipsnio 2 dalimi ir ją išdėstyti taip (2 punktas): „Pakeisti 27 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip: „7) leidimas nugriauti statinį – ypatingojo ar neypatingojo statinio griovimui, išskyrus atvejus, kai statinys griauamas vykdant teismo sprendimą ar Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos privalomąjį nurodymą, griauamas krašto apsaugos tikslams skirtose teritorijose esantis neypatingasis statinys arba nedarant fizinės įtakos kitiems savininkams priklausančio turto būklei išardomos statinio dalys, likusios po statinio avarijos ar stichinės nelaimės, pašalinamos sunykusio, sugriuvusio statinio likusios dalys, nugriauamas atskirai stovintis neypatingasis statinys.“

Antras pasiūlymas. Įstatymo projekto 21 straipsnio 1 dalį išdėstyti taip (pirmas): „Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 9 straipsnio 2, 11 dalis ir šio straipsnio 6 dalį, įsigalioja 2021 m. lapkričio 1 d.“ Trečias pasiūlymas. Įstatymo projekto 21 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip (2 punktas): „Šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalis galioja iki 2027 m. sausio 1 d.“

Ketvirtas pasiūlymas. Papildyti įstatymo projekto 21 straipsnį nauja 3 dalimi ir ją išdėstyti taip (3 punktas): „Šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.“ Ir paskutinis komiteto, penktas pasiūlymas: „Įstatymo projekto 21 straipsnio 3, 4, 5, 6 dalis atitinkamai laikyti 6, 7, 8, 9 dalimis.“

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, galima pritarti komiteto nuomonei? Ačiū. Dėl viso 9 straipsnio. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, dar yra kita Teisės departamento pastaba dėl 6 punkto. Prašom pakomentuoti, komiteto nuomonė.

A. GEDVILAS (DPF). Komitetas siūlo pritarti iš dalies ir teikia tokius pasiūlymus: patikslinti projekto 9 straipsnio 2 dalyje dėstomo keičiamo įstatymo 27 straipsnio 5 dalies 6 punkto nuorodą. Vietoj 4 dalies, komiteto nuomone, turėtų būti 2 dalies 1 punkte.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. 9 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

10 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 11 straipsnis. Yra Teisės departamento pastaba... Atsiprašau, Specialiųjų tyrimų tarnybos pastaba. Kolega, prašom trumpai pakomentuoti.

A. GEDVILAS (DPF). Komiteto nuomonė taip pat yra pritarti iš dalies. Yra pasiūlymas: 6 punktas, pakeisti 28 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip, tai yra papildyti nuostatomis, išdėstytais paryškintus šriftu. Jeigu pažeistas viešasis interesas, šios institucijos dėl viešojo intereso gynimo turi teisę kreiptis į prokuratūrą arba į teismą. Jeigu nustatomi pažeidimai tik Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Statinio saugos ir paskirties valstybės priežiūros institucijos, kitų institucijų kompetencijos srityje, į teismą savo iniciatyva ar kitų asmenų kreipimosi pagrindu kreipiasi ši institucija. Jeigu nustatoma pažeidimų, susijusių su kelių institucijų kompetencija, į teismą kreipiasi Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos. Kitoms STT pastaboms komitetas nepritarė ir savo išvadoje pateikė savo argumentų, kodėl buvo nepritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti komiteto pasiūlymui? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam 11 straipsniui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

12 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Dėl 13 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Kolega, trumpai pakomentuokite.

A. GEDVILAS (DPF). Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Komiteto pasiūlymas: įstatymo 34 straipsnio 2 dalyje prieš žodžius „projektų sprendiniai“ įrašyti žodį „statinių“.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti 13 straipsniui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 14 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. GEDVILAS (DPF). Komitetas taip pat pritarė iš dalies, komiteto pasiūlymas: įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje nurodyti, kad turima omenyje statinio kadastro duomenų byla ir atitinkamai papildyti minėtą straipsnio dalį.

PIRMININKAS. Dar dėl 2 dalies yra Teisės departamento pastaba.

A. GEDVILAS (DPF). Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Pasiūlymas: įstatymo 39 straipsnio 2 dalyje siūloma nustatyti, kad statytojas turėtų surašyti aplinkos ministro nustatytos formos pažymą, taip pat papildyti šią nuostatą, kad pažyma turi būti surašoma ne tik apie nebaigtą statyti, bet ir apie nebaigtą rekonstruoti statinį.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 14 straipsniui su komiteto pasiūlymu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15 straipsnis. Pasiūlymų ir pastabų nėra. 15 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 16 straipsnis. Taip pat pasiūlymų ir pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 17 straipsnis. Pasiūlymų ir pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 18 straipsnis. Specialiųjų tyrimų tarnybos pastaba, bet komiteto pranešėjas jau pakomentavo tą pastabą. Taip pat yra Seimo narės A. Gedvilienės pasiūlymas. Kolegos, ar yra?.. Nėra A. Gedvilienės. Gal komiteto pranešėjas?

A. GEDVILAS (DPF). Komiteto nuomonė būtų pritarti.

PIRMININKAS. Esmę komiteto, ar galite pristatyti pasiūlymo esmę ir pakomentuoti taip pat?

A. GEDVILAS (DPF). Su statyba susijęs viešasis interesas, kurį sudaro kraštovaizdžio, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, miškų, žemės gelmių išteklių, kitų gamtos išteklių apsauga ir racionalus naudojimas, visuomenės sveikatos apsauga, darnus kultūrinio kraštovaizdžio formavimas.

Antra. Valstybės ir savivaldybių žemės naudojimas, valdymas ar disponavimas ja, statyba saugomose teritorijose, miškuose, visuomeninės paskirties statiniuose ar teritorijose.

Trečia. Valstybės ir savivaldybių funkcijoms ir teritorijų funkcionavimui reikalinga socialinė, inžinerinė infrastruktūra, šios infrastruktūros plėtojimas.

Ketvirta. Valstybei svarbūs projektai, kaip jie suprantami pagal Teritorijų planavimo įstatymą.

Penkta. Visuomenės informavimas ir jos dalyvavimas priimant sprendimus.

Šešta. Galima statinių griūtis rizika.

Septinta. Aplinkos prieinamumas, įskaitant aplinkos atitiktį specialiesiems neįgaliųjų poreikiams.

Aštunta. Architektūros kokybė.

Devinta. Kiti visuomenės ar jos dalies arba valstybės interesai.

PIRMININKAS. Ačiū. Taigi papildymas, kurį siūlė A. Gedvilienė, 52¹ straipsnį papildyti 8 punktu – dėl architektūros kokybės. Gerbiame kolegos, ar galime svarstyti A. Gedvilienės pasiūlymą? Bendru sutarimu? Ačiū. Ar galime pritarti pasiūlymui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Taigi, 18 straipsnis. Ar galime pritarti, priimti 18 straipsnį su A. Gedvilienės pasiūlymu? Ačiū, pritarta.

19 straipsnis. Pastabų ir pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

20 straipsnis. Taip pat nėra pasiūlymų ir pastabų. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 21 straipsnio yra S. Gentvilo pasiūlymas. Gerbiame Simonai, prašom pristatyti.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū. Komiteto nuomone...

PIRMININKAS. Ne, ne, minutėlę, turi iniciatorius pristatyti savo pasiūlymą. Prašom. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkui. Komiteto diskusijose buvo aptarta, kad reikėtų prašyti naujo statybos leidimo tuomet, kai pasikeičia iš esmės statinio architektūra, pavyzdžiui, reikšmingai pasikeičia kokios nors formos arba išraiška statinio. Tam, kad mes pasirengtume teisingai teisės aktui, prašome tiesiog pavélinėti šio straipsnio įsigaliojimą, tai yra 2022 m. lapkričio 1 d. Iš esmės komiteto reikalavimą atliepėme mes, kaip ministerija, tačiau įsigaliojimo datą prašome nukelti truputį vėliau, metais pavélinėti, kad turėtume laiko diskusijai su Architektų rūmais ir su universitetine bendruomene.

PIRMININKAS. Kolegos, ar galime svarstyti S. Gentvilo pasiūlymą? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Komiteto nuomonė. Prašom, gerbiame pranešėjų. Dėl pasiūlymo.

A. GEDVILAS (DPF). Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies.

PIRMININKAS. Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Priimtina. Dėkui. Nereikalauju balsuoti.

PIRMININKAS. Ar pasiūlymo autorius sutinka?

S. GENTVILAS (LSF). Pritariu. Nereikia balsavimo.

PIRMININKAS. Galime pritarti pasiūlymui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Visam straipsniui, kolegos, ar galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu 21 straipsniui.

Taigi visi straipsniai pastraipsniui jau yra priimti. Balsavimas dėl šio projekto bus 16 val. 40 min. Ačiū, gerbiame pranešėjų.

Motyvai už – S. Gentvilas. Ar atsisakote kalbėti?

S. GENTVILAS (LSF). Gal labai trumpai. Iš tikrųjų šis įstatymo projektas padės iš esmės Statybų inspekcijai apginti viešąjį interesą. Kur kas labiau sukonkretinama, kas yra viešasis interesas statybose. Seniau Statybų inspekcija gindavo viešąjį interesą tiek už Kultūros paveldo departamentą, tiek už Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnybą. Šiuo atveju išskaidoma kompetencija, patikslinama, bus gerokai aiškiau, viešasis interesas statybose ir teritorijas planuojant bus kur kas labiau apgintas. Tikrai kviečiu palaikyti Vyriausybės projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kaip ir minėjau, balsuosime 16 val. 40 min.

15.50 val.

Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 4, 6, 8, 9, 10, 23 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5366(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5366(2). Pranešėjas – A. Gedvilas.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų ir pastabų nėra. Ar galime, kolegos, bendru sutarimu pritarti priėmimui? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų, pastabų nėra. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų, pastabų nėra. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl 4 straipsnio pasiūlymų, pastabų nėra. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl 5 straipsnio taip pat pasiūlymų, pastabų nėra. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 6 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašom, gerbiamas pranešėju, komiteto nuomonė.

A. GEDVILAS (DPF). Komiteto nuomonė – pritarti. 10 straipsnio 2 dalyje po skaičiaus ir žodžių „dvi darbo dienas“ įrašomi žodžiai „nuo termino pratęsimo dienos“.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti 6 straipsniui su komiteto priimtu sprendimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 7 straipsnio pasiūlymų, pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po priėmimo? Ačiū, pritarta.

Dėl 8 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba. Prašom, gerbiamas pranešėju.

A. GEDVILAS (DPF). Komiteto nuomonė yra pritarti pasiūlymui vietoj 2020 metų įrašyti 2021 metus ir šią dalį išdėstyti taip: „2 punktas. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkas iki 2021 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti 8 straipsniui su papildymu, tiksliau, pakeitimu? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu. Taigi pastraipsniui priėmimas baigtas. Balsuosime dėl viso įstatymo projekto 16 val. 40 min.

15.53 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. XII-189 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-443(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. XII-189 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-443(2). Pranešėjas – V. Juozapaitis, tačiau nėra pasiūlymų ir pastabų, tad priėmimas pastraipsniui.

1 straipsnis. Nėra, kaip minėjau, pasiūlymų, pastabų. Galime priimti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Daugiau straipsnių nėra.

Motyvai dėl viso nutarimo projekto. V. Juozapaitis dėl motyvų už, tačiau aš jo nematau. V. Valkiūnas dėl motyvų prieš. Prašom, gerbiamas Valdemarai.

V. VALKIŪNAS (LRF). Atsisakau.

PIRMININKAS. Atsisakote kalbėti, taip? Tai balsuosime, kaip ir anksčiau minėjau dėl kitų projektų.

15.54 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-358 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-358.

Pranešėjas – A. Strelčiūnas. Pateikimas.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiamieji Seimo nariai. Aš teikiu įstatymo projektą, kad supaprastintume sprendimų priėmimą dėl seniūnijų steigimo, teritorijos ribų nustatymo. Jeigu dabar mes norime pakeisti pavadinimą ar prijungti koki nors kaimą, turime atlikti apklausą. Todėl per penkerius metus nė viena savivaldybė nesiėmė įsteigti arba panaikinti nė vienos seniūnijos. Aš siūlau supaprastinti ir tą sprendimą priimti kuo greičiau.

PIRMININKAS. Ačiū už trumpą pristatymą. Jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Pirmas turėjo klausti R. Žemaitaitis, tačiau jo nėra. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi I. Pakarklytė.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Man priimtinas šis projektas, aš atsisakau klausti. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, turiu jums keletą klausimų apie jūsų ir kolegų projektą. Ar tie apklausos, kuri dabar egzistuoja, sprendimai yra imperatyviai įpareigojantys tarybą priimti atitinkamus sprendimus, ar jie yra tik rekomendaciniai. Tai vienas toks nesudėtingas klausimas.

O kitas – ar jūs žinote jau dabar kokių nors konkrečių savivaldybių, kurios norėtų tokius veiksmus atlikti ar galbūt svarstyti, bet dėl per sudėtingos procedūros vis dėlto nesiryžta?

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimus. Galiu pasakyti, jeigu kalbame apie pačias apklausas, tai jos yra rekomendacinio pobūdžio. Bet procedūra yra labai sudėtinga. Tiesiog kreipiasi kai kurios savivaldybės, aš nenoriu jų vardinti, bet yra daug. Jos sako: mes nesiimsime to sprendimo, nes yra sudėtingas procesas. Kaip ir girdėjote iš pranešimo, ne tik dėl steigimo, panaikinimo, bet ir ribų pakeitimo. Tiesiog gaunami ir papildomi kaštai, ir tiesiog dėl to taryba nepriima sprendimų.

Galiu pasakyti dėl bandymų, dėl seniūnijų skaičiaus. Dabar mes turėtume kalbėti apie tai, kad gyventojų skaičius daug kur mažėja ir yra tokių seniūnijų, kur gyvena apie 200–300 žmonių, ir pakeisti sprendimo negali. Tiesiog taryba sako: na, žinote, mes tiesiog nesiryžtame dėl to priimti sprendimų. O dabar tokia situacija, kad kartais tas paslaugas mes atliekame nuotoliniu būdu, o anksčiau jos buvo atliekamos vietoje.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi I. Kačinskaitė-Urbonienė.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, prisiminkime Vilniaus atvejį, kai A. Zuokas norėjo naikinti seniūnijas. Būtent tik tai išgelbėjo, kad telefoninės apklausos nebuvo panaikintos iš viso kaip apklausos būdas. Iš tikrųjų pavyko atremti tų seniūnijų sunaikinimą ir jos sėkmingai klesti. Ar nemanote, gerbiamas kolega, kad palengvindamas seniūnijų kūrimą, antra ranka galite įstumti į pavojų, kad iš tikrųjų be žmonių valios ir be jų nuomonės (o dabar visi akcentuojame, kad turi būti aktyvūs piliečiai, išklausyta jų nuomonė) bus priimami ne visai gyventojų norimi sprendimai.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Kadangi ta problema buvo keliama tada, kai Vietos savivaldos įstatyme nebuvo apibrėžta konsultavimosi su gyventojais funkcija, dabar ši funkcija labai aiškiai apibrėžta, kad vis dėlto svarbiais klausimais taryba turėtų priimti sprendimus. Bet paimkime paprastą klausimą, pavyzdžiui, savivaldybės struktūrą. Mes gi nesikonsultuojame, taryba, kokia struktūra turi būti. Aš galvoju, kad čia yra politinis sprendimas, ir taryba, priimdama tuos sprendimus, turi pasižiūrėti iš esmės.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Ruošiasi R. Tamašunienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Gerbiamasis pranešėjau, malonu, kad taip pat dirbate Vilniaus mieste. Tikriausiai žinote, kad gyventojai nėra taip labai aktyviai įsitraukę į vietos savivaldą, kad puikiai žinotų savo seniūnijos ribas ir taip toliau. Tačiau daliai žmonių seniūnija yra labai svarbi dėl įvairių klausimų, kuriuos jie gali išspręsti būtent seniūnijoje. Dažniausiai tai būna vyresnio amžiaus mažiau skaitmeninių įgūdžių turintys žmonės. Ar nemanote, kad toks įstatymo pakeitimas sumažintų jų informavimą, ne tik kad dalyvavimą, bet ir informavimą apie ribų pakeitimus, apie kažkokius pokyčius seniūnijose, seniūnaitijose, kur jie gali kreiptis arčiausiai ir išspręsti vieną ar kitą problemą. Man atrodo, kad kaip tik mes turėtume ieškoti būdų, kaip įtraukti žmones, kaip juos geriau informuoti. Aš suprantu, kad tai yra kaštai, bet, kita vertus, mes teikia-

me įvairias ir socialines paslaugas, kur turėtume didesnę dėmesį skirti, o kaip patogiau gyventojui? Ar nemanote, kad tai sumažins apskritai net ir informavimą?

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Aš galiu pasakyti, kad iš tikrųjų yra atvirkščiai. Pavyzdžiui, Panevėžyje norėjo steigti seniūnijas, gyventojai sako, jiems nereikia, tai ir nebuvo įsteigtos. Tiesiog taryba galės operatyviau ir greičiau priimti sprendimus. Mes tarybos narius tam ir renkame, kad jie atstovautų. Ir Vietos savivaldos įstatyme yra apibrėžta, kad bet koku klausimu gali daryti apklausas. Pavyzdžiui, kodėl nedaro apklausų, kur stovės konteineriai, kokia bus mokyklos prižiūrima teritorija? Tas įstatyme yra apibrėžta. Tiesiog tarybos nariai turėtų atlikti funkcijas. Mes gal ateityje turėtume svarstyti klausimą, o gal tarybos narius rinkti kitaip, pagal teritorinį principą, pagal mišrią rinkimų sistemą, kad jie atstovautų daugiau rajonams. Dabar gi, kai Seimo nariai išrinkti tam tikroje apygardoje, jie mato, kad tarybos narių žmonės beveik ir nepažįsta. Čia mes gal ateityje turėtume kalbėti apie šią sritį. Galiu pasakyti, kad praeitą kadenciją teikiau pasiūlymus, kad seniūnijos būtų privalomos, bet dalis iš jūsų nepalaikė. Aš tikiuosi, kad po šito sprendimo aš vėl galėsiu teikti pasiūlymą, kad būtų privalomos seniūnijos.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Gerbiamas pranešėju, vis dėlto aš esu tos nuomonės, kad pilietinės visuomenės stiprybė – tai aktyvus gyventojų dalyvavimas, jų nuomonės, pirmiausia galimybė pasisakyti. Antra, vertinimas, atsižvelgti į daugelio gyventojų nuomonę ir priimti sprendimus. Jūsų keliama problema greičiausiai liečia tik miestus, nes kaimiškose savivaldybėse tos seniūnijos veikia – žmonės tikrai pasitiki šia institucija ir visas savo kasdienes problemas sprendžia būtent seniūnijose ir seniūnijų lygmeniu. Vis dėlto aš galvoju, kad jūs sukuriate tokią truputį kitą situaciją, panašią į Kauno, kai norėjo pakeisti ribas tarp jau savivaldybių ir įsikišti į Kauno rajono teritoriją, tai šiuo įstatymo pakeitimu jūs numatote, kad galima suskirstyti kaimus ir vietovę į tam tikras seniūnijas net nepaklausus gyventojų. Ar nebus tokia pat situacija, kad gyventojai sukils, kai jų nuomonės neatsiklaus, ir priims sprendimus be apklausų? Vis dėlto jeigu jūs norite palengvinti, aš galvočiau, kad dėl teritorijų priskyrimo seniūnijoms, tą apklausą reikėtų prie tos dalies palikti, nes pačiam faktui, kad seniūnija bus, aš nemanau, kad gyventojai turėtų prieštarauti, bet kur ji bus, jau turėtume atsiklausti gyventojų. Ar jūs taip nemanote?

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Suprantate, jūs gal paėmėte tą problemą šiek tiek plačiau. Iš tikrųjų jeigu vienas kaimas jau seniūnijoje yra ir tas kaimas prijungiamas prie kitos seniūnijos, tai aš nematau tos problemos. Bet įstatyme aiškiai yra apibrėžta, kad apklausa ir konsultavimasis su gyventojais gali būti. Aš tikiuosi, kad taryba pati priims teisingą sprendimą. Jeigu jiems svarbu, jie tą apklausą gali vykdyti. Bet mes nesustabdykime to proceso, jeigu jie nori steigti seniūniją, žinodami, kad tas procesas toks sunkus, ir to neįsteigia.

Aš jums dar kartą paminėjau Panevėžio miestą. Aš pats buvau nuvažiavęs ir kalbėjau su žmonėmis. Sako: mums tos paslaugos nereikia.

Kalbant apie Klaipėdą, aš galvoju, kad po šio įstatymo projekto turėtų kilti dar viena iniciatyva (aš sakiau, kad būtų privalomos), tada ir bus išspręsta ta kita problema.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausė visi Seimo nariai, kurie norėjo paklausti. Dėl balsavimo motyvų – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, išties ilgai dvejotau, ar pasirašyti šį įstatymo projektą, nes tikrai esu didelis bendruomenių ir mažosios savivaldos fanas, bet, kita vertus, matau, kaip vyksta skaitmenizavimo ekonomika ir koku sparčiu tempu elektroninės paslaugos keičiasi į viešąją erdvę, vis daugiau valstybės institucijų teikia paslaugas elektroniniu būdu. Ir šioje situacijoje mes matome tokią tendenciją, ypač didžiuosiuose miestuose, kad faktiškai jau visos paslaugos teikiamos elektroniniu būdu ir pačių seniūnijų statusas praranda tikrąją esmę ir reikšmę.

Žinau, kad K. Vilkauskas yra sukūręs pilietinio aktyvumo ir bendruomenių palaikymo grupę ir joje aktyviai diskutuoja kartu su bendruomenėmis. Tai tik rodo, kad mes turime iš naujo galvoti apie seniūnijų statusą ir galbūt net antrąją savivaldą lygiagrečiai, ne vien tik apie merus kalbėti, apie jų tiesioginį rinkimą, bet ir tą mažąją savivaldą. Ir galbūt šio įstatymo projekto teikimas taip pat paskatins apie tai daugiau kalbėti, nes, pripažinkime, prievarta geras nebūsi. Šioje situacijoje yra įvairių atvejų. Praeitą kadenciją mes buvome priėmę įstatymą, kad seniūnijos yra

privalomos. Deja, Prezidentas vetavo ir dabar mes vėl svarstome iš naujo ir grįžtame prie tos mažosios savivaldos ir seniūnijų. Aš raginu apie tai kalbėti daugiau, ne vien tik apie tiesioginius merų rinkimus, nes mažoji savivalda taip pat labai aktuali mūsų piliečiams ir visuomenei. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų prieš kalba K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Dėkoju pirmiausia gerbiama kolegai, kad dalyvauja Pilietinio dalyvavimo ir bendruomeniškumo skatinimo grupėje. Ten mes iš tikrųjų daug nuomonių girdime. Pagrindinė – kaip stiprinti seniūniją, kuri yra administracinis vienetas, kad lengviau būtų gyventi bendruomeninėms organizacijoms, nevyriausybinėms organizacijoms. Juk jeigu mes nepasitarę su žmonėmis keisime ribas arba naikinsime seniūnijas, tai gali išnykti ir bendruomeninės organizacijos. Mes neatsiklausiamo nei bendruomenių, nei nevyriausybinių organizacijų nuomonės, o jos kitą kartą yra pasivadinusios būtent tos seniūnijos pavadinimu ir tas pavadinimas skamba jų juridiniuose dokumentuose. Manau, kad mes neturime atimti iš piliečių galimybės dalyvauti tuose procesuose. Jų nuomonė yra labai svarbi, ypač tokiais klausimais, kurie susiję su mažąja savivalda ir administracinių ribų pakeitimu, seniūnijų naikinimu arba jų plėtimu. Ačiū. Tai siūlau nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl šio projekto apsispręsimė, kai balsuosime dėl visų projektų.

Kitas darbotvarkės klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-73. Pranešėja – G. Burokienė. Nematau. Arba A. Norkienė. Taip pat nematau.

16.09 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-205 (pateikimas)

Taigi kitas darbotvarkės klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-205. Pranešėjas – E. Sabutis. Prašom, kolega.

Toliau pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolegų, visai dar neseniai šioje sesijoje po ilgų diskusijų ir įvairių batalijų buvo patvirtintas ir priimtas Želdynų įstatymas. Šitas Želdynų įstatymas, aš suprantu, atitiko mūsų visuomenės lūkesčius. Tačiau, mano manymu, norint jį sklandžiai vykdyti, vis dėlto reikėtų atsižvelgti ir į savivaldybių galimybes ir pajėgumus.

Kol kas apie Želdynų įstatymą kalbėsiu, Želdynų įstatymo 6 straipsnyje yra ganėtinai išplėsti įpareigojimai savivaldai, tai yra savivaldybės želdynų apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklė, stebėsena, želdynų kūrimas, želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas. Želdynų ir želdinių, neatsižvelgiant į žemės, kurioje yra nuosavybė, formą – būtent tai mane paskatino parengti atitinkamą Vietos savivaldos įstatymo 6 ir 7 straipsnių pakeitimą, kad neapkrautume tokia finansine našta savivaldos ir kad ši želdynų priežiūra ir su tuo susiję visi klausimai būtų ne savarankiška, o valstybės deleguotoji funkcija.

Puikiai suprantu ir jūs visi puikiai žinote, kad kiekviena savivaldybė yra nevienoda ir nelygi, nes lyginti, tarkime, Vilniaus miesto želdynus, tam tikrą Vilniaus miesto želdynų skyrių ir jame dirbančius darbuotojus yra vienas dalykas, o nedidelėse savivaldose, kurios yra nedidelės žmoniškųjų išteklių apimtimi, tačiau didelės plotais, didelės savo geografinė apimtimi, šiuo klausimu dažniausiai rūpinasi (greičiausiai netgi neatlygintinai) įvairios komisijos, sudarytos iš savivaldybės tarnautojų ir kitų asmenų, kuriems priskirtas šis vaidmuo. Todėl manau, kad reikėtų pritarti šio įstatymo pakeitimui, nes ir praeiti metai, ir šie metai savivaldai nėra tokie lengvi, yra sunkūs, o dar užkrauti, manomai užkrauti, papildomą finansinę naštą tikrai nebūtų taip teisinga.

Manau, kad tai būtų tikrai geras postūmis ir geros valios parodymas savivaldai: priėmus atitinkamą Želdynų įstatymą, jis būtų tinkamai ir deramai vykdomas ir nebūtų ieškoma, kaip nuo jo išsisukti, neturint tam tikrų išteklių, suteikti atitinkamus išteklius iš valstybės.

Ačiū. Galėsiu atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ, TS-LKDF). Dėkui už pristatymą. Jūsų nori paklausti E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, turbūt skaitėte Teisės departamento prirašytas išvadas. Na, ne visai taip. Jeigu mes dabar priimame įstatymą, jūs ir minėjote, finansų gali šiek tiek ir pritrūkti, tuomet reikėtų daryti persikirstymą. Bet aš norėčiau paklausti, kaip tai atitinka savivaldybės norus apskritai perimti žemę savo dispozicijon ir ją tvarkyti, valdyti, disponuoti ja? O čia dėl želdynų jūs norite, kad jie neturėtų ir neimtų. Ar čia ne tokie jau per daug savanaudiški norai, kad noriu paimti tai, kuo galiu disponuoti ir panašiai, o kur reikia prižiūrėti, vis dėlto valstybė turėtų man deleguoti ir paprašyti, kad aš prižiūrėčiau. Ačiū.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Na, gal aš taip plačiai nežiūrėčiau. Aš anksčiau buvau registravęs ir Želdynų įstatymo pakeitimo projektą, kurį komitetas atmetė vien tam, kad būtų išbraukta, jog neatsižvelgiant į žemės, kurioje yra želdynai, nuosavybės formą, galvojau, kad turėtų būti palikta: tik ta nuosavybė, kuri yra esančios savivaldybės patikėjimo arba panaudos teise valdoma valstybinė žemė ir savivaldybių nuosavybės teise priklausančioje žemėje. Jeigu komitetas būtų atsižvelgęs į tokią pataisą, tikrai šio įstatymo pataisos neinicijuočiau ir nebūčiau registravęs. Bet savivaldybei, jeigu taip žiūrėtume plačiau, iš esmės yra užkraunama visa savivaldybės teritorija, nes visiškai neatsižvelgiama į nuosavybės formą. Todėl, mano manymu, jeigu jau taip praplečiama savivaldybei, toks įpareigojimas užkraunamas savivaldai, turėtų valstybė ir atitinkamai jį finansuoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. L. Nagienė klausia.

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų norime suvienodinti ir žinome, kiek tai tas kainuos. Vienaip ar kitaip, mes esame pripratę viską savivaldybėms, savivaldybėms, o kai reikia finansuoti, pinigų nėra. Taip, kaip ką tik kolega pasakė, o iš kur bus? Vėl iš to paties valstybės biudžeto. Aišku, aš pritariu, nes bet kurią funkciją pridėjus savivaldai, būtinai reikalingas ir finansavimas, kad tai būtų deleguota funkcija ir tai būtų sutvarkyta. Gal jūs galite pasakyti, Savivaldybių asociacija jums teikia išvadas, kokia jų yra pozicija ir kiek kiekvienoje savivaldoje gali atsirasti papildomų lėšų? Tokią inventorizaciją, kiek aš žinau, ne kiekviena iš karto gali padaryti, nes yra labai daug nesutvarkyta želdynų, neinventorizuota, dar yra didelė bėda šiuo atveju.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Deja, negaliu pasakyti, kad turiu Savivaldybių asociacijos kokią nors išvadą, bet manau, jeigu pritartumėte po pateikimo, net neabejoju, reikėtų ir Vyriausybės išvados, ir jau atitinkamai Savivaldybių asociacijos skaičiavimų, nes greičiausiai Vyriausybė tik per asociaciją ir per savivaldą gautų tokius skaičiavimus, kiek tai galėtų kainuoti. O iš kur gauti papildomų lėšų, tai prieš kelias dienas pristačiau, kad ir papildomai iš to paties pelno mokesčio savivaldybės galėtų turėti. Na, žinote, čia gal paskubėjau tą pasakyti, bet jeigu būtų įmanoma rasti tam papildomų šaltinių, tikrai būtų gerai.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ir R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Iš esmės kolegų jau paklausė dalies klausimų, nes irgi norėjau sužinoti, kiek maždaug jūs įsivaizduojate tų lėšų arba per kokį planą matytumėte, kaip turėtų savivaldybės sutvarkyti želdynus ir suregistruoti. Taip pat pritariu, kad mes visada pavedame funkcijas ir neskiriame savivaldybėms nei žmogiškųjų, nei finansinių išteklių. Bet ar jūs tikrai manote, kad taip atsitiks šiuo atveju? Aš stebiuosi jūsų optimizmu, kad net ir toms civilinės saugos, būtinoms transporto paslaugoms organizuoti savivaldybės gauna daug prievolių, bet nė kiek finansinių išteklių. Jeigu jūs numanote, kokia vis dėlto tai galėtų būti suma? Jeigu ji nereikšminga, tai yra vienas momentas, bet jeigu tai milijonai, tai aš abejočiau jūsų optimizmu. Ar jūs vis dėlto galvojate, kad kitaip pasielgs dauguma?

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, Rita, už klausimą. Tikrai nemanau, kad tai būtų daug milijonų arba dideli milijonai. Aš manyčiau, jeigu ir keli milijonai, tai tikrai tik tokia suma būtų. Aš manyčiau, kad iš to išloštų ir pati didžiausia žmonių ir finansiniu požiūriu savivaldybė, tai yra Vilniaus, kur šie klausimai yra patys opiausi, bet išloštų ir kitos savivaldybės. Jeigu ir būtų nedidelis finansavimas, galėtų daryti tai, ką dabar, visi puikiai žinome, daro – arba tik popieriuje, arba tempia, nedaro vien todėl, kad tam neturi finansinių išteklių. Jūs puikiai paminėjote ir civilinę saugą, ir kitas funkcijas, valstybės deleguotas, bet arba ryškiai per mažai, arba faktiškai nefinansuoja, nors tą turėtų daryti. Vis dėlto tuomet savivalda turi iš savo atitinkamų kitų šaltinių padengti arba nepadengti. Tuomet išeina taip, kad savivalda tarsi turėtų vykdyti tai, ką jei pavedė valstybė, bet

kadangi valstybė atitinkamai nefinansuoja, tai tas vykdomas, žinote, lieka popieriuje. Aišku, aš noriu būti ir išlikti optimistas, labai tikiuosi, jeigu bus patvirtintas šis įstatymo projektas, gavus ir Vyriausybės išvadą, bus atitinkama valios išraiška tai finansuoti.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas pranešėjas, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų už užsirašęs K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF) Ačiū, gerbiama pirmininke. Mieli kolegos, noriu pakviesti balsuoti už šį sprendimą, nes mes visi norime, kad savivaldybės turėtų didesnę ūkinį, ekonominį savarankiškumą. Dabar savivaldybės šias lėšas ima ir dengia iš aplinkosaugos programų, kai galėtų sėkmingai naudoti tikrai geriems darbams aplinkosaugos srityje. Todėl kviečiu balsuoti už ir balsuosiu pats.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai išsakyti, balsavimas – numatytu laiku.

16.19 val.

Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹, 6² ir 6³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-237, Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 132¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-238 (pateikimas)

Toliau. Judame prie kito darbotvarkės 2-13 klausimo – Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-237 ir lydimasis. Pranešėjas – G. Paluckas. Prašau.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Teikiamų įstatymų projektų tikslai yra išplėsti savarankiškąsias vietos savivaldos funkcijas, perduodant savivaldybių taryboms galimybę licencijuoti 120 kv. metrų ir didesnę prekybos plotą apimančių nespecializuotų prekybos vietų, kuriose prekyba maisto prekėmis apima maisto prekių, alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių pardavimą, darbo laiką taip užtikrinant didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių ir smulkiojo bei vidutinio dydžio verslo interesų pusiausvyrą.

Iš esmės šiuo įstatymo projektu siūloma šiek tiek subalansuoti ir sureguliuoti didžiųjų prekybos centrų plėtrą ir pasaugoti arba, jeigu taip galima pasakyti, leisti formotis iš naujo daugelyje vietų mažojo, smulkiojo šeimos verslo ekosistemi. Taip yra nustatoma, jog parduotuvėms, prekybos vietoms virš 120 kv. metrų savivaldybės taryba turėtų išduoti leidimą su numatytu bendru suminiu darbo laiku. Tai yra visur Lietuvoje iki 76 valandų, kurortinėse savivaldybėse – iki 112 valandų.

Lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso įstatymas numato, jog už išduotos licencijos sąlygų, tai yra darbo laiko, nesilaikymą būtų galima skirti baudą nuo 150 eurų iki 1 tūkst. 450 eurų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui, pranešėjas. Nori paklausti keletas kolegų. Pirmasis – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, licencijų išdavimą reguliuoja kiti įstatymai. Čia ir Teisės departamentas tai rašo, iš tikrųjų tekdavo išduoti tas licencijas alkoholiui ir kitiems dalykams.

Kitas klausimas. Ar nemanote, kad vis dėlto anksčiau socialdemokratai tekdavo ir bandydavo pasiūlyti reguliuoti visoje Lietuvoje? Vis dėlto verslo sąlygos turėtų būti pakankamai vienodos prekybos centrams, nes buvo pasiūlymų sutrumpinti laiką arba šeštadieniais, sekmadieniais nedirbti, švenčių dienomis nedirbti. Kodėl jūs einate tokiu decentralizavimo keliu? Nesakau, kad ten kažkas yra korumpuotas, bet vis dėlto kiekvienam verslininkui eiti tartis į savivaldą, ieškoti pas administracijos direktorių, kad kažkokią licenciją išrašytų – gali būti pakankamai įdomių dalykų, rizikingų ir abejonių keliančių žmonėms, kodėl čia taip yra, kodėl vienoje savivaldybėje leido, kitoje savivaldybėje neleido? Galbūt vėl sakys – valdžia korumpuota ir taip toliau. Kodėl jūs nereguliuojate visoje Lietuvoje ir bandote permesti tą problemą savivaldybėms?

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Yra įvairių reguliavimo mechanizmų Europos Sąjungoje pirmaisia ir yra reguliuojama tiek nacionaliniu lygmeniu, tiek regioniniu lygmeniu. Kai kada suteikiamos teisės būtent savivaldai nuspręsti. Iki šiol veikė jūsų jau minėtas reguliavimas dėl licencijos prekiauti alkoholiu išdavimo. Tas iš esmės irgi sukuria tam tikrą riziką, apie kurią jūs šnekate, bet tam yra ir institucijų, ir mechanizmų, kad tokia rizika būtų užkardyta.

Suteikti savivaldai savarankišką teisę nuspręsti, koks rinkai didelę įtaką turintis subjektas atsisiras savivaldos teritorijoje, mano galva, yra labai sveika, nes šiandien šis balansas yra stipriai pažeistas. Mes matėme daugybę atvejų, kai atsiradęs didelis prekybos centras, didelė prekyvietė iš esmės išnaikino arba išstūmė smulkų, mažą šeimos verslą iš tos teritorijos. Po pandemijos, būtent dabar smulkusis ir vidutinis verslas yra dar labiau nukentėjęs, o jau yra žinoma, jog didieji prekybos centrai planuoja intensyvią plėtrą, nes jie turi geresnį prieinamumą prie kapitalo. Kitaip tariant, ten, kur smulkusis trauksis, didieji dar labiau didins savo koncentraciją. Dėl šios priežasties sutikdamas, jog yra tam tikra galima rizika, aš sakau, kad galima nauda iš šito reguliavimo tą visą riziką atsveria. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. L. Nagienė. (*Balsai salėje*) Atsiprašome, ne tas mikrofonas įjungtas. Tuoj, gerbiama Laima.

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū.

PIRMININKĖ. Prašau.

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kolega, ar jūs dabar sau neprieštaraujate? Aš klausausi ir man... Aš tikrai nesiruošiau klausti, bet pasižiūrėjus į teisės aktą man kažkaip įtartina. Mes užkrauname savivaldybes, tarybas papildomomis licencijomis. Mažas versliukas pats įsikuria ir dabar turės eiti į savivaldybę gauti tarybos sprendimą. Jūs sakote, savo pasisakyme kalbate ir konkrečiai sakote – dideli prekybos centrai išstūmė, o dabar dar turės jis ateiti pas mus licencijos paprašyti. Man tai truputį keista. Perskaičiau Teisės departamento išvadas, Konstitucinio Teismo pasisakymas yra. Kaip jūs reaguojate į tai, kur yra pasakyta, kad reikėtų keisti maisto tvarkymą reglamentuojančio įstatymo nuostatas, nurodant visas licencijuojamas ūkinės veiklos sąlygas, nes tai yra Konstitucinio Teismo jurisprudencija – esminės ūkinės veiklos sąlygos, draudimai, ribojimai, darantys esminį poveikį ūkinei veiklai. Tai kaip jūs, pakomentuokite man dabar.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiama kolege, aš nežinau, ar jūs iš tikrųjų skaitėte įstatymo projektą, bet būtent smulkiąjam verslui iki 120 kv. metrų nereikia jokių licencijų ir jie jokių licencijų neprašys. Tai aiškiai yra parašyta. Lietuvoje, 2019 metų duomenimis, buvo 5 tūkst. 389 prekybos vietos, iš jų tik 736 parduotuvės viršijo. Tik 736 prekybos vietos viršijo 120 kv. metrų. Mes kalbame apie mažumą prekybos vietų, kurias paliestų šis licencijavimas.

O su kai kuriomis Teisės departamento išvadomis galėčiau sutikti, su kai kuriomis – ne. Iš tikrųjų būtų, matyt, tobula, jeigu kada nors perspektyvoje mes apskritai turėtume atskirą prekybos darbo laiko įstatymą. Jis yra kai kuriose valstybėse, tačiau Lietuvoje tokio apskritai nėra.

O kalbant apie naują teisinį reguliavimą, taip, yra ir Teisingumo ministerijos, tam reikia Europos Komisijos išvados, tam reikia analizės komitetuose, tačiau čia nėra absoliučiai jokia teisėkūros arba, sakykim, teisinio reguliavimo kokia nors inovacija. Kaip aš ir minėjau, licencijuojamų veiklų yra nemažai, o pagal šį požymį, būtent pagal darbo laiką, aš ir siūlau licencijuoti su kolegomis būtent didžiųjų prekybos centrų, kaip pasakius, plėtrą ir veiklas.

PIRMININKĖ. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*LRF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gintauto galva labai gerą pasiūlymą sugalvojo, kad įvestume tvarką ir chaosą... Kaip minėjo, ir užsienyje ir alkoholį licencijuoja, ir tabako prekybą. Reikia vieną kartą tvarką įvesti ir kaip tik apsaugoti vietinius verslininkus nuo invazijos tų, kaip sakant, ir iš užsienio. Man tik kyla vienas klausimas toks, kodėl baudos tokios mažos. Ar antrą, trečią kartą jos diferencijuojamos? Kaip ten yra?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Baudas yra siūloma numatyti nuo 150 iki 1 tūkst. 450 eurų. Komitetų valia, Seimo valia pasiūlymą keisti, sieti su kokiais nors, matyt, apyvartos dalykais, bet šiuo atveju tikslas vis dėlto yra teisingai sureguliuoti, o ne iš anksto nuspręsti ar abejoti, jog verstas yra linkęs laikytis taisyklių. Tiesą pasakius, ne vienoje diskusijoje prekybos centrų didieji valdytojai netgi išreikė labai nedviprasmišką palaikymą šios idėjos, nes iš principo, jeigu visiems didiesiems prekybos centrams būtų taikomas toks apribojimas, dirbančių žmonių laikas tose sistemose būtų išnaudojamas efektyviau, tai yra būtų mokamas tas pats darbo užmokestis, bet nereikėtų dirbti ilgesnių valandų savaitgaliais, iki 23 valandos vakaro ir panašiai. Taigi čia didžiųjų mes lygiai taip pat nenuskriausime, bet padėsime mažiesiems ir šiek tiek dirbantiems toje sistemoje žmonėms liks daugiau laiko derinti darbą ir šeimą.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Jūs atsakėte faktiškai į L. Nagienės abejones ir aš tikrai palaikau šį jūsų projektą. Tai yra mes turime daug pavyzdžių įvairiuose Lietuvos miestuose. Tarkime, mano mieste, Alytuje, didieji prekybos centrai išvarė, sunaikino visus smulkiuosius verslininkus ir panašiai, ir dabar tikrai mes, na, turime kitokį vaizdą. Labai savalaikis, aišku, gal ir anksčiau reikėjo, prieš kokius dešimt metų, šio projekto ir panašiai, tiesiog yra sveikintinas dalykas. Dėkoju.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū už pastebėjimus. Tuos sprendimus, matyt, iš tikrųjų reikėjo daryti prieš dešimt metų, nes jau tam tikra žala yra patirta, bet geriau vėliau negu niekada. Šiandien jau formuojasi nauja karta jaunų šeimos verslų, kuriems irgi reikia erdvės ir prekybos kanalų ir kurie pro didžiųjų prekybos centrų koncentraciją sunkiai mušasi į visuomenę. Taigi manau, kad tai būtų teisingas žingsnis ir jų atžvilgiu.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas pranešėjas. Atsakėte į visus klausimus. O dėl motyvų už nori pasisakyti V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*LRF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Man tik viena nuostaba, kad socialdemokratai tokį puikų pasiūlymą sugalvojo. Tačiau G. Palucką laikau progresyviu politiku, ačiū jam. Aš manau, kad ir kiti kolegos palaikys šį nuostatų projektą, mes priimsime šį įstatymą ir bus ta reguliacija, kurios reikia Lietuvai. Labai ačiū įstatymo kūrėjams.

PIRMININKĖ. Dėkui, Valdemarai. Motyvai išsakyti, balsavimas numatytu laiku.

16.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-525 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kadangi lenkiame darbotvarkę, leisiu sau pakviesti J. Razmą dėl komisijų sudarymo, atsiprašau, dėl delegacijų sudarymo. Rezerviniai du klausimai. Rezervinis 1 klausimas – projektas Nr. XIVP-525. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Laba diena. Gal pirmininkė neprieštaraus ir visiems bus patogiu, kad taupydamas laiką aš pristatysiu projektus Nr. XIVP-525 ir Nr. XIVP-526 vienu ypu, nes jie susiję. Tiesiog tais projektais įgyvendiname buvusios Mišrios Seimo narių grupės, o dabar jau naujos frakcijos teisę, turint atitinkamą kvotą, užimti vieną vietą Seimo delegacijoje Tarpparlamentinėje Sąjungoje ir užimti čia Seimo Pirmininko pavaduotojo vietą. Į šitas pareigas siūlomas kolega J. Pinskus.

PIRMININKĖ. Niekas nenori klausti. Ar galime pritarti po pateikimo? Svarstymas. Galime pritarti? Nematau prieštaraujančių. Dėl priėmimo balsuosime numatytu laiku. Dėl motyvų lyg ir nėra.

16.31 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIV-84 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-526 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar prašau dar Jurgį ir antrąjį klausimą – projektas Nr. XIVP-526. Atsiprašau, pristatėte.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Iš esmės paminėjau abu.

PIRMININKĖ. Taip, taip, atsiprašau. Viskas, tuomet balsuosime. Pritarta po pateikimo. Po svarstymo pritarta. Dėl priėmimo balsuosime numatytu laiku.

16.32 val.

Seimo savaitės (2021-05-24–2021-05-28) – 2021 m. gegužės 25 d. (antradienio) ir 27 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Rezervinis 8 klausimas – dėl savaitės, prasidedančios gegužės 24 dieną. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kitą savaitę jau, tikiuosi, posėdžiai bus šiek tiek normalesnės trukmės. Kol kas numatyta, kad antradienio posėdis bus iki 17 valandos. Bet šiandien,

nors buvo gana ilgas išdėstymas, panašu, kad mes sugebėsime posėdžius baigti greičiau. Iš posėdžių turinio nieko ypatingo gal neišskirčiau, tiesiog yra ketinimas priimti su biudžetu susijusius socialinės krypties įstatymų projektus, tai antradienį jų svarstymas, o ketvirtadienį priėmimas, nes yra taikoma skubos tvarka. Taip pat M. Majausko projekto pateikimas, juo mes visą Lietuvos teritoriją kas penki kilometrai žadame padengti bankomatų tinklu. Ir daugiau įvairių projektų eilės tvarka. Ketvirtadienį opozicinė Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos ir Darbo partijos frakcijos jungtinė darbotvarkė.

PIRMININKĖ. Dėkui, kolega Jurgi. Jūsų paklausti nori P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamas pranešėjas, čia per žiniasklaidą gerbiama Seimo Pirmininkė pasakė, kad kitą savaitę bus įtrauktas Partnerystės įstatymas. Gal vis dėlto jo nėra, gal persigalvojo ir gal niekada nebus?

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš negaliu įrašyti į darbotvarkę projekto, kuris nėra įregistruotas. Čia šiandien neturiu tokios galimybės.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ar galime pritarti darbotvarkės projektui? Galime. Ačiū. Kolegos, kadangi iki numatyto balsavimo liko šešios minutės, aš pakviesiu greitai pristatyti likusius rezervinius klausimus, tikrai ne kontroversiški, taip įtarčiau.

16.34 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Rolando Čiapo peticijos“ (projektas Nr. PNP-14-11) priėmimas

Rezervinis 4 klausimas – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Rolando Čiapo peticijos“ projektas. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Peticijų komisija svarstė R. Čiapo peticiją posėdyje šių metų gegužės 12 dieną ir priėmė sprendimą atmesti šioje peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Bausmių vykdymo kodekso 157 straipsnio 3 dalį ir nustatyti galimybę nuteistiesiems, atliekantiems bausmę už sunkius ir labai sunkius nusikaltimus, taikyti lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigų, jiems atlikus tris ketvirtadalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgdama į Teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę ir manydama, kad atsisakius lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos netaikymo išimčių, mažėtų nusikalstamų veikų prevencijos priemonių ir nuostatos neatitiktų visuomenės lūkesčių dėl baudžiamojo atsakomybės įgyvendinimo nuteistiesiems, padariusiems sunkius ir labai sunkius nusikaltimus. Prašom į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkui. Dėl motyvų prieš užsirašęs V. Valkiūnas, bet jo nematau. Tuomet, Edmundai, gal galėtumėte pristatyti... Minutėlę. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto sprendimui dėl atmetimo? Galime? Galime. Tvarka, fiksuojame.

16.36 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Roberto Raulyno peticijos“ (projektas Nr. PNP-14-12) priėmimas

Tuomet rezervinis 5 klausimas – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Roberto Raulyno peticijos“ projektas Nr. PNP-14-12. Prašom, Edmundai.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Komisija svarstė R. Raulyno peticiją. Peticijų komisija R. Raulyno peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų gegužės 12 dieną. Posėdyje priėmė sprendimą atmesti šioje peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Bausmių vykdymo kodekso 139 straipsnį ir nustatyti galimybę nuteistiesiems, atliekantiems bausmę kalėjime, steigti nevyriausybinės organizacijas.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgdama taip pat į Teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę ir manydama, kad ribojimas kalėjimuose nuteistiesiems steigti nevyriausybinės organizacijas yra nulemtas laisvės atėmimo bausmės vykdymo ypatumų. Kalėjimai – maksimalaus izoliavimo nuo visuomenės pataisos įstaigos. Juose bausmę atliekantys asmenys nuteisti už labai sunkius nusikaltimus. Dėl šių asmenų padarytų nusikaltimų sunkumo ir jų pavojingumo visuomenei jų teisinė padėtis yra suvaržyta maksimaliai. Dėl maksimaliai apriboto judėjimo ir

bendravimo šie nuteistieji negali įgyvendinti teisės steigti nevyriausybines organizacijas, taip pat ir nuteistųjų kolektyvų tarybas. Prašom atsižvelgti ir pritarti komisijos išvada atmeti peticiją.

PIRMININKĖ. Nematau kolegų, norinčių išreikšti vienokias ar kitokias reakcijas. Tad klausiu, ar galima bendru sutarimu pritarti Peticijų komisijos siūlymui atmeti? Matau pritariamus ženklus. Atmesta.

16.37 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Jaroslavo Jurgo peticijos“ (projektas Nr. PNP-14-13) priėmimas

Toliau. Rezervinis 6 klausimas – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Jaroslavo Jurgo peticijos“ projektas Nr. PNP-14-13. Prašom, Edmundai.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Dar viena peticija dėl Bausmių vykdymo kodekso, ji buvo pateikta J. Jurgo. Ji taip pat nagrinėta gegužės 12 dienos posėdyje. Peticijų komisija priėmė sprendimą atmeti šioje peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Bausmių vykdymo kodekse nustatytą daktų, kuriuos leidžiama išgyti ir turėti nuteistiesiems, sąrašą.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgdama į Teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę ir manydama, kad šiuo metu galioja teisinis reguliavimas, kai nuteistojo teisinė padėtis tiesiogiai priklauso nuo to, kaip nuteistasis elgiasi bausmės atlikimo metu, ar laikosi nustatytų drausminių... ir vykdo pareigas, koks yra jo požiūris į darbą bei mokymąsi, kaip jis reaguoja į socialinės reabilitacijos priemones ir ar yra teisingas ir progresyvus. Prašom atsižvelgti ir atmeti gerbiamo J. Jurgo peticiją.

PIRMININKĖ. Ačiū, pranešėjau. Nematau norinčių sureaguoti. Ar galime bendru sutarimu pritarti komisijos siūlymui atmeti? Galime. Ačiū.

16.38 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Emilio Salduko peticijos“ (projektas Nr. PNP-14-14) priėmimas

Ir paskutinis panašaus pobūdžio klausimas, turiu mintyje Peticijų komisijos, tai yra Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Emilio Salduko peticijos“ projektas Nr. PNP-14-14. Prašom, gerbiamas Edmundai.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Peticijų komisija svarstė E. Salduko peticiją. Peticijų komisija E. Salduko peticiją iš esmės išnagrinėjo gegužės 12 dienos posėdyje. Priėmė sprendimą atmeti šioje peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Bausmių vykdymo kodeksą ir nustatyti, kad laisvės atėmimo bausmę atliekantys asmenys turi teisę turėti mobilųjį telefoną.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgdama į Teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę ir manydama, kad, leidus nuteistiesiems naudotis nuosavais mobiliaisiais telefonais, jų skambinimo kontrolė iš esmės taptų neįmanoma, gerokai padidėtų rizika dėl naujų nusikalstamų veiklų padarymo ir apsunkintų pataisos įstaigų valdymą. Prašom atsižvelgti ir pritarti komisijos išvada.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu komisijos siūlymui atmeti? Matau pritarmo ženklus. Ačiū, patvirtinta pozicija.

Dabar, kolegos, dar liko 15 sekundžių iki balsavimo. Kviečiu sugrįžti į vietas ir pradėsime dar vieną mūsų šios dienos balsavimą.

16.39 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5358(2) (priėmimo tęsinys)

Taigi skelbiu balsavimą dėl darbotvarkės 2-6 klausimo – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5358(2). Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109: už – 79, prieš – 7, susilaikė 23. Priėmimo stadijoje įstatymui pritarta. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.40 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 3, 8, 10, 12, 19, 22, 24, 27, 28, 33, 34, 39, 42, 46, 49, 53 straipsnių, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27¹, 52¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5365(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-7.1 klausimas – Statybos įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5365(2). Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 115, balsavo 115: už – 107, prieš – 1, susilaikė 7. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-5365(2)) priimtas. (*Gongas*)

16.41 val.

Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 4, 6, 8, 9, 10, 23 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5366(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau lydimasis 2-7.2 klausimas – Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIIIIP-5366(2). Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 116, balsavo 116: už – 108, prieš nėra, susilaikė 8. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-5366(2)) priimtas. (*Gongas*)

16.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. XII-189 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-443(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. kovo 12 d. nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-443(2). Balsavimas. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 106, prieš nėra, susilaikė 6. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.43 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-358 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-358. Balsuojame.

Užsiregistravo 111, balsavo 110: už – 61, prieš – 12, susilaikė 37. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtarkos komitetas. Ar turite kitų pasiūlymų? Nematau. Siūloma svarstyti rudens sesijoje.

16.44 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-205 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo projektas Nr. XIVP-205. Balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 114, balsavo 114 Seimo narių: už – 58, prieš – 3, susilaikė 53. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis – VVSK, kaip papildomi – BFK ir Kaimo reikalų komitetas. Ar turite dar kitų pasiūlymų? Taip, prašau. Per šoninį mikrofoną A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados, nes jeigu yra deleguota funkcija, matyt, ateityje reikės ir pinigų tam numatyti. Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu, kad prašome Vyriausybės išvados? Nematau prieštaraujančių. Pritarta.

Prašau. Dar sykį per šoninį mikrofoną A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Kaimo reikalų komitetas čia nelabai kuo dėtas. Čia turėtų VVSK būti tikrai.

PIRMININKĖ. Kaip pagrindinis yra VVSK, kaip papildomas – BFK. Jeigu kaip papildomas Kaimo reikalų komitetas nepageidauja būti, tai...

Per centrinį mikrofoną ponas V. Pranckietis. Prašau.

V. PRANCKIETIS (LSF). Želdynai turbūt turėtų būti Aplinkos apsaugos komiteto interesas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Tai Kaimo reikalų komiteto nereikia, nepageidaujate? (*Balsai salėje*) Supratau. Judame toliau. Siūloma svarstyti rudens sesijoje.

16.47 val.

Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹, 6² ir 6³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-237, Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 132¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-238 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo projektas Nr. XIVP-237. Balsuojame po pateikimo. Kartu ir lydimasis. Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 119, balsavo 119 Seimo narių: už – 38, prieš – 16, susilaikė 65. Pasiūlymui po pateikimo nepritarta. Alternatyvus... (*Balsai salėje*) Prašau, gerbiamas Petrai.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamieji, taip socialdemokratai stengiasi jums įtikti, visais esminiais klausimais jus paremia, nors po pateikimo, konservatoriai, liberalai, galėjote pritarti paties G. Palucko įstatymo projektui. Jūs sąžinės visai neturite. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Ar yra ketinimas siūlyti tobulinti, ar atmesti? Alternatyvus balsavimas. Kas už tobulinimą, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip. Prašau.

Užsiregistravo 119, balsavo 119 Seimo narių: už – 74, prieš – 45. Tikrai labai audringas klausimas. Gerbiamas kolega G. Paluckas turės galimybę patobulinti įstatymo projektą. (*Balsai salėje*) Neabejotina, kartu su P. Gražuliu.

16.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-525 (priėmimo tęsinys)

Toliau einame prie apsprastų ir pateiktų kitų darbotvarkės klausimų. Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo dėl delegacijų sudarymo projektas Nr. XIVP-525. Priėmimo stadija. Prašau balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 117, balsavo 116: už – 116. Nutarimui yra pritarta. (*Gongas*)

16.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIV-84 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-526 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo projektas Nr. XIVP-526. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 118 ir visi – už. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Mieli kolegos, šitas balsavimo etapas baigėsi. Einame toliau prie projektų pateikimų ir svarstymų.

16.51 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 32¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-252(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo projektas Nr. XIVP-252(2). Pranešėjas – K. Vilkauskas. Prašau, kolega, į tribūną.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu pristatyti Lietuvos savivaldybių ir seniūnijų stiprinimo projektą. Nors seniūnijų veiklos ir finansinis savarankiškumas yra nuolat didinamas, iki šiol egzistuoja dar nemažai nepanaudotų galimybių. Pavyzdžiui, seniūnijų veiklos ir finansinis savarankiškumas dar labiau padidėtų, jeigu būtų išplėstas ratas funkcijų, kurios būtų atliekamos seniūnijose. Būtų įtvirtinta įstatyminė nuostata, kad seniūnijų veiklai, numatyta seniūnijų metinės veiklos planuose, vykdyti reikalingi asignavimai (lėšos) iš savivaldybių biudžetų suplanuojami seniūnijų veiklai finansuoti skirtoje vienoje biudžeto programoje arba skirtingose biudžeto programose ir paskirstomi tarp seniūnijų atsižvelgiant į kriterijus, kuriuos nustato savivaldybės taryba, vadovaudamasi Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintu pavyzdiniu tokių kriterijų sąrašu.

Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos seniūnijos funkcijos detalizuojamos seniūnijos nuostatuose, juose konkrečiai nurodant veiklas, kurios pavedamos atlikti tai seniūnijai. Iš savivaldybės biudžeto ir kitų finansavimo šaltinių seniūnijai skiriami asignavimai (lėšos) turi būti adekvatūs seniūnijos nuostatuose nustatytoms viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo funkcijoms (turi būti skaičiuojami vadovaujantis nustatytais kriterijais).

Taigi, mieli kolegos, laukiu klausimų ir kviečiu palaikyti šį projektą.

PRIMININKĖ. Dėkui, pranešėjau. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, kai ką jau aptarėme stovėdami poilsio zonoje, o aš dabar norėčiau paklausti kito klausimo – apie adekvatumą ir apie tuos kriterijus. Kas tuos kriterijus nustatys, nes dažnai nustato kriterijus seniūnijose – savas, ne savas, tai kokie kriterijai ir ar tai yra argumentas, kuris kaip nors apskaičiuojamas, nes darbai savivaldybėse visada būna mažiau finansuojami, nei reikia. Šiuo atveju kas nustatys kriterijus?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega, už gerą klausimą. Kadangi seniūnijos yra skirtingos: vienoje daugiau parkų, kitose daugiau kelių, žvyrkelių, kitose laukų daugiau, vienos agrarinės, kitos turistinės, ten patikslintos tos trys funkcijos įvedamos, konkretinamos, tai yra galima skaičiuoti parkų vejų šienavimą arais, pėsčiųjų takus kvadratiniais metrais ir panašiai. Yra aiškus kriterijus, apskaičiuojame, kiek gali kainuoti, ir prašom jums kriterijus. Eina seniūnija į tarybą ir sako – man reikia padengti šitą apimtį štai tokiomis lėšomis.

PRIMININKĖ. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamasis kolega, viešąsias paslaugas teikia savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai. Kai nėra viešųjų paslaugų teikėjų, tada yra priimamas savivaldybės tarybos sprendimas. Ar nereikėtų, jūsų manymu, iš viso galbūt keisti Viešojo administravimo įstatymo, nes tai labai susiję? Tai vienas klausimas.

Kitas momentas. Vis dėlto dėl asignavimų pratęsčiau kolegą E. Pupinio klausimą. Iš tikrųjų, manau, kas kaip nustatys kriterijus. Turėtų būti labai konkrečiai kiekvienas darbas įkainotas, jeigu mes kalbame, ir turėtų būti pamatuota, tai turėtų būti, aš nežinau, aš įsivaizduoju tarybos sprendimų ar panašiai... Kokia jūsų nuomonė?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Dėl pirmojo klausimo visiškai sutinku, kad reikėtų dėl paslaugų teikimo tikslinti Viešojo administravimo įstatymą, bet tos seniūnijos, kurios ūkiškai gerai dirbo ir dirba, buvo irgi iškilęs tas klausimas, Vyriausybės atstovai tikrino, ir neprasilenkė būtent dėl to, kad tos seniūnijos dirba ekonomiškai ir ūkiškai. Jos sutaupo savivaldybėms lėšų. Kitos turi savo techniką, traktoriukus, automobilius. Tik problema dabar yra dėl žmonių, kadangi, žinote, tu, kurie atidirba už pašalpas, vis mažėja. Reikėtų per Užimtumo tarnybą atgaivinti tą programą, kad, sakykim, būtų galima ilgesniam laikotarpiui įdarbinti žmones ir jie būtų labiau motyvuoti.

O dėl asignavimų nėra jokia naujiena – daugelis visiškai savarankiškų seniūnijų taip ir daro, apskaičiuojama. Jeigu atsimenate, kai buvo seniūnija finansuojama programinio finansavimo būdu, ten aiškiai ir buvo visi kriterijai. Jeigu yra apšvietimo stulpai, yra jų kiekis. Jeigu yra greideriavimas ir atitinkamas kelio ilgis, jis apskaičiuotas kilometrais ir taip toliau.

Manau, kad čia yra tikrai geros patirties. Dėl to ir teikiamas, kad visose savivaldybėse nebūtų tokio dalyko kaip nuo 0,01 % iki 14 %, tokių didelių skirtumų. Paskui kolegą seniūnai nesusišneka vienoje ar kitoje savivaldybėje, kaip čia tie darbai ir jų teikiamos paslaugos turi būti finansuojamos.

PIRMININKĖ. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ačiū. Gerbiamas kolega, aš tikrai palaikau jūsų norą didinti seniūnijų savarankiškumą, juo labiau finansinį savarankiškumą, bet situacija yra tokia, kad keletas savivaldybių visai neturi seniūnijų, taip pat daugelis Lietuvos savivaldybių neskiria net 1 % savarankiškoms seniūnijų funkcijoms, priimti sprendimus.

Ar jūs nemanote, kad vis dėlto reikėjo jūsų gerą pasiūlymą įvertinti kompleksiau ir vis dėlto įtvirtinti, kokia savivaldybių biudžeto dalis, ar, kaip jūs įvardinate, funkcijos, atitektų seniūnijoms. Dabar mes lyg ir parašome „funkcijų“, geranoriškumo iš savivaldybių prašome suteikti, bet ar taip atsitiks? Ne. Funkcijos liks, o finansavimas nebūtinai, nes tokios prievolės nustatyti, kokia biudžeto dalis būtų skiriama seniūnijoms, nėra. Tai sprendžia savivaldybių tarybos. Tai kaip jūs matote... Aš matau šiokių tokių grėsmių, kad funkcijas mes įtvirtinsime, o biudžeto, deja, ne?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege. Labai geras klausimas. Atsakymą į šį klausimą pradėčiau nuo to, kad ir Vyriausybė turi stiprinti savivaldą. Dabar savivaldybės skundžiasi, kad joms 15 % sumažinta savarankiškoms funkcijoms, kovojame dėl Kelių fondo, dėl specialiosios žvyrkelių programos. Jeigu tik šiuo atveju savivaldybes sustiprintų, tikrai savivaldybės nuleistų žemyn daugiau pinigų. Aš manau, kad tai yra irgi politinė savivaldybių valia. Pažiūrėkite, tos, kurios skiria 14 %, iš tikrųjų ten ir efektyviau dirba, ir bendruomenė patenkinta, ir nevyriausybinių organizacijų.

Bet jūs labai teisi, šito negalime nustatyti, nes yra Biudžeto sandaro įstatymas, kriterijai, šito nėra. Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacija jau kokius 10–15 metų kalba apie tai, kad būtų finansuojama ne mažiau kaip 10 % nuo biudžeto savivaldybių seniūnijos. Aš tikiuosi, kad tai dar kartą paskatins savivaldybių vadovus peržiūrėti, nes kiekviena skirtinga. Jeigu mažesnė savivaldybė, gal ir mažiau toms paslaugoms reikėtų. Didesnei – daugiau, bet didesnėse yra centralizuotas paslaugų teikimas.

Manau, čia būtų signalas ir toks imperatyvesnis signalas, kad reikėtų daugiau dėmesio skirti seniūnijoms kaip ekonominiam vienetui. O ten, kur nėra seniūnijų, kur yra seniūnaitijos, aš manau, vėl kalbame apie seniūnaičius kaip instrumentą ten. Čia yra kitokio pobūdžio. Jie galėtų, aišku, neteikti, nes tai yra miestuose. Faktiškai visose kaimiškose teritorijose yra seniūnijos. Nėra seniūnijų tik Alytaus mieste, Klaipėdos mieste, Visagine, kur ir taip paslaugos teikiamos centralizuotai.

PIRMININKĖ. Dėkui. R. Šarnickas.

R. ŠARNICKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš pritariu kolegei Ritai, kad vis dėlto tas savarankiškumas būtų reikalingas seniūnijoms. Norėčiau paklausti, kas inspiravo šitą dalyką, bet, įtariu, bandysiu užbėgti įvykiams už akių, kad tai yra skirtingų politinių partijų seniūnai ir pana-

šiai, ir būna tokių merų, kurie bando susilpninti jėgas seniūno, kuris yra darbštus, dirba tam kraštui ir panašiai, neskiria tiek finansų, kiek kitoms seniūnijoms. Aš sakau iš patirties, taip yra ne vienoje rajono savivaldybėje. Ar ne šie dalykai irgi lėmė kartu? Ačiū.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Robertai. Toks provokacinis klausimas. Atsakysiu į šitą klausimą taip: tai paskatino daryti Lietuvos savivaldybių seniūnų asociaciją, kuri susideda iš įvairių politinių partijų seniūnų ir visi Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijos seniūnai ir asociacija priima sprendimus pasitarę kolegialiai. Iš tikrųjų dar prie šito projekto ateis ir jų nuomonė, nors preliminarai jie pritarė, bet nespėjo pateikti. Manau, pateiks vėliau savo nuomonę, kuri sutampa su šio projekto nuomone.

PIRMININKĖ. Dėkui. Gerbiamasis pranešėjas, jūs atsakėte į visus klausimus, bet jeigu norite, galite pasilikti tribūnoje, nes netrukus bus jūsų kito projekto pateikimas. Šiuo metu dar prie šito dabar pateikto yra dėl motyvų užsirašiusių. L. Nagienė už. Prašom.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų kviečiu visus kolegas palaikyti šį projektą, nes realiai Kęstutis praktikas, todėl jis ir kalba labai diplomatiškai ir žinodamas, kokia yra situacija seniūnijose, nes žino visas problemas. Jeigu išžvelgtume ir pažiūrėtume, kaip dirba šiandien seniūnijos, jos ir dabar dirba, jos ir tvarko savo aplinką, jos prižiūri. Bet kaip prižiūri? Kiek gauna finansavimo, tiek sutvarko. Iš tikrųjų noriu pasakyti: kas turi ūkio būdu susitvarkęs, įsigijęs kažkokią techniką, tose seniūnijose jaučiama tvarka. Kai numatysime ir dar apibrėšime teisės akte, tai, aš manau, seniūnijoms bus kur kas lengviau dirbti. Todėl kviečiu tikrai palaikyti ir neabejoti, kad mes priėmę šį įstatymą tikrai suteiksime daugiau savarankiškumo. O tada jau ir tarybos neturės ką pasakyti, pasakys nėra, kaip galima, negalima finansuoti ir panašiai. Bus numatyti aiškūs kriterijai, kurie bus apibrėžti kiekvienoje taryboje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, nesiūlau priimti tokio įstatymo ir iš viso įstatymais institucionalizuoti seniūnijų. Kuo mažiau to padaryta, tuo geriau. Seniūnijos kaimuose galbūt kai kur yra reikalingos, galbūt kai kur, neteigiu, kad jos ten nėra reikalingos. Bet miestuose nebūtinai ir greičiausiai visai nereikalingos. Seniūnijos miestuose būtų atgyvena todėl, kad... Kam seniūnijos reikalingos? Tam, kad būtų suteiktos paslaugos gyventojams. Miestų gyventojai dažniausiai tas paslaugas gali gauti įvairiais kitais būdais, viešąsias paslaugas e. būdu ir panašiai, jie tą ir pasiekia. Daugelis miestų gyventojų net nežino, kad yra tokios seniūnijos, net nežino, ką ten jos daro ir kas yra seniūnas.

Institucionalizuodami mes lyg savotiškai priverčiame tas savivaldybes, kurios atsisakė, kurti seniūnijas. Taigi Klaipėda neturi seniūnijų. Kaip dabar jai čia tą įstatymą vykdyti? Visaginas, atrodo, kad Visaginas, bijau supainioti, trys savivaldybės Lietuvoje neturi. Nereikia tų seniūnijų. Ar keturios? Nereikia tų seniūnijų. Savivaldybės pačios nuspręs, kaip jas tvarkyti. Tai mes įstatymais nemakaluokime savivaldybėms. Savivalda tam ir yra savivalda, kad ji pati nustatytų, kaip tvarkyti savo seniūnijas. Ar jas naikinti, ar suteikti jom daugiau savarankiškumo. Sutinku, kad kaimuose, kaimiškose teritorijose gal ir tikrai yra pasminga, kad turėtų ten kažkokį traktoriuką, dar kažką. Bet dabar turėkite omenyje, kad kaimai nyksta, ir taip sparčiai, kad sunku apsaugoti. Žagarėje per pastaruosius 20 metų, per 20, ne 30 metų...

PIRMININKĖ. Laikas, Kęstuti, trumpinkite.

K. MASIULIS (TS-LKDF). ...jau nebeliko gyventojų arba liko mažiau kaip pusė. Tai tikrai negalime taip daryti.

17.05 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-282(2) (pateikimas)

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų nuomonę. Balsavimas numatytu laiku.

O dabar einame prie kito kolegos K. Vilkausko projekto, 2-15 klausimo – Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-282(2). Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF) Ačiū, gerbiama Pirmininke. Pristatymas bus labai trumpas. Šio projekto esmė – panaikinti kadencijas seniūnams, savivaldybės administracijos filialų vadovams ir

sulyginti juos su kitais valstybės tarnautojais. Laukiu klausimų. Dėkoju visiems bičiuliams, kurie palaikė šį projektą, visam būriui bičiulių.

PIRMININKĖ. Ačiū už tokį greitą pristatymą. Jūsų nori paklausti E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Labai trumpas klausimas. Kad Savivaldybių seniūnų asociacija pritarė, tai viskas aišku, bet ką darysite su Savivaldybių asociacija, ar kiek derintas? Iš tikrųjų merai ne visada nori savarankiškų seniūnų. Ačiū.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Edmundai, už tokį esminį klausimą. Turiu Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijos raštišką pritarimą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Toliau klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, jūs savo aiškinamajame rašte rašote, kad akivaizdžiai pablogėjo padėtis, kai buvo įvestos kadencijos ir seniūnijose, tai yra blogai, o aš manyčiau, kad juos priverčia labiau susimąstyti ir dirbti. Dabar mes sakome, kad seniūnijoms reikia savarankiškumo, o dabar nenorime, kad jiems būtų kadencijos, ir galbūt dar reikėtų pagalvoti ir apie rinkimus. Nežinau, ar čia vienas kitam neprieštarauja. Aš suprantu, kad mes norėtume, kad būtų biudžetinės įstaigos, bet, deja, Lietuvoje šiandien neturime nė vienos seniūnijos kaip biudžetinės įstaigos. Tada tai būtų tikrai visiškai tvarkingai, bet šiandien yra taip. Aš nežinau, kodėl pablogina. Ar jūs galite man atsakyti?

K. VILKAUSKAS (LSDPF) Ačiū, gerbiama Laima, už klausimą. Mes tikrai neturime bloginti vienos kategorijos valstybės tarnautojų situacijos tuo, kad iš valstybės karjeros tarnautojų atėjęs jaunas seniūnas negali paimti paskolos, nes penkerių metų kadencija, ir kiti dalykai, kad kiti valstybės karjeros tarnautojai dirba pagal funkcijas kaip skyriaus vedėjai, kiti valstybės tarnautojai kadencijų neturi.

Jeigu kalbame apie seniūniją ir seniūną, mums reikėtų galvoti, galbūt skamba antros pakopos savivaldos motyvas, galbūt dar labiau stiprinti seniūnijas. Ir kalbant apie merų rinkimus, kai dabar kalbama apie atstovaujamąjį merą, turi būti svertai. Jeigu mes sustiprintume seniūnijas kaip administracinį potencialą, kad bendruomeninėms organizacijoms nereikėtų rašyti, galvoti apie ataskaitas, būtų administracinis centras, kur viskas būtų sutvarkyta, visi popieriai, ataskaitos, projektai ir panašiai. Žmonės galėtų teikti pasiūlymus per bendruomenines organizacijas ir nevyriausybinės organizacijas, ir mes tikrai iš karto pajustumė mūsų savivaldos stiprybę.

PIRMININKĖ. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Gerbiamas kolega, aš tikrai manau, kad teisingas jūsų sprendimas, jeigu mes norime sulyginti seniūnus su kitais valstybės tarnautojais, o būtent tokį statusą ir turi seniūnai, yra valstybės tarnautojai. Tai tas kadencijas jiems numatyti, bet numatyti, kad jeigu jie dirba gerai arba labai gerai, būtų galimybė jų tarnybą pratęsti. Galbūt reikėtų pasirinkti tokį kelią ir taip motyvuoti žmones dirbti efektyviai ir siekti gerų rezultatų.

Bet kita jūsų pasiūlymo dalis, kurios jūs nepristatėte, taip norite *paturbinti* centralizuotą atranką į valstybės tarnybą seniūnams. Ir ten jums nepatinka, kad galima pasirinkti iš dviejų geriausių kandidatų. Bet taip yra sukonstruota visa centralizuotos atrankos į valstybės tarnybą sistema, į kiekvieną valstybės tarnautojo pareigybę yra siūlomi du atrankoje geriausiai pasirodę kandidatai, ir vadovas po pokalbio ar pritaikęs kitas atrankos priemones atsirenka geriausią. Tai čia norite padaryti išlygą. Dėl antros dalies aš nesutikčiau jums pritarti.

Dabar tokia dilema, kaip čia balsuoti, nes viena dalis gal ir teisinga, o kita galbūt ir ne visai.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Čia yra pateikimas. Viską galima tobulinti, galima pateikti ir pasiūlymus. Ačiū, gerbiama Edita, už geras išvalgas. Tikrai ne dėl piktos valios nepažymėjau, nes tai jau buvo per teikimą, buvo Valstybės tarnybos įstatymas, kur per Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimą perėjo pateikimą ir tai jau teikia. Čia ne naujiena.

Aš manau, kad būtent vienintelis seniūnas, kaip valstybės tarnautojas, renkamas su tokia komisija, kurioje yra dar ir seniūnaičiai. Kitose komisijose nėra. Ten yra, sakykim, kitokia struktūra. Visi seniūnaičiai pasisako iš karto per pirmą atrankos komisijos rundą. Dabar pasisako seniūnaičiai ir, sakykim, jie mato tą žmogų seniūnu. Nukeliauja seniūnas į antrą turą, o direktorius paima kitą, ne seniūnaitį. Ten nedalyvauja nei seniūnaitis, nei nė vienas rinkimų komisijos narys. Todėl ir įrašėme šį punktą.

PIRMININKĖ. Paskutinis – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Gerbiamas Kęstuti, jūs tikrai šiandien pajvairinate Seimo kasdienybę tokia Kubos vadų retorika. Ačiū.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Toks balsas. Atsiprašau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Noriu pasakyti, kad tamsiu kostiumėliu sėdi Rita, o raudonu Edita.

Aš norėjau paklausti jūsų. Ta pati problema yra ir dėl bibliotekų vadovų kadencijų. Aš 1 daliai tikrai pritarčiau, kaip ir kolegė Rita, nes yra ta pati problema tarp kadencijų, tie konkursai ir panašiai, kad būtų...

PIRMININKĖ. Atsiprašau, išsijungė mikrofonas. Tuoju galėsite pratęsti. Tuoju, sekundėlę. Gerai, aš tuomet įjungsiu šoninį. Prašom, Robertai.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Aš pritarčiau irgi tai 1 daliai, kurią siūlė Rita, kad tarp kadencijų būtų gerai arba labai gerai vertinama savivaldybės administracijos sukurta tarybos grupė. Kaip jūs galvojate, tas pats ir dėl bibliotekų, ir dėl seniūnijų, tam irgi pritarumėte ar ne? Kad bibliotekoms irgi reikia analogiškai?

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Taip. Gerbiamas kolega, kadangi mes, svarstydami šitą klausimą, buvome vienoje pusėje, tikrai balsavome, jeigu atsimenate, taip, kad tos kadencijos būtų pakeistos.

PIRMININKĖ. Dėkui. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar likę motyvai. Už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama kolegė, iš tiesų pritarčiau šiam įstatymo projektui ir siūlyčiau jį svarstyti komitete. Savaiame suprantama, turbūt seniūnijos gali būti efektyvios tik tuomet, kai jos turi daugiau savarankiškumo. Čia ir kolega K. Masiulis sakė, kad miestuose galbūt ne taip reikalingos, bet jau regionuose iš tikrųjų reikalingos, nes yra arčiausiai žmonių. Tuo metu, kai atsitinka kokių nors problemų arba dėl susisieikimo, arba kitų problemų, seniūnai tarpininkauja žmonėms ir padeda, netgi savo transportu veža asmenis į tam tikras vietas.

Manyčiau, kad čia reikėtų vis dėlto kalbėti apie tokią bendrą Lietuvos sistemą, kai dalis savivaldybių biudžeto būtų skirta tiesiai seniūnijoms, kad jos galėtų operuoti tam tikromis lėšomis, o ne priklausytų nuo vieno ar kito mero malonės. Manyčiau, svarstyti reikia, žiūrėti ir pagal pateiktą įstatymo projektą galbūt šiek tiek patobulinti, kad nekiltų kokių nors teisinių nesusipratimų, o po to priimti ir kitus susijusius teisės aktus.

Galim priminti, kad netgi 2008 metais, 2012 metais buvo svarstoma, buvo teikiami projektai, tačiau jie nebuvo iki galo suderinti su teisės aktais ir nebuvo priimti. Dabar siūlau sugrįžti ir dar kartą svarstyti, ir vis dėlto padidinti seniūnijų savarankiškumą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Nepritariu aš tokioms idėjoms apie antro lygio savivaldos įvedimą, kai mes turime nepilnus 600 seniūnijų ir jos turi tendenciją mažėti, labai ryškią tendenciją mažėti ir būtent kaimuose, o miestuose jos neturi prasmės. Išivaizduokime, tai yra didžiuliai piniginiai resursai aptarnauti labai mažus gyventojų skaičius. Jeigu Žirmūnų seniūnijoje yra 46 tūkst. gyventojų, atrodytų, gal visai ir būtų galima, bet nėra prasmės, nes Žirmūnų gyventojai be jos išsivers, o kokie nors Žirgaičiai, ir tai ne mažiausia seniūnija, yra ir po 400, turi 600 gyventojų ir jie visi vyresnio amžiaus. Gal, mielieji, nebūtina? (*Balsai salėje*) Ne, būkime realistai, tikrai čia reikia padaryti seniūnus, dar ką nors? Kur jie, tie seniūnai, gyvens? Gyvens Šakiuose greičiausiai. Aš esu realistas ir sakau, nedarykime nereikalingų žingsnių.

PIRMININKĖ. Ačiū už nuomonę. Motyvai išsakyti. Balsavimas vyks numatytu laiku. Mes eisime... (*Balsai salėje*) Kolegos, prašyčiau mažiau aistrų. Balsavimas bus anksčiau, kai jau priartėsime pagal darbotvarkę, prieš koki pusvalandį, tikiuosi, pavyks informuoti.

17.16 val.

Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3195(3) (svarstymas)

Dabar darbotvarkės 2-16 klausimas – Pluoštinių kanapių įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3195. Pranešėjas – J. Gudauskas. Sekundėlę ir pranešėjas bus tribūnoje. Prašau, gerbiamas Jonai.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šių metų gegužės 12 dieną Seimo Kaimo reikalų komitetas apsvarstė visas pastabas bei pasiūlymus, atsižvelgdamas į jas, parengė 46 pasiūlymus, patobulino Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-3195(3) ir priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-3195(3) ir komiteto išvadoms bei pasiūlymams, jiems komitetas pritarė arba pritarė iš dalies. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Siūlau Seimui pritarti Seimo Kaimo reikalų komiteto sprendimui bei parengtam patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkui, gerbiamas Jonai. Jūs sugrįšite į tribūną vėliau pristatyti pakeitimų, o dabar Ekonomikos komiteto, kaip papildomo komiteto, nuomonę pristatys K. Starkevičius. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Labas vakaras, gerbiami kolegos. Ekonomikos komitetas, kaip papildomas, išnagrinėjo šį klausimą, Vyriausybės išvadas ir su tam tikrais pasiūlymais bendru sutarimu pritarė šiam projektui. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas Kazy. Dabar bus diskusija, o po to dar tęsime svarstymo stadiją. Pirmasis užsirašė kalbėti M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, iš tiesų gana svarbus įstatymo projektas. Mes su gerbiamu K. Starkevičiumi jį registravome prieš dvejus su puse metų. Daug žmonių klausė, kur dingio šis kartu su Kaziu registruotas Pluoštinių kanapių įstatymas? Kodėl pacientai Lietuvoje vis dar negali legaliai gauti medicininių kanapių? Kodėl Lietuvos ūkininkai užaugintas pluoštines kanapes turi vežti perdirbti į Lenkiją? Kodėl pažangiausias Lietuvos kompanijos turi perkelti perdirbimo įmones į JAV ar kitas Europos Sąjungos šalis? Kodėl turintys miego, apetito ar nerimo sutrikimų negali parduotuvėje nusipirkti CBD produktų? Atsakau. Valstiečiai. Valstiečiai nuo pirmos dienos delsė ir blokavo šio įstatymo priėmimą. Vykde propagandą, aktyvią propagandą, jog šiuo sprendimu yra įteisinami narkotikai. Reikalavo Vyriausybės išvados. Beje, Vyriausybės išvada gauta tris kartus. Reikalavo ekspertinės išvados. D. Ilginis, kuris pateikė ekspertinę išvadą (jau yra amžinąjį atilsį iškeliavęs iš šio pasaulio, jis sirgo vėžiu), naudojosi CBD produktais nelegaliai tam, kad galėtų išeiti be skausmo. Negana to, valstiečiai dar reikalavo Europos Komisijos išvados. Visos išvados yra gautos. Aš atkreipsiu dėmesį, kad net 20 mlrd. eurų apimties valstybės biudžetų priėmimas nesunešioja tiek geležinių klumpių, kiek turėjo sunešioti šis įstatymo projektas.

Gerbiami kolegos, juodu ant balto nepriklausomi ekspertai Seimui yra surašę.

Pirma. Pasaulio sveikatos organizacija aiškiai nurodo, kad ne didesnis nei 0,2 % THC kiekis laikytinas nekenksmingu žmonių sveikatai.

Antra. Europos Sąjungos Bendrasis Teismas yra nusprendęs, kad Europos Sąjungos šalys narės yra laisvos apsispręsti dėl pluoštinių kanapių produktų ar gaminių reguliavimo, numatydamos atitinkamą THC kiekį ir vartojimo paskirtį.

Trečia. Daugelis Europos Sąjungos šalių jau apsisprendė, įskaitant Bulgariją, Suomiją, Prancūziją, Vengriją, Airiją, Lenkiją, Slovakiją, Švediją, Jungtinę Karalystę (dabar jau ne Europos Sąjungoje), jose iš pluoštinių kanapių pagaminti produktai, turintys ne daugiau kaip 0,2 % THC, nebelaikomi neteisėtomis narkotinėmis medžiagomis.

Iš tiesų man atrodo, kad Lietuva yra vienintelė šalis, kuri dar kriminalizuoja CBD produktus. CBD produktai net be jokio THC yra kriminalizuojami ir už jų disponavimą gresia Baudžiamasis kodeksas. Sunku tuo patikėti, bet taip yra.

Remiantis Europos Sąjungos Bendrojo Teismo ir jo sprendimu, pateiktas įstatymas neprieštarauja Lietuvos Respublikos įsipareigojimams pagal Europos Sąjungos teisės aktus. Todėl remiantis išimtimi dėl pluoštinės kanapės pagal 1961 metų konvenciją ir Pasaulio sveikatos organizacijos išaiškinimais, šis produktas neprieštarauja ir tarptautinėms konvencijoms.

Pabaigai. Priėmus įstatymą bus išplėtos galimybės realizuoti savo produkciją pluoštinių kanapių augintojams, sudarytos galimybės steigti pluoštinių kanapių perdirbėjams ir galimybė tiekti Lietuvos rinkai pluoštinių kanapių produktus, tai yra aliejų, maisto papildus, naminių augintinių maistą, asmens higienos priemones, atskirus kosmetikos ir chemijos pramonės ingredientus.

Kas toliau? Gerbiami kolegos, toliau aš labai tikiuosi, kad, nepaisant ilgo, sudėtingo proceso, nepaisant pagalių kaišiojimo į ratus, mes priimsime šį įstatymo projektą ir sukursime galimybes Lietuvos žemės ūkiui, sukursime galimybes perdirbimo kompanijoms, sukursime galimybes pacientams ir jų artimiesiems nesislėpti nuo teisėsaugos ir gauti profesionalią medikų konsultaciją, kaip vartoti produktus, juos įsigyti kokybiškus, o ne juodojoje rinkoje.

Gerbiami kolegos, aš tikiuosi, kad priėmę šį įstatymą mes tiesiog eisime progreso keliu. Linkiu daugiau nelaužyti iečių ir priimti šį įstatymą bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolega Mykolai. Toliau diskutuoti užsirašęs R. Žemaitaitis, bet jo nematau salėje. Kitas – K. Mažeika. Lyg irgi nematau. V. Valkiūnas. Irgi nėra. K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Gražus pavakarys. Iš tiesų pluoštinės kanapės yra viena seniausių ir tvariausių auginamų kultūrų pasaulyje. Iš tikrųjų pavarčius istorinius šaltinius labai malonu pabrėžti, kad dar vidurio neolito laikais pluoštinės kanapės (tada dar neaišku, aišku, kanapės) buvo auginamos ir rastos Lietuvoje, dabar Šventosios gyvenvietės teritorijoje. Buvo rastos laivų likučiuose – tai virvės. Tai rodo, kokia tai tvirta medžiaga. Iš tikrųjų vėliau pragyveno įvairius išgyvenimus ši kultūra ir buvo uždrausta ją auginti. Dar mūsų seneliai, tėvai tikrai prisimena, kad pluoštinės kanapės buvo auginamos. Tačiau vėl atėjo atgimimas į Lietuvą tik po 20 metų nuo nepriklausomybės paskelbimo. 2014 metais buvo leista auginti pirmąsias pluoštines kanapes Lietuvoje, nors Europos Sąjungoje buvo galima auginti. Beje, mūsų ūkininkai vadovavosi Europos Sąjungos teisės viršenybe šiuo atveju ir augino kanapes. Aišku, juos baudė, po to tos baudos buvo atšauktos, bet 2014 metais buvo jau prasidėjęs iš tikrųjų legalus auginimas.

Štai pirmaisiais 2014 metais buvo apie 1 tūkst. hektarų pluoštinių kanapių. Šiuo metu, tai yra 2019 metais, kai jau buvo tam tikrų vilčių, kad auginsime tas kanapes, bus priimtas būtent šis įstatymas, buvo auginama apie 9 tūkst. hektarų. Dabar, šiais metais, vėl nukrito iki 5 tūkst. Savaimė suprantama, dėl ko nukrito. Nes nesulaukė šio įstatymo žaliavą veždavo perdirbti į kaimyninę Lenkiją, Daniją, daugeliu atveju būdavo sustabdomi ties mūsų siena, laikomos mašinos muitinės, policijos sandėliuose, ištiriama, po to po kelių mėnesių vėl paleidžiama. Buvome suteikę verslui labai dideles viltis – investicijos, buvo pastatyti keli perdirbimo fabrikai, bet vėliau daugelis jų išsikėlė vėlgi į tas pačias kaimynines šalis, Lenkiją, Daniją, ir jose buvo vykdoma toliau gamyba.

Dabar tokių naujausių žinių. Dalyvavau nuotolinėje Europos Komisijos balandžio 26 dieną organizuotoje telekonferencijoje. Ten iš įvairių šalių ekspertai, iš pasaulio šalių – Kanados, Šveicarijos, Europos Sąjungos, kalbėjo apie situaciją pasaulyje. Šveicarijoje (ji nėra Europos Sąjungos šalis) šiandien leidžiama, kad THC kiekis būtų 1 %. Pas mus, būkime tikrai čia, leidžiama tik 0,2 % THC. Europos Parlamentas jau priėmė ir padidino šį leidimą iki 0,3, tačiau dar Komisija nepriėmė.

Taigi mes esame gerame kelyje, mes turime dar ir apsaugą užsitvirtinę. Įmonės, kurios perdirbs, turės būti sertifikuojamos. Ir dar ką noriu pabrėžti, nuo to meto, kai auginamos pluoštinės kanapės Lietuvos laukuose, nebuvo nustatyta jokių pažeidimų, kad ūkininkai augintų būtent kitokias kanapes, išskyrus pluoštines kanapes. Yra atvejų, kai ten visiškai kitur jau yra visai kitos kanapės, kurių aš net vardo nenoriu minėti. Taigi tikiuosi, kad šiandien balsuosime teigiamai ir judėsime į priekį. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, aišku, aš negalėsiu kaip Mykolas taip dramatiškai, tokiu balsu kalbėti šia tema, kad žemė griūna. Bet man labai keista, kad kartojasi tai, kas vyko praeitoje kadencijoje. Man labai keista, kad apkaltino valstiečius ir žaliuosius, nors valstiečiai ir žalieji priėmė įstatymą. Tai reikėjo pasakyti, kad jis buvo priimtas, bet jis buvo nusiųstas notifikuoti. Ir ką Lietuva gavo iš Europos Komisijos? Kad įstatymas neatitiko sutarčių ir konvencijų. Šiandien bandoma lipti tuo pačiu keliu, ką darė anojė kadencijoje tie patys valstiečiai.

Kas man labiausiai čia nepatinka? Galime čia ginčytis dėl to 0,2 tetrahidrokanabinolio, bet kodėl išvadose elgiamasi taip nepagarbiai kitų Seimo narių ir Vyriausybės atžvilgiu? Pačių konservatorių ir liberalų Vyriausybė. 16 ir 18 pastaboje aiškiai parašyta, kad maisto produktuose ir kosmetikoje pagal dabartinius Europos reikalavimus yra nulis. Nulis, ne 0,2, o nulis. Jūs išvadose rašote – pritarta iš dalies, bet vis tiek įrašote visiškai priešingai, negu rašo Vyriausybė. Lygiai taip

pat elgėsi tada ponas K. Starkevičius – buvo Kaimo reikalų komiteto pirmininkas ar pavaduotojas ir stūmė šitą įstatymą, ir išvadoje irgi visur buvo parašyta, Vyriausybė rašo viena, jūs parašote kita. Dabar jau tik kitame komitete rašote analogiškus dalykus. Na, pripažinkite, kad buvo priimtas įstatymas su tokiomis pat pastabomis, nusiųstas notifikuoti Europos Komisijai ir gavome atgal, kad tai prieštarauja. Na ir nepasakokime pasakų, kad kitose šalyse kitaip, nes visi kol kas laikosi taisyklių. Ir labai teisingai pasakėte – Europos Parlamentas diskutuoja, bet nepriėmė nieko ir Europos Komisija nepriėmė. Tai kam dabar duoti vilčių? Kas davė gamybininkams tas viltis, ar ne jūs, gerbiamasis?

Dar vieną ranką matau, davėte viltį, bet pirma reikia padaryti taip, kad viskas atitiktų Europos Sąjungos reikalavimus, nes vis tiek arba mes baudą gausime, arba mums neleis gaminti, o mes ir toliau apie tai šnekame. Šiandien niekam nedraudžiama auginti pluoštinių kanapių, bet visi nori gauti didesnę pelną, nes tinkūras yra žymiai lengviau pagaminti, negu gaminti kokių pluoštą, virves, audinius, batus, statybines medžiagas, o poreikis yra ir šitų dalykų. Galima auginti, bet visi nori padaryti didesnę biznį iš to, apie ką kalbėjo Mykolas.

Noriu dar kartą pasakyti, kad bet koku atveju, netgi priėmus vėl tokį įstatymą, taip sakant, buldozerio principu, nepaisant mūsų įsipareigojimų ir sutarčių, jį vis tiek reikės notifikuoti ir tos viltys bus vėl sudegintos. Pakartosiu, direktyvose aiškiai parašyta – maistui ir kosmetikai nulis. Netgi gyvulių maistui perdirbtose atliekose turi būti nulis, nes šitos medžiagos gali patekti į organizmą per mėsą, kiaušinius ir kitus produktus. Kol kas yra tokios taisyklės. Tai gal pirma susitarkime dėl taisyklių pakeitimo ir tada galėsime drąsiai apie tai kalbėti, nes dabar mes ypač naujus Seimo narius apgaudinėjame nepasakydami, pasakome A, bet nepasakome B. Tai reikia pasakyti viską, kad tai yra problema. Taip, ūkininkai nori užsidirbti daugiau, sutinku, bet kai čia yra ginčas, ar dekriminalizuoti silpnus narkotikus, tai kyla vėjas, kad čia narkotikų legalizavimas. Bet nepamirškime, jeigu mes turėsime gamyklas, kurios pagamins ir narkotinių medžiagų koncentratų, iš jų irgi galima gaminti ką nori, reikia tik mokėti šiek tiek chemiją. Tai matykime visą poveikį, ir aš tikrai siūlau nepritarti šiam įstatymui, nes jis vis tiek grįš atgal į Lietuvą toks, koks grįžo 2020 m. rugpjūčio 8 d.

PIRMININKĖ. Dėkui, gerbiamas Algirdai. K. Starkevičius – per šoninį mikrofoną.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Kadangi buvo pavardė paminėta. Algi, neklaidinkite parlamento narių. Jeigu yra nulis, tai ir bus nulis tuose maisto produktuose, tačiau kur leistinas tam tikras kiekis, tai ir bus. Štai ir yra esmė viso to. Na, negąsdinkite čia. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Per šoninį mikrofoną – S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamam Algirdui dar toks klausimas. Ar vaistai yra maistas, ar pluoštas? Čia štai klausimas. Vaistui nulis, vadinasi, negaliojū.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas Sergejau, vaistams ir moksliniams tyrimams yra visai kita direktyva ir ten leidžiama ne 0,2, o didesnės koncentracijos, apibrėžta įstatyme ir čia nėra problemos. Nepainiokime to, kas gaminama gamybai, ir to, kas medicinai. Ten yra atskiros taisyklės ir tai puikiai žino ponas K. Starkevičius.

PIRMININKĖ. Gerbiamas pranešėjau Kaimo reikalų komiteto vardu, Jonai, prašau į tribūną. Tuomet eisime per pasiūlymus.

Dėl 3 straipsnio yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas. Pateikite komiteto išvadą.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Lietuvos Respublikos Vyriausybės balandžio 7 dienos nutarimas Nr. 214. Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Ar perskaityti?

PIRMININKĖ. Galite įgarsinti Vyriausybės pasiūlymo esmę.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Kadangi auginant pluoštines kanapes moksliniais eksperimentiniais tikslais uždaruose gruntuose jose THC kiekis gali viršyti 0,2 %, siekiant atitiktis Jungtinių Tautų Organizacijos 1961 metų Bendrosios narkotinių medžiagų konvencijai, siūlyti nustatyti tokiai veiklai reikalavimą turėti leidimą. Auginti pluoštines kanapes tik atviraime grunte. Mokslinių tyrimų institutai ir mokslo ir studijų institucijos pluoštines kanapes, auginamas moksliniais eksperimentiniais, selekcijos ir naujai sukurtų veislių ūkinio vertingumo tyrimo tikslais...

Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies atsižvelgianti į Seimo kanceliarijos Teisės departamento šeštą pastabą. Siekiant suvienodinti projekto nuostatose vartojamas formuluotes, tikslinamas

Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas Nr. 7 dėl keičiamo įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 1 punkto.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, komiteto nuomonė... Atsiprašau, gerbiamas Jonai, jūs jau pagarsinote, kad komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei? Galime. Ačiū.

Judame prie antro pasiūlymo dėl 3 straipsnio. Vyriausybės pasiūlymas. Prašau, gerbiamas Jonai, pristatyti.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Siekiant tiksliau apibrėžti leidžiamas auginti pluoštines kanapes ir nurodyti subjektus, kuriems taikoma išimtis dėl auginamų pluoštinių kanapių veislių... Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto sprendimui pritarti iš dalies? Galime. Dėkui.

Tada judame prie trečio Vyriausybės pasiūlymo. Gerbiamas Jonai, įgarsinkite.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Siekiant teisinio aiškumo dėl THC kiekio kanapėse nustatymo metodo... Taip pat komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto pozicijai pritarti iš dalies? Ačiū, pritarta.

Dar dėl 6 dalies yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas. Prašau įgarsinti.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Siekiant tiksliau apibrėžti mėginių, kurie imami THC kiekiui auginamose pluoštinėse kanapėse nustatyti, ėmimo metodiką... Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti komiteto nuomonei pritarti iš dalies? Matau teigiamus ženklus. Ačiū, pritarta.

Dar vienas Vyriausybės pasiūlymas. Prašau, gerbiamas Jonai, įgarsinti.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Išbraukti projekto 3 straipsnio 7 dalies antrą sakinį kaip perteklinį ir šį punktą išdėstyti taip. Mes nurodome, ir komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Ar galime bendru sutarimu? Galime. Ačiū.

Toliau – Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas dėl 4 straipsnio. Gerbiamas Jonai, pristatykite.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Siekiant teisinio aiškumo įrašyti projekto 4 straipsnio 2 dalyje trumpinį: toliau – kitos Europos Sąjungos valstybės narės... Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti komiteto sprendimui? Ačiū. Pritarta.

Toliau – vėlgi Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Siekiant projekto atitikties 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui, nustatančiam maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus, įtvirtinami draudimai naudoti kosmetikos gaminiuose. Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKĖ. Taip, matau jau reakciją, kad negalime pritarti bendru sutarimu. Kolega A. Sysas nori išsakyti motyvus. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš noriu būtent atstovauti dabartinės Vyriausybės pozicijai, aš labai norėčiau, kad autorius perskaitytų, ką siūlė Vyriausybė ir koks įstatymo projektas atsirado. Vyriausybė kalba apie nulinę toleranciją. Šiame jų pasiūlytame variante atsiranda 0,2, tai prieštarauja Europos Komisijos direktyvoms ir prieštarauja Vyriausybės teikiamam siūlymui. Todėl tikrai negalima pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkui už jūsų nuomonę. Turėsime apsispręsti ir balsuoti dėl... Atsiprašau, nepastebėjau M. Majausko. Argumentai už, prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, atkreipsiu dėmesį, kad šiuo įstatymu yra sukuriamas tokia teisinė architektūra, kai yra įvedama sąrašo sąvoka ir dėl to sąrašo turės apsispręsti du ministrai, ir du ministrai būtent ir nuspręs, kokiam produktui gali būti tas 0,2 THC, o kokiam negali būti, todėl į įstatymą nėra įrašytas vienas ar kitas produktas, o tiesiog pasakyta, kad yra sąrašas ir du atsakingi ministrai turės priimti dėl to sprendimą.

Komiteto sprendimas yra pritarti iš dalies. Komitetas atsižvelgė į Europos Sąjungos teisės aktus, atsižvelgė į reglamentą, atsižvelgė, kaip gerbiamas A. Sysas minėjo, į direktyvą ir sako, kad bus sąrašas, o tas sąrašas bus tvirtinamas dviejų ministrų, todėl šis komiteto pasiūlymas niekaip neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams. Kviečiu pritarti komiteto pozicijai.

PIRMININKĖ. Kadangi nuomonės išsiskyrė, kviečiu balsuoti ir formuluoju balsavimą taip, kadangi balsuosime dėl... (*Balsai salėje*) Gerai, galima tada, jeigu yra prieštaraujančių, galime balsuoti numatytu laiku. Pasižymime, kad prie šito klausimo dar sugrįšime.

Toliau einame prie Seimo Ekonomikos komiteto pasiūlymo.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Seimo Ekonomikos komiteto pasiūlymas, komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies. Pluoštinių kanapių gaminiuose THC kiekis neturi viršyti 0,2 %. Į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir žemės ūkio ministro patvirtintą sąrašą įrašytų konkrečių galutiniam naudojimui ir vartojimui skirtų pluoštinių kanapių gaminiuose ar jų kategorijose gali būti nustatytas mažesnis didžiausias leidžiamas THC kiekis. Į sąrašą įrašytuose galutiniuose naudojimui ir vartojimui skirtuose pluoštinių kanapių gaminiuose didžiausias leidžiamas THC kiekis nustatomas atsižvelgiant į keliamą riziką ir galimą kenksmingą poveikį žmogaus ar gyvūno sveikatai, neviršijant Europos maisto saugos tarnybos rekomenduojamo didžiausio leistino THC kiekio. Taip pat yra pakeista struktūra, kad laboratorinių tyrimų protokolo su tyrimų rezultatų vertinimo išvada iš pluoštinių kanapių sėklių pagamintiems gaminiams nereikalaujama. Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Ekonomikos komiteto pirmininkas gal gali įgarsinti, ar pritaria tokiam sprendimui? (*Balsai salėje*) Nereikalaujate balsuoti?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Ne, aš pritariau Kaimo reikalų komiteto patobulintam.

PIRMININKĖ. Dėkui. Matau, A. Sysas nori išsakyti argumentus.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai ne mano nuomonė, aš dar kartą kartoju, tai yra dabartinės Vyriausybės, vadovaujamos I. Šimonytės, nuomonė. Noriu atkreipti dėmesį, kad 5 dalyje Vyriausybė aiškiai išsakė, kad siekiant teikti rinkai produktus, atitinkančius naująją maisto „sąvoką“, būtina turėti išankstinį Europos Komisijos leidimą.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, kolega, jūs nuėjote prie kito pasiūlymo. Mes dabar dėl Ekonomikos komiteto, dar nebuvo baigę. Gal tada užbaikime, dar dėl Ekonomikos komiteto nebuvo baigę. Gal užbaikime su Ekonomikos komitetu, jų pasiūlymas. Kaimo reikalų komitetas siūlo pritarti iš dalies. Kaip girdėjome, Ekonomikos komiteto pirmininkas sako, kad tai yra tinkama pozicija. (*Balsai salėje*) Gal galime bendru sutarimu? Galime. Ačiū.

Dabar einame prie kito pasiūlymo. Leiskime pagarsinti Jonui, tuomet, Algi, jūs pratęsite.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Siekiant projekto atitikties 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui dėl naujų maisto produktų, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, pagal kurį, siekiant tiekti rinkai produktus, atitinkančius naujo maisto sąvoką, būtina turėti išankstinį Europos Komisijos leidimą. Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies, nes Kaimo reikalų komitetas pritarė Ekonomikos komiteto siūlymui dėl šio naujo 4 straipsnio 5 dalies formuluotės.

PIRMININKĖ. Dėkui. Išgirdome pagrindinio komiteto poziciją. Tuomet kolega A. Sysas – argumentai prieš.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš būtent noriu pabrėžti, ir Vyriausybė atkreipė dėmesį, kad šiais atvejais išvis ne du ministrai turi nustatyti, kaip čia sugalvojama apėjimo formulė, o būtent gauti išankstinį leidimą. Deja, to jūs nerasite dabartiniame įstatymo projekte. Aš manau, tai prieštarauja direktyvai ir pateiktai Vyriausybės išvadai, todėl siūlau nepritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš tiesiog nežinau, galvoju, sklandumo tikslais galbūt verta būtų gerbiama A. Sysui suteikti tribūną, jis vėl išsakytų visus argumentus prieš, tuomet tiesiog pereitume visas pastabas ir pasiūlymus greičiau ir sklandžiau, nes akivaizdu, kad vienas A. Sysas užsimojęs apie kiekvieną kalbėti ir kartoti vis tą patį ir tą patį. Būtų gal geriau, sklandžiau, jis išsakytų visus argumentus ir pereitume visus siūlymus, nes tų siūlymų čia yra begalė. Aš tik galiu dar ir dar kartą pacituoti Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kuris išaiškino,

kad Europos Sąjungos narės negali drausti pluoštinių kanapių aliejaus, CBD, pardavimo, jis yra teisėtai pagamintas Europos Sąjungoje. Nors paliekama pačioms šalims apsispręsti, jos privalo remtis konkrečiais įrodymais ir teigti, jog CBD yra narkotinė medžiaga. Atsižvelgiant į tai, kad Pasaulio sveikatos organizacijos nuomone, CBD nėra narkotinė medžiaga, įrodyti priešingai yra ne sudėtinga, o tiesiog neįmanoma. Todėl aš kviečiu pritarti komiteto nuomonei ir nelaužyti iečių, o dėl sklandaus proceso ir priėmimo iš tiesų galbūt gerbiamas Algirdas galėtų pristatyti visus argumentus ir tuomet tiesiog paprastai pereitume visą įstatymą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėl šios pataisos apsispręsimė balsuodami. Tuomet judame toliau prie dar vieno Vyriausybės pasiūlymo. Gerbiamas Jonai, prašau pagarsinti.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Kadangi perdurbant pluoštines kanapes gali susidaryti narkotinių medžiagų turinys, tarpiniai produktai, kuriuose gali būti labai skirtinga THC koncentracija, siekiant projekto atitikties, siekiant teisinio aiškumo, vartojant juridinių asmenų terminą... komiteto nuomonė yra taip pat pritarti iš dalies. Komiteje buvo pritarta Ekonomikos komiteto pasiūlymui, tik patikslinama formuluotė.

PIRMININKĖ. Norėčiau siūlyti pritarti komiteto pozicijai, bet matau, kad taip pat yra užsirašiusių dėl motyvų už ir prieš. Bet, kolegos, jeigu esmė kartojama, gal tikrai mes galime... Ar norite išsakyti argumentus? Gerbiamas A. Sysas – argumentai prieš.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, gerbiamas Mykolai, yra statutinės normos. Aš tikrai nesiruošiu kalbėti dėl kiekvieno straipsnio. Aš paprasčiausiai noriu atkreipti dėmesį, kad tai jūsų Vyriausybės pastabos, jūs bandote jas apeiti ir apgauti Seimo narius. Tai buvo prieš metus, aš jau apie tai lygiai taip pat kalbėjau, kad taip negalima elgtis. Jūs rašote neteisybę, pritardami iš dalies. Aš labai noriu, kolegos, kad įsigilintumėte į turinį, ką siūlo Vyriausybė ir ką siūlo Ekonomikos komitetas arba Kaimo reikalų komitetas. Šie pasiūlymai nepereis notifikacijos, elementaru, ne tik miname ant to paties grėblio, mes patys jį pasistatome ir daužome. Neišeis to padaryti! Todėl aš daugiau nekalbėsiu, čia jūsų reikalas! Jeigu jūs negerbiate savo Vyriausybės, darykite, kaip norite, bet vis tiek tas įstatymas grįš atgal.

PIRMININKĖ. Ačiū. Atsiprašau, taip, M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Man iš tikrųjų labai įdomu, kokia yra tikroji socialdemokratų pozicija, nes ankstesnis partijos pirmininkas labai džiaugėsi ir viešai socialiniuose tinkluose garsiai skelbė, kaip jie palaiko pluoštinių kanapių perdurbimą, produktų įteisinimą, CBD aliejų prieinamumą, džiaugėsi ir sakė, kad socialdemokratų palaiko, bet socialdemokratų dabar nepalaiko. Ir aš nežinau.

Dabar žmonės dėl mano įvairių iniciatyvų ginti smulkius ir prispausti stambius sako: Mykolai, kuo tu skiriesi nuo socialdemokratų? Tai aš galiu labai aiškiai pasakyti, štai kuo aš ir skiriuosi nuo socialdemokratų, nes man atrodo, kad šiuo atveju socialdemokratų pozicija, kuri prieštarauja pluoštinių kanapių produktams, mano akimis žiūrint, yra visiškai kitokia, negu aš manau.

Dabar apie tuos tarpinius produktus labai trumpai. Gaminant kefyra, gaminant girą taip pat susidaro įvairiausių tarpinių produktų, kuriuose yra alkoholio, bet dėl to jiems netaikomas Alkoholio kontrolės įstatymas. Lygiai taip pat kaip ir čia. Yra tarpiniai produktai, kuriuose susidaro tam tikras THC kiekis. Tarpiniai produktai iš visos bendros sistemos, kai yra gaminami aukštos pridėtinės vertės produktai. Juos prižiūri labai griežtos institucijos ir licencijuoja. Taigi čia nėra jokios galimybės iš to ekstrahuoti narkotines medžiagas ir jas pardavinėti, jeigu kam nors kyla tokių pavojų ir tokių įtarimų. Aš kviečiu tiesiog dar kartą pritarti komiteto pozicijai.

PIRMININKĖ. Dėkui. Nori kolega A. Sysas reaguoti.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Trumpa replika. Gerbiamas Mykolai, jūs turite vieną nuomonę, aš turiu kitą. Taip mes ginčijomės ir prieš gerus metus beveik lygiai tokiu pačiu metu. Nežinau, turbūt žinote, kas liko teisus po tų ginčų, nors jūs vis tiek suradote galimybę šitą įstatymą priimti, nors dabar keikiate valstiečius ir žaliuosius, bet būtent jų Vyriausybė šioje salėje priėmė šį įstatymą. Kokią turi vienas ar kitas žmogus nuomonę dėl šito įstatymo, palikime ją kiekvienam. Bet aš matau, kad mes lipame ant grėblio, ir aš visiems sakau: mes lipame ant grėblio. Jeigu mums tas patinka, tai lipkime. Viskas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Išsakytos nuomonės, balsuosime numatytu laiku, nes nuomonės išsiskyrė. Tuomet einame prie 7 dalies ir dar vienas Vyriausybės pasiūlymas.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Projekto 4 straipsnio buvusių 6–16 dalių nuostatas, kuriomis siūlomas pluoštinių kanapių gaminių gamybos reglamentavimas teikiant leidimų sistemą, kai susidarančiuose tarpiniuose produktuose THC kiekis viršija 0,2 %, išbraukti iš Pluoštinių kanapių įstatymo projekto ir jas išdėstyti Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatyme. Komiteto nuomonė – nepritarti.

PIRMININKĖ. Nematau norinčių reaguoti. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei nepritarti? Balsuoti norėsite? Matau išreikštą valią, tai prie šito irgi grįšime balsavimo metu. Toliau 20 dalis – dar vienas Vyriausybės pasiūlymas.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Siekiant teisinio aiškumo dėl pluoštinių kanapių pašarams taikomų reikalavimų, projekto 4 straipsnio buvusią 19 dalį išdėstyti, kaip yra nurodyta išvadoje, ir pritarti iš dalies. Pritariame pasiūlymui, tačiau jis tikslinamas įrašant žodį „produktų“ ir išbraukiant žodžius „Lietuvos Respublikos“.

PIRMININKĖ. Komiteto pozicija? Gerbiamas Jonai, komiteto pozicija.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Supratau. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto pozicijai? Galime. Ačiū, pritarta komiteto pozicijai pasiūlymui pritarti iš dalies.

Trečiasis skirsnis, 5 straipsnio 7 dalis ir Vyriausybės pasiūlymas. Prašom.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Siekiant projekto atitikties ne tik reglamento 2 straipsnio nuostatai, bet ir išvengti prieštaravimų reglamente, importuojamuose pluoštinių kanapių gaminiuose THC kiekis turi atitikti tų gaminių specialiuosius Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Importuojami pluoštinių kanapių gaminiai turi turėti trečiosios šalies atsakingos institucijos išduotą pažymą, patvirtinančią, kad importuojamuose pluoštinių kanapių gaminiuose THC kiekis atitinka tiems gaminiams specialiuose Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto pozicijai pritarti iš dalies? Galime, ačiū. Toliau 2 straipsnis – įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas. Čia irgi yra pateiktas Vyriausybės pasiūlymas. Prašau.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Įstatymo įsigaliojimą datą Vyriausybė prašo nustatyti 2022 m. gegužės 1 d. Komitetas siūlo nepritarti ir Seimo Ekonomikos komitetas siūlo 2021 m. balandžio 21 d. Komiteto nuomonė yra šiai pastabai nepritarti.

PIRMININKĖ. Kaip suprantu, nei Vyriausybės pasiūlymui...

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). ... nei komiteto.

PIRMININKĖ. ... nei papildomo Ekonomikos komiteto. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pirmiausia dėl Vyriausybės pasiūlymo, jam pagrindinis Kaimo reikalų komitetas nepritaria. Galime pritarti nepritarimui? Galime. Ir tada kitas Ekonomikos komiteto pasiūlymas, jam pagrindinis Kaimo reikalų komitetas taip pat nepritaria. Galime pritarti nepritarimui? Nematau prieštaraujančių, pritarta nepritarimui.

Atrodo, visi pasiūlymai apsvarstyti. Dėl tų, dėl kurių buvo nesutarta, balsuosime numatytu laiku. Svarstymo stadijoje dėl viso įstatymo projekto motyvai bus tuomet, kai bus balsuota numatytu laiku dėl tų pasiūlymų, dėl kurių buvo nesutarta.

17.57 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4594 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4594. Pranešėjas – A. Butkevičius. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, nuo kanapių judame prie buhalterinės apskaitos. Šio projekto rengimą paskatino smulkiųjų verslininkų ir buhalterių prašymas patobulinti, noriu pabrėžti, individualiai veiklai taikomos apskaitos reglamentavimą, leidžiant gyventojams laisviau pasirinkti apskaitos principą.

Apskaitos principai yra du. Tai yra pinigų principas, vadinasi, kad pajamos yra pripažįstamos kaip gaunami pinigai. Ir kitas principas yra kaupimo principas. Šio principo atveju pajamos registruojamos tada, kai jos yra uždirbamos.

Šiuo metu individualiaja veikla užsiimantys gyventojai, kurie yra įregistruoti kaip PVM mokėtojai arba savo veiklai yra priskyre ilgalaikį turtą, privalo taikyti jau pagal įstatymą kaupimo principą. Čia viskas gerai, to šiame įstatyme keisti nereikia ir nesiūlau. Tačiau likusiems leidžiama taikyti tik pinigų apskaitos principą. Nors kaupimo apskaitos principo taikymas laikomas sudėtingesnis, finansines ataskaitas sudaryti yra lengviau. Be to, tai suteikia daugiau finansinės informacijos, padeda objektyviau įvertinti veiklos rezultata, dėl to paprasčiau kreiptis į kredito įstaigas ir gauti paskolą.

Todėl siūlau, kad minėtus kriterijus atitinkantiems individualiaja veikla užsiimantiems gyventojams reikalavimas taikyti kaupimo principą, kaip ir dabar, liktų imperatyvus, o likusieji galėtų pasirinkti pinigų ar kaupimo apskaitos principo taikymą. Noriu patikinti, kad jokios rizikos čia tikrai nėra, netgi priešingai, nes sudėtingesnį, kartu ir tikslesnį apskaitos principą galės rinktis ir mažesnieji. Noriu pasakyti, kad šitas įstatymo projektas iš anksto buvo derinamas ir su... Užklausta buvo ir Finansų ministerija ir Finansų ministerijos nuomonė yra teigiama. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas kolega, už pristatymą. Jūsų nori paklausti S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs man paaiškinkite vieną dalyką. Siūlote du apskaitos būdus. Taip? Gali rinktis vieną arba kitą.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Taip.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Kodėl dabar siūlomi tie du būdai, jeigu vienas yra lengvesnis, kitas sunkesnis? Gal užtenka pasiūlyti tą vieną lengvesnį?

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Šiuo metu individualiaja veikla užsiimantiems gyventojams kol kas yra pasiūlytas tik vienas principas, tai yra pinigų principas, bet ne kaupimo principas. Jis yra sudėtingesnis, bet galiu pasakyti, kokios iškilo problemos pandemijos laikotarpiu. Jeigu individualiaja veikla užsiimantys gyventojai nori gauti finansinę paramą, Vyriausybė savo nutarimu dar praeitoje kadencijoje nustatė, kad individualiaja veikla užsiimantys gyventojai turi pateikti finansinės atskaitomybės dokumentus, kurie yra pateikti Registrų centrui. Bet finansinės atskaitomybės dokumentai yra pateikiami Registrų centrui, kai yra taikomas kaupimo principas, o jie to kaupimo principo negalėdavo taikyti. Čia įvyko tikrai didelės diskusijos ir Buhalterių asociacijoje. Tiesiog kai kurie gyventojai, užsiimantys individualiaja veikla, ir negalėjo gauti tam tikros minimalios finansinės paramos.

PIRMININKĖ. Dėkui. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, noriu patikinti, kad iš tiesų gerbiamas premjeras A. Butkevičius šį projektą suderino tiek su Finansų ministerija, tiek su Mokesčių inspekcija. Dėl jo klausimų nekyla ir projektui institucijos neprieštarauja, todėl kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Labai dėkui. Kolegos, mums beliko du klausimai. Gal galime sutarti, kad orientaciškai 18 val. 15 min. bus balsuojama. Kas girdi, informuokite kolegas apie tokį darbotvarkės paspartėjimą.

18.02 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-263(2) (pateikimas)

Tada einame prie darbotvarkės 2-18 klausimo – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. XIVP-263. Pranešėjas – L. Savickas. Prašau.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mieli kolegos, norėčiau jau tokį vėlyvą darbotvarkės metą pristatyti tikrai svarbų projektą. Šiandien įgyvendinama žiedinės ekonomikos politika iš esmės mums lemia poreikį skatinti gamintoją kurti tvaresnį ir ilgaamžiškesnį produktą. Taip pat skatinti vartotojo sąmoningumą išgytus gaminius, ypač buitinę, garso, vaizdo techniką, asmeninius kompiuterius, mobiliojo ryšio telefonus, naudoti ilgiau. Dėl to skatinant tvaresnį vartojimą siekiama didinti antrinį buitinės technikos panaudojimą juos remontuojant ar atkuriant.

Čia šiek tiek statistikos, kad įsivaizduotumėte, kokia yra situacija. Eurostato duomenimis, elektros, elektronikos atliekų kiekis visoje Europos Sąjungoje auga greičiausiai, o jų perdirbama mažiau negu 40 %.

Pasižiūrėkime į situaciją Lietuvoje. Perdirbamas kiekis yra apie 35 %, Latvijoje – 40 %, Estijoje – 69 %. Lyderė Europos Sąjungoje yra net su 80 % Kroatija. Taigi situacija yra gana skirtinga nuo to, kokia ji galėtų būti.

Būtent įstatymo projektu yra siūloma nustatyti, kad iš pajamų gali būti atimamos per mokestinį laikotarpį nuolatinio Lietuvos gyventojo išlaidos už buitines, garso, vaizdo technikos, asmeninių kompiuterių, mobiliųjų telefonų remonto paslaugas, įskaitant ir išlaidas detalėms. Tai padidintų gyventojų grynąsias pajamas po patirtų išlaidų deklaravimo, skatintų gyventojus ilgiau naudoti turimą buitinę techniką, prisidėtų prie žaliosios ekonomikos tvarumo plėtojimo.

Bendra šių prietaisų remonto išlaidų suma negalės viršyti 2 tūkst. eurų. Tai yra suma, kuri nustatyta įvertinus galimas gyventojų patirtas išlaidas prietaisų remonto paslaugoms. Šią nuostatą laikyti ribotą laiką apskaičiuojant ir deklaruojant 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų mokestinių laikotarpių pajamas. Šiuo metu, atkreipiu dėmesį, tokia lengvata paskutiniais metais galioja kitoms veikloms: auklių paslaugoms, statyboms ir taip pat automobilių remontui. Tai yra paskutiniai metai. Ir siūloma šią pakeisti identiška, tačiau kitai paskirčiai skirta lengvata. Šiuo metu panaši praktika, kaip jau sakiau, yra nustatyta. Pačios išlaidos liktų nepakitusios.

Taigi įstatymo projektas skatintų perkant remonto paslaugas prašyti apskaitos dokumentų, todėl taip pat prisidėtų prie šešėlio mažinimo. Įstatymo projektu skatinamas gyventojų sąmoningumas, tvarus vartojimas ir įgyvendinami tiek Europos Sąjungos žaliosios ekonomikos politikos, tiek Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje įtvirtinti Lietuvos, kaip klimatui neutralios šalies, tikslai. Todėl, tikiuosi, mes galėsime rasti sutarimą po pateikimo ir pritarti šiam projektui tolesnėse stadijose. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Gerbiamas kolega, jūsų nori paklausti kiti kolegos. Pirmasis – G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega, už pristatymą. Teikiate šį įstatymo projektą, matyt, puikiai suprasdamas, jog tai daugiau ateities įstatymas, nes šiandien visa industrija dažnai pritaikyta gamybai, kai keičiami buitiniai elektros prietaisai, o ne remontuojami, tiesiog tokia yra realybė, nes, matyt, taip yra pigiau, greičiau. Aišku, tai neatitinka žaliosios ekonomikos ar žiedinės ekonomikos principų. Ar mėginote šiek tiek modeliuoti, kokios būtų tiesioginės pasekmės Lietuvos biudžetui ir kokia apimtimi tai galėtų liesti Lietuvos vartotojus? Jeigu darėte tokią analizę. Ačiū.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų reikia kalbėti apie tai, kad yra kelios kryptys, kaip šį klausimą reikėtų spręsti. Viena kryptis yra kalbėti apie tai, kokie gaminiai pasiekia mus kaip vartotojus. Ir čia viena iš lyderių, tikriausiai Prancūzija (pagal mūsų Seimo tyrimų informaciją), jau nuo 2014 metų yra priėmusi, kad suplanuotą elektronikos prietaisų nusidėvėjimą reikėtų traktuoti per Baudžiamąjį kodeksą. Čia yra viena iš tokių šalių, kuri mano, kad iš esmės yra ydinga planuoti, kad daiktas turėtų galiojimo pabaigą, nors jis technologiškai galėtų tarnauti ilgiau.

Yra kita pusė, apie kurią siūloma kalbėti šiuo projektu, apie tai, kaip paskatinti vartotoją rinktis ne išmesti prietaisą, o naudoti antrą kartą jį suremontavus. O pati suma, kiek lėšų pareikalautų, yra identiškas limitas, kuris jau šiuo metu galioja. Taigi papildomų poreikių neturėtų reikalauti.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš gal tokį pastebėjimą, kad preliminarai Finansų ministerija skaičiuoja, kad gali būti gana brangi priemonė ir gana ženklūs netekimai dėl gyventojų pajamų mokesčio. Antras dalykas. Gerbiamas kolega sako, kad būtų gana sunkiai administruojama, vadinasi, administravimo kaštai būtų dideli, nes Mokesčių inspekcija turėtų tikrinti su gyventojų pajamų mokesčio deklaracija pateiktas sąskaitas faktūras, atlikti buitines garso ar vaizdo technikos remonto ar asmeninio kompiuterio, mobiliojo ryšio telefono remonto darbus ir tikrinti, ar suteiktos paslaugos atitinka įstatymo reikalavimus, ir kitus dalykus. Tai gana brangus dalykas ne tik dėl netektų pajamų, bet ir administravimo požiūriu.

Taip pat pabrėžia, kad 2018 metais pasiūlytos šešėlio mažinimo priemonės už autoremontą, statybos darbus, auklių priežiūros paslaugas patirtomis išlaidomis, galimybė mažinti mokėtiną GPM... Pastebima, kad būtent tos priemonės minėtuose sektoriuose nesumažino šešėlio, o tiesiog

tie žmonės, kurie oficialiai naudojami tomis paslaugomis, tai yra automobilio remonto ar auklės, tiesiog sumažino savo mokėtiną gyventojų pajamų mokestį. Ar nemanote, kad su šiuo projektu atsitiktų lygiai tas pats?

L. SAVICKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą, jų yra netgi keli. Užregistravęs projektą aš kreipiausi į Valstybinę mokesčių inspekciją, kad pateiktų tam tikrą preliminarų vertinimą. Jų duomenimis (cituoju): „Šios lengvatos taikymas galimai turėjo teigiamą poveikį.“ Toliau yra daugybė komentarų apie tai, kad pandeminė situacija koregavo duomenis, taip pat kad dar nematome visos apskaitos už 2020 metus, tuo labiau už einamuosius metus, todėl negalime daryti galutinių išvadų, tačiau preliminaros išvados rodo, kad teigiamą efektą turėjo.

O dabar dėl sumos aš, deja, priešingai nei jūs, nesu susipažinęs su jokia Finansų ministerijos informacija apie tai, kiek tai galėtų kainuoti, todėl pritarčiau Teisės departamento siūlymui kreiptis į Vyriausybę išvados. Manau, tai būtų racionalu ir logiška.

PIRMININKĖ. Klausia R. Žemaitaitis. Bet nematau jo salėje. Tada V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Jūs, kaip perspektyvus politikas, pradėdote garbinti seną *chlamą*. Po plastmasės visi šitie daiktai yra antrinės žaliavos iš kancerogeninių mišinių, sukeliančių vėžį ir alergijas. Jeigu jūs žinote, turite žinoti, nes kur perkame vandenį, 5 litrus ar kiek, visos šios plastmasės nėra tinkamos vandeniui, antriniam naudojimui. Bet jas naudoja ir paskui alergija galbūt jūsų vaikams ar kitų, kaimynų vaikams iškyla, tai yra grėsmė. Aš manau, tas sertifikavimas ir visa kita yra labai netinkama.

Ir mobiliuosiuose telefonuose užrašo tik pakuotės numerius, o ne tų plastmasių neva antrinio panaudojimo. Čia galima per teismą prisiteisti, kad uždraustų tą antrinį panaudojimą, tik galima, kurie naudoja tokį pat – kenksmingą aplinkai.

PIRMININKĖ. Valdemarai, trumpiau.

V. VALKIŪNAS (LRF). Iš kur jūsų tokios idėjos?! Jūs turite būti progresyvus žmogus, o ne po kažkokį seną *brudą*...

L. SAVICKAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas kolega, manau, kad kaip esamas sėkmingas politikas bandote provokuoti. Aš atkreipčiau dėmesį, kad projektas šiek tiek ne apie tai, ko jūs klausėte. Projektas vis dėlto yra apie tai, kad būtų kuo mažiau plastiko mūsų gamtoje, kad mūsų vanduo dėl to būtų švaresnis. Aš manau, kad šiek tiek ne apie tai pats klausimas buvo.

PIRMININKĖ. Ir J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas Lukai, sakyčiau, turbūt svarbus klausimas, susijęs su didžiąja aplinkosaugos dalimi. Suprantu, kad tai pareikalautų nemažai lėšų. Kiek supratau, jūs nieko prieš, jeigu paprašytume Vyriausybės išvados. Aš siūlyčiau tikrai pritarti ir judėti į priekį, ieškoti kompromiso. Ačiū.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas kolega, pritarčiau išvadai.

PIRMININKĖ. Jūs atsakėte į visus klausimus. Viskas šiame etape. Motyvai už – T. Tomilinas. Nematau jo. Tada K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Tikrai noriu pritarti ir pakviesti visus balsuoti už šį projektą. Mes dabar turime ir žaliąją darbotvarkę, ir, manau, visos šios idėjos ir teikiami projektai tik dar labiau skatina žmones galvoti apie tą tvarią žaliąją ekonomiką. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ačiū. Balsavimas numatytu laiku jau visai netrukus.

18.13 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-387 (pateikimas)

Tuomet paskutinis darbotvarkės 2-19 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-387. Pristato G. Surplys.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Šį projektą teikiame kartu su T. Tomilinu, E. Gentvilu ir K. Starkevičiumi. Parengti jį paskatino sezoninių darbuotojų trūkumas žemės ūkio sektoriuje, dėl to skundžiasi daugelis žemdirbių, ypač sodininkai ir daržininkai.

Yra toks Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymas. Nesenai dėl jo diskutavome, kai buvo bandoma prailginti trukmę, kiek žmogus per metus gali dirbti kaip sezoninis darbuotojas. Pagal dabar galiojančias Gyventojų pajamų įstatymo nuostatas, kurias ir siūlome keisti, sezoninius darbuotojus pagal paslaugų kvitų sistemą samdantiems žemdirbiams sudarytos sąlygos mokėti iki 1 tūkst. 750 eurų atlygį per mokestinį laikotarpį, vadinasi, per šešis mėnesius, kaip neapmokestinamąsias pajamas.

Noriu atkreipti dėmesį, kad ši suma – 1 tūkst. 750 eurų šešioms mėnesiams – yra nustatyta dar 2013 metais ir pakeista vieną vienintelį kartą, kai Lietuva įsivedė eurą. Tada tas apvalus 6 tūkst. litų skaičius tapo suapvalintais 1 tūkst. 750 eurų. Noriu atkreipti dėmesį, kad šiuo metu neapmokestinamasis metinis pajamų dydis yra 4 tūkst. 800 eurų. Pasiteisinusi sezoninių darbų paslaugų kvitų sistema žemės ūkio sektoriuje sudaro galimybes dirbti tiems žmonėms, kurie neturi ilgalaikio darbo įgūdžių arba nenori dirbti nuolat. Tačiau mūsų ekonomika žygiuoja į priekį, o suma, kiek žemdirbiai gali sumokėti su paslaugų kvitų priemone, užstrigo 2013 metais. Bijau, kad tai gali pražudyti pačią gerą paslaugų kvitų idėją.

Atkreipiu dėmesį, kad žemės ūkio sektorius pasižymi sezoniškumu, todėl įprastinės darbo sutartys ne visada yra patraukliausia darbuotojų samdymo forma. Pavyzdžiui, obuoliai auga tada, kada auga, uogos uždera tada, kada uždera, ir panašiai. Taigi, šiuo įstatymo pakeitimo projektu mes nusitaikėme į tą Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnyje užfiksuotą 1 tūkst. 750 eurų atlygį, jis yra visiškai nekonkurencingas. Teikiame įstatymo projektą, kuriuo siūlome paprasčiausiai sulyginti atsiskaitymo už darbą pagal paslaugų kvitus lubas su metiniu neapmokestinamuoju pajamų dydžiu. Tiesiog kokį jį nustatome, tokios ir gali būti tos lubos, kurias gali gauti sezoniniai darbuotojai per šešis mėnesius. Ir esame giliai įsitikinę, kad tai leistų sumažinti sezoninių darbuotojų trūkumą žemės ūkyje.

Tačiau taip pat noriu pasakyti, kad tai būtų ne tik galimybė žemdirbiams lengviau rasti sezoninių darbuotojų, bet ir padidintų atlyginimus kaime, pakiltų pragyvenimo lygis ir taip pat galbūt net spręstų problemą, kurią dabar daugelis žemdirbių bando spręsti, tai yra ieško galimybių išvežti darbuotojus iš trečiųjų šalių tiems sezoniniams darbams. Jeigu mes galėtume mokėti daugiau, tuomet ta problema galbūt irgi būtų sprendžiama čia, Lietuvoje, dirbant Lietuvos Respublikos piliečiams, kurie gyvena kaime.

Šiek tiek statistikos. Pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymą vienas asmuo gali dirbti iki 90 dienų per mokestinį laikotarpį. Vadinasi, jei dabartinis metinis neapmokestinamasis pajamų dydis yra 4 tūkst. 800 eurų, tai tokio asmens dienos uždarbis galėtų siekti apie 53 eurus. Jeigu jis dirbtų įprastinį 20 darbo dienų per mėnesį laiką, tai jo mėnesio atlyginimas sudarytų truputėlį daugiau nei 1 tūkst. eurų. Atkreipiu dėmesį, kad tik *maksimum* 90 dienų per metus, sezoninis darbas, ir atkreipiu dėmesį, kad jei asmuo uždirbtų viską, visomis darbo formomis, pajamų formomis, virš neapmokestinamojo pajamų dydžio, jis susimokėtų visus mokesčius. Ir dar atkreipiu dėmesį, kad už visą tą darbą, už tą paslaugų kvitų darbą už žmogų vis tiek sumokamas PSD.

Kviečiu, kolegos, pritarti šiam pasiūlymui. Noriu pasakyti, kad Teisingumo ministerija pastabų neturi. Svarbios Teisės departamento išvados buvo, kad tiesiog pradiname projekte įrašytą neapmokestinamąjį pajamų dydį reikėtų pakoreguoti į metinį neapmokestinamąjį pajamų dydį ir taip pat reikėtų koreguoti projekto įgyvendinimo datą, nes aš iš jaunatviško entuziazmo, aišku, norėjau, kad tas projektas išgaliotų jau nuo birželio ir šiame sezone žemės ūkio sektoriuje būtų galima jį pritaikyti.

Tiek būtų pristatymo. Prašyčiau pritarti šiam įstatymo projektui po pateikimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolega. M. Majauskas klausia.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, sakysite, o kaip būtų su tų žmonių socialinėmis garantijomis? Kaip būtų su pensijomis? Kaip būtų dėl sveikatos draudimo? Ar mes dabar nebandome tiesiog jų nustumti toliau į šešėlį, kad jie tiesiog dirbtų ir iš esmės negautų esminių socialinių garantijų? Ar mes iš tikrųjų teisingai čia elgiamės?

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Ačiū, Mykolai, už klausimą. Iš tiesų tai yra esminis klausimas, tačiau, mano supratimu, mes kalbame apie žmones, kurie galbūt norėtų dirbti tik sezoninį darbą, sakau,

90 dienų per metus. Taip pat mes kalbame apie žmones, kurie dėl vieno ar kito priežasčių neturi darbo santykių. Tai yra tie struktūriniai bedarbiai, užsiima nuolatinėmis formaliomis darbo paieškomis. Tai jie galėtų dirbti, gali ir dabar dirbti pagal tą sezoninį kvitą ir užsiimti aktyvia darbo paieška Užimtumo tarnyboje.

Mano galva, šis projektas sprendžia du labai svarbius dalykus. Tai yra jis padidina atlyginimą kaime tokiomis paprastomis priemonėmis. Sakau, turint omeny, kad užfiksuotos lubos 2013 metais, turbūt yra svarstyтина. Mes labai norime, kad kaimas būtų ekonomiškai gyvybingas ne išmokomis, ne subsidijomis, ne parama, bet būtent žmonių galimybe užsidirbti.

O dėl pensijos ir socialinio draudimo, sakau, mes kalbame apie sezoninį darbą. Jeigu žmogus įgis igūdžių, jeigu jis pamatys, kad jis gali dirbti ir uždirbti, šiurkščiai tariant, dvigubai daugiau negu gaudamas pašalpą, turbūt jis rudenį, atėjus derliaus pabaigai, paprašys to paties žemdirbio pagal darbo sutartį dirbti ilgiau arba nueis pas kitą darbdavį. Į tai aš žiūriu kaip į motyvacinę priemonę žmonėms, kurie...

PIRMININKĖ. Jau trumpiau.

G. SURPLYS (LVŽSF). ...šiuo metu dėl objektyvių priežasčių neturi darbo santykių.

PIRMININKĖ. Jūsų jaunatvinis entuziazmas, suprantu, nori pasakyti kuo išsamiau, bet laikimės laiko. Kitas klausiantysis R. Žemaitaitis, bet jo nematau. Tuomet S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, kaip čia reikėtų įvertinti šitą siūlymą, ar kaip vieną iš nesibaigiančių lengvatų, kurias mes turime? Kodėl darbdavys sezoniniam darbui priimdamas darbininką iš karto negali sudaryti kokios nors sutarties su visais mokesčiais ir panašiai? Ar jums žinoma, kiek iš tokių sezoninių darbininkų, kurie dirba pagal tuos kvitus (aš manau, šita forma yra gera), vis dėlto yra surenkama mokesčių į valstybės biudžetą, ar jie gauna kvitą ir visą laiką mažesnę kaip 1 tūkst. 750 eurų atlyginimą rodo? Aš tikrai matau čia didžiulį šešėliavimą.

G. SURPLYS (LVŽSF). Gerbiamas Sergejau, ačiū jums už klausimą. Aš vėl, jeigu leis man jaunatvinio entuziazmo ekspertė, pradėsiu nuo šiek tiek aukščiau. Labai svarbu suprasti, kad žemės ūkyje labai svarbu užtikrinti ekonominę logiką. Tai ne, ką Mykolas šiandien siūlė, 150 tūkst. eurų lubos paramai ir taip toliau, bet kad žemės ūkis apsimokėtų. Tai vienas dalykas.

Kitas dalykas. Labai svarbu užtikrinti žemės ūkio vertę vartotojui. Tai per skanų, sveiką, įperkama maistą ir per gerą poveikį aplinkai. Dėl to šita kvitų priemonė ir yra labai gera, nes, sakau, darbuotojų poreikis yra tik trims mėnesiams, tai nėra aukštos kvalifikacijos darbuotojai. Kad žemdirbys galėtų ir mokėti tiems žmonėms juos prisitraukdamas pagal rinkos kainas, ir kartu išliktų ekonomiškai gyvybingas, yra padaryta nuolaida su tais kvitais, kad, na, taip, mokesčiai iki neapmokestinamojo pajamų dydžio nėra mokami. Bet tam mes ir turime neapmokestinamąjį pajamų dydį, žmogus per metus, kad ir kokias pajamas kokia forma gavo, bet viršijančią sumą jis sumoka. Dabar mes tas lubas turime 4 tūkst. 800 eurų, o pagal tuos kvitus jis gali gauti tik 1 tūkst. 750 eurų. Situacija yra tokia, kad Lietuvoje per metus tik soduose ir daržuose reikia apie 2 tūkst. darbuotojų ir jų nesurenkama, nes nepatrauklus tas atlyginimas, o darbo sutartis būtų dar brangesnė.

PIRMININKĖ. Pora paskutinių klausiančiųjų. E. Pupinis. Ruošiasi L. Nagienė.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų teko dirbti, vadovauti tai grupei, kurioje mes sukūrėme tą kvitą. Iš tikrųjų nuo tų laikų dėl jaunatviško optimizmo vis pastatomas tas įstatymas į didelį pavojų. Aš bijau, kad šiuo atveju vėl bus tam tikras pavojus. Jūs džiaukitės, kad A. Syso nėra, tuoj paklaustų vieną klausimą tokį.

Bet iš tikrųjų tai buvo konstruojama ne ilgalaikiams darbams ir tai nebuvo tam tikras atlyginimas. Iš tikrųjų tai trumpalaikiams darbams. Ir jis praktiškai veikia, tik aš bijau, kad po šitų mūsų svarstymų jis gali būti kada nors iš viso nuskintas ir ūkininkai vėl turės imti žmones nelegaliam darbui be jokios apskaitos. Ar nemanote, kad vis dėlto nereikėtų judinti to įstatymo, tegul jis veikia, žmonės džiaugiasi, atsirenka sau darbuotojus, kaip jūs sakėte, ir šiuo atveju galbūt geriau jo nejudinti? Ačiū.

G. SURPLYS (LVŽSF). Ačiū jums už klausimą. Kaip aš ir sakiau, šio įstatymo iniciatyva kilo būtent iš žemdirbių poreikio. Neberanda darbuotojų už tą sumą. Sakau, ekonomiškai nėra pajėgūs mokėti didesnių atlyginimų pagal darbo sutartis žmonėms, kurių reikia tik tris mėnesius per metus. Aš kaip tik matyčiau, kad... Sakau, tas įstatymas, kuris tikrai yra puikiai sugalvotas, gali

prarasti aktualumą, nes galimybė mokėti žmogui didesnę atlyginimą yra užstrigusi 2013 metų lygyje. Tiesiog reikia, kaip čia pasakius, pasivyti mūsų ekonomikos dabartį.

PIRMININKĖ. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų visą šią kvitų istoriją labai gerai žinau, kaip ji ėjo. Tai yra vietoj talkų, kad nebūtų nelegalių, kad atvažiavusi Darbo inspekcija patikrinti nerastų nelegalių laukuose, soduose nerastų, ir buvo sugalvoti šie kvitai. Bet dabar man... Čia tikrai pritariu, labai gerai, kad Giedrius šią įstatymo pataisą, nes tikrai... Galbūt net reikėjo ir padidinti tą sumą, bet jeigu priėmėme tokią, kad yra, koks yra neapmokestinamasis dydis.

Dabar man tik vienas klausimas. Viršys – jis turės susimokėti pajamų mokestį. Kokia suma, nes čia yra už darbą? Kad nebūtų susieta, nes mes žinome... Aš ir noriu papildyti, socialinio draudimo nėra, socialiai jie nėra apdrausti, pensinis stažas neina. Jie už tą laikotarpį nieko kito negauna, tik gauna, kaip sako, pavalgyti, darbo, galėtų minimaliai pragyventi. Kokią sumą jie mokės, pajamų mokestį – 15 % ar kiek?

G. SURPLYS (LVŽSF). Žiūrėkite, yra neapmokestinamasis pajamų dydis, mes dėl to ir siūlome susieti būtent su šiuo dydžiu, kad už viską, ką žmogus bet kokia pajamų forma per metus gautų ir viršytų metinį neapmokestinamąjį pajamų dydį, jis, kaip priklausau, susimokėtų mokesčius. O už tą dalį, kai dirba tris mėnesius, dabar daugiausia gauna 1 tūkst. 750 eurų, bet galėtų gauti daugiau, tai už tą sumą jis susimokės PSDF, o daugiau mokesčių nemoka. Taip yra numatyta įstatyme. Bet tai yra, sakau, trys mėnesiai ir labai aiškos lubos. Bet kuriuo atveju jis negali peršokti ne-sumokėjęs mokesčių, na, neapmokestinamojo pajamų dydžio.

PIRMININKĖ. Jūs atsakėte, Giedriau, į visus klausimus.

Beliko motyvai. Po jų pradėsime balsavimo procedūrą. Dėl motyvų už užsirašęs T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, raginu palaikyti šį įstatymo projektą. Jis dar kartą parodo, kad nėra jokių ypatingų lengvatų ūkininkams, žemdirbiams šioje valstybėje. Pilna tų lengvatų yra ir bankininkams, ir draudikams, ir taip toliau. Mes akivaizdžiai matome, kad čia yra spraga. Didindami NPD mes pamiršome apie šią įdarbinimo ir veiklos formą. Tiesiog lengvindami žmonių išėjimą iš pandeminės recesijos galime tikrai prisidėti prie darbo vietų kūrimo Lietuvos regionuose ir stabilesnio ekonomikos augimo.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš čia nelaužysiu iečių. Iš tikrųjų aš tik atkreipsiu dėmesį, kad labai keistai atrodo, gal čia tokia broliška draugystė gerbiamo Tomo ir gerbiamo Giedriaus, bet Tomas, istoriškai visuomet pasisakęs už socialines garantijas, už žmonių apsaugą, už tai, kad būtų jiems užtikrintos adekvačios pensijos, kad būtų užtikrintos nedarbo išmokos, ligos išmokos, dabar tiesiog pasisako, kad to šiuo atveju būtų mažiau. Aš suprantu motyvus, galbūt čia ir kolegiškai, bet tiesiog man taip asmeniškai atrodo labai keista gerbiamo Tomo pozicija. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Argumentai išsakyti. Prašau repliką per šoninį mikrofoną.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Paminėta mano pavardė. Aš norėčiau atsakyti gerbiavam Mykolui tikrai irgi draugiškai. Šiuo projektu niekaip nesikėsinama į pačias socialines garantijas. GPM su tuo niekaip nesusijęs. Šiuo atveju mes kalbame tik, jeigu apskritai jūs laikote, kad mokestiniai tarifai turi koki nors poveikį biudžetui, apskritai taip, bet šiuo atveju konkrečiam žmogui jokio poveikio čia nėra.

PIRMININKĖ. Dėkui. Grįžtame, kolegos, į savo darbo vietas. Pradėsime balsavimą.

18.30 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 32¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-252(2) (pateikimo tęsinys)

Kolegos, darbotvarkės 2-14 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-252. Jį mums pateikė K. Vilkauskas. Balsavimas po pateikimo dėl šio įstatymo projekto. Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 76, balsavo 75: už – 28, prieš – 3, susilaikė 44. Po pateikimo nepritarta. Turime apsispręsti, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Tie, kas už grąžinimą tobulinti, balsuoja už, tie, kurie mano kitaip, balsuoja kitaip. (*Šurmulys salėje*)

Užsiregistravo 78, balsavo 75: už – 49, prieš – 26. Kolega galės įstatymo projektą patobulinti.

18.32 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-282(2) (*pateikimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-15 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-282. Pranešėjas buvo K. Vilkauskas ir tebėra. Prašau balsuoti po pateikimo.

Užsiregistravo 76, balsavo 76: už – 35, prieš – 1, susilaikė 40. Po pateikimo nepritarta. Turime atsispręsti dėl tobulinimo. Tie, kurie yra už tobulinimą, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 74, balsavo 73: už – 65, prieš – 8. Pranešėjas kolega K. Vilkauskas galės patobulinti teiktą projektą.

18.34 val.

Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3195(3) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-16 klausimas. Dabar prašau visų susikaupti, nes buvo apsvarstyti pasiūlymai, didžiąjai daliai buvo pritarta bendru sutarimu, tai yra pritarta pagrindinio komiteto nuomonei, tačiau yra keturi pasiūlymai, dėl kurių buvo prašymas balsuoti.

Pirmasis Vyriausybės pasiūlymas dėl 4 straipsnio 4 dalies. Kas balsuojate už Vyriausybės pasiūlymą, balsuojate už, jeigu balsuojate prieš arba susilaikote, vadinasi, palaikote komiteto poziciją, išvadą. Prašau balsuoti. Dar kartą kartoju. Jeigu balsuojate už Vyriausybės pasiūlymą, balsuojate už, kas balsuojate prieš arba kitaip, vadinasi, jūs palaikote komiteto poziciją.

Užsiregistravo 79, balsavo 79 Seimo nariai: už – 13, prieš – 44, susilaikė 22. Vyriausybės pasiūlymui nepritarta, vadinasi, lieka komiteto pasiūlyta redakcija.

Toliau – 5 dalis. Irgi Vyriausybės pasiūlymas. Analogiška balsavimo logika. Skelbiu balsavimą. Kas palaiko Vyriausybės pasiūlymą, balsuoja už, kas komiteto poziciją, – prieš arba susilaiko.

Užsiregistravo 77, balsavo 77 Seimo nariai: už – 10, prieš – 43, susilaikė 24. Vyriausybės pasiūlymui nepritarta, vadinasi, lieka galioti komiteto pasiūlyta redakcija.

Toliau – 6 dalis, taip pat Vyriausybės pasiūlymas. Analogiška balsavimo logika. Balsuojame dėl Vyriausybės pasiūlymo. Kas už, tas balsuoja už, kas mano kitaip, tai yra palaiko komiteto poziciją, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 76, balsavo 76 Seimo nariai: už – 8 (vis mažyn), prieš – 45, susilaikė 23. Vyriausybės pasiūlymui nepritarta, lieka galioti komiteto redakcija.

Ir paskutinis Vyriausybės pasiūlymas dėl 7 dalies. Komiteto nuomonė buvo nepritarti, tad kas pritaria Vyriausybei, balsuoja už, kas palaiko komitetą, balsuoja prieš arba susilaiko.

Užsiregistravo 77, balsavo 76 Seimo nariai: už – 11, prieš – 44, susilaikė 21. Lieka galioti komiteto redakcija.

Dabar dėl motyvų už ir prieš po svarstymo. Už – M. Majauskas, prieš – A. Sysas. Prašau už.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, priėmus šį įstatymą atsakingi Lietuvos pareigūnai, matydami per sieną keliaujančius kanapių aliejus, galės toliau ramiai koncentruotis į nusikaltėlių gaudymą, o ne į onkologinių pacientų sodinimą už gro-tų. Tuo tarpu onkologiniai ligoniai, žmonės, sergantys neurologinėmis ligomis, epileptikai galės nesislėpdami įsigyti natūralius preparatus, kurie padeda malšinti simptomus. Medikai pagaliau nebijos viešai diskutuoti apie preparatų naudą, veiksmingumą, galimus šalutinius poveikius, galės konsultuoti, stebėti ir rekomenduoti savo pacientams saugų gydymą. Tuo tarpu įvairiausi šarlatanai, stumdantys neaiškios kokybės ekstraktus, bus priversti imtis naujo amato, nes konkuruoti

su aukščiausios kokybės Lietuvoje (atkreipsiu dėmesį) užaugintais pluoštinių kanapių, pagamintais, sertifikuotais CBD produktais bet kam bus labai sunku.

Esame vieni didžiausių pluoštinių kanapių augintojų visoje Europos Sąjungoje ne pagal vienam žmogui tenkanti ar 100 tūkst. gyventojų tenkanti plotą, bet absoliučiais duomenimis. Todėl dabar galėsime ne tik eksportuoti žaliavą, bet ir gaminti CBD produktus bei kurti šimtamilijoniinę pridėtinę vertę per metus ir darbo vietas čia, Lietuvoje. Gerbiami kolegos, kviečiu pritarti šiam įstatymo projektui, kurį rengėme kartu su K. Starkevičiumi.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Sysas. Tačiau jo salėje nematau. Tuomet A. Veryga. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Iš tikrųjų, kolegos, supraskime, apie ką mes šnekaime. Jeigu yra kokių nors produktų, kurie yra tinkami pacientams, reikalingi klinikiniai tyrimai, ir gydytojai kokių nors aliejukų, kurie yra nepatvirtinti, neturėtų niekam rekomenduoti. Pluoštines kanapes ir šiandien galima auginti Lietuvoje. Aš gerai prisimenu diskusijas, kaip buvo dėl jų įteisinimo ir buvo žadami aukso kalnai, kaip mes čia visi vaikščiosime apsirengę iš pluošto pagamintais rūbais ir panašiai. Negi to tikrai neužtenka?

Nepainiokime klinikinių dalykų su pluošto ar kokiais nors kitais preparatais, kurie su medicina yra nesusiję. Vieną kartą jau šie įstatymai buvo nenotifikuoti ir dabar antrą kartą yra daroma ta pati klaida – yra prieštaraujama Europos reglamentams, surašomas kiekis, kuris neatitinka tų reglamentų. Dar kartą apgausite ūkininkus, kurie vėl kažko prisės, ir galų gale nenotifikavus negalės nieko daryti. Aš tikrai, kolegos, siūlau nepritarti ir neapgaudinėti mūsų ūkininkų.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti, balsuojame dėl viso projekto svarstymo stadijoje.

Užsiregistravo 80, balsavo 79: už – 65, prieš – 4, susilaikė 10. Po svarstymo projektui pritarta. Lieka mums dar trys balsavimai.

18.42 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4594 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4594. Pranešėjas buvo A. Butkevičius. Balsuojame.

Užsiregistravo 80, balsavo 79: už – 69, prieš nėra, susilaikė 10. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – BFK, siūloma svarstyti rudens sesijoje. Ar yra dar kokių pasiūlymų? Nematau. Tad judame toliau.

18.43 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-263(2) (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-263(2). Pranešėjas – L. Savickas. Balsuojame.

Užsiregistravo 79, balsavo 79: už – 44, prieš – 4, susilaikė 31. Po pateikimo pritarta.

Diskusijoje buvo išsakyta Vyriausybės išvados poreikis, tam, matyt, pritariame.

Prašom – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, jeigu galima dar papildomu komitetu skirti Aplinkos apsaugos komitetą?

PIRMININKĖ. Kaip pagrindinis siūlomas BFK, kaip papildomas tuomet – Aplinkos apsaugos komitetas. Nėra prieštaraujančių ir kitų pasiūlymų. Puiku.

18.44 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-387 (pateikimo tęsinys)

Judame prie 2-19 klausimo – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-387. Pranešėjas – G. Surplys. Prašom balsuoti. Atsiprašau, dar dėl praeito 2-18 klausimo: siūloma svarstyti rudens sesijoje.

Dabar 2-19 klausimas – projektas Nr. XIVP-387. Balsavimas.

Užsiregistravo 77, balsavo 76: už – 31, prieš – 3, susilaikė 42. Nepritarta.

Turime apsispręsti, ar gražiname tobulinti, ar atmetame. Kas už tobulinimą, kadangi tobulybei ribų nėra, balsuoja už, o kiti balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 75, balsavo 74: už – 60, prieš – 14. G. Surplys turės galimybę patobulinti projektą.

Kolegos, baigėme šios dienos darbotvarkę. Registruojamės.

Užsiregistravo 76 Seimo nariai.

Gegužės 20 dienos popietinis plenarinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 65 STENOGRAMA

2021 m. gegužės 25 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS*

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Labas rytas, gerbiami kolegos! Pradedame gegužės 25 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Gerbiami kolegos, pradėsime posėdį nuo smagių sukakčių įvardijimo. Šiandien gimtadienį švenčia mūsų kolega J. Jarutis. (*Plojimai*) O visiškai neseniai jubiliejinį gimtadienį atšventė mūsų kolega G. Kinduryš, jam sukako 50 metų. (*Plojimai*) Sėkmės toliau, būnant čia, parlamente. Pirminkė kviečia arčiau. (*Plojimai*)

10.02 val.

Vyriausiosios rinkimų komisijos narių priesaika

Gerbiami Seimo nariai, gegužės 18 dieną mes sudarėme naujos sudėties Vyriausiąją rinkimų komisiją. Įstatymas numato, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai prisiekia Seime. Prisiekęs asmuo po priesaikos tekstu pasirašo. Priesaikos tekstas negali būti keičiamas, priesaika galioja visą paskyrimo į Vyriausiąją rinkimų komisiją laikotarpį. Vyriausiosios rinkimų komisijos narių priesaikų tekstai saugomi Seime. Kviečiu Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen prisaikdinimo procedūrai.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kviečiu prisiekti Šarūną Liekį.

Š. LIEKIS. Aš, Šarūnas Liekis, prisiekiu būti ištikimas... (*Balsai salėje*) Atsiprašau, dar papildomai ieškojau Biblijos.

Aš, Šarūnas Liekis, prisiekiu būti ištikimas Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ir susilaukti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises. Tepadedu man Dievas! (*Plojimai*)

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Sveikinu. Toliau kviečiu prisiekti naująjį VRK narį Andrių Vaišnį.

A. VAIŠNYS. Priesaika (*Plojimai*)

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kviečiu Inga Milašiūtę.

I. MILAŠIŪTĖ. Priesaika (*Plojimai*)

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kviečiu prisiekti Laurą Martinaitę.

L. MARTINAITYTĖ. Priesaika (*Plojimai*)

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kviečiu prisiekti Andrių Puksą.

A. PUKSAS. Priesaika (*Plojimai*)

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kviečiu prisiekti Jolitą Baušytę.

J. BAUŠYTĖ. Priesaika (*Plojimai*)

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kviečiu Martyną Čerkauską.

M. ČERKAUSKAS. Priesaika (*Plojimai*)

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kviečiu prisiekti Olgą Kilkinovą.

O. KILKINOVA. Priesaika (*be paskutinio sakinio*) (*Plojimai*)

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kviečiu prisiekti Gitaną Matiekuvienę.

G. MATIEKUVIENĖ. Priesaika (*Plojimai*)

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kviečiu prisiekti Justą Pankauską.

J. PANKAUSKAS. Priesaika (*Plojimai*)

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kviečiu Jolantą Petrušauskienę.

J. PETRUŠAUSKIENĖ. *Priesaika (Plojimai)*

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kviečiu prisiekti Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkę Jolantą Petkevičienę.

J. PETKEVIČIENĖ. *Priesaika (Plojimai)*

PIRMININKAS. Sveikiname naujus Vyriausiosios rinkimų komisijos narius ir linkime visada laikytis duotos priesaikos. Sėkmės darbuose! Pusės minutės pauzė, per kurią turbūt... (*Balsai salėje*) Dėl Rinkimų komisijos? (*Balsai salėje*) Kol kas kito klausimo nepaskelbiau, būkite kantrūs. (*Balsai salėje*)

Gera, kolegos, kviečiu baigti sveikinimus naujesiems komisijos nariams ir grįžti į savo darbo vietas.

10.15 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. gegužės 25 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Galimi siūlymai frakcijų vardu dėl darbotvarkės. Kas turi siūlymų frakcijų vardu? Klausčiau gerbiamo... Opozicijos lyderis. Be abejo, pirmenybė jam.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šiandien iš tiesų yra teikiamas Partnerystės įstatymas ir lydimieji teisės aktai. Tai įstatymai, kurie tikrai sulaukė didelės visuomenės diskusijos. Gaila, kad valdantieji, norėdami pasiekti savo tikslą, nepadarė tokio, man atrodo, labai svarbaus žingsnio – prieš registruojant pasikviesti opozicijos atstovus padiskutuoti, ieškoti kompromiso. To nebuvo padaryta. Yra įregistruota, šiandien pateikimas, todėl dviejų opozicinių frakcijų vardu prašau išbraukti iš darbotvarkės Partnerystės įstatymą ir lydimuosius įstatymus.

PIRMININKAS. Gerbiamas M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (DPF). Papildydamas opozicijos lyderį norėčiau pasakyti, kad iš tikrųjų šiuo atveju buvo padarytas tam tikras demokratinei valstybei nebūdingas, manyčiau, akibrokštas ir farsas, nes vakar atidžiai stebėjome, kada buvo registruotas šitas įstatymo projektas. Tai buvo atlikta po 18 valandos, tai yra jau po darbo valandų, ir natūralu, kad opozicija negalėjo net tinkamai tam dalykui pasirengti. Tikrai nereikėtų tokių svarbių projektų slėpti už dūmų uždangos, manau, kad turėtume tinkamai jiems pasirengti ir turėti galimybę juos diskutuoti, bet nedaryti to slapta vakare, tada, kai didžioji dalis Seimo narių net negali sekti tos situacijos.

PIRMININKAS. Priekaištų šiuo atveju tikrai nepriimame, nes darbotvarkės projektą aprobo Seniūnų sueiga, netgi Seniūnų sueigoje galėjo būti ekspromtu, likus dar mažiau laiko iki posėdžio, įrašyti nauji projektai. Projektų pildymas toje neformalioje darbotvarkėje niekaip Statute nėra aprašytas ir visi mes dirbame, man atrodo, nenutrūkstamai, darbo valandų čia nėra fiksuota, todėl priekaištai nepagrįsti. Bet yra opozicinių frakcijų siūlymas dėl išbraukimo, be abejo, dėl to balsuosime.

Prašau, L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). P. Gražulis buvo pirmas. (*Balsai salėje*) Gera. Labas rytas. Aš noriu paprašyti iš darbotvarkės išbraukti Atliekų tvarkymo įstatymą ir Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą, nes yra Konkurencijos tarybos ir STT išvados, kuriose parašyta, kad šitos įstatymų pataisos galimai sudaro sąlygas eliminuoti iš rinkos pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo dalyvius ir galimai sudaro sąlygas susidaryti monopoliiui ir panašiai. Dėl galimo viešojo intereso pažeidimo aš šiandien kreipiausi į Generalinę prokuratūrą. Prašau išbraukti šiuos klausimus iš darbotvarkės.

PIRMININKAS. Prašysite...

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu. Taip, balsuosime. R. Šarnickas pats pirmasis laukia. Taip, prašau.

R. ŠARNICKAS (LVŽSF). Aš norėjau visų pirma po VRK klausimo padėkoti L. Matjošaitytei, kuri dirbo tikrai kompetentingai, ir visai buvusiai komisijai.

Antras dalykas, keturi Seimo nariai saviizoliuojasi. Ar pats laikas buvo nuimti tuos akvariu-
mo stiklus? Ačiū.

PIRMININKAS. Pasakysiu, kad kaip tik opozicijos atstovai griežčiausiai ir seniai reikalavo
nuimti tuos stiklus. Tai ne valdančiųjų iš esmės iniciatyva. (*Šurmulytės salėje*)

P. Gražulis dėl darbotvarkės. Ar frakcijos vardu?

P. GRAŽULIS (LRF). Taip, aš noriu dėl darbotvarkės kreiptis daugiausia į konservatorius, val-
dančiąją daugumą. Kodėl jūs kaitinate aistras? Jūs žinote, kas yra, kad dėl to Partnerystės įstaty-
mo birželio mėnesį vėl organizuojamas trijų dienų mitingas. Kodėl jūs skubate ir kodėl jūs kirši-
nate tautą? Konstitucijoje yra pasakyta, kad svarbiausiais klausimais sprendimus priima tauta. Pa-
siūlyta valstiečių šį klausimą spręsti referendumu, tai gerbkime tautą, suruoškime referendumą ir
pašalinkime nereikalingas įtampas. O partnerystės ar santuokos įstatymas – faktiškai tas pat. Vis-
kas čia yra *pakavota*. Antras dalykas, gerbiami konservatoriai, kurie taip pat pasirašėte, kad būtų
referendumas, krikščionys demokratai, išeikite jūs iš Konservatorių partijos. Jūsų yra 13, jūs gali-
te įkurti partiją.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, čia ne moralizavimo valandėlė, dabar kalbame dėl darbo-
tvarkės su konkrečiais siūlymais. Prašau. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Aš frakcijos vardu ir be moralizavimo, deja, apsieiti nelabai galė-
čiau, nes pirmininkas pasakė, kad dėl tokių svarbių įstatymų, kurie keičia konstitucinę šeimos
sampratą, visuomenei svarbių, dar galėjo didesnis ekspromtas būti. Aš tikrai linkėčiau to eksp-
romto nedaryti ir čia ne sprinteris, čia keičiamos mūsų visuomenės ir pagrindinės konstitucinės
sampratos. Atsižvelgdama į tai, kad dalis Seimo narių yra izoliacijoje, atsižvelgdama į tai, kad
tikrai netikėtai buvo įregistruotas darbotvarkėje toks klausimas, ne koks nors eilinis Seimo narių
pateiktas įstatymo projektas, frakcijos vardu taip pat pritariu kolegoms, prieš tai kalbėjusiems.
Prašom šiandien išbraukti iš darbotvarkės šį klausimą. Čia jokių ekspromtų ir būti negali.

PIRMININKAS. Supratome. Čia ne ekspromtai, čia paprasta procedūra. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Laba diena, gerbiamieji. Aš dėl L. Girskienės pasiūlymo išbraukti du
įstatymų paketus norėčiau pasakyti keturis argumentus. Visų pirma, tai yra Europos Sąjungos di-
rektyva...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, dėl motyvų čia nediskutuojama. Atsiprašau.

S. GENTVILAS (LSF). Prašau neišbraukti, nes tai vėluojantis direktyvos...

PIRMININKAS. Seimo nariai balsuodami tai išsakys. Yra pasiūlymas, dėl jo balsuojama, o
motyvai nefiksuoja.

Turime du pasiūlymus dėl darbotvarkės. Pirmasis siūlymas yra išbraukti Partnerystės įsta-
tymo projektą ir lydimuosius. Aš taip būtent suprantu, kad lydimieji, savaime aišku, negali būti
svarstomi. Kas už šį pasiūlymą, balsuoja už.

Už balsavo 57, prieš – 55, susilaikė 14. Pasiūlymui nepritarta, projektas lieka darbotvarkėje.

Buvo dar vienas pasiūlymas išbraukti projektus, kurie įrašyti mūsų darbotvarkėje, tai 2-6.1,
2-6.2 klausimai – Atliekų tvarkymo įstatymo ir Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo
kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektai. Kas pritaria pasiūlymui, kviečiu balsuoti. Kas
už išbraukimą, balsuoja už.

Už balsavo 57, prieš – 56, susilaikė 18. Projektai lieka darbotvarkėje.

Dabar balsuosime dėl visos darbotvarkės. Kadangi dėl jos turinio buvo daug aistrų, nesiūlau
fiksuoti bendru sutarimu. Kviečiu balsuoti už visą darbotvarkę. Kas pritaria, balsuoja už.

Balsavo 130: už – 83, prieš – 36, susilaikė 11. Darbotvarkė patvirtinta.

Taigi dirbame pagal patvirtintą darbotvarkę.

10.25 val.

**Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos įvykdyto valstybinio terorizmo akto prieš civilinį
orlaivį FR 4978“ projektas Nr. XIVP-545 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)**

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos įvykdyto valstybinio tero-
rizmo akto prieš civilinį orlaivį FR 4978“ projektas Nr. XIVP-545. Pranešėjas – Ž. Pavilionis.

Gera, trumpa replika po balsavimo – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Aš dėl Partnerystės įstatymo. P. Saudargas buvo salėje, bet jis nebalsavo. Čia buvo labai svarbus jūsų balsas. Pauliau, kodėl jūs taip pasielgėte? Todėl, kad Seimo vicepirmininkas?

PIRMININKAS. Prašom, pranešėjau.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Lietuva visada buvo viena iš pirmųjų šalių, kurios gina baltarusių laisvę. Atsiminkime praeitų metų rugpjūčio mėnesį, kai visi susirinkome į neeilinę sesiją ir visi kartu vienbalsiai aiškiai pasakėme, kad mes ir esame už baltarusių laisvę, įvardijome A. Lukašenką kaip nelegitimų vadovą ir S. Cichanouską kaip demokratinę žmonių išrinktą prezidentę. Šiandien būtent taip ją įvardija dauguma pasaulio lyderių, su ja susitinka ir delegitimizuoja A. Lukašenkos režimą. Tai čia buvo rugpjūčio mėnesį. Tačiau po šio sekmadienio įvykių, po beprecedenčio valstybinio terorizmo prieš civilinį orlaivį, kuriame buvo nemažai Europos Sąjungos piliečių, visas pasaulis buvo sukrėstas. Asmeniškai aš manau, kad mes priartėjome prie tam tikro lūžio taško baltarusių laisvės byloje, ir tą liudija tiek vakarykščiai Europos Vadovų Tarybos sprendimai, tiek JAV Prezidento Dž. Baideno pareiškimas šiandien su visapusiška parama mūsų linijai ir baltarusių laisvei. Tačiau šie pareiškimai dar turi nueiti tam tikrą kelią, kad virstų darbais. Todėl mes siūlome jums visiems, kaip kažkada praeitų metų rugpjūčio mėnesį, vieningai, kuo vieningiau priimti šiandien rezoliuciją, kurią vakar patvirtino Užsienio reikalų komitetas ir Europos reikalų komitetas. Jūsų dėmesiui esminiai šios rezoliucijos punktai.

Visų pirma, vakar politiškai tam buvo pritarta Europos Sąjungoje, tačiau mes kreipėmės ir į kitas šalis, tai draudimas skristi virš baltarusių oro erdvės. Antras punktas – draudimas Baltarusijos avialinijoms naudotis mūsų, tai yra Europos Sąjungos, erdve. Lygiai taip pat ilgai atidėliotas ketvirtasis sankcijų paketas Baltarusijai, jam politinį pritarimą iš esmės jau vakar davė Europos Vadovų Taryba ir savotiškai savo pareiškimu JAV prezidentas Dž. Baidenas indikavo, kad prisijungs prie šių sankcijų.

Taip pat siūlome atkreipti dėmesį, žinoma, į tuos nusikaltimus, kurie buvo įvykdyti sekmadienį, ir papildyti tai naujomis priemonėmis. Siūlome nutraukti Europos Sąjungos ir kitų šalių ar institucijų įvairias programas, kuriomis remiamas režimas. Siūlome Jungtinėms Tautos, NATO, G7 ir kitoms tarptautinėms organizacijoms atkreipti dėmesį į grėsmę, kurią kelia baltarusių režimas, ir, žinoma, reikalaujame R. Pratasevičiaus, S. Sapegos ir kitų politinių kalinių išlaisvinimo.

Savo ruožtu kreipiamės nedelsiant dėl tyrimo Tarptautinės aviacijos organizacijoje. Tokį pareiškimą vakar taip pat įtvirtino ir Europos Vadovų Taryba, apie tai kalba ir JAV valstybės sekretorius, o tol, kol nebus tas tyrimas atliktas, sustabdyti Baltarusijos narystę ICAO. Savo ruožtu siūlome atkreipti dėmesį Interpolo ir kitų tarptautinių organizacijų, kad labai dažnai Baltarusijos ir kiti režimai naudojami šiais tarptautiniais instrumentais ne tam, kad gintų tarptautinę teisę, o persekiotų žmones, kurie kovoja už laisvę ir demokratiją. Ir atkreipiame dėmesį į Baltarusijos skrydžių valdymo tarnybos nepatikimumą.

Kolegos, tai yra esmė. Ne vieną kartą kalbėjau apie tai, kad parlamentinė diplomatija yra labai svarbi, nors kai kuriems iš šių sprendimų jau yra pritarta vyriausybės lygiu, bet, patikėkite, iki to kelio, kad jie būtų įgyvendinti, užtruks nemažai laiko. Tas signalas, kurį mes pasiūstume ir iš kairės, ir iš dešinės visiems kitiems parlamentams, tikrai padės vyriausybėms tuos būtinus sprendimus priimti, kad tokie įvykiai, kurie sekmadienį įvyko, niekada daugiau nepasikartotų. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Yra klausiančių. Pirmasis klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*DPF*). Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų turiu kartu ir prašymą, ir klausimą, nes buvo paskelbtos žinios, kad tame pačiame lėktuve su R. Pratasevičiumi galimai buvo keturi Rusijos KGB žmonės. Skrydis vyko iš Atėnų į Vilnių – iš Europos Sąjungos šalies į Europos Sąjungos šalį Lietuvą. Dėl kovido reikalavimų trečiųjų šalių piliečiams vizų išdavimas yra, sakykim, labai sudėtingas ir griežtas procesas. Gal turite atsakymą arba galėtumėte atlikti tyrimą, kaip tos vizos jiems buvo išduotos, nes jeigu tų žmonių galimai nebūtų buvę lėktuve, tai greičiausiai ir ta visa nelaimė su R. Pratasevičiumi nebūtų įvykusi. Ar jūs galėtumėte ką nors pakomentuoti ir gal-

būt turite žinių iš užsienio reikalų ministro ir ministerijos, kaip taip įvyko, kad būtent trečiųjų šalių piliečiai, ir dar galimai KGB pareigūnai, galėjo gauti vizas iš Atėnų skristi į Vilnių? Dėkui.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Nesiūlyčiau vertinti, kas ir kaip tame lėktuve keliavo. Tam ir vykdomas prokuratūros tyrimas kartu su kitomis šalimis, kad tos visos detalės būtų iki galo išaiškintos. Savo ruožtu tam ir siūlome ICAO tarptautinį tyrimą pradėti nedelsiant, kad visi taškai būtų sudėti ant i ir mes galėtume vertinti atitinkamai šiuos įvykius. Mano asmenine nuomone, be abejonės, tie įvykiai negalėjo įvykti be Rusijos dalyvavimo, tačiau į konkrečius klausimus apie konkrečius asmenis, apie visą procesą turi atsakyti tyrimas. Aš tikiuosi, kad mes galėsime susipažinti su jų rezultatais.

PIRMININKAS. Toliau klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, jūs minėjote, kad tai įvykdytas teroristinis aktas. Savaimė suprantama, pasikėsinta ne tik į opozicijos žmones, bet pasikėsinta į daug žmonių, kurie galbūt apskritai niekuo nesusiję su situacija Baltarusijoje. Jūs čia daugiau orientuojatės į tokias ekonomines sankcijas, bet labai užsimenate apie baudžiamąjį persekiojimą. Kaip matote tą perspektyvą, nes iš esmės tai yra baudžiamasis nusikaltimas, iš tikrųjų teroristinis aktas. Ar manote, kad tai rutuliosis toliau? Ar nereikėjo ryškiau parašyti rezoliucijoje, vis dėlto paminėti, kad tai teroristinis aktas, kuris yra persekiojamas?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš dėl pirmos klausimo dalies iš tikrųjų norėčiau jums pritarti, bet vakar ir užsienio reikalų ministras kalbėjo CNN – taip, tai yra teroristinis aktas, kuris sujaudino daugelį pasaulio valstybių, nes jeigu leisime, kad tokie precedentai vyktų, niekas negalės užtikrinti, kad tokie precedentai nevyks virš Rusijos, Irano ar Kinijos ir kitų autokratinų valstybių teritorijų.

Dėl baudžiamųjų dalykų – į tuos klausimus turi atsakyti prokuratūros tyrimas. Jis yra pradėtas ir, kai paaiškės visos detalės, mes, manau, tada jau galėsime imtis visų politinių priemonių. Turime ir savo nacionalinius S. Magnitskio aktus, turime Europos Sąjungos aktus, turime bendradarbiavimą su sąjungininkais. Be abejonės, visi nusikaltėliai, kurie pridėjo ranką prie šio nusikaltimo, bus įvardinti ir nubausti.

PIRMININKAS. Klausia L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Sveiki. Žygimantai, aš tikrai sveikinu jūsų iniciatyvą, sveikinu ir Vyriausybės greitai suformuluotą žinučių paketą, manau, jis tikrai adekvatus. Kaip matome, turbūt ir Europos Sąjungos lygiu priimti sprendimai, kad Lietuva brėžia tam tikrą trajektoriją ir Europos Sąjunga juda.

Aš ir norėčiau paklausti. Dabar mes esame tokia etape, kai lyg ir pradėjome kalbėti apie naują sankcijų paketą, ir dabar svarbiausias procesas, kokia formulė bus atrasta. Ką čia mes galėtume padaryti kaip valstybė ir kaip visa bendrija, kad ta sankcijų formulė būtų tikrai pakankamai atgrasanti? Ačiū.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Tikrai labai geras klausimas. Ačiū, Laurynai. Iš tiesų vakar buvo uždegta tokia bendra svarbi politinė šviesa, tačiau, kaip sako kai kurie žmonės, velnias slypi detalėse: kai būna pradėti nagrinėti konkretūs sąrašai, dėl kurių jau diskutuojama kurį laiką, ir įmonių, ir žmonių, na, kai kurios šalys pradeda turėti tam tikrų abejonų. Todėl būtų labai svarbu šiandien visam parlamentui, visoms politinėms spalvoms pritarti šiam procesui ir kreiptis į kitų šalių parlamentus. Kaip ir sekmadienį padirbėjome su Užsienio reikalų komitetais, daugybė šalių prisijungė prie tų pareiškimų. Tikrai parlamentinis veikimas duoda didžiulę naudą, jeigu parlamentai tai remia, vyriausybėms daug lengviau pritarti arba sunkiau nepritarti tokiems dalykams. Labai prašau dar kartą kolegų kuo vieningiau pritarti šiai rezoliucijai.

PIRMININKAS. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, tikrai rezoliucija savalaikė ir labai reikšminga, ir manau, kad jina labai svarbi. Aš tikrai ją palaikysiu, bet žiūrėdami į tai, kas dabar vyksta, matome, kad tarptautiniu mastu įvairios šalys reiškia susirūpinimą. Būkime *biedni*, bet teisingi, tas susirūpinimas dažnai niekuo ir pasibaigia. Tie susirūpinimai nėra reikšmingi, vadinkime, tos šalies demokratizacijos keliui.

Aš norėčiau jūsų paklausti, tai yra jūsų pasiūlymas, jie yra labai svarbūs, bet, jūsų požiūriu, ką dar reikėtų padaryti, kad ta šalis vis dėlto žengtų demokratijos keliu? Ačiū.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš irgi pritariu jūsų vertinimui – ne tik žodžiais, o darbais mes galime įrodyti mūsų paramą laisvei, bet tie sprendimai tiek dėl oro erdvės uždarymo, tiek dėl neskraidymo zonos kainuos. Lygiai taip pat dėl to pritarimo sankcijų paketui, duok Dieve, jam bus pritarta visais lygiais – ir ministrų, ir ekspertų, ir visos šalys pritaris konkrečiam įmonių ir žmonių sąrašui, kurį reikės papildyti tais nusikaltėliais, kuriuos mes išaiškinsime dėl nusikaltimo. Atsakant iki galo į jūsų klausimą, esminis tikslas yra laisvi ir demokratiški rinkimai. Ir vakar, jeigu jūs pastebėjote, Dž. Baideno nacionalinio saugumo patarėjas Dž. Sulemanas kalbėjo su S. Cichanouskaja, ir Baltųjų rūmų spaudos atstovė aiškiai nedviprasmiškai pasakė: nauji, laisvi rinkimai. Mano žiniomis, ta tema bus tikrai keliama ir V. Putino ir Dž. Baideno susitikime. Jeigu jau Amerika ir visos šalys tai kartoja, belieka laukti, kad bus panaudotos visos priemonės įtikinti „kolegas“, kurie nesutinka su tuo, kad tie laisvi ir demokratiški rinkimai taptų realybe. Tai šitą farsą, dramą ir tragediją galutinai užbaigtų visiems laikams.

PIRMININKAS. Klausia D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Akivaizdu, kad dauguma keleivių net nesusimąsto, kokių valstybių oro erdvę jiems teks kirsti kelionės metu, ir mes turbūt visi suprantame, kad šis incidentas liudija, jog gali būti užgrobtas bet kuris skrydis, siekiant susidoroti su režimui neparankiais bet kurios šalies piliečiais. Mano supratimu, tai keičia visą oro kelionių saugumo koncepcijos suvokimą, kaip mes galėsime gyventi toliau.

Ar, jūsų manymu, ši rezoliucija galėtų padėti mums šiek tiek parodyti, kad mes į šį incidentą turime reaguoti ne kaip į atskirą incidentą, bet iš esmės kaip į kartinį akmenį, kuris nubrėžia visiškai kitą tarptautinės oro erdvės saugumo suvokimą ateityje?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Pritariu ir, mano žiniomis, nežinau, ar jos patvirtintos, bet artimiausiu metu bus sušauktas neeilinis ICAO posėdis, kurio jau dabar prašo mūsų Europos Sąjungos Viršūnių Taryba ir prezidentas Dž. Baidenas, ir valstybės sekretorius. Aš tikiuosi, kad taip, kaip jūs sakote, ir bus įvertinta, ir ICAO tikrai reaguos visu griežtumu, nes tai nėra leistina. Jeigu į tokį precedentą nebus sureaguota, aš esu įsitikinęs, kad autokratinės valstybės naudosis šiuo valstybiniu terorizmu ir piratavimu, tiesiog skrendančius per bet kurią erdvę bet ką iš mūsų, įskaitant jus, Dovile, skrendančią virš Kinijos gali nusodinti ir atsidursite tuose kinų gulaguose Sincziange. Aš čia taip grubiai juokauju, bet kodėl ne, jeigu tokie precedentai yra kuriami?

PIRMININKAS. Paskutinis klausia E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū. Mielas kolega, mano klausimas būtų susijęs su jūsų kolegos, mūsų nepripažintos Baltarusijos parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojo O. Gaidukevičiaus pareiškimu. Jis oficialiai A. Lukašenkos valdžios lūpomis pasakė, kad kitas žingsnis bus Baltarusijos opozicijos narių grobimas ir vežimas mašinų bagažinėse masiškai į kalėjimus iš aplinkinių valstybių. Čia yra oficialus valdžios atstovas, ne koks paklaikęs A. Lukašenkos pritarėjas. Ką tik per rinkimus jis rėmė poną A. Lukašenką. Klausimas rimtas: ką mes ruošiamės daryti, kad nepasikartotų tai, kai mūsų Teisingumo ministerija išdavė Baltarusijai... olandų remiamo A. Belackio atvejį, žmogus pateko į kalėjimą daugybei metų dėl mūsų kaltės. Aš tuo metu buvau Užsienio reikalų komiteto pirmininkas, aš atsiprašiau baltarusių tautos.

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Todėl aš norėčiau paklausti, ką mes galime padaryti, kad tai nepasikartotų? Ačiū.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Ačiū, Emanueli. Apie tai vakar diskutavome bendrame uždarame Užsienio reikalų komiteto ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto posėdyje, įvardijome visas grėsmes. Aš džiaugiuosi, kad į mūsų dėmesį saugumo prasme tiems demokratijos kovotojams iš Baltarusijos ir Rusijos tikrai yra adekvačiai reaguojama, kiek žinau, ir biudžete yra skiriama lėšų. Matyt, dar nepakankamai, nes ir tos grėsmės vis didėja, tačiau savo ruožtu atkreipiame dėmesį ir pačių demokratų, baltarusių ar rusų, jie turėtų elgtis atsakingiau, nes jie yra taikiniai. Jie turėtų suvokti, kad turi elgtis taip, kaip gali elgtis prižiūrimi KGB taikiniai, bet kur, kur jie būtų. Kaip parodė tų struktūrų vykdomi nusikaltimai mūsų šalių teritorijoje, tie režimai mano, kad jie neturi

ribų. Todėl aš manau, turime viską padaryti patys, bet ir išpėti mūsų draugus, kolegas, kad jie turėtų elgtis atsargiai.

PIRMININKAS. Laikas, skirtas klausiti, išseko. Dabar diskusija. Yra užsirašę trys Seimo nariai. Pirmasis – E. Gentvilas. Kviečiame į tribūną.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, viena vertus, džiaugiuosi, kad Europos Vadovų Taryba kaip tik posėdžiavo tą dieną, po šito teroristinio incidento, kurį sukėlė Baltarusijos režimas. Mes matome, kad pasaulio bendruomenė reaguoja paprastai per lėtai, per silpnai, per vėlai. Jeigu Europos Vadovų Taryba būtų numatyta po kažkurio laiko, tarkime, po mėnesio, aš bijau, kad šiandien dar jokių sprendimų Europos mastu nebūtų priimta. Lietuva sakytų savo tiesas, kurias ir dabar sakome, ir tada pasaulis, Europos politkorektiški politiniai lyderiai galvotų, žinoma, gerai, kad atsitiko taip. Žinoma, dabar yra galimybė iki kito Europos Vadovų Tarybos posėdžio, galbūt reiktų kvieisti ir neeilinį, ieškoti griežtesnių sprendimų ketvirtajam paketui ar jau ir penktajam sankcijų paketui aptarti ir jį priimti.

Kai buvau Europos Parlamento narys, aš buvau ir Europos Parlamento bei Baltarusijos delegacijos narys, susiruošėme vykti stebėti rinkimų į Baltarusiją, jau tada nė vienas europarlamentaras negavo įvažiavimo vizos. Kai kurie europarlamentarai buvo sustabdyti prie Lenkijos ir Baltarusijos sienos ir gražinti atgal. Tačiau nuo to laiko Europos Sąjunga ir pasaulis per lėtai reaguoja į monstrą, kuris išaugo J. Kupalos šalyje.

Mes, lietuviai, visada adekvačiau, stipriau matėme tuos pavojus, kurie ten vyksta, randasi vis naujų ir vis stipresne forma. Po praėjusių metų rugpjūčio 9-osios neteisėtų prezidento rinkimų žinome, kaip vystosi šita istorija. Ji vystosi pilietinių teisių, politinių teisių, tarptautinės teisės požiūriu vis prastesne linkme.

Labai dėkingas rezoliucijos autoriams, tačiau matydamas, kad kalbos apie sankcijas, kalbos apie nacionalinį saugumą, užsienio politiką čia yra labai teisingai atspindėtos, manyčiau, kad per mažai atspindėtos žmogaus teisių problemos. Aš nekaltinu ir tikrai raginu balsuoti be jokių pakeitimų už šią rezoliuciją, atvirkščiai, esu dėkingas. Dėl laiko stokos, mes visi suprantame, ne viskas aprėpta. Mes, Liberalų frakcija, nusprendėme šiandien sureikšminti būtent žmogaus teisių aspektą ir šiandien sakome – išlaisvinkite R. Pratasevičių.

Greta to aš noriu pasakyti – Lietuva turi imtis aiškos lyderystės. Ne portugalai, net ne olandai pasakys, ką ir kaip daryti. Noriu asmeniškai padėkoti Ž. Pavilioniui, kuris jau padarė įdirbį su kitų šalių užsienio reikalų komitetų pirmininkais, noriu padėkoti užsienio reikalų ministrui G. Landsbergiui, kuris savo ruožtu padarė, padėkos prašosi ir L. Kasčiūnas, matyt, yra už ką dėkoti, bet jūsų uždaras posėdis buvo, tai nežinau, už ką reikia dėkoti. Tačiau šiandien kalbėjime visiškai rimtai.

Mes esame artimi kaimynai su baltarusių tauta, mes esame ne tik geografiškai artimiausi kaimynai, ekonomiškai labiausiai susiję kaimynai – mes, matyt, esame ir dvasiškai artimiausi, bendrystė mūsų tautų Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje suformavo tam tikrus mūsų DNR kodus ir atminties klodus, kurie veikia mus emociškai matant, kas dedasi šioje šalyje. Mes negalime būti abejingi, mes turime suprasti, kad kiekvienas Lietuvoje gyvenantis žmogus tampa tam tikru taikiniu, jeigu jis aiškiai, nevienareikšmiškai palaiko Baltarusijos opoziciją. Neturėkime, kolegos, iliuzijų. Vilniuje šmirinėja ne tik Rusijos KGB, bet ir Baltarusijos KGB veikėjai. Kas čia kitas taps taikiniu ar skrisdamas lėktuvu, ar eidamas Vilniaus gatvėmis, ar užsimanęs nuvažiuoti kaip E. Janauskas paspardyti kamuolį Minsko stadione – kiekvienas galime tapti taikiniu.

Atskira kalba, gerbiamieji, apie Baltarusijos opozicijos žmones, gyvenančius čia. Labai taiklus E. Zingerio klausimas, ką mes darome? Jeigu jūs vakar aptarėte uždarame posėdyje, aš tikiu, kad jau yra priimti sprendimai. Šitie žmonės – trūksta vieno dalyko – paspausto mygtuko ir tų žmonių nebėra, sakau vaizdžiai, ar bagažinėje, ar kaip. Jie yra visiškai pavojuje. Šiuo atveju kalbėjime apskritai apie bet kokio žmogaus teises, bet dar labiau turime kalbėti apie teises žmogaus, kuris pasisako prieš režimą, prieš nežmoniškumus. Šitie žmonės pasisakė prieš režimo vykdomus nežmoniškumus ir šiandien jų gyvybė, ne tik saugumas – gyvybė yra pavojuje.

Lietuvos tarnybos tampa vis labiau atsakingos dėl šitų Baltarusijos opozicijos žmonių, gyvenančių, gavusių politinį prieglobstį Lietuvoje ar negavusių politinio prieglobsčio Lietuvoje, už jų saugumą. Tie Baltarusijos žmonės, kurie vakar piketavo, demonstravo prie Europos Sąjungos at-

stovybės, tikrai ne visi yra gavę politinį prieglobstį Lietuvoje, tikrai ne visi jie turi saugumo garantijas, kurias suteiktų Lietuva ar Europos Sąjunga. Gal tai yra tiesiog Baltarusijos piliečiai, nuolatos gyvenantys Lietuvoje, bet jie jau yra užfiksuoti, kad jie drįso piketuoti prieš A. Lukašenkos režimą. Mes turime galvoti apie jų apsaugą, mes įsipareigojame kaip valstybė apsaugoti tuos žmones. Aš nežinau, kokių pavidalų: prie kiekvieno asmens sargybinis – nežinau, kiekvieno būsto, kur jie gyvena, apsauga – nežinau. Tam yra profesionalai, kurie turi labai aiškiai atlikti tuos darbus. Kalbu ne tik apie parlamentinių profilinių komitetų, tačiau ir Lietuvos tarnybų atsakomybę. Bet koks atvejis, kuris įvyktų su opozicijos atstovu, gyvenančiu čia, Lietuvoje, yra didžiulė šird-perša ir nuodėmė Lietuvai, kuri prisiėmė atsakomybę už tuos žmones ir jų neapsaugojo. Saugokime žmones, kurie kovoja prieš antidemokratinį režimą. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Diskusijoje toliau kalbės P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, visi mes sutinkame, kad tai įžūlus pono diktatoriaus A. Lukašenkos sprendimas nutupdyti lėktuvą, bet mes paanalizuokime priežastis, kodėl taip įžūliai ir *nachališkai* elgiasi diktatorius. Atsakysiu pirmiausia apskritai vienu sakiniu – nes Europos Sąjunga neprincipinga, nereaguoja, ir jie gali tyčiotis ir toliau tyčiosis.

Aš noriu jums paminėti – numuštas Malaizijos lėktuvas. Kiek žuvo? Apie 243 žmones. Taip, atliko tyrimą. O kokia reakcija? Jokios. Nei Amerika, nei Europos Sąjunga, nei kitos demokratinės šalys nepriėmė rimtų sankcijų.

Štai grįžta iš Vokietijos A. Navalnas. Sulaikytas. Pašnekėjo, šnekos baigėsi. O kokios sankcijos? Nėra jokių sankcijų. Mes jau nekalbėkime, kas yra taip...

O čiagi nutupdytas lėktuvas Minske, žuvusių nėra ir panašiai. Apie kokias jūs čia sankcijas kalbate? Mes čia sau pasikalbame ir niekas nereaguos į mūsų kalbas. Aš nenoriu kalbėti apie valstybes: Ukraina netenka dalies teritorijos, Moldova, Gruzija, dabar Sakartvelas. Tai yra prarastos teritorijos. Kokios Europos Sąjungos sankcijos? Nėra.

Taigi net ir vakar, pirmadienį, susirinko Europos Taryba. Na, ką, susijaudino ir pareiškė apgailestavimą. Viskas. Jokių sprendimų nepriėmė. Ar priims Europos Sąjunga sprendimus? Jūs galvojate, kad Rusijos arba Baltarusijos specialiosios tarnybos nežino, kad Europos Sąjunga yra neprincipinga, kad iš jos galima tyčiotis, iš Europos Sąjungos narių. Kodėl nesityčiojus, jeigu galima tyčiotis? Žino, kad jie nepriims jokių rimtų sprendimų. Taigi mūsų šitas šūkavimas, be abejonės, sukelia juoką Baltarusijos diktatoriui – ir nieko, jis nekeis politikos. Ir dar kartą jau per šitiek metų, kiek susikūrusi Europos Sąjunga, galima pasakyti, kad Europos Sąjungos bendros, rimtos užsienio politikos nėra, ir jau dabar galime dėti tašką, pasakyti, kad ir nebus.

Paskutiniai Izraelio ir Palestinos įvykiai, karinis konfliktas. Kokia Europos Sąjunga pozicija, ponai? Kokia Europos Sąjungos pozicija? Tos pozicijos nėra ir jos nebus. Taigi ir Europos Sąjungos ateitis – užsienio politikoje jos nėra ir apskritai yra miglota. Gėda už tokią Europos Sąjungą, kai kiekviena šalis paskendus savo tuose pragmatiniuose kažkokiuose sprendimuose, ir tada gali tokia kaip Baltarusija ir kitos tautos iš jos tyčiotis. Tai ir daro.

PIRMININKAS. Paskutinis diskusijoje pasisako G. Surplys.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, iš tiesų esame labai glaudžiai susiję su Baltarusija, su jos tauta ir tikrai palaikome prabudusios tautos kovą už demokratiją, už žmogaus teises, už laisvę. Tačiau, mano supratimu, sekmadienio išpuolis pirmiausia yra ne apie demokratiją, ne apie žmogaus teises. Tai tiesiog apie lėktuvų užgrobimą, apie civilių įkaitų ėmimą, apie bandymą įbauginti dėl politinių tikslų. Kitaip tariant, vienu žodžiu tai vadinama terorizmu. Civiliniame orlaivyje buvo ne vienos valstybės piliečių, vaikų. Ten galėjo būti kiekvieno iš mūsų artimųjų ir mes, belaukiantys Vilniaus oro uoste. Taip, iš lėktuvo galėjo būti išlaipinti sausio 13-osios bylos teisėjai ar žmonės, kurie netarnavo žlungančios Sovietų Sąjungos kariuomenėje.

Kas būtų buvę, jeigu pilotai būtų nepaklusę nusikalstamo režimo reikalavimams ir ryžtingai pabandę kirsti Lietuvos sieną? Belieka tik spėlioti. Taigi už tokį poelgį privalo būti griežtas atsakas. Todėl kviečiu neabejoti ir vieningai, vieningai paremti šią rezoliuciją.

Kitas dalykas, tai, kad Lietuva tapo Baltarusijos opozicijos priebėga, yra, mano galva, garbingas reikalas, už kurį dėl laisvės kovojanti baltarusių tauta bus dėkinga mums visą gyvenimą. Taip, kaip mes esame dėkingi Islandijai, ir, manyčiau, dar labiau. Tačiau, kaip parodė sekmadienio incidentas, tai yra pavojinga misija, nes nusikalstamos blogio jėgos yra pasiryžusios bet kam.

Todėl kviečiu mūsų Prezidentą ir Vyriausybę dėti visas pastangas, kad, pirma, tai būtų visos laisvosios Europos ir viso laisvojo pasaulio misija – rūpestis ir atsakomybė. Jei Baltarusija vis dar nori būti tarptautinių organizacijų nare, tų organizacijų pareigūnų turi Baltarusijoje knibždėti knibždėti. Tarptautinės organizacijos turi dėti visas pastangas, kad būtų užtikrintos žmogaus teisės, pirmiausia, politiniams kaliniams. Antra. Kviečiu Lietuvos Prezidentą ir Vyriausybę dėti visas pastangas, kad Lietuvos piliečiai, verslas ir rimtis mūsų šalyje būtų visapusiškai apsaugoti nuo nusikalstamų piktų režimų veiksmų.

Taigi pritarkime šiai rezoliucijai ir paraginkime kitas šalis priimti panašius pareiškimus, bet neapsiribokime tuo. Iš tiesų labai gailėtis, reikšti didelį susirūpinimą yra gražu, bet šis incidentas, šis nusikalstamas incidentas parodė, kad vien to tikrai nebeužtenka. Aš kviečiu mus ir visą Europą, visą laisvąjį pasaulį visais formatais dirbti, kad mūsų ir Europos Vadovų Tarybos sprendimai būtų įgyvendinti ir įgyvendinti greitai. Netgi siūlyčiau eiti dar toliau ir atlikus visapusišką sekmadienio incidento tyrimą apsvarstyti galimybę Baltarusijos režimą įtraukti į Europos Sąjungos ir Amerikos teroristų sąrašus. Ačiū.

PIRMININKAS. Diskusiją baigėme. Dabar priėmimas. Motyvai dėl projekto. Replikos sakomos po balsavimo, gerbiamas kolega. Dabar motyvai. Pirmasis – T. Tomilinas. Atsisako. Gal ir kiti atsisako, matydami, kad yra tik kalbantys už? (*Šurmulyš salėje*) Bet aš privalau paklausti. E. Gentvilas jau kalbėjo, gal...

E. GENTVILAS (LSF). Taip, ar jūs už žmogaus teises, ar ne? Aš turiu teisę, atsiprašau, tikrai pasistengsiu greitai, pabaigsiu savo mintis. Kolegos, Rusijos Federacija parodė, kad būtent užsienyje nužudyti oponentai, nuuodyti S. Skripalis ir A. Litvinenka. Neatsipalaiduokime ir suvokiame, kad už Baltarusijos, už A. Lukašenkos režimo nugaros stovi ta pati Rusija, kuri padarys viską ir pagelbės susidorojant su opozicijos atstovais, gyvenančiais čia, Lietuvoje. Mes turime būti atsakingi už šituos žmones, kartoju dar kartą, ir, žinoma, principingi. Čia turiu pritarti tam pačiam P. Gražuliui – principingumo trūksta. Juk tos pačios Rusijos Federacijos buvo sustabdyta narystė Europos Taryboje, bet praėjusiais metais Europos Taryba sugrąžino Rusijos Federacijai narystės statutą, visavertės narystės statusą Europos Taryboje. Ir kas po to? Iš karto A. Navalno incidentas ir Rusija visiems rodo vidurinį pirštą. Tai rodo mums, europiečiams, todėl mes turime tą bestuburių zoologiją, kuri yra Europos Sąjungoje, keisti į tvirtą stuburą turinčių politikų ir diplomatų aktyvų veikimą prieš antidemokratinis režimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Jeigu dėl vedimo tvarkos, suteiksiu žodį J. Sabatauskui, bet tikrai dėl vedimo tvarkos.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, tikrai neprašysiu pertraukos. Bet kadangi likau pirmas už brūkšnio, vieną sakinį vis dėlto norėjau pasakyti. Pritardami šiai rezoliucijai, esame šiek tiek nustebe ir nusivylę dėl to, kad vakar Vadovų Taryba nesiryžo priimti sprendimo ir pasakyti, kad Baltarusijos oro erdvė yra pavojinga ir ja negalima skraidyti, nes valstybė vykdo valstybinį piratavimą, sulaiko orlaivius ir pagrobia žmones. O šioje rezoliucijoje taip pat nėra nė vieno žodžio apie tai – nei rekomendacijos, nei siūlymo ICAO, kad būtų priimtas toks sprendimas ar Europos Sąjungos Vadovų Taryba tokį priimtų. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Toliau dėl motyvų kalba A. Lydeka.

A. LYDEKA (LSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, taip, ši Seimo rezoliucija neišspręs visų problemų, susijusių su valstybiniu terorizmu, egzistuojančiu pasaulyje. Tačiau aiškos parlamentinės nuomonės išsakymas bus tvirta parama tiek Prezidentui, tiek ir Vyriausybei, dirbantiems tarptautinių santykių plotmėje. Ir mes, Seimo nariai, dirbantys parlamentinės diplomatijos srityje, tiek Prezidentas, tiek Vyriausybė, remdamiesi šios rezoliucijos nuostatomis, galės pakviesti visą tarptautinę bendruomenę tinkamai įvertinti dėl Baltarusijos režimo veiksmų prastėjančią saugumo situaciją regione. Minsko sprendimą prievarta nutupdyti į Vilnių skridusį lėktuvą vertinti kaip valstybinio terorizmo aktą, nukreiptą prieš Europos Sąjungos ir kitų šalių piliečių, prieglobsčio nuo režimo persekiojimo ieškančių Baltarusijos pilietinės visuomenės atstovų, taip pat tarptautinės civilinės aviacijos saugumą. Imtis bendrų veiksmų tiek Jungtinėse Tautose, tiek NATO, tiek G7 ir kitose tarptautinėse organizacijose bei formatais dėl Baltarusijos režimo keliamų grėsmių įvertinimo ir visų politinių kalinių išlaisvinimo. Kolegos, kviečiu vieningai balsuoti už.

PIRMININKAS. Paskutinis – K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Be abejonės pritardamas rezoliucijai manau, kad mažiausia, ką mes šiandien galime padaryti, tai apriboti aviacijos erdvę ir prašyti, kreiptis į kitas valstybes, kad jos irgi tą padarytų. Tačiau nemanau, kad čia turime sustoti, nes šita Baltarusijos akcija ir veiksmas, jo rezultatai yra gana prognozuojami. Ir tai, ką mes darome dabar, režimas galėjo numatyti. Manau, kad turėtume eiti toliau ir galvoti apie ekonomines sankcijas valstybei, kuri pamina žmogaus teises ir užsiima teroristiniais aktais, nes tik ekonominiai veiksmai galės iš tiesų išgąsdinti ten veikiančius asmenis.

PIRMININKAS. Ačiū. Baigėme dėl motyvų. Balsavimas dėl rezoliucijos numatytu laiku, tai yra 11 val. 25 min., kaip parašyta darbotvarkėje.

11.03 val.

Partnerystės įstatymo projektas Nr. XIVP-537, Civilinio kodekso 2.19, 3.299 straipsnių pakeitimo ir Kodekso 3.230, 3.231, 3.232, 3.233, 3.234, 3.235 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-538, Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-539, Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 3, 4, 6, 10, 25, 27 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo naujais V¹ ir V² skyriais įstatymo projektas Nr. XIVP-540 (*pateikimas*)

Dabar kitas darbotvarkės klausimas – Partnerystės įstatymo projektas Nr. XIVP-537 ir trys lydimieji projektai. Pranešėja – Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymo projekto pateikimo žanras reikalauja aiškos ir dalykiškos informacijos. Vis dėlto pradėti šio įstatymo projekto, Partnerystės projekto, pateikimą aš norėčiau ne administracine kalba.

Kiekvienas Seime priimamas įstatymas reglamentuoja žmonių gyvenimus. Vieni tai daro tiesiogiai, kiti ne, vieni labiau direktyviai, kiti mažiau. Dažnai Seimui yra prikašiojama, kad darome daug kosmetinių pakeitimų, kurie neatneša realių pokyčių. Bet yra ir tokių, kurie gyvenimus ne tik reguliuoja, bet ir keičia, ir šis yra kaip tik toks. Nuo mūsų galutinio sprendimo priklausys, kaip toliau gyvens šimtai tūkstančių žmonių, dešimtys tūkstančių porų, mūsų šalies piliečių.

Šioje tribūnoje yra pateiktas ne vienas ribojantis, ne vienas draudžiantis įstatymas. Šiuo atveju mes turime galimybę valstybės vardu suteikti daugiau teisių, daugiau pagarbos ir daugiau saugumo. Sutinku su vienu iš opozicinių partnerių lyderių: turime galimybę parodyti, kiek gerbiame savo piliečių teises turėti tai, ką turi kiti. Esame ne kartą įsitikinę: suteikę daugiau teisių ir laisvių atskiroms visuomenėms grupėms, kurios jų turėjo mažiau negu dauguma, kitiems jos nesumažėja, priešingai – tokia visuomenė tampa brandesnė, o valstybė sėkmingesnė.

Taigi drauge su kolegomis teikiu Partnerystės įstatymo projektą ir lydimuosius tam tikrų straipsnių pakeitimus, parengtus siekiant sureguliuoti partnerystės santykius ir teisiškai apsaugoti bendrai gyvenančių asmenų turtinius ir neturtinius interesus.

Priminsiu, kad dar 2000 metais buvo patvirtintas Civilinis kodeksas, kuriame numatytos teisės normos, reguliuojančios bendrai gyvenančių asmenų, nesudariusių santuokos, tai yra partnerių, teisinius santykius. Šios normos turėjo įsigalioti nuo įstatymo, reglamentuojančio partnerystės registravimo tvarką, įsigaliojimo momento, tačiau iki šiol toks įstatymas nėra priimtas, nors šiuo metu net 20 Europos Sąjungos valstybių narių teisės aktais reguliuoja registruotos partnerystės santykius.

2011 metais Konstitucinis Teismas konstatavo, kad valstybė turi pareigą taip sureguliuoti šeiminius santykius, kad nebūtų sudaroma prielaidų diskriminuoti šeimos narius, taip pat ir santuokos neįregistravusius, bendrai gyvenančius asmenis. 2019 metais Konstitucinis Teismas akcentavo, kad, kitaip nei konstitucinės santuokos samprata, konstitucinė šeimos samprata, be kita ko, yra neutrali lyties požiūriu. Atsižvelgiant į šią Konstitucinio Teismo suformuluotą doktriną, Partnerystės įstatymo projekte įtvirtinamas įregistruotas lyčiai neutralios partnerystės modelis. Pagal siūlomą reguliavimą teisinės partnerystės pasekmės partneriams atsirastų nuo partnerystės įregistravimo momento.

Kartu, siekiant apsaugoti faktinius, bet neįregistruotus partnerystėje gyvenančių asmenų santykius, nustatoma, kad partnerystė gali būti registruojama remiantis teismo sprendimu, kuriuo būtų nustatytas juridinę reikšmę turintis faktas, kad tarp atitinkamų asmenų egzistuoja faktiniai partnerystės santykiai.

Partneriai, sudarę partnerystę, įgyja ir tam tikrų pareigų, ne tik teisių. Pareigą būti vienas kitam lojaliam ir gerbti vienas kitą, remti vienas kitą moraliai ir materialiai, prisidėti prie bendro gyvenimo ar kito partnerio poreikių tenkinimo. Už šių pareigų nevykdymą nėra numatyta sankcijų, bet jų pažeidimas ar nevykdymas gali būti pagrindas partnerystės teisinių santykių pabaigai.

Partnerystės įstatyme, be kita ko, siūloma nustatyti, kad turtas, partnerystės laikotarpiu įgytas abiejų partnerių ar vieno jų vardu, laikomas bendrąja daline nuosavybe, preziumuojant, kad partnerių bendrosios dalinės nuosavybės dalys yra lygios, kol nėra įrodyta kitaip. Numatytas ir partnerių bendram gyvenimui naudojamas turtas, jo teisinis režimas, šio režimo pabaiga. Siūlomas teisinis reguliavimas padės fiziniams asmenims išspręsti pagrindines praktines problemas, kylančias partnerių tarpusavio santykiuose, taip pat partnerių santykiuose su trečiaisiais asmenimis. Pavyzdžiui, naudojimas ir disponavimas partneriams priklausančiu bendru turtu, partnerių tarpusavio išlaikymas, paveldėjimas po vieno iš partnerių mirties, susižinojimas sveikatos priežiūros įstaigose ir kita.

Išvardinau argumentų dalį, jie yra teisiniai. Žinau, kad tikrai turėsite pastabų dėl formuluočių tikslumo, dėl teisinių projekto niuansų. Esu pasirengusi į juos atsižvelgti ir drauge su komitetais šlifuoti šias formuluotes, ieškoti geriausių sprendimų.

Tačiau taip pat yra ir kita dalis, kuri, manau, turėtų mus paskatinti būti vienodai teisingus visų Lietuvos piliečių atžvilgiu, nediskriminuojant nė vieno. Aš esu įsitikinusi, kad mes visi jaučiame tą įsipareigojimą būti vienodai teisingiems visiems, todėl šiandien labai raginu atverti duris diskusijai apie partnerystę čia, Seime, ir žengti pirmąjį žingsnį, kurį atidėliojame jau 20 metų. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Klausiančių tikrai nemažai. Pirmais – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Seimo Pirmininke, džiaugiuosi ir sveikinu su šia iniciatyva. Ją tikrai palaikau ir balsuosiu už. Noriu išreikšti susirūpinimą. Mes girdime Lietuvos vyskupų poziciją, jog jie nepalaiko partnerystės įteisinimo. Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad giliai katalikiškos šalys, tokios kaip Prancūzija, Ispanija, Portugalija, galų gale Italija, yra įteisinusios partnerystę. Ar jums teko bendrauti su Lietuvos vyskupais ar jų atstovais bandant įtikinti ir parodyti, kad giliai katalikiškos šalys jau seniai yra priėmusios tokius sprendimus ir dėl to nė viena tradicinė šeima nesugriuvo?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Taip, man yra tekę bendrauti šiuo klausimu su dvasininkais, aš žinau dominuojantį požiūrį į šį projektą, į šį klausimą. Jis, matyt, yra dominuojantis, bet nėra vienbalsis. Tačiau tikrai svarbu yra tai, kad šiandieną 20 Europos Sąjungos valstybių yra įteisinusios partnerystę, vienaip ar kitaip ją reglamentuoja. Tarp jų, kaip jūs ir minėjote, yra katalikiškų šalių, tokių kaip Italija, Ispanija, Airija. Taip pat ir pasižvalę aplink mes pamatysime, kad viena iš paskutinių šalių, įteisinusių panašų mechanizmą, buvo Estija. Tai įvyko 2016 metais. Kokių nors pokyčių ar pavojų, susijusių su šiuo įstatymu, su šiuo naujuoju reguliavimu, nebuvo. Taigi aš manau, kad gerbdami kiekvienos bendruomenės nuomonę mes turime nepamiršti ir to, kad šiandieną yra šimtai tūkstančių žmonių, kurie Lietuvoje dėl vieno ar kito priežasčių santuokos pasirenka nesudaryti, ir mes, kaip įstatymų leidėjai, neturėtume užmerkti į tai akių. Turėtume matyti ir juos, ir tuos žmones, ir suteikti jiems alternatyvą, suteikti jiems galimybę jaustis Lietuvoje saugiems, jaustis turintiems tas pačias teises, kaip ir kiti žmonės.

PIRMININKAS. Tik prašysiu Pirmininkės kiek įmanoma trumpiau atsakyti, nes labai daug užsirašiusių.

Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Gerbiama pranešėja, Lietuvos Respublikos Konstitucijos III skirsnyje „Visuomenė ir valstybė“ pirmas žodis yra šeima. Jūsų ką tik čia girtas įstatymas, mano vertinimu, yra išvis perteklinis įstatymas mūsų teisinėje sistemoje. Kaip jūs ir minėjote, visa tai, kas ak-

tualu žmonėms, pasirinkusiems kitokią gyvenimo ar sugyvenimo formą, galima įtvirtinti Civiliniame kodekse – ar gauti informacijos, turtinius santykius įteisinti ar dalinės nuosavybės dalykus. Tas jūsų įstatymas iš tikrųjų yra Civilinio kodekso ir visų kitų lydimųjų kratinys. Atsakykite man, kodėl jūs bandote apeiti Konstituciją ir įtvirtintą šeimos sampratą nepasirinkdami tiesiog kelio sureguliuoti tuos santykius Civilinio kodekso tam tikrose knygose? Tikrai palinkėčiau...

PIRMININKAS. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Dar antras klausimas. Kaip planuojate visuomenės atsiklausti? Tas straipsnis yra skirtas visuomenei. Tai aukščiausia vertybė, įtvirtinta Konstitucijoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Laikykimės nustatyto laiko, kolegos.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiama kolege. Visų pirma, noriu atkreipti dėmesį, kad šeimos samprata šiame įstatyme niekaip nėra diskutuojama. Tai nėra šio įstatymo reikalas. Svarbu, kad šiuo įstatymu mes tiesiog apibrėžiame nesusituokusių, tačiau bendrai gyvenančių asmenų turtinius ir neturtinius santykius. Tam jis yra skirtas.

Kiek aš žinau, vienintelė alternatyva tokiam reguliavimui, tai, kaip jau minėjau, nėra mūsų išradimas, jis remiasi daugelio kitų vakarietiškų Europos Sąjungos ir ne tik valstybių pavyzdžiais, vienintelė alternatyva, kuri šiandieną yra svarstoma, tai jungtinės veiklos susitarimas, kuris iš esmės yra pelno siekiančio verslo forma. Aš manyčiau, kad mes turėtume būti teisingi ir, sakyčiau, nediskriminuojantys visų žmonių atžvilgiu, matyti tuos šimtus tūkstančių žmonių, kurie dėl vienos ar kitos priežasties santuokos nesudaro, ir suteikti jiems galimybę jaustis Lietuvoje nediskriminuojamiems.

PIRMININKAS. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, Jurgi. Profesionalūs homoseksualai ir jų rėmėjai labai skuba. Kur? Iš kur tokia įtampa? Teisė ir laisvė kam? Civilizaciją sugriauti? Tuoktis ir sudaryti šeimą yra įtvirtintas Konstitucijoje įstatymas. Jeigu su tokiomis pačiomis funkcijomis, kam reikalinga tada partnerystė, tas pačias funkcijas kartoti? Tai kaip čia, alternatyva? Viską jau turime, tik puoselėkime, ką turime. Gerbiama pranešėja, jums kausimas. Neutrali lyčiai forma. Kiek lyčių jūsų mintys generuoja?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Net nežinau, gerbiamas kolega, kaip jums atsakyti ar tai palikti kaip tokį pareiškimą. Aš į klausimą apie lytis turiu vieną atsakymą. Yra vyras ir moteris. Manau, čia mūsų požiūriai sutampa.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamoji Seimo Pirmininke, jūsų, kaip patyrusios šachmatininkės, šiandien man gaila, kad būtent jūs pristatote šitą įstatymą. Jį turėtų pristatyti kiti asmenys. Patikėkite manimi, tie, kurie įkalbėjo jus atsistoti tribūnoje su šiuo įstatymu, vargu ar linkėjo jums gero. Bet ką jau dabar padarysi, juk puikiai žinojo tie, kurie jus įkalbėjo, kad 70 % Lietuvos gyventojų nepritaria šitam įstatymui.

Tačiau mane labai apvilia, kad tai yra ne partnerystės, o apgaulės įstatymas. Akademinio pasaulio atstovai atliko patikrą pagal programą, kuri vadinasi plagiato patikros programa. Jie pamatė, kad 66 % nuostatų žodis žodin nukopijuotos iš Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų, ir svarbiausia, kad nukopijuotos būtent tos Civilinio kodekso dalys, kurios taikomos išimtinai santuokos institutui. O pagal Konstitucinio Teismo nutarimą...

PIRMININKAS. Laikas klausti, formuluokite klausimą.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Kaip jūs jaučiatės teikdama apgaulės įstatymą, kuriuo yra apgaudinėjamas ir Seimas, visuomenė? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Gerbiama kolege, aš dar 2017 metais teikiau Civilinio kodekso pakeitimo projektą ir esu dėkinga darbo grupei, kuri rado kompromisines formuluotes. Išties šiandien teikiamas Partnerystės įstatymas yra mažiau radikalus nei mano 2017 metais iš šios tribūnos pristatytas įstatymas.

Mano supratimu, partnerystė turi būti reglamentuojama. Šiuo atveju mes tikrai turėtume lygiuoti į vakarietiškas valstybes, o ne į tas valstybes, kurios neižvelgia ar nemato tarp savo piliečių didžiulių visuomenės grupių. Aš, tiesą pasakius, manau, kad tas laikas jau pribrendo, ir tikiuosi, kad šiandien ir Seimas taip pat pamans.

PIRMININKAS. Toliau klausia K. Bartoševičius.

K. BARTOŠEVIČIUS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Ponia Čmilytė-Nielsen, labai ačiū už šio įstatymo projekto pateikimą. Manau, kad jis yra būtent laiku, ir džiaugiuosi, kad būtent jūs jį pristatote, nes tai parodo tam tikra prasme ir aukščiausių šalies pareigūnų požiūrį.

Noriu paklausti jūsų, kaip jūs bandytumėte įtikinti tuos žmones, kurie galvoja, kad vienu žmonių sudaryti vienokie ar kitokie civiliniai santykiai gali sukelti pavojų kitiems žmonėms, kurie sudaro kitokius civilinius ar šeimos santykius, ir ar bent menkiausia teorinė grėsmė kyla iš šio įstatymo projekto? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Jeigu jūs klausiate, ar aš manau, kad partnerystės instituto įteisinimas kelia grėsmę tradicinei šeimai, ne, tikrai taip nemanau. Aš manau, kad mes turime matyti tai, kad mūsų visuomenėje yra daug žmonių, gyvenančių faktinėje partnerystėje. Man, be kita ko, rūpi ir tai, jog faktinėje partnerystėje gyvenančių porų silpnosios pusės dažniausiai yra moterys. Šiuo įstatymo projektu mes taip pat sudarome galimybes teismo sprendimu tą faktinę partnerystę pripažinti ir tokiu būdu apsaugoti tas santykių puses, kurios dažniausiai būna silpnesnės. Taigi aš manau, kad šis įstatymas yra reikalingas dideliame ratui žmonių, skirtingai, nei sako oponentai, šimtams tūkstančių žmonių. Ir teisių suteikimo prasme jis būtų svarbus, tačiau iš nieko nei teisių, nei galimybių neatimtų.

PIRMININKAS. Toliau klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū. Visiškai trumpai. Ponia Čmilytė, jūs turėjote galimybę šiek tiek palyginti 2017 metų projektą, tai aš tik noriu pabrėžti, tai yra 2017 metais V. Čmilytės-Nielsen ir kitų liberalų teikto projekto pagrindu atsiradęs projektas. Noriu, kad jūs palygintumėte daugiau, išsamiau, kuo skiriasi jūsų 2017 metais teiktas ir atmetas projektas nuo šio projekto, kuris bus priimtas.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Iš esmės esminių skirtumų galbūt nėra, išskyrus tai, kad tai yra atskiras įstatymas, tai yra Partnerystės įstatymas, skirtingai nuo Civilinio kodekso pakeitimo, kurį 2017 metais buvome įregistravę ir teikėme. Tačiau iš esmės jis taip pat reguliuoja turtinius santykius, sudaro galimybę susižinoti sveikatos įstaigose ir kitas praktines problemas spręsti. Esmė yra panaši, tiesiog Partnerystės įstatymas yra atskiras įstatymas. Mes vadovaujamės šiuo atveju Vokietijos modeliu. Manau, kad nei vienas, nei kitas projektas... Galbūt nesakyčiau, kad kuris nors iš jų yra tobulesnis, kiekvienas galėtų būti tobulinamas, šlifuojamas. Apie tai jau kalbėjau pristatymo metu ir labai tikiuosi, kad tai turėsime galimybę padaryti komitetuose.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiamoji Pirmininke, aš nuoširdžiai tikiu, kad jūs stengiatės būti visiems vienodai teisinga, stengiatės būti dėmesinga, girdėti nuomones. Ir dabar Statuto, kuriuo mes vadovaujamės, 143 straipsnio 2 dalis kaip tik ir numato galimybę paskelbti šį įstatymą svarstyti visuomenei. Ar nenumatote jūs būtent tokia galimybė pasinaudoti ir kaip Pirmininkė pasiūlyti Seimui, kad šis įstatymas būtų svarstomas plačiau ir visuomenėje. Tada mes galėtume labiau išgirsti, labiau išsigilinti ir kartu įtraukti į įstatymų leidybos procesą mūsų žmones, iš kurių sulaukėme tiek daug skambučių ir žinučių šiuo etapu. Ačiū jums.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Miela kolege, ačiū už klausimą. Iš tiesų šis įstatymo projektas ir pati partnerystės koncepcija sulaukė didžiulio visuomenės dėmesio. Aš manau, kad visos formos, kuriomis visuomenės, ar tai būtų nevyriausybinių organizacijos, ar kurių nors visuomenės grupių atstovai, balsas yra išgirstamas įstatymų projektų svarstymo metu, yra geros. Ir šiuo svarbiu klausimu, aš manau, taip pat ir komitetai organizuotų klausymus, imtusi visų įmanomų formų, kad išgirstų kuo daugiau nuomonių ir vėlgi patobulintų taip, kad šis reguliavimas praktikoje veiktų puikiai.

PIRMININKAS. Toliau klausia P. Saudargas.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, jūs irgi savo kalboje užsimenate apie pagarbą Lietuvos žmonėms, aš irgi gerbiu visus Lietuvos piliečius, tikrai stengiamės sudaryti jiems kuo geresnes sąlygas ir jūs žinote, kad ne kartą atkreipėme dėmesį, kad Seime yra jau po pateikimo pritarta įstatymo projektui, kuris spęstų daug ir šiame įstatyme keliamų klausimų. Tai ar jūs vėlgi kalbėdama... sakote, kad šis Partnerystės įstatymas nesuvienodins, neprilygins partnerystės

tradicinei šeimai ar santuokai. Tačiau yra Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika, yra analizė paties šio įstatymo, kad beveik 70 %, tai yra tiesiog nukopijuota iš santuokos apibrėžimo, kaip įstatymuose apibrėžia. Ar jūs nemanote, kad po kelerių metų mes tiesiog atsidursime situacijoje, kad, deja, šis įstatymas apibrėžia vienalyčių porų santuoką ir šeimą.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Gerbiamas Pauliau, tikrai žinau, kad yra skirtingi požiūriai, ir nesakau, kad tie, kurie prieštarauja įstatymui, negerbia Lietuvos žmonių. To niekada neteigiau, bet tiesiog manau, kad toks reguliavimas šiandieną yra reikalingas. Ta alternatyva, kuri šiandieną yra Seime, tai yra susitarimą dėl bendro gyvenimo apibrėžti kaip jungtinę veiklą, tikrai neatspindi artimų žmonių, mylinčių vienas kitą, gyvenančių, kuriančių savo bendrą gyvenimą kartu, santykių pobūdžio. Mano manymu, mes tokį sprendimą priėmę Seime kaip tik ir parodytume tokį nepagarbą ir neteisingą požiūrį į labai dideles Lietuvos visuomenės dalis, į gausias grupes. Todėl, mano galva, mes turėtume eiti tokiu, kaip ir minėjau, vakarietišku, civilizuotu keliu, eiti tuo keliu, kuris leistų mums matyti kiekvieną žmogų, kiekvieną Lietuvos pilietį, kuris nori kurti gyvenimą su savo pasirinktu partneriu.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia M. Puidokas. Jau ir taip pridėjome šiek tiek laiko. Prašau.

M. PUIDOKAS (DPF). Gerbiama pranešėja, visose Europos šalyse pradžioje Partnerystės įstatymas nesuteikia tos pačios lyties asmenims teisės įvaikinti vaikus, bet vis dėlto visose valstybėse buvo veikta pagal identišką teisinę ir efektyvią schemą: neutralios lyčiai partnerystės įteisinimas, po to įteisinimo buvo kreipiamasi į Žmogaus Teisių Teismą, tuomet valstybės pralaimėdavo bylas ir tos pačios lyties asmenims būdavo suteikiama ši teisė, tai yra dėl vaikų įvaikinimo, taip pat santuokai visiškai prilyginama partnerystė. Iš esmės ir dabar šiame projekte yra labai daug tapatumų, kaip ir įvardino teisininkų analizė. Ar jūs nemanote, kad vis dėlto visuomenė, priimant tokį svarbų klausimą, kai didžioji dauguma žmonių tam nepritaria, turėtų žinoti tiesą, ką gauna kartu su šiuo Partnerystės įstatymo projektu?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Gerbiamas kolega, man sunku komentuoti sąmokslų teorijas. Šiandien mes čia svarstome Partnerystės įstatymo projektą, bandome atverti duris svarstyti komitetuose. Kaip ir minėjau, būtų šlifuojamos ir koreguojamos kai kurios formuluo-tės. Tiesą pasakius, manau, jeigu šis Seimas per šią kadenciją sugebėtų priimti tą įstatymą, tai būtų labai didelis ir svarbus žingsnis žmogaus teisių srityje, tai būtų žingsnis, į kurį aš asmeniškai at-gal žvelgdama žiūrėčiau su pasididžiavimu. To mums ir linkiu. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar dėl motyvų. Pirmasis kalba už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš atsisakau žodžio, matydamas, kad po manęs yra užsirašiusių kolegų, kurių nuomonė dar nebuvo išsakyta.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Tada kalba E. Gentvilas. Taip pat atsisako. Tikrinsime, kas kalba prieš. M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (DPF). Gerbiama kolegos, iš tikrųjų kalbėdami apie šį įstatymo projektą, mes privalome žinoti tiesą. Gerbiama Seimo Pirmininkė ką tik įvardijo, kad mes kaip oponentai vadovaujamės sąmokslų teorijomis, bet mes vadovaujamės faktais, kaip teisiškai vyko visa šita įstatymo raida ir teisių suteikimas tos pačios lyties asmenims kitose Europos valstybėse. Tai akivaizdu, kad visa teisinė tvarka tokia ir buvo, kad viskas buvo pradėta nuo partnerystės. Ko gero, šiandien mes visi šiame Seime sutinkame ir pritariame, kad kalbant ne apie Partnerystės įstatymo įtvirtinimą, bet būtent apie tuos dalykus, kad mes turime suteikti tos pačios lyties asmenims galimybę gyventi kartu, gauti medicininę informaciją, bet tą padaryti tokia teisine tvarka, kad neatsitiktų taip, kad įvaikinimas ir santuoka Lietuvoje jau po gero pusmečio taptų realybe. Galiausiai, kalbant apie plagijavimo tvarką, ką taip pat įvardino viena iš mano kolegų, šiuo atveju yra tikrai labai negražu, kad 66 % teisinio teksto yra tapatus, jis sutampa, jis yra imamas iš kitų teisinių aktų ir nėra nurodoma į tuos teisinius aktus, kaip tai yra daroma visoje teisėkūroje. Šiuo atveju tai nebuvo atlikta ir akivaizdu, kad žmonės yra klaidinami, kad Seimo nariai yra klaidinami, nes po visu šiuo projektu yra užslėptas būtent santuokos projektas. Detaliai tokį projektą gavus Europos Žmogaus Teisių Teisme laimėti bylas nebūtų jokios problemos.

Gerbiamieji, nesuteikta galimybė pasirengti, oponuoti, nesuteikta galimybė dalyvauti bal-suojant tiems Seimo nariams, kurie dabar yra izoliacijoje. Viskas daroma už dūmų uždangos, pri-

sidengiant Baltarusijos lėktuvo skandalu ir visa, sakykim, ta teroristine istorija. Tikrai manau, kad Lietuva ir jos žmonės nusipelno demokratinio proceso.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, laikas! Ačiū.

Už kalba T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, prašome laikyti mano pasisakymą mano asmenine nuomone, galite netapatinti jos su šita puse. Mano partijos kolegos gali galvoti kitaip. Aš tikrai gerbiu visas nuomones.

Žinote, kolegos, nuraminti visuomenę, deradikalizuoti ją įmanoma paprasta parlamentine diskusija. Mes šiandien spėliojame, kaip elgsis Prezidentas, ar čia degs laužai prie Seimo, ar bus nepalaujami mitingai. Normali parlamentinė diskusija daro stebuklus. Už tokį projektą, kaip jis šiandien surašytas, priėmimo metu aš negalėsiu balsuoti. Reikės daryti kompromisus, reikės ieškoti išeičių, reikės patenkinti visas puses. Abi pusės – ir konservatyvi, ir liberali, ir kairioji šiuo klausimu yra pasidalinusios, neranda sutarimo.

Pirmiausia, kolegos, susitarkime – homoseksualūs asmenys yra žmonės, todėl gali sutapti tekstas, gali šiek tiek būti panašų į santuoką, nes tai tie patys lietuviai, tie patys žmonės, jų DNR yra tokia pat. Todėl mes turime pirmiausia juos gerbti kaip žmones. O toliau mes diskutuojame, kaip geriausiai realizuoti Partnerystės įstatymo raidę.

Aš šioje šalyje esu dauguma. Aš turiu šeimą, aš jaučiuosi dauguma. Manęs niekas neskriaudžia, aš nejaučiu dėl to jokių kompleksų. Mano šeimai nėra jokios grėsmės. Politikai tą diskusiją kaitina, jie ir privalo žmones nuraminti ir rasti kompromisus, gerbdami visas nuomones. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, jau laikas balsuoti dėl projektų. Šiek tiek viršijame nustatytą laiką.

11.32 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos įvykdyto valstybinio terorizmo akto prieš civilinį orlaivį FR 4978“ projektas Nr. XIVP-545 (priėmimo tęsinys)

Dabar pirmiausia balsuosime dėl Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos įvykdyto valstybinio terorizmo akto prieš civilinį orlaivį FR 4978“ projekto. Priėmimas. Balsuojame už tai, kad priimtume rezoliuciją be pataisų.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 125: už – 124, prieš nėra, susilaikė 1. Rezoliucija priimta. (*Gongas*) (*Plojimai*)

11.33 val.

Partnerystės įstatymo projektas Nr. XIVP-537, Civilinio kodekso 2.19, 3.299 straipsnių pakeitimo ir Kodekso 3.230, 3.231, 3.232, 3.233, 3.234, 3.235 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-538, Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-539, Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 3, 4, 6, 10, 25, 27 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo naujais V¹ ir V² skyriais įstatymo projektas Nr. XIVP-540 (pateikimo tęsinys)

Dabar balsuojame dėl Partnerystės įstatymo projekto ir lydimųjų, balsuojame kartu vienu balsavimu dėl pritarimo po pateikimo.

Balsavo 128: už – 63, prieš – 58, susilaikė 7. Po pateikimo projektui nepritarta. (*Plojimai, šūksniai*)

Dabar žinome – standartinis balsavimas, ar projektą atmesti, ar grąžinti tobulinti. (*Balsai salėje*) Be diskusijų, be motyvų yra balsuojama iš karto. Kas balsuoja už, balsuoja už grąžinimą tobulinti, kas balsuoja prieš – už atmetimą.

Už – 75, prieš – 52. Projektas grąžinamas iniciatoriams tobulinti.

Dabar kviečiu Seimo Pirmininkę pakeisti mane pirmininko pozicijoje. Replikos po balsavimo. A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkoju. Visų pirma noriu padėkoti kolegoms, kurie palaikė projektą. Noriu pasakyti visiems tiems žmonėms, kurie stebėjo šį posėdį ir kurie laukė projekto: sudėtinga atmosfera, daug neapykantos, daug dezinformacijos, melagienos, bet tai nėra pabaiga. Mes toliau sieksime pokyčių, sieksime, kad visi žmonės būtų lygūs prieš įstatymą, kad niekas nebūtų parašėse ir kad Lietuva ne tik pasididžiuodama kovotų už žmogaus teises kaimynystėje, kitur, bet taip pat užtikrintų ir savo žmonių teises. Tai – ne pabaiga, duodu žodį visiems, kam svarbu.

PIRMININKAS. Toliau replikuos P. Gražulis. Toliau pirmininkaus V. Mitalas.

P. GRAŽULIS (LRF). Įjungėte? Gerbiami Seimo nariai, ypač aš galiu kreiptis į senbuvius, esu išrinktas septintą kadenciją, faktiškai ne tik apygardą, bet beveik apėjęs ir aplankęs visus žmones. Ir tikrai mes, Seimo nariai, darome priėmimus, ateina žmonės. Nė karto daugiau kaip per 20 metų nesikreipė žmonės, kad būtų priimtas Partnerystės įstatymas. Tikrai daug sutikau šeimų, kur, ypač senatvėje, gyvena brolis su broliu, brolis su seserimi, pardavę turtą, kitą turtą naudoja savo reikmėms, sveikatai, sveikatinimui ir panašiai, neturi jokių problemų. Kad suteiktų informaciją apie sveikatos būseną, jeigu reikia, jie nueita pas notarą, pasirašo sutartį. Jokių problemų nėra. Kodėl kalbate apie šimtus tūkstančių žmonių? Aš tokio nesutikau žmogaus, kuriam kiltų šiandien problemų. Yra paslėptas, melagingas įstatymas įtvirtinti šeimą ir vaikų įsivaikinimą.

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Supratome.

P. GRAŽULIS (LRF). Tai yra paslėpta.

PIRMININKAS. Supratome repliką. Ačiū už ją. Po balsavimo einame toliau.

11.38 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 12, 50, 51, 57 ir 71 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 57¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-413(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5.1 ir lydimasis darbotvarkės klausimas – Elektroninių ryšių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo projektas Nr. XIVP-413(2) ir susijęs Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo pakeitimo ir įstatymo papildymo straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-414(2). Pranešėjas – K. Starkevičius. Prašom pristatyti svarstymo rezultatus. (*Balsai salėje*)

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Po svarstymo gauta keletas pasiūlymų. Turbūt eisime ir diskutuosime dėl šių pasiūlymų.

PIRMININKAS. Taip. Dėl 1 straipsniui pastabų, pasiūlymų negauta. Galime jam pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra gautas Seimo nario G. Palucko siūlymas.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komitetas siūlo nepritarti. Yra pažymėtina, kad radijo dažniai yra ypač svarbūs valstybės ištekliai, priskiriami nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbiam informacinių technologijų ir telekomunikacijų, kitų aukštųjų technologijų ūkio sektoriui. Todėl mes nepritarėme šiam pasiūlymui. Balsavimo rezultatai: nepritarė – 9, prieš – 1, susilaikė 1.

PIRMININKAS. G. Palucko salėje nematau. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta. Ar galime bendru sutarimu pritarti 2 straipsniui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 3 straipsnio pastabų ir pasiūlymų negauta. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 4 straipsnio pastabų ir pasiūlymų negauta. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl 5 straipsnio yra gautas taip pat Seimo nario G. Palucko siūlymas, jam komitetas siūlo nepritarti. Prašom. Trumpai.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komitetas nepitarė taip pat balsuodamas: už – 9, prieš – 1, susilaikė šį kartą 2. Pažymėtina, kad pagrindinis projekte numatytas kriterijus yra aparatūros, įrenginių, programinės įrangos keliamas saugumo rizika, todėl saugumo rizikos nekelianti aparatūra, įrenginiai, programinė įranga negalės būti įtraukta į krašto apsaugos ministro tvirtinamą sąrašą ir patikra dėl jos gamintojų, tiekėjų, priežiūros, palaikymo paslaugų tiekėjų nebus atliekama. O iš tikrųjų čia reikėtų žiūrėti šiek tiek svarbiau ir atsakingiau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei atmesti šį pasiūlymą? Galime. Pritarta bendru sutarimu. Taip pat dėl šio straipsnio yra Teisės departamento siūlymas, jam komitetas taip pat siūlo nepritarti.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Mes čia nepritarėme bendru sutarimu ir siūlau iš tikrųjų palaikyti mūsų pasiūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto siūlymui atmesti? Galime. Pritarta. Ar galime bendru sutarimu pritarti visam 5 straipsniui?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Galime.

PIRMININKAS. Atsiprašau, dėl šio straipsnio dar yra G. Palucko vienas pasiūlymas, jam komitetas analogiškai nepritarė.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Jis taip pat yra panašus. Nepritarėme. Už – 9, prieš – 1, susilaukė 1. Siūlome nepritarti.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei nepritarti? Galime. Pritarta. Ar galime bendru sutarimu pritarti 5 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 6 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 7 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl viso projekto už norėtų kalbėti L. Kasčiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš pirmiausia labai noriu padėkoti ir K. Starkevičiui, ir Ekonomikos komitetui, jam tikrai teko didelis darbas įvertinti visas pastabas, tą patį padarė Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Beveik vienbalsiai tai padarė abudu komitetai. Aš pavadinčiau šitą sprendimą tikrai beveik istoriniu, nes 5G ryšys yra mūsų technologinė ateitis, jis susijęs su daiktų internetu, jis teiks mums daug įvairių galimybių, bet kartu kels daug įvairių saugumo rizikų. Jeigu mes pritarsime šiam projektui, ir aš tikiu, kad mes tai padarysime, mes labai aiškiai pasakysime, kad Lietuva nenori būti Kinijos kontroliuojamoje technosferoje. Mes norime būti toje technosferoje pagal tokius valstybės įstatymus, kai jų įmonės, net ir privačios, sukaupusios duomenų, turėtų, esant poreikiui, teikti tuos duomenis Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybei ir saugumo tarnyboms. Saugokime savo duomenis ir įveskime nacionaliniam saugumui svarbią patikrą, turėkime tą patikrą. Tas įstatymas numato, kad jeigu įmonė ir įranga, kurios kilmė yra ne NATO, ne Europos Sąjungoje, ne EBPO valstybėje, ji negalėtų būti instaliuota į Lietuvos 5G ryšio infrastruktūrą. Manau, labai laiku, labai stiprus sprendimas. Ir tikrai raginu visus Seimo narius pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš nori kalbėti G. Paluckas, bet jo salėje nematau. Nuomonę už taip pat turi M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš taip pat siūlau palaikyti šį svarbų įstatymo projektą ir atkreipti dėmesį, kad 5G infrastruktūros diegimu nesibaigia Lietuvos infrastruktūros modernizavimas ir saugios įrangos naudojimas. Nacionalinis kibernetinio saugumo centras labai aiškiai atkreipė dėmesį, kad rusiška programinė įranga, kurios vientisumas ir prieinamumas gali būti paveiktas trečiųjų šalių, vis dar naudojama Lietuvos banke, Mokesčių inspekcijoje, „Sodroje“ ir Statistikos departamente. Dar daugiau. Šios institucijos net kelerius ateinančius metus vis dar planuoja naudotis ta programine įranga.

Man atrodo, kad atsižvelgiant į tai, kad institucijos nepaiso komitetų raginimų kuo greičiau atsisakyti galimai nesaugios programinės įrangos, būtų prasminga kalbėti ir apie papildomus įstatymų projektus, kuriais institucijos būtų įpareigosios kuo greičiau atsisakyti nesaugios programinės įrangos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Grįžo G. Paluckas, suteiksime žodį prieš. Prašau, Gintautai.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų šis įstatymo projektas parengtas skubotai, neatsižvelgiant apskritai nei į teisėkūros principus, nei į technologinių procesų išmanymą, ar, sakykime, pagrįsta elementaria logika. Todėl manau, jog šis įstatymas pirmiausia tikrai neprisidės prie aiškumo, teisinio apibrėžtumo, investicijų teisinio apibrėžtumo ir apgynimo.

Antras dalykas. Reikia atvirai pripažinti, kad šio įstatymo nuostatos, jo įgyvendinimas atvirai kelia privataus monopolio arba duopolijos susiformavimo 5G technologijų tiekimo rinkoje grėsmę. Jeigu mes iš tiesų norime turėti pirmiausia Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūrą,

kuri, mano galva, jau yra pradėta dėl teisėkūros principų pažeidimo, ir jeigu mes norime ekonominius dalykus ir jų reguliavimą perduoti Krašto apsaugos ministerijai su iš jos kuravimo sričių kylančiomis kompetencijomis, tai tikrai balsuokime už šį įstatymą. Bet aš manau, kad šį įstatymą reikia parengti geriau, Vyriausybė turi išanalizuoti ekonominį, investicinį šio įstatymo poveikį, taip pat reikia atkreipti dėmesį į teisėkūros proceso pažeidimus ir tuomet priimti sprendimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti, balsuosime numatytu laiku.

11.47 val.

Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 19 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-414(2) (priėmimas)

Darbotvarkės lydimasis 1-5.2 klausimas. Dėl jo pasiūlymų, pastabų, matau, nėra gauta.

Ar 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 2 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir 3 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū.

Dėl motyvų, kadangi susijęs, matau, taip pat nėra norinčių kalbėti. Dėl jo apsispręsimu taip pat numatytu laiku.

11.47 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5108(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Elektroninių ryšių įstatymo 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5108(2). Priėmimas. Yra du straipsniai.

Ar 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta. 2 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

Dėl viso yra norinčių kalbėti. E. Gentvilas norėtų kalbėti prieš, bet jo salėje nematau. Vadinausi, apsispręsimu ir balsuosime numatytu laiku.

11.48 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5¹, 25, 35, 41, 42, 43 ir 48¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498(2). Pranešėjai – M. Lingė ir M. Majauskas. Prašau Mindaugą į tribūną pristatyti svarstymo rezultatus.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitetas praėjusį penktadienį apsvairstė Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektą ir priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Sprendimas priimtas bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu M. Majauską į tribūną pristatyti svarstymo Biudžeto ir finansų komitete rezultatus.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, mieli kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas gana atidžiai svarstė įstatymo projektą, pritarė Seimo narių pasiūlymams, kurie subalansavo pagalbos priemones taip, kad būtų du mėnesiai prastovinės paramos, tai yra tiems, kurie lieka namuose, ir jų darbo vietos būtų išsaugotos, taip pat dviem mėnesiams poprastovinės paramos, tai yra paramos tiems sektoriams, kurie yra nukentėję labiausiai, ir paramos darbuotojams, kurie grįžta į darbo rinką.

Biudžeto ir finansų komitetas, įvertinęs šiuos siūlymus, pritarė siūlymams ir pritarė projektui bendru sutarimu. Taip pat ir lydimiesiems. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar yra diskutuoti užsirašiusių Seimo narių. Pirmasis į tribūną kviečiamas A. Vinkus. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, į mane jau ne kartą kreipėsi Lietuvos keleivių vežimo asociacija, mano apygardos uždaroji akcinė bendrovė „Skuodo autobusai“ ir kiti vežėjai. Jie tvirtina, kad viename iš labiausiai pandemijos paveiktų keleivių vežimo veiklos sektoriuje dirbančių įmonių darbuotojai Užimtumo įstatymo pakeitimo projekte siūloma paramos forma pasinaudoti negalės.

Keleivių vežėjai pabrėžia, kad nuo pat pandemijos pradžios elgėsi socialiai atsakingai, sąžiningai, siekė išlaikyti darbuotojus, todėl net ir sumažėjus darbų apimtims sudarė sąlygas darbuotojams dirbti rotacijos principu. Darbuotojai buvo rotuojami taip, kad galėtų dirbti ir būti prastovose pasikeisdami, tokiu būdu sumažindami laiką prastovose vidutiniškai iki 25 darbo dienų. Jei nebūtų buvę išleista atostogų ir rotuojama, tai darbuotojų, kurie buvo prastovose ne mažiau kaip 75 darbo dienas, būtų buvę proporcingai sumažėjusioms darbo apimtims. Tačiau dabar tokių darbuotojų įmonėse bus mažai arba visai nebus.

Šių žmonių nuomone (ir mano nuomonė tokia pat), būtina sąlyga – 75 dienos – yra per daug griežta ir nelabai teisinga įmonėms, kurios proporcingai skirstė prastovos krūvį. Įstaigos vadovai ir kolektyvas stengėsi pandemijos metu padaryti taip, kad nenukentėtų ir darbuotojai, ir įmonė, o dabar patys vėl gauna dar sprigtą į kaktą – negalės pasinaudoti šia nuostata. Vežėjai argumentuotai siūlo sumažinti prastovos laiką bent iki 50 darbo dienų. Labai prašau gerbiamų Seimo narių atkreipti į tai dėmesį ir palaikyti šį pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Į tribūną kviečiu M. Lingę.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, svarstant šį įstatymą ir šį įstatymo paketą pirmiausia norėtusi tikrai padėkoti, pradėti nuo padėkų. Pirmiausia mano žvilgsnis krypta į opozicijos pusę, į kolegas ir komitete, ir apskritai čia, salėje, nuo pat pradžios aktyviai rodžiusius dėmesį ir konstruktyvumą sprendžiant šiuos klausimus ir ieškant geriausių sprendimų. Bendras sutarimas dėl nors ir nebe tokio jau brangaus paketo, kokį mes turėjome ir pirmo karantino laikotarpiu, bet vis dėlto reikalaujančio papildomų valstybės išlaidų, bendras sutarimas leidžia sutarti dėl tų priemonių, dėl tų ribotų resursų paskirstymo kuo efektyviau.

Lietuvoje bendras nedarbo lygis ištis išlieka didelis. Nors ir mažėjantis, išlieka rimta problema. Bet esama ir pozityvių ženklų. Kaip praėjusią savaitę išplatinta „Sodros“ atlikta informacinė analizė rodo, per antrąjį karantiną 14 tūkst. daugiau priimta vyrų, nei atleista, moterų – 5 tūkst. Ištis jau turime tų atsigavimo ženklų ir ta tendencija yra tikrai gerėjanti. Todėl Vyriausybės pateiktus ir komiteto patobulintus variantus... šie variantai, šie pataisymai turėtų prisidėti prie paskatų greičiau grįžti prie didesnio užimtumo ritmo.

Mažėja paskatos laikyti žmones prastovose, didėja paskatos grąžinti į darbą, vienodinamas paramos laikotarpis, kuris turėtų pasibaigti sulig vasaros pabaiga, ištis rodo subalansuoto siūlymo eigą. Karantino metu labiausiai paveiktas apgyvendinimo ir maitinimo sektorius, jam impulso turėtų be paramos suteikti ir vasaros poilsio sezonas, mažėjantys ribojimai. Nors Vyriausybės pateikto projekto kaina yra apie 130 mln. eurų, esminė žinia, kad paramos lygis nuosekliai yra mažinamas, augant vakcinuotų žmonių skaičiui, mažėjant veiklų ribojimams. Štai kad ir mūsų salėje regime akivaizdžius ženklus, nuimtas pertvaras, kad iš tiesų grįžtame prie normaliesnio ritmo. Taip, be abejo, vyksta ir mūsų viešajame visuomeniniame gyvenime, todėl ir paramos lygis turėtų mažėti, jisai turėtų išlikti taiklus, be abejo, pasiekti tuos sektorius, kurie dar negali atsigauti visa apimtimi. Griežto karantino laikotarpis reikalavo, be abejo, didesnės pagalbos, paramos poreikio, didesnių šiltnamio sąlygų sunkumus patiriantiems, tačiau šiandien augant ir apskritai atsigavimo ženklu rodantis, ir pandemijos situacijai nebeprastėjant ištis išlaikomos tos šiltnamio sąlygos gali nebe gerinti, o tiesiog daryti meškos paslaugą.

Kviečiu visus kolegas pritarti šiam Vyriausybės pateiktam ir čia, Seime, bendromis pastangomis tobulintam įstatymo projektui, kuris yra subalansuotas, taiklus ir rodantis bendrą sutarimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kalbėti kviečiu L. Kukuraitį.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami, negausiai salėje esantys Seimo nariai, štai sulaukėme pokarantinio priemonių paketo. Taip, premjerė ir Vyriausybė išlaikė savo pažadą ir šis paketas mus pasiekė gegužės mėnesį kartu su biudžeto svarstymais.

Trumpai pakalbėsiu apie praeitį, dabartį ir ateitį. Pirmiausia apie praeitį. Nuo vasario mėnesio, nuo to laiko, kai valstiečiai yra pateikę pokarantinio paketo siūlymus, laukėme šios diskusijos ir šių sprendimų, nes jų aktualumas neslopo nuo pat pirmųjų karantino dienų. Turbūt visi sutinkate, kad su kiekvienu karantino atlaisvinimu, kuris vyko nuo kovo pradžios, turėjo būti koreguojama ir valstybės teikiama parama, kad ji prisiderintų prie persiskirstančios darbo rinkos poreikių. Tad kiek šis beveik pusmečio laikymasis beveik tų pačių gana brangių priemonių kainavo ir vis dar kainuoja Lietuvai, turbūt net sunku įvertinti, bet tikiuosi, kad ateityje tai bus padaryta.

Dabar apie dabartį. Trumpai aptarsiu tris darbo rinkos tendencijas šiandien. Pirmoji. Nedarbas krenta ir ministerijos vadovybės teigiama, kad tai nuo sausio mėnesio galiojančių taiklių priemonių pasekmė, ypač prastovų už subsidijas, tai yra subsidijų už prastovas. Atkreipiu dėmesį, kad subsidijos už prastovas, o kartu ir už poprastovines priemones netgi didesnėmis apimtimis buvo mokamos ir praėjusiais metais, tačiau registruotas nedarbas nuolat augo. Jis pradėjo mažėti tik tuo atveju, kai daugiau nei 200 tūkst. žmonių buvo panaikintos darbo paieškos išmokos ir būtent dėl šitos priemonės panaikinimo žmonės pradėjo išsiregistruoti iš Užimtumo tarnybos ir registruotas nedarbas pradėjo ženkliai kristi, bet ar tuo reikia didžiuotis? Greičiausiai ne. Kaip nesididžiuojame, kad yra skurstančių, kurie nedalyvauja socialinės paramos sistemoje, taip ir neturėtume didžiuotis, kad yra bedarbių, kurie nėra užimtumo sistemoje ir kurie negali būti aktyvinami. Tiesa, reikia pripažinti, kad krenta ir Statistikos departamento fiksuojamas nedarbas, tačiau tas kritimas daugiau ar mažiau atitinka sezoninius svyravimus, o apskritai nedarbas yra itin aukštas ir vienas aukščiausių Europoje.

Kita tendencija. Jau turbūt visi esate girdėję, kad yra registruotas rekordiškai aukštas laisvų darbo vietų skaičius. Tai mus visus įpareigoja visomis įmanomomis priemonėmis siekti jų užpildymo.

Trečia tendencija. Pažeidžiamų grupių įdarbinimas. Turbūt ir jus yra pasiekę nusivylimo laišškai ir skambučiai iš regionų, kai pažeidžiami asmenys, neįgalieji ir priešpensinio amžiaus žmonės ir kiti, kurie suranda darbo vietas, kur juos priimtų ir įdarbintų, negali pasinaudoti valstybės parama, nes tokių lėšų tiesiog trūksta. Tai taip pat yra skandalinga ir turime visi viską padaryti, kad bet kuris norintis įsidarbinti maksimalią valstybės pagalbą gautų čia ir dabar.

Dabar apie ateitį. Ką siūlome visuomenei, išeinančiai iš karantino vasaros metu, kuriuo darbo rinka pati aktyviausia dėl gausos atsiveriančių sezoninių darbų. Vyriausybė pateikė paketą, kuris džiugina pirmiausia dėl to, kad jis yra pateiktas. Apie tai jau kalbėjome. Antra, tęsiamos visos dar praėjusios Vyriausybės pradėtos priemonės. Trečia, grąžinama net ir ta priemonė, kuri buvo netaikoma, tai poprastovinio įdarbinimo subsidijavimas.

Tačiau pateiktame pakete matome ir tam tikrą disbalansą – priemonėms, kurios apsaugo dirbančiuosius ir bedarbius, tačiau jų faktinį būvį išlaiko kaip nedirbančių, skiriamas kur kas didesnis lėšų ir numatomų paramos terminų svoris negu toms, kurios aktyvina ir darbdavius, ir dirbančiuosius, ir bedarbius. Todėl su kolegomis iš įvairių frakcijų (ir čia tikrai norisi padėkoti ir valdantiesiems) pateikėme siūlymą, kuris yra labiau subalansuotas. Jis suvienodina terminus – tiek socialiai apsaugančioms, tiek aktyvinančioms priemonėms numatomas tas pats dviejų mėnesių terminas.

Antra. Visiškai suvienodinamas prastovinių ir poprastovinių išlaidų kompensavimas, kad darbdaviui nebeliktų jokios paskatos laikyti žmogų prastovoje, kad jis nedirbtų.

Ir trečia. Aktyvioms darbo rinkos priemonėms ir užimtumo didinimo programoms, kurios įgyvendinamos per savivaldybes, turėtų būti skiriamas papildomas finansavimas tam, kad visi, kurie ieško darbo, galėtų prieiti prie resursų ir būtų įdarbinti. Mano skaičiavimu, turėtų būti apie 20 mln., kurie šituo siūlymu turėtų būti taupomi, ir dėl to jas būtina įtraukti biudžeto svarstymo etape į aktyvias darbo rinkos priemones ir užimtumo didinimo programas. Būtent aktyvios darbo rinkos priemonės kartu su nedarbo socialiniu draudimu bus pagrindinė socialinė pagaltvė tolesnei atečiai, kai baigsis šis paketas ir ateis žiema. Taigi kviečiu pritarti šitam pasiūlymui ir kartu būti atsakingiems, kai svarstysime biudžetą. Dėkui už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Į tribūną kviesčiau A. Butkevičių, bet jo salėje nematau. Tada L. Naigienė paskutinė kalba diskusijoje. Prašom.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų pritariau ir pati pasirašiau šitą įstatymo pataisų projektą ir pasiūlymus. Daug ką išsakė Linas, bet aš dabar grįžčiau prie vieno mano pasiūlymo, kuris buvo pateiktas, tačiau komitete jam nebuvo pritarta.

Neseniai kalbėjo ir ponas A. Vinkus apie prastovų laiko sumažinimą. Į jį taip pat kreipėsi ne vienas vežėjas, tai yra mūsų keleivių vežimo veikla užsiimanti įmonė. Tikrai noriu paprašyti ir posėdžio pirmininko, kviesčiau Seimo narius nubalsuoti dar kartą, išklausti, kad šį skaičių ne be reikalo aš sumažinau, imdama optimalų 50 dienų prastovų skaičių. Lietuvos Respublikoje visoje mūsų darbo rinkoje prastovose asmenys buvo vidutiniškai apie 30 dienų, o dabar, norint gauti po-prastovinę subsidiją, yra nustatytas laikas 75 dienos.

Siūlymas buvo toks, kad 50 dienų būtų tikrai optimalus variantas, ir todėl kviesčiau tikrai dar kartą išklausti ir pritarti šitam pasiūlymui, nes mūsų vežėjų įmonės, kurios yra savivaldybėse, ne vienoje savivaldybėje mes turime vežėjų, keleivių vežimo veikla užsiimančių įmonių, kurios yra pavaldžios ir priklauso savivaldybėms, gali pasinaudoti tik vienintele subsidija gauti šitą propastovinę kompensaciją. Jos neturi teisės ir negali pasinaudoti „Invega“ paramos priemonėmis, nes tai yra savivaldybėms priklausančios bendrovės. Ir buvo užklausta ne vieną kartą, tačiau „Invega“ tiesiog negali paaiškinti, kodėl negali pasinaudoti. Todėl labai prašau ir kviečiu Seimo narius ir posėdžio pirmininką, kai balsuosime už šį projektą, kad dar kartą pateiktumėte pasiūlymą dėl 50 darbo dienų, prastovų laiką sumažinti nuo 75 iki 50 dienų. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų pasiūlymas yra, dėl jo mes apsispręsimė kartu svarstydami ir balsuodami dėl viso projekto numatyto laiku. Tas numatytas laikas, beje, yra 12 val. 50 min.

12.04 val.

Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-499(2), Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-500(2), Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-501(2), Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502(2), Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-503(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-504(2), Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-506(2), Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-507(2) (svarstymas)

Diskusija baigėsi. Darbotvarkės 1-9 klausimas – dešimt įstatymų projektų (ir lydimieji). Dabar kviečiu M. Lingę pristatyti svarstymo dėl Vienišo asmens išmokos įstatymo projekto ir lydimųjų Socialinių reikalų ir darbo komitete rezultatus.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkui, gerbiamas pirmininke. Socialinių reikalų ir darbo komitetas gegužės 21 dieną apsvairstė Vienišo asmens išmokos įstatymo projektą ir priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Sprendimas yra priimtas bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl lydimųjų taip pat, ar ne?

M. LINGĖ (TS-LKDF). Taip. Lydimųjų turime tikrai didelę gausą, buvo svarstytas Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Sprendimas yra pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Taip pat sprendimas priimtas bendru sutarimu.

Komitetas taip pat svarstė Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Taip pat priėmė sprendimą pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Sprendimas priimtas bendru sutarimu.

Komitetas svarstė Valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Sprendimas priimtas: pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Sprendimas priimtas bendru sutarimu.

Komitetas apsvarstė Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Dėl šio sprendimo taip pat buvo sutarta bendru sutarimu, priimtas sprendimas.

Buvo svarstytas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pritarta iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Sprendimas priimtas bendru sutarimu.

Buvo apsvarstytas Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Ir taip pat bendru sutarimu pritarta iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

Komitetas svarstė Socialinių paslaugų įstatymo 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir pritarrė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Sprendimas buvo priimtas bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Jeigu pristatėte visus, tada dėkoju. Iš Biudžeto ir finansų komiteto, matau, nelabai yra pranešėjų. Aš galiu perskaityti. Biudžeto ir finansų komitetas taip pat svarstė ir sprendimas – iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir pasiūlyti pagrindiniam Socialinių reikalų ir darbo komitetui patobulinti projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Komiteto pasiūlymas ne 2024 metais, o 2023 metais Seimui svarstyti tolesnį vienišo asmens pensijų indeksavimą.

Dabar dėl šių klausimų turėtume turėti diskusiją. Į tribūną kviečiu A. Sysą.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, kurie likote po aistringų diskusijų ir balsavimų. Aš manau, kad tai yra įstatymas, kuris tikrai turėtų kelti daugiau diskusijų, nes tai paliečia labai didelę dalį žmonių, deja, ir žurnalistai, ir Seimo nariai dingę iš salės. Ne visi, teisingai. Ačiū tiems, kurie pasiliko. Bet čia yra pateikimo stadija.

Pirmiausia aš noriu pasakyti, kad faktiškai ilgai lauktas įstatymas pasirodė Seime. Aš dėkoju iniciatoriams, Vyriausybei, kad vis dėlto ištesėjo pažadą, nes kalbų apie tai, kad šią sritį sutvarkyti reikėjo, na, diskusijų Seime buvo nuo 1995 metų, kai mes priėmėme Socialinio draudimo įstatymą. Taip sakant, savo kolegoms norėčiau priminti. Jeigu jūs pabandykite rasti mūsų įstatymuose draudimą nuo našlystės, tai jūs jo nerasite, nors našlių pensijas iš socialinio draudimo mes 26 metus mokame. O tokio draudimo nėra. Bet štai čia yra paradoksas. Istorinė klaida, aš manau, turi būti ištaisyta, nes visa statistika rodo, kad būtent vieniši žmonės dažniausiai patenka į skurdo spąstus arba gyvena ne taip oriai, kaip jie norėtų. Aš suprantu, kad tie 30 eurų ar 28 su centais nėra tie pinigai, kurie išgelbėja žmones, bet tai yra vis tiek geriau negu nieko. Esu šalininkas, kad mes Lietuvoje gautume didesnes socialinio draudimo pensijas, o ne atskiromis priemonėmis pagelbėtume.

Ši našlių pensija atsirado būtent iš varganos socialinio draudimo pensijos, ji tais 1995 metais buvo išvis kelios *vagnorkės*, aišku, žmonės labai vargingai gyvena ir paprasčiausiai buvo visokiais būdais galvojama, kaip vienai ar kitai grupei padėti. Todėl Lietuvoje atsirado našlių pensijos, atsirado įvairių valstybinių pensijų. Pragyvenus 30 metų nepriklausomoje Lietuvoje, kaip nors reikėtų mažinti skaičių tų įvairių įvairiausių pensijų ir išmokų, kurių mes prikūrėme, eiti prie bendros paramos. Paprasčiausiai tai sumažintų administravimą. Bet kokių atveju būtų paprasčiau ir žmonėms, ir politikams suprasti, iš kur kas atsiranda ir kas ką gauna. Todėl šis žingsnis yra teisingas, einama vienos priemonės link. Galbūt išmuš ta valanda, kai mes jos galėsime atsisakyti ir paprasčiausiai padidinti socialinio draudimo pensiją. Tai būtų pats teisingiausias būdas, nes tai skatina ne gauti galimybę patekti į kokią nors grupę, o dalyvauti tame socialiniame draudime, mokėti socialinio draudimo įmokas ir po to tikėtis gauti didesnę pensiją. Taip gyvena kitas pasaulis ir, aš manau, mes turėtume daryti būtent tuos pačius žingsnius, nekurdami atskirų segmentų ir grupių, kurie yra geresni už visus kitus. Mes turime beveik 700 tūkst. senatvės pensininkų, turime keletą šimtų tūkstančių neįgaliųjų ir visokių kitokių, našlių, našlaičių, tai beveik milijonas žmonių. Tai yra faktiškai didesnis trečdalis Lietuvos. Tai ta Lietuvos dalis, kuri dalyvauja rinkimuose, balsavimuose ir visur kitur.

Todėl aš raginu pritarti šiam įstatymui. Džiaugiuosi ir dėkoju komiteto kolegoms, palaikiusiems mano siūlymą, kad kai darome ką nors gera vieniems, taip sakant, nepablogėtų arba nesustotų gerovės kilimas kitiems. Tai yra iššaldymas tos pensijos neindeksavimo. Mes radome kompromisą, tai yra paliekame tik vienus metus, nes tais metais pensijos sąlyginai padidės daugiau, negu buvo galima tikėtis, iš indeksavimo. Aš manau, tai, ką aš pasakiau, mes sugebėsime susitartę priimti ir visi vieniši žmonės turės galimybę gauti vienodas išmokas prie jų nedidelių socialinio draudimo pensijų. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti kviečiu M. Lingę. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Labai dėkui, gerbiamas pirmininke. Taigi šiuo Vyriausybės lauktu projektu galime konstatuoti, kad ištis vykdome pažadus. Tai, kas buvo deklaruota rinkimų kampanijos metu, tai, kas buvo bandoma realizuoti dar praėjusios kadencijos metu kolegų, Tėvynės sąjungos frakcijos narių G. Skaistės, L. Kasčiūno, šiuo Vyriausybės atneštu įstatymų paketu yra bandoma realizuoti ir įgyvendinti. Svarbus socialinės politikos tikslas yra kurti teisingumo jausmą. Pirmiausia tai sprendimai ne apie pinigus ar jų dydį, bet požiūrį į žmogų, į jo orumą, į jo galimybes mažinti neteisingumo jausmą. Vieniši vyresni žmonės patiria ne tik didžiausią materialinį skurdą, bet ir išgyvena didelę atskirtį. Skaičiuojama, kad tikslinė auditorija, kuriai taikomos šios išmokos, tai yra vyresni, virš 65 metų žmonės, gyvenantys vieni. 47 % jų patiria skurdą.

Siūloma išmoka nėra vienatvės kompensavimas. Vertybiniu požiūriu pirmiausia tai yra sprendimas, užkertantis žmonių diskriminavimą. Našlių ir vienišų asmenų iš esmės yra vienoda padėtis. Tai šiuo siūlymu yra naikinamas šis diskriminacinis požiūris.

Lydimaisiais projektais vienišo asmens išmoka su našlio pensija sulyginama ne tik suvienodinant išmokų dydžius, bet suvienodinant ir jų turinį, teises, įvairias kompensacijas, sulyginamos sąlygos gauti kitas socialines paslaugas ir perorientuojama į kitą socialinę paramą.

Tiek vienos, tiek kitos grupės situacija gerėja šiais pateiktais įstatymo pakeitimais. Išmoka ir pensija nebus skaičiuojama apskaičiuojant teisę į paramą ar įgyjant teisę į paslaugų kompensavimą. Tai šių žmonių kategorijų padėtis ne pablogės, o abiejų gerės būtent dėl ateinančio šio reguliavimo. Taigi raginu visus kolegas palaikyti vieningai šį siūlomą sprendimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti kviečiu I. Kačinskaitę-Urbonienę.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Tikrai pritariu kolegoms, sakiusiems, kad šis sprendimas jau tikrai subrendęs. Turime maždaug 180 tūkst. vienišų žmonių, kurių nelieta vadinamosios našlių pensijos, o pagal statusą jie panašiai gyvena kaip našliai. Man atrodo, kad parlamente turėsime platų sutarimą dėl šio klausimo. Vis dėlto negalime ignoruoti to, kad esame ketvirti nuo pabaigos pagal vienišų skurstančių pensinio amžiaus asmenų grupės dydį Europos Sąjungoje.

Džiaugiuosi, kad net pandemijos laikotarpiu Vyriausybė ir kartu Seimas, tikiuosi, surado galimybę finansuoti vienišų pensinio amžiaus žmonių pensijas. Aišku, reikėtų atkreipti dėmesį, kad ta dalis, kuria prisidės tie 28 eurai, bus neindeksuojama. Mano manymu, mes turėtume žiūrėti ir planuoti taip, kad ir ta dalis būtų finansuojama. Kita vertus, ta vienišo asmens pensija nebus įskaičiuojama į įvairias pagalbos priemones, tarkime, kompensacijas už šildymą ir panašiai. Tai kiek tikrai prisidės prie skurdo ir atskirties lygio mažinimo.

Ką galiu pasakyti dar daugiau? Darbo partijos frakcija artimiausiu metu teiks dar vieną įstatymo projektą ir šiek tiek naudodamasi proga anonsuoju, kad mes manome, kad reikia taikyti taiklias priemones, kaip čia ir dabar spręsti vienišų žmonių skurdo ir atskirties problemas, todėl siūlysiu visiškai Lietuvoje dar neaptartą modelį, kaip būtų sudaryta galimybė rinktis savo ar mirusio sutuoktinio pensiją, pasirinkti būtent tada, kai sutuoktinis miršta. Kviečiu apie tai jau mąstyti, nes mes žengiame vieną žingsnį, bet jis išspręs, nežinau, ar tikslūs skaičiavimai, tik apie 7 % asmenų atskirties ir skurdo lygio problemą. O turime žiūrėti plačiau ir žvelgti, kaip galėtume taikliau ir efektyviau mažinti atskirtį. Siūlysiu kolegoms pritarti.

Darbo partijos frakcijos vardu sakau, kad mes tikrai palaikysime šį projektą, ir dėkoju, kad taip toli nužengėme šiuo sudėtingu laikotarpiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kalbėti kviesčiau O. Leiputę, bet jos salėje nematau. Taip pat nematau finansų ministrės G. Skaistės. Tuomet T. Tomilinas kviečiamas į tribūną diskutuoti.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, žinote, kaip yra su tais rinkimų pažadais. Nėra visai taip, kad yra vykdomi rinkimų pažadai, nes dar 2019 metais turėjome ir 2020 metais turėjome konservatorių buvusios opozicijos narių ir aktyvių socialinę politiką komentujančių žmonių, tai yra ir dabartinės finansų ministrės, ir socialinės apsaugos ir darbo ministrės, turėjome net įstatymo projektus, kurie buvo teikiami čia praeitoje kadencijoje su konkrečiais išipareigojimais įvesti 42 eurų išmoką vienišiesiems. Panaikinti našlių išmoką ir įvesti tą universalią vienišų žmonių pensiją arba išmoką. Kaip norime, taip vadiname.

Realybėje turime 28 eurus ir tik itin mažai grupei žmonių, tai yra pašalpos pensijų gavėjams bei vadinamųjų pensijų priedų gavėjams. Taip, tai yra įprasti, kaip sakoma, pensininkai, kurie gauna šiek tiek didesnę pensiją negu šalpos pensiją, kai visai nėra taškų ir stažo arba yra neįgalumas, bet kurių pensija netraukia iki 260 eurų. Būtent tai kategorijai žmonių, kurie yra vieniši, mes šiandien siūlome 28 eurus. Visi kiti pensininkai lauks, vieniši pensininkai lauks sausio mėnesio ir kito biudžeto. Ir vėlgi 42 eurai virto 32 eurai. Ir našlių išmokų sistema nekoreguota.

Na, žinote, kaip ten dėl tų rinkimų pažadų. Manau, kad jie yra tiesiog neįgyvendinami. O jeigu norime iš tiesų įgyvendinti, tai turėtume sutarti dėl to, kad ir 2022, ir 2023, ir 2024 metais būtų konkretūs išipareigojimai, sumos, ir pasiektume tą 42 sumą. Bet indeksacija, kuri dabar siūloma, mes jos nematome, kokia ji bus, bet labiausiai tikėtina, kad bus ta standartinė indeksacija, susijusi su kainų augimu. Vadinasi, 2024 metais turėsime viso labo 34–35 eurus ir ne daugiau.

Taigi rinkimų pažadas nevykdomas ir tą galima konstatuoti. Geriau negu nieko. Reikia pripažinti, kad praeitoje kadencijoje šio sprendimo priimti nepavyko. Mes, aišku, balsuosime dabartinėje stadijoje už. Tas sprendimas turi savo minusų, turi pavojų, kad dalis žmonių norės dirbtinai savo santuoką nutraukti. Tikiuosi, kad to nebus ir tas išspėjimas, ta rizika vienaip ar kitaip bus suvaldyta.

Dar labai svarbu pasakyti, jeigu kas nors tikisi iš šios Vyriausybės ko nors daugiau per ateinančius kadencijos metus, tai nieko daugiau, nieko didesnio tikrai, manau, mes nesulauksime. Tai yra kitais metais planuojama 212 mln. eurų vienišų žmonių išmokai skirti. Tai nėra maža suma, manau, kad tai yra didžiausias šios kadencijos darbas finansine prasme, to socialinio poveikio prasme. Labai tikimės, tikėkimės, kad tai paveiks teigiamai, skurdo rodikliai kris. Nesu dėl to labai užtikrintas. Mes praeitoje kadencijoje matėme šio projekto visas rizikas, dėl to tokio ryžtingumo ir nebuvo. Tikėkimės, kad šis projektas vis dėlto bus naudingas Lietuvos žmonėms. Aš atkreipiu dėmesį, kad tai turbūt svarbiausias valdančiųjų kadencijos darbas socialinės politikos srityje. Žiūrėsime, kuo tai baigsis.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi, norintys kalbėti, kalbėjo. Finansų ministrė nori kalbėti diskusijoje. Prašom, prašom. Jeigu galima, tik neilgai, nes mes vėluojame šiek tiek.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Atsiprašau, kiek pavėlavau, bet buvau užsiregistravusi kaip ir visi kiti Seimo nariai. Manau, kad šis įstatymas yra labai svarbus. Man atrodo, mano nuomonė taip pat turėtų būti šioje salėje kaip vienos iš šio įstatymo pakeitimo iniciatorių.

Kalbant apskritai apie visą valstybės politiką, apie socialinę politiką, man atrodo, daugelis iš mūsų kaip Seimo nariai teikia daug gerų idėjų, ir turbūt pasakyti, kad vienas ar kitas įstatymo pateikimas yra blogas pats savaime, – dažniausiai taip nėra. Dažniausiai visi įstatymai yra skirti tam, kad žmonių grupėms ar visiems žmonėms būtų šiek tiek geriau. Tačiau, man atrodo, kalbant apie bendrą politiką visą laiką reikia turėti omenyje, kad mažiausiais resursais reikia pasiekti didžiausią rezultatą. Ir visi mūsų makroekonominio prognozavimo modeliai rodo, kad vis dėlto išmokomis, socialinėmis išmokomis galima pasiekti geresnio skurdo mažinimo rezultato negu atskiromis mokesčių lengvatomis, kurios dažniausiai arba sukoncentruotos į paramą verslui, arba padengia ištis labai didelę žmonių grupę, tarkime, kai kalbame apie gyventojų pajamų mokesčio įvairias lengvatas. Todėl tokia tikslinė išmoka, kuri būtų skirta tikrai labai ženkliai skurdo riziką patiriantiems žmonėms, yra efektyvi.

Ženkčiausia grupė, kuri gyvena žemiau skurdo ribos, šiandien Lietuvoje yra būtent senatvės pensininkai, ypač vieniši pensininkai. Ir ne tik vieniši pensininkai, bet taip pat ir vieniši neįgalūs asmenys. Kodėl taip yra? Tiesiog todėl, kad jų išlaidos būstui ir buičiai išlaikyti yra sąlyginai di-

desnės negu kitų žmonių, kurie gyvena draugėje su savo šeima ar su savo vaikais. Ir reikia pažymėti, kad taip pat yra tam tikra neatitiktis vien todėl, kad našliai gauna našlių pensiją ir yra atliepiama ta jų vienišumo situacija, o tie žmonės, kurie niekada nesusituokė ar yra išsiskyrę, nepaisant to, kad jų buitis yra lygiai tokia pati, jie tokios išmokos negauna, ir ta situacija tikrai yra taisytina.

Bendras skurdo rizikos lygis Lietuvoje 2019 metais buvo 20,6 %, o pensininkų skurdo lygis buvo 35,1%, nuo 2015 metų jis išaugo bemaž dvigubai. Vieniškų pensininkų skurdo lygis yra 47 %, tai yra daugiau negu dvigubai daugiau negu visoje Lietuvos visuomenėje. Todėl, man atrodo, priemonė, kuri yra nukreipta tiesiai į šią tikslinę grupę, yra efektyvi ir tikrai labai svarbi.

Šį sprendimą mes pasiūlėme drauge su Seimo nariu L. Kasčiūnu dar 2019 metų rudenį. Sekėsi sunkiai. Po pateikimo buvo pritarta, tačiau Vyriausybės išvada vis dėlto buvo neigiama. Ir šandien tiesiog turiu pasakyti, kad tai vienas iš tų sprendimų, dėl kurių realizavimo tiesiog džiaugiuosi, kad mūsų politinė jėga laimėjo šiuos rinkimus ir turi galimybę įgyvendinti šį pasiūlymą, kuris buvo ir mūsų rinkimų, ir mūsų Vyriausybės programoje. Galų gale ledai pajudėjo. Nuo liepos 1 dienos turime pirmuosius pokyčius, kitais metais tie pokyčiai apims dar platesnį žmonių ratą. Šiais metais kas mėnesį išmoka pasieks 60 tūkst. žmonių. Jie gaus papildomai 28,63 euro kiekvieną mėnesį. Tai nėra vienkartinė išmoka, kuri būtų duodama vieną kartą per metus. Kitais metais iš viso padidintą 32 eurų kas mėnesinę išmoką gaus 400 tūkst. žmonių.

Man atrodo, tokia priemonė, nukreipta į skurdą ir atskirtį patiriančią grupę, yra tikrai efektyvi. Ir kas man atrodo dar labai svarbu, kad visus sprendimus, kurie yra daromi valstybėje, visus sprendimus, kurie yra daromi plačiai visuomenei, kurie kainuoja brangiai, mes pamatuotume jų efektyvumą iš anksto. Tai ir buvo padaryta. Pagal EUROMOD makroekonominio prognozavimo modelį buvo apskaičiuotas pokytis, kuris atsitiks įgyvendinus šį įstatymą. 2019 metais vieniškų pensininkų skurdo lygis buvo 47 %, o 2024 metais jis turėtų sumažėti beveik 8 %. Žmonėms, žinantiems, kaip sunkiai keičiasi skurdo rizikos rodikliai, šis skaičius tikrai turėtų kelti sąžiną.

Todėl, man atrodo, šandien tikrai ženkime tą žingsnį drauge, pritarkime ir tuomet, kai reikės ieškoti papildomų pajamų šaltinių tam, kad įgyvendintume šį ir kitus tolesnius sprendimus, kurie laukia ateinančiais metais, turėsime priimti tuos sprendimus ramia širdimi. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje visi dalyvavo. Dėl šių projektų yra pateikti du siūlymai. Seimo narys A. Sysas siūlo šiek tiek paankstinti pasiūlymus dėl vienišo asmens išmokos dydžio ir šios išmokos indeksavimo tvarkos dvejais metais. Socialinių reikalų ir darbo komitetas siūlo pritarti iš dalies, pritarti vienišo asmens išmokos dydžio ir šios išmokos indeksavimo tvarkos pateikimo paankstinimui dvejais metais, bet nepritarti pasiūlymo taikymo pradžios paankstinimui dvejais metais. Ar sutiktumėte su tokiu pritarkimu iš dalies?

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Taip, mes komitete apvarstėme. Čia ir mano šiokia tokia klaida buvo padaryta, nes tais pačiais metais ir parengti, ir įgyvendinti neįmanoma, tai su tuo aš sutikau. Ačiū, kolegos, kad apskritai mes šito ėmėmės, nes buvo siūlymas dvejiems metams. Aš manau, tai būtų sukėlę bent jau pusės tų žmonių, kurie šandien gauna našlių pensijas, tam tikrą nepasitenkinimą.

PIRMININKAS. Dėkui. Gal galime tam pagrindinio komiteto siūlymui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Taip pat yra Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymas, jam pagrindinis komitetas pritarė iš dalies. Pritarė komiteto sprendimui ir iš dalies pritarė pasiūlymui. Ar tinka tokia versija?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Pirmininke, tinka.

PIRMININKAS. Ačiū. Galime bendru sutarimu pritarti pagrindinio komiteto redakcijai? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dabar dėl viso šio paketo už kalbės A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, aš manau, kad daugelis užsirašė kalbėti tik už, nes tai, ką kalbėjo diskusijoje dalyvavę kolegos, akivaizdžiai parodo, kad buvo problema, ji dar kol kas yra, kol mes neišsprendėme šito įstatymo. Dėkoju finansų ministrei, kad vis dėlto mes matome tas silpnąsias vietas valstybėje, kur reikėtų pagelbėti. Ir manau, kad iš to gausios rago atskirų išmokų mes turėsime vieną – aiškesnę, suprantamesnę. Svarbiausia, kad ji bus visiems vienoda ir tai sukels mažiau pavydo ir apkalbų. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju, visi kalbėjo. Dėl šio projekto balsuosime kartu su kitais.

12.33 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-505, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-131(2) (svarstymas)

Dar iš lydimųjų yra 1-9.9 ir 1-9.10 klausimai – tai Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-505 ir projektas Nr. XIVP-131(2). Kviečiu M. Lingę. Aš suprantu, siūloma atmesti?

M. LINGĖ (TS-LKDF). Vienas projektas. Jie tarpusavyje labai susiję. Aš pirma pristatysiu Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Komitetas svarstė Prezidento pateiktą įstatymo projektą. Priimtas sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Šitas sprendimas buvo priimtas bendru sutarimu.

Taip pat komitetas svarstė Vyriausybės pateiktą Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Komitetas siūlo atmesti įstatymo projektą atsižvelgdamas į tai, kad komitetas pritarė Nedarbo socialinio draudimo įstatymo (mano minėtam projektui, kurį teikia Prezidentas) pakeitimo įstatymo projektui, pagal kurį asmenims, gaunantiems jiems priklausančias socialinio draudimo pensijas, šalpos išmokas ir netekto darbingumo kompensacijas, kartu būtų mokama viso dydžio nedarbo socialinio draudimo išmoka.

Siūlomas vienišo asmens išmokos teisės reguliavimas yra analogiškas socialinio draudimo našlių pensijų teisiniam reguliavimui, todėl nevertina nedarbo socialinio draudimo išmokų gavėjų mokamų socialinio draudimo pensijų, įskaitant našlių pensiją, dydžių, turėtų būti nevertinamas ir vienišo asmens išmokos dydis. Šiam komiteto sprendimui – siūlymui atmesti – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gera, kolegos, dėl 1-9.9 klausimo: projektą Nr. XIVP-505 pagrindinis komitetas siūlo atmesti. Pirmininkas paaiškino priežastis. Ar galime bendru sutarimu pritarti dėl atmetimo? Galime. Dėkui. Pritarta.

Ir 1-9.10 klausimas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo taip pat to paties straipsnio įstatymo projektas. Jam buvo pritarta. Kadangi iš esmės apie tą patį mes diskutavome, pasisakančių nėra.

Yra papildomas Vyriausybės siūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies, atsižvelgė į Biudžeto ir finansų komiteto sprendimą. Galime tam pritarti? Manau, kad galime. Dėl 1-9.10 klausimo taip pat balsuosime balsavimo metu.

12.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projektas Nr. XIVP-535, Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projektas Nr. XIVP-536 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 1-10 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projektas Nr. XIVP-535. Pranešėjas – nuotoliniu būdu, matau, Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas J. Neverovičius. Prašom trumpai pristatyti. Gal net abu iš karto – ir dėl D. Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu. Prašom.

J. NEVEROVIČ. Laba diena. Gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija ir Energetikos įstatymu, teikia Seimui dekretu skirti ponį J. Dilienę ir poną D. Jasą į laisvas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos narių pareigas penkerių metų kadencijai nuo šių metų birželio 14 dienos. Valstybinė energetikos... (Nėra įrašo) subjektų veiklą ir atliekanti valstybinę energetikos sektoriaus priežiūrą atsinaujinančios energetikos, gamtinių dujų, elektros energetikos, šilumos ūkio, geriamojo vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo bei kitose srityse. Taryba taip pat saugo vartotojų teises ir teisėtus interesus, remia reguliuojamų ūkio subjektų sąnaudų skaidrumą ir kainų pagrįstumą, siekia didinti jų veik-

los efektyvumą. Tarybą sudaro penki nariai, kuriuos Prezidento teikimu skiria Lietuvos Respublikos Seimas. (*Nėra įrašo, negirdėti*)

PIRMININKAS. Matome, kad yra tam tikrų interneto sutrikimų.

J. NEVEROVIČ. Taigi verta (...) svarbu užtikrinti strateginio lygio darbų tęstinumą, taip pat turėti naujų idėjų, kaip tobulinti reguliavimą, kaip siekti didesnio reguliuojamojo sektoriaus efektyvumo per konkurenciją, per kitas paskatas. Taryba privalo ieškoti būdų, kaip papildomai paskatinti inovacijas, energiją taupančius ir žalumą skatinančius sprendimus, prieš akis turint pagrindinį klimatui neutralios ekonomikos tikslą, transformuojant ir keičiant energetikos sektorių... (*Nėra įrašo, negirdėti*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, man atrodo, kad... Gerbiamas patarėjau, ačiū. Jūsų internetas šiek tiek strigo, tad girdėjome ne viską, bet supratome, manau, ką jūs norite pasakyti. Vis tiek kandidatai yra čia atėję. Padarysime dabar taip: aš pakviesiu kiekvieną kandidatą trumpai prisistatyti į tribūną ir bus galimybė trumpai užduoti klausimus. Tik Seimo nariams primenu, kad 12 val. 50 min. numatytas balsavimas, tikiuosi, kad to laiko pakaks. Trumpai prisistatyti kviečiu kandidatę J. Dilienę. Prašom.

J. DILIENĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, man yra didelė garbė ir iššūkis dalyvauti šioje atrankoje. Dirbu geresnio reglamentavimo politikos formavimo srityje jau penktus metus. Mano kasdienis darbas apima administracinės naštos vertinimą ir prevenciją, Europos Sąjungos vidaus rinkos paslaugų politikos įgyvendinimą, konkurencijos politikos formavimą. Manau, kad šios dabartinių iššūkių sritys tiek energetikos sektoriuje, tiek apskritai reguliavimo, mano sukaupta patirtis galėtų būti naudinga ir galėtų praturtinti tarybos veiklą.

Kasdien man tenka analizuoti teisinio reguliavimo problemas, teisės aktų projektų nuostatas, vertinti, ar jos nesukuria perteklinės naštos, ar jos yra proporcingos, ar kuria vertę visuomenei. Turiu idėjų ir manau, kad taryba galėtų atskleisti savo potencialą aktyviau diegdama inovacijas, saugodama ir gerindama tiek vartotojų teises, tiek reguliavimo aplinką. Savo tiesioginį indėlį į tarybos veiklą matyčiau per tam tikrų horizontalių principų įgyvendinimą. Tai jau mano paminėtas geresnis reglamentavimas, vidinės teisinės ekspertizės stiprinimas, tiek administracinės, tiek reguliavimo naštos prevencija. Šiuos principus, manau, galima diegti ne tik kalbant apie reguliuojamus subjektus, ne tik gerinant jų padėtį, bet ir nukreipiant į vidinį administravimą. Taryba yra kompetencijų centras, joje dirba nemažai kvalifikuotų žmonių, jie turi tuos savo kompetencijų išteklius ir intelektinius resursus skirti reguliavimo problemoms spręsti, o ne perteklinėms biurokratinėms procedūroms atlikti. Manau, kad šios mano turimos idėjos ir patirtis galėtų būti naudingos ir valstybiniam energetikos reguliuotojui. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų dabar niekas nenori paklausti. Iš tribūnos galite grįžti į savo vietą. Su kandidatais bus galima susipažinti susitikimų frakcijose metu. Dabar į tribūną kviečiu kandidatą D. Jasą taip pat trumpai prisistatyti. Prašau.

D. JASAS. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, dėkoju už galimybę prisistatyti Seimo posėdžių salėje ir pristatyti jums savo kandidatūrą. Esu energetikos ekspertas, 12 metų patirtis, dalis jos versle, kita dalis – Valstybinėje energetikos reguliavimo taryboje. Šiuo metu einu pareigas ir kuruoju šilumos, atsinaujinančių energijos išteklių ir vandentvarkos sektorius. Ateityje matyčiau tolesnę plėtrą ir tolesnį šių sektorių kuravimą, taip pat akcentuočiau tiek atsinaujinančių energijos išteklių vystymą Baltijos jūroje, tiek gaminančių vartotojų ar pačių vartotojų įgalinimo skatinimą.

Taip pat atkreipčiau dėmesį ir į tolesnį konkurencijos ir inovacijų skatinimą. Kaip pristatė ir mano būsimoji kolegė, skaitmenizavimas ir inovacijos mums padėtų sumažinti administracinę naštą tiek viešajame sektoriuje, tiek ir ūkio subjektams.

Jeigu turėtumėte klausimų, mielai atsakysčiau ir galėčiau pateikti savo poziciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Vienas klausimas kaip tik dabar kilo, taip, du klausimai. Prašau. A. Stončaičiui žodis. Gerbiamas Algirdai, galite paklausti. Žodis A. Stončaičiui. Neužsiregistravote? Supratau, gerai. Ar K. Vilkauskas norėtų paklausti? Nori. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF) Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pretendentė, norėčiau paklausti. Kadangi minėjote, kad turėjote reikalų su šilumos ūkiu, tai norėčiau paklausti, ar jums ne-

atrodo labai sudėtingos tos formulės, pagal kurias dabar apskaičiuojama šilumos kaina, biokuro dedamosios, dujų kainos, kaip jūs manote?

D. JASAS. Ačiū už klausimą, tikrai aktualus klausimas visuomenei. Mes, specialistai, esame įsigilinę į šiuos klausimus, mums atrodo, įprastas ir suprantamas dalykas, bet tikrai suprantu, kad skaitant visuomenei mūsų metodikas ir gaires gali kilti iššūkių. Šių metų pradžioje buvo patvirtinta nauja šilumos kainų nustatymo metodika, ja buvo siekiama supaprastinti ir kad būtų visuomenei lengviau skaitomos metodinės gairės. Žinoma, diskusijose su socialiniais partneriais ir su kitomis suinteresuotomis pusėmis mes sieksime dar geriau reglamentuoti, kad būtų aiškesnės. Bet šiandien mes suprantame ir siekiame, kad tas veiksmas būtų kaip galima suprantamesnis ir aiškesnis. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausimų jums nėra. Ačiū už prisistatymą. Kaip jau ir minėjau, kviečiu susitikti su kandidatais frakcijose ir taip pat užduoti jiems klausimų. Sekretoriatas viską padės suorganizuoti.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstymo data – gegužės 27-oji. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Taigi apsvarstę iš esmės visus rytinės darbotvarkės klausimus mes turime 5 minutes iki balsavimo.

Gerbiami kolegos, aš nieko nematau, kas galėtų pristatyti kitus darbotvarkės klausimus. Gal M. Majauskas turi idėją, kol mes turėsime balsuoti? Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, galbūt sutiktumėte iš vakarinės darbotvarkės leisti pristatyti Bankų įstatymo klausimą? Jis numatytas 16 val. 55 min. Aš esu pranešėjas, galėčiau jį pristatyti. Užtruktų ne daugiau kaip 5 minutes, gal *maksimum* 10 minučių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tuoju, minutę. Tik tada prašau trumpai, nes mes turime keletą minučių ir tada 12 val. 50 min. eisime balsuoti.

12.47 val.

Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2 ir 56 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-491 (pateikimas)

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, gerbiamas posėdžio pirmininke, norėčiau pradėti nuo to, jog komerciniai bankai nuosekliai uždaro skyrius regionuose ir uždaro bankomatus. Tokiais sprendimais jie mažina savo sąnaudas ir didina pelningumą. Toks yra jų komercinis interesas. Tai vienareikšmiškai apriboja bankinių paslaugų kokybę ir jų prieinamumą regionuose. Nors grynųjų pinigų operacijos galimos ir išsigryninimas galimas „Perlo“ terminaluose ir prekybos vietose, paslauga yra nekokybiška. Teoriškai – arklys, praktiškai – nesikelia. „Perlo“ terminaluose dažnai nebūna pakankamai grynųjų pinigų išsigryninti, o prekybos vietose, matome, būna daug sąlygų ir apribojimų – turi įsigyti už tam tikrą sumą prekių ir gali išsigryninti tik iki tam tikros sumos.

Pasaulio bankas dar 2019 metais atlikdamas studiją atkreipė dėmesį, kad Lietuvoje bankomatų tinklas yra vienas mažiausių visoje Europos Sąjungoje kartu su keliomis kitomis Skandinavijos šalimis, tokiomis kaip Švedija. Švedai, reaguodami į tokią situaciją, 2019 metais pasiūlė švedų vyriausybei ir Riksdagas priėmė sprendimą, kad nuo šių metų sausio 1 dienos įsigaliojūt ir įsigaliojo Mokėjimų įstatymo pakeitimas, kuris įpareigoja bankus užtikrinti, kad bankomatų tinklas būtų per visą šalį ir bankomatai nebūtų nutolę nuo gyventojų tam tikru atstumu.

Europos Centrinis Bankas, nors į jį ir nesikreipė Švedijos institucijos, pats savarankiškai atkreipė dėmesį, kad, nepaisant skaitmenizacijos, turime užtikrinti gyventojams galimybę atsiskaityti, disponuoti grynaisiais pinigais asmeniniams poreikiams, tai yra nedidelėmis sumomis. Tai yra ypač svarbu regionuose, ypač svarbu vyresnio amžiaus žmonėms, svarbu patiriantiems socialinę atskirtį ir gaunantiems mažesnes pajamas, žmonėms, kurie galbūt nėra linkę naudotis skaitmeninėmis elektroninėmis bankinėmis paslaugomis.

Atsižvelgdami į tai, mes, remdamiesi Švedijos įstatymu, iš esmės žodis į žodį bandėme žiūrėti ir analizuoti kiekvieną švedų pasiūlymą ir pabandėme jį pritaikyti Lietuvos bankų įstatyme. Taip darėme todėl, jog keturi didžiausi Lietuvoje veikiantys bankai, kurie turi bankomatų tinklą,

du iš jų yra Švedijos bankai, kuriems iš esmės ir turėtų būti jau šiuo metu taikomas Švedijoje priimtas reguliavimas, kas reiškia, kad neturėtų būti reikšmingų problemų įgyvendinant tokį įstatymo pakeitimą ir čia, Lietuvoje. Siūloma nustatyti kilometrus, kad ne daugiau kaip 5 kilometrų atstumas būtų 95 % Lietuvos gyventojų, ne didesnis kaip 10 kilometrų atstumas – 97 % Lietuvos gyventojų. Tokius atstumus rinkomės kartu su iniciatoriais, kurių yra net 46, remdamiesi Belgijos pavyzdžiu. Belgija panašaus dydžio šalis, žinoma, tankesnė, tačiau ten būtent toks atstumas ir buvo pritaikytas – 95 % ir 5 kilometrai, ir bankai savo sutarimu tokį atstumą patvirtino.

Taigi, galime iš tiesų diskutuoti galbūt dėl tų atstumų variacijų, kalbėtis su Lietuvos banku ir išgirsti Lietuvos banko poziciją, bet komerciniai bankai turi labai aiškiai suprasti, kad jie turi vykdyti ne tik komercinę, bet ir socialinę funkciją, užtikrindami bankinių paslaugų prieinamumą regionuose. Todėl, gerbiami kolegos, laikiu jūsų pritarimo dėl šio įstatymo projekto.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia L. Savickas, bet jo salėje nematau. Klausimą turi G. Kindurys. Prašau.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, iš tiesų klausimas labai aktualus ir jau praeitoje kadencijoje apie tai kalbėjome. Į mano klausimą jūs atsakėte tiesiog pristatydami kitų valstybių patirtį. Tačiau bankai vis tiek skaičiuoja. Buvo dar anksčiau mūsų su gyventojais kalbėta, nes vietos gyventojai tikrai skundžiasi dėl tų bankomatų nebuvimo. Visgi tie 5 ir 10 kilometrų būtų ar keliais matuojama, ar spinduliu nuo žmonių gyvenamosios vietos?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Iš tiesų pagal praktiką tai būtų spinduliu, bet, kaip ir minėjau, mes tikrai, na, nelėksime strimgalviais, tarsimės su Lietuvos banku dėl racionalaus išdėstymo. Svarbu tai, kad pagal šį parengtą įstatymo projektą turėtų atsirasti apie 200–250 naujų bankomatų. Bet, matyt, toks sprendimas paskatintų pačius bankus peržiūrėti savo bankomatų tinklą ir nestatyti trijų skirtingų bankomatų vienoje vietoje, kaip mes kartais dabar matome prie parduotuvės, o įvesti vieną tinklą, kuris priklausytų ir kuriuo operuotų keturi didžiausi bankai, ir žmogus, turėdamas, nesvarbu, kurio nors iš keturių bankų kortelę, galėtų išsigryninti pinigus.

Taip pat, kolegos, labai svarbu atkreipti dėmesį, pasigirsta tokių pamastymų, kad štai bankai atsigriebs iš žmonių pakeldami įkainius. Labai svarbu atkreipti dėmesį, kad paslaugų krepšelį, kurį turi absoliuti dauguma gyventojų ir kuriuo naudojasi, kainuoja 1,5 euro ir į jį įeina 500 eurų nemokamo išgryninimo. Ši paslaugų krepšelių tvirtina Lietuvos bankas, o ne komerciniai bankai, taigi yra labai aiškus apribojimas, kad priėmus tokį sprendimą gyventojai ir toliau galės nemokamai išsigryninti pinigus.

Taip pat atkreipsiu dėmesį, jog labai svarbu, kad toks sprendimas būtų priimtas kartu su Darbo kodekso pataisomis, jeigu jos bus priimtose dėl atlyginimų mokėjimo vokeliuose. Bet jeigu bus priimtas sprendimas dėl atlyginimų mokėjimo vokeliuose uždraudimo, tuomet turi būti ir galimybė žmonėms gautas pajamas esant poreikiui išsigryninti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis klausia A. Palionis. Prašau.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tikriausiai apie šį projektą negalima pasakyti, kad tai yra laiku pateiktas projektas, nes mes labai vėluojame. Aš sveikinu iniciatorius dėl šio projekto ir kviečiu visus palaikyti. Klausimų neturiu.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas Andriau. Aš gal trumpai tik sureaguosiu ir padėkosiu pačiam už dalyvavimą praeitoje kadencijoje Biudžeto ir finansų komitete, kur jūs kėlėte šį klausimą darbo grupėje, kad būtų nustatytas platus bankomatų tinklas, užtikrinantis socialinę funkciją. Jeigu Vyriausybė labai nesupyktų, kviesčiau kolegas nesikreipti į Vyriausybę dėl išvados, o priimti sprendimą čia, Seime. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Matau tik norinčius kalbėti už. Ar tikrai? I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Girdžiu norą sutaupyti laiko, tai labai trumpai. Tikrai manau, kad idėja ir projektas yra labai geras. Jis yra atliepiantis šiandieninius iššūkius. Tikrai tikiosis plataus palaikymo Seime ir visus kviečiu balsuoti už, neprašant Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti, dabar apsispręsimė balsuodami. Gerbiami kolegos, pradėdame balsavimą. Kviečiu grįžti į savo vietas ir balsuoti, be abejojimo, išmintingai.

12.55 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 12, 50, 51, 57 ir 71 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 57¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-413(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Elektroninių ryšių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo vienu straipsniu įstatymo projektas. Priėmimo stadija, kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 100, prieš – 1, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.56 val.

Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 19 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-414(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5.2 susijęs klausimas – Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo projektas. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 100, prieš – 1, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.56 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5108(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – projektas Nr. XIIIIP-5108. Kviečiu balsuoti. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 110 Seimo narių: už – 96, prieš – 3, susilaikė 11. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.57 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5¹, 25, 35, 41, 42, 43 ir 48¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Čia mes turime apsispręsti dėl Seimo narės L. Nagienės siūlymo. Prašyčiau gal trumpai pristatyti. Jūs iš esmės jau kalbėjote dėl pasiūlymo, tai labai trumpai paminėkite ir išgirsime komiteto nuomonę.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Noriu paprašyti, kad palaikytumėte vieną pataisą, tai yra numatyta subsidiją po prastovos mokėti tik išbuvus prastovoje 75 dienas, tačiau šalies vidurkis yra 30 dienų, todėl siūlymas yra sutrumpinti ir pakeitimas – prastovos laikas 50 dienų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prašau komiteto pirmininko pristatyti nuomonę.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitetas nepritarė šiam pasiūlymui. Pagrindinis argumentas yra tai, kad jis būtų išbalansuojantis Vyriausybės atneštą ir numatytą įstatymo projektą. Pats pasiūlymas išbrangintų visą esmę, papildomai kainuotų apie 38 mln. šitas balsavimas. Manome, kad esame sutarę ir radę bendrą kompromisą dėl visų sutarimų, kuriuos svarstėme prastovų ir po prastovų pakete. Tai iš tiesų siūlytume laikytis šio sutarimo ir balsuoti už Vyriausybės pateiktą. Noriu paminėti, kad Biudžeto ir finansų komitetas taip pat nepritarė šiam pasiūlymui. Komitetas pritarė, apsisprendė paremti Vyriausybės pateiktą reguliavimą, kuriuo siekiama padėti labiausiai nuo pandemijos nukentėjusiam sektoriui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl pasiūlymo motyvų, aš suprantu, teikėja nori kalbėti, bet jau išsakėte savo nuomonę. Prieš kalbės J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų turėjome išsamią diskusiją Socialinių reikalų ir darbo komitete, dalyvaujant įvairiems sektoriams, pradedant nuo viešbučių ir bai-

giant transporto sektoriumi. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad šita pataisa būtų taip pat pagerinamos sąlygos ir tolimųjų reisų vairuotojams. Tačiau būtent tolimųjų reisų vairuotojai per pandemiją iš tiesų nenukentėjo, o turėjo žymiai didesnę darbo krūvį negu iki pandemijos, kaip žinote, nes kelionės nesustojė. Todėl kviesčiau šiai pataisai nepritarti dar ir dėl to, kad tai kainuotų papildomai 38 mln. eurų, kurie nėra numatyti dabar peržiūrint biudžetą. Iš esmės, kolegos, tikrai kviečiu nepritarti, nes norėdami pagerinti vietinių pervežėjų padėtį mes iš esmės galime išsprogdinti biudžetą, nes pataisa kalba plačiau negu vien tik apie šiuos pervežėjus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš labai atsiprašau, pati pasiūlymo teikėja pasisakyti negali pagal Statutą, tai žodis A. Vinkui. Prašom.

A. VINKUS (LVŽSF). Kaip aš jau ir buvau kalbėjęs tribūnoje, minėjau, kad į mane kreipėsi...

PIRMININKAS. Garsiau, prašom, gerbiamas Antanai.

A. VINKUS (LVŽSF). Kaip jau buvau minėjęs, būdamas tribūnoje, į mane kreipėsi Keleivių vežimo asociacijos Skuodo, mano apygardos, bendrovė „Skuodo autobusai“ ir kiti vežėjai, tvirtindami, kad viename iš labiausiai pandemijos paveiktų keleivių vežimo veiklos sektoriuje dirbančių įmonių darbuotojai Užimtumo įstatymo pakeitimo projekte siūloma paramos forma pasinaudoti negalės, nors jie sąžiningai siekė išlaikyti darbuotojus nuo pat pandemijos pradžios, elgėsi socialiai atsakingai, net ir sumažėjus darbų apimtims sudarė sąlygas darbuotojams dirbti rotacijos būdu. Darbuotojai buvo rotuojami taip, kad galėtų dirbti ir būti prastovose pasikeisdami, tokiu būdu sumažindami laiką prastovose vidutiniškai iki 25 darbo dienų, todėl jie mano, kad 75 dienos yra per daug griežta ir nelabai teisinga įmonėms, kurios proporcingai skirstė prastovos krūvį. Jeigu mes vien galvojame... Biudžetas tam ir yra, kad būtų gelbėjami ir palaikomi mūsų žmonės, įmonės, įstaigos. Jeigu žmonės elgėsi dorai, sąžiningai ir taupė lėšas, ir neatleido žmonių, ir nesugriuvo įmonės pandemijos metu, tai jie dar kartą, antrą kartą gauna smūgį. Labai prašau palaikyti ponios L. Nagienės pasiūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kviečiu Seimą apsispręsti dėl Seimo narės L. Nagienės siūlymo, jam nepritarė pagrindinis komitetas. Kas už Seimo narės siūlymą, balsuojame už, kas prieš, balsuojame prieš arba susilaikome.

Už balsavo 48, prieš – 47, susilaikė 22. Pasiūlymui nepritarta. Tada balsuojame dėl viso projekto po svarstymo. Dėl motyvų, atsiprašau. A. Sysas norėtų kalbėti. Taip.

A. SYSAS (LSDPF). Kadangi vyko jau ir pataisų svarstymas, siūlau pritarti, nes tai yra tam tikros išmokos žmonėms, kurie dar negali normaliai dirbti. Ir pokarantininis, ir išiliejimo į darbo rinką... Tikiuosi, kad tikrai tos viltys, kurios siejamos su rugpjūčio 30 ar rugsėjo 1 diena, išsipildys, daugelis bus vakcinuoti ir mes galėsime normaliai dirbti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuojame dėl darbotvarkės 1-8 klausimo – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

Balsavo 118: už – 118, vienbalsiai pritarta.

13.05 val.

Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-499(2), Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-500(2), Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-501(2), Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502(2), Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-503(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-504(2), Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-506(2), Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-507(2), Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-131(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar balsuokime dėl 1-9 klausimų bloko. 1-9.9, atkreipsiu dėmesį, mes jau atmetėme bendru sutarimu, tai nuo 1-9.1 iki 1-9.8 ir 1-9.10 klausimai. Prašau balsuoti. Atsiprašome, tuoj, minutėlę, įjungsime teisingą klausimą ir balsuosime dėl 1-9 klausimų bloko. Prašau.

Balsavo 112: už – 111, prieš nėra, susilaikė 1. Ačiū. Po svarstymo pritarta 1-9 blokui.

13.06 val.

Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2 ir 56 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-491 (pateikimo tęsinys)

Ir iš vakarinės darbotvarkės buvo vienas klausimas, kurį pateikė kolega M. Majauskas. Tai yra darbotvarkės 2-19 klausimas – Bankų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-491. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 116: už – 109, prieš nėra, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 15 dieną. Galime pritarti? Galime, ačiū.

Taigi skelbiu Seimo rytinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 66 STENOGRAMA

2021 m. gegužės 25 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir A. MAZURONIS*

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Sveiki, kolegos, sveiki sugrįžę po pietų. Pradedame popietinį gegužės 25 dienos posėdį. Registruojamės. Tuoju, ministre, minutėlę.

Užsiregistravo 54 Seimo nariai.

14.03 val.

Vyriausybės pusvalandis

Užsienio reikalų ministro Gabrieliaus Landsbergio pranešimas dėl Lietuvos ir tarptautinės bendruomenės pozicijos po Baltarusijos režimo įvykdyto civilinio orlaivio užgrobimo

Svarstomas popietinės darbotvarkės 2-1 klausimas – Vyriausybės pusvalandis: Užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis dėl Lietuvos ir tarptautinės bendruomenės pozicijos po Baltarusijos režimo įvykdyto civilinio orlaivio užgrobimo. Tam mes pagal darbotvarkę turime 27 minutes. Prašom, ministre.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pasvarstėme, kad beprecedentis įvykis, atsitikęs sekmadienį... (*Balsai salėje*) Atsiprašau? Mėginsiu garsiau. Ačiū. Dėl sekmadienį priverstinai nutupdyto iš Atėnų į Vilnių skridusio „Ryanair“ lėktuvo reikalinga diskusija ar bent nedidelis aptarimas Seimo salėje. Trumpai pristatysiu informaciją, kurią mes turime iki šios dienos, jeigu turėsite klausimų, esu pasiruošęs į juos taip pat atsakyti.

Pati sekmadienio situacija jums turbūt yra ganėtinai neblogai žinoma. Lėktuvas, skrisdamas virš Baltarusijos teritorijos, gavo išpėjimą iš Baltarusijos oro navigacijos tarnybų apie tai, kad galimai lėktuve yra sprogmuo, kuris greičiausiai bus detonuotas lėktuvui leidžiantis Vilniuje. Lėktuvo pilotui buvo suteikta šiek tiek laiko pasitarti su vadovybe, su skrydį prižiūrinčiais atstovais žemėje, jie pasitarė ir nusprendė prie pat Lietuvos sienos lėktuvą apsukti ir grąžinti į Minską, nepaisant to, kad iki Vilniaus oro uosto atstumas buvo likęs mažesnis negu skristi iki Minsko. Minsko oro uoste lėktuvas buvo pastatytas prie pat terminalo, tai yra įdomus aspektas, nes paprastai, jeigu yra sprogimo pavojus, lėktuvas statomas kaip galima toliau nuo bet kokio pavojaus kitiems tuo metu oro uoste esantiems žmonėms, nesukeliant kokio nors papildomo pavojaus. Į tai nebuvo atsižvelgta, tai sukėlė įtarimą ir keleiviams.

Noriu pabrėžti, netrukus po to, kai gavome žinią apie priverstinai tupdomą lėktuvą, pavyko susisiekti su salone esančiais žmonėmis. Su jais turėjome nuolatinį ryšį telefonu. Siekėme užtikrinti jų saugumą, kad jie nesukeltų įtarimų fotografuodami, persiųsdami žinutes, kalbėdami telefonu. Aš esu dėkingas tiems žmonėms dėl to, kad tikrai jų pagalba mes tikrai gaudavome pirmąsias žinias. Daugelis vėliau paplitusių nuotraukų, naudotų kaip incidento iliustracija ir tarptautinės žiniasklaidos, buvo būtent mūsų piliečių. Daugiau kaip 6 valandas buvo laikyti žmonės salėje. Jie matė, kaip yra išvedami kai kurie keleiviai, tarp jų ir visiems gerai žinomas opozicijos žurnalistas, dabar esantis kalėjime. Vakar kaip tik girdėjome jo pareiškimą. Civiliais rūbais apsirengę pareigūnai išvedė jį, tuomet belaukiantį tolesnės informacijos. Iš tikrųjų yra pagrįstų nuogastavimų dėl jo gyvybės. Šiek tiek buvo to, aišku, vakar pamačius jį gyvą, kalbantį, tačiau ne mažiau šokiravo tai, ką jis pasakė. Akivaizdu, kad jis buvo priverstas pasakyti žodžius, kurių jis tikrai pats negalvoja. Nubrozdinimai ant jo veido gali reikšti ir tai, kad jis galėjo būti... bent jau prieš jį galėjo būti smurtauojama, galėjo būti kankinamas. Tai tikrai kelia didelį rūpestį.

Iki sekmadienio vakaro Lietuvos Vyriausybė, nepaisant to, kad buvo surinktas ir ekstremalus štabas, neteikė jokių griežtų pareiškimų, pasisakymų. Laukėme, kol žmonės pakils iš Minsko. Ir aš asmeniškai tikrai nujaučiau, kad režimas gali laikyti žmones oro uoste tiek, kiek jie manys esant reikalinga ir naudinga. Stengėmės neeskaluoti situacijos ir visais įmanomais būdais užtikrinti, kad žmonės pakiltų. Buvo telkiama tarptautinė Europos Sąjungos valstybių parama, kalbėjome su Jungtinių Amerikos Valstijų atstovais, Europos Sąjungos institucijų atstovais, kad jų žodžiuose taip pat atsispindėtų pagrindinis reikalavimas – žmonės turi palikti oro uostą ir jiems turi būti leista grįžti atgal į Vilnių.

Kai pavyko tai padaryti, antrasis žingsnis buvo – koks pirmiausia Lietuvos ir tarptautinis atsakas? Padalinome atsaką į dvi dalis. Pirmiausia kreipėmės... Dėkoju už šiandien patvirtintą rezoliuciją, ji, beje, jau reiškia, kad vakar Vyriausybėje patvirtintas kreipimasis jau yra Lietuvos pozicija. Kreipėmės į partnerius šioje ir kitoje Atlanto pusėje dėl kelių esminių dalykų. Mes dabar tikimės, kad jie bus priimti. Šiandien, beje, jie yra tvirtinami Briuselyje. Pirmiausia, kad Baltarusijos oro erdvė nebūtų naudojama Europos avialinijų lėktuvams. Akivaizdu, tai, kad opozicijos atstovas skrido lėktuve, skridusiam į Vilnių, yra tikrai atsitiktinumas. Lėktuvus galėjo skristi, tiksliau, opozicijos atstovas galėjo skristi lėktuvu į Helsinkį, jis galėjo skristi į Stokholmą, jis galėjo skristi į Oslą, jis galėjo skristi į Kopenhagą. Daugelis kitų Europos Sąjungos sostinių yra taip pat pakeliui virš... lėktuvai kerta Baltarusijos oro erdvę. Vadinasi, tame lėktuve galėjo būti ne 94 Lietuvos piliečiai, galėjo būti 94, 100 ir daugiau danų, suomių, švedų. Ir jie visi lygiai taip pat, kaip mūsų piliečiai ir likusieji, buvę ore, būtų paimti įkaitais. Todėl mes pirmiausia siekiame, kad atsakas būtų tarptautinis, nebūtų galimybės kitų lėktuvų lygiai tokiu pačiu metodu nutupdyti ant žemės ir žmonių paimti įkaitais.

Antroji priemonė – Baltarusijos avialinijų lėktuvams Europos erdvė turėtų būti uždaryta. Lietuva tokį sprendimą priėmė vakar. Nuo vakar dienos Vyriausybės sprendimu Baltarusijos lėktuvai negali skristi, tiksliau, leisti Lietuvos teritorijoje. Šiandien irgi taip pat signalai (apie tai galėsiu dar truputį pasakyti) iš Briuselio, atrodo, kad tai bus Europos sprendimas. Vadinasi, tai jau yra bendras Europos sprendimas.

Trečioji dalis yra sankcijos. Ilgą laiką, daugiau nei keletą mėnesių mes diskutuojame dėl kevirtitojo sankcijų paketo. Negaliu atskleisti jo detalių, tai yra išlaptinta informacija, diskusija kol kas stumiasi sunkiai, tą aš galiu pripažinti. Didelio entuziazmo ir palaikymo tam nėra. Pavyko sutarti iš principo dėl tam tikro kompromisinio sąrašo, bet jis dar nebuvo patvirtintas. Nėra gesnės progos negu šiandien patvirtinti sąrašą. Lygiai taip pat suprantame, kad spaudimas režimui gali priversti režimą pakeisti savo politiką. Taip mąstome mes, taip mąsto ir mūsų partneriai Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Europoje. Todėl taip pat su kolegomis pradedame diskusiją dėl tolimesnių galimų sankcijų, kokios jos galimos, kokias įmones, galbūt sritis ar asmenis galėtume įtraukti į sankcijų paketą.

Dar yra dvi nuostatos, kurios tikrai yra svarbios. Mūsų žiniomis, Baltarusijoje vykdomi valstybiniai projektai, dideli valstybiniai projektai, tokie kaip Astravo antrasis atominis reaktorius, iš dalies techniškai yra aprūpinami Vakarų kompanijų. Vakarų kompanijos to nedaro nemokamai. Kaip žinome, A. Lukašenka ir jo režimas daug pinigų neturi. Jie gali gauti paskolų iš Rusijos, kai kurių paskolų gali gauti iš Kinijos, bet, mūsų žiniomis, neatmestina, kad juos finansuoja ir Vakarų bankai. Todėl mes į valstybės poziciją įrašėme aiškią nuostatą, kad dideli infrastruktūriniai projektai nebeturėtų sulaukti Vakarų finansinių institucijų paramos.

Paskutinis dalykas dėl projektų, kurie yra iš seniau turėti tarp Lietuvos ir Baltarusijos, tai pasienio projektai, tai yra europietiška tradicija, sujungianti valstybes. Tol, kol projektai yra civilinio pobūdžio, mes galime džiaugtis jų abipuse nauda tiek vienai, tiek kitai valstybei. Mokyklų remontas, keliai, galbūt perėjimo punktai, įvairi civilinė infrastruktūra, kuri yra naudinga abiem pusėms, tačiau kai mes esame aiškiai įsitikinę, tikrai turime žinių ir neabejojame faktu, kad ana pusė gali išnaudoti dalį projektų tikrai neciviliams tikslams, netgi, kaip pamenate, buvo prieš keletą metų irgi istorija dėl dronų įsigijimo ir tie dronai po to yra naudojami kontroliuoti opozicijos pasipriešinimo akcijoms, žmonių maršams ir taip toliau, vadinasi, tai yra dvigubo panaudojimo, dvigubo tikslo projektai, kuriuose Lietuva dalyvauti neturėtų. Šiandien atsisakant dalyvauti tuo-

se projektuose pagal anksčiau pasirašytas sutartis, Lietuvai gali būti vadinamosios, pavadinkime jas dabar, baudos. Vadinasi, mes privalome jas vykdyti, toks yra mūsų įsipareigojimas. Todėl mes kreipiamės į Europos Komisiją ir prašome, kad dabartiniame etape, ypač tie projektai, kurie gali būti panaudojami, pinigai, Europos Sąjungos pinigai, galėtų būti panaudojami prieš civilius žmones, ne padėti jiems, bet jiems pakenkti, kad jie būtų sustabdyti ir Lietuvai dėl to negrėstų jokios finansinės sankcijos. Mes manome, kad tai yra svarbu, ir tai yra reikšmingi pinigai, tai nėra toks dalykas, kurį būtų labai lengva lengva ranka išbraukti. Kol kas tie projektai nevyksta, bet artėja terminai, kai mes turėtume pradėti juos vykdyti ir turėtume pradėti juos vykdyti su režimu. Tai yra iš tikrųjų netinkamas dalykas, todėl mes irgi tai įrašėme į valstybės poziciją, kuri vakar buvo patvirtinta.

Taip pat turbūt girdėjote apie Užsienio reikalų ministerijos rekomendaciją, primygtinę rekomendaciją nevykti į Baltarusiją ir žmonėms, esantiems ten, grįžti atgal į Lietuvą, tai yra, aišku, svarbus ir politinis signalas, kaip mes traktuojame Baltarusiją. Jeigu režimas gali paimti žmones įkaitais, uždaryti juos oro uoste ir nežinia, kiek laiko laikyti, užduokime sau klausimą, ar ten tikrai verta keliauti ir ar tikrai tai yra saugu?

Paskutinis dalykas, kurį noriu paminėti dabar dėl vykstančios Europos Vadovų Tarybos ir nuo rytojaus prasidedančios Užsienio reikalų ministrų tarybos. Šie klausimai turi būti iškelti abiejose tarybose, jie turi būti pristatyti ir aš tikiu, kad jie, na, Vadovų Taryboje tikrai buvo pristatyti, aš savo ruožtu juos pristatysiu užsienio reikalų ministrams, kolegoms, 26 kitiems Europos kolegoms.

Kol kas ta informacija, kurią mes gauname, tikrai yra pozityvi. Pasaulis yra šokiruotas, bent jau Vakarų pasaulis yra šokiruotas to, kas atsitiko, todėl yra gera proga ne tikai nubauti režimą už tai, ką jisai padarė, bet nepamiršti ir dar kelių dalykų. Pirmas dalykas, mes turime padėti tiems žmonėms, kurie siekia laisvės ir demokratijos. Negalima pabaigti tikrai nubaudimu, todėl vakar ponios U. fon der Lejen pasakymas dėl būsimo paramos paketo, 3 mlrd. eurų paramos paketo, demokratinei Baltarusijai yra stiprus signalas. Tai yra būtent tai, ką reikia šiandien pasakyti, kad jūsų kova nėra betikslė, Europa jums padės. Ir to neužtenka, reikia įvairesnių pagalbos paketų, apie juos taip pat turbūt svarstysime tiek rytoj, tiek ir kitomis dienomis.

Ir paskutinis dalykas, kurį aš noriu pasakyti, kad mes prieš mėnesį diskutavome apie Rusijos pajėgas Ukrainos pasienyje ir Kryme. Dar truputį anksčiau mes diskutavome apie Rusijos režimo taip pat spaudimą opozicijai, apie A. Navalno įkalinimą, dar anksčiau – apie jo nuodijimą. Mano supratimu, visas šias operacijas, visus šiuos įvykius jungia Rusijos veiksnys. Ji yra destabilizuojantis faktorius, ji prisideda prie daugelio įvykių, be jos greičiausiai nebūtų galėjęs įvykti ir sekmadienio incidentas, bent jau be jo žinios. Tai aš galiu pasakyti beveik šimtaprocentiniu įsitikinimu.

Mieli kolegos, ačiū, kad išklausėte. Esu pasiruošęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūsų yra norinčių paklausti. Pirmas klausia Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos atstovas V. Ažuolas. Prašom, kolega Valiau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų tokių incidentų jau yra buvę toje pačioje Europos Sąjungoje. Kaip jūs vertinate, kai 2013 metais Austrijoje buvo taip pat priverstinai nutildytas lėktuvas ieškant ieškomo asmens. Ar galima sakyti, kad tiek Baltarusija, tiek Austrija yra teroristinės valstybės, ar dar kitokia forma jas apibūdinti? Ir ar jums yra žinoma duomenų, kad buvo pažeista tarptautinė oro teisė?

Ir antras klausimas būtų, kokių žadate imtis veiksmų? Pavyzdžiui, dėl sanatorijos „Belorus“ veiksmi, kai iš tikrųjų nukentėjo ten dirbantys žmonės, o ne Baltarusijos režimas. Ar taip pat neatsitiks su Lietuvos verslu, kuris dirba Baltarusijoje, vysto savo verslą, prekybos santykius, kitus santykius? Ar neatsitiks kaip su „Belorus“ sanatorija, pakenksime savo verslui?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų gal ir gera proga atsakyti, nes jūs akivaizdžiai atstovaujate tiems žmonėms, kurie yra stipriai panirę į rusiškos dezinformacijos srautą. Tokių žmonių tikrai yra Lietuvoje. Yra žmonių, kurie yra klaidinami, kurie Europos Sąjungos partnerę Austriją vadina vos ne taip, kaip jūs pasakėte: ar tai yra kriminalinė valstybė.

Atvejai yra visiškai skirtingi. Tiesą sakant, jūs pacitavote Kremliaus atstovės spaudai M. Simonian žodžius, nes ji pirmoji paskleidė šią žinią. Aš neabejoju, kad tą žinią, kaip ir jūs, perskaitė

daug žmonių. Bet aš labai norėčiau, kad jūs domėtumėtės ir kritiškai vertintumėte informaciją, kuri eina iš Kremliaus. Ji dažnu atveju yra netiesa, ji dažnu atveju yra skirta dezinformuoti jus, suvelti jūsų mintis ir ypač pasinaudojant jumis dezinformuoti Lietuvos žmones. Labai kviesčiau to nedaryti, nes kainuoja labai daug pastangų vėliau grąžinti atgal, paaiškinant kiekvienam žmogui, kurį jūs apgavote ar kuriam jūs pasakėte netiesą.

Austrijos lėktuvo atveju sprendimą priėmė pilotai. Šiuo atveju – negavę jokios klaidinančios informacijos. Paskaitykite, dabar ta informacija visa yra išaiškinta, tikrai labai kantriai ir kruopščiai, nepaisant to, kad ji yra paskleista kaip netiesa. Ir aš tikrai nenorėčiau, kad Austrija ir jos priimami sprendimai, ir vakarietiški lėktuvai, ir kaip buvo priimami sprendimai 2013 metais, būtų lyginami su tuo, kas yra dabar valstybėje, kurioje yra vykdomi terorizmo aktai realiai prieš europiečius, prieš mūsų piliečius.

Gerbiamas Ažuolai, tikrai žinokite, aš labai prašau jūsų atsakomybės, kalbant netiesą, kurią skleidžia Kremliaus atstovai. Ir tai, ką jūs dabar darote, manau, tiesą sakant, aš nežinau, ar jūs darote sąmoningai, bet turbūt jūs atsakysite pats sau.

Dėl Baltarusijos sanatorijos klausimas buvo daugybę kartų atsakytas. Sankcijos įvestos, nes yra tiesioginė sąsaja su režimu. Tai įrodė teismas. Šiandien yra galutinis paaiškinimas jau ir banko, kuris ir įvedė šias sankcijas. Jeigu jūs neskaitote lietuviškos spaudos, nežiūrite, neturite savo tinklėlyje socialinių tinklų informacijos, kuri ateina iš oficialių arba patikrintų šaltinių, aš tikrai esu pasiruošęs jus supažindinti ir labai prašyčiau susipažinus neskleisti netiesos. Būčiau labai dėkingas. Aš manau, kad daug Lietuvos žmonių būtų taip pat jums dėkingi.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, noriu priminti: klausti – minutė, atsakyti pasistenkite per porą minučių, nes yra norinčių paklausti. Klausia Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos atstovas A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, aš norėčiau priminti, kad kai mes kalbame apie Austrijos įvykius, tai ten buvo Interpolo reikalavimas sulaikyti žmogų, kuris buvo tame laive. Šiuo atveju „Hamas“ davė nurodymus, kiek aš girdėjau kažkokioje spaudoje, tai gal nesiginčykime. Mano būtent klausimas būtų, kad Lietuva ėmėsi pirma tam tikrų sankcijų, sveikinu, kaip ilgai mes laikysime tas sankcijas, jeigu Europos aviacijos tarnybos ir kitos šalys nepalaukų, kaip mes čia dėliojame visą šitą akciją? Labai ačiū.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Jeigu galima, truputį dėl pirmos dalies. Žiūrėkite, „Hamas“, aš nenoriu percituoti kitos teroristinės organizacijos pranešimų spaudai, paneigę, kad jie ką nors bendro su tuo turi. Akivaizdu, kad tai buvo Baltarusijos specialiųjų tarnybų operacija, ko gero, gal susijusi ir su Rusija. Mano žiniomis, ką aš žinau apie Austriją, tai buvo pilotų sprendimas, jie priėmė tą sprendimą. Galėsiu jus supažindinti su informacija, kurią aš turiu.

Jūsų klausimas, o kiek Lietuva. Iš tikrųjų aš labai tikiuosi, kad tai bus europinis sprendimas. Kol kas informacija, kurią aš turiu, kalba būtent apie europinį sprendimą. Aš manau, kad Lietuva žengė pirmą žingsnį, parodė pavyzdį. Dabar jau turiu tokių žinių, kad kitos Europos valstybės prisijungia prie mūsų ir tai bus europinis sprendimas, todėl ir pabaiga bus nuspręsta Europos.

PIRMININKAS. Ačiū. Z. Balčytis buvo užsirašęs nuo Regionų frakcijos. Prašau.

Z. BALČYTIS (LRF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, kažkur buvo perėjusi diskusija, koks turėtų būti požiūris, nes tai vis dėlto yra susiję su aviacija, yra tarptautinė aviacija, yra Tarptautinė oro transporto asociacija, taip pat yra Jungtinių Tautų ir taip pat yra Europos aviacijos saugumo organizacijos, kurios reguliuoja visą pasaulinę skrydžių sistemą. Koks jų požiūris, ar teko domėtis, nes tai yra pagrindų pagrindas?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Žinau. Jūs esate visiškai teisi ir yra įrašyti du punktai į vakar patvirtintą valstybės poziciją. Pirmasis, mes kviečiame ICAO atlikti tyrimą, labai aiškų incidento tyrimą. Kol kas iš ten signalai ateina labai pozityvūs, kad yra pritarimas tokiam tyrimui. Manau, tai yra vienas iš svarbiausių galimų incidento tarptautinių tyrimų. Noriu pabrėžti, kad Lietuva atlieka savo tyrimą, prokuratūra yra pradėjusi tyrimą, Lenkija taip pat yra pradėjusi tyrimą. Šiandien kalbėjau su Lenkijos užsienio reikalų ministru, yra svarstymų galbūt sujungti kaip nors arba daryti kartu, tai šitą dar vėliau pažiūrėsime. Bet kalbant apie tikrą tarptautinį tyrimą, jis galėtų būti ICAO.

Dabar dėl Europos oro erdvės reguliavimo. Mes kreipėmės, siūlome kitoms Europos valstybėms kreiptis į šią agentūrą ir įvertinti, ar Baltarusijos oro erdvės navigatoriai, ta institucija, kuri naviguoja oro lėktuvus ir erdvę, ar ji yra patikima, nes signalas atėjo būtent iš jos, ji buvo panaudota kaip politinis instrumentas, institucija, kuri turi būti visiškai politiškai nepriklausoma, kurios žodis dažnu atveju yra įsakymas ore skrendantiems orlaiviams. Čia ji buvo panaudota kaip politinis instrumentas ir su jos pagalba pagrobta lėktuvas. Čia, manau, irgi yra vienas iš veiksmų, kuriuos galėtume atlikti, bet kol kas atsakymo, ar yra tokių svarstymų ir kur jie yra toliau nuėję, dar neturiu.

PIRMININKAS. Klausia A. Navickas. Atsisakote? Toliau klausia A. Nekrošius. Prašau, Arvydai.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, aš norėčiau paklausti dviejų dalykų. Kadangi teko stebėti visą šitą situaciją, kuri tikrai buvo nerimastinga, ir džiaugiamės, kad Lietuvos piliečiai sėkmingai grįžo, mano tokie du klausimėliai.

Vienas klausimėlis yra dėl to, ar tokie žmonės, kuriems yra suteikiama galimybė gyventi Lietuvoje ar apskritai Europos Sąjungoje, kaip nors būna instruotjami dėl galimų grėsmių, kad gali nutikti tokios situacijos, kad jie gali papulti į režimo rankas ir su jais bus susidorota? Tai vienas klausimas.

Ir antras klausimas dėl tų žmonių, kurie buvo išlaipinti Baltarusijoje. Jeigu iš viešosios erdvės galima susidaryti įspūdį, kad tai buvo galimai Rusijos kažkokie tarnybų darbuotojai, kurie galimai prisidėjo prie šios visos operacijos. Mano klausimas būtų toks: ar tai nėra naudinga Rusijai, kad Baltarusija būtų kuo labiau izoliuojama ir kad ji tiesiogiai priklausytų nuo Rusijos įtakos? Kaip jūs matytumėte, kaip reiktų iš tos situacijos išeiti? Ačiū.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū už puikius klausimus. Atsakysiu į pirmą klausimą. Instruktazai vyksta ir, aišku, orientuojamasi turbūt daugiau į lyderius, kurie yra potencialiai labai matomi visuomenėje, kurie yra iš esmės politikai, nes jie yra viešos asmenybės. Jie yra informuojami, kad nepaisant to, kad jie daugiausia keliauja NATO ir Europos Sąjungos erdvėje, vis dėlto nedraugiškų valstybių specialiosios tarnybos veikia ir čia ir jiems gali grėsti pavojus.

R. Pratasevičius neturėjo pabėgėlio statuso, jis nebuvo paprašęs prieglobsčio. Jis turėjo tikrai vizą dirbti Europos Sąjungos teritorijoje, konkrečiai Lietuvoje. Ir tai jis darė. Ar jis buvo pats instruotas, aš negaliu pasakyti, nes gal nebuvo identifiкуotas kaip vienas iš žmonių, kuris yra potencialiai matomas ir kaip baltarusių lyderis, kuriam grėstų pavojus. Dabar turėjome diskusiją ir su tarnybų atstovais. Svarstome galbūt išplėsti ratą žmonių, kuriuos instruotume, kuriems padėtume galbūt ir patiems padėti sau, kad tai nebūtų tiktai... Taip negali būti, valstybė neturi galimybių padėti visiems, bet kad jie irgi gebėtų padėti sau.

Dabar dėl žmonių, kurie yra išlaipinti. Išties ta informacija, kuri mus pasiekė, aš pripažinsiu, yra prieštaringa. Duomenys stipriai keitėsi ir dėl pilietybių tų žmonių, kurie buvo išlaipinti, ir dėl jų galimų sąsajų su žvalgyba, ne su žvalgyba. Kol kas tai, ką mes žinome, pirminė informacija, atrodo, yra nepasitvirtinusi dėl jų tautybių. Kas tai būtų kitu atveju, negaliu atskleisti. Tai vis dar yra ikiteisminio tyrimo medžiaga ir ją komentuos Generalinė prokuratūra, kai turės galimybių.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs kalbėdamas paminėjote, kad virš Baltarusijos teritorijos eina reisai ne tik į Atėnus, bet taip pat iš Pietų valstybių, Europos valstybių, ir į Helsinkį, Stokholmą ir kitas Skandinavijos valstybes. Vis tiktai vakar Vadovų Taryba nesiryžo priimti primygtinio arba imperatyvaus sprendimo, kad būtų nurodyta, kad per tą erdvę neskristų Europos Sąjungos valstybėse registruoti lėktuvai. Mūsų Vyriausybė lyg ir priėmė tokį siūlymą. Kaip jūs manote, ar čia šiuo atveju nesuveikė stambiųjų žmonių interesai, kas šiuo atveju suveikė, kad svarbiau pinigai, kuriuos gali uždirbti arba labiau prarasti, o ne žmonių saugumas ir gyvybė?

Antras dalykas. Šiandien režimo nelaisvėje laikoma virš 400, galima sakyti, įkaitų, tai yra žmonių, kurie sulaukyti po protesto akcijų ir, kaip apžvalgininkai juos mini, kad jie yra kaip kažkokia valiuta, kurią paskui diktatorius gali iškeisti.

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ką Europos Sąjunga, jūs siūlytumėte, galėtų nuveikti šitų žmonių labui, kad jie nebūtų kalinami be teismo ir nuteisti neteisėtai?

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Juliau. Tiesą sakant, nustebino pirmasis klausimas, nes, mano žiniomis, yra tokia rekomendacija. Aš gal tada dar turėčiau pasitikslinti, kaip tiksliai jinai yra suformuluota. Tai, su kuo aš susipažinęs, yra rekomendacija. Tiesą sakant, netgi ji vizualiai šiandien ir matyti, jeigu pažiūrėtumėte radarų tuose puslapiuose, Baltarusijos teritorija yra apskrendama. Ar tai jau yra įgyvendintas pasiūlymas, rekomendacija, ar tai yra tiesiog savarankiškas avialinijų pasirinkimas, man sunku pasakyti, bet akivaizdu, kad Baltarusija aviacijos žemėlapyje tampa tokia juodąja dėme, kuri yra tiesiog apeinama. Bet aš, leiskite, grįšiu prie jūsų. (*Balsai salėje*) Aš grįšiu dar prie jūsų patikslinti, koks yra rekomendacijos tikslas.

Antrasis jūsų klausimas yra nepaprastai tikslus. Tiesą sakant, dažnai tai būdavo politinis sprendimas ir Europos Sąjungos, ir Vakarų valstybių. Kitaip tariant, paleisk šį opozicijos narį iš kalėjimo, mes panaikinsime tau sankcijas. Tuo naudojosi režimas: paleisdavo vieną, dešimt, grupę žmonių, sulaukdavo sankcijų panaikinimo ir netrukus tuoj pat vėl tuos pačius žmones paimdavo ir pasodindavo į kalėjimą. Tai iš esmės yra tokia diktatorinė prekyba žmonėmis. Todėl, aš manau, dabar mes turime kalbėti apie tai, kad jie visi privalo būti paleisti, neišskiriant, tai ir ponas R. Pratasevičius, tai ponas S. Sapega, dabar, atrodo, jau ji yra Rusijos teritorijoje. Bet lygiai taip pat likusieji, kurie šiandien yra kalinami ir įkalinti, bet be realaus teismo, be realaus teisingumo. Mes turėtume reikalauti, kad juos paleistų, ir tai sieti taip pat ir su papildomomis sankcijomis, kurias mes įvedame.

PIRMININKAS. Ačiū. Paskutinis klausia G. Surplys.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, Jonai. Dar kartą su gimtadieniu. Gerbiamas ministre, iš tikrųjų situacija neeilinė, aš labai tikiuosi, kad tarptautinė bendruomenė ir organizacijos, kurios atsakingos už tyrimą, atliks tyrimą, bet jūsų norėčiau paklausti: jūsų prognozė, kiek tas tyrimas užtruks? Kiek jis gali užtrukti? Vienas dalykas.

Kitas klausimas yra su tuo susijęs. Jeigu būtų pripažinta, kad iš tikrųjų įvykdytas teroristinis aktas valstybės, kuri neturi tarptautinės bendruomenės pripažįstamo legitimaus lyderio, gal iš tikrųjų verta pasvarstyti kreiptis į Europos Sąjungą, kad Baltarusijos režimas ar paskiri jo daliniai būtų įtraukti į teroristinių organizacijų sąrašą? Toks sąrašas yra, yra asmenų, yra organizacijų ir padalinių, ten yra valstybių, ministerijų padalinių tame sąrašė, ir, aišku, Jungtinių Valstijų sąrašas valstybių, kurios remia terorizmą.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Aš manau, kad politiniai sprendimai, kurie bus galutinai priimti šiandien, susiję su Baltarusija, o gal netgi jau yra priimami šiuo metu, kai mes kalbame, ko gero, vieną etapą uždarys. Šis sekmadienio etapas bus įvertintas ir baismė bus aiškiai paskelbta. Manau, kad yra labai svarbus momentas, kad mes ir jūs kalbame apie teisinius tyrimus tiek Lietuvos, tiek Lenkijos generalinės prokuratūros. Aš noriu tikėti, kad ir prokuratūros kitų valstybių, kurių piliečiai buvo lėktuve, taip pat pradės tyrimus. Aš negaliu pasakyti, kiek užtruks jų tyrimų išvados. Aš įsivaizduočiau, kad tai yra sudėtingi tyrimai, tarptautiniai tyrimai, apimantys daug institucijų, bet jų rezultatas galėtų paskatinti priimti naujus ir politinius sprendimus, jeigu mes žinotume, kokia buvo nurodymo seka, kas davė nurodymą.

A. Lukašenka pats spaudai aiškiai pasakė, kad jis didžiuojasi, kad jis pakėlė karinį naikintuvą, kuris turėjo neva palydėti keleivinį lėktuvą, tik vėliau pakeitė trajektoriją, taip sako išmanantys žmonės, kad galėjo išsigąsti ir mūsų oro policijos, nenorėjo įsivelti į realų karinį konfliktą, todėl atsitraukė. Jeigu tokie dalykai paaiškėtų tyrimo metu, galbūt iš tikrųjų mes pradėtume kalbėti apie dar griežtesnį žodyną, prie kurio prisijungtų tikrai platus būrys valstybių, Vakarų valstybių.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus.

14.33 val.

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-377(2) (svarstymas)

Tęsiame posėdį. Darbotvarkės 2-2 klausimas – įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-377(2).

Pranešėjai – A. Ažubalis ir Ž. Pavilionis. Prašom pristatyti komiteto poziciją. Pone Žygimantai! (*Balsai salėje*) Pone Žygimantai! (*Balsai salėje: „Žygi!“*) Prašom pristatyti įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projektą. Komiteto išvadą. Informuoju, kad diskutuoti užsirašiusių nėra. Prašom, pirmininke.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai atsiprašau, sunkios dienos. Komitetas, susirinkęs gegužės 12 dieną, pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui Nr. XIVP-377(2) ir Užsienio reikalų komiteto išvadai ir pasiūlė Lietuvos Respublikos Seimui kartu su įstatymo projektu Nr. XIVP-377(2) priimti atitinkamą Lietuvos Respublikos Seimo protokolinį nutarimą. Jeigu galima, aš jį labai greitai perskaitysiu. „Lietuvos Respublikos Seimas pažymi, kad nuspėjamas, stabilus ir aiškus verslo aplinkos reguliavimas yra itin svarbus siekiant skatinti, palengvinti ir apsaugoti tarpvalstybines investicijas į Europos Sąjungos vidaus rinką. Reiškia susirūpinimą dėl to, kad dvišalių investicijų apsaugos sutarčių, sudarytų tarp Europos Sąjungos valstybių narių, nutraukimas, panaikinant galimybę investuotojams savo pažeistas teises ginti tarptautiniame arbitraže, gali turėti neigiamą poveikį investuotojų teisių apsaugai ir investiciniam klimatui Europos Sąjungoje. Pareiškia, kad būtina stiprinti investicijų apsaugą Europos Sąjungoje, gerinti Europos Sąjungos investuotojų teisių įgyvendinimą ir užtikrinti veiksmingas teisių gynimo priemones pagal Europos Sąjungos teisinę sistemą, tobulinti esamus arba sukurti naujų priemonių ir mechanizmų, įskaitant veiksmingą investicinių ginčų sprendimo mechanizmą.“ Pasirašo Seimo Pirmininkas.

Ir paskutinis punktas. „Atkreipti Lietuvos Respublikos Vyriausybės dėmesį į 2021 m. gegužės 11 d. asociacijos „Investors’ Forum“ rašte išdėstytus siūlymus dėl Lietuvos Respublikos teisės aktų pakeitimo.“

PIRMININKAS. Dar komiteto išvadą priminkite.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui Nr. XIVP-377(2) ir Užsienio reikalų komiteto išvadai, kartu siūlant atitinkamą Lietuvos Respublikos Seimo protokolinį nutarimą. Jį ką tik pagarsinau.

PIRMININKAS. Bendru sutarimu?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Ačiū. Už ir prieš pasisakančių nėra. Balsavimas dėl šio klausimo bus 15 val. 50 min. Keliaujame toliau.

14.36 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-398(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-398(2). M. Matijošaitis. Prašau pristatyti komiteto nuomonę. Diskutuoti taip pat nėra užsirašiusių. Prašau, kolega.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, įstatymo projektą svarstė šių metų gegužės 14 dieną ir bendru sutarimu priėmė šį sprendimą: pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir Užsienio reikalų komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Gal galite luktelti, tuoj bus ir kitas klausimas. Pasisakančių už ir prieš nėra. Balsavimas – numatytu laiku.

14.37 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-399(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Karalystės Vyriausybės

bės susitarimo dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-399(2). Prašom. Kolega M. Matijošaitis.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Lygiai taip pat. Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, įstatymo projektą svarstė tą pačią dieną, šių metų gegužės 14 dieną, ir bendru sutarimu priėmė šį sprendimą: pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir Užsienio reikalų komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Ačiū. Už ir prieš pasisakančių nėra.

14.38 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-437(2), Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-438(2), Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-439(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-5.1, 2-5.2, 2-5.3 klausimai. Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-437(2). Pranešėjas – L. Savickas, Ekonomikos komitetas. Prašau. Komiteto nuomonė.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Sveiki. Komitetas apsvarstė ir...

PIRMININKAS. Ir lydimuosius – 2-5.2, 2-5.3 klausimus turbūt pristatysite.

L. SAVICKAS (LVŽSF). ...priimtas sprendimas – bendru sutarimu pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Taip pat V. Mitalas Biudžeto ir finansų komiteto... Jūs pristatėte visus tris, taip?

L. SAVICKAS (LVŽSF). Taip, visi trys tokie pat.

PIRMININKAS. Ačiū. V. Mitalas. Komiteto nuomonė. Nėra. Gal kas iš... M. Lingė, tuomet SRDK nuomonė. Prašau. Gal atsiras kolega.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkui, pirmininke. Komitetas gegužės 12 dieną apsvarstė tiek Investicijų įstatymo projektą, tiek lydimąjį Užimtumo įstatymo projektą, abiem pritarė bendru sutarimu ir pasiūlė pagrindiniam Ekonomikos komitetui patobulinti, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Tuomet gal M. Matijošaitis nori pristatyti Užsienio reikalų komiteto išvadą, nes kolegos A. Ažubalio salėje nematau. Čia turėsime, paduosime. Kolega Mariau, Užsienio reikalų komiteto čia yra išvada. Jūs tik iš tribūnos pagarsinkite. Ir kas yra Biudžeto ir finansų komiteto atstovai, gal prisipažinkite, čia galėtumėte... Gerai, minutėlę.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Užsienio reikalų komitetas svarstė minėtą klausimą gegužės 12 dieną. Pritarta bendru sutarimu. Dėl projekto Nr. XIVP-438 svarstymas taip pat buvo gegužės 12 dieną ir pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Biudžeto ir finansų komitetas, gal L. Jonaitis. Irgi nėra. Na, visas Biudžeto ir finansų komitetas kažkur... Tai gal aš perskaitysiu. Biudžeto ir finansų komitetas gegužės 19 dieną svarstė minėtus įstatymų projektus ir balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu. Yra užsirašiusių diskutuoti. Dar darbotvarkės 2-5.2 klausimui taip pat pritarta bendru sutarimu ir dėl 2-5.3 komiteto nuomonė – pritarti bendru sutarimu. Ačiū. G. Paluckas užsirašė diskutuoti. Taip pat nėra salėje. Už, prieš?

Kolega Lukai, dar yra komiteto pasiūlymų, aš taip suprantu, dėl Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projekto.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Į Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymą bendru sutarimu yra atsižvelgta iš dalies, iš esmės pritariant Užsienio reikalų komiteto pasiūlymui.

PIRMININKAS. Pristatykite.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Tuoju, sekundėlę, tik atsiversiu. Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymas buvo dėl dirbančiųjų, evakuojamos įmonės dirbančiųjų atlyginimo skaičiavimo ne įmonės lygiu, o individualiu darbuotojų lygiu. Mūsų pasiūlymas buvo likti prie vertinimo įmonės lygiu, ne individualiu lygiu ir pritarti iš dalies patikslinant formuluotę pagal Užsienio reikalų komitetą.

PIRMININKAS. Galime pritarti, kad komitetas pritaria iš dalies? Kitų nuomonių nėra, pritaria. Ačiū, daugiau pasiūlymų nėra. Balsavimas bus numatytu laiku. Motyvus už, prieš šakančių nėra. Balsavimas bus 15 val. 50 min.

14.44 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 1, 2, 3, 3¹, 3², 4, 7, 11¹, 12¹, 18², 22, 30, 32, 33, 34, 34¹, 34⁴, 34⁷, 34⁸, 34¹⁵, 34¹⁸, 34²³, 34²⁵, 34²⁶, 34²⁸, 34³¹ straipsnių, šeštojo skirsnio, 5 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 32¹ straipsniu ir antruoju² skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-171(2)ES, Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4², 7, 10, 11² straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-172(2)ES (svarstymas)

Svarstomas kitas darbotvarkės 2-6 blokas – 2-6.1, 2-6.2 klausimai – Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 1, 2, 3, 3¹, 3², 4, 7, 11¹, 12¹, 18², 22, 30, 32, 33, 34, 34¹, 34⁴, 34⁷, 34⁸, 34¹⁵, 34¹⁸, 34²³, 34²⁵, 34²⁶, 34²⁸, 34³¹ straipsnių, šeštojo skirsnio, 5 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 32¹ straipsniu ir antruoju² skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-171(2)ES. A. Gedvilienė. Čia yra Aplinkos apsaugos komitetas, prašau pristatyti komiteto išvadą.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Aplinkos apsaugos komitetas balandžio 21 dieną svarstė Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Priimtas sprendimas Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 kelių straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-172(2) ir komiteto išvadoms pritarti. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Turbūt dėl atliekų taip pat?

PIRMININKAS. Taip.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aplinkos apsaugos komitetas balandžio 14 dieną svarstė Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 nemažai straipsnių, šeštojo skirsnio, 5 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 32¹ straipsniu ir antruoju² skirsniu įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – pritarti šiam projektui. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Tada A. Vyšniauskas pristato Kaimo reikalų komiteto... Arba K. Mažeika. Kuris čia? Įrašytas A. Vyšniauskas. Prašau, kolega.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Tuoju, sekundę. Komitetas pritarė visiems Teisės departamento pasiūlymams. Pritarė taip: 4 – už, 4 susilaikė ir galutinis balsavimas buvo nulemtas pirmininko balso. Kas dėl Atliekų tvarkymo įstatymo. O dėl lydimosio dėl pakuočių ir atliekų taip pat pritarė...

PIRMININKAS. Čia tik dėl pakuočių.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ai, čia dėl pakuočių eina, ar ne? Gerai. Pritarė Teisės departamento išvadai, nepritarė VŠĮ „Gamtos ateitis“ pasiūlymui ir toliau iš esmės visiems kitiems Seimo narių pasiūlymams taip pat pritarė. Galutinė išvada vėlgi priimta: 4 – už, 4 susilaikė. Lėmė komiteto pirmininko balsas. Manau, galite laikyti, kad abu.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl pasiūlymo mes dar balsuosime po bendrosios diskusijos. Ačiū, kolega.

Bendroji diskusija. Užsirašę yra šeši kolegos. Pirmas – E. Pupinis. Prašau, kolega.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš pirmo žvilgsnio atrodo toks ne visai pavojingas įstatymų paketas. Kaip ir visame pasaulyje, taip ir mes turbūt einame civilizacijos keliu, tai yra renkame pakuotes. Iš tikrųjų sistema veikia.

Aišku, kaip ir visą laiką turbūt, į savivaldybių reikalus pradeda kėsintis tie, kurie nori užsidirbti. Iš tikrųjų tai yra, ko gero, natūralu ir galbūt kai kada skatinama. Tik gaila, kad kėsিনamasi į tuos dalykus, kurie iš esmės yra išlaikomi žmonių. Žmonės moka tuos pinigėlius ir nori gauti tam tikrą pigiausią aptarnavimo mokestį.

Iš tiesų, manau, jau ne vieną kartą pasimokėme, kai savivaldybės norėta gelbėti atsisakant vidaus sandorių. Tarkim, išgyvenome kažką ir supratome, kad ir šilumos ūkyje gali savivaldybės gana neblogai tvarkytis. Iš tikrųjų paeksperimentavome. Kai kas nudegė pirštus, kai kas per tą laiką investavęs, pačios savivaldybės į šilumos ūkius, parodė, kad ir savivalda gali tvarkytis.

Po to buvo kalbų, kad galbūt geriau dirbtų privatus sektorius, tvarkydamas vandenį, parduodamas. Po to vėlgi metėsi į transportą, kai kuriuos autobusus.

Tik kai kada išeina taip, kad visada norima paimti tai, kas normaliai veikia, kas iš tikrųjų neša pelną, bet kai kada po to, po kiek laiko, pradedama atsisakyti to, kas galbūt sukuria tam tikrų problemų ir ne taip pelninga. Aišku, tada, tuo metu, kai tai nenaudinga, sako: arba jūs, savivaldybės, mokėkite papildomai, arba iš tikrųjų mes atsisakysime šitų paslaugų, nes tai pagal visokias direktyvas turi būti apmokėta ir panašiai.

Tai vėlgi dabar atsiranda dar vienas siūlymas dėl atliekų tvarkytojų, kurie teiks komunalines paslaugas sraute susidarančių pakuočių, atliekų rūšiavimo, surinkimo ir vežimo paslaugų. Čia kitas įstatymas, lydimasis yra, bet vėlgi tas pats. Norima turbūt pasiimti kas nesunku ir kas lengva iš savivaldybių, o savivaldybei palikti problemą. Pavyzdžiui, įsivaizduokite, atliekų surinkimo konteineriai stovi vienoje vietoje, tai, savaime suprantama, atlėkus mašinike labai nesunku pasiimti tas atliekas, tas pakuotes, vėl pristatyti į tam tikrą vietą, o tas vietas, kur yra tam tikra betvarė, palikti komunalininkams, jie sutvarkys už tuos pačius visų mūsų, savivaldybės žmonių, išlaidoms komunalinius ūkius.

Tai turbūt suprantama ir ekonomiškai suprantama, kad vis dėlto norint laikyti savo ūkius, savivaldybės juos turi laikyti gana stiprius, o jie stiprūs būna tuomet, kai turi darbų, kai turi tam tikrą apyvartą. Jeigu dalį iš jų atėmė, tai iš tikrųjų visi kaštai pradeda kilti. Tai vėl aš nematau jokio tikslo, kad į šitą sektorių būtų įsileidžiama per daug privatinių, nes ne kartą mes pasimokėme, jeigu turi konkurenciją, jeigu turi su kuo konkuruoti, su privačiu tų atliekų surinkėju, viskas gerai, bet ateina laikas, kai tavo ūkis sužlunga, kai tu atsisakai tam tikrų automobilių ir taip toliau, tada ateina ir pasako tau, dabar tu mokėsi tiek, kiek mes pasakysime. Šiuo atveju aš manyčiau, kad vis dėlto neturėtume atsisakyti ir šioje srityje atliekų, tų rūšiuotų, surinkimo ir vežimo savivaldybių įmonių. Viskas puikiai veikia. Aišku, gaila, kad jau 70 % Lietuvos yra paimta poros verslo įmonių, jos kėsina į kitas įmones, ir jos grubiai kėsina ir sako, konkurencija. Kokia čia gali būti konkurencija? Aš jau šiandien minėjau pavyzdį savo kolegoms, kai pastatome du sportininkus į sumo varžybas, vienas atpenėtas sumo imtynininkas, kitas sportininkas bėgikas. Iš tikrųjų rezultatas aiškus. Čia tas pats aiškus rezultatas. Jau matėme ne vieną pavyzdį, kai tos dvi įmonės, neva konkuruodamos tarp savęs, vieno savininko, ateina į savivaldybę ir taip nudempinguoja kainas, kad, aišku, savivaldybės įmonė neatsilaiko. Savaime suprantama, šiuo atveju kitas žingsnis – neveiks tos savivaldybės įmonės arba iš tikrųjų neatsisakys savo vežimo pajėgumų, tada ateis ir pasakys, dabar mokėsite tokią kainą. Šiuo atveju manyčiau, kad iš tikrųjų yra pateikti kai kurie siūlymai dėl atsisakymo vidaus sandorių, siūlau jiems nepritarti, siūlau palaikyti savivaldybes, kurios dar laikosi, kurios nori išlaikyti savo ūkį, ir palaikyti tokį konkurencinį klimatą bent dėl kainų visoje Lietuvoje.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs labai tikslus. Pataikėte per 5 minutes. I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau į tribūną.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Aš irgi kalbėsiu labiau apie Pakuočių įstatymo projektą, nes dabartiniame pasiūlyme tikrai, mano manymu, neapibrėžta, kad rūšiuojamų atliekų konteinerių, kitos infrastruktūros priežiūra ir plėtra, klientų aptarnavimo ir vežėjų paslaugų kokybės, priežiūros užtikrinimas ir finansavimas priklausys gamintojų ir importuotojų organizacijoms. Palikus šią atsakomybę neapibrėžtą arba menkai apibrėžtą, visos išlaidos ir toliau grius ant savivaldybių pečių, o, kitaip tariant, ant tos savivaldybės gyventojų pečių. Savivaldybės nedisponuoja jokiais lėšomis, skirtomis rūšiuojamoms atliekoms tvarkyti, todėl neabejotinai prispaustos į kampą didins mokestį už mišrių komunalinių atliekų tvarkymą gyventojams.

Mes turime labai gerą pavyzdį Vilniaus mieste, tiksliau, labai gerą blogąjį pavyzdį Vilniaus mieste, kai gamintojai ir importuotojai ir jų organizacijos piktnaudžiaudamos savo padėtimi, savivale papildomai miestui kainavo 750 tūkst. eurų. Ir čia ne tik Vilniaus problema. Didžioji dalis savivaldybių niekaip nesugeba sutarti su verslu, jog dirbtų taip, kad nesimėtytų aplink gyventojų namus pakuotės arba vadinamosios pakuočių atliekos.

Peršasi išvada, kad Aplinkos ministerija nepakankamai gina paprastų mokesčių mokėtojų interesus, palikdama plačias galimybes interpretuoti, iš dalies gina verslo interesus. Nedaug kas žino, kad išigydami prekes gyventojai jau sumoka užstatą už vienkartinę pakuotę, kuri kartu su gaminiu atkeliauja į klientų rankas. Tokių prekių gamintojai ar importuotojai už šias lėšas yra įstatymu įpareigoti pakuočių atliekas surinkti iš gyventojų ir jas perdirbti ar kitaip sutvarkyti. Tačiau gamintojų ir importuotojų organizacijoms netinkamai tvarkant pakuotes dalį jų neužtikrinamų funkcijų, kaip ir minėta, konteinerių priežiūra, klientų aptarnavimas ir taip toliau, padengia savivaldybės iš rinkliavos už mišrias atliekas. Taigi išeina, kad už pakuočių atliekų surinkimą, išvežimą gyventojai sumoka du kartus – pirkdami prekę mokėdami užstatą ir po to dar kartą už mišrias sumokėdami rinkliavą.

Pagal dabar teikiamą Pakuočių ir pakuočių atliekų įstatymo projektą savivaldybėms tektų prievolė pačioms parinkti pakuočių atliekų tvarkytojus pagal aplinkos ministro nustatytus būtinuosius reikalavimus, o gamintojų ir importuotojų organizacijos turėtų finansuoti šių paslaugų teikimą, nepriklausomai nuo to, ar pritaria nustatytoms sąlygoms. Bet tie reikalavimai būtų nustatyti jau po įstatymo pakeitimo priėmimo. Ar įstatymas veiktų, priklausytų nuo aplinkos ministro įsakymo ar nustatytos tvarkos, principingumo ir reikalavimų kokybės.

Įvertinus ministerijos tam tikrą palankumą verslui, bent jau pagal dabartinę redakciją, gyventojams palankių pokyčių nereikėtų tikėtis ir rinkliava už mišrias atliekas galimai ir toliau kiltų. Mano manymu, pataisos buvo priimtos, turiu omenyje Aplinkos apsaugos komitete, neįsigilinus, nes jos tikrai įvilktos į pakankamai gražų rūbą, kuris sudaro mirazą, jog savivaldybės turės kažkokių galių, bet realiai jų visiškai neturės.

Dar daugiau galėčiau pasakyti, kad tos pataisos tikriausiai buvo priimtos su dideliu pasitikėjimo avansu pačiam aplinkos apsaugos ministrui, nes iš tikrųjų pradėjus dirbti naujai Vyriausybei visi tikisi pokyčių, ir tie pasiūlymai, atėję iš ministerijos, tarsi sukūrė tokį įvaizdį, kad savivaldybės kažką daugiau galės. Bet, kolegos, atidžiai paskaitykite turinį, paskaitykite eilutes ir pamatysite, kad tai yra tik mirazas. Todėl siūlau nepalaikyti tų pataisų, grįžti į komitetą, sutvarkyti įstatymą taip, kad būtinieji reikalavimai būtų gyventojų pusėje, o kainos už šiukšlių išvežimą dar daugiau nekiltų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Toliau kalba A. Gedvilas. Ruošiasi L. Girskienė.

A. GEDVILAS (DPF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu priminti, kaip gimė šitas įstatymo projektas. Turbūt metus ir daugiau savivaldybės, konkrečiai Vilniaus savivaldybė, niekaip nesusitarė su pakuotininkais. Tai buvo bevaisės, daug valandų atėmusios derybos, todėl gimė šis įstatymo projektas, kurio bendraautoris esu ir aš.

Labai džiaugiasi komiteto pirmininkės principingumu, tačiau išėjo taip, kaip išėjo. Po Aplinkos ministerijos padarytų pataisų įstatymas realiai neatspindi tų lūkesčių, kuriuos mes turėjome. Taigi, deja, įstatymo projekto nuostatos palieka galimybę ir toliau savivaldybėms nesitarti su gamintojais ir importuotojais tarpusavyje dėl pakuočių atliekų infrastruktūros priežiūros, atnaujinimo ir plėtros bei šių priemonių finansavimo, taip pat nesitarti dėl administravimo, susijusio su pakuočių atliekų turėtojų aptarnavimu, ir šios paslaugos finansavimo, administravimo vykdymui reikalingų priemonių finansavimo dėl to, kad šios priemonės nėra įtrauktos į aplinkos ministro tvirtinamų būtinųjų reikalavimų apimtį. Todėl būtina praplėsti būtinųjų reikalavimų apimtį minėtais aspektais.

Įstatymo projekte įtvirtinta pakuočių atliekų tvarkymo, organizavimo ir finansavimo sutarties sąvoka apima tik pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje ir vežimo paslaugos teikimą bei paslaugos finansavimą. Tuo tarpu pakuočių atliekų surinkimo infrastruktūra, surinkimo ir vežimo paslaugos organizavimo administravimas bei joms numatytų priemonių finansavimas įstatymo projekte neaptarti, tačiau yra svarbūs dėl savo esmės ir būtini pakuočių atliekų tvarkymo ir jų organizavimo paslaugos vykdymui. Būtent dėl to, kad šiuo metu esanti įstatyminė bazė nesudaro aiškumo dėl minėtų aspektų, turiu omeny infrastruktūros ir administravimo, iki šiol finansavimas nėra užtikrintas iš gamintojų ir importuotojų pusės, o visa našta perkeliama gyventojams ir savivaldai.

Apibendrinant įstatyminis reglamentavimas turi būti aiškus ir nepalikti galimybių interpretuoti tuos pačius faktus skirtingai: organizacijoms, suinteresuotoms kuo pigiau tvarkyti atliekas turint tikslą įvykdyti joms iškeltas užduotis, nepalikti galimybės ne visa apimtimi finansuoti pakuočių, atliekų tvarkymo organizavimą, o savivaldą, atsakingą už kokybišką komunaliniame srautė susidarančių atliekų tvarkymo organizavimą, užtikrinti, kad ši neprisiimtų atsakomybės už privatų sektorių ir už gamintojų ir importuotojų įstatyminių pareigų neįgyvendinimą. Ji toliau nebus tiek gyventojų, tiek vykdomosios valdžios atpirkimo ožiu. Siūlau šį įstatymo projektą dar tobulinti ir balsuojant nepalaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Pasisakyti kviečiama L. Girsienė. Ruošiasi S. Gentvilas.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena, gerbiami kolegos. Prieš tai kalbėjė mano kolegos jau pasakė daugelį minčių, kurias aš taip pat norėjau įvardinti, bet trumpai ir aš dar pasisakysiu šia tema.

Atliekų tvarkymo sektorius jau nuo senų laikų yra apipintas įvairiomis istorijomis. Visi puikiai žinome, kokie pinigai sukasi šiame sektoriuje. Atliekas tvarkančios įmonės kasmet uždirba milijoninius pelnus, tačiau gyventojams iš to mažai naudos, nes uždirbti milijonai naudojami įmonių vadovų prezidentiniams atlyginimams, prabangiems automobiliams įsigyti ir panašiai. Atliekų surinkimo infrastruktūra miestuose ir miesteliuose dažnai yra apgailėtinos būklės, niekaip nesurandama būdų tinkamai surinkti ne tik komunalines atliekas, bet ir pakuotes bei kitas žaliavas, matome nuolat perkrautus konteinerius.

Iniciatyva keisti Atliekų tvarkymo įstatymą bei Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo nuostatas buvo sveikintina, tačiau perėjusi komitetų barjerą ir kai kurių Seimo narių padailinta taip, kad iš gero noro sureguliuoti pakuočių tvarkymą galimai liko tik interesų grupės atspindžiai. Po Seimo narių pasiūlymų įstatymo projektas pasikeitė daugiau nei 50 %, vyko net septyni derinimai Vyriausybėje, o tai nebeatspindi tikrosios įstatymo esmės, kam jis buvo skirtas.

Įtarimų kelia ir tai, kad įstatymo projekto koordinatore yra Lietuvos Respublikos aplinkos viceministrė R. Radavičienė, kuri dirbo Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacijos prezidente ir direktore, nuo 2018 metų kuravo aplinkosaugos, energetikos, infrastruktūros klausimus Lietuvos pramonininkų konfederacijoje, R. Radavičienė atstovavo pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizacijų interesams „Metrail“ galimo sukčiavimo tvarkant pakuotes istorijoje. Bylos nagrinėjimas dar nėra baigtas ir galima žala valstybei nėra atlyginta. Pateiktos įstatymo pataisos sudaro sąlygas pasikartoti panašioms istorijoms.

Vyriausybės noriu paklausti, kodėl siekiant užtikrinti viešąjį interesą nėra ieškoma sprendimo plėsti užstato sistemą ir taip sudaryti galimybes atliekų turėtojams grąžinti pakuotes jų tvarkytojams? Šiuo metu galiojantis reglamentavimas ir siūlomi pakeitimai nesprendžia pakuočių tvarkymo problemos ir sudaro sąlygas organizacijoms tvarkyti orą. Tam oro tvarkymui yra išleisti milijonai, o gyventojai už pakuočių tvarkymą yra priversti sumokėti dvigubai, kaip jau minėjo mano kolegė: vieną kartą pirkdami produktą su pakuote, o kitą kartą mokėdami rinkliavą už atliekų sutvarkymą.

Aplinkos apsaugos komitetas kreipėsi išvadų į Konkurencijos tarybą ir STT. Konkurencijos taryba, atlikusi teisės aktų vertinimą, konstatavo, kad kai kurios projekto nuostatos sudaro palankias sąlygas pažeisti skaidrumo reikalavimus ir riboti konkurenciją pakuočių atliekų surinkimo, vežimo, apdorojimo rinkoje. Institucijai kilo klausimų dėl pakuočių atliekų tvarkytojo parinkimo organizavimo. Išvadoje minima, kad jeigu savivaldybės netaikys konkurencingos procedūros ir paslaugų teikimą paves vadovaudamosi vidaus sandorio išimtimi, iš esmės bus neįmanoma užtikrinti, kad teikiant atitinkamas paslaugas ūkio subjektai būtų skatinami veikti efektyviai, o išlaidos būtų nustatomos skaidriai. Konkurencijos taryba rekomendavo pakuočių ir atliekų tvarkymą reglamentuoti taip, kad turėtų būti organizuojamos kiek įmanoma atviresnės konkurencingos procedūros, pavyzdžiui, atviras konkursas, o ne ribotas konkursas ar derybos, iš potencialių paslaugos teikėjų neturėtų būti reikalaujama turėti ankstesnės tokių paslaugų teikimo patirties. Paslaugos teikimo teritorija turėtų būti tokio dydžio, kad varžytis dėl teisės ją aptarnauti galėtų ne tik didelės, bet ir mažesnės organizacijos. Atranka turėtų būti vykdoma tik komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų atžvilgiu, jų negrupuojant su kitomis paslaugomis. Deja, komiteto nariams ir Aplinkos apsaugos ministerijai Konkurencijos tarybos ir Specialiųjų tyrimų tarnybos pa-

stabos neatrodo vertos dėmesio, todėl į jas nebuvo atsižvelgta arba buvo atsižvelgta iš dalies. Kyla klausimas, kam tada apkrauti institucijas darbu, jei išvados yra reikalingos tik dėl formalumų?

Taip pat kyla klausimas dėl teisėkūros proceso skaidrumo ir projektų rengėjų nešališkumo, žinant, kad ministras S. Gentvilas, prieš tapdamas Seimo nariu, buvo KRATC'o – Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo įmonės...

PIRMININKAS. Laikas, kolege.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). ...stebėtojų tarybos narys. Aš raginu kolegas nepritarti šiems įstatymų pakeitimams. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, mes gyvename linijinėje ekonomikoje. Vos 4 % naujų Lietuvoje pagamintų produktų įterpia antrines žaliavas. Šitas įstatymo projektas yra pradėtas ruošti esant K. Mažeikai. Vos pradėjęs dirbti, už mėnesio, atnešu tą projektą čia, į Seimą, pateikiu. Jis yra apie tai, kad mes pradėtume atskirai rūšiuoti biologines, statybines, pavojingąsias, tekstilės atliekas ir kad atskirai išrūšiuotos atliekos nebūtų nei sudeginamos, nei kaip nors nugultų sąvartyne.

Gerbiamas Aidai, gerbiami kiti Seimo nariai, jūs atnešate vėluojančius makropasiūlymus, įterpiate į šią direktyvą, nes šis paketas turėjo būti priimtas dar pernai liepą. Jūs praplečiate. Pasakymai, kad pasikeitė projektas, – jūsų pačių rankomis jis pakeistas, jūs įtraukėte į šią diskusiją Aplinkos apsaugos ministeriją, nes mes buvome numatę tą įstatymų paketą pateikti prieš vasarą. Dabar mes jau nediskutuoju apie žiedinę ekonomiką, bet diskutuojame apie problemas, esančias Vilniuje, buvusias Vilniuje prieš Kalėdas, po Kalėdų, jas iš tikrųjų reikia spręsti.

Dabar, kur yra problemos genezė? 2013 metais sukurta pakuočių tvarkymo sistema susitarimo pagrindu, tačiau 60 savivaldybių nebuvo įmanoma susitarti su pakuočių organizacijomis, gamintojus vienijančiomis organizacijomis, šiandien yra vos septynios iš 60 savivaldybių ilgalaikės sutartys tarp savivaldybių ir pakuočių organizacijų.

Kodėl nepavyksta susitarti? Dėl daugybės kriterijų, neaiškumų ir pačių organizacijų blogos prigimties.

Kas yra taisoma šiuo įstatymu? Nepaisant visų kaltinimų, aš kaltinimų pastaruoju metu tiek girdžiu, kad ausys linksta, savivalda yra didysis laimėtojas. Savivalda yra didysis laimėtojas. Susitarti nepavykdavo. Kaip girdime, 53 savivaldybės nesusitaria dėl ilgalaikių sutarčių. Priėmus šitą įstatymą... Gerbiama Ieva, tikrai pagrįstų nuogastavimų išreiškėte, jūs kalbate apie tai, kas bus ateity. Ateitis bus kitokia, jeigu mes priimsime šitą įstatymą. Savivaldybėms nereikės derinti su organizacijomis dėl išvežimo tankio ir dažnio. Savivaldybėms nereikės derinti dėl investicijų sumos, savivaldybės gaus pinigus už administravimą ir konteinerių priežiūrą, o pačios organizacijos bus atsakingos už surinktų pakuočių perdirbimą. Savivaldybės nebebus atsakingos. Savivaldybės gaus automatinį apmokėjimą iš pakuočių organizacijų už atliktas pareigas, to nebelems vidinės sutartys, dėl kurių nepavykdavo sutarti.

Kad organizacijos galėtų būti mokios ir galėtų apmokėti, mes keičiame organizacijų licencijavimo sąlygas. Prašome jų turėti ketvirtadalį metinių išipareigojimų pagal bankines garantijas, taip pat prašome, kad jų sudėtyje būtų bent 10 % rinkos dalies sudarančių atliekų turėtojų ir gamintojų ir importuotojų. Tai leis pačioms organizacijoms jaustis stabiliau, tai leis 11 tūkst. Lietuvos įmonių, kurios turi pasirinkti vieną iš trijų šiandien egzistuojančių organizacijų, rinktis atsakingai ir žinoti, kad joms atstovaujančios organizacijos yra realiai jų valdomose rankose, o ne kokios nors tarpininkų kontoros, kaip girdėjome per „Metrail“ skandalą. Būtent šie pakeitimai išspręs „Metrail“ skandalą, nes mes pareikalausime bankinių garantijų iš gamintojų, iš atstovaujančių organizacijų.

Licencijų sąlygose paprašysime, kad jos turėtų steigėjus, kurie realiai yra tie, kurie gamina ir išleidžia pakuotes, o ne kokios nors tarpininkų kontoros, keletas uabų, kurie susikūrė ir tapo *de facto* pelną darančiomis organizacijomis, o tai veda vėliau į „Metrail“ atvejus.

Dėl vidaus sandorių. Dėl vidaus sandorių kalbėjo tiek E. Pupinis, tiek kiti. Noriu pasakyti, kad pagal galiojantį Viešųjų pirkimų įstatymą vidaus sandoriai yra leistini. Kad ir kaip mes balsuotume (ir gerbiama E. Sabučio, M. Skritulsko pasiūlymas yra), jeigu mes net nepritartume jam, vidaus sandoris egzistuos. Bet aš dėl ramybės kviečiu iš esmės palaikyti E. Sabučio, M. Skritulsko

ir kitų Seimo narių pasiūlymą, kad būtų aiškumas. Mes galime turėti iliuziją, kad bus prievartiniai konkursai, bet jų nereikės skelbti, nes šiandien Viešųjų pirkimų įstatymas yra galiojantis.

Savivaldybės gauna labai daug teisių, savivaldybės, priešingai, negauna didelių įpareigojimų. Savivaldybės galės skelbti konkursus, investuoti, administruoti, prižiūrėti ir už tai gauti automatiškai pinigų. Tačiau rizika lieka gamintojams ir importuotojams. Gamintojams ir importuotojams, atsakingiems už užduočių įgyvendinimą, neįgyvendinus užduočių, grės mokestis už aplinkos teršimą, kuris kartais gali būti didesnis už tą menamą sumokamą mokestį.

Pabaigai, aš manau, siekiant balanso iš tikrųjų balansą aš įsivaizduoju kitaip. Matant, kur nuėjo projektas, savivaldos yra didžiosios laimėtojos, ir aš labai norėčiau, kad jos įvertintų tai ir palaikytų šį projektą, nes tai atves tikrai į geresnę paslaugą gyventojams.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Labai trumpą repliką, pone Aidai. Prašom.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, gerbiamas ministre. Ačiū, kad suteikėte žodį dėl replikos. Iš tikrųjų ministras kalba, kad mes patys patvirtinome komitete, priėmėme, bet man keista, kaip ministerija pateikė tokius pasiūlymus, kurie, kaip pasakius, visą tą įstatymą padarė niekinį, ir po konsultacijų su savivalda iš tikrųjų nuomonė visų yra vienareikšmiška. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti laikas baigėsi. Atsiprašau, kas nespėjo pakalbėti.

Dabar yra Specialiųjų tyrimų tarnybos balandžio 30 dienos pasiūlymų dėl Atliekų tvarkymo įstatymo (minutėlė, suteiksiu žodį truputį vėliau, jeigu galima) 15 straipsnio. Yra pritarta iš dalies. Galime pritarti? (*Balsai salėje*) Galime. Balsavimas vyks 15 val. 50 min. (*Balsai salėje*) Šiaip iš principo reikėtų, kai balsuojame. Kolegos, gauname pastabų, kad kai balsuojame salėje, yra mažai žmonių, ir tuos pasiūlymus reikėtų pristatyti balsavimo metu, taip suprantu? (*Balsai salėje*) Gerai, tada pasiūlymai bus svarstomi balsavimo metu, kai salėje bus daugiau Seimo narių. Ačiū.

Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas. Taip pat pasiūlymai bus tada, kai bus balsuojama. Ligita, prašom trumpą repliką.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Kadangi iš tikrųjų dar vyksta audringos diskusijos, aš siūlyčiau padaryti pertrauką iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Dėl ko?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Dėl abiejų įstatymų projektų: dėl Atliekų tvarkymo įstatymo ir Pakuočių tvarkymo įstatymo.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu? Ačiū. Siūlymas yra teisėtas. Balsuosime turbūt irgi tada, kai bus balsuojama. Neužmirškite dar kartą priminti dėl pertraukos. Ačiū.

15.16 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-337(2) (svarstymas)

Kolegos, teikiu svarstyti darbotvarkės 2-7 klausimą – Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-337(2). Pranešėjai – P. Kuzmickienė, M. Majauskas. Taip... Socialinių reikalų ir darbo komiteto pranešėja P. Kuzmickienė. Prašom pristatyti. Atsiprašau, Sveikatos reikalų komitetas. A. Matulas pristato komiteto poziciją. Ruošiasi M. Majauskas, Biudžeto ir finansų komitetas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, P. Kuzmickienė buvo paskirta pristatyti išvadą, bet ji negalėjo ir paprašė manęs. Seimo Sveikatos reikalų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą ir, 8 balsavus už, 2 – prieš ir 1 susilaikius, pritarė įstatymo projektui. Buvo daug pasiūlymų, į daugelį jų yra atsižvelgta. Vyriausybės išvada. Komitetas... Iš esmės Vyriausybė pritarė įstatymo projektui. Komitetas irgi pritarė. Kolega R. Žemaitaitis buvo pasiūlęs įstatymo projektą, komitetas jam nepritarė. Jeigu reikės, pakomentuosiu. Tada buvo suformuluoti... Biudžeto ir finansų komitetas irgi pritarė įstatymo projektui. Komitetas pritarė.

Atsižvelgdamas į Teisės departamento pastabas, Sveikatos reikalų komitetas teikia naują kai kurių straipsnių redakciją, todėl prašyčiau pritarti Farmacijos įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Dabar Biudžeto ir finansų komiteto atstovo reikėtų, nes pirmininko M. Majausko nematyti salėje. Gal, Vytautai Mitalai, galėtumėte perskaityti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą? Ačiū, kolega.

V. MITALAS (LF). Gerbiamieji kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas svarstė šį projektą ir nusprendė iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir pasiūlyti pagrindiniam Sveikatos reikalų komitetui tobulinti projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymus. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nėra, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Ačiū. Čia taip pat yra pasiūlymų, jie bus pateikiami tada, kai bus balsuojama. Bendroji diskusija. A. Veryga. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, nenoriu tuščiažodžiauti, todėl parengiau keletą skaidrių tiesiog iliustruoti tai, ką aš norėčiau jums pasakyti apie šiuos įstatymų projektus. Pirmausia norėčiau pradėti nuo to, kad tie buvę įstatymo pakeitimai nebuvo sugalvoti mūsų, jie atsirado po to, kai Pasaulio sveikatos organizacija vertino, kur Lietuvos gyventojai patiria didžiausias nepakeliamas išlaidas sveikatai, ir tie raudoni stulpeliai, tiksliau, stulpelio raudona dalis yra vaistai, tai yra nepakeliamos Lietuvos gyventojų išlaidos, kurių, kaip matote, skurdžiausios gyventojų grupės didžiausią dalį sudarė būtent išlaidos vaistams. Priimti tiek Farmacijos įstatymo pakeitimai, tiek Vyriausybės nutarimo pakeitimai, tiek apskritai vykdyta vaistų politika leido sutaupyti tiek pacientams, tiek Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetui, mažėjo pacientų priemoka už vieną receptą, pacientams vaistai kainavo pigiau. Ir tai nėra mūsų kažkoks galbūt išvedžiojimas, bet jeigu pažiūrėtumėte į Statistikos departamento skelbiamus vartotojų kainų pokyčius pagal vartotojų kainų indeksą, tai bet kokių vaistų kaina buvo mažėjanti, turėjo tendenciją mažėti ir tą fiksavo, kaip ir sakiau, tiek mūsų Statistikos departamentas, tiek tarptautinės kompanijos, kurios stebi Lietuvos vaistų rinką.

Kam buvo panaudoti šitie pinigai ir kam jie buvo skirti? Jie buvo skirti padidinti kompensavimo lygį vaistų, kurie anksčiau daliai pacientų buvo kompensuojami, pavyzdžiui, 50 % ar 90 %. Kai, kalbant apie šias teikiamas pataisas, aš girdžiu, kad tai yra nesąžininga pacientų atžvilgiu, tai aš manau, kas tikrai buvo nesąžininga, tai vaistus kompensuoti ne 100 % priklausomai nuo ligos. Pacientas juk negali pasirinkti, kokia liga sirgti, ar diabetu, ar arterine hipertenzija, ar dar kažkokia kita liga, ir tada jie tikrai buvo diskriminuojami. Sutaupius, radus lėšų tam, šita diskriminacija buvo panaikinta. Dar daugiau, į kompensavimą buvo įtraukta daug naujų vaistų. Kai aš girdžiu apie šitas įstatymo pataisas, aš negirdžiu jokių argumentų, išskyrus tuos, kurie buvo naudojami rinkimų metu spekuliuojant ir manipuliuojant pacientais, kalbant apie kažkokias mistines teises rinktis, kalbant apie teisingumą, apie kitus dalykus. Man kiekvieną kartą norisi paklausti kolegų, kurių galų mes tada stojame į tokias organizacijas kaip Ekonominės plėtros ir bendradarbiavimo organizacija, kurių galų mes tada tampame Jungtinių Tautų ir Pasaulio sveikatos organizacijų nare, jeigu mums yra absoliučiai vienodai, ką rekomenduoja šitos organizacijos? Tai čia jūs matote paveikslėlį EBPO leidinio, kuriame yra kalbama apie sveikatos sistemos išlaidų švaistymą. Čia tas grafikas gal jums nėra labai aiškiai matomas, bet čia matoma, kiek, kokį procentą generikai sudaro vaistų rinkoje turtingose šalyse. Tikrai Vokietijos turbūt nepavadinsi neturtinga šalimi, tai vokiečiai sau neleidžia prabangos permokėti už generinius arba kažkokius „originalius“ vaistus. Ten generikai sudaro apie 80 % arba netgi daugiau vaistų rinkos.

Čia yra Europos Komisijos ataskaita, kuri kalba apie piktnaudžiavimus ir apie antikonkurencinius susitarimus piktnaudžiaujant dominuojančia padėtimi. Šitie įstatymo pakeitimai tam tikra prasme grąžins mus keletą metų atgal ir sukurs galimybę vėl trukdyti konkurencijai vaistų rinkoje, o už trukdymą konkurencijai vaistų rinkoje Europos Sąjungos valstybėse buvo skirta baudų virš 1 mlrd. eurų. Tai tikrai norėtusi, kad mes kažko panašaus nesukurtume.

Na ir paskutinis motyvas argumentuojant prieš. Čia yra Danijos, kuri yra viena iš laimingiausių Europos valstybių, agentūros AMGROS, užsiimančios vaistų konkursais... Jie kiekvieną kartą skelbia, kiek yra sutaupyta tiek valstybės, tiek pacientų, kiek jie skelbia kainų konkursų, ir Danija kainos konkursą skelbia kartą per mėnesį. Dabar šiuose įstatymo pakeitimuose siūloma netgi retinti kainos konkursą Lietuvoje, kainyną retinti. Nuo keturių kartų per metus suretinti iki dviejų. Vadinas, mes judame kardinaliai priešinga kryptimi negu šalys, kurios racionaliai naudoja savo sveikatos išteklius. Taigi kviečiu, kolegos, šitų įstatymų pakeitimų nepalaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Daugiau diskutuoti užsirašiusių nėra. Pasiūlymai taip pat bus svarstomi balsavimo metu.

15.25 val.

Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-415(2) (svarstymas)

Teikiu darbotvarkės 2-8 klausimą – Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektą Nr. XIVP-415(2). Yra Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvada. Prašom. A. Pocius. Ir vėliau – Laisvės kovų ir istorinės atminties komisijos atstovė P. Kuzmickienė.

A. POCIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šių metų gegužės 19 dieną Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektą, kurio esmė – siūloma įteisinti 1990–1991 metų laisvės gynėjo statusą. Projekte nustatoma laisvės gynėjo samprata, nuostatos, kas ir kaip teisiškai būtų laikomi laisvės gynėjais.

Komitete buvo pasiūlytas vienas papildymas, kuris skamba taip. Pakeisti 1 straipsnį ir jį išdėstyti taip. Šis įstatymas įtvirtina laisvės gynėjo teisinį statusą, apibrėžia laisvės gynėjo kario savanorio, laisvės gynėjo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos apsaugos skyriaus pareigūno, laisvės gynėjo Valstybės saugumo departamento pareigūno, laisvės gynėjo Muitinės departamento pareigūno, laisvės gynėjo policijos pareigūno, laisvės gynėjo šaulio sąvoką ir nustato pagrindinius laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo kriterijus.

Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu. Raginu palaikyti šį įstatymą ir balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Laisvės kovų ir istorinės atminties komisija. Kolegės P. Kuzmickienės nėra, tai gal gali pristatyti V. Rakutis? Irgi nematau. Tada gal V. Bukauskas galėtų perskaityti komisijos nuomonę? Prašau, kolega Valentina.

V. BUKAUSKAS (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, komisija apsvaistė minėtą teisės aktą, iš esmės pritarė įstatymo projektui Nr. XIVP-415 ir siūlo pagrindiniam komitetui jį svarstyti. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Už, prieš irgi nėra. Bus balsuojama 15 val. 50 min.

15.28 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209¹, 212, 234¹, 234² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-393(2) (svarstymas)

Teikiu svarstyti darbotvarkės 2-9 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209¹, 212, 234¹, 234² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-393(2). Prašom. Teisės ir teisėtvarkos komiteto nuomonę pristatys S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šio įstatymo pakeitimas susijęs su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento perkėlimu į nacionalinę teisę. Tai yra susiję su sprogstamųjų medžiagų pirmtakų ir tabako gaminių sąvokų patikslinimu. Kartu numatoma atsakomybė už deklaravimo tvarkos pažeidimus. Komitete dalyvavo 7 nariai ir, visiems balsavus už, pritarta komiteto patobulintam įstatymo projektui ir išvadoms.

PIRMININKAS. Ačiū. Norinčių kalbėti diskusijoje nėra, už, prieš pasisakančių nėra.

15.29 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 585 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-324(2) (svarstymas)

Toliau darbotvarkės 2-10 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 585 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-324. Taip pat kolega S. Šedbaras. Prašau.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Šis pakeitimas yra susijęs su tuo, kad būtų suvienodinti advokatų, advokatų padėjėjų įgaliojimų patvirtinimo dokumentai tiek baudžiamosiose, tiek civilinėse, taip pat ir Administracinių nusižengimų kodekso byloje. Tas klausimas, kuris, matyt, buvo pražiūrėtas, atsiprašau, už tokį nelietuvišką žodį, priimant Administracinių nusižengimų kodeksą, šitas neapsižiūrėjimas šiuo metu yra taisomas. Komiteto posėdyje visi 7 dalyvavę Seimo nariai balsavo už ir pritarė šio įstatymo projekto išvadoms.

PIRMININKAS. Ačiū. Bendroje diskusijoje niekas nenori dalyvauti. Už, prieš taip pat nėra.

15.30 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 94 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-328 (svarstymas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 94 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-328. Vėl kolega S. Šedbaras. Prašom, gerbiamasis.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Tai yra kolegos Seimo nario E. Pupinio projektas, kuriuo bandoma išspręsti situaciją, kai savivaldybės tarybos narys yra nuteisiamas, bet informacija nepasiekia Vyriausiosios rinkimų komisijos. Jis siūlė nustatyti administracinę atsakomybę už nepranešimą, tačiau tokios pareigos savivaldybės tarybos narys neturi. Atsižvelgęs į institucijų nuomonę, komitetas siūlo projektą atmesti, visi 7 dalyvavę posėdyje balsavo už. Čia klausimas yra iš tiesų aktualus, tačiau jį šiek tiek reikia spręsti kitu būdu, kurį mes esame aptarę ir su autoriumi.

PIRMININKAS. Ačiū. Už pasisako E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kaip ir sakė gerbiamas pirmininkas, problema egzistuoja. Savivaldybių tarybose būna taip, kad atsitinka vienas kitas atvejis, kai nuteistas žmogus po baudžiamosios atsakomybės dar lieka tarybos nariu. Savaimė suprantama, buvo nagrinėtas šis klausimas ir vis dėlto nuspręsta palaukti daugiau informacijos iš kitų institucijų. Galbūt būtų galima kaip nors sureguliuoti kitokiu būdu, kad institucijos viena kitai praneštų šią informaciją. Aš šiek tiek išgyvenčiau, jei paliktume, kad institucijos praneštų, nes ir šiuo metu faktiškai gali jos pranešti, tačiau tas mechanizmas neveikia.

Manychiau, kad vis dėlto turėsime grįžti prie įstatymų pakeitimų – ir savivaldos, ir šio įstatymo, kad būtų paprastesnis mechanizmas, kad vis dėlto pats asmuo, kuris nuteistas, lygiai taip pat, kaip prieš dalyvaudamas rinkimuose praneša, kad yra teistas, galėtų pranešti, jeigu būtų nuteistas, ir administraciniai kaštai būtų kur kas mažesni. Aš siūlau šį kartą atmesti, bet padirbėti dėl naujesnio pasiūlymo, sulaukus tam tikros informacijos iš institucijų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsavimas numatytu laiku. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas A. Mazuronis. Ačiū, kolegos.

15.32 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-379(2) (svarstymas)

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, kitas darbotvarkės 2-12 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-379(2). Svarstymo stadija. Pagrindinio komiteto pranešėjas S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Kolegos, čia yra projektas, susijęs su užstato, piniginio užstato, kaip kardamosios priemonės skyrimo teisinio reglamentavimo, tobulinimu. Dažniau būtų galima taikyti užstatą, sumažintų galimybes perteklingai skirti ar pratęsti griežčiausią kardomąją priemonę – suėmimą dažniau taikant užstatą. Visi 5 komiteto nariai, kurie dalyvavo posėdyje, balsavo už ir pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Diskusijoje dalyvauti užsirašiusių Seimo narių nėra. Pasisakymai po svarstymo dėl motyvų, taip pat nėra norinčių pasisakyti. Balsavimas dėl įstatymo projekto tam numatytu laiku.

15.33 val.

Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-406(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 2-13 klausimas – Politinių partijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-406(2). Svarstymo

stadija. Pranešėjas – K. Masiulis, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Kas galėtų perskaityti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą? V. Bukauskas gal galėtų? Gerbiamas Valentinai! (*Šurmulyš salėje*) Gerbiamas Valentinai, gal galėtumėte perskaityti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą?

V. BUKAUSKAS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas apsvarstė minėtą teisės aktą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą pristato komiteto pranešėjas S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė šį įstatymo projektą. Visiems aštuoniems komitete dalyvavusiems balsavus už, pasiūlė pagrindiniam komitetui pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms, kurioms komitetas pritarė.

Dar atkreipti dėmesį. Komitete taip pat buvo svarstomas Seimo nario G. Surplio pasiūlymas. Jis siūlo kitokią formuluotę dėl to, kad galėtų steigti politinę partiją iš Europos Sąjungos narių, kad tai būtų nuolatinio gyventojo statusą turintys asmenys. Komitetas darė pertrauką, išsiaiškino, kad ir dabartinis reguliavimas, kai reikalingas šešių mėnesių gyvenimo laikas, Europos Komisijoje buvo sutiktas nepalankiai, tai naujas reguliavimas greičiausiai būtų įvertintas kaip prieštarausiantis Europos dokumentams. Šiam pasiūlymui komitetas taip pat nepritarė. Matyt, kaip elgiasi pagrindinis komitetas, tuoj pat sužinosime.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Diskutuoti užsirašė vienas Seimo narys, G. Surplys, tačiau jo salėje nematau. Dėl įstatymo projekto gauta pataisa, dėl jos apsispręsimu balsavimo metu.

15.37 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Algirdo Petro Drevinsko peticijos“ (projektas Nr. PNP-14-15) priėmimas

Kitas darbotvarkės rezervinis 1 klausimas – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Algirdo Petro Drevinsko peticijos“ projektas Nr. PNP-14-15. Pranešėjas – E. Pupinis. (*Balsai salėje*) Gerbiamas Audroniau, peticijos, taip.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Algirdo Petro Drevinsko peticijos“ projektas. Peticijų komisija A. P. Drevinsko peticiją iš esmės išnagrinėjo jo posėdyje šių metų gegužės 19 dieną ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktus pasiūlymus inicijuoti Sveikatos sistemos įstatymo, Sveikatos draudimo įstatymo, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo pakeitimus, susijusius su mokamų sveikatos priežiūros paslaugų kainodaros reglamentavimu. Peticijų komisijos nuomone, mokamų sveikatos priežiūros paslaugų kainodarą būtina tobulinti, bet jos reglamentavimo klausimus reikia spręsti kompleksiskai. Pažymėtina, kad priemonės šiems klausimams spręsti yra numatytos XVIII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane. Būtų tikslinga, kad sprendžiant šiuos klausimus aktyvią poziciją užimtų ir Seimo Sveikatos reikalų komitetas. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti A. P. Drevinsko peticiją. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Kalbančių dėl motyvų nėra. Gerbiami kolegos, kadangi tai protokolinis nutarimas, gal galime pritarti Peticijų komisijos išvadai bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Pritarta.

15.39 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2, 24, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4738 (pateikimas)

Kadangi šiek tiek lenkiame darbotvarkę, kitas... Gerbiamas Veryga, matau posėdžių salėje, gal galite pristatyti darbotvarkės 2-22 klausimą – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2, 24, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-4738? Pateikimo stadija.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, šie pakeitimai buvo parengti dar praėjusioje kadencijoje, jie atsirado jau veikiant vadinamajam žalos be kaltės įstatymui. Noriu tik priminti tiems kolegoms, kurie praėjusioje kadencijoje nebuvo, tai buvo vienas iš tokių reforminių, labai svarbių įstatymų, turėjęs sukurti, ir aš tikiu, kad kuria, prielaidas išgyvendinti tos vadinamosios kaltinamosios medicinos, persekiojamosios medicinos kultūrą ir turėjęs sukurti aplinką, kai pacientai, patyrę kokią nors žalą, kuri vyksta sveikatos priežiūros sistemoje, gautų atlyginimą, tam tikrą kompensaciją už tą patirtą žalą, kartu nereikėtų ieškoti ir įrodinėti kaltės medikų, dėl kurių tam tikrų veiksmų ta žala galėjo atsirasti. Tačiau iš tikrųjų tas įstatymas nėra tobulas ir, matyt, nė vienas įstatymas nėra tobulas. Jau jam galiojant ir veikiant žalos nustatymo komisijai išaiškėjo tam tikri trūkumai. Juos ir yra bandoma ištaisyti šiomis pataisomis. Aš pabandysiu trumpai perbėgti, kas čia yra siūloma.

Yra siūloma keisti keletą dalykų. Pirmiausia, galiojančio įstatymo redakcijoje yra nenustatytas įmokos į sąskaitą apskaičiavimo būdas tais atvejais, kai asmens sveikatos priežiūros įstaiga negauna pajamų už sveikatos priežiūros paslaugų teikimą. Pavyzdžiui, jeigu ji yra biudžetinė įstaiga, jeigu tai yra įmonė, tarkime, gamyklos ar stambios įmonės, kurios turi medicinos punktą ir jo veikla yra išlaikoma iš bendrų įmonės pajamų. Jeigu tai yra socialinės globos įstaiga, kurios teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos yra apmokamos iš kitų šaltinių. Jei ta įstaiga asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia nemokamai. Pavyzdžiui, optometrininkų kai kurios paslaugos padengiamos iš akinių pardavimo pajamų ir panašiai.

Kadangi sąskaita yra ta, kurioje kaupiamos lėšos žalai atlyginti, yra skirta kaupti lėšas ir iš jų atlyginti bet kurioje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje padarytą žalą, tai kiekvienas juridinis asmuo, kuris turi asmens sveikatos priežiūros veiklos licenciją, privalo mokėti įmokas į sąskaitą. Tokio nemokėjimo neturėtų būti, tai buvo tam tikra teisinio reguliavimo spraga.

Taip pat kai kurios įstaigos, kai kurių paslaugų teikimo įstaigos, nebuvo patekusios į įstatymo reguliavimą, todėl būtina aiškiai nustatyti, kokias konkrečias dydžio įmokas turi mokėti bendrųjų paslaugų sąrašą nurodytos asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios sveikatos priežiūros įstaigos.

Taip pat yra siūloma nustatyti tam tikras išmokų lubas žinant, kad vis dėlto ta sąskaita ir jos galimybės yra ribotos, ir siekiant kaip galima didesniam pacientų skaičiui atlyginti patiriamą žalą. Įvertinus ribotą sąskaitos dydį siūloma keisti žalos apskaičiavimo tvarką ir, kaip ir minėjau, įvesti tam tikras lubas.

Taip pat yra siūloma keisti komisijos, žalos nustatymo komisijos, sudėtį ir nustatyti, kad privalomai joje būtų aukštąjį universitetinį odontologijos studijų krypties išsilavinimą turintis specialistas, nes žalos nustatymo komisija tikrai gauna daug skundų, susijusių būtent su odontologijos paslaugų teikimu.

Taip pat yra iš praktikos atėjęs siūlymas, vėlgi dėl komisijos, koks komisijos narių skaičius turėtų būti laikomas pakankamu kvorumui sudaryti. Siūloma tą skaičių mažinti nuo šešių iki penkių vėlgi vertinant praktinius pastebėjimus, kad nėra lengva surinkti kvorumą.

Taip pat yra siūloma eliminuoti tokią savotišką spragą, kai buvo palikta galimybė nemokėti delspinigių, jeigu yra sumokama ne visa draudimo įmoka. Dalis gydymo įstaigų tuo savotiškai piktnaudžiaudavo.

Yra įtvirtinama dar keletas pakeitimų. Pavyzdžiui, įstatyme numatoma teisė komisijos nariui pateikti atskirąją nuomonę, kai nėra bendro komisijos sutarimo.

Prašyčiau palaikyti šiuos pakeitimus, nes, kaip ir minėjau, jie yra jau atkeliavę iš praktinio darbo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti užsirašė du Seimo nariai. Pirmininkas klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, kolega, aš dėl tų lubų noriu paklausti. Pacientai tikrai gal nekalti, jeigu išmokų fondas ar tas limitas yra gana menko lygio. Jūs, aišku, girdėjote kažkur pasaulyje neseniai pasklido žinia, kad kažkam amputavo ne tą koją, tai piliečiui dabar turbūt reikės netekti ir antros, ir faktiškai jis yra stipriai apribotas, išjungtas iš gyvenimo. Gali pasibaigti kažkaip ir nesėkmingai, mirtimi. Yra buvę tokių atvejų ir Lietuvoje, kai suleista ne ta substancija, nepataikyta ir kūdikis mirė. Tai tie 60 tūkst. ar

čia jau ta visa kompensacija, kuri atlygintų patirtus skausmus, prarastą gyvybę ar prarastą gyvenimo komfortą? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū. Iš tikrųjų labai teisingas klausimas ir jūs tikrai teisingai sakote, kad žmogaus gyvybės apskritai turbūt mes pinigais niekaip neįvertinsime ir jokie pinigai neatpirks žmonėms nei skausmo, nei kokių nors praradimų. Bet paties šito fondo tikslas yra kaip galima daugiau pacientų atlyginti nesudėtingai, kad jiems nereikėtų vaikštinėti po teismus, sudėtingai įrodinėti, kad kaip galima daugiau jų gautų žalos atlyginimą. Jeigu mes norėtume padaryti, kad tos sumos būtų labai didelės, vadinasi, turėtų ir gydymo įstaigoms didėti įmokos, nes ta žala iš kažko turi būti atlyginama.

Ir dar vienas dalykas, ką reikia suprasti, kad čia yra nesudėtingas mechanizmas. Jis tam ir buvo kurtas, kad pacientams nebūtų sunku, bet jis neeliminuoja paciento teisės kreiptis į teismą, jeigu jo netenkina, sakykime, tokia suma, ir per teismą įrodyti kažką kitaip. Taip nėra visiškai uždaromos durys, bet yra uždedami tam tikri apribojimai, kad neatsitiktų taip, kad keli pacientai, 10, 20 jų gavo išmoką, o visiems likusiems tiesiog neliko pinigų. Lietuva tikrai ne vienintelė yra nustačiusi panašius kažkokius limitus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamasis pranešėjau, gal tokio techninio klausimo norėjau paklausti. Kaip šiuo metu yra skaičiuojamos įmokos, nuo ko jos yra mokamos? Gal net yra piktnaudžiavimo atveju, kai, pavyzdžiui, privačios gydymo įstaigos bando ne visą įmoką, mažesnę, kažką nuslėpti, nerodyti... Bet kad ir kaip būtų, žalai atsitikus, tai pacientai vis tiek kreipsis, kad gautų už tą žalą. Kokia situacija?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Aš tikrai dabar tikslios formulės nepasakysiu, bet ten yra tam tikras procentas, net ir diferencijuotas. Vieną didesnę moka stacionarinės gydymo įstaigos, mažesnę moka pirminės sveikatos priežiūros įstaigos. Kaip ir minėjau pristatydamas, yra tam tikrų piktnaudžiavimo apraiškų, kai yra sumokama tik dalis sumos, ir tada nemokami, nes nėra pagal įstatymą nustatyta, kad reikia mokėti delspinigius. Yra tokių apraiškų, yra piktnaudžiaujama, todėl ir siūlymai yra teikiami iš tokių, jau sakau, gyvenimiškų praktinių pastebėjimų, kad tos spragos neliktų. Iš tikrųjų žalą atlyginti reikia visiems ir tokiu atveju pacientas yra nekal tas ir niekas neieško įstaigos. Pacientui žala yra atlyginama iš to fondo ir tikrai yra neteisinga, jeigu vieni moka, o kiti bando kažką išsisukti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Jūs atsakėte į visų kolegų klausimus. Motyvus už sako A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, susipažinus su teikiamu Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo pakeitimo projektu, susidarė įspūdis, kad pradėjus veikti šiam įstatymui, kaip naujovei Lietuvos praktiniame gyvenime, „išlindo“ daug nesklandumų. Jų tikrai nemažai apibūdinta aiškinamajame rašte ir reikia pripažinti, kad siūlomos pataisos yra logiškos ir argumentuotos. Taupydamas laiką pakomentuosiu tik esminį dalyką, nesustodamas prie daugelio kitų įstatyme siūlomų pakeitimų. Keičiant iškelta pagrindinė problema, kad pacientų žalos atlyginimą turi teisę gauti visi, o įmokas pagal dabartinį reglamentavimą moka ne visos įstaigos, išties yra nelogiškas sprendimas, mano manymu. Sąlyginai galima palyginti, kad pacientų žalos atlyginimo sistema veikia panašiai kaip automobilių draudimo sistema – įmokas moka visi, o draudimo išmokas gauna tie, kurie pateko į draudiminį autoįvykį.

Pritariu siūlymui, kad įmokas privalo mokėti kiekvienas juridinis asmuo, turintis asmens sveikatos priežiūros veiklos licenciją, nes šiam tikslui sukauptos lėšos gali būti panaudotos bet kurioje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje padarytai žalai atlyginti. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Motyvų prieš nėra norinčių sakyti.

Kadangi jau atėjo numatytas balsavimo laikas, skelbiu balsavimą dėl ką tik pono A. Verygos pristatyto klausimo, 2-22 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIII P-4738. Kas pritaria įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritaria, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 93, prieš – 1, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta.

Siūloma pagrindiniu komitetu skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą, papildomu – Biudžeto ir finansų komitetą. Ar galime pritarti tokiam siūlymui bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Svarstyti siūloma birželio 29 dieną. Ar galime pritarti? Galime. Labai dėkui.

15.51 val.

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-377(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-2 klausimas, dėl kurio Seimas turėtų apsispręsti, – įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-377(2). Balsavimas po svarstymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 109, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

15.52 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-398(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-398(2). Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 112 Seimo narių: už – 112, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

15.53 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-399(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-4 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-399(2). Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 117, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

15.54 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-437(2), Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-438(2), Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-439(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5.1 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, – Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-437(2). Dėl įstatymo projekto yra pataisa. Kviečiame Ekonomikos komiteto... Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką M. Majauską. Ar tenkina pagrindinio komiteto išvada pritarti iš dalies, ar prašytumėte balsuoti?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ne, balsuoti neprašau, tenkina.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Daugiau pataisų nėra gauta. Dėl viso įstatymo projekto balsuojame. Motyvų yra? Nėra norinčių pasisakyti dėl motyvų. Dėl viso įstatymo projekto po svarstymo kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 118 Seimo narių: už – 117, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymo projektui, 2-5.1 klausimui, po svarstymo pritarta.

Kitas klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, 2-5.2 klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-438(2). Kas pritariate po svarstymo, balsuojate už, kas nepritariate, prieš arba susilaikote.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 115, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Ir dar vienas lydimasis 2-5.3 klausimas – Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-439(2). Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, prieš arba susilaikote.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 114, prieš nėra, susilaikiusių taip pat nėra. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Per šoninį mikrofoną – L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Dėl kito.

15.57 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 1, 2, 3, 3¹, 3², 4, 7, 11¹, 12¹, 18², 22, 30, 32, 33, 34, 34¹, 34⁴, 34⁷, 34⁸, 34¹⁵, 34¹⁸, 34²³, 34²⁵, 34²⁶, 34²⁸, 34³¹ straipsnių, šeštojo skirsnio, 5 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 32¹ straipsniu ir antruoju² skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-171(2)ES, Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4², 7, 10, 11² straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-172(2)ES (svarstymas)

PIRMININKAS. Turime apsispręsti dėl darbotvarkės 2-6.1 klausimo – Atliekų tvarkymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-171(2)ES, taip pat 2-6.2 klausimo, lydimąjo. Per šoninį mikrofoną – L. Girskienė. Bet jeigu jūs dėl pertraukos, jau užfiksuota yra ir skelbsiu balsavimą dėl pertraukos iki kito posėdžio. Tai jau yra užfiksuota. Labai dėkui. Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu buvo paprašyta dėl abiejų įstatymų projektų pertrauka iki kito posėdžio. Kas pritariate tokiam pasiūlymui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 54, prieš – 19, susilaikė 43. Dėl pertraukos balsų užtenka. Pertrauka dėl abiejų įstatymų projektų iki kito posėdžio.

15.59 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-337(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-7 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, – Farmacijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-337(2). Pagrindinio komiteto pranešėja P. Kuzmickienė. Gal galima būtų į tribūną, nes yra gauta Seimo nario R. Žemaitaičio pataisa, kurios, dėl suprantamų... (Ai, A. Matulas) jis negali pristatyti. Gal jūs galėtumėte ir pristatyti, ir komiteto išvadą pasakyti?

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kadangi aš pradėjau, gerbiama Paulė prašė manęs pabaigti šį juodą darbą. Pirmiausia tikriausiai visų vardu dar kartą reiškiame užuojautą R. Žemaitaičiui dėl mamytės mirties, dėl to jis negalėjo pristatyti savo pataisos. Sveikatos reikalų komitetas nepritarė šiai pataisai, nes čia jis siūlo perkelti kai kurias Vyriausybės nutarimo Nr. 994 nuostatas, net priemonių dydžius įrašyti į įstatymą. O to tikriausiai nereikėtų daryti įstatyme.

Kitas dalykas. Šis Vyriausybės nutarimas yra apskustas Konstituciniam Teismui, todėl vis dėlto reikėtų sulaukti Konstitucinio Teismo sprendimo ir tuomet atitinkamai tobulinti. Šiuo metu mes šiuo įstatymo projektu sprendžiame šiek tiek kitas problemas. Komitetas šiai pataisai nepritarė ir labai prašyčiau nepritari.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Komitetas nepritarė, bet Seimas vis tiek turėtų apsispręsti dėl pataisos. Dėl motyvų nei už, nei prieš pataisą nematau norinčių kalbėti. Ger-

biami kolegos, skelbiu balsavimą. Kas pritariate R. Žemaitaičio pataisai, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 15, prieš – 40, susilaikė 61. Siūlomai pataisai nepritarta.

Yra gauta dar viena Seimo nario R. Žemaitaičio pataisa. Gerbiamas Antanai, jūs gal irgi pristatytumėte ir komiteto išvadą pasakytumėte, nes čia nesusiję, kaip suprantu, su prieš tai buvusia? Susiję? Ai, jeigu susiję, tai Seimas jau apsisprendė dėl minėtų pataisų ir balsuoti antrą kartą nereikia.

Dėl viso įstatymo projekto po svarstymo dėl motyvų už pasisako A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mes girdėjome iš A. Verygos daug vėl tų pačių argumentų, kodėl reikėtų nepritarti įstatymo projektui. Vis dėlto ši Vyriausybė vykdo kitokią, moralesnę politiką pacientų atžvilgiu, turime sudaryti galimybę pacientui ir gydytojui rinktis gydymą. Be abejo, buvo sutaupyta, pacientai šiek tiek sutaupė pirkdami pigiausią vaistą, bet kadangi... į ką atkreipė dėmesį ir STT, kad ar tikrai pacientai tiek sutaupo, kiek buvo praėjusi ministerija deklaravusi. Paskaičiavus, kiek žmonių moka visą kainą ir perka kitus vaistus, kuriuos jiems rekomenduoja gydytojas, kad nebūtų nutraukta gydymo schema, pasirodo, tai papildomai žmonėms kainavo preliminarai, bent mūsų paskaičiavimais, dabar Ligonijų kasų paskaičiavimais, per 7 mln., apie 8 mln. Pasirodo, žmonės ne sutaupė, bet permokėjo. Todėl labai prašyčiau pritarti šiam įstatymo projektui. Jis atvers kelią ne ministerijai nurodinėti, kokį vaistą skirti, bet tiesiog gydytojui, panaudojant savo kompetenciją, patirtį, tarantis su pacientu, paskirti tokį gydymą, kuris geriausiai prailguos ligą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Dėl motyvų prieš pasisako A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, aš vis dėlto kviesčiau nepasiduoti emocijoms. Jau daugybę metų gydytojas, skirdamas gydymą, pats ir apsisprendžia, ką skirti pacientui, išrašydamas, paskirdamas kokią nors veikliąją medžiagą, o ne firminį pavadinimą. Visa ši tvarka buvo sukurta tam, kad gamintojai konkuruotų duodami geresnę kainą Lietuvai. Už tuos pinigus, kurių biudžetas tiesiog neiššvaisto, buvo kompensuoti papildomi vaistai. Aš manau, kad tai ir yra tikrasis teisingumas. Visiškai nelogiška yra žaisti pacientų emocijomis ir kalbėti apie kažkokius sąžiningus primokėjimus, kai vienas renkasi iš dešimties, o kitas negauna jokio gydymo. Kaip ir minėjau, Lietuva pati neišsigalvojo šitos politikos. Ji yra rekomenduojama ir EBPO, ir Pasaulio sveikatos organizacijos. Jeigu priimsime šiuos sprendimus, tai bus žingsnis ne į priekį, o žingsnis atgal. Todėl kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visų motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto. Kas pritariate darbotvarkės 2-7 klausimui – Farmacijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-337(2), balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 71, prieš – 15, susilaikė 28. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Per šoninį mikrofoną – A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, mums su Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininku pasigirdo, kad dėl įstatymo projekto Nr. XIII P-4738, kurį teikė A. Veryga ir jam buvo pritarta, jūs pasiūlėte kaip pagrindinį Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Jeigu taip yra, galbūt ištaisykite klaidą, nes kaip pagrindinis turėtų būti Sveikatos reikalų komitetas.

PIRMININKAS. Atsiprašau, aš tikrai pasakiau, kad Socialinių reikalų ir darbo komitetas, tačiau buvo parašytas Sveikatos reikalų komitetas. Tai gal galėtume pritarti bendru sutarimu, aš neteisingai perskaičiau, atsiprašau, čia mano kaltė, dėl A. Verygos įstatymo projekto. Labai ačiū, pritarta. Labai dėkui, tikrai buvo klaida.

16.06 val.

Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-415(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas 2-8 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, – Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-415(2). Kas pritariate po svarstymo įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 112 Seimo narių: už – 107, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

16.07 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209¹, 212, 234¹, 234² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-393(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-9 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, – Administracinių nusižengimų kodekso kelių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-393(2). Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 119, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

16.08 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 585 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-324(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-10 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, – Administracinių nusižengimų kodekso 585 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-324(2). Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 112 Seimo narių: už – 111, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

16.08 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 94 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-328 (svarstymo tęsinys)

Kitas 2-11 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 94 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-328. Komitetas siūlo atmesti. Kas pritariate komiteto siūlymui atmesti, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 111 Seimo narių: už komiteto išvadą atmesti įstatymo projektą balsavo 76 Seimo nariai, prieš – 10, susilaikė 25. Įstatymo projektas atmetas.

16.09 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-379(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas 2-12 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-379(2). Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 113, prieš nė vieno, susilaikė 2. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

16.10 val.

Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-406(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-13 klausimas – Politinių partijų kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-406(2). Į tribūną kviečiame pagrindinio komiteto pranešėją K. Masiulį, nes yra gauta Seimo nario G. Surplio pataisa, dėl jos... Prašau. Gerbiamas Surply, prašom pristatyti savo pataisą, dėl jos Seimas dar neapsisprendė.

G. SURPLYS (LVŽSF). Mano pasiūlymas buvo atsižvelgiant į tai, kad pagal dabartinę įstatymo siūlomą redakciją galimybė Lietuvoje Europos Sąjungos piliečiams įsteigti partijas būtų sutrum-

pinta iki pusės metų, pailginti tą terminą iki dvejų metų prilyginant gyvenimui Lietuvoje ne laikiną gyvenimą, kas yra 6 mėnesiai, bet nuolatinį gyvenimą, leidimą nuolat gyventi Lietuvoje dviems metams. Toks buvo pasiūlymas. Tiesiog pailginti terminą, kuriam pasibaigus, Europos Sąjungos piliečiai galėtų būti partijų steigėjai Lietuvoje.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiamas Kęstutis, pristatykite komiteto...

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Ačiū pataisos rengėjui. Komitetas apsvarstė šią pataisą ir bendru sutarimu ją atmetė dėl labai paprastos priežasties. Pagal mūsų parengtą projektą yra numatyta pataisa – šeši mėnesiai pragyvenimo terminas. Jeigu būtų terminas ilgesnis, tai mes jau žinome iš Europos Komisijos, kad tas ilgesnis terminas būtų atmestas Europos Komisijoje. Mes jau esame ties ta riba, kada mums būtų pradėtos skaičiuoti baudos. Vienkartinė bauda yra apie 0,5 mln., o daugkartinė bauda būtų... Kitos baudos būtų pradėtos skaičiuoti kiekvieną dieną ir jos irgi yra ženkliausios.

Be to, norintiems dalyvauti partijos veikloje jau yra leidžiama užsieniečiams ir yra leidžiama pragyvenus tris mėnesius. Tikrai nėra čia jokios grėsmės. Mes turime tik tris užsieniečius. Čia ne kokių trečiųjų šalių, o Europos Sąjungos piliečius, kurie tokioje veikloje dalyvauja. Aš siūlau gerbiavam G. Surpliui ir pačiam balsuoti prieš savo pataisą, nes ji tikrai yra neeuropinė ir prieštaraujanti Europos teisei.

PIRMININKAS. Dėkui.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ir kolegas taip pat raginu taip pasielgti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Už kolegos pono G. Surplio pataisą pasisako J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš kaip tik sakyčiau, kad reikia balsuoti už kolegos pataisą. Aš suprantu, kad penkeri metai yra galbūt terminas ir per didelis, bet dveji metai, pasiūlyti kolegos... Ne paslaptis, kad prisidengdami Europos Sąjungos pilietybe ją turintys žmonės gali vykdyti savo ne visai, kaip čia tiksliau pasakyti, teisėtą veiklą Lietuvoje. Yra pavyzdžių, kad ir mūsų ne visai draugiškų kaimynų piliečiai turi Europos Sąjungos pilietybę ir taip jie galėtų legalizuotis Lietuvoje ir kurti savo partijas ir judėjimus. Mes net praeitos kadencijos Seime turėjome vos ne apkaltos procesą vienai kolegei, kuri turėjo tam tikrų ryšių su žmonėmis, siekusiais daryti įtaką Lietuvoje esančioms politinėms partijoms. Aš manau, kad galima kreiptis į Europos Komisiją dėl peržiūrėjimo, bet baudos turbūt yra ne tas dalykas, nes grėsmė mūsų nacionaliniam saugumui ir galimybei paveikti politines partijas yra didesnė negu tai, ką kolegos sako. Aš palaikysiu kolegos pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Prieš pataisą pasisako S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš siūlyčiau labai labai gerai pagalvoti, ir štai dėl ko. Mūsų komitetas, kaip papildomas komitetas, irgi svarstė ir tikrai išsiaiškinome, kokia yra Europos Komisijos pozicija.

Šiuo metu galioja šešių mėnesių terminas. Šitas terminas Europos Komisijos, sakyčiau, pro sukąstus dantis kol kas yra toleruojamas. Nežinia, kaip būtų, jeigu būtų atliekamas specialus tyrimas arba Teisingumo Teismo sprendimas. Ilginti terminą, kuris Lietuvoje jau galioja, keletą metų jis jau yra priimtas, čia yra tik įstatymo pataisos, neoficialia, žinoma, Europos Komisijos nuomone, tikrai nepritars, o kai gausime oficialią nuomonę, tai bus jau vėlu. Šitas reikalavimas turėti nuolatinį gyvenimą yra kitame įstatymo straipsnyje, bet jis yra taikomas trečiųjų šalių piliečiams.

Kolegos, jeigu mes dalyvaujame šitame klube, kuris vadinasi Europos Sąjunga, mes turime ir laikytis tų taisyklių. Aš pats kažkada buvau irgi labai skeptiškas tos normos atžvilgiu, tačiau po ilgų diskusijų mes tokį įstatymą priėmėme ir jis buvo Seime mūsų visų aprobuotas. Nuo 2014 metų galiojanti direktyva įpareigoja mus šitai reglamentuoti. Mūsų terminas yra vienas iš ilgiausių Europos Sąjungoje – šeši mėnesiai. Aš siūlau tikrai nebeilginti, nes tai jokių būdu nebus suprasta ir nebus Europos Sąjungos institucijų toleruojama.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Iš klausėme ir teigiamų, ir ne visai teigiamų pasisakymų apie siūlomą įstatymo pataisą, todėl balsuojame. Kas pritariate G. Surplio įstatymo pataisai, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 38, prieš – 51, susilaikė 26. Siūlomai pataisai nepritarta.

Dėl viso įstatymo projekto po svarstymo kalbėti dėl motyvų nėra norinčių. Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote. (*Šurmulyš salėje*)

Balsavo 115 Seimo narių: už – 86, prieš – 3, susilaikė 26. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Per šoninį mikrofoną – K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Kolegos, trumpa replika. Mes, stodami į Europos Sąjungą, tokią sutartį pasirašėme, tad gerbkime savo parašą.

16.18 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-514, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-515 (pateikimas)

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, baigėme balsavimą ir pereiname prie tolesnių klausimų svarstymo. Darbotvarkės 2-15.1, 2-15.2 klausimai – projektas Nr. XIVP-514 ir projektas Nr. XIVP-515. Kokį čia balsavimą paleidote? (*Balsai salėje*) Darbotvarkės 2-15.1 ir 2-15.2 klausimai – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-514 ir lydimasis Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-515. Pranešėja – M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pristatau įstatymų projektus, kurie buvo parengti atsižvelgiant į Vienišo asmens išmokos įstatymo ir lydimuosius įstatymų projektus. Siūlome nustatyti tam tikrą teisinį reguliavimą.

Vienišo asmens išmokos įstatymo projektu siūloma nustatyti vienišo asmens išmoką, kuri neturėtų įtakos kitoms asmeniui pagal kitus įstatymus priklausančioms kas mėnesį mokamoms išmokoms ar kompensacijoms. Taip pat skiriami pinigai socialinei paramai, apmokėjimui už socialines paslaugas, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip. Kartu Vienišo asmens išmokos įstatymo projektu ir pateiktais lydimaisiais įstatymų projektais yra siekiama, kad tiek socialinio draudimo našlių pensijų gavėjų, tiek vienišo asmens išmokos gavėjų būtų lygiavertė padėtis skiriant paramą, teikiant socialines paslaugas bei mokant išmokas. Įstatymų projektų tikslas yra suvienodinti socialinio draudimo našlių pensijų gavėjų padėtį su vienišo asmens išmokos gavėjų padėtimi, skiriant paciento priemonę už kompensuojamuosius vaistus pagal Sveikatos draudimo įstatymą ir apskaičiuojant atlygintinos žalos dydį pagal Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymą. Vienišo asmens išmoka neturės įtakos pacientų atlygintinos žalos dydžiui ir nepasiturinčių neįgaliųjų ir pagyvenusių žmonių kompensuojamųjų vaistų priemonėms. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Jūsų paklausti užsirašė du Seimo nariai. Pirmininkas klausia A. Matulas, jo salėje nematau. Kitas klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, dėkojame, kad pildote tai, ką praleidome. O dabar jau, taip sakant, visi įstatymai ar dar gali kas nors išlikti, tarp mūsų kalbant?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai tikiuosi, kad visi. Ačiū už pastabą, gerbiamas kolega.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre, jūs atsakėte į visus kolegų klausimus. Dėl motyvų dėl įstatymų projektų po pateikimo nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymų projektų – tam numatytu metu.

16.21 val.

Darbo kodekso 108, 109, 139, 213 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-489 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-16 klausimas – Darbo kodekso kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-489. Pranešėja – ministrė M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, pristatau Darbo kodekso pakeitimo projektą. Šio įstatymo tikslas yra tinkamai perkelti į nacionalinę teisę darbuotojų komandiravimo įgyvendinimo direktyvos nuostatas dėl subsidiarios rangovo atsakomybės ir dėl informacijos apie komandiruojamą darbuotoją teikimo.

Dėl netinkamai perkeltos direktyvos 2020 metų lapkričio mėnesį Lietuvai jau yra pradėta iki-pažeidiminė procedūra, todėl siekiama tinkamai perkelti direktyvą į nacionalinius teisės aktus. Šiuo įstatymo projektu siūlome numatyti subsidiarią rangovo, jeigu darbdavys yra subrangovas, atsakomybę už darbo užmokesčio mokėjimą darbuotojui, kai jis dirba darbus, nustatytus Statybos įstatyme. Dabar tokia atsakomybė numatyta tik tuo atveju, kai dirba komandiruotas darbuotojas, o paslaugas teikia užsienio paslaugų teikėjas.

Taip pat siūlome nustatyti, kad subsidiari rangovo, jeigu darbdavys yra subrangovas, atsakomybė apsiriboja darbuotojo, taip pat ir komandiruotojo darbuotojo teisėmis, įgytomis atliekant darbo funkcijas, kai vykdoma sutartis tarp rangovo ir jo subrangovo. Taip pat siūlome papildyti, kad darbo ginčų šalimi laikomas ir rangovas, ir atsisakyti reikalavimo užsienio darbdaviui, komandiruojančiam darbuotoją, teikti informaciją apie darbuotojui taikomas Darbo kodekso nustatytas sąlygas, patikslinama, kad informuojama ne vėliau kaip iki darbo Lietuvoje pradžios.

Siūlome patikslinti, kad užsienio valstybės darbdavys pranešimus teikia tiesiogiai Darbo inspekcijai. Siūlome nustatyti, kad kelių transporto priemonių vairuotojams darbo sąlygų ypatumus nustato kelių transporto santykius reglamentuojantys įstatymai. Tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Jūsų paklausti užsirašė vienas Seimo narys A. Sysas. Gerbiamas Algirdai, klausite?

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Atsisakysiu, kad greičiau ateitų ir...

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, už konstruktyvumą. Dėl motyvų dėl įstatymo projekto po pateikimo taip pat nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto – balsavimo metu.

16.23 val.

Įstatymo „Dėl pareiškimų pagal 1959 m. balandžio 20 d. Europos konvenciją dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose ir 1978 m. kovo 17 d. Europos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose papildomą protokolą“ projektas Nr. XIVP-460, Įstatymo „Dėl Europos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose antrojo papildomo protokolo ratifikavimo“ Nr. IX-1997 papildymo 4 ir 5 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-461 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-17.1, 2-17.2 klausimai – įstatymo „Dėl pareiškimų pagal 1959 m. balandžio 20 d. Europos konvenciją dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose ir 1978 m. kovo 17 d. Europos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose papildomą protokolą“ projektas Nr. XIVP-460 bei lydimojo teisės akto projektas Nr. XIVP-461. Pranešėja – teisingumo ministrė E. Dobrovolska.

E. DOBROVOLSKA (LF). Sveiki, kolegos. Teikiamo projekto tikslas yra įgyvendinti įpareigojimą Europos Sąjungos valstybėms narėms, dalyvaujančioms tvirtesnio bendradarbiavimo Europos prokuratūros įsteigimo srityje, pripažinti ir pranešti, kad daugiašalio tarptautinio susitarimo dėl teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose įgyvendinimo tikslais Europos prokuratūra yra kompetentinga institucija. Papildyti ankstesnius Lietuvos Respublikos pareiškimus dėl kompetentingų institucijų. Taip pat nustatyti, kad Europos prokuratūra paskiriama kompetentinga teismine institucija.

Svarbu pranešti ir atkreipti jūsų dėmesį, kad planuojama, jog Europos prokuratūra pradės veikti šių metų birželio 1 dieną, todėl svarbu, kad pareiškimai įsigaliotų kuo anksčiau, kad Europos prokuratūra galėtų vykdyti savo užduotis. Labai jums ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Nėra kolegų, norinčių jūsų paklausti. Pasisakyti dėl motyvų dėl įstatymo projekto po pateikimo taip pat nematau norinčių. Balsavimas dėl įstatymų projektų – balsavimo metu.

16.25 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 2, 3, 5, 7, 10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-533, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-534 (pateikimas)

Kiti darbotvarkės 2-18.1 ir 2-18.2 klausimai – Sporto įstatymo Nr. I-1151 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-533 ir lydimasis teisės aktas, projektas Nr. XIVP-534. Pra-nešėja – J. Šiugždinienė. Jos salėje nematau. Nėra. Šiek tiek vėliau ministrė gal pristatys. (*Balsai salėje*) Yra ministrė. Gerai, luktelsime.

Gerbiami kolegos, kol ministrė ateina, aš tik noriu išpėti frakcijų atstovus, kad darbotvarkę šiek tiek lenkiame ir balsavimas, matyt, bus šiek tiek anksčiau. Yra numatyta 18 valandą, bet, ma-tyt, bent jau 17 val. 10 min.–17 val. 20 min., toks intervalas. Jeigu galite, išpėkite savo kolegas. Mi-nistre, prašom.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dar kartą laba diena, mieli kolegos. Su džiaugsmu pristatau Sporto įstatymo pakeitimo įstatymo projekto nuostatas. Teikiamas Sporto įstatymo projektas, ku-riuo siūlomi svarbūs ir kompleksiniai sporto finansavimo tvarkos pokyčiai. Tai yra pirmiausia tikslinamas teisinis reglamentavimas po Konstitucinio Teismo nutarimo dėl Sporto rėmimo fon-do ir įtvirtinamas aiškesnis, skaidresnis ir efektyvesnis fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto finansavimo modelis.

Siūlomi pagrindiniai pokyčiai. Kaip jau minėjau, tobulinamas Sporto rėmimo fondo regula-vimas. Yra įgyvendinamas Konstitucinio Teismo nutarimas dėl Sporto rėmimo fondo.

Antras svarbus pokytis – steigiamas Sporto registras, jis pradės veikti 2023 metais.

Trečias svarbus dalykas – stiprinamas Nacionalinės sporto tarybos vaidmuo.

Ketvirtas – projektu siūloma tobulinti sporto organizacijų gerojo valdymo principus. Papil-domi finansavimo kriterijai yra nustatyti ir lėšų neskyrimo kriterijai. Yra tikslinamos sąvokos. Taip pat yra suvienodinamas finansavimas aukšto meistriškumo sportui ir fiziniam aktyvumui. Didi-namos valstybės stipendijos visiems sportininkams. Sulyginami su olimpinių žaidynių paralim-pinių ir kurčiųjų žaidynių dydžiai už pirmą–šeštą vietas, išplečiamas gaunančiųjų stipendijas ra-tas, tai yra skiriama ir jaunimui.

Projektas parengtas atsižvelgiant į darbo grupės pateiktus siūlymus, sporto organizacijų siū-lymus. Buvo stengiamasi maksimaliai atsižvelgti į siūlymus, pateiktus įvairių sporto organizacijų. Projektui pritarė Vyriausybė. Prašom, jeigu turite klausimų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Jūsų paklausti užsirašė penki Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, yra be galo daug Teisės departamento pastabų. Man, kaip aktyviai sportuojančiam žmogui, irgi skaitant tą įstatymą kyla, taip sakant, aibė klausimų. Mano klausimas: kas rengė tą įstatymo projektą? Kadangi čia susiker-ta ir finansiniai dalykai, priimant šį įstatymą, ar buvo dar padaryta analizė, taip sakant, per STT prizmę? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Taip, tikrai. Dėl pastabų, kurias pateikė Teisės departamentas. Šiandien jas gavome, tikrai peržiūrėjome. Didelė dalis pastabų yra techninės, kelios yra labiau su-siję su turiniu. Tikrai į visas tas pastabas galime atsakyti. Tai pastabos dėl kadencijų ir dėl kitų dalykų, bet dauguma pastabų yra labai techninės. Tikrai į tas technines pastabas, tikslinamos tam tikros sąvokos, nesudėtinga atsižvelgti. Į STT siūlymus taip pat buvo atsižvelgta. Ir dėl Sporto ta-rybos būtent veiklos tikrai atsižvelgėme ir įvertinome STT pastabas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, nors Teisės departa-mento pastabų daug, pagirtina, kad pagaliau procesas prasidėjo ir pradedame svarstyti šį projektą.

Na, pedagogų bendruomenė, piliečiai visada įtariai žiūri į tas visas antrines ministerijos įstaigas. Ir dabar svetainėje pažiūrėjau, yra Nacionalinė švietimo agentūra, Švietimo mainų para-mos fondas, Europos socialinio fondo agentūra ir taip toliau, ir taip toliau. O dabar šiame įstaty-mo projekte numatoma pakeisti Švietimo mainų paramos fondo pavadinimą į Švietimo ir sporto

projektų agentūrą „Motum“. Kas tai bus per mįslinga įstaiga, ar čia ta pati mergelė, tik kita suknelė, ar bus visiškai nauja kokybinė prieiga? Tai vienas dalykas.

Antras. Savivaldybių tarybose sumaištį kelia ugdymo įstaigų vadovų ir sporto įstaigų vadovų, pavyzdžiui, sporto gimnazijų vadovų, skyrimo tvarka – visiškai skirtinga. Aš neradau, ar šiaime įstatyme dabar taip numatoma sutvarkyti tuos dalykus, ar ne?

Ir trečia. Kokios priežastys, kad tik nuo 2022 m. liepos 1 d. įsigaliojūt tas įstatymas? Ar šitiek dar derinimo tikitės ir reikia, kad tik nuo 2022 metų vidurio? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Todėl turbūt ir ateiname čia su šiuo įstatymu dabar. Kaip žinote, Konstitucinis Teismas pasisakė apskritai dėl fondo reikalų, čia ir kultūros įstatymai bus keičiami būtent atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo sprendimus. Mes skubame su šiuo įstatymu, nes pakeitimai yra labai svarbūs, juos reikia priimti iki liepos 1 dienos, kad galėtume laiku paskelbti 2022 metų kvietimą dėl fizinio aktyvumo projektų ir sporto bazių pagerinimo projektų. Tikrai reikia parengti daug tvarkų. Kad nevėluotų finansavimas ir stipendijos nevėluotų, mums yra labai svarbu, kad šis įstatymas būtų priimtas iki liepos 1 dienos.

Dėl gimnazijų vadovų, tai įstatyme šio dalyko nėra, tai yra reguliuojama tvarkomis. Tai yra tai gali būti sureguliuojama tvarkomis.

Dabar dėl agentūros „Motum“ pavadinimo. Apskritai turiu pasakyti, kad mes pradėsime pavaldžių įstaigų peržiūrą, nes tikrai matome, kad yra labai įvairių agentūrų, kai kurių funkcijos tikrai dubliuojasi, ir tą tvarką reikia padaryti, reikia kokybinio pokyčio. Tai čia liečia ne tik su sportu susijusias, bet ir su švietimo sritimi, tai yra ir Studijų kokybės centras, ir Nacionalinė švietimo agentūra, kurias norime sustiprinti ir išgryninti funkcijas. Dėl „Motum“ sprendimas jau buvo priimtas anksčiau – dėl pavadinimo keitimo, ta agentūra taip pat bus stiprinama.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (LSDPF). Ačiū ministrei, kad vis dėlto juda šis įstatymas. Jis yra labai lauktas.

Mano klausimas yra dėl 6 punkto. Iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų tik 4 % skirsite toms dviem institucijoms ir projektams. Kodėl 4 %, pavyzdžiui, kodėl ne 4,5 % ar 5 %? Kaip tas skaičius pasirinktas?

Ir dar vienas klausimas, nes gavau nemažai raštų iš įvairių institucijų. Kokie yra numatomi baziniai reikalavimai treneriams ir instruktoriams? Čia įstatyme nėra parašyta, bet jūs vis tiek apie tai diskutuojate. Ir ar bus suderinta su interesantais? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui, profesore. Dėl trenerių ir instruktorių, na, tikrai šis klausimas buvo paliktas, ir dėl jų kvalifikacijų suteikimo, vėlesniam laikui, nes nėra susitarta. Čia yra tiesiogiai susiję taip pat su misijų išgryninimu kolegijų ir universitetų, nes šiandien nėra sutarimo, yra labai prieštaringi siūlymai.

Tikrai reikalinga ilgesnė diskusija, kuri turbūt tęsis dar nemažai laiko, kas turėtų rengti trenerius ir, tarkim, instruktorius, koku lygiu jie turėtų būti rengiami. Mes šiuo klausimu sutarimo dar neturime. Sakau, tai tikrai užtruks ir yra susiję apskritai su aukštojo mokslo, tai yra kolegijų ir universitetų, misijų išgryninimu.

Dabar dėl 4 %. Gal patikslinkite, kokioms institucijoms. Žinokite, aš dabar nepasakysiu, kam 4 %. Galiu patikslinti jums nebent tik asmeniškai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Klausia V. Bakas.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, 2020 metų pabaigoje Seimas priėmė rezoliuciją dėl Lietuvos futbolo federacijos. Čia pažymėjo, kad Lietuvos futbolas glaudžiai susijęs su Lietuvos prestižu, o nusikalstamo pasaulio atstovų dalyvavimas futbolo bendruomenėje daro tikrai didelę žalą pasitikėjimui šia sporto šaka ir šalies reputacijai. Taip pat pinigų plovimo prevencijos ataskaitoje, Europos Komisijos dariniame dokumente kalbama apie didelę riziką, susijusią su korupcija sporte.

Klausimas būtų toks: kokius veiksmus siūlote, kad į sporto valdymą ateitų nepriekaištingos reputacijos žmonės ir kad būtų užtikrintas skaidrumas, mūsų vaikų saugumas ir mūsų šalies prestižas?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui už klausimą. Ir šiuo įstatymu yra sprendžiami šitie klausimai. Kaip jau minėjau, yra įvedami tam tikri gerojo valdymo principai kaip papildomi kriterijai.

Tarkim, yra reikalavimas atlikti finansinių ataskaitų auditą, kurio niekada anksčiau nebuvo, apibrėžti valdymo narių kadencijų skaičių. Yra patikslinti kriterijai, kaip gali būti formuojamos rinktinės, taip pat lėšų neskyrimo kriterijai. Tarkim, kadangi mes formuojame registrą, bus reikalavimas labai skaidriai ir laiku pateikti informaciją registru, kad mes galėtume viešai kuo daugiau atvirų duomenų... mes tikrai galėtume viešai matyti, kas vyksta. Aišku, kaip mes žinome, daug dalykų reguliuoja pačios federacijos. Mes galime tikrai per gerojo valdymo principus ir per tam tikrus finansavimo kriterijus, ir, kaip jūs minėjote, vadovų reputacijos reikalavimus. Manau, tikrai reikia juos siūlyti per gerojo valdymo principus griežtinti federacijoms. Mes galime tokį poveikį daryti ir ji tikrai esame suplanavę. Net šiuo įstatymu yra įtvirtinti reikalavimai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Ir paskutinis klausia A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiama ministre. Labai džiaugiuosi, kad pradeda-ma įgyvendinti Vyriausybės programa ir ištis kūno kultūros ir sporto srityje mes imamės veiksmų. Tikrai džiugina, kad pagaliau Sporto įstatymas pasiekė Seimą. Nemažai kartų buvo aptarinėjamas Sporto įstatymas, jo galima redakcija, projektas Jaunimo ir sporto komisijoje. Tikiuosi, kad šis įstatymas ištis judės ir jeigu ne šioje sesijoje, tai bent jau rudens sesijoje bus priimtas.

Kitas dalykas. Žinome, yra Konstitucinio Teismo išaiškinimas ir labai norėtusi, kad per kitų metų biudžetus ir vėlesnius nenukentėtų aukšto meistriškumo sporto federacijos ir sportininkai, nes tos proporcijos kintant akcizams išsikreipia. Palinkėčiau, nors tos nuostatos, aišku, jau nebeat-sispindės įstatyme, bet kad ministerija išlaikytų tą proporcingumą. Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Tikrai išlaikysime proporcingumą. Vienas iš tikslų ir buvo. Kaip žinome, aukšto sportinio meistriškumo finansavimas buvo labai sumažėjęs per pastaruosius metus, tai mes šiuo įstatymu taip pat reguliuojame šitą dalyką ir 30 % Sporto rėmimo fondo lėšų yra skiriama aukštam sportiniam meistriškumui. Net ir pereidami prie kitokio finansavimo modelio šitai mes tikrai užtikrinsime.

Ką noriu pasakyti? Tikrai labai norisi, kad šitas įstatymas būtų priimtas dabar, nes jis yra susijęs ir su stipendijomis sportininkams, ypač jaunimui, ir mūsų laukia olimpiada. Matome, kad pasiruošimas vyksta sudėtingai, kad sportininkų šiais metais atrinkta stipriai mažiau, negu jų buvo atrinkta į Rio. Mums tikrai reikia dėti visas pastangas, kad būtų sustiprinta aukšto sportinio meistriškumo programa.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Dėl motyvų už pasisako S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaip ir sakiau, nedovanotinai užsitęsė Sporto įstatymo pataisų svarstymas. Jau prieš trejetą metų faktiškai mes čia girdėjome, buvo grasinama, kad sutvarkysime tą įstatymą ir taip toliau. Sveikinu, kad jau pristatoma.

Abejonių, kaip ir sakiau, yra nemažai, bet yra ir daug gerų dalykų. Patikslinamos sąvokos, pavyzdžiui, jau minėta „aukšto meistriškumo sporto varžybų“ sąvoka. Ir keista, bet netgi karantinas, pandemijos sąlygos parodė tokį keistą dalyką, kad kaip aukšto sportinio meistriškumo varžybas buvo galima traktuoti net pradinukų, vaikų kvadrato varžybas, taip ten viskas buvo išdėstyta. Dabar atsiranda daug tikslesnių paaiškinimų, kad tai turi būti tarptautinės varžybos, kad jos turi būti kalendoriuose ir taip toliau, eliminuojami tokie dalykai, kuriuos aš minėjau.

Aišku, abejonių yra. Man ta agentūra „Motum“ dar kelia abejonių, ar tai nesusiję su Olimpino komiteto ir buvusio Sporto departamento, dabar Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos konfliktais, nesutarimais. Norėtusi, kad objektyviai tos problemos būtų išspręstos. (*Balsai salėje*) Man yčiau, kad komitetuose ir komisijoje bus dar kartą prie to sugrįžta, patikslinami įvairūs dalykai. Kviečiu dabar pritarti po pateikimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Kadangi buvo pristatyti du įstatymų projektai, tai antras dėl motyvų už pasisako A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tikrai labai raginčiau palaikyti. Gal ir nereikia raginti, nes, kiek mačiau, Jaunimo ir sporto komisijoje visų partijų ir frakcijų atstovai palaiko naują Sporto įstatymo redakciją. Ištis turime parodyti didesnę dėmesį, jeigu jau žiūrime net į olimpines žaidynes, kurios praėjusiais metais buvo perkeltos į šiuos, turime mažiau savo atstovų. Ir tai

yra vienas iš rodiklių, kad valstybė kol kas nepakankamą dėmesį skiria sportui. Aišku, buvo pandeminiai metai, gal ir dėl to rezultatai krito, bet, kaip ir kultūra, taip ir sportas yra mūsų valstybės prestižo reikalas ir kartu pačios valstybės reklama ir populiarinimas visame pasaulyje. Yra tam tikrų negerovių ir federacijose, ką minėjo ir kiti kolegos, ar tai būtų Futbolo federacija, ar Dziudo federacija, kai šešėlinės struktūros įsivyrąja. Tad turime rodyti didesnę dėmesį. Labai tikiuosi, kad jau kitais metais Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje atsiras ir atskiras departamentas, nes, panaikinus Kūno kultūros ir sporto departamentą, deja, suprastėjo sporto kuravimas visoje valstybėje. Trūksta ir žmogiškųjų resursų, pajėgų. Turėtų valstybė čia rodyti didesnę dėmesį ir lyderystę. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Iš klausėme visų pasisakymų dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymų projektų – numatyto metu.

Dar kartelį visiems primenu, kad lenkiame darbotvarkę ir balsavimas dėl likusių įstatymų projektų bus anksčiau, orientuojamės, apie 17 val. 10 min.

16.43 val.

Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-490 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-490. Pranešėjas – V. Juozapaitis. Pateikimo stadija.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Kultūros komiteto vardu teikiu Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kurio esmė yra suteikti teisę Lietuvos radijo ir televizijos komisijai (LRTK) sustabdyti finansines operacijas finansinėms institucijoms tuo atveju, jeigu internetu yra transliuojama programa arba autorinės teisės pažeidžiantys filmai, koncertai ir visa kita. Tai yra viena iš priemonių užkardant nelegalaus turinio skleidimo galimybę Lietuvoje.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Nėra Seimo narių, norinčių jūsų paklausti. Pasisakyti dėl motyvų dėl įstatymo projekto po pateikimo taip pat nėra norinčių. Balsavimas dėl įstatymo projekto taip pat tam numatyto metu. Dar kartą primenu, kad bus ženkliai anksčiau – apie 17 val. 10 min.

16.45 val.

Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 2 straipsnio 16, 17 ir 43 dalies, 3 straipsnio 1 dalies 6 punkto, 56 straipsnio 1 ir 2 dalies, 58 straipsnio 4 dalies, 65 straipsnio 2 ir 3 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4170 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-21 klausimas – Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4170. Pranešėjas – R. Šarknickas. V. Kernagis. Prašom.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Sveiki, kolegos. Įstatymas apima du dalykus. Pirmasis yra kabelinės retransliacijos sąvokos pakeitimas į retransliaciją, kadangi kabelinė televizija dabar yra transliuojama ne tik kabeliu, kaip buvo anksčiau, bet satelitu ir internetu, tiesiog ši sąvoka yra keičiama.

Antras dalykas yra privalomojo kolektyvinio administravimo paskelbimo teisės išplėtimas. Tai yra tai, kad ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, ir Lietuvos teismų praktika patvirtina, kad įstaigose, kurios turi įrengtus televizorius ir rodo televizijos programas, tarkime, restoranuose, kavinėse, baruose ar sporto klubuose, tas televizijos programų rodymas yra pripažintas kaip viešas paskelbimas. Todėl esant tokiai situacijai tiesiog būtina išplėsti tų dalykų kolektyvinio administravimo taikymo sritį. Trumpai tiek.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Jūsų paklausti užsirašė vienas Seimo narys. Klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, atėjo pagrindinis pranešėjas ir skėsčioja rankomis. Šis įstatymo projektas buvo registruotas praėjusioje kadencijoje. Gal galite pasakyti, kodėl jis neišvydo dienos šviesos ir nebuvo pateiktas praėjusioje kadencijoje? Ačiū.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Įstatymo projektas gali būti registruotas ir pateiktas tada, kai ateina jo eilė. Tiesiog kažkaip eilė neatėjo, bet atėjo šiandien. Aš nematau, kad ši diena yra kuo nors prastesnė negu diena prieš metus ar dvejus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Jūsų nori paklausti dar du Seimo nariai, neskubėkite. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi R. Šarknickas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas Vytautai, čia kaip ir komiteto pirmininkas beveik padėjo atsakyti. Nuo kada įsigalios, nes čia parašyta 2019 metų data, nuo kada galėtų įsigalioti šis įstatymas?

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Aš manau, kad vis tiek jis keliaus į mūsų komitetą, komitete mes svarstydami ir pradėsime svarstyti. Bet aš manau, kad kitų metų sausio 1 diena būtų ta data, kai galėtų įsigalioti šis įstatymo projektas.

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiamas kolega. Ir paskutinis klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš dėkoju jums, kad amžinai nežiūrėte į praeitį ir einate į priekį. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kaip supratau, tai nebuvo klausimas, gal labiau pasisakymas dėl motyvų. Tuoj pažiūrėsime, ar dėl įstatymo projekto, dėl viso įstatymo (labai dėkui) yra norinčių kalbėti dėl motyvų. Nėra. Balsavimas dėl įstatymo projekto tam numatytu metu, kuris ateis labai greitai.

16.48 val.

Darbo kodekso Nr. XII-2603 171 ir 176 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-528 (pateikimas)

Pereiname prie paskutinio darbotvarkės 2-23 klausimo – Darbo kodekso Nr. XII-2603 171 ir 176 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-528. Pranešėjas – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke, ačiū, gerbiami kolegos. Pastaruoju metu daug kalbame apie darbo santykius, ir mūsų Darbo kodekse yra toks skirsnis – informavimas ir konsultavimas. Ir ten informavimą ir konsultavimą atlieka vadovai, turėtų atlikti, jeigu nėra profesinių sąjungų, yra darbo tarybos. Aš manau, kad normalaus informavimo, konsultavimo nebuvimas atveda prie tokių dalykų kaip mobingas ir netgi mirtys. Apie tai daug kalbame.

Šiuo atveju į mane kreipėsi žmogus, kuris švietimo įstaigose konsultuoja darbo tarybas. Perskaitysiu tokią pastraipėlę iš jo laiško – tai mane paskatino kreiptis į jus, kolegos, ir, aišku, į Trišalę tarybą, jeigu pritarсите, kad vis dėlto sureguliuotume, kaip renkamos darbo tarybos. Taigi jis rašo: tačiau ne vienoje mokykloje ar švietimo įstaigoje iškilo neaiškumų dėl naujos kadencijos darbo tarybos rinkimų inicijavimo, organizavimo ir vykdymo. Viename Darbo kodekso straipsnyje rašoma, kad tai veikiančios darbo tarybos pareiga, kai baigiasi, kitas sako kitaip. Nors rinkimų komisiją privalo sudaryti vadovas, buvo švietimo įstaigų, kai jis atsisakė tai daryti. Tad buvo neaišku, kas turi organizuoti ir vykdyti darbo tarybos rinkimus. Todėl aš ir teikiu tas pataisas, pasikonsultavęs ir su juo. Iš karto, užbėgant už akių, sutinku su Teisės departamento nuostata, tiek su viena pastaba, tiek su kita, kad Darbo kodekso 176 straipsnio 2 dalyje, aišku, reikia įrašyti tą nuostatą – jeigu ne pirmą kartą renkama, tai daro darbo taryba.

Dėl narių skaičiaus. Aš manau, kad čia yra apsisprendimo klausimas, arba palikti tą patį skaičių, ar nustatyti kitokį. Bet aš manau, kad mūsų, kaip įstatymų leidėjų, pareiga yra užtikrinti, kad nebūtų vilkinama galimybė sudaryti darbo tarybas, jeigu profesinių sąjungų nėra, kad žmonės galėtų gauti informavimą ir konsultavimą, žinotų šiek tiek, taip sakant, šviesų rytojų geriau, negu nebūtų su jais šnekamasi. Tokie pasiūlymai dėl šio Darbo kodekso pakeitimo įstatymo projekto. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Jūsų klausti nori du Seimo nariai. Pirmasis klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Labai dėkui. Gerbiamas Algirdai, jūsų, šios srities profesionalo ir tikrai išmanančio šią sritį, noriu iš principo klausti ne tiek apie projekto turinį, jam, matyt, tikrai verta

pritariti ir reikia diskutuoti, bet iš principo jūs palietėte darbo tarybų institutą, santykinai neseniai sukurtą. Kaip jūs apskritai vertinate veiksmingumą? Jos kartais institucijose kuriamos dėl to paukščiuko, kad galėtų įvykdyti – turime, išrinkome, suformavome. Kiek jos realiai prisideda prie darbuotojų padėties gerinimo kaip tas instrumentas, kuris kai kur keičia ir profesines sąjungas?

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Turiu prisipažinti, kad nebuvo didelis šalininkas darbo tarybų atsiradimo, nes teko dirbti visose darbo grupėse rengiant, tobulinant, liberalizuojant Darbo kodeksą. Visas tas peripetijas puikiai žinau. Tai buvo tam tikras direktyvos perkėlimas, kad jeigu nėra profesinių sąjungų, o Lietuvoje mes tikrai negalime pasigirti gausa, mes, taip sakant, pagal natūrą separatistai, gerąją ar blogąją prasme, ir profesinių sąjungų narių skaičius nėra labai didelis. Darbo tarybų, sakykim, veiksmingumas ir produktyvumas priklauso vis dėlto nuo žmonių. Jeigu tie žmonės tikrai empatiški tam, kas vyksta jų kolektyve, jeigu jie nebijo drąsiai paklausti vadovo to, kas parašyta Darbo kodekse, arba dar ir daugiau, tai viskas su tomis tarybomis visai neblogai. Dalis tų tarybų virsta ir aktyvesnėmis profesinėmis sąjungomis. Bet jeigu tai yra... formaliai sukuria vadovas dažniausiai, visokių galėčiau papasakoti istorijų, tuomet, aišku, to veiksmingumo neužtenka. Aš manau, mes čia ir pralošiame, jeigu mes kalbame apie darbo santykius, apie socialines garantijas, apie darbo užmokestį. Vis dėlto stiprių profesinių sąjungų ir darbo tarybų nebuvimas leidžia darbdaviams visada turėti veiksmingesnius sprendimus savo naudai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Paskutinysis klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Iš tikrųjų labai aktualus klausimas. Pastaruoju metu, jau paskutinius penkerius, šešerius metus vartojamas žodis mobingas ir panašiai. Džiugu, kad yra asmuo, kuris kreipiasi, gal ir ne tik jis vienas, ir panašiai.

Aš tik norėjau paklausti. Yra kolektyvinė darbo taryba ir nacionalinė – Valstybinė darbo inspekcija. Kiek čia susikerta tie keliai ir kas efektyviau, geriau dirba? Ir pritariu dėl vieno dalyko, kad profesinės sąjungos narys tikrai turėtų būti toje darbo taryboje. Ačiū.

A. SYSAS (LSDPF). Mūsų įstatymas labai apibrėžia, kada, taip sakant, nustoja veikti darbo tarybos, jeigu atsiranda daugiau kaip 30 % profesinės sąjungos narių, kuriuos jungia. Santykis, jeigu jūs klausiate apie Valstybinės darbo inspekcijos funkciją ir darbo tarybų, tai aš manyčiau, vėlgi grįžtu prie to paties, jeigu tikrai darbo tarybos aktyviai nori ginti savo narius, tai jos gali patarti savo nariui, ką reikia daryti. Manau, kad mes labai teisingai padarėme, kai Darbo kodekse įtvirtinome darbo ginčų komisijas. Labai daug nukrovėme teismų darbą, pagreitinome procesą ir tas procesas, taip sakant, 97 % yra darbuotojų naudai.

Aišku, reikia paaiškinti tam žmogui, kad jis turi teisę ir gali kreiptis. Čia nuo ko aš pradėjau. Informavimas ir konsultavimas, švietimas žmonių, kokias teises jie turi, ne tik pareigas, ką jie turi daryti, ko klausyti, kaip vykdyti, kada išeiti, ką padaryti, bet ko jie gali reikalauti iš savo darbdavio užtikrindami savo teises.

Jeigu tie žmonės žino, tai jie gali kreiptis į Valstybinę darbo inspekciją, prie kurios yra darbo ginčų komisijos. Sakau, jos dirba labai efektyviai ir procesas pajuda greitai. Bet, sakau, ir nuo įstatymų leidėjų irgi priklauso, kaip mes sureguliuojame tą procesą. Tos pataisos, kurios atsirado, kaip sako, vadovas nenori skirti tarybos ir tarybos nėra, senoji nustojo galioti, naujos nėra... Tai sureguliuokime taip, kad paprasčiausiai tokio laikotarpio nebūtų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl viso įstatymo projekto dėl motyvų po pateikimo nėra norinčių pasisakyti Seimo narių. Gerbiami kolegos, informuoju, kad tai buvo... Yra. Motyvai už – K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF) Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kuo daugiau kelių atveriamė profesinėms sąjungoms ir darbuotojams, tuo iš tikrųjų mes galime daugiau padėti žmonėms, kaip gerbiamas pranešėjas teisingai sakė, suprasti savo didesnes galimybes ir savo didesnes teises. Kviečiu palaikyti šį projektą.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Motyvų prieš nėra norinčių pasakyti. Dėl įstatymo projekto netrukus balsuosime. Tai yra paskutinis įstatymo projektas šiandien. Dar kartą visiems primenu, kad tuojau pereisime prie balsavimo. Jeigu kas dar galite, atvykite kaip galima greičiau į salę.

16.57 val.

Informaciniai pranešimai

Tuo metu aš perskaitysiu Sekretoriato gautą Mišrios Seimo narių grupės posėdžio protokolą, kuriuo yra informuojama, kad iki 2021 m. gruodžio 31 d. imtinai Mišri Seimo narių grupė pritaria A. Butkevičiaus kandidatūrai į Mišrios Seimo narių grupės seniūnus, o V. Bako iki to paties termino pritaria kaip seniūno pavaduotojo. (*Balsai salėje*) Su tuo kolegas ir sveikiname. Lieka D. Griškevičius. Jis rotacijos būdu, matyt, užims vienas ar kitas pareigas.

16.58 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-514, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-515 (*pateikimo tęsinys*)

Gerbiami kolegos, pereiname prie balsavimo, paskutinio likusio šiandien balsavimo. Pirmas klausimas, dėl kurio turėtume apsispręsti, 2-15.1 ir 2-15.2 – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-514 ir lydimasis Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-515. Kas pritariate įstatymų projektams po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 58 Seimo nariai: už – 55, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymų projektams po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu dėl abiejų įstatymų projektų siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Siūloma svarstymo data – 2021 m. birželio 8 d. Ar galime pritarti tokiam siūlymui? Galime. Labai dėkui.

16.59 val.

Darbo kodekso 108, 109, 139, 213 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-489 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas 2-16 klausimas, dėl kurio turėtume apsispręsti, – Darbo kodekso kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-489. Po pateikimo. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 72, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą, papildomu – Biudžeto ir finansų komitetą. Ar galime pritarti tokiems siūlymams bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Siūloma svarstymo data – birželio 22-oji. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui.

17.00 val.

Įstatymo „Dėl pareiškimų pagal 1959 m. balandžio 20 d. Europos konvenciją dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose ir 1978 m. kovo 17 d. Europos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose papildomą protokolą“ projektas Nr. XIVP-460, Įstatymo „Dėl Europos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose antrojo papildomo protokolo ratifikavimo“ Nr. IX-1997 papildymo 4 ir 5 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-461 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas balsavimas dėl klausimų 2-17.1 ir 2-17.2 bloko – įstatymų projektai Nr. XIVP-460 ir Nr. XIVP-461 po pateikimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 82, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymų projektams po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu dėl abiejų įstatymų projektų siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos ko-

mitetą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Siūloma svarstymo data – birželio 22-oji. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui.

17.01 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 2, 3, 5, 7, 10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-533, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-534 (pateikimo tęsinys)

Kiti darbotvarkės 2-18.1 ir 2-18.2 klausimai, kuriuos turėtume spręsti, įstatymų blokas – projektas Nr. XIVP-533 ir lydimasis projektas Nr. XIVP-534. Kas pritariate įstatymų projektams, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 73, prieš nėra, susilaikė 9. Įstatymų projektams po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Švietimo ir mokslo komitetą, papildomu – Biudžeto ir finansų komitetą.

Per šoninį mikrofoną – V. Alekna.

V. ALEKNA (LSF). Aš norėjau, kad taip pat Jaunimo ir sporto reikalų komisija galėtų kaip papildoma...

PIRMININKAS. Papildoma Jaunimo ir sporto reikalų komisija. Labai dėkui. Ar galėtume pritarti tokiems siūlymams bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Siūloma svarstymo data – birželio 22-oji. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta, labai dėkui.

17.03 val.

Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-490 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-20 klausimas – Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-490. Balsavimas po pateikimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, prieš arba susilaikote.

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 83, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Kultūros komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Siūloma svarstymo data – birželio 22-oji. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta.

17.04 val.

Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 2 straipsnio 16, 17 ir 43 dalies, 3 straipsnio 1 dalies 6 punkto, 56 straipsnio 1 ir 2 dalies, 58 straipsnio 4 dalies, 65 straipsnio 2 ir 3 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4170 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-21 klausimas – Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4170. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 87, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Kultūros komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Siūloma svarstymo data – birželio 22 diena. Galime pritarti? Dėkoju, pritarta.

17.05 val.

Darbo kodekso Nr. XII-2603 171 ir 176 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-528 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-23 klausimas – Darbo kodekso Nr. XII-2603 171 ir 176 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-528. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 66, prieš nėra, susilaikė 13. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Labai dėkui.

Seimo narių pareiškimų nematau. (*Balsai salėje*) Registruojamės, žinoma.

Užsiregistravo 82 Seimo nariai. Skelbiu gegužės 25 dienos vakarinį Seimo plenarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 67 STENOGRAMA

2021 m. gegužės 27 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos! Pradedame gegužės 27 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 100 Seimo narių.

10.00 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. gegužės 27 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Kolegos, Seniūnų sueiga neapsisprendė dėl rezoliucijos „Dėl žvyrkelių programos“ įtraukimo į rytinę darbotvarkę. Taigi dabar Seimas turės apsispręsti dėl siūlymo įtraukti, tai yra perkelti rezoliuciją „Dėl žvyrkelių programos“ iš vakarinės darbotvarkės į rytinę.

Taip pat kitas klausimas yra dėl Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo projekto Nr. XIVP-529. Jis yra vakarinėje darbotvarkėje. Mes turėtume pritarti jo įrašymui, nes įstatymo projektas nėra įtrauktas į pavasario sesiją. Kitas 2-20 klausimas yra lydimasis, analogiškas.

Prašau. A. Sysas per šoninį mikrofoną.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Ačiū už žvyrkelius, norėjau prašyti, bet mano kitas prašymas: išbraukti Loterijų įstatymą, nes nauja įstatymo redakcija įsigaliojo gegužės 1 dieną, šiandien – gegužės 27-oji. Dar nepradėjus normaliai veikti įstatymui, mes jau teikiame pataisas. Todėl frakcijos vardu prašau išbraukti šituos įstatymus. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau pasiūlymų nėra gauta. Pirmiausia turime apsispręsti balsuodami dėl rezoliucijos „Dėl žvyrkelių programos“ projekto perkėlimo iš vakarinės darbotvarkės į rytinę darbotvarkę. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 111: už – 63, prieš – 23, susilaikė 25. Pasiūlymui pritarta.

J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Pirmininke, tokiu atveju aš siūlau rytinėje darbotvarkėje trumpinti Vyriausybės valandą iki pusvalandžio, paliekant teisę klausti tik mažumos atstovams. (*Triukšmas salėje*) Siūlau netriukšmauti, jums tos pačios galimybės lieka. Jeigu valdantieji atsisako savo galimybės klausti, tai čia yra mūsų reikalas. Prašom mūsų galimybių neginti.

PIRMININKĖ. A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Įprastai pagal darbotvarkes mes laiku viską atliekame, dažnai netgi viršijame laiką. Aš visgi palikčiau tą prerogatyvą posėdžio pirmininkui. Jeigu matys, kad mes vėluojame, tada tą sprendimą priimti, o kol kas tokio sprendimo nedaryti.

PIRMININKĖ. D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (MSNG). Kolegos, buvo pasiūlymas dėl Loterijų įstatymo pakeitimo išbraukimo. Tiesiog atkreipiu dėmesį, kad senojoje redakcijoje buvo gegužės 1 diena, o dabartiniame variante yra nuo sausio 1 dienos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, mano siūlymas būtų toks. Kadangi Seimas taip apsisprendė, įrašome į rytinę darbotvarkę, tačiau jeigu matysime, kad klausimo nespėsime apsvastyti, tuomet sutrumpinsime Vyriausybės valandą iki pusvalandžio ir paliksime opozicijai klausti. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Dėkoju.

Kitas siūlymas (A. Syso) išbraukti 2-20 klausimą – Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymą ir lydimąjį Loterijų įstatymą iš šios dienos darbotvarkės. Kas pritariate šiam klausimui? (*Balsai salėje*)

Aš atsiprašau, performuluoju. Kadangi klausimas nebuvo įrašytas į darbų programą, tai pirmiausia mes turime apsispręsti dėl jo įrašymo į darbų programą. Taigi kas pritariate, kad įrašytume į darbų programą, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 68, prieš – 39, susilaikė 3. Klausimas įrašytas į šios dienos darbotvarkę.

Dabar turėtume apsispręsti dėl A. Syso siūlymo išbraukti šį klausimą iš šios dienos darbotvarkės. Kas pritariate šiam siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 112 Seimo narių: už – 40, prieš – 46, susilaikė 26. Pasiūlymui nepritarta, klausimas lieka šiandienos darbotvarkėje.

Kolegos, ar galime pritarti darbotvarkei bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Ne? Yra reikalavimas balsuoti. Taigi turime apsispręsti dėl šiandienos darbotvarkės. Kas pritariate, balsuojate už.

Balsavo 112 Seimo narių: už – 88, prieš – 4, susilaikė 20. Darbotvarkei pritarta.

10.07 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5¹, 25, 35, 41, 42, 43 ir 48¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų ir pataisų nėra gauta. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 4–8 straipsnių pasiūlymų ir pataisų nėra gauta. Ar galime visiems šiems straipsniams pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Motyvai dėl įstatymo. Už norėtų kalbėti L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Džiaugiuosi, kad pokarantininis paketas jau pasiekė priėmimo stadiją, jo, tiesą sakant, laukiame jau nuo vasario mėnesio, verslas irgi. Dabar, kai mes jį priimame, jis yra kur kas labiau subalansuotas, negu Vyriausybė atnešė. Dėl to tikrai noriu padėkoti visų frakcijų atstovams, su kuriais kartu pateikėme siūlymus, kad būtų labiau subalansuotas sprendimas.

Yra keletas dalykų. Labai svarbu, kad tos taupomos lėšos, kurios pakete, planuojama, bus taupomos, apie 25 mln. eurų, būtų skirtos aktyvioms darbo rinkos priemonėms ir užimtumo didinimo programoms, kad kiek galima daugiau bedarbių, ypač pažeidžiamų grupių, būtų integruojami į darbo rinką. Kiek man yra žinoma, Vyriausybė yra įsipareigojusi tai padaryti, todėl kviečiu pritarti šiam projektui. Dar kartą visiems dėkoju už bendradarbiavimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už kalba I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Kolegos, tikrai norėčiau paraginti pritarti šiam laiku ir ilgai lauktam vienišų asmenų, atsiprašau, Užimtumo įstatymui. Esame jau diskutavę, kodėl jis reikalingas, – išspręs keletą svarbių dalykų dėl dar nepaliestų grupių. Ir tikrai įstatymas yra subalansuotas, į pastabas yra atsižvelgta, raginu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kalba M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Iš tiesų šiuo įstatymu yra rastas politinis sutarimas, tą rodė balsavimas ir svarstymo stadijoje, kad faktiškai vieningai buvo surastas ir išreikštas palaikymas šiems svarbiems pakeitimams. Tikrai raginu laikytis tokio balsavimo ir tokio palaikymo ir priėmimo metu. Priėmę šiuos pakeitimus sukursime reikalingą filtrą, kuris toliau leistų remti tik tuos, kurie labiausiai yra nukentėję, patyrę didžiausius apribojimus, nukentėję nuo pandemijos ir jos suvaržymų. O laisvėjant suvaržymams, be abejo, valstybės parama turi trauktis.

Nors pats įstatymas ir jo siūlymai apima apie 130 mln. eurų (gal dabar ir mažiau po pasiūlymų), kaina vis dėlto yra didelė, bet priklauso nuo to, kaip mes į tai pasižiūrėsime. Per pirmą karantiną poprastovinės priemonės kainavo per 600 mln. eurų. Tai tie riboti resursai šiuo siūlymu

yra naudojami tikrai efektyviai ir, tikimės, pasieks pačius geriausius rezultatus, todėl raginu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai už – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Kolega M. Lingė paminėjo svarbiausius dalykus. Visų pirma šiuo įstatymu turime užtikrinti socialinį teisingumą, kita vertus, turime subalansuoti pinigų išskirstymą, išdėliojimą laike labai racionaliai. Įstatymo projektas, keldamas sau tokius uždavinius, juos ir išsprendžia. Todėl agituojau, nors turbūt nelabai čia ką ir verta agituoti, balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti, balsavimas dėl projekto yra numatytas nuo 11 val. 40 min.

10.12 val.

Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-499(2) (priėmimas)

Darbotvarkės lydimasis 1-3.1 klausimas – Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-499(2). Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui.

Šį įstatymo projektą sudaro devyni straipsniai, nė dėl vieno iš jų nėra gauta nei pataisų, nei pasiūlymų. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių priėmimo stadijoje pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Motyvai dėl viso. Už norėtų kalbėti R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Mieli kolegos, ištis tai geras sprendimas. Skurdo mažinimas jautriausiose srityse tai yra tęsinys pradėtų darbų, kuriuos mes jau darėme praėjusioje kadencijoje, ir džiaugiamės, kad yra tęsiama. Našlės pensiją, kurią dabar gauna našlės, atitinkamai dabar tokio paties dydžio gaus ir vieniši asmenys, tik, deja, pagal Šalpos įstatymą gaunantys, tai yra šalpos senatvės, šalpos neįgalumo, šalpos kompensacijos, socialinių pensijų, pensijų priemonių gavėjai.

Šaunu, kad valstybės biudžete numatoma skirti tam 15,3 mln. eurų, bet svarbu, kad užtikrintume sklandų šio įstatymo įgyvendinimą, ir tai yra esminiai dalykai. „Sodra“ pasirengusi, tačiau informavimas, pasirūpinimas žmonėmis, kad jie tai žinotų, neužkrovimas jų biurokratiniais dokumentų pildymais būtų mūsų visų, o kartu ir savivaldybės rūpestis.

Svarbu, kad šitas priimamas įstatymas, už kurį kviečiu balsuoti, taptų puikia žinia, kad pradėjus mažas pensijas gaunančių vienišų asmenų išmokas įvesti bus tęstinumas ir kad kitais metais visi vieniši asmenys šitas išmokas gaus. Svarbu nesupriešinti žmonių – ir tai vėlgi mūsų rūpestis. Komunikavimas šioje srityje ypač reikalingas paaiškinant žmonėms.

Iš tikrųjų kitiems metams numatomos gana didžiulės, ženklios lėšos, bet nepamirškime buvusių įsipareigojimų – kompensavimas pareigūnams, kariams už ypatingas sąlygas turėtų būti tęsiamas. Kolegė L. Nagienė ir kiti kolegos kaip tik šiandien pateiks tokį įstatymo projektą. Tad veikime kartu galvodami apie pradėtų darbų tęstinumą. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, turime pripažinti, kad skurdo problema ir tam tikrų gyventojų grupių atskirtis Lietuvoje dar yra gana didelė. Ypač tai aktualu senyvo amžiaus gyventojų grupėje, o tarp jų – vienišiams žmonėms. Vadovaujantis teisės aktais, šiuo metu vienišiams asmenims, kurie yra našliai, skiriamos našlių pensijos, jei tai atitinka nustatytas sąlygas, miręs sutuoktinis turėjo teisę gauti atitinkamą pensiją, o patys vieniši asmenys – našlių pensijos skyrimo ir gavimo sąlygas. Tačiau asmenys, kurie nebuvo sudarę santuokos ar yra išsituokę ir sulaukę senatvės pensijos amžiaus ar tapę neįgalūs, tai yra kaip ir našliai patiria tokią pat nuo skurdo neatsiejamą vienišumo riziką, papildomų socialinių garantijų dėl vienišumo neįgyja.

Teikiamas Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas sukurtų bendrą teisinę sistemą tikslinės paskirties išmokoms iš valstybės biudžeto reglamentuoti vienišiams asmenims. Vyriausybės siekį mažinti skurdą ieškant naujų būdų padėti atskirtyje atsidūrusioms visuomenės grupėms mes matėme tvirtindami Vyriausybės programą. Aš pritariu šiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Šiandien tikrai neišsiplėsiu. Pirma mintis, kuri

kilo pamačius šį klausimą darbotvarkėje, tai vieši komentarai, kaltinantys, kad konservatoriai dirba dėl koalicijos partnerių programų. Tai yra konservatorių programos dalis ir šiandien tai yra ne pirmas ir ne paskutinis sisteminis pokytis, kuris yra pateikiamas Seimo darbotvarkėje iš konservatorių programos. Norėtusi tikėti, kad, pavyzdžiui, Laisvės partija ar Liberalų sąjūdis nesulauks priekaištų dėl to, kad įgyvendina konservatorių programos dalį šiuo klausimu. Tai iš tikrųjų svarbus klausimas socialiai pažeidžiamiausioms asmenų grupėms. Mes galime diskutuoti, ar vienišo asmens išmoka yra didelė, ar maža. Vieniems ji bus didelė, kitiems maža, bet negalime nuneigti to fakto, kad pažeidžiamiausios grupės yra priartinamos prie kur kas stabilesnių pajamų.

Ko norėčiau palinkėti socialinės apsaugos ministrei Monikai, tai ir toliau ieškoti sprendinio. Kadangi dabar yra numatyta subjektų plėtra metai po metų ir vienišo asmens išmoka apims vis daugiau žmonių, tai norėtusi palinkėti pasiekti dar vieną sisteminį proveržį, tai yra supaprastinti šią sistemą galbūt panaikinant nereikalingas sąvokas ir nereikalingus gavėjus iš kitų grupių priskiriant juos vienišiams asmenims. Ar našlys yra vienišas asmuo, ar ne, man atrodo, klausimų nekyla. Norėtusi tikėti, kad ta mūsų teisinė sistema taps paprastesnė žmonėms joje orientuotis. Be jokios abejonės, raginu palaikyti šį sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kaip Audrius jau minėjo, tai ištis yra mūsų Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos vienas iš svarbiausių turbūt rinkimų programos punktų. Jame įvardintas gana aiškus išpareigojimas dėl vienišų asmenų pensijos instituto įvedimo. Drauge su Seimo nariu L. Kasčiūnu šį įstatymą inicijavome dar 2019 metų rudenį, tačiau praėjusioje kadencijoje jo įgyvendinti ar ženkliau su juo pasistūmėti nepavyko. Todėl, man atrodo, tai vienas iš momentų, kai tikrai džiaugiuosi, kad mūsų partija laimėjo šiuos rinkimus ir turi galimybę įgyvendinti savo pažadus, kuriuos buvome prisiėmę savo rinkimų programoje.

Kodėl tai yra svarbu? Kaip jau turbūt minėjo ir kiti kalbėjusieji prieš mane, našliai turbūt savo vienišumu ir savo buitimi niekuo nesiskiria nuo kitų žmonių, kurie gyvena vieniši, tai yra išsiskyrę ar niekada nesusituokę asmenys, nes turbūt būsto ir buities išlaikymo kaštai čia yra esminis rodiklis. Tuomet, kai tu gyveni vienas, be vaikų, be šeimos, galų gale tie būsto išlaikymo kaštai tau yra santykinai didesni, nepaisant to, ar tu esi našlys, ar tu esi niekada nesusituokęs ar išsiskyręs žmogus. Todėl, man atrodo, sąlygų suvienodinimas šioje situacijoje yra labai svarbus.

Taip pat reikia atkreipti dėmesį į vienišų pensininkų skurdo rodiklius, kurie yra daugiau negu dvigubai didesni negu visos Lietuvos visuomenės. Man atrodo, nematyti šios problemos ištis buvo neatsakinga. Džiaugiuosi, kad pagaliau tas sprendimas ateina.

Dar kas, man atrodo, yra labai svarbu, kad prieš priimant įstatymą šį kartą yra labai aiškiai įvertintas poveikis makroekonominio prognozavimo modeliais, kaip sumažės skurdo rodikliai šioje grupėje. Pokytis ištis yra ženklus – daugiau nei 8 %. Kviečiu visus tiesiog palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku, numatytas yra nuo 11 val. 40 min.

10.20 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-500(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-3.2 klausimas, lydimasis, – Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-500(2). Priėmimo stadija. Šį įstatymą sudaro penki straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas numatytu laiku.

10.20 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-501(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.3 klausimas, lydimasis, – Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-501(2). Šį pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Dėl jo

pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu priėmimo stadijoje? Pritarta bendru sutarimu. Balsavimas numatytu laiku.

10.21 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.4 klausimas – Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502(2). Priėmimo stadija. Du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritarta bendru sutarimu.

Darbotvarkės 1-3.4 klausimas – Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502(2) Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Šį įstatymą sudaro du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Balsavimas numatytu laiku.

10.21 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-503(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.5 klausimas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-503(2). Priėmimo stadija. (*Balsai salėje*) Priėmimas pastraipsniui. Šį įstatymą sudaro du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašė kalbėti L. Kukuraitis. Motyvai už. Prašau.

L. KUKURAITIS (*LVŽSF*). Dėkoju, Pirmininke. Kadangi neturėjau progos pasakyti kalbant apie vienišo pensininko pensiją, tai noriu pasveikinti valdančiuosius. Iš tiesų tai yra politinio pažado išpildymas ir turbūt, kaip matyti iš planų, turbūt pagrindinio pažado išpildymas, nes priemonių planuose kitų tokių rimtų priemonių mes nematome per visą kadenciją. Norėtusi tik pasakyti, kad pats pažadas yra prastai pildomas ta prasme, kad pradžioje ne visiems, o paskui bus vos ne dvigubai mažesnės išmokos, negu kad numatyta programos, jau Vyriausybės programos, rodikliuose, kur planuojama beveik iki 60, o čia mes matome, kad kiek viršys virš 30. Kitaip sakant, ir per visą kadenciją nebus išpildomas pažadas mokėti tuos 42, kurie buvo dar 2019 metais pateikti, taip pat įrašyti ir jūsų rinkimų programoje. 2024 metais jų nepasieksime.

Atsiliėpdamas į valdančiųjų ne kartą išsakytus priekaištus, pasakysiu taip: tai buvo ir mūsų Vyriausybės programoje ir paaiškinsiu, kodėl mes sustojome ir šitos priemonės neįtraukėme. Pasirinkome labiau spręsti skurstančiųjų pensininkų skurdą, įvesdami labiausiai skurstančiųjų priemoną prie pensijų. Taip pat mes pradėjome spręsti prieš daugiau negu dešimtmetį nusavintų taip pat jūsų valdančiosios daugumos dalies pensijų gavėjų ir neįgaliųjų, ir našlių išmokas ir taip pat nenorėjome šios išmokos įvesti tuo metu, kai valstybė skolinosi. Taip pat ir šitos išmokos bus mokamos iš skolintų lėšų ir tokios situacijos valstybėje nenorėjome įvesti. Bet pritardamas, sakydamas, kad iš tiesų, taip, tai sprendžia skurdą, sveikinu, kad vykdomė šį pažadą, prie jo prisidedame.

Taip pat noriu, kaip ir gerbiama Rima, įvardinti kvietimą šalia tų didžiulių lėšų, kurias skiriame vienišiams pensininkams, grąžinti ir tą skolą, kurią jau dešimt metų nešame visi kartu 100 tūkst. neįgaliųjų, šalpos pensijų gavėjų ir valstybinių pensijų gavėjų, pritardami šios dienos L. Nagienės siūlymui. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, atrodo, buvęs ministras įsivaizduoja save gyvenantį kitoje valstybėje. Lyg jis nebuvo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ministras. Pritardamas šiam įstatymui noriu priminti, kad ir jis buvo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras, ir jis atsakingas už tai, kad dar negražintos ir šalpos pensijos, ir kitos pensijos, nes ta pati valstybė. Jei kažkuriai Vyriausybei nepasisėkė per krizę gauti tokios situacijos, kaip gavo buvę valdantieji, tai nereiškia, kad šiuo metu galima priminti už kelerius metus ir sakyti, kad jei kažkokia koalicija kažkada buvo priversta sumažinti pinigus dėl ekonominės situacijos, tai kita Vyriausybė neprivalo stengtis kompensuoti.

O šiaip tai aš taip pat pritariu, kad vieniši žmonės gautų tam tikras išmokas, tačiau nepritariu aiškiaregystei, kai sako, kad nebus įvykdyti išsipareigojimai. Niekas nežino, bus ar nebus, nes visas priklausys nuo ekonominės situacijos. Jeigu ekonominė situacija bus palanki, tikrai visi pažadai bus įvykdyti. Savaiame suprantama, mes niekada nerizikavome valstybės ekonomine situacija, kad nuvestume ją į bankrotą, bet atsakingai žiūrėjome į visą situaciją, kaip, manau, stengėsi tai daryti ir buvęs ministras. Šiuo atveju, manyčiau, reikėtų dirbti žiūrint į ateitį, o ne žiūrėti tas problemas, su kuriomis mes gyvenome ir negalėjome vienu ar kitu metu įvykdyti savo išsipareigojimų. Pritariu šiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, balsavimas numatytu laiku.

10.26 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-504(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.6 klausimas – lydimasis Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-504(2). Priėmimo stadija. Įstatymą sudaro du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

10.27 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-506(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.7 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-506(2). Jį sudaro du straipsniai. Pasiūlymų ir pataisų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Balsavimas numatytu laiku.

10.27 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-507(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.8 klausimas – Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-507(2). Priėmimo stadija. Šį įstatymą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų ir pataisų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nebuvo.

10.28 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-131(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.9 klausimas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-131(2). Priėmimo stadija. Sudaro du straipsniai. Pasiūlymų ir pataisų nėra. Ar galime abiem pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Balsavimas numatytu laiku.

10.28 val.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-508(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-508(2). Svarstymo stadija. Kviečiu pranešėją M. Lingę.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Vakar komitetas apsvarstė minėtą įstatymą, įvertinto Biudžeto ir finansų komiteto išvadą, Audito komiteto išvadą. Abu komitetai siūlė pritarti

įstatymo projektui. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Tas sprendimas priimtas bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu M. Majauską, kad pristatytų Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo projektą kartu su lydimaisiais, balsavo ir jam pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Audito komiteto pranešėją Z. Balčytį.

Z. BALČYTIS (LRF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Audito komitetas šių metų gegužės 26 dieną svarstė įstatymo projektą ir pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktą pastabą, kuriai Audito komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto išvados yra pristatytos, pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų už norėtų kalbėti L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Tikrai norisi pasidžiaugti „Sodros“ biudžeto pakeitimais, kad yra vykdomi pažadai dalį kovidinių lėšų kompensuoti iš valstybės biudžeto, mano galva, tą principą būtina išlaikyti, jeigu norime turėti tvarią „Sodros“ sistemą. Džiugu, kad valdantieji to laikosi. Tai sudaro galimybę ir toliau kaupti rezervą, kuris yra būtinas žvelgiant tiek į demografines, tiek ir į ekonomines perspektyvas. Tikrai sveikinu su „Sodros“ biudžetu ir kviečiu jam pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsavimas nuo 11 val. 40 min.

10.31 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹, 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 kelių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509(2). Kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto pranešėją A. Petrošių.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė šį įstatymo projektą ir bendru sutarimu pritarė komiteto patobulintam projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu M. Majauską, kad pristatytų Biudžeto ir finansų komiteto išvadą. Kviečiu M. Majauską, kad pristatytų Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas taip pat išanalizavo Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektą. Mes jam komitete pritarėme bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto išvados pristatytos. Diskusijoje užsirašė kalbėti M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, iš tiesų šiuo įstatymo projektu, svarbiu įstatymo projektu, apie 10 tūkst. pandeminių kūdikių ir jų tėvų situacija pagerėtų. Gimstamumas pandemijos laikotarpiu sumažėjo, tačiau pasiryžusieji planuoti ir susilaukti vaikų neturi būti baudžiami už tėvystę ir motinystę. Po metų vieni pandemiją galbūt būtų jau pamiršę, o jauni tėvai pasekmes jaustų ilgesnį laiką dėl jiems nepalankios metodikos skaičiuojant išmokas. Pakeitimai leis vaiko priežiūros išmoką skaičiuoti palankiau eliminuojant praradimus, atsiradusius dėl pandemijos ir jos suvaržymų.

Šis projektas brendo jau ilgesnį laiką – dar pirmojo karantino metu kolegė P. Kuzmickienė siūlė įstatymo pakeitimus, kurie anuo metu Seime nesulaukė palaikymo. Jau šiame Seime taip pat panašiai problemą siūlė spręsti Lietuvos socialdemokratų frakcijos atstovai, jie pasiūlė įstatymo projektą, kurio teisiškai neturėjome galimybės sujungti, bet, jeigu taip galima sakyti, mes sujungėme politiškai dėl bendro tikslo. Šis reguliavimas bus palankus dirbantiems pagal darbo sutartis, ypač svarbu, kad panašūs principai bus taikomi ir dirbantiems savarankiškai.

Kita gera žinia, kad šiuo projektu jau paskirtos mažesnės išmokos bus perskaičiuotos ir kompensuojamos, tad nenukentės niekas iš jau tapusių tėveliais, susilaukusių vaikų, jau gavusių išmokas ar gal kam nors į pabaigą jos eina.

Pakeitimais sprendžiama ir kita socialinio teisingumo problema. Dabar finansiškai yra skriaudžiami tie sveikatos, visuomenės saugumo, viešosios tvarkos palaikymo darbuotojai, kurie užsikrėtę COVID-19 infekcija nuo bendradarbio, kuris užsikrėtę vykdydamas savo būtiną funkciją. Taigi šie du užsikrėtę darbuotojai gauna skirtingo dydžio išmokas, nes skiriasi jų užsikrėtimo šaltinis.

Virusas nepaiso nei sienų, nei pareigų, todėl tą diskriminaciją reikia panaikinti. Priėmus šiuos pakeitimus, teisę į didesnio dydžio ligos išmoką papildomai įgytų apie 14 tūkst. išmokų gavėjų. Todėl visus raginu palaikyti šį įstatymo projektą kuo vieningiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Toliau diskusijoje kalbėti kviečiu L. Nagienę.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, šitas įstatymas iš tikrųjų laiku ir, aš manau, šita pataisa tikrai labai svarbi norint paskatinti mūsų jaunas šeimas, kad šiandien galėtų auginti ir dar susilaukti atžalų, nes tai turės įtakos po pandemijos paskelbimo net 12 mėnesių, tarkim, tol, kol jis gaus išmoką, nes mes žinome, kad skaičiuoti išmoką reikia iš 12 mėnesių.

Tikrai net ir „Sodros“ biudžete pasižiūrėję, vakar svarstydami komitete ir pritardami socialinio draudimo biudžetui, mes matome, koks faktiškai išmokų skaičius motinystės socialiniam draudimui – tikrai nereikėjo nei mažinti, nei didinti, nes tos lėšos, kokios yra skirtos šiandien ir numatytos, buvo patvirtintos biudžete, lieka tokios pat. Mes faktiškai turime pakankamai lėšų, kad tikrai galėtume pritaikyti šitą įstatymą ir atlikti perskaičiavimą jau gaunantiems išmokas. Todėl tikrai kviečiu visus palaikyti šį įstatymą, nes tikrai manau, kad visi tie tėveliai, kurie šiandien jau augina vaikus, kuriems buvo paskirtos išmokos, tikrai gaus papildomų pinigėlių, kuriuos galės panaudoti savo vaiko auginimui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Sysą.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, gal pradėčiau nuo to, kad visada tikėjau, kad vaikai gimsta iš meilės, o ne dėl pinigų. Bent jau mano šeimoje taip buvo ir turbūt daugelio čia esančių. Aišku, visada gerai gauti dar papildomai kokį nors *bonusą*. Suprantu, apie ką mes čia kalbame. Kadangi situacija su pandemija užsitęsė, tikrai reikėjo taisyti šitą įstatymą.

Džiaugiuosi, kad mes ėmėmės tam tikros politinės lyderystės, bet šiek tiek pritrūko politinės kultūros, nes aš maniau, tą kalbėjau ir komitete, buvo neoficialus sutarimas su valdančiąja dauguma, kad bus atsižvelgta ir į mūsų pateiktą įstatymo projektą. Deja, jame nerasite net numerio to įstatymo, kuris yra palaidotas stalčiuose. Aš manau, politinės kultūros čia šiek tiek pritrūko, nors mūsų Statutas, kurį... Konstitucinis Teismas įpareigojo netgi svarstyti formaliai tuos įstatymus kartu, bet, aš manau, svarbu pasiekti tikslą. Manau, valdančioji dauguma padarys išvadas ir pasitaisys, jeigu norima siekti to susitarimo.

Tema lyg ir būtų baigta, tikrai užsitęsusi situacija negali neatsiliepti piniginiams išraiškoms, su tuo sutinkame ir sprendžiame, bet iš medžiagos, kurią mes gavome komitete, tai mane ir toliau baugina ir tą būtinai reikia daryti, tai yra subalansuoti draudimines įmokas. Mums pateiktoje medžiagoje mes akivaizdžiai matome, kad netgi šių metų pirmąjį ketvirtį ligos ir motinystės draudimas yra nesubalansuotas, tai yra mes sumokame iš socialinio draudimo šitoms išmokoms kur kas daugiau, negu surenkame. Tai yra taisytinas klausimas, nes draudiminiai pinigai yra skirti keturioms draudimo rūšims. Taip sakant, trijų rūšių balansas yra teigiamas, o būtent šis draudimas yra neigiamas. Kuo greičiau reikia taisyti tam tikrų grupių įmokas, kurios yra sumažintos ir nemokamas reikiamas kiekis pinigų į socialinį draudimą, nors gaunamos išmokos.

Aš kreipiuosi į Seimo daugumą, į ministrę asmeniškai ar į ministeriją, kad reikia nedelsti ir tvarkyti, nes tokių kataklizmų gal nepasikartos, bet pats socialinio draudimo biudžeto subalansavimas yra būtinas dalykas, kad išmokos nebūtų mokamos kitų draudėjų sąskaita. Šiuo atveju tai yra pirmiausia pensininkų sąskaita. Ir tai tęsiasi ne vienus metus. Gerbiami kolegos, aš pasiruošęs jums padėti. Pirmyn, ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašę pasisakė. Motyvai. Už norėtų kalbėti E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų sveikinu ir komitetą, ir apskritai visus apsisprendusius palaikyti šį įstatymo projektą. Suprantama, tai toks neordinarinis, susijęs daugiau su pandemijos iššūkiais, bet, manyčiau, vis dėlto ypač vaikai arba mamos, kurios iš tikrųjų ryžtasi gimdyti vaikus, turbūt neturėtų susimąstyti, ar aš pataikysiu į kokią nors pandemiją ar krizę, ar panašiai, ar nepataikysiu.

Iš tikrųjų suprantu ir pritariu A. Sysui, kad vis dėlto vaikai gimsta iš meilės, tačiau norint juos tinkamai prižiūrėti reikalingi tam tikri finansiniai resursai. Savaiame suprantama, dėl pandemijos žmonės, netekę darbų arba būnantys prastovose, arba gaunantys mažesnes išmokas ir kartu mažesnius pinigus skirdami savo draudimo reikalams, savaiame suprantama, galėjo nukentėti. Tačiau šis įstatymas kaip tik ir leis mokėti padorias išmokas, kurios nebus susijusios su gaunamomis lėšomis pandemijos metu.

Pritariu, tuo labiau pritariu, nes vis dėlto artėja ir Tarptautinė vaikų gynimo diena. Manysčiau, tai bus gera dovana ir paskata tėvams patikėti valstybe, kad vis dėlto valstybė visada seka procesus ir nenusigręžia, o prižiūri ir skiria papildomus resursus tam, kad vis dėlto išmokos, kurios buvo pažadėtos, būtų sumokėtos. Pritariu tam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai po svarstymo išsakyti. Balsavimas numatytu laiku.

10.42 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-5.2 klausimas, lydimasis, – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2). Kviečiu J. Džiugelį pristatyti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą. Iš vietos. Sekundėlę, tuoj įjungsime.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Taip, komitetas apsvarstė Nedarbo socialinio draudimo įstatymo projektą ir pritarė jam bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu M. Majauską pristatyti komiteto išvadą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama Seimo Pirmininke, mieli kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir jam taip pat pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku.

Kolegos, gana smarkiai lenkiame darbotvarkę. Darbotvarkės 1-6.1 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymas. Kadangi tai yra svarstymo tęsinys ir mums beliko tik balsavimas dėl pataisų, mes jį apsvarstysime, kai prasidės balsavimo laikas, nes liko tik balsavimas.

10.44 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projektas Nr. XIVP-531 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Taigi, privalomai į darbotvarkę įrašytas įstatymas, dėl kurio Seimas apsisprendė, kad keliaime į rytinę darbotvarkę, – Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projektas Nr. XIVP-531. Kviečiu pranešėją V. Kanopą.

V. KANOPA (LSDPF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos. Prieš pristatydamas Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projektą, noriu nuoširdžiai padėkoti kolegoms, Seimo nariams iš įvairių partijų ir frakcijų, palaikiusiems, įvertinusiems projekto svarbą ir palaikiusiems šią iniciatyvą. Manau, nesuklysiu pasakęs, kad visos partijos savo rinkimų programose deklaravo susirūpinimą šalies regionų gaivinimu ir stiprinimu. Bet veiksmų buvo nedaug, todėl šiandien esame priversti kalbėti ne apie regionų, ypač nutolusių nuo didmiesčių, stiprinimą, o tik apie orų esamo gyvybingumo palaikymą. Išspręsti daugybę problemų, su kuriomis regionuose susiduriama, liūdnai pajuokausiu, reikia vežimo pinigų arba burtininko lazdelės. Bet yra būdų, kaip mes, Seimas, Vyriausybė galime ir, sakyčiau, privalome prisidėti prie re-

gionų gyvybingumo ir žmonių gyvenimo kokybės. Tai ilgalaikė, ketverių metų žvyrkelių asfaltavimo programa su šalies biudžete numatytų lėšų krepšeliu laikotarpiui nuo 2022 iki 2025 metų. Programos tikslas – žvyrkelių asfaltavimas per gyvenvietes ir kaimus.

Pasakysiu labai nuoširdžiai, didžioji mūsų dalis, gyvenančių prie asfaltuotų kelių, gatvių, gal net neįsivaizduojame, koks gyvenimas šalia žvyrkelio. Kai nuolatiniuose dulkių debesyse skendi žmonių gyvenamieji namai ir sodai, kai dulkes kelia ne vien kas metus didėjantis pravažiuojančių lengvųjų automobilių skaičius, bet ir sunkiasvoris žemės ūkio produkciją vežantis transportas ir išmušantis duobes. Savivaldybių vadovai ir mes, Seimo nariai, ypač išrinkti regionų vienmandatėse, kone kasdien sulaukiame prašymų dėl žvyrkelių problemų. Žmonės sako, ne tik Vilniuje, Kaune, bet ir kaimuose gyvena tokie pat žmonės. Susisiekimo ministerijos duomenimis, valstybinės reikšmės rajoninių kelių ruožas per gyvenvietes šiandien yra 210 kilometrų, o vietinės reikšmės žvyrkelių per gyvenvietes driekiasi gerokai gerokai daugiau. Tai niūri mūsų regionų tikrovė, kurią labai gerai pažįstu iš praktikos. Labai svarbu, kad šios tikslinės programos prioritetų per jos vykdymo laikotarpį nebūtų galima perstumdyti, perkilnoti per įtakas ar pageidavimus. Sudarant žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programas ir nustatant prioritetinius kelių ruožus, aktyvūs dalyviai turi būti regionų savivaldybės, geriausiai žinančios vietos kelių situaciją ir gyventojų poreikius. Asfaltas regionų gyvenvietėse, kaimuose išaugins gyvenamųjų vietovių patrauklumą ir per ilgesnį laiką valstybei tikrai atsipirks ir finansine ir žmogiškąja prasme.

Esu praktikas, didžiąją dalį gyvenimo buvau gamybininkas. Puikiai žinau, investuoti racionalu į sritis, kurios padeda uždirbti, tik ar galima projekto lėšų poreikį įvertinti grynai aritmetiškai, kai klausimas gyvybiškai svarbus regionų gyvasčiai ir kaimų žmonių sveikatai. Valstybė kaip motina, ji privalo būti lygi ir teisinga visiems.

Teikdamas šią rezoliuciją Lietuvos žmonių išrinktam Seimui ir prašydamas gerbiamų kolegų Seimo narių palaikymo, nuoširdžiai tikiu, kad Vyriausybė, Susisiekimo ministerija išgirs kaimo žmonių prašymą ir išvaduos juos iš dulkių debesų. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Sabutis.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, noriu paklausti, prieš rengiant šią rezoliuciją, kiek jums teko pabendrauti su vietos savivaldos atstovais, vadovais ir kokia jų pozicija, kaip jie žiūri į šią rezoliuciją? Ačiū.

V. KANOPA (LSDPF). Labai ačiū už klausimą. Vienareikšmiškai, kilus minčiai, kadangi aš pats esu vienmandatininkas ir žinau, su kokiomis problemomis susiduria Kupiškio, Rokiškio rajonas, be abejo, apkalbėjau ir su pažįstamais merais, nes man pačiam teko darbuotis mero pozicijoje. Vienareikšmiškai ne tik palaiko, bet ir ragina, kad reikia inicijuoti to klausimo sprendimą, ir palaiko, nes žinome, kokia dabar situacija finansine prasme. Iš Kaimo rėmimo programos buvo skiriamos lėšos gyvenviečių asfaltavimui ir kitoms remonto reikmėms, ateinantiems 2023–2024 metams nėra numatyta net ir ten lėšų, todėl šis klausimas yra gyvybiškai svarbus. Taip pat palaiko ir vienmandatininkai Seimo nariai, su kuriais teko kalbėti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. 2019 metais, jau ko ne Lietuvos istorijoje, galime taip įvardinti, praėjusioje kadencijoje buvusi Vyriausybė skyrė tikrai milžiniškas sumas, padidino daugiau negu 60 mln. keliams asfaltuoti. Mes matėme, beveik visose savivaldybėse aktyviai vyko asfaltavimo darbai, o šį kartą ši Vyriausybė nubraukė dideles sumas savivaldybėms. Sakykite, kokia yra ta Lietuvos savivaldybėms nubraukta suma? Ačiū.

V. KANOPA (LSDPF). Kiek aš žinau iš statistikos, apie 20 mln. yra ta nubraukta pinigų suma. Statistiškai pagal rajonus surinkau duomenis, yra baisūs skaičiai. Aišku, nėra išskirta, kiek žvyrkelių vietinės reikšmės gyvenvietėse, koks visas yra žvyrkelių kelių ilgis, bet kiekvienoje savivaldybėje nuo 700 iki 1 tūkst. kilometrų yra žvyrkelio ruožai. Tai yra tikrai didžiuliai skaičiai. Ačiū už tokį klausimą.

PIRMININKĖ. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Noriu pasiteirauti. Gyventojų yra visur – mažose gyvenvietėse yra ir yra prie Vilniaus, Kauno. Prie Vilniaus ir Kauno yra turbūt 100, jei ne 200 tūkst. žmonių, kurie gyvena privačiuose namuose, aplink šituos didmiesčius pasistatę savo gyvenamuosius namus. Ten

nėra ne tik žvyrkelių, ten yra tik sunkiai pravažiuojami keliai ir ten yra nepalyginamai daugiau žmonių. Kur svarbiau asfaltuoti – gyvenvietes ar šituos gyvenamuosius rajonus?

V. KANOPA (LSDPF). Atsakyčiau galbūt priešingai, nes kaimuose gyvena šimtai tūkstančių žmonių. Nesvarbu, kad jie yra vyresnio amžiaus žmonės, bet jie visą savo darbo patirtį, gyvenimą atidavė valstybei. Šiuo metu yra vienas kitas, kuris kuriasi, jaunos šeimos nori tvarkyti aplinką. Negalima palikti tų šimtų tūkstančių žmonių regionuose skęsti dulkėse – čia ir sveikata, ir kiti dalykai, su tuo susiję labai daug problemų. Aš manyčiau, jeigu tą programą mes patvirtintume, tai Vyriausybės, Kelių direkcijos, savivaldos prioritetas būtų sudėlioti kriterijus, kur yra svarbiau.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, norėčiau paklausti, ką jūs manote. Mes dabar kalbame tik apie tą lėšų sumą ir tas galimybes, kurios buvo 2020 metais. Jeigu būtų pritarta šiai rezoliucijai, pritarta finansavimui, reikiamam šiai rezoliucijai įgyvendinti, kad mes užtikrintume 2020 metų finansavimą, kaip jūs galvojate, ar 40 tūkst. žvyrkelių kilometrų savivaldybėse, virš 6 tūkst. kilometrų regioninių žvyrkelių, ar jais turi būti rūpinamasi, ar jie turi būti asfaltuojami? O dar aktualiau gyvenvietės, kur žmonės yra pasmerkti gyventi dulkėse ištisus metus vien todėl, kad nėra kreipiamas reikiamas dėmesys. 200 kilometrų gyvenviečių žvyrkelių turbūt būtų galima išasfaltuoti per metus. Kaip jūs galvojate, ar reikia tam užtikrinti finansavimą, kad kiekvienas žmogus, kad ir kur jis gyventų, turi būti svarbus?

V. KANOPA (LSDPF). Vienareikšmiai pritariu, kad kiekvienas žmogus yra svarbus. Net ir turtingos valstybės atvirauja, kad trūksta pinigų, mes nesame niekuo išskirtiniai. Esmė ta, kad reikia protingai sudėlioti prioritetus. Aš esu įsitikinęs, kad žvyrkelių asfaltavimas gyvenvietėse yra būtinas prioritetas.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, mes visi norime, kad visi keliai būtų asfaltuoti, bet pinigų valstybėje yra tiek, kiek yra. Jūs teisingai sakote: reikia sudėlioti prioritetus, nes turbūt kai kurie keliai jau virsta žvyrkeliais, ir jūs žinote, apie ką aš kalbu. Tai yra Utenos kelias.

Aš norėčiau paklausti. Lygiai taip pat rokiškėnai man skambina ir sako, kad reikia į šitą kelią investuoti pinigų, nes tai kelias, kuris ne keliu jau vadinamas. Aš ir norėčiau jūsų paklausti: duotų jums 40 mln., sakytų ruožui to kelio, kurį jūs norite asfaltuoti, koks jūsų prioritetas?

V. KANOPA (LSDPF). Mano prioritetas, matyt, yra didinti šiai programai finansavimą. Jeigu yra noras, politinė valia, galima atrasti pinigų iš įvairių sričių – sanglaudos fondų ir taip toliau. Kito kelio mes neturime, nes matome, pasižiūrėjau nuo 2014 metų iki šitų metų, kokios yra tendencijos, tai judėjimas, ypač žvyrkelių asfaltavimas, eina vėžlio greičiu.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, jūs čia akcentavote, kad svarbu fiksuoti prioritetus. Aš prašyčiau jūsų surikiuoti pagal prioritetus nuo vieno iki keturių šiuos žinomus poreikius: magistralinių kelių asfaltavimas gerinant jų kokybę, aš vadinu taip, toliau gatvių asfaltavimas savivaldybių centruose ir didžiuosiuose miesteliuose, kur yra daug ir žvyruotų gatvių, trečias dalykas – sodų, kurie tapę gyvenvietėmis, kelių tvarkymas, dar net inventorizavimą reikia paminėti, taip pat asfaltavimas, ketvirtas dalykas, ką jūs jau teikiate, dar likusių nedidelių gyvenviečių, įvažiavimų prie gyvenviečių asfaltavimas. Kaip jūs surikiuotumėte tuos prioritetus, kas pirmas, antras, trečias, ketvirtas?

V. KANOPA (LSDPF). Visi prioritetai svarbūs. Didmiesčių biudžetas yra didesnis, jie turi galimybes prisidėti dar didesniu procentu prie skiriamų lėšų ir savivaldybių biudžeto pinigais. Vienareikšmiai noriu pasakyti – nereikia čia milijardo, reikia metams keliasdešimt milijonų skirti tai žvyrkelių programai, ir niekas nenukentės. Mano nuomone, yra svarbūs visi prioritetai, nes visi žmonės Lietuvoje yra vienodai reikalingi.

PIRMININKĖ. Klausia K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Mano klausimas iš tiesų panašus į J. Razmos. Tikrai ne vien tikrai žvyrkeliai Lietuvoje yra apleisti – apleistų yra ir tiltų, ir magistralinių kelių. Teikdamas rezoliuciją jūs nepasiūlote kokių nors finansinių šaltinių. Gal jūs galite vis dėlto įvardinti, kaip tą žvyrkelių pro-

gramą arba apskritai kelius būtų galima finansuoti? Gal kelti kuro akcizus ar kitaip ieškoti tų būdų, ar tiesiog skolintis lėšas?

V. KANOPA (*LSDPF*). Čia dėl to aš ir teikiu rezoliuciją, o ne įstatymą, kad mes parodytume didesnį norą, politinę valią, aš manau, peržiūrėti biudžetus, ir čia ne 2021 metams, o 2022–2025 metams. Viskas yra svarbu, kas susiję, tiltai ar magistralės, net ir su eismo saugumu, bet nepamirškime kaime gyvenančių žmonių.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausimų laikas baigėsi. Pereiname...

V. KANOPA (*LSDPF*). Labai ačiū.

PIRMININKĖ. ...į svarstymo stadiją. Diskusijoje yra užsirašiusių kalbėti Seimo narių. Pirmasis kalba A. Butkevičius. Diskusijai skiriame 20 minučių.

A. BUTKEVIČIUS (*MSNG*). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, buvo užduota labai gerų klausimų pranešėjui, aš manau, kad mes turėtume svarstyti visą Kelių priežiūros ir plėtros programą, kalbėdami ir apie žvyrkelių programą. Aš manau, kad šiandien niekas negali paneigti, kad Lietuva yra tranzitinė valstybė. Tikriausiai taip? Tikriausiai niekas negali paneigti, kad transporto sektorius, apskritai visas transporto sektorius Lietuvoje sukuria nuo 12 iki 14 % bendrojo vidaus produkto. Galėčiau vardinti ir daugiau kriterijų, jeigu čia eitume į tam tikrą mokslą, į planavimą biudžetinių programų. Tikriausiai niekas negali paneigti, kad tai yra prioritentinė mūsų ekonominės veiklos sritis, iš užduotų klausimų.

Konkrečiai kalbant apie biudžeto programų finansavimą, jeigu yra prioritentinė, vadinasi, jau planuojant asignavimus tai programai reikia sudaryti ir prioritetinius asignavimus. Taip, labai teisingai buvo užduotas klausimas, ar mums svarbiausia dabar magistraliniai keliai, tiltų būklė, kuri irgi yra avaringa kai kuriose vietovėse. Tai yra prioritetas Nr. 1 gilinantis į Kelių priežiūros ir plėtros programą. Bet yra ir regioninė politika, kuri liečia žmones, gyvenančius kaime.

Aš prisiminiau tam tikrą studiją ir suskaičiavau: kad mes išlaikytume gerus kelius Lietuvoje ir šalis toliau būtų tranzitinė ir neštų pajamas mūsų valstybei, tai šiandien vietoj 530 mln. eurų Kelių priežiūros ir plėtros programoje turėtų būti 820 mln. eurų, atsižvelgiant į strategiją, kuri buvo parengta 2005 metais, po to buvo grįžta prie jos 2013 metais, kai buvo rengiama žvyrkelių programa.

Tai labai keistas klausimas, taip. Kai turi mažą sumą pinigų, po truputį dalinti yra pats blogiausias biudžeto programų finansavimas. Daugelyje konferencijų tiesiog kritikuojamos tos valstybės, kai sakoma – skiriame mažai pinigų ir visiems po truputį patrupiname. Tai yra ekonomine prasme, finansine prasme pats blogiausias biudžeto planavimas. Pripažinkime, kad transporto sektorius tada nėra strateginė mūsų ekonominės veiklos sritis. Bet, aišku, kam žvyrkelių programa buvo kuriama? Buvo kuriama ir dėl esančios formulės, kuri nustato, kiek asignavimų suplanuoti Kelių priežiūros ir plėtros programoje atskiroms savivaldybėms. Ten transporto intensyvumas, gyventojų skaičius. Vadinasi, tos savivaldybės, kuriose gyventojų skaičius yra mažas, faktiškai visada gaus mažus asignavimus.

Tada, jau logiškai mąstant, turi gimi atskira paprogramė arba programa, kad būtų galima padėti tiems žmonėms, kurie gyvena kaime. Tam ir buvo sukurta žvyrkelių programa. Ir šiandien nereikia pykti, kad mes diskutuojame tokiais klausimais. Tai yra aktualus klausimas. Pirmiausia klausimas, jeigu mes nenorime, kad žmonės iš kaimų važiuotų į miestus – kad žmonės galėtų ten gyventi, kurti savo šeimas.

Aš vėl grįžtu prie to paties. Kodėl mes (kažkada minėjau) bijome PPP programą taikyti? Jūs į Palangą tikriausiai daugelis važiuojate? Tai vienas iš pavyzdžių ir galėčiau daugiau – Palangos aplinkkelis. Aš atsimenu, kai kurie ministrai atėjo: premjere, nedarykime, čia pavojinga, čia gal bus rizika, čia kritikuos. Šiandien yra kokia kritika? Padaryta per trumpą laiką, padaryta santykiškai pigiai. Visi džiaugiasi, ne tik Palangos gyventojai, bet ir miestų.

Tai ką aš noriu pasakyti? Kad greitkelius, naujus kelius mes jau turime tiesti naudodami PPP programą. Tada atlaisvinsime pinigus žvyrkeliams, kaimo gyvenviečių asfaltavimui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu K. Masiulį.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, gerais norais kelias į pragarą grindžiamas. Kai kurie asmenys, kurie čia labai rūpinasi ir pasirašė po šituo projektu, savo žvyrkelių jau susitvarkė. (*Balsai salėje*) Juokais šnekant, bet yra tokių irgi, aš matau.

O dabar kalbant rimtai. Čia Jurgis labai gerai uždavė klausimą apie prioritetus, iš dalies pasakydamas tai, ką aš norėjau pasakyti. Matyt, jeigu mes mąstome strategiškai, tai turime strategiškai mąstydami susidėlioti aiškius prioritetus. Ir akivaizdu būtų tai, kad ten, kur daugiau važiuoja, ten reikia geresnių kelių, nes lūžta daugiau mašinų, daugiau žmonių dūsta dulkėse. Investavę pinigus, pasieksime didesnę efektą, didesniai skaičiai žmonių pagerinsime gyvenimo sąlygas.

Jeigu mes elgsimės priešingai, bus priešingas efektas. Pinigai bus išskaidyti, segmentuoti, o daugelyje problemiškų vietovių problemos bus neišspręstos. Jeigu mes investuosime pinigus į tokias teritorijas (ir pagerinsime gyvenimo kokybę, reikia tai daryti, jeigu yra per daug pinigų, nebabejoju), kur gyventojų beveik nėra ir jie sparčiai nyksta, o ten, kur jų daugėja ir jų yra apstu, bet keliai nesutvarkyti ir jų netvarkysime, tai mes nieko nepasieksime.

Tiems, kas pasirašė po šiuo dokumentu, aš jiems visiems galiu pasakyti: jums trūksta strateginės vizijos, strateginio matymo. Deja, kitaip aš negaliu vertinti. Štai imu ir pavardinu skaičiais. Čia ne per 30 metų, o per pastaruosius 20 metų skaičiai iš Lietuvos statistikos departamento. Parnemunė – minus 51 % gyventojų, Naujoji Akmenė – minus 47 %, Venta – minus 44 %, Varniai – minus 54 %, Smalininkai – minus 45 %, Simnas – minus 48 %, Daugai – minus 57 %. Ir visuose juose yra paasfaltuoti keliai, pakraščiai bus ne. Žagarė – minus 52 %. Tai tie žmonės iš tų miestelių, ten 70 % yra vyresnio amžiaus žmonių ir jau daug namų užkaltais langais.

Tai dabar išasfaltuokime likusius tuose miesteliuose žvyrkeliukus, nes ne viskas asfaltuota, bet neasfaltuokime jau tada Kelmėje, Raseiniuose, Tauragėje, Telšiuose, soduose, kur tie žmonės iš ten išsikelia ar jų vaikai į tuos sodus. Neasfaltuokime. Neasfaltuokime aplink Vilnių, nes jų vaikai išsikėlė į Vilnių, į jo priemiesčius. Neasfaltuokime aplink Kauną, nes jų vaikai ten išsikėlė. Neasfaltuokime aplink Klaipėdą ir Gargždus, nes ten jie gyvena.

Matykime plačiau, kad vyksta sparti dinamika. Jeigu mes kalbame apie dinamiką, aš tada sutinku, tada ir kalbėkime. Sutinku su gerbiamu buvusiu premjeru dėl PPP lėšų naudojimo. Taip, statykime naujus tiltus ten, kur reikia, nes magistraliniams keliams jų reikia. Bet premjeras kalba ne apie žvyrkelius. Jūs ką, žvyrkeliams PPP naudosite? Magistraliniams keliams, stambiai infrastruktūrai – taip. Tunelius, tiltus, dar ką nors darykime, nes jų trūksta. Nes gyventojų dinamika baisi, sparti, o mes to nepadarome. Taip, tą galime daryti, bet visa tai, kas čia yra, tai kažkas keista.

PIRMININKĖ. Kviečiu V. Ažuolą.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, pasiklausius tokių emocingų kalbų, premjero, Kęstučio, kilo tokių nevienareikšmių minčių, ar mes iš tikrųjų gyvename tik Vilniuje, ar matome ir visą Lietuvą. Nes atrodo, kad nematome. Bet pradėkime nuo pradžių.

Konstitucinio Teismo sprendimas labai gražus, labai puikus. Finansavimas nuo akcizo, skirtas keliams, yra prieštaraujantis Konstitucijai, bet LRT – labai geras ir neprieštaraujantis. Konstitucinis Teismas užmiršo loterijas, kad nuo loterijų skiriami pinigai kitoms sritims neprieštarauja taip pat Konstitucijai. Vadinasi, LRT ir loterijų verslas puikūs lobistai, įtikino net Konstitucinį Teismą. Gražu. Bet čia Lietuva, čia mūsų realybė.

Todėl iš tikrųjų pritariu A. Butkevičiui, jis labai gerai pasakė, kad norint užtikrinti kelių būklę, normalią kelių būklę, reikia skirti bent jau 800 mln. eurų metams. Ar Lietuva tai gali? Gali, jeigu nori.

Buvusi Vyriausybė kelius laikė prioritetu ir tam skyrė reikiamas lėšas. Pavyzdys – 2020 metai. 2020 metais keliams buvo skirta apie 800 mln. Ar buvo galima tokią pat sumą skirti 2021? Su pirmuoju biudžeto projektu Vyriausybė tą ir buvo pateikusi: 150 mln. iš ES lėšų ir toks pat kelių finansavimas, kaip ir 2020 metais, KPP. Tą buvo galima daryti. Vyriausybė prisidengia, kad Konstitucinis Teismas neleido perkelti nepanaudotų lėšų. Tai yra tik priedanga. Kas Vyriausybei neleisdžia įrašyti tokią sumą, kokią jie laiko tinkama keliams? Galima, tai nėra draudžiama.

Bet reikia nukrypti šiek tiek į šoną. Kokia yra vykdoma politika, kokia valdymo struktūra? Pažiūrėkite, kokios ministerijos dabar tapo podukros vietoje, – Susisiekimo, Žemės ūkio. O kodėl? Nes Prezidentas pasakė, kad pirmieji kandidatai pateikti į ministrus nelabai tinkami, reikėtų siūlyti kitus. Tai yra savotiškas kerštas Prezidentui, nes reikėjo skirti kitus ministrus, o ne tuos, kurių norėjo valdantieji. Dabar paimkime Susisiekimo ministeriją. Ji yra ne tai kad podukros, bet ji yra pelenės vietoje. 150 mln., kuriuos buvo galima skirti iš RRF, nupjauti vienu žingsniu ir norima pasakyti, kad kelių skaitmeninimui iš RRF negalima skirti. Tai yra melas. *E. tollingas*, skait-

meninimas – galima skirti, bet ne, pasakė, mielieji, eikite, pasiskolinkite ir iš tų pačių kelių pinigų gražinkite paskolą. Labai gudrus, gražus žaidimas.

Ar KPP lygi buvo galima užtikrinti tokį patį? Buvo, tai nėra draudžiama, bet nupjovė drastiškai apie 150 mln. ir einama toliau, reikia panaikinti savivaldybių žvyrkelių programą, kuriai buvo skirta 20 mln. 2020 metais. Aš pats su kolegomis prisidėjau prie šios programos kūrimo kartu su Vyriausybe, kad 2021 metais ta programa būtų 40 mln. – 4 % nuo surenkamų akcizų. Bet Konstitucinis Teismas puikiai sutvarkė reikalus ir Vyriausybei tai tapo puikia priedanga. Turėjo būti skirta 40 mln., mes dabar kalbame ir prašome, kad ši Vyriausybė bent jau susimiltų ir atstatytų bent jau buvusį 2020 metų lygį, jau nekalbant apie europinius pinigus, bent jau tą lygį, kuris buvo KPP lygio. KPP savivaldybėms pernai kartu su žvyrkelių programa buvo skirta virš 140 mln. Kas liko šiandien? 100 mln. ir 20 mln. palikta ministrui kaip saldainio forma, kad jeigu savivaldybės bus geros, tai tuos 20 mln. mes jums turėtume duoti. Bet kaip duoti, pagal kokius kriterijus?

Ar žvyrkelių programa buvo bloga? Skirstymo kriterijai buvo labai aiškūs: 70 % savivaldybės gauna pagal turimą žvyrkelių ilgį, 30 % lėšų pagal žmonių skaičių. Ir jeigu kam nors atrodo, kad Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje nėra žvyrkelių, tai jų yra visur, vien skaičius 40 tūkst. sako pats už save. Mes už tuos 20 mln. neišasfaltuosime tūkstančių kilometrų, mes galime padaryti 200 kilometrų, galbūt 150 kilometrų, bet tai nors mažas žingsnis į priekį. Vadinasi, vis dėlto priklauso tik nuo Vyriausybės prioritetų.

Ir pabaigai. Energetikai 100 mln. *batareikoms*, kurios bus reikalingos metus arba pusantrų, negaila ir tai yra prioritetas. Po to galėsime jas išmesti arba už pusę kainos parduoti. Mes turime Kruonį, kuris yra puikus akumuliatorius, kuris gali generuoti elektrą ir naktį, ir dieną ir būti tuo akumuliatoriumi, bet jis yra netinkamas. Deja, tokios jau tradicijos, kai konservatoriai valdžioje...

PIRMININKĖ. Laikas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). ...taip į energetiką kišami didžiuliai pinigai, o po to per šešėlius grįžta turbūt kažkam atgal.

PIRMININKĖ. A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos, man atrodo, šita diskusija virsta tokia šiek tiek ideologine. Keliai kažkaip pastaruosius ketverius metus yra tapę vos ne ideologinių karų objektu, matėme, kaip praeita Vyriausybė rūpinosi keliais, kokie keliai ir gatvės buvo prioritetiniai, bet ne apie tai.

Iš tikrųjų kalbant apie šią rezoliuciją, tiek ir apie kelių tvarkymo visas programas, esminis klausimas yra strategija. Kas mums yra prioritetas? Aš suprantu, kad žvyrkelius reikia tvarkyti, tikrai yra žvyrkelių ir gyventojų, kurie seniai laukia šitų programų. Problema yra tokia, kad dalis žvyrkelių yra administruojama ir tvarkoma Kelių direkcijos ir yra dalis žvyrkelių, kuriuos tvarko savivaldybės. Kai savivaldybė gauna finansavimą ir pati priima sprendimą tvarkyti kurį nors žvyrkelį, tai yra labai geras sprendimas, kurį reikia palaikyti. Dėl to labai gerai, kad šiuo metu ministerija ir padarė tą sprendimą, kad savivaldybės galėtų pasirinkti, ar tvarkyti žvyrkelį, ar vietinės reikšmės kelią, kuris yra asfaltuotas ir panašiai. Tai yra geras sprendimas.

Kai kalbame apie Kelių direkcijos sprendimus, kokius žvyrkelius asfaltuoti, prasideda didžiausios nesąmonės. Atleiskite, kad taip sakau. Pavyzdys. Štai mano kaime paėmė praeitais metais iš tų paskirtų pinigų, labai džiaugėsi, sutvarkė vieną žvyrkelį. Dabar visi ūkininkai tenai važiuodami keikiasi dėl paprastos priežasties – su joku kombainu tu normaliai nepravažiuosi. Apkabina tą asfaltą ir tiek. Tokių kažkokių keistų sprendinių yra padaryta. Savivaldybė niekada to nebūtų padariusi, nes būtų paklaususi vietos žmonių, kokio pločio reikia, kaip reikia sutvarkyti. Kitas pavyzdys iš Kazlų Rūdos. Staiga praeitais metais Kelių direkcija tvarko kažkokį žvyrkelį. Meras skambina, klausia: ką jūs darote, mums nereikia, ten beveik gyventojų negyvena. Mums reikia keliui į Višakio Rūdą pinigų, kodėl neskiriate?

Tai yra prioritetų ir strategijos klausimas. Kai to nėra, tokiu atveju mes galime tuos pinigus pumpuoti į žvyrkelių tvarkymą. Tačiau būkime *biedni*, bet teisingi – tikrai niekada visų žvyrkelių nesutvarkysime. Tai yra nerealų. Tuo labiau kad mes turime didžiulius magistralinius kelius, kuriems trūksta finansavimo – „Via Baltica“, Prienų kelias, Utenos kelias, visi kiti, kurie tikrai yra didžiausios reikšmės, didesnio prioriteto už bet kokį žvyrkelį.

Šiai rezoliucijai aš iš principo nepritariu, nes joje nekalbama apie strateginius dalykus, joje nekalbama apie prioritetus. Aš labai raginčiau visus kolegas vietoje ginčų, kiek žvyrkeliams paskirti pinigų, nes tas skaičius tiesiog gali būti bet koks ir jis vis tiek bus per mažas, pradėti labai normalią diskusiją apie strategiją, kokie keliai yra svarbiausi, kokie keliai turi būti vystomi, kurie žvyrkeliai turėtų priklausyti savivaldybėms, o kurie Kelių direkcijai. Galbūt galime suteikti daugiau galių savivaldai. Savivalda visada tokius klausimus sprendžia, mano nuomone, protingiau. Eikime prie strategijos, o ne bandykime išmūšti savo keliams ir keliukams dar kelių eurų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu J. Razmą.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš manau, kad salėje kiekvienas Seimo narys, paklaustas, ar reikia asfaltuoti dar likusias gyvenvietes, kuriose yra žvyrkelių, kuriose žmonės vargsta dėl dulkių, atsakytų, kad tikrai reikia siekti, kad tai būtų kuo greičiau išspręsta.

Kitas dalykas yra ši rezoliucija. Jau kalbant apie santykį su ja, aš vis dėlto kviesčiau dėl jos balsuojant susilaikyti, nes ji tikrai yra nerimta, nesolidi ir tik labai siaurai žiūrinti į situaciją ir į mūsų kelių ir gatvių tvarkymo poreikius. Ir autorius, kai gaudavo klausimų dėl prioritetų, negalėjo nieko rimtesnio atsakyti. Aš manau, jeigu mes norime rimtai šioje kadencijoje pajudinti kelių ir gatvių tvarkymo klausimą, galbūt galvokime net apie partijų susitarimą tuo klausimu, galvokime apie pakankamai apčiuopiamus, naujus tos srities finansavimo šaltinius.

Kaip kolega A. Butkevičius paminėjo, tarp šiandieninių poreikių ir galimybių yra kelių šimtų milijonų eurų skirtumas. Galima tą skirtumą įveikti, bet tam gali reikėti ir ne visada populiarių sprendimų. Eidami prie tokio susitarimo ar strategijos, ar jeigu tas rezoliucijos žanras taip patinka, kad ir prie naujos rezoliucijos, tikrai mes, kaip Seimas, atrodytume solidžiai, jeigu nurodytume šaltinius, mūsų įsipareigojimą tikrai juos suformuoti, nurodytume kokias nors didesnes ar mažesnes proporcijas pagal tuos atskirus poreikius: magistraliniai keliai, sodų keliai, miestų, miestelių, gatvių tvarkymas ir čia dabar minimos kelių atkarpos per gyvenvietes, kurios neasfaltuotos, pagaliau dar likę žvyrkeliai tarp gyvenviečių. Manau, kad tuo keliu eidami mes galime pasiekti rimtą susitarimą ir padaryti kokį nors postūmį toje srityje. Žinoma, tam reikia šiek tiek laiko, tam reikia gerai išnagrinėti ir Kelių direkcijos turimą informaciją apie finansinius poreikius, kad bent svarbiausių kelių ir gatvių būklė neblogėtų, kokie yra tie poreikiai pamečiui, kad mums ateityje nebūtų dar didesni kaštai.

Šiandien mojavimas ta rezoliucija kaip vėliavėle, kad štai mums rūpi tų likusių mažųjų gyvenviečių situacija dėl neasfaltuotų kelių atkarpų, manau, nėra tas solidus veiksmas, kurio žmonės tikisi iš Seimo. Dėl to kviečiu nepritari rezoliucijai, kad ir fiksuoti jos redagavimą, galbūt tada iš jos gimtų žymiai platesnis, rimtesnis dokumentas, jeigu matytume, kad dėl tokių dalykų galima susitarti.

Žinoma, organizuojant kad ir šiandienos diskusiją, aš manau, mums derėjo išklausti susisiekimo ministrą, bet iniciatoriai, kaip suprantu, dėl to nesikreipė. Galbūt Susisiekimo ministerija ir dabar jau yra numačiusi gyvenviečių asfaltavimo programą, o mes čia išvis tuščiai ginčijamės.

Man kažkada be jokių Seimo rezoliucijų buvo pavykę inicijuoti vadinamąją „Zebro“ programą. Tuomet pasikalbėjome su Kelių direkcijos vadovais, su buvusiu susisiekimo ministru, kad prasminga imtis išskirtinio asfaltavimo tų likusių žvyrkelių atkarpų, kurios įsiterpusios tarp asfaltuoto kelio dalių, kad jų palikimas yra neracionalus, ir ta programa, aš manau, neblogai veikia. Šimtai kilometrų tokių atkarpų yra asfaltuota. Čia buvo dėmesys regionams ir tai yra juntamas poveikis. Linkiu eiti racionalių sprendimų link.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas, skirtas diskusijai, baigėsi. Priėmimas. Motyvai už. Už norėtų kalbėti O. Leiputė. Jos salėje šiuo metu nėra. Prieš kalba – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš iš esmės jau daug ką ir pasakiau, noriu tiktai pakviesti nespėti tokių klausimų rezoliucijomis – tam yra Vyriausybė. Vienintelis produktyvus dalykas, ką būtų galima iš tos pačios idėjos pasiūlyti, kad žmonės neskestų dulkėse, bet svarbu, matyt, siūlyti, kad neskestų dulkėse ten, visų pirma, kur jų yra daugiau. Galima pasiūlyti, kad Vyriausybė atkreiptų dėmesį, kad ten, kur daugiau žmonių, turėtų būti ir daugiau pinigų skiriama, arba būtų galima pasiūlyti atiduoti pinigus, kurie yra skirti žvyrkeliams asfaltuoti, savivaldybėms, jos arčiausiai žmonių, jos labiausiai mato ir pačios nuspręstų. Man tokie, atrodo, variantai yra tinkami. Tačiau pati rezoliucija nereikalinga.

PIRMININKĖ. Už kalba – V. Targamadžė.

V. TARGAMADŽĖ (*LSDPF*). Ačiū. Mes galime įvairiai kalbėti, bet situacija yra labai aiški: norime visi spręsti šį klausimą. Galime kalbėti apie hierarchiją ir panašiai, bet strategija gali būti tikslo siekimas ir paraleliai veiksmų darymas, kol strategija kuriama. Jeigu mes norime pagerinti situaciją ir privažiavimą prie švietimo įstaigų, privažiavimą prie kultūros įstaigų, ir galų gale dėl sveikatos klausimų ir panašiai, turėtume balsuoti už rezoliuciją ir palaikyti. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Iš tiesų nesu nei prieš žvyrkelius, nei už žvyrkelius, tik galvoju, kad visos tokios rezoliucijos yra kaip laiškai Kalėdų Seneliui į Šiaurę su vienu ar kitu prašymu. Valsitybėje turbūt viskas yra svarbu ir viskas yra žmogui ar gyventojams, ar regionams, ar miestams. Tiek didesnės pensijos, tiek didesni mokytojų atlyginimai, tiek vienišo asmens išmoka, tiek žvyrkeliai – viskas yra žmonėms ir viskas yra į gera.

Tik aš manau, kad didžioji rezoliucija, kurią Seimas pasiunčia Vyriausybei, tai yra biudžeto projektas. Biudžeto projektas yra formuojamas pagal tai, kokie yra Vyriausybės prioritetai, kokie yra Seimo prioritetai ir kokios yra pajamos valstybėje, ilgalaikiai ir tvarūs jų šaltiniai. Todėl rezoliucijomis priimti ilgalaikių įsipareigojimų tiesiog nėra jokių galimybių. Manau, kad viskas, ką sudeda valstybė į biudžetą, tai ir yra tie prioritetai, kurie sutelpa su visais laiškais, kuriuos siunčiame Kalėdų Seneliui. Kalėdų Senelis bet koku atveju jums duoda tiek, kiek esate geri, tai yra tiek, kiek sunešate mokesčių į valstybės biudžetą.

Rezoliucijomis priimti ilgalaikius įsipareigojimus yra tiesiog techniškai neįmanoma. Visi sprendimai dėl finansavimo bus daromi ne rezoliucijomis, o tvirtinant kitų, dar kitų ir dar kitų metų valstybės biudžetą ir kartu priimant ilgalaikius įsipareigojimus dėl tvarių pajamų šaltinių, kuriais bus galima finansuoti ir žvyrkelius, ir mokesčių surinkimą, ir mokytojų atlyginimus, ir socialinių darbuotojų atlyginimus, ir visa kita.

PIRMININKĖ. Motyvai už – G. Surplys. Posėdžiui toliau pirmininkaus P. Saudargas.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Iš tikrųjų rezoliucijos projektą pasirašė 76 nariai, ir aš manau, kad kiekvienas iš jų ir balsuos už. Kiekvienas iš jų galėtų papasakoti istoriją apie kilometrų kilometrų žvyrkelių, prie kurių gyvenantys žmonės laužo mašinas, kvėpuoja dulėmis ir kasdien praranda brangų laiką. Mes susiduriame su paradoksu – nėra kelių, nes nėra eismo intensyvumo, apie ką kalbėjo K. Masiulis; nėra intensyvumo, nes nėra tų kelių. Kalbame ne tik apie atokias vietas, bet ir apie potencialias turizmo mekas, potencialius investicinius objektus ir taip toliau.

Regioninės politikos baltojoje knygoje, kurią visi kartu parengėme ir dalyvavo daugelis merų, verslo atstovų, išsikėlėme tikslą nepalikti Lietuvoje dykų, nustatėme paslaugų pasiekiamumo standartą, kad nesvarbu, kur žmogus gyvena Lietuvoje, svarbiausios paslaugos jam turi būti pasiekiamos per pusvalandį. Tai elementaru: jeigu norime gyvų regionų, turime turėti gerą kelių infrastruktūrą, nes dauguma mūsų kaimo žmonių turi plačiajuostį internetą šiuo metu, bet neturi normalaus kelio. Deja, ne plačiajuostis internetas sudaro galimybes dirbti, mokytis ar gydytis daugeliui žmonių. Visa kita yra tik prioritetų klausimas, apie tai šiandien ir buvo daugelio kolegų pasakyta, bet ne prioritetų Kelių priežiūros ir plėtros programos viduje, bet pačios programos finansavimo.

Gerbiamasis premjeras A. Butkevičius teisingai įvardino vieną galimą šaltinį – viešos ir privačios partnerystės projektus. Įsigaliojus *e. tollingo* sistemai turėsime dar vieną šaltinį. Galime kreiptis ir žiūrėti į klimato kaitos programas. Taigi tiesiog nusistatykime prioritetą.

Mano galva, Seimo rezoliucijos ir yra tas žanras, mes neturime ieškoti ir Vyriausybei patarti, kaip ir kur rasti pinigų, – mes turime nustatyti politinį kursą keleriems metams. Tai ir darome. Tai yra ir tęstinumo klausimas, mums visada sunku apsispręsti laikytis vienos krypties ilgiau nei ketverius metus. Tiesiog kviečiu kolegas susiimti ir pritarti šiai toliaregei kryptčiai.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Dėkoju. Toliau prieš kalbės gerbiamas M. Majauskas. Mykolo nėra salėje. Tada prieš kalbės A. Kupčinskas, jeigu jis bus salėje. Yra. Prašau. Atsiprašau, maniau, kad jūs vis dar ten sėdite.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Išties rezoliucija yra deklaratyvaus pobūdžio, bet suprantu, kad jos iniciatoriai siekia sukurti dar vieną programą – būtent žvyrkelių asfaltavimo programą. Tai dar kartą parodo, kad reikia bendro nacionalinio susitarimo dėl mūsų kelių infrastruktūros gerinimo, tobulinimo ir atskirai dėl strateginio finansavimo. Pripažinkime, kad 0,5 mlrd. eurų, kurie skiriami nuo akcizų kiekvienais metais, tikrai yra nepakankama suma. Tai mato ir asociacija „Lietuvos keliai“, kuri vienija Lietuvos kelininkus. Pagal Lietuvos apimtį kasmet Lietuvos kelių sektoriui, kad jis nebūtų nudėvimas, nenusidėvėtų, o išlaikytų bent tą patį lygį, koks yra dabar, ir neblogėtų, reikia bent milijardo.

Taigi akivaizdu, kad yra ne tik žvyrkeliai, bet yra ir strateginė infrastruktūra, ir karinio mobilumo objektai. Jie taip pat turi būti gerinami. Jeigu mes viską bandysime sutalpinti vien tik į Kelių priežiūros fondą, tai akivaizdu, kad viskam lėšų neužteks, nors ir kaip gražiai dėliotume prioritetus, išskirtume žvyrkelius, aplinkkelius, magistralines gatves ar tuos pačius magistralinius kelius, tarptautinius koridorius.

Taigi akivaizdu, kad reikia susitarimo dėl mūsų strateginės infrastruktūros Lietuvoje finansavimo. Būtų labai gerai, jeigu pasiektume bendrą nacionalinį susitarimą. Nemanau, kad ši rezoliucija išspręs visus klausimus. Turime ieškoti visų įmanomų šaltinių, įskaitant ir tarptautinius šaltinius, kurie galėtų prisidėti prie kelių priežiūros būklės gerinimo Lietuvoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau už kalbėtų gerbiamas E. Gentvilas, bet jo nematau. Ar vėl tik nematau, ar jo tikrai nėra? Atrodo, kad nėra. Tada už kalbės gerbiamas K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF) Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kaip gerbiama Gintarė sakė, kas būtų, jeigu Kalėdų Senelis vienais metais ateitų, kitais neateitų. Programa yra paleista, mielieji, gerbiamieji Seimo nariai. Prieš ją paleidžiant buvo kreipimasis ir Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijos, ir Lietuvos savivaldybių asociacijos, VVG tinklo, Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjungos, Socialinių darbuotojų sąjungos. Aš puikiai atsimenu, kai ši programa buvo paleista, visi pritarė. Tai kas atsitiko? Jeigu mes ją paleidome, tai iš tikrųjų palikime bent tą sumą, kuri buvo, 20 mln., ir leiskime toliau gyvuoti. Aš kviečiu visus balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi vis dar nematau M. Majausko, suteiksime žodį kalbėti už J. Jaručiui.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Šiek tiek keista girdėti kolegas, oponuojančius šiai rezoliucijai, nes kalbame apie ištuštėjusias gyvenvietes, apie ištuštėjusius kaimus, o iš tikrųjų tai yra tiesioginė koreliacija. Jeigu nėra normalių gyvenimo sąlygų, natūralu, kad žmonės bėga į tą teritoriją, kur yra ir geras kelias, ir mokykla, ir sveikatos įstaiga. Natūralu, jeigu mes neisiimsime kardinalių sprendimų ir neinvestuosime į tas vietas... Galų gale tai yra dalis regioninės politikos, apie kurią mes kalbame prieš kiekvienus rinkimus.

Visada lengviausia rasti, kaip nedaryti. Suprantu, kad surasti, kur rasti pinigų, yra sudėtingiau, bet tikrai galėčiau pasiūlyti turbūt penketą, šešetą variantų, kur galime ieškoti pinigų. Kaip ir kolega Giedrius minėjo, yra *e. tollingo* sistema, yra akcizų mokesčiai, yra PPP programa, galų gale yra įvairūs savivaldybių mokesčiai.

Bet kuriuo atveju keliai yra valstybės arterijos. Kiekvienas išasfaltuotas kilometras (yra apskaičiuota, aš dabar nepasakysiu to skaičiaus) tikrai duoda naudą. Paprastai kalbant, žvyrkelis per metus nudulka apie 5 centimetrus ir po kelerių metų jį reikia atstatyti, o paklojus asfaltą ekonominė nauda yra ilgalaikė. Aš manau, kad ši rezoliucija atliepia ne tik politinius, bet ir kiekvieno gyventojo lūkesčius. Aš siūlau palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju už jūsų nuomonę. Kadangi prieš kalbėti dar užsirašė gerbiama M. Ošmianskienė, tai prašom, gerbiama Monika. (*Balsai salėje*) Ne, Mykolas nekalbėjo, viskas gerai. Mykolo nebuvo, Mykolas nekalbėjo. Keturi kalbėjo už, suteiksiu žodį ketvirtam prieš. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Man atrodo, mes turime puikų ministrą, jis aiškiai mato situaciją. Jis rado tokią situaciją, kai praeitoje kadencijoje daug kelių buvo asfaltuojama, tačiau visa kita infrastruktūra ganėtinai stipriai apleista. Kalbant apie rezoliuciją, kai nenumatoma, iš kur imti tas lėšas, ką mes čia deklaruojame, na, tikrai siūlyčiau nepalaikyti, nes šiandieniniame kovidiniame kontekste tų pinigų valstybei reikia labai daug kur. Tikrai visi galvojame, visi suprantame, kad reikalinga ta geresnė infrastruktūra ir regionuose, ir kaimeliuose.

Čia yra prioritetai, jie yra aiškiai dėliojami, sudėlioti. Pasitikėkime ministru, savo Vyriausybę ir nekelkime nereikalingų bangų. Aš kviečiu nepalaikyti.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsavimas – balsavimo metu.

Dabar, kadangi sutaupėme laiko, tai kviečiu gerbiamą J. Razmą į tribūną pristatyti rezervinį klausimą. Tada gal iš eilės pristatykite 1 rezervinį ir kiek spėsime paskui.

11.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-550 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, labai formalus rezervinis 1 klausimas – projektas Nr. XIVP-550. Kaip žinome, įvyko pokyčiai mūsų frakcijų ir Mišrios grupės struktūroje, todėl turime įrašyti naują narį į Seniūnų sueigos sudėtį, tai sumažėjusios Mišrios grupės atstovą, nes įsikūrus Regionų frakcijai Mišrios grupės atstovo čia nebeliko. Pagal teikimą būtų įrašomas A. Butkevičius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas jūsų neužsirašė paklausti. Dėl motyvų irgi turbūt nėra. Ar galime po pateikimo bendru sutarimu pritarti, kolegos? Dėkui, pritarta.

Tada svarstymas. Svarstant kalbėti irgi nėra užsirašiusių. Ar galime po svarstymo bendru sutarimu pritarti? Pritarta, dėkui.

Priėmimas. Taigi priimamas tėra vienas straipsnis. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Kalbėti nėra norinčių. Balsuosime. Gal iš karto, nes tai yra nutarimas, tai ir pabalsuojame. Galime balsuoti? Gerai. Tada balsuojame dėl šito ir galėsime tada kitą pristatyti. Balsuojame dėl rezervinio 1 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto. Po pateikimo ir svarstymo pritarėme bendru sutarimu, dabar reikia balsuoti. Kviečiame balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 97, balsavo 97: už – 96, prieš – 0, susilaikė 1. Taigi nutarimas dėl Seniūnų sueigos sudarymo yra priimtas. (*Gongas*)

Gerbiamas pranešėjas, gal ir rezervinį 2 prašau pristatyti.

11.38 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-551 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, rezerviniu 2 – projektu Nr. XIVP-551 mes patikslintume kai kurių Seimo komisijų sudėtį atsižvelgdami į dviejų frakcijų pageidavimus. Tai Regionų frakcijos ir Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos. Į Jaunimo ir sporto reikalų komisiją įrašytume papildomą narį R. Žemaitaitį, Kriminalinės žvalgybos parlamentinės kontrolės komisijoje pagal Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos teikimą įrašytume R. Šalaševičiūtę. Iš Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos išbrauktume G. Surplį pagal frakcijos teikimą ir jo pageidavimą ir naująją Seimo narę E. Rudelienę įrašytume į Seimo savižudybių ir smurto prevencijos komisiją. Frakcijos yra dar ir daugiau pasiūlymų pateikusios, tai juos stengsimės išspręsti artimiausiu metu. Šiems pakeitimams tikslinant kvotas Seniūnų sueigoje buvo pritarta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori jūsų paklausti. Su frakcijomis suderinta. Kalbėti taip pat, atrodo, nėra norinčių. Ar galime po pateikimo bendru sutarimu pritarti? Dėkui, pritarta.

Svarstymas. Kalbėtojų taip pat nėra. Ar galime bendru sutarimu po svarstymo pritarti? Dėkui, pritarta.

Taigi priėmimas pastraipsniui. 1 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. 2 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. 3 straipsnis. Ar galime bendru sutari-

mu? Dėkui, pritarta. 4 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. 5 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. 6 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Pritarta. 7 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl viso niekas nenori kalbėti. Taigi balsuojame dėl viso nutarimo projekto.

Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto. Vyksta balsavimas. Priėmimo stadija. Skubėkite balsuoti, nors jūsų balsai kažin ar ką pakeis. Čia mes bendru sutarimu viską beveik priimame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 118: už – 118, prieš ir susilaikiusių nėra, kaip ir sakiau. Taigi Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ yra priimtas. (*Gongas*)

11.40 val.

Seimo savaitės (2021-06-07–2021-06-11) – 2021 m. birželio 8 d. (antradienio) ir 10 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Kadangi gerbiamas J. Razma nenori užleisti tribūnos, tai suteiksime jam žodį pristatyti ir r-3 klausimą – Seimo savaitės, prasidedančios birželio 7 diena, posėdžių darbotvarkės pateikimas. (*Balsai salėje*) Aš nuspręsiu.

J. RAZMA (TS-LKDF). Kalbėsiu trumpai, nes visi nekantrauja balsuoti dėl svarbesnių projektų. Mūsų darbotvarkėje, kuri bus realizuota po savaitės pertraukos, tikrai daug svarbių projektų – ir Biudžeto projekto pirmasis svarstymas, kur bus reikšmingiausios kalbos, ir praėjusių metų Vyriausybės ataskaitos svarstymas, čia įdomu, kaip kuri frakcija balsuos. Ir kiti svarbūs projektai. Manau, kad prasmingai padirbėsime pagal pateiktą darbotvarkę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir vėl jūsų niekas nenori klausti. Kalbėtojų taip pat nematau. Ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Ačiū už darbotvarkę. (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu galime pritarti? (*Balsai salėje*) Dėkoju. Seimo savaitės, prasidedančios birželio 7 diena, darbotvarkę mes pritarėme.

Gerbiami kolegos, džiaugiuosi, kad susirinkome į salę. Balsuosime dėl projektų, kuriuos apsvaistėme rytiniame posėdyje.

11.42 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5¹, 25, 35, 41, 42, 43 ir 48¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498(2). Priėmimas. Balsuojame. Balsuojame dėl Užimtumo įstatymo. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 122 – už visi 122, kitaip balsuojančių nebuvo. Taigi Užimtumo įstatymas (projektas Nr. XIVP-498(2)) yra priimtas. (*Gongas*)

Toliau – darbotvarkės 1-3.1 klausimas.

Replika po balsavimo. Gerbiama M. Navickienė. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, gerbiamas posėdžio pirmininke, aš labai noriu padėkoti visiems, kurie balsavo už šio įstatymo priėmimą. Man atrodo, jis parodė, kad kai valstybei yra sunku ir sudėtinga, mes galime susitarti dėl ribotų resursų panaudojimo tam, kad geriausiu būdu išspręstume ir padėtume tiems žmonėms, kurie netenka darbo, netenka pajamų. Šiuo atveju turime bendrą sutarimą. Man atrodo, tai yra labai stiprus ir geras ženklas iš Lietuvos parlamento. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tikrai vietoje jūsų replika, nes balsavimas retai kada būna vienbalsis. (*Plojimai*)

11.43 val.

Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-499(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-499(2). Taip pat priėmimas. Balsuojame. Vyksta balsavimas dėl Vienišo asmens išmokos įstatymo projekto. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 124, balsavo 124, vėl visi 124 – už. Vienišo asmens išmokos įstatymas (projektas Nr. XIVP-499(2)) yra priimtas. (*Gongas*) Per šoninį mikrofoną. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Aš labai norėčiau padėkoti opozicijai. Tai yra ženklas, kad kai yra svarbios situacijos ir riboti resursai, mes visi galime sutarti dėl svarbių resursų panaudojimo jautriausioms visuomenės grupėms. Dėkui už bendrą sutarimą. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkui A. Petrošiui.

11.44 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-500(2) (priėmimo tęsinys)

Dabar darbotvarkės 1-3.2 klausimas – Šalpos pensijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-500(2). Balsuojame. Šiek tiek triukšmas salėje, aš ir pats savęs ne labai girdžiu. Balsuojame dėl Šalpos pensijų įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 121 Seimo nariai: už – 121, kitaip balsuojančių nebuvo. (*Plojimai*) Šį kartą P. Gražulis nori padėkoti per šoninį mikrofoną. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Taip, aš irgi noriu padėkoti visiems Seimo nariams už šitą labai gerą įstatymą, už tikrai didinamą šalpą, už tas nuostatas. Ačiū už tą supratimą.

PIRMININKAS. Labai ačiū. (*Plojimai*) Skelbiu, kad Šalpos pensijų įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.46 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-501(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-3.3 klausimas – Šalpos pensijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-501(2). Prašom balsuoti dėl priėmimo, čia dar eina lydimieji.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 122 Seimo nariai – ir vėl visi 122 už. (*Plojimai*) Šalpos pensijų įstatymas yra priimtas. (*Gongas*) Dabar gerbiamas B. Matelis mums padėkos. Prašom.

B. MATELIS (*TS-LKDF*). Aš noriu pasakyti visai opozicijai, kad aš jus visus labai myliu. (*Plojimai, triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Labai ačiū. Šiandien tikrai Seimui kažkas atsitiko, bet atsitiko gero. Tokio vieningo Seimo mes dar nematėme.

11.47 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-3.4 klausimas – Valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502(2). Balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 123 Seimo nariai – ir vėl visi 123 už. Valstybinių pensijų įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Per šoninį mikrofoną – dar kartą gerbiamas P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Taip, aš tikrai nustebęs, bet man atrodo, kad valdančioji dauguma, kuri balsavo už Partnerystės įstatymą, iš opozicijos myli tik vyrus.

11.48 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-503(2) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS. Kolegos, dirbame toliau. Darbotvarkės 1-3.5 klausimas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-503(2). Prašom balsuoti. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 124, balsavo 124 Seimo nariai – ir vėl visi 124 už. Socialinio draudimo pensijų įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Ir dabar per šoninį mikrofoną – gerbiamas A. Skardžius, per centrinį. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Aš ponui B. Mateliui norėčiau pasakyti, kad jis ne mano skonio ir apskritai man labiau patinka moterys. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, bijau, kad galime prarasti vienybę. (*Triukšmas salėje*)

11.49 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-504(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-3.6 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-504(2).

Balsuojame. Priėmimas. (*Balsai salėje*) Gerbiamas Kęstutis, ar tikrai?

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 123, darosi net neįdomu, nes visi 123 už. Taigi Valstybinio socialinio draudimo įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Dabar per šoninį mikrofoną gerbiamas K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Čia viskas labai linksmai vyksta, nors priimami rimti įstatymai. O pareiškimas, kad aš jus visus myliu, tai nieko nereiškia. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Labai labai ačiū. Konceptualus pareiškimas. Dėkui.

11.50 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-506(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-3.7 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-506(2). Priėmimas. Balsuojame. Atrodo, kartais pilnatis ir teigiamai veikia žmones. (*Balsai salėje*)

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 125, balsavo 125 ir, kaip netikėta, už – visi 125. Taigi Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Ir vėl replika per šoninį mikrofoną – A. Petrošius. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Piniginė socialinė parama nepasiturintiems yra tikrai gerai ir mes šiandien, matyt, pretenduojame į ilgiausią teisės aktų projektų priėmimo vienbalsiai ciklą istorijoje.

je. Atliepdamas Petrą – tai Petras, matyt, šiandien pripažino, kad meilė yra visokia, ir tai yra lygiai taip pat gerai kaip socialinių paslaugų... kaip šita parama, kurią ką tik priėmėme. Tik labai negražu, kad Petras tą meilę nori nusišvinti vien tik vyrams. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Meilės niekada nebus per daug.

11.52 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-507(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-3.8 klausimas – Socialinių paslaugų įstatymo 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-507(2). Balsuojame. Priėmimas

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 126, balsavo 125: už – 125, kitaip balsuojančių nebuvo. Taigi Socialinių paslaugų įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Gerbiamas P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (LRF). Atsiprašau, aš nelabai girdėjau paskutinės replikos, mane buvo truputėlį užkalbinę. Gal pakartokite, kad aš galėčiau reaguoti. Gal pakartokite, nes nelabai girdėjau.

PIRMININKAS. Nieko baisaus, buvo gana pozityvus atsiliepimas jūsų atžvilgiu.

11.53 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-131(2) (priėmimo tęsinys)

Dabar darbotvarkės 1-3.9 klausimas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-131(2). Priėmimas. Balsuojame. (*Balsai salėje*) Taip, ateisime ir iki žvyrkelių, žinoma.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 125, balsavo 124: už – 124, kitaip balsuojančių nebuvo. Taigi Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.55 val.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-508(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-4 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo kelių straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-508(2). Svarstymas. Balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 120, prieš – 0, susilaikė 4. Taigi Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių pakeitimo įstatymui po svarstymo yra pritarta.

11.56 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹, 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509(2), Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės klausimas... Turbūt galima kartu apsvarstyti 1-5.1 ir 1-5.2 klausimus? Tai yra projektas Nr. XIVP-509(2) ir projektas Nr. XIVP-510(2), ar ne? Galime kartu balsuoti? Taip. Prašom tada balsuoti po svarstymo dėl šių abiejų projektų. Jie susiję.

Užsiregistravo 123, balsavo 123: už – 123, prieš – 0, susilaikė 0. Taigi projektui Nr. XIVP-509(2) ir projektui Nr. XIVP-510(2) pritarta po svarstymo. Gerai.

11.57 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projektas Nr. XIVP-531 (priėmimo tęsinys)

Dabar balsuosime dėl darbotvarkės 1-7 klausimo – Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projektas Nr. XIVP-531. (*Balsai salėje*) Balsuojame. (*Balsai salėje*)

Šio rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 122: už – 70, prieš – 14, susilaikė 38. (*Plojimai*) Taigi rezoliucija yra priimta. (*Gongas*)

Dabar replikos per šoninį mikrofoną. Gerbiamas V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų noriu padėkoti visiems Seimo nariams, kad keliai, taip pat ir žvyrkeliai, yra prioritetas. Reikėtų prisiminti vieną dalyką ir labai gaila, kad praėjusioje Vyriausybėje keliai buvo prioritetas ir vien žvyrkelių buvo išasfaltuota virš 1 tūkst. 600 kilometrų. O ar turime galimybių skirti keliams pinigų? Turime. Iš akcizų ir kitų mokesčių, kurie yra sumokami tiesiogiai iš naudotojų keliais, yra surenkama virš 1 mlrd. eurų. Ar galime skirti 60 % ar 70 %? Galime.

Gerbiamą finansų ministrę, jūs ir esate tas Kalėdų Senelis, kuris skiria tuos pinigus, duoda arba neduoda. Būkite tas gerasis Kalėdų Senelis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Replika per šoninį mikrofoną. K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų aš tik pagal balsavimą matau, kaip balsavo kolega J. Razma. Tai tik patvirtina, kad prisimenant balsavimą, kai balsavome dėl visuotinio gyvūnų ženklinimo, kai buvo Seimo protokolinis nutarimas Vyriausybei surasti 15 ar 20 mln. visuotiniam šuniukų, kačiukų ženklinimui, tada jis sakė: ne, nereikia, užteks protokolinio nutarimo. Bet ir dabar šis balsavimas tik parodo, kad jis pats netiki, kad tokie nutarimai arba rezoliucijos gali turėti reikšmę, nes viskas yra Finansų ministerijos rankose.

Manau, kad tai yra taip. Kaip nuspręs finansų ministrė ir šiuo atveju Vyriausybė, toks sprendimas ir bus. Iš tiesų norai geri, bet visa tai turbūt yra Vyriausybės rankose, o panašu, kad teigiamo rezultato nebus. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Ačiū už laišką Kalėdų Seneliui. Kaip visi Kalėdų Seneliai turbūt skaitysime, vertinsime. Aš tik noriu priminti, kad biudžetą priima ne Vyriausybė, o priima Seimas. Tai turbūt įvertinsite, patys numatysite, kažkam nukirpsite, kažkam pridėsite. Bet tol, kol nebus sunėsta bendro didelio katilo ir nebus daugiau biudžeto pajamų, tiesiog skirstyti ant viršaus nėra ką, nes viskas, kas skirstoma papildomai, tiesiog yra skola, už kurią jūs mane visi kritikuojate. Tiesiog siūlyčiau vertinti vieną didelę rezoliuciją, kuri yra biudžeto projektas, tikiuosi, 2022 metų, kuriame galėsite sudėlioti visus prioritetus, įvertinant ne tik norų ir pageidavimų sąrašą, bet taip pat ir tas pajamas, kurias surenkame visi kartu kaip mokesčines pajamas. Tikiuosi, kad tada, kai rudenį bus atnešti mokesčių pakeitimai, nebus papildomų mokesčių lengvatų lietaus, nes tai tikrai nepadeda surinkti daugiau pajamų į biudžetą ir tikrai nėra ką daugiau skirstyti per Kalėdų Senelio pageidavimų sąrašą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Replika per šoninį mikrofoną – A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Turbūt negalima būtų pro ausis praleisti finansų ministrės žodžių, kalbant vien tik apie pajamas. Aš manau, kad biudžeto neatskiriama dalis yra biudžeto išlaidos, o jos yra neracionalios, neefektyvios, tiesiog biudžetas, sunėstas mūsų piliečių, yra švaistomas, europiniai pinigai yra švaistomi, panaudojami neefektyviai. To pavyzdžių neužtektų tikrai visai Vyriausybės valandai, todėl aš negaišinsiu ir atkreipiu dėmesį į biudžeto panaudojimo efektyvumą. Tai yra ne mažiau svarbi dalis formuojant biudžetą ir skiriant asignavimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Gerbiami kolegos, aš tik atkreipiu dėmesį, kad jau mes vėluojame su darbotvarke. Gerbiamas K. Masiulis per šoninį mikrofoną.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Šiaip tai mes ją lenkiame, nes tai yra iš vakarinės darbotvarkės perkeltas klausimas. (*Balsai salėje*) Atleiskite už tikslumą.

PIRMININKAS. Ne, mes Atliekų įstatymą...

K. MASIULIS (TS-LKDF). Turiu tokį bjaurų charakterį. Kolegos, mane stebina ši koalicija, naujoji žvyrkelių koalicija. Aš sutinku ir suprantu žmones, kurie yra opozicijoje. Aš gal irgi panašiai elgčiausi, čia galima taip elgtis. Aš suprantu, ką jūs darote, viskas aišku. Čia politinis manipulavimas, nieko kito nėra, ne daugiau. Bet nelabai suprantu, tarkime, liberalų. Kažkada, prieš 30 metų, kai atėjo čia G. Sorosas su savo knygomis ir aš mokiausi naujos... (*Balsai salėje: „Oooo!“*) Labai geras žmogus, labai daug nusipelnęs Lietuvai, kaip ir kitiems, nes finansavo labai daug gerų knygų išleidimą. Tai štai ir aš mokiausi iš tų knygų. Man liberalizmo doktrina darė didžiulį įspūdį...

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, primenu, kad mes vėluojame su darbotvarke.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ir aš tada supratau, kad esminis momentas liberalams yra racionalumas ir strategiškumas. Dabar aš to nebematau.

PIRMININKAS. Mielas kolega, dėkoju. Per šoninį mikrofoną G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Mielieji kolegos, iš tikrųjų ministrės žodžiai nuskambėjo itin nepagarbiai. Tai retas atvejis, bet net ir opozicijos iniciatyvas išvadinti įvairiais menkinančiais epitetais nėra išmintinga, sakyčiau. Todėl kai eilinį kartą ministrė ir valdantieji ateis į opoziciją ieškoti balsų dėl savo priimamų sprendimų ir biudžeto, aš manau, tie žodžiai bus priminti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis per šoninį mikrofoną gerbiamas V. Valkiūnas. Aš labai jo prašysiu pavardžių neminėti, gerai, kad būtumėte paskutinis.

V. VALKIŪNAS (LRF). Gerai, be pavardžių. Bet, gerbiami finansistai ir ministre, RRF lėšų, noriu visiems pasakyti, išanalizavus viską 70 % nuo tų dviejų su virš milijardų eina vėjais, taigi žvyrkeliams galima skirti iki 500 mln.

PIRMININKAS. Dėkoju. O išanalizavus viską ir darbotvarkę, pasakysiu, kad K. Masiulis nėra tikslus, o tikslūs tie, kurie teigs, kad mes dar neapsvarstėme Atliekų tvarkymo įstatymo ir Pakuočių ir Pakuočių atliekų įstatymo iš rytinės darbotvarkės. Todėl mano siūlymas, gerbiami kolegos, vadovaujantis pagal rytinį susitarimą, kad darome Vyriausybės pusvalandį, klausia tik opozicija, Seimo mažuma, o mes dabar apsvarstysime 1-6.1 ir 1-6.2 klausimus. Ar gerai? Galime bendru sutarimu? Tai dėkui.

12.04 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 1, 2, 3, 3¹, 3², 4, 7, 11¹, 12¹, 18², 22, 30, 32, 33, 34, 34¹, 34⁴, 34⁷, 34⁸, 34¹⁵, 34¹⁸, 34²³, 34²⁵, 34²⁶, 34²⁸, 34³¹ straipsnių, šeštojo skirsnio, 5 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 32¹ straipsniu ir antruoju² skirsnio įstatymo projektas Nr. XIVP-171(2)ES (svarstymo tęsinys)

1-6.1 klausimas yra Atliekų tvarkymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-171(2)ES. Čia bus pasiūlymų. Jeigu galima, komiteto pirmininkę gerbiamą A. Gedvilienę. Diskusijos buvo, mes dabar turime eiti pastraipsniui. Svarstymas. Dabar žiūrime pasiūlymus.

Dėl 15 straipsnio buvo Specialiųjų tyrimų tarnybos pasiūlymas, tačiau komitetas čia sutvarkė pagal save, ar ne? Aš tuoj įjungsiu. Prašom.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Specialiųjų tyrimų tarnyba pateikė pastabą dėl to, kad formuluotė „išlaidos infrastruktūrai užtikrinti“ nėra visai tikslūs ir gali susidaryti abstraktumų ir netikslių vertinimų, ir pasiūlė ją pataisyti. Komitetas pritarė iš dalies ir patobulino 171... 15 straipsnį.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto variantui? Dėkui, pritarta.

Dabar einame toliau. Buvo Seimo narių pasiūlymų dėl 34 straipsnio. Prašom. Gerbiama Aistė pristatys Seimo narių S. Gentvilo ir A. Gedvilienės. Ar Simonas pristatys? Simonas pristatys. Prašom. S. Gentvilas. Įjungė mikrofoną.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, pereisime daug pasiūlymų. Jie yra gimę darbo grupėje, kurioje dalyvavo 60 įvairių asociacijų atstovų, trys mėnesiai darbo. Čia nėra tik mano ir Aistės pasiūlymai, bet yra kompleksiniai darbo grupių pasiūlymai.

Pirmasis pasiūlymas dėl 27 straipsnio yra įpareigoti pakuočių organizacijas finansuoti ir pasirašyti sutartis su savivaldybėmis ir jų parinktais įvairiais tiekėjais. Kodėl to reikia? Nes tada, jeigu savivaldybės matytų arba mes matytume, kad pakuočių organizacijos nepasirašo sutarčių, nefinansuoja, mes galėtume naikinti jų licencijas. Todėl labai kviečiu pritarti šitam pasiūlymui, kad atsirastų prievolė finansuoti ir sudaryti sutartis, antraip mes naikintume licencijas.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė iš dalies, ar ne, gerbiama pirmininke?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Pritarė iš dalies ir patobulino 34 straipsnio 1 dalyje 8 punktą ir 9 punktą, patikslino formuluotes, kad nekiltų interpretacijų.

PIRMININKAS. Teikėjus tenkina tokia formuluočių?

S. GENTVILAS (LSF). Tenkina, ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Galime bendru sutarimu pritarti komiteto išvadai? Dėkui. Toliau buvo jūsų pasiūlymų. Dabar yra dar...

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Dėl 31 straipsnio.

PIRMININKAS. ...taip pat S. Gentvilo dėl 31 straipsnio. Gerbiamajam kolegai įjunkime mikrofoną. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Čia dėl įstatymo įsigaliojimo termino, kada įsigalioja straipsnis dėl atliekų nelaikymo atliekomis, nes iš esmės atliekos turi grįžti atgal į pramonę. Straipsnis tą nusako ir norėtųsi, kad jis įsigaliotų anksčiau, tai yra sausio 1 dieną.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė buvo pritarti, tai čia viskas aišku.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Taip, pritarti.

PIRMININKAS. Ir Seimas gali pritarti turbūt, ar ne? Gali pritarti. Dėkui. Turbūt visi pasiūlymai buvo apsvaistyti. Gerai.

Dabar dėl projekto yra kalbančių prieš. Gerbiama pirmininke, galite užimti savo vietą, bet dabar kalbėsime dėl šito projekto. Paskelbiau, kad jau prieš kalbės gerbiama L. Nagienė. Tada Simonas – už.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Iš tikrųjų kalbėsiu prieš vien dėl to, kad realiai mes atimame galimybę savivaldybėms sudaryti vidaus sandorius. (*Triukšmas salėje*) Prie pakuočių bus? Tai vis tiek mes nepalaikysime šito projekto, šiaip ar taip. Abu projektai yra susiję, todėl mes siūlome balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju. S. Gentvilas kalba už.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama kolegė, šį projektą Seimui pateikiau sausio 14 dieną, tai yra lygiai po mėnesio, kai Vyriausybė pradėjo dirbti. Iš esmės šis projektas yra parengtas K. Mažeikos ir jo vadovaujamos komandos. Jis yra vėluojančios direktyvos, kuri turėjo būti įgyvendinta pernai liepos 4 dieną... Labai prašau sveiko ir blaivaus proto. Mes tris kartus atsiliekame nuo Europos Sąjungos žiediško indekso. Projektas rengtas praeitos Vyriausybės. Tai aš labai prašau sveikai įvertinti, kad tai yra Europos Sąjungos direktyvos perkėlimas. Jeigu jau pasisakote prieš, tai tikrai turėtumėte turėti svarius argumentus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl šio projekto jau kalbėtojai pakalbėjo, galėtume balsuoti. Bet aš siūlyčiau tokį variantą, kad mes apsvaistome ir 1-6.2 klausimą ir tada balsuojame dėl abiejų iš karto. Ne? Siūlytė balsuoti dabar. Gerai, balsuojame. Gerai, balsuojame dabar dėl šito.

Darbotvarkės 1-6.1 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-171(2)ES. Balsuojame dabar dėl atliekų tvarkymo įstatymo.

Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 108, prieš nėra, susilaikė 11. Taigi po svarstymo pritarta Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo projektui.

12.10 val.

Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4², 7, 10, 11² straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-172(2)ES (svarstymo tęsinys)

Dabar lydimasis 1-6.2 klausimas – Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo projektas Nr. XIVP-172(2)ES. Gerbiama pranešėja A. Gedvilienė tribūnoje, ir čia mes turime pasiūlymų. Dabar dėl 1 straipsnio yra Seimo narių A. Gedvilienės ir kitų pasiūlymas. Kas pristatytų? Pati gerbiama pirmininkė, taip? Prašom.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Mes siūlėme Pakuočių atliekų tvarkymo organizacijos sutartį apibrėžti kaip trišalę sutartį, sudaromą tarp savivaldybės ir gamintojų ir importuotojų organizacijų, ir atliekų tvarkytojo bei pakuočių atliekų rūšiuotojų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naudotojo. Taip pat siūlėme, kad atliekų tvarkymo organizavimo sutartyje būtų apibrėžta viskas, kas turi būti. O pavyzdinės sutarties formą tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Komitetas pritarė iš dalies. Siūloma numatyti, kad savivaldybės parenka atliekų tvarkytojus, kurie teiks pakuočių atliekų ir rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugą, vadovaujantis įstatymais ir aplinkos ministro nustatytais būtinaisiais reikalavimais tokios paslaugos teikimui, o gamintojų ir importuotojų organizacijos tokią sutartį finansuos.

Komiteto siūlymas yra atsižvelgti į S. Gentvilą ir A. Gedvilienės balandžio 8 dienos pasiūlymus, kurie užregistruoti 2 straipsnio 14 dalyje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jeigu autoriai sutinka su tokia komiteto formuluote, ar mes, Seimas, galime sutikti? (*Balsai salėje*) Bet čia balsuoti nereikia. Čia komitetas sutinka ir autoriai sutinka. Tiesiog čia nėra balsavimo.

Dabar yra kolegų Seimo nario A. Palionio pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Suteikime žodį pristatyti pasiūlymą geriamam A. Palioniui.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke, aš atsisakau savo pasiūlymo.

PIRMININKAS. Atsiima pasiūlymą, taigi klausimų nebelieka.

Toliau yra dar kitas jūsų pasiūlymas.

A. PALIONIS (LRF). Mano pasiūlymai yra susiję.

PIRMININKAS. Jūs visus susijusius atsiimate.

A. PALIONIS (LRF). Tik vienam pritariama, man atrodo, iš dalies, tad tas nesusijęs.

PIRMININKAS. Tai jūs visus atsiimate dėl šio straipsnio?

Tada dėl 5 straipsnio yra Seimo narių A. Gedvilienės ir kitų, galbūt pirmininkė pristatys, ar ne?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Taip, tai yra su pirmuoju mūsų pasiūlymu susijęs pasiūlymas ir mes aprašome, kas privalo sudaryti sutartis, kad su visomis savivaldybėmis turi būti sudarytos sutartys, taip pat nurodome aiškų terminą, iki kada turi būti sudarytos. Komitetas siūlymui pritarė iš dalies, ir mūsų argumentai, komiteto argumentai: buvo siūloma numatyti, kad savivaldybės parenka atliekų tvarkytojus, kurie teiks pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugą vadovaudamiesi įstatymais ir aplinkos ministro nustatytais būtinaisiais reikalavimais tokios paslaugos teikimui. Siūloma nustatyti griežtesnius reikalavimus gamintojų ir importuotojų organizacijoms. Komitetas siūlo pakeisti 10 straipsnio 4 dalį.

PIRMININKAS. Teikėjai pritaria, vadinasi, lieka taip, kaip komitetas suformulavo. Gera.

Toliau yra Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos siūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies, ar ne?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Konkurencijos taryba nurodo, kad tik konkurencingu būdu atrinkti paslaugų teikėjai užtikrintų geriausią paslaugų kainą ir kokybę, todėl siūlomu reglamentavimu taip pat turėtų būti užkertamas kelias sudaryti vidaus sandorius ar kitais būdais be konkurencingos atrankos pavesti paslaugų teikimą ūkio subjektams. Nustačius savivaldybėms pareigą skelbti konkurencingas procedūras, turėtų būti užtikrinama, kad šių procedūrų sąlygos užtikrintų konkurenciją.

Komitetas pritarė iš dalies. Atsižvelgiant į tai, kad yra siūloma visoms organizacijoms pasirašyti vieną bendrą pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutartį su savivaldybe, pasirinktu atliekų tvarkytoju, papildomai siūloma įvertinti galimybę numatyti savivaldybėms teisę atrinkti ne vieną atitinkamos paslaugos teikėją toje pačioje savivaldybėje.

Komiteto siūlymas – patikslinti projekto 5 straipsnio 2 dalyje išdėstytą Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo 10 straipsnio 4 dalies 2 punktą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Galime pritarti komiteto formuluotei? (*Balsai salėje*) Tada balsuojame. Yra pasisakančių. Prašom. Už kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Aš tiesiog norėčiau pasakyti. Kadangi tendencingai stumiamos į paraštes savivaldybės su vidiniais sandoriais tam, kad būtų atlaisvinta rinka ir ji atiduota, kaip teigiama spaudos viešojoje informacijoje, Rygos arba Latvijos vienai didelei kompa-

nijai, tiesiog įstatyme reikėtų įrašyti jos pavadinimą, kad ji teiks šią paslaugą, tada nebereikėtų mums čia laužyti galvos ir apkrauti visomis procedūromis tas savivaldybes.

PIRMININKAS. Ar jūs už kalbate?

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Vis tiek juk likimas yra toks. Aš tiesiog sakau už ir siūlau pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas K. Mažeika kalba prieš.

K. MAŽEIKĄ (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų, kolega, kad kiti kolegos nebūtų klaidinami, tai Artūras kalbėjo prieš, kaip ir aš, mano mintys panašios. Turbūt reikia akcentuoti, atkreipti dėmesį ypač regionų, mažų savivaldybių Seimo narių, kurie priims sprendimą, kurie nekalbėjo su savo savivaldybių atstovais, kad iš tiesų tai yra prievolė, kad visose savivaldybėse atsirastų papildomas operatorius, dar vienas juridinis asmuo, kuris bus tarpininkas tvarkant atliekas. Šiuo atveju ką reiškia atsiradimas dar vieno juridinio asmens, tai yra verslo intereso, kurio tikslas, kaip suprantame, yra uždirbti pinigų. Tikrai jis už dyką tų paslaugų neteiks. Tai automatiškai vartotojams atsiras prievolė mokėti daugiau už atliekas.

Argumentai sakomi, kad jums bus geriau sutvarkytos atliekos, daugiau galbūt išrūšiuosime iš tų kontenerių, kurie būna, iš pakuočių išrinksime mišrias ir taip toliau, taip toliau, bet tai turbūt yra tik iliuzija, nes iš principo tai yra būtent vidaus sandorių naikinimas ir savivaldybės, ypač mažosios, kurios pačios susitvarko, ypač viešuosius kontenerius, kurių savivaldybių įmonėje yra papildoma funkcija, tai šiuo atveju ji eliminuojama ir bus prievolė pasirašyti sutartį su vienu, ar tai vienu dideliu, ar kitu mažesniu trečiuoju asmeniu ir gyventojams automatiškai paslauga brangs. Dėl kokybės turbūt vėl kyla tam tikrų abejonių, todėl tikrai negaliu palaikyti. Ypač tuos, kurie iš regionų, kviečiu susimąstyti, ar tikrai jūs tam pritariate. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi realiai už kalbančių kol kas nebuvo, tai aš S. Gentvilui suteiksiu žodį apginti komiteto pasiūlymą.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamieji, kad būtų aiškiau. Konkurencijos taryba pasisakė už vidaus sandorių iš esmės uždraudimą. Tačiau čia nėra, čia ne šita nuostata. Mūsų komiteto siūlomas bendras pritarimas yra tuo atveju, jeigu savivaldybė parenka keletą, nebūtinai vieną. Tai sudarytų su kiekvienu atskiras sutartis. Bet čia yra pačios savivaldybės teisė pasirinkti.

Labai noriu akcentuoti ir išgirsti, kad šiandien šis įstatymas yra taip sukonstruotas, kad vidaus sandoriai yra galimi. Todėl nesibaiminkime ir pritarkime Konkurencijos tarybos daliniam pasiūlymui, kad jeigu jau savivaldybė, didelis regionas, Dzūkija, atsiprašau, Varėnos savivaldybė, didžiausia savivaldybė Lietuvoje... ir gal nebūtinai viena įmonė aptarnaus, tai kad būtų galimybė pasirašyti su kiekviena atskirai. O kas ar per vidaus sandorius, ar per konkurencinį dialogą, tai čia jau savivaldybės apsisprendimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Balsuosime dėl komiteto siūlymo, suformuluoto pagal Konkurencijos tarybos siūlymą.

Užsiregistravo 116, balsavo 116: už – 59, prieš – 40, susilaikė 17. Taigi pritarta komiteto siūlymui. Gerbiamas A. Skardžius nori replikuoti. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Nežinau, kokių paskatų vedama Konkurencijos taryba teikia šiuos siūlymus ir palaiko juos. Aš manau, tikrai palaiko ne konkurenciją, o turbūt tuos lobistinius investuotojus ir operatorius. Mes vakar Audito komitete su Valstybės kontrole, su Viešųjų pirkimų tarnyba nagrinėjome būtent šį klausimą. Šių institucijų nuomonė yra vienareikšmiška: negalima naikinti vidaus sandorių ir uzurpuoti šios rinkos. Todėl nereikia apsimesti ir prisidengti Konkurencijos taryba, kuri visiškai nesirūpina jokia konkurencija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau buvo pasiūlymai taip pat gerbiamos A. Gedvilienės ir kitų, jiems komitetas pritarė iš dalies. Tai pristatykite.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Tai yra susiję su pirmaisiais pasiūlymais ir komitetas šiam pasiūlymui pritarė iš dalies. Argumentai buvo tokie: siekiant didinti pačių gamintojų, importuotojų atsakomybę už sprendimus siūloma nustatyti griežtesnius reikalavimus gamintojų ir importuotojų organizacijoms. Komitetas pasiūlė papildyti 10 straipsnio 4¹ dalį.

PIRMININKAS. Kadangi dar susijęs čia, ar ne, ir kitas?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, ir dar kitas yra susijęs.

PIRMININKAS. Tai gal iš karto kitą čia. Tiesiog komitetas kadangi pritaria, tai pagal komiteto redakciją ir paliksime. Prašom kitą pristatyti iš karto.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Jeigu kitas tų pačių Seimo narių, tai irgi susijęs. O kitas jau yra L. Girskienės.

PIRMININKAS. Tai dabar tada dėl anų pritariame komiteto redakcijai, kitaip mums neišeina.

Dabar turime Seimo narės L. Girskienės pasiūlymą, jam komitetas nepritarė. Suteiksime turbūt autorei žodį pristatyti.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš labai trumpai. Mano pasiūlymas yra susijęs su pakuočių tvarkymo organizacijomis. Aš siūlau nustatyti, kad organizacijos yra perkančiosios organizacijos ir privalo visus pirkimus vykdyti pagal Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, tai yra susiję su tuo, kad gyventojai žinotų, kokia kaina paslaugos yra nuperkamos ir kad būtų pateikiamos viešai ataskaitos organizacijų interneto svetainėse. Tai trumpai tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Turbūt atsiras čia dešimt palaikančiųjų. Komitetas nepritarė. Kodėl? Trumpai.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Komitetas nepritarė, nes perkančiosios organizacijos sąvoka yra apibrėžta Viešųjų pirkimų įstatyme. Šiuo įstatymu vadovaujasi tik tie subjektai, kurie atitinka sąvokoje nustatytus kriterijus ir sąlygas, gali būti jais. Pagal steigimo, valdymo ir kitus principus GIO nėra perkančioji organizacija, todėl ir buvo priimtas sprendimas nepritari.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar, matyt, apsispręsimе balsuodami. Kas balsuos už, palaikys L. Girskienės siūlymą, kas balsuos kitaip, palaikys komiteto nepritarimą. (*Balsas salėje*) Motyvai. Nematau, kad norėtų kas kalbėti. Balsuojame.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Prieš, vadinasi, nepritariame?

PIRMININKAS. Balsuojame dėl L. Girskienės pasiūlymo. Kas balsuoja už, balsuoja už pasiūlymą, kas balsuoja prieš arba susilaiko, balsuoja pagal komiteto nuomonę nepritari. Balsuojame dėl pasiūlymo. Kas už, bus už pasiūlymą, kas prieš arba susilaikys, bus prieš pasiūlymą.

Taigi užsiregistravo 119, balsavo 117: už – 47, prieš – 49, susilaikė 21. Taigi pasiūlymui nepritarta, o pritarta komiteto nuomonei nepritari.

Toliau yra taip pat labai didelės grupės Seimo narių – E. Sabučio, M. Skritulsko ir kitų. Komitetas nepritarė. Kas iš teikėjų pristatytų?

E. Sabutis tada, taip? Prašom.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Panašus susijęs pasiūlymas dėl projekto 8 straipsnio 7 dalies, kad būtų įtvirtinti, apie tuos pačius vidaus sandorius kalbame. Labai daug kalbėjo užvakar ir valdančiųjų, ir opozicijos atstovai ir iš esmės rado bendrą sutarimą, kad būtent tokį pasiūlymą reikėtų palaikyti. Į ką visų Seimo narių labai noriu atkreipti dėmesį, kad ir komiteto posėdžio metu, kai šis mano ir kitų Seimo narių pasiūlymas buvo atmetas, ir vakar gerbiamas ministras sakydamas, kad vis dėlto reikia, atėjo laikas priimti šį įstatymą, kadangi vėluojama, tai daro kompromisą ir iš tikrųjų siūlo palaikyti. Pats ministras, jeigu aš teisingai supratau tai, ką jis vakar kalbėjo iš tribūnos. Siūlo palaikyti būtent mūsų 18 Seimo narių pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Neklausiu, ar yra 10 palaikančių, nes čia jau pasirašiusių daugiau yra. Taigi komitetas nepritarė. Komiteto nuomonė. Gerbiama Aiste Gedvilienė, prašom.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Komitetas nepritarė ir nurodo, kad jeigu savivaldybė netaikys konkurencingos procedūros ir paslaugų teikimą paves vadovaudamasi vidaus sandorio išimtimi, bus iš esmės neįmanoma užtikrinti, kad teikiant tam tikras paslaugas ūkio subjektai būtų skatinami veikti efektyviai, o išlaidos būtų nustatomos skaidriai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų užsirašė nemažai Seimo narių. Už – gerbiamas K. Mažeika. Prašom

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų turbūt vienareikšmiškai, jeigu kalbame apie paslaugos prieinamumą paprastiems gyventojams ir kainos nebrangimą, tai turbūt šitam pasiūlymui turime pritarti. Tik turbūt kyla viena abejonė dėl prieš tai buvusio pasiūlymo, kuriam buvo būtent nepritarta dviem balsais, kad galima išskaidyti visą sektorių ir savivaldybėje, pavyzdžiui, kapų atliekas gali tvarkyti viena įmonė, komunalinį srautą – kita ir taip toliau. Tai reiškia, kad pelningesnius kontenerius galima parinkti, kad tvarkytų vienos įmonės, savesnės įmonės, kitus – mažiau savos įmonės ir taip iš tiesų daryti įtaką pačiai kainai. Tarkime, tie, kas regionuose susidūrė, tarkime, kapų atliekos, kurios yra pačios užterščiausios, iš kurių faktiškai visų jų ten išrinkti kokių perdirbamų atliekų tikrai sunkiai įmanoma, taps kažkieno našta, ir jau yra

tokių pavyzdžių, tokių apraiškų, kur iš tiesų gyventojams ateityje gali pabrangti. Tačiau bet kuriuo atveju tai įrankis savivaldybėms pačioms reguliuoti kainas, reguliuoti turbūt žmogaus puosėn, nes iš tiesų turbūt nėra valdžios, kuri norėtų branginti paslaugą. Jeigu tai būtų buvę padaryta tiesiog viešųjų pirkimų būdu, tai tie didieji monopolininkai tikrai bent jau artimuoju laiku galbūt ir sumažintų kainas, tačiau turime pavyzdžių, kai ilgalaikėje perspektyvoje kainos pasikeičia netgi kartais. Todėl tikrai kviečiu kolegas palaikyti ir išlaikyti tą balansą ir tą funkciją savivaldybėms tikrai turime palikti. Ačiū ir kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Matyt, įtikinamai kalbėjote, nes vis dar rašosi palaikytojų gretos.

Dabar prieš kalbės K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Gerbiamieji, noriu tiesiog paaiškinti, kaip čia yra su tais konteineriais. Pagal dabartinį įstatymą vienas konteineris yra mišrių atliekų, tai jį bus galima išvežti pagal vidaus sandorį. Kitas konteineris šalia yra pakuočių atliekų. Ir pagal dabartinį įstatymą jį bus galima išvežti tik pagal konkursą, nors, jei priimsime pataisą, jį irgi bus galima išvežti vidaus sandorio būdu.

Dabar pagrindinė baimė, kuri kyla šiuo atveju, yra ta, kad vienas konteineris pagal vidaus sandorį, gali paaiškėti, kad taps išvežamas brangiau negu kitas šalimais stovintis konteineris, kuris paimtas pagal konkurencines sąlygas. Kai mes matysime pagal tokį aiškų palyginimą, kad vidaus sandoris yra brangesnis ir nėra naudingas gyventojams ir kai pagaliau bus galima tiesiai šviesiai užduoti klausimus, kodėl vidaus sandoriai yra tokie brangūs, ir palyginti tas kainas, tada iškils apskritai abejonė vidaus sandorių prasingumu. Aš manau, kad viena iš didžiausių baimių yra būtent šita, kodėl norima taip griežtai įtvirtinti vidaus sandorių būtinybę? Aišku, balsuosiu prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kolegos, atsispręsimė balsuodami. Kas balsuoja, balsuoja už grupės Seimo narių siūlymą. 18 Seimo narių: E. Sabučio, M. Skritulsko, S. Jovaišos ir kitų siūlymas. Kas balsuoja už, tas balsuoja už pasiūlymą, kas balsuoja kitaip, vadinasi, nepritaria pasiūlymui.

Radęs progą primenu, kad mes jau veržiamės į Vyriausybės pusvalandį. Tikrai vėluojame pagal darbotvarkę. Gerbiame kolegos, trumpinkime pasisakymus, nebėkime prie šoninių mikrofonų. Labai prašau.

Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 103, prieš – 6, susilaikė 10. Taigi pasiūlymui yra pritarta.

Toliau. Kitas pasiūlymas vėlgi Seimo narių A. Gedvilienės ir kitų. Pritarti iš dalies komite-to... Gal tiesiog galime pritarti komiteto redakcijai? Taip, gerbiama pirmininke.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Taip, tai yra susiję su įsigaliojimu ir poįstatyminių teisės aktų parengimu. Manau, kad galime pritarti iš dalies, kaip sutvarkė.

PIRMININKAS. Vadinasi, sutinka teikėjai, viskas gerai. Apsvarstėme visus pasiūlymus. Kviesiu balsuoti dėl 1-6.2 klausimo – Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo. Atsiprašau, dar bus dėl viso kalbančių. (*Šurmulyš salėje*) Dėl viso kalba R. Vaitkus. Už.

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiame kolegos, Atliekų tvarkymo įstatymo bei Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymų projektai yra tik dalis žiedinės ekonomikos paketo. Žiedinės ekonomikos paketas yra vėluojantis Europos Sąjungos direktyvos perkėlimas. Vėluojame faktiškai jau metus laiko. Įstatymai turėjo būti įsigalioję nuo 2020 m. liepos 4 d. Pagal žiediškumą nuo Europos Sąjungos vidurkio atsiliekame beveik tris kartus.

Įstatymai iškelia užduotis, draudžia atskirai išrūšiuotų atliekų deginimą, šalinimą sąvarty-nuose. Atsiranda ekonominė motyvacija gamintojams rinktis perdirbamą pakuotę vietoj neper-dirbamos. Biologinės, tekstilės, pavoingos ir statybinės medžiagos privalomai turės būti rūšiuo-jamos atskirai. Visa tai pagaliau, tikėtina, duos visų taip lauktą ir svarbų rezultatą, tvarkingą ap-linką ir patenkintus šios paslaugos vartotojus.

Nuo 2013 metų savivaldybėms ir gamintojų organizacijoms iš esmės nepavyko susitarti. Tu-rime vos 7 savivaldybes iš 60, kur pasirašytos ilgalaikės sutartys. Komiteto svarstymo metu pa-siekta, kad dabartinis projektas leis padengti visus savivaldybių patiriamus kaštus tvarkant pa-kuotes; leis savivaldybėms be derinimų su pakuočių organizacijomis investuoti į antžeminius ir požeminius konteinerius, gauti pinigus už jų administravimą, priežiūrą bei ištuštinimą; leis savi-

valdybėms gauti apmokėjimą, net jei organizacijos nemoka arba tampa nemokios, per Aplinkos ministerijos valdomą garantijų fondą.

Kviečiu palaikyti įstatymų projektus ir balsuoti už, nes tai bus esminis žingsnis į žiedinės ekonomikos ir naują savivaldybės ir gamintojų organizacijų santykių etapą. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalba A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (DPF). Gerbiami kolegos, pasisakau prieš ir pasakysiu kodėl. Tiek pakuočių atliekų surinkimo infrastruktūros, tiek pakuočių atliekų tvarkymo administravimo, tiek pakuočių atliekų, kurios patenka į mišrų komunalinių atliekų srautą ar didelių gabaritų atliekų aikštes, finansavimas nėra įtvirtintas kaip organizacijų pareiga. Įstatymo projekte aiškiai nustatyta, kad sutartis sudaroma tik dėl pakuočių atliekų vežimo, bet ne dėl visų kitų priemonių, kurios būtinos kokybiškam pakuočių atliekų tvarkymo organizavimui užtikrinti.

Taigi, kaip ir iki šiol savivaldybės ir jų gyventojai vykdė pareigą finansuoti pakuočių atliekų tvarkymo sistemą pagal įstatymo projekto nuostatas, taip darys ir toliau. Vadinasi, rinkliava ir toliau augs, nes iš surinktų lėšų reikės dengti ne tik mišrių komunalinių atliekų, bet ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimą. Iki šiol organizacijos nėra apmokėjusios nė už vieno pakuočių atliekų požeminio ar pusiau požeminio konteinerio įrengimą, priežiūrą, eksploatavimą. Net ir individualių pakuočių atliekų konteinerių dalinimą savivaldybės organizuoja pasinaudodamos dotacijomis, nes organizacijos nesugeba ir nesistengia aprūpinti nemažos dalies individualių namų gyventojų. Tikėtina, kad tokia situacija liks nepakitusi, nes jokių šių problemų sprendimų įstatymo projekte nėra numatyta.

Įstatymo pakeitimo projektas yra be galo painus tiek pačioms savivaldybėms, tiek organizacijoms, nėra aiškiai ir vienodai suprantamas. Visos suinteresuotos pusės jau dabar skirtingai interpretuoja pakeitimo nuostatas. Akivaizdu, kad ir dabar vengiama aiškiai įtvirtinti tuos organizacijų išipareigojimus, kuriuos iki šiol organizacijos vengia vykdyti dėl daugelio paslaugų. Ir vėl savivaldybės turės derėtis su organizacijomis, nors jau dabar aišku, kad derybos nebus rezultatyvios. Jeigu nuo 2013 metų nepavyko pasiekti norimo rezultato, o už kokybę, kurios dabar neužtikrina suformuluoti būtinieji reikalavimai...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

A. GEDVILAS (DPF). ...paslaugos teikimui, susimokės savivaldybės...

PIRMININKAS. Labai rimti argumentai, tačiau laikas baigėsi. Labai ačiū už jūsų nuomonę. Balsuojame dėl 1-6.2 klausimo – Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-172(2). Prašom. Balsuojame dėl Pakuočių ir pakuočių atliekų įstatymo. Balsuojame. Svarstymas. Aš labai prašysiu, gerbiami kolegos, neiti prie šoninio mikrofono – mes vėluojame pradėti Vyriausybės valandą. Be reikalo priminiau.

Užsiregistravo 118, balsavo 118 Seimo narių: už – 77, prieš – 9, susilaikė 32. Taigi Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

Dabar paprašysiu ministrų užimti savo vietas – pradėsime Vyriausybės valandą. Tačiau dar nori replikuoti gerbiamas A. Sysas. Prašom. Tuoj įjungsiu.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, pirmiausia aš noriu keletą pastabų. Dabar mes vykdėme balsavimą, nors darbotvarkėje jo nėra. Mes balsavome atskirai už kiekvieną straipsnį, tokių balsavimų nebuvo. Gerbiamas pirmininkas visada Seniūnų sueigoje yra griežtas nustatyto laiko balsavimo šalininkas. Tai mes patys nesilaikome. Kai mes sakome, kad reikia balsuoti po kiekvieno įstatymo, sako, kad to daryti nereikia, bet atskirais atvejais daroma. Aš labai noriu paprašyti, kad tokių dalykų nebūtų.

PIRMININKAS. Gerai.

A. SYSAS (LSDPF). Antra! Jeigu susitarėme, kad pusės valandos Vyriausybės valanda prasi-dės pusę pirmos, jūs turite daryti įstatymo svarstymo pertrauką ir pradėti Vyriausybės pusvalan-dį. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamas Algirdai, atsakau: dėkui, pastabas priimu, jos vertingos. Tačiau aš atsakau, kaip buvo. Taip buvo todėl, kad buvo įkelta rezoliucija ir mes iš esmės pratęsėme bal-savimo laiką. Mes į balsavimus įėjome su rezoliucija, todėl šie įstatymai buvo apsvarstyti kaip balsavimų tęsinys. Dėkoju.

12.36 val.

Vyriausybės valanda

Dabar pradėkime Vyriausybės valandą. Pirmas, žinoma, klausia gerbiamas opozicijos lyderis S. Skvernelis. Suteikime jam žodį.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū. Kadangi nepasakėte, kokie ministrai šiandien yra, kurių nėra, mes nelabai galime žinoti, kas nuotoliniu būdu dalyvauja, kas tiesiogiai. Aš nematau ekonomikos ir inovacijų ministrės, gal klausimą adresučiau premjerei.

Šiandien viename iš žiniasklaidos priemonių portalų pasirodė straipsnis dėl senyvo amžiaus žmonių, kurie nesinaudoja informacinėmis technologijomis, galimybės gauti galimybių pasą. Jie tiesiog ieško alternatyvių būdų. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos oficiali atstovė atsakė, norėčiau pacituoti.

PIRMININKAS. Gal kiek arčiau mikrofono.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Cituoju: „Aš norėčiau paklausti, va kam tam senukui nuolat reikalingas tas galimybių pasas? Čia yra išskirtiniams atvejams, jeigu kokia šventė, kokios vestuvės. Nėra taip, kad senjorui reikia visą laiką. Ar jis eis boulingo žaisti, ar eis į restorano vidų pietauti? Kam jiems reikalingas tas pasas? Ar čia būtina iš tikrųjų karantino metu?“ Kaip jūs vertinate tokią Ekonomikos ir inovacijų ministerijos poziciją senjorų atžvilgiu ir galimybę senjorams gauti galimybių pasą, nors jie iš tikrųjų nesinaudoja informacinėmis technologijomis.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Manau, kad pasisakymas yra be galo neetiškas, taip jau mandagiai kalbant. Galbūt ne viešame posėdyje ir nemandagiai pasakyčiau. Tikrai tai išsiaiškinsime. Man neteko progos skaityti šio pasisakymo, ačiū, kad pacitavote.

Dėl galimybių paso. Šiaip yra galimybė turėti galimybių pasą ne tik savo mobiliajame telefone, bet taip pat jį atsispausdinti, tikrai manau, kad tai galima padaryti įvairiose viešosiose vietose. Tuo gali pasirūpinti ir artimieji. Nėra taip, kad to nebūtų įmanoma padaryti. O dėl to, kam reikia, aš visiškai jums pritariu, tikrai tai yra be galo bjaurus pasisakymas. Ačiū. Ir labai apgailestauju, labai visų atsiprašau, ką tai įžeidė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas S. Skvernelis užduos antrą klausimą.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Antro klausimo norėčiau paklausti gerbiamo kultūros ministro. Jūs turbūt po tokio trumpo darbo sugebėsite įsirašyti į istoriją kaip ministras, kuriam esant nebuvo įvykdytas Vyriausybės sprendimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, nesvarbu, kurios Vyriausybės, dėl A. Smetonos, pirmojo mūsų šalies Prezidento, paminklo. Noriu padėkoti tik Palangos miesto merui ir tarybai, kurie šią gėdą šiek tiek nuplovė ir sutiko priimti paminklą Palangoje. Bet kaip jūs vertinate tai, kad nesugebėjote atlaikyti pozicijos, sprendimų, kurie yra priimti, reikėjo tik įgyvendinti, kad būtų pagerbtas pirmojo Lietuvos Respublikos Prezidento A. Smetonos atminimas Lietuvos Respublikos sostinėje?

S. KAIRYS. Ačiū už klausimą. Išties aš nežinau, kiek tų nuopelnų, kuriuos man skyrėte, yra mano adresu. O situacija yra paprasta. Aš negaliu paimti kokio kastuvo ar kitos priemonės ir pastatyti paminklą, kai savivaldybė net priima rezoliuciją tarybos posėdyje, kad to paminklo nenori. Tiesioginis valdymas turbūt neegzistuoja Vilniuje. Bet aš pritarčiau jums, kad tikrai labai sveikintina Palangos iniciatyva. Autoriams pritarus, visus taškus sudėjus, turime tokią situaciją.

O laikas parodys. Vilniaus miesto savivaldybė nepasakė ne. Ji pati dabar galvos, ar organizuos naują konkursą, ar ką darys, bet ji daug kartų tiesiog sakė, kad toks meninis sprendimas tokioje vietoje jai netinka. O Kultūros ministerija padarė viską: išsiuntė visus dokumentus, dėjo visas pastangas, darė visus žingsnius, bet, kaip ir minėjau, viskas priklauso nuo savivaldybės.

PIRMININKAS. Dėkoju už atsakymą. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Nekrošius, vėliau – A. Sysas, A. Skardžius, B. Petkevič, A. Butkevičius. Prašom. A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau užduoti savo klausimą švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Žinome, kokia situacija yra dabar su pandemija, bet nežinome, kaip bus rugsėjo pradžioje. Daugelis gyventojų nerimauja, kaip bus su mokslo metais, kaip vaikai eis į mokyklą. Panašu, kad nežino ir mokytojų bendruomenės, taip pat ir kai kurios savivaldybės to klausia. Tai mano klausimas toks ir būtų, kaip jūs planuojate atnaujinti darbą mokyklose nuo rugsėjo 1 dienos?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Planuojame atnaujinti darbą mokyklose nuo rugsėjo 1 dienos kaip ir normaliai. Tikrai matome vakcinacijos tempus, ruošiamės rudeniiui, nelaukiame. Patvirtinome nemažai priemonių, turime darbo grupę peržiūrėti visas procedūras, visas rekomendacijas. Ruošiamės rudeniiui. Turbūt visi tikimės, kad bus geriausiai, bet pandemija yra toks dalykas. Tikrai tikimės normaliai sugrįžti į mokyklas nuo rugsėjo 1 dienos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos A. Sysas. Ruošiasi A. Skardžius.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų turbūt finansų ministrei. Gerbiama ministre, aš matau, jūs dar rašote laišką kažkam telefonu. Jau nerašote, tai išgirsite tada.

Gerbiama ministre, kaip ilgai mokesčių mokėtojų pinigai bus naudojami ne visai gerais tikslais ir kėslais? Šiandien M. Majauskas paviešino paskutinius duomenis, kaip buvo panaudota dalis lėšų, ne visos, aišku, per pandemiją įmonėms gelbėti, kai buvo perkami maseračiai, lambordžiniai ir visokie nekasdieniai lengvieji automobiliai. Tai nieko naujo, paprasčiausiai visada krizės ir pandemijos turtingus padaro dar turtingesnius, o vargšus visada padaro dar vargingesnius. Ką ruošiatės padaryti, kad lėšos ir visokios pervedamos lengvatos veiktų gamybą, o ne asmeninį patitenkinimą ir prabangos prekių pirkimą? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Tai turbūt reikia atskirti du laikotarpius. Vienas laikotarpis yra iki Naujųjų metų, kitas laikotarpis yra po Naujųjų metų, kuomet buvo sudaryti nauji sąrašai su naujais kriterijais. Sąrašams, pagal kuriuos buvo teikiama parama iki Naujųjų metų, nebuvo taikomi papildomi kriterijai, kurie buvo įvesti nuo Naujųjų metų. Tai reiškia, kad Mokesčių inspekcija papildomai vertina kitus rodiklius, tai yra įmonių likvidumą, įmonių pelningumą ir kitus rodiklius, ar jie turi teisę gauti paramą. Ir tuomet, jeigu tų rodiklių po patikrinimo įmonės neatitinka, paramą turės gražinti.

Tiesiog manau, kad stengiamės visi taiklinti paramą kiek įmanoma, tačiau nuo sukčių turbūt apsisaugoti yra sudėtinga. Tam yra tikrinimo mechanizmai, kurie padės užkardyti tokius atvejus ateityje. Tačiau turiu pažymėti, kad šis pasinaudojimas mokestine sistema susijęs ne tik su gaudama parama, bet lygiai taip pat ir su tuo, kad įmonės dalį šių išlaidų gali nusirašyti į sąnaudas, jeigu pagrindžia, kad tie automobiliai yra naudojami įmonės pajamoms uždirbti, kas yra ne visai tiesa.

Todėl, man atrodo, čia labai svarbu kalbėti ir mūsų mokesčių lengvatų darbo grupės peržiūros procese taip pat ir apie įvairius gudravimo būdus, kuriuos naudoja įmonės tam, kad susimąžintų savo mokėtinus mokesčius. Man atrodo, šitoje srityje rudenį tikrai turėsime tam tikrų pasiūlymų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia A. Skardžius. Ruošiasi B. Petkevič.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Be abejo, aš klausiu turbūt energetikos ministro. Skelbiama, kad Ispanijos infrastruktūros įmonė IDOM už milijonus pradės Ignalinos atominę elektrinę parinkti panaudoto branduolinio kuro žvalgybą dėl atliekyno įrengimo. Kaip teigiama, bus kasama šachta iki 200 metrų gylio. Visuomenė pirmiausia yra mažai informuota apie tai ir turbūt nesuvokia, kokia potenciali katastrofa bus ateities kartoms.

Kodėl būtent ispanų įmonė? Kodėl mes tiesiog ignoruojame tą susitarimą, kurį turime su švedais dėl bendradarbiavimo būtent šioje branduolinėje srityje? Suomiai savo branduolinę saugyklą jau baigia po 40 metų darbo, ji bus 420 metrų gylyje grynai granito šachtoje. Todėl vienintelė Rusija, kuri yra prisiėmusi išipareigojimus ir leisti importuoti, ir laidoti pas juos branduolinį kurą, neišsiveža iš savo elektrinės to kuro. Kodėl jūs nesiimate būtent šių veiksmų, o tiesiog potencialiai norite, kad ta bomba tikėtų pas mus ne vieną šimtmetį? Aš manau, kad jūs tiesiog ignoruojate visuomenę ir vadovaujatės principu – po mūsų nors ir tvanas. Svarbiausia, kad susižertų pinigus konsultantai. Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Labai ačiū. Labai dramatiškai skamba iš jūsų tie kaltinimai. Sakykime, procesas yra visiškai normalus, netrukus bus pradėtas reaktorių išmontavimas, turime laikinas saugyklas. Ateityje kurą, po 50 metų, reikės perkelti į nelaikinasias saugyklas. Kaip žinoma, mes jas turėsime turėti patys pas save. Šiuo metu konkursą laimėjusi Ispanijos bendrovė būtent atsakys į klausimą, kurioje vietoje geriausiai laikyti tas atliekas, galbūt bus ta pati Ignalina, Visagino

teritorija. Niekas negali pasakyti. Leiskime daryti darbą konkursą laimėjusiai bendrovei ir tada bus atsakyta į visus klausimus, bus suteikti atsakymai.

Labai puikiai suprantate, kad kito kelio nėra. Branduolinės atliekos šiandieną jau yra Lietuvoje, jos neatkeliaus pas mus iš kitų šalių, jos mūsų šalies dabar jau branduolinės atliekos, likusios po Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo. Ardant reaktorius jų dar padaugės ir mes turime jas visas utilizuoti.

Ačiū, kad Europos Sąjunga mums finansuoja visus šiuos projektus. Taip pat finansuos iš dalies ir atliekyną. Nemanau, kad tas dramatismas turėtų turėti tiek daug reikšmės, kiek jūs jam teikiate.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiama B. Petkevič. Ruošiasi A. Butkevičius ir gerbiamas A. Vinkus.

B. PETKEVIČ (LRF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų susisiekimui ministrui, aš jo čia nematau, bet klausimą užduosiu. Mano klausimas būtų toks. Mes matome, kad krašto kelių dangą prastėja visoje Lietuvoje. Vyriausybės programoje aš nematau konkrečių punktų. Tad norėtusi sužinoti, kokie yra konkretūs planai dėl krašto kelių, nes iš tikrųjų čia yra toks mūsų šalies gerovės požymis.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Čia tikriausiai man klausimas, nes susisiekimui ministras šiuo metu yra tarptautiniame susitikime dėl Baltarusijos užgrobtos lėktuvo.

Aš nežinau, kas čia yra Seimo prioritetas. Ką tik girdėjau, kad lyg ir žvyrkeliai, ne krašto keliai. Gal kažkaip nuspręskite. O šiaip dėl kelių finansavimo ilgalaikio modelio Vyriausybės programoje priemonės yra ir Vyriausybė tuos pasiūlymus Seimui pateiks, tikrai reikia labai aiškiai suprasti, ką jau šiandien sakė finansų ministrė, kad pinigų yra ribotas dydis. Jeigu mes norime labai daug dėmesio skirti žvyrkeliams, tai tada kažkam to dėmesio teks mažiau. Matyt, kad reikia nutarti, kas yra prioritetas, ir pagal tai finansuoti. Vis dėlto, Vyriausybės nuomone, prioritetas yra pagrindinė infrastruktūra, ta, nuo kurios priklauso didelės dalies žmonių gerovė, investicijos, galimybės vykdyti verslus, prekybą ir visus kitus dalykus. Žvyrkeliai, žinoma, irgi yra svarbu atskiriems žmonėms, tačiau prioritetus susidėlioti tenka, nes niekada nebus valstybėje tiek pinigų, kad viską būtų galima padaryti vienu metu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą dabar užduos A. Butkevičius. Vėliau – A. Vinkus, O. Leiputė.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš norėjau klausti susisiekimui ministro, bet gal premjerės paklausu. 2019 metais ir 2020 metais krovinių apimtys iš Kinijos per Lietuvą didėjo. Gal jums yra žinoma informacija, kaip yra šiais metais, jau per ketvirtį? Ar krovinių sumažėjo, ar ne, nes, kiek teko kai kur skaityti, kad Rusija daro ir Kinijai spaudimą, kad per Baltijos šalis Kinijos kroviniai nevažiuotų? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Tikrai tikslios statistikos pateikti dabar negalėčiau, bet būtinai paprašysiu. Ji jums bus pateikta raštu. Užsirašau klausimą ir būtinai perduosiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausia gerbiamas A. Vinkus. Vėliau – O. Leiputė, A. Gedvilas ir Z. Balčytis.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas sveikatos apsaugos ministre, sveikatos priežiūros įstaigos jau daugelį metų kelia klausimą dėl patiriamų papildomų išlaidų padengimo padidinus minimalią mėnesinę algą. Kaip visi gerai žinome, sveikatos priežiūros išlaidos yra kompensuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, tačiau, pirma, valstybės įmoka už valstybės lėšomis draudžiamus asmenis neadekvačiai maža, palyginti su dirbančiųjų mokamomis įmokomis. Taip jau daugelį metų.

Antra. Valstybės biudžetas niekada neskiria reikiamos apimties lėšų valstybės deleguotoms funkcijoms įgyvendinti. Todėl padidinus minimalų darbo užmokestį, įstaigos kaskart susiduria su ypatingais finansiniais sunkumais, nes tai pareikalauja didelių papildomų lėšų.

Gerbiamas ministre, kaip jūs vertintumėte nuomonę, kad šiuo tikslu papildomos lėšos galėtų būti skiriamos iš valstybės biudžeto tuo tikslu pradedant po daugelio dešimtmečių, kai vyriausieji gydytojai, medikai kelia tą klausimą, pakeisti atitinkamas įstatymų nuostatas ir vadovautis tuo, ką aš siūlau?

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Visų pirma, taip, tikrai jūsų abiem teiginiams negalima nepriarti ir juos mes visi jau daugelį metų žinome. Taip, MMA bazė yra tikrai netinkama PSDF planuoti. Tai yra taip pat faktas. Čia tas nesusiejimas su biudžetu sudaro daugybę problemų. Aš jau nekalbu apie tai, kad kai kurių tokių iš dalies prieštaraujančių nuostatų pasidaro gyvenime. Taip pat per daug metų šita tokia mūsų planavimo sistema labai pakenkė ir padidino atskirtį tarp viešųjų įstaigų ir biudžetinių įstaigų. Jeigu pažiūrėsime sveikatos apsaugos sistemą, tai atlyginimai pradėjo skirtis iki 2,5 karto dėl šitos priežasties.

Kas dabar yra daroma? Kai kalbame būtent apie šakos sutartį, apie derybas, tai būtent čia, matyt, yra mums signalas pakeisti tą matymą į ateitį. Noriu atkreipti dėmesį, kad anksčiau šitiems dalykams biudžete apskritai nebūdavo numatomi pinigai, o šiemet yra pirmieji metai, kai valstybės lėšos yra suplanuotos tikrai visa apimtimi ir tam yra skirta virš 200 mln. eurų.

Kalbant jau apie būsimą mechanizmą, tai, taip, Vyriausybė yra numačiusi reformą šituo klausimu ir jina apimtų tiek ir to finansavimo modelio tobulinimą, tiek ir alternatyvių finansavimo šaltinių pritraukimą, tiek ir išlaidų apmokėjimo kompensavimo mechanizmo pokyčius. Taigi tikrai mūsų laukia daug naujovių, kurias surėmę pečius Vyriausybė ir parlamentas turėsime padaryti kartu. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju už atsakymą. Toliau klaustų O. Leiputė, bet aš jos nematau salėje. Aš neklystu, nėra jos? Tada iš tos pačios frakcijos gerbiamas K. Vilkauskas klausimą užduos. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Klausimas kultūros ministru. Gerbiamas ministre, norėčiau paklausti dėl specialiųjų Senamiesčio tvarkymo planų. Kiek žinau, jų yra 17, kurie yra užstrigę arba nebaigti. Tuomet kyla didesnė invazinių objektų grėsmė į kultūros paveldo objektus... Gal galite pakomentuoti šiek tiek? Ačiū.

S. KAIRYS. Ačiū už tikrai gerą klausimą. Neseniai yra įvykdytas auditas dėl kultūros paveldo objektų teritorijų specialiojo planavimo. To audito išvada yra tokia, kad... Jūs minite senamiesčius, bet tai nėra tik senamiesčiai, tai yra ir kitos paveldo objektų vietos. Ir jų yra daug nebaigtų, iš jų yra 17, kurios net neturi perspektyvos būti kaip nors kitaip... na, pabaigti, tiesiog tęsti šitą procesą.

Specialusis planas. Viena vertus, kai kur yra šiek tiek pertekliniai reikalavimai, kodėl jo reikėtų, bet, kita vertus, yra tokios teritorijos kaip Vilniaus senamiestis, kur tikrai be tokio dokumento yra sudėtinga tiek kalbant apie paveldo išsaugojimą, tiek apie miesto plėtrą iš kitos pusės. Ir net Seime yra įvairių diskusijų, tarkime, apie Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą.

Tai čia irgi norėčiau atkreipti dėmesį, kad reikia dažnai turėti individualų požiūrį į situaciją ir būtent tie specialieji planai tai užtikrina. Tikrai gaila, kad šitas procesas užtrunka. Kodėl jis užtrunka, bandome aiškintis, savo paaiškinimus turi pateikti tiek ministerijos atsakingi padaliniai, tiek Kultūros paveldo departamentas, kaip išvengi tokių klaidų, nes tik pradėjus procedūrą keičiasi aibė teisės aktų. Žodžiu, ta paveldo sistema yra tokia tikrai klampi. Tiesiog turėdami visas išvadas ir veiksmų planą bandysime išeiti iš tos situacijos, tada turėsime daugiau informacijos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Gedvilas. Vėliau – Z. Balčytis ir V. Bakas.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausimas gerbiamam sveikatos ministru. Rytą kalbėjome apie vaikų skaičių ekskursijose ir išsprendėme situaciją, labai dėkoju už pagalbą. Tačiau liko neatsakytas dar vienas klausimas. Kaip į jas gali jungtis vaikai, kurių tėvai yra atsisakę testuoti kaupinių metodu, kai mokslo metų baigimo renginiai, išvykos vyksta lauke ir viduje? Juk su galimybių pasu, kurį iki 16 metų vaikai gauna automatiškai, gali netestuoti būti ir viduje. Kaip planuojate išspręsti šį diskriminacinį klausimą?

Ir antras trumpas klausimas. Ar jau yra patvirtinta tvarka dėl seilių testų, ar jau galima juos taikyti tiems vaikams, kurių tėvai atsisako dalyvauti tyrime kaupinių metodu? Ir ar gali darbuotojai tų seilių rezultatus pristatyti į darbovietes, siekdami išvengti nušalinimo nuo darbo? Ačiū.

A. DULKYS. Gal nuo antro. Dėl seilių testo. Tai yra tik vienas iš metodų. Šiuo metu dėl jo yra diskutuojama tiek su laboratorijomis, tiek su medikais, tiek su ekspertais, nes Lietuvoje nėra ir daug laboratorijų, kurios juos galėtų daryti. Patys medikai žiūri labai skeptiškai ir tų ekspertinių nuomonių yra įvairių, kad tai yra vienas iš nepatikimiausių metodų, labai užkraunantis laborato-

rijas. Kol kas manome, kad tų metodų tikrai yra pakankamai, bet mes prie šito metodo taip pat dirbame ir aiškinamės.

O dėl visų renginių Vyriausybė trečiadienį peržiūrėjo nutarimą iš esmės, tenai yra padaryta labai daug pokyčių. Atvirose erdvėse dabar nėra jokio žmonių skaičiaus ribojimo. Matyt, toks ir atsakymas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Turėjau keletą klausimų, bet paklašiu energetikos ministro. Visiškai neseniai Energetinės plėtros komisija nagrinėjo tokį keistą klausimą, kad labai didelis baltarusiškos elektros energijos kiekis iš Astravo faktiškai per mūsų vieną Baltijos sesę patenka į Lietuvą ir pagal nusistovėjusią tvarką arba patvirtintą tvarką mes, kaip valstybė, neturime galimybės keisti šitos mums primestos tvarkos, nes ši sistema yra seniai priimta ir per vieną dieną mes negalime to pakeisti.

Ar jums neatrodo, kad vis dėlto dabartiniame Baltarusijos įvykių kontekste tiek jūsų Energetikos ministerija, tiek Vyriausybė turėtų pareikšti labai aišką pretenziją mūsų kaimynei Latvijai, kad tokie dalykai būtų uždaryti, ir faktiškai turėtų būti išspręstas klausimas ne tik ekonominiu, bet ir politiniu lygiu. Ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Ačiū. Tos pretenzijos yra reiškiamos nuolat. Šiandien taip pat vyksta, pavyzdžiui, BEMIP posėdis, kur Baltijos šalys kartu su Komisija nagrinėja visus šituos klausimus ir tą patį klausimą, kurį mes aptarinėjome Energetikos komisijoje. Iki 23 dienos, birželio 23 dienos, kartu su Baltijos šalimis bandome rasti sutarimą dėl naujos trišalės metodikos, kuri pakoreguotų šiuos srautus. Aiškiai esame pasakę, kad iki šios datos neradę trišalio sprendimo mes imsimės vienašalio sprendimo. Dedame visas pastangas, kad tas sprendimas būtų parengtas, jeigu nepavyks susitarti.

Dar noriu pabrėžti, kad Ukrainai atsisakius pirkti baltarusišką elektrą, nors Rusija neteko, „Inter RAO“ neteko galimybės sukeisti srautus tarp rusiškos ir baltarusiškos, Astravo atominės elektrinės kiekis, patenkantis į Lietuvą, yra visiškai minimalus, nes baltarusiška elektros sistema yra subalansuota: kiek jie pagamina, tiek suvartoja. Pirmiausia yra susiję su tuo, kad jie negali eksportuoti tiesiogiai į Baltijos šalis, tai darydavo per Rusiją, sukeisdami srautus.

Bet daryk pakartotį: situacija yra laikina, bet kada jie suras naujas landas ir vėl pradės eksportą, todėl dedame visas pastangas, kad trišalė metodika būtų pasiekta iki birželio 23 dienos. Nepavykus pasiekti, imsimės plano B, kuriame bus tiek teisinės, tiek techninės priemonės šiai situacijai išspręsti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klaus gerbiamas V. Bakas, vėliau – R. Šarknickas ir, jeigu spėsime, gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė, bet nepamiršk, kad spėsime. Prašom.

V. BAKAS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų premjerei arba galbūt padės vidaus reikalų ministrė. Klausimas iš regioninės politikos: kada visuomenei bus pristatytos regionų specializacijos priemonės, kurios numatytos tiek Vyriausybės programoje, tiek įstatymuose, nes iš tikrųjų visuomenė to laukia, tai yra galimybė regionams sulaukti dėmesio. Bet niekas nežino, kas tai yra: kokia bus pagalba valstybės, ar tai bus padengta iš biudžeto? Kokios priemonės? Koks vaidmuo pačių regionų ir panašiai. Tikiuosi, suprantate – norėtumėte suprasti kada ir suprasti, kas tai per priemonė.

Ir antras klausimas susijęs su biudžetu ir RRF planu. Man visai neseniai teko bendrauti su savivaldybių vadovais, ir nei biudžetas, nei RRF planas nebuvo jiems pristatytas. Aišku, jie norėtų tai išgirsti. Būtų toks pasiūlymas, ar vis dėlto būtų galima surinkti bent regionų vadovus ir pasikalbėti apie tai? Tai svarbūs strateginiai dokumentai, ir į tai būtų verta įtraukti savivaldą. Tai kaip koreliuoja su pirmu klausimu. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Žiūrėkite, aš taip galiu pasakyti: diskusijų ir debatų su savivalda įvairiais formatais bent jau dėl RRF tikrai buvo, net aš pati asmeniškai viename tokiaame dalyvavau. Tai dabar pasakymas, kad niekas su mumis nediskutavo, išvertus į lietuvių kalbą, galbūt reiškia, kad mes norėjome ne to, bet taip jau būna politikoje, kad nebūtinai visi sprendimai tenkina visus lūkesčius, nes kitaip nebūtų iš viso įmanoma tų sprendimų rasti. Nelabai žinau, apie ką konkrečiai kalbama.

Kalbant apie pirmą jūsų klausimą, čia labai geras klausimas. Dabar turbūt iki vasaros vidurio mes turėtume turėti daugybę nacionalinių plėtros programų, kurios išplaukia iš Strateginio planavimo įstatymo, ten yra tiek švietimo, tiek kultūros, tiek atskira regionų programa. Jos jau turėtų suplanuoti tas konkrečias sritis, konkrečias priemones ir konkrečius pinigus konkrečioms priemonėms pagal Pažangos programą ir pagal Vyriausybės programą. Kada ta regionų programa bus baigta rengti, nežinau, gal Agnė galėtų tiksliau pasakyti, bet čia yra šios vasaros darbas, kada tos programos turėtų būti patvirtintos. Pagal jas atitinkamai planuojama nauja perspektyva, RRF pinigai ir biudžeto pinigai.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Aš galbūt galėčiau papildyti, konkretizuoti. Tai yra Nacionalinė regionų plėtros programa turėtų būti parengta iki rugsėjo 31 dienos. Toks yra numatytas mūsų terminas. Aš tikiuosi, kad viskas taip ir bus padaryta laiku.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dar papildydama pasakysiu, kad Vyriausybė kaip tik sudarė Darnios plėtros komisiją, kuriai aš pati vadovauju. Į ją yra įtraukti regionų tarybų žmonės ir joje mes tikrai diskutuosime dėl tos plėtros programos, kai tik bus jos projektas galimas diskutuoti su socialiniais partneriais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis klausia gerbiamas R. Šarknickas ir labai trumpai, nes mes turime nepilną minutę.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Klausimas kultūros ministrui. Kultūros ministerija Vyriausybei teiks nutarimo projektą (yra rašoma laiške), kuriuo siūloma įsteigti Lietuvos Respublikos kultūros atašė pareigybę Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje. Taip pat bus siūloma panaikinti Lietuvos Respublikos kultūros atašė pareigybę Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Kaliningrade. Gavau šio tokio nerimo iš lietuvių bendruomenės narių pasiteirauti, ar šiek tiek buvo diskutuota šiuo klausimu su lietuvių bendruomene Kaliningrade? Ar jau čia bus visiškas sprendimas, kad nebebūtų Kaliningrade atašė? Ačiū jums.

S. KAIRYS. Kaip jūs žinote, Kaliningrade ir dabar nėra atašė. Tiesiog jis buvo, po to jau jo nebebuvo. Bet aš plačiai nekommentuodamas tiesiog vieną faktą pasakysiu. Mes iš principo kultūros atašė skyrėme Rusijoje – jo neįleido. Kai matysime, kad ten tikrai yra galimybė veikti, tikrai yra galimybė atstovauti tiems interesams ir vykdyti būtent kultūros atašė veiklą, tai tikrai tie sprendimai ne kažkur akmeny įkalti. O svarbiausias dalykas turbūt yra, kad tokius užstrigusius klausimus atveriamė tiesiog kita galimybe, kur kur kas daugiau pozityvo, tai yra Japonija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėkoju visiems ministrams, premjerei ir visiems kolegoms, kurie klausė. Ačiū už jūsų laiką. Geros dienos. Susitiksimė per... Galime padaryti registraciją, jeigu norite. (*Balsai salėje*) Taip. Dėl jūsų padarykime registraciją. Prašom. Registracija. Tai ir aš dar spėsiu, ir ministrai kiti. Būsime istorijoje pažymėti auksinėmis raidėmis. (*Balsai salėje*) Aš ne. Dėkoju. Rytinį posėdį baigiame. Susitiksimė vakariniame. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 68 STENOGRAMA

2021 m. gegužės 27 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS, A. MAZURONIS ir J. SABATAUSKAS*

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Laba diena, kolegos, po pietų. Pradedame popietinį 2021 m. gegužės 27 d. posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.
Užsiregistravo 58 Seimo nariai.

Opozicinės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė

14.01 val.

Diskusija „Šiuolaikinė mokykla. Ant kokių vertybinių pamatų ketiname ją statyti?“

Popietinės darbotvarkės 2-1 klausimas – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos kaip opozicinės organizuojama diskusija „Šiuolaikinė mokykla. Ant kokių vertybinių pamatų ketiname ją statyti?“. Šiandien turime septynis pranešėjus. Noriu paprašyti gerbiamų pranešėjų, kad pasistengtų spėti per 5 minutes, daugiausia per 7 minutes. Visai diskusijai mes turime 1 val. 10 min.

Kviečiu į tribūną pirmąjį pranešėją – Rengimo šeimai asociacijos pirmininką, teisininką R. Aušrotą. Pasisakymo tema – „Ar švietimo sistemoje liks vietos rengimui šeimai?“. Prašau.

Rengimo šeimai asociacijos pirmininko, teisininko Ramūno Aušroto pranešimas „Ar švietimo sistemoje liks vietos rengimui šeimai?“

R. AUŠROTAS. „Aukštas šeimos, kaip pamatinio visuomenės instituto, prestižas visuomenėje. Daugėja šeimų, jose gimsta daugiau vaikų. Šeimose puoselėjama pagarbių tarpusavio santykių kultūra. Šeimos geba įveikti ir savarankiškai spręsti kylančias psichologines ir socialines problemas, jaučia atsakomybę už savo gerovės kūrimą, vaikų išlaikymą, ugdymą. Užtikrinamos lygios vyrų ir moterų teisės bei galimybės viešame gyvenime ir šeimoje.“

Tai ne citata iš T. Moro „Utopijos“, bet Lietuvos vizija iš 2018 metais Seimo patvirtintos Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 metų strategijos. Maža to. Tai nėra buvusios valstiečių Vyriausybės prasilenkimas su gyvenimo realybe, kaip kam nors galėtų atrodyti, bet tik siekis, kuris yra rašytas 2012 metais patvirtintoje Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ (joje išsipareigota stiprinti darnią šeimą kaip svarbiausią visuomenės ląstelę ir tautos išlikimo garantą, joje subręsta laisvas, kūrybiškas ir atsakingas žmogus), atkartojimas.

Darni šeima yra vienas iš strateginių valstybinės raidos tikslų. Darnios šeimos stiprinimo siekis viena ar kita forma atkartotas visuose strateginiuose Lietuvos valstybės raidos planavimo dokumentuose – tiek Ilgalaikėje šeimos stiprinimo programoje, tiek ir jos pagrindu rengiamoje Šeimos politikos stiprinimo plėtros programoje.

Vizija yra graži, bet, deja, analizuojant esamą situaciją, atrodo, kad prie jos ne artėjame, bet tolstame nuo jos. O žvelgiant į perspektyvą atrodo, kad tolsime ir toliau. Tik porą pavyzdžių. Lietuvoje iš tikrųjų gana aukštas ištuokų skaičius. Pagal ištuokų skaičių, tenkantį skaičiuojant pagal ištuokų skaičių 1 tūkst. Lietuvos gyventojų, tas rodiklis yra 0,39 %. Šiuo rodikliu mes esame treči Europoje po Ukrainos ir Latvijos. Na, jeigu dar įskaitysime Rusiją ir Baltarusiją, kuri duomenų ne teikia, tai patenkame į penketuką.

Tik porą pastabų, ką šie du skaičiai reiškia praktikoje. Tai reiškia, kad per šį laikotarpį tarp 2009 ir 2018 metų su vienu iš tėvų liko gyventi 80 tūkst. vaikų, ir dažniausiai tai buvo ne tėtis, o

mama. Kas dar yra užslėpta už tos statistikos? Tai, kad bent penktadalis išsiskiriančių porų išsiskiria per pirmus 10 metų, 25 santuokinio gyvenimo metus įveikia tik 5 % sutuoktinių. Tai rodo, kad mes turime rengimo šeimai problemų.

Kitas aspektas – Lietuvoje mažas fertiliškumo lygis. Čia Eurostato prognozės apie Lietuvos demografinę situaciją rodo, kad būtent mažas fertiliškumas, arba vaisingumas, yra tas faktorius, kuris labiausiai ir lemia, ir lems mūsų visuomenės ir tautos išnykimą.

Taip pat galima papildyti, kad šitie dalykai yra susiję tiek su plintančiu etinės bevaikystės reiškiniu, tiek su Lietuvoje labai populiaria vienumo kultūra. Jauni, darbingo amžiaus žmonės nenori tuoktis, nenori įsipareigoti. Tuo mes patenkame į penketuką. Tik skirtingai nuo Suomijos ir Švedijos, kur vienumo kultūra susijusi su noru save realizuoti, pas mus šita kultūra susijusi su saugumo poreikiu. Žmonės kažkodėl nesijaučia saugūs būdami šeimoje. Kyla klausimas, ką mes darome ne taip, nors remiantis Europos vertybių tyrimų ar kitų tyrimų rezultatais šeima žmogaus gyvenime buvo ir yra pirmasis prioritetas, lenkiantis visus kitus.

Gerbiami Seimo nariai, turiu du atsakymus. Pirmąjį galima rasti tose pačiose valstybės raidos dokumentuose. Tai yra vertybinė slinktis ir kaip jos pasekmė tokia vertybinė konsteliacija, kuri demotyvuoja kurti šeimą. Nesupraskite manęs neteisingai. Aš nesakau, kad individuali ar profesinė savirealizacija, materialinė gyvenimo kokybė yra blogai. Aš noriu pasakyti, kad šeimos kūrimas ir jos išlaikymas reikalauja tam tikros vertybių hierarchijos, kurioje mano minėtos vertybės groja toli gražu ne pirmu smuiku. Visuomenėje vykstanti vertybinė slinktis, lemianti šeimos ir šeimos instituto silpnėjimą, labai priklauso nuo švietimo sistemos pasirinkto požiūrio, kokios vertybinės nuostatos yra ugdytinos.

Gyvendamas šeimoje jau 20 metų, puikiai žinau, kad kurti šeimą reikia ne tik norėti, bet ir gebėti. Jau 15 metų ruošiu sužadėtinius santuokai. Atrodo, kalbame apie paprastus dalykus: poros pokalbiai, prigimtiniai vyro ir moters skirtumai, vaikų auklėjimas, konflikto ir atleidimo kultūra. Kiekvieną kartą išgirstame tokį klausimą, kodėl tokių dalykų mūsų nemoko mokykloje? Tikrai, kodėl? Yra sakoma, kad rengimas šeimai yra šeimos funkcija. Taip, pasirengimas šeimai pirmiausia vyksta šeimoje, tačiau yra daug vaikų, kurie auga nepilnose suirusiose šeimose, yra vaikų, kurie net ir gyvendami pilnoje šeimoje neturi funkcionalių šeimos santykių patirties. Tokiems vaikams ypač reikalinga pozityvi žinia apie šeimos institutą.

Be to, šeimą kurti ir ją išlaikyti reikalingos tam tikros žinios ir įgūdžiai. Negalėdami jų gauti šeimoje, vaikai turi turėti galimybę juos įgyti švietimo sistemoje. Esu įsitikinęs, kad švietimo sistema gali ir privalo užtikrinti kompensacinę funkciją rengimo šeimai srityje. Todėl kalbant apie pasirengimą šeimai yra būtinas trijų socialinių institucijų – šeimos, mokyklos ir visuomenės bendradarbiavimas.

Apie holistinį požiūrį į šeimos stiprinimą kalba ir strateginiai valstybės dokumentai. Šį holistinį požiūrį bandė realizuoti 2016 metais priimta Sveikatos, lytiškumo ugdymo, rengimo šeimai bendroji programa, sutrumpintai SLURŠ. Jos ypatybė yra ta, kad joje buvo numatyta bendradarbiaujant su mokyklos bendruomene ir tėvais realizuoti šią tikslą, tačiau programa netapo kūnu. Priėžastys yra dvi.

Pirma. Pats programos pobūdis – ji yra neprivaloma. Mokyklų vadovai ją įtraukdavo į metinius mokyklų planus kaip integruojamą programą ir paprastai tuo viskas ir pasibaigdavo.

Antra. Nebuvo paruošta ir įdiegta programos įgyvendinimo metodika. Paprastai sakant, kalbant apie šią programą, mokytojai, nors ir žinojo, ką sakyti, bet nežinojo kaip. Šiuo metu vyksta ugdymo turinio atnaujinimas, kompetencijų pagrindu yra perrašomos bendrojo ugdymo programos. Šio proceso metu šią programą turėtų pakeisti kita Socialinė, emocinė, sveikatos, lytiškumo ugdymo, rengimo šeimai ir žmogaus saugos programa, į kurią turėjo būti integruota pirmoji. Tačiau, kaip parodė VDU Santuokos ir šeimos studijų centro mokslininkų atliktas tyrimas, į parengtą programą nei rengimo šeimai, nei lytiškumo ugdymo principų ir vertybinių nuostatų, taip pat jų pagrindu suformuluotų gebėjimų ir žinių nebuvo integruota. Šiuo klausimu buvo svarstymai Seimo Švietimo ir mokslo komitete vykdant parlamentinę kontrolę. Komitetas rekomendavo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai užtikrinti tinkamą lytiškumo ugdymo, rengimo šeimai inkorporavimą į naują rengiamą programą.

PIRMININKAS. Laikas!

R. AUŠROTAS. Tenka tik apgailestauti, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos specialistai šią Švietimo ir mokslo komiteto rekomendaciją ignoravo. Programa buvo papildomai peržiūrėta ir atnaujinta, perorientuota į gyvenimo įgūdžių programą ir galiausiai paskelbta. Analizuodami ją, jos turinyje taip pat pasigendame išsamių rengimo šeimai principų, rengimo šeimai tikslų ir turinio. Programos pagrindas yra socialinio, emocinio ugdymo programa, bet ne, kaip rekomenduota, SLURŠ programa.

Norėtume pabrėžti – mes ne prieš socialinį, emocinį ugdymą. Jis yra svarbus, bet, kalbant apie rengimą šeimai, yra nepakankamas, nes skiriasi perduodamų žinių, gebėjimų turinys, taip pat skiriasi vertybinė hierarchija. Vien tik socialinio intelekto ugdymas nėra pakankamas rengimo šeimai pagrindas, bet yra svarbus ir racionalaus intelekto puoselėjimas, nes šeimos pagrindas ir jo tvarumo garantas yra ne tik emocinis jausminis ryšys, o ir sąmoningas, laisvas, atsakingas apsisprendimas priimti su šeimos kūrimu susijusias pareigas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jau turiu nutraukti, nepykite, nes kitiems prelegentams liks mažai laiko. Dar porą sakinių ir...

R. AUŠROTAS. Kalbant apie programą, yra pilietiškumo ugdymo ir rengimo šeimai tendencija, į programą turėtų būti įtrauktas ir išplėtotas jų skirtingumo ir jų papildomumo aspektas. Žmogus yra lytinė būtybė, vyras ir moteris, todėl programos tikslas neturi būti atsietas nuo SLURŠ programoje numatytų lytiškumo ugdymo siekių. Gyvenimo įgūdžių programa. Kokia jinai yra dabar, galima drąsiai vadinti lyčiai neutralia programa. Turbūt savaime suprantate, ką tai reiškia ateityje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu pasisakyti B. Obelenienę, VDU Santuokos ir šeimos studijų centro profesorę, tema „Koks yra lytiškumo ugdymo tikslas mokykloje?“. Kol prelegentė ateina, gal prelegentams kelia nuostabą, kad salėje tiek nedaug Seimo narių iš 141. Tiesiog dėl COVID situacijos šiuo metu paprastai susirenkame į salę tik balsavimo metu. Kolegos stebi per televizorių, tikrai klausosi. Prašau.

**Vytauto Didžiojo universiteto profesorės, Santuokos ir šeimos studijų centro atstovės
Birutės Obelenienės pranešimas „Koks yra lytiškumo ugdymo tikslas mokykloje?“**

B. OBELENIENĖ. Laba diena, mieli Seimo nariai. Trumpai pristatysiu, su kokiomis situacijomis mes susiduriame šiandien. Taigi, be abejonės, jeigu mes susitarėme, kad šeima yra valstybės pamatas ir saugumo garantas, rengimas šeimai turi tapti vienu svarbiausių švietimo sistemos prioritetų.

Nuo nepriklausomybės atgavimo Lietuvoje buvo parengtos trys jaunimo rengimo šeimai valstybinės programos, tačiau nė vienos iš jų nelydėjo sėkmė ir nė vienai iš jų nebuvo leista gyventi. Kuriant programas buvo sudaromos darbo grupės iš skirtingus interesus ir pasaulėžiūras turinčių fizinių ir juridinių asmenų, tarp kurių nebuvo išgrynintų (...) rengimo šeimai nuostatų, todėl susitarimas vargu ar įmanomas. Tačiau 2016 metais vis dėlto pavyko parengti trečiąją SLURŠ programą, ji buvo rasta konsensuso pamatu. Tačiau net neįsibėgėjusi ji vėl naikinama. Matyt, Lietuvoje tai tampa tradicija, kada rengimas šeimai nustumiamas į Pelenės vietą.

Vienas didžiausių sunkumų ir nesusikalbėjimų, svarstant apie rengimą šeimai mokykloje, iškyla dėl dviejų skirtingų pedagoginių procesų – lytiškumo ugdymo ir lytinio švietimo – sutapatinimo. Dažnai tai ne tik netinkamas vertimas iš anglų kalbos, bet sąmoningas suniveliaivimas. Tačiau šie du terminai nėra sinonimai. Tai du visiškai skirtingi procesai, grindžiami skirtingomis strategijomis ir siekiantys skirtingų tikslų.

Pasakysiu, kad lytiškumo ugdymo tikslas yra rengimas šeimai, tėvystei ir motinystei. Todėl norint įvardinti šiuos esminius skirtumus, tikslinga kalbėti apie paauglių rizikingo elgesio prevenciją. Taigi lytiškumo ugdymas ir rengimas šeimai grindžiamas rizikos vengimo strategija. Pasaulio sveikatos organizacija ankstyvus lytinius santykius priskiria prie rizikingo paauglių elgesio. Rizikos vengimo strategija – tai atsisakymas rizikingo elgesio. Visiems suprantama, kad teisinga ugdymo kryptis – padėti paaugliams suprasti, kodėl reikia keisti rizikingą elgesį. Visiems

taip pat suprantama, pavyzdžiui, kad norint atsisakyti rūkymo, narkotikų ir alkoholio reikia jų atsisakyti, o ne išmokti nekenksmingai ir saugiai juos vartoti.

Tuo tarpu lytinis švietimas yra rizikingo elgesio pasekmių mažinimo strategija. Lytinis švietimas neturi tikslo paskatinti paauglį atsisakyti rizikingo elgesio, bet siekia suteikti žinių ir įgūdžių, kaip sumažinti rizikingo elgesio pasekmes. Pasekmės visados nurodomos trys: nėštumai, lytiškai plintančios ligos, ŽIV ir AIDS. Žalos pasekmių mažinimo priemonės yra kontracepcija ir abortai. Tai tarsi dvigubas apsidraudimas nėštumo atveju. Pasekmių mažinimo strategija turi vieną esminį trūkumą – sudaro prielaidas įsijungti vadinamajam rizikos kompensavimo mechanizmui. Paauglys nekeičia rizikingo elgesio, bet jį kompensuoja žalos mažinimo priemonėmis.

Čia labai tiktų palyginimas su vairavimo mokymu. Užuoť vairavimo mokyklose mokę atsaķingo elgesio keliuose, neviršyti greičio, paisyti kelio ženklų ir nevairuoti išgėrus, tiesiog pasiūlome stipriai prisiegti saugos diržą ir patikrinti, ar veikia oro pagalvės. Ilgainiui pasirodo, jog priemonės, kurių buvo imtasi sieķiant sumažinti rizikingo elgesio žalą, yra trumpalaikės. Deja, kaip perspėja Navaros universiteto mokslininkai, vadovaujami žymiausio Europoje epidemiologo profesorius (...), šiuos reiškinius galima pastebėti tik populiacijos lygiu ir tik per ilgesnį tyrimų laiką.

Taigi pasirenkant, kokį procesą integruoti į šiuo metu atnaujinamą bendrųjų programų turinį, reikėtų atkreipti dėmesį į dar kelis aspektus. Europos lytinio švietimo ekspertų grupė teigia, jog kokybiškas lytinis švietimas yra pagrįstas tarptautinėmis žmogaus teisėmis, kurios apima ir teisę gauti tinkamą, su sveikata susijusią informaciją. Tačiau, kaip tenka matyti, būtent informacijos, kuri suteiktų merginai ir moteriai apsisprendimo laisvę lytiniame švietime, kaip tik ir trūksta. Kodėl akcentuoju „merginai ir moteriai“? Žalos mažinimo strategija tiesiogiai liečia jas, nes hormoninė kontracepcija, spirālės, abortai skirti išimtinai merginai, todėl galima daryti prielaidą, jog lytinis švietimas yra labai nedraugiškas moteriai.

2018 metais išleistos UNESCO gairės – „Tarptautinio lytinio švietimo techninės gairės“, antras leidimas. Taigi, įvertinus šias gaires, taip pat ir kitas lytinio švietimo mokymo priemones, įvertinus moters teises gauti tinkamą, su sveikata susijusią informaciją realizacijos aspektu, galima daryti tokią išvadą, jog svarbiausia informacija, kurią mergaitė, moteris turi gauti, kad galėtų priimti su sveikata susijusius sprendimus, lytinio švietimo turinyje pateikiama tik iš dalies. Dažniausiai kalbant apie moters vaisingumo sistemą pateikiama tik dalinė informacija, susijusi tik su jos lyties organais, tarsi jie funkcionuotų autonomiškai. Apie neurobiologinę moters ciklo reguliaciją nėra kalbama. Gonadotropinių ir natūralių lytinių hormonų pavadinimai, jų poveikis moters organizmui nėra minimas. Nutylima ir apie centrinę hormoninės kontracepcijos veikimo mechanizmą bei poveikį moters kognityvinėms funkcijoms, apsiribojama vėlgi tik vietiniu poveikiu lytiniam organams.

Antras dalykas – lytinis švietimas turi savitą kalbą. Į ką siūlyčiau labai atkreipti dėmesį? Į keliamą neigiamą konotaciją nėštumo atžvilgiu: neplanuotas, nenorimas, apsauga nuo nėštumo, nėštumo sugretinimas su lytiškai plintančiomis ligomis, ir labai pozityvią nuostatą aborto atžvilgiu. Tarsi neurolingvistinis mergaičių programavimas: nėštumas yra blogis, o abortas – lengva išeitis.

Lyčių lygybė yra vienas pagrindinių principų, tačiau kaip tik lytiniame švietime šiuo atžvilgiu įsitvirtiname asimetrija. Daug dėmesio lytinio švietimo turinyje skiriama lytiniam malonumui, susitarimui ir sutikimo dėl lytinių santykių davimui. Tačiau neužsimenama, jog vyro ir moteris lytinis potraukis yra labai skirtingi. Remiantis (...) ir (...) sistetine literatūros analize, pagal visus atrinktus vertinimo parametrus: motyvus, dažnius, stiprumą, kryptį, nustatyta, jog vyro lytinis potraukis pasireiškia kitaip nei moters. Skirtingos ir kryptys – vyro orientuota į veiksmą, moters – į pasekmes. Susitarimas tarp partnerių, neįvertinant šių skirtumų, kaip teigia mokslininkai, yra palankesnis vyrui. Pasaulio sveikatos organizacijos tyrimais nustatyta, jog pirmieji moterų lytiniai santykiai kelis kartus dažniau nei vyrų būna priverstinio pobūdžio. Praktika rodo, jog labai dažnai moters tylėjimas priimamas kaip sutikimas.

Taigi rengimas šeimai, lytiškumo ugdymas yra neatsiejami nuo rengimo tėvystei ir motinystei. Šiuo požiūriu lytinis švietimas nėra tinkamas pasirinkimas, nes jo mokymo turinys orientuojamas tik į saugų poreikio tenkinimą, bet ne į atsakomybę už savo veiksmus. Pavyzdžiui, gairėse paauglė motina minima net septynis kartus ir nė vieno karto – paauglys tėvas.

Ir dar vienas dalykas, labai svarbus šioje diskusijoje. Lytinio švietimo šalininkai dažnai lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai specialistus kritikuoja, kad jų argumentai nėra grįsti mokslu. Čia reikia turėti omeny du dalykus: mokslu grįsta (angliškai – *evidence based*) – įrodymai yra taikomi gamtos moksluose, tiksliau, medicinoje. Tai yra septyni įrodymo lygiai, kurių aukščiausias yra sisteminė apžvalga. Tradiciškai...

PIRMININKAS. Laikas.

B. OBELENIENĖ. Baigiu. Taigi tradiciškai mokslu įvardinti tik gamtos mokslus reiškia remtis senąja mokslo klasifikacijos sistema. Žmogų galima išgydyti medicina, tačiau išugdyti – ne. Ir tam reikia ugdymo mokslų – psichologijos ir filosofijos. Todėl siūlau pasitikėti ugdymo mokslo specialistais, kalbant apie rengimą šeimai. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu kitą pranešėją poną K. Mikolajūną – Lietuvos tėvų forumo atstovą. Tema „Mažos nevalstybinės mokyklos Tūkstantmečio mokyklų kontekste“. Prašom, 5 minutės.

**Lietuvos tėvų forumo atstovo Kęstučio Mikolajūno pranešimas
„Mažos nevalstybinės mokyklos Tūkstantmečio mokyklų kontekste“**

K. MIKOLAJŪNAS. Sveiki, Seimo nariai. Turbūt nėra kitos tokios srities (šiandien kalbame apie švietimą), kuri būtų taip demonizuota pandemijos atžvilgiu, tai yra kad į mokyklą sunku pakliūti, reikalingi testai. Jokioje kitoje srityje nėra tokių reikalavimų arba tokio perdėto uolumo ir vaikų saugojimo nuo mokyklų.

Šiandien aš noriu tarti kelis žodžius, kritiškus žodžius, apie Tūkstantmečio mokyklų projektą. Tai, kas yra paskelbta šiandien, manau, nevėlu papildyti ar patobulinti, taip pat atkreipti dėmesį į mažas mokyklas, ypač į nevalstybines.

Labai didelis dėmesys yra skiriamas tinklo pertvarkai, ir greičiausiai to reikia, tačiau kaip tinklo pertvarka siejasi su pasiekimais, šiek tiek sunkiau suprasti. Pavyzdžiui, pirmas etapas užima vienerius metus. Ar per vienerius metus patobulės mokinių pasiekimai, kuriuos matuoja PISA, ir dar ne kiekvienais metais, sunku tai pasakyti. Administravimas patikėtas Nacionalinei švietimo agentūrai. Klausimas, ar jinai administruos, ar užsiims ir lyderyste? Kita vertus, labai keista, kodėl visame projekte nepaminėti universitetai ir edukologijos mokslas, o norėtusi, kad būtent mokslas vestų į priekį arba lyderiautų tokio lygio valstybiniuose projektuose.

Mokinys yra paminėtas daugelį kartų, tačiau susidaro įspūdis, kad mokinys yra tiesiog darbo priemonė, bet nėra kokių nors emocinių arba kitų savijautos aspektų, esančių ir švietimo įstatymuose, ir geros mokyklos koncepcijose. Labai suprantama, kad reikia laboratorijų ir kitų dalykų, tačiau dar svarbiau, kad būtų kam mėgintuvėlius ir kilnoti, ir rodyti, tai yra dėmesio mokytojams, kad tos investicijos, pavyzdžiui, yra didelis sunkvežimis laboratorijoje, tiesiog stovi garaže ir per keletą paskutinių metų gal tik pusmetį buvo ant ratų, pasiekdavo mokyklas. Tiesiog kartais investicijoms palaikyti reikalingi papildomi pinigai, o projektams pasibaigus jų nebelieka.

Dabar, kodėl gali ne didėti, o mažėti pasiekimų rodikliai, jeigu kalbame apie ugdymo kokybę? Tuo pačiu metu bus atnaujinamas ugdymo turinys, diegiamas įtraukusis ugdymas, tai reiškia, kad papildomas krūvis ir sudėtingumas, kai ateina specialiųjų poreikių vaikai. Taip pat yra dalinis ugdymo ankstinimas, irgi dar vienas iššūkis, pedagogams tiesiog vienu metu keturias reformas su skirtingais dėmesio centrais tikrai sunku įgyvendinti. Jeigu pažiūrėtume, kokios yra nesprendžiamos arba iki šiol neišspręstos švietimo problemos arba jų šaknys, esminės yra dvi sritys – tai vadyba ir pasitikėjimas. Be abejo, jos yra susijusios. Ir viena sritis, kuri labai lengvai gali būti pakeičiama, tai vertinimas, įskaitant brandos egzaminus. Jis šiuo metu yra stojamasis, bet nematuoja brandos.

Na, ir labai senas pavyzdys, kad nuo mokyklų vadovų 30 % priklauso pasiekimai. Šanchajuje kažkada taip buvo tiesiog pakeisti vadovai. Šiandien galime konstatuoti, kad švietimo sistema yra basas batsiuovys, tai yra švietimo sistema gali parengti medikus, gali parengti teisininkus, tačiau sau mokytojų arba mokyklų vadovų nesugeba parengti, arba nesugeba parengti tiek, kiek jų reikėtų.

Pereikime prie nevalstybinių mokyklų, kokią dalį jos užima ir kas yra svarbu. Tėvų akimis, nevalstybinės mokyklos turi tam tikrą savo veidą, jos yra kitokios, jos nėra pilkos, jos yra ryškios, su tam tikra filosofija, pakraipa, labai dažnai jos yra bendruomeninės, įkuriamos tėvų. Tėvai, supykę arba neradę savo vaikams vietos, susiburia, sukuria mokyklą, atsineša naujausias idėjas, jas išbando ir po to valstybinių mokyklų pedagogai ir vadovai žiūri į privačias mokyklas, į nevalstybines mokyklas, ir semiasi ten idėjų. Pavyzdžiui, pandemijos metu valstybinės mokyklos pradėjo pirkti palapines, sužinojo, kad pamokos gali vis dėlto vykti ne tik klasėje, bet ir lauke.

PIRMININKAS. Pora minučių jums.

K. MIKOLAJŪNAS. Taip pat nevalstybinės mokyklos dažnai priima tuos vaikus, kurie iškrenta iš... kuriems būna per sunku tradicinėje sistemoje, įskaitant specialiųjų poreikių vaikus. Pavojus, kad jeigu bus mažiau finansuojamos, tiesiog neturėsime tų šviesių... švietime tos lyderystės, kurią šiandien suteikia nevalstybinės mokyklos. Nevalstybinės mokyklos pagal PISA rodiklius priartintų mus iki Estijos lygio, jeigu tik jas vertintume.

Pabaigai. Lyderystė apskritai kuria pasitikėjimą. Biurokratinė vadyba per įvairias grandis tą pasitikėjimą išbarsto, o pamatas yra – labai svarbu edukologijos mokslas, mokytojų rengimas, mokytojų metodinė pagalba. Noriu pacituoti B. Burgio žodžius, kad „vergai gali ugdyti tik vergvaldžius“. Mokytojas negali būti vergas. Mokytoją reikia gerbti, nes mokytojai yra tie žmonės, kurie kuria sistemą, kurie ugdo mūsų vaikus. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu pasisakyti Lietuvos istorijos mokytojų asociacijos tarybos pirmininką R. Ramanauską. Pasisakymo tema – „Žvilgsnis į naują istorijos mokymo programos projektą“. Prašau, tribūna jūsų. Ruošiasi A. Sakalauskienė.

Lietuvos istorijos mokytojų asociacijos tarybos pirmininko Roberto Ramanausko pranešimas „Žvilgsnis į naują istorijos mokymo programos projektą“

R. RAMANAUSKAS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. 2021 m. kovo 31 d. buvo paskelbtos atnaujintos bendrojo ugdymo, taip pat ir istorijos programos. Kalbant apie parengtos atnaujintos programos projektą, akivaizdu, jog programos rengėjai neturėjo jokio aiškaus didaktinio ir metodologinio pagrindo, o Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija bei jai pavaldi Nacionalinė švietimo agentūra rengėjams nesuformavo naujos programos tikslo, kuris turėtų išplaukti iš valstybinės istorijos politikos, savo ruožtu suponuojančios ir mokyklinės istorijos politiką, atsižvelgiant į dabarties iššūkius, kai vyksta informacinis karas ir visokeriopai stengiamasi iškraipyti Lietuvos istoriją. Prisiminkime kad ir baltarusių istorikų pastangas pasisavinti Lietuvos LDK istoriją.

Programos kaita nėra pagrįsta nei nacionaliniais tyrimais, nei mokslo naujovėmis. Tas apibrėžtų tos programos tikslumą ir kaitos būtinumą. Galima manyti, kad pagrindinis motyvas atnaujinti šią programą tai yra iš svetur perimtos rekomendacijos ir pavyzdžiai bei galbūt Europos Sąjungos skiriamų lėšų panaudojimo būtinybė. Programoje pasigendama pilietiškumo ir Lietuvos patriotizmo skatinimo tai deleguojant pilietiškumo ugdymui.

Per tris atkurtos nepriklausomybės dešimtmečius nebuvo sukurtas didysis Lietuvos istorijos pasakojimas, o neturint nacionalinio naratyvo vargiai galima sukurti ir sėkmingą mokyklinės istorijos turinį.

Antroji atnaujintos programos projekto rengimo problema yra ta, kad į šį darbą nesugebėta pritraukti nei žymesnių mokslininkų istorikų, nei žinomų iškilių istorijos mokytojų. Nepaisant to, kad programa maždaug dešimtmetį bus privalomas vykdyti dokumentas, iš esmės turintis įstatymo galią, jam parengti buvo skirtas labai trumpas laikas, o už darbą skirtas menkas atlygis.

Manau, būtina pabrėžti ir tą aplinkybę, kad programos rengėjų grupė viešųjų pirkimų konkursą laimėjo neturėdama jokių konkurentų. Toliau veikė savo nuožiūra, dažnai eklektiškai. Atnaujinamų programų rengime dalyvavę universitetų atstovai, kuriems suteiktas nemenkas svoris, dažnai dėl atotrūkio tarp mokyklinio ir akademinio ugdymo turinio nesugebėjo suvokti mokyklinės specifikos ir jos paskirties.

Trečioji programos projekto rengimo problema slypi tame, kad buvo ignoruojama istorijos mokytojų bendruomenės, joje didžiausią autoritetą turinčių mokytojų, Lietuvos istorijos mokytojų asociacijos, plačiosios visuomenės nuomonė. Iš esmės nereaguota į kritiką ir siūlymus. Tik į programos rengimo procesą įsiterpus tiesiogiai Istorijos mokytojų asociacijai pavyko padaryti nemažai svarbių, bet tik redakcinio pobūdžio pataisymų, kurie pačios programos iš esmės nepakeitė.

Nemalonų išpūdį paliko ir demokratijos imitacija, kai buvo viešai akcentuojamas tik dalies mokytojų išreikštas pritarimas, bet ignoruojama kritika ir argumentuoti siūlymai, ką reikia keisti. Pagrįstai susidaro išpūdis, kad veikiama įprastu biurokratiiniu metodu, kai per numatytus terminus būtina laiku baigti darbą ir ataskaitos lentelėje padėti varnelę.

Programos projekto žangoje rengėjai teigia, kad atnaujinamos bendrojo ugdymo istorijos programos tikslas – padėti mokiniui įgyti žinių ir ugdytis gebėjimus, kurie padėtų formuoti Lietuvos, Europos ir pasaulio istorinės raidos ir kultūrinės aplinkos supratimui. Tačiau atidžiai ir detalai išnagrinėjus programos turinį pasidaro aišku, kad pasaulio istorijai beveik nebeliko vietos, o Lietuvos ir Europos istorija apkarpyta, fragmentuota, be platesnio konteksto. Tai neleis mokiniui suvokti nei istorinės raidos nuoseklumo, nei įvykių ir procesų priežastinių ryšių, nesudarys prielaidų ugdyti išprususį ir tvirtas patriotines bei pilietines pozicijas turintį jaunąjį pilietį.

Toks mokslinės istorijos turinio susiaurinimas rengėjų buvo argumentuojamas mokymosi krūvio mažinimo siekais, tačiau to padarinys bus absoliuti demotyvacija domėtis ir mokytis istorijos. Mes jau dabar turime apverktiną situaciją, kai, nepaisant labiausiai atsidavusių ir kompetentingiausių istorijos mokytojų pastangų, sudominti mokinius Lietuvos istorija yra sunku. Ji vaikams paprasčiausiai neįdomi. Paradoksalu, bet sovietiniuose vadovėliuose Lietuvos istorijos temos buvo perteiktos ir išsamiau, ir patraukliau. Dabar turime dominuojančią netekčių ir praradimų istorijos paradigmą, todėl kyla klausimas, ar trauminė tematika pajėgi formuoti orų Lietuvos ir Europos Sąjungos pilietį. Deja, bet tokia situacija išliko ir naujojoje istorijos programoje. Tik Istorijos mokytojų asociacijos pastangomis pavyko įterpti abiejų Lietuvos Respublikų sėkmės istorijos temas.

Atnaujinamos bendrojo ugdymo istorijos programos projektas yra nemenkos apimties, 62 puslapių dokumentas. Jame detalai aprašytos mokinių kompetencijos, per kurias vyks ugdymas, nurodyti gebėjimai, numatoma pasiekimų raida, tačiau visa tai neatlaiko kritikos, kai pradėdame analizuoti programos turinį. Tai esminis didaktinis aspektas, ko bus mokomi mokiniai, kokių žinių įgis, kaip jas supras ir gebės jas taikyti, kokiomis vertybėmis vadovausis valstybės ir visuomenės gyvenime.

Dabartinių istorijos programų projekte 5–6 klasėms, tai yra tik dviem klasėms, dalyko turinys užima 7 puslapius, o 7–10 klasėms, tai yra dvigubai daugiau ir aukštesnės pakopos klasėms, yra skirta tik 10 puslapių. Disproporcijos rodo, kad dalyko turinys 5–6 klasėse yra dirbtinai išpūstas, pagrįstas ne nuoseklia chronologine tvarka, o abstrakčiais teminiais pjūviais, kas dažnai yra aktualiau vyresnėse klasėse nei jaunesnio amžiaus mokiniams, kurie tik pradeda mokytis istorijos.

Dabartinėje istorijos programoje penktokai visus mokslo metus mokosi Lietuvos istorijos, o naujojoje numatyta Lietuvos istorijai tik pusė mokslo metų. O ir pačios sąvokos „istorija“ toje dalyje, kuri skirta supažindinti su istorijos mokslu, net nebelieka, nors atsiranda tokie sudėtingi terminai kaip „civilizacija“, „antropologija“, „heraldika“. Keistai skamba ir viena iš penktokams numatytų temų – Lietuvos teritorija Rusijos imperijos sudėtyje XVIII amžiaus pabaigoje – XX amžiaus pradžioje. Lietuva tampa tik teritorija. Iš esmės geografinė, o ne politinė ar kultūrinė sąvoka.

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

R. RAMANAUSKAS. Didžiausią istorijos mokytojų bendruomenės nepasitenkinimą sukėlė 6 klasės istorijos kurso turinys, skirtas kasdienybės ir kultūros istorijai, nors ne sykį programos rengėjams buvo siūloma vietoj tų temų, kurios lengvai integruojamos į likusį kursą, šeštokams dėstyti patrauklesnį senovės istorijos kursą, taip sudarant prielaidas mažinti mokymosi apimtį ir mokymosi krūvį 7–10 klasėse.

Programos projekto rengėjai deklaruoja, jog besimokantis istorijos mokinys perpras turinį nuosekliai eidamas nuo asmeninės ir krašto istorijos prie Lietuvos, Europos ir pasaulio istorijos pažinimo. Tačiau toje pat programoje atsiranda prieštaravimas, nes toliau teigiama, kad mokiniai

susidarys nuoseklų Lietuvos ir Europos, o atskirais atvejais ir pasaulio raidos vaizdą nuo seniausių iki naujausių laikų. Būtent toks prieštaravimas raudona linija eina per visą istorijos programą nuo 5 iki 10 klasės, kuriose įgyjamas pagrindinis išsilavinimas.

PIRMININKAS. Labai atsiprašau, gerbiamasis, gal jūs turėsite galimybę baigti savo, kai bus klausimai, nes laikas jau tikrai išseko.

R. RAMANAUSKAS. Užbaigdamas noriu pasakyti tiesiog tokį apibendrinimą, kad tokia programa iš tikrųjų negali atitikti šiandienos Lietuvos mokyklos poreikio ir darbas turi būti padarytas iki galo ir gerai, nes istorijos mokymas, istorijos žinios, tai yra tikrai strategiškai svarbus Lietuvai dalykas. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Į tribūną kviečiu A. Sakalauskienę, Panevėžio rajono Raguvos gimnazijos direktorę – „Regiono mokyklų vieta Tūkstantmečio mokyklų žemėlapyje“. Prašau, jūsų 5–7 minutės.

**Panevėžio rajono Raguvos gimnazijos direktorės Astos Sakalauskienės
pranešimas „Regiono mokyklų vieta Tūkstantmečio mokyklų žemėlapyje“**

A. SAKALAUSKIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Mano pranešimo tema „Regiono mokyklų vieta Tūkstantmečio mokyklų žemėlapyje“ pasirinkta ne todėl, kad gražiai skamba ir joje panaudoti visi raktiniai pranešimo žodžiai, bet todėl, kad labiausiai rūpi ir norisi diskutuoti apie Tūkstantmečio mokyklų žemėlapi, visos Lietuvos, neiškarpytos, nesufragmentuotos atskirais gabaliukais žemėlapi, kuriame yra vietos ir miestui, ir regionams.

Pastaruoju metu švietimo bendruomenėje, ko gero, nėra nė dienos, kad nekalbėtume apie Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos optimistiškai pristatomą Tūkstantmečio mokyklų programą. Yra labai daug kalbama apie rezultatus, pasiekimus, proveržių galimybes ir dar daugiau apie milijonus ir iš to sukuriama komfortą. Bet daug kalbėti ir daug pasakyti yra ne tas pats, todėl aš, naudodamasi proga ir man suteikta galimybe, noriu pasidalinti savo kaip praktiko nugastavimais apie tai, kas nepasakoma apie regionų mokyklas ir jų galimą vietą ir vaidmenį šioje programoje. Kad neatrodytų, jog regiono atstovai esame kategoriški ir kritiški, norime pasakyti, jog Tūkstantmečio mokyklų programa tikrai turi pridėtinę vertę ir idėjų, kurioms būtų kvaila nepritarti. Tai kas tuomet kelia nerimą?

Kelia nerimą tai, kaip ta programa šiandien planuojama įgyvendinti. Regionų mokykloms matome tris didžiules grėsmes, kurios pasireikš kaip stiprus šalutinis programos poveikis. Pirmiausia, socialinės atskirties didėjimas ir vidurinio ugdymo prieinamumas regiono vaikams. Ministerijos pristatymuose tarp gausybės pozityvių argumentų tik keliose eilutėse užsimenama apie 5–8 jungtinių klasių panaikinimą ir (cituojau) „šiek tiek koreguojamą teisinę bazę“. Po šiuo sakiniu slypi gana stiprus regionų mokyklų tinklo pertvarkos aspektai. 31 mokinys gimnazijos klasėje ir du klasių komplektai mūsų rajone iš septynių veikiančių ilgujų gimnazijų palieka vieną priemiestinę, jau šiandien perpildytą, kurią lanko ir miesto vaikai. Kur dėti 22 Raguvos ar kitos gimnazijos abiturientus nuo kažkurio rugsėjo? Artimiausia mokykla, vykdanči vidurinio ugdymo programą, į Panevėžio pusę būtų 28 kilometrai, į Ukmergės pusę – 38 kilometrai, ir taip kasdien į abi puses.

Iš čia antrasis šalutinis poveikis ir nerimas – neaiški ir netolygi teritorinė šių mokyklų disproporcija. Pristatymuose ne kartą akcentuojama, jog pagrindinis kriterijus yra ugdymo kokybė ir galimybės (...). Bet mūsų atveju galimybės už 28, 38 kilometrų, ar tikrai pagerins ugdymo kokybę? Ar komfortas kažkur gali būti svarbiau už mokinių jauseną ir sveikatą? Kad ir koks geras būtų pavėžėjimas, atstumo jis nesutrumpins ir mokiniai 7 valandą, o iš atokesnių vietovių ir anksčiau turės sėsti į autobusėlį, kad iki pamokų pradžios būtų mokykloje už 28 kilometrų. Tai kaip jam, atsikėlusiam šeštą ar pusę septynių ryto, efektyviai išsėdėti pamokose iki 15 valandos ir dar pageidautina dalyvauti neformaliojo švietimo veikloje? Tai juk daugiau nei 8 valandų suaugusio žmogaus darbo diena. Ir dar po to daugiau nei valandos kelionė į namus ir namų darbai. Atsakykime sau, ar čia būdas užtikrinti kokybę, ar patys pavežtume tokią dieną? Dabar esantis mokinių pavėžėjimo tinklas ir sąnaudos jam išlaikyti periodiškai laukia dėmesio, o mes jį norime bemaž padvigubinti ir išplėsti.

Ir trečiasis, bene svarbiausias, rūpestis – tai kokia mokykla po Tūkstantmečio mokyklų programos lieka regione? Apskritai, ar lieka. Mes šimtu procentų pritariame geros mokyklos koncepcijai, tačiau planuojama Tūkstantmečio mokyklų programa į pagrindinius 150 mokyklų atrankos kriterijus įdeda tik vieną iš trijų koncepcijos aspektų – pasiekimus. Branda, pažanga pretenduojant į Tūkstantmečio mokyklą iki šiol niekur kaip ir neregistruojama. Suprantame, kad pasiekimus pamatuoti ir įvairiais pjūviais statistiškai argumentuoti ir reitinguoti yra lengviausia, bet kaip su pažanga, o dar daugiau, kaip su individualia pažanga? Mūsų gimnazija dalyvavo matematikos pasiekimų gerinimo projekte. Daugiau nei pusės projekte dalyvavusių mokinių individuali pažanga per vienus metus padidėjo nuo 10 iki 20 %, bet bendri pasiekimai išaugo tik 0,28 %. Tad ar tikrai tik iš pasiekimų matome pažangos procesus?

Taip pat Tūkstantmečio mokyklų pristatyme inovatyviai skamba „tinklaveikos“ sąvoka. Kaip tokios mokyklos pavyzdys galėtų būti ir Raguvo gimnazija, kurioje šiuo metu mokosi 200 1–12 klasių mokinių. Turime prijungtą buvusį darželį, o nuo rugsėjo turėsime prijungtas dar dvi šalia esančias įstaigas – pagrindinę mokyklą ir dar vieną darželį. Tad „tinklaveikos“ sąvoką gana gerai pažįstame praktiškai, bet pagal dëliojamus kriterijus negalėtume net bandyti pretenduoti į Tūkstantmečio mokyklų sąrašą. Kodėl? Todėl, kad viename iš prijungtų skyrių nuo kito rugsėjo dar nebus išnykę du 5–8 jungtinių klasių komplektai.

Tad programos startiniai bilietai, kad ir kaip vartytume, bus matuojami tik aritmetiniais skaičiais, atiteks tik didelėms miestų, priemiesčių mokykloms. Ar tada tikrai teisingi programos pristatymuose sakomi teiginiai, jog stiprinamos silpniausios grandys ir tikslas, kad mažėtų ugdymo skirtumai.

Siūlome programos kūrėjams jautriau pažiūrėti į regionų mokyklų galimybes ir specifiką. Vienas iš atrankos kriterijų galėtų būti mokyklos, kurios jau turi, nors ir formalizuotas, tinklaveikos struktūras. Taip pat siūlome nustatant, kam padėti, įvesti kokybinius kriterijus: patirtį, vado vo kompetencijas, poveikį vaikų sveikatai.

Mes kalbame ne tam, kad būtume kantriai išklaudyti, mes kalbame tam, kad būtume išties išgirsti. Dėkoju visiems už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu pasisakyti E. Sakadolskienę, Vilniaus universiteto ir Vytauto Didžiojo universiteto profesorę, dėstytoją, Švietimo tarybos narę, Lietuvos muzikos mokytojų asociacijos tarybos narę. Pranešimo tema – „Kultūrinis, meninis ugdymas ir jo svarba“. Prašau, jūsų 5 minutės.

**Vilniaus universiteto ir Vytauto Didžiojo universiteto profesorės, dėstytojos,
Švietimo tarybos narės, Lietuvos muzikos mokytojų asociacijos tarybos narės
Emilijos Sakadolskienės pranešimas „Kultūrinis, meninis ugdymas ir jo svarba“**

E. SAKADOLSKIENĖ. Laba diena. Ačiū už kvietimą pasisakyti. Kaip turbūt patys žinote, Seimo Ateities komitetas beveik kas savaitę rengia įvairius forumus, o aną savaitę kaip tik buvo kalbama apie švietimo ir kultūros sąsajas ir kaip tai svarbu ateities Lietuvai. Man ypač įstrigo, ką kalbėjo profesorė I. Vaišvilaitė. Jos manymu, mes dar dorojamės su sovietmečio palikimu, kad kultūra yra pramoga ar laisvalaikio užsiėmimas. Sovietmečiu visi turėjome teisę į darbą, o kultūra jau po to, kai atliksi darbą.

Tačiau tarptautiniu mastu pripažinta, o pandemija tai dar ir paryškino, kad kultūra yra esminė mūsų gerovei ir tapatybei. Net ir pramonė bei verslas jau kalba apie tai, kad be estetikos, be meninio supratimo, be kultūrinio pagrindo daugelis produktų nėra visaverčiai. Nepasikliaukime EBPO projekto „Švietimas 2030“ kompetencijų sąrašu, kurio dėmesio centre – sąlygos naujiems gaminiams, paslaugoms, darbo vietoms, verslo bei socialiniams modeliams. Kultūrinis meninis ugdymas – vienas iš būdų suteikti bendrajam ugdymui vertybinį pagrindą. Ir džiaugiuosi, kad po ilgų kovų kultūra atsidūrė bendrųjų programų kompetencijų sąrašė, ko anksčiau nebuvo.

Tradiciškai Vakarų švietimo sistema traktuoja emocijas kaip trukdį logiškai, racionaliai mąstyti. Pradedant R. Dekartu, o kai kurių švietimo politikų dar iki šiol racionalus mąstymas laikomas aukštesnio lygio funkcija, vykstančia smegenų žievėje, o psichologinio ir biologinio būvio

sukeltos emocijos buvo laikomos limbinės sistemos, žemesnio lygio, mažiau sudėtinga ir primityvia žmogaus veikla.

Šiandien mokslininkai suvokia, kad jausmai, emocijos, elgesys ir motyvacija yra tai, kas grindžia mąstymą, ir jų neįmanoma atskirti. Tyrėjai supranta, kad kognicija ir emocija yra integruoti procesai, tačiau mokyklos programose ir toliau pirmenybė duodama tam, kas laikoma kognityviniais dalykais: žodinis ir matematinis raštingumas, norima valdyti emocijas siekiant racionalaus idealo. O intelekto tipai, kurie labiausiai sietini su emocija, tokie kaip muzika, teatras, vaizduojamasis menas, kinestezija ir erdvinis mąstymas, traktuojami kaip antraeiliai, kuriems neverta skirti daug laiko ir materialinių išteklių. Tai akivaizdu, kai nagrinėjame Lietuvos švietimo politikos sprendimus, liečiančius humanitarinius mokslus ne vien bendrajame ugdyme, bet ir aukštajame moksle bei finansuojant mokslinius tyrimus.

Viena neuropsichologė teigia: norint ką nors išmokyti, reikia remtis sensoriniu pagrindu, asmeniškai, emociniu ryšiu ir judesiu. Neuromokslininkų bei transformacinių mokymųsi teoretikų tyrimai rodo, kad racionalaus mąstymo procesai yra neįmanomi be emocijų. Menų ir kitų veiksmų sukeltos emocijos paskatina tam tikrus cheminius junginius, o šie – nervinių impulsų generavimą į vidurines smegenis, kur vyksta aukštesnio lygmens mąstymas. Jei vidurinės smegenys neuaktyvinamos emocijomis, išmokstama mažiau, kai įkomponuojamas emocinis išgyvenimas pedagoginio proceso metu, medžiaga geriau išlieka ilgalaikėje atmintyje.

Jau prieš 20 metų mokslininkai rado ryšį tarp menų mokymosi ir abstraktaus mąstymo vystymosi. Progimnazijų mokiniai dar yra studijoje tarp konkretaus ir abstraktaus mąstymo. Taigi teatriniai rolių vaidmenys, simuliaciniai žaidimai, šokis ir kitoks judesio panaudojimas padeda įtvirtinti abstrakčias sąvokas. Deja, užsienio tyrimai taip pat rodo, kad tiems vaikams, kuriems sunkiai sekasi mokykloje arba kuriems socioekonominiai veiksniai kiša koją, dažnai sumažinamas kontaktas su menine humanitarine raiška, kad jie gautų papildomų matematikos, skaitymo ar kitų pamokų. Tad tai, kas jiems labiausiai padėtų ir motyvuotų, eliminuojama.

Gamtos moksluose mokiniai iliustracijomis gali parodyti, ar suprato esmines sąvokas. Piesiant galima parodyti žemės sluoksnius ar kas lemia sluoksnių judėjimą. Piešdami savo hipotezes ir atradimus vaikai lengviau gali verbalizuoti geologinius principus. Vienoje mokykloje mokiniai tyrinėjo trijų tipų akmenis ir turėjo juos piešti naudodami aklą kontūrinio piešimo techniką. Tai pagerino jų supratimą apie nuosėdinę vulkaninės kilmės ir metamorfinę uolieną. Teatre apšvietėjas turi išmanyti spalvų spektrą ir spręsti, kokios spalvos filtrus naudoti scenai apšviesti, nes jis turi kurti nuotaiką ir estetinį vaizdą. Viso to gamtos mokslų ir kitų dalykų mokytojai nepadarys be menų pedagogų.

Reikėtų priminti 2008 metų tyrimą, kur Mičigano universiteto profesorius rado, kad Nobelio premijos tikslųjų mokslų laureatai 22 kartus dažniau turėjo santykį su scenos menais nei eiliniai tikslųjų mokslų mokslininkai. A. Einšteinas buvo puikus smuikininkas, o STEAM sąvokos pats geriausias įkūnijimas – L. da Vinčis.

Nors mano pačios šaknys yra muzikos pedagogika, šiandien noriu užstoti šokio pedagogus, kurie atsidūrė visiškai ant ledo. Neapsimoka rodyti pirštais, kas dėl to kaltas. Pereitas Seimas priėmė šiaip sveikintiną potvarkį, kuriuo trys savaitinės fizinio ugdymo pamokos mokyklose yra privalomos. Anksčiau buvo leidžiama trečią fizinio pamoką pakeisti šokio pamoka. Dabar taip negalima. Dabartinė Vyriausybė turėjo spręsti, ką daryti, nes Sveikatos apsaugos ministerijos pasenusios higienos normos neleisdžia didinti pamokų skaičiaus. Tuomet ministerija nutarė, kad reikia penkis dalykus – muziką, daile, technologijas, šokį ir teatrą – sudėti į vieną krepšelį, ir mokykla gali rinktis. Padvigubėjo disciplinų skaičius menų pultinėje, bet nepadvigubėjo joms skiriamų savaitinių valandų skaičius. Turime gana nesuprantamą situaciją, kuomet vienas dalykas – fizinis ugdymas gauna net tris valandas, o penki dalykai dalijasi iš viso keturias valandas.

PIRMININKAS. Bandykite pabaigos link. Ačiū.

E. SAKADOLSKIENĖ. Taigi, kviečiu Seimą susimąstyti, ar savo sprendimais atsižvelgiate į tai, ką mokslas yra įvardijęs kaip esminius komponentus besimokančiojo gerovei. Ne vien ekonominė nauda grindžia būtinumą ugdyti kultūrai neabejingą, sąmoningą jauną žmogų. Kultūrinėmis žiniomis ir praktikomis užsiimantis Lietuvos pilietis geriau geba formuoti visavertę vertybi-

nę orientaciją, priimti kūrybiškus sprendimus, plėsti pasaulio pažinimo būdų įvairovę. Geresnė galimybė, kad kultūriškai išprusęs abiturientas tapatinsis su savo kraštu. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu pasisakyti Kauno klinikų Vaikų ligų klinikos vadovą profesorį R. Kėvalą. „Metai su COVID-19 infekcija ir kas nutiko mūsų vaikams“. Prašau, jūsų tribūna.

Kauno klinikų Vaikų ligų klinikos vadovo, profesoriaus Rimanto Kėvalo pranešimas „Metai su COVID-19 infekcija ir kas nutiko mūsų vaikams“

R. KĖVALAS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Mūsų tautos dainius J. Marcinkevičius yra pasakęs, kad visa ko pradžia yra ten, toli vaikystėje. Europoje vaikai sudaro 25 %, bet 100 % yra mūsų ateitis. Tai yra rytdienos piliečiai, kurie pakeis mane, kurie pakeis jus. Jų vystymasis, sugebėjimas veikti ir priimti sprendimus yra tolesnės pažangos, gyvenimo kokybės, gerovės prielaida, todėl vaikų fizinei, psichinei sveikatai ir ugdymui turi būti skiriamas didžiulis dėmesys.

Kaip tai veikia ekonomiškai? Nobelio premijos laureatas, amerikiečių ekonomistas Dž. Hekmenas įrodė, kaip grįžta tam tikruose amžiaus tarpsniuose investuotas vienas doleris. Kaip matote, ikimokykliniame amžiuje šita investicija yra didžiulė – nuo aštuonių iki keturių kartų, ankstyvame mokykliniame amžiuje – dvigubai, tikrai tuomet, kai žmogus baigia vidurinę mokyklą, pradeda savo karjerą, investuotas vienas doleris grįžta vienu doleriu.

Išanalizavus 87 šalių ir 25 mln. COVID-19 infekcija susirgusių žmonių duomenis, vidutiniškai vaikai sirgo apie 11 %. Dauguma tai buvo besimptomiai, lengva forma sergantys vaikai. Taip, buvo sunkių, kuriuos reikėjo guldyti į ligonines. Taip, mes turėjome ir intensyvios terapijos skyriuje. Lietuvoje neturėjome mirčių atvejų, tačiau iki šiol niekas nepagalvojo apie šio ledkalnio apatinę dalį, tai yra apie tą didžiulį pašalinį poveikį, kurį sukėlė mokyklų uždarymas ir ugdymo proceso sustabdymas. Šiandien ekspertai sutaria, kad saugiai, jeigu taip galima pavadinti, mokyklas buvo galima uždaryti bent dviem mėnesiams. Lietuva yra viena iš tų šalių, kur mokyklos uždarytos 35 savaites. Tai drastiškai sukelia vaikų psichinės sveikatos blogėjimą, mitybos problemas, antrą arba trečią nutukimo bangą, fizinio aktyvumo sumažėjimą. Mažai dar mes kalbame apie šešėlinio smurto epidemiją, bet mes jau susiduriame, be abejo, apie vakcinacijos ir sveikatos priežiūros prieinamumo pablogėjimą.

Apskritai vaikų psichinė sveikata karantino metu yra prilyginama vaikų, kurie gyvena karo zonoje, psichinei sveikatai. Jūs tik pažiūrėkite, mūsų paauglių, kurie stos į aukštąsias mokyklas, nerimo procentai – 53,1 %, depresijos požymiai – 59,2 %. Mes dabar esame tokioje situacijoje, kad tikrai nenori dalis, nemaža dalis vaikų ir tėvų grįžti į mokyklą. Tai yra paradoksas. Mano galva, tai turėtų būti ne mokinių, ne tėvų ir netgi ne savivaldybės reikalas, tai turėtų būti valstybės reikalas.

Aš galėčiau paaiškinti, kodėl sumažėjo skubios pagalbos paslaugų, stacionarių paslaugų. Taip, vaikai buvo uždaryti karantine, bet man didžiulį nerimą kelia kiti procentai, tai vaikų apsilankymai pas pirminės asmens sveikatos priežiūros specialistus sumažėjo 23 %, ambulatorinių konsultacijų – 40 %, o profilaktinių patikrinimų – apie 19 %. Štai kas atsitiko.

Ekspertai dabar sutarė, kas gali būti blogiau už COVID-19. Už COVID-19 blogiau gali būti COVID-19 plius tymų protrūkis. 2018 metais pasaulyje mirė 150 tūkst. žmonių – tai viena iš labiausiai mirtingumą sukeliančių virusinių ligų. Manoma, kad tai yra per gyvulių maro evoliuciją pasikeitęs virusas. Štai 2018 metais vakcinacija nukrito iki 92 % ir mes turėjome didžiulį protrūkį tiek Vilniaus, tiek Kauno krašte ir visoje Lietuvoje.

2020 metai. Vakcinacija dvejų metų amžiaus – 90,1 %, septynerių metų amžiaus – 90,5 %. Kaip matome, esame toli nuo reikiamos ribos ir stovime ant ugnikalnio krašto.

Oksfordo ir Londono higienos ir tropinės medicinos specialistai išanalizavo priemones antrosios bangos metu, tas efektyvias priemones, kurios duoda tam tikrą efektą, ir pažiūrėkime. Vaikų ugdymo įstaigų uždarymas pačioje paskutinėje vietoje – tik 7 %. Verslai atidaromi pirma, susibūrimai pirma, o apie ugdymą pamiršome. Tiek UNICEF, tiek PSO sakė labai aiškiai: mokyklos turėtų būti uždarytos paskutinės, atidaromos pirmutinės. Šiandien ekspertai sutarė, kad užtikrinant tam tikras sąlygas mokyklos turi ir gali veikti pandemijos ir karantino metu.

Dar rugsėjo mėnesį buvo paskelbti UNICEF duomenys iš 191 šalies ir jie nerodė jokio tiesioginio ryšio tarp mokyklų atidarymo ir raiškaus COVID-19 infekcijos šuolio. Mokyklų uždarymas lemia drastiškai neigiamus rezultatus vaikams, o kartu ir valstybei. Amerikiečiai jau suskaičiavo, kaip tai atrodėtų trilijonais dolerių.

Šešių tikslų planas kiekvienam pasaulio vaikui. Mums ypač svarbūs trys: mokymasis, sveikatos apsauga, psichinė jaunimo ir sveikatos apsauga, ir smurto prevencija. Jungtinės Karalystės premjeras B. Džonsonas yra pasakęs: taip, mes visi atlikome didvyrišką darbą, bet šiandien klasė yra geriausia vieta mūsų vaikams. Priminsiu, kad 2018 metais pagal vaiko gerovės rodiklius mes buvome 33 iš 38 tirtų išsivysčiusių šalių. 2020 metai Seimo buvo paskelbti Vaikų emocinės gerovės metais.

Pabaigti aš norėčiau gydytojo B. Rijė citata iš A. Kamiu romano „Maras“: „Visai nesuprantama, kam turi kentėti vaikas, o iš tiesų nieko nėra svarbiau žemėje už vaiko kentėjimą ir siaubą, kurį tas kentėjimas velka su savimi, ir už kentėjimo motyvus, kuriuos reikia rasti.“ Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, profesoriau. Labai prasmingi žodžiai. (*Plojimai*)

Dar mums liko šiek tiek laiko klausti ir gauti atsakymus. Yra užsirašę nemažai kolegų. Pabandyčiau. Yra trys klausimai frakcijų vardu. Pradėsime nuo didžiausios frakcijos. Suteikiu žodį ministrei J. Šiugždinienei. Prašau. Ruošiasi A. Kubilienė.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Labai dėkui, kolegos, už pristatymus. Tikrai buvo labai įdomu klausytis ir į daug ką turiu sureaguoti, bet gal kelis dalykus perbėgsiu labai trumpai.

Pirmiausia, aišku, apie bendrojo ugdymo programas. Tikrai noriu padėkoti pirmiausia visiems ekspertams ir mokslininkams, kurie dalyvavo ir dalyvauja bendrojo ugdymo programų peržiūroje. Visus kviečiu labai pagarbiai diskutuoti. Mes visi turime savo nuomonę, savo požiūrį. Tikrai norisi mažiau politikavimo, daugiau turinio ir kad tikrai ekspertai ir mokslininkai dalyvautų šitame procese, o mažiau dalyvautų politikai.

Bendrojo ugdymo programų rengimas, noriu priminti, buvo pradėtas 2020 metais ir gairės nubrėžtos 2020 metais. Taigi šiandien mes turime rezultatus ir tikrai tie rezultatai yra. Kai kurių programų atnaujinimas vyksta puikiai, labai neblogai ir mes tikrai jau greitai pradėsime bandyti tas programas. Tačiau tikrai gavome daug pastabų dėl lietuvių literatūros, istorijos, matematikos ir gamtos mokslų. Tikrai šiuo metu planuojame pasikviesti ekspertus ir dar kartą pasižiūrėti, ar tikrai galėtų tas turinys būti kiek kitoks ir labiau atitikti tų mūsų ekspertų, tų mokslininkų, kurie teikia pastabas...

PIRMININKAS. Laikas.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). O, lyg ir 7 minutės buvo.

PIRMININKAS. Čia klausimai ir atsakymai.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Na va, aš tik pradėjau, tik įsivažiavau.

PIRMININKAS. Žanras yra toks: minutė klausti, pora atsakyti. Gerbiama ministre, jeigu turite dar kokių nors... Supratau, kad čia jūsų reakcija į tai, ką išgirdote.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, aš norėjau reaguoti į tai, ką išgirdau. Labai dėkui. Tikrai bendradarbiausime.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū. Ir A. Kubilienė. Prašom. Ačiū, ministre, taip jau išėjo. Prašom klausti.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš taip pat noriu padėkoti lektoriams už tikrai įdomias mintis. Mano klausimas būtų gerbiamam R. Aušrotui. Vis dažniau girdime, kad tėvų įtraukimas į vaikų ugdymą Lietuvoje, Lietuvos švietimo sistemoje, atsiduria paraštėse. Prašom pasakyti, koks tėvų įtraukimas į vaikų ugdymą yra užsienio šalyse? Ačiū.

R. AUŠROTAS. Ačiū už klausimą. Turbūt reikėtų pasakyti, kad 2016 metų programa SLURŠ buvo unikali tuo, kad numatė bendradarbiavimo su tėvais principą. Dabartinėje naujojoje Gyvenimo įgūdžių programoje šio principo nebelieka. Tada iš karto kyla klausimas, susijęs su vertybiiniu vaikų ugdymu, nes, kaip ir mūsų Konstitucija sako, tėvai turi teisę ugdyti vaikus pagal savo dorovinius ir religinius įsitikinimus. Samprata, kas yra šeima, kokios yra šeimos vertybės, iš tikrųjų tėvams yra labai svarbi.

Kalbant apie Vakarų praktiką, turbūt galima išskirti du etapus. Jau, atrodo, buvo susiformavusi Europos žmogaus teisių praktika, tiek buvo taikoma Žmogaus teisių konvencija, kuri sako,

kad tėvų teisė parinkti savo vaikams švietimą ir mokymą pagal savo religinius ir dorovinius įsitikinimus yra išimtinė tėvų teisė. Ši teisė apima, nustato pozityvią pareigą valstybėms gerbti tėvų teises. Tie religiniai filosofiniai įsitikinimai apima tiek žinomos religijos mokymą, bet ir tam tikrą pažiūrų sistemą.

Taigi Europos žmogaus teisių praktika supranta tą dalyką truputėlį plačiau. Mūsų Lietuvos praktikoje labai dažnai man pasitaiko matyti, kad tėvų teisė ugdyti vaikus pagal savo įsitikinimus apima tik pasirinkimą tarp etikos ir tikybos arba, tarkime, mokyklos pasirinkimą. Tai čia turbūt reikia turėti omeny, kad pagal Europos žmogaus teisių praktiką ir pagal papildomą konvencijos protokolą ji tikrai yra platesnė, ir tas klausimas dabar tampa vis aktualesnis.

Pavyzdėlis yra Jungtinė Karalystė, kur įteisinus vienos lyties asmenų santuokas, po to pradėjus rengti ir įgyvendinus švietimo sistemoje socialinio ir emocinio ugdymo programą, panašią į Lietuvos, iš tikrųjų švietimo sistemoje kilo karas tarp tėvų ir Švietimo ministerijos. Karas vyko dvejus metus ir per teismus tėvai išsikovojo savo teisę ugdyti vaikus pagal savo įsitikinimus. Dabar Anglijoje galioja SLURŠ principas.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū, kolega.

R. AUŠROTAS. Mokyklos lygmeniu tėvai ir bendruomenė susitarė dėl ugdymo turinio.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausiti 1 minutė, atsakyti 2 minutes. Klausia Regionų frakcijos vardu V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, Jonai. Kad mažiau dalyvautų politikoje, skamba gražus, bet neracionalus kolegės balsas. Tačiau politikai ne iš Kentauro ALFos atskridę, o įvairių sričių specialistai, noriu priminti. Man puikiai patiko, kai pristatė, puikiai pristatė savo mintis pranešėja E. Sakadolskienė. Jums ir klausimas. Ar vyksta objektyvus testavimas nuo vaikų darželio nustatant asmenybės „aš“ portretą, vaiko emocinę būseną, jo poreikius, prioritetus? Ačiū.

PIRMININKAS. Prašau.

E. SAKADOLSKIENĖ. Čia turbūt ne man klausimas, nes mano vertinimas labiau susijęs su paties kultūrinio ugdymo turiniu, o ne su emociniu turiniu. Bet, aš įsivaizduoju, pagal naujas programas, kur emocinės kompetencijos turi būti visiškai inkorporuojamos į įvairių dalykų programas, tai turi atsirasti ir vertinimo sistema. Apie tai irgi kalbama. Aš ir pati esu darbo grupėje, kuri dirba su kompetencijomis, bet aš žinau, kad tikrai bus kuriamos ir vertinimo įvairios sistemos, bet mažiausiai aš galiu pasakyti apie tą įvertinimą tų socialinių, emocinių kompetencijų, bet jos tikrai bus.

PIRMININKAS. Ačiū. Tiktai kalbantiems norėčiau priminti, kad vis dėlto reikėtų laikytis reikalavimų būti su kauke.

Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi I. Kačinskaitė-Urbonienė.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš norėčiau užduoti klausimą Raguvos gimnazijos direktorei. Jeigu jums būtų galimybė rinktis, ar gautus 1,5 mln. eurų skirti vienai gimnazijai, kaip šiandien siūloma Tūkstantmečio, ar tuos 1,5 mln. padalinti esamoms septynioms gimnazijoms, kokį kelią pasirinktumėte?

Kitas klausimas. Jūsų nuomone, ar sužlugdžius septynias mokyklas, nesvarbu, ar tai būtų mažesnės, didesnės, yra žlugdomas ir tos vietovės gyvenimas, bendruomenės, kultūros, švietimo, šeimų? Ar ta vietovė nyksta, ar kaip tik ten gyvenimas gerėja?

A. SAKALAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų mokyklos buvimas gyvenamojoje teritorijoje yra vienintelis iš galimų būdų toje teritorijoje gyventi ir jaukiai kurti jaunoms šeimoms. Nėra mokyklos, nėra gyvenamosios teritorijos.

Dėl pinigų padalinimo. Iš tiesų labai pritariu tai nuomonei ir tai besivystančiai strategijai diskusijose, kad tai galėtų būti savivaldos klausimas. Mes, visos gimnazijos, pasiryžusios sėsti prie apskritojo stalo ir svarstyti, kurios taptų. Pasidalinimo pinigais klausimas kalbant apie vaikų ugdymą nėra pagrindinis prioritetas, kuris galėtų būti akcentuojamas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Toliau O. Leiputė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Darbo partijos frakcijos vardu noriu padėkoti visiems pranešėjams už puikius, labai turiningus ir naudingus pranešimus, kurie tikrai, manau, atkreips dėmesį į vyraujančias problemas švietime ir ne tik.

Mano klausimas būtų profesoriui ponui R. Kėvalui dėl ateities. Labai daug kalbama tiek iš premjerės, tiek iš švietimo ministrės lūpų, kad ruošiamės mišriam ugdymo būdui. Kitaip tariant, jau yra preziumuojama, kad rudenį vaikai pasitiks nebūtinai mokyklose. Gali ir toliau dirbti nuotoliniu būdu. Jūsų, kaip gydytojo, kaip specialisto, prognozė, kas laukia vaikų, jeigu jie dar metus praleis nuotoliniame ugdyme, ir kokie būtų jūsų pasiūlymai šiai Vyriausybei, kad iš tiesų vaikai neprarastų dar vieno mokslo metų, o jų sveikata dar labiau nekenktų?

R. KĖVALAS. Ačiū. Mano specialybė nelabai susijusi su ateities prognozavimu, bet aš tik tiek galiu pasakyti, kad šiandien mokslininkai ir ekspertai sutaria, kad pandemijos metu, karantino metu mokyklos turi ir privalo veikti, bet yra bet. Po to yra bet: testavimas, pedagogų vakcinacija, distancija, srautai, rankų higiena ir visos kitos priemonės. Yra įrodyta, kad jos turi didžiulį efektą, nes mokyklų uždarymas turi neigiamą efektą tiek vaikų ugdymui, tiek šalies ekonomikai. Aš net tokios minties neįsivaizduočiau, jeigu vaikai dar būtų uždaryti ilgiau. Mes jau peržengėme – riba yra 2 mėnesiai. Viskas. 8 savaitės. Dabar vaikai 35 savaites mokosi nuotoliniu būdu.

PIRMININKAS. Ačiū. O. Leiputės nematau. Tada suteiksiu galimybę paklausti V. Bakui iš Mišrios grupės, jeigu, kolega, norėsite. (*Balsai salėje*) Frakcijos jau atstovavo. Bent visoms frakcijoms galimybė buvo paklausti. Prašau, Vytautai.

V. BAKAS (MSNG). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Jau nesitikėjau, kad gausiu žodį. Labai ačiū už pranešimus.

Mano klausimas būtų toks. Iš tikrųjų ne vienas istorikas viešojoje erdvėje yra kalbėjęs apie tai, kad Lietuvoje yra baimė kalbėti apie istoriją. Mano klausimas. Jeigu tai yra taip, ką daryti, nes dar mano karta mokėsi istorijos tokios, kokią kažkas išgalvodavo arba parašydavo, ir kažkaip nesinorėtų, kad ir dabartinė nepriklausomos Lietuvos karta mokytųsi istorijos, kuri dėstoma iš baimės. Ar taip yra ir ką patartumėte daryti?

PIRMININKAS. Kam klausimas adresuotas?

V. BAKAS (MSNG). R. Ramanauskui.

PIRMININKAS. Kaukę prašome vis dėlto užsidėti.

R. RAMANAUSKAS. Šiandien kiekvienas istorijos mokytojas stengiasi suteikti kuo daugiau galimybių mokydamas istorijos, kad jaunas Lietuvos žmogus jaustų savo savivertę, nesijaustų prastesnis už kitų Europos Sąjungos šalių piliečius, kad turėtų informacinį atsparumą, kai kartais pamazgos liejamos ant Lietuvos valstybės ir jos istorijos. Tačiau mokytojas yra programos vykdytojas ir tai, kas yra parašyta programoje, turi būti įgyvendinta. Jeigu mes į programą (o pats žodis „programa“ – tai yra koduoti kažką) įdedame nepakankamai teigiamus, pozityvius vertinimus, tai mes tada gauname ir tokį rezultatą, kad yra nusivylimas gimtąja istorija ir negebėjimas kritiškai mąstyti vertinant šiuolaikinio pasaulio aktualijas, visų pirma politines, ekonomines, kultūrines.

PIRMININKAS. Ačiū. Ačiū pranešėjams, ačiū kolegoms. Manau, puiki diskusija. Gražios dienos. O mes toliau tęsiame darbą. Padėkojame. (*Plojimai*)

15.12 val.

Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, ištarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymo Nr. XIII-2719 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-287 (pateikimas)

Teikiu vakarinės darbotvarkės 2-2 klausimą – Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, ištarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymo Nr. XIII-2719 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-287. Pranešėja – L. Nagienė. Pateikimas. Prašau, kolege.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, šiomet mes, Seimas ir Vyriausybė, skiriame daug dėmesio nukentėjusiems nuo padarinių, susijusių su pandemija. Tai parodė ir šiandien priimti teisės aktai.

Deja, 2008–2012 metais buvo elgiamasi kiek kitaip, kuomet taupyta pensininkų, valstybės tarnautojų ir kitų asmenų darbo užmokesčio sąskaita. Po 2008 metų Seimo rinkimų pagrindinių

partijų rinkimų programose pensijų klausimams buvo skirta palyginti nedaug dėmesio, tačiau vienos partijos sutarė, kad pensijos Lietuvoje yra mažos, ir žadėjo imtis priemonių jas didinti. Tačiau, netrukus prasidėjus ekonominei krizei, teko skubiai spręsti valstybės ir „Sodros“ biudžeto deficito problemą ir 2009 metais buvo nutarta mažinti pensijas ir kitas išmokas. Tais pačiais metais Seimas priėmė Socialinių išmokų perskaičiavimo laikinąjį įstatymą, kuris sumažino pensijas ir kitas išmokas ir kuris turėjo galioti 2010–2011 metais. Atėmėme iš gaunančių mažiausiai pajamų.

Svarbiu argumentu diskusijose dėl pensijų sumažinimo kompensavimo tapo 2010 metais priimtas Konstitucinio Teismo sprendimas. Teismas konstatavo, kad valstybėje susidarius ypač sunkiai ekonominei ir finansinei padėčiai pensijas mažinti galima, tačiau galima sumažinti tik laikinai ir numatant praradimų kompensavimo mechanizmą. Tuo metu sumažintų pensijų atkūrimas ir kompensavimas tapo vienu svarbiausių politinės darbotvarkės klausimų iki pat 2012 metų Seimo kadencijos pabaigos. 2010 metais Vyriausybė patvirtino kompensavimo koncepciją, kurią komentuojama tuo metu finansų ministro pareigas ėjusi I. Šimonytė teigė, kad kompensavimas galėtų prasidėti 2014 metais.

2012 metais Konstitucinis Teismas nustatė, kad įstatymų leidėjas turi pareigą numatyti susidariusių praradimų kompensavimo asmenims, kuriems valstybinė pensija buvo paskirta ir mokama, mechanizmą, pagal kurį valstybė išpareigotų tokiems asmenims, nelikus minėtos situacijos, per protingą laikotarpį teisingai kompensuoti jų praradimus, atsiradusius dėl valstybinės pensijos sumažinimo dideliu mastu.

Pensijų kompensavimo tvarką numatantis įstatymas buvo galiausiai priimtas jau naujos kadencijos Seime 2014 metais ir tais pačiais metais buvo pradėta palaipsniui kompensuoti pensijas. Tačiau šis įstatymas neapėmė visų pensininkų grupių, tai yra ne visų išmokų grupių, tai yra neapėmė mano siūlomame projekte aptartų išmokų gavėjų grupių. Ar tai specialiai buvo užmiršta, sunku pasakyti, nežinau.

Realių valstybinių pensijų kompensavimo žingsnių buvo imtasi praėjus visam dešimtmečiui, visiškai. Tik 2020 metais jau paskutinės grupės, kuri buvo palikta, buvo priimtas dalinis kompensavimo įstatymas ir nutarta kompensuoti tai likusiai daliai, kuriai buvo neišmokėta 10 %. Gaila, kad jis neapėmė visos kompensavimo tvarkos, todėl šiandien teikiamu projektu siūlau įgyvendinti senus Seimo išpareigojimus, kurių tesėjimas užsitęsė per ilgai. Dalis laukusių kompensacijos jos taip ir nesulaukė, jau išėjo ten, kur pensijos ar jų dydis neaktualus, o likusieji išmokų gavėjai ir pensininkai tebelaukia ir yra daug kantresni nei bankai, laukiantys skolų grąžinimo.

Taigi įstatymo projektu siūlome nustatyti tolesnį socialinių išmokų kompensavimą 2021–2024 metais, numatant, kad iš valstybės ir socialinio draudimo biudžeto lėšų būtų kompensuotos dėl laikino įstatymo taikymo neišmokėtos sumos asmenims, kurie gavo valstybinę socialinio draudimo, našlaičių pensijas, maitintojo netekimo pensijas, ištarnauto laiko pensijas, kompensacijas už ypatingas darbo sąlygas, valstybines pensijas, tai yra nukentėjusių asmenų, mokslininkų, teisėjų, pareigūnų, karių, Lietuvos Respublikos I ir II laipsnio valstybines pensijas, karių valstybines našlių ir našlaičių pensijas, nukentėjusių asmenų valstybines našlių ir našlaičių, valstybines našlių ir našlaičių pensijas, taip pat valstybinio socialinio draudimo našlių pensijas, tikslines kompensacijas, Prezidento rentą ir signatarų rentą, kompensacines išmokas teatrų ir koncertinių įstaigų darbuotojams, šalpos kompensacijų ir sportininkų rentas. Likusius 90 % mes siūlome, tai sudaro maždaug apie 90 mln. eurų, grąžinti per ketverius metus. Pirmais metais – 10 %, antrais metais – 20 %, trečiais ir ketvirtais metais – po 30 %.

Mūsų, Seimo narių, pareiga yra laikytis Konstitucijos nuostatų, kuriomis nustatyta, kad turime užtikrinti piliečių pareigą ir teisę į pensiją. Mes privalome vadovautis Konstitucinio Teismo nutarimais, kurie sako, kad įstatymų leidėjai privalo numatyti kompensavimo mechanizmą ir kompensuoti per protingą laikotarpį. Manau, daugelis sutiktų, kad pensininkų laukimas dešimt metų vargu ar gali būti pavadintas protingu laikotarpiu, juolab kad socialinės apsaugos ir darbo ministrė M. Navickienė dar sausio mėnesį patikino, kad svarbiausias dabartinės Vyriausybės siekis socialinės apsaugos srityje – kad Lietuvoje neliktų nematomų žmonių ir jų rūpesčių, o reikiamos pagalbos sulauktų kiekvienas.

Suprantu, jūs galvojate, kad šio projekto priėmimas turi per didelį finansinį svorį. Kaip pažiūrėsime, preliminarium skaičiavimu, viso labo 90 mln. eurų per ketverius metus. Raginu žiūrėti į šią sumą kaip į vėluojančias banko skolos palūkanas, kurioms visada atsiranda pinigų. Žmonių lūkesčiai – gauti savo užtarnautą priklausančią išmoką be delspinigių ir palūkanų. Ačiū. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų nori paklausti trys kolegos. Pirmas klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tiesų problema yra. Buvo numatyta, kaip jūs žinote, įstatyme nuo 2014 metų, deja, ne taip paprasta grąžinti kaip sustabdyti mokėjimus. Bet šiuo metu vėl tam tikra ekonominė krizė, problema, vėl reikia skolintis nemažai pinigų. Jūs teisingai suskaičiavote tuos pinigus, ko gero, bet nepasakėte, kieno sąskaita. Ar jūs sutiktumėte, kad tai būtų skolintomis lėšomis, nes lygiai taip pat iš tos pusės girdėti, jūs darykite išlaidas, bet nesi-skolinkite pinigų. Kokie finansavimo šaltiniai galėtų būti, ar sutiktumėte, kad tai būtų skolintos lėšos? Ačiū.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Jeigu žiūrėtume į tai, kas yra iš socialinio draudimo biudžeto, tai mes žinome, dabar teiks ir biudžeto tvirtinimą, 2021 metais yra numatyta plius 134,6 mln. dar papildomai. Visą rezervą sudarytų apie 800 mln. Dalis galėtų būti ir iš socialinio draudimo biudžeto, kita dalis, kur eina iš valstybės biudžeto, kur valstybei priklausančios išmokos, tai turėtų būti galbūt ir iš skolintų pinigų. Galbūt, negaliu pasakyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas. Gerbiamas kolega, prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama Laima, aš perfrazuosiu garsaus filosofo posakį: nors Laima yra mano draugė, bet tiesa man svarbiau. Tai pirma tiesa, kad jūs, pasakydama A, nepasakote B. Konstitucinis Teismas kalba tik apie socialinio draudimo pensijų grąžinimą. Mes, socialdemokratai, išmokėjome beveik 5 mlrd. litų, kad grąžintume, kai buvome valdžioje. (*Balsai salėje*) Teisingai, atsiprašau, valstiečiai baigė, atsiprašau valstiečių.

Antras dalykas. Jūs savo aiškinamajame rašte rašote, kad pinigėlių nereikės, na, pasitaisėte, sakote, 90 mln., bet žiauriai kuklinatės. Mano klausimas. Kodėl jūs lipate ant to paties grėblio, kuriuo mes, taip sakant, gerą guzą gavome. Socialinio draudimo pensijoms sumokėjus krūvą pinigų, tos pensijos nepadidėjo nė vienu euru. Kodėl nedidinate einamųjų išmokų, tų pačių valstybinių pensijų, kitų dalykų, o vėl siūlote kompensuoti, kai nugula kur nors ir žmonės toliau gauna mažesnes išmokas? Labai ačiū.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Žinote, aš žemaitiškai, Algirdai, pasakysiu. Skola – ne rona, ją reikia grąžinti. Ką atėmėme, tą ir sugrąžinkime. Taip, skola – ne rona. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Aišku. Klausia A. Butkevičius. Prašau, kolega.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, jūs truputį suklaidinote Seimo narius. 2014 metais buvo priimtas įstatymas dėl pensijų kompensavimo, atsižvelgiant į visus Konstitucinio Teismo reikalavimus. Jeigu būtų buvęs priimtas kitoks įstatymas, tai Seimo nariai būtų kreipęsi į Konstitucinį Teismą. Tai vienas dalykas.

Kaip politikai norėčiau patarti nedaryti tos klaidos, žiūrint į praeitį. Kaip ir kolega A. Sysas kalbėjo, jeigu beveik 5 mlrd. litų būtume išmokėję pensijoms padidinti, tai aš manau, kad socialdemokratai 2016 metais būtų laimėję rinkimus. Žmonės viską pamiršta, jeigu gyveni į praeitį, o negali didinti, neturėdamas finansinių išteklių, pensijų arba kitų socialinių išmokų. Ekonominė taisyklė: jeigu nori žmogui pagerinti gyvenimą, kiekvienais metais privalai didinti pensijas, atsižvelgdamas į infliaciją ir ekonomikos augimą. Tai yra jums patarimas kaip jaunai, naujai politikai. Ačiū.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas Algirdai, aš galiu jums pasakyti, kad iki 2016 metų, jūs pats gerai žinote, pensijos nebuvo iš viso nuo 2008 metų didinamos, jos visiškai stovėjo vietoje. Tai vienas dalykas. (*Balsai salėje*)

Kitas dalykas. Leiskite man pasakyti. Tie, kurie kreipėsi į teismą dėl šitų išmokų, prisiteisė. Tai nejaugi turėjo kiekvienas eiti į teismą, jeigu jam priklausė ta pati išmoka. Jie prisiteisė. Tai neskriausime tų... Jeigu negrąžiname, tai nė vienam nereikėjo grąžinti tokiu atveju, visiems vienos tiesos reikėjo laikytis.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, jūs atsakėte į visus klausimus. Yra norinčių pasisakyti už ir prieš. Už kalba L. Kukuraitis. Prašau, kolega.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėkoju pranešėjai. Gerbiami kolegos, šiuo metu, kaip ir pranešėja minėjo, dešimtims tūkstančių žmonių padedame pandemijos kontekste. Šiandien pritarėme, kad nuo kitų metų 400 tūkst. žmonių pradėsime mokėti vienišo asmens pensijas, tačiau daugiau negu dešimt metų likę apie 100 tūkst. žmonių vis dar jaučiasi apvogti savo valstybės ir išgyvena socialinį neteisingumą turbūt visų mūsų naujai priskiriamų socialinės apsaugos priemonių atžvilgiu. Net jeigu Konstitucinis Teismas ir neįpareigojo Seimo ar valstybės gražinti šių išmokų, socialinio neteisingumo jausmas lydi (bent jau kiek galima girdėti kalbant su šia asmenų grupe) visus tuos dešimt metų. Tada klausimas, ar yra teisinga ir ar yra gerai, kad tik dalis politinių partijų imasi atsakomybės gražinti (kaip buvo minėta, 10 % jau yra gražinta), o ne visa politinė bendruomenė prisiima šią atsakomybę spręsti 100 tūkst. žmonių socialinio neteisingumo jausmą?

Taigi kviečiu pritarti ir ieškoti resursų, nes resursus tikrai skiriame didelius. Pensijos yra indeksuojamos, pensijoms nebūtų grėsmės, jeigu mes gražintume šias išmokas, jos toliau augtų. Dėl to darydami gerus darbus galėtume gražinti tai, dėl ko, kaip minėjau, daugiau negu dešimt metų 100 tūkst. žmonių laukia sprendimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš pasisako M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Vėl Seime pakvipo politinė archeologija. Kalbame apie įvykius ir reikalus, kurie vyko prieš 13 metų. Daug vandens nutekėjo, o kaip jau buvo minėta kolegų, kiek Konstitucinis Teismas yra pasisakęs ta apimtimi, viskas jau yra kompensuota ir viskas yra įgyvendinta. Šitoje vietoje reiktų labai aiškiai padėti tašką.

Dekonstruojant šio siūlymo priešistorę, svarbu prisiminti, kad valstiečių Vyriausybė praėjusiais metais artėjant rinkimams sugalvojo tokį mechanizmą po truputį sukurti lūkesčius galbūt ir vėl grįžti prie temos – prie konservatorių valdymo laikų krizės ir pasiūlė kompensavimo mechanizmą su 10 %. Ką iš to turėjome? Kai kurie žmonės gavo po 1 eurą, kiti po 3 eurus. Gal net ir negalėjo pastebėti jie iš tiesų šito kompensavimo mechanizmo ar tuo labiau pajauti kokios nors realios, apčiuopiamos naudos. Bet prieš rinkimus 2020 metų rugpjūčio mėnesį padidėjus sąskaitoje pinigų ir lūkesčių atsirado, ir galbūt buvo galvojama apie investiciją, kuri atsigręš ir grįš rinkiminiais balsais spalio mėnesį.

Gerbiami kolegos, iš tiesų šiandien jau patvirtinome priemones dėl ateities, žiūrėjime ir gerinkime situaciją tų žmonių, kurie šiuo metu susiduria su socialiniais sunkumais, kurie yra labiau siai pažeidžiami, realiai gerinkime jų gyvenimą ir iš tikrųjų neužsiimkime politinė archeologija.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsuojama bus tam numatytu laiku.

15.28 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-253 (pateikimas)

Turėčiau skelbti 2-3 ir 2-4 klausimus. Yra tokia kebli situacija, nes aš pats turėčiau pristatyti arba reiktų nukelti į vėlesnį laiką, arba gali kolegos, kurie yra pasirašę, pristatyti. Tai yra ponias L. Nagienė ir T. Tomilinas. Jeigu, ponias Laima, galėtumėte, nereiktų nukelti.

Skelbiu darbotvarkės 2-3 klausimą – Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-253.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Pagal Išmokų vaikams įstatymą savivaldybės skaičiuoja ir moka išmokas vaikams. Šio įstatymo tikslas yra, kad savivaldybės galėtų... kad jos ne tik išmokėtų, bet kad tai būtų speciali tikslinė dotacija savivaldybių biudžetams.

Kodėl mes norėtume, kad tai atsidurtų kaip speciali tikslinė dotacija?

Vienas iš pagrindinių dalykų yra padidinti savivaldybių savarankiškumą laikantis vietos savivaldos principų ir Europos vietos savivaldos chartijos nuostatų ir sudaryti galimybę geresniam pinigų srauto subalansavimui savivaldybėse. Iš tikrųjų, žinote, esant lėšų trūkumui (metų pradžioje savivaldybių pajamos dažnai renkamos prasčiau, sausio mėnesį tikrai, net ir vasario pradžioje trūksta pinigų) tikslinių dotacijų lėšas savivaldybės gali laikinai panaudoti ir kitoms funk-

cijoms finansuoti, tačiau negali to daryti, kai dabar gauna tik sutartines lėšas. Tai yra jos gauna tiek, kiek apskaičiuoja ir išmoka vaiko pinigų. Tikrai kviečiu pritarti. Čia tik tiek, kad atsirastų eilutėje visai kitas įvardinimas – speciali tikslinė dotacija savivaldybių biudžetams. Aš manau, visos savivaldybės būtų labai patenkintos, jeigu mes tą padarytume.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti kolegos. E. Pupinis. Prašau, kolega.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Norėčiau vis dėlto pasiteirauti, ar tikrai esminės yra lėšos ir kiek maždaug tų apyvartinių lėšų papildomai turėtų tokios vidutinės savivaldybės? Ačiū.

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Vidutiniškai praėjusiais metais savivaldybių išmokų vaikams buvo skirta 476 mln. 557 tūkst. (*Balsai salėje*) Išdalinus visoms savivaldybėms vis tiek yra nemaža pinigų suma.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Ruošiasi R. Tamašunienė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Laima, man šiek tiek neaiškus šio įstatymo, taip sakant, leitmotyvas. Bet kokių atveju pinigėliai ateina į savivaldą, jeigu lėšos skirtos administravimui. Tai koks bus skirtumas, kad jas perveda ministerija, nes disponuoja savivalda? Ir kuo čia pasikeis, savivalda vis tiek tuos pinigėlius, gautus administravimui, kaip nori, taip ir susitvarko?

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas Algirdai.

A. SYSAS (*LSDPF*). O jeigu gaus tiesiogiai į savivaldą, tai ką, jie disponuos lygiai taip pat. Kur čia yra pridedamoji vertė šio įstatymo?

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas Algirdai, už klausimą. Pridedamoji vertė – ir skolinimosi limitas savivaldybei pakyla.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė, ruošiasi K. Vilkauskas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Gerbiama pranešėja, iš tiesų kuo daugiau skiriame lėšų iš centrinės valdžios disponuoti savivaldai, tuo mes geriau subalansuojame ir savivaldos savarankiškumą ir atliepiame taip pat Europos vietos savivaldos chartiją. Bet aš noriu jūsų paklausti. Kodėl, jūsų vertinimu, toks dabar modelis egzistuoja, nes logikos jame šiek tiek tikrai pritrūksta? Ir kaip vertinate centrinės valdžios nuogastavimą, pagrindinį nuogastavimą, kad tos tikslinės dotacijos gali būti naudojamos kitiems tikslams ar kitoms funkcijoms vykdyti? Ačiū.

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ne, tik laikinai bus galima. Ačiū už klausimą. Laikinai tik bus galima panaudoti, o taip yra tikslinė ir tik tam bus skirta. Bet atsiranda tai, kaip aš minėjau gerbiamam A. Sysui, net ir skolinimosi limitai padidėja savivaldybei. Čia yra toks didžiausias pliusas savivaldai.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas. Prašau, kolega.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Dėkoju, gerbiama Laima, už savivaldos stiprinimą teikiant tokius projektus. Mano klausimas toks paprastas. Kiek galėtų padidėti tas skolinimosi limitas procentais, gal jūs žinote? Jeigu nežinote, tai...

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ne, nepasakysiu. Aš tik pasakiau, įvardinau, kokia suma būtų išdalinta savivaldai.

PIRMININKAS. Aišku, ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už, prieš. Už pasisako A. Vinkus. Prašau, kolega Antanai. Ambasadoriau!

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiama Seimo nariai, kaip žinome, beveik visų socialinių išmokų mokėjimas yra valstybės savivaldybėms perduota funkcija, finansuojama iš valstybės biudžeto tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams. Tačiau išmokų vaikams situacija yra kitokia. Šioms išmokoms mokėti savivaldybėms neskiriama tikslinė dotacija ir išmokoms skirtos lėšos nepatenka į savivaldybių biudžetus. Kaip girdėjome iš kolegės pristatymo, ši funkcija vykdoma centralizuotai per Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojamą programą, savivaldybėms pasirašant sutartis su Socialinių paslaugų priežiūros departamentu.

Atkreipiau dėmesį, kad įstatymo projekto autoriai pagrįstai argumentuoja, jog tokia forma neatitinka Vietos savivaldos įstatymo nuostatų, kurios nurodo, kad toks sutarčių modelis gali būti taikomas, kai vykdomos funkcijos yra trumpalaikės ar sezoninio pobūdžio, bet ne nuolatinės. Todėl, man atrodo, siūlymas išmokų vaikams skaičiavimo ir mokėjimo funkciją iš sutarčių pagrindu vykdomos funkcijos pakeisti į valstybės savivaldybėms perduotą funkciją yra logiškas, prisidedantis prie savivaldybių savarankiškumo didinimo. Balsuosiu už ir agituojau kitus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis. Prieš pasisako M. Lingė. Prašau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tiesų svarbūs du aspektai, kurie verstų agituoti Seimo narius balsuoti ir nepalaikyti šio projekto, tai yra dėl formos ir dėl turinio. Šuo metu reikia pabrėžti tai, kad Finansų ministerija, Vyriausybė yra derybų stadijoje su savivaldybėmis būtent dėl viso finansinio mechanizmo, dėl visos finansavimo sistemos. Ir dabar ištraukti po vieną kažkokį šiaudą ir nešti, ir galbūt derybų procese keisti situaciją, nepriėmus ir neapsisprendus iš principo, nesuderėjus, iš tiesų būtų daugiau daroma žala nei nauda sistemiškumo požiūriu.

Dėl turinio, tai mes turbūt grįžtume dar į 2007 metus, į praeitį. Iki tų metų egzistavo panaši tvarka, tačiau Valstybės kontrolė, siekdama efektyvumo, rekomendavo būtent tokį mechanizmą, koks ir buvo pasirinktas ir dabar galioja. Tas grįžimas į praeitį tikrai galėtų apsunkinti lėšų panaudojimo efektyvumą ir tikrai galima išvelgti, kad apsunktų persikirstymo tarp savivaldybių lankstumas, žinant, kad dabar ministerija naudojasi ta galimybe ir ta priemone, kai vienos savivaldybės sutaupo, kitoms labiau reikia, ir tas mechanizmas greičiau vyksta, kada yra centrinis koordinavimas.

Iš tiesų dar svarbu pabrėžti pačių išmokų specifiką. Tai šios išmokos nepriklauso nuo žmonių materialinės padėties, o jos priklauso nuo fakto – gimus vaikui ar vaikui patenkant į globą. Tai yra labai fiksuoti dalykai, kur išmokos dydis... Nėra funkcijų savivaldai, kad ji turėtų įvertinti, ar turi teisę pretenduoti į šią išmoką, ar ne, kur savivaldybės gali taupyti. Dabar yra faktas arba nėra fakto ir taip išmokama išmoka. Todėl raginu nepalaikyti šio projekto.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuosime numatytu laiku. Pirmininkavimą perduodu kolegai J. Sabatauskui.

15.37 val.

Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-254 (pateikimas)

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Gerbiami kolegos, tęsiame posėdį. Kitas darbotvarkės 2-4 klausimas – Tikslinių kompensacijų įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-254. Pranešėjas – J. Jarutis. Pateikimas.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš nekartosiu. Iš principo tikslai ir priežastys yra tos pačios, kurias pristatė mūsų kolegė L. Nagienė, kai buvo kalbama apie Vaiko pinigų įstatymo pakeitimą. Taip pat paminėsiu, kad yra pagrindinė užduotis – padidinti savivaldybių savarankiškumą, laikantis vietos savivaldos principo ir Europos vietos savivaldos chartijos nuostatų, ir subalansuoti geresnį pinigų srautą, ypač metų pradžioje, kada trūksta pajamų savivaldybėms.

Kolegos, prieš tai kalbėjusieji tuo klausimu, aš, kaip gana nemažos patirties turintis savivaldybių darbe, pamenu, jau prieš keliolika metų, kai socialinės išmokos buvo eksperimento būdu atiduodamos penkiose savivaldybėse, buvo vykdomas keletą metų eksperimentas, kai socialinės išmokos ir įvairios kompensacijos už šildymą buvo atiduodamos išmokėti savivaldybėms, tai iš tikrųjų tų lėšų panaudojimas buvo apie 20–25 % racionalesnis, negu tada, kai tai skirstydavo ministerija. Suprantu, kad ministerija ir Vyriausybė nenori išleisti iš savo rankų tam tikro finansinio įrankio, kuriuo gali paveikti vienokius ar kitokius savivaldybės sprendimus, bet mūsų tikslas yra kuo daugiau, bent jau savivaldybininkų, kurie dirbo savivaldoje, kuo daugiau teisių ir pareigų suteikti savivaldybėms, o savivaldybėms... Kiek valstybėje buvo iššūkių, su kuriais valstybė nesusitvarkydavo, perdavė savivaldybėms, tos problemos paprastai išnykdavo. Vietos valdžia visada geriau žino, kokie poreikiai ir lūkesčiai yra mūsų gyventojų.

Mielai atsakysiu į jūsų klausimus. Dar galiu pasakyti, kad šita funkcija, apie kurią kalbame, tai yra tikslinių kompensacijų dėl slaugos, priežiūros, pagalbos specialiųjų poreikių, per metus, tai yra 2020 metais, pareikalavo šiek tiek daugiau negu 180 mln. Jeigu kolegos klaus, papildomų lėšų čia nepareikalaus, tik jos įkris į savivaldybių biudžeto krepšelį.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmas klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, dažniausiai praregėjimas įvyksta, kai tampa opozicijoje, su kuo ir sveikinu. Šitos problemos buvo būnant pozicijoje ir so-

cialdemokratams, dar ir konservatoriams, ir valstiečiams. Deja, kai tik tampame opozicionieriais, tada praregime ir pradedame siūlyti. Mano klausimas: kas trukdė šituos sprendimus priimti per buvusias ketverius metus? Dėl pinigų neklausiu, nors vis tiek pinigų reikės. Tas pasakymas, kad pinigų nereikės, tai taip nebūna. Dar nė vieno įstatymo nepriėmėme, kuris nepareikalautų kokių nors pinigų, bet apie pinigus neklausiu.

J. JARUTIS (LVŽSF). Gerbiamas kolegos, tai nėra kalbos, be pinigų tikrai niekas valstybėje niekur, nebent tik kai jūs klausiate, kiek papildomų, tai papildomų čia nereikės. Tą turbūt visi, kas supranta biudžeto sandarą... nereikės. Bet niekas, žinoma, netrukdo. Jeigu kalbėtume apie prieš tai pristatytą įstatymą, tai mūsų kadencijos metu jis buvo pristatytas, įgyta tam tikra praktika ir matyti, kad poreikis šitų pinigų administravimą perduoti savivaldybėms yra. Šitie abu įstatymai, ir prieš tai pristatytas, ir šitas, yra suderinti su Savivaldybių asociacija, neslėpsiu, konsultuotasi su jais. Savivaldybių asociacija kaip organizacija šitiems įstatymų pakeitimams pritarė, todėl ir teikiame.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia K. Mažeika. Ruošiasi E. Pupinis.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų, kolega, kaip savivaldos fanui tai turbūt aktuali problema. Jūs, kaip buvęs savivaldybininkas, visuomet stengiatės, kad kuo daugiau tos funkcijos būtų pagrįstos, ir turbūt ta situacija geriausiai matoma arčiausiai žmogaus esant savivaldybėje. Jūs iš dalies jau atsakėte į mano klausimą dėl Savivaldybių asociacijos nuomonės, suprantu, kad derinta ir pritarė tam projektui, bet galbūt jau esate derinę ir su Vyriausybe? Ar yra Vyriausybės pozicija, ar tiesiog manote, kad bus prašoma Vyriausybės išvados ir tada ta nuomonė atsispindės, ar galbūt jau yra kokių nors žinių?

J. JARUTIS (LVŽSF). Ne, derinta nėra. Bet Teisės departamento išvadose yra rekomendacija dėl abiejų įstatymų paprašyti Vyriausybės išvados. Bet koku atveju aš tam tikrai neprieštarausiu ir galiu paprašyti iš karto, kad tai būtų atlikta.

Iš Teisingumo ministerijos ir kitų pastabų negauta. Yra pridėti raštai, kad pastabų ir pasiūlymų neturi. Yra keletas, kaip ir minėjau, Teisės departamento redakcinio pobūdžio pastabų. Svarstymo metu bus ištaisyta.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, ir man teko dirbti savivaldybėse ir tuo metu, kuomet buvo problemų valstybėje ir savivaldybėje, ir mes patys mokėdavome atlyginimus pedagogams. Tada buvo tam tikra problema, kuomet kai kurios savivaldybės nenorėdavo mokėti pedagogams, o pirma norėdavo leisti kitas išlaidas, ypač prieš rinkimus panaudoti gražiams dalykams, kad laimėtų kitus rinkimus.

Ar nemanote, kad ir dabar gali būti tam tikrų problemų – savivaldybės, gaudamos tam tikras apyvartines lėšas, pasiima sau administravimo problemą? Dabar galbūt jos nėra, kai valstybė tiesiai perveda tuos pinigėlius, o po to vienoje kitoje savivaldybėje gali būti, pavyzdžiui, nutrūkimas. Ir tada ar neapsivers viskas aukštyrų kojomis ir vėlgi nesudarysime problemų, nes nemanau, kad tos apyvartinės lėšos, patekusios dalimis, bus pernelyg didelės. Nebent skolinimosi limitai, kurie taip pat gali sukelti tam tikrų problemų norintiems per daug skolintis ir kai kada negebančiams atiduoti. Ačiū.

J. JARUTIS (LVŽSF). Aš negaliu garantuoti už visą savivaldą, kas kokį ten ketinimą turi, bet administravimui skiriamos lėšos, tie 2 %, kaip buvo, taip ir lieka, ar tai bus savivaldybių savarankiška funkcija, ar deleguota ministerijos. Gal ir yra buvę tokių atvejų, bet aš manau, tam yra institucijos, yra Valstybės kontrolė, yra išorės auditas savivaldybėje. Aš manau, tuos atvejus, jeigu tokių būtų (jų būna, žinoma), reikia užkardyti būtent toje vietoje, kur jie yra, o ne pritaikyti visai savivaldai, kaip ne kartą buvo pritaikyta, kai dėl vienos ar kitos savivaldybės kokio nors piktnaudžiavimo nukenčia visos 60 savivaldybių. Aš manau, kad taip elgtis nereikėtų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų už kalba L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, jeigu šis ir buvęs įstatymų projektai stiprina savivaldą, turbūt visi turėtume suklusti ir stengtis tai daryti. Vienintelis dalykas, kuris iš tiesų gali kelti klausimų, yra perskirstomoji funkcija. Tos lėšos, kurios taupo-

mos, o būna, kad taupomos tiek tikslinių kompensacijų, tiek vaiko pinigų dėl įvairiausių priežasčių, kas turėtų perskirstomąją funkciją? Ar ją palikti nacionaliniu lygmeniu, tai yra ar ministerija perskirstytų, ar savivalda, kaip kad vyksta su pinigine parama. Šiuo atveju, mano galva, mąstant apie šiuos du projektus, vertinga daryti ir tai, ir tai. Pirmiausia duoti savivaldai, kad ji galėtų didinti tuos savo skolinimo limitus, tačiau užtikrinti, kad perskirstomoji funkcija liktų nacionalinio lygmens, nes, kaip ir gerbiamas M. Lingė minėjo, kad tarp savivaldybių kartais reikia perskirstyti, ir tuo atveju, jeigu viena savivaldybė daugiau išleidžia, tais metais Finansų ministerija nerastų kitų lėšų, kaip jiems *įdėti*, išskyrus šitas perskirstomasias.

Jeigu yra abejonių dėl šitų įstatymų projektų, kur vyks perskirstymas, siūlau pritarti įsileisti į Seimo diskusijas ir tada komitetuose sutvarkyti, kad perskirstomoji funkcija liktų nacionalinio lygmens. Dėkui ir siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš kalba M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Kaip ir pranešėjas trumpino pristatymą, nes labai panašūs principai buvo kaip ir prieš tai įstatyme, taip ir mano motyvai panašūs, tik sutrumpinsiu versiją. Iš tiesų dar akcentą minėjau, kad rinkimuose labai akcentavome susitarimo svarbą, ir šiuo metu tarp Savivaldybių asociacijos ir Finansų ministerijos vykstantis procesas yra susitarimo etapas, kur manome, kad tikrai bus rasti tie sprendimai ir sutarimai, kurie iš tiesų kompleksiskai gali pagerinti ir padėti spręsti ir skolų limitą, ir kitas finansinės sistemos problemas.

Kitas momentas – tie patys, matyt, argumentai, tokie kaip lėšų perskirstymo efektyvumas ir jų panaudojimas, ta esama kontrolė, iš tiesų dabartinėje sistemoje įgyvendinant duoda tą pasiteisinusį mechanizmą. Šiuo atveju taip pat raginčiau Seimo narius nepritarti šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, balsavimas numatytu laiku – 16 val. 25 min.

15.48 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 212, 217, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-546, Baudžiamojo kodekso 40¹ straipsniu papildymo ir 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-547 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-5 klausimas, du įstatymų projektai, tai yra Baudžiamojo proceso kodekso 212, 217, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-546 ir Baudžiamojo kodekso 40¹ straipsniu papildymo ir 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-547. Pranešėjas – A. Veryga. Kolega, pristatykite abu projektus iš karto. Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Gerai. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite jums pristatyti Baudžiamojo proceso kodekso kai kurių straipsnių pakeitimus, kurie, tiek mano, tiek teikiančių kolegų manymu, galėtų būti alternatyva tiems projektams, kurie šiuo metu jau svarstomi Seime, kurie iš esmės panaikina tam tikrą atsakomybę iš Baudžiamojo kodekso ir perkelia ją tiesiog į Administracinių nusižengimų kodeksą. Tais ankstesniais pakeitimais yra motyvuojama, kad tiesiog už kai kurias veiklas nereikia bausti, nereikia kriminalizuoti, reikia padėti priklausomiems žmonėms. Atsižvelgę būtent į šiuos argumentus, mes ir parengėme šias pataisas.

Ką vis dėlto siūlytume keisti? Siūlytume keisti Baudžiamojo kodekso 212 straipsnį ir papildyti jį punktu, kuriame būtų teigiama, kad kai įtariamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 40¹ straipsnyje nurodytomis sąlygomis pradeda gydytis priklausomybę nuo narkotinių ir (ar) psichotropinių medžiagų arba lankyti teisės aktų nustatyta tvarka rengiamus kursus apie narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo žalą, jam būtų nutraukiamas ikiteisminis tyrimas. Tai reiškia, kad mes nesiūlome atsisakyti pačios veiklos kvalifikavimo Baudžiamajame kodekse, tiesiog siūlome sukurti prielaidas žmonėms, kurie, kaip ir minėjau, eina gydytis priklausomybę. Aišku, natūralu, tie, kurie bando narkotines ar psichotropines medžiagas, jau tos priklausomybės gali ir neturėti, bet tokiu atveju atsirastų galimybė jiems lankyti, kaip ir minėjau, specialius kursus. Čia kažkokia panaši analogija galėtų būti daroma turbūt su neblaiviais vairuotojais, kurie yra sustabdomi, kai vairuoja neblaivūs. Jie nebūtinai turi priklausomybę nuo alkoholio, bet jie privalo lankyti tam tikrus kursus, kad suprastų žalą, kuri gali įvykti, galėjo įvykti arba kuri gali įvykti jiems patiems.

Taip pat siūloma 1 straipsnį papildyti 40¹ straipsniu, nustatant tam tikras sąlygas, kada toks atleidimas arba tyrimo sustabdymas nebūtų taikomas. Asmenims, kurie pakartotinai padarytų tą nusikaltimą, vadinasi, arba nutrauktų gydymą, arba nutrauktų kursų lankymą, arba būtų už tą patį pažeidimą pagauti, tai vėlgi būtų sulaikyti už tų pačių narkotinių medžiagų laikymą, tokiu atveju prokuroras turėtų atnaujinti tyrimą ir spręsti dėl atsakomybės taikymo.

Iš tiesų manome, kad tai geriau padėtų spręsti šią problemą, nes šios pataisos eina ne narkotikų vartojimo normalizavimo linkme, bet yra iš esmės susijusios būtent su skatinimu šių medžiagų vartojimo atsisakyti.

Anksčiau Seimą pasiekusios pataisos atrodė nekaltai, tiesiog perkelia atsakomybę į Administracinių nusižengimų kodeksą, bet iš esmės jų tikslas yra, net ir žiūrint į bausmių dydį, iš esmės siekti normalizavimo vartojimo, ne skatinti žmogų atsakyti priklausomybės, kreiptis dėl gydymo, bet tiesiog mažinti už tai atsakomybę. Kviesčiau palaikyti tokias pataisas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti net 14 Seimo narių. Pirmoji klausia M. Danielė.

M. DANIELĖ (LF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Jau pusę metų gal 50 įstaigų ir specialistų bando Seimo nariams paaiškinti ir išaiškinti, kad Lietuvos piliečių persekiojimas pagal Baudžiamąjį kodeksą yra perteklinė priemonė, kai kalbama apie tų medžiagų mažo kiekio turėjimą. Būtent už tokio lygio veiką ši priemonė yra perteklinė. Tačiau jūsų projekte ji sėkmingai lieka. Kas įvyksta, tai dar įrašoma į Baudžiamąjį kodeksą sankcija – gydymas. Čia yra tiesus kelias į stigmatizavimą ir taip jau labai stigmatizuotos paslaugų srities. Kitaip tariant, užtikriname, kad žmonės dar labiau nesikreips dėl pagalbos. Na, sakote, geriau padėtų spręsti, bet priklausomiems žmonėms nėra galimybės, nes jie teisti 20–30 kartų. O turint teistumą jūsų vadinamoji alternatyva negalioja. Kaip čia sprendžiama tuomet tų priklausomų žmonių problema? Kaip jūs manote, kiek tada žmonių, koks žmonių skaičius pasinaudotų šia jūsų alternatyva, kam čia ji tiktų su tiek papildomų sąlygų, kiek yra keliama?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą, bet tikrai nesutiksiu su jūsų argumentais. Manau, kad žmogui, kuris nori išspręsti kokią nors problemą, labai svarbi yra ir motyvacija, tam tikrais atvejais net ir spaudimo arba sankcijų elementai. Jūs žinote, turbūt panašus principas yra taikomas ir tėvams, kurie dėl girtavimo ar kokių nors socialinių... iš esmės dėl psichoaktyvių medžiagų vartojimo rizikuoja prarasti tam tikras teises. Būtent tas spaudimas jiems sukuria paskatą eiti ir kreiptis pagalbos.

Aš manau, kad ne tiek esmė, kur yra įrašyta, ar Baudžiamajame, ar Administracinių nusižengimų kodekse, bet svarbu, kad žmogus, kuris ieško pagalbos, ją gauna, gali atsakomybės išvengti. Ši galimybė jam yra garantuota ir jeigu žmogus kreipiasi pagalbos, jis turi visas galimybes išvengti atsakomybės.

Man atrodo, kad žiūrint iš elgesio keitimo pozicijų papildomų paskatų kūrimas ne stigmatizuoja, o kaip tik kuria tam tikras paskatas žmonėms ieškoti ir kreiptis pagalbos.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti G. Paluckas, tačiau aš jo salėje nematau. Klausia V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, suprantu, kad gal kiek sunku jums irgi stovėti šioje tribūnoje, nes anoje kadencijoje buvote tas, kuris lyg ir pritarė mažo kiekio dekriminalizavimo projektui. Dabar vis dėlto tai yra projektas, kuris taiso patį Baudžiamąjį kodeksą, o ne kitus dalykus sprendžia.

Tai mano klausimas yra apie tai, ar jūs, kaip mokslo žmogus, skaitydamas PSO rekomendacijas ir kitas mokslines rekomendacijas, kaip turėtų būti vieni ar kiti dalykai sutvarkyti, nejaudinate aidų iš sovietinės gydymo sistemos, kai gydymas kartais, deja, būdavo kaip sankcija, ir čia šiuo atveju Baudžiamajame kodekse atsiduriantis gydymas irgi gali būti suprastas ir yra suprantamas kaip sankcija. Ar jums tai neprimena to, iš ko mes, ačiū Dievui, išėjome?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Aš labai džiaugiuosi, kad jūs Pasaulio sveikatos organizaciją prisimenate. Man labai gaila, aišku, kad jūs ją prisimenate kontekstuose, kurie jums yra palankūs, patogūs, nes aš daug kartų esu kalbėjęs iš šitos tribūnos apie jos rekomendacijas, bet, deja, jos jūsų sąmonės ar pasąmonės nepasiekia.

Dar daugiau. Aš tikrai pasidomėjau šiuo klausimu. Prisipažinsiu, kad nebuvau labai didelis žalos mažinimo žinovas, nors ir teko dirbti su pacientais. Pasidomėjau ir kolegės Morganos orga-

nizuotos konferencijos medžiaga, peržiūrėjau ją labai atidžiai, pastudijavau Portugalijos modelį. Visur faktiškai kalbama apie tuos pačius dalykus.

Esmė yra ne kriminalizacija ar dekriminalizacija, apie ką kalba iš esmės visi ekspertai, kurie kalba ne apie legalizavimą paskui arba normalizavimą, o tie, kurie kalba iš esmės apie pagalbą žmogui, o kalbama apie paslaugų spektrą, apie jų prieinamumą, apie galimybę žmogui gauti pagalbą. Būtent šis elementas šalyse, kurios taikė dekriminalizaciją, ir davė teigiamą efektą, o ne perkėlimas iš kažkokių kodeksų ar ne kodeksų.

Lygiai taip pat mes galėtume su sovietmečiu lyginti ir mano paminėtus vairuotojų tam tikrus ar kursus, ar panašius dalykus. Tai čia irgi galėtume sakyti, kad tai yra sovietmetis. Bet panašu, kad žmonės, kurie tokiu būdu rizikuoja, jie galbūt nelabai suvokia riziką, nes šiandien labai daug kalbama apie legalizaciją, apie tai, kad yra nepavojinga, kad tai yra viso labo kažkoks nekalas žaidimas. Tai tas „žaidimas“ gali privesti prie labai rimtų dalykų.

Aš manau, kad tai nedisonuoja su Pasaulio sveikatos organizacijos siūlymais ir iš esmės ten pirmiausia yra kalbama apie pagalbą žmonėms.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Dabar turiu klausti aš, tai aš ta galimybe pasinaudosiu.

Jūs perkėlėte 259 straipsnio 3 dalies turinį į bendrąją dalį, į naująją 40¹ straipsnį, taip apversdamas Baudžiamojo kodekso struktūrą nuo kojų ant galvos, nes bendrojoje dalyje turi būti straipsniai ir normos, kurios taikomos visam kodeksui, visoms nusikalstamoms veikoms. Čiagi specialiai vienam nusikaltimui. Ir dabar yra galimybė atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu asmuo kreipiasi gydytis. Šiuo atveju kaip jūs prieš baudžiamosios teisės mokslą galėtumėte paaiškinti, kodėl tokią kazuistiką galima taikyti ir iškraipyti kodekso esmę?

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų ir Teisės departamento buvo panaši pastaba dėl šios straipsnio vietos. Vėlgi nebūtų turbūt čia principinio ginčo, nes rengdami šią pataisą galvojome apie tai, kokioje vietoje ji turėtų atsidurti, ir tikrai iš esmės turbūt nesiginčytume dėl to, kurioje Baudžiamojo kodekso vietoje ji galėtų atsidurti. Kaip suprantu, Teisės departamento siūlymuose buvo siūloma pildyti 259 straipsnį. Kaip ir sakiau, mes dėl pačios vietos šios nuostatos tikrai nesiginčytume. Manau, kad iš principo būtų galima atsižvelgti į Teisės departamento siūlymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Razma. Taip pat aš jo nematau. Klaustų tada M. Majauskas, bet ir jo nėra salėje. Klausia A. Valinskas. Ruošiasi L. Slušnys.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. 2018 metų pabaigoje Seime buvo priimta Valstybinė narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos dešimtmečio programa. Joje nurodoma, kad pagalbos teikimu grįstas atsako priemonių narkotikų vartotojams užtikrinimas bus vykdomas dekriminalizuojant mažiau pavojingas su narkotikų vartojimu susijusias veikas už, pabrėžiu, už jas numatant administracinę atsakomybę. Už tai balsavo per 100 Seimo narių, įskaitant 43 LVŽS frakcijos narius, įskaitant ir jus.

Užuot ėmę ir tiesiog įgyvendinę būtent tai, tai yra perkėlimą į administracinę atsakomybę, už ką ir balsavote ir už ką balsavo absoliuti dauguma jūsų frakcijos, eikvojate energiją užsiimdami tokia teisine akrobatika, kuri niekaip neatitinka deklaruotų tikros dekriminalizacijos tikslų ir, kaip teigia Teisės departamentas, yra tiesiog kazuistika, iš esmės net nesuderinama su Baudžiamojo kodekso sistema. Tai kodėl vietoj tikros deklaruotos dekriminalizacijos verčiau renkatės užsiimti baudžiamosios teisės principus galimai pažeidžiančia teisine ekvilibristika, kad galėtų tęstis neefektyvus, akivaizdžiai neefektyvus baudžiamasis priklausomų žmonių persekiojimas? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Aišku, mes, matyt, kiekvienas esame laisvas interpretuoti ir vertinti Teisės departamento siūlymus, dėl kurių galų gale Seimas ir apsisprendžia. Į dalį, matyt, atsižvelgia, į dalį apsisprendžia neatsižvelgti. Tai yra Seimo apsisprendimo klausimas.

Mano manymu, yra svarbu ne tiek, kaip jau ir minėjau anksčiau atsakydamas, kuriame kodekse yra numatyta atsakomybė, kiek svarbu suteikti žmogui galimybę tos atsakomybės išvengti renkantis alternatyvą. Kaip ir sakiau, mano manymu, normalizavimas, tam tikra prasme slinktis į lengvesnę kokią nors atsakomybę, nekuriant papildomų paskatų žmogui ieškoti pagalbos, kreiptis jam dėl gydymo, na, nėra tas tikrasis noras padėti žmonėms, kurie turi arba priklausomybę, arba gyvenime suklydo. Už to aš matau visai kitus norus, kurie yra žingsnis po žingsnio judėti normalizavimo ir legalizavimo link. To nelabai ir slepia kitąkart žmonės, kurie teikia siūlymus, iš

pradžių – dekriminalizavimo. Jie kaip ir sako: normalu – pasaulis juda įteisinimo link, vartojimo link, ir aš matau čia šią tendenciją. Todėl į tam tikrus dalykus keičiasi ir mano nuostatos, matant, kas vyksta pasaulyje.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Klausia L. Slušnys, kadangi aš jau jį paskelbiau, nes 10 minučių jau baigėsi. Prašom.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū posėdžio pirmininkui. Manau, kad pirmiausia pati problema yra didžiausia išpildymo sąlyga, jos praktiškai yra neįmanomos ir todėl šios pataisos yra labai manipuliatyvios. Mano akimis, teikėjai nėra matę priklausomo paciento ir jo kelio blaivėjimo link, nes blaivybė ateina kartais po penkto, aštunto karto ir atkryčiai ištiesai kartojasi. Šitas niekaip neišsprendžia problemos. Taigi baudžiamoji atsakomybė jiems bus pritaikyta visiškai sėkmingai. Aš klausiu jūsų, ar neatrodo, kad visgi šiomis pataisomis pripažįstate, kad 2017 metais sprendimas kriminalizuoti yra klaida, kai patys dabar teikiate šitokias pataisas? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Nežinau, Seimo sprendimą vadinti klaida ar ne klaida, kur Seimo nariai apsisprendžia balsuodami, gali tą nuomonę pakeisti, galite vertinti kaip norite, aš nesiimsiu to vertinti. Dabar, ar sprendžia, ar nesprendžia. Tam tikra dalimi su jūsų klausimu ir nuogastavimais galėčiau sutikti, bet tik su tam tikra dalimi. Pasakysiu dėl ko. Pirmiausia tiems žmonėms, kurie neturi priklausomybės, turbūt nebus problemų ir su atkryčiais, nes nėra jiems nuo ko atkristi. Tai arba apsisprendi daryti kažkokį nusižengimą, arba ne. Čia yra labiau elgesio klausimai. Tiems, kurie turi priklausomybę, kuriems, kaip teisingai sakote, būna atkryčių, taip, bet tai vėlgi kaip vertinsi. Gal tai bus paskata žiūrėti ir efektyviau teikti pagalbą, nes šandien mes turime labai rimtų bėdų ir spragų su pagalbos teikimu nuo priklausomybių priklausomiems asmenims, ir kai atsiras tokia paskata, galbūt tai bus rimtesnis postūmis negu tik perkėlimas į Administracinių nusižengimų kodeksą, sakant, kad kažkada bus sistema, kažkada bus priemonės. Tai galbūt bus paskata greičiau susiimti ir pagyvoti, kaip galima teikti pagalbą efektyviau, kad atkryčių būtų mažiau.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega, 10 minučių praėjo. Deja, ne visi spėjo paklausti, bet yra, kaip yra. Dėl balsavimo motyvų pirmas norėjo kalbėti K. Mažeika, bet aš jo nematau. Kalba L. Savickas.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Na, kolega A. Veryga iš tiesų ganėtinai išsamiai, detalai pristatė projektą, atsakė į nemažai klausimų. Gal toks svarbus motyvas, kuriuo aš norėčiau papildyti, ir kodėl, manau, reikėtų balsuoti už. Mes dabar turime vieną projektą, kuris jau yra pateiktas, kuris yra svarstomas, ir siekiant Seime rasti kompromisą, siekiant Seime rasti sutarimą ir reikiamus balsus, kad priimtume, manau, tai būtų svarus indėlis šiame procese. Kaip minėjo ir pranešėjas, turime galimybę jį pateikus sujungti tas diskusijas komitetuose ir rasti tą reikiamą kompromisą, kuris leistų judėti į priekį. Tikrai raginu kolegas balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų kalba M. Danielė.

M. DANIELĖ (LF). Raginu nepalaikyti projekto, projektas yra labai skubotai ir labai blogai parengtas, tą pastebi ir Teisės departamentas, nesuderinamumas su Baudžiamojo kodekso sistema, su konstitucinio teisingumo principais, kableliai ir tie nesudėti. Aš tai raginčiau, kolegos, jūs nesukbėkite. Aš matau, kad esate turbūt girdėję apie užsienio praktiką, yra aidų šiame projekte tos užsienio praktikos, vadinamųjų narkotikų teismų, tik čia yra susipainiota. Yra tokia bendroji nuostata, ją galima tobulinti, kai žmogus už nesunkius nusikaltimus yra atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės pasiūlant gydymą. Tai už tokius nusikaltimus kaip vagystės, plėšimai. Iš tikrųjų galima tada formuluoti taip ir taikyti tokią bendrąją nuostatą ir tada, aišku, mes iš dalies išspręstume ir tą kalėjimų perpildymo problemą, na, už nesmurtinius nusikaltimus. Tokio pakeitimo Lietuvai tikrai reikia, tokį projektą galima daryti ir aš mielai padėčiau opozicijai kaip stipriausia narkotikų politikos ekspertė šioje šalyje ir šioje salėje. Tai, miela opozicija, kreipkitės, sėdame prie darbo stalo ir parengiame dar vieną puikų projektą. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų gali kalbėti dar vienas kolega. M. Puidokas – už.

M. PUIDOKAS (DPF). Gerbiami kolegos, kalbant apie šias pataisas norėtusi, kad mes užduotume vieną esminį klausimą: ko mes siekiame šiomis pataisomis? Aš manau, visi siekiame, kad tie jauni žmonės, kurie padaro klaidą ir nori taisyti, nori daugiau tos klaidos nebekartoti, kaip buvo įvardinę ir anksčiau, kai teikė panašias, bet ženkliai savo turiniu skirtingas pataisas Laisvės

partijos atstovai, kad tie žmonės negautų teistumo, negautų baudžiamosios atsakomybės. Bet jiems turi būti motyvacija keisti savo elgesio modelį, nekartoti nusizengimo, jie turi suvokti, ką darė. O jeigu jie turi priklausomybę, turi turėti prievolę reabilituotis, gydytis ar gauti atitinkamas švietimo programas priklausomai nuo ekspertų parinkto būdo atsižvelgiant į to žmogaus problemą.

Tokią tvarką turi tiek Lenkija, tiek Austrija, tiek Latvija ir ta metodika puikiai veikia. Jeigu žmogus nenusizengia pakartotinai, jeigu jis elgiasi nepriekaištingai visose savo gyvenimo srityse, jeigu jis sutinka gydytis, reabilituotis, natūralu, kad nei baudžiamosios atsakomybės, nei teistumo tokiems žmonėms, kurie, kaip jūs įvardinote, jauni žmonės suklysta, neturėtų būti, jaunų žmonių gyvenimai nebus sužlugdyti, bet jie bus pastūmėti teisingu keliu.

Man teko bendrauti su reabilitacijos centrų atstovais, su policijos atstovais. Visi teigia, kad tokie pokyčiai, tokie įstatymų pakeitimai yra naudingi, nes jie skatina elgtis kitaip. O jeigu mes padarytume tuos pokyčius, kurie buvo siūlomi seniau, tai yra perkeltume viską į Administracinių nusizengimų kodeksą, ir tai būtų 20–50 eurų bauda, tai natūralu, kad jauną žmogų, suklydusį ir pasiėlusį neteisingai, tai niekaip neskatinėtų keisti savo elgesio modelio, reabilituotis ir nekartoti tokio žalingo ir priklausomybę sukeliančio elgesio ateityje. Taigi kviečiu visus palaikyti. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, dėl balsavimo motyvų prieš kalba A. Valinskas.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiamas pasiūlymas nėra nei dekriminalizacija, nei jokia reali, tikra alternatyva jai. Tai yra bandymas bet kokiomis priemonėmis išlaikyti neefektyvias Lietuvos narkotikų politikos priemones aktualias, net jei tai reikia daryti su paprasta teisine logika prasilenkiančiais būdais.

Baudžiamoji atsakomybė nėra efektyvus būdas atgrasyti narkotikų vartotojus. Jinai nebus efektyvus būdas šantažuojant ir verčiant juos gydytis. Jei mes norime įtikinti priklausomus asmenis iš valstybės, iš įstatymų leidėjo pusės nuoširdžiu noru jiems tikrai padėti, bet kartu jie mato, kad mes dedame visas pastangas, kad visos su jų liga, su jų silpnybe susijusios veikos liktų kiek įmanoma kriminalizuotos, tai mes siunčiame ne nuoširdaus kvietimo keistis žinią, bet mes siunčiame veidmainiškumo ir savimi patenkinto teisuoliškumo žinią.

Jau pateikimo stadiją perėjęs kitas dekriminalizacijos projektas galbūt tam tikrais aspektais ir tobulintinas, bet tai yra dekriminalizacija be kaukių ir be teisės sistemos laužymo, ko, atsiprašau, niekaip negaliu pasakyti apie šį projektą. Todėl kviečiu nekeisti arklių vidury brastos, palaikyti jau pateiktą perėjusį kitą dekriminalizacijos projektą, tačiau nepalaikyti šio. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, balsuosime nustatytu laiku, tai yra 16 val. 25 min.

16.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (priėmimo data 2021 m. gegužės 5 d. Nr. 307, identifikacinis kodas: 2021-10233, užregistravimo TAR data: 2021 m. gegužės 10 d.) 1.17 punktas, kuriame keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ 22 punktas, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIVP-548 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (priėmimo data 2021 m. gegužės 5 d.) 1.17 punktas, kuriame keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ 22 punktas, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIVP-548. Pranešėjas – V. Jukna. Pateikimo stadija. (*Balsas salėje*)

Per šoninį mikrofoną – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami Seimo nariai, man atrodo, kad buvo pasiūlytas tikrai turintis logikos įstatymas. Kaip čia pasiūlė Laisvės partija dekriminalizuoti lengvus narkotikus be jokių

sąlygų, tai tikrai niekur nevedantis kelias. Mano pasiūlymas dėl šio projekto: jeigu jaunuolis, bet kas, kuris pirmą kartą pagautas, sutinka bendradarbiauti su teisėtvarka ir atskleisti šaltinį, iš kur jis įsigijo tuos narkotikus, taip pat galima atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės, o ne taip, kaip jūs bandote siūlyti, nesvarbu, ar teisėtai...

PIRMININKAS. Kolega, jūs jau kalbate dėl balsavimo motyvų. Atsiprašau. Atsiprašau, gerbiamas pranešėjau, prašom.

V. JUKNA (DPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Seimo nutarimo dėl kreipimosi į Lietuvos...

PIRMININKAS. Atsiprašau pranešėjo. Gerbiamieji kolegos, žinokite, salėje didžiulis triukšmas. Jau atidarytos poilsio ložės, ten galite pasikalbėti. Aš jūsų labai prašau leisti pranešėjui dirbti savo darbą, o kolegoms jo klausytis. Ačiū.

V. JUKNA (DPF). Dėkui. Dar kartą, gerbiami kolegos, teikiu nutarimo projektą „Dėl kreipimosi į Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (priimtas 2021 m. gegužės 5 d.) 1.17 punktas, kuriame keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ 22 punktas, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

Gerbiamieji, gegužės 24 dieną įsigaliojęs galimybių pasas įnešė daug sumaišties ir skaldo visuomenę. Nors ir Vyriausybės teigiama, kad taip atveriamos naujos galimybės žmonėms, nustatyti kriterijai švelninant karantiną skirti išimtinai tik kai kurioms asmenų grupėms. Tai jau diskriminacinės nuostatos. Ir čia galimai pažeidžiamas Konstitucijoje įtvirtintas lygiateisiškumo principas, nes žmonės, kurie norėtų atitikti šiuos kriterijus, neturi tokios galimybės.

Valstybė nesudarė sąlygų pasiskiepyti ar testuotis visiems norintiems asmenims. Taigi susidaro situacija, kad žmonės traktuojami skirtingai. Galimai pažeidžiamas konstitucinis asmenų lygybės principas. Konstitucinis proporcingumo principas reiškia, kad įstatyme numatytos priemonės turi atitikti teisėtus ir visuomenei svarbius tikslus, kad šios priemonės turi būti minėtiems tikslams pasiekti adekvačios ir kad jos neturi viršyti asmens teisės ir laisvių akivaizdžiai labiau, nei reikia šiems tikslams pasiekti.

Nagrinėjamo Vyriausybės nutarimo kontekste yra užtikrinamos tik vakcinuotų arba jau persirgusių asmenų teisės, jiems suteikiamos išimtytys ir lengvinamos karantino sąlygos. Kol valstybė nevykdys visuotinai prieinamo nemokamo testavimo, vakcinavimo ir antikūnų kiekio įtraukimo į galimybių pasą, negalima formuoti kriterijų, kurie sudarytų galimybę vieniems žmonėms būti pranašesniems už kitus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 105 straipsnio 2 dalies 2 punktu, 106 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 63 straipsnio 1 punktu, 64 straipsnio 1 punktu, taip pat 65 straipsnio 1 dalies 3 punktu, šiuo nutarimu kreipiamasi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar minėtas Vyriausybės nutarimas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui.

Šio nutarimo faktinės priėmimo aplinkybės. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2021 m. gegužės 5 d. priėmė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ pakeitimą, kurio 1.17 punkte nurodė atvejus, kaip paslaugų teikimas asmenims gali būti neribojamas arba ribojamas iš dalies, jei asmenys atitinka bent vieną iš šių kriterijų: yra pasiskiepiję, persirgę COVID-19 liga, turi neigiamą testo atsakymą ir yra iki 16 metų amžiaus.

Konstituciniai kreipimosi argumentai. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnis numato, kad įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys yra lygūs.

Antra. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinio asmenų lygybės principo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant. Konstitucinis asmenų lygybės įstatymui principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais bei įpareigoja vienodus faktus vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai.

Kita vertus, šis principas nepaneigia to, kad įstatyme gali būti nustatytas nevienodas teisinis reguliavimas asmenims, esantiems skirtingoje padėtyje. Anksčiau minėti kriterijai, kurie sušvelnins karantino režimo priemones, skirti išimtinai tik šiuos kriterijus atitinkančioms asmenų grupėms. Tokiu būdu yra pažeidžiamas Konstitucijoje įtvirtintas lygiateisiškumo principas, nes kiti asmenys, kurie norėtų atitikti šiuos kriterijus, neturi tokios galimybės. Taigi, susidaro situacija, kad asmenys traktuojami skirtingai, pažeidžiamas asmenų lygybės principas, tai yra prigimtinė teisė būti traktuojamam vienodai su kitais. Valstybei reglamentuojant teisinius santykius, teikiant privilegijas, vienai ar kitai asmenų grupei suteikiant daugiau teisių nei kitai, labai svarbu subalansuoti interesus ir matyti tam tikrą proporcingumą.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad toks privilegijų suteikimas vienai grupei ir nesuteikimas kitai grupei asmenų yra žmogaus teisių ribojimas. Konstitucinis proporcingumo principas reikalauja, kad įstatyme numatytos priemonės turi atitikti teisėtus ir visuomenei svarbius tikslus, kad šios priemonės turi būti būtinos minėtiems tikslams pasiekti ir kad jos neturi varžyti asmens teisių ir laisvių akivaizdžiau, labiau, nei reikia šiems tikslams pasiekti. Nagrinėjamo Vyriausybės nutarimo kontekste yra užtikrinamos tik vakcinuotų arba persirgusių asmenų teisės, jiems suteikiamos išimtys ir palengvinamos karantino sąlygos.

Ketvirta. Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad konstitucinio teisinės valstybės principo turinys atskleidžiamas atsižvelgiant į įvairių kitų konstitucinių principų, taip pat teisingumo principo turinį. Teisingumo negalima pasiekti tenkinant tik vienos grupės interesus ir kartu paneigiant kitos asmenų grupės interesus. Minėtame nutarime nustatytos išimtys tik kai kurioms grupėms asmenų, o kiti asmenys negali kol kas atitikti nutarime nustatytų kriterijų. Konstitucinis teisinės valstybės principas neatsiejamas ir nuo Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtinto asmenų lygiateisiškumo principo. Konstitucinio asmenų lygiateisiškumo principo pažeidimas kartu yra ir konstitucinio teisingumo, darnios visuomenės, taigi ir konstitucinio teisinės valstybės principo pažeidimas. Todėl įvertinus visus priimtame nutarime patvirtintus kriterijus, pagal kuriuos švelninamos karantino režimo priemonės tik kai kurioms visuomenės grupėms, darytina išvada, kad yra pažeidžiamas asmenų lygiateisiškumas.

Gerbiami kolegos, kviečiu visus palaikyti šį kreipimąsi į Konstitucinį Teismą, kad visiems Lietuvos žmonėms būtų užtikrintas lygiateisiškumas ir nediskriminavimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori paklausti 11 Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis. Ruošiasi E. Gentvilas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų kilnūs jūsų tikslai, bet turbūt esant ekstremalioms situacijoms sprendimus reikia priimti staigiai. Kol tu tuos tikslus išgildensi, tai situacija gali kardinaliai pasikeisti į blogąją pusę. Tai aš norėčiau sužinoti, ko jūs dabar siekiate šiuo kreipimusi į Konstitucinį Teismą ir kokia praktinė... kokie jūsų praktiniai lūkesčiai? Kas iš to bus? Ar gaus kažkokias kompensacijas žmonės, kurie buvo nuskriausti? Ar grynai tai politinis veiksmas? Ačiū.

V. JUKNA (DPF). Dėkui už klausimą. Kolega, aš gal nuo galo atsakysiu. Lūkesčiai tokie pirmiausia, kad būtų užtikrintos visiems Lietuvos žmonėms lygios teisės, kurios yra garantuojamos mūsų Konstitucijos.

O pratęsiant mintį apie pirmą dalį jūsų klausimo, kuriame klausiate, teigiate, kad reikia priimti greitus sprendimus, nes jie turės įtakos pačios pandemijos valdymui ir visam kitam, tai tikrai nesutikčiau su tuo. Mančiau, kad galimybių pasas niekaip nesprendžia pandemijos valdymo ir jis niekaip nedaro įtakos, kad mes tą greitai turėtume padaryti ir nepasirengę. Jau šiandien gir-dime, po kelių dienų to paso įsigaliojimo, kad po kiek laiko gal bus įtraukti antikūnų testo rezultatai, tas visų pirma parodo, kad žmogus turi imunitetą ir turi įgijęs atsparumą. Kodėl to nebuvo padaryta? Lyg ir kalbama, kad Registrų centras negali suvienodinti gautų duomenų, nes jie yra skirtingomis dimensijomis pateikti. Bet tai, man atrodo, yra techniniai dalykai ir yra tikrai nepasirošta.

Kitas dalykas, o kaip tie žmonės, kurie nepapuoia į tas grupes, gal ir norėtų pasiskiepyti, vakcinuotis, bet jie yra 18–20 metų? Tai kaip jiems tai gauti?

Jūs turbūt puikiai žinote, kad ir kavinės, ir kai kurie restoranai atsisakė taikyti galimybių pasą. Kino teatrai vakar pranešė, kad atsisako taikyti, nes jis nėra iki galo parengtas naudoti, neaišku, kaip jį integruoti. Baseinuose taip pat jis nėra pilnai naudojamas. Tai trumpai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi V. Mitalas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas kolega, šitą iniciatyvą pasirašėte devyni Darbo partijos frakcijos nariai. Mes žinome, kad jūs esate sudarę koalicinę opozicinių frakcijų sutartį, ir jūs net kitų frakcijų kolegų nepritraukėte. Nei opozicijos lyderio, nei ko. Tai, kitaip sakant, skamba kaip viešųjų ryšių iniciatyva nesitikint jokio rezultato. Jūs gi žinote, kad reikia didumą, daugumą Seimo narių balsų surinkti. Tai kaip jūs paaiškintumėte, kad net savo opozicijos partnerių neįtraukėte? Ar jie galbūt bijo, kad tada iškils klausimas dėl jų valdymo laikais priimtų sprendimų antikonstitucingumo?

V. JUKNA (DPF). Gerai, dėkui už klausimą. Iš tiesų pasakysiu taip, kad su opozicinėmis partijomis tai buvo derinta ir svarstyta frakcijose. Šiandien tikrai pamatysite. Balsavimo rezultatai, tikiuosi, bus geri ne tik opozicinių partijų, bet turėsime tam tikrą palaikymą ir iš pozicijos, iš valdančiųjų partijos, nes tai iš tikrųjų yra labai svarbu. Apie šį kreipimąsi iš tiesų nemažai diskutavome ir kitų opozicinių partijų lygmeniu. Esame tai išdiskutavę ir, manau, palaikymas tikrai yra ne vien Darbo partijos. Taip, Darbo partijos iniciatyva yra šis kreipimasis, bet, kaip minėjau, jis yra diskutuotas ir opozicinėse partijose. Tą šiandien ir pamatysime.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Mitalas. Ruošiasi A. Sysas.

V. MITALAS (LF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs savo kalboje, be kita ko, teigėte, kad dabar testavimas nėra visuotinai prieinamas, nors testavimo punktai plečiami visoje Lietuvoje, nors testavimas yra nemokamas ir testuotis galima neribotą skaičių kartų. Tai sakykite, aš norėčiau jūsų patarimo paklausti, ką reikėtų padaryti Vyriausybei, kad jūs sakytumėte, kad testavimas yra visuotinai prieinamas? Ačiū.

V. JUKNA (DPF). Jūs pats pradžioje savo klausimo iš dalies ir atsakėte į šį klausimą. Sakėte, daroma, kad būtų visuotinai prieinama, ir tai bus netrukus padaryta. Iš tiesų nėra taip visuotinai prieinamas tas testavimas. Kitas dalykas, vakar girdėjome apie situaciją ir šiandien turbūt apie tai buvo kalbama, koks yra Ekonomikos ir inovacijų ministerijos specialistų požiūris į tą galimybių pasą. Kai buvo iškelta problema, kad žmogus iš regiono, norėdamas atvykti į miestą, negali gauti to galimybių paso, nes jis neturi kaip identifikuoti to vadinamojo banko IT arba prisijungimo per elektroninę bankininkystę. Registro centro padalinys yra kažkur toli, kur jam reikėtų vykti. Jeigu kalbėsime vien apie Vilnių, galbūt taip, tų galimybių yra gana daug, gal didžiuosiuose miestuose, bet mes visiškai nekalbame apie regionus.

Vakar teko išgirsti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos atstovės tokį pastebėjimą, kad gal tiems senjorams iš viso nereikia to galimybių paso, ko jiems reikia kur nors eiti. Na, akivaizdu, kad tai yra diskriminavimas ir parodomas toks požiūris. Arba kaip vakaryktė citata Ekonomikos ir inovacijų ministerijos viceministro. Jis sako, gal ir lietus tada pažeidžia konstitucines žmonių teises.

Kolegos, su tokio požiūriu mes tikrai nekaip atrodome prieš žmones. Ribodami jų galimybes, teisėtas galimybes, tikrai diskriminuojame juos. Todėl šiandien labai, kaip minėjau, prašau visų susitelkti ir palaikyti, kad užtikrintume tą lygiateisiškumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, labai didelis triukšmas salėje. Pakentėkite, tuoj balsuosime, užimkite savo darbo vietas. Klausia A. Sysas, ruošiasi R. Tamašunienė ir turbūt baigsime klausimus.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs baigėte savo pasisakymą „ribodami galimybes“. Man atrodo, jūs irgi bandote riboti, tai gal nevartokite tos sąvokos, nes dabar panašu kaip šuns ant šieno principas. Jeigu pats negaliu šieno naudoti, tai neleisiu niekam.

Mano klausimas kitoks. Jūs pačioje pradžioje pasakėte, kad šis nutarimas sukėlė chaosą. Todėl mano klausimas: kur aš galėčiau nueiti ir savo akimis ir kūnu pajauti, kaip tas chaosas atrodo dėl šio nutarimo priėmimo?

V. JUKNA (DPF). Gerai, dėkui už klausimą. Norėčiau, kolega, patikslinti, aš tikrai galėčiau naudotis tuo galimybių pasu, nesinaudoju, tai tikrai čia suklydote. Galėčiau net dėl dviejų priežasčių naudotis juo, nes esu ir persirgęs, ir pasiskiepijęs. Jau keturios savaitės po „Vaxzevria“ vakcinos, tai tikrai tas jūsų pasakytas posakis yra netinkamas.

Kitas dalykas – dėl tos sumaišties. Kaip ir minėjau, taip, Vilniuje, Kaune galbūt tos sumaišties yra mažiau, bet tikrai rekomenduoju nuvykti į regionus.

A. SYSAS (LSDPF). Į kurį?

V. JUKNA (DPF). Į bet kurį, į Šiaulių regioną, į Kelmę nuvažiuokite, nuvažiuokite į Šilalę. Pamatysite, kaip ten žmonės kalba.

A. SYSAS (LSDPF). Gerai, ačiū.

V. JUKNA (DPF). Kviečiu atvykti. Kolega, tikrai gauname nemažai atsiliepimų, kad vis dėlto šis galimybių pasas sukėlė nemažą sumaištį ir visuomenės skaldymą. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Paskutinė klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, jūs atsakėte į dalį jau visiems čia rūpimų klausimų ir labai puikiai paskutiniu pavyzdžiu...

PIRMININKAS. Kolegos, ar jūs girdite, ko klausia R. Tamašunienė?

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). ...ilustravote, kas vyksta regionuose. Jeigu žmogus nesinaudoja elektronine bankininkyste, jis privalo nuvykti į Registrų centrą, o Registrų centras ne visuose miestuose turi savo padalinius. Tai iš tiesų regione įsigyti galimybių pasą yra sudėtinga ir šiandieninis ryto pokalbis per radiją tai pademonstravo.

Aš jūsų noriu paklausti, kaip jūs įsivaizduojate, kaip turėtų būti, jeigu ne galimybių pasas, kad visiems tos galimybės būtų vienodos? Iš tikrųjų vertinant, kad per tą laikotarpį vartotojų santupos yra rekordinės, tai progresyviai... proporcingai yra rekordinis noras išleisti, na, tiesiog gyventi laisvą gyvenimą, tokį, kokį buvome įpratę, ar bent po truputį pratintis prie to režimo, buvusio iki karantino.

V. JUKNA (DPF). Tikrai dėkui už tą klausimą. Apie tuos regionus aš šiek tiek jau buvau užsiminęs, tai taupydamas visų laiką nekartosiu. Kaip minėjau, daugiausia žmonės būtent regionuose ir susiduria su tomis problemomis. O kaip matome iš dabartinės statistikos, kad atvejų mažėja, tai vis dėlto veikia daug veiksnių. Tai ir žmonių testavimo apimtys, ir vakcinuotų skaičius, ir persirgusių, ir turinčių natūralų imunitetą, tai mes matome, kad tas karantinas jau iš esmės yra išsisėmęs. Mano manymu, laikantis dar tam tikrų reikalavimų, kas ir taikoma kitose šalyse, tas galimybių pasas galėtų ir visai neegzistuoti ir tada mes sudarytume visas lygias sąlygas žmonėms laisviau gyventi ir būti tame, sakykime, saugiam, bet jau ne karantininiame režime. Jau matyti, kad pandemijos arba susirgimų atvejų skaičius per pastarąsias savaites yra gerokai sumažėjęs, ta dinamika irgi sumažėjusi, tai aš manyčiau, jau būtų pats laikas grįžti į galimai normalesnį gyvenimą ir toliau nežlugdyti mūsų verslo, nebloginti mūsų žmonių psichinės sveikatos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į klausimus visų, kurie suspėjo per nustatytą laiką.

Dėl balsavimo motyvų už kalba M. Puidokas. Ruošiasi prieš E. Gentvilas.

M. PUIDOKAS (DPF). Gerbiamieji, noriu pacituoti profesorių A. Jokubaitį, kuris teigia: „Nuolat matome situacijas, kai vyksta oponento niekinimas vietoj mėginimo susikalbėti. Valdžia deda dideles pastangas mokyti piliečius, kaip mąstyti ir galvoti, bet jų visiškai nesiklauso.“

Kolegos, esu įsitikinęs, kad privalome girdėti visuomenės nuotaikas. Seimo nariai turi teisę ir prievolę kontroliuoti esminius šalies valdymo sprendimus, priimtus Vyriausybės. Darbo partijos frakcijos iniciatyva kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl galimybių paso teisėtumo ir žmonių diskriminacijos sprendimas yra laiku ir būtinas. Vyriausybės sprendimu pradėtas žmonių skirstymas ir segregacija (nebijokime to žodžio) tikrai vyksta. Šalyje vyrauja įtampa, žmonės ir taip yra pakankamai susipriešinę ir bet koks skirstymas į lygius ir lygesnius tik gilina neigiamą orvelišką foną. Galimybių pasas niekaip neapsaugo nuo užsikrėtimo plitimo ir yra daugiau reklaminė kampanija nei realus sprendimas, padedantis suvaldyti pandemiją. Pagarba visiems verslininkams, kurie atsisako šių negalimybių pasų ir toliau pasirinko priimti visus žmones netikrindami jų dokumentų. Manau, kad tokia Dž. Orvelo „Gyvulių ūkio“ tvarka tikrai supriešina visuomenę ir jai pritarti nevalia. Esu įsitikinęs, kad Lietuvos Respublikoje yra tikrai vienas pasas ir jokio kito nereikia. Kiekvienas žmogus laisvas pasirinkti skiepytis ar ne ir dėl to negali būti jokios diskriminacijos ar prievartos. Kviečiu kolegas pritarti šiam kreipimuisi į Konstitucinį Teismą siekiant ateityje užkirsti kelią panašioms diskriminacinėms sprendimams.

Galiausiai, jeigu esame demokratinė respublika ir jūs esate įsitikinę, kad šis sprendimas teisingas, tai yra tik kreipimasis į Konstitucinį Teismą. Taigi palaikykite jį ir gausime atsakymą, ir tada bus aišku, kas yra teisingas.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Iš viso to laikotarpio, kai prasidėjo ir pernai buvo įvestas pirmasis karantinas, rodos, kovo 16 dieną, man į akis yra kritęs vienas antikonstitucinis aspektas. Tikrai analizavau ir pernai būdamas opozicijoje, ir šiomet būdamas jau valdančiojoje daugumoje, ar nėra antikonstitucinių aspektų. Tai vieną mačiau pernai, kai Vyriausybės sprendimu buvo uždaryta galimybė išvykti Lietuvos piliečiams iš Lietuvos Respublikos. Konstitucijos tekste labai aiškiai yra parašyta, kad sprendimą uždaryti sienas Lietuvoje priima Lietuvos Respublikos Seimas. Praėjusiais metais tikrai nesinorėjo trukdyti Vyriausybės veiklos pradedant kovą su pandemija ir kreiptis į Konstitucinį Teismą, nors ir dabar man širdyje atrodo, kad antikonstituciškai buvo Vyriausybės sprendimu uždarytos Lietuvos sienos.

Visi kiti sprendimai gali patikti, gali nepatikti, galima diskutuoti dėl galimybių paso turinio. Man atrodo, jau viceministras V. Jurgutis paminėjo, kad nuo birželio mėnesio pagaliau bus įtraukti ir antikūnų duomenys į galimybių pasą, labai objektyvūs duomenys. Gerai, dar papildys, dar patikslins tą galimybių paso turinį, tačiau kalbant apie antikonstituciškumą aš čia neįžvelgiu antikonstitucinės problemos. Kaip konstitucines problemas įžvelgiu vienos partijos, vienos frakcijos visiškai natūralų norą pademonstruoti, pasakyti, kaip mes kovojame už Lietuvos Respublikos Konstituciją, net nesistengdami pritraukti savo opozicijos partnerių padėti parašus ant šito nutarimo projekto. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, visi pasisakė dėl motyvų.

Dabar prasideda balsavimo procedūra. Balsuoti pradėsime nuo paskutinio projekto, paskui iš eilės nuo pirmojo vakarinio posėdžio klausimo po diskusijos.

Gerbiami kolegos, balsuojame dėl Seimo nutarimo dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą projekto Nr. XIVP-548.

Užsiregistravo 113, balsavo 112: už – 38, prieš – 58, susilaikė 16. Nepritarta.

Gerbiami kolegos, turime apsispręsti, ką toliau daryti su šiuo projektu. Alternatyvus balsavimas. Ar bendru sutarimu tobulinti? (*Triukšmas salėje*) Negirdžiu. Ne, nesutariama. Balsuojame. Balsuojantys už balsuoja už tai, kad tobulintume, prieš – kad atmestume.

Užsiregistravo 117, balsavo 116: už – 45, prieš – 71. Atmesta. (*Balsai salėje*)

Replika po balsavimo – P. Gražulis per šoninį mikrofoną.

P. GRAŽULIS (LRF). Kreipiuosi į valdančiąją daugumą. Paskyrėte sau ideologiškai labai patrauklius Konstitucinio Teismo teisėjus. Ką pasakysite, tą jie ir priims. Ko jūs jų bijote? Ko jūs bijote tų Konstitucinio Teismo teisėjų? D. Žalimas, dar dabar vieną paskyrėte, na, visi jūsiškiai. Būtumėte pagerbę dabartinio Konstitucinio Teismo teisėjus, Vizbarus ir kitus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, noriu pasakyti, kad suklydau balsuodamas. Mano balsas dėl ankstesnio balsavimo – susilaikau.

PIRMININKAS. Aišku. Dėl protokolo, A. Kupčinskas – prieš. Per šoninį mikrofoną – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Aš ne be reikalo pranešėjo V. Juknos paklausiau, kad net opozicijos lyderio parašo jūs nepaėmėte. Ir štai, žiūriu, opozicijos lyderis iš tiesų nepalaiko šito kreipimosi į Konstitucinį Teismą. (*Šurmuly salėje*)

16.44 val.

Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, ištarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymo Nr. XIII-2719 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-287 (*pateikimo tęsinys*)

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Balsavimas dėl kito projekto, darbotvarkės 2-2 klausimo – Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, ištarnauto laiko, valstybinių

pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymo Nr. XIII-2719 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-287.

Užsiregistravo 123, balsavo 121 Seimo narys: už – 53, prieš – 39, susilaikė 29. Projektui nepri-
tarta. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu tobulinti? Balsuojame. Balsavimas už reikš
grąžinti iniciatoriams tobulinti, prieš – atmesti. (*Triukšmas salėje*) Kolegos, balsavimo metu agita-
cija draudžiama.

Užsiregistravo 120, balsavo 119 Seimo narių: už – 57, prieš – 62. Atmesta.

Kitas. Per šoninį mikrofoną – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Aš tik norėjau atkreipti dėmesį, kad kolega iš
kairės vis bando kažkaip paveikti mūsų balsavimus. Viskas būtų gerai, bet kai jis nusiima kaukę,
mes niekaip negalime jo girdėti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kas negirdi, prašome kitų kolegų, kad aptemdytų savo įkarštį kalbėti ir pa-
tylėtų bent tada, kai vyksta balsavimas. (*Plojimai*)

16.47 val.

**Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-253
(pateikimo tęsinys)**

Kitas balsavimas dėl Išmokų vaikams įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto
Nr. XIVP-253. Pateikimo stadija.

Gerbiami kolegos, užsiregistravo 119, balsavo 119 Seimo narių: už – 53, prieš – 30, susilaikė
36. Projektui nepri-
tarta. Galime grąžinti tobulinti bendru sutarimu? Nepritariama. Balsuojame.
Balsuojantys už balsuos už tai, kad grąžintume iniciatoriams tobulinti, balsavusieji prieš, kad pro-
jektas būtų atmestas.

Užsiregistravo 119, balsavo 117 Seimo narių: už – 62, prieš – 55. Grąžinta iniciatoriams tobu-
linti. Gerbiamas kolega, aš jums suteiksiu žodį po visų balsavimų, nes jūs pats priekaištavote, kad
per vėlai pradėdame balsavimą.

16.49 val.

**Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas
Nr. XIVP-254 (pateikimo tęsinys)**

Kitas darbotvarkės klausimas, dėl kurio balsuosime, – Tikslinių kompensacijų įstatymo
2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-254. (*Balsai, triukšmas salėje*)

Užsiregistravo 120, balsavo 118: už – 50, prieš – 38, susilaikė 30. Projektui nepri-
tarta. Grąži-
name iniciatoriams tobulinti? (*Balsai salėje*) Siūlo balsuoti. Balsuojame. Už bus grąžinti initiato-
riams tobulinti, prieš – atmesti.

Užsiregistravo 118, balsavo 115: už – 57, prieš – 58. Atmesta.

Dabar balsuosime dėl dviejų baudžiamojo persekiojimo įstatymų projektų. Kadangi kolega
žino, kas yra baudžiamasis persekiojimas, aš jam suteikiu žodį replikuoti. Prašom. (*Plojimai*)

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamieji, jūs, valdančioji dauguma, prieš pietus deklaravote meilę.
Šaukėte: myliu, myliu! Po pietų ta meilė išgaravo. Tai kur jūsų ta meilė? Labai trumpa.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš noriu atkreipti posėdžio pirmininko dėmesį. Manau, kad jūs pažeidi-
dėte Seimo nario P. Gražulio teises. Jis iš tiesų turi teisę kalbėti po kiekvieno balsavimo, repliką
po balsavimo pateikti. Be to, man kolegos sako, kad jis praėjusiame tūkstantmetyje kažkada kaž-
ką protingo yra pasakęs. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Atkreipdamas jūsų dėmesį dėl baudžiamojo persekiojimo, aš turėjau omeny-
je būtent sovietmečiu patirtą P. Gražulio baudžiamąjį persekiojimą.

S. Skvernelis – per šoninį mikrofoną.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, iš tiesų rytinis posėdis parodė, kad dėl svarbių
įstatymų mes balsuojame ir nežiūrime, ar pozicijos, ar opozicijos pateikta. Prisimenant praeitą ka-

denciją ir priekaištus iš tuometinės opozicijos, kad net po pateikimo nepritaria opozicijos įstatymų projektams, dabar turime tą patį vaizdą, kai nepritarus po pateikimo neatsiranda galimybių net padiskutuoti komitetuose. Manau, kad tas rytinis pusdienis buvo toks optimistiškas, bet vakarinis posėdis parodo realybę.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Kadangi gerbiamas Eugenijus paminėjo mano vardą, taigi, Eugenijau, manęs baudžiamasis persekiojimas visiškai nestebina. Sovietmečiu buvau persekiotas, kalintas karceriuose, lageriuose, bylos, teismai, sėdėjau Permėje, Rusijoje. Dabartiniai, kaip sakoma, vaikai, Komunistų partijos vaikai, arba patys komunistai, kaip tu, Eugenijau, vėl mane persekioja. (*Plojimai, triukšmas salėje*) Tai čia nieko... žinokite, aš visiškai nekreipiu dėmesio.

16.54 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 212, 217, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-546, Baudžiamojo kodekso 40¹ straipsniu papildymo ir 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-547 (*pateikimo tęsinys*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, replikos baigėsi. Balsuojame dėl dviejų projektų iš karto, nes jie ėjo kaip paketas ir buvo kartu pristatyti. Tai yra dėl Baudžiamojo proceso kodekso 212, 217, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-546 ir Baudžiamojo kodekso 40¹ straipsniu papildymo ir 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-547.

Užsiregistravo 116, balsavo 113: už – 48, prieš – 38, susilaikė 27. Galime grąžinti iniciatoriams tobulinti? (*Balsai salėje*)

Balsuojame. Kas balsuoja už – grąžinti iniciatoriams tobulinti, kas prieš – atmesti.

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 60, prieš – 53. Grąžinta iniciatoriams tobulinti.

Kolegos, dėl balsavimo viskas baigėsi. Kolega J. Jarutis norėjo. Atsiprašau. Per šoninį mikrofoną J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, dėl paskutinio balsavimo. Aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad labai panašus įstatymo projektas jau dabar yra Seimo komitetuose. Nepaisant to, kad šis projektas yra atmestas, ko gero, produktyviau opozicijai būtų teikti siūlymus dėl jau perėjusio pateikimo stadiją įstatymo. Taip, jis kelia daug klausimų. Nepaisant to, kad aš pats esu jį pasirašęs, nepritariu dekriminalizavimui visų narkotikų, bet būtų produktyvu, jeigu šiuo klausimu susitelktume ir teiktume pasiūlymus dėl konkretaus projekto. Ačiū.

16.57 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41¹ straipsniu ir III skyriaus dešimtoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-532 (*pateikimas*)

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. Kolegos, pradedame darbotvarkės 2-8 klausimą – Aviacijos įstatymo kai kurių straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-532. Pateikimas. Pranešėja – viceministrė A. Vaiciukevičiūtė. Prašau.

A. VAICIUKEVIČIŪTĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Vyriausybei pritarus, Susisiekimo ministerija Seimui teikia Aviacijos įstatymo pakeitimus, kuriuose pagrindinis dėmesys sutelktas į skrydžių saugą ir palankesnes sąlygas aviacijos veiklai didinti. Šiais pakeitimais užtikrinamas Europos Sąjungos reglamentų nuostatų įgyvendinimas.

Išskirčiau penkias esmines teisės akto projekto keičiamas nuostatas, kurias ir norėčiau paminėti.

Pirma. Siekiant geriau apsisaugoti nuo kibernetinių išpuolių, įstatymo pakeitimuose nustatoma civilinės aviacijos ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros nustatymo ir apsaugos nuo kibernetinių grėsmių tvarka. Taip Lietuvoje bus įgyvendintas gruodžio 31 dieną įsigaliosiantis Europos Sąjungos reglamentas, pagal kurį oro uostai, oro navigacijos paslaugas teikiančios įmonės, vežėjai ir kiti subjektai privalės identifikuoti savo saugotinas informacines sistemas, apibrėž-

ti ir taikyti apsaugos nuo kibernetinių išpuolių priemonės, o paskirta valstybės institucija tikrins, kaip laikomasi nustatytų reikalavimų.

Antras svarbus punktas – tai patobulintas užsienio šalių orlaivių skrydžių teisinis reguliavimas, nustatoma skrydžių į Lietuvos Respublikos teritoriją metinių leidimų išdavimo tvarka ir leidimų ne ES oro vežėjams vykdyti skrydžius tarp Europos Sąjungos ir Europos ekonominei erdvei priklausančių valstybių ir Lietuvos Respublikos išdavimo sąlygos.

Šie klausimai tapo itin aktualūs po breksito reglamentuojant Jungtinės Karalystės oro vežėjų veiklą. Numatyti įstatymo pakeitimai leis Lietuvos oro vežėjams išlaikyti turimus verslo ryšius ir užtikrinti sklandų skrydžių į Jungtinę Karalystę vykdymą.

Trečias punktas. Dalis Aviacijos įstatymo pakeitimų skirta palankesnėms sąlygoms aviacijos veiklai sudaryti, verslo administracinei ir mokestinei naštai mažinti. Pavyzdžiui, orlaivių savininkams aktualus laikino orlaivių įregistravimo Civilinių orlaivių registre terminas, šiuo metu ne ilgesnis kaip vienas mėnuo, pratęsiamas iki keturių mėnesių.

Ketvirtas punktas. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas Lietuvoje plėtoti bendrąją nekomercinę aviaciją ir mažinti finansinę naštą sporto ir rekreacinės aviacijos bendruomenei, įstatyme įtvirtinama galimybė susisiekti ministroi nustatyti 30 % nuolaidas nekomercinei bendrosios aviacijos veiklai už administracines paslaugas.

Penktas punktas, vienas iš svarbiausių punktų. Aviacijos įstatyme įtvirtinama, kad už Europos Sąjungos reglamentų nuostatų aviacijos srityje įgyvendinimą Lietuvoje bus atsakingos dvi kompetentingos institucijos, tai yra VŠĮ Transporto kompetencijų agentūra ir Lietuvos transporto saugos administracija.

Tiek būtų trumpai. Dėkoju ir prašau palaikyti teikiamą teisės pakeitimo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū jums, gerbiamoji viceministre. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Pirmas klausia A. Skardžius. Ruošiasi V. Gapšys.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas jums, viceministre, kaip aviacijos žinovei būtų toks. Pirmiausia pastebėjimas, kad Europa jau per tą trumpą laiką bando tapti biurokratine sąjunga. Aš turiu omenyje tuos visus reikalavimus po breksito dėl Jungtinės Karalystės.

Antras klausimas mano būtų dėl sportinės aviacijos, tai yra buvusio DOSAAF'o sportinės aviacijos oro uostų, nes jie dabar tarp žemės ir dangaus. Valstybė nusikratė, savivaldybės nepriėmė. Kokie būtų žingsniai šioje srityje? Vien sumažinti 30 % mokesčius turbūt nepakaks. Kokių neatidėliotinių žingsnių imsitės, kad sportinė aviacija nebūtų sunaikinta, o aerodromai suarti? Ačiū.

A. VAICIUKEVIČIŪTĖ. Labai dėkoju už pastebėjimą ir klausimą. Iš tikrųjų 30 % yra visai nemažai, bet manyčiau, kad klausimas tikrai aktualus ir reikėtų pasigilinti, todėl ir kviesime komiteto narius teikti savo pasiūlymus ir pastebėjimus dėl pateikto projekto ir diskutuosime. Tikrai klausimas yra atviras ir lauksime visų pasiūlymų.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausia V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Aš norėjau paklausti. Vis tiek šis įstatymo projektas yra rengtas turbūt prieš kelis mėnesius nuo šios dienos, o praėjusį savaitgalį mes matėme įvykusį incidentą su „Ryanair“ orlaiviu. Ar nemanote, kad reikėtų kokių nors papildomų nuostatų svarsiant šį įstatymą įtraukti, kad jos patobulintų reglamentavimą? Ypač atsižvelgiant į tai, kad nebuvo gal tiesioginė kibernetinė ataka ar panašiai, bet buvo pasinaudota, irgi atsiųstas elektroninio pašto laiškas, kaip supratau, jį gavo ir Lietuvos oro uostai, matyt, specialiai klaidinantis. Įvertindama visas šias situacijas, įvertindama sankcijas, ar matote jau kokių nors patobulinimų, į kuriuos reikėtų atsižvelgti komitete, kad būtų visuma padaryta taip, kaip reikia?

A. VAICIUKEVIČIŪTĖ. Labai dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų aktualus ir visus jaudinantis klausimas. Iš tikrųjų tiesiog šiek tiek patikslinsiu, kad pats įstatymo projektas buvo rengiamas gerokai ilgiau ir tie pakeitimai jau nuo praeitų metų, tai daugiau kaip 9–10 mėnesių. Iš tikrųjų buvo derinta su 28 suinteresuotomis pusėmis du kartus ir išgildinti visi netikslumai.

Kaip jau minėjau savo pirmą argumentą, kas yra keičiama, tai būtent įstatymo pakeitimuose nustatoma civilinės aviacijos ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros nustatymo ir apsaugos nuo kibernetinių grėsmių tvarka. Tai jau šiame projekte yra numatomi tam tikri aspektai, bet jeigu bus noro komitetuose komiteto nariams siūlyti dar kokias nors griežtesnes sąlygas, tikrai,

manau, svarstytinas galimas variantas. Tačiau šiuo metu, manau, projektas, koks yra pateiktas, tikrai galėtų būti svarstomas komitete. Turbūt būtų tiek. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamoji pranešėja. Kas norėjo, jūsų jau paklausė. Daugiau klausiančiųjų nėra.

Dabar dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Kolegos, balsuosime vėliau numatytu laiku. (*Balsai salėje*) Nežinau, neturiu tokių įgaliojimų. Balsavimas dėl projekto 18 valandą.

17.05 val.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5353(2) (priėmimas)

Dabar darbotvarkės 2-9 klausimas, kurį sudaro du projektai, bet pradėsime nuo Geodezijos ir kartografijos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5353(2). Kolegos, pranešėjas – J. Gudauskas. Prašom į tribūną. Kolegos, tai yra naujos redakcijos įstatymas, kurio 1 straipsnį sudaro 33 straipsnių pakeitimai. Iki 11 straipsnio nėra pasiūlymų ir pakeitimų, tai yra pastabų. Ar galime nuo 1 iki 10 straipsnius priimti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Priimta bendru sutarimu. Dėl 11 straipsnio yra Teisės departamento keletas pastabų. Pirmoji pastaba dėl 6 punkto. Prašom, gerbiamas pranešėjau, trumpai pakomentuoti.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Pirmą pastabą. Teisės departamentas nurodė, kad neaiškus nuostatų suderinimas ir turinys, ir pasiūlė tikslinti formuluotę. Formuluotė yra patikslinta ir suderinta.

PIRMININKAS. Aišku. Kolegos, ar galime pritarti komiteto sprendimui dėl Teisės departamento pastabos? Ačiū, pritarta.

Dabar dėl 3 dalies 1 punkto taip pat yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašau, gerbiamas pranešėjau.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Antra pastaba. Patikslinta formuluotė. Teisės departamentas siūlė nurodyti, kad inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius valdančios institucijos ir įmonės bei geležinkelių infrastruktūros valdytojai topografinių planų ir inžinerinių tinklų planų vertinimą teiktų savivaldybėms. Yra pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti komiteto sprendimui dėl Teisės departamento pastabos? Ačiū, pritarta.

Dar viena Teisės departamento pastaba dėl 3 dalies, tai yra dėl 5 dalies. Prašau.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Techninė pastaba, vietoj žodžio „informacinis“ įrašyti žodį „informacinėje“. Pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti komiteto sprendimui dėl Teisės departamento pastabos? Ačiū, pritarta. Visam 11 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, kolegos. Pritarta. Nuo 12 iki 33 straipsnio pastabų nėra. Ar galime jų visų priėmimui pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 33 straipsnio. (*Balsai salėje*) 33 straipsnis imtinai. Lieka... Taigi 1 straipsniui priėmimo stadijoje jau pritarta. Dėl 2 straipsnio, dėl įgyvendinimo, yra Teisės departamento pastaba. Gerbiamas pranešėjau, prašom pakomentuoti dėl įgyvendinimo (2 straipsnis), pirmosios Teisės departamento pastabos. Dėl 2 straipsnio. (*Šurmulys salėje*) Pačioje pabaigoje. Teisės departamentas rašo, kad atsižvelgiant į Seimo statute nustatytą įstatymų leidybos procedūrų trukmę, taip pat kad Seime priimtas įstatymas pagal Konstituciją turi būti promulguojamas diskutuotina, ar projekto 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta įsigaliojimo data birželio 1 diena yra reali? Jeigu būtų pritarta, tai siūloma... Jūs priėmėte dėl liepos 1 dienos.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Taip, komitetas pritarė, kad įstatymas įsigaliotų liepos 1 dieną.

PIRMININKAS. 1 dalyje liepos 1 diena, 2 dalyje – birželio 30 diena. Galime pritarti komiteto sprendimui dėl Teisės departamento pastabos? Ačiū, pritarta. Ir dėl 3 dalies taip pat yra Teisės departamento pastaba, irgi dėl datos, aš taip supratau.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė departamento pastabai.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, ar galime pritarti komiteto sprendimui dėl Teisės departamento pastabos? Galime pritarti 2 straipsnio priėmimui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso dėl motyvų nėra. Balsuosime numatytu laiku – 18 valandą. Ačiū, kolega.

17.11 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5354(2) (priėmimas)

Toliau darbotvarkės 2-9.2 klausimas – Elektroninių ryšių įstatymo 38¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5354(2). Pranešėjas – V. Fiodorovas. Gerbiami kolegos, dėl 1 ir 2 straipsnių pastabų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti jų priėmimui? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio, tai yra dėl įstatymo įsigaliojimo, yra Seimo nario V. Pranckiečio pasiūlymas. Gerbiamas pranešėjas, prašau pakomentuoti komiteto sprendimą.

V. FIODOROVAS (DPF). Gerbiami kolegos, Seimo nario V. Pranckiečio pasiūlymas buvo dėl datos pakeitimo. Komitetas pritarė, kad įstatymas įsigaliotų šių metų liepos 1 dieną.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitų pastabų ir pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti 3 straipsnio priėmimui kartu su komiteto sprendimu? Ačiū, pritarta. Kolegos, priėmimas pastraipsniui baigtas. Balsavimas 18 valandą.

17.12 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-66(2)ES (priėmimas)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-66(2). Pranešėjas. Pranešėjo nereikia, kadangi pastabų ir pasiūlymų nėra. Projektas yra iš dviejų straipsnių. Dėl 1 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nėra. Priėmimui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio taip pat nėra pastabų ir pasiūlymų. Galime pritarti? Ačiū, priėmimui pritarta. Priėmimas pastraipsniui baigtas. Balsuosime numatytu laiku – 18 valandą.

17.12 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209¹, 212, 234¹, 234² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-393(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-393(2). Pataisų ir pasiūlymų taip pat nėra. Dėl 1 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti? Ačiū, priėmimui pritarta. Dėl 2 straipsnio irgi nėra. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. 3 straipsnis. Nėra. Galime pritarti priėmimui? Ačiū, pritarta. 4, 5, 6, 7, 8, 9 ir 10 straipsniai. Pastabų ir pasiūlymų nėra. Galima pritarti jų priėmimui? Ačiū, pritarta. Kolegos, priėmimas pastraipsniui baigtas. Balsuosime numatytu laiku – 18 valandą.

17.14 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5147(2) (priėmimas)

Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5147(2). Pastabų ir pasiūlymų taip pat nėra. Projektas vieno straipsnio. 1 straipsnis. Galime pritarti priėmimui? Ačiū, pritarta. Kitų pastabų ir pasiūlymų nėra. Dėl priėmimo balsuosime numatytu laiku.

Kolegos, toliau pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas A. Mazuronis.

17.14 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4538(2) (priėmimas)

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, darbotvarkės 2-13 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4538(2). Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pastabų ir pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 2 straipsnio pataisų ir pasiūly-

mų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 3 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui. Dėl 4 straipsnio taip pat pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui. Dėl 5 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 6 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 7 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Dėl viso dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto tam numatytu metu.

17.15 val.

Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4602(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 2-14.1 klausimas – Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4602(2). Priėmimas pastraipsniui. Įstatymo projektas vieno straipsnio. Pataisų, pasiūlymų negauta, galime pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Dėl viso dėl motyvų nėra norinčių šnekėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numatytu metu.

17.16 val.

Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4603(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-14.2 klausimas – Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4603(2). Priėmimas. Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Dėl 2 straipsnio gautas Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, jam pagrindinis komitetas pritaria. Ar galime pritarti 2 straipsniui kartu su Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritaria? Galime pritarti. Labai dėkui. 3 straipsnio nėra.

Dėl viso dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numatytu metu.

17.16 val.

Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-4604(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-14.3 klausimas – Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-4604(2). Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 2 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 3 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 4 straipsnio pataisų, pasiūlymų taip pat negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai ačiū. Dėl viso dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numatytu metu.

17.17 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIV-213(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIV-213(3). Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų, kurioms pagrindi-

nis komitetas nepritarė. Kas pranešėjas pagrindinio komiteto? Ponas E. Sabutis. Prašom. Gal pakomentuokite, kadangi nepritariate.

E. SABUTIS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, mielieji kolegos, Seimo kanceliarijos Teisės departamentas gegužės 24 dieną išsakė savo pastabą dėl šio straipsnio, tačiau su šia pastaba nesiūlė nei performuluoti, nei kaip nors kitaip pakeisti straipsnį, tiesiog suabejojo: jeigu straipsnyje yra įrašyti du atleidimo pagrindai, ar jie neeliminuoja visų kitų. Komiteto nuomonė buvo nepritari ir argumentai tokie, kad įstatymo projektu nustatoma taisyklė yra specialioji, turinti pirmumą prieš galiojančiame Valstybės tarnybos įstatyme nustatytą atleidimo tvarką. Todėl taip ir nusprendėme, kad nepritarsime Teisės departamento išvadoms. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Už komiteto nuomonę, kaip suprantu? Už visą. Ar galime pritarti 1 straipsniui su komiteto išvada nepritari Teisės departamento išvada? Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui. Dėl viso už kalbėti norėtų L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolegos, iš tikrųjų tai tikrai gera ir laukta įstatymo pataisa, nes žinome, kokia yra situacija dėl vadovų valstybės tarnyboje ir įstai-gų vadovų. Jeigu mes turime gerų vadovų ir, kaip ten yra įstatyme paminėta, jie įvertinti gerai ir labai gerai, kadencijai dar nesibaigus ir suėjus amžiui, pagal Valstybės tarnybos įstatymą – 65 me-tai, jie nebūtų atleidžiami. Tikrai pritarkite, nes šiandien mums rajonuose, regionuose trūksta sti-prių, ganėtinais gerų vadovų. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Prieš kalbėti norinčių nėra. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numatytu laiku.

17.20 val.

Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-5350(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 2-16 klausimas – Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 strai-psnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-5350(2). Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Dėl 2 straipsnio gauta Seimo nario A. Matulo pataisa, jai komitetas pritarė. Gerbiamas Matu-lai, kaip suprantu... Ar galime pritarti 2 straipsniui su komiteto pritarimu A. Matulo pataisai ben-dru sutarimu? Labai dėkui. Pritarta.

Motyvai dėl viso. Nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numaty-tu metu.

17.21 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projektas Nr. XIVP-535(2), Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projektas Nr. XIVP-536(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės 2-17 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybi-nės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projektas Nr. XIVP-535. Svarstymo stadija. Pranešėjas – K. Starkevičius Prašau pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Skelbiu komiteto balsavimo rezultatus. Bendru sutarimu yra pritarta gerbiama J. Dilienę skirti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare. Taip pat dėl D. Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu irgi sutarta, priimtas sprendi-mas komitete bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Jūs pristatėte du skiriamus – darbotvar-kės 2-17 klausimas, projektas Nr. XIVP-535, ir 2-18 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projektas Nr. XIVP-536.

Pereiname prie darbotvarkės 2-17 klausimo priėmimo stadijos. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl projekto Nr. XIVP-535 – tam numatytu laiku.

Motyvai dėl darbotvarkės 2-18 klausimo, projekto Nr. XIVP-536, – dėl D. Jaso skyrimo. Už nėra. Prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, susitikimo frakcijoje metu išaiškėjo, kad kandidatas ne vienu atveju, kai komisijoje buvo svarstomi jautrūs klausimai, susiję su privačių šilumos tiekėjų reikalais, vartotojų interesų atstovavimu, vienas pats, skirtingai negu kiti komisijos nariai, balsuodavo, taip sakant, privataus tiekėjo naudai. Aš manau, kad vartotojų interesai ir šiaip yra sunkiau ginami, privatininkas sugeba pasisamdyti ir gerus advokatus. Jeigu komisijoje atsirastų narių, kuriems labiau rūpi šilumos tiekėjų interesai, tai nežinau, ar komisijoje bus tinkamai apginti vartotojų interesai. Todėl aš negalėsiu palaikyti tos kandidatūros, nors dėl kompetencijos priekaištų neturiu ir neturiu pagrindo kaltinti, kad kandidatas gali atstovauti kokiems nors „Rubikono“ imonių interesams, bet balsavimai rodo, kad jis yra labai jautrus privačių šilumos tiekėjų reikalams.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Iš klausėme visų motyvus. Balsavimas dėl Seimo nutarimų projektų bus tam numatytu metu.

17.25 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projektas Nr. XIIIIP-4442(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projektas Nr. XIIIIP-4442(2). Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos... Atsiprašau, pagrindinio komiteto pranešėjas A. Žukauskas. Atsiprašau.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiami Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas svarstė išvadą dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ ir vienbalsiai pritarė. Taip pat pritarė visiems siūlymams, kurie buvo pateikti, ir siūlo pritarti 2023 metų (atkreipiu dėmesį) paskelbimui Klaipėdos krašto metais pažymint 1923 metų sukilimo ir Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos šimtmetį. Prašo, kad iki 2021 m. spalio 1 d. būtų parengta programa ir skirtas finansavimas 2022 metais ir 2023 metais, nes reikia pasirengti iš anksto.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Į tribūną kviečiame P. Kuzmickienę pristatyti Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos išvadą.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Mūsų komisija susirinkusi svarstė Seimo nutarimą „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ ir, be abejonės, pritarė vienbalsiai kaip labai svarbiam mūsų istoriniam įvykiui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Diskusija. Diskusijoje dalyvauti užsirašė trys Seimo nariai. E. Gentvilas. Jo salėje nematau. A. Pocius. Taip pat salėje nematau. Tada V. Rakutis. Prašau. Diskusija. Prašau į tribūną.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, turime iš tikrųjų puikią progą 2023 metais skirti dėmesio šiam svarbiam Lietuvai regionui ir atlikti kai kuriuos darbus, kuriuos daro mūsų Seimo Laikinoji Lietuvos pajūrio bičiulių grupė, taip pat paskatinti keletą svarbių iniciatyvų.

Būtų labai svarbu, kad šitas kraštas užimtų tinkamą vietą mūsų Lietuvos sąmonėje, nes, kaip matome iš konkrečių atvejų, susiduriame su specifinėmis problemomis. Štai jau kuris laikas niekaip negalime išspręsti Klaipėdos krašto briedžio simbolio įteisinimo. Taip pat labai dažnai mūsų suvokimas apie šitą kraštą baigiasi su jūros krantu, o iš tikrųjų tai yra Pajūrio regionas, kuris turi labai daug specifinių problemų ir turi taip pat nemažų tapatybės problemų, apie kurias mes mažai šnekame. Klaipėdos krašte, tai čia gana didelis ruožas iki Smalininkų, iš tikrųjų sunkiai skina si kelią Prūsijos kultūros iniciatyvos ir dažnai žmonės nesuvokia, kad tas kraštas turi labai specifinę ir labai iš tikrųjų skausmingą istoriją.

Tikėkimės, kad šitos iniciatyvos, taip pat naujos iniciatyvos, kurios yra siejamos su 2023 metais, kaip štai nacionalinė Lietuvos skautijos skautų stovykla planuojama kaip tik šitame regione, sustiprins šitas pozicijas. Todėl labai skatinčiau kolegas pritarti šiems metams sąmoningai ir taip pat prisidėti jau įgyvendinimo etape tą kraštą labiau priartinant tiek prie jo tradicijų, tiek prie Lietuvos istorijos apskritai, nes Tilžės Aktas dažnai dar nėra suvokiamas, kad tai buvo ne tik Mažosios Lietuvos prijungimas prie Didžiosios Lietuvos, bet taip pat ir Didžiosios Lietuvos prijungi-

mas prie Mažosios Lietuvos. Tai yra gana subtili istorija, bet jai tikrai reikia dar skirti dėmesio tam, kad mūsų Lietuva turėtų daug gilesnę ir iš tikrųjų labai įdomią prūsiškąją sudedamąją dalį. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Išklausėme visų Seimo narių, norinčių dalyvauti diskusijoje. Svarstymo stadijoje yra gauti keli pasiūlymai. Pirmas pasiūlymas dėl 2 straipsnio, kurį teikia Seimo narys S. Gentvilas. Tačiau nematau jo salėje. Gerbiamasis Žukauskai, gal galėtumėte iš tribūnos pristatyti gautą Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymą. (*Balsai salėje*) Arba iš vietos gali įjungti. Tiek pasiūlymo esmę, tiek komiteto sprendimą.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Turime gerbiamo Seimo nario S. Gentvilo siūlymą pakeisti datą iki 2022 m. gegužės 1 d. parengti Klaipėdos krašto metų programą ir ją patvirtinti. Mes siūlome iki spalio 1 dienos. Pritarėme iš dalies, kad iki spalio 1 dienos.

PIRMININKAS. Labai dėkui. S. Gentvilo nematau, tikriausiai jis... (*Balsai salėje*) Galime pritari tokiam komiteto sprendimui?

A. ŽUKAUSKAS (LF). Buvo kito Seimo nario S. Tumėno siūlymas.

PIRMININKAS. Tuoj pereisime prie S. Tumėno. S. Tumėnas pats pristatys savo pasiūlymą. Labai dėkui. Pritariame 2 straipsnio daliai su S. Gentvilo pataisa. Labai dėkui.

Gauta dar viena pataisa, tai Seimo nario S. Tumėno. Prašau, gerbiamas kolega, pristatyti savo pasiūlymą.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai buvo senokai, ko gero, jau ir aplinkybės šiek tiek pasikeitusios, tai paliudijo komiteto pirmininkas. Simono siūlymas irgi buvo panašus. Norėjome paankstinti datą, kada Vyriausybė turėtų sudaryti renginių programą, nes ten buvo tokių grandiozinių renginių, kuriuos reikia atlikti ir įgyvendinti jau net ne 2022 metais, o jie norėjo pradėti 2021 metais. Taigi panašus kaip Simono, paankstinimas, kad būtų paankstintas Vyriausybės programos patvirtinimas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Komiteto nuomonė dėl šio pasiūlymo.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Būtent šitai nuomonei mes visiškai pritarėme, kad būtent iki 2021 m. spalio 1 d., dar daugiau paankstinome, nei siūlė S. Gentvilas.

PIRMININKAS. Supratau. Tenkina jus komiteto sprendimas? (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, apsvarstėme visas pastabas. Po svarstymo motyvai dėl viso Seimo nutarimo projekto. Už pasisako S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Atvirai pasakius, aš jau buvau sunerimęs, nes jau užsitęsė patvirtinimas šitų metų, tikėjausi, kad bus tarp tų 11, kai tvirtinome visus, daug tų metų. Profesorius V. Rakutis pasakė situaciją. Daugelio istorikų kontroversiškai buvo vertinami 1923 metų įvykiai, tačiau svarbiausia, kad šitas sprendimas tada lėmė, kad šiandien Lietuva faktiškai yra jūrinė valstybė. Jeigu ne šitie įvykiai ir jeigu ne Tautų Lygos arba Tautų Sąjungos sprendimas, kuris buvo geras Lietuvai, ko gero, šiandien mes net neturėtume prieigos prie Baltijos jūros. Tai sunku net įsivaizduoti šiandien. Taigi kviečiu pritari šitam teikimui. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Nėra Seimo narių, norinčių pasisakyti dėl motyvų prieš. Balsavimas dėl Seimo nutarimo projekto po svarstymo tam numatytu laiku.

17.35 val.

Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-529, Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-530 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-20.1 klausimas – Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-529 ir jo lydimasis darbotvarkės 2-20.2 klausimas – Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-530. Pranešėjas – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Labas vakaras, gerbiami kolegos. Prašau jūsų dėmesio dėl mūsų Jaunimo ir sporto reikalų komisijos narių, kolegų teikiamo įstatymo projekto dėl Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo pakeitimo. Šiais pakeitimais siekiama suvienodinti būtent mokesčius loterijoms ir azartiniais lošimams. Tikimės, kad tai padės labiau finansuoti ne tik sportą, bet ir kul-

tūrą, ir socialines reikmes, nes paprastai labdarai skiriama parama keliauja ne tik sportui, bet ir kultūrai, taip pat ir socialinėms reikmėms.

Kitas dalykas, reikia prisiminti, kad prieš keletą metų panaikinus Kūno kultūros ir sporto departamentą realiai valstybės sporto kuravimo sritis buvo apleista, finansavimas sumažėjo, dėl to nukentėjo aukšto meistriškumo sportininkai, federacijos, jų finansavimas. Tai galime labai akivaizdžiai matyti šiais metais vykšančiose olimpinėse žaidynėse. Jose mūsų atstovavimas, valstybės reprezentavimas sportininkų skaičiumi yra vienas mažiausių nuo nepriklausomybės pradžios.

Kitas dalykas, kad kitos valstybės nuėjo kitu keliu ir teikia tam tikrą paramą nukentėjusiam nuo COVID-19 sportui, suformavo tam tikras priemones „COVID sportas“, kur Europos Komisija leidžia paramos lубas iki 1,8 mln. eurų tam tikriems sporto klubams, kurie vykde veiklą, tačiau negavo pajamų už bilietus, nes negalėjo pritraukti žiūrovų.

Trumpai būtų tiek. Jeigu bus klausimų, mielai atsakysiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Jūsų paklausti užsirašė daug Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, ar nemanote, kad anksčiau buvo padaryta klaida, tarkim, nes iš tikrųjų nemažai loterijų organizuoja visai ne privatūs asmenys arba galbūt privačioms kompanijoms išskirtinėmis teisėmis yra suteiktas tas lošimo operavimas. Tai vis dėlto vienas klausimas, ar nemanote, kad galbūt tikrai buvo padaryta klaida?

O antras dalykas, kodėl vis dėlto taip susiklostė, kad pas mus tie mokesčiai yra mažesni, nes, pavyzdžiui, Estijoje – 18 %, kitose šalyse imama nuo apyvartos. Kodėl taip yra, kodėl nevienodai? Ar šalyse apyvartos nevienodos, ar šiaip kokios nors kitos sąlygos, kurios taip diferencijuoja tuos mokesčius įvairiose šalyse.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Išties, jeigu pažiūrėsime į Europą, nesiplėšime į visą pasaulį, aplink esančiose valstybėse, mūsų kaimynėse, valstybė turi loterijų organizavimo monopolį ir tą monopolį realizuoja per nevyriausybinės organizacijos arba pati valstybė per savo įmones, įstaigas organizuoja, arba taip pat tą monopolį realizuoja galbūt suteikdama tą privilegiją vienai ar kitai privačiai bendrovei, kuri turi atitinkamai išpildyti valstybės reikalavimus.

Jeigu pažiūrėsime, iš visų Europos valstybių turbūt tik Azerbaidžane, Čekijos Respublikoje, Lietuvoje, Moldovoje ir Ukrainoje valstybės loterijų monopolio nėra. Taip susiklostė, matyt, istoriškai, kad Lietuva pasuko kitu keliu prieš daugelį dešimtmečių. Užuo būvęs vienas Azartinių lošimų įstatymas, bendra aiški mokestinė bazė, atsirado du įstatymai, vienas Azartinių lošimų, kitas Loterijų įstatymas. Na ir kiekvienas Seimas savaip tobulino tą mokestinę bazę, todėl dabar turime tokią situaciją, kokią turime.

Bet aš manau, kad vis dėlto dėl azartinių lošimų, dėl loterijų turėtų laimėti ir sportas, ir kultūra, ir socialinės reikmės. Valstybė turi išsakyti savo aiškesnį požiūrį taip pat ir į loterijas, kaip ir į azartinius lošimus, ir tas socialinis solidarumas, manau, turėtų būti didesnis. Todėl mes ir siūlome būtent tokius įstatymo pakeitimus. O jeigu žiūrėsime, pavyzdžiui, pas kaimynus latvius arba estus, tai loterijas organizuoja „Eesti Loto“, „Latvijas Loto“, tai yra valstybinės įmonės. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia G. Paluckas. Jo salėje nematau. J. Sabatauskas. Taip pat nėra salėje. A. Sysas. Taip pat nėra salėje. A. Palionis. Ir jo nėra. V. Alekna.

V. ALEKNA (LSF). Ačiū posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Praeityje kadencijoje ir šioje kadencijoje mes gaudavome labai daug sporto federacijų kreipimusi dėl nepakankamo finansavimo, būtent aukštojo meistriškumo programos visą laiką nukentėdavo dėl pinigų stygiaus. Ir šiais metais, nors Vyriausybė ir priėmė tam tikrus sprendimus, šiek tiek padidino tą finansavimo kartelę, tai vis tiek neatliepia tų lūkesčių, kokius turi federacijos. Tai rodo rezultatai, atrankos į olimpinės žaidynes. Kaip manote, Andriau, ar tai pagerins federacijų finansinę būklę, ar jos galės geriau pasirodyti olimpinėse žaidynėse ir geriau parengti sportininkus? Kaip jums atrodo?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Kolega, išties mes puikiai suprantame. Gal ko nepamirėjau. Šių metų pradžioje po Konstitucinio Teismo išaiškinimo susiklostė situacija, kad visi mokesčiai turi pakliūti į valstybės biudžetą ir tas perskirstymas turi vykti per valstybės biudžetą. Išimtis palikta išskirtinai tik dėl nacionalinio transliuotojo, kuris tenkina visuomeninę funkciją.

O jeigu kalbėtume apskritai dėl federacijų, tikrai matėme sistemą ir situaciją praėjusių metų pabaigoje tvirtindami biudžetą, kad vis dėlto tame katile sporto federacijos gauna gerokai mažesnę finansavimą negu įvairūs visuomeniniai sporto klubai. Ir tai, akivaizdu, geriausiai matyti būtent šiais atkeltais olimpiniais metais, kai mūsų sportininkų skaičius yra gerokai sumažėjęs ir mūsų reprezentavimas olimpinėse žaidynėse yra menkesnis. Akivaizdu, kad sporto federacijos, gaudamos mažesnę finansavimą, mažiau išugdo ir pačių sportininkų, ir talentų, ir gali, matyt, mažesnę finansavimą skirti jų tobulėjimui, kineziterapijai, kitiems dalykams, jų treneriams, kelionėms. Na, gal tų kelionių buvo mažiau, bet ir galimybės rungtis, pasirodyti vienur, kitur buvo mažesnės. Aš manau, kad vis dėlto Lietuvoje sportas turėtų būti finansuojamas maždaug lygiomis proporcijomis, lygiomis dalimis – tiek profesionalusis aukšto meistriškumo sportas, tiek ir visuomeninis.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia M. Majauskas, kurio posėdžių salėje taip pat nematau.

Kitas klausiantysis – A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, ar jūs žinote, skaičiavote, kad pagal jūsų pateiktą įstatymo projektą iš esmės loterijos bus apmokestinamos labiau negu lošimai ir kad tokios praktikos kitose šalyse iš esmės nėra? O būtent loterijos ir remia daugiau komandas, mažesnes komandas, mažesnių miestų komandas. Ar nemanote, kad jūsų... atsakymas į jūsų pateiktą projektą glūdi ant jūsų mėgstamos krepšinio komandos marškinėlių logotipo? Atrodo, loterijos neremia jūsų mėgstamos komandos. Ar nemanote, kad jūs lyg ir esate suinteresuotas ir kad šitas pataisas turėtų daryti tikriausiai Vyriausybė, sistemiškai išanalizavusi situaciją? Dabar gi jūs įvarote loterijas į kampą ir mokesčius padarote gerokai didesnius negu lošimo.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Turbūt aš esu ne mažesnis krepšinio fanas negu jūs. Aišku, mes galbūt palaikome skirtingas komandas. Turbūt patys suprantame, kad mes keliame sau aukštesnius standartus, ir turbūt tiek ir jūs, tiek ir aš esame įsigiję savo mylimų komandų abonementus. Kokių nors sąsajų, kad tai galėtų daryti įtaką vieniems ar kitiems teisėkūros projektams, tikrai nerastumėte, galėtumėte net su žiburiu ieškoti.

Noriu pasakyti, kad azartinių lošimų apyvartos Lietuvoje yra tikrai gerokai didesnės, jos viršija 2 mlrd., turbūt 2,5 mlrd. eurų. Ten yra visai kita mokestinė bazė, ką aš minėjau ir pristatydamas. Todėl ir turime du skirtingus įstatymus ir skirtingus apmokestinimus. Jeigu žiūrėtume į loterijas konkrečiai, loterijų apyvarta Lietuvoje yra virš 100 mln. eurų. Aišku, pusę jų tenka išmokėti kaip laimėjimus – mašinomis ir piniginiiais laimėjimais, ir taip toliau, o nuo likusio skirtumo yra mokamas procentas. Sumokėjimas 5 % plius 8 % tikrai nėra didelis, pasižiūrėkime: 5 % keliauja į valstybės biudžetą, 8 % paramai ir ta likusi marža loterijų organizatoriams yra tikrai gana didelė. Na, 30–33 % likusi pelno marža, sutikime, kiekviename versle yra nemaža dalis ir ją pasidalinti socialiai atsakingai, solidariai su sportu, aš manau, tikrai būtų tikslinga. Manau, ne tik su sportu, bet ir su kultūra, ir su socialinėmis įstaigomis būtų prasminga, nes keliama žala dėl priklausomybių yra panaši tiek azartinių lošimų, tiek loterijų. Jeigu mes galvojame, kad „Teleloto“ bilietų perkama tik po vieną ir nėra priklausomybės, pasižiūrėkime atidžiau. Ačiū, kolega, už klausimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų jūsų partijos kolega tokį nemenką šešėlį metė, gal kaip Antikorupcijos komisijos nariui reikėtų turbūt atsakymų pateikti bent jau feisbuko paskyroje, tad lauksime. Bet klausimas toks: iš visų priklausomybių būtent loterijos priklausomybė yra mažiausiai grėsminga, tai sako ir ekspertai, su tuo nesiginčysiu, bet toks žemiškas klausimas. Jūs irgi esate krepšininkas, ar neatrodo jums, kad po to, kai turime gavę prašymų, Seimo nariai, kurie propaguoja krepšinį, iš Krepšinio muziejaus paremti, ar nebus taip, kad po to krepšinio ir kitos sportininkų komandos vaikščios ištiesusios ranką ir Seimo narių prašys tos pagalbos, nes ta sistema, iš kurios jie dar kažkaip išgyvendavo, faktiškai yra griauinama. Ir tai, kad 55 % laimėjimų išdalinama atgal žaidėjams, manau, iš tiesų yra tam tikras džiaugsmas ir žmonėms, kurie užsiima lošimais, žaidžia tą loteriją, o sportininkams tai yra išgyvenimas turbūt. Ar nemanote, kad atsisuks kitu galu? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Jūs pakartojote klausimą dėl sąsajų, aš galiu jas visas paneigti ir kaip Antikorupcijos komisijos narys, ir galite jų ieškoti kad ir su žiburiu.

Mes turbūt suprantame, ką reiškia būti fanu ir kas yra tikras fanas. Tikras fanas – ne tas, kuris dalyvauja rungtynėse ir nueina į jas gavęs kvietimą, bet tas, kuris iš tikrųjų palaiko savo mylimą komandą savo lėšomis ir nuoširdžiu palaikymu.

Antra klausimo dalis buvo dėl apmokestinimo. Kaip aš jau sakiau, trečdalis lėšų nuo visų loterijų lieka loterijų organizatoriams. Todėl ta dalis, šiek tiek didesnė dar 10 %, galėtų būti solidaresnė, norint padėti būtent sportui, kultūrai, socialinėms reikmėms, nes tikrai tų galimybių yra. Jeigu mes pažiūrėtume, tikrai nesumažėjo loterijos bilietų pirkimas per pandemiją: kaip dirbo prekybos centrai, taip apyvarta liko ta pati. Solidarumo mokesčio šioks toks padidėjimas, manau, yra prasmingas. Bet, aišku, mes apsispręsimė, čia yra tik pateikimo stadija, toliau galėsime diskutuoti ir ieškoti optimalių variantų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi A. Petrošius.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjas, mes neabejojame jūsų meile sportui, mes visi jį gerbiame ir mylime, tačiau yra kontroversiškų dalykų ir vertinimų. Ar ne per daug drastiškai, kai tai didėja per pusę – nuo 8 iki 16? Ypač sunerimę tie, kurie gauna tą paramą, – mums yra tokių aiškinimų, kad gali atsitikti taip, kad paramos nebegalės teikėjai gauti, nes jie tarsi nebeturės tokių pajamų. Jūs čia bandėte paaiškinti, bet kuria puse tikėti, aš dar neapsisprendžiau, jūs tą mintį dar sustiprinkite. Pavyzdžiui, ypač sunerimęs Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, jo didžiąją dalį pajamų sudaro pajamos iš visų tų dalykų. Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, tikrai norėčiau jus nuraminti. Aš galėsiu pasidalinti su jumis tomis lentelėmis, galiu parodyti, koks tas lašinių storis yra. Aš manau, tuomet tikrai įtikintų jus, kad tikrai skriaudos nebus ir ta labdara yra galima didesnė. Aš nenorėčiau, kad šiuo atveju kažkas imtųsi šantažo, tikiuosi, jo nėra iš organizatorių pusės, kad, sakykim, nebus skirta viena ar kita parama, sakykim, „Pasvalio žvaigždėms“ ar kokiam kitam klubui. Aš manau, tikrai visi solidariai suprasime, tiesiog yra būtina vardan mūsų sporto laimėjimų, pasiekimų, kad tas lašinių storis turėtų šiek tiek suplonėti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Ir paskutinioji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, aš čia.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Atsiprašau.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Noriu paklausti. Jūs ir aiškinamajame rašte, ir dabar deklaruojate, kad tai pagerins finansavimą mūsų sportininkų. Gal galite pasakyti, kiek jūs planuojate gauti daugiau lėšų, nes jūs tikriausiai turite ir ankstesnę sumą, kokia būdavo finansuojama, kiek jūs dabar planuojate, kad būtų skirta konkrečiai sportui? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama kolege. Aišku, labai priklausys ir nuo tos mokesstinės bazės, nes jeigu įstatymas įsigalios tikta sausio 1 dieną, tai gal, turėdami 2020 metų rezultatus, mes galėsime skaičiuoti. Mes manome, kad tai galėtų padidinti lėšas, paramą sportui, kultūrai ir socialinėms reikmėms, nes pabrėšiu, kad loterijų organizatoriai patys pasirenka, ką remti labiau – sportą, kultūrą ar socialinių paslaugų klubus. Tikėtina, kad tikrai apie 2 mln. bus papildomai surinkta ir skirta paramai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar pasisakymai dėl motyvų po pateikimo. Tik primenu, kadangi buvo pateikti du įstatymų projektai, tai du – už, du – prieš. Pirmasis už pasisako V. Alekna.

V. ALEKNA (LSF). Labai ačiū už suteiktą žodį. Labai reikalingas tas įstatymo pakeitimas tam, kad mūsų šalies sportininkai galėtų ir turėtų galimybę dar geriau rengtis olimpinėms žaidynėms. Kaip minėjau klausdamas, tikrai daug sulaukiama iš sporto organizacijų įvairių kreipimųsi dėl nepakankamo finansavimo. Valstybė dėl tikrai nelengvos situacijos ir įtampos biudžete negali tų poreikių patenkinti. Nuo to kenčia mūsų sportininkų rezultatai. Šis pakeitimas galbūt kažkiek palengvintų sportininkų dalį. Ne veltui dalis sportininkų... Jaunimo ir sporto reikalų komisijos narių pasirašė būtent tam, kad būtų pagerintos sąlygos sportininkams sportuoti ir gauti didesnę pinigų dalį. Ačiū ir prašau balsuoti už.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Prieš pasisako A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, suprantu gerus norus. Yra toks liaudies posakis, kuo grįstas kelias į pragarą, – gerais norais. Kiek aš, būdamas Seime, girdėjau įstaty-

mų pagerinimų, kur sporto federacijoms ir sportui bus skirta daugiau pinigų, tai visada pasisukdavo visiškai kitaip. Man labai nesuprantama, kaip... Pirmiausia, įstatymas tik įsigaliojo. Na, ne gegužės 1 dieną, pataisėme – nuo sausio 1 dienos. Tai yra penki mėnesiai, kai jis tik galioja. Jau teikiamos pataisos. Tai yra vienas dalykas.

Antras. Jeigu tai naudinga sportui, kodėl Olimpinis komitetas, kodėl Paralimpinis komitetas, kodėl kitų neįgaliųjų organizacijų atstovai rašo peticijas ir kreipiasi į Seimo narius nepritari tiems įstatymams? Pačiam aštuonerius metus teko būti federacijos prezidentu. Žinau, kaip sunku gauti pinigėlių išleisti sportininkus į varžybas. Visa tai žinau. Visos tos kalbos apie tai. Nusistovėjusi tvarka. Tai padarykime normalias diskusijas. Sakau, pažiūrėkime, kaip veikia įstatymas, tik tada priimkime ir taisykime. Sakau, nepasižiūrėję sugalvojome – padarome daugiau. Daugiau – tai nereiškia, kad nauda. Galima rodyti įvairius popierius, gerbiamas Kupčinskai, aš irgi turiu tokių popierių iš įvairių diskusijų, bet naudos sportui... Jeigu mes tikrai darome pataisas dėl sporto, tai įsiklausykime į sporto organizacijų balsą, tuomet galėsime priiminėti. Kai daroma ir stumiama vien dėl skubos, aš tikrai negaliu pritarti, nes jaučiu, kad čia ne visai gerai kvepia.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Už pasisako K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Gaila, aš nespėjau užduoti klausimo pranešėjui, bet yra ne viena spaudoje nuskambėjusi istorija, kai loterijų organizatoriai iš tiesų išpučia savo sąnaudas ir tos sąnaudos keliauja ne sportui, likusi pajamų dalis keliauja ne sportui, o paslaugų teikėjams, loterijų organizatoriams. Todėl pasisakau už šį įstatymą, manau, kad tikrai sportui turėtų likti didesnė dalis, ir nematau skubos dėl šio įstatymo priėmimo, manau, kad kaip tik po pateikimo prasidės reali diskusija, labai gerai, kad jis čia atkeliavo dabar.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Prieš – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, sakote, nėra skubos. Sporto visuomenėje nediskutuota dėl šio klausimo. Sakote, kad čia įgyvendinamas Vyriausybės programos atitinkamas elementas, bet teikia ne Vyriausybė, o teikia Seimo narių grupė. Sakote, kad teikia Jaunimo ir sporto reikalų komisija, bet, palaukite, šios komisijos prievoli taip pat atlikti parlamentinę kontrolę. Ypač, sakyčiau, blogiausias teisėkūros pavyzdys, kai įstatymas įsigaliojo prieš kelis mėnesius, dar nelaukiama net metų, tuomet, pažiūrėjus pagal parlamentinę kontrolę, o kaipgi jis veikia, ar jis naudingas, ar atvirkščiai – nenaudingas, tuomet būtų galima jį kaip nors taisyti. Čia kvepia kažkaip tikrai nelabai skaniai. Todėl tikrai negaliu pritarti, juolab kad pagrindinės sporto organizacijos, kurios dabar prieš tokias olimpinės žaidynes rūpinasi, kad mūsų sportininkai dalyvautų tenai ir galėtų oriai dalyvauti, su atitinkamomis lėšomis... siūlomas pakeitimas. Todėl tikrai raginu nepritari ti šiam įstatymo projektui, o tikrai palaukti tol, kol bus matyti dabartinio įstatymo, naujos redakcijos įstatymo, priimto visai neseniai, rezultatai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Iš klausėme visų motyvų už ir prieš. Pagal laiką atėjome prie balsavimo stadijos.

Pradėsime balsavimą nuo ką tik pristatytų įstatymų projektų. Pirmi įstatymų projektai, dėl kurių balsuosime, tai darbotvarkės 2-21 klausimas – Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-529 ir darbotvarkės 2-22 klausimas – lydimasis įstatymo projektas Nr. XIVP-530. Kas pritariate šiems įstatymų projektams, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote. (*Šurmuly s alėje*)

Balsavo 75 Seimo nariai: už – 38, prieš – 10, susilaikė 27. Įstatymų projektams po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu dėl abiejų įstatymų projektų siūloma skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Siūloma svarstyti rudens sesijoje.

Per šoninį mikrofoną – V. Alekna. Turbūt prašysite kaip papildomą skirti Jaunimo ir sporto reikalų komisiją? Įjungta, šiek tiek arčiau mikrofono.

V. ALEKNA (LSF). Kaip papildomą – Jaunimo ir sporto reikalų komisiją.

PIRMININKAS. Taip, taip ir supratau. Yra siūloma pagrindiniu komitetu skirti Biudžeto ir finansų komitetą dėl abiejų įstatymų projektų ir papildoma – Jaunimo ir sporto reikalų komisiją. Ar galime pritarti tokiam siūlymui bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime taip pat pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

18.00 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41¹ straipsniu ir III skyriaus dešimtuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-532 (pateikimo tęsinys)

Toliau balsavimas dėl darbotvarkės 2-8 klausimo – Aviacijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-532. Pateikimo stadija. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 68, prieš – 2, susilaikė 14. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Ekonomikos komitetą. Ar galime pritarti tokiam siūlymui bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Siūloma svarstyti birželio 22 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

18.01 val.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5353(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-9.1 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, – Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5353(2). Priėmimas. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 80, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-5353) priimtas. (*Gongas*)

18.02 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5354(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-9.2 klausimas – Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5354(2). Priėmimas. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 82, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-5354) priimtas. (*Gongas*)

18.02 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-66(2)ES (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-10 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-66(2). Priėmimas. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 79, prieš nėra, susilaikė 13. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-66) priimtas. (*Gongas*)

18.03 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209¹, 212, 234¹, 234² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-393(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-11 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-393(2). Priėmimas. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, kaip visada, – prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 86, prieš nėra, susilaikė 6. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-393) priimtas. (*Gongas*)

18.04 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5147(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-12 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5147(2). Priėmimas. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 76, prieš nėra, susilaikė 13. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.05 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4538(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-13 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4538(2). Priėmimas. Kas pritariate, balsuojate už, kaip visada, kas nepritariate, kaip visada, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 76, prieš – 2, susilaikė 8. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.06 val.

Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4602(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-14.1 klausimas – Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4602(2). Priėmimas. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 91 Seimo narys: už – 84, prieš nėra, susilaikė 7. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.06 val.

Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4603(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-14.2 klausimas – Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4603(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 88, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.07 val.

Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4604(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-14.3 klausimas – Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4604(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 89, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.08 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-213(3) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-15 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-213(3). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 80, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.09 val.

Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5350(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-16 klausimas – Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5350(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 91 Seimo narys: už – 86, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projektas Nr. XIVP-535(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-17 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projektas Nr. XIVP-535. Priėmimas. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 91 Seimo narys: už – 89, prieš nėra, susilaikė 2. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

18.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projektas Nr. XIVP-536(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-18 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projektas Nr. XIVP-536. Priėmimas. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 58, prieš – 1, susilaikė 28. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

18.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projektas Nr. XIIIIP-4442(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-19 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projektas Nr. XIIIIP-4442(2). Balsavimas po svarstymo.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 79, prieš nėra, susilaikė 3. Seimo nutarimo projektui po svarstymo pritarta.

Balsavome dėl visų įstatymų projektų.

18.12 val.

Seimo narių pareiškimai

Kitas darbotvarkės 2-22 klausimas – Seimo narių pareiškimai. Pirmasis Seimo narys, norintis padaryti pareiškimą, – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Labas vakaras, gerbiami Seimo nariai. Dažnai mes čia, salėje, primame įstatymus dėl mobingo, kad jo nebūtų švietimo įstaigose ir panašiai. Tačiau mes patys kiekvienas pamirštame save, kad patys elgiamės savo darbe neatsakingai, žemindami vieni kitus. Šiandien noriu padaryti pranešimą ir pasakyti, kodėl aš stoviu tribūnoje. Manau, kad, ko gero, šiandien iškilo grėsmė išnykti Kultūros komitetui, nes gyniau viešąjį interesą bendruomenės, kurią sudaro per 7 tūkst. pasirašiusių asmenų, bandžiau padėti išsaugoti A. ir J. Juškų etninės kultūros muziejų tokį, koks jis yra dabar, jo gyvąją formą, kartu su muziejininkais A. ir V. Sniečkais. Tai yra viešai pasisakiau, kad esu prieš Kauno rajono valdžios ketinimą iškraustyti A. ir V. Sniečkus. Kultūros komiteto pirmininko esu paduotas į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją. Svarstau trauktis iš Kultūros komiteto pirmininko pavaduotojo ir nario pareigų, nes dirbti komitete tapo neįmanoma dėl nepagarbos ir žeminimo. Kultūros komiteto pirmininke, palaužti mano įsitikinimų jums nepavyks, lieku žmonių pusėje. Atstovauti žmonėms mane įpareigoja Seimo statutas, dabar mano laisvam mandatui yra bandoma surišti rankas. Kas nutiko su žmogiškumu?

Naujai prasidėjusioje kadencijoje turbūt niekas nesitikėjo, kad Kultūros komitetas taps pats nekultūringiausias iš visų esamų komitetų. Gyniau viešąjį interesą dėl etnografo A. ir V. Sniečkų išlikimo ir teisės gyventi unikaloje Juškų sodyboje, kurie ją puoselėjo 30 metų. Gyniau, kad būtų gyva muziejaus istorija. Atrodo, pavyko. Kaip žinome, visoms pusėms pavyko sutarti su Kauno rajono savivaldybe. Kol įsigalios Muziejų įstatymo naujoji redakcija, reglamentuojanti gyvąjį muziejų, A. ir V. Sniečkai liks dirbti ir gyventi deklaruotoje sodybos vietoje. Prie šio sutarimo tuomet taip pat prisidėjo ir Kultūros komiteto pirmininkas. Už tai esu dėkingas. Bet tik atrodo.

Neseniai Kauno rajono muziejus pateikė raštą, kuriame nurodo, kad neįvardinti Seimo nariai, kultūros ministras, Etninės kultūros globos tarybos pirmininkė neva trukdo Kauno rajono muziejui įgyvendinti jo tikslus, veiklą ir siekius, tačiau vakar Kultūros komiteto posėdyje pirmininkas V. Juozapaitis įvardino tik R. Šarknicko pavardę ir pranešė, kad kreipėsi į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją dėl mano veiksmų. Įdomiausia yra tai, kad Kultūros komiteto pirmininkas tai padarė vienasmeniškai, be Kultūros komiteto narių pritarimo, tai pažeidžia etiką.

Įdomu, kad Kultūros komiteto pirmininkas V. Juozapaitis taip pat nusprendė, kad Kauno rajono muziejaus rašte minimi Seimo nariai (taip, daugiskaita) esu aš, nors jokia pavardė tame rašte nenurodyta. Manau, kaip Seimo narys turiu laisvą mandatą atstovauti žmonėms, ginti viešąjį interesą, tarnauti Konstitucijai. Žinau, kas yra įstatymas, ir žinau, kas eina išvien su įstatymu, – tai sąžinė, pagarba ir tiesa.

Dėkoju tūkstančiams žmonių, kurie rinko parašus siekdami išsaugoti gyvojo muziejaus idėją. Taip pat Seimo nariams, kurie gerbiate ir saugote Lietuvos vertybes.

Ačiū ir jums, gerbiamas rašytojau Vytautai V. Landsbergi, už palaikymo žinutę – D. Teišerskytei ir kitoms Lietuvos asmenybėms.

Šiandien komitete dirba aštuoni Seimo nariai. Jei išeina dar du, komitetas yra naikinamas, nes jame turi būti mažiausiai septyni nariai. Mano žiniomis, iš komiteto pasitraukė dar vienas Seimo narys. Taigi lieka septyni. Po šio sprendimo aš taip pat padarysiu savo sprendimą. Jeigu ne-

reikia kultūros ir pagarbos žmonėms, tai nereikia ir tokio komiteto, kuris yra nekultūringas. Bet manau, kad yra galimybių viską pradėti iš naujo ir mokytis iš klaidų, *nelikti klaidose*. Kultūra yra ten, kur yra žmogus.

Kaip mane informavo Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkė, jie atsisako tirti pirmininko raštą, tai pareiškė ir gerbiamas S. Šedbaras, ir Aušrinė. Ačiū jiems už supratimą ir sąmoningumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega.

Per šoninį mikrofoną replikuoti norėtų V. Juozapaitis. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Nustebinote, kolega, ištis. Tikrai vertinu jūsų aktorinius sugebėjimus. Nesu matęs jūsų teatre, bet tai, ką jūs čia šiandien mums visiems parodėte, perspjauna turbūt visus geriausius teatro spektaklius.

Aš tik noriu informuoti gerbiamą Seimą ir, be jokios abejonės, visus, kurie klausosi, kad tai, kas čia buvo pasakyta, švelniai tariant, neatitinka tiesos ir neturi nieko bendro su tuo, ką čia buvo bandoma perkelti arba apkaltinti, arba kaip nors kitaip tai paaiškinti.

Labai paprasta administracinė situacija. Kai Kauno rajono direkcija kreipėsi į Seimo Pirmininkę ir nurodė visus motyvus, kas ir kodėl trukdo jiems dirbti, Seimo Pirmininkė nusiuntė raštą į Kultūros komitetą. Pagal kompetenciją mes neturime nei teisės, nei įgaliojimų kaip nors tirti tokią rašto, nes Seimo Kultūros komitetas nėra kokia nors tiriančioji organizacija, pagal kompetenciją aš, kaip komiteto pirmininkas, tą raštą nukreipiau į Etikos ir procedūrų komisiją. Ką jie nuspręs – tirti, netirti, atmesti, čia jau yra gerbiamos komisijos reikalas. Jeigu tas reikalas išsisprendė, vadinasi, išsisprendė. Niekada niekur nieko neturėjau prieš poną R. Šarknicką, tikrai niekas nei mandato, nei jo, kaip Kultūros komiteto nario ir mano pavaduotojo, beje, niekada nekvestionavo. Beje, rytoj jis yra įgaliotas atstovauti Kultūros komitetui viename renginyje. Tai yra santykiniai yra visiškai padorūs, normalūs ir tikrai atitinka visus konstitucinius ir Politikų elgesio kodekso reikalavimus. Taigi, aš siūlau, gerbiamas Robertai, tikrai nuleisti garą, tą emocinę būseną aš suprantu. Jeigu jau pasirodė kas nors ne taip, tai prašau išgirsti mane, kad tai yra visiškai normalus procedūrinis veiksmas. Lygiai ta pati situacija buvo, kai Seimą pasiekė 700...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega!

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Aš pabaigsiu, jeigu galima. 700 aktorių kreipimasis dėl vieno Seimo nario pašalinimo iš mūsų komiteto. Lygiai taip pat tokį raštą tokia pačia tvarka mes nusiuntėme į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją, ji taip pat savo sprendimą padarė.

Taigi, aš atmetu visus kaltinimus, gerbiamas Robertai Šarknickai, ir linkiu jums tikrai sugrįžti į namus, nes jeigu jūs sugriausite Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetą, jūs sugriausite ir kultūrą. Taigi, negriaukite kultūros.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Tokia gražia gaida pradėjome rytinį posėdį, tiek daug vieningų balsavimų ir tokia gaida posėdis juda į pabaigą. Paskutiniajam šioje diskusijoje per šoninį mikrofoną suteikiu žodį R. Šarknickui. Ir tuomet dar turime vieną Seimo nario pareiškimą. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Čia išgirdote dvi tiesas: vieną – iš tribūnos, kitą – per šoninį mikrofoną. Pažiūrėkite komiteto posėdžio įrašą ir suprasite. Pusę metų vyksta mobingas, kai žeminami Kultūros komiteto nariai ir taip toliau, jau kalba ir savivaldybėse kultūros lauko žmonės, todėl aš ir atkreipiau dėmesį, kad jau laikas, laikas apie tai kalbėti, nes neįmanoma dirbti komitete. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Baigiame šią diskusiją. Paskutinysis šiandien pareiškimą norėtų padaryti, nors ir kaip būtų keista, V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Kolegos, šiandien daug kalbame apie meilę. Aš ir dar truputį apie meilės vingius.

Daugumai peršama klaidinga nuomonė, kad nedidelė mažuma, kurią reikėtų skirstyti į seksualines mažumas ir LGBT, negriauna mūsų Lietuvos šeimų. Sakau tvirtai – griauna. Griauna ne tie, kurie gyvena tarp mūsų, gimę dėl gamtos išikišimo, ir gyvena ramiai, be ekstremistinių idėjų, bet griauna tie, kurie elgiasi kaip teroristai ir ekstremistai. Tik organizuotos teroristinės grupuotės gali taikiams Lietuvos žmonėms pakišti veiksmus, panašius į sprogmenis, kai Seimo opozicija

iki paskutinės minutės nežino, kad į darbotvarkę įtrauktas Konstitucijai prieštaraujantis įstatymo projektas. Tarsi sugriautos mūsų vaikų švietimo sistemos, palankios LGBT, bet ne, mažumų grupėms būtų negana. Mes, tėvai ir seneliai, net nežinojome, kaip arti mūsų namų ekstremistai, apmokantys jais būti ir mūsų vaikus. Taip mažuma nori tapti dauguma ir valdyti Lietuvą savo taisyklėmis, savo įstatymais. Tik jų taisyklėse išvien teisės be pareigų ir atsakomybės prieš visuomenę ir žmoniją, be įsipareigojimų Lietuvos valstybei. Kitaip sakant, tegyvuoja laisva anarchija.

Ne seksualinės mažumos, o LGBT organizacija nori sudaryti mūsų darbotvarkę ir primesti mums ir mūsų vaikams gyvenimo būdą, nors iš tiesų tiesiog paversti mus ir mūsų vaikus nemastančiais vergais, išskirtinai (...) seksualinius poreikius ir taip griauinant civilizaciją. Bet ne seksualiniai poreikiai užtikrina žmonių laimę ir valstybės gerovę. Visokios raiškos politologai tauškia niekus apie seksualinio gyvenimo progresyvumą be santuokos ir siekimo turėti gražią ir stabilią šeimą.

Vieni sako, kad reikėjo daugiau diskusijų. Apie ką? Ar atidarysime nugaišusiai Trojos kumelei Trojos vartus, atidarysiančius mūsų tvirtovėje galimybę įsivaikinti mūsų vaikus? Ne netradicinės orientacijos normaliems Lietuvos visuomenės piliečiams, ramiai gyvenantiems tarp mūsų, bet LGBT organizacijos ekstremistams ir galimai už jų stovintiems pedofilams ir perversijų mėgėjams.

Norite padiskutuoti, kaip sako V. Bakas, L. Savickas, T. Tomilinas, G. Paluckas. Diskutuokime, aš pasirošęs. Turime kurti, kad būtų ateitis ne tik valstybės, bet ir civilizacijos. Jeigu Europa serga ir priima neteisingas ir nenaudingas moralines normas, mes būkime atsparūs ir sveiki. Išoperuokime tą ekstremistinę Europos vėžį, labai kenkiantį ir tarp mūsų be išpuolių prieš mus gyvenančioms biologinėms mažumoms. Būkime racionaliame pasaulio avangarde. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Galima tik pasidžiaugti, kad rytinio posėdžio metu mes girdėjome prisipažinimą meilėje, vakarinį posėdį taip pat baigiame pranešimu apie meilę.

Gerbiami kolegos, tai buvo paskutinis šios dienos darbotvarkės klausimas. Registruojamės.

Užsiregistravo 25 Seimo nariai. Skelbiu gegužės 27 dienos vakarinį Seimo plenarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

Primenu, kitą savaitę posėdžių nėra, kad netyčia kas nors nesugalvotumėte atvykti ir ateiti į šią salę.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 69 STENOGRAMA

2021 m. birželio 8 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame birželio 8 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Prašau užimti vietas. Skelbiu registraciją.

Užsiregistravo 104 Seimo nariai.

Pirmasis darbotvarkės klausimas – Respublikos Prezidento G. Nausėdos metinis pranešimas.

10.02 val.

Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos metinis pranešimas

M. STROLYS (*Seimo posėdžių sekretoriato vyriausiasis specialistas*). Jo Ekscelencija Respublikos Prezidentas G. Nausėda.

G. NAUSĖDA. Mieli Lietuvos žmonės, gerbiamas Lietuvos Respublikos Seime. Susitinkame ypatingu metu. Už mūsų nugarų – įtamos, praradimų ir nerimo metai, pažymėti pandemijos ženklu. Prieš akis – mūsų visų rytojus, į kurį turime įžengti sustiprėję, sukaupę jėgų ir pasiruošę naujiems išbandymams. Susitinkame šiandien tarsi ant slenksčio, žiūrėdami vieni į kitus, lyg į svetimus kartais. Tegul išmintis, pagarba ir tikėjimas padeda atgauti jėgas! Tik kartu mes galime būti kūrėjai. Tik santarvės jėga augina. Ir tik bendriems tikslams bus lemta tapti rytojumi.

Gerbiami bendrapiliečiai, kritinės situacijos tampa didinamuoju stiklu mūsų silpnybėms ir mūsų tvirtumui. Kuo esame stiprūs ir ką turėtume stiprinti, tokią akimirką matome ryškiai, o blogis nebesislepia – vadinasi, tampa pažeidžiamas.

Matome, kad visuomenės sveikatos krizė prisilgė ne tik ekonomiką, bet ir švietimą, o galų gale virto sugyvenimo, pasitikėjimo krize. Kantrybe ir ištverme apdovanoti Lietuvos žmonės stebėjo, kaip klumpa politikai bevaisių rietenų, neįsiklausymo pasirinkimuose. Tiek, kiek valdžia demonstuoja neužtikrintumą, blaškosi, keičia sprendimus, negeba planuoti žingsnių į priekį, tiek auga visuomenei tenkanti našta. Prisitaikyti turi ne tik mūsų medikai ir sveikatos apsaugos sistema. Dalis mūsų vaikų iki šiol nelanko mokyklų, studentai nesusitinka auditorijose. Buvo sustoję ir dar iki šiol visiškai neatnaujino veiklos ištisi ūkio sektoriai ir kultūros įstaigos. Žmonės neteko darbo. Nežinia dėl ateities smogė visiems.

Todėl šiandien dėkoju jums, Lietuvos žmonės, už jūsų tvirtybę ir savitvardą. Kad nenuleidote rankų, padėjote vienas kitam, kad ištverėte, kad nepalūžote. Medikai, savanoriai, mokytojai, socialiniai darbuotojai, verslo atstovai, kultūros žmonės, pareigūnai, kariškiai, sunkiausiu metu jūs buvote mūsų valstybės ramstis!

Gerbiamieji, kritinės situacijos yra išmėginimas, kai žmonės pamato, kiek jie rūpi valstybei, o valstybė – ar ji teberūpi žmonėmis. Praėjusieji metai dar kartą priminė, kaip svarbu kurti gėrės valstybę. Stiprią ir teisingą valstybę, kuri visada ateitų žmonėms į pagalbą ir pati galėtų tikėtis jų paramos. Valstybę, kurią kasdien kurtų jos piliečių reiškiamą pagarba vieni kitiems, tarpusavio pasitikėjimas ir ryžtas teikti pagalbą atsidūrusiems bėdoje.

Daugelio šių dalykų išmokstame šeimoje. Lietuvos visuomenė prasideda nuo šeimos ir remiasi į ją. Būtent šeimoje kuriami ir palaikomi santykiai leidžia kiekvienam jaustis mažos bendruomenės dalimi, ugdyti pasitikėjimą savimi ir kitais, mokytis bendrauti ir bendradarbiauti. To bendradarbiavimo pastaraisiais mėnesiais mums ypač reikėjo.

Pernai, keičiantis vyriausybėms, paraginau atsigręžti į ekspertus ir vertinti jų patarimus bei patirtį. Sveikatos ekspertų taryba įrodė mokslu grįstų rekomendacijų naudą, palengvino antrosios pandemijos bangos sąlygomis vykusį valdžios vairo perdavimą. Ačiū jiems.

Kita vertus, įsitikinome, kad politinė valia išlieka nepakeičiama. Kai ekspertų nuomonės išsiskiria, lyderystės privalo imtis politikai. Per pastaruosius metus pamatėme, kaip lyderystė iš ministerijų kabinetų perėjo į savivaldą. Jos ėmėsi tie, kurie kasdien mato žmonių poreikius ir geba į juos atsiliiepti nelaukdami nurodymų. Tie, kas nebijo prisiiimti atsakomybės. Nuo neįprastų verslo skatinimo idėjų, garsinusių Lietuvą pasaulyje, iki vakcinavimo registracijos sistemos – visa tai buvo inicijuota savivaldos žmonių, kuriems taip pat noriu nuoširdžiai padėkoti.

Šiandien, reikšmingai išaugus vakcinų tiekimui, mums lieka užduotis sklandžiai paskiepyti Lietuvos gyventojus. Vos mėnuo ir pamatysime, ar 70 % suaugusių šalies gyventojų bus paskiepyti iki vasaros vidurio. Nėra prasmės ginčytis, ar tai įvyks liepos pirmą, ar paskutinę savaitę. Neturime prabangos rudenį iš naujo kartoti išeitą pandemijos mokyklos kursą. Mūsų visų gyvenimas negali dar kartą sustoti.

Gerbiamieji, šį pavasarį naujos kadencijos Seimo nariams sakiau, kad kelias iš karantino negali vesti pro socialinių ryšių, verslo, švietimo griuvėsius. Pandemija pasibeldė į visų mūsų duris. Karantino sąlygomis sparčiai augo socialinė atskirtis ir nelygybė. Lietuvos žmonės turėjo nemažai priežasčių nusivilti ir suabejoti socialiniu teisingumu – vienu iš valstybės pagrindų. Krizė labai aiškiai atskyrė atsakingą verslą nuo praėjusio amžiaus verslo kultūros. Vieni kūrė darbo vietas ir rėmė pilietines iniciatyvas, kiti tenkino asmeninius poreikius gaudami valstybės paramą. Kol dalis verslų laukė vėluojančios valstybės pagalbos, kad išgyventų, kiti, pasinaudoję sukurto mis išimtimis, pirkto ferarius ir jachtas.

Statistika rodo, kad pernai Lietuvoje sparčiai augo vidutinis atlyginimas. Tačiau neapgaudinėkime savęs. Aukštytyn šovė turtingiausių šalies gyventojų pajamos, o skurdžiausiai gyvenančiųjų atlyginimai stovėjo vietoje arba net mažėjo. Taip auga atskirtis. Taip tarpsta susvetimėjimas valstybėje. Politikų priedermė tai pakeisti.

Mano siūlymu Seime svarstomas neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimas. Nesutinku, kad ši pagalba mažiausiai uždirbančiam žmogui yra perteklinė, nesprendžia esminių problemų ar gali palaukti. Negali! Netiesos jausmas valstybėje palaukti negali.

Itin sunki žmonių su negalia padėtis, slaugos, priežiūros reikalaujančių asmenų bei jų šeimų narių būklė. Dėl sustabdytų ar apribotų sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų jie jaučiasi dar labiau izoliuoti – ar net palikti likimo valiai.

Virusas taip pat skaudžiai kirto mūsų jaunajai kartai, kurią, ignoruodami kitas išeitis, pamerkėme ypač ilgam nuotoliniam mokymui namuose. Uždarymas vienuose su kompiuteriu ar telefonu rankoje lems tik dar didesnius mokymosi rezultatų skirtumus. Tiesą sakant, jau lemia. Todėl mūsų pareiga – tikslingomis priemonėmis siekti geresnės vaikų sveikatos, mokymosi ir užimtumo, socialinio gyvenimo kokybės, kad ateityje netektų su apmaudu kalbėti apie „prarastus metus“ ar „prarastąją kartą“.

Didžiulė mūsų visų klaida buvo tai, kad kultūros įstaigos, vienos iš tų, kurios galėjo gana saugiai veikti ir sklaidyti visuomenėje besikaupiančią įtampą, buvo atidarytos beveik paskutinės – ilgajam karantinui einant į pabaigą. Klaidą šiandien galime ištaisyti tik padėdami kultūrai vėl pakilti ir užimti deramą vietą mūsų gyvenime, nes tai – mūsų nacionalinės tapatybės pamatas ir visuomenės atrama. Ten, kur nėra kultūros, tarpsta arogancija ir poreikis skirstyti bei rūšiuoti Lietuvos žmones. Ar pastebite, kaip iš mūsų gyvenimų, viešumos, dialogų kasdien traukiasi pagarba? Jos vietą užima pyktis ir įtampa. Ar pastebite, kaip įtikėjimas savo teisumu, vienintele teisinga pozicija augina sienas? Jų šešėliai tįsta į žmones, didindami neviltį – apleistumo ir vienatvės jausmą.

Gerbiamieji, pasitikėjimas valstybe susvyravo ir dėl kai kurių politikų sprendimų, kurie atspindėjo ne visuomenės, o atskirų asmenų, grupių ar politinių partijų interesus. Todėl vetavau įstatymus, kuriais siekta mažinti valstybės ir savivaldybių bendrovių nepriklausomumą, piktnaudžiauti versline žvejyba, taip pat griauti lygiaverčius centrinės ir vietos valdžios santykius, visoms savivaldybėms nepagrįstai primetant privalomą seniūnijų steigimą.

Kartu noriu pabrėžti ir tuos valdžios žingsnius, kurie parodė, koks naudingas gali būti gėrovės valstybės principų įgyvendinimas mažinant atskirtį. Socialinės garantijos ligos ir vaikų priežiūros atvejais, vienkartinės išmokos senjorams ir vaistų priemokos jiems, prastovų subsidijos – visa tai padėjo sušvelninti pirmąją pandemijos smūgį pažeidžiamiausiems Lietuvos žmonėms.

Siekdamas sumažinti pandemijos pasekmes šeimoms, inicijavau vienkartinės išmokas vaikams, didesnes išmokas vaikams su negalia, vaikams iš daugiavaikių ir nepasiturinčių šeimų. Tai nors šiek tiek pagerino 330 tūkst. šeimų padėtį.

Kitas svarbus pasiekimas – per dvejus metus nuo 345 iki 414 eurų išaugusi vidutinė senatvės pensija. Taip pat nustatyta, kad mažiausios pensijos negali būti mažesnės už minimalių vartojimo poreikių dydį. Dėl to senjorai susidurs su mažesne skurdo ir atskirties rizika. Palaikau valdančiosios koalicijos siekį toliau gerinti senjorų padėtį, tačiau iki galutinio tikslo – orios senatvės – dar laukia ilgas ir sunkus sprendimų kelias. Visuomenei sparčiai senstant privalome didinti ir vyresnio amžiaus žmonių įtraukimą į darbo rinką, padėti jiems išsaugoti sveikatą, plėsti mokymosi visą gyvenimą ir persikvalifikavimo galimybes.

Negalia neturėtų reikšti nuosprendžio visam gyvenimui. Džiaugiuosi, kad nuo šių metų valstybė papildomai padeda apie 40 tūkst. vaikų ir suaugusiųjų su negalia įsigyti vaistų ir medicinos priemonių. Seimas priėmė ir mano pasiūlytus Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimus, užtikrinančius teisę žmonėms su negalia gauti visą nedarbo išmoką. Žmonių su negalia gerovė man yra vienas iš požymių, kad gyvename civilizuotoje vakarietiškoje valstybėje. Ir jei kiekviena ministerija, savivaldybė, įstaiga ar įmonė kasmet įdiegs žmonių su negalia atskirčiai mažinti bent po keletą sumanymų, metų pabaigoje mes būsimė arčiau vienas kito, arčiau žmogiškumo, arčiau teisingos Lietuvos.

Lietuvos valstybė sukurta jos žmonių, o žmogus ir jo rūpesčiai turėtų nepasimesti tarp tuščių deklaracijų. Deja, daugelis neatidėliotinių žmonių gyvenimą, verslo ir institucijų veiklą gerinančių sprendimų tebėra galios žaidimų objektas. Toliau sergame ta pačia „liga“, nuo kurios jau ilgą laiką nerandame vaistų. Tai – valstybei ir jos piliečiams naudingų iniciatyvų atmetimas vien todėl, kad jų autoriai yra „ne tie“. Anuomet opozicijoje buvę dabartinės valdančiosios koalicijos atstovai skųsdavosi, kad jų balso negirdi, kad įstatymų projektai ignoruojami arba marinami stalčiuose. Šiandien matau, kad mėginama daryti tą patį. Tuštybės supuoklės nusveria pasirinkimus, priklausomai nuo politiko vietos – opozicijoje ar valdančiojoje daugumoje.

Gerbiamieji, visuomenės pasitikėjimas valstybe priklauso ir nuo teisingumo sistemos darbo. Kertinis rūpestis šiandien – atkurti teisėjo profesijos prestižą, į teismus pritraukti geriausius teisės žinovus Lietuvoje. Tačiau tenka konstatuoti, kad teismų sistemos atsinaujinimo neskuba inicijuoti pati teismų savivalda. Iki šiol nenustatyta, kaip apskaičiuoti teisėjo darbo krūvį, be to, net trečdalis apylinkių teisėjų nesispecializuoja nagrinėdami bylas. O sudėtingų, rezonansinių bylų, pagal kurias visuomenė sprendžia apie teismų veiklos efektyvumą, nagrinėjimas tęsiasi metų metus.

Nauja teisėkūros iniciatyva siekiu sisteminio pokyčio, kuris apimtų teisėjų atrankos procedūrą, priartintų administracinius teismus prie žmonių, atvertų galimybę šiems specializuotiems teismams tapti efektyvesniems. Deja, jokiais įstatymais nesustabdysi teisėjo, kuris nesibodi savo mantijos apšlakstyti alkoholiu. Yra tik vienas kelias – principingai įvertinti tokių teisėjų veiklą ir etiką, nes jokių lengvinančių aplinkybių tokiais atvejais tiesiog negali būti.

Pastaruoju metu taip pat matėme, kaip beprasmiškai užsitęsusi Konstitucinio Teismo teisėjų rotacija sudavė rimtą smūgį šiai vienai svarbiausių valstybės institucijų. Buvo matyti slaptų užkulisinių žaidimų, nesuderinamų su Konstitucinio Teismo politinio neutralumo principu, šešėlis. Todėl kviečiu Seimą ieškoti būdų, kaip ateityje užkirsti kelią tokio pobūdžio intrigoms.

Neslėpsiu, didelius lūkesčius sieju su naująja generaline prokurore. Jai tenka iššūkis kurti ateities prokuratūrą, pajėgią tvirtai ir principingai ginti viešąjį interesą, užtikrinti efektyvesnį baudžiamąjį procesą ir sutrumpinti pernelyg ilgus ikiteisminių tyrimų terminus. Turime plėsti prokurorų kompetencijas tirti finansinius ir korupcinius nusikaltimus, taip pat nusikaltimus elektroninėje erdvėje.

Noriu pasidžiaugti, kad mano per Konstitucijos dieną iškeltas siūlymas gerinti teisėkūros kokybę sulaukė atgarsio Vyriausybės programoje. Tikiuosi, kad artimiausioje ateityje pamatysime ne tik teikiamų projektų kiekybės, bet ir kokybės pokytį.

Gerbiamieji, nuo to, kiek savo šalyje branginame teisingumą, pagarbą ir vienybę, priklauso ir Lietuvos saugumas. Šiandien privalome aiškiai suvokti, kad gyvename valstybių sienas peržengiančių slinkčių ir augančios įtampos laikotarpiu. Turime greitai prisitaikyti. Juk nacionalinio saugumo rizika egzistuoja ne tik už Lietuvos ribų, bet ir mūsų šalies viduje. Ten, kur vis dar veši piliečių nusivylimas, galimybių lengvai randa ir jas išnaudoja priešiškos išorės jėgos, įveliančios mus į dezinformacijos ir propagandos voratinklį. Cinizmas, arogancija, pretenzijos į tiesos monopolį – visa tai gimdo piliečių nepasitikėjimą demokratine politine sistema. Todėl šiandien kviečiu visus politikus atsigrežti į tautą ir išgirsti, kas jai rūpi ir skauda. Tai bus sunku padaryti, skirstant Lietuvos žmones į „savus“ ir „svetimus“, „progresyviuosius“ ir „kaimietukus“. Kalbėdamiesi, o ne keiksnodami ir grūmodami, žengtume platų žingsnį į stiprią, gebančią keistis pilietinę visuomenę.

Dar nesubrendome kaip demokratinė valstybė, jeigu politikai žvelgia į piliečius kaip į statistinius vienetus, kurių balsas reikalingas kartą per kelerius metus rinkimuose. Nuo kada pradėjome bijoti mūsų žmonių? Ar Sąjūdžio laikais bijojome jų balso? Dar nesame brandi demokratija, jeigu puolame menkinti savo piliečius, turinčius kitokią nuomonę, nei patys save pasodinę į sostą ir viešojoje erdvėje įsitvirtinę Tiesos ministerijos atstovai. Bet mes galime tapti tikrai demokratine visuomene!

Pradėkime nuo trijų pasitikėjimo ir pagarbos rinkėjams žingsnių. Pirmasis – sudarykime Lietuvos piliečiams realias sąlygas pareikšti savo nuomonę esminiais valstybės gyvenimo klausimais referendume. Tam turėtume pailginti (taip, gerbiamieji) parašų, reikalingų referendumui surengti, rinkimo laikotarpį, suteikti teisę žmonėms pasirašyti elektroniniu būdu. Ar tai yra taip sudėtinga? Nedovanotina, kad iki šiol nėra priimtas konstitucinis Referendumo įstatymas, o tai reiškia, kad nuo liepos 1-osios Lietuvos piliečiai neteks Lietuvos Respublikos Konstitucijos jiems suteiktos galios. Antrasis – užtikrinkime Lietuvos žmonėms galimybę ir toliau tiesiogiai rinkti merus. Trečiasis – pasitikėkime Lietuvos ateitimi – jaunimu ir suteikime jam galimybę kandidatuoti į Seimą nuo 21 metų amžiaus. Pastarieji du žingsniai reikalauja Konstitucijos pataisų, o tai reiškia – bendro partijų sutarimo.

Tokio sutarimo pasigedau diskusijose dėl vienos lyties asmenų partnerystės įteisinimo. Kol kas oponuojančios pusės nesiekia kompromiso, veikiau atvirkščiai, dar labiau gilina takoskyrą ir kaitina ginčą. Pasakysiu trumpai – esu už teisinį tos pačios lyties asmenų bendro gyvenimo sureguliojimą, tačiau nepažeidžiant ir neišplaunant Konstitucijos 38 straipsnio. Ar įmanomas susitarimas? Žinoma, taip, jeigu jo nuoširdžiai ieškoma!

Gerbiamieji, tik jausdamiesi stiprūs ir vieningi šalies viduje įgysime daugiau užsienio politikos svertų. Galėsime įtaigiai kalbėti Europai ir pasauliui, burti sąjungininkus ir lemti tarptautinius sprendimus.

Nebus per skambiai pasakyta – nuo mūsų gebėjimo atsispirti Rytų kaimynų spaudimui bent iš dalies priklauso visų demokratiškų Vakarų atsparumas. Už Lietuvos rytinių sienų – nestabili erdvė, kur paminamos prigimtinės žmogaus teisės ir laisvo pasaulio taisyklės, kur veiksmo filmų prisižiūrėję diktatoriai įsijaučia į teroristų vaidmenį ir grobia keleivinius lėktuvus, kur sienų ir branduolinis saugumas tampa šantažo įrankiu.

Šiandien neturime kito pasirinkimo kaip tik toliau stiprinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę. Nuosekliai įgyvendiname elektros tinklų sinchronizaciją su Vakarų Europa. Bendradarbiavimas su Lenkija ir Baltijos šalimis, taip pat Europos Sąjungos šiam regioniniam projektui skirtas milijardas eurų lėmė, kad pasiūliau ankstinti sinchronizacijos pradžią – turime jau 2023 metais atlikti izoliuoto Baltijos šalių elektros energetikos sistemų darbo bandymą.

Lietuvai palankios Europos Vadovų Tarybos išvados taip pat sudarė prielaidas Europos Sąjungos mastu stabdyti nesaugių trečiųjų šalių elektrinių, taigi ir Astravo atominės, energijos importą. Vis dėlto svarbiausia, kad patys neužsnuostume. Rinkimų pažadai galėjo išsitrinti atmintyje, pritrilo antiastravinio sąjūdžio būgnai, tad primenu, kad Astravo elektra vis dar gali patekti į Lietuvą. Kviečiu Vyriausybę nenuleisti rankų ir kuo greičiau pasiekti susitarimą dėl bendros Baltijos šalių elektros energijos prekybos su trečiosiomis šalimis metodikos.

Mūsų šalis būtų kur kas saugesnė, jei kaimynystėje turėtume daugiau stabilių demokratinių valstybių. Tačiau demokratija negali būti primesta ar importuota – visuomenė turi pareikšti savo

pretenziją ir teisę į ją taip, kaip pasiryžome mes, kaip 2014 metais pasiryžo ukrainiečiai, taip, kaip pernai pakilo į kovą už savo teisę būti laisva baltarusių tauta.

Privalome realiai vertinti padėtį regione. Remdamasi augančia karine galia, Rusija toliau šiurkščiai pažeidinėja tarptautinę teisę Kryme, Rytų Ukrainoje ir Sakartvele, taip pat vis labiau kontroliuoja Baltarusiją.

Todėl šiandien svarbiausias mūsų uždavinys – drauge su sąjungininkais stabdyti Rusijos ekspansiją ir išvengti dar didesnės regiono destabilizacijos. Turime siekti, kad mūsų kaimynai įgytų galimybę laisvai ir demokratiškai apsispręsti dėl savo gyvenimo. Mūsų teikiamas prieglobstis Baltarusijos žmonėms, parama pilietinei visuomenei, garsus Lietuvos balsas, primenantis Europai, kas vyksta šalia jos sienų, – mažiausia, ką mes galime ir privalome padaryti kaimynų labui.

Tai nebus paprasta, nes diktatoriški režimai jaučiasi nebaudžiami. Todėl itin svarbu Baltijos šalyse skirti ypatingą dėmesį atgrasymui, stiprinti NATO priešakines pajėgas ir oro policijos misiją, rengti konkrečius gynybos planus. Atremti išskylančias grėsmes galime užsitikrinę aktyvų JAV įsitraukimą į mūsų regiono saugumą. Turime siekti, kad Lietuvoje nuolat būtų rotacinės JAV pajėgos, o nuolatinės dislokuotos kuo arčiau mūsų sienų. Apie tai kalbėsiu ir kitą savaitę vyksiančio NATO viršūnių susitikimo metu.

Rūpindamiesi kitų pasiryžimu mus ginti, negalime pamiršti, kad ir patys privalome rūpintis savo valstybės saugumu. Gerbkime savo įsipareigojimą nuosekliai iki 2,5 % BVP 2030 metais didinti gynybos finansavimą, stiprinkime karinius pajėgumus, aktyviai dalyvaukime tarptautinėse misijose, nuo mokyklos suolo ugdykime pilietinę visuomenę, kuri būtų pasirengusi ginti Lietuvą.

Kitas svarbus mūsų laukiantis iššūkis – išlaikyti Europos Sąjungos dėmesį Rytų partnerystei. Negalime leisti, kad pavienės nesėkmės ar nusivylimai užgožtų tas pastangas, kurios dedamos Ukrainoje, Moldovoje ir Pietų Kaukaze. Lietuvai čia tenka išskirtinis, sakyčiau, net istorinis vaidmuo. Galiu asmeniškai patvirtinti, kad mūsų balso ir nuomonės šiuo klausimu Europos lyderiai klausosi bene labiausiai. Mes sukaupėme unikalią patirtį ir puikiai pažįstame regioną, o tai labai reikalinga formuojant Europos Sąjungos politiką. Todėl Lietuvos lyderystė Rytų partnerėms integruojantis į Europos Sąjungą yra ir bus neginčytinas mūsų užsienio politikos prioritetas.

Drauge visada esame stipresni. Todėl ir toliau puoselėsiu šiltus santykius su artimiausiais Europos Sąjungos kaimynais. Per pastaruosius dvejus metus pavyko atgaivinti strateginę partnerystę su Lenkija aukščiausiu lygiu. Kartu laidojome 1863 metų sukilėlius Vilniuje, minėjome Abiejų Tautų Respublikos Konstitucijos 230-ąsias metines Varšuvoje. Atkūrėme Prezidentų tarybą, kartu su Lenkija ir Ukraina mezgame partnerystę vadinamojo Liublino trikampio formatu. Tikiu, kad išauš diena, kai joje dalyvaus ir laisvos Baltarusijos atstovas. Visa Baltijos šalių šeima jaučia artimą giminystę su Šiaurės Europos valstybėmis. Tai lemia ne tik Skandinavijos šalių parama mūsų nepriklausomybės atkūrimui, bet ir sėkmingas tenykštis gerovės valstybės modelis, artimas požiūris į regiono saugumo problemas, iš ten mus pasiekiančios investicijos. Todėl nuolat deriname savo pozicijas Europos reikaluose ir susitinkame prieš kiekvieną Europos Vadovų Tarybą. O per kitą savaitę vyksiantį vizitą Stokholme, be kita ko, kalbėsime ir apie Švedijos įmonių plėtrą Lietuvoje.

Gerbiamieji, kokią sukursime ateitį savo vaikams, priklausys nuo mūsų gebėjimo atsinaujinti kertinėse srityse. Atkakliai derantis Europos Vadovų Taryboje pavyko pasiekti, kad naujajame Europos Sąjungos biudžete Lietuvai skirta kur kas daugiau lėšų negu bet kada – 14,5 mlrd. eurų, išjudintas iš mirties taško tiesioginių išmokų žemdirbiams suliginimo klausimas. Dabar svarbiausia išmintingai ir sąžiningai panaudoti Europos Sąjungos lėšas didžiausią vertę žmonėms kuriančiuose sektoriuose. Išryškinti Lietuvos privalumus konkurencingoje tarptautinėje rinkoje galime tik sukūrę tvirtą ir inovatyvią ekonomiką. Galime tai padaryti, nes Lietuva visada garsėjo kaip kūrybingų, darbščių ir atkaklių žmonių kraštas. Mes akivaizdžiai išaugome „pigios darbo jėgos“ marškinėlius!

Žvelgdamas į ateitį, matau išskirtinį švietimo vaidmenį įtvirtinant ir plėtojant mūsų pasiekimus. Tenka pripažinti, kad trys nenuoseklių, viena kitai prieštaraujančių švietimo reformų dešimtmečiai padarė mūsų jaunimui didelę žalą. Todėl sveikinu pastangas pasiekti nacionalinį partijų susitarimą dėl švietimo kokybės ir viliuosi, kad jis bus pasirašytas dar šiais metais. Suvokda-

mi, kad švietimo iniciatyvos virsta rezultatais po daugelio metų ar net dešimtmečių, privalome kuo greičiau pradėti. Esminių permainų siekiau teikdamas Švietimo įstatymo pakeitimų lygaus starto paketą, kurį priėmė Seimas. Remiantis viena jo nuostatų, jau šiais metais į ikimokyklinį ugdymą bus įtraukta apie 1 tūkst. vaikų iš socialinės rizikos šeimų. Privalome ir toliau artėti prie visuotinio ikimokyklinio ugdymo, nes tai yra viena efektyviausių priemonių mažinti mokinių pažangumo skirtumams ir atskirčiai ateityje.

Svarbiu gerovės valstybės impulsu taps įtraukiojo ugdymo įgyvendinimas Lietuvos mokyklose iki 2024 metų. Daugybė vaikų su negalia nebebus diskriminuojami, o mokydami drauge su jais kiti vaikai jau nuo mažens suvoks, kokie įvairūs mes esame, ir išmoks tai priimti bei branginti. Tuo įsitikinau aplankęs mokyklas, kuriose įtraukusis ugdymas yra šiandiena, o ne rytoj.

Inovacijų sklaida neturi laiko laukti švietimo sistemos pokyčių. Todėl privalome veikti čia ir dabar. Pirma. Būtina nuosekliai didinti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos finansavimą bent iki 2 % bendrojo vidaus produkto. Antra. Mūsų valstybės institucijose turime sukurti pareigūnų, atsakingų už inovacijas, tinklą, per kurį galėtume efektyviau koordinuoti inovacijų politiką. Trečia. Remdamiesi mokslo tyrimų baze ir fundamentaliais tyrimais turėtume aktyviau dalyvauti tarptautinėse mokslo struktūrose. Deja, mūsų Achilo kulnas tebėra pernelyg menka aukštųjų mokyklų ir verslo sąveika. Susidaro įspūdis, kad verslininkams stinga tikėjimo, o mokslininkams – pasitikėjimo savo jėgomis. Visi drauge esame pajėgūs šią ydingą grandinę nutraukti.

Inovatyvios Lietuvos siekis man taip pat siejasi su žalios Lietuvos vizija. Prieš keletą dienų kartu su Prezidentu V. Adamkumi, Europos Komisijos vadovais, socialiai atsakingo verslo atstovais, visuomenininkais, gamtos sergėtojais paskelbėme Žalios Lietuvos deklaraciją. Tapome liudininkais, kaip dėl bendro tikslo pečius surėmė dažnai skirtingose barikadų pusėse atsiduriančios verslo įmonės ir aplinkosaugininkai. Džiaugiuosi matydamas, kad mūsų Tėvynėje vis daugiau žmonių nuoširdžiai rūpi gyvenamoji aplinka. Pamažu vaduojamės iš vartotojiškos visuomenės gniaužtų, o tvarumas ir judumas tampa gyvensenos įpročiu.

Europos Sąjungos žaliojo kurso nuostatas atspindi ir Vyriausybės programa. Tačiau to nepakanka – skirstydami europinę paramą privalome daugiau dėmesio skirti žaliosios infrastruktūros kūrimui regionuose. Viena iš kertinių priemonių 2030 ir 2050 metų klimato kaitos tikslams pasiekti – ambicinga atsinaujinančios energetikos plėtra.

Tikslingos teisėkūros iniciatyvos taip pat gali pagerinti Lietuvos aplinkosaugos kokybę. Todėl pateikiau Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimus, kurie numato privalomą aplinkosauginį priimamų teisės aktų vertinimą. Viešųjų pirkimų įstatymo pataisomis taip pat siūlau įtvirtinti žaliąją viešųjų pirkimų kryptį, įtraukiant ekologinius aspektus į tiekėjų pasiūlymų vertinimą. Tai būtų savalaikiai žingsniai, formuojant gamtą tausojantį požiūrį valstybės institucijose.

Gerbiamieji, siekdami gerovės mūsų šaliai, turime rūpintis skirtingų valdžios institucijų sąveika ir politinės kultūros puoselėjimu. Viena įsisenėjusių mūsų „skolų“ yra stiprinti Lietuvos savivaldą. Pernelyg ilgai ją laikėme podukros vietoje tiek savo dėmesiu, tiek finansiniais ištekliais. Galiausiai supratome, kad būdama arčiausiai žmonių ji gali geriausiai atliepti jų poreikius. Todėl primenu partijų lyderiams mano kvietimu pernai Regionų forume pasirašytą politinių partijų susitarimą dėl savivaldos savarankiškumo stiprinimo. Nepraleiskime progų patvirtinti šį susitarimą realiais darbais.

Tikiu, kad skirtingų institucijų bendradarbiavimo ateityje tik daugės. Vis dėlto negaliu nutylėti, kad itin daug energijos buvo ir tebėra eikvojama ne laiku ir ne vietoje. Valstybę ir visuomenę bandoma skaldyti ir skandinti beprasmiuose politinės galios žaidimuose, kurie nedera su atsakingo valdymo principais. Apgailestaudamas turiu priminti ir tai, kad vakarykštė opozicija, anksčiau garsiai palaikiusi kvietimą vykdyti ambicingą viešųjų pirkimų sistemos reformą, šiandien jau kiek galėdama mėgina pakeisti reformos esmę. Toks neatsakingas požiūris mums visiems kainuoja ne tik šimtus milijonų eurų kasmet, bet ir pasitikėjimą valstybės institucijomis. Ar ne per daug turime sočiai besipeninčių viešųjų pirkimų dalyvių, kurie šiukštu nieko nenorėtų keisti?

Negalime toliau atidėlioti ir pokyčių, kurie sumažintų mokesčių išlaidų skaičių ir padidintų biudžeto įplaukas. Mokesčių srityje nuo seno egzistuoja lygesni už lygius. Dideles pajamas iš kapitalo gaunantieji vis dar moka mažesnius mokesčius nei kur kas mažiau uždirbantys samdomi

darbuotojai. Suprantu, kad daug jėgų atiduodame kovodami su pandemijos padariniais, tačiau negalime visą laiką dangstyti virusu politinės valios stokos!

Patirtis rodo, kad švietimo, sveikatos, mokslo, mokesčių, kultūros, kitoms valstybei svarbioms reformoms tinkamas politikų darbotvarkės langas yra gana siauras. Ir jis jau pradeda užsiverti švaistant laiką ginčams dėl rinkimų tvarkos ar alkoholio pardavimo pailginimo penkiomis valandomis per savaitę. Po metų, kai iš šios tribūnos skaitysiu kitą metinį pranešimą, tas langas jau bus beveik užsivėręs, o daugelis jūsų gyvens artėjančių rinkimų nuotaikomis.

Gerbiami Seimo, Vyriausybės nariai, esu pasirengęs visomis išgalėmis remti jūsų idėjas, kurios leis mums žengti į priekį. Nemanau, kad turime laiko ir prabangos skirstytis į Tėvynę mylinčius labiau ar mažiau. Nė vienas mūsų neturime Tėvynės meilės monopolio. Tad prisiminkime savo pareigą ir konstitucinę priesaiką – tarnauti Lietuvai ir jos žmonių gerovei.

Gerbiami Lietuvos žmonės, demokratija nėra iškalta akmenyje. Jai bet kada gali pakenkti vienų ar kitų politinių jėgų galios troškulys. Ją gali išmušti iš pusiausvyros besikaupianti socialinė ir ekonominė įtampa, žmonių nusivylimas teisingumu ir solidarumo stoka visuomenėje. Tačiau demokratija turi didžiulę jėgą atlaikyti patiriamus sunkumus, pažadinti visuomenės energiją ir vesti pirmyn.

Kai Lietuvos Tauta yra atvira permainingoms, vieninga ir pasitikinti savimi, nevaržoma politinės cenzūros ir primetamų stereotipų, niekas jos nesustabdys. Mes galime ir privalome pasikliauti stiprėjančia, aktyvia ir reiklia pilietine visuomene. Kuri nori ne tik klausyti, bet ir kalbėti. Diskutuoti, ieškoti, lemti sprendimus ir geresnę ateitį. Mūsų žmonės turi teisę reikalauti išrinktų politikų atsakomybės ir bendromis jėgomis kurti stiprią, teisingą, žalią ir inovatyvią – mūsų visų – Gerovės Lietuvą.

Ačiū už dėmesį. (*Plojimai*)

M. STROLYS (*Seimo posėdžių sekretoriato vyriausiasis specialistas*). Jos Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentas. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, skelbiu 5 minučių techninę pertraukėlę. Toliau posėdžiui pirmininkaus J. Razma.

Pertrauka

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, gal mėginkime grįžti į darbo vietas, tęsiame posėdį. Kaip tos iškilmingosios šios dienos posėdžio dalies tąsa galėtų būti mūsų bendras pasveikinimas, palydėtas plojimų, sveikinant su jubiliejiniu gimtadieniu kolegą V. Kanopą. Gėlės iš vicepirmininkės rankų. (*Plojimai*)

10.51 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. birželio 8 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Iškilmingieji momentai, atrodo, tuo ir baigėsi. Dabar šios dienos posėdžio 1 klausimas – posėdžio darbotvarkės tvirtinimas. Ar bus siūlymų frakcijų vardu? Matau, E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Būtent frakcijos vardu ir siūlome rezervinį 3 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projektą, kuris yra tikrai nukištas į rezervinius klausimus. Tai yra Vyriausybės iniciatyva, Vyriausybės teikiamas pridėtas prie kitų Seimo narių iniciatyvų, tai, man atrodo, mes truputį nuvertiname Vyriausybę. Aš labai prašau rasti laiko darbotvarkėje iki Darbo partijos opozicinės darbotvarkės. Ne tiek svarbu, ar iki pietų pertraukos, ar po pietų pertraukos, bet tikrai taip jau neignoruosime savo Vyriausybės iniciatyvų.

PIRMININKAS. Taigi mėginkime įsivaizduoti, kad liks laiko po biudžeto projekto svarstymo ir galbūt toje dalyje. Mėginkime įsivaizduoti šio projekto pateikimą. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Regionų frakcijos vardu prašom įtraukti į darbotvarkę rezoliuciją dėl Vilniaus miesto savivaldybės neleidimo surengti mitingą prie Seimo ir Vyriausybės. Tai yra Konsti-

tucijos laužymas, Susirinkimų įstatymo laužymas, tai pilietinių teisių tiesiog varžymas, nes buvusiam mitingui, kuris vyko Vingio parke, policija pasakė, kad jokių pažeidimų nebuvo, labai aukštu lygiu buvo organizuotas. Todėl mes galėtume išreikšti susirūpinimą ir paraginti Vilniaus miesto savivaldybę, kad nebūtų laužomi pagrindiniai demokratiniai principai demokratinėje valstybėje, ir tas leidimas būtų išduotas.

PIRMININKAS. Ačiū, supratome siūlymą. Jūs nedėstykite rezoliucijos turinio. Iš esmės turime vieną siūlymą. Kaip minėjau, dėl E. Gentvilo siūlymo čia be kokių nors balsavimų pamėginsime rasti sprendimą.

Dabar balsuosime dėl P. Gražulio pateikto siūlymo įrašyti į šios dienos darbotvarkę Seimo rezoliucijos „Dėl leidimo „Didžiojo šeimos gynimo maršo“ organizatoriams surengti mitingą prie Seimo ir Vyriausybės“ projektą Nr. XIVP-614. Kas pritaria šiam siūlymui, prašom balsuoti už.

Už – 40, prieš – 39, susilaikė 23. Siūlymui nepritarta.

Dabar balsuojame už tai, kad patvirtintume visą darbotvarkę.

Balsavo 108: už – 81, prieš – 3, susilaikė 22. Darbotvarkai pritarta.

Kartu dar, tikiuosi, bendru sutarimu galime fiksuoti, kad būtų galimybė pateikti tuos projektus, kurie nėra įrašyti Seimo sesijos darbų programoje. Tai yra rezervinis 4, rezervinis 5 klausimai – dėl 2023 metų paskelbimo atitinkamai Tremtinių ir F. Bortkevičienės metais. Turbūt niekas neprieštarauja, kad tuos projektus galėtume pradėti svarstyti. Ačiū.

10.56 val.

2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-495 (pirmasis svarstymas)

Taigi pradedame 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-495 svarstymą. Dabar išklausysime komitetų išvadų. Pirmiausia žodis suteikiamas Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkui M. Majauskui.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Seimo Biudžeto ir finansų komitetas atidžiai apsvarstė visų suinteresuotų asmenų pasiūlymus, apsvarstė komitetų pasiūlymus ir priėmė šiuos sprendimus: atsižvelgiant į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos atnaujintos 2021 metų BVP prognozės skaičius, padidinti asignavimus Krašto apsaugos ministerijai, kad būtų užtikrintas Lietuvos Respublikos išpareigojimų, susijusių su naryste NATO, vykdymas. Antra, Vyriausybei spręsti dėl 14,5 mln. eurų skyrimo savivaldybėms savarankiškomis funkcijoms vykdyti. Trečias sprendimas – skirti papildomus 27 tūkst. eurų Lietuvos šaulių sąjungai, persikrstant Krašto apsaugos ministerijos asignavimus. Ketvirtu punktu priėmėme sprendimą persikrstyti Lietuvos socialinio mokslo centrui asignavimus iš Žemės ūkio ministerijos taip, kad Socialinių mokslų centro pajamos po reorganizavimo nenukentėtų.

Taip pat Seimo Biudžeto ir finansų komitetas siūlo Vyriausybei pelno mokesčio lengvatą svarstyti Seimo rudens sesijoje kartu su kitais Finansų ministerijos darbo grupės mokestiniais pasiūlymais. Biudžeto ir finansų komitetas taip pat atidžiai apsvarstė visų Seimo narių pasiūlymus ir priėmė sprendimą siūlyti Vyriausybei spręsti dėl papildomų lėšų skyrimo svarstant 2022 metų biudžeto projektą. Dėl tokios išvados Seimo Biudžeto ir finansų komitetas balsavo: 9 balsavo už, 1 balsavo prieš, susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto atstovą pateikti šio komiteto išvadas.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aplinkos apsaugos komitetas gegužės 26 dieną svarstė biudžeto projektą ir priėmė sprendimą pritarti 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžetų finansinių rodiklių preambulės įstatymo kelių straipsnių ir kelių priedų pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Už balsavo 6, prieš – 1, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Kadangi paprašė skubiau suteikti žodį, suteiksiu žodį Kaimo reikalų komiteto pirmininkui šio komiteto išvada pateikti.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas šių metų gegužės 26 dieną svarstė 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą. Bendru sutarimu projektui pritarė ir pasiūlė pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui pritarti Kaimo reikalų komiteto pasiūlymams papildomai skirti 450 tūkst. eurų Lietuvos socialinių mokslų centrui ir papildomai 20 mln. eurų specialiajai vietinės reikšmės žvyrkelių asfaltavimo programai.

Komitetas taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad 2021 metais dėl skirtingo Lietuvos kaimo plėtros 2014–2022 metų ir 2023–2027 metų programų Europos Sąjungos ir bendrojo finansavimo lėšų santykio bei EURI fondo lėšų skyrimo numatoma nepanaudota beveik 7,5 mln. eurų bendrojo finansavimo lėšų suma turėtų būti palikta žemės ūkio ministro valdymo srities priemonėms finansuoti, o ne perskirstyta kitiems asignavimų valdytojams mažinant Žemės ūkio ministerijai skirtus asignavimus. Atsižvelgdamas į tai, Kaimo reikalų komitetas kreipėsi į Finansų ministeriją su prašymu, tikslinant 2021 metų valstybės biudžetą, perskirstyti numatomas nepanaudotas lėšas papildomiems Žemės ūkio ministerijos ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos poreikiams finansuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau abėcėlės tvarka kviečiu Ateities komiteto atstovą.

R. LOPATA (*LSF*). Ateities komitetas, kaip papildomas komitetas, šių metų gegužės 28 dieną svarstė ir iš esmės pritarė įstatymo projektui Nr. XIVP-495, pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Ateities komiteto pasiūlymą. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš nėra, susilaikė 3.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiame Audito komiteto pirmininką pateikti šio komiteto išvadą.

Z. BALČYTIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Audito komitetas šių metų gegužės 31 dieną svarstė patikslintą 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų įstatymo projektą. Komitete 3 nariams balsavus už, prieš nebuvo ir 4 susilaikius patikslintam 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų projektui nebuvo pritarta. Todėl Audito komitetas pasiūlė pagrindiniam komitetui, grąžinant patikslintą 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų įstatymo projektą Vyriausybei, tobulinti, atsižvelgti į Valstybės kontrolės ir Lietuvos banko išvadose pateiktus pasiūlymus bei pastabas dėl būtinybės valdyti tvariais finansavimo šaltiniais nepadengtų ilgalaikių išlaidų didėjimą, siekiant stabilizuoti struktūrinio valdžios sektoriaus deficito ir skolos augimą, taip pat didinti COVID-19 padariniams šalinti teikiamos valstybinės paramos tikslumą, užtikrinant, kad tokia parama būtų skiriama labiausiai nuo pandemijos nukentėjusiems subjektams. Šiam komiteto sprendimui pritarta bendru sutarimu: už – 7. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiame Ekonomikos komiteto pirmininką K. Starkevičių.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Laba diena. Ekonomikos komitetas apsvaustė biudžeto papildymo klausimą ir siūlo pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui tobulinti įstatymo projektą atsižvelgiant į pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Išvadą pateiks Europos reikalų komiteto atstovė R. Miliūtė. Atsiprašau, A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Kolegos, komitetas bendru sutarimu pritarė papildomo komiteto išvadai dėl biudžeto, tačiau siūlo Vyriausybei užtikrinti efektyvų, tikslingą ir laiku atliktą Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano priemonių įgyvendinimą, skirtą ilgalaikėms struktūrinėms reformoms vykdyti, ypatingą dėmesį skiriant nacionalinio ekonominės transformacijos plano įgyvendinimo procesui bei tinkamam išteklių subalansavimui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Laukiame Kultūros komiteto išvadų. Jas pateiks K. Bartoševičius.

K. BARTOŠEVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seime, gegužės 26 dieną Kultūros komitetas svarstė šį įstatymo projektą. Apsvarstė pateiktus pasiūlymus – tai Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymus, Lietuvos muziejų asociacijos pasiūlymus, Lietuvos nacionalinio dramos teatro pasiūlymus ir Seimo nario A. Vinkaus pasiūlymus, ir pritarė bendru sutarimu Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau laukiame Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadų. Nematau komiteto pirmininko. Kas iš Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narių? Galbūt gerbiamas A. Pocius gali ateiti ir pateikti?

A. POCIUS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas gegužės 26 dieną svarstė šį klausimą. Sprendimas ir pasiūlymai: pritarti Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, straipsnių ir priedo pakeitimo projektui ir jį tobulinti atsižvelgiant į komiteto pasiūlymus. Pasiūlymas – perskirstyti Krašto apsaugos ministerijai numatytus asignavimus nuo liepos 1 dienos skiriant 27 tūkst. eurų Lietuvos šaulių sąjungai. Lėšų šaltinis – iš asignavimų, skirtų Krašto apsaugos ministerijai. Komiteto nuomonė yra pritarti. Pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau pateikti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadas kviečiu pirmininką M. Lingę.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitetas gegužės 26 dieną apsvaustė nagrinėjamą projektą. Priėmė sprendimą pritarti pateiktam įstatymo projektui. Siūlo pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui atsižvelgti ir spręsti dėl Lietuvos socialinių mokslų centro prašymo papildomai skirti 450 tūkst. eurų centro veiklai užtikrinti, dėl Ugniagesių gelbėtojų profesinės sąjungos prašymo bei dėl tokio paties 39 Seimo narių pasiūlymo papildomai skirti 1 mln. eurų Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento veiklai užtikrinti. Taip pat dėl Lietuvos gaisrinės saugos asociacijos prašymo bei dėl tokio paties Seimo nario J. Razmos pasiūlymo papildomai skirti ne mažiau kaip 4,5 mln. eurų savivaldybių atliekamai priešgaisrinei funkcijai vykdyti. Sprendimas priimtas bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Sveikatos reikalų komiteto išvadas pateiks pirmininkas A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas gegužės 26 dieną svarstė dabar svarstomą įstatymo projektą. Buvo gautas vienas pasiūlymas dėl lėšų skyrimo vienai ligoninei. Kadangi šiuo metu neperžiūrimas VIP'o biudžetas, komitetas nepritarė šiam siūlymui. Apskritai pagrindinio komiteto išvadai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Švietimo ir mokslo komiteto išvadą pateiks pirmininkas A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiamieji Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas savo posėdyje, įvykusiame gegužės 26 dieną, iš esmės pritarė Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-495, taip pat komiteto išvada dėl papildomų lėšų skyrimo Lietuvos socialinių mokslų centrui – 400 tūkst., jau čia minėta. Taip pat pritarta Seimo nario A. Žukausko siūlymui skirti papildomai 150 tūkst. eurų Lietuvos mokslo tarybai, kad ji galėtų užtikrinti savo įsipareigojimus Lietuvai išitraukus į tarptautines mokslinių tyrimų infrastruktūras. Šiems metams buvo planuoti pinigai, bet nebuvo skirti. Iš vidinių rezervų skiriant tas lėšas, trūksta būtent 150 tūkst. Tokia yra komiteto išvada.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą pristatys pirmininkas S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, komitetas projektą svarstė 2021 m. gegužės 26 d. Komitetas apsvaustė keletą pasiūlymų ir pritarė siūlymui Vidaus reikalų ministerijai papildomai skirti 4,5 mln. eurų savivaldybių atliekamai priešgaisrinės saugos funkcijai vykdyti ir taip pat 1 mln. eurų skirti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų darbo užmokesčio išlaidoms, kadangi komiteto posėdžio metu paaiškėjo, jog kai kurios kitos institucijos gavo kompensacijas už papildomai išmokėtus atlyginimus žmonėms, kurie tiesiogiai dirba su pandemijos pasekmėmis, o Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas gavo tik dešimtadalį tos sumos, kurią jis yra išmokėjęs. Už tokį komiteto sprendimą visi septyni dalyvavę komiteto nariai balsavo už.

PIRMININKAS. Ačiū. Užsienio reikalų komiteto išvadą pateiks A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Komitetas pritarė: už – 6, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą pateiks pirmininkas R. Juška.

R. JUŠKA (LSF). Laba diena. Komitetas taip pat apsvaustė biudžeto projektą ir teikia Vyriausybei tobulinti, atsižvelgiant į komitetų pasiūlymus, Seimo narių ir suinteresuotų subjektų pasiūlymus, kuriems pritarta.

Komitetas pritarė skirti 20 mln. eurų kompensuoti Kelių priežiūros ir plėtros fondo 2020 metų netektį, nurodant lėšų paskirtį – asfaltuoti vietinės reikšmės žvyrkelius; taip pat palikti galiojančiame 2021 metų biudžete esančio Vyriausybės biudžeto patikslinimo projekte siūlomą išbraukti Specialiąją vietinės reikšmės žvyrkelių asfaltavimo programą; kompensuoti savivaldybių papildomas išlaidas 2020 ir 2021 metais dėl viešąsias pavežėjimo paslaugas teikiančių įmonių nuostolių, susijusių su COVID-19. LSA skaičiavimams pritarta, siūlant pagal pateiktus skaičiavimus, kad būtų apie 12 mln. eurų, tikslinant su Finansų ministerija. Taip pat siūlome leisti savivaldybėms, pasiekus konkrečios valstybės institucijos skiriant dotaciją iškeltus tikslus ir sutaupius dotacijos lėšų, per metus šias lėšas panaudoti kitiems tikslams toje pačioje valstybės veiklos srityje. Taip pat 14,5 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų savivaldybių biudžetų finansiniams ištekliams papildyti konkrečiomis sumomis, susijusiomis su savivaldybių pajamų prognozuojamo sumažėjimo padengimu 2021 metais, palyginti su 2020 metais, 6,49 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų savivaldybių biudžetų finansiniams ištekliams papildyti konkrečiomis sumomis, numatant kompensuoti savivaldybių negautas iš žemės mokesčio pajamas dėl padidintų neapmokestinamųjų paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų žemės plotų ir 4,5 mln. eurų priešgaisrinės saugos funkcijai savivaldybėse.

Komitetas balsavo: už – 7, prieš – 2. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinio komiteto išvadą, Žmogaus teisių komiteto išvadą, pristatys atstovas S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Žmogaus teisių komitetas pritarė minėtam projektui, pateikė savo pasiūlymus ir jiems pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Taigi komiteto išvadą išklausėme. Dabar diskusija ir pirmiausia žodį suteiksime tiems, kurie užsirašė kalbėti frakcijos vardu. V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, nors ir pratuštėjo mūsų salė po didelių diskusijų iš tribūnos, klausimas svarbus, todėl verta ir šiai diskusijai skirti dėmesio. Kovido krizei baigiantis gera proga įvertinti ir šį biudžetą, ir vis dar labai susijusias su kovidu ateities perspektyvas. Apie tai aš norėčiau pasakyti keletą žodžių.

Dabar jau aiškiai matyti, kad Lietuvos ekonomikos, sakykime taip, išsaugojimo darbotvarkę artimiausioje ateityje turės pakeisti kiek kitokia, pavadinčiau ją tikslų investicijų į šalies augimą darbotvarke, nes vietoj prastovų ir subsidijų, kurių, tikiuosi, jau greitai nebereikės, labai greitai nebereikės, turėsime tiksliai investuoti į tai, kad šalies ekonomika augtų, o mūsų sukurta pridėtinė vertė arba apskritai vertė Lietuvoje tik didėtų.

Tikslų investicijų paiešką neabejotinai paskatins ne tik Vyriausybės programa, bet ir tai, kad valstybės skola artimiausiais metais ramiai priartės ir atsirems netoli Maastrichto kriterijaus. Tam, kad nedidintume mokesčių, turėsime labai atidžiai pasverti, kaip subalansuoti biudžetą ir kaip tas tikslas investicijas daryti.

Naudodamasis proga aš pasakysiu keletą išvalgų jau dabar. Koalicijos sutartyje yra ambicingas tikslas pasiekti, kad bendros išlaidos mokslo, technologinei ir eksperimentinei plėtrai Lietuvoje pasiektų 3 % nuo BVP. Tai, žinoma, reikalaus ne tik valstybės investicijų, bet ir gerų verslo sąlygų, inovacijų sąlygų Lietuvoje investuoti privatiems asmenims, bet valstybės lėšų tai taip pat pareikalaus. Tikiuosi, kad artimiausi biudžetai leis užtikrintai tai padaryti.

Taip pat reikės investicijų į ikimokyklinį ir bendrąjį ugdymą. Kuo į jauną žmogų investuojama ankstesniame amžiuje, tuo ta grąža yra didesnė valstybei. Ir tai gali būti apskritai pati geriausia valstybės investicija. Kol kas pakankamai investuoti savivaldybėms į šį svarbų tikslą prielaidų dar nėra pakankamai. Savivaldybių skolinimosi limitai lieka itin griežti, nors Biudžeto ir finansų komitete mes esame sutarę prie šios temos grįžti iki kitų metų biudžeto svarstymo.

Antras dalykas, numatytos investicijos į bendrąjį ugdymą, turiu omenyje, šiuo atveju RRF lėšas, nors ir džiugina širdį, bet dideliems tikslams pasiekti, mano supratimu, nėra pakankamos. Ir čia keletą pavyzdžių norėčiau pateikti. Šiuo metu Vilniaus mieste moksleivių skaičius toliau auga ir iki 2025 metų jis išaugs maždaug 14 tūkst. Jei sėkmingai ištiesime ranką mūsų broliams iš Rytų, jei sėkmingai vykdysime reemigracijos projektus ir susigrąžinsime išvykusius lietuvius į

užsienį, tuomet į Vilniaus mokyklas plūstels ir dar daugiau moksleivių. Jau dabar progimnazijoje trūksta daugiau nei 1 tūkst. 600 vietų. Pradinėse mokyklose stinga apie 500 vietų. Darželiuose taip pat apie pusantro tūkstančio. Nepaisant dešimtmilijoninių savivaldybės investicijų ir mokyklų tinklo pertvarkos optimizavimo, natūralu, kad šis planas, šios ambicijos iki 2025 metų gali pareikalauti apie 125 mln. eurų. Kol kas, kaip pasiekti ir įgyvendinti šiuos tikslus, sakykime taip, ir nepakeisti skolinimosi limitų, aiškaus plano valstybėje nėra. Aš labai tikiuosi, kad prieš svarstant kitų metų biudžetą tas planas atsiras, pasimatys ir bus pristatytas.

Tikiuosi, kad tokios aktualijos jau labai greitai bus aktualios ne tik Vilniuje, bet ir keletose kitų miestų, bet Vilnius bent dabar yra tas pirmasis slenkstis atvykstantiems į Lietuvą ir gali būti tas paskutinis slenkstis, dar priverčiantis suabejoti, ar tikrai verta tiems, kurie galvoja išvykti iš Lietuvos, išvykti. Apie šį biudžetą, kaip apie kovidinį biudžetą, daugiau diskutuoti gal ir nėra ką, tai yra, tikiuosi, mūsų paskutinis ekstraordinaraus laiko biudžetas, preliudija į 2022 metus. Tikrai frakcijos vardu siūlome jam pritarti, ruošti ateičiai ir, be abejo, nepamesti švietimo visoje gerovės valstybės šviesoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Frakcijos vardu turi įgaliojimus kalbėti kolega M. Majauskas, tik visada prašyčiau nepamiršti pasižymėti registruojantis.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Mielieji kolegos, gerbiamas posėdžio pirmininke, pastabą priimu. Iš tiesų norėjau užsirašyti frakcijos vardu, tačiau stengsiuosi tikrai daug laiko neatimti ir sudėlioti kelis pagrindinius akcentus tikslinant būtent šį biudžetą.

Labai svarbu atkreipti dėmesį, kad neramiu metu pagrindinis dėmesys tikslinant biudžetą yra skiriamas saugumui, tai yra sveikatos apsaugai, socialinei apsaugai, NATO įsipareigojimams ir sienos apsaugai bei energetiniam saugumui. Sveikatos apsaugai planuojama skirti papildomai apie 260 mln. ir didžioji dalis šių lėšų bus skirta vakcinoms įsigyti, laboratoriniams tyrimams, reagentams, testams, taip pat atlyginimams didinti.

Antrasis paketas susijęs su saugumu, tai yra socialinė apsauga. Čia mes skiriame papildomą dėmesį darbuotojų apsaugai, darbo vietų apsaugai, ir tam bus skirta apie 240 mln. eurų. Tai yra prastovų subsidijos, darbo paieškos išmokos, išmokos savarankiškai dirbantiems ir ligos išmokos.

Trečioji dalis – tai yra įsipareigojimai NATO partneriams, kad skirtume ne mažiau kaip 2 % bendrojo vidaus produkto krašto apsaugos sistemai, ir čia bus reikalingi papildomi maždaug 20 mln. eurų. Biudžeto ir finansų komitetas siūlo užtikrinti, kad numatytume ne mažiau kaip 2,03 % nuo bendrojo vidaus produkto. Tam reikėtų papildomų 20,7 mln. eurų. Taip pat atsižvelgiant į neramumus su mūsų kaimyne šalimi Baltarusija, taip pat tikėtina, kad turėsime skirti ir papildomus resursus sienos apsaugai. Vyriausybė priims sprendimą ir grąžins jau patobulintą biudžetą su papildomu finansavimu. Čia galime tikėtis apie 10–15 mln. papildomų eurų.

Ketvirtoji dalis yra susijusi su energetiniu saugumu. Čia mes nuo iškastinio kuro ir priklausomybės nuo iškastinio kuro einame link atsinaujinančių energetikos šaltinių – tai vėjo, saulės energijos. Tam yra skiriama 150 mln. eurų.

Ir dar keli momentai pabaigai. Dėl paramos verslui. Labai svarbu, kad matydami atsigaujančią ekonomiką mes imamės sprendimo eiti nuo žuvies prie meškerės principo. Taigi mažėja subsidijos ir įvedamos pridėtinės vertės mokesčio lengvatos, kurias norint gauti reikės dirbti ir užsidirbti, neužteks sėdėti ir gauti mokesčių mokėtojų dovanas, bet reikės atsidaryti, veikti, dirbti ir užsidirbti. Taigi dar kartą – einame nuo žuvies prie meškerės principo.

Ir pabaigai – dėmesys savivaldai, tai yra papildomos pajamos savarankiškoms funkcijoms vykdyti, papildomos kompensacijos savivaldybių vežėjams dėl negautų pajamų. Atkreipsiu dėmesį, kad iš šiandienos darbotvarkės buvo išbraukta keletas klausimų, susijusių su biudžetu. Tai yra daroma siekiant užtikrinti, kad biudžetai, kurie bus priimti ir grąžinti į Seimą, būtų grąžinti jau patikslinus biudžeto rodiklius, patikslinus pajamas, kurios, tikėtina, reikšmingai gerės. Tai reiškia ir papildomas pajamas savivaldybėms savarankiškoms funkcijoms vykdyti. Taigi dėmesys savivaldai šiame tikslinamame biudžete taip pat yra užfiksuotas.

Šiuo neužtikrintu metu, neramiu metu pagrindinį dėmesį skiriame saugumui, socialiniam saugumui, sveikatos saugumui, sienos apsaugai ir energetiniam saugumui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau A. Butkevičius kalbės Mišrios grupės vardu.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš norėčiau keletą minčių pasakyti apie makroekonominius dalykus, taip pat paliesti kai kuriuos fiskalinės politikos aspektus. Norėčiau gal pradėti, tiesiog tam tikrą vertinimą padaryti, koks požiūris buvo Europos Komisijos, Europos Parlamento, šį kartą atkreipiant dėmesį į ekonomikos krizės valdymą. Galiu pasakyti, kad labai neigiamas, mano požiūriu. 2008 metais Europos Komisija nesuprato, kad finansų krizės laikotarpiu reikia įnešti kuo didesnę pinigų injekciją į rinką, bet kalbėjo apie tai, kad reikia susiveržti diržus ir vos ne viską stabdyti, kiek įmanoma. Ir pasiskolinti beveik niekur negalima, o jeigu skolinaisi, galėjai skolintis tik už didelius procentus. Šį kartą, kada prasidėjo, pakartosiu ne vieną kartą, ne finansų krizė, bet ekonomikos krizė, jie pradėjo taikyti metodus ir siūlyti Europos Sąjungos šalims, kaip turėtume elgtis, jeigu būtų finansų krizė. Meskite į rinką kuo daugiau pinigų ir tada ekonomikos krizė bus sparčiai suvaldyta. Na, iš dalies galima būtų pateisinti, bet aš, vertinęs analitiniu požiūriu, tai rekomendacijai nelabai pritariu. Kaip neseniai vienas politikas iš Briuselio pasakė, žinote, toks sprendimas buvo priimtas dėl to, kad šiais metais Prancūzijoje ir Vokietijoje vyks rinkimai.

Dabar grįžkime į Lietuvą. Čia aš irgi turiu išsakyti keletą minčių. Pirma, dėl to, kad mes kaip politikai, kaip Prezidentas sakė, vienas kito nemokame išgirsti, išgirsti išsakytų minčių arba kitos nuomonės ne toleruodami, o vos ne tiesiai pasakydami: žinote, aš esu valdžioje ir aš geriau už visus suprantu viską.

Kur aš matau kai kurias problemas, kurios priedė prie tam tikros dabartinės fiskalinės politikos situacijos? Mielieji, skaičiai rodo tai, kad mes struktūrinį fiskalinį deficitą (aš jau nežinau, kelintą kartą pasikartosiu) per praeitus metus išauginome iki 7,7 % bendrojo vidaus produkto. Tarp euro zonos valstybių mes atsidūrėme priešpaskutinėje vietoje būdami iš lyderių pozicijos.

Galėčiau aš čia pateikti keletą pavyzdžių ir tie pavyzdžiai, aš manau, yra labai akivaizdūs – paprasti netgi aritmetiniai dalykai. Už prastovas, kur valstybė turi užtikrinti, kad darbuotojų darbo vietos būtų išsaugomos ekonominiu laikotarpiu, yra išmokėta 140 mln. eurų per praeitus metus, o popravosinės subsidijos sudaro tris arba dar daugiau kartų daugiau. Man visiškai nesuprantamas dalykas. Jeigu vadovautumės matematine logika, turėtų sudaryti gal 20 % nuo išmokėtų prastovinių subsidijų. Čia, aš manau, piktnaudžiavimo tikrai buvo labai daug. Mes praeitais metais išleidome, atrodo, 630 mln. eurų. Todėl ir Europos Komisija tuos struktūrinio deficito skaičius mums pripažino labai didelius, aš kalbu apie Europos Komisijos fiskalinio deficito nuo bendrojo vidaus produkto patvirtintus.

Kokios bus pasekmės? Aš tikrai labai ilgai nenoriu plėstis. Aišku, labai keista, kad ir šiame biudžete aš matau numatytą kai kurių išlaidų, kurios nesusietos su sveikatos pandemijos suvaldymu. Bet, žinote, kai politiniu lygiu finansinis džinas iš butelio yra paleidžiamas, kai kada radikalūs sprendimai priimami norint sulaukyti to džino tekėjimą. Tai yra savotiškas tų politikų šūvis sau į koją. Taip, mes matome, kad infliacija gegužės mėnesį (ne galutiniais, o preliminariais skaičiavimais) buvo beveik 3,5 %.

Toliau. Prekių ir paslaugų kainų augimas yra labai spartus. Jaunoms šeimoms, kurios planavo imti paskolą būstui įsigyti, pradinio įnašo dalis kiekvieną mėnesį didėja. Vadinasi, jaunoms šeimoms mes pabloginame situaciją gauti paskolą arba tiesiog nutoliname paskolos gavimą.

Galėčiau kalbėti ir toliau pateikdamas daugybę pavyzdžių, bet pasižiūrėkime ir į tai, kokios buvo investicijos 2020 metais Lietuvoje, nes buvo kalbama, ir komiteto pirmininkas kalbėjo, kad valstybės sėkmė yra tuomet (ypač dabar, kai jau padaryta labai didelė pinigų injekcija ir dar bus daroma), kai tai nukreipiama į inovacijas, į technologijas ir taip toliau. Taip, 2020 metų (čia tikriausiai niekas negali paneigti tų skaičių) Lietuvoje buvo fiksuotas didžiausias investicijų srauto smukimas, mielieji, nuo 2009 metų – ne nuo 2019 metų, bet nuo 2009 metų! Ir siekė 19 %.

Ką tai lems? Tai lems tai, kad darbo našumo augimas yra žemas, darbo užmokesčio augimas yra didelis – dešimtadaliu. Vadinasi, darbo produktyvumo lygis irgi yra mažas.

Pastaruoju metu irgi diskutuojame apie tai, kad vėl reikia didinti minimaliąją mėnesinę algą. Taip, reikia, bet reikia remtis tam tikrais skaičiais, analizėmis.

Paskutinę mintį noriu pasakyti. Dabar dažnai iš tos politikų tribūnos skamba, kad mes fiskalinį deficitą, struktūrinį, sumažinsime ekonomikos augimu.

Mielieji, aš norėsiu pasižiūrėti, kaip 2023 metais tie žodžiai išsipildys. To niekada nebus. Ekonomikos augimas tik leis mums padengti finansinius išpareigojimus, kuriuos mes jau ir šiandien esame priėmę, o dar bus ir naujų, kitų. Ačiū. Pritariu dabartiniam biudžeto projektui, nes, kaip sakiau, jeigu džinas yra paleistas, tai jį sunku sulaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū už racionalias pastabas. Toliau frakcijos vardu – E. Gentvilas. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, praleidau, V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, pritariu Prezidento išsakytiems žodžiams. Dabartiniai valdantieji nesugeba planuoti, nenori prisiimti politinės atsakomybės už savo veiksmus, tai numesdami kitiems. Kas dėl to kenčia? Dėl to kenčia, kaip Prezidentas pasakė, paprasti Lietuvos žmonės. Savivalda turi nešti tą naštą, kurią turėtų nešti centrinė valdžia. Deja, bet yra taip.

Puikus pavyzdys ir šio biudžeto. Šio biudžeto svarstymo galėjo nebūti. Reikėjo tikrai patvirtinti tokį biudžetą, kokį buvo atnešusi ankstesnė Vyriausybė, valstiečių Vyriausybė, pavyzdžiui, su tuo pačiu kelių finansavimu, kaip 2020 metais, ir kitomis sritimis, pasitikėti dabartine Vyriausybe, suteikti jai galimybę pasiskolinti ir taip skirti lėšų kovadinėms priemonėms. Bet to nebuvo padaryta. Kas yra juokingiausia šioje situacijoje, kad Vyriausybė, įdėdama lėšų į Rezervo fondą, skirsto lygiai taip pat, kaip skirstė ankstesnė Vyriausybė. Tai kuo skiriasi? Niekuo. Tikrai mes turime atidaryti biudžetą, taip griauti pasitikėjimą mūsų finansų sektoriumi, turbūt rudenį turėsime dar vieną biudžeto atidarymą, nes ir vėl nebūsime suplanavę tiek, kiek reikia, ir tai, ko reikia. Turbūt tai jau bus kasdienybė, biudžetą atidarysime kas du ar tris mėnesius, tai bus jau tapę įpročiu.

O kaip galėjo būti dar kitaip? Galėjo sutvarkyti visą sistemą taip, kad visi žinotų į priekį, būtų suplanuota, kam skiriama, kam duodama ir kas bus. Bet buvo nueita dar kitu keliu, PVM lengvatų vieniems, kitiems keliu, nors dėl PVM lengvatų logikos išvis neliko. Kai kalbame apie PVM lengvatą testams, skiepams, kitiems, sakome, kad tai sumažins kainas, nors taip nėra, jos didžiausios Europoje turbūt, bet kai kalbame apie PVM lengvatą maitinimui, šiam sektoriui, sakome, kad padėsime verslui, jiems bus geriau gyventi. Logikos šie sprendimai neturi.

Einame tada kitais keliais. Komitetai svarstė šį biudžeto projektą, pritarė tiek ugniagesiams papildomai skirti, tiek žvyrkelių programai, tiek kitoms sritims, joms tikrai šiandien reikia ir to finansavimo labai trūksta. Bet kas atsitiko, kai visi tie svarstymai grįžo į Biudžeto ir finansų komitetą? Daugeliui jų buvo nepritarta, tik kai kuriems. Aš jau visiškai tikiu, kad Vyriausybė tokį variantą, kaip Biudžeto ir finansų komitetas, ir pasirinks, daugeliui nepritars, pritaris tik keliems.

Naujas žanras atsirado biudžetą svarstant, kai Krašto apsaugos ministerija neteikia nei siūlymų, nei prašymų, nei sako, kad jiems trūksta lėšų, kad reikėtų skirti papildomai. Bet mes avansu jiems davėme per 20 mln. ir įvardinome, kad tai yra didžiulis gėris, nors iš tikrųjų mes žinome, kad Vyriausybei yra suteikta teisė pasiskolinti tiek, kiek reikia pagal faktą krašto apsaugos gynybai, kad atitiktų numatytus procentus. Tai yra daroma rudenį pagal faktą – tiek, kiek reikia. Bet nostalgiska ir įdomi situacija išeina: iš kelių atėmėme, ugniagesiams nedavėme, nors KAM tais pačiais keliais naudojasi, juos gadina ir prie finansavimo neprisideda niekuo. Sako, tai ne mūsų reikalas, čia ne mūsų biudžeto finansavimas, nors Estijoje tas pats KAM prisideda prie kelių tvarkymo. Deja, tokia situacija.

Einame dar toliau. RRF lėšos. Buvo galimybė paimti per 800 mln., panaudoti šiais metais, ne, jų atsisakyta, nereikia. Kam čia stengtis, kam vargti? Beliko tik 140 mln. Tai turbūt yra nedovanotina, nes ankstesnės Vyriausybės tikslas ir buvo, kad kuo daugiau lėšų panaudotume iš Europos Sąjungos lėšų, o tik tada jau skolintis ar naudoti biudžeto lėšas, nes taip turėtų būti, tuo keliu einama.

Ką mes matome dabar? Yra priimtas regioninės tarybos puikus įstatymas, ten numatyta 30 % skirti regionams iš Europos Sąjungos lėšų. Šiandien kiek yra paskirta? 1, 2, 3 % ar išvis nepaskirta? Tarsi užtrauktas stabdys ES lėšoms panaudoti.

Einame prie Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos. Pagal Prezidentą, ką ir kolegos sakė, trūksta darželių, trūksta ikimokyklinių, reikia grupių, įstaigų. Ministerija taip pat užtraukė stabdį ir tų lėšų neskirsto. Nors įstatyme yra numatyta, kad 30 mln. eurų ji turi paskirstyti ir duoti savivaldybėms, kad darželinukai kaip tik gautų vietas, to nėra daroma.

Man iš viso yra klausimas, ar čia jau taps nuolatine taktika stabdyti europinių lėšų panaudojimą, kad jų būtų įlieta kuo mažiau į mūsų ekonomiką ir taip stabdoma ekonomika? Galbūt toks tikslas. Bet gal tada ir įvardinkime, kad mūsų tikslai yra tokie ir laukite tik to.

Dėl galimybės pasiskolinti mes sakome – apribotos skolinimosi galimybės neleidžia mums to daryti. Deja, tai yra netiesa, tokios šalys kaip Vokietija, kitos šalys suteikia savivaldybėms galimybę pasiskolinti neįtraukiant jų į skolos rodiklį. Kaip tai daroma? Labai paprastai – finansų inžinerija. Mes dabar tai galime padaryti, galime padaryti puikiai. Prie Finansų ministerijos turime agentūrą VIP, galime į ją įdėti 100 mln. iš tų pačių ES lėšų, sudaryti galimybę savivaldybėms pasiskolinti, neįtraukiant į skolos rodiklius. Dabar yra tik apie 16 mln. eurų – tiek skolinama su labai griežtais apribojimais. Tuos apribojimus nustato finansų ministrė, ji gali juos pakeisti, pakoreguoti ir suteikti galimybę.

Savivaldybių asociacija iš tikrųjų pasakė labai aiškiai: jeigu mes neturėsime galimybės pasiskolinti bent jau 100 mln. eurų, sužlugs daug ES projektų, prie kurių reikia prisidėti. Tai ar toks tikslas? Kiek aš matau, toks tikslas ir yra – panaudoti kuo mažiau ES lėšų. Ką mes atsakysime vėliau, kai kiekvienas įlietas į ekonomiką euras, ar tai būtų ES lėšos, ar kitos lėšos, grįš ir mokesčių pavidalu. Tai mes rudenį sakysime, mielieji, reikia ženkliai didinti mokesčius visiems iš eilės, nes reikia surinkti pinigų.

Ir pačiam gale – vyšnaitė ant torto. Didesnis Pelnų mokesčio įstatymas bankams baigsis po trejų metų. Dabartinė Vyriausybė turės spręsti, ar tą mokestį išlaikyti bankams, kad jis būtų didesnis, nes bankai gali sumokėti, ar ne. Bet kiek girdime pasisakymų iš Finansų ministerijos, jie to neplanuoja daryti. Vadinas, bankai, mokėkite mažiau mokesčių, o smulkusis verslas galės sumokėti daugiau. Tokiu keliu ir einame. Pritarti šiam projektui, deja, negalime.

PIRMININKAS. Ačiū. Frakcijos vardu – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Girdėjome kolegų padūsavimus, kad gal apskritai nereikėjo teikti šito biudžeto pataisymo, kad buvo galima kaip nors kitaip spręsti. Tokia tradicija buvo pernai. Vyriausybei leidome pasiskolinti 5 mlrd. eurų ir laukėme, kada į Seimą ateis biudžeto patikslinimas. Tai buvo apsieita apskritai be Seimo. Vyriausybė kaip norėjo, be Seimo leidimo, taip leido tuos pinigus. Nedrįstu sakyti, kad blogai, tam reikalinga Valstybės kontrolės ar kitų kompetentingų institucijų išvada, tačiau tikrai nereikia piktintis, kad Seimas yra įtraukiamas į valstybės pinigų valdymą.

Visokios išlaidos atsiranda kitaip, negu planuojama. Šitas biudžetas iš tiesų, įtraukiant Seimą į lėšų paskirstymo svarstymą, yra skirtas kovai su kovidu, medikų atlyginimams ir RRF lėšų perskirstymo klausimams spręsti. Man smagu, kad nors ir nežymiai, tačiau procentiškai yra mažinamas biudžeto deficitas. Pabrėžiu, procentiškai, kadangi pajamos didinamos 5 %, išlaidos didinamos 4,5 %. Jeigu žiūrime biudžeto deficito augimą, tai procentiškai jis mažėja, nors absoliučia išraiška apie 200 mln. eurų padidėja.

Ką daryti su gausiais pasiūlymais, kuriuos kolegų Seimo nariai teikia? Aš ir siūlau atsižvelgti į tai, kam yra skirtas šitas biudžeto patikslinimas. Tai tikrai nėra tradicinis biudžetas, kurį metų pabaigoje svarstome dėl kitų metų. Bandykime susilaikyti nuo pagundų, kad štai dabar yra galimybė svarstyti biudžetą, nors jis skirtas kovai su kovidu, medikų atlyginimams kompensuoti, patirtoms išlaidoms kompensuoti, pasinaudokime šita proga ir pateikime pageidavimų pasiūlymus. Aš siūlau labai atidžiai įsiklausyti į tai, ką pasakė Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas M. Majauskas, jis, matyt, yra aptaręs ir su finansų ministre, ir su Vyriausybe, kas tikslinant Vyriausybėje biudžetą turėtų būti įvertinama. Tai pirmiausia narystės NATO įsipareigojimai ir partijų susitarimas ar pasienyje atsiradusios naujos kritinės situacijos. Ir čia atsakymas ponui V. Ažuolui, ką galėjome žinoti tvirtindami biudžetą prieš Kalėdas apie situaciją pasienyje, kokia dabar atsiranda. Žinoma, negalėjome. Ir nereikia, matyt, bijoti lankstaus biudžeto peržiūrėjimo, kai tikrai atsiranda poreikis. Šiandien situacija yra tokia, kad poreikis yra atsiradęs. Įvertinkime tai, kas yra būtinių būtiniausia.

Man dar simpatiška arba reikšmingai skamba profesoriaus A. Žukausko pasiūlymas dėl Mokslo tarybos narysčių tarptautinėse institucijose nario mokesčio. Žiūriu į finansų ministrę ir tikiuosi, kad tą 150 tūkst. eurų galbūt pavyks surasti, nors M. Majauskas to ir nepaminėjo.

Aš dedu viltis į Vyriausybę ir labai racionalų skaičiavimą, kad patikslintą biudžetą gausime Seime, už jį tikrai balsuosime ir nedejuosime, o kam čia apskritai reikėjo. Tokią tradiciją turėjome, ir tai tikrai nebuvo gera tradicija, kai be Seimo, Seimo narius nušalinant, sprendžiami valstybės finansiniai klausimai. Tikiuosi, kad baigsis tokios tradicijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Frakcijos vardu – G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, tikrai pasistengsiu nekartoti ir nedėstyti tų argumentų, kurie buvo kai kurių kolegų paminėti, bet, žinote, kalbant, kaip gerbiamas Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas užsiminė, apie saugumo reikalus ir panašiai, apie NATO įsipareigojimus, žinote, mes kiekvienais metais, kai BVP auga, susiduriame su ta pačia dirbtine mistine problema, kad formaliai lyg ir nebeatitinkame tų 2%. Bet žinote, prie 1 mlrd. 240 mln. tie papildomi 20 mln. nėra nei esminis dalykas, nei koks nors kritinis taškas ar punktas, dėl kurio mūsų NATO partneriai pyktų. Duok Dieve, jei BVP toliau augs, rudenį mes turėsime vėl neatitikimą, vėl taisytime. Tai čia toks, matyt, linksmas pamąstymas.

Bet yra kai kurių kitų momentų, kurie yra daug rimtesni. Štai šiandien kalbėdamas Prezidentas minėjo savo siūlymą dėl NPD. Mes jo čia nematome. Akivaizdu, kad infliacija po truputį išibėgė visame pasaulyje, maisto pramonės žaliavų kainos objektyviai biržose kyla ir energetikos ištekliai, sakykime, brangsta. Akivaizdu, kad visa tai persikels ir į vartojimo krepšelius. Tikrai kiekvienas papildomas euras, net jeigu tai būtų 10 ar 12, prie atlyginimo liktų dėl to didesnio NPD taikymo. Jis yra tikslingas ir protingas.

O kaip alternatyva biudžeto lėšos yra naudojamos pelno mokesčiui už 2019 metus mažinti, tai yra nuostolius perkelti į 2019 metus. Čia, mano galva, yra visiškai nelygiaverčiai dalykai. Tai yra nesprendžiamos šios dienos besiformuojančios problemos ir mėginamos spręsti tos problemos, kurios iš esmės nelabai ir egzistuoja, nes kita biudžeto eilutė yra prognozuojama, kad avanšinio pelno mokesčio bus surenkama 30 mln. daugiau. Vadinasi, įmonės sparčiai atsigauja.

Turėdami omenyje ir statistiką eksporto, kuris pandemijos laikotarpiu augo 13 % tam tikruose sektoriuose, apskritai mes galime šnekėti, kad reikalingos labai taiklios ir konkrečios intervencijos. Pavyzdžiui, kultūros sektoriuje. Kultūros sektoriuje devynios nacionalinį statusą turinčios įstaigos, kurios vykdo valstybės užsakymą, valstybės strategiją, vaikšto ištiesusios ranką. Kai kurios biudžeto pataisos yra registruotos. Nežinau, ar joms bus pritarta, ar ne komitetuose ir Seime, bet apie tai reikia šnekėti, jeigu mes norime iš tikrųjų kam nors tiksliai ir konkrečiai padėti.

Lygiai taip pat dėl energetikos. Štai Mykolas labai kalbėjo apie tą žalumą ir žalinimą, mėginamas akcentuoti didžiules pastangas, tačiau iš RRF perkelta vos 140 mln. eurų, iš jų beveik 100 suvalgo Energetikos ministerija būtent valstybiniam projektui. O eilė gyva rikiuojasi prie saulės elektrinių ar vadinamųjų saulės kolektorių, kur paraiškų buvo pateikta gerokai daugiau, negu buvo numatyta lėšų. Ir pilni interneto forumai besipiktinančių žmonių, kad štai yra valia, yra noras, yra gera tendencija, o neatsiranda lėšų.

Todėl socialdemokratai šiuo metu tikrai nemato galimybės palaikyti pateikiamo biudžeto pataisų projekto. Tikimės, kad bus atsižvelgta tiek į Prezidento, tiek į mūsų ir opozicijos apskritai siūlymus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir Regionų frakcijos vardu paskutinė – R. Tamašunienė. (*Balsai salėje*) Kalbėti dar bus galimybių, aš kalbu apie kalbas frakcijų vardu.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų, jei ne pandemija, tai tokio pratimo, kaip patikslinti biudžetą viduryje metų, tikrai nebūtų buvę, bet kartu tai ir nauja galimybė atsižvelgti į poreikius, su kuriais realiai susiduria tiek valstybės institucijos, tiek ir savivalda. Jei mes bandome tikslinti biudžetą ir atliepti tuos poreikius, tai iš tiesų reikėtų įvertinti tuos teisėtus lūkesčius, finansines galimybes, bet ir racionalių sprendimų balansą, ko aš, atvirai pasakius, pasigendu, nes šiame biudžete savivaldos poreikiai įvertinami tik epizodiškai. Jau ir RRF fonde neliko tiek, kiek buvo suplanuota ankstesniame fonde, o dabar, šiuo metu tikslinant biudžetą, neatsižvelgiama į esminius savivaldos poreikius. Niekas neabejoja, kad savivaldybių indėlis valdant pandemiją yra esminis ir visi centrinės valdžios sprendimai nugula ant savivaldos pečių, būtent savivalda realizuoja viską, ką Vyriausybė, bendradarbiaudama su savivaldybe, nusprendžia, tačiau kai pradėdame kalbėti apie lėšas, apie poreikius, apie galimybę išbristi iš padarinių, sukeltų COVID-19 pandemijos regionuose ir savivaldoje, tuomet tiems pasiūlymams vietos

nelieka. Net Europos Sąjungos valstybėms taikomo Stabilumo ir augimo pakto bendroji išimtis, reiškianti, kad laikino struktūrinio valdžios sektoriaus balanso nuokrypis nuo vidutinio laikotarpio tikslo įgyvendinant COVID-19 pandemijos padarinių priemones, nelaikomas neatitinkančiu fiskalinės drausmės taisyklių, tai ta taisyklė pritaikoma centrinei valdžiai, o savivaldybės biudžetui ne. Tai kyla klausimas, kodėl mes vėl nusprendėme laikyti užspaudę fiskalinėmis drausmėmis ir grynojo skolinimosi apribojimais savivaldą, kodėl nepabandžius įvertinti jos poreikių, neišbandžius to pasitikėjimo nors pusmečiui, nes biudžetai tikslinami realiai pusmečiui, rudenį projektuosime jau naują biudžetą.

Regioninė politika Vyriausybės programoje užima vietą, bet kai reikia konkrečių veiksmų, norėtusi skaičių ir faktų, o realiai tik nuolatinis pažadas, kad štai patikslinsime pajamas, bus pajamų rodiklis ir jums bus geriau, sukursime sistemą, jums bus geriau, ir vis nustumiama dvejus metus į priekį. Bet savivaldos pasitikėjimo ir savarankiškumo didinimas yra nuolatinis ir kryptingas darbas. Labai norėtusi, kad Biudžeto ir finansų komitetas vis dėlto labiau įvertintų Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išanalizuotą realų savivaldos poreikį, dabar yra viltis, kad tai padarys Vyriausybė ir atsižvelgs į tuos poreikius. Nenoriu kartoti visko, kas buvo pasakyta anksčiau prieš tai kalbėjusių kolegų, tačiau iš tiesų tenka abejoti, kodėl pasirenkami tik tokie sprendimai, kaip perkelti žvyrkelių programą į vietinės reikšmės kelius, neva žvyrkelis nuo to taps asfaltuotas, neskiriant papildomo finansavimo. Tai neapgaudinėjime savęs tokiais sprendimais ir vien tik tuo, kalbant apie savivaldybių finansavimo gerinimą. Jeigu savivaldybė turi galimybę spręsti, tai turėtų deleguotoms funkcijoms gauti atitinkamą finansavimą. Todėl labai tikimės, kad po pirmojo svarstymo Vyriausybė atsižvelgs į Lietuvos savivaldybių asociacijos, mūsų Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymą ir tas savarankiškumo didinimas bus ir spartesnis, ir efektyvesnis, o kartu ir pandemijos padarinių mažinimas ir bus galimybės susidoroti regionuose su ekonominiais, socialiniais iššūkiais, kurių taip pat pakanka. Tenka pripažinti ir pajuokauti, kad savivaldos greitai atitiks vieną esminį principą – tai žalumo principą, nes jos pažaliuos dėl to, kad valstybės nuleidžiami sprendimai nesuteikiant finansinių galimybių juos įgyvendinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar dar du pasisakymai ne frakcijų vardu. Pirmasis – kolega A. Vinkus. Kviečiame į tribūną, gerbiamas Antanai.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, prisipažinsiu, kad labai laukiau šio įstatymo pakeitimo, nes tvirtinant biudžetą praeitų metų gruodžio 22 dieną nepavyko išspręsti, mano požiūriu, labai aktualios problemos, susiformavusios mano rinkimų apygardoje Kretingoje. Gal jau aš ir įgrišau su tuo prašymu ir didžiai gerbiamos ponios G. Skaistės mūsų frakcijos posėdyje... Bendravome su Kultūros komitetu ir su ponu M. Majausku Biudžeto ir finansų komitete, ir su kitomis institucijomis, gerbiamu kultūros ministru, kuris iš tiesų labai geranoriškai išklause, suprato, bet lėšų neskiria. Mano rūpimo klausimo esmė susijusi su valstybės investicijų programa, dėl kurios pateikiau, įregistravau pasiūlymą.

Kretingos dvaro sodybos grafų Tiškevičių rūmuose veikiantis Kretingos muziejus yra vienas iš lankomiausių krašto istorinės atminties muziejų pajūrio regione. Per pastaruosius metus čia atvyksta apie 130 tūkst. lankytojų iš Palangos, Klaipėdos, iš kitų aplinkinių regionų, ypač kai orai blogesni, tai traukte traukte juos aplankyti kultūrinės vertybės. Turistus turiu omeny.

2019 m. gegužės 22 d. sudaryta komisija įvertino Kretingos dvaro sodybos Tiškevičių rūmų žiemos sodo oranžerijos stiklinių konstrukcijų būklę ir nustatė, kad oranžerijos aliumininė konstrukcija yra fiziškai susidėvėjusi, neatitinka šilumos ir mechaninio atsparumo normatyvinių reikalavimų; stiklo paketai pažeisti, dalis iš jų suskilę, išdužę, nehermetiški; išorinis medinis tiltelis viršum oranžerijos yra pažeistas puvinio, todėl netinkamas eksploatuoti; stiklo paketų ir aliuminio konstrukcijų rėmų sujungimai yra nesandarūs, pralaidūs krituliams.

Muziejaus žinomumą ir išaugusį lankomumą lėmė tai, kad per pastaruosius dešimtmečius Europos Sąjungos struktūrinių fondų bei valstybės lėšomis buvo restauruoti šeši paminkliniai pastatai ir įrengtos septynios naujos ekspozicijos, tačiau šių lėšų nepakako žiemos sodo oranžerijos restauracijai. Projekto „Kretingos dvaro sodybos grafų Tiškevičių rūmų žiemos sodo kapitalinio remonto tvarkybos ir tvarkomieji darbai“ bendra vertė – 1 mln. 315 tūkst. 669 eurai, iš jų tvarkybos remonto darbams – 739 tūkst. 459 eurai, tvarkomieji darbai – 576 tūkst. eurų.

Kultūros ministro 2021 m. kovo 1 d. įsakymu „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkybos darbų finansavimo 2021–2023 metų programos patvirtinimo“ Kretingos muziejaus žiemos sodo oranžerijos tvarkybos darbai įtraukti į finansavimo programą ir skirta 370 tūkst. eurų bei numatytas 252 tūkst. eurų Kretingos rajono savivaldybės lėšų prisidėjimas, kaip tai numatyta Nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkybos darbų finansavimo tvarkos sąraše. Ypač tai remia Kretingos rajono meras A. Kalnius bei kultūros ir meno premijos laureatė, ilgametė muziejaus direktorė V. Kanapkienė.

Pagal Kretingos dvaro sodybos grafų Tiškevičių rūmų žiemos sodo kapitalinio remonto techninį projektą ir ekspertizės patvirtintą kainą tvarkomiesiems statybos darbams iš viso papildomai reikia 576 tūkst. 210 eurų. Šioms lėšoms gauti buvo parengtas investicijų projektas Kretingos dvaro sodybos grafų Tiškevičių rūmų žiemos sodo oranžerijos modernizavimui, pritaikant ją neįgalųjų reikmėms. Tikslas – padidinti šio kultūros paveldo objekto žinomumą, prieinamumą neįgaliesiems, pagerinti paslaugų kokybę, išlaikant esamus ir skaičiuojant papildomus lankytojų srautus.

Šis projektas 2020 metais buvo pateiktas Kultūros ministerijai su tikslu gauti lėšų iš valstybės programų, tačiau lėšų negauta. Projekto įgyvendinimo metu bus atliekamas žiemos sodo oranžerijos aliumininės konstrukcijos su dvigubo stiklo paketais keitimas. Oranžerijos konstrukcijų montavimas, apsauginių žaliuzių nuo saulės įrengimas ir taip toliau. Trečio aukšto įrengimas, keltuvo, panduso žmonėms su negalia įrengimas, kad pakiltų į trečią aukštą. Remonto darbai po kapitalinio pertvarkymo, projektavimo techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos. Įvertinęs tai, kas išdėstyta, pateikiau pasiūlymą atsižvelgti ir skirti 576 tūkst. 210 eurų finansavimą Kretingos rajono savivaldybės investicinio projekto Kretingos dvaro sodybos grafų Tiškevičių rūmų žiemos sodo oranžerijos modernizavimui, pritaikant ją neįgalųjų reikmėms.

Gerbiamieji, tikrai ne kartą kalbėjau ir kiekviename komitete, jau kartojuosi, ir ši kartą drįsau viešai šioje garbintoje auditorijoje kreiptis į visus, kurie turi galimybę padėti šiam projektui, išdrįsau šiandien tai pasakyti. Jeigu šiomis dienomis nugalėjau kovido virusą, turime su jūsų pagalba nugalėti ir tą bėdą dėl kilmingo, kilmingos asmenybės vardą turinčio muziejaus finansavimo. Dieve duok, kad išsispręstų.

PIRMININKAS. Paskutinė diskusijoje – I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų svarstome biudžetą, kuriame turėjome kalbėti tik apie kovido ir pandemijos valdymą, apie pakeitimus, susijusius būtent su šiomis sritimis, bet patys valdantieji atidarė skrynelę, kurioje pasipylė įvairių pasiūlymų. Bet iš esmės tie klausimai, kuriuos turėtume spręsti, deja, toliau lieka nejudinami.

Aš šiandien norėčiau pakalbėti apie kelis aspektus. Vienas dalykas, visi esame gavę Lietuvos savivaldybių asociacijos raštą, kuriame aiškiai faktiškai visų savivaldų merai išreiškė susirūpinimą dėl regionų politikos, ir ten yra susijusių klausimų virtinė, bet svarbiausias klausimas iš tiesų yra susijęs su skolinimosi galimybėmis investicijoms. Valstybė toliau sėkmingai skolinasi įvairiems pandeminiams reikalams, bet tikrai nėra atsižvelgiama į regionų politikos aspektus – savivaldoms ir toliau lieka suvaržyta galimybė skolintis, tiksliau – jokių galimybių, tiktai skolas gražinti, o reikalingas biudžeto balanso skaičiavimo tvarkos pakeitimas taip ir nėra padarytas ir neketinama daryti. Ne veltui (čia taip vienas iš iliustratyvių pavyzdžių) rezoliucija dėl žvyrkelių programos Seime sulaukė balsų tiek iš opozicijos, tiek iš pozicijos, nes mes visi matome, kokioje padėtyje po truputį atsiduria regionai. Jeigu taip ir toliau, ne tik savivaldos negalės panaudoti europinių lėšų investiciniams projektams, bet ir apskritai nekurs jokių naujų projektų, ir tikėtis, kad regionai atsigaus, o regioninė politika klestės, tikrai negalime.

Antras dalykas, į ką norėčiau atkreipti dėmesį, džiugu, kad valstybės investicijų programa, vadinamasis politikų pageidavimų koncertas neturi naujų projektų, tai yra džiugu, vadinasi, mes po truputį galbūt pereiname prie tvaresnės planavimo sistemos, bet blogai yra tai, kad mes neturime jokios programos Vilniaus regionui finansuoti. Kaip žinote, Lietuva europinių projektų kontekste yra padalinta į dvi dalis – Vilniaus regionas ir likusi Lietuva. Vilniaus regione mes turime iš tiesų baisių dalykų, ir ne tik kalbant apie Vilniaus miestą, bet ir apie aplinkines savivaldybes,

ypač švietimo srityje, todėl su kolegomis esame registravę ir vieną pasiūlymą dėl 20 mln. eurų skyrimo Vilniaus miestui dėl švietimo ir ugdymo įstaigų plėtros. Kodėl? Iš tiesų vis dar Vilniaus mieste turime, sunku patikėti, Vilnius – sostinė, vietoj normalių, vakarietišku tualetų, tupikų, skylių sienose, avarinės būklės pastatų. Jeigu mes šiuo atveju iš esmės neimsime spresti jau griūvančių pastatų, turint omeny, kad jau dabar mums iš esmės trūksta vietų Vilniaus mieste, gali būti, kad dar po kokių ketverių penkerių metų mokiniai tiesiog neturės kur mokytis. Tai yra net nebus pastatų, kur būtų galima normaliai mokytis. Štai kodėl siūlome iš perdėm didelio valstybės biudžeto, tai yra 934 mln. eurų, bent 20 mln. eurų skirti jau ir šiais metais mokyklų plėtrai. Tai yra būtina, kad ateityje mes neturėtume dar didesnės problemos.

O kalbant apskritai, tai yra tikrai du momentai. Rezervas pernelyg didelis ir per mažai suplanuotas, jis turėtų atsigulti konkrečiose valstybės biudžeto eilutėse ir rodyti kryptį, kaip mes toliau gyvensime jau po pandemijos laikotarpio. Reikia planuoti, kaip mes su tuo virusu gyvensime, o ne tiesiog numatyti didžiulį krepšį Vyriausybės žiniai, su kuriuo jie galės daryti ką nori.

Kitas momentas, pradėti normaliai planuoti investicijas. Čia kalbame ir apie Savivaldybių asociacijos poreikius, ir apie Vilniaus regioną. Jeigu dėl tų dalykų nepavyks sutarti komitetuose, kad bent į dalį projektų ir pasiūlymų dėl biudžeto įstatymo projekto būtų atsižvelgta, Darbo partijos frakcija iš principo negalės palaikyti. Norėtusi, kad tikrai būtų didesnė diskusija, ir ne tik su pozicija, bet ir su opozicijos atstovais. Visgi mes visi esame Lietuvos Respublikos Seimo nariai, atstovaujame rinkėjams ir norėtusi, kad būtume išgirsti ne tik tada, kai viltingai reikia kažkokių balsų dėl vieno ar kito projekto, bet ir tada, kai kalbama apie tvarų valstybės biudžeto ir plėtros planavimą. Tai tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi, kas pageidavo, pasisakė diskusijoje. Nebent finansų ministrė dar norėtų tarti žodį. Atsisakote. Gerai, taupome laiką. Žinome, pagal Seimo statutą ir išskirtines biudžeto projekto svarstymo procedūras dabar Vyriausybė ne vėliau kaip per 15 dienų turi pateikti atnaujintą biudžeto projektą. Manau, kad tiek dienų neprireiks, mes iki sesijos pabaigos pagal nustatytą grafiką galėsime apsvarstyti ir patvirtinti biudžeto pataisas. Šį klausimą šiandien baigėme svarstyti.

Dabar kitas mūsų darbotvarkės klausimas, įrašytas rytiniame posėdyje ministro S. Gentvilo pageidavimu, bet entuziasto aš nematau salėje. Tuomet mes kol kas paliekame šį klausimą truputį vėlesniam laikui.

12.09 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹, 14, 18, 21, 24, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509(2) (priėmimas)

Pradedame svarstyti darbotvarkės 1-5.1 klausimą – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektą. Pranešėjas – A. Petrošius. Jis dar pateiks Socialinių reikalų ir darbo komiteto paskutines pastabas, išvadas, reagavimus į Teisės departamento pastabas. Bet man sako, kad jokių pastabų nėra. Tuomet ir komiteto atstovui nebūtų čia ką veikti.

Dabar tiesiog pastraipsniui. Aš vardinsiu ir klausiu dėl pritarimo bendru sutarimu, matyt. Ar niekas neprieštaraus, kad pastraipsniui dabar mes eitume? Man atrodo, kad dėl šio projekto nėra ginčų. Kartais būna pastabų, kad prašokame bendru sutarimu. Bet manau, kad čia ne tas atvejis.

1 straipsnis. Ar galime priimti bendru sutarimu? Priimame bendru sutarimu. 2 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 3 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 4 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 5 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 6 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 7 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 8 straipsnis dėl įstatymo įsigaliojimo nuo liepos 1 dienos arba atitinkamai kitos dalys nuo lapkričio 1 dienos. Taip pat priimame bendru sutarimu. Pastraipsniui baigėme.

Dėl motyvų – A. Sysas. Prašom dėl motyvų už.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, kadangi nėra didelių ginčų, džiaugiuosi, kad nors beveik po šešių mėnesių siūlymas, kad pandemijos metu reikėtų kompensuoti prarastas pajamas mamytėms arba tėveliams, kurie dėl pandemijos turėjo mažesnius atlyginimus

arba buvo prastovose, kad nenukentėtų jų pajamos, pasirinktas kitas laikotarpis yra labai teisingas... todėl kviečiu balsuoti už šį įstatymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuosime nustatytu laiku.

12.11 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2) (priėmimas)

Čia kartu buvo ir kitas projektas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2). Dėl jo taip pat jokių pastabų, atrodo, nėra pateikta priėmimo stadijoje. Taip pat klausiu, ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritariame. 2 straipsniui dėl įstatymo taikymo taip pat pritariame bendru sutarimu.

Dėl motyvų, matau, niekas neužsirašė. Finalinis balsavimas bus nustatytu laiku.

Pagaliau mes sulaukėme ir aplinkos ministro. Tuomet projekto pateikimas. Dar ministras prašo palaukti. Gerai.

12.12 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-514(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-515(2) (svarstymas)

Tada mes turime galimybę apsvarstyti 1-6.1 klausimą – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-514(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas – komiteto pirmininkas M. Lingė. Dėl abiejų. Dėl lydimąjo Sveikatos draudimo įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-515(2) taip pat.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerai, pirmininke. Labai dėkui. Komitetas birželio 2 dieną apsvarstė Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kurį poreikis svarstyti iškilo po to, kai Seime buvo priimtose vienišo asmens išmokos. Abu projektai, kuriuos šiuo metu nagrinėjame ir svarstome, yra susiję taip pat kaip lydimieji, pasivejantys šį jau priimtą paketą, todėl išlaikant nuoseklumą reikia suderinti su minimais teisės aktais įtvirtinant vienišo asmens išmoką ir jos dydį integruojant į šiuos įstatymus. Komitetas pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms ir taip pritarta bendru sutarimu.

Taip pat svarstė Sveikatos draudimo įstatymo projektą. Dėl jo komiteto išvada yra pritarti patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Sprendimas taip pat priimtas bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Nematau, kad diskusijoje būtų pageidaujančių kalbėti. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Balsavimas kaip visada – nustatytu laiku.

Ar ministras jau pasiruošęs startuoti? Vis dar ne. Gerai. Peticiónų komisija visada džiaugiasi, kai suteikiame galimybę anksčiau. E. Pupinis turbūt pasiruošęs. Kas čia yra, kad pranešėjai šiandien neatlaiko mūsų tempo? Jeigu pranešėjas nepasiruošęs, tai gal tada aš... Tai ką darome, pranešėjau? Tada kol kas atidedame... Gerai, jau suradote.

12.15 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Tomo Kazlauskio peticijos“ (projektas Nr. PNP-14-16) priėmimas

E. Pupinis pristato rezervinį 8 klausimą – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Tomo Kazlauskio peticijos“ projektą.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, atsiprašau, kad šiek tiek užtrukau. Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Tomo Kazlauskio peticijos“ projektas. Gerbiami kolegos, Peticiónų komisija T. Kazlauskio peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų gegužės 26 dienos posėdyje ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktus pasiūlymus inicijuoti Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo nuostatų, susijusių su Seimo narių rinkimų sistema, pakeitimus.

Kompleksiškai vertinant Konstituciją, Konstitucinio Teismo oficialios konstitucinės doktrinos nuostatas, Seimo rinkimų įstatymo straipsnius, manytina, kad Seimo rinkimų įstatyme nustatyta Seimo narių rinkimų tvarka atitinka Konstituciją ir neprivalo būti keičiama. Pažymėtina, kad Seimo peticijų komisija taip pat nusprendė T. Kazlausko peticiją perduoti susipažinti su joje pateiktais pasiūlymais Seimo valdybos 2021 m. kovo 17 d. sprendimu Nr. SV-S-65 „Dėl darbo grupės Lietuvos Respublikos rinkimų sistemos analizei atlikti ir reikalingų įstatymų projektams parengti sudarymo“ sudarytai darbo grupei. Todėl prašom šį gerbiamo T. Kazlausko kreipimąsi atmesti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galime atmesti bendru sutarimu? Nematau prieštaravimų, turbūt dėl peticijų mes nebūtinai keliame į tą balsavimo laiką. Priimame sprendimą atmesti peticiją bendru sutarimu.

12.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projektas Nr. XIVP-369 (pateikimas)

Dabar matau salėje D. Asanavičiūtę. Galbūt pateiktumėte rezervinį 3 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projektą Nr. XIVP-369.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kaliniai, politiniai tremtiniai, Seimo nariai, kolegos ir gerbiami Lietuvos žmonės. Noriu pristatyti jums nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projektą.

Projekto rengimą paskatino pareiga į vieną skaudžiausių ir tragiškiausių Lietuvos istorijos tarpsnių pažvelgti ne vien šaltu protu, bet ir jautria širdimi. Manau, kad labai svarbu įamžinti mūsų tautos begalinių kančių aimanas, bado ir šalčio virpulus, kol dar yra likusių gyvų tolimojo Sibiro vargus patyrusių brolių ir seserų, tremtinių ir politinių kalinių.

Deja, laikas nepermaldaujamas, jis kasdien nusineša amžinybėn neįkainojamas žinias ir atsiminimus, suvoktus įvykius ir išmoktas pamokas. Sovietmečiu buvo įkalinta per 156 tūkst. Lietuvos gyventojų. 1940–1953 metais buvo ištremta per 130 tūkst. Lietuvos žmonių. Sovietiniuose lageriuose buvo sušaudyti ir mirė per 23 tūkst. kalinių, tremtyje žuvo apie 28 tūkst. Taigi bendras mirusiųjų skaičius viršija 50 tūkst.

Tremtiniai ir kaliniai buvo ne tik lietuviai, bet ir žydai, lenkai, totoriai, kitų tautybių Lietuvos gyventojai, gražiausias tautos žiedas, sąmoningiausi, aktyviausi visuomenės veikėjai, tarpukario nepriklausomybės metais susiformavusi patriotinė Lietuvos inteligentija. Pirmasis masinis ir pats žiūriausias Lietuvos gyventojų trėmimas prasidėjo 1941 m. birželio 14 d. naktį. Lietuvos geležinkelio stotyse buvo formuojami tremtinių ešelonai, į gyvulinius vagonus suvaryti žmonės išsisavaites vežami Rusijon mirti. Tremtinių asmenų sąrašuose buvo ne tik darbingi žmonės, bet ir senoliai, ligoniai, neįgalieji, nėščios moterys, vaikai ir kūdikiai.

Masinių Lietuvos gyventojų trėmimą 1953 metais nutraukė J. Stalino mirtis. Žinoma, iki pat 1980 metų ir net iki pat Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo vis dar vyko Lietuvos gyventojų represijos, suėmimai ir trėmimai.

1953 metais taip pat įvyko vadinamasis Vorkutos sukilimas. Lietuviai aplink Vorkutą lageriuose kalinti nuo 1940-ųjų, tačiau beveik visi pirmieji kaliniai mirė nuo bado, šalčio, ligų, žuvo šachtose. Ypač daug Lietuvos politinių kalinių šiuose lageriuose įkalinta 1948–1949 metais. Didžiąją jų dalį sudarė antisovietinio pasipriešinimo dalyviai. Tuo metu po 600, po 1 tūkst. 200 lietuvių kalėjo visuose Vorkutos lagerių punktuose. 1953-iaisiais vykusiam Vorkutos sukilime dalyvavo ir mirė taip pat lietuviai politiniai kaliniai.

Būtų sunku numatyti vienus metus šiam ilgam tautos genocido laikotarpiui paminėti. 2023-iaisiais sukanka 70 metų nuo Sovietų Sąjungos vykdytų paskutinių masinių okupuotos Lietuvos gyventojų trėmimų į Rytus. Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija priėmė sprendimą siūlyti Seimui paminėti masinių trėmimų pabaigą, kad būtų pagerbtos visų metų trėmimo aukos – šimtai tūkstančių Lietuvos piliečių, kentėjusių sovietinėse koncentracijos stovyklose, patyrusių Sibiro tremtį ir gulagų golgotas. Dešimtys tūkstančių lietuvių žmonių, mirusių toli nuo Tėvynės su Lietuvos vardu lūpose, atgulusių amžino poilsio atšiaurioje Sibiro žemėje. Sulaužyti likimai ir giliai įsirežę randai neapleidžia ir šiandien Sibiro tremtį patyrusių

tėvų ir anūkų. Tad tremties stigma persiduoda iš kartos į kartą, todėl neabejoju, kad žiaurus Lietuvos tautos genocidas nebus pamirštas dar ilgai.

Tremtinių ir politinių kalinių metai – tai galimybė dar kartą parodyti Lietuvos gyventojų netekčių sovietų okupacijos metais mastą ir padarinius Lietuvos valstybei. Paskatinti visuomenę ir ypač jaunimą domėtis Lietuvos valstybingumo raida, valstybės istorija ir kultūra bei siekis apsaugoti ir gaivinti tautos istorinę atmintį.

Šį projektą pasirašė, be Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narių, taip pat ir R. Morkūnaitė-Mikulėnienė, I. Haase, A. Anušauskas. Todėl kviečiu balsuoti ir palaikyti 2023-ųjų metų paskelbimą Tremtinių ir politinių kalinių metais. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip, atrodo, aiškus projektas, bet vis tiek keturi Seimo nariai nori jūsų paklausti. Pirmasis – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Jūs pati minėjote savo pasisakyme, kad vis dėlto 70 metų, kai baigėsi, vadinasi, tai J. Stalino mirtis. Ar buvo tikslinga sieti su J. Stalino mirtimi šią datą – vis tiek pavadinimas yra Tremtinių ir politinių kalinių metai, ar su kita data, tarkim, kai prasidėjo trėmimai? Turbūt dabar labiau tiktų negu kokios nors pabaigos metai? Ačiū.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Kadangi šie metai jubiliejiniai, jie nepaskelbti Tremtinių metais, o 1953 metais taip pat vyko Vorkutos sukilimas, todėl remiantis būtent ta data paskelbti Tremtinių ir politinių kalinių metais. Tuo labiau kad paskutinį kartą 2011-ieji buvo paskelbti Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminimo metais. Tiesiog norime pagerbti mūsų tremtinius ir politinius kalinius tokia pasirinkta data.

PIRMININKAS. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, labai ačiū už jūsų iniciatyvą ir rūpinimąsi politiniais kaliniais ir tremtiniais. Neabejojame, kad tai yra reikalinga daryti žinant žmonių amžių, tikrai dar galima paminėti daug gyvų žmonių. Po dešimties metų jau turbūt būtų šiek tiek kitoks minėjimas. Iniciatyvai tikrai pritarčiau. Tačiau norėčiau toje dalyje, kurioje yra išvardinami tremtiniai ir politiniai kaliniai, neužmiršti ir XIX amžiaus tremčių, nes mes jas visiškai išmetėme iš mūsų galvų manydami, kad tai tik 1940 metais buvo. XIX amžiuje labai daug žmonių buvo ištremta ir jų vaikai ir anūkai dažnai Lietuvoje nuveikė didelius darbus. Todėl siūlyčiau į tą aprašomąją dalį įtraukti ir šitą tremtį, nes kalbame apie visą jų kompleksą, taip pat politinius kalinius tiek 1831 metų sukilimo, tiek 1863 metų sukilimo.

Taip pat norėčiau pasakyti dar vieną labai svarbų aspektą, kad turime unikalią galimybę išgryninti tremtinių ir politinių kalinių tam tikrą išliekamąją vertę. Jų idėjų išliekamąją vertę ir pagaltoti, kaip jų atminimą mes perduosime ateities kartoms, nes labai gali būti, kad kartu su tais žmonėmis į nebūtį pasitrauks ir tam tikri kiti dalykai – dainos, kultūrinis paveldas ir taip toliau. Kad šita dalis būtinai atsirastų – nuo to priklauso viso šito projekto, sakyčiau, išliekamoji vertė. Labai ačiū.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už pastabas. Savo pristatyme taip ir paminėjau, kad ta išliekamoji vertė ateities kartoms išliktų, dėl to mes turime tikrai pažymėti ir paminėti šituos metus 2023 metais. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju. Žinoma, kad sveikinu šią iniciatyvą ir pritariu profesoriaus V. Rakučio pastabai ar palinkėjimui praplėsti tą ratą, taip pat nepamirštant ir tų žmonių, kurie nebuvo galbūt represuoti jėga, bet buvo priversti bėgti nuo to bolševikinio siaubo, kurie sudarė didžiąją mūsų tautiečių diasporos dalį ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, ir kitose Vakarų valstybėse, kurie taip pat buvo išplėsti iš šitos žemės ne savo noru. Iš tikrųjų didesnio masto tragedijos įsivaizduoti turbūt neįmanoma, turint omenyje, kad per visą tą laiką buvo sunaikintas mūsų, čia būnančių, ir kultūrinis genofondas. Dievo apvaizdos dėka ir mūsų vilties ir ryžto, be jokios abejonės, ir tos pačios išeivijos, būtent tų žmonių pastangų dėka taip pat mes radome savyje tos stiprybės atsistoti ir vis dėlto pasipriešinti šitai meškai, kuri dabar mums vėl grąšina.

Galbūt aš linkėčiau nesustoti prie metų, nes tie metai kartais išgaruoja kitų metų kontekste, o pradėti jau nuo šio... Sakyčiau, jubiliejumi tokių tremčių pavadinti gal nederėtų, galbūt paminėjimas, nes tikrai čia nėra 80-mečio šventė, pradedant nuo 1941 metų tremčių, tai yra mūsų tra-

gedijos, tautos tragedijos metai. Minint šią datą nuo šiol visada prisiminti kiekvienais metais, nepaisant, kokius ten metus mes esame paskelbę valstybės mastu. Aišku, ir todėl, kad tų žmonių vis mažėja ir mažėja, bet ir todėl, kad mes pritrauktume tą jaunąją kartą ir palikuonis, nes čia turbūt ir salėje sėdi didžioji dalis žmonių, palikuonių, kurie turi savo šeimose tą patirtį, tą baisiąją patirtį.

Pritardamas, be jokios abejonės, linkiu praplėsti tą mastą ir ypatingą dėmesį skirti edukacijai ir švietimo sistemai. Jūs, kaip Švietimo ir mokslo komiteto narė, tą galite inicijuoti. Pritariu ir neklausiu daugiau nieko.

D. ASANAČIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Vytautai. Kaip tik 16 dieną Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijoje mes paminime tremties pradžią ir su Rusijos lietuviais, kurie rengia šventinį koncertą, simboliškai šventinį. Tiesiog kviečiu visus stebėti per jutubą šitą posėdį.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Dalia, tikrai sveikinu šią jūsų iniciatyvą, ypač kad ji sutampa su jau netoli esančiais renginiais politiniams kaliniams ir tremtiniais prisiminti ir pagerbti. Mano klausimas toks: ar šitas nutarimas gali būti vertintinas kaip tam tikras sustiprintas bilietas tais metais, 2023 metais, būsимoms ekspedicijoms į tuos tolimus kraštus? Kaip žinome, kai kur jau nebeleidžiama aplankyti. Galbūt tai tikrai būtų kaip dokumentas, plačiau atidarantis galimybes apsilankyti visur, kur tiktai tos būsimos gausios ekspedicijos galėtų apsilankyti? Ačiū.

D. ASANAČIČIŪTĖ (TS-LKDF). Iš tikrųjų gana apmaudu, kad misija „Sibiras“ nutraukė šiuo metu savo keliones ir ekspedicijas, į Rusiją neįvažiuoja jau keleri metai. Šiuo momentu tai padaryti neįmanoma, tačiau mes kalbame su Lietuvos Respublikos ambasadoriumi Rusijoje dėl galimybės ateityje, artimoje ateityje vis dėlto atnaujinti šitas ekspedicijas, ieškome būdų. Vienas iš būdų – rengti ekspedicijas čia, Lietuvoje, aplankyti ir kapus, ir paminklus, ir atstatyti juos. Kalbame su Rusijos lietuviais ir su pačiu ambasadoriumi, nes Sibire yra daug nykstančių kapų, daug yra nykstančių paminklų tremtiniais ir nėra galimybių jų dėl sustojusių ekspedicijų atstatyti, renovuoti.

Dėl to mes turime kalbėti, mes kalbėsime 16 dieną posėdžio metu apie skiriamas lėšas ir pajėgas atstatyti ir išsaugoti tuos istorinius paminklus.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus.

D. ASANAČIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar motyvai už ir prieš. I. Haase kalba už.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Aš kviečiu gerbiamus kolegas palaikyti siūlymą 2023 metus paskelbti Tremtinių ir politinių kalinių metais dėl stiprios ateities, Lietuvos ir jos žmonių stiprybės. Mūsų kelias į šių dienų Lietuvą nebuvo lengvas. Jame buvo ir kovų, ir užgrobimų, ir skaudi tremtis. Mes privalome suprasti, kad tai yra data ne tik paminėti ir prisiminti, bet ir galimybė dar labiau sustiprinti savo ir ateities kartų tautiškumą. Mes galime būti dar labiau atsparūs, jeigu stiprybės semsimės iš savo šaknų, ir tai ne tik valstybės šaknys, tai ir mūsų dažnos šeimos šaknys, juk tremtį patyrusių savo giminėje turime beveik kiekvienas. Todėl dar kartą kviečiu palaikyti pateiktą pasiūlymą ir nutarimą.

Kviečiu taip pat aktyviai dalintis iniciatyvomis, kurios galėtų būti įgyvendintos Tremtinių ir politinių kalinių metais. Taip pat būtina raskime lėšų, kad iniciatyvas galėtume įgyvendinti. Šiandien laisvoje Lietuvoje tai įgyvendinti yra mūsų ir teisė, ir pareiga.

PIRMININKAS. Prieš kalba R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Tai tik mano pastabos. Tikrai nebūsiu prieš, bet pastabas labai noriu pasakyti. Kaip bebūtų keista, ši kartą ponui V. Juozapaičiui, jo minčiai aš tikrai pritariu, kad tie dalykai turi būti visada minimi, jie ir yra minimi, nes yra Gedulo ir vilties diena, Raseinių rajone vyksta didieji suvažiavimai ir panašiai. Žinoma, yra logiška dabar teikti ir skelbti kitus metus būtent Tremtinių ir politinių kalinių metais dėl to, kad mes dabar gyvename geopolitiškai karštam taške – šalia tos sienos, kur vyksta nemalonūs įvykiai, šiame mūsų regione.

Norėčiau pabaigai pasakyti, kad atminimas ateities kartoms turi būti išlikęs garbingas, nes, noriu priminti, beveik 10 tūkst. tremtinių kreipėsi į pačius konservatorius dėl Lietuvos genocido

vadovo, kad jis nebūtų atleistas, tai irgi gerbtini dalykai. Tokia pastaba: jeigu teikiame, teikime garbingai šituos dalykus, gerbdami ir pačius tremtinius. Kviečiu balsuoti už. Ačiū.

12.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-566 (pateikimas)

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar ilgai lauktas ministro S. Gentvilo projekto pateikimas. Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-566. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami Lietuvos gyventojai, gerbiami Seimo nariai, Vyriausybės vardu teikiame Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės projektą, tai yra Seimo nutarimas, kuris bus svarstomas komitetuose, bet iš esmės tai yra Europos Sąjungos strateginis dokumentas. Kodėl kiekviena Europos valstybė turi turėti tokį dokumentą arba kodėl kiekviena pasaulio valstybė turi turėti tokį dokumentą? Mes matome, kad gyvename klimato krizėje, ji vis labiau pradeda jaustis ir Lietuvoje. Žemdirbiai tai pajunta per sausras ar stichines lijdbras, matome išbalansuotas žiemas ir vasaras. Taip pat matome, kad mūsų mokyklose jau tampa neparengtos itin karšioms sezonams. Užpradėjusiais metais mes turėjome didelę diskusiją, ar nereikėtų kondicionavimo sistemą įrengti kiekvienoje mokykloje. Mes, Lietuva, irgi pradėjome jausti klimato kaitą.

Pastarieji penkeri metai Lietuvoje metrologiniais stebėjimais buvo šilčiausi per visus istorijos laikotarpius, ir mūsų 2020 metų vidutinė metinė temperatūra jau buvo 1,2 laipsnio šiltesnė negu iki... pramoninio pasaulio temperatūra. Pasaulis susivienijo ir, nepaisydamas geopolitinių ginčų, pradeda kalbėti. Apie bendrą veikimą dėl aplinkosaugos ir klimato kaitos reikia susitarti tarptautiniu mastu. Todėl Lietuva, dalyvaudama kaip tarptautinės bendruomenės narė, priima tarptautinius įsipareigojimus, kurie nugula į vietos dokumentus.

Kas yra Nacionalinė klimato kaitos darbotvarkė? Joje nustatomi tikslai, kaip iki 2050 metų Lietuva kartu su visu Europos kontinentu taps klimatui neutraliu kontinentu. Šioje darbotvarkėje, tai yra strateginis dokumentas, numatoma, kaip iki 2030–2040 metų mes keisimės žemės ūkio, transporto, energetikos, atliekų tvarkymo, pramonės ir kituose sektoriuose, ypač buities, gyventojų būsto, kaip mes sugebėsime pasikeisti taip, kad nenaudotume papildomai iškastinio kuro.

Koks yra kontekstas? Jeigu girdėjote, prieš dvejus metus, 2019 metais, Europos Komisija pateikė ir priėmė sprendimus, kad Europos Sąjunga iki 2030 metų 40 % sumažins savo klimatui pavojingas emisijas. Praėjusių metų pabaigoje Europos Vadovų Taryba, o kartu ir Europos Komisija patvirtino didesnę ambiciją, tai yra minus 55 % iki 2030 metų. Taigi revizuoti reikėjo šią darbotvarkę, mes, sakyčiau, per rekordiškai trumpą laiką, per tris keturis mėnesius, sugebėjome pakelti ambiciją ir atsižvelgti į Europos Sąjungos nutarimus, kad vietoj 40 % sumažinta bus 55 %, mes sugebėjome subalansuoti, manau, optimaliai pasiūlymus tarp sektorių, kaip bus išdalinti šie įsipareigojimai. Čia turbūt yra esminė skaidrė visos šios darbotvarkės, nes ji rodo, kiek nuo 2005 metų Lietuvoje skirtingi sektoriai išaugino savo emisijas. Pirmame stulpelyje iš kairės yra vadinamųjų aplinkos taršos leidimų prekybos sektoriuje dalyvaujančios Lietuvos įmonės. Jų yra 90. Tai yra naftos perdirbimo gamyklos, trąšų perdirbimo gamyklos, stiklo fabrikai, cemento fabrikai ir kitos didesnės energetinės bendrovės, kurios dalyvauja ir perka aplinkos taršos leidimus Europos biržose, dalį jų gauna nemokamai. Kaip matome, šiame sektoriuje emisijos sumažėjo, jos turi mažėti dar labiau, tačiau dėl kitų sektorių, kurie nedalyvauja aplinkos taršos leidimų prekybos sektoriuje, turi būti nacionaliniu lygmeniu susitarta, kokia kvota mes kiekviename sektoriuje orientuojamės į sumažinimus.

Lietuva, priešingai nei Europos Sąjunga, Europos Sąjungos lygmeniu yra įsipareigojusi sumažinti 55 % emisijas iki 2030 metų, palyginti su 2005 metų emisijomis, Lietuva yra numaciusi ne 55 % sumažinti, bet 30 % sumažinti. Lietuva gauna mažesnę įsipareigojimą nei Europos Sąjungos vidurkis, tačiau pačiai Lietuvai šio dokumento esmė yra, kaip mes pasidalinsime tarp sektorių – tarp žemės ūkio, energetikos, pramonės, transporto ir atliekų tvarkymo įsipareigojimų.

Kaip matote, dešiniajame stulpelyje iš esmės yra numatyta, kiek skirtingi sektoriai turėtų sumažinti savo emisijas. Šio dokumento esmė yra pasidalinti tarp Lietuvos įvairių sektorių įsiparei-

gojimus. Kaip matome, žemės ūkis turbūt sudėtingiausia tema, dėl jos greičiausiai daugiausiai diskusijų virs, jis yra mažiausiai išauginęs emisijų nuo 2005 metų, todėl ir dabar programuojami iš esmės mažiausi įpareigojimai sumažinti emisijas. O transportas nuo 2005 metų išaugo perpus, tai yra 49 %. Jam priemonių reikės daugiausiai. Aš čia tai akcentuoju ne be reikalo, nes transporto sektoriuje emisijos yra tiesiog iššovusios į viršų. Reikia būti realistais, turėdami 10–15 metų senumo automobilių ūkį, mes tikrai nepersodinsime žmonių į elektromobilius. Tikslas turėtų būti iš esmės dvigubas. Vienas – persodinti į viešąjį transportą, ten, kur įmanoma. Antras – paskatinti lietuvius pirkti trečdaliu mažiau taršius automobilius. Ir tikslai bus įgyvendinti.

Taigi teikiame šį projektą kaip visos Vyriausybės suderintą projektą. Jis yra reikalingas ir Europos Komisijai, nes Europos Komisija mus vertins, kaip mes siekiame šitų tikslų.

Lietuva yra viena iš sėkmingų pavyzdžių, kaip mes sugebėjome ekonominį augimą atsieti nuo emisijų augimo. Sukurdami daugiau gėrio, daugiau gerovės ekonomikoje, mes neišmetame daugiau CO₂ emisijų. Tačiau nereikia savęs apgaudinėti, nes dažnai vartojami produktai, kurie buvo gaminami Europoje, o dabar gaminami Azijoje, Baltarusijoje, Rusijoje ar Ukrainoje ir jie ten išmeta 2–3 kartus daugiau emisijų negu išmesdavo Europoje. Todėl šita strategija neturėtų tapti Lietuvos ir Europos Sąjungos deindustrializacijos strategija, mes turime išlaikyti pramonę čia, Lietuvoje, Europoje ir mes turime apginti Europos kontinentą nuo konkuruojančių kitų valstybių. Todėl Europos Komisija šiais metais paskelbs 12 teisėkūros iniciatyvų projektų, tarp jų ir anglies importo mechanizmą, kuriuo apgins didžiuosius energetinius vartotojus Europoje.

Tiek pristatymo. Tikiu, komitetuose bus išsamios diskusijos. Norėčiau atsakyti į jūsų klausimus. Ačiū posėdžio pirmininkui, kad rado laiko rytinėje darbotvarkėje.

PIRMININKAS. Ačiū už pranešimą. Dabar klausimai. R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Sveikintinas jūsų, ministre, ir laiku klausimas, pats projektas. Ko gero, tai susiję su visomis Europos Sąjungos valstybėmis, tiek ir už vandenyno, nes tai yra bendras žmonijos reikalas. Laukti tikrai nebegalime. Gal kam ir nepatiks dėl nusistovėjusių konservatyvių tradicijų nekeisti automobilių ir panašiai, bet gamta diktuoja visai kitas sąlygas, kad mes jau turime žengti prie tų dalykų.

Paminėjote švietimo mokyklas, kad yra nerenovuotų pastatų, blokai perkaista, sudėtinga mokyti ir panašiai, dėl to krenta mokymosi kokybė. Norėjau paklausti, kiek šitas jūsų projektas yra koreliuotas su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, ar jai žinoma, kiek ji dalyvaus šiame projekte, kiek prisidės? Ačiū jums.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Tai bendras Vyriausybės projektas ir teikiamas kartu su Vyriausybe. Švietimo, sporto ir mokslo ministerija dalyvavo jį rengiant. Tačiau gal reikėtų atsakyti dėl pastatų renovacijos. 60 % Lietuvos pastatų yra žemesnės negu C energetinės klasės. Visuomeniniai pastatai – ne išimtis, o tarp visuomeninių daugiau negu pusė yra švietimo paskirties pastatai. Iš esmės mums ir reikia kalbėti apie visų mūsų gyvenamųjų, visuomeninių ir komercinių pastatų efektyvumo didinimą. Tam kovo 31 dieną pasitvirtinome ilgalaikę renovacijos strategiją dėl visų paskirčių pastatų Lietuvoje. Jų yra 660 tūkst. per visą Lietuvą. Tam reikės milijardų milijardų. Švietimas yra to sudėtis.

PIRMININKAS. Klausia A. Palionis.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pranešėjau, norėčiau daugiau paklausti apie žemės ūkį, nes teko darbuotis. Mes puikiai suprantame, kad yra Europos Sąjungos BŽŪ politika: ir pesticidų mažinimas, ir mineralinių trąšų mažinimas, ir ŠESD mažinimas. Europos Sąjunga tai siekia pasiekti per BŽŪP finansavimą – tai Kaimo plėtros programą. Aš manau, kad žemės ūkis tai sugebės atlikti taikydamas bearimes technologijas, ekologinio ūkininkavimo plotų didinimą.

Bet norėjau paklausti tokio klausimo. Šiandien mes svarstėme naują biudžeto projektą, kurio pagrindiniai pakeitimai susiję su DNR plano skirstymo pinigais. Ar manote, kad teisingai buvo paskirta žemės ūkiui iš viso voko – iš 2,3 mlrd. eurų dalis pinigų – 16 mln. eurų, ypač įvertinant tą skaidrę, kuri buvo vaizduojama? Ar neturėtų kiekvienam sektoriui proporcingai atitekti tie pinigai, nes vien tręšimo planų sudarymo neužtenka – reikia dar ir skaitmenizuoti visą tręšimą ir visus kitus procesus? Toks retorinis klausimas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už klausimą. Na, projektai visada gali būti geresni, bet reikia matyti platų kontekstą, kad žemės ūkis gauna pinigų per daugelį sričių, ne tik per RRF'ą. RRF'e – mažiausia suma. Bet norėčiau ir apginti žemės ūkio tą mažą mažą kišenėlę RRF'e, nes žemės ūkis galės naudotis ekosistemų sugeriamu CO₂, nes mūsų miškai, mūsų pievos, mūsų pelkės sugeria beveik trečdalį šalies išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Atgaivindami tas pelkes, miškus ir daug anglies dvideginio sugeriančias ekosistemas, mes padidiname gamtos pajėgumus sugerti tai. Per RRF'ą yra būtent finansuojamas tas atgaivinimas ir būtent ta papildoma absorbcija moksliskai, arba sekvestracija, atiteks žemės ūkiui. Žemės ūkis galės didinti kažkuria apimtimi emisijas vystydamas gyvulininkystę ar augalininkystę ir kompensuoti tai ekosistemomis, kurios galės daugiau sugerti CO₂. RRF'e yra numatyta iš esmės pinigų šioms labai efektyvioms priemonėms ir jas tikrai reikėtų apginti.

O iš esmės žemės ūkyje reikia kalbėti apie vieną vienintelę priemonę, tai yra septintadaliu sumažinti azoto trąšų naudojimą, ir žemės ūkyje 11 % emisijų sumažinimas bus pasiektas.

PIRMININKAS. Toliau klausia K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Sveiki, ministre. Tikrai aktualus klausimas ir džiugu, kad jis pagaliau Seimo darbotvarkėje. Dėl tam tikrų detalių tikrai galima diskutuoti. Pavyzdžiui, pastatų renovaciją mes planuojame, nors neskaičiuojame, kiek CO₂ išskiria pagaminamos medžiagos ir kaip čia mes turėtume vertinti. Arba mes planuojame 200 tūkst. elektromobilių, bet neskaičiuojame, kokią poveikį tai turės mūsų elektros tinklui. Norime statyti kuo galingesnes įkrovimo stoteles, nors turint omenyje 200 tūkst. elektromobilių galbūt kaip tik vertėtų statyti vidutinės galios.

Mano klausimas būtų labiausiai susijęs su mūsų tokiais analitiniais sprendimais. Klimato kaitos programoje, kurią mes svarstėme ir patvirtinome finansavimo programoje komitete, mes kol kas neturime jokių skaičiavimų, kiek kainuoja kiekvienos technologijos įgyvendinimas, kiek kiekvienas šaltinis mums sutaupo CO₂. Kokius skaičiavimus mes turime šioje klimato kaitos darbotvarkėje, kurią šiandien teikiate? Ar pas mus yra kokia nors analizė, kiek kiekviena technologija mums kainuoja, kiek mums kainuos kiekvieną procentą ir uždavinį įgyvendinti?

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už labai teisingą, analitišką klausimą. Aš noriu pabrėžti, kad ši darbotvarkė nėra priemonių planas. Darbotvarkė nubrėžė proporcijas, kokiomis Lietuvos skirtingi sektoriai sumažins savo emisijas pagal Europos Sąjungos įsipareigojimą. Bendras įsipareigojimas yra minus 30 %. Kaip matome, žemės ūkis įpareigojamas 11 % sumažinti, o atliekų tvarkymo sektorius net 69 % iki 2020-ųjų. Tai yra skirtumai. Čia yra proporcijų pasidalijimas. O priemonių planą, kokią priemonę atliekų tvarkymo sektoriuje, žemės ūkio tvarkymo sektoriuje, žemės ūkyje taikyti, jau spęs Vyriausybė, kurdama priemonių planą. Ten bus analizuojama kaštų ir naudų analizė, nes mes matome tame pačiame žemės ūkyje – biometano jėgainės yra be galo našios ir skatintinos. Todėl iš esmės mes šiomet jau padvigubiname biometano jėgainių finansavimą, kad apdorotų tiek kvapus, tiek klimatui pavojingas dujas.

PIRMININKAS. Toliau klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena. Aš, ministre, iš tikrųjų noriu pasidžiaugti, kad atsirado šis dokumentas, labai reikalingas ir lauktas. Planai ir tikslai yra labai ambicingi. Tikiuosi, kad bent dalį jų pavyks įgyvendinti. Noriu paklausti, kaip planuojate skatinti verslą, verslo įmones, pramonės įmones transformuotis ir siekti šių numatytų tikslų? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū, Ligita. Lietuva yra parlamentinė respublika ir parlamentas tikrai gali keisti šią strategiją ir darbotvarkę. Kaip pavyzdį galiu pateikti: Europos Komisija pristatė 55 % sumažinimo tikslus, Europos Parlamentas norėjo minus 60 %. Visgi buvo apsisistota prie minus 55 %.

Dabar, kalbant apie Lietuvos pramonės prisitaikymą, Europos Komisija duoda kelias kišenes. Tai yra Teisingos pertvarkos fondas (angliškai „Just Transition Fund“), Modernizacijos fondas, kuris yra maždaug 2 % aplinkos taršos leidimų sumos, kuri yra skiriama Rytų Europos įmonėms, nes jos yra mažiau našios, ir kartu RRF, kuriame yra nemažai pinigų skirta, ir struktūrinė parama. Tai čia Europos biudžetai.

Matysime, jeigu iš tikrųjų bus įtrauktas tiek kelių sektorius, tiek gyvenamojo būsto, būsto sektorius į aplinkos taršos leidimų sektorių, dar padidės paramos sumos, kurios bus perskirstomos per Briuselį. Čia yra galimybė Lietuvai, jeigu mes greitai sutaupome pinigų, turime papildomai

atliekamų aplinkos taršos leidimų, kuriuos galima parduoti ir gauti dideles pajamas tiems, kurie yra lėtesni Europoje.

PIRMININKAS. Ir, matyt, paskutinis klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Gerbiamas ministre, norėčiau jūsų paklausti, ar 13.4 punktas Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkėje yra įrašytas per klaidą, rašant, cituoju: „Stipri ūkininkų ir juos vienijančių organizacijų derybinė galia ir poveikis politiniams sprendimams...“ įvardinta kaip grėsmė. Sutinkate su tuo ar manote, kad tai turi būti redaguotina? Ačiū.

E. GENTVILAS (LSF). Sutinku, kad komitetų svarstymo metu šita žeminanti frazė iš tikrųjų būtų išbraukta.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausimams ir atsakymams skirtas laikas baigėsi. Dabar dėl motyvų. A. Vyšniauskas – už. (*Balsai salėje*) Nėra darbo vietoje. Tada A. Palionis – už.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Noriu pasakyti, kad tikrai yra laiku ir reikalingas šis projektas ir dokumentas. Tik aplinkos ministrui noriu pasakyti, reaguodamas į jo atsakymą, kad ir kitos sritys turi kitų finansavimo šaltinių, tokių kaip Sanglaudos fondas, iš kurio galima finansuoti, tad negalima ir lyginti, kad žemės ūkis turi vienintelius kitus šaltinius. Tikriausiai visi sektoriai turi savo finansavimo šaltinius, kuriais įgyvendina savo priemonių planus. O dėl visos klimato kaitos situacijos aš manyčiau, kad jeigu yra paskirstyta bent proporcijomis, procentiškai pagal sektorius, kiek kas turėtų susimažinti, iš tų skirtų finansinių šaltinių bent būtų socialiai teisinga kiekvienam sektoriui ir padalinti. Bet iš esmės palaikau šitą projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalba V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Matot, kaip jūs šauniai įtikinate, ambicingi tikslai. Ir Ligita, ir kitus kolegas įtikinote. Tačiau turite žinoti, kad tos lėšos labai reikalingos ir mūsų pensijoms didinti, ir atlyginimams, ir Lietuvos gerovei, kaip ir Prezidentas nori, tačiau reikia nepasiduoti tarptautinės žaliosios mafijos pertekliniams reikalavimams ir šantažui. Taip sakant, žmonių gerovei ir sveikatai, nes dauguma tų projektų yra pertekliniai. Mes buvome Lietuvoje ir ministras pats pripažino, kad, palyginti su 1990 metais, mes puikiai atrodome. Ir užterštumas, ir visa kita, niekas nediskutuoja, kad reikia, kad upės švarios būtų, kita, bet daug yra šituose žaliųjų projektuose... Taip sakant, jau susikūrusi mafinė struktūra, kur svarbiausia pinigų įsisavinimai, prisavinimai, todėl kviečiu visus kolegas žiūrėti labai racionaliai, atidžiai, nes tie išipareigojimai iki 2020 metų buvo 20 % sumažinti. Dabar jau 50–100 %. Kur mes einame? Pabuskite, gerbiami kolegos, ir išsiblaivykite nuo tos, taip sakant, žaliųjų iš Europos ir kitų apgaulės.

PIRMININKAS. Pasisakymai baigėsi. Dabar mes balsuosime dėl šiamo tarpsnyje svarstytų darbotvarkės projektų. Kaip tik eilės tvarka pirmasis ir yra ką tik pateiktas Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-566. Balsuojame, ar pritarti po pateikimo.

Už balsavo 110, prieš nėra, susilaikė 10. Pritarta po pateikimo. Ministras dar nori kažką pasakyti. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už balsavimą. Aš norėjau kaip papildomo paprašyti Kaimo reikalų komiteto.

PIRMININKAS. Mūsų projekte Kaimo reikalų komitetas kaip papildomas yra įvardintas. Aš savo ruožtu dar pridėčiau ir Ekonomikos komitetą, nes tikrai transportas ir pramonė yra šio komiteto priežiūros sritys. Manau, sutiksime, kad reikia skirti. Ir, žinoma, pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Optimistinė svarstymo data – birželio 29 diena. Galime taip sutarti? Gerai. Baigiame šį klausimą.

12.56 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹, 14, 18, 21, 24, 33 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 126 Seimo nariai, už – visi 126. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-509(2) išpūdingai, vie-ningai priimtas. (*Gongas*)

12.57 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2), taip pat priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 127 Seimo nariai, už – 127. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-510(2) priimtas. (*Gongas*)

12.59 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-514(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-515(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-6.1 klausimas – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-514(2). Svarstymo stadija. Manau, kartu gali būti balsuojama po svarstymo ir dėl lydimosio – Sveikatos draudimo įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-515(2). Balsuojame dėl šių projektų po svarstymo.

Balsavo 126 Seimo nariai: už – 125, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta po svarstymo.

13.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projektas Nr. XIVP-369 (pateikimo tęsinys)

Ir, kaip prisimenate, mes spėjome apsvarstyti ir vieną rezervinį klausimą – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projektą Nr. XIVP-369. Balsuojame, ar pritarti po pateikimo.

Balsavo 121: už – 119, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Dabar belieka sutarti, kad pagrindinis bus Švietimo ir mokslo komitetas, papildoma – Laisvės kovų (ilgas pavadinimas) komisija. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime sutarti? Matau, prieštaravimų nėra.

Taigi rytinį šios dienos posėdį baigėme. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 70 STENOGRAMA

2021 m. birželio 8 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir A. MAZURONIS*

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Gerbiami kolegos, pradėdame 2021 m. birželio 8 d. vakarinį Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės. Užsiregistravo 61 Seimo narys.

14.01 val.

Konstitucinio Teismo teisėjo Vytauto Mizaro priesaika

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Konstitucinio Teismo teisėjo priesaika. Gegužės 18 dieną Lietuvos Respublikos Seimas slaptu balsavimu paskyrė V. Mizarą Konstitucinio Teismo teisėju. Konstitucinio Teismo įstatymas numato, kad prieš pradėdami eiti pareigas teisėjai prisiekia Seime. Prisiekiantysis asmuo priesaiką skaito padėjęs ranką ant Konstitucijos. Prisiekęs asmuo po priesaikos tekstu pasirašo. Priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas. Konstitucinio Teismo teisėjas, įstatymų nustatyta tvarka neprisiekęs arba prisiekęs su išlyga, netenka teisėjo įgaliojimų. Kviečiu Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen ir V. Mizarą į prisiekdinimo procedūrą.

V. MIZARAS. Aš, Vytautas Mizaras, prisiekiu būti ištikimas Lietuvos Respublikai; prisiekiu garbingai ir sąžiningai eiti Konstitucinio Teismo teisėjo pareigas; prisiekiu ginti nepriklausomos Lietuvos valstybės konstitucinę santvarką ir saugoti Konstitucijos viršenybę, paklusdamas tik Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Tepadedu man Dievas! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname naują Konstitucinio Teismo teisėją ir linkime visada laikytis duotos priesaikos. Sėkmės jums darbuose. Taip pat viso Seimo vardu noriu padėkoti už ilgametį darbą Konstituciniame Teisme Konstitucinio Teismo pirmininkui D. Žalimui ir palinkėti toliau sėkmingai dirbti Lietuvos labui. (*Plojimai*)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 2-3.1 klausimas – Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio... Atsiprašau, Ministrė Pirmininke, kadangi ataskaitą pristatėte dėl buvusios Vyriausybės, aš supratau, kad galbūt galima ir praleisti. Gerai. Labai dėkui.

14.03 val.

Diskusija dėl Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitos

Pasveikinę Konstitucinio Teismo pirmininką iš naujo prisiekus ir grįžę prie Seimo patvirtintos išankstinės vakarinio posėdžio darbotvarkės, skelbiame darbotvarkės 2-2 klausimą – diskusiją dėl Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitos. Diskusijoje pagal Seimo statuto 207 straipsnį pirmieji kalba Seimo opozicijos lyderis ir opozicinių frakcijų atstovai. Opozicijos lyderi, prašom į tribūną.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, gerbiama Vyriausybė, vis mes turime tokį keistą žanrą kas ketverius metus, kai svarstoma buvusios Vyriausybės ataskaita ir dalis veikiančios Vyriausybės. Išties galbūt šiandien norėtusi pakalbėti ir apie tas kelias savaites naujosios Vyriausybės darbo ir praėjusius metus, bet nežinau, ar verta tai daryti, nes, atrodo, viskas jau yra pasakyta, šiandien išklausėme ir Prezidento vertinimus ir matymą. Aš tiesiog norėčiau galbūt palinkėti Vyriausybei suprasti, manau, kad jau didelė dauguma narių suprato, koks atsakingas ir nelengvas yra Vyriausybės darbas. Visuomet, kai tu būni kitoje pusėje, nenoriu sakyti, barikadų pusėje,

nes, manau, mes visi esame toje pačioje barikadų pusėje, Lietuvos barikadų pusėje, kai tu esi opozicijoje, kalbi ir vertini, visą laiką reikia prisiminti, jog ateis toks momentas, kai tavo žodžiai bus prisiminti, ką tu kalbėjai tuomet, kai buvai opozicijoje, ir ką kalbi dabar, kai esi Vyriausybėje. Turiu aš čia prisirinkęs citatų ir gerbiamos Ministrės Pirmininkės apie Vyriausybės ataskaitų žanrą, kad tai panašu į tam tikrus pasigyrimus, tik medaliai nekabinami. Yra citata ir tuometinio opozicijos lyderio: atrodo, Vyriausybė taip gerai dirba, kad ir saulė šviečia tik irgi Vyriausybės dėka. Prisimenu ir kolegės A. Armonaitės vertinimą ir pasakymą – atrodo, jog dalis ministrų tebėra prastovose. Aš galėčiau irgi pašaržuoti: atrodo, jog dalis ministrų dar net neprisieki ir nesusipažino su savo darbo vietomis ministerijose. Bet tai, matyt, yra tam tikros pamokos, kurias mes visi turime išieiti, nes visuomet, kai tu būni opozicijoje, yra labai lengva kalbėti, vertinti, bet kai prisiimi atsakomybę, pamatai, kad realybė yra visiškai kitokia.

Aš tikrai linkėčiau Vyriausybei būti ir ryžtingesnei, ir drąsesnei, kad nebūtų tokių pamastymų arba iliuzijų, jog neturime centrinės valdžios ir daug ką sprendžia savivalda, ypač kas yra susiję su mūsų švietimu ir tuo pagrindiniu tikslu, ko mes siekime ir norėjome turbūt visi pasiekti, kad vaikai kuo greičiau grįžtų į ugdymo procesą, atsidarytų mokyklos, universitetai. Tie sprendimai buvo palikti spręsti pačiai savivaldai.

Vakcinavimo procesas irgi yra labai svarbus. Turbūt visi suprantame, kad tai yra vienintelis šansas išieiti iš pandeminės situacijos. Ir daugelis kitų dalykų. Nebijokite priimti sprendimų, nebijokite daryti klaidų, nes tai yra neišvengiama. Jeigu nedirbsi, nedarysi, atrodo, tikrai nesuklysi, bet tiesiog nepasieksi turimų tikslų, neįgyvendinsi tų pažadų, skirtų rinkėjams.

Kalbant apie ataskaitos žanrą, aš prisimenu savo situaciją šioje tribūnoje prieš ketverius metus, kai A. Kubilius, berods, pasakė, kad reikia keisti Statutą. Gal mes irgi čia sugalvokime bendrai poziciją ir opoziciją sprendimą, kad po kitų ketverių metų, nežinia, kaip čia bus, ar bus taip pat, ar bus kitaip, to niekas nežino, bet kad turėtume prasmingą diskusiją apie Vyriausybės ataskaitą. Ją mes kartais labai nuvertiname, na, kas iš to, ar bus pritarta, ar nebus pritarta, pasekmių kaip ir nėra. Pakeiskime Statutą taip, kad ta ataskaita būtų prasminga, būtų kitu laiku, kad Vyriausybė tikrai turėtų atsiskaityti už savo veiklą.

O šiaip aš galiu dabar tik pasakyti, kad 2020 metų Vyriausybės 11 mėnesių darbą vertinu puikiai, o tas tris savaites – labai gerai, nors šiek tiek šaržuojau, aišku. Bet kad tokio šaržo nereikėtų daryti, raskime savyje sutarimo ir negalvokime, ai, dabar palikime šitą klausimą ir po 3,5 metų čia kažkam kitam skaudės galvą dėl tokio formato. Vis dėlto Vyriausybės ataskaita turi būti tikrai rimtas dokumentas, rimta diskusija Seime. Tas vertinimas pritarti nepritarti neturi būti vien tik formalumas.

Tikrai norėčiau palinkėti sėkmės jums. Patikėkite, žinau, ką tai reiškia. Manau, kad jūs irgi jau patyrėte, ką tai reiškia. Kitais metais, kai bus svarstoma jau jūsų Vyriausybės ataskaita, iš šitos tribūnos, tikiuosi, nereikės tokių vaizdingų pasisakymų, metaforų ir epitetų skirti jūsų Vyriausybės atžvilgiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui opozicijos lyderiui. Kitas diskusijoje Valstiečių ir žaliųjų frakcijos vardu dalyvauja L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, gerbiama Vyriausybė, Vyriausybės ataskaita, kaip aš ją vertinu iš socialinės apsaugos perspektyvų, mano galva, nėra iki galo korektiška. Pirmiausia, kad Vyriausybės ataskaitoje nėra ataskaitos, tai yra rimto praėjusių metų aptarimo ir analizės nėra, o dominuoja savų planų pristatymas ir atsiskaitoma už tai, kas yra padaryta kovojant su pandemija šiais metais, o ne tais, už kuriuos atsiskaitoma. Prezidento pranešime, mano galva, turėjome daugiau praėjusių metų analizės negu pačios Vyriausybės teiktoje praėjusių metų ataskaitoje.

Dėl to yra apmaudu, netgi labai, nes praėję metai socialinei apsaugai buvo istoriniai. Tiek sprendimai valdant pandemiją, tiek praėjusiais metais įvykdytos reformos, šalia pandemijos, bus gairės ne vienus metus ir būtinų, svarbių, naujų priemonių, reformų vertinimo neatlikimas yra lyg nubraukimas didžiulių visų mūsų kartu padarytų investicijų į socialinę apsaugą ir nepasiėmimas svarbių pamokų šiuo laiku, kai socialinės apsaugos sistemos ir toliau turi būti tobulinamos. To nepadaryta ataskaitoje. Tikiuosi, tai bus padaryta kitais formatais.

Korektiškumo trūksta ir ataskaitoje pateikiant duomenis. Kaip pavyzdys: duomenys apie pandemijos valdymą pateikiami šių metų, o demografinės tendencijos – praėjusių metų. Žinoma, juos maloniau pateikti, nes bent keletas pastarųjų metų buvo išskirtinai rekordiniai teigiamo gyventojų balanso prasme. Kas darosi šiais metais, mes matome grafike. Tai blogai. Iš tiesų demografinės tendencijos yra labai blogos. Nepaisant to, kiek šioje ataskaitoje naujoji Vyriausybė giriasi, esminis visai valstybei rodiklis rodo, kad kažkas iš esmės vyksta ne taip. Į tai mes visi turime atkreipti dėmesį, nes nuo gruodžio mėnesio drastiškai mažėja gyventojų skaičius. Čia turbūt reikėtų gilesnės analizės, bet korektiškumo atžvilgiu reikėjo tai aptarti ir ataskaitoje, jeigu jau aptarime šiuos metus.

Dabar pabandysiu, tiesa, labai trumpai, padaryti tai, ko nerandame ataskaitoje, – tai įvardinti esminius socialinės apsaugos pokyčius, kurie yra svarbūs visai visuomenei ir yra ilgalaikiai.

Pirmiausia – kovos su kovidu priemonės. Tai nevyriausybinių organizacijų ir mokslininkų siūlymu, o Vyriausybės sukurtos naujos priemonės, kurias daugelis žinome, – tai subsidijos už prastovas, darbo užmokesčio subsidijos po prastovų, išmokos savarankiškai dirbantiems, darbo paieškos išmoka, papildomai sustiprintos ligos ir motinystės, draudimo, profesinio mokymo, pamėistrystės, darbo vietų steigimo ir kitos priemonės – visas didžiulis paketas ir, žinoma, išmokėtos vienkartinės išmokos pažeidžiamoms grupėms. Visa tai iš esmės prisidėjo prie tvarios darbo rinkos išsaugojimo ir paklojo teigiamus pamatus teigiamoms darbo rinkos tendencijoms, kurios vyksta šiuo metu.

Visa tai krito ant pečių dar 2018 metais reformuotos Užimtumo tarnybos, kuri, sakyčiau, pandemijos sąlygomis netgi herojiškai atlaikė šimtą tūkstantinių žmonių ir naujų priemonių srautus, sparčiausiai Lietuvoje mokėjo visas jai priskirtas išmokas ir įrodė, kad krizės ir ne tik krizės laikotarpiu Užimtumo tarnyba yra vienas pagrindinių visuomenės institutų, užtikrinančių visuomenės tvarumą. Ar pandemijos valdymo kontekste yra teisinga valdantiejiems kelti šios tarnybos kokios nors naujos reformos klausimą, yra labai rimtas klausimas. Visos šios priemonės, kurias išvardinau, pabrėžiu, visos priemonės dabartinių valdančiųjų yra tęsiamos, o viena, kuri buvo panaikinta, iš naujo sugrąžinta siekiant spręsti pokarantininius iššūkius. Tai rodo, kad priemonės iš tiesų suvaidino tinkamą savo vaidmenį ir dalis jų turbūt turi ateitį ir kitais metais. Ir čia rimtas klausimas, kokias pamokas ir kokias priemones valdantieji pasiims, modifikuos ir tęs šį darbą, kuris vyksta jau antrus metus, planuodami kitų metų sprendimus socialinės apsaugos ir užimtumo srityje. Reikia iš patirties mokytis, nes į ją sudėjome ir labai daug kūrybinių bei įgyvendinimo pastangų visi kartu ir visų mūsų lėšomis.

Antra. Noriu atskirai pabrėžti keletą praėjusiais metais priimtų reformų, turėsiančių įtakos socialinei apsaugai bent keletą metų į priekį. Pirmiausia, socialinių paslaugų akreditavimo ir nevyriausybinių organizacijų tiesioginio finansavimo reforma. Tai, kas buvo priimta praėjusiais metais, tiesia kelius visoms nevyriausybiniams organizacijoms, veikiančioms socialinėje srityje, atitolti nuo tų 30 metų vargano išgyvenimo iš projektinių konkursų ir tapti lygiavertėmis bei tvariomis partnerėmis savivaldybėms teikiant socialines paslaugas. Būtent akreditavimo sistema ir tiesioginis finansavimas, jau išbandytas vaikų dienos centrų tinkle, įrodė, kad organizacijos tampa ir stipresnės, ir sparčiau kuriasi naujos. Kaip svarbu, kad nuo kitų metų akredituotinos kitos aštuonios socialinės priežiūros paslaugos taip pat būtų tinkamai finansuojamos iš valstybės biudžeto ir paskatinta tokia pat plėtra, kur paslaugų labiausiai trūksta. Savivaldybės teigia, jeigu bus valstybinis finansavimas, tikėtina, kad mes padengsime paslaugomis visą šalį. Kaip iš socialines paslaugas į prioritetus iškėlusios Vyriausybės to tikiuosi.

Ne mažiau svarbi buvo priimta socialinio būsto reforma, kuri pirmą kartą mūsų istorijoje nustatė ribą, kiek šeima ar pavieniai žmonės turi laukti socialinio būsto eilėje. Kaip žinoma, to socialinio būsto kartais laukiama 10, 15 ir daugiau metų. Mūsų įstatyme yra pasakyta – treji metai. Jeigu po trejų metų šeima nesulaukia, ji pradeda gauti išmokas, kad padengtų būtinąsias gyvenimo išlaidas.

Trečia reforma, kuri buvo šalia kovidinės, tai yra piniginės paramos. Išmokos buvo ne tik padidintos, bet ir pirmą kartą pritaikytas vienišo asmens principas, jam pirmiausia pirmuosius mėnesius mokant didesnę išmoką. Šis principas dabar jau perkeltas ir pensijas gaunantiems asmenims per vienišo asmens išmokas.

Ketvirta svarbi reforma, kuri buvo pasiūlyta, pristatyta beveik prieš metus, tai asmeninio asistento. Projektas pateiktas, kaip minėjau, prieš metus, priimtas neseniai, nors faktiškai nepa-keistas. Klausimas, kam reikėjo tiek tempti tą projektą, kurį įgyvendinti dabar nespėjama pasiren-gti. Bet tai irgi, mano galva, vienas sisteminių sprendimų praėjusiais metais, ilgam laikui nubrė-šiančių visai kitokį neįgaliųjų dalyvavimą mūsų visuomenėje.

Taigi begalė dalykų. Šalia tų, kuriuos įvardijau, dar ir kiti, kurie prisidėjo prie socialinės ap-saugos ir užimtumo vystymo mūsų šalyje.

PIRMININKAS. Laikas.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Mano galva, jie turi teisę būti paminėti, įvertinti ir į juos atsižvelgta planuojant ateitį. Labai ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Kita diskusijoje dalyvauja Laisvės frakcijos seniūnė I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Gerbiami kolegos, gerbiama premjere, ministrės ir ministrai. Šioje salėje mes dažnai girdime kalbas apie praeitį, analizuojame, kaip koks nors projektas pavyko, kurios nors ankstesnės valdžios darbas buvo padarytas geriau ar blogiau. Ataskaita, kaip dokumentas, ir turėtų būti pranešimas apie praeitį, buvusius darbus ir iššūkius. Tačiau šiandien norisi kalbėti ne apie praeitį, ne apie buvusius 2020 metus, kuriuos, be abejonės, ryškiausiai paženklino pandemija ir į kuriuos sugrįžti, ko gero, nė vienas nenorėtų. Tad šiandien kviečiu diskutuoti ir ieškoti spren-dimų atečiai.

Vyriausybės ataskaitoje kaip esminės ir strategiškai svarbiausios išskiriamos penkios Minist-rės Pirmininkės projektų portfelyje esančios ateities reformos. Šios reformos yra labai svarbios ir Laisvės frakcijai, ir Laisvės partijai. Tai pirmoji šių reformų yra valstybės tarnybos pertvarka. No-rėdami sukurti konkurencingą, inovatyvią valstybę, mes privalome daugiau investuoti į viešojo sektoriaus kokybę. Efektyvi, sudėtingas idėjas kurianti ir jas įgyvendinanti valstybės tarnyba yra būtina valstybės pažangos sąlyga. Šiandien valstybiniame sektoriuje susiduriame su didžiuliais iššūkiais, valstybinis sektorius siejamas su mažu greičiu, neefektyvumu, popierizmu, kitais nei-giamą konotaciją turinčiais bruožais. Dėl tokios gana prastos reputacijos ir nekonkurencingų atly-ginimų tampa vis sudėtingiau pritraukti naujų, talentingų darbuotojų. Valstybės tarnautojų re-gistro duomenimis, juos, beje, dar vakar naktį patikslinau, tad jie labai švieži, valstybės ir savival-dybių institucijose ir įstaigose dirbo 54 tūkst. 200 valstybės tarnautojų, čia neskaitant statutinių pareigūnų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis. Vyrai sudarė 31 %, moterys – 69 %. Vi-dutinis darbuotojo amžius beveik 48 metai. Tad šie bendri statistiniai duomenys rodo ir dar kelis valstybės tarnybos iššūkius, kad valstybės tarnyba sparčiai sensta, pritraukia per mažai jaunų spe-cialistų ir yra dominuojama vienos lyties. Akivaizdu, kad valstybės tarnyba turi būti geriau ap-mokama ir orientuota į rezultatą. Tarnautojų atlyginimai turi būti adekvatūs, o dirbantys specia-listai profesionalūs, kūrybingi, skaidriai ir taikliai atrinkti. Dėl to turime nustatyti aiškesnius pa-reigų pažeminimo ir paaukštinimo kriterijus ir svarstyti sugrąžinti į valstybės tarnybą bandomąjį laikotarpį. Siekiant geresnio ir greitesnio paslaugų teikimo, turime daugiau dėmesio skirti valsty-bės tarnautojų skaitmeninio raštingumo įgūdžių tobulinimui ir įtraukti skaitmeninį raštingumą kaip privalomą valstybės tarnautojų kompetenciją. Pandemijos metu visi puikiai įsitikinome ir pa-matėme, kad viešasis sektorius gali puikiai veikti nuotoliniu būdu, kad paslaugos, tiek savivaldy-bių, tiek valstybės, gali būti teikiamos nuotoliniu būdu ir procesas išibėgėjo pandemijos metu, todėl to pagreičio nereikėtų paleisti ir dabar. Valstybės tarnyboje situaciją reikia keisti iš esmės ir Lietuvos viešasis sektorius, turėtume turėti tokią viziją, turi tapti prestižiniu darbdaviu, kur dirb-ti valstybei būtų pritraukiami didžiausi šalies talentai.

Antroji reforma – pažangos programa Tūkstantmečio mokyklų, pokyčiai švietimo sistemoje. Nieko irgi nenustebinsiu, vienas pagrindinių Laisvės partijos prioritetų visada buvo ir turbūt bus, kad kūrybingas asmenybės ugdantis švietimas yra visa ko pagrindas. Mus džiugina tai, kad šiuo Tūkstantmečio mokyklų projektu bus stiprinamos kompetencijos keliomis kryptimis, tiek įtraukiojo ugdymo stiprinimas, kur tikrai matome, kad yra daug spragų ir reikalingos konsultaci-jos, pagalba mokykloms pritaikant ugdymo aplinką įtraukiamam ugdymui, mokytojų kompeten-cijos čia irgi aktualu. STEAM ugdymas, tai vėlgi dar nedaugelis mokyklų turi tiek tikrai geras la-

boratorijas, tiek ir tas tinkamas mokytojų dalykines kompetencijas, integruojant naujausias mokslo žinias.

Trečia svarbi kryptis yra kultūrinio ugdymo stiprinimas. Iki šiol kultūros ir švietimo sektorių bendradarbiavimas švietimo sistemoje labiau priklausė nuo mokytojo, vadinasi, kiek aktyvus yra mokytojas, kiek vaikai lanko ir popamokinėje veikloje istorijos, kažkokius kultūros centrus, muziejus, koncertus ir kitas veiklas. Aš matau, kad ši Vyriausybė, kultūros ir švietimo ministrai tikrai glaudžiau dirba, ir tai yra daug žadantis dalykas, nes vis dėlto kultūrinis ugdymas padeda pamatus ir kritiniam mąstymui, ir empatiškai, įvairiapusiškai asmenybei. Na, ir lyderystės ugdymas švietimo srityje. Labai svarbus vadovų kompetencijų ugdymas ir įvairios konsultacijos.

Trečia reforma – „EdTech“ skaitmeninė švietimo transformacija. Tai vėlgi labai svarbi kryptis. Ir Seime ne per seniausiai yra įsteigta „EdTech“ grupė V. Mitalo iniciatyva, tai tikiuosi, kad čia ir su Vyriausybe sklandžiai vyks tas darbas.

Ketvirtoji reforma – inovacijų ekosistemų mokslo centruose, Inovacijų agentūros ir misijomis grįstų mokslo ir verslo inovacijų programų sukūrimas. Viskas apie inovacijas. Tai vėlgi, jeigu norime būti ta konkurencinga valstybė, tai be geros valstybės tarnybos... Vis dėlto ta ateitis yra inovacijos ir jų greitas pritaikymas, mokslo ir verslo bendradarbiavimas, atitinkamos lėšos MTEP'ui ir, be abejo, efektyvus jų panaudojimas.

Galiausiai penktoji ateities reforma – ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo modelio sukūrimas. Čia pasitelkdami aktyviau NVO ir privatų sektorių mes tikrai galime užtikrinti, kad ilgalaikės globos paslaugas, ilgalaikės priežiūros paslaugas... žmonės gyventų oriai ir ramiai. Laisvės frakcija čia turi lūkestį, kad bus plečiamos, ir stipriai plečiamos, globos ir slaugos priežiūros paslaugos namuose. Gyvenimas institucijoje vis dėlto turi būti vertinamas tik kaip asmeninis pasirinkimas, o ne vienintelė įmanoma išeitis dėl nesudarytų sąlygų. Tad siekis yra, kad žmonės vis dėlto galėtų gyventi savo namuose savarankiškai.

Ši ataskaitoje pateikta vizija, kad ir kaip paradoksaliai skambėtų, yra šviesi. Laisvės frakcija linki sėkmės įgyvendinant šias ateities kryptis, ateities reformas. Tikimės, kad Vyriausybei pristatant 2021 metų ataskaitą jau galėsime džiaugtis pirmaisiais rezultatais. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Kitas diskutuoti užsirašęs Seimo narys – A. Matulas, jo salėje šiuo metu nematau. Ir tai visi Seimo nariai, kurie norėjo dalyvauti diskusijoje.

Dabar – komitetų išvadų pristatymas. Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkės salėje nematau, tai perskaitysiu aš, kad Aplinkos apsaugos komitetas apsvarstė 2020 metų Vyriausybės ataskaitą ir jai pritarė.

Audito komiteto pirmininkas Z. Balčytis. Prašom. Gal pristatytumėte komiteto išvadą?

Z. BALČYTIS (LRF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Audito komitetas šių metų balandžio 26 dieną svarstė Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitą ir bendru sutarimu priėmė sprendimą pritarti Vyriausybės veiklos ataskaitai, tačiau atkreipė dėmesį, kad Vyriausybės veiklos ir finansinio atsiskaitymo procesai iki šiol nėra susieti tarpusavyje, todėl nesudaromos galimybės objektyviai vertinti atitinkamam tikslui panaudotų valstybės finansinių išteklių efektyvumą ir pasiektą pažangą. O teisinis reglamentavimas, pagal kurį naujai sudaryta Vyriausybė pateikė ankstesnės Vyriausybės metinę veiklos ataskaitą, yra netikslingas ir keistinas. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ateities komiteto pirmininko salėje nematau, tai perskaitysiu, kad Ateities komitetas pritarė Vyriausybės ataskaitai. Už balsavo 9, prieš nebuvo, susilaikė 5 Seimo nariai.

Biudžeto ir finansų komitetas taip pat pritarė Vyriausybės veiklos 2020 metų ataskaitai.

Ekonomikos komiteto pirmininkas ponas K. Starkevičius. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Ekonomikos komitetas gegužės 26 dieną apsvarstė Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitą ir pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kultūros komiteto išvadą pristatys V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkui, pirmininke. Kultūros komitetas gegužės 26 dieną svarstė 2020 metų Vyriausybės ataskaitą ir jai pritarė. Balsavo: 6 – už, 1 (komiteto pirmininko pavaduotojas) primygtinai susilaikė, įvertinęs praeitos Vyriausybės ataskaitą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Europos reikalų komiteto išvadą pristatys komiteto pirmininkė R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Birželio 4 dieną komitetas svarstė Vyriausybės ataskaitą ir bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kaimo reikalų komiteto pirmininko nematau, tad pristatysiu, kad komitetas pritarė Vyriausybės 2020 metų ataskaitai. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko taip pat nematau. Komitetas pritarė Vyriausybės 2020 metų ataskaitai. Už balsavo 6, prieš nebuvo, susilaikė 1.

Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Birželio 2 dieną komitetas apsvaistė ataskaitą ir, balsavus 7 už, susilaikius 4, prieš nebuvo, išvadai pritarė.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Sveikatos reikalų komiteto pirmininko pono A. Matulo nematau. Komitetas pritarė Vyriausybės ataskaitai, už kurią balsavo 7 Seimo nariai, prieš balsuojančių nebuvo, susilaikė 3.

Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto išvadą pristatys komiteto pirmininkas ponas A. Žukauskas. Atsiprašau – Švietimo ir mokslo komitetas. Šiandien daug klaidų.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiami kolegos, Švietimo ir mokslo komitetas birželio 2 dieną savo posėdyje svarstė Vyriausybės ataskaitą ir jai pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš nebuvo, susilaikė 4.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininko salėje nematau. Komitetas taip pat pritarė Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitai. Už balsavo 6, prieš nebuvo, susilaikė 2 Seimo nariai.

Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininko taip pat nematau. Komitetas pritarė Vyriausybės ataskaitai bendru sutarimu.

Žmogaus teisių komiteto pirmininko taip pat salėje nematau. Komitetas taip pat pritarė Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitai bendru sutarimu.

Išklausėme visų komitetų išvadas ir skelbiu, kad Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaita išklaudyta. Labai ačiū Vyriausybei.

14.33 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-437(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 2-3.1 klausimas – Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-437(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Dėl 2 straipsnio pataisų, pasiūlymų taip pat negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Dėl 3 straipsnio pataisų, pasiūlymų taip pat negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui.

Motyvai dėl viso. Už užsirašė kalbėti V. Mitalas, bet jo salėje nėra. Balsavimas dėl įstatymo projekto tam numatytu laiku.

14.34 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-438(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-3.2 klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-438(2). Priėmimo stadija. (Balsai salėje) Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Dėl 2 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui.

Dėl motyvų dėl viso užsirašiusių kalbėti Seimo narių nėra. Balsavimas dėl įstatymo projekto tam numatytu metu.

14.35 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-439(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-3.3 klausimas – Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-439(2). Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Dėl 2 straipsnio pataisų, pasiūlymų taip pat negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Ir dėl 3 straipsnio pataisų, pasiūlymų taip pat nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui.

Motyvai dėl viso. Dėl motyvų už užsirašę kalbėti Seimo narys A. Vinkus. Gerbiamas Antanai, jūs užsirašėte kalbėti dėl motyvų už.

A. VINKUS (LVŽSF). Labai ačiū. Atsiprašau, kad užtrukau. Noriu pasakyti, turbūt nereikia vieniems kitų įtikinėti, kad pandemija įnešė daug chaoso į nusistovėjusios rinkos ekonomikos santykius, pažeisdama įprastinius tiekėjų ir pirkėjų tarpusavio ryšius, tiekimo grafikus, išprovokavo įvairius apribojimus ir kitokius pokyčius. Suprantama, visa tai trukdo atkurti ekonomikos nuosmukį, atgaivinti verslo potencialą. Teikiamas įstatymų pakeitimo paketas kaip tik ir kelia sau tikslą rasti naujas galimybes kuo sparčiau sugrąžinti verslo aktyvumą, vienokia ar kitokia forma atkurti verslo partnerių santykius ir ryšius arba ieškoti naujų įprastus santykius pakeičiančių formų. Ypač tai aktualu tais atvejais, kai verslo partneriai yra už Europos ribų. Taigi siekis įteisinti galimybę perkelti gamybą, susigrąžinti iš kitų valstybių tiekimo grandines, perkelti pačius darbuotojus, mano galva, būtų viena iš tokių priemonių. Siūlomas leidimų laikinai gyventi ir teisės dirbti Lietuvoje supaprastinimas, galimybė atsivežti šeimos narius, manau, prisidėtų prie spartesnio verslo atgaivinimo.

Europos Sąjungoje veikiančios įmonės dėl sutrikusių verslo procesų, ypač su partneriais iš ne Europos Sąjungos valstybių narių, taip pat ruošiasi panašioms pokyčiams. Tai padeda pasitikėti, kad einame teisingu keliu. Balsuosiu už šį įstatymo projektą ir agituojau jus taip pat jį palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Dėl motyvų prieš nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam darbotvarkėje numatytu metu.

14.37 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 75¹, 75², 75³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-567 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-4 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 75¹, 75², 75³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-567. Pranešėja – švietimo ministrė J. Šiugždinienė. Pateikimas.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Laba diena. Mielai kolegose, Vyriausybė teikia Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 75 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 75¹, 75², 75³ straipsniais įstatymo projektą, parengtą įgyvendinant Konstitucinio Teismo 2020 m. gruodžio 7 d. nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 75 straipsnio 2, 3 dalių, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ 1.2, 3.6 papunkčių ir šiuo nutarimu patvirtinto Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti skyrimo mokslo ir studijų institucijoms tvarkos aprašo atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

Konstitucinis Teismas pripažino, kad Mokslo ir studijų įstatymo 75 straipsnio nuostatos prieštarauja konstituciniams teisinės valstybės valdžių padalijimo principams. Konstitucinis Teismas konstatavo, kad valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšos moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti turi būti skiriamos vadovaujantis įstatymu, o ne poįstatyminiais teisės aktais. Įstatyme, o ne poįstatyminiame teisės akte turi būti aiškiai reglamentuota, kaip turi būti teikiama valstybės parama mokslui, skiriant mokslo ir studijų institucijoms valstybės biudžeto lėšas MTEP ir meno veiklai. Taip pat įstatymu turi būti nustatyti mokslo ir studijų institucijų mokslinės veiklos vertinimo sistemos pagrindai ir rezultatų vertinimo kriterijai.

Igyvendinant Konstitucinio Teismo nutarimą, įstatymo projekto straipsnių nuostatomis siūloma nustatyti: valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšų MTEP, meno veiklai skyrimo pagrindus, MTEP, meno veiklos vertinimo kriterijus, reikšmingus valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšų skyrimui, ir valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšų MTEP, meno veiklai skirstymo mokslo ir studijų institucijoms esminius elementus.

Siekiant apsaugoti mokslo ir studijų institucijų teisėtus lūkesčius, įstatymo projekto 5 straipsniu numatomos pereinamosios nuostatos. Taip pat įstatymo projekte siūloma, kad valstybės biudžeto lėšų skyrimas mokslo ir studijų institucijų MTEP, meno veiklai būtų detalizuojamas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinama tvarka. Įstatymas turėtų įsigalioti 2021 m. liepos 1 d., būsimu palyginamojo vertinimo pradžia – 2023 metai, pereinamasis laikotarpis – 2020–2021 metai.

Atkreipiamė dėmesį, kad įstatymo projektu nesiekiamo vykdyti teisinio reglamentavimo pokyčių, o tik perkelti Vyriausybės nutarimų nuostatas į įstatymą. Institucijų MTEP ir meno veiklos vertinimo ir finansavimo procedūros dėl šių keitimų nekistų. Svarbu – užtikrintų nuoseklų MTEP, meno veiklos vertinimą ir valstybės biudžeto lėšų skyrimo tęstinumą universitetams, mokslinių tyrimų institucijoms ir kolegijoms.

Igyvendinant Konstitucinio Teismo nutarimą, dabartinė tvarka nustos galioti 2021 m. liepos 1 d. Atsižvelgdami į tai, prašome šį įstatymo projektą Seime svarstyti skubos tvarka. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Jūsų paklausti užsirašė penki Seimo nariai. Pirmoji klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ministre, iš tikrųjų Konstitucinio Teismo nutarimus reikia vykdyti, todėl gerai, kad tas įstatymo projektas atkeliavo, tik truputį vėlokai, mūsų vertinimu. Sakykite, kadangi prašote ir skubos tvarkos, ir, aišku, iki liepos mėnesio reikia kaip nors priimti, kaip derinote su universitetais, su realiai mokslinius tyrimus atliekančiomis institucijomis šitą projektą ir ar manote, kad atitinka aukštųjų mokyklų ir institutų lūkesčius šis įstatymo projektas?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Turbūt todėl ir užtrukome tiek ilgai, kad iš tikrųjų buvo nemažai diskusijų, derinimo, taip pat buvo daug darbo su teisės specialistais, siekiant perkelti nuostatas, nebuvo taip paprasta. Taigi tiek universitetai, tiek kolegijos dalyvavo, komentavo ir vyko diskusijos. Esminių prieštaravimų dėl šito įstatymo pakeitimo nėra.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi V. Ažuolas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama ministre, iš tiesų Konstitucinis Teismas pasakė – reikia daryti. Aišku, visi vertinimo kriterijai, susiję su veiklos kokybe arba, pavyzdžiui, perspektyvumu, yra iš tikrųjų nelabai konkretūs, vis tiek reikės poįstatyminių aktų. Tai čia, ko gero, bus sutvarkyta.

Kitas klausimas apie proporcijas pagal mokslo sritis. Kaip dėl jų buvo suderėta? Pavyzdžiui, iš tikrųjų socialinei sričiai – 11 %, žemės ūkio sričiai – 6 %. Ar tikrai buvo pasiektas tam tikras sutarimas, nes iš tikrųjų, pavyzdžiui, žemės ūkio sritis, kurioje pas mus galbūt mažai mokslininkų dirba, yra perspektyvi, o jos kriterijus gana mažas. Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Kaip jau minėjau, šiuo atveju nebuvo keičiama tvarka ir nebuvo persiderama dėl pačių procentų. Vyriausybės nutarimais tokie procentai jau yra patvirtinti, panašiai kaip ir skaičiuojant studijų kainą. Tokius juos turime ir turbūt ateityje galime gilintis į tai ir svarstyti, ar reikia juos keisti, tačiau toks dabar yra paskirstymas, jo mes nekeičiame šiuo metu. Tačiau mes planuojame koreguoti ir mokslo finansavimo modelį, dirba darbo grupė, tai pakeitimų turėsime, tačiau tam, kad tikrai nepažeistume aukštojo mokslo institucijų lūkesčių, mes turi-

me šiuo metu patvirtinti Konstitucinio Teismo nurodymu šiuos pakeitimus ir mes tai darome. Tačiau pokyčių ateityje turėtų būti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi V. Jukna.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų pritariu, prieš tai kalbėjome su kolegomis, kad esmė bus, kaip skirstoma ir kaip rezultatai bus vertinami. Pagrindinis klausimas, kodėl procentai mažėjantys? Pavyzdžiui, 2022 metai, 2023 metai – mažėjančia linkme eina procentai. Kodėl? Kodėl tie procentai mažės? Iš tikrųjų esminis klausimas ir bus, kad ne kiek procentų paskirs, o kas bus prie to vertinimo kriterijų. Žinome, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją labai *įtakoja* Vilniaus universitetas ir KTU. Ar neatsitiks taip, kad vėl liūto dalį pasiims jie, o visiems kitiems liks tik trupiniai?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Tikrai nežinau, kas ką *įtakoja*. Gal *įtakoja*, jūs geriau žinote. Nesu tikra, tikrai neturiu procentų pasidėjusi, bet viskas priklauso nuo rezultatų. Jeigu mažėja procentai, tai tikriausiai irgi yra tam tikras mažėjimas, nežinau, apie kuriuos konkrečiai jūs kalbate. Atsiversiu ir dar pažiūrėsiu, priešiu ir pakomentuosiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Jukna. Ruošiasi L. Nagienė.

V. JUKNA (DPF). Dėkui. Gerbiama ministre, norėjau paklausti dėl pačių vertinimo kriterijų, kur minėjote, kad ateityje bus peržiūrimi. Ir noriu paklausti, ar nenumatote vis dėlto didesnį svorio koeficientą numatyti darbams, taikomiesiems tyrimams, kurie yra orientuoti labiau į Lietuvos šakos konkurencingumo didinimą, ypač žemės ūkio srityje? Dabar daugeliu atvejų mokslinės veiklos vertinimas faktiškai neatspindi taikomųjų tyrimų, kurie nėra paskelbti tarptautiniuose žurnaluose, turinčiuose citavimo indeksą. Skatindami mokslininkų darbą Lietuvos ūkiui ir konkurencingumui didinti, ar nenumatote didinti svorio koeficiento ir finansavimo būtent už šiuos darbus? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Turbūt reikia diskutuoti, tačiau visas mokslas yra tarptautinis, kad ir kaip mes į jį žiūrėtume, mokslas yra tokia sritis, kad jis privalo būti tarptautiškas. Čia, kaip sakant, yra vienas iš svarbesnių dalykų. Tačiau galbūt būtų galima galvoti apie tam tikrą skatinimą, būtent apie tai, ką jūs kalbate. Tikrai šiandien nenorėčiau pasakyti kaip, bet tikrai būtų galima galvoti apie skatinimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinė klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, pratęsdama kolegos Edmundo klausimą, aš vis dėlto norėčiau grįžti prie tų procentų. Iš tikrųjų procentai, jūs sakote, perkelti iš Vyriausybės nutarimo ir Vyriausybės nutarime buvo tokie. Gal buvo tikslinga atlikti vertinimą, padaryti tyrimus ir tada surašyti taip, kaip yra iš tikrųjų. Gal kiekvienais metais tie procentai ir keistųsi, ar kas dvejus metus, ar kas trejus. Dabar mes perkeliame, bet nežinodami, kodėl mes perkeliame. Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Ar jūs kalbate apie procentinį paskirstymą tarp krypčių?

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Taip, tarp krypčių, 1 punktą 75-o...

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Neturiu pasiūmų. Žinote, mes irgi atsidūrėme tokioje sudėtingoje situacijoje, kai mums reikėjo gana skubiai keisti, įvykdyti šį pakeitimą. Tokiam pakeitimui, jeigu mes norime iš esmės peržiūrėti mokslo finansavimo modelį, reikia tikrai daugiau laiko negu kelių mėnesių. Taigi, verta peržiūrėti ir, kaip sakiau, jau yra suformuota darbo grupė finansavimo modeliui peržiūrėti, mokslo finansavimo modeliui peržiūrėti. Mes tikrai ir su mokslininkais kalbėjome, kad kai kurie dalykai galėtų būti galbūt ir supaprastinti, ir peržiūrėti, tačiau tam tikrai reikia laiko, ne kelių mėnesių šiam dalykui analizuoti, bet tikrai jau modeliuoti ir tartis reikėtų mažiausiai dar pusmečio.

Tikrai to negalėjome padaryti taip greitai, čia mes tiesiog gavome palikimą taisyti dėl neaiškios Konstitucijai. Be to, dar yra teisėtų lūkesčių ir mes turime įvertinti. Jeigu darytume pakeitimus, tai jie įsigalioję tik po tam tikro laikotarpio, gali ir po trejų ar penkerių metų. Čia labai rimti pakeitimai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai po pateikimo. Nei už, nei prieš nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto numatytu darbotvarkėje metu.

14.48 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-544 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-5 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-544. Pranešėjas – A. Žukauskas. Pateikimo stadija.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiami kolegos, jūs turbūt puikiai žinote, kad Lietuva pirmauja Europoje pagal išduodamų diplomų skaičių ir pagal diplomus turinčių gyventojų skaičių. Deja, mes nesame tarp pirmųjų šalių, kurių diplomai generuotų labai aukštą vertę. Priežastis yra menka studijų kokybė, kuri neleidžia mūsų absolventams sukurti aukštų verčių. Bolonijos proceso dalyviai, o Lietuva yra Bolonijos proceso dalyvė, yra susitarę, kad studijų kokybę lemia trys esminiai veiksniai.

Kaip pirmasis yra įvardijamas pasirengimas studijuoti. Antras veiksnys yra studijų finansavimas. Ir trečias veiksnys yra studijų prieinamumas pasirengusiems studijuoti, arba kitaip vadinama studijų socialinė dimensija, kuri užtikrina visų talentingų, visų pasirengusių mokyklų abiturientų galimybę studijuoti aukštojoje mokykloje. Šiandien mano pateiktomis pataisomis spřestume pirmą studijų kokybės klausimą, tai yra didintume reikalavimus daliai ketinančių studijuoti, tai yra atlieptume Bolonijos proceso šitą pirmą veiksnį dėl studijų kokybės.

Mano siūlomų pataisų esmė yra tokia: 46 straipsniu yra įteisinamos priėmimo į aukštąsias mokyklas sąlygos kaip veiksnys, lemiantis studijų kokybę, šalia kitų ten išvardintų veiksmų. 59 straipsnis iš esmės skirtas tam, kad stojantieji tiek į valstybės finansuojamas vietas, tiek į valstybės nefinansuojamas vietas būtų tie patys reikalavimai, tai yra trys valstybiniai brandos egzaminai, išskyrus menų studijas, kur tik dviejų yra reikalaujama, ir kad stojantys į universitetus atitiktų tam tikrą vidurkį, ne žemesnį nei pagrindinis valstybinių brandos egzaminų pasiekimo lygis, o į kolegijas atitinkamai patenkinamas. Taip yra daroma dėl to, kad šiandien yra nevienodos sąlygos. Tai yra tie, kurie stoja į valstybės nefinansuojamas vietas, gali stoti tik su vienu brandos egzaminu. Ir, kitaip sakant, jie gali, sumokėję už studijas, atsipirkti nuo aukštesnių reikalavimų stojantiejiems ir tokiu būdu jie, studijuodami kartu su tais aukštesnio lygio abiturientais, priimtais į valstybės finansuojamas vietas, smukdo studijų kokybę, nes gerai žinoma, kad dėstytojai prisitaiko maždaug pagal vidutinį studentų lygį ir jie tokiu būdu priversti nuleisti studijų kokybės kartelę.

Ir 77 straipsniu, jis irgi skirtas studijų kokybei didinti, yra siūloma įteisinti 25 % nubyreją, tai yra toleruoti 25 % nubyreją, nesumažinti finansavimo tol, kol studentų nubyra mažiau nei 25 %, kad universitetai nebūtų suinteresuoti išsaugoti tuos studentus, kurie nelabai gerai studijuoja. Šiandien yra tokia problema, kad jų atsikratydami universitetai kartu praranda ir finansavimą, o ta pataisa leistų išsaugoti finansavimą nemažinant studijų kokybės.

Taigi tokie yra siūlymai ir aš mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Jūsų paklausti užsirašė gana daug Seimo narių. Ir pirmoji vėl klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas vicepirmininke. Tikrai, komiteto pirmininke, nustebinate tokiu griežtu projektu. Pats esate iš universiteto bendruomenės, ir rinkimų metu daug kas kalbėjo apie tai, kad, taip, reikia tvarkos, bet kartu reikia ir lankstumo. Mes neturime jokio pereinamojo mechanizmo, kai tam tikrų akademinių rezultatų nepasiekiantys jaunuoliai iš mokyklos, nes valstybė nepasirūpino kokybišku viduriniu išsilavinimu, po to nebegali patekti į aukštąsias mokyklas ir iš principo mes netenkame dalies specialistų valstybės raidoje, nes jų universitetai neparengs dėl jūsų labai aukštai užkeliamos kartelės. Ar nemanote, kad per staigus, per griežtas, pernelyg universitetų autonomiją pažeidžiantis šis įstatymo pakeitimas tikrai atsijos didelę dalį jaunuolių nuo galimybės įgyti kokybišką aukštąjį išsilavinimą ir dirbti Lietuvos valstybei?

A. ŽUKAUSKAS (LF). Geras klausimas. Iš tikrųjų tai, ką aš minėjau, šiandien ta sistema ir negali užtikrinti kokybiškų studijų, nes daugybė stojančiųjų netenkina aukštų reikalavimų ir jie smukdo studijų kokybę tokiu būdu.

Antra, ką noriu pabrėžti, kad šito stojimo sąlygos įsigaliotų tik nuo 2023 metų, jeigu spėtume iki vasaros priimti šias pataisas, ir tuomet yra dar dveji metai pasirengti.

Ir trečia, ką aš noriu ypač akcentuoti, kad mes tikrai turime pakankamai daug pasirengusių abiturientų ir dar anksčiau baigusių mokyklas gerais valstybiniais egzaminais ir pakankamu skaičiumi tų išlaikytų egzaminų, tačiau problema yra būtent socialinė dimensija, kad daugybė iš tų jaunuolių, baigusių mokyklas ir išlaikiusių reikalingus egzaminus, pagal pataisas studijuoti... tris tuos egzaminus, nesirenka aukštosios mokyklos dėl daugybės socialinių priežasčių. Tai yra jų tėvai neturi aukštojo išsilavinimo ir nemotyvuoja vaikų, jiems yra sunku persikelti iš mažo miestelio ar kaimo į didmiestį, jiems yra sunku studijų metu dėl materialinių sąlygų. Ir netgi yra gerai žinoma, kad jų karjeros galimybės yra žemesnės negu tų, kurie gyvena didmiesčiuose ir ten lengviau susiranda darbą. Taip sakant, studijų prieinamumas yra visai kita dimensija ir ją reikia spręsti būtent per socialinį aspektą, užtikrinant, kad tie, kurie gali studijuoti, visi galėtų studijuoti, o ne taip, kaip iki šiol mes darydavome, kad kaip nors palengvintume patekimą į aukštąsias mokyklas tų, kurie nelabai pasirengę studijuoti. Taigi, aš manau, čia yra tikrai pakankamas rezervas tų abiturientų, kurie nestoja. Jeigu mes per tuos dvejus metus padirbėsime su socialine dimensija, tai tikrai nepristigsime specialistų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi E. Pupinis.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas vicepirmininke. Gerbiamas kolega, jūs pasakėte, kodėl jūs teikiate šitą įstatymo pataisą, tai pirmiausia užtikrinant kokybę. Sutinku su jumis šimtu procentų. Tikrai, kaip sako, jeigu turtingas, tai vaikas galėjo įgyti išsilavinimą, jeigu gabus, jis negalėjo galbūt išvažiuoti vien dėl to, kad neturėjo galimybės ir tėvai jo nemotyvavo, kad toliau siektų išsilavinimo. Tai viena.

Žinote, kuris punktas man truputėlį užkliuvo? Man užkliuvo punktas, kuriame jūs kalbate apie matematikos privalomą egzaminą. Prašom pasakyti, kodėl jūs pasirinkote?.. Aš suprantu, trys – labai gerai, pritarčiau, tie trys privalomi egzaminai turėtų būti išlaikomi. Lietuvių kalba privaloma, o pasirinktinai kodėl parinkote matematiką? Galbūt istorikui, humanitarinius mokslus studijuojančiam nebūtina išlaikyti matematikos egzaminą? Tai man vienintelis klausimas, nes pažiūrėjus į kitą punktą dėl universitetų, kad jie nustato pasirenkamuosius dalykus, kokius turi būti išlaikę, tai galbūt suvienodinti šitą punktą.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Taip, aš supratau jūsų klausimą. Iš tikrųjų yra du stojimo reikalavimų lygiai. Vieną nustatytų valstybė kaip minimalų su trimis valstybiniais brandos egzaminais arba dviem į menų krypties studijas, kur nereikia matematikos, o tada jau aukštosios mokyklos nustato savo svertinius balus, kiek nori tų egzaminų, paprastai ima keturis, ir jau pagal tai stoja.

Kodėl reikia matematikos? Matematika yra pagrindinis mokslas, ugdantis abstraktų mąstymą. Jau 6 tūkst. metų šito dalyko yra mokoma, kiek egzistuoja mokyklos civilizacijoje, nes jis leidžia tada studijuoti ne tik tiksluosius mokslus, bet ir istorikui reikia abstraktaus mąstymo, ir kalbų specialistui reikia abstraktaus mąstymo. Sritys, kuriose, manoma, galima išsiversti be abstraktaus mąstymo, nes ten vyrauja vaizdinis mąstymas, yra menai, literatūra, bet pas mus literatūra atskirai nedėstoma, yra kartu su kalbomis. Daugelio šalių praktika yra tokia, kad reikalaujama matematikos egzamino, o kai kuriose šalyse bent kokio gamtos mokslo, bet tos šalys yra išsivysčiusios geriau. Ir mums, kaip sakoma, kaip Alisai stebuklų šalyje, jeigu mes norime nueiti kur nors, neužtenka bėgti, reikia bėgti du kartus greičiau. Man atrodo, kad tai tikrai nepakenks.

Ir šiandien ta praktika egzistuoja, tik jos nėra įstatyme, ji yra poįstatyminiuose aktuose, realiai vaikai ir šiandien laiko matematikos egzaminą. Dar kartą pabrėžiu, tų vaikų, kurie išlaiko pakankamu lygiu, yra pakankamai. Nepakankamos yra socialinės sąlygos, kad tie vaikai galėtų atvykti iš mažesnių miestelių arba net ir iš didmiesčių, kurių prastas socialinis statusas. Jie tiesiog nestoja, bet galėtų stoti. Čia mes turėsime atskirai į tą klausimą koncentruotis.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia E. Pupinis. Aš tik primenu, kad klausiti skirta minutė, atsakyti – 2 minutės.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas komiteto pirmininke, čia gerbiama Ieva klausė, ar ne per griežtas. Aš noriu paklausti, ar ne per greitai jis įvedamas: 2023 metai, tai tik pora metų? Kodėl aš klausiu? Iš tiesų mes visi žinome, kad turėjome tam tikrų problemų dėl matematikos egza-

minų, vėlgi turbūt ne visi mes žinome to priežastis. Jos nėra nustatytos: ar tai moksleivių problema, kad jie negeba mokytis, ar problema visos sistemos ir mokytojų, kurie nesugeba pateikti žinių iki tam tikro lygio. Čia turbūt kalti ne visai moksleiviai. Iš tikrųjų visa sistema kalta.

Ar nemanote, kad dėl to ir reikėtų šiek tiek atidėti, nes pasirinkimai jau įvyko? Iš esmės visi susiskirstė – humanitarai, *tiksliai*, iš esmės per dvejus metus atsukti visą tą mechanizmą būtų gana sudėtinga. Ačiū.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Čia vėl tas pats klausimas, ar reikia matematikos. Dar kartą pabrėžiu, daugelio šalių praktika rodo, kad reikia.

Ar pakanka dvejų metų, ar nepakanka? Aš manau, kad, kaip sakiau, ir šiandien yra pakankamai tų, kurie išlaiko, tik jie negali studijuoti dėl socialinių priežasčių.

Kita vertus, noriu pabrėžti, kad nebūtinai tas, kuris yra pasirinkęs humanitarinį profilį, negali laikyti matematikos. Jie gali laikyti, nors jiems dėstoma B lygiu. Šie valstybės nustatomi reikalavimai nėra labai aukšti. Tikrai studijuojant, mokantis B lygiu galima išlaikyti egzaminus. Grubiai šnekančiam – 36 balai iš 100. Tikrai net B lygiu mokantis galima išlaikyti tuos egzaminus. Tai neužduos mūsų universitetų ir kolegijų. Tuo labiau kad, pavyzdžiui, universitetai jau seniai, jau keli metai laikosi trijų valstybinių brandos egzaminų susitarimo tiek į valstybės finansuojamas, tiek nefinansuojamas vietas.

Taigi čia, aš manau, kaip tik šis įstatymas paskatins matematikos mokymąsi tiek iš mokytojų pusės, tiek padidins motyvaciją ir mokiniams mokytis matematikos rimčiau negu iki šiol.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Paskutinis klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų jūsų pasiūlymas labai nustebino. Jūs dirbęs universitete. Kodėl netaikote daugelio Europos šalių stojimo tvarkos, kai patys universitetai nustato stojimo tvarką, ir studentai turi galimybę kuo daugiau gauti nemokamo mokslo? Kaip jūs manote, ar yra teisinga, kad aukštajam mokslui nepanaudoti pinigai, realiai pavogti, atitenka universitetams – priedams ir visokioms priemonėms išsimokėti? Ta praktika yra taikoma ir toliau. Neseniai, prieš pusmetį, buvo 2,5 mln. pavogta iš studentų, šiemet planuoja taip pavogti apie 12 mln. Kuo mažiau įstos studentų, tuo daugiau liks universitetams pinigų pasidalinti, nors tai prieštarauja įstatymui. Kaip jūs manote, ar tai yra teisinga?

A. ŽUKAUSKAS (LF). Aš nevarčiau tokių drastiškų terminų, tokių kaip pavogti. Anos kadencijos Vyriausybė naudojo mechanizmą, skatinantį priimti į valstybės nefinansuojamas vietas pagal tuos pačius reikalavimus kaip į valstybės finansuojamas vietas. Tiems universitetams, kurie laikėsi šio reikalavimo, buvo išmokama tam tikra premija. Aš manau, kad tai nebuvo pats geriausias sprendimas, nors tai buvo reikalingas sprendimas.

Šiandien ta sistema eliminuotų tokių pinigų skirstymą, o ateityje, jeigu žiūrėtume į tolimą ateitį, o gal ir nelabai į tolimą, jeigu mes čia labai sutarsime, jeigu pavyktų susitarti dėl skaidraus ir aiškaus būdo, kaip skirstomos studijų vietos tarp universitetų, pavyzdžiui, kaip Vokietijoje yra skirstoma pagal įsidarbinimo rodiklius (aš dar nepaminėjau, kad Lietuvoje įsidarbinimas nesiekia nė pusės baigusių aukštąsias mokyklas), tuomet būtų galima laipsniškai pereiti prie tvarkos, kai visiškai patys universitetai nusistato tvarką, nes jie būtų suinteresuoti tų studijų vietų daugiau gauti, tai yra ir pasiekti geresnių rezultatų. Bet dar čia mums reikia padirbėti, nes tokios skaidrios tvarkos, nustatančios studijų vietas kiekviename universitete, mes neturime ir tai užtruks kažkiek laiko, bet perspektyva turėtų būti tokia. Jokių krepšelių, kaip dabar, jokių lenktynių pagal šimtąsias balo dalis, universitetai turi vietas, kurios skirstomos pagal kokybės rodiklius, ir jie priimtų į tas vietas tokius studentus, kad tą kokybę galėtų toliau užtikrinti, taip tas grįžtamasis ryšis mums užtikrintų studijų kokybę. Čia visi tie siūlymai yra laipsniškai išeiti iš tos dabartinės sistemos.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausti ir atsakyti skirtas laikas baigėsi. Labai jums dėkui.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl motyvų už pasisako D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (MSNG). Aš manau, reikia padėkoti įstatymo projekto rengėjui už tikrai svarbią iniciatyvą, diskusiją, nes tikrai mes turime galvoti apie konkrečias priemones, kaip gerinti studijų kokybę, ji tikrai mūsų šalyje vis dar nėra aukščiausio lygio.

Kitas dalykas. Kalbėjau ir su kolegomis, dirbančiais švietimo sistemoje, tai ir dabar iš esmės jau tam tikrų užuomazgų čia yra, nes norint studijuoti aukštojoje mokykloje tiesiog (...), pavadinime liaudiškai, sistemoje norint teikti paraiškas stoti studijuoti, jau ir dabar faktiškai reikalaujama turėti tam tikrų egzaminų sumą, kai viena iš sudedamųjų dalių yra matematika. Todėl aš manau, kad stiprinti matematiką tikrai reikia, tiktai galbūt sutikčiau su kolegomis, kėlusiais klausimą dėl pačios datos tam tikrų dalykų. Bet jeigu šiandien mes pritarsime šiai stadijai, tai tiesiog, aš manau, komitetuose bus galima tikrai dar apie tai plačiau pakalbėti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Dėl motyvų prieš pasisako V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Šiam įstatymo projektui negalime pritarti, nes yra didinamas privalomų egzaminų skaičius šiandien. Pagal galiojantį Švietimo įstatymą užtenka vieno egzamino, kad galėtų stoti mokytis į aukštąją mokyklą, o čia yra nurodomi netgi trys egzaminai. Mes dar labiau atitoliname galimybes įgyti aukštąjį mokslą. Kodėl nesirenkama ta europinė praktika, kai patys universitetai nustato stojimo tvarką ir prisiima atsakomybę ne už tai, ką priima, o už tai, ką išleidžia? Tuo keliu ir mes turėtume eiti, bet, deja, šiuo įstatymo projektu nuo to kelio mes nukrypstame. Ta praktika kai kurie universitetai džiaugiasi, kad kuo daugiau liks nepanaudotų aukštajam mokslui lėšų, nes jie žino, kad tos lėšos atiteks jiems dovanų pavidalu. Nors įstatymas tai draudžia, Biudžeto sandaros įstatymas taip pat draudžia taip skirstyti pinigus, bet turbūt įstatymai ne visiems galioja, ypač Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai tie įstatymai negalioja ir elgiamasi kaip norima. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Iš klausėme visų motyvų už ir prieš. Balsavimas dėl įstatymų projektų – tam darbotvarkėje numatytu metu.

15.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-616 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės rezervinis 5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-616. Pranešėjas – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, priėmę šį nutarimą, mes įgyvendintume frakcijų pareikštus norus turbūt kaip nors prasmingiau išdėstyti savo atstovus komitetuose ir sudaryti jiems palankesnes veiklos aplinkybes. Paminėsiu tuos siūlomus pakeitimus. Ateities komitete vietoj I. Pakarklytės dirbtų frakcijos atstovė M. Ošmianskienė. Biudžeto ir finansų komitete būtų naujas narys – A. Palionis, jis pereina iš Aplinkos apsaugos komiteto. Valstiečių ir žaliųjų frakcija paprašė A. Norkienę išbraukti iš Užsienio reikalų komiteto ir įrašyti į Seimo Švietimo ir mokslo komitetą. Ir turbūt bene reikšmingiausias šio nutarimo projekto turinio elementas yra naujojo Tautos ir teisingumo partijos pirmininko P. Gražulio išbraukimas iš Kultūros komiteto ir perkėlimas į Aplinkos apsaugos komitetą. Taip, nors ir po pusės metų pertraukos, mes įgyvendintume ir kultūros bendruomenės prašymą išlaisvinti, taip sakant, kultūrą nuo šio Seimo nario. Tai tiek dėl projekto.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Nėra Seimo narių, norinčių paklausti. Dėl motyvų po pateikimo nėra norinčių šnekėti. Galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Labai dėkui. Galime.

Svarstymas. Šnekėti nėra norinčių. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Po svarstymo gal galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pataisų ir pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. 2 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta. 3 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. 4 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 5 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 6 straipsnis. Pritariame bendru sutarimu? Pritarta.

Priėmimas. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl Seimo nutarimo projekto bus darbotvarkėje tam numatytu metu.

15.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-617 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės rezervinis 6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-617. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Tai visiškai formalus projektas, susijęs su anksčiau mano pateiktu projektu. Kai yra įvykdomi minėti Seimo narių perkėlimai iš vieno komiteto į kitą, kai kuriais atvejais pasikeičia Seimo narių skaičius atitinkamame komitete. Dėl to šiuo nutarimu tai siūloma įtvirtinti. Biudžeto ir finansų komitete dabar būtų 11 narių. Beje, opozicijos atstovų ten būtų daugiau negu mažumos. Kultūros komitete vietoj 8 liktų 7 nariai. Švietimo ir mokslo komitete būtų 13 narių vietoj 12, o Užsienio reikalų komitete 8 vietoj buvusių 9.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiamas kolega, jūsų paklausti nori R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Kaip žinote, po šio sprendimo liks 7 Kultūros komiteto nariai. Turbūt žinote, kad aš svarsčiau apie pasitraukimą iš Kultūros komiteto dėl esamos darbinės keistos situacijos, nes jaučiasi ir tam tikras mobingas. Tačiau aš iš visuomenės gavau paramą, todėl nusprendžiau likti. Jeigu aš pasitraukiu, komitetas išnyksta, taip? Ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Komitetas neišnyksta, nes jis yra įtvirtintas Seimo statute. Jūs pats vienas pasitraukti negalite, jeigu dėl to nebus Seimo atitinkamo nutarimo. Gerai, kad nepasitraukėte, šiuo momentu nereikia ieškoti kitų sprendimų, nes, aišku, būtų tekę. Jeigu būtų kategoriškas frakcijos teikimas, mes turėtume tartis su jūsų frakcija, nes jūsų buvimas atitinka frakcijai tenkančią kvotą ir frakcija turėtų iš esmės rasti kitą narį. Todėl viskas gerai, kad galutinis sprendimas yra toks, koks buvo jūsų įvardintas.

O dėl mobingo reikalų. Aš neįsivaizduoju, kad komitetuose galėtų būti kokie nors mobingai. Nesate administraciškai pavaldūs komiteto vadovui. Čia nebent darbuotojai gali tokiais dalykais skųstis, bet ne komiteto nariai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Po pateikimo dėl motyvų nėra norinčių šnekėti kolegų. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Svarstymo stadija. Diskutuoti taip pat nėra norinčių Seimo narių. Motyvai po svarstymo. Taip pat nėra norinčių šnekėti. Gal galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Priėmimas pastraipsniui. Vienas straipsnis. Dėl viso dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl Seimo nutarimo projekto bus tam darbotvarkėje numatytu metu.

15.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-618 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės rezervinis 7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-618. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Čia visiškai trumpas ir paprastas nutarimas – Liberalų sąjūdžio frakcija siūlo pakeisti savo atstovą Baltijos Asamblėjoje. Vietoj frakcijos seniūno E. Gentvilo būtų įrašoma naujoji Seimo narė E. Rudelienė.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Nėra norinčių paklausti Seimo narių. Dėl motyvų po pateikimo taip pat nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Gal galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Labai ačiū. Pritarta.

Svarstymo stadija. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti Seimo narių. Pasisakyti dėl motyvų po svarstymo taip pat nėra norinčių. Galime pritarti po svarstymo Seimo nutarimo projektui bendru sutarimu? Labai dėkui. Pritarta.

Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Iš vieno straipsnio, tai iškart dėl viso. Dėl motyvų priėmimo stadijoje nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl Seimo nutarimo projekto numatytu darbotvarkėje metu.

15.16 val.

Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-479(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės rezervinis 1 klausimas – Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-479(2). Pranešėja – M. Danielė. Svarstymo stadija.

M. DANIELĖ (LF). Projektas buvo registruotas Sveikatos reikalų komiteto narių. Pagrindinė komiteto... Įstatymas apibrėžia gydomojo masažo specialisto išsilavinimą ir atskiria gydomojo masažo specialistą nuo masažuotojo. Apibrėžiamas išsilavinimas yra profesinis plius papildomas gydomojo masažo profesinio mokymo modulis. Buvo gauti trys pasiūlymai. Visi pasiūlymai yra techninio pobūdžio. Sveikatos reikalų komitetas pritarė projektui bendru sutarimu. Sveikatos reikalų komitetas yra pagrindinis komitetas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Diskusijoje dalyvauti nėra norinčių Seimo narių. Po svarstymo dėl motyvų pasisakyti taip pat nėra norinčių kolegų. Balsavimas dėl įstatymo projekto po svarstymo numatytu darbotvarkėje metu.

15.18 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-558, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-559 (pateikimas)

Kiti darbotvarkės rezerviniai 2-1 ir 2-2 klausimai – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-558 bei lydimasis Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-559. Pranešėja – J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Sveikatos reikalų komitete sudaryta darbo grupė dėl Alternatyviosios ir papildomosios medicinos įstatymo svarstė klausimą ir teikiame pasiūlymus, kurie iš esmės užtikrina daugiau žmonių grupių galimybę teikti alternatyviosios ir papildomosios medicinos paslaugas. Manome, kad bus ekonomiškai naudinga ir tie žmonės galės vėlgi save realizuoti. Labai prašau pritarti visoms pataisoms, kad įstatymas galėtų įsigalioti, kaip ir numatyta, nuo liepos 1 dienos.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Nėra Seimo narių, norinčių jūsų paklausti. Dėl motyvų šnekėti taip pat nėra norinčių Seimo narių. Balsavimas dėl įstatymų projektų po pateikimo numatytu darbotvarkėje metu.

15.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projektas Nr. XIVP-255 (pateikimas)

Paskutinis rezervinis 4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projektas Nr. XIVP-255. Pranešėja – A. Norkienė. Pateikimas.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiame Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projektą, atsižvelgdami į tai, kad 2023 m. rugsėjo 1 d. sukanka 150 metų, kai gimė ši puiki moteris. Ji buvo lietuvių tautinio atgimimo veikėja, Steigiamojo Seimo narė, knygnešė, publicistė ir tikrai suvaidino

ypatingą vaidmenį kuriant nepriklausomą Lietuvos valstybę. Iš tikrųjų nors ir nepateko tarp tų vyrų, kurie pasirašė Vasario 16-osios Aktą, vis dėlto ji daug ir aktyviai dirbo, aukojo ir savo asmeninį gyvenimą, neretai atiduodama ir savo santaupas, labai kovojo už lygias moterų teises ir visų visuomenės narių lygiateisiškumą Lietuvoje. Todėl pripažindami F. Bortkevičienės indėlį į tai, kad Lietuva tapo viena pirmųjų valstybių, suteikusi moterims rinkimų teisę, ir pažymėdami jau minėtą jos gimimo jubiliejų, siūlome 2023 metus skelbti F. Bortkevičienės metais.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Jūsų paklausti užsirašė trys Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, labai ačiū jums už šitą puikią iniciatyvą pagerbti šią iš tikrųjų iškilią asmenybę, kontroversišką asmenybę, ypač Lietuvos Respublikos metais. Visokeriopai palaikydamas jūsų iniciatyvą, manyčiau, kad vis dėlto reikėtų daugiau akcentuoti jos veiklą iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, nes iš tikrųjų čia turbūt buvo jos aukso metai. Tikrai ši moteris yra, sakyčiau, tik atsitiktinai nepatekusi į Vasario 16-osios Akto signatarus. Taigi tikrai jus palaikau.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju jums, tikrai pritariu visoms jūsų išsakytoms mintims. Manysčiau, taip nepelnytai užmiršta, bet bus proga prisiminti ir tikrai įgarsinti jos gerus darbus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia T. Tomilinas, jo salėje nematyti. Tai, gerbiama kolege, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju.

PIRMININKAS. Pasisakymai po pateikimo dėl motyvų. Nėra norinčių kalbėti nei dėl motyvų už, nei dėl motyvų prieš. Balsavimas dėl Seimo nutarimo projekto tam numatytu, darbotvarkėje skirtu metu.

15.22 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-520 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-520. Pranešėjas – V. Jukna. Pateikimas.

V. JUKNA (DPF). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Gerbiami kolegos, teikiu Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

Kiekvienais metais ekologiškas maistas įgauna vis didesnę populiarumą ne tik Europoje, bet ir Lietuvoje. Europos Komisija paskelbė ekologinių veiksmų planą Europos Sąjungoje. Planuojama, kad 2030 metais būtų pasiektas Europos ekologinio susitarimo tikslas, tai yra 25 % žemės ūkio paskirties žemės būtų paversta ekologine žemdirbyste. Ekologinis ūkininkavimas tampa prioritetine Europos Sąjungos sritimi. Tai puiki galimybė ir Lietuvai užimti ir sustiprinti pozicijas, tačiau tam reikia ne tik ūkininkų pastangų, bet ir palankesnių mokestinių sąlygų ekologiškų produktų gamybos plėtrai. Žmonių mityba yra vienas iš svarbiausių veiksnių, darančių įtaką jų sveikatai ir ilgaamžiškumui, tačiau sveikų ekologiškų produktų suvartojimas Lietuvoje yra nedidelis, o tai stabdo ekologinio žemės ūkio vystymąsi ir ekologiškų produktų gamybos plėtrą. Lietuvos ekologiški produktai sudaro tik vos virš 1 % visų maisto produktų, parduodamų rinkoje.

Ekologiški maisto produktai – tai sertifikuoti, ekologinės gamybos būdu pagaminti žemės ūkio, įskaitant akvakultūrą, produktai. Ekologinė gamyba – tai maisto produktų gamybos sistema, apimanti tvarų ir tausojantį ūkininkavimą, plačią biologinę įvairovę, gyvūnų gerovės standartų taikymą ir gamybos būdą atsižvelgiant į vartotojų teikiamą pirmenybę sveikiems ir natūraliems produktams. Ekologiniame žemės ūkyje siekiama užauginti ekologiškus žemės ūkio produktus nenaudojant sintetinių trąšų, pesticidų ar kitų augimo stimuliatorių. Ekologiškų produktų gamyba ir paruošimas yra sertifikuojamas ir patys produktai yra atitinkamai ženklinami. Taip užtikrinama galimybė vartotojui lengvai atpažinti ir pasirinkti produktus, draugiškus tiek žmogui, tiek aplinkai.

Nuo 2016 metų Lietuvoje 236 tūkst. hektarų yra deklaruoti kaip ekologiški. Ekologinis ūkininkavimas yra ypač sudėtinga žemės ūkio šaka, tačiau nauda kuriama ne tik užauginus produk-

tą ir jį realizavus, tačiau tai kartu švarus dirvožemis, švarus vanduo. Čia suderinama geriausios aplinkos apsaugos praktika, didelė biologinė įvairovė, gamtos išteklių išsaugojimas, aukšti gyvūnų gerovės standartai. Kompleksiškai kuriama visapusiška pridėtinė vertė, todėl būtina šiems produktams skirti prioritetą ir visokeriopai skatinti jų vartojimą.

Svarbu skatinti ekologiškus produktus vartoti ir viešajame sektoriuje, tai yra ugdymo įstaigose, ligoninėse, viešose valgyklose ir taip toliau. Pavyzdžiui, Kopenhaga yra pirmas didmiestis, kurio viešosiose valgyklose yra šimtu procentų tiekiamas ekologiškas maistas. Vienoje veikia maždaug 860 hektarų ekologiškų miesto sodų tinklas, kuris taip pat aprūpina viešąsias valgyklas, visų pirma vaikų darželių valgyklas. Italijoje, Romos viešosiose valgyklose per dieną patiekama apie 1 mln. ekologiškų maisto produktų.

Teikiamu projektu ekologiškiems produktams būtų nustatytas 5 % PVM tarifas. Tai skatintų ekologiškų produktų didesnę vartojimą ir ekologinių ūkių plėtrą. Kol kas ekologiškų produktų vartojimas Lietuvoje tik išsibėgėja. Anot statistikos, šių produktų kartą per savaitę ar dažniau perka 14 % apklaustųjų, kartą ar kelis per mėnesį – 34 % apklaustųjų, dalis apklaustųjų – 18 % negalėjo nurodyti, kaip dažnai perka ekologiškus produktus, nes netikrina etikečių. Didžioji dalis pirkėjų, nepirkusių ekologiškų produktų, pagrindine priežastimi nurodo jų brangumą ir ribotą įsigijamumą. Tai nulemia aukšta kaina, kartu mažėja ir ekologiškų produktų suvartojimas ir ekologiškų ūkių plėtra.

Siekiant skatinti ekologiškų produktų gamybos plėtrą ir didinti jų vartojimą bei užtikrinti galimybę žmonėms sveikai maitintis, siūloma ekologiškiems maisto produktams nustatyti 5 % lengvatinį PVM tarifą. Kviečiu palaikyti ir užtikrinti kuo sveikesnę žmonių mitybą.

PIRMININKAS. Labai dėkui.

V. JUKNA (DPF). Dėkui. Pirmininke, jeigu leistumėte, aš kartu ir kitą pristatyčiau dėl...

PIRMININKAS. Ne, čia atskiri, nesusiję. Dabar atsakymai į klausimus, paskui gal kitą.

Pirmasis klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas frakcijos seniūne, kaip Krikščionių demokratų partijos programa paprastai prasideda „Tėve mūsų“, taip, panašu, Darbo partijos programa prasideda „PVM mūsų“. Tai yra lyg Darbo partijos tapatybės dalis. Tai gerbiame ir matome. Kalbant rimtai, matyt, turėtume matyti ne tik mūsų tapatybės dalį, bet ir ekonominę dalį.

Gerbiamas frakcijos seniūne, aš norėjau jūsų paklausti, ar vertinote, kiek toks sprendimas gali kainuoti biudžeto netekimų? Ir taip pat kas būtų tie tikrieji tokio sprendimo naudos gavėjai? Ačiū.

V. JUKNA (DPF). Gerai. Dėkui. Aš irgi norėčiau pabrėžti, kad iš tiesų tai rodo, kad Darbo partija labai atkakliai ir nuosekliai siekia užsibrėžtų tikslų ir nori pasiekti, kad mūsų vaikai ir senjorai, visi žmonės maitintųsi kiek galima sveikiau.

Dabar atsakysiu į jūsų klausimą. Tiesiogiai vertinti vien pinigais tokių dalykų, taip buhalteriskai, mechaniskai niekada nesiūlau, nes yra visa grandinė ir kitų dedamųjų. Visų pirma žmonėms maitinantis sveikai mažėja išlaidos sveikatos apsaugai, žmonės mažiau serga, gali daugiau dirbti, mažėja išmokos ir taip toliau, ir taip toliau. Reikėtų pradėti nuo to, kad vis dėlto Lietuvoje (ir pagal EBPO įvairias ataskaitas yra nurodoma) daugelio net ir mirčių būtų galima išvengti pakeitus gyvenimo būdą ir mitybą. Ekologinė mityba yra būtent tas dalykas, dėl ko ir reikėtų mums visiems pasistengti, kad žmonės turėtų galimybę kuo daugiau vartoti sveiko, kokybiško maisto. Tai reikėtų pradėti daryti nuo pat darželių ir kitų įstaigų.

Kas gi būtų tie naudos gavėjai? Naudos gavėjai, be abejo, būtume mes visi, o kartu tai skatintų ekologinių ūkių plėtrą. Dabar pagrindinis ekologinės gamybos ūkių stabdys, gal galima būtų sakyti, yra per daug mažas vartojimas dėl aukštų kainų. Tiesiog mes išsprendę vieną problemą, spręstume daugybę ir kitų. Dėkoju.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia R. Tamašunienė. Aš tik primenu, klausti – minutė, atsakyti – 2 minutės.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ačiū. Gerbiamas kolega, jūsų siekiai yra labai gražūs, kad ekologinis produktas būtų plačiau vartojamas ir būtų įperkamas mūsų piliečiams. Jūsų priemonė turėtų veikti, bet ekonomistai, finansininkai dažnai pabrėžia, kad PVM nėra tas mokestis, kuris daro įtaką galutinei kainai. Mano vertinimu, mes per mažai turime kontrolės, o galbūt motyvavimo jau

parduodančių produktą. Vis dėlto siekiama, kad ekologiškas produktas būtų auginamas ūkiuose ir pasiektų mūsų parduotuves, švietimo įstaigas, kaip minėjote, kodėl pasirinkote tik PVM mažinti? Galbūt reikėjo pagalvoti apie trumpųjų grandinių efektyvumą arba kitas priemones, kodėl įsivaizduojate, kad ši priemonė veiks geriausiai?

V. JUKNA (DPF). Taip, visos priemonės turi būti taikomos, ir trumposios grandinės, aš tik dar norėčiau papildyti jūsų klausimą: 90 % Lietuvoje suvartojamų ekologiškų produktų yra pagaminama Lietuvoje. Faktiškai mes tuo remiame ir Lietuvos gamintojus, perdirbėjus, ūkininkus, auginančius tą žaliavą.

O šiaip turi būti taikomos visos priemonės, kad mes skatintume ekologinės produkcijos vartojimą, kaip minėjau, ir viešajame sektoriuje, ko dabar faktiškai labai nedaug yra. Dabar yra, galbūt tiksliai ir nepasakysiu, apie 26 ar 30 darželių, kurie dalyvauja Žemės ūkio ministerijos remiamoje programoje, ir būtent ten yra tiekiamas ekologiškas maistas vaikams. Bet, kaip sakau, turi būti taikomos visos priemonės. Tai, ką mes galime čia padaryti, galime nustatyti lengvatinį 5 % PVM, kad skatintume ekologiškų produktų gamybą. Jeigu būtų tokia galimybė, siūlyčiau ir nulini nustatyti, bet, deja, siūlome 5 %, nes tokios galimybės nėra.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi A. Skardžius.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Norėčiau pratęsti R. Tamašunienės temą. Iš tikrųjų ir mokslininkai nustato, kad sunku pamatyti, kur tas PVM nusėda, ar jis gamintojui pakliūna kokių nors būdu, ar pardavėjui, ar dar kam nors, kokiam nors tarpininkui. Ar nemanote, kad viską reikėtų apversti? Jūs pats sakėte, kad vartojimas svarbu, o vartojimas yra ir tam tikras mados dalykas. Jeigu didėja vartojimas, paprastai kaina krenta. Ar nemanote, kad tuos pinigus, kuriuos mes norėtume leisti, geriau panaudoti socialinei reklamai arba savivaldai, kad ji paskatintų savo darželius pirkti produkciją ir taip sumažintų kainą? Ir nuo to visiems būtų gerai – ir tiems, kurie gamina tą produkciją, ir tiems, kurie vartoja, galbūt ir mūsų valstybei – juk išsaugosime pinigus, kuriuos galėsime panaudoti visiems kitiems dalykams, socialinėms reikmėms. Ačiū.

V. JUKNA (DPF). Dėkoju už klausimą. Tikrai negalima teigti, kad jeigu mes padarysime 5 % PVM tarifą, lygiai tiek pat tie produktai atpigs, tikrai to nebus. Taip, jie kažkiek atpigs, tam yra ir tam tikros tarnybos, kurios turėtų prižiūrėti, kad nebūtų piktnaudžiaujama, tai ir Konkurencijos taryba, kuri stebi rinką, bet apskritai pridėtinės vertės mokesčio sumažinimas tikrai duotų paskatą tiek vartojimui, tiek plėtrai.

Dabar dėl socialinės reklamos. Taip, jau ekologiški produktai yra žinomi Lietuvoje, jų labai pristatyti nereikia. Žmonės žino, kad tokie yra, žino, kaip atrodo ekologinio sertifikavimo ženklas, bet tie produktai vis dėlto yra brangesni. Turint omeny, kad dažnai žmogus renkasi, ar iš viso pirkti, pavyzdžiui, mėsą, pieną, daugeliu atvejų jo pasirinkimą lemia kaina, o ne kokybė. Žinoma, būtų galima eiti ir tuo keliu, ilgesniu, užtikrinti visiems žmonėms pakankamas pajamas, kad galėtų įpirkti ir brangesnius produktus, bet šiuo atveju, manyčiau, žymiai tikslingesnė ir taiklesnė parama būtų sumažinti PVM tarifą būtent ekologiškiems produktams, kad žmonės galėtų rinktis kokybišką ir sveiką maistą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Paskutinis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, šiek tiek iš kitos pusės bus mano klausimas. Suprantu norą mažinti PVM, bet mano klausimas būtų. Žinome, kad mūsų persikirstymas ir mokesčių surinkimas yra vienas mažiausių Europos Sąjungoje, iš čia kyla aibė problemų, jų mes niekaip neišsprendžiame metų metus, o PVM yra svarbiausias mokestis, daugiausiai surinkame į biudžetą. Kuo ruošiatės padengti tą praradimą? Kaip sakė jūsų partijos lyderis vienoje diskusijoje šioje salėje, net ir turtingas dviejų dešrų nesuvalgo, vis tiek valgo tik vieną dešrą, net ir esant pigesnei dešrai. Kuo padengsime tą biudžeto trūkumą, jeigu bus pritarta tokiam įstatymo projektui ir biudžetas negaus dalies PVM?

V. JUKNA (DPF). Aš tik norėčiau atkreipti... Pirmiausia ačiū už klausimą. Norėčiau atkreipti dėmesį į vieną dalyką, kurį paminėjau savo pristatyme. Iš dalies tai bus ir atsakymas į jūsų klausimą. Lietuvoje ekologiški produktai šiuo metu sudaro tik apie 1 % visų maisto produktų, pardudamų rinkoje. Tai yra labai labai nedidelis kiekis kol kas. To žymaus nuostolio tikrai biudžetas nepasieks.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai už – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (DPF). Gerbiami kolegos, Lietuva, kaip Europos Sąjungos narė, gali būti stipri savo išskirtinumu, mes negalime būti stiprūs visose srityse. Akivaizdu, kad judėjimas tiek žemės ūkio, tiek visos visuomenės sveikatos gerinimo, ekologijos linkme yra būtent tas išskirtinumas, kuris galėtų būti priimtinas mūsų žmonėms ir mūsų šaliai. Todėl tikrai raginčiau šiandien žengti pirmą žingsnį ir palaikyti šį projektą, nes ekologinė žemdirbystė, ekologinių žemės produktų, maisto produktų vartojimas yra tampriai susiję. Jeigu palaikysime šį sprendimą, toliau jis judės į komitetus, bus galima stiprinti visą paketą ir taip Lietuvoje ekologijai turėti tokią paramą, kokios mes norime. Kviečiu visus palaikyti ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Motyvai prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, iš tiesų reikia pripažinti, kad gerbiamo Darbo partijos frakcijos seniūno iniciatyva yra graži ir sveikintina. Tačiau reikia atkreipti dėmesį į iškeltą tikslą ir pasirinktą priemonę, kuri nebūtinai gali leisti tikėtis tokio rezultato, kokio tikisi šio įstatymo iniciatoriai. Jeigu mes norime sumažinti kainą ir tikime, kad sumažintas pridėtinės vertės mokestis nereguliuojamoje rinkoje, kur yra ribota konkurencija, sumažins kainą, aš pasakyčiau paprastai, esame gana naivūs. Vis tik jeigu taip ir įvyktų, atkreipsiu dėmesį, kaina būtų sumažinta ir turtingam, ir neturtingam žmogui. Šiuo atveju galbūt daug taiklesnė priemonė būtų sumažinti kainą tam, kuris negali įpirkti, ir čia priemonė daug veiklesnė būtų didinti subsidijas, didinti pašalpas, galbūt didinti neapmokestinamąjį pajamų dydį, kaip siūlo Prezidentas. Taigi daug priemonių, kurios galėtų būti taiklesnės tiems, kam tos pagalbos reikia.

Jeigu vis dėlto norime paskatinti gamintojus, tai vėlgi atkreipsiu dėmesį, kad yra ir vietiniai gamintojai, ir nevietiniai gamintojai ir tokiu sprendimu mes skatintume ir tuos, ir tuos. Jeigu norime paskatinti vietinius gamintojus, daug taiklesnė priemonė būtų subsidijos vietiniams gamintojams. Tokiu būdu taupykite ir mokesčių mokėtojų pinigus, ir pasiektume norimą rezultatą. Todėl šiuo atveju aš esu linkęs susilaikyti dėl šio pasiūlymo. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, išklausėme visų motyvų už ir prieš. Balsavimas dėl įstatymo projekto bus tam numatytu darbotvarkėje metu.

15.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 18 d. nutarimo Nr. XIV-320 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-560 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 18 d. nutarimo Nr. XIV-320 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-560. Pranešėja – Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas J. Jarutis.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo nuostatas komisija yra sudaroma iš komisijos pirmininko, partijų, gavusių Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje, pasiūlytų asmenų, dviejų Respublikos Prezidento, dviejų Lietuvos teisininkų draugijos ir dviejų teisingumo ministro pasiūlytų narių.

Šių metų gegužės 18 dieną, tvirtindamas naujos sudėties Vyriausiąją rinkimų komisiją, Seimas slapto balsavimu atmetė vieną iš teisingumo ministrės pateiktų kandidatų J. Udrij, todėl teisingumo ministrė teikia naują kandidatą. Juo tapo M. Reznikovas.

M. Reznikovas turi aukštąjį teisinį išsilavinimą, yra komunikacijos agentūros „Fabula Rud Pedersen Group“ partneris ir projektų direktorius, Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto lektorius. Vyriausiosios rinkimų komisijos narys jis buvo nuo 2017 metų iki šių metų gegužės.

Atsižvelgdama į teisingumo ministrės gegužės 28 dienos siūlymą ir siekdama, kad būtų patvirtinta visos sudėties Vyriausioji rinkimų komisija, teikiu Seimo 2021 m. gegužės 18 d. nutarimo

Nr. XIV-320 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo projektą.

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Kviečiame į tribūną pretendentą poną M. Reznikovą prisistatyti, nors jau ne pirmą kartą turbūt. Kolegos, ruoškite klausimus. Prašom.

M. REZNIKOVAS. Laba diena. Galėčiau tarti žodį? Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, dėkoju už mano kandidatūros svarstymą. Ačiū Seimo Pirmininkei už pristatymą, dėkoju teisingumo ministrei už mano kandidatūros teikimą. VRK jau dirbau praėjusią kadenciją ir norėčiau prisidėti prie rinkimų organizavimo tęsdamas šį darbą.

Vilniaus universitete esu gavęs teisės magistro laipsnį, o su rinkimų teise dirbau nuo 2000 metų, kai pirmą kartą buvau Rinkimų komisijos nariu. Vėliau keturis kartus vadovavau apylinkės rinkimų komisijai. Į ankstesnės sudėties VRK buvau deleguotas politinės partijos, todėl turiu pareigą atsakyti į galimas abejones, ar galėsiu dirbti kaip nepartinis komisijos narys.

Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymas numato, kad teisingumo ministro siūlymu skiriamas narys darbo komisijoje laikotarpiu turi sustabdyti narystę partijoje ir negali dalyvauti jos veikloje. Tą jau esu padaręs. Vis dėlto aš nematau, kad formali atitiktis reikalavimams yra pakankama pasitikėjimui pelnyti, ir man būtų sudėtinga, jei turėčiau sakyti, kad buvau vienoks VRK narys, o dabar staiga kitoks pasidarysiu. Turiu pasakyti, kad nesu politikas, niekada nekandidavau rinkimuose, nebuvau renkamas į partijų valdymo organus. Man dalyvavimas partijų veikloje pirmiausia yra savo vertybių deklaravimas. Bet kuriuo atveju aš jau turėjau galimybę parodyti savo vertybes, jas atskleisti per pastaruosius ketverius metus, kai dirbau VRK ir dalyvavau priimančioms sprendimams.

Aš labai tikiu visuotine lygia rinkimų teise kaip pagrindiniu rinkimų organizavimo principu. Tikiu, kad visą laiką buvau nuoseklus savo argumentacija ir teisės taikymu nepriklausomai nuo politinės partijos ar kampanijos dalyvių asmenybės. To reikalauja VRK nario priesaika ir negalėčiau būti šališkas ar nenuoseklus toliau dirbdamas kaip nepartinis VRK narys.

Kaip man ypač svarbų tobulintiną rinkimų teisės aspektą matau teisinį apibrėžtumą, aiškumą ir teisės taikymo prognozuojamumą VRK veikloje. Tikiu, kad prie to prisidės aptariamais įstatymų pakeitimais, ir turiu tvirtą motyvą būti šių pozityvių pokyčių dalimi. Prašau jūsų pasitikėjimo ir mano kandidatūros palaikymo. Dėkoju už jūsų skirtą laiką.

PIRMININKAS. Ačiū, pretendentė. Jūsų nori paklausti trys kolegos Seimo nariai. Pirmas klausia R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Išties, gerbiamas kolega, atsiribodamas nuo, aišku, klausimo, kurį aš jums užduosiu, teko man stebėti jūsų darbą VRK ir jokių pastabų neturiu. Bet tiek jūs kalboje, tiek Seimo Pirmininkė nuspėjo vieną faktą – jūs neįvardijate, kokios politinės partijos narys jūs buvote ir esate. Esate laikinai sustabdęs, jūs esate Liberalų sąjūdžio narys. Jūs ir negalėjote kandidatuoti, nes dar 2000 metais, kai jūs startavote komisijos... aš pats buvau apygardos komisijos pirmininko pavaduotojas, pirmininkas buvo A. Štaras, mes jus skyrėme ir į komisijos narius, ir panašiai.

Man jūs dabar pasakykite, kaip čia gali būti tas nepriklausomumas, nes Seimo Pirmininkė ir Liberalų sąjūdis deklaravo visą laiką, kad bus skaidri politinė jėga, kad nebandys prastumti savo partiečių į šį postą? Kaip čia dabar išėjo, kad ministrė po tam tikrų pokalbių su Liberalų sąjūdžio partijos vadovybe jus pasiūlė į šias kandidatūras, ir kaip jūs elgsitės, jeigu kils skandalas arba kils klausimas dėl Liberalų sąjūdžio, nes turėjo problemų ir Liberalų sąjūdis, „Tvarka ir teisingumas“, socialdemokratai. Mes turėjome dėl finansavimo problemų ir dažniausiai partijos pasiūlyti komisijos nariai nusišalindavo nuo balsavimo arba nuo sprendimo. Kaip jūs dabar elgsitės, jeigu bus iškeliamas klausimas Liberalų sąjūdžio, pavyzdžiui, kokio finansavimo, nes jūs esate kaip ir narys, tik sustabdėte narystę ir laikoma, kad nepriklausomas?

M. REZNIKOVAS. Dėkoju už klausimą. Mano buvusi narystė partijoje, be abejo, skaitėte, yra nurodyta mano gyvenimo aprašyme, kuris buvo pateiktas. Apskritai įstatymas numato tokią galimybę, kad partijų nariai gali būti skiriami tokiu būdu į VRK sudėtį, ir įstatymas numato procedūrą, kad tuo laikotarpiu negalima dalyvauti partijos veikloje.

Aš suprantu abejonę ir man, tarkime, būtų labai sudėtinga ateiti, jeigu, tarkim, aš nebūčiau pažįstamas iš savo darbo VRK anksčiau. Man labai svarbu buvo visą laiką balsuoti vienodai, sakyti tuos pačius argumentus nepriklausomai nuo to, kokia yra partija, koks yra kandidatas. Aš kliaujuosi šiuo atveju tuo savo įdirbiu, kurį dariau ketverius metus rodydamas, kad aš jau buvau balsuojantis kaip nepriklausomas ir nesivartantis kaip nors pagal partinę liniją. Aš galiu tik sakyti, kad koks aš buvau, toks aš ir būsiu iš tiesų.

Įstatymas turi būti skaitomas visais atvejais vienodai nepriklausomai... Partijos yra skirtingos, bet situacijos yra tos pačios, įstatymas yra tas pats. Dėl manęs yra aišku, kad mano biografija yra tokia. Jeigu aš bandyčiau piktnaudžiauti savo pozicija, tai dėl manęs visada galima kelti klausimą dėl interesų derinimo, ar aš nesinaudoju... Aš manau, kad visi žmonės turi savo politinius įsitikinimus. Dėl manęs viskas aišku. Aišku, kokia ji yra, bet ir mano vertybės yra aiškos. Man visuotinė ir lygi rinkimų teisė yra principas, kuriuo aš ketinu vadovautis, jeigu būčiau skirtas į pareigas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkui, pirmininke. Gerbiamas pretendentė, man įdomi jūsų nuomonė. Iš tikrųjų tenka apgailestauti, kad vis dar labai dažnai pasitaikydavo Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimuose politikos. Simpatijos, antipatijos tikrai būdavo jaučiamos ir tikrai matomos bent jau tuose sprendimuose.

Man labai įdomi jūsų nuomonė, kodėl taip yra, kai dažnai Vyriausioji rinkimų komisija... pavyzdžiui, pateikiant teisininkų argumentus, dėliojant didžiausius raštus, dalyvaujant diskusijose, jaučiama ta emocija, kad matai, kad tikrai klausimas jau yra nuspręstas, kaip bus nubalsuota. Priimdami sprendimą Vyriausiosios rinkimų komisijos nariai sako: gerai, jeigu nepatinka, pasitikrinkite teisme, teismas patvirtina, kad argumentai, kuriuos išsakė teisininkai Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, buvo geri, ir taip vėl grįžtame atgal į Vyriausiąją rinkimų komisiją. Ir taip su daugybe sprendimų įvairiausių partijų, įvairiausių kandidatų. Tai kur tada Vyriausioji rinkimų komisija tas simpatijas antipatijas turi, nežinau, galbūt trūksta teisinės kompetencijos, kur yra bėda, kad tokie dalykai vyksta?

M. REZNIKOVAS. Labai kompleksinis klausimas. Aš asmeniškai iš mūsų rinkimų teisės matau tokias vietas, kur mums trūksta aiškumo, apibrėžtumo, ir kampanijos dalyviai dažnai įgyvendindami kokią nors komunikacijos priemonę galvoja, ar peržengė ribą, ar neperžengė ribos. Tarkime, tokie klausimai, kas yra politinė reklama, tokie klausimai, kas yra papirkimas, visą laiką kelia daug ginčų ir tie ginčai nebūna apie simpatijas antipatijas, jie būna apie tai, kad skirtingi teisininkai dažnai turi skirtingas nuomones. Ankstesnės sudėties VRK dažnai buvo taip, kad yra trys teisininkai ir yra trys nuomonės. Tai reiškia, mano nuomone, to teisinio apibrėžtumo, teisinio aiškumo, teisinio prognozuojamumo trūkumą. Aš čia labai daug tų vilčių dedu į Seimo darbo grupę, kuri dirba prie rinkimų kodekso idėjos, surinkinėja visokius pasiūlymus, pastabas, tarp tų pasiūlymų ir pastabų yra dalis atsakymų į tuos klausimus. Aiškesnės politinės reklamos reglamentavimas, papirkimo aiškesnis reglamentavimas ir aš ieškočiau atsakymo per kitą reglamentavimą šiuo atveju ir norėčiau prie šito darbo taip pat prisidėti.

PIRMININKAS. Jūsų klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pretendentė, mano klausimas būtų vertybinis. Jūs minėjote, kad darbuojatės viešųjų ryšių kompanijoje. Na, niekam ne paslaptis, kad nemaža viešųjų finansų dalis per valstybės valdomas įmones, per asignavimų valdytojus patenka į viešųjų ryšių kompanijas, kur jos yra atitinkamai paskirstomos žiniasklaidos priemonėms. Mano klausimas būtų toks. Ar nereikėtų tobulinti čia teisinio reglamentavimo deklaruojant interesus ir deklaruojant pajamas būtent viešųjų finansų aspektu, nes tai dažnai lemia ir rinkimus, ir tiems rinkimams pradedama ruoštis gana iš anksto. Tą mes jau matėme ne vienuose rinkimuose ir ne vieną dešimtmetį, stebime kaip pasyvūs stebėtojai. Koks turėtų būti vertybinis aspektas išgryninant tą viešumą, deklaravimą ir atskaitingumą? Ačiū.

M. REZNIKOVAS. Labai kompleksinis, labai platus klausimas. Dėl manęs šiuo atveju, aš negalėčiau kandidatuoti į šitas pareigas, jeigu mes dirbtume su politinėmis partijomis, politinėmis kampanijomis. Mes neturime tokių darbų, neturime tokių pajamų ir nematau interesų konflikto

asmeniškai su mano agentūra ir mano darbu šioje vietoje. Be abejo, aš esu deklaravęs asmeninius visus privačius interesus šioje vietoje ir per ketverius metus neturėjau tokios situacijos. Mūsų pagrindinė veiklos kryptis yra darbas su verslo klientais ir mūsų absoliuti didžiausia pajamų yra iš verslo. Aš negaliu atsakyti už visą sistemą, apie save galiu pasakyti, kad aš ketverius metus dirbau neturėdamas interesų konfliktų, savo visus privačius interesus esu deklaravęs ir galėčiau dirbti vadovaudamasis tais pačiais vertybiniais principais ir toliau.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Ačiū, ačiū.

M. REZNIKOVAS. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Šiandien dėl to balsuojama nebus. Siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomo nematau. Siūloma svarstyti birželio 15 dieną. Taip pat frakcijos turi galimybę užsirašyti Sekretariate dėl susitikimo su pretendentu.

15.54 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-408 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-408. Pranešėja – V. Giraitytė. Prašom pristatyti. Pateikimas.

V. GIRAITYTĖ (DPF). Gerbiami kolegos, jums teikiamas Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimas. Esmė yra ta, kad siekiama papildyti 19 straipsnį 4 punktu ir įrašyti, kad mažesnis PVM būtų taikomas nereceptiniams vaistams, medicinos pagalbos priemonėms. Atsižvelgdami į dabartinę situaciją ir vertindami dabartinį PVM taikymą farmacijoje, mes teikiame šį projektą ir galvojame, kad tai nėra sąžininga situacija visų pacientų atžvilgiu, kai už receptinius kompensuojamus arba nekompensuojamus vaistus yra taikomas mažesnis PVM tarifas, o už nereceptinius vaistus yra taikomas visas 21 % PVM tarifas. Todėl teikiame šį įstatymo pakeitimą. Laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmas klausia M. Majauskas. Mykolo nematyti. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, noriu jūsų paklausti. Jeigu įstatyme jūs numatytumėte lengvatinį tarifą medicinos pagalbos priemonėms, tai tikrai sakyčiau, šaunu, viskas gerai. Ar tuo įstatymu jūs neskaitinsite visų eiti ir prisipirkti nereceptinių vaistų, reikia ar nereikia? Mano nuomone, jūs skatinate daugiau chemijos įsigyti, eiti į farmacijos įstaigas ir pirkti medikamentus. Kaip jums atrodo?

V. GIRAITYTĖ (DPF). Aš tikiuosi, kad šis įstatymas tikrai nepaskatins didesnio vartojimo. Čia turėtume kalbėti apie švietimą sveikatos srityje ir vaistų vartojimo reikalingumą būtent iš medicininės pusės pacientams, kuriems reikia arba nereikia šios pagalbos. Tikrai nemanau, kad tai paskatins per didelį vartojimą, nes vis dėlto tikiu, kad žmonės pasitiki savo šeimos daktarais ir jų išrašomais arba rekomenduojamais vaistais.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausia A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, jūs atsakėte kolegei, labai panašus būtų ir mano klausimas. Kodėl pradedame ne nuo švietimo? Pagal dabartinius duomenis, nesant tokios tvarkos, lietuviai sukaupia didelius kiekius vaistų, kurių baigiasi terminai, ir skundžiasi po to, kad net ir vaistinės, kurios turi priimti tuos medikamentus... Tonos išmetama! Ar toks siūlymas neturės tokios meškos paslaugos? Mes namuose, spintutėse sukaupsime dar didesnes atsargas, biudžetas patirs piniginių nuostolių, todėl mano klausimas ir būtų, kaip įsivaizduoti tą švietimą? Antras – kiek visgi biudžetas praras pinigėlių? Dėl pirmos PVM lengvatos neatsakė kolega kalbėdamas. Mano klausimas. Čia pareiga Seimo narių, kurie teikia įstatymų projektus, parašyti, kiek tai kainuos biudžetui. Ar jūs skaičiavote ir ar galite pasakyti, kiek mes dėl tokių mūsų gerų norų prarasime pinigėlių? Ačiū.

V. GIRAITYTĖ (DPF). Ačiū už klausimą. Kaip ir kolegei sakiau, tikiuosi, kad šis įstatymas tikrai pacientų nepaskatins be reikalo vartoti vaistus. Taip, skaičiavome, kiek tai pareikalaus biudžeto lėšų ir galbūt PVM nesurinkimo. Suma galėtų būti tarp 30–40 mln. Aš sakau apytiksliai, nes tikrai negalima apskaičiuoti, neįmanoma tiesiog apskaičiuoti tikrojo suvartojimo. Kaip sakiau,

švietimas medicinos srityje turėtų būti prioritetas, tuomet nekiltų klausimų dėl perteklinio vaistų vartojimo. Tikiuosi, Vyriausybė savo programoje tai numachiusi ir imsis.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už, prieš pasisakančių nėra. Balsuojama bus numatytu laiku.

16.00 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-441 (pateikimas)

Teikiu darbotvarkės 2-10 klausimą – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-441. Pranešėja – I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau. (*Balsai salėje*) Grįšime. Atsiprašau, galvojome, kad jau buvo. (*Balsai salėje*)

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, aš labai trumpai. Teikiamame Švietimo įstatyme numatomi keli dalykai. Pirmas dalykas, vaikai jau metus mokosi nuotoliniu būdu, naudojasi įvairiomis skaitmeninėmis priemonėmis, skaitmeniniu turiniu, tačiau tam turiniui yra keliami tik tokie techniniai Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos apraše aprašyti dalykai. Tarkime, įskaitomumas, tačiau nekeliami jokie kokybiniai reikalavimai, tokie, kokie keliami vadovėliams, pratyboms ir kitoms mokymo ir ugdymo priemonėms. Kaip mes visi suprantame, per nuotolinį mokymą mokytojas mažiau dalyvauja, turi mažiau kontakto su vaikais, todėl labai svarbu, kad tos mokymo priemonės, kurios yra naudojamos mišriajame arba nuotoliniame ugdyme, būtų kokybiškos.

Taigi įstatyme siūloma įrašyti skaitmeninių priemonių sąvoką ir sudaryti galimybes kelti tokius pat reikalavimus kaip pratyboms ir vadovėliams – tai pirmas dalykas. Antras dalykas, siūlomas šiuo įstatymu, sudaryti visiems ikimokyklinio amžiaus Lietuvos vaikams, kurių tėvai pageidauja, mokytis pagal ikimokyklinio ugdymo programą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje nuo 2024 m. rugsėjo 1 d., apie tai mes realiai kalbame Nacionaliniame susitarime, norisi, kad ta riba kuo greičiau priartėtų ir kad kuo greičiau visi Lietuvos vaikai turėtų galimybę mokytis darželyje, ugdytis... Kaip mes žinome, remiantis moksliniais tyrimais, kuo anksčiau vaikas pradeda būti ugdomas pagal įvairias ugdymo programas, tuo geresni jo ugdymosi pasiekimai, socializacija ir visi kiti dalykai.

Ir trečias dalykas, siūlomas šiuo įstatymo projektu, yra vaikams, kurie turi įvairių raidos sutrikimų, sudaryti galimybę truputį vėliau pradėti mokytis mokykloje, pirmoje klasėje. Mes Švietimo įstatyme turime itin griežtą nuostatą, kad nesvarbu, kokia vaiko raida, kai sueina septyneri metai, jis privalo eiti į mokyklą. Tačiau 2017 metais panaikinta galimybė pasirašyti trišales sutartis ir kaip nors kitaip organizuoti ugdymą, kai vaikui reikalinga dar papildoma pagalba arba tiesiog pagal jo amžių reikia prisivytį tam tikras normas, raidą, o šiuo atveju siūloma spręsti taip – sudaryti galimybę vienus metus nukelti šitą ribą ir mokyklą pradėti aštuonerių metų, jeigu vaikas turi tam tikrų raidos sutrikimų ir tai patvirtina psichologinės pedagoginės tarnybos pažyma. Tai iš tiesų padėtų geriau organizuoti ugdymą pirmoje klasėje, taip pat padėtų tėvams, auginantiems tokius vaikus, nesijausti smarkiai diskriminuojamiems.

Tokie, atrodo, iš pažiūros paprasti, bet, mūsų manymu, labai reikalingi Švietimo įstatymo pakeitimai. Kolegos, labai kviečiu pritarti, mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmas klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tiesų daugumai būtų galima pritarti, bet šiek tiek abejonių kelia tas pavėlinimas. Kai kada tėvai galvoja, kad jeigu jau vėliau išeis žmogus su tam tikra negalia, iš tikrųjų bus geriau. Mokslas įrodė, kad atvirkščiai – kuo anksčiau pradėdi lavinti, tuo geriau. Čia išeina tam tikras prieštaravimas, tuo labiau kad 47 straipsnyje dar kartą pasakote, kur kalbama apie galimybę nuo penkerių metų eiti, nes būna tokių vaikų, kurie iš tikrųjų gabūs, tėvai mato, tai jūs norite, kad per pedagogines tarnybas būtų galima padaryti vertinimą? To anksčiau nebuvo. Iš tikrųjų buvo problema ta, kad tos tarnybos buvo apkrautos ir tik tuo ir užsiėmė. Ar nemanote, kad vis dėlto amžiaus dalykai turėtų likti tokie, kokie buvo, kad kuo anksčiau žmogus galėtų ugdytis. Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų savo darbo praktikoje Vilniaus miesto savivaldybės taryboje, dirbdama Šeimos ir vaiko gerovės komisijos pirmininke, susidūriau su dešimtimis atvejų, kai vaikui, tarkime, jau yra septyneri metai pagal amžių, bet jo raida vėluoja dvejus metus, ir tėvai yra priversti leisti į mokyklą, nors mokyklos nėra pasiruošusios priimti tokių vaikų, neturi pakankamai pedagogų, neturi pakankamai programų, klasių, kaip žinote, yra perpildytos. Ir iš tiesų vaikas pagal savo gebėjimus, tą sako psichologai ir pedagogai, vertinę jo raidą, nėra pasirėngęs mokyklai. Sutrikę tokie įvairūs kognityviniai gebėjimai, kad galva, ranka ir veiksmas neveikia kartu, o tokie gebėjimai yra reikalingi rašymui, skaitymui. Tiesiog matome praktikoje, kad toks vertimas ir vertinimas tik pagal amžių, o ne pagal gebėjimus užkerta kelią normaliai vystytis vaikui ir pagal savo gebėjimus būti toje aplinkoje, kurioje jis turėtų būti. Bet šiuo atveju, kaip jūs kalbate apie ugdymą, jeigu mes sudarysime galimybes visiems vaikams ugdytis ikimokyklinio ugdymo įstaigose, o po to priešmokyklinio, tai mes užpildysime tą spragą ir nebus tokio dalyko, kad visą laiką vaikas prasėdi namuose ir po to štai aštuonerių metų išeina į mokyklą. Ne. Mes kaip tik norime, kad būtų atsižvelgta į realius vaiko poreikius ir gebėjimus.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi L. Slušnys.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama pranešėja, jūsų pasiūlymas tikrai geras, bet, kaip pati žinote, labai trūksta infrastruktūros tam ankstyvesniam švietimui teikti. Tiek darželių, tiek grupių, tiek įvairių kitų dalykų. Kaip jūs vertinate pernai pateiktą Prezidento pasiūlymą, kad šiai infrastruktūrai turėtų būti skiriama ne mažiau kaip 30 mln. per metus? Švietimo ministerija turėtų skirti grupėms steigti, mokykloms, darželiams statyti. Bet pavyzdys. Jie turi šiandien 30 mln., bet iki šiol dar nė vieno euro nepaskirstė, kad ta infrastruktūra būtų sukurta. Kaip jūs galvojate, ar Švietimo ministerija šiuo atveju prisideda, kad būtų ta infrastruktūra vaikams?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Akivaizdu, kad dėmesio yra stokojama. Ilgametė ne tik šios Vyriausybės, bet ir praėjusių vyriausybių praktika rodo, kad nebuvo tvarios planavimo politikos šioje srityje. Reikia priimti tą atsakomybę ir pradėti keisti šią ydingą praktiką, nes nors pagal funkcijas ikimokyklinis ugdymas iš principo yra savivaldybių pareiga, bet realiai mes kalbame apie visos Lietuvos vaikus. Jeigu matome, kad atskirose savivaldybėse neišeina susitvarkyti, nepavyksta dėl lėšų stokos, dėl gebėjimų stokos, valstybė turi priimti tą atsakomybę ir tvariai planuoti ir finansus, ir politiką šioje srityje. Aš vertinu neigiamai ir tikiuosi, kad mes po truputėlį tą praktiką pakeisime kartu su biudžeto planavimu čia, Seime.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos Lino nematau. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Norėsiu, aišku, sužinoti, kiek tai atsieitų biudžetui. Dėl jūsų pasiūlymo, gerbiama Ieva, irgi yra nemažai tiesos, bet iš esmės pildant ugdymo priemones mokykloms, savivaldybėms, dabar čia ir Tūkstantmečio projektas, ir panašiai, aš manau, iš esmės mes kapstysimės toje pačioje vietoje, kol nesikeis pati mokymo, ugdymo programa, nes nėra orientuota į vaiko asmenybę, individualybę ir panašiai, kaip yra kitose Europos Sąjungos šalyse ar šalyse už Atlanto vandenyno. Mes pagal vieną sistemą mokome visus vaikus, todėl matome daug depresijos, streso ir sunkesnių dalykų, kai vaikai net nenori eiti į mokyklas. Vaikai yra gaminami būti profesoriais, nors jie yra humanitarai arba atvirkščiai. Ar nemanote, kad pati ugdymo programa taip pat čia turi prisidėti ir keistis? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Taip, žinoma, ne tik infrastruktūra, bet būtent ugdymo turinys lemia ir didžiausią įtaką daro gebėjimams, apskritai kokybiškam vaikų ugdymui ir taip toliau. Aš šiuo atveju visiškai sutinku. Šiuo metu yra peržiūrimos ugdymo programos, tikrai daugiau dėmesio skiriama individualiai vaiko raidai. Labai tikiuosi ir viliuosi, kad tos programos, kurios nėra pakankamai tinkamos ir sukelia daugiausia diskusijų, dar bus vis keičiamos. Šiek tiek Švietimo, mokslo ir sporto ministerija atsižvelgė į Švietimo ir mokslo komitete išsakytas pastabas, pristabdė šį procesą, tikimės, kad po truputėlį išsingsniuosis iš mokymo unisonu į tokią individualesnę prieigą prie kiekvieno mokinio.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi R. Tamašunienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama Ieva, aš dabar skaitau, sakysime, kitos mokymo priemonės, 1 straipsnis. Tai į mokymo priemones įeina skaitmeninio ugdymo plėtra. Aš manau, kad čia jūs išskyrėte tiesiog pabrėždami, koks čia buvo vienas tikslas.

Kitas momentas, noriu paklausti dėl ugdymo programų. Jūs žinote, kad iki šios dienos, jeigu neapsirinku, iki birželio 6 dienos turėjo pateikti visi siūlymus. Buvo tik viena savaitė laiko pastaboms dėl ugdymo programų pateikti, nes lyg ir gegužės 28 dieną buvo paskelbta. Kalbant su švietimo įstaigomis, jos nieko apie tai nežinojo. Kaip jūs tai vertinate, nes jūs dalyvaujate Švietimo komitete? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėl ugdymo priemonių. Mes įvedame naują sąvoką, ne ką nors papildomo, o iš principo įvedame naują sąvoką. Kitas dalykas dėl ugdymo programų. Žinoma, pirmiausia blogas dalykas, kad mes tokius projektus kaip ugdymo programų atnaujinimas finansuojame projektinėmis Europos Sąjungos lėšomis. Tai nerodo pakankamo dėmesio valstybės politikoje. Tokios svarbios srities turi būti nuolatinis monitoringas, stebėseną, iš to daromos išvados ir daromi pakeitimai. Kai mes darome projektinį, na, tokį, čia mūsų pirmininkas mėgsta sakyti, kai kažkas vyksta pagal gaidaraštį, tada natūralu, kad tik pribėgamai, momentiška daromi pakeitimai. Aš tai vertinu blogai, kaip netinkamą valstybės planavimo politiką ir tikiuosi, kad kada nors išmoksime ir pasimokysime iš šių klaidų.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ačiū. Pranešėja, mano klausimas iš dviejų dalių. Pirmiausia skaitmeninės mokymo priemonės ir keliami joms reikalavimai. Gera, kai yra bazinė skaitmeninių priemonių pasiūla mokytojams, bet, kita vertus, mokytojai labai kūrybingai organizavo ugdymo procesą, kuomet perėjo prie nuotolinio mokymo. Todėl aš galvoju, kad reikia nepamiršti ir to momento, mokytojams palikti erdvės patiems pasigaminti, suteikti būtent materialinę bazę, kad jie gebėtų tą padaryti, ir palikti jiems erdvės patiems pasigaminti priemones individualizuojant ugdymo procesą.

Antras dalykas. Man atrodo, jūs šiek tiek prieštaraunate pati sau, norite ankstinti ugdymą ir jo kokybę, bet kalbant apie vaikus, kurių raida yra šiek tiek sutrikusi, kuomet pedagoginė psichologinė tarnyba nustato kažkokį poreikį ar nepakankamą raidos brandumą mokyklos pradžiai, norite tuos vaikus palaikyti namuose. Man atrodo, tai netinkamas būdas. Reikia sudaryti asmeninio asistento... nes vaikas, atėjęs devynerių metų į pirmą klauzę, jausis taip pat nejaukiai tarp savo bendraamžių, nes tai bus ne jo amžiaus grupės vaikai. Vaikams kiekvienai metai yra... Jie labai jautriai reaguoja į savo amžiaus grupę.

Man atrodo, antru variantu aš vis dėlto galvočiau, kad psichologinė pedagoginė tarnyba nustato raidą ir siūlo, kaip organizuoti to vaiko ugdymo procesą. Bet jis turėtų startuoti su kitais vaikais, taip jo neišskirti iš visuomenės, palikti spręsti tėvams. Tėvai dažnai neobjektyviai sprendžia dėl savo vaikų ir visi...

PIRMININKAS. Laikas, kolege.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). ...aišku, linki savo vaikams geriausio.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Atsakydama į klausimą dėl skaitmeninių ugdymo priemonių pirmiausia noriu pabrėžti, kad taip, yra tikrai puikių pedagogų, kurie puikiai organizavo darbą šiuo pandeminiu laikotarpiu, tikrai kūrybingai ir visaip pasižiūrėjo į šį procesą. Tačiau mes kaip ir visur faktiškai susiduriame su dideliais švietimo ir ugdymo netolygumais, nes vieni tikrai labai pasistengė, o kiti naudojosi skenuotų vadovėlių versijomis ir taip organizavo ugdymą. Manome, kad tokia prieiga yra netinkama, kad turi būti skaitmeninių ugdymo priemonių katalogas, kuris būtų atviras. Kiek yra žinoma, jis po truputėlį kuriamas. Bet tai nėra valstybės politikos dalis, čia tokio laisvo pasirinkimo dalis. Manome, kad toms priemonėms turi būti keliama aukšti kokybiniai reikalavimai kaip ir kitoms mokymo priemonėms, kaip minėjau, vadovėliams, pratyboms ir panašiai.

O dėl, kaip jūs paminėjote, devynerių metų, tai niekas nesiūlo devynerių metų startuoti. Siūloma iki vienerių metų atidėti, ypač orientuojantis į vaikus, kurie yra gimę antroje metų pusėje. Iš tikrųjų to reikšmingo skirtumo nebūtų. Tai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už ir prieš yra užsirašę kalbėti po vieną kolegą, bet nė vieno iš jų salėje nematau. Todėl suteiksiu dėl vedimo... Atsiprašau, L. Slušnys kalbės prieš. Atsiprašau, nebuvo kę tik. Tada ministrė dėl vedimo tvarkos.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Aš jau sugrįžau. Labai atsiprašau. Esu prieš, nes pirmiausia pagal šį įstatymą tokia viena dalis, tarsi jausmas, jeigu įvertinsime visas higienines normas, tai mes turbūt

kiekvieni namai nutarsime, kad trūksta mums ploto. Ir tada aš jau keliu klausimą – o kas apmokės? Jeigu mano vaikui trūksta stalo arba vietos stalui, tai galbūt valstybė prisidės prie to, kad nupirktų tą stalą papildomai, o tai reiškia, kad vos ne praplėstų mano namus. Tai visai būtų gal ir neblogai, bet iš kokių pinigų tai mes turėtume padaryti? Viena rizika.

Antra rizika yra gana rimta. Vaikams, patiriantiems socialinę riziką, privalomas ikimokyklinis ugdymas. Į tai žiūriu... Mes, žiūrėkite, nesusitvarkome su privalomais skiepais ir testavimais. Dar įvesti privalomą ugdymą yra pirmiausia... Kas vertins tą socialinę riziką taip? Tą vertinimą... Yra labai didelė rizika, kad vertindami socialinę riziką ir privalomą ugdymą mes turėsime bėdos dėl diskriminacijos. Čia yra tiesus kelias į vaiko teisių pažeidimą. Rekomenduoti, siūlyti galime, ką tik norite, bet aš nesutiksiu su privalomu ikimokykliniu ugdymu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuojama bus numatytu metu.

Ministre, dėl vedimo tvarkos ar... (*Balsas salėje*) Replika paprastai būna po balsavimo. Tiesiog net nežinau. Prašau. Trumpai. (*Balsas salėje*) Atsiprašau. Minutėlę, aš neįjungiau. Taip, prašau.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Noriu patikslinti, kad neklaidintų, nes čia buvo pasakyta, kad bendrojo ugdymo... (*Balsai salėje*) Kalbu į mikrofoną. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Įjungė. (*Balsai salėje*)

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Negi manęs negirdite? (*Balsai salėje*) Kolegos, noriu patikslinti, kad bendrojo ugdymo programoms rengti ir konsultacijoms dėl programų yra duota daugiau kaip mėnuo. Tai neklaidinkime žmonių, dar ir dabar vyksta konsultacijos. Yra atnaujintos gairės bendrojo ugdymo programų rengimo. Jūs turbūt tai turėjote galvoje. Šiuo metu vyksta dėl gairių kelių labai nedidelių patikslinimų konsultacijos savaite. Tai neklaidinkime žmonių. Dėl bendrojo ugdymo programų tikrai yra pakankamai laiko. Visi galėjo ir gali pasisakyti, procesas vyksta tikrai konsultuojantis.

PIRMININKAS. Ačiū, bet čia yra motyvai už, prieš. I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau. Replika.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš tik reaguodama į motyvus prieš, kadangi ten buvo pusė, dalis visiškai ne apie projektą pateikta – dėl socialinės rizikos šeimų ir privalomumo. Tai buvo Prezidento teikta pataisa ir būtent tą dalį aš siūlau išbraukti ir pasakyti, kad visi tėvai, kurie pageidauja, o kiti pagal kitus visiškai kriterijus. Jūs truputėlį pasižiūrėkite dėl to, dėl ko kalbėjote, Linai.

PIRMININKAS. Ačiū. Aš manau, jeigu bus po pateikimo, bus svarstymas, bus galimybė koreguoti pasiūlymais. Kaip ir minėjau, balsuojama bus numatytu metu.

16.18 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-412 (pateikimas)

Teikiu svarstyti 2-7 klausimą (atsiprašau kolegų dėl to, kad ne visai iš eilės čia viskas buvo) – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-412. Prašau. V. Jukna.

V. JUKNA (*DPF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

Lietuva jau daugiau kaip metus gyvena karantino režimu. Nemaža dalis žmonių gauna sumažėjusias pajamas, daugelis yra priversti apriboti savo veiklas dėl karantino metu taikomų apribojimų ir gyvena prie skurdo arba žemiau skurdo ribos.

Lietuvoje skurdo riziką patiria beveik trečdalis žmonių. Pajamų nelygybė siekia beveik septynis kartus tarp daugiausiai ir mažiausiai gaunančių pajamų. Šis skirtumas dar daugiau išaugo pandemijos metu. Skurdas gresia net 38 % 65 metų ir vyresnių žmonių ir yra gerokai didesnis už Europos Sąjungos vidurkį.

Nuo liepos mėnesio brangstanti elektra ir dujos taip pat turės įtakos ir prekių, ir paslaugų kainoms. Tai, be abejo, sukels jų didėjimą. Tai vėlgi labiausiai palies mažiausias pajamas gaunančius žmones.

PVM lengvata būtiniausiems maisto produktams leistų bent iš dalies amortizuoti kainų didėjimą ir gerinti konkurencines sąlygas verslui. Todėl šiuo įstatymo projektu siekiama sumažinti bū-

tiniausių maisto produktų kainas ir tokiu būdu gyventojams palengvinti finansinę naštą. Būtiniausių prekių krepšelis sudarytas remiantis Statistikos departamento perkamiausių prekių sąrašu.

Lietuva yra tik su keliomis Europos Sąjungos narėmis, tokiomis kaip Bulgarija, Danija, Estija, kuriose nėra pridėtinės vertės mokesčio lengvatų pagrindiniams maisto produktams. Daugumoje Europos Sąjungos šalių PVM lengvata yra taikoma būtiniausiems maisto produktams.

Darbo partijos frakcija siūlo taikyti lengvatinį 5 % PVM tarifą šiems būtiniausiems maisto produktams: aliejui, daržovėms, duonai, kruopoms, makaronams, miltams, pienui, sviestui, šviežiai mėsei, šviežiai žuviai, vaisiams. Priėmus įstatymo projektą dėl PVM mažinimo būtiniausių maisto produktų kainoms, pirmo būtinumo produktai taptų labiau įperkami ir tai mažintų turtinę atskirtį. Viena šeima vidutiniškai Lietuvoje išleidžia per 20 % maistui. Lietuva yra antroje vietoje visoje Europos Sąjungoje pagal išlaidas maistui ir nealkoholiniams gėrimams visoje gyventojų išlaidų struktūroje. Mažesnes pajamas gaunančių žmonių šis procentas yra dar didesnis. Pritaikius 5 % PVM sumažėtų mažiausiai pajamų gaunančių Lietuvos gyventojų mokestinė našta ir taip pat užtikrintų jiems galimybę rinktis platesnį ir sveikesnį maisto produktų krepšelį.

Kitas svarbus aspektas, mažesnis PVM tarifas lemtų ne tik mažesnes kainas vartotojams, bet ir sudarytų sąlygas Lietuvos gamintojams paprasčiau konkuruoti su užsienio šalių gamintojais. Kviečiu, kolegos, palaikyti šį projektą ir keisti Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą taikant 5 % PVM lengvatinį tarifą būtiniausiems maisto produktams. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti E. Gentvilas. Prašau. Ruošiasi M. Majauskas.

E. GENTVILAS (LSF). Norėjau tą klausimą pateikti V. Bukauskui, jis tikrai būtų išsigandęs ir neatsakęs, bet dabar jums pateiksiu. Žiūrėkite, kolega, kaip yra. Jūs šiandien teikiate tris projektus, jūsų frakcija, visi projektai 19 straipsnio 4 dalies 4 punkto papildymas. Mes planavome kuo mažiau teisės aktų. Aš suprantu norą turėti daugiau pateiktų projektų, na, bet negi buvo taip sudėtinga papildyti 4, 5, 6 punktais ir pateikti vieną projektą, nes dabar vienas atskiras įstatymo projektas kruopoms, kitas – vaistams, trečias – ekologiškiems produktams. Ko jūs čia mus apkraunate visokiais tokiais ne visai prasmingais dalykais, ar negalėtumėte iš karto po pateikimo, jeigu pritariama, sujungti į vieną ir nevarginti Seimo su trimis atskirais įstatymų projektais?

V. JUKNA (DPF). Ačiū už klausimą. Po pateikimo, jeigu bus pritarta, tikrai galima sujungti ir tada vienu kartu svarstyti.

PIRMININKAS. Mykolo nematau. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi M. Puidokas.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Gerbiamas pranešėju, ką tik kalbėjome apie ekologiškus produktus ir apie siekį sveikai maitintis, o dabar matome kitą, kur yra ir padruskinti, ir pacukrinti, ir makaronų, ir miltų, ir taip toliau. Jūsų du siekiai sveikiau maitintis ir nupirkti daugiau sudėtingai dera. Noriu pasakyti, kad šiandien dalyvauju jūsų darbotvarkės pasiūlymų pateikime kaip praeitos kadencijos Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos, nes visi tie pasiūlymai iš tiesų pateikti mūsų frakcijos praeitą kadenciją, tik mes nenumatėme būtiniausių maisto produktų, o siūlėme Vyriausybei spręsti dėl pirminių krepšelio. Jūsų pateiktas... Jūs paminėjote makaronus, o aiškinamajame rašte aš matau druską ir cukrų. Kaip jūs nustatėte tą krepšelį ir kodėl jau dabar jūs minite skirtingus maisto produktus?

V. JUKNA (DPF). Taip, iš tiesų tenai galbūt korektūros klaida, cukraus tikrai nebuvo įtraukę, galbūt į tai bus atsižvelgta, pataisyta, o būtiniausių prekių krepšelis yra sudarytas, kaip ir minėjau, remiantis Statistikos departamento perkamiausių prekių sąrašu, kuris yra oficialiai publikuojamas.

Toliau norėčiau paminėti, jūs paminėjote, kad makaronai galbūt nėra toks sveikas maistas, jeigu kalbame konkrečiai apie makaronus, bet kalbant apie ekologiją, tai tie patys makaronai gali būti ekologiški. Turbūt nėra jokio ryšio tarp to ir tarp to. Ekologiški gali būti ir makaronai, ekologiški gali būti ir visi produktai, kurie atitinka arba yra pagaminti pagal sertifikuotą gamybos schemą.

PIRMININKAS. Klausia M. Puidokas. Ruošiasi K. Vilkauskas.

M. PUIDOKAS (DPF). Iš tikrųjų labai reikalinga pagalba nepasiturintiems gyventojams. Norėčiau paklausti, kaip jūs manote, ar šie pakeitimai padės vietiniams gamintojams geriau realizuoti produkciją ir kartu skatins vietinės rinkos gyvybingumo palaikymą? Dėkui.

V. JUKNA (DPF). Taip, tikrai labai teisingas pastebėjimas. Kaip ir kalbėjome dėl ekologiškų produktų, tai tikrai nebus taip, kad sumažinus PVM lygiai tiek pat sumažės ir kainos mažmeninėje rinkoje arba vartotojui. Tikrai tiek nebus, bet mažėjimas bus juntamas, tam yra, kaip minėjau, ir Konkurencijos taryba, ir kitos institucijos, kurios turi prižiūrėti tą rinką. O kitas ne ką mažiau svarbus dalykas yra vietinių gamintojų palaikymas, tai yra mūsų verslo palaikymas, jie irgi turės geresnes konkurencines sąlygas. Tai yra ypač svarbu ekonomikai išeinant iš to pandemio laikotarpio, kai ekonomika patyrė tokį sukrėtimą, šiuo požiūriu tai būtų irgi svarbus projekto pakeitimas.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, norėjau paklausti. Tradicinis klausimas – kiek tai kainuos biudžetui? Vienas klausimėlis. Ir kita tokia pastaba dėl pačių produktų sąrašo. Prieš tai kolegos minėjo, jeigu prioritetai žmogui gali pasikeisti. Dabar sakome, kad skurdžiausiai daliai žmonių mes siūlome tokius ir tokius produktus, tai galėtų pasikeisti ir krepšelis. Manau, reikėtų galbūt ne taip aiškiai išvardinti, kaip prieš tai minėjo kolegos.

V. JUKNA (DPF). Dėkui už klausimą. Dar kartą pakartosiu, atsakydamas jums. Šitas krepšelis, arba šitie produktai, buvo paimti remiantis oficialiais Statistikos departamento pateikiamais duomenimis. Bet, žinoma, svarstymo metu po pateikimo tai galėtų būti keičiama arba papildoma. Galėtų būti nustatytas ne baigtinis sąrašas, po to, sakysime, būtų įpareigos kompetentingos institucijos, jos galėtų papildyti tą sąrašą. Tai tikrai įmanoma keisti ir apie tai būtų galima diskutuoti svarstymo metu. Bet, kaip minėjau, pirminiame variante, remiantis oficialia statistika, viešai priimanais duomenimis, yra sudarytas būtiniausių produktų krepšelis.

Dabar kiek tai kainuotų. Kaip ir sakiau, aš niekada nebraukau taip buhalteriskai iš vienos eilutės į kitą. Kaip įvertinti tuos dalykus, kad padidėja suvartojimas, kad padidėja perkamumas, kad padidėja gamyba ir visa kita. Be abejo, kaip jūs ir sakote, jeigu bus pritarta po pateikimo, svarstymo metu turės ir Vyriausybė įvertinti, kiek galėtų kainuoti kiekvieno produkto PVM surinkimas, nesurinkimas. Kaip aš minėjau, visada laikiausi tos nuostatos ir laikysiuosi, kad ne visada vien tik mechaniškas vienos ar kitos eilutės subraukymas parodo visą vaizdą.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Argumentai už – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (DPF). Gerbiami kolegos, kviesčiau palaikyti, nes analogiškos PVM lengvatos galioja ir mūsų kaimyninėje Lenkijoje. Mes matome, kad daugeliui maisto produktų taikomas 8 % tarifas, 5 % tarifas taikomas būtiniausiems maisto produktams, tokiems kaip duona, pieno gaminiai, grūdų produktai, mėsos gaminiai, sultys. Taigi ir šiuo atveju yra siūloma PVM lengvata aliejui, daržovėms, duonai, kruopoms, makaronams, miltams, pienui, sviestui, šviežiai mėsei, žuviai ir vaisiams. Aš manau, tai yra tos būtinos maisto prekės, kurių kainos sumažėjimas tikrai būtų pastebimas, ir tai būtų naudinga tiems gyventojams, kurie gyvena labiausiai nepasiturinčiai. Ir tai, ką šiandien kalbėjo ir Ekscelencija Prezidentas savo metiniame pranešime, prisidėtų būtent prie tos turtinės nelygybės ir skurdo mažinimo, nes to mes ir norime mūsų valstybėje, kurdami gerovės valstybę. Kviečiu palaikyti. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš norėjo kalbėti J. Razma, bet jo nėra. Balsavimas bus numatytu metu.

16.30 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8, 14, 19, 20, 21, 25, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-487 (pateikimas)

Teikiu darbotvarkės 2-11 klausimą – Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8, 14, 19, 20, 21, 25, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-487. Pranešėja – I. Kačinskaitė-Urbonienė. Ponia Ieva, jums klausimą pristatyti reikia. Socialinio draudimo pensijų įstatymo projektas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų paprastai pristatysiu, bet įstatymas nepaprastas, manome, kad yra labai reikalingas. Šiuo įstatymu mes siūlome sudaryti galimybę įgyti teisę į mirusio sutuoktinio pensiją, kitaip tariant, pasirinkti, mirus sutuoktiniui, savo ar mirusio sutuoktinio pensiją gauti. Iš tiesų yra susiklosčiusi situacija (ne tik

mūsų valstybėje, bet ir kitose valstybėse), kad dar tam tikras pasiskirstymas vaidmenimis šeimoje egzistuoja: vienas sutuoktinis daugiau dirba, kitas daugiau rūpinasi namais ir todėl galbūt neturi tokių didelių karjeros galimybių. Štai kodėl norime pasiūlyti idėją, kuri, tikimės, padės reikšmingai sumažinti socialinę atskirtį, skurdą, o kartu neapkrautume valstybės papildomo finansavimo poreikiu ir papildomomis lėšomis. Niekur nėra reikalaujama papildomų lėšų. Realiai tai, ką uždirbo tam tikras šeimos ūkis, ir turėtų galimybę gauti senatvėje.

Kaip žinote, mes esame ketvirti nuo pabaigos Europos Sąjungoje pagal pagyvenusių žmonių, pensininkų, mūsų senjorų socialinės atskirties skurdo rodiklius, ir iš tiesų ta vienišo žmogaus išmoka, kurią mes visiškai neseniai priėmėme, iš esmės neišspręs šios sistemos. Štai kodėl mes galvojame apie taiklias, bet daug nekainuojančias priemones, kurios, manome, padėtų spręsti tos socialinės atskirties klausimus.

Panaši sistema jau dabar egzistuoja Vokietijoje. Manome, kad čia mes galėtume pradėti diskusijas ir ieškoti taiklesnių būdų, kaip mažinti vyresnių žmonių skurdą ir spręsti socialinės atskirties problemas. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Taip, jūsų nori paklausti daug kolegų. Pirmasis klausia E. Pupinis. Ruošiasi L. Nagienė.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tiesų jūs kalbate apie didesnes pajamas, bet toks įstatymas paprastai dar labiau sumažintų kai kam pensijas, nes atsirastų tų, kurie pasiimtų didesnes, užuot pasidalinę su visais. Jei mano didelę pensiją gaunantis vyras numirė, automatiškai iš „Sodros“ aš gaunu jo pensiją ir taip mažinu pensiją tų, kurie to negaus. Vis dėlto negalime kalbėti turbūt apie išlyginimą, paprasčiausiai čia diferenciacija. Ar nemanote, kad geriau eiti tuo keliu, kurį ir pradėjo ši dauguma, tai yra didinti vienišų žmonių pensijas ir taip galbūt visiems vienišiams padėti, o ne tik tiems, kurie per savo sutuoktinį užsitikrino didesnes pajamas ir didesnes pensijas? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Taikli pastaba, bet šie du projektai arba šios dvi kryptys viena kitai neprieštarauja. Mes galime eiti vienišų asmenų išmokų didinimo keliu, o kartu galime kalbėti apie pasirinkimą, kurio – savo ar mirusio sutuoktinio pensiją įgyti. Taigi šiuo atveju nematau čia jokio prieštaravimo. Aš kaip tik matyčiau papildomas taiklias priemones geresniam mūsų senjorų gyvenimui.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi R. Baškienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Pirmiausia pradėsiu nuo socialinio draudimo principų. Jūs visiškai panaikinate socialinio draudimo principus, teikdama šį įstatymą. Kiekvienas žino, kad pensija skaičiuojama pagal uždirbtas draudžiamąsias pajamas, tai yra darbo užmokesį ir stažą. Jūs apie tai net nekalbate. Dabar jūs aiškinamajame rašte sakote, kad mažinsite socialinę atskirtį. Ką tik priėmėme vienišų asmenų pensiją. Apie tai, kaip mes ir kalbėjome, kad trūksta žmonėms... kuo jis skiriasi, kai yra vienišas? Dabar kuo aš būsiu nusikaltusi, kad neturėjau sutuoktinio ir *neapsižėnijusi* buvau? Pasakykite man. Aš negalėsiu pasirinkti kitos išmokos, didesnės išmokos, nes tik kas penktas vyras yra našlys, o visą laiką yra moterys. Aš turiu Statistikos departamento patvirtintą lentelę, kad tikrai daug daugiau yra moterų našlių.

Dabar vienas klausimas. Pirmiausia, šiuo įstatymu jūs neskatinatė dirbti. Prašom pasakyti, jeigu aš gaunu dalinę senatvės pensiją, tarkime, ir kitą pensiją gaunu iš užsienio, kaip tokiu atveju jūs vertinsite? Aš jau gana geras pajamas esu uždirbusi, nes užsidirbau kitą savo dalį pensijos užsienyje, grįžau į Lietuvą.

Kitas momentas – išankstinė pensija. Išėjau penkeriais metais anksčiau į pensiją ir pasiimu savo vyro, sutuoktinio... Aš labai lengvai gyvenu, nedirbu...

PIRMININKAS. Laikas, kolege. Prašom formuluoti.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). ...penkerius metus aš gausiu jau savo vyro pensiją. Ar tai yra teisinga, kaip jums atrodo?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ponia Laima, aš labai gerbiu jūsų darbinę patirtį ir žinau, kad jūs tikrai esate įsigilinusi į socialinio draudimo išmokų sistemą, jūs tikrai turite tokios patirties, kai jau galite kalbėti apie niuansus, konkrečias tvarkas. Todėl gerbiu tą jūsų patirtį, manau, kad jos prireiks. Jei šis įstatymas pereis pateikimo stadiją, mes galėsime padiskutuoti, kaip

įvairiais atvejais spręstume ir kokią tvarką taikytume, tarkime, jeigu asmuo dirbo užsienyje, dalį pensijos užsidirbo ten ir panašiai. Aš tik dar kartą pakartosiu. Šiuo įstatymu mes nesiūlome naikinti vienišo asmens išmokos, mes suteikiame galimybę pasirinkti, ar jis gautų savo pensiją ir, tarkim, vienišo asmens išmoką, ar pasirinktų, jeigu jam taip yra palankiau, mirusio sutuoktinio pensiją. Tiek.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė. Ruošiasi K. Masiulis.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamoji kolege, išties labai vertinu jūsų aktyvumą, naujas iniciatyvas, tiesiog esate to pavyzdys. Tačiau sakykite, socialinio draudimo patrauklumas ir atsakingumas, įnašai, darbo stažas – viso to jau kolegos klausė. Aš manau, tuos akcentus jūs tikrai sudėjote ir suprantate, kad jūsų siūlymas daug ką pakeistų iš esmės. Jūs truputį lyg ir paminėjote kitų šalių patirtį – Vokietiją. Prašom pasakyti, ar tikrai veikia toks principas, kokį jūs siūlote? Labai racionalu yra pasidomėti kitų šalių patirtimi, nekurti dviračio, galbūt pritaikyti jų naudingą, teisingą, o galbūt ištaisyti jų daromas spragas. Štai kitų šalių patirtis ir kas galbūt dar paskatino jus tokį įstatymo projektą rengti? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėkoju, ponio Rima. Tikrai išmintingai ir labai elegantiškai sugebate paklausti sudėtingų klausimų. Mes rėmėmės tik Vokietijos patirtimi. Iš tiesų atvira prisipažinsiu, kad nespėjome užsakyti iš mūsų specialaus Tyrimų skyriaus Seime galbūt apžvelgti plačiau, nes tiesiog stokojome laiko ir gal tos tokios darbinės patirties nėra, kaip naudotis tais instrumentais, esančiais Seime. Kol kas rėmėmės tik Vokietijos patirtimi, sakoma, kad ten ta sistema veikia, bet jeigu projektas pereitų pateikimo stadiją, tikrai tam reikėtų klausymų, platesnių diskusijų, išorinio vertinimo. Tas studijas užsake, susipažinę su kitų šalių patirtimi, tikrai galėtume įvertinti, koks variantas labiausiai padėtų spręsti vyresnio amžiaus asmenų, senjorų socialinės atskirties problematiką.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia K. Masiulis. Ruošiasi L. Kukuraitis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Mano du trumpi klausimai. Pirmas būtų toks. Jūs sakote, kad čia papildomų išlaidų, sąnaudų nesukels, bet kai kas gaus daugiau pinigų, kažkokie senjorai. Kaip jūs išbursite, kad atsiras daugiau pinigų, bet jų nebus daugiau išleista? Čia pirmas klausimas, kaip tie burtai įvyks.

Antras klausimas. Ar jums ne gėda pateikti tokį klausimą? Esate protinga, racionali.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas Kęstuti. Štai jūs, priešingai nei ponio Rima, mokate labai neelegantiškai paklausti. Bet nieko tokio. Tikrai ne gėda, mes manome, kad tai yra labai reikalingas įstatymo projektas, kuris padėtų spręsti, taikliai spręsti susidariusią problematiką dėl senjorų atskirties ir skurdo.

O kalbant apie papildomas lėšas, mes neprašome esmingai padidinti pensijų, mes sakome, kad valstybė neprognozuoja, kada ir kokių žmonių mirs. Mes sakome, neatimkite galimybės iš šeimoje uždirbtų pinigų mokėti senatvės pensiją, kuri yra palankesnė senjorams.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Kukuraitis. Ruošiasi A. Sysas.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, iš tiesų tikrai labai daug klausimų kelia šitas įstatymo projektas ir dėl principų, ir dėl finansų. Dėl finansų tikrai reikia pasakyti, kad valstybė prognozuoja, kiek, kokių žmonių galimai mirs, ir dėl to galima numatyti tam tikrus „Sodros“ rezervus ir numatyti paskui finansavimą tų pensijų, dėl kurių yra išpaigojimų. Turint galvoje, kad didžioji dalis pensininkų yra moterys, o paprastai jų pensijos yra mažesnės, tai žinoma, kad šitas įstatymo projektas turės ženklų įtaką mūsų viešiesiems finansams ir taip pat „Sodros“ rezervams. Čia būtų korektiška kalbėti apie finansus, kad tai kainuos.

Kitas klausimas. Vertinant įstatymą, atrodo, kad jūs tą maitintojo arba tą, kuri didesnė, pensiją planuotumėte ir tiems, kurie mirė ir anksčiau. Klausimas, kaip jūs numatote „Sodros“ administracinę darbą – sužiūrėti visų, kurie mirė per įvairias mūsų epochas: tiek sovietmečio, tiek iki 1995 metų, kol „Sodra“ nebuvo suformuota, paskui po 1995 metų ir paskui. Kaip tai administruoti, jeigu tos pensijos santykinai galbūt yra didesnės negu dabartinės ir jeigu dabartinės našlės arba našliai rinkęsi savo mirusio sutuoktinio? Ar įvertinote šitą aspektą?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Iš tiesų toks atskiras vertinimas nebuvo padarytas ir mes, aišku, neturėjome konsultacijų su „Sodros“ vadovybe, kiek laiko užtruktų peržiūrėti siste-

mą, kiek reikėtų pasiruošti, kad šis įstatymas galėtų įsigalioti. Manome, kad tai galėtų padaryti svarstyimo metu, kai jau ištrauktų visos suinteresuotos institucijos ir pasakytų, kiek reikės realiai laiko pasiruošti, tvarkoms aprašyti, nes tai tikrai pakeistų ir administravimą, ir valdymą.

Mes tikrai nesame užsispyrę, kad štai pateikėme ir kuo greičiau jis turi būti priimtas. Taip, tai būtų idealu, bet vertiname realistiškai, kad užtruks laiko perdaryti administravimą ir perdaryti sistemą. Tikrai irgi, kaip jau minėjau poniai Laimai, vertiname jūsų patirtį Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje ir tikimės, kad prisidėsime kuriant tvaresnę ir geresnę sistemą.

PIRMININKAS. Paskutinis klausimą užduoda A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, žinote tokią liaudies patarlę – greitą darbą velniai gaudo? Aš pasistengsiu labai elegantiškai paklausti, kad neižeisčiau.

Gerbiama kolege, pirmiausia reikėtų pasidomėti Lietuvos įstatymais. Būkite gera, paieškokite Lietuvos teisės aktų registre draudimo nuo našlystės ir kiek mokate įmokų šitam draudimui. O jeigu kalbate apie Vokietiją, tai taip, Vokietijoje yra toks draudimas. Ten mokama įmoka ir už tai yra mokama ir išmoka. Lietuvoje tokios įmokos nėra. Kodėl jūs nesiūlote, pavyzdžiui, didžiausią kokio nors milijonieriaus draudiminę mirties įmoką paimti ir visiems mokėti pagal tą? Vis tiek pinigų ten daugiau mažiau paimsime iš pensininkų, nes visi kiti draudimai yra nuostolingi. Ar elegantiškai?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Elegantiškai. Ačiū, pone Algirdai. Iš tiesų jūs, kaip socialdemokratas, turbūt pritariate, kad reikia ieškoti būdų, kaip mažinti socialinę atskirtį ir skurdą. Aš esu įsitikinusi, kad jūs iš principo galvojate ta pačia kryptimi kaip ir mes. Šį įstatymą teikiame vildamiesi, kad būtent Socialdemokratų partija palaikys tam, kad mes galėtume sumažinti senjorų socialinę atskirtį ir skurdą. Tikrai galėtume svarstyti apie draudimą, galėtume svarstyti apie papildomas įmokas šioje srityje, bet reikia žengti pirmą žingsnį. Kol kas mes apie tai išvis net nediskutuojame. Su viltimi žiūriu į jūsų pusę.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūs atsakėte. (*Balsai salėje*) Klausimų ir atsakymų laikas baigėsi. Argumentų už nėra. Prieš pasisako K. Masiulis. Ačiū, poniai Ieva.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kaip matau, čia šio klausimo svarstymas virto gražuolių konkursu dėl elegancijos. Aš nepretenduoju čia būti elegantiškas. Tiesiog esu politikas, o politikoje yra ringas. Čia yra smūgiuojama. Jeigu yra neprotingas įstatymas, reikia smūgiuoti, o ne konkuruoti, kad jį išgirtum, ir čia elegantiškai kaip nors pasakyti ką nors kritiško, bet nepasakant, vis dėlto neužgaunant to pateikėjo. Įstatymas yra neprotingas. Čia jau elegantiškai pasakiau, nes būčiau pasakęs dešimt kartų stipriau. Tai čia jau iš manęs daugiau elegancijos jūs negalite sulaukti.

Kitas dalykas, ką aš noriu pasiūlyti, aš tada noriu dalyvauti tame elegancijos gražuolių konkure ir pasiūlyti darbo užmokestį mokėti, kokį gavo iki tol velionis. Gal ir darbo užmokestį mokėjime, juk pinigų yra biudžete. Juo labiau kad, sako, tai nekainuoja.

Administracinė našta kokia bus, kaip tai administruoti? Čia tiek daug klausimų, kad tie klausimai skandina pateikėją. Nereikėtų tokių neparengtų klausimų rimtame parlamente rimtai partijai pateikti. Tai yra apsijuokimas ir tiek. Kitaip aš negaliu vertinti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsavimas jau netrukus, maždaug po 20 minučių, dėl apsvaistytų klausimų.

16.46 val.

Civilinio kodekso 2.81 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-464, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-465 (pateikimas)

Teikiu darbotvarkės 2-13.1 ir 2-13.2 klausimus – Civilinio kodekso 2.81 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-464 ir lydimąjį Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-465. Pranešėjas – V. Fiodorovas. Prašau.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolegė, teikiu įstatymų pakeitimo įstatymų projektus iš esmės dėl techninės klaidos ištaisymo. Iš karto tiems, kurie galvoja, kad yra perteklinis įstatymas, sakau, kad tikrai neperteklinis įstatymas. Ta dalis, dėl kurios, aš manau, veikla, apie kurią kalba įstatymas, būtų neišsivaizduojama.

Projekto tikslas yra, kad juridinio asmens valdybą sudarytų fiziniai asmenys, kurie raštu – pasikeitimas yra, kad būtinai raštu, – patvirtina savo sutikimą dalyvauti būtent tose valdybose ir valdymo organuose. Šiandien dar pasitaiko, kad asmenys yra įtraukiami jiems nežinant. Užklauso Registrų centro, ar tokių atvejų buvo, tai Registrų centro atsakymas – taip, tikrai pasitaikė, tikrai kreipėsi į Registrų centrą asmenys, kurie nežino, į kokias... arba kurie nežino, kokiuose valdymo organuose ir kokių įmonių. Jie neatpažįsta įmonių, į kurias jie yra įtraukti. Tarp tokių asmenų yra pasitaikiusių netgi teisėjų ir prokurorų.

Taigi, įstatymas yra neperteklinis, rašytinis sutikimas nėra perteklius. Juolab kad tokiais atvejais žmonės pasirašo, kaip jie pasirašo darbo sutartis, tai pasirašyti ir sutikti dalyvauti valdymo organuose būtų ne perteklius. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų klausti niekas nenori. Balsuosime numatytu metu.

16.48 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 ir 15³ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-36(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Finansinių ataskaitų... (*Balsai salėje*) Labai atsiprašau, peršokau. Darbotvarkės 2-14 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 ir 15³ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-36(2). V. Gapšys. Prašau. Arba S. Šedbaras, parašyta. (*Šurmuly salėje*) Iš Teisės ir teisėtvarkos komiteto kas nors, gal A. Širinskienė gali. Čia yra svarstymas, reikia komiteto išvados. (*Šurmuly salėje*) Atsiprašome už techninius trikdžius. Prašau, kolega.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Netikėtai teko pavaduoti kolegą. Gera diena.

Birželio 2 dieną komitete apsvaistė Statuto pataisas kartu įvertindami ir Teisės departamento išvadas. Joms buvo pritarta bendru sutarimu, tai yra 7 komiteto narių balsais už, o prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, išgelbėjote situaciją. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Už ir prieš pasisakančių nėra. Balsuosime numatytu metu.

16.50 val.

Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-521 (pateikimas)

Dabar jau tikrai skelbiu darbotvarkės 2-15 klausimą – Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-521. Pranešėjas – A. Skardžius. Prašom, kolega.

A. SKARDŽIUS (DPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, išties elementarus įstatymo projektas. Projektu siūloma papildyti Finansinių ataskaitų audito įstatymo 11 straipsnį nauja 2 dalimi, nustatant, kad praktika atliekama įstaigoje, vadovaujant darbuotojui, kuris turi ne mažesnę kaip trejų metų auditoriaus stažą, prilyginama auditoriaus padėjėjo praktikai.

Kokia yra problema? Lietuvoje mažėja auditorių, ir taip atsitiks, kad šią paslaugą turbūt reikės pirkti iš užsienio kompanijų. Auditorių padėjėjams nėra sudarytos tinkamos sąlygos įgyti kvalifikaciją, tai yra būnant auditoriaus padėjėju. Pavyzdžiui, Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Finansų ministerijos pagrindinė funkcija – nepriklausomų auditorių priežiūra. Tikrina auditus ir tikrina audito įmones. Tikrinimo procesui vadovauja auditorius, yra būtina sąlyga, tačiau jo padėjėjas negali būti auditoriaus padėjėjas, kuris įgautų tą reikiamą praktiką ir laikytų auditoriaus egzaminą. Tiesiog šiuo pakeitimu bandoma išplėsti galimybę galbūt ir Valstybės kontrolėje, kur yra ne tik kontrolieriai, bet ir auditoriaus kvalifikaciją turintys asmenys, atlieka tas pareigas, taip pat vidaus audito įmonėse. Auditams, kuriems vadovauja auditoriaus kvalifikaciją turintis asmuo, jo padėjėjas galėtų atlikti praktiką, dalyvaudamas tuose pačiuose audituose arba, kaip šiuo atveju minėta įstaiga prie Finansų ministerijos, vertindamas ir atlikdamas patikras audito įmonių ir nepriklausomų auditorių.

Tai yra toks elementarus siūlymas. Aš manau, kad galime atsižvelgti į Teisės departamento pastabas ir svarstymo metu patobulinti. Taip mes išties išspręstume daug svarbių dalykų ir atvertume galimybę Lietuvoje patyrusiems, įgavusiems patirties asmenims laikyti auditoriaus egzaminą ir taip kurti pridėtinę vertę čia, o ne kažkur kitur.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti pora kolegų. A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, skaitant jūsų aiškinamąjį raštą, mane labiausiai sudomino vieta, kur parašyta, kad įstatymo iniciatoriai ir rengėjai yra Seimo nariai. Gal galėtumėte įvardinti, kuris iš jų buvo auditorius?

A. SKARDŽIUS (DPF). Seimo nariai, kurie pasirašė po šiuo įstatymu, nemanau, kad jie turi auditoriaus... Nežinau, galbūt ir turi auditoriaus kvalifikaciją. Bet šiuo atveju aš tikrai negalėčiau įvardinti. Bet ta problema egzistuoja ir kaip tautos atstovai, manau, mes turime teisę teikti tokį įstatymo projektą, matydami problemą.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti Z. Balčytis. Prašom.

Z. BALČYTIS (LRF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų gal noras yra labai geras, tačiau, kaip žinote, tokia nuostata, kai praktikai, kurią atlieka jūsų minimi darbuotojai, tai praktikai vadovauja darbuotojas, o ne audito institucija, prieštarauja Europos Sąjungos teisei. Tokia yra tam tikra išvada. Ar jums neatrodo, kad vis dėlto tobulinant, vis dėlto nelabai išėitų patobulinti, kadangi tai iš principo neatitinka Europos Sąjungos teisės, reikėtų prašyti Vyriausybės išvados.

A. SKARDŽIUS (DPF). Aš sutinku dėl Vyriausybės išvados, bet šiuokart kalbama apie tai, kad vadovauja ne mažiau kaip trejus metus auditoriaus stažą turintis asmuo, tai yra auditoriaus stažą turintis asmuo. O kalbant apie šią įstaigą, jis laikinai sustabdęs... Aš kalbu apie Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybą prie Finansų ministerijos. Bet jis savo kvalifikacijos reikalavimus turi atitikti. Mes turime ir Valstybės kontrolę, pavyzdžiui, ponas V. Švedas turi auditoriaus kvalifikaciją, taip? Valstybės kontrolierius. Ir turbūt ten ne vienas turi, ir iš vidaus audito turi. Tai mes tiesiog sudarytume galimybę asmenims įgyti tą kvalifikaciją, nes dabar trūksta, dabar uzurpavę nepriklausomi auditoriai ir tik audito įmonėse galima tai atlikti. Aš manau, kad tikrai galima tobulinti, išplėsti, sakykime, galimybę įgyti tą kvalifikaciją. Čia toks, sakyčiau, labai reikalingas siūlymas ir tiesiog palengvintų sunkią praktikantų dalį. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus. Balsuojama bus netrukus.

Dėl motyvų, atsiprašau, buvo. Nebuvo? Z. Balčytis už.

Z. BALČYTIS (LRF). Labai trumpai. Kadangi mano kolega iš komiteto pateikė tam tikrus paaiškinimus, tai aš sutikčiau, kad mes po pateikimo pritartume, tačiau paprašytume Vyriausybės išvados.

16.56 val.

Civilinio kodekso 6.914 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-522, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-523, Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-524 (pateikimas)

PIRMININKAS. Aišku. Teikiu 2-16.1, 2-16.2, 2-16.3 klausimus – Civilinio kodekso 6.914 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-522 ir lydimojusius – Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-523, Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-524. Pranešėjas – V. Gapšys. Prašom, kolega.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Projektas yra skirtas spręsti susidarančią situaciją, kai bankai vis dažniau vengia atidaryti sąskaitas arba jas uždaro įmonėms, kurios galėtų efektyviai ir toliau veikti, bet bankinė sistema vis dažniau ima joms trukdyti. Žinoma, projektai (jau kalbėjau su keliais kolegomis) dar turės būti taisomi, tobulinami, bet tai būtų pirmas žingsnis parodant, kad bankai negali bet kada ir bet kaip elgtis su klientais, o bankinė sąskaita yra vienas iš tų svarbių instrumentų, be kurio šiandieninis gyvenimas tiek fiziniam, o juo labiau juridiniam asmeniui yra sunkiai įsivaizduojamas. Todėl civilinio kodekso pakeitimais siūloma padaryti taip, kad jeigu

bankas nori atsisakyti atidaryti sąskaitą, jis turi gauti tam teismo leidimą. Tai yra turi būti aiškos priežastys, kodėl fiziniam arba juridiniam asmeniui sąskaitos atidaryti negalima. Dabartinis Civilinis kodeksas taip pat numato, kad sąskaitą kaip ir privalo bankas atidaryti, tačiau to ne visada paisoma.

Lygiai taip pat lydimieji teisės aktai. Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas numato, kad santykiai irgi galėtų būti nutraukiami tik esant teismo sutikimui, tai yra tik įrodžius, kad tų santykių tęsti negalima dėl tam tikrų kriminalinių veiklų, kurios trukdo normaliai bankinei sistemai, arba yra daromi kokie nors nusikaltimai.

Kaip ir minėjau, šis įstatymo projektas dar būtų taisomas. Taigi esminiais atvejais, tokiais, kai sąskaitos yra neaktyvios, nefunkcionuoja ilgą laiką, kad jas būtų galima uždaryti be teismo leidimo, kad nebūtų apkrauta teisminė sistema. Siūlau pradėti svarstyti, nes problema yra aktuali, verslo ir gyventojų vis dažniau keliama. Manau, kad jeigu jos nespręsimė, ateityje mes su ta problema susidursime vis dažniau ir dažniau. Todėl teikiu šiuos projektus Seimui.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmas klausia L. Slušnys, ruošiasi A. Skardžius.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Bankai iš principo yra institucijos, kurias turbūt labiausiai sergi įstatymai, ir yra apriboti įvairiausių tarptautinių susitarimų ir tarptautinių standartų. Laisvės ir pareigos jau yra įtvirtintos tarptautiniuose dokumentuose. Mano klausimas yra toks. Kam reikia mūsų teismus ir teisėjus užkrauti papildomais prašymais dėl kažkokių leidimų, kai tie patikrinimai yra ir taip labai ryškūs ir labai rimti? Ačiū.

V. GAPŠYS (DPF). Ačiū už klausimą. Taip, aš sutinku su jumis, kad bankai yra stebimi ir prižiūrimi. Taip yra ir taip turi būti. Bet tais atvejais, kai kalbama apie sąskaitos atidarymą, santykių pradėjimą, vis dažniau nuskamba ir tokie susirūpinimai, kad bankai atsisako tų klientų, kurie jiems nenaudingi, kuriuos reikės toliau tikrinti, prižiūrėti ir panašiai. Nors, kaip ir minėjau, Civilinis kodeksas numato, kad sąskaita turi būti atidaryta, jeigu nėra tam tikrų prieštaravimų, tačiau tai faktiškai ne visada įvyksta. Aš manau, kad tas teisinis reguliavimas būtų dar vienas pavyzdys bankams, kad jie atidžiau žiūrėtų situaciją. Jeigu jie turėtų argumentų, kodėl neatidaryti sąskaitos, jie galėtų tai padaryti, bet turėtų surinkti tuos argumentus, o ne vien susimanyti, kad to kliento galima neapsiimti ir bus paprasčiau. Manau, kad įstatymas būtų geras saugiklis.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi A. Mazuronis.

A. SKARDŽIUS (DPF). Turbūt visi, kolegos, prisimename, kaip Prezidentė D. Grybauskaitė gerė užsienio bankus, kad jie suteiks skaidrumo finansų sektoriui ir kad mes gyvensime kaip švedai. Tačiau, pasirodo, bankus, kurie buvo išstumti iš Lietuvos, neva dirbo neskaidriai, lietuviško kapitalo bankus pakeitė Skandinavijos valstybių bankai ir, pasirodo, išplovė ne vieną milijardą to paties Kremliaus lėšų. Bankai šiandien tikrai turi nepakankamą nacionalinio banko priežiūrą, tai galiu patvirtinti ir kaip ilgametis parlamentaras, dirbęs Biudžeto ir finansų komitete, Audito komitete, ir matydamas kaip pilietis, atstovaudamas jiems.

Ar nemanote, gerbiamas kolega, kad reikėtų apriboti ir kitus dalykus, na, sakykime, politikavimą ir politinius finansinio tarpininkavimo įstaigų sprendimus, taip pat išduodant kreditus, įvairias paskolas ir tvarkant piliečių sąskaitas? Ačiū.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju už klausimą. Tai yra platesnis klausimas negu šiais projektais sprendžiamas. Šiais projektais sprendžiamas klausimas, kad tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys galėtų realiai atsidaryti sąskaitas, kad nereikėtų jiems vaikščioti iš vieno banko į kitą įtikinėjant, kad jie nori sąžiningai turėti sąskaitą, taip pat, kad nebūtų nutraukiami su jais dalykiniai santykiai vien todėl, kad bankui atrodo, kad dar vienas popierėlis yra nepateiktas, nors ta įmonė kartais ir neturi galimybių jį pateikti – niekas iš jų, nė viena kita institucija tokių dokumentų nereikalauja.

Tų situacijų aš šiandien nenoriu atkartoti, kiek yra buvusių, ir žiniasklaidoje tos situacijos yra ne kartą nuskambėjusios, bet tai yra jau nevienkartiniai atvejai. Mes kalbėjome, į frakciją buvome pasikvietę Lietuvos banko vadovą, ir situacija yra stebima. Aš manau, mes turime daryti pirmus žingsnius, kad jeigu nepavyktų Lietuvos bankui spręsti derybomis, parodant tas gerąsias praktikas, kaip turėtų bankai veikti, mes turėtume ir įstatyminius svertus tai situacijai reguliuoti, jeigu to prireiktų ateityje.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiamas kolega, iš tiesų jūs šnekate apie gerą dalyką, tai yra apie papildomą reguliavimą, kai atidaromos naujos sąskaitos. Bet dabar faktiškai yra sistema, kai jau esami bankų klientai, turintys sąskaitas, jomis disponuodami ir nepažeidinėdami jokių įstatymų reikalavimų, staiga sužino, kad jų sąskaitos yra uždarytos vien dėl to, kad atseit nepateikė kokios nors informacijos arba neuždėjo varnelės, neperpatvirtino informacijos, kurią bankas jau turi. Tokie sprendimai priimami išaldant tavo nuosavybę, tavo lėšas iki savaitės, o kartais net ilgesniam laikotarpiui, visiškai negalvojant apie pasekmes, o pasekmės kartais kainuoja realius pinigus. Ir tai nėra vienetiniai atvejai, tai yra sistema.

Ar jūsų įstatymo pataisos užkardys kelią tokiems atvejams, kai kažkoks klerkas, sėdintis banke, dažnu atveju neseniai būna baigęs universitetą, jo darbo patirtis iki dvejų trejų metų, priima sprendimus apie tavo sąskaitos išaldymą be jokių teisminių institucijų *parėdymų* ar sprendimų?

V. GAPŠYS (*DPF*). Pateikimo metu yra teikiami trys įstatymų projektai. Vienas susijęs su sąskaitų atidarymu – Civilinis kodeksas, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas susijęs su dalykinių santykių nutraukimu. Būtent tas įstatymas iš dalies spręstų ir jūsų paminėtą problemą. Kalbama ne apie sąskaitos užšaldymą, bet sąskaitos uždarymą, santykių nutraukimą. Todėl bankai turėtų didesnę prievolę patys įrodyti, kodėl jie nusprendė nutraukti dalykinius santykius.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Už ir prieš yra. Už kalba A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, nesikartosiu ir nekartosisiu jau pasakytų argumentų, bet, matyt, visiems ir kairėje, ir dešinėje šioje salėje sėdintiems kolegoms aišku ir labiau nei akivaizdu, kad bankai dabar dažnai prisidengdami Pinigų plovimo ir terorizmo prevencijos įstatymo įvairiausiomis nuostatomis, galiojančiomis jau n metų ir nekeistomis bent 5–7 metus, iš tiesų staiga pradeda jas taikyti visiškai kitaip, paveikti patys savo neskaidrių veiksmų vienoje ar kitoje Baltijos, Šiaurės ar Skandinavijos valstybėje, imasi tokių neadekvačių veiksmų, kai visiškai be jokio pagrindo, be teismų institucijų priežiūros ar, sakykim, įgaliojimo atlikti vienus ar kitus veiksmus, ar tai būtų sąskaitos uždarymas, ar tai būtų pinigų išaldymas dėl vieno ar kitų klientų veiksmų, iš tiesų imasi tokių drastiškų priemonių. Visi tai matome, visi puikiai suprantame tą problemą.

Dar daugiau. Tą problemą mato ir supranta ir Lietuvos centrinis bankas. Jie susitikimo su mūsų frakcija metu tai patvirtino. Taip, galbūt priemonės, aprašytos įstatymų projektuose, yra tobulintinos, galbūt reikalauja kažkokio papildomo šlifavimo, tai, aš tikiu, šios kadencijos Seimo Biudžeto ir finansų komitetas svarstymo stadijoje tikrai galės labai sėkmingai padaryti, galės labai sėkmingai išklausti diskusijų ne tik su Bankų asociacija ar Lietuvos centriniu banku, bet ir su klientų atstovais, klientų interesus ginančiomis asociacijomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis. Tai yra tiesiog būtina padaryti. Be pritarimo šioms įstatymų projektams po pateikimo, to, deja, negalėsime padaryti. Lietuvos bankų sistemos vartotojai, tai iš principo yra visi Lietuvos Respublikos piliečiai, prieš stipriąją derybinę poziciją, tai yra bankus, liktų neapginti. Todėl raginu palaikyti šiuos įstatymų projektus ir pradėti diskusijas šiais visiems Lietuvos Respublikos piliečiams itin aktualiais klausimais.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš pasisako L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū. Iš tiesų siūlau balsuoti prieš, nes siūlomos pataisos apkrauna be reikalo valstybės tarnautojus, teisėjus. Manau, kad ypač daug chaoso įveda supaprastintas procesas, kuris taps formalumu, tiesiog atimančiu teisėjų laiką. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Gerbiamieji kolegos, noriu truputį dėmesio. Dabar yra laikas, kada mes turėtume balsuoti, bet mums liko neapsvarstyti dar penki klausimai. Pagal tai, kokį matavimą užsirašiusiųjų skaičių, mes užtruktume pusvalandį ir galėtume balsuoti dėl visų vienu kartu. (*Balsai salėje*) Nuomonės išsiskiria. Mano toks siūlymas, mano galva, racionalus, bet galime... Kolega E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, jeigu būtų likęs vienas klausimas, aš sutikčiau su jūsų logika, bet dabar yra likę penki klausimai, kurie gali būti vystomi nežinia kiek

– valandą ir taip toliau. Seimas yra patvirtinęs darbotvarkę. Pabalsuojame, likusius penkis klausimus – po to.

PIRMININKAS. Gerai. Kolega A. Vyšniauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, aš pritarčiau jūsų pasiūlymui, kad periname, kas liko, nes liko tikrai labai nedaug...

PIRMININKAS. Gerai, kolegos. Mano siūlymas buvo, bet vis tiek padarykime tai civilizuotai. Teikiu balsuoti... Kolega Andrius. Prašau. (*Balsai salėje*) Atsiprašau. Andrius.

A. MAZURONIS (DPF). Gerbiamas pirmininke, aš tik norėjau palaikyti jūsų siūlytą poziciją ir idėją ir frakcijos vardu... (*Balsai salėje*) Gal neįjungtas mikrofonas? Ar girdite?

PIRMININKAS. Įjungtas, įjungtas.

A. MAZURONIS (DPF). Aš tik norėjau palaikyti jūsų siūlytą idėją ir frakcijos vardu tuomet prašyčiau balsuoti dėl jūsų įgarsinto pasiūlymo. Mes manome, kad būtų logiška baigti visus tuos penkis klausimus ir balsuoti dėl visų klausimų vienu metu. Frakcijos vardu prašome balsuoti dėl jūsų pasiūlymo. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Aš suprantu kolegos Eugenijaus nepasitenkinimą. Mes ryte, tvirtindami darbotvarkę, patvirtinome tokį grafiką, bet mūsų valia tą grafiką pakeisti. Aišku, galime balsuoti ir toliau tęsti darbotvarkę, bet po to vis tiek reikės rinktis.

J. Razma. Prašau. Minutėlę.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų ryte patvirtinome darbotvarkę. 17 val. 5 min. yra punktas – balsavimai dėl projektų. Gerbkime savo sprendimą. Žmonės kažkaip susiplanuoja laiką pagal tą patvirtinimą, nesiblaškykite. Turime dirbti pagal darbotvarkę.

PIRMININKAS. Ačiū. Aš tik atsiklausiau jūsų nuomonės. Nuomonės išsiskyrė, vieningumo nėra, tai... Taip, atsiprašau, dar A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pirmininke, jau 5 minutės, mes jau būtume baigę balsavimą. Kartais neatsargus žodis įvelia į nereikalingas diskusijas. Mes ryte diskutavome Seniūnų sueigoje, net balsavome dėl balsavimų, kaip mes norėtume, bet patvirtinome tokią darbotvarkę. Vykdykite darbotvarkę.

17.10 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-437(2) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS. Gerai, supratau. Balsuojame. Norisi kaip geriau, išeina kaip visada. (*Juokas salėje*) Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-3.1 ir 2-3.2 klausimus. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, po vieną. Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-437(2). Pranešėjas buvo L. Savickas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 122: už – 117, prieš nėra, susilaikė 5. Po pateikimo pritarta. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, priėmimas. Sprendimas priimtas. Ačiū. (*Gongas*)

17.11 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-438(2) (priėmimo tęsinys)

Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-3.2 klausimą – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-438(2). Priėmimas. Pranešėjas – L. Savickas. (*Šurmuly salėje*)

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 121: už – 116, prieš – 1, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

17.12 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-439(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3.3 klausimas – Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-439(2). Priėmimas. (*Šurmulyš salėje*)

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 123: už – 119, prieš nėra, susilaikė 4. Priimtas. (*Gongas*)

17.13 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 75¹, 75², 75³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-567 (pateikimo tęsinys)

Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-4 klausimą – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 75¹, 75², 75³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-567. Pateikimas.

Užsiregistravo 126, balsavo 124: už – 95, prieš – 1, susilaikė 28. Po pateikimo pritarta. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Galime bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Balsuojame.“*) Yra pageidavimas balsuoti. Gerai. Vyriausybė siūlo skubos tvarką. Kas balsuoja už, pasisako už skubą, kas kitaip – prieš.

Užsiregistravo 124, balsavo 124 Seimo nariai: už – 78, prieš – 27, susilaikė 19. Skubai pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomų nematau. Siūloma svarstyti birželio 22 dieną.

17.15 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-544 (pateikimo tęsinys)

Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-5 klausimą – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-544. Pateikimas.

Užsiregistravo 123, balsavo 119 Seimo narių: už – 53, prieš – 21, susilaikė 45. Nepritarta. Grąžinti tobulinti ar atmesti? Teikiu balsuoti. Kas balsuoja už, grąžina tobulinti, kas prieš – atmesti projektą.

Už tai, kad būtų tobulinama, – 71, prieš – 53. Nuspręsta tobulinti.

Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos nario nebalsuojama.

17.17 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-412 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-412.

Užsiregistravo 126, balsavo 126 Seimo nariai: už – 59, prieš – 22, susilaikė 45. Nepritarta. Kas balsuoja už – tobuliname, kas prieš – atmetame.

Kad būtų tobulinamas, pasisakė 64, prieš – 58. Tobuliname.

17.19 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-408 (pateikimo tęsinys)

Toliau teikiu balsuoti darbotvarkės 2-8 klausimą – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-408.

Užsiregistravo 124, balsavo 123: už – 54, prieš – 15, susilaikė 54. Po pateikimo nepritarta.
Kas manote, kad reikia tobulinti, – už, kas prieš – balsuojate kitaip.
Už – 66, prieš – 51. Pritarta tobulinimui.

17.20 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-520 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-520. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 125, balsavo 123: už – 58, prieš – 13, susilaikė 52. Nepritarta. Balsuojame dėl tobulinimo arba ne.

Už – 72, prieš – 53. Tobuliname.

17.22 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-441 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-441.

Užsiregistravo 125, balsavo 124: už – 105, prieš – 1, susilaikė 18. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Švietimo ir mokslo komitetas. Kolega E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėtume frakcijos vardu paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Taip, turbūt bendru sutarimu pritariame dėl Vyriausybės išvados. Siūloma svarstyti Seimo III (rudens) sesijoje.

17.23 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8, 14, 19, 20, 21, 25, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-487 (pateikimo tęsinys)

Teikiu balsuoti 2-11 klausimą – Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8, 14, 19, 20, 21, 25, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-487.

Užsiregistravo 123, balsavo 123: už – 35, prieš – 27, susilaikė 61. Po pateikimo nepritarta. Balsuojame dėl tobulinimo.

Už – 55, prieš – 70. Atmesta.

17.25 val.

Civilinio kodekso 2.81 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-464, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-465 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-13.1, 2-13.2 klausimai, du įstatymų projektai – Civilinio kodekso 2.81 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-464 ir Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-465.

Užsiregistravo 126, balsavo 126: už – 105, prieš – 1, susilaikė 20. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti Seimo III (rudens) sesijoje. Galime bendru sutarimu? Ačiū.

17.26 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 ir 15³ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-36(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 ir 15³ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-36(2). Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 121, prieš – 1, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

17.27 val.

Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-521 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-521.

Užsiregistravo 123, balsavo 121: už – 98, prieš – 3, susilaikė 20. Po pateikimo pritarta.

Siūlomas kaip pagrindinis komitetas – Audito komitetas. Siūloma svarstyti Seimo rudens sesijoje. Man primena, kad pateikimo metu buvo siūlyta Vyriausybės išvada. Turbūt tam neprieštarujate? Ačiū. Pritarta.

17.29 val.

Civilinio kodekso 6.914 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-522, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-523, Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-524 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-16.1, 2-16.2, 2-16.3 klausimų paketas – Civilinio kodekso straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-522, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-523 ir Civilinio proceso kodekso straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-524.

Užsiregistravo 93, balsavo 90: už – 58, prieš – 8, susilaikė 24. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti Seimo rudens sesijoje. Dėl Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo – Biudžeto ir finansų komitetas, o dėl Civilinio kodekso yra ir Teisės ir teisėtvarkos komitetas, ir Biudžeto ir finansų komitetas.

Taip, ministre, per šoninį mikrofoną. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Dėl visų šių įstatymų prašome Vyriausybės išvados. Ačiū.

PIRMININKAS. Prašoma Vyriausybės išvados. Turbūt galime bendru sutarimu? *(Balsai salėje)* Pritarta bendru sutarimu dėl Vyriausybės išvados.

17.30 val.

Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-479(2) (svarstymo tęsinys)

Rezerviniai klausimai. Rezervinis 1 klausimas – Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-479(2). Svarstymo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 110, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

17.31 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-558, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-559 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2 rezervinis klausimas – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-558 ir lydimasis – Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-559. Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 114, balsavo 114: 113 – už, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, atsiprašau, Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 15 dieną. Galime pritarti? Taip. Ačiū.

17.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projektas Nr. XIVP-255 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 4 rezervinis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projektas Nr. XIVP-255. Prašau.

Užsiregistravo 102, balsavo 98: už – 92, prieš – 1, susilaikė 5. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildoma – Laisvės kovų ir istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti Seimo rudens sesijoje.

17.34 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-616 (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 5 rezervinis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-616. (*Balsas salėje: „Jau balsavome ryte.“*) Dėl vieno balsavome. Dabar priėmimas. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 114, už – 114. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

17.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-617 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-617. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 111, susilaikė 1. Priimta. (*Gongas*)

17.36 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-618 (priėmimo tęsinys)

Ir rezervinis 7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-618. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 114, už – 114. Priimta. (*Gongas*)

Grįžtame prie vakarinės darbotvarkės. Mums liko dar penki klausimai. (*Balsai salėje*) Pagal prognozes turėtų užtrukti apie 40 minučių, balsavimas dar numatytas 18 val. 45 min. Frakcijų seniūnai, įspėkite, kad maždaug po 40 minučių bus balsavimas.

17.38 val.

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-273 neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIVP-541 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-273 neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIVP-541. Prašom, A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, šiuo Seimo nutarimu siūloma kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-273 apimtimi, pagal kurią žemė visuomenės poreikiams iš privačios žemės savininko gali būti paimta tenkinant viešąjį interesą, reikalingą socialinei infrastruktūrai plėsti, tai yra viešiesiems atskiriesiems želdynams kurti ir tvarkyti miestuose, miesteliuose ir kurortuose, siekiant įvykdyti viešųjų atskirųjų želdynų normas, neprieštarauja Konstitucijos 23 straipsnio nuostatomis ir konstituciniams teisinės valstybės principams. Kadangi Konstitucijos 23 straipsnis nustato, kad nuosavybė neliečiama, nuosavybės teisės saugo įstatymai, nuosavybė gali būti paimta tik įstatymo nustatyta tvarka visuomenės poreikiams ir teisingai atlyginta.

Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje pirmojo protokolo 1 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo turi teisę netrukdomas naudotis savo nuosavybe, kuri iš nieko negali būti atimta, išskyrus tuos atvejus, kai tai yra būtina dėl visuomenės interesų, ir tik pagal įstatymų nustatytas sąlygas bei vadovaujantis bendraisiais tarptautinės teisės principais. Tikslas įrengti ir eksploatuoti želdynus nėra pakankamas apriboti žmogaus teisę į privačią nuosavybę. Be to, ji galima būtų pasiekti mažesnę individualią naštą sukeliančiomis priemonėmis, kitaip tariant, turi būti pagrįstas proporcingumo ryšys tarp taikomų priemonių ir siekiamo įgyvendinti tikslo.

Šio įstatymo kilmė yra būtent praėjusioje kadencijoje visiems gerai žinomas atvejis, kai Pilaitės bendruomenė savo lėšomis įsirengė parką, tuomet savivaldybė sugalvojo ta žemę grąžinti laukiantiems restitucijos asmenims. Tai sukėlė šio įstatymo atsiradimą, tokios priežastys. Tuokart Teisės departamentas, tie patys išvadų rengėjai, Teisės departamento atstovai, vienareikšmiškai pasisakė, kad taip negalima daryti, kad tai yra neproporcinga priemonė taikyti žemės paėmimą visuomenės poreikiams dėl želdynų įrengimo. Juk Vilnius ir šiaip žalias miestas. Neseniai matėme Vilniaus miesto bendrojo plano pristatymą, 60 % teritorijos yra numatyta želdynams. Todėl apriboti žmogaus asmeninę nuosavybę, Konstitucijoje įtvirtintą nuosavybę į žemę, dėl želdynų įrengimo, tai gali būti sprendžiami kitomis priemonėmis. Ir būtent dėl vienetinių atvejų priimti įstatymą ir įtvirtinti šią nuostatą tikrai yra neproporcinga.

Aš puikiai prisimenu pačius pirmuosius projektus, kai nuosavybė buvo paimama visuomenės poreikiams, tokioms infrastruktūroms kaip „Via Baltica“, „Rail Baltica“ projektams. Tai yra savaime suprantama, kai negalima per kitą teritoriją tiesti infrastruktūros, tai yra tikrai proporcingi atvejai, bet kai įrengiami želdynai ir, savivaldybei nutarus, supaprastinta tvarka apribojama nuosavybė, na, tai tam tikras grįžimas į sovietinius laikus. Čia Konstitucinis Teismas tikrai turėtų išsakyti savo kompetentingą nuomonę, nes tuo atveju gali atsirasti dar įvairesnių. Kažkam galbūt bus patogų įrengti restoraną ar kavinę kurioje nors vietoje, vėl mes plėsime, plėsime iki begalybės ir tuomet grįšime į tuos sovietinius laikus.

Mielai atsakysiu į klausimus. Tikiuosi kolegų supratimo, kad Konstitucinis Teismas turėtų įvertinti šią situaciją ir, be abejojimo, Seimą orientuotą į būsimus sprendimus. Tiek būtų.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keturi kolegos. Pirmasis klausia K. Masiulis. Ruošiasi V. Ažuolas.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, problema, kurią jūs keliate, yra reali. Ji kilo dėl tokio chaoso, kuris tęsiasi jau ne vieną dešimtmetį, gražinant žemę savininkams. Tas chaosas, ma-

no supratimu, kyla dėl to, kad viena institucija yra atsakinga už miesto teritorijos planavimą, o kita institucija – už tą žemės gražinimą. Jos nesusiderina, nesusišneka ir štai galų gale turime problemų. Ar nesutiktumėte, kad čia ne Konstitucinio Teismo reikalas spręsti šią sudėtingą kompleksinę problemą, o mums ją reikėtų kaip nors išspręsti čia, parlamente?

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Gerbiamas kolega, iš dalies sutinku su jumis, kad reikėtų spręsti klausimą dėl NŽT, tai Nacionalinės žemės tarnybos disponavimo žeme, ir dėl koreliacijos su savivaldybei deleguota žemės gražinimo funkcija. Taip, bet Konstitucinio Teismo nuomonė šiuo atveju būtų svarbi dėl paties principo, dėl to Konstitucijos 23 straipsnio, kad žemė yra neliečiama. Dėl kokių nors, kad ir, tarkime, svarbių, bet neproporcingų dalykų ji dabar paimama, atimama iš piliečių, tas sąrašas turbūt nėra baigtinis, ateityje mes pildysime dar kitomis nuostatomis. Prevenčiai aš manau, kad tikrai reikėtų jau atsiklausti Konstitucinio Teismo, nes tas sąrašas plečiasi. Jūs puikiai prisimenate tą atvejį, kai „Siemens“ arenos 60 hektarų, ten buvo 10 hektarų valstybinės reikšmės miško, buvo atiduota savivaldybei, įrengta infrastruktūra Vyriausybės, o ji buvo išparceliuota savo draugams su užstatymo teise. Ir ką mes turime? Mes neturime infrastruktūros, stadiono – nieko toje vietoje. Tai štai tokie atvejai, kai visuomenės poreikiams paimama, o po to išparceliuojama. Mes turime akivaizdų pavyzdį. 10 hektarų miško buvo išmiškinta ten.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi V. Pranckietis.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, kaip jūs manote, kad valdantieji nuolat priiminėja įstatymus, kurie galimai prieštarauja Konstitucijai. Pavyzdys ir šis. Iš žmogaus atimama jo turima žemė, jo turtas. Ar tai iš tikrųjų, kaip jūs ir minite, nesudarys sąlygų dar labiau piktnaudžiauti? Pavyzdys: vystytojas pastatys pagal kokį nors projektą ir norės, kad aplink būtų žalia. Nueis į savivaldybę pas valdininkus ir sakys: suorganizuokite, kad aplinkui būtų žalia, ir atimkite žemę aplinkui. Ar nebus tokių pavyzdžių daug?

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū už klausimą. Būtent ir kelia nuogąstavimų tokia situacija, kad tas sąrašas nėra baigtinis, o paėmimas visą laiką supaprastinamas supaprastintais planais, nusprendus savivaldybės tarybai. Taip žmogaus nuosavybė bus ribojama. Kada nors reikėtų brėžti brūkšnį ir įvertinti proporcingumo principu, ar tikrai viešasis interesas yra proporcingas žmogaus nuosavybės atėmimui. Dėl to ir norima kreiptis į Konstitucinį Teismą. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia V. Pranckietis. Ruošiasi K. Vilkauskas.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Dėkoju pirmiausia už iniciatyvą. Ji yra teisinga. Mes tikriausiai visus abejotinos reikšmės ar prasmės įstatymus arba dėl atitikties Konstitucijai įstatymus turėtume galimybę pasitikrinti Konstituciniame Teisme ir Seimo nutarimu tai būtų daug greičiau. Mano klausimas yra, kodėl jūs nepasiūlėte man pasirašyti po šiuo projektu? Ačiū. Atsakymo nereikia.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Gerbiamas pirmininke, tiesiog dėl opozicinės darbotvarkės mūsų Darbo frakcijos sudarymo ir pernelyg didelio skubėjimo. Dėkui už palaikymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų labai aktualus klausimas. Dabar Vyriausybės programoje yra kaip tik numatyta, kad iš NŽT žemės turėtų būti perduodamos savivaldybei. Tai, matyt, jūs irgi tą turėjote omenyje vertindamas, rengdamas šį projektą? Klausimas.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Taip. Gerbiamas Kęstuti, aš minėjau, atsakydamas kitam kolegai, Kęstučiui iš priešingo flango, kad, be abejo, sukelia tam tikrą koliziją dabar dvigubas pavaldumas. NŽT disponavimas ir apribojimas savivaldybės funkcijų. Be abejo, Seimas prie to turės grįžti, bet šiuo atveju kreipimasis yra dėl nuosavybės nusavinimo. Būtent Konstitucinis Teismas turėtų įvertinti proporcingumo principą, ar tikrai siekiamas tikslas yra proporcingas, sakykime, galimai žalai piliečiui ir jo nuosavybei.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus. Yra norinčių išsakyti argumentus už, prieš. Už pasisako Z. Balčytis. Prašom, kolega.

Z. BALČYTIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų ir diskusijose, ir klausimais, kurie buvo keliami, daugelis sutiko, kad problema egzistuoja, reikia galų gale vieną kartą konstituciskai išsiaiškinti apibrėžimus, kad nebūtų galima iš tikrųjų visiškai be pagrindo nusavinti žemės.

Aš nemanau, kad želdynai yra kažkoks didžiulis valstybės poreikiams reikalingos žemės paėmimo pagrindas. Aš tikrai pritariu šitam įstatymo projektui ir kreipimuisi į Konstitucinį Teismą, kad ateityje mes tikrai turėtume labai aiškius apibrėžimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš pasisako K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, nesu aš kategoriškas priešininkas šito kreipimosi, bet susilaikysiu balsuojant. Aš suprantu problemą ir jau patvirtinau, kad tikrai suprantu egzistuojančią problemą. Čia gražiai kitas kolega Kęstutis... ir A. Skardžius teisingai atsakė. Yra taip, kad NŽT padalina. Ir dabar dar, tarkime, Kelmės centre NŽT paskiria sklypelį, priešais centre, meras nustemba, kad tas parduotas aukcione, ir taip toliau. Tai čia mes galime atrasti ant Vilniaus aplinkkelio, ant greitkelio viaduką pastatytą. Penkerius metus teismai vyko, viadukas stovi, o kelio nėra, negalima nutiesti. Lygiai taip pat buvo čia dėl minėto Ozo parko, kur yra seniai suplanuotas kelių juostų kelias, reikalingas miestui, bet nieko nebevyksta, ten rubikoninės valdos ir taip toliau.

Turėtų būti šitaip, bent jeigu būtų mano valia, miestas tvarko žemę ir ten, kur gali, ją ir grąžina su aiškia paskirtimi. Kai grąžina, žmogus žino, kad ten bus miškas, ten bus parkas, ten bus dar kažkas, ir tu nieko per daug nebesitikėk, kad pagal bendrąjį planą nebandytų pakeisti ten į gyvenamąją statybą ar dar ką nors.

Dabar yra chaosas. Miestas planuoja vienus dalykus, NŽT atiduoda ir, aišku, ten tie žmonės nori gyvenamųjų namų, nes taip yra brangiausia. Reikia spręsti šią temą, bet ne Konstitucinis Teismas ją sprendžia. Aš esu prieš tuščius oro virpinimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsuosime numatytu laiku.

17.51 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-527 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-527. V. Gapšys. Prašau, gerbiamas kolega, į tribūną.

V. GAPŠYS (*DPF*). Dėkoju, pirmininke. Projektas yra susijęs su mokesčių administravimu, o tiksliau – su įmonių įtraukimu į nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašus.

Vykdant parlamentinę kontrolę Biudžeto ir finansų komitete ne kartą teko išgirsti pastabų, kad įmonės negauna subsidijų, tų, kurios lyg joms ir priklausytų. Pradėję tikrinti įvairiausias atvejus, pastebėjome, kad įmonės dažnai negauna tų subsidijų dėl to, kad yra padariusios keletą mažareikšmių nusižengimų, kurie yra numatyti Mokesčių administravimo įstatyme, ir jos tai yra padariusios pakartotinai. Tai yra susidarydavo tokių atvejų, kad įmonė vieną kartą gauna išpėjamą, kitą kartą gauna 100 ar 200 eurų baudą ir esant pakartotinumui nebegali pretenduoti į subsidijas, nes yra įtraukta tarp nepatikimų mokesčių mokėtojų, tiksliau, neatitinka patikimo mokesčio mokėtojo kriterijų.

Atsižvelgiant į tai, yra parengtas įstatymo pakeitimas, pagal kurį mažareikšmiai pakartotinai nusižengimai nebūtų pagrindas įtraukti tokias įmones į nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašus, tai yra tie nusižengimai, už kuriuos skiriama ne didesnė negu 300 eurų bauda. Mūsų žiniomis, klausimas yra svarstomas ir Valstybinėje mokesčių inspekcijoje, ir Finansų ministerijoje. Labai tikėtina, kad iš ten ateis pasiūlymų dar laisviau žiūrėti, tai yra dar sumažinti tą karteles, kad dar mažiau įmonių patektų į tą nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašą ir pažeidimai būtų vertinami tik tie, kurie yra patys reikšmingiausi ir kurie iš tikrųjų didina įmonės rizikas ir panašiai.

Tikiuosi, kad po pateikimo mes galėsime jį patobulinti pagal tas vidines vykstančias diskusijas ir turėti tikrai neblogą projektą, kuris leis įmonėms laisviau dalyvauti gaunant įvairias paramas ir nebus joms uždedamas nepatikimo mokesčio mokėtojo antspaudas.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų nori paklausti viena kolegė. L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, pasakykite, o kaip jūs įsivaizduojate kontroliuoti ir drausminti tas įmones, nes jos tiesiog ne dėl to, kad nežinojo, bet nevykdė, tai ir buvo nurodyta kaip pažeidimai. Kaip jūs įsivaizduojate?

V. GAPŠYS (DPF). Gerbiama kolege, iš tikrųjų yra nustatyta, kad tik pagal projektą, tik tos įmonės, kurios gavo ne didesnę negu 300 eurų baudą. Už ką tai yra skiriama? Ten yra daug straipsnių, dabar kiekvieno mes čia turbūt neišanalizuosime, bet, pavyzdžiui, deklaracijos pateikimas ne laiku. Tos įmonės, jeigu vieną kartą nepateikė tos deklaracijos, po to ištaiso tą pažeidimą, pateikia deklaraciją, bet gauna dar vieną išpėjimą arba baudą už kokį nors smulkų pažeidimą, už kurį skiriamos minimalios baudos, ir po to jos įtraukiamos į nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašą ir negali gauti žymiai didesnių subsidijų. Tai yra pakankamai nesąžininga. Mes turėjome konkrečius atvejus, apie kuriuos diskutavome su Valstybine mokesčių inspekcija, ir pati Valstybinė mokesčių inspekcija atkreipė dėmesį, kad reglamentavimas yra taisytinas, tačiau jie nieko negali padaryti. Net jeigu įmonė ir ištaisė visus pažeidimus, ji tiesiog metams yra įtraukiama į tą nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašą, ir viskas. Jinai nebegali pretenduoti. Man atrodo, tai yra neproporcinga, todėl ir siūlome sumažinti tuos kriterijus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus. Prieš pasisakančių nėra, yra už – Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (LRF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tikrai noriu pritarti pranešėjui ir teikėjui, kad ta problema egzistuoja. Manau, kad yra labai geras pasiūlymas, ją reikia išspręsti, nes priemonės, kurios yra priimanamos dėl tų nedideles baudas gaunančių asmenų, iš tikrųjų yra neproporcingos. Aš siūlau pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuosime numatytu metu.

17.56 val.

Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projektas Nr. XIVP-565 (pateikimas)

Noriu pakviesti I. Kačinskaitę-Urbonienę pristatyti 2-19 klausimą – Daugiafunkcinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projektas Nr. XIVP-565. Prašau. (*Balsas salėje: „Daugiakultūrinio.“*) Taip, daugiakultūrinio. Labai atsiprašau. Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projektas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos, noriu pateikti Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projektą, kuris iš principo reglamentuotų, kas yra tas tautinis daugiakultūrinis tapatumas, tautinė bendrija, tautinė mažuma, jai priskiriamas asmuo ir apskritai, kodėl yra svarbu, vadovaujantis ir Tautinių mažumų pagrindų apsaugos konvencija, saugoti ir puoselėti tautinių bendrijų teises ir pareigas.

Turbūt visi gerai prisimenate, kad 2010 metais baigė galioti Tautinių mažumų įstatymas ir po to tarsi niekas neištraukė iš stalčių, galima taip sakyti, daug projektų, kurie buvo kurti, kurie atlieptų mūsų istoriją. Šiose žemėse tikrai visada sugyveno daug tautų, daug kultūrų ir tikrai sugebėdavo ir kartu sprendimus priimti, ir sukurti tokią valstybę, kokioje mes šiandien gyvename. Šiame įstatyme kalbama apie Lietuvos Respublikos piliečius, kurie priklauso vienai ar kitai tautinei mažumai ar bendrijai ir nori turėti daugiau galimybių puoselėti savo kultūrinį, tautinį identitetą.

Ką mes tuo įstatymu siūlome, be pagrindinių sąvokų? Sudaryti daugiau sąlygų ir suteikti teisių savivaldai spręsti, ar toje savivaldybėje asmenys, pavyzdžiui, galėtų kreiptis į savivaldos teritorijoje esančius administravimo subjektus tautinės bendrijos kalba. Tai veiktų ne tokiu principu, kad kiekvienas administracijos darbuotojas turėtų mokėti tautinės bendrijos kalbą, tikrai ne. Aš girdėjau čia tokių nuogastavimų, bet labiau veiktų kaip paslauga, galimybė kreiptis, po to būtų padarytas vertimas, gauti atsakymą ir vėl vertimas į tautinės bendrijos kalbą. Tokiu būdu mes priartintume savo Lietuvos Respublikos piliečius arčiau valdžios subjektų ir sudarytume galimybes lengviau gauti tam tikras paslaugas.

Antras dalykas, ką mes siūlome, kad tose savivaldose, kuriose yra toks poreikis, orientacinis skaičius yra 15 %, kai gyvena tautinės bendrijos atstovų, bet to procento gali savivalda ir nesilaikyti, jei mano, kad taip yra geriau ir taip yra tinkamiau, sudaryti galimybę greta valstybinės kalbos, pagrindiniai užrašai vis tiek išlieka valstybine kalba, greta užrašyti gatvių pavadinimus tautinės bendrijos kalba.

Ką mes dar siūlome, kad asmens dokumentuose, kituose civilinės būklės dokumentuose būtų galima greta valstybinės kalbos... Vėlgi valstybinė lietuvių kalba išlieka kaip pagrindinė ir čia niekas net negali nuneigti, nes tai mūsų valstybinė kalba, bet greta žmogui, kuris nori paryškinti

savo šaknis, sudaryti galimybę, pavyzdžiui, pasuose įsirašyti vardą, pavardę tautinės bendrijos kalba naudojant lotynišką rašmenį. Tai niekaip nesusilpnintų, nes yra baiminamasi, kad susilpnins valstybinę kalbą, lietuvių tautos tapatumą, tai niekaip nesusilpnins, nes mes tai darome greta.

Ir dar keletas aspektų. Iš tiesų turime unikalią galimybę Lietuvoje turėti puikiai keliomis kalbomis kalbančius asmenis ir stiprinti švietimo įstaigų tinklą, kuriame mokoma tam tikromis tautinių bendrijų kalbomis. Manome, kad to reikia, tai stiprina ir mūsų darbo jėgos potencialą. Tai yra tokie, sakyčiau, nedideli, bet reikšmingi pakeitimai, kurie leis pasakyti, kad tautinės mažumos, tautinės bendrijos Lietuvoje yra gerbiamos, jų kalba, papročiai, kultūra yra saugoma, o teisės užtikrinamos. Labai kviečiu palaikyti ir mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti nemažai kolegų. A. Nekrošius. Ruošiasi E. Pupinis.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama autore, tikrai įdomus įstatymas. Aš norėčiau paklausti, ar tai yra kokia nors unikali idėja, ar jinais plačiai paplitusi Europos Sąjungos šalyse? Rengdama įstatymo projektą turbūt domėjotės, kokia situacija kitose šalyse, pavyzdžiui, Anglijoje, Vokietijoje, kitose šalyse, kur yra lietuvių, ar jie turi galimybę tokią paslaugą turėti? Toks būtų klausimas. Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėkoju už klausimą. Tikrai visų Europos Sąjungos šalių praktika nesidomėjome, bet Lenkijoje, kiek yra žinoma, Seinuose, štai ponija Rita patikslino, kad ir Punske yra galimybė lietuvių tautinei bendrijai kreiptis lietuvių kalba ir gauti paslaugas.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi L. Nagienė.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama kolege. Turbūt matėte Teisės departamento išvadas, jos kur kas platesnės negu pats įstatymas. Turbūt čia ne tik sąvokų reikalas. Norėčiau paklausti apie tą bendrą supratimą. Kai kada mes norėdami gero padarome blogą paslaugą. Suteikdami galimybę mokytis vien tautinių bendrijų kalbomis, mes kažkaip nepagalvojame apie tai, kaip paskui tie žmonės integruosis ir konkuruos universitetuose ir kitose vietose. Ir tai yra problema, ne tik galbūt finansavimo problema, bet, iš kitos pusės, specialistų poreikio problema, kaip galima būtų užtikrinti tuos specialistus, kurių nėra šiuo metu. Kaip galima suteikti sąlygas, kuomet turbūt tokių specialistų, kokių reikia tautinėms bendrijoms, taip pat gali būti trūkumas, nes jų neparengiame pakankamai ne tik lietuvių mokykloms, bet ir tautinių bendrijų. Ar nemanote, kad gali būti problemų dėl to įstatymo įgyvendinimo vien todėl, kad bus problemų ir su vėlesniu jo įgyvendinimu, nes žmonės nepasieks savo išsilavinimo tikslų? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Tikriausiai, pone Edmundai, jūs žinote, kad ir dabar yra mokyklų, ypač tose savivaldybėse, kur yra paplitusios arba daugiau gyvena tautinių bendrijų atstovų, kur ugdomoji kalba yra ne tik lietuvių. Mes matome tenai problemų: trūksta mokymo priemonių, trūksta finansavimo, trūksta gerų pedagogų, ypač lietuvių kalbos. Manome, kad tikrai niekaip čia nepablogins, atvirkščiai, šiuo įstatymu siūloma pagerinti. To tinklo išlaikymas iš principo tikrai yra valstybės vertybė. Manau, kad jis neturi būti silpninamas. Jis kaip tik turi būti stiprinamas, nes mes turime universalius potencialiai darbuotojus, kurie bus labai naudingi darbo rinkai.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi R. Baškienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Ieva, noriu jūsų paklausti. Dabar savivaldybėje jau atsiranda nebe valstybinė kalba – lietuvių kalba, bet savivaldybėje mes turėsime bendrauti, jeigu daugiau negu 15 %, kaip jūs minite savo teisės akte, ta kalba, kuria jis kreipsis, net ir atsakyti. Žinote, aš galiu pasakyti, ir pas mus Mažeikiuose kitų tautybių žmonių gyvena. Atvažiuos ukrainiečiai, mes ukrainiečių kalba turėsime, jeigu bus didesnis antplūdis. Tai aš kalbu – taip pat bus kitų tautybių. Atsiranda kitų tautybių.

Dabar dėl tautinių mažumų. Man truputį keista dėl lietuvių kalbos. Mūsų išvažiavę lietuviai ar Amerikoje, ar kur, taip, nori puoselėti lietuvių kalbą, tačiau jie mokosi privačiose lietuvių mokyklėlėse, kur savo tradicijas puoselėja. Tačiau valstybine kalba eina į mokyklą. Aš galvoju, kad kaip tik mes turėtume skatinti, kad jie ateitų į rinką ir dalyvautų toje rinkoje. Mano tokia pozicija. Ar jūs su savivaldybių asociacijomis, su visa asociacija esate kalbėję tais klausimais?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, ponija Laima. Gerbiu jūsų poziciją, šiuo atveju mūsų pozicijos šiek tiek išsiskiria ir paaiškinsiu, kodėl mes manome, kad taip turėtų būti. Turi-

me gražų Vilniaus miesto savivaldybės pavyzdį. Taip, atsakymų negalime pateikti, tarkime, lenkų, rusų ar anglų kalbomis, bet galime priimti prašymus, ir tai sumažina slenkstį, sumažina barjerą, kada tautinių bendrijų atstovai, būdami visaverčiai Lietuvos Respublikos piliečiai, mokantys čia mokesčius ir visa kita, kartais dėl savo kalbos barjero baiminasi kreiptis į savivaldą dėl kokių nors reikalingų paslaugų. Ir tokių yra ne vienas pavyzdys.

Šis įstatymas, aš manau, niekaip nepalies tokios savivaldybės kaip Mažeikiai, nes jis ten tiesiog neaktualus. Jūs paminėjote ukrainiečius, bet mes kalbame apie Lietuvos Respublikos piliečius, kurie save priskiria tam tikrai organizuotai tautinei mažumai, kurią mes vadiname tautine bendrija, tai liečia tokias savivaldybes kaip Vilniaus miestas, Vilniaus rajonas, Šalčininkai, Visaginas, kur šiaip paplitusios kalbos yra... vartojama tiesiog lietuvių kalba. Ir mes čia tikrai nesakome, kad visi savivaldybių darbuotojai turės kalbėti tos tautinės bendrijos kalba.

Įsiklausykite: mes sakome, kad priimti prašymą ir atiduoti atsakymą tos tautinės bendrijos kalba. Bet viduje vyksta procesas, turėtų būti skyrius, atsakingas už tinkamą vertimą, nes visi dokumentai privalo būti lietuvių kalba. Tai sako ir Konstitucinio Teismo nutarimas, ir visi. Tai bus kaip vertimo paslauga, kurios reikia tautinės bendrijos atstovui. Mes kalbame apie tai, kaip valdžią priartinti prie žmogaus, o jūs kalbate, kaip žmogui pasikeisti, pakeisti visą jo istoriją, pagrindą ir jam priartinti prie valdžios. Tokie skirtingi mūsų požiūrio taškai.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiama, šiandien darbščioji įstatymų teikėja. Jūs taip gražiai, jaunatviškai pristatėte savo idėją, kuri nėra nauja, yra jau senoka. Tačiau atvirai pasakykite, ar jūs nepasitikite Lietuvos Respublikos Konstitucija, ar, jūsų nuomone, nepakanka to, ką gina Lietuvos Respublikos Konstitucija, ką gina Tautinių mažumų departamentas? Esame ratifikavę Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją, kurios pirmasis straipsnis nustato, kad tautinių mažumų asmenų teisių apsauga yra neatsiejama tarptautinės žmogaus teisių apsaugos dalis. Pirma.

Antra – tie tokie stebuklingi jūsų pasirinkti 15 %, toks magiškas skaičius, kad jeigu 15 %, kartelė yra, gali bet kaip prašyti, bet kaip kreiptis ir gauti atsakymą. Kam reikalingi tie 15 %, jeigu kitas teiginys – kad nereikia tų 15 %, jeigu taryba nutarė kitaip? Vadinas, pakanka ir 5 %? Prašom atsakyti į tuos du dalykus.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Pirmiausia aš visiškai pasitikiu Lietuvos Respublikos Konstitucija ir jau priimtais teisės aktais. Bet mes čia nedirbtume kiekvieną savaitę, jeigu mums nereikėtų papildomų teisės aktų, atliepiančių Konstitucijoje įtvirtintas normas. Ir šiuo atveju žmogaus teisės, galimybės puoselėti savo kultūrą, identitetą, papročius taip pat yra įtvirtintos Konstitucijoje, tik kokią mes priėjimą prie to pasirinksim. Darbo partijos frakcijos nuomone, dalies galbūt, mes būtent matome tokią kryptį. Jums bus spręsti, koks šio įstatymo projekto likimas. Bet mes tikime, kad atėjo laikas atverti plačią diskusiją šia tema ir tiesiog kuo geriau rasti apibrėžimus, kurie tiktų didžiajai daliai.

Dabar dėl 15 %. Jūs taikliai pastebėjote, kad tie procentai gali būti didesni ar mažesni. Spręsti savivaldai. Ne kartą Valstiečių ir žaliųjų sąjunga akcentavo, kaip svarbu suteikti daugiau teisių regionams, savivaldoms. Būtent tą galimybę mes ir sudarome šiuo įstatymu. Geriausiai savivalda žino, koks procentas kokiomis sąlygomis geriausiai patenkintų tuos vietos gyventojų poreikius. Štai kodėl mes paliekame plačias galimybes savivaldai.

Dar daugiau pasakysiu. Mano manymu, tokia formuluotė visiems šiek tiek manipuliuojantiems politikams, neva tautinės bendrijos yra labai stipriai diskriminuojamos Lietuvoje, išmuš bet kokius argumentus iš dantų, nes mes atversime galimybes savivaldai apsispręsti, kaip, kokiu būdu geriausia tenkinti vietos gyventojų poreikius.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų atsakymų į klausimus laikas baigėsi. Balsuojama bus numatytu metu.

Yra motyvų už ir prieš. Už pasisako V. Giraitytė. Prašau.

V. GIRAITYTĖ (DPF). Tautinės bendrijos yra mūsų tautos dalis. Jų teisė į savo prigimtinių tapatumą, į kultūrą yra įtvirtinta net mūsų Konstitucijoje. Neužkirskime kelio šiam įstatymui pateikti, o dėl detalių tikrai galima diskutuoti ir rasti pačius geriausius sprendimus. Todėl kviečiu visus palaikyti šio įstatymo pateikimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš pasisako S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, nežinau, kaip jums atrodo, bet man šiandien atrodo, kad turime tipiską perteklinio teisinio reguliavimo pavyzdį. Šis įstatymo projektas nesprendžia visiškai teisinio reguliavimo spragų ar problemų, nes aš neradau jokių siūlymų naujoms realijoms suteikti įstatyminių teisinių reguliavimą. Šiame įstatyme nėra, bent jau aš neradau, normų, kurių negina Lietuvos Respublikos Konstitucija. Konkrečiai. Kas čia aiškinamajame rašte surašyta, visa tai yra numatoma ir ginama Konstitucijos 18, 37, 45 straipsniuose. Tačiau, kita vertus, tame įstatyme yra ir daug painiavos, liudijančios, kad susiduriame su gana keistoku Tautinių bendrijų įstatymo variantu. Iš principo, ko gero, galima taip daryti, nors Konstitucijos 37 straipsnis to nenumato.

Kitas dalykas. Kaip minėjau, tas stebuklingas skaičius, 15 % kartelė turi būti rajone, savivaldybėje, tačiau kita ranka galima priimti sprendimus, jei ten gyvens ir 5 %, tik kitakalbių žmonių. Svarbiausia, kad norima suteikti privilegijų, kai Konstitucijos 29 straipsnis įtvirtina asmenų lygia-teisiškumo principą ir neleidžia teikti privilegijų tautybės ar kalbiniu pagrindu. Apie tai ne kartą yra kalbėjęs ir Konstitucinis Teismas. Taigi aš manyčiau, kad pakanka įstatymų, šiuo metu nereikėtų suteikti tokių galių savivaldybėms, nes yra įstatymai, kurie galioja visai Lietuvai. Aš nusiteikęs nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsuosime jau netrukus.

18.14 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-249 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-249. S. Skvernelis. Prašom, premjere.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, teikiama įstatymo pataisa – Advokatūros įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Tikslas – siekti aiškiau reglamentuoti advokatams Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo leidžiamą papildomą veiklą ir galimybę būti paskirtiems kitų institucijų nariais greta advokato paslaugų teikimo ir patikslinti įstatymo nuostatas, numatančias advokato teisę Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu, Respublikos Prezidento dekretu ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu būti paskirtam komisijos nariu.

Iš tikrųjų Advokatūros įstatyme numatytos, kaip minėjau, papildomos galimybės ir ribojimai užsiimti veikla nesustabdant savo advokato praktikos, tai yra užsiimti mokslinė, kūrybine, pedagogine veikla, taip pat gali užsiimti, kaip minėta, būti tam tikrų komisijų nariais. Yra bendro pobūdžio taisyklės, tačiau yra keli esminiai dalykai.

Pirmiausia tai iš tikrųjų ypatinga profesija ir darbas, greta advokato paslaugų, yra rizikingas tuo, kad advokato darbas kitų institucijų veikloje galimas, kai yra suderinamas su advokato profesija, nekelia interesų konflikto ir užtikrina advokato veiklos laisvę ir nepriklausomumą. Noriu atkreipti dėmesį, kad Advokatūros įstatyme numatyta tokia išskirtinė apsaugos priemonė – advokato profesinė paslaptis. Advokato profesinę paslaptį sudaro kreipimosi į advokatą pats faktas, sutarties su klientu sąlygos, kliento pateikta informacija ir pateikti duomenys, konsultacijos pobūdis, pagal kliento pavedimą advokato surinkti duomenys, taip pat kitas advokato ir kliento bendravimas.

Yra kitų įstatymų, kurie iš tikrųjų draudžia atskleisti arba draudžia dirbti papildomą darbą ar būti vienos ar kitos komisijos nariu, jeigu gali būti atskleista arba... tiksliau, negali būti atskleistas papildomo darbo turinys išsaugant tam tikrą profesinę paslaptį. Šio įstatymo pakeitimas yra toks, kad būtų užtikrintos advokato profesinės galimybės advokato paslaugas teikiančiam asmeniui išlaikyti savo profesinę etiką, profesinę paslaptį ir kad tai nesikirstų su kitais galiojančiais įstatymais.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti vienas kolega – S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, čia tiek daug paminėjote ir parašyta dalykų, kurių negalėjo advokatas daryti. Kokios čia, jūsų nuomone, priežastys, kad anksčiau tas nebuvo sutvarkyta?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Man sunku įvertinti priežastis. Galbūt nebuvo praktikos, nebuvo suduriama galbūt su konkrečiomis situacijomis, tačiau, kaip minėjau, tai yra specifinė profesija, turinti labai specifinę apsaugos priemonę, tai yra konfidencialumą visa apimtimi su klientu. O iš tikrųjų yra veiklų, papildomų darbų, jeigu užsiimama, ir tada negalima atskleisti darbo turinio. Gali turėti klientą, tavo santykis su klientu yra visiškai apsaugotas ir tikrai gali kirstis su kitos veiklos tam tikrais profesiniais etiniais interesais.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau klausiančių nėra. Už, prieš pasisakančių nėra. Balsuosime netrukus.

18.19 val.

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 4, 5, 6, 8, 11, 14, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286 (pateikimas)

Kviečiu L. Girskienę pristatyti darbotvarkės 2-21 klausimą – Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 4, 5, 6, 8, 11, 14, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286. Prašau, kolege.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labas vakaras, gerbiami kolegos. Pristatau Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo pakeitimą, kuriuo siekiu supaprastinti daugiabučių namų bendrijų steigimo tvarką, paskatinti gyventojus, butų savininkus steigti daugiabučių namų bendrijas.

Kodėl imuosi šios iniciatyvos? Iš tikrųjų ir savo praktika galiu paliudyti, ir viešojoje erdvėje daugybė informacijos, kad daugiabučiuose namuose gyvenantys butų savininkai, administruojantys savo namą kaip bendriją, daug geriau tvarkosi, sutaupo tiek elektros energijos, tiek šilumos energijos, patys sprendžia klausimus, susijusius su namo remontu.

Šį sprendimą teikti paskatino situacija dėl daugiabučių namų administratorių. Žmonės jais nepasitiki. Iš tikrųjų tai gali būti viena iš priežasčių, kodėl mūsų renovacijos procesas niekaip neišjuda. Jeigu žmonės labiau pasitikėtų daugiabučių namų administratoriais, būtų galima paprasčiau priimti sprendimus.

Aš gal papunkčiui truputį pavardinsiu, iš eilės. Šiuo įstatymo projektu siūlau eliminuoti visiškai iš bendrijos steigimo procedūros daugiabučių namų administratorius. Susidaro tokių situacijų, kai gyventojai iš tikrųjų norėdami įsteigti bendriją susiduria su administratoriaus pasipriešinimu. Tie administratoriai, kurie yra skiriami savivaldybių, neturėtų apskritai dalyvauti sprendžiant namo valdymo klausimus, tai yra bendro turto valdymo klausimus. Tai yra pirmiausia butų savininkų reikalas ir neturėtų atėję į susirinkimus trukdyti tam procesui.

Toliau yra problema steigiant daugiabučių namų bendriją surinkti kvorumą. Pagal dabartinę galiojančią tvarką yra reikalaujama, kad bendrijos steigiamajame susirinkime dalyvautų 50 % plius vienas buto savininkas. Ta pati sąlyga galioja ir pakartotiniame susirinkime. Tai sudaro problemų, nes yra žmonių, išvykusių į užsienius, yra išnuomotų butų, kai kurie gyvena soduose, soduose ir ne visada gali dalyvauti tuose susirinkimuose dėl asmeninių priežasčių. Siūlau nustatyti, kad pirmame susirinkime, kaip ir dabar galioja, būtų reikalavimas 50 % plius vienas buto savininkas dalyvaujančių steigiant bendriją, o pakartotiniame susirinkime – vienas ketvirtadalis.

Toliau. Nėra numatyta dabartiniame reglamentavime galimybės pareikšti nuomonės iš anksto raštu dėl bendrijos steigimo. Jeigu asmuo, buto savininkas, negali dalyvauti tą dieną susirinkime ir balsuoti už bendrijos steigimą, nors pritaria arba turi priešingą nuomonę, bet negali jos pareikšti, tai jis lieka ir neišreiškia savo nuomonės, o iš tikrųjų balsuojant raštu būtų galima pridėti tuos balsus prie bendro kvorumo. Taip būtų supaprastinama sąlyga steigiant bendriją.

Toliau dar vienas punktas. Yra siūlomas pakeitimas. Kyla įvairių nesusipratimų, kai keičiasi... Pavyzdžiui, name yra įsteigta bendriją ir turi esamas namo administratorius, tai yra savivaldybės paskirtas administratorius, perduoti namo techninius dokumentus ir kaupiamąsias lėšas. Susidaro tokių situacijų, kai administratorius, kuris netenka teisės administruoti namo, piktnaudžiauja ir negražina įsteigta bendrijai dokumentų. Aš siūlau nustatyti sąlygą, nuo kada prasideda bendrijos įgaliojimai kaip namo administratoriaus ir kada baigiasi savivaldybės paskirto ad-

ministratoriaus įgaliojimai. Nustatyti tokią sąlygą, kad po įregistravimo Juridinių asmenų registre, kai faktas yra įregistruojamas Juridinių asmenų registre.

Toliau. Taip pat bendrijoms, ypač didelėms, kyla sunkumų pateikti finansines ataskaitas per tris mėnesius po finansinių metų pabaigos. Pati esu turėjusi tokią praktiką, kai, pavyzdžiui, 20 ar 30 namų yra ir realiai gruodžio mėnesio mokėjimai, duomenys yra įskaitomi tiktai sausio mėnesio pabaigoje. Vadinasi, tik sausio pabaigoje mes turime galutinius duomenis sudaryti balansui ir dar tuos duomenis, balansą reikia patikrinti. Tai reiškia, kad reikia pasamdyti auditą, dažniausiai yra ar apklausos būdu, ar konkurso būdu, ir tik patikrintą balansą, finansinių ataskaitų rinkinį galima teikti visuotiniam bendrijos narių susirinkimui. Tikrai praktiškai visada yra vėluojama tų terminų laikytis ir iki kovo 31 dienos atsiskaityti bendrijos nariams. Aš siūlau nustatyti – ne vėliau kaip per penkis mėnesius pasibaigus finansiniams metams.

Taip pat kas dar nėra nustatyta šios dienos reglamentavime. Yra parašyta, kad su bendrijos pirmininku yra sudaroma darbo sutartis. Tačiau kai kurie asmenys piktnaudžiauja šita nuostata ir sudaro neterminuotas darbo sutartis. Bendrijos pirmininkas yra renkamas valdymo organas, yra renkamas tam tikrai kadencijai ir pagal Darbo kodeksą turi būti sudaryta terminuota sutartis. Aš siūlau įrašyti, papildyti 14 straipsnį 11 dalimi ir nustatyti, kad privaloma pasirašyti terminuotą darbo sutartį.

Toliau. Kyla problemų dėl savivaldybių dalyvavimo bendrijų valdyme. Daugiabučiuose namuose, kuriuose yra socialinių būstų, savivaldybės atsisako dalyvauti visuotiniuose susirinkimuose ir tai sukelia problemų, pavyzdžiui, priimant sprendimą dėl dalyvavimo namo modernizavimo programoje. Tiesiog pasako, kad jūs sprendžiate, o mes jau prisijungsime vėliau. Tai noriu įpareigoti savivaldybes, jeigu daugiabučiame name yra savivaldybės nuosavybės teise valdomų butų, socialinių butų, kad ji dalyvautų ir priimant sprendimus. Deleguotų asmenį, kuris ateitų į susirinkimą ir pareikštų nuomonę. Pavyzdžiui, balsuojant dėl renovacijos.

Tai tiek pakeitimų. Esu pasiruošusi atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmas klausia L. Slušnys. Ruošiasi R. Šarknickas.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pirmiausia tai iš tiesų šitie pakeitimai, kai savivaldybės įgaliotas asmuo neturės iniciatyvos teisės, turint galvoje, kad ir dabar tos bendrijos kuriasi vis dėlto labai sunkiai, labai sunkiai, atėmus šitą galimybę iš savivaldybės įgalioto asmens, mes praktiškai išvis nebeturėsime tų bendrijų, nes dabar kartais tas savivaldybės įgaliotas asmuo truputį duoda tokį spyrį, kartais daugiau pasižneka ir tos bendrijos įsikuria. Kaip suvaldyti šitą, kas tada inicijuos ir ar nebijome mes visgi daugiau orientuoti į bendrijas?

Kitas klausimas dėl terminuotos sutarties. Ir taip pirmininkauti dažniausiai niekas nenori bendrijose, negalime rasti. Ar dėl terminuotos sutarties nemanote, kad išvis tų pirmininkų nebe galėsime turėti? Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Šiaip tai aš atsakysiu nuo antro klausimo. Terminuota sutartis yra ir taip Darbo kodekse numatyta visiems renkamiems valdymo organams. Dabar tiesiog irgi galioja šita nuostata, bet jinai nėra įrašyta į įstatymą ir kai kurie asmenys piktnaudžiauja. Tai tikrai neprišidės prie situacijos, kai neatsiranda žmonių, norinčių dirbti pirmininkais.

O dėl pirmo klausimo, tai iš tikrųjų mūsų Konstitucijoje yra parašyta, kad turtas yra neliečiamas, vadinasi, tik buto savininkas turi teisę spręsti klausimus, susijusius su savo turtu, ir joks asmuo, pašalinis asmuo, kuris neturi turto daugiabučiame name, negali inicijuoti jokių procedūrų, nei renovacijos, nei bendrijos steigimo, nei kokių nors kitokių veiksmų, nes jis paprasčiausiai neturi įgaliojimų. Per mano labai ilgą praktiką šitoje srityje neteko išgirsti nė vieno atvejo, kad savivaldybės atstovas imtųsi steigti bendrijas, tuo labiau daugiabučio namo administratorius, kuris gauna pajamas. Jis tikrai nėra suinteresuotas ateiti į namą ir pasakyti, va, mes atiduodame, jūs steigkite bendriją, nenorime jūsų pinigų ir taip toliau. Faktiškai nėra tokių atvejų.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi S. Tumėnas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Čia turbūt labai sunkiai rasime bendrą sutarimą, nes yra tiek ir neskaidrių administratorių, tiek ir neskaidrių daugiabučių savininkų. Teko nemažai patirti Alytaus regioninėse savivaldybėse, kai daugiabučių savininkai dėl tam tikrų dalykų, renovacijų, lėšų, kuri

firma renovuos ir panašiai, turi savo lojalių gyventojų tame daugiabutyje ir elgiasi irgi neapdairiai, už didesnes kainas atliko renovacijas, dėl ko gyventojai taip pat yra pasipiktinę. Kaip ir savivaldybių operatoriai, administratoriai taip pat turi savo pagudravimų. Man atrodo, čia labiausiai reikia ieškoti kokio nors saugiklio, kai nei tie, nei tie. O dėl to jūsų daugiabučio administratoriaus eliminavimo iš bendrijos steigimo administratorių turbūt yra daugiau tiesos. Tai čia dėl namų butų savininkų ir dėl kvorumo skaičiaus. Tas administratorių eliminavimas, kaip jūs manote, ar nepažeis Vietos savivaldos įstatymo ar panašiai? Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Tikrai nepažeis. Jau atsakiau kolegai L. Slušniui, kada vienintelis buto savininkas turi teisę dalyvauti priimant sprendimus ir spręsti, kaip bus valdomas jo turtas. Joks namo administratorius, kuris yra paskirtas savivaldybės, negali ateiti ir nurodinėti, ką daryti su savo turtu. Iš tikrųjų administratoriai ir taip piktnaudžiauja, kliudo gyventojams priimti sprendimus, neteikia informacijos. Šiuo metu net ir prisiskambinti daugumai neįmanoma. Ne vieną kartą teko dalyvauti tokiose situacijose, kai, butų savininkams priėmus sprendimą steigti bendriją, į šią steigiamąją susirinkimą ateina namo administratoriaus atstovai, dažniausiai keli, atsiveda antstolį, kuris fiksuoja faktines aplinkybes, dar porą asmenų, kurie sukelia šurmulį, tada susirinkime prasideda šurmulyš ir dažniausiai nepavyksta priimti jokių sprendimų. Daugiabučio namo administratorius yra paskirtas konkrečiai tinkamai prižiūrėti bendrojo naudojimo objektus, jokių kitų teisių jis neturi. Siekiant išvengti tokių situacijų, aš manau, yra tinkama palikti nuošalyje administratorių šitoje situacijoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, bent jau mieste apie 50 % interesantų į Seimo narį kreipiasi dėl daugiabučių problemų, nes visus žudo tas pražūtingas 50 plus vienas procentas, kai name nėra 10–15 šeiminių, nes emigravę ir gyvena ne Lietuvoje. Jau vien tai pasmerkia, kad neįvyksta susirinkimai. Aš ne visai supratau, ar jūs savo projekte šitą kartelę žadate sumažinti, ar tik kalbėjote, kad reikia sumažinti? Kitas dalykas. Jūsų nuomone, pliusas ar minusas, kad vienas administratorius administruoja tris ar penkias bendrijas? Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Dėl kartelės. Aš siūlau sumažinti pakartotiniame susirinkime tą kartelę steigiant bendriją. Dabar yra nustatyta, kad pirmame turi dalyvauti 50 plus vienas procentas butų savininkų, pakartotiniame irgi ta pati norma. Aš siūlau nustatyti vieną ketvirtadalį, tai yra sumažinti pakartotiniame susirinkime dalyvių skaičių, kad būtų galima priimti sprendimą. Dėl... Pakartokite paskutinį klausimą.

PIRMININKAS. Kai administruoja daug bendrijų.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Kai turi daugiau bendrijų, aš čia nematau problemos, nes asmenys, kurie užsiima šia veikla, turi pakankamai praktikos, patirties ir gali profesionaliau šitą darbą vykdyti. Ne visada name atsiranda žmogus, kuris nori imtis vadovavimo bendrijai, todėl, manyčiau, tikrai neturėtų kilti problemų, kai ateina kiti asmenys, kurie gali tinkamai suteikti šią paslaugą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Jūs savo pristatyme du kartus paminėjote, kad tik savininkai turėtų spręsti visus klausimus. Bet jūs savo projekte esate palikusi statytojus, kad statytojai lyg ir galėtų dalyvauti kuriant bendriją. Arba jie turėjo būti eliminuoti, arba tada atsisakyti tokios bendros frazės.

Aš norėčiau pasakyti dėl bevaldystės: ar jūsų negąsdina, kad name gali susikurti bevaldystė, dėl kurios ir buvo kažkada sukurtas administratoriaus statusas ir galimybė, ir to įstatymo kilmė tiesiog buvo gelbėjant namus nuo bevaldystės. Kaip manote, kokia ateitis lauktų? Man teko dešimt metų namo bendrijai vadovauti ir aš žinau, kad niekas manęs pakeisti, net tada, kai išsikrausčiau, nenorėjo, nes niekas neturėjo tokios iniciatyvos. Reikėjo įkalbinėti, kad kas nors taptų sava-noriu. Dėl bevaldystės.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Yra iš viso trys valdymo formos. Čia du skirtingi dalykai. Šis projektas neapima administratorių. Liečia tiek, kad jie negalėtų ateiti ir aiškinti, kaip elgtis namo bendrijos steigiamajame susitikime. Galimybė pasirinkti administratorių paslaugas nėra eliminuojama. Šis įstatymas to visiškai neliečia. Yra kitos taisyklės, administravimo nuostatai, kurie reglamentuoja savivaldybės skiriamų daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklą. Čia tik tiek, kad nereikėtų jiems siųsti pranešimų prieš 30 dienų, kai žmonės nusprendžia

steigti bendriją, ir kad jie neateitų į butų savininkų susirinkimą, kuriame yra sprendžiamas bendrijos steigimo klausimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir K. Vilkauskas paskutinis.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, dėkoju, kad sten-giatės palengvinti daugiabučių namų gyventojų gyvenimą. Kalbėjo prieš tai kolega apie tuos san-tykius. Tai 50 plius vienas ir vienas ketvirtadalis. Tai vienas ketvirtadalis jau po to, kai įsteigia 50 plius vienas bendriją, bet yra toks klausimas dėl renovacijos, gyventojams jis yra gana svarbus. Čia mano klausimas ir kartu pasiūlymas: ar nevertėtų išskirti atvejo, kai yra didelis finansinis klau-simas, ir palikti 50 plius vienas?

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Mano pasiūlymai nesusiję su dalimi, kuri yra reglamentuota, kaip pri-imami klausimai dėl dalyvavimo tam tikrose programose, būtent kas susiję su renovacija. Aš ma-nau, kad 50 plius vienas ir turėtų likti, nes tai yra didelis išipareigojimas. O bankai ir kitos insti-tucijos reikalauja net dar didesnio procento, kad būtų pritarimas. Tai šios 7 dalies aš visiškai ne-liečiu. Čia susiję tik su bendrijos įsteigimu. Kad žmonės imtųsi patys valdyti savo turta, spręsti su namu susijusius klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūs atsakėte į visus kolegų klausimus.

18.39 val.

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-273 neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIVP-541 (pateikimo tęsinys)

Taigi paskutinis šios dienos balsavimo paketas. Teikiu balsuoti dėl darbotvarkės 2-17 klau-simo – Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įsta-tymas Nr. XIV-273 neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIVP-541. Pateikimas.

Užsiregistravo 94, balsavo 94 Seimo nariai: už – 44, prieš – 34, susilaikė 16. Nepritarta.

Kaip ir prieš tai balsavome, siūlau pasirinkti. Kas siūlo tobulinti, balsuoja už, kas nori atmes-ti, balsuoja prieš. Balsuojame.

Balsavo 95 Seimo nariai: tobulinti – 46, prieš – 49. Atmesta.

18.41 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-527 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straips-nio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-527.

Užsiregistravo 97, balsavo 97 Seimo nariai: už – 85, prieš – 2, susilaikė 10. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti Seimo III (rudens) sesijoje.

M. Majauskas per šoninį mikrofoną.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Frakcijos vardu norėtume paprašyti Vyriausybės išvados dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Turbūt bendru sutarimu galime, taip? Ačiū.

18.42 val.

Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projektas Nr. XIVP-565 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projektas Nr. XIVP-565.

Užsiregistravo 94, balsavo 93 Seimo nariai: už – 15, prieš – 41, susilaikė 37. Atmesta.

Balsuojame dėl tobulinimo arba atmetimo.

Užsiregistravo 93, balsavo 92 Seimo nariai: už – 32, prieš – 60. Atmesta.

18.44 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-249 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-249.

Užsiregistravo 90, balsavo 90 Seimo narių: už – 80, susilaikė 10. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti Seimo III (rudens) sesijoje. Pritarta. Ačiū.

18.44 val.

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 4, 5, 6, 8, 11, 14, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286 (pateikimo tęsinys)

Ir paskutinis šios dienos balsavimas. Darbotvarkės 2-21 klausimas – Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 4, 5, 6, 8, 11, 14, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286.

Užsiregistravo 100, balsavo 99: už – 58, prieš – 9, susilaikė 32. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti Seimo III (rudens) sesijoje.

Gerbiami kolegos, visi šios dienos darbotvarkės klausimai apsvarstyti. Liko tik Seimo narių pareiškimai. Jų šiandien yra du. Kviečiu į tribūną V. Valkiūną.

18.46 val.

Seimo narių pareiškimai

V. VALKIŪNAS (LRF). Gerbiamieji, sustabdoma akimirka. Suprantu, kad prezidentavimas yra svarbi pareigybė ir atsakomybė. Prezidentas išreiškė nuomonę, *pabėdavojo* metų ataskaitos pranešime. Kviečiu pamąstyti kartu, kaip vis dėlto toliau gyventi.

Blogis nebesislepia – tai sako Prezidentas. O ko jam slėptis, jeigu blogis turi didelę paklausą? Globalizacija, homoseksualizacija, emigracija, imigracija, tautos skurdinimas. Valdžia blaškosi, keičia nuomonę – sako Prezidentas. O kur opozicija, kad ją stabilizuotų ir pastatytų ant tvirtų kojų, o ne molinių? Kas bus tas stabilizatorius?

Socialinis teisingumas ir socialinio gyvenimo kokybė. Kokia kokybė ir koks teisingumas, kai dėl valdžios netinkamo valdymo viskas brangsta, kai žalioji mafija vairuoja, kad brangtų elektra, dujos, kasdieninės prekės, maisto produktai, keldama vis aukštesnius, ne visada pagrįstus reikalavimus. Kur analizė, kur skaičiavimai?

Prezidentas kalbėjo apie vyresnių žmonių įtraukimą į darbo rinką. Tai ką, darbas iki gyvos galvos? Kas priteisė pretenzijas ir tiesos monopoliją? O kur ta taip liaupsinama demokratija? Ar tik jau viena tiesa – LGBT?

Prezidentas pasisakė už teisę į tos pačios lyties partnerystės įstatymą. Nauja formuluotė, į kur vedanti? Ar čia pataikavimas ekstremistinėms ir psichologinio teroro organizacijoms? Kas jūs? Ar LGBT ideologijos pardavimo agentas? Turime šeimos instituciją, įteisintą Konstitucijoje, ir taškas. Kam reikia leisti į išvedžiojimus?

Prezidentas pasisakė apie pilietinio ugdymo svarbą. Ką ginsime ir dėl ko, kokia mūsų šalies vizija, kur patriotinis, o ne globalistinis ugdymas?

Mokslas ir inovacijos. Ar susimąstėme, kokia tų inovacijų nauda mūsų piliečiams? Kur keuliauja patentai ir finansinė grąža? Pinigai skiriami, o iš ten tik aimanos, kaip sunku gyventi, ir dar duokite daugiau.

Su tokiomis fantazijomis gerovės valstybės nesukursime. Kas blaškosi, tam negalima patikėti ir 100 eurų, nekalbant apie milijardus. Kolegos, mobilizuokimės. Teisingos mintys lems produktyvius rezultatus. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. J. Sejonienė. Prašau. (*Balsai salėje*)

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Mano kalba bus tikrai trumpa. Tik noriu pasakyti, kad dar kartą už kolegas Seimo narius apima svetima gėda. Seimo narys yra įpareigotas, turi atsakomybę ir privalo kalbėti tiesą, bet kai Seimo nariai pradeda kurti ir skleisti sąmokslo teorijas... Po kirminų kaukėse man dar buvo juokinga, bet kai Seimo narys teigia, kad Lietuvos valstybėje yra grobiami vaikai tam, kad juos paskiepytų, pandemijos kontekste, kai žmonės yra pavargę, susipriešinę, kai jais iš tiesų lengva manipuliuoti, o tikslas – paskiepyti Lietuvos visuomenę tam, kad galėtume kuo greičiau grįžti į kiek įmanoma normalų gyvenimą, tai jau net ne absurdas, tai yra niekšiška. Seimo nariai, labai prašau jūsų – būkite atsakingi ir nemanipuliuokite žmonių jausmais. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Gerbiami kolegos kantriausieji, skelbiu 2021 m. birželio 8 dienos popietinio posėdžio pabaigą. (*Balsai salėje*) Jau registravomės balsuodami. (*Balsai salėje*) (*Gongas*) Ačiū.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 71 STENOGRAMA

2021 m. birželio 10 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos! Pradedame birželio 10 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Skelbiu registraciją.

Užsiregistravo 113 Seimo narių.

Kolegos, norėčiau pasveikinti mūsų kolegą A. Gedvilą gimtadienio proga. (*Plojimai*)

10.04 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2020 m. birželio 10 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Frakcijos vardu noriu paprašyti išbraukti iš darbotvarkės klausimą – projektą Nr. XIII P-3195, tai yra Pluoštinių kanapių įstatymo pakeitimą, kadangi čia jau yra priėmimo stadija ir ten esančios nuostatos privalo būti notifikuotos Europos Komisijoje. Įprasta tai daryti po svarstymo stadijos, tada ateiti į priėmimą. Dėl šios priežasties prašytume išbraukti iš darbotvarkės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gautas vienas prašymas dėl darbotvarkės, dėl jo turėsime apsispręsti. Kas pritariate Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu paprašytam išbraukimui darbotvarkės 1-4 klausimo, Pluoštinių kanapių įstatymo projekto Nr. XIII P-3195, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 115, balsavo 114 Seimo narių: už – 46, prieš – 56, susilaikė 12. Pasiūlymui nepritarta.

Turime apsispręsti dėl visos darbotvarkės. Ar galime jai pritarti bendru sutarimu. (*Balsai sąlyje*) Reikalaujate balsuoti. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 87, prieš – 2, susilaikė 22. Darbotvarkei pritarta.

Toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas V. Mitalas.

10.07 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 12, 16, 17, 18 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-3688(2) (priėmimas)

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiamieji kolegos, darbotvarkės 1-2.1 klausimas ir lydimasis – Statybos įstatymo projektas Nr. XIII P-3688 bei Teritorijų planavimo įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiame A. Gedvilą į tribūną.

Gerbiami kolegos, pastraipsniui. Pradėkime nuo Statybos įstatymo. Dėl 1 straipsnio yra gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvada. Jai siūloma pritarti iš dalies. Ar turėtumėte komentarų šiuo klausimu? Prašom.

A. GEDVILAS (DPF). Gerbiami kolegos, komitetas pateikė pasiūlymą: atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 14 straipsnį ir į tai, kad Aplinkos ministerijos sudaryta komisija iš esmės dubliuoja Lietuvos administracinių ginčų komisiją sprendama su atestavimu susijusius ginčus, pakeisti projekto 1 straipsnio 4 dalį. Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies.

PIRMININKAS. Dėkui. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu tokiam pasiūlymui? Galime. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu. Taip pat Seimo narys S. Gentvilas pateikė siūlymą, jam komitetas pritarė.

A. GEDVILAS (DPF). Taip. Pasiūlymo esmė – papildyti įstatymo projekto 1 straipsnį nauja 5 dalimi.

PIRMININKAS. Trumpai pristatykite esmę, nes aš matau, kad S. Gentvilo nėra, tai trumpai pristatykite pasiūlymo esmę.

A. GEDVILAS (DPF). Papildyti 12 straipsnį 24 dalimi, kuri skamba taip: „Viešojoji įstaiga Statybų sektoriaus vystymo agentūra Lietuvos Respublikos aplinkos ministro nustatyta tvarka šviečia, konsultuoja ir nagrinėja prašymus, skundus statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų kvalifikacinių reikalavimų, kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo klausimais, vykdo šių vadovų atitikties kvalifikaciniais reikalavimams stebėseną.“

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar salėje atsirastų 29 balsai pritariančys, kad svarstytume šią pataisą? Aš manau, kad taip, ar ne? Reikės balsuoti? Gerai. Gerbiami kolegos, tada dėl to, ar svarstyti S. Gentvilo pasiūlymą, kuriam komitetas pritarė, kviečiu apsispręsti Seimo salėje balsuojant. Kas už – už, kas turi kitą nuomonę – kitaip.

Gerbiami kolegos, tikrai yra valia, pasitikrinome. Aš manau, kad priimant šį įstatymą bus nemažai pasiūlymų, kuriems komitetas jau pritarė. Svarstysime S. Gentvilo pasiūlymą. Komiteto nuomonė. Dar per šoninį mikrofoną A. Mazuronis norėtų dėl vedimo tvarkos.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiamasis posėdžio pirmininke, aš tik norėjau pasiklausti. Kaip suprantu, kad kai dėl pataisų nebūna bendro sutarimo, balsavimas vyksta tam numatytu metu, kai salėje būna visi Seimo nariai. Dabar paskelbta, kad balsavimas vyks tam tikru metu, visi išsivaikščiojo kas kur ir jūs skelbiate balsavimą dėl pataisų. Tai nežinau, čia tiek etikos, tiek teisėtumo prasme turbūt gali kilti gana nemažai klausimų.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, labai ačiū už pastabą, bet mes nebalsavome dėl pasiūlymo, mes balsavome, ar jį apskritai svarstysime. Aš manau, kad jeigu Seimas sutiktų, tikrai tiems pasiūlymams, kuriuos pateikė komiteto narys S. Gentvilas, aš, kiek matau, iš esmės komitetas pritarė ir mes pasitikrinome, kad ta valia 29 balsų yra, tai aš manau, kad mes galėtume tada bendru sutarimu, o pagrindinį balsavimą tada jau turėti balsavimo metu.

Dabar S. Gentvilo pastaba. Gerbiamas Aidai, komitetas jai pritarė, taip?

A. GEDVILAS (DPF). Taip.

PIRMININKAS. Prašom pristatyti. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiai pastabai? Galime. Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje: „Balsuojame.“*) Jūs norėtumėte balsuoti dėl pataisos? Tada balsuosime numatytu laiku. Jeigu yra tokia valia, balsuosime numatytu laiku.

Gerbiami kolegos, dėl 2 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymas. Prašom pristatyti.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Komiteto nuomonė yra nepritarti ir komiteto argumentai yra tokie: „Projektu siūloma pripažinti netekusiomis galios Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 16 straipsnio 4 dalies nuostatas dėl teisės užsiimti statinio projektavimu pripažinimo, nes taip būtų panaikinamas nepagrįstas įsisteigimo laisvės ribojimas Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, juridiniams asmenims ir kitoms užsienio organizacijoms, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniais, norintiems užsiimti projektavimo veikla Lietuvos Respublikoje, nustatant vienodas sąlygas tiek Lietuvoje, tiek kitose minėtose šalyse įsisteigusiems asmenims.“

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dėl trečio pasiūlymo mes pastraipsniui balsuosime taip pat balsavimo metu, nes iškilo toks poreikis. Tai taip ir padarysime. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra, dėl 4 straipsnio nėra.

Dėl 5 straipsnio yra Teisės departamento ir kitų pasiūlymai. Prašom pristatyti.

A. GEDVILAS (DPF). Komiteto nuomonė yra pritarti ir komitetas siūlo: „Projekto 5 straipsnio 1 dalyje keičiamo įstatymo 51 straipsnio 5 dalyje atsisakyti galimai perteklinių kriterijų ir po žo-

džių „ekonomiškai pagrįstas paslaugos teikimo sąnaudas“ išbraukti žodžius „atsižvelgiant į paslaugų poreikį šalies rinkoje, infliaciją ir kitus ekonominius, finansinius veiksnius“.

PIRMININKAS. Tada dėl 5 straipsnio taip pat yra Seimo nario S. Gentvilo bent keturi pasiūlymai. Atsiprašau, du pasiūlymai dėl 5 straipsnio, du pasiūlymai dėl 6 straipsnio, dėl kurių, man atrodo, mes apsispręsimе balsavimo metu. Ačiū pranešėjui už pristatymą.

10.15 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-3689(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas – Teritorijų planavimo įstatymas. Galbūt šitam Teritorijų planavimo įstatymo 1 straipsniui, dėl kurio nebuvo pastabų, pasiūlymų, galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Galime, ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio buvo dvi pastabos, du pasiūlymai taip pat S. Gentvilo dėl įsigaliojimo laiko, kada šis įstatymas įsigalioja. Galbūt šitiems klausimams galėtume bendru sutarimu pritarti, kad svarstome S. Gentvilo pasiūlymus? Matau, kad tikrai yra 29.

Pristatykite, gerbiamas Aidai, juos.

A. GEDVILAS (DPF). Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalį išdėstyti taip: „Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja gegužės 1 dieną.“ Įstatymo projekto 6 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip: „Lietuvos Respublikos aplinkos ministras iki 2022 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“ Komiteto nuomonė yra pritarti. Ir 2 straipsnio 2 punktas: „Lietuvos Respublikos aplinkos ministras iki 2021 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“ Skamba taip, įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalį išdėstyti taip: „Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2022 m. gegužės 1 d.“ Įstatymo projekto 6 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip: „Lietuvos Respublikos aplinkos ministras iki 2022 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“ Komiteto nuomonė yra pritarti.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiamieji, ar galime bendru sutarimu pritarti pirmai pataisai, kuriai komitetas pritarė? Galime, ačiū, pritarta. Gal galime antrai pataisai pritarti, kuriai komitetas pritarė? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Galime, ačiū. Ar galime visam 2 straipsniui pritarti? Galime. Ačiū, pritarta. Ačiū pranešėjui. Dėl viso įstatymo balsuosime numatytu laiku.

Darbotvarkės 1-3 klausimas – projektas Nr. XIV P-337. (*Balsas salėje: „O dėl motyvų?“*) Taip, dėl motyvų. Labai atsiprašome. Žiūrėjome anksčiau, kad nebuvo. (*Balsas salėje: „Kaip nebuvo? Dėl 1-2.1.“*) Dėl 1-2.1 klausimo A. Mazuronis nori kalbėti. Suteiksime jam žodį. Prašau. Tuoj, gerbiamas kolega, galėsite pasisakyti dėl balsavimo motyvų.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, ištis labai svarbus įstatymo projektas tiems, kurie yra susipažinę su institucija, apie kurią yra kalbama šiame įstatymo projekte, tiek su jos vykdomomis funkcijomis.

Noriu pabrėžti, kad šiuo metu valstybėje dar egzistuoja keletas valstybinių įmonių, įstaigų, agentūrų ar panašių darinių, kurie iš tiesų atlieka labai svarbias funkcijas ir kurie yra vis dar neišvalyti, iš principo dabar vykdančios tokias... Tam tikra prasme net yra tapę kaip tokie mafijinėmis struktūromis, jeigu galima taip pavadinti, valstybės vardu.

Iš tiesų labai džiaugiuosi šita Aplinkos apsaugos ministerijos iniciatyva keisti šitą padėtį, nes šita institucija – Statybinių produktų sertifikavimo centras – yra būtent viena iš tokių institucijų, kurios pačios dalyvauja rinkoje, pačios rinką kontroliuoja, pačios renka iš rinkoje dalyvaujančiųjų pinigus ir laiko rinką uždarytą, nors įstatymas numato visiškai kitokius dalykus ir visiškai kitaip numato, kad ta rinka turėtų funkcionuoti. Bet pora pastabų ministerijos atstovams (nematau ministro čia), kurie galbūt klausys tų pasisakymų: labai svarbu pakeisti ne tik iškašą, bet ir statutą šitos įstaigos, ir joje dirbančius žmones pakeisti. Ten dirba žmonės, kurių senovinis mąstymas, senovinis požiūris, senovinis suvokimas. Įstaigose, vykdančiose tokias funkcijas, turi dirbti nauji žmonės, tik baigę universitetą, žmonės, turintys kitokį suvokimą, kaip valstybės deleguotos funkcijos turi būti atliekamos, tiek etikos standartų suvokimą kitą, tiek teisinių žinių suvokimą kitą.

Ir dar vienas dalykas, ką labai svarbu padaryti šioje naujai steigiamoje viešojoje įstaigoje, funkcijas sudėlioti taip, kad pati institucija, pati įstaiga nedalyvautų rinkoje ir nekontroliuotų jos. Šiandien situacija yra visiškai atvirkštinė, todėl ir turime situaciją, kokią turime. Rinka kenčia, bet nėra galimybės pareikšti savo nuomonės, nes yra visi rinkos dalyviai tiesiogiai ir labai stipriai priklausomi nuo institucijos. Todėl stipri ministerijos politinė valia šiuo atveju, tikiu, vis dėlto paims viršų, ir situacija, tai yra tai, kas vyksta dabar, pasikeis kardinaliai.

PIRMININKAS. Dėkoju už išsakytas nuomones. Gerbiamieji kolegos, kiti mūsų darbotvarkėje numatyti klausimai, tai yra 1-3 klausimas – Farmacijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Dėl jo turinio taip pat yra nemažai pasiūlymų, dėl kurių reikės balsuoti. Mano siūlymas šį įstatymą svarstyti balsavimo laiku, nes reikės apsispręsti taip pat dėl siūlymų, dėl kurių komitetas ir atskiri teikėjai pasakė savo nuomonę. Kadangi mes sutarėme, jog balsavimai vyksta numatytu laiku, šį klausimą siūlau svarstyti mūsų numatytu laiku. (*Balsai salėje*) Maždaug 11 val. 25 min.

Taip pat ir darbotvarkės 1-4 klausimas, gerbiami kolegos, dėl Pluoštinių kanapių yra analogiškas projektas. Kadangi sutarėme, kad dabar nebalsuosime, apsvaistysime pasiūlymus ir priėmimo stadijoje apsispręsimės balsavimo metu.

10.22 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-379(2) (priėmimas)

Mano siūlymas dabar svarstyti darbotvarkės 1-5 klausimą (jis yra daug labiau suredaguotas) – Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-379. Gerbiamieji kolegos, pataisų pasiūlymų dėl šio projekto nėra. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, galime. Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl darbotvarkės 1-5 klausimo dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Ačiū, balsuosime numatytu laiku.

10.23 val.

Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-406(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Politinių partijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat aš matau, kad pasiūlymų nėra gauta priėmimo stadijoje. Įstatymas yra iš šešių straipsnių. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, galime. Pritarta. Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime, pritarta. Ar galime 3 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ar galime 4 straipsniui pritarti? Galime, pritarta. Ar galime 5 straipsniui pritarti? Pritarta. Ar galime 6 straipsniui pritarti? Pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų dėl darbotvarkės 1-6 klausimo. Matau, už norėjo kalbėti E. Gentvilas, bet jo salėje nematau. Prieš – G. Surplys. Jo taip pat salėje nematau. Daugiau dėl motyvų niekas nenori pasisakyti. Dėl darbotvarkės 1-6 klausimo balsuosime numatytu laiku.

10.25 val.

Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-415(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektas. Pranešėjas – A. Pocius. Kviečiu į tribūną. Čia bus keletas pastabų. Prašom ateiti, jums padedant mes jas įveiksime. Dėl preambulos yra Teisės departamento pastaba, prašom trumpai pristatyti (komiteto nuomonė buvo pritarti iš dalies tai pastabai), apie ką ji yra.

A. POCIUS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, posėdžio pirmininke, NSGK buvome susirinkę, svarstėme dėl šio teikiamo įstatymo gautus pasiūlymus. Buvo atsižvelgta į Seimo kanceliarijos Teisės departamento didelę dalį pasiūlymų, atsižvelgta, sutikome, kad dvi pastraipos iš preambu-

lės būtų išbrauktos. Dėl kitų nebuvo pritarta, kadangi vis dėlto būtų išimtas iš konteksto suvokimas sovietinės agresijos būtent tuo laikotarpiu – 1991 metų, todėl aš paprašiau Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narių suprasti šį mūsų siūlymą, nes vis dėlto prabėgo 30 metų, ne visi žmonės prisimena, galbūt kai kurie dar net nebuvo gimę, kad žinotų, kas vis dėlto tuo laikotarpiu vyko. Galutinis Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto siūlymas yra pritarti ir balsuojant buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkoju. Daugiau pastabų ir pasiūlymų dėl šio įstatymo nėra gauta. Ačiū pranešėjui.

Priėmimas pastraipsniui. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti 2 straipsniui bendru sutarimu? Galime. Pritarta. Ar galime pritarti 3 straipsniui? Pritarta. Galime pritarti 4 straipsniui? Pritarta. Galime pritarti 5 straipsniui? Pritarta. Galime pritarti 6 straipsniui? Pritarta. Galime pritarti 7 straipsniui? Pritarta. Galime pritarti 8 straipsniui? Pritarta. Galime pritarti 9 straipsniui? Pritarta. Galime pritarti 10 straipsniui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dabar dėl motyvų už kalbės A. Pocius. Prašom.

A. POCIUS (TS-LKDF). Ačiū už galimybę dar kartą pasisakyti. Šio įstatymo projektas perėjo visus etapus, prieš tai tikrai prieštaraujančių nebuvo. Tik noriu šiandien prieš balsuojant paprašyti atkreipti dėmesį į faktą, kad dar gyvi esantys 1990–1991 metų pirmieji pareigūnai, kurie atėjo į Lietuvos valstybės atkurtas institucijas, kurie yra dar gyvi, tikrai labai laukia šio įstatymo, nes privilegijų nėra prašoma šiuo įstatymu – prašoma tik dėmesio ir pagarbos. Tiesiog žmonės nori vis dėlto sulaukti šio įstatymo, kad būtų galima iškilmingomis progomis tiems žmonėms užsivilkti savo uniformas, ateiti ir pagerbti savo kolegas, kurie žuvo tuo laikotarpiu.

Manau, kad tai tikrai prasmingas įstatymas. Jis būtent įprasmins šių žmonių pasiaukojimą ir supratimą, kurių vis dėlto reikėjo atkuriant Lietuvos valstybę ir, aišku, ginant mūsų nepriklausomybę, mūsų laisvę. Prašau dar kartą Seimo narių suprasti ir balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Dėl šio įstatymo priėmimo balsuosime numatytu laiku.

10.30 val.

Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 1, 2, 6, 8, 9, 13 straipsnių, V skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 17 straipsniu ir VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-388(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 480¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-389(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-8.1 ir lydimasis 1-8.2 klausimai – Kibernetinio saugumo įstatymo kai kurių straipsnių, V skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-388(2)ES ir projektas Nr. XIVP-389(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas – L. Kasčiūnas, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas. Kviečiame į tribūną pristatyti Kibernetinio saugumo įstatymo svarstymo rezultatus.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Iš tiesų Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė Kibernetinio saugumo įstatymo pakeitimus. Tikrai daug žingsnių dabar darome valstybėje stiprindami valstybės kibernetinį saugumą, tą vadinamąją kibernetinę higieną. Šis įstatymas yra susijęs su tais vadinamaisiais baltaisiais *hakeriais*, kurie dabar gali paieškoti, sakykime, silpnųjų mūsų sistemose tam, kad po to informuotų savo valdžios institucijas, kad po to tas silpnybės pataisytų ir paverstų stiprybėmis. Manau, labai reikalingos pataisos, ir noriu pasakyti, kad mes pritarėme bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusija. Atsiprašau, S. Šedbaras, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas, dėl susijusio.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai yra lydimasis, numatantis atsakomybę už pirma pristatyto projekto nevykdymą. Komitetas svarstė gegužės 26 dieną ir visų šešių, dalyvavusių posėdyje, balsais už buvo pritarta projektui.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dabar Seimo narių diskusija. Diskusijoje užsirašęs dalyvauti K. Adomaitis. Kviečiame į tribūną.

K. ADOMAITIS (LF). Gerbiamieji, pasisakysiu labai trumpai, bet tikiuosi, kad atkreipsiu dėmesį į svarbius dalykus, kai kalbame apie kibernetinį saugumą. Pataisos, kurias mes šiandien svarstome, yra svarbios, reikalingos, jos išsprendžia vadinamųjų baltakepurių programišių veiklą ir mes turėsime aiškų to reglamentavimą.

Tačiau ar mes viską šiandien padarome, ką turime dėl kibernetinio saugumo nuveikti? Šiandien Kibernetinio saugumo centras atlieka tik rekomendacinę funkciją, kai mes kalbame apie mūsų valstybės informacinių sistemų priežiūrą. Tai įsivaizduokite, mes turime automobilius, kuriuos tikrina techninės apžiūros centrai, ir įsivaizduokite, kad po tų automobilių patikrinimo techninės apžiūros centruose mes daugiausia suteiktume rekomendaciją, ar jūs galite važinėti tokiu automobiliu gatvėse, ar negalite. Tai lygiai tokiu pat principu šiandien mes prižiūrime savo informacines sistemas. Kibernetinio saugumo centras neprisiima šiandien visos atsakomybės už šią situaciją. Jis stengiasi rekomenduoti, pasiūlyti, didinti kompetenciją, bet mes *de facto* leidžiame nebūtinai saugioms informacinėms sistemoms veikti savo valstybėje.

Kokias tai mums pasekmes gali turėti? Prisiminkime prieš mėnesį įvykusį naftotiekio ar užgrobimą, ar nulaužimą Jungtinėse Amerikos Valstijose. Tai šalis, kuri turi tikrai didelius išteklius, bet ir ji pražiopto tą kibernetinį saugumą. Buvo užblokuotas naftos degalų tiekimas visai rytinei pakrantei, žmonės buvo apimti panikos. Tik susimokėjus didžiules išpirkas buvo galima atnaujinti gyvenimą Jungtinių Amerikos Valstijų rytinėje pakrantėje. Kas nutiks, kas prisiims atsakomybę šiandien, jeigu taip pat nutiks kokiai nors, pavyzdžiui, e. sveikatai? Kas pasakys, kad tai... Kas susimokės tas išpirkas ir prisiims atsakomybę?

Šis įstatymas yra geras. Taip, tai yra žingsnis pirmyn. Mes judame su tam tikrais nedideliais pakeitimais, tačiau turime ateiti su daug rimtesniais sprendimais. Nacionalinis kibernetinio saugumo centras turi turėti daug rimtesnius įgaliojimus ir atsakomybę. Jis turi galėti pasakyti, kad ši sistema yra nesaugi ir mes jai neleidžiame veikti toliau. Vien teorinė galimybė pasakyti, kad šiai sistemai negalima, privers susimąstyti kiekvienos informacinės sistemos valdytojus.

Tai gal nėra toks labai idealus kibernetinio saugumo pavyzdys, bet mes šiandien turime šimtus, pavyzdžiui, savivaldybių administruojamų internetinių svetainių, kurias mes žinome, kad jos yra skylėtos, nesaugios, kur ten su elementariomis žiniomis galima sudėti melagingus pranešimus ir taip toliau. Taip, internetinės svetainės nėra kažkokia pagrindinė kibernetinio saugumo užduotis, ką mes turime apsaugoti. Yra daug svarbesnių sistemų ir ten turime kreipti dėmesį, bet šiandien mes pagal tą internetinių svetainių pavyzdį matome, kad niekam nerūpi. Savivaldybės neprisiima atsakomybės, joms tai neatrodo prioritetas dalykas. Kibernetinio saugumo centras nieko nepadaro. Tai kibernetinio saugumo atsakomybė turi padidėti.

Antras dalykas. Finansavimas naujų informacinių sistemų turi būti numatytas privalomai kibernetiniam saugumui užtikrinti. Šiandien mes sukuriame sistemas, mes labai džiaugiamės nauja skaitmenizacija, naujomis funkcijomis, naujomis galimybėmis – viskas internete, mes pamirštame apie tamsiąją skaitmenizacijos pusę, tai yra saugumą. Šiandien neskiriame tam finansavimo. Jokiuose europiniuose projektuose, kai mes finansuojame naujas sistemas, nėra įrašyta, kad ten turi būti užtikrintos rekomendacijos, taisyklės, kibernetinio saugumo standartai.

Trečias dalykas yra kibernetinių incidentų tyrimas. Šiandien mes neturime taisyklių, neturime reikalavimų, ką daryti įvykus kibernetiniam incidentui. Mes labai dažnai atstatome sistemas iš kokių nors atsarginių kopijų, tačiau jokia policija, joks atėjęs Kibernetinio saugumo centro specialistas negali išsiaiškinti, o kas ten iš tiesų įvyko. Todėl pas mus nefunkcionuoja ir priežiūra. Šitai irgi turi būti reglamentuota. Mes Seime nesurašysime konkrečių nurodymų, kaip tai turi būti padaryta. Tai turi padaryti specialistai, už tai turi prisiimti atsakomybę Vyriausybė. Pats Kibernetinio saugumo centras turi ateiti ir pasakyti, ką jis gali ir kaip padaryti, ir kokie geriausi sprendimai. Labai tikiuosi, kad šita žinutė bus išgirsta ir kad mes pajudėsime į priekį. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau pasisakančių nematau.

Dabar dėl motyvų. Už – R. Lopata. Prašau.

R. LOPATA (LSF). Labai ačiū. Svarstomas Kibernetinio saugumo įstatymo pakeitimas, priminsiu, kas juo siūloma. Iš esmės siūlomi trys dalykai. Pirma, kad Nacionalinis kibernetinio saugumo centras pradės vykdyti nacionalinės kibernetinio saugumo sertifikavimo institucijos funkcijas.

Įstatyme numatomos sąlygos, kurių laikantis spragų paieška tampa teisėta. Tai labai svarbu. Ir Krašto apsaugos ministerija gauna naują funkciją – tvirtinti techninio kibernetinio saugumo priemonių sąrašą. Turint omenyje vis didėjančias rizikas ir grėsmes, ir realias intervencijas į šalies apskritis ir konkrečiai į privačių institucijų kibernetines sistemas, šie pakeitimai iš tikrųjų yra labai svarbūs. Aš suprantu, kad tai žingsnis pirmyn, nors ir ne tas, ką kalbėjo ponas K. Adomaitis, bet reikia sveikinti šitą žengimą pirmąjį žingsnį. Siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau dėl motyvų pasisakyti, matau, nėra norinčių. Apsispręsimė balsuodami šiek tiek vėliau.

Gerbiami kolegos, aš norėčiau su jumis pasitarti. Kadangi mes turime rytinėje darbotvarkėje priėmimus, kurie yra svarbūs ir dėl kurių yra gauta nemažai Seimo narių pasiūlymų, aš bijau, kad 15 minučių balsavimo laikas, kuris numatytas, gali būti per trumpas. Ar, gerbiamieji kolegos, galėtumėte su frakcijos nariais sutarti taip, kad Seimo salėje jie galėtų būti jau 11 valandą, kad mes galėtume sklandžiai per balsavimus pereiti ir tada apsispręsti dėl visų pasiūlymų, kurie yra registruoti dėl kelių svarbių įstatymų projektų priėmimo stadijoje. Matau, kad lyg ir yra toks sutarimas. Gerbiami kolegos, labai prašyčiau 11 valandą būti Seimo salėje, kad galėtume apsispręsti priėmimo stadijoje dėl svarbių siūlymų ir pačių įstatymų projektų. Dėkoju.

10.39 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4059(2), Baudžiamojo proceso kodekso 8¹, 51, 101, 148, 179, 182, 214, 218, 220, 236, 286, 308, 310, 317, 319, 323, 324, 375, 385, 422 ir 430¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4060, Teismų įstatymo Nr. I-480 37¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4061, Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 papildymo 6¹ straipsniu ir 7, 9, 10, 11, 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4062(2), Civilinio proceso kodekso 111, 117, 121, 123, 124, 175¹, 604, 605, 624¹, 631, 640, 644, 646, 648, 657 ir 679 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4063, Administracinių nusižengimų kodekso 573, 574, 577, 579, 585, 609, 616, 620, 622, 624, 637, 646 ir 647 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4064(2), Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4066(2), Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4067, Civilinio kodekso 1.73, 1.122, 2.44, 2.49, 2.54, 2.66, 6.166, 6.192, 6.228⁷, 6.228¹⁴, 6.901, 6.991 ir 6.993 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4068(2), Pašto įstatymo Nr. VIII-1141 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4069(2), Antstolių įstatymo Nr. IX-876 43¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4070, Notariato įstatymo Nr. I-2882 papildymo 34¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIP-4071, Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 papildymo 4¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIP-4072, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo Nr. VIII-1708 17 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4073(2), Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 13, 17, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4074(2), Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 24, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4075(2), Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 12, 13, 14, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4076(2), Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 papildymo 41¹ straipsniu ir 42, 65, 66, 67, 67¹ ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4077(2) (*svarstymas*)

Dabar 1-9.1 klausimas ir grupė lydimųjų įstatymų projektų.

Atsiprašau, dėl vedimo tvarkos – S. Šedbaras. Prašau.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš norėčiau pasiūlyti pirmininkams ir visam Seimui, jeigu sutiktų, truputėlį kitą galbūt svarstymo tvarką. Dėl visų šitų 18 projektų pagrindinis komitetas buvo Teisės ir teisėtvarkos komitetas dėl jo specifikos, nors čia surašyta truputėlį kitaip. Jie, visi šitie projektai, yra visiškai glaudžiai susiję. Jeigu papildomi komitetai pristatytų išvadas, stovėdamas tribūnoje aš galėčiau labai aiškiai paaiškinti, kodėl vienais atvejais yra pritar-ta, kitais siūloma atmesti. Būtų toks ištisinis sklandus svarstymo procesas. Manau, kad tai neprieštarautų Statutui.

PIRMININKAS. Tikrai taip, aš manau, kad tai neprieštarautų Statutui. Pradėsime kviešti žmones dėl darbotvarkės 1-9 klausimo, kas galėtų pristatyti komitetų išvadas. Ekonomikos komiteto pranešėja R. Miliūtė, dabar aš jos nematau. Ar V. Bukauskas iš Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto galėtų? Atsiprašau, A. Kupčinską iš Ekonomikos komiteto. Gerai, kviečiu Ekonomikos komiteto atstovą į tribūną pristatyti rezultatus dėl visų susijusių įstatymų projektų.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, galiu pasakyti, kad dėl visų įstatymų projektų komitetas balsavo ir bendru sutarimu pritarė. Galėčiau detaliai, bet absoliučiai dėl visų bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Dėl visų projektų komitetas balsavo ir nutarimas yra pritarti bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Galėčiau ir atskirai.

PIRMININKAS. Labai dėkui už pristatytą išvadą. Kas iš VVSK galėtų pristatyti? (*Balsai salėje*) Taip, tada kviestume T. V. Raskevičių iš Žmogaus teisių komiteto pristatyti Žmogaus teisių komiteto išvadas.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Laba diena, gerbiami kolegos. Pradėsiu nuo Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo 17 ir 22 straipsnių pakeitimo projekto. Žmogaus teisių komitetas svarstė praėjusių metų gegužės 27 dieną. Atsižvelgdamas į suinteresuotų institucijų, būtent Teisės departamento, Ekonomikos komiteto, pasiūlymus komitetas patobulino įstatymo projektą ir pritarė jam bendru sutarimu.

Toliau pristatau Seimo kontrolierių įstatymo 13, 17, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Žmogaus teisių komitetas taip pat svarstė gegužės 27 dienos posėdžio metu. Atsižvelgdamas į suinteresuotų institucijų – Teisės departamento, Ekonomikos komiteto ir pačių Seimo kontrolierių įstaigos – pasiūlymus tobulino projektą ir jam pritarė bendru sutarimu. Ir toliau pristatau Lygių galimybių įstatymo 24, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Istorija ta pati, komitetas svarstė gegužės 27 dienos posėdyje. Pagal suinteresuotų šalių pateiktus siūlymus komitetas tobulino projektą ir patobulintam projektui ir komiteto išvada pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatytas Žmogaus teisių komiteto išvadas. Dabar dar reikėtų Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pristatymo. Ar yra čia komiteto narių, kurie galėtų pristatyti? (*Balsai salėje*) Galbūt R. Tamašunienė galėtų padėti pristatyti VVSK išvadas? Ne, kol kas negalėtų. Aš bandysiu perskaityti visas VVSK išvadas.

Dėl Administracinių nusižengimų kodekso straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. VVSK svarstė ir nutarė pritarti įstatymo projektui bendru sutarimu ir siūlyti tobulinti pagal Teisės departamento pastabas. Dėl Administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projekto. VVSK svarstė ir nutarė pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti pagal Teisės departamento pastabas.

Dėl Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 2 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto VVSK sprendimas – atmesti įstatymo projektą atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir argumentus, kad elektroninio pašto adresas negali būti vienu iš gyvenamosios vietos požymių, kadangi jis nėra susijęs su asmens gyvenamąja vieta. Elektroninio pašto adresas yra naudojamas komunikuoti per elektronines ryšio sistemas, tai yra siūsti ir gauti informaciją, ir šiuo metu Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatyme yra nuostata, suteikianti galimybę asmeniui, jeigu jis pageidauja, pateikti savo elektroninio pašto adresą kaip kontaktinį duomenį.

Antra, visi gyvenamąją vietą deklaravę asmenys būtų įpareigoti turėti elektroninio pašto adresą, tai yra visi būtų priversti įsigyti elektroninį įrenginį ir kreiptis į elektroninių ryšių paslaugų teikėjus dėl atitinkamų sutarčių sudarymo. Įvertinus tai, kad tam tikra šalies gyventojų dalis nesinaudoja elektroninio ryšio paslaugomis, jiems tai būtų didelė finansinė našta. Už tokį sprendimą balsavo 7, prieš nebuvo, susilaikė 1.

Taip pat Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas pateikė išvadą dėl Civilinio kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Komiteto sprendimas – įstatymo projektui pritarti bendru sutarimu.

Lietuvos Respublikos pašto įstatymo 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui komitetas nutarė pritarti bendru sutarimu.

Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo 17 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui komitetas pritarė ir siūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal Teisės departamento pastabas.

Taip pat Seimo kontrolierių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui komitetas siūlė pritarti ir pagrindiniam komitetui tobulinti pagal Teisės departamento pastabas. Pritarė bendru sutarimu.

Taip pat dėl Lygių galimybių įstatymo: VVSK įstatymo projektui pritarė bendru sutarimu ir siūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal Teisės departamento pastabas.

Dėl teisės gauti informaciją iš Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto: VVSK nutarė pritarti įstatymo projektui bendru sutarimu.

Ir dėl Konstitucinio Teismo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo: VVSK nutarė pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti pagal Teisės departamento pastabas. Pritarta bendru sutarimu.

Gerbiami kolegos, dabar pagrindinio komiteto – Teisės ir teisėtvarkos komiteto, šių visų įstatymų projektų svarstymo rezultatai. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai iš tiesų labai įdomus paketas, labai įdomus projektas. Pagrindinis įstatymas buvo priimtas dar praeitų metų rudens sesijoje. Tai yra Viešojo administravimo įstatymas, kuris numato, kad Viešojo administravimo institucijos arba kiti subjektai tarpusavyje susižino per elektroninio įteikimo sistemą, vadinamąją e. įteikimo sistemą. Ir štai kartu su Viešojo administravimo įstatymu buvo parengta ir šiandien svarstoma dar 18 įstatymų projektų, pagal iniciatorius, pagal šiuos įstatymus visos išvardintos institucijos naudosis e. įteikimo sistema.

Ką reiškia e. įteikimo sistema? Tai reiškia, kad dokumentas keliauja elektroniniu būdu ir jeigu subjektas, o viešojo administravimo institucija, juridiniai asmenys privalo turėti, fiziniai asmenys gali turėti, jeigu turi elektroninio pašto dėžutę šioje sistemoje, jam įteikiamas dokumentas su visomis pasekmėmis elektroniniu būdu. Jeigu asmuo, kuris neprivalo turėti ir neturi elektroninio pašto dėžutės toje sistemoje, sistema spausdina popierinį dokumentą ir tas dokumentas įteikiamas. Tai yra puikus dalykas, tačiau yra nemažai institucijų, kurios jau biudžeto lėšomis yra sukūrusios savo sistemas, kurios yra aukštesnio saugumo lygio, į jas galima įteikimo sistemą integruoti, tačiau nėra prasmės pakeisti tų egzistuojančių sistemų e. įteikimo sistema.

Papildomi komitetai ir mūsų pagrindinis komitetas gana ilgai, apie metus, svarstė šiuos projektus ir štai dabar aš paskelbsiu, kokius mes priėmėme sprendimus. Administracinių bylų teisenos projektas Nr. XIVP-191. Kadangi teismai turi savo išvystytą sistemą ir toliau vysto vadinamąją LITEKO, šiuo atveju e. įteikimo sistema neturi jokios reikšmės, ir komitetas siūlo šį projektą atmesti. Visi septyni posėdyje dalyvavę komiteto nariai pritarė įstatymo projektui. Šiame projekte... Iš tiesų, atsiprašau, atmesti e. įteikimo sistemą, tačiau kartu pakoregavome Administracinio teismo įstatymo nuostatas, kurios susijusios su administracinių ginčų komisijų reglamentavimu. Štai tokiu atveju e. įteikimo sistema eliminuota, tačiau yra patobulintas įstatymas, atskiriant administracinių ginčų komisijų reglamentavimą. Komitetas tokiam patobulintam įstatymo projektui pritars visais balsais.

Kitas projektas yra Baudžiamojo proceso kodekso – 1-9.2 klausimas. Šį projektą komitetas visų dalyvavusiųjų balsais, už – 7 balsais, siūlo atmesti, nes tiek teismai, tiek prokuratūra... Teismai jau turi šiuo metu egzistuojančią, kaip minėjau, sistemą, prokuratūra nuo liepos 1 dienos įdiegė savo aukštesnio saugumo lygio sistemą ir tokiu atveju naudosis savo sistema. Todėl šis projektas netenka reikšmės ir jį siūloma atmesti.

Teismų įstatymo projektą komitetas irgi visų 7 dalyvavusiųjų balsais už siūlo atmesti, nes teismai, kaip minėjau, turi savo atskirą LITEKO sistemą, ją naudojami ir ji yra aukštesnio saugumo lygio.

Kitas projektas yra Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo projektas. Šiuo atveju e. įteikimo sistema yra labai svarbi, nes ginčo šalys į komisijas galės kreiptis ir gauti visą susirašinėimą per šią sistemą, e. sistemą. Kol kas į LITEKO nėra integruota. Komitetas patobulino įstatymo projektą ir siūlo jam pritarti po svarstymo visų dalyvavusiųjų 7 balsais už.

1-9.5 klausimas – tai Civilinio proceso kodekso projektas. Komitetas visų 7 balsavusiųjų balsais už siūlo jį atmesti, nes, kaip minėjau, teismai civiliniame procese turi visiškai atskirą savo sistemą.

Kitas projektas – Administracinių nusižengimų kodekso projektas. Šiuo atveju yra daug institucijų, įskaitant policiją ir kitas, kurios gali naudotis e. įteikimo sistemos privalumais. Komitetas patobulino tas normas ir siūlo pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui visų 7 dalyvavusių balsais už.

Kitas projektas – Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo projektas. Čia buvo keletas projektų per tą laiką pateikta. Komitetas juos sujungė ir taip pat 7 balsais už siūlo pritarti įstatymo patobulintam projektui sujungiant su kitais analogiškais projektais.

1-9.8 klausimas – tai Gyventojų registro įstatymo projektas. Šį projektą komitetas irgi visais 7 balsais už siūlo atmesti, nes jau 2020 m. gegužės 21 d. analogiškas reguliavimas yra įtvirtintas Gyventojų registro įstatyme, taigi projektas yra netekęs aktualumo.

Civilinio kodekso įstatymo pataisų projektas – 1-9.9 klausimas. Komitetas siūlo pritarti. Sujungė tris įstatymų projektus, kurie buvo su tuo susiję, ir 7 balsais už siūlo pritarti patobulintam Civilinio kodekso įstatymo projektui.

Toliau 1-9.10 klausimas – tai Pašto įstatymo projektas. Komitetas, jau čia yra praeitos kadencijos, visų 11 dalyvavusių komiteto narių balsais už siūlo pritarti šiam įstatymo projektui.

Kitas įstatymo projektas – 1-9.11 klausimas, tai yra Antstolių įstatymo projektas. Komitetas svarstė šioje kadencijoje ir siūlo projektą atmesti, nes antstoliai turi susikūrę savo antstolių informacinę sistemą, kuria naudojami. Jeigu reikia, ši sistema gali būti integruota, bet ne pakeičiama.

Toliau. Komitetas svarstė Notariato įstatymo projektą ir irgi visais 7 balsais už siūlo jį atmesti, nes notariatas jau turi įdiegęs savo e. notaro informacinę sistemą ir e. įteikimo sistema šiuo atveju nereikalinga.

1-9.13 klausimas – Prokuratūros įstatymo papildymo projektas. Komitetas taip pat visais 7 balsais už siūlo jį atmesti, nes liepos 1 dieną Generalinė prokuratūra ir prokuratūros sistema įdiegė integruotą baudžiamojo proceso informacinę sistemą, kuri bus aukštesnio apsaugos lygio, tenkinanti prokuratūros poreikius.

1-9.14 klausimas – Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo projektas. Šiuo atveju praeitos kadencijos komitetas 11 balsų už pritarė įstatymo projektui, ir siūlome pritarti patobulintam projektui, nes šiuo atveju žmonės ir institucijos galės naudotis šia sistema.

Seimo kontrolierių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Praeitos kadencijos komitetas 11 balsų už balsuodamas pritarė įstatymo projektui ir siūlo jam pritarti, nes šiuo atveju tai yra viešojo administravimo klausimai.

1-9.16 klausimas – Lygių galimybių pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat 11 balsų už komitetas siūlo šią e. sistemą įdiegti į šios institucijos naudojimo sistemą.

1-9.17 klausimas. Vėl praeitos kadencijos 11 dalyvavusių balsais už komitetas pritarė įstatymo projektui ir siūlo pritarti po svarstymo.

1-9.18 klausimas – Konstitucinio Teismo įstatymo projektas. Jau šios kadencijos komitetas 7 balsais už pritarė patobulintam įstatymo projektui, kad asmenys, kurie kontaktuoja su Konstituciniu Teismu, ir Konstitucinis Teismas galėtų naudotis e. įteikimo sistema.

Štai, kolegos, yra toks paketas, kuris yra visiškai glaudžiai tarpusavyje susijęs, ir mes siūlome tokiu būdu po svarstymo šioms išvadoms pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkoju pranešėjui. Diskutuoti dėl šių projektų užsirašiusių nebuvo. Gerbiami kolegos, Administracinių bylų teisenos įstatymo projektui Teisės ir teisėtvarkos komitetas pritarė. Visi kiti komitetai taip pat buvo pritarę. Gal galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo šiam įstatymo projektui? Gerbiami kolegos, ačiū, galime. Pritarta bendru sutarimu.

Dabar darbotvarkės 1-9.2 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso įstatymo projektas. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas – siūlo atmesti šį įstatymo projektą. Ar, gerbiami kolegos... (*Balsai salėje*) Ar galime bendru sutarimu pritarti šio įstatymo projekto atmetimui, kaip ir siūlo Teisės ir teisėtvarkos komitetas? Galime? Galime. Ačiū, pritarta.

Taip pat analogiškai 1-9.3 klausimas – Teismų įstatymo projektas. TTK siūlo atmesti. Ar galime bendru sutarimu pritarti pagrindinio komiteto išvadai? Galime. Ačiū, atmetimui pritarta.

1-9.4 klausimas. Siūloma pritarti. Ar galima bendru sutarimu pritarti 1-9.4 po svarstymo? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Darbotvarkės 1-9.5 klausimas – Civilinio proceso kodekso keliolikos straipsnių pakeitimo įstatymas. TTK siūlo atmesti. Ar galima bendru sutarimu atmesti po svarstymo? Galime. Ačiū, pritarta atmetimui.

Darbotvarkės 1-9.6 klausimas – Administracinių nusižengimų keliolikos straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. TTK ir kiti komitetai siūlo pritarti. Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Galime. Ačiū, pritarta.

Darbotvarkės 1-9.7 klausimas – Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo projektas. Čia yra pataisų, dėl Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo keletas pasiūlymų. Ar pirmininkas norėtų kalbėti? Taip. Prašau į tribūną.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Tai yra Seimo nario S. Gentvilo dar 2017 metų pasiūlymas. Aš nežinau, ar kolega reikala būtų balsuoti. Mes nepritarėme, bet čia yra dėl sąvokų, kuriame įstatyme sąvoka turi būti. Kadangi čia yra sujungti du projektai, tai šitame svarstomame projekte mes naudojames kito įstatymo sąvokos apibūdinimu. Mes nepritarėme, nes ne dėl tos vietos pasiūlymas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tik pasiūlymo teikėjo mes neturime. (*Balsai salėje*) Aš suprantu, kad tokiu atveju mes turėsime balsuoti ir apsispręsti.

Gerbiami kolegos, kaip tik 11 valanda, svarstome darbotvarkės 1-9.7 klausimą. Aš kviesčiau tada visus apsispręsti dėl Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo, dėl S. Gentvilo pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. Kas už S. Gentvilo pasiūlymą, tas balsuoja už, kas nepritaria, balsuoja prieš arba susilaiko. (*Balsai salėje*)

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Prieš, prieš, nes čia visai ne dėl to įstatymo. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Už – 33, prieš – 7, susilaikė 52. Nepritarta šiam pasiūlymui. Taip pat yra dėl 1 straipsnio pasiūlymas. Prašau.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Irgi kolegos S. Gentvilo pasiūlymas patikslinti sąvoką. Mes patiksliname, pritarėme iš dalies. Aš manau, kad kolega turbūt sutiktų su tuo, jeigu būtų salėje.

PIRMININKAS. Gal ir mes galime bendru sutarimu formuluoti, kad komitetas pritarė iš dalies ir patvirtiname šį pakeitimą? Taip, ačiū. Dėl 2 straipsnio dar yra S. Gentvilo pasiūlymas.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Yra datos patikslinimas. Kadangi čia yra labai senas siūlymas, tai mes siūlome kitą šių metų datą, tik dėl to.

PIRMININKAS. Gerai, tai gal galime bendru sutarimu nepritarti šiam siūlymui, kaip praradusiam aktualumą? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dabar dėl viso. Dėl viso norinčių kalbėti nėra. Ar Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo projektui galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl darbotvarkės 1-9.8 klausimo – Gyventojų registro įstatymo projekto. Pagrindinis TTK siūlo atmesti. Ar galime bendru sutarimu atmesti? Galime. Ačiū, tam pritarta bendru sutarimu.

Darbotvarkės 1-9.9 klausimas – Civilinio kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Čia yra analogiškas S. Gentvilo siūlymas dėl įsigaliojimo datos. Komitetas jam nepritarė. Ar galime ir mes bendru sutarimu nepritarti, nes data jau praėjusi? Galime. Pritarta bendru sutarimu. Tada, gerbiami kolegos, 1-9.9 klausimui gal galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū, pritarta.

Darbotvarkės 1-9.10 klausimas – Pašto įstatymo projektas. Pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Galime pritarti, pritarta.

Darbotvarkės 1-9.11 klausimas – Antstolių įstatymo projektas. Pagrindinis komitetas siūlo jį atmesti. Ar galime bendru sutarimu pritarti TTK išvadai? Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Darbotvarkės 1-9.12 klausimas – Notariato įstatymo projektas. Analogiškas TTK siūlymas – atmesti. Ar galime pritarti TTK siūlymui? Galime. Atmesta po svarstymo.

Darbotvarkės 1-9.13 klausimas – Prokuratūros įstatymo papildymo vienu straipsniu įstatymo projektas. TTK siūlo jį atmesti. Ar galime pritarti pagrindinio komiteto išvadai? Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Projektas atmetas.

Darbotvarkės 1-9.14 klausimas – Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Yra pasiūlymų. Yra du pasiūlymai dėl šio Vaiko teisių įstatymo.

Dabar T. V. Raskevičių, kaip pagrindinio komiteto pranešėją, kviesčiau į tribūną. Yra du Ekonomikos komiteto siūlymai dėl Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo, atsiprašau, net trys

siūlymai. Pirmas siūlymas. Komitetas siūlo pritarti iš dalies. Ar norėtumėte dar ką nors pridurti prie šito?

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Ne, pridurti nenorėčiau, siūlau palaikyti.

PIRMININKAS. Supratau. Ar galime bendru sutarimu pritarti tokiai formuluotei dėl nacionalinės elektroninių siuntų pristatymo sistemos? Galime? Pritarta bendru sutarimu. Yra antras pasiūlymas, kuriam ŽTK taip pat pritarė iš dalies. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai ačiū. Jūs tribūnoje. Ačiū. Dėl Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo daugiau pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Galime. Pritarta bendru sutarimu.

Darbotvarkės 1-9.15 klausimas – Seimo kontrolierių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Ekonomikos komitetas taip pat buvo pateikęs analogiškus siūlymus, tai analogiški siūlymai. Pirmajam siūlymui dėl 1 straipsnio pritarė iš dalis. Ar galime bendru sutarimu fiksuoti tokį pritarimą? Galime. Ačiū, pritarta. 4 straipsnis. Taip pat Ekonomikos komitetas siūlo pakeitimą, kuriam pagrindinis, šiuo atveju Žmogaus teisių komitetas, pritarė iš dalies. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Ar 1-9.15 klausimui galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Darbotvarkės 1-9.16 klausimas – Lygių galimybių įstatymo projektas. Ekonomikos komitetas siūlė pakeisti 29 straipsnį, ŽTK pritarė iš dalies. Ar galime pritarti tokiam pasiūlymui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Tada visam įstatymui po svarstymo galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Labai ačiū Tomui.

Darbotvarkės 1-9.17 klausimas – Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pasiūlymų nėra. Galime pritarti po svarstymo? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Darbotvarkės 1-9.18 klausimas – Konstitucinio Teismo įstatymo projektas. Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Gerbiamieji kolegos, ačiū, kad atsiliepėte į susirinkimo paankstinimą. Pradedame balsavimo procedūras.

11.09 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 12, 16, 17, 18 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-3688(2) (priėmimo tęsinys)

Kadangi reikės nemažai balsuoti dėl svarbių įstatymų, tai pradėkime nuo darbotvarkės 1-2.1 klausimo – projekto Nr. XIII P-3688. Gal aš dar kartą kviesčiau A. Gedvilą į tribūną, nes dar reikės dėl Statybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo balsuoti. Gerbiami kolegos, kadangi dabar jau visi esame salėje... Dėl pirmojo S. Gentvilo pasiūlymo dėl 1 straipsnio mes turėjome pritarimą.

Dar kartelį – komitetas pritarė S. Gentvilo pasiūlymui dėl 1 straipsnio. Ar komitetas dar norėtų pakomentuoti? Manau, kad jau šnekėjome. Motyvų kaip ir nėra. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti S. Gentvilo siūlymui, kuriam komitetas pritaria? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 2 straipsnio Teisės departamento išvados pasiūlymo mes jau kalbėjome. Taip pat yra dėl 2 straipsnio... Atsiprašau, 1 straipsniui bendru sutarimu galime pritarti priėmimo stadijoje? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

2 straipsniui galime pritarti priėmimo stadijoje bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl 3 straipsnio pastabų, pasiūlymų negauta, galime pritarti bendru sutarimu? Galima. Ačiū, pritarta. Dėl 4 straipsnio taip pat negauta, galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 5 straipsnio gautas Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Ar dar norėtumėte ką nors pridurti? Manau, kad galime pritarti. Taip pat S. Gentvilo du pasiūlymai, kuriems komitetas pritarė. Prašau komitetą trumpai pristatyti: 5 straipsnis, kur yra siūloma pakeisti 51 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Komiteto nuomonė yra pritarti ir komiteto pasiūlymas: projekto 5 straipsnio 1 dalyje, keičiamo įstatymo 51 straipsnio 5 dalyje, atsisakyti galimai perteklinių kriterijų ir po žodžių „ekonomiškai pagrįstas paslaugos teikimo sąnaudas“ išbraukti žodžius „atsižvelgiant į paslaugų poreikį šalies rinkoje, infliaciją, kitus ekonominius, finansinius veiksniai“.

PIRMININKAS. Aš patikslinsiu šiek tiek dabar: 51 straipsnio 8 dalį Seimo narys S. Gentvilas siūlė papildyti, kad viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra Lietuvos Respublikos aplinkos ministro nustatyta tvarka šviečia, konsultuoja ir nagrinėja prašymus, skundus, pastatų energetinio naudingumo sertifikavimo, energetinio naudingumo sertifikavimo ekspertų kvalifikacinių reikalavimų, atestavimų, kvalifikacijos atestatų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir kvalifikacijos atestatų panaikinimo klausimais vykdo šių ekspertų atitikties kvalifikaciniais reikalavimams stebėseną. Ar galime svarstyti šį pasiūlymą, ar tikrai bus 29 balsai? Manau, kad taip, yra. Galime svarstyti.

Ar galime, gerbiami kolegos, pritarti tokiai formuluotei, kuriai komitetas pritaria? Ačiū, galime. Pritarta bendru sutarimu.

Ir taip pat Seimo narys S. Gentvilas siūlė analogiškai dėl Statybos sektoriaus vystymo agentūros papildyti 22 straipsnio 11 dalimi. Ir komitetas jai pritarrė. Ar galėtume, ar yra 29 pritarianys? Yra, matau, kad tikrai taip. Galime svarstyti. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Ar galime 5 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

6 straipsnis. Dėl įsigaliojimo datos. Analogiškai, kaip jau susijusiuose projektuose, S. Gentvilas siūlo patikslinti įsigaliojimo datas. Komitetas tam pritaria, taip? Ar galime bendru sutarimu svarstyti šiuos du pasiūlymus? Galime, pritarta. Ar galime jiems pritarti? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu. Ar galime tada 6 straipsniui bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Ačiū komiteto pranešėjui. Visų straipsnių pasiūlymus mes jau įvertinome.

Gerbiami kolegos, dėl darbotvarkės 1-2.1 klausimo (dėl motyvų pasisakėme) – Statybos įstatymo Nr. I-1240 12, 16, 17, 18 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3688(2) priėmimo skelbiu balsavimą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 107: už – 107, prieš nebuvo, susilaikiusių taip pat nebuvo. Įstatymas (projektas XIIIIP-3688(2) priimtas. (*Gongas*)

11.15 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3689(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas – Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Pastraipsniui. Ten du straipsniai, mes jau... Atsiprašau. Taip, du straipsniai, pritarėme. Skelbiu balsavimą dėl Teritorijų planavimo įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 107: už – 107, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-3689(2) priimtas. (*Gongas*)

11.16 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-337(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas. Dabar jau kviečiu pranešėją P. Kuzmickienę į tribūną dėl Farmacijos įstatymo trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Čia yra pasiūlymas iš keturių straipsnių. Dėl jo yra pasiūlymų.

Dėl 1 straipsnio yra Seimo narės I. Kačinskaitės-Urbonienės ir kitų užregistruotas pasiūlymas. Dabar kviečiu pristatyti siūlymą I. Kačinskaitės-Urbonienę.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Šituo įstatymu mes siūlome, kad nebūtų vietos manipuliacijai ir kad net antrą pasirinkimą... tai yra mažiausiai antru pasirinkimu kainuojančius vaistus visos vaistinės ir vaistinininkai turėtų turėti vietoje ir

tiesiog fiziškai parodyti, padėti ant stalo tam, kad iš tiesų nekiltų abejonių, jog kartu su šiuo įstatymo pakeitimu būtų renkamos priemonės už kompensuojamus vaistus. Norėdami užtikrinti, kad mažiausias pajamas gaunantys mūsų pensininkai, senjorai turėtų galimybę vis dėlto išgyti pačius pigiausias kompensuojamus vaistus, kad iš tikrųjų jiems būtų pasiūlyta tai padaryti, kad nebūtų manipuluojama, kad iš tikrųjų po to nebūtų sakoma, kad neturime šito vaisto, galime pasiūlyti tik patį brangiausią su tam tikra priemoka, siūlome tam tikrus saugiklius.

Šitas pataisymas nieko nekainuoja. Iš tiesų kalbama apie tai, kad fiziškai būtų tie vaistai vaistinėse. Tikrai labai kviečiu visus pritarti, pagalvoti apie tai, kaip mūsų mažiausias pajamas gaunančius vyriausius visuomenės narius apsaugoti, užtikrinti skaidrumą ir visa kita.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pasiūlymas pristatytas. Dabar ar yra 29 Seimo nariai, pritariantys tokiam pasiūlymui? Kviečiu apsispręsti ir balsuoti, kas pritaria, kad svarstytume tokį pasiūlymą. Yra 29.

Komiteto nuomonę prašau pristatyti, Paule.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Komitetas šiam siūlymui nepritarė. Vis dėlto buvo sunku suprasti siūlymo esmę. Ir dabar numatyta, kad vaisto pasirinkimas būtų pristatomas monitoriuje. Farmacijos specialistas privalo pacientui pateikti informaciją apie pigiausią vaistą. Tokių reikalavimų yra pakankamai, todėl, kaip jau sakiau, komitetas šiam siūlymui nepritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dėl motyvų už pasiūlymą nori kalbėti A. Veryga. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, aš manau, kad Ieva puikiai pristatė pačią idėją ir iš tiesų jinai yra teisinga. Esame girdėję ne vieną istoriją iš pacientų, kai tų pigesnių vaistų tiesiog nėra arba apie juos nutylima, nepasakoma. Žinote, ne kiekvienas žmogus, ypač vyresnio amžiaus, skaito tuos ekranus, kuriuose informacija yra pateikiama, kartais iš užuominų susidaro įvairiausias nuomonės apie vaistus. Ši pataisa įpareigoję tiesiog fiziškai vaistą su mažiausia priemoka pacientui, tegul tai ir antra opcija, bet tiesiog fiziškai turėti ir paduoti. Kviesčiau palaikyti šį pasiūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nuomonė prieš – A. Matulas. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, akivaizdu, kad tai yra visiškai perteklinis reikalavimas. Jūs įsivaizduokite kitas sritis. Ar irgi tada įvesime reikalavimus pateikti ant stalo, padėti, parodyti įpakavimą, vaisto spalvą ir panašiai. Tas dabar fiziškai ir vyksta. Yra monitorius, kuriame matomi visi vaistai, tarp jų ir pigiausias, už kurį mokėti nereikia, ir visi kiti vaistai, už kuriuos, jeigu rinksis pagal gydytojų rekomendacijas, pacientas galės primokėti skirtumą. Fiziškai ir dabar tai vyksta. Kam reikalingi tokie pertekliniai reikalavimai, kad kas nors fiziškai turėtų padėti ant stalo, parodyti įpakavimą, pavadinimą, spalvą. Visiškai, kolegos... Mes gyvename Europos Sąjungos valstybėje, kam tokie nelogiški reikalavimai reikalingi.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, nuomonės išsakytos. Prašau apsispręsti dėl I. Kačinskaitės-Urbonienės ir kitų pasiūlymo, jam komitetas nepritarė.

Balsavo 114: už – 48, prieš – 29, susilaikė 37. Nepritarta.

Taip pat dėl to paties straipsnio buvo pateikti Seimo narės J. Sejonienės siūlymai. Vienas atsiimtas, o, kitas, birželio 9 dienos, nėra atsiimtas. Prašysiu J. Sejonienę pristatyti siūlymą.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš norėčiau atsiimti ir šį siūlymą. Iš tiesų esu pasikūbėjusi dėl pirmo siūlymo, ten reikėtų dviejų atskirų įstatymų projektų. O dėl antro ir trečio, manau, kad protinga būtų sulaukti Konstitucinio Teismo sprendimo. Tikrai prie jų sugrįšime, bet šiuo metu norėčiau susilaikyti.

PIRMININKAS. Ar teisingai suprantu, kad ir dėl 2 straipsnio pasiūlymas atsiimamas?

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Tikrai taip.

PIRMININKAS. Supratau. Ačiū. Tada, gerbiami kolegos, priėmimas.

Dėl 1 straipsnio daugiau pasiūlymų nėra. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Pritarta bendru sutarimu. 2 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta bendru sutarimu. 3 straipsniui ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Ir 4 straipsniui ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dabar dėl viso įstatymo projekto už nori kalbėti M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, aš suprantu gerbiamo A. Verygos misiją ir iškeltą idėją kovoti su farmacininkais ir aš ją pateisinu, man atrodo, kad tai šventas karas, bet mes negalime statyti pacientų ir eilinių žmonių į fronto liniją. Negalime kovoti jų sąskaita. Negalime priimti sprendimų, dėl kurių galų gale nukentčia eilinis pilietis. Man atrodo, šiandien turime sudėti ginklus ir paieškoti kitų instrumentų, pagalvoti, kad paciento teisė ir paciento interesas yra pirma. Todėl aš kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą ir užtikrinti, kad eiliniai piliečiai galėtų pasirinkti jiems labiausiai tinkamą vaistą, o valstybė prisidėtų jį kompensuodama. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės A. Veryga. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš manau, kad pacientus reikia vis dėlto edukuoti ir bandyti, kad ir kaip tai būtų sunku, paaiškinti jiems ir šviesti apie vaistus, ypač apie generinius vaistus. Ir tie įstatymo pakeitimai, kurie buvo priimti praėjusioje kadencijoje, nebuvo kažkoks ar mano asmeninis, ar mūsų frakcijos, ar partijos išsigalvojimas, tai buvo sprendimai, kurie atliepė EBPO, Pasaulio sveikatos organizacijos siūlymus, rekomendacijas, ypač dėl žmonių, kurie turi mažas pajamas. Ir tikrai, veikiant šitiems pakeitimams, pavyko pasiekti labai daug, pavyko racionaliau naudoti Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšas. Tų lėšų sąskaita padidinti vaistų kompensavimo lygius, įtraukti naujus vaistus į kompensavimą. Šitas žingsnis, jeigu jis bus priimtas Seime, tai bus žingsnis atgal. Aš iš tikrųjų nelabai suprantu, kam mes tada stojame į tokias organizacijas kaip EBPO, kam mes esame Pasaulio sveikatos organizacijos nariai, jeigu vadovaujamės kažkokiais mokslu nepagrįstais dalykais. Medicina nėra tiesiog žmonių apsisprendimo reikalas. Jeigu žmonės pradės spręsti, kaip turėtų būti vykdoma operacija, ką reikia daryti su kitomis procedūromis, turbūt sutiksime, kad tai nebūtų labai profesionalu. Todėl kviečiu nepalaikyti šitų įstatymo pakeitimų ir balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės L. Slušnys. Prašom.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tiesų kai išgirstu, taip, aš sutinku, EBPO, Pasaulio sveikatos organizacija yra svarbu. Sutinku, kad buvo sutaupyta PSDF lėšų, bet nepamiršimas vienas faktas, kad po tų pataisų milžiniškus kaštus ir milžiniškas išlaidas patyrė patys pacientai, kurie, deja, tuo pigiausiu vaistu dėl įvairiausių priežasčių negalėjo pasinaudoti ir turėjo susimokėti būtent visą kainą. Šiuo atveju esu už, kad mes galėtume palikti žmonėms šitą pasirinkimą, galimybę, įskaitant ir tą kompensuojamą mažiausią kainą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamieji Seimo nariai, akivaizdžiai ponai konservatoriai tik manipuliuoja, kad jie atstovauja žmonėms, nori, kad būtų kokybiškesnis vaistas. Buvo labai logiškas pasiūlymas, kad vaistinė turėtų pigiausią vaistą pagal veikliąją medžiagą. Deja, kadangi šita nuostata nepriimta, tai kodėl vaistinei turėti tą pigiausią vaistą, jeigu ji gali parduoti brangiausią vaistą. Be abejonės, tai vėl skurdins žmones, ypač mažas pajamas turinčius žmones ir vyresnio amžiaus. Aš manau, kad šita nuostata yra ir korupcinė, ir labai naudinga vaistinėms, prekybos tinklams. Todėl manau, kad išvadas turėtų pateikti ir STT. Ar nėra šitame įstatyme korupcijos apraiškų? Yra, kaip yra, ir manau, kad konservatoriai seniai tarnauja ne žmonėms, o stambiajam verslui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pirmiausia noriu atkreipti dėmesį, kad Civiliniame kodekse yra įrašyta, kad gydytojas, gydantis ligonį, turi dėti maksimalias pastangas. Tai kaip jis gali dėti maksimalias pastangas, jeigu jam suteikta galimybė išrašyti tik pigiausią vaistą. Deja, pragyvenimo lygis yra toks, kad ne visi žmonės gali įsigyti pigiausią vaistą. Aš galėčiau pasakyti kokius 10–15 Seimo narių, kurie kreipėsi į mane, kai buvo įvedama ta tvarka, ir keikė, kad, deja, iškrito, nebeliko vaisto, kuris jam buvo efektyvus, ir dabar turi pirkti visa kainą arba naudoti kelis kartus per dieną kitą veikliąją medžiagą. Tai tikrai nėra taip, kaip teigia kolega P. Gražulis, kuris visiškai nesiorientuoja šitoje situacijoje.

Be abejonės, kolegos, kad valstybei tai papildomai kainuos, nes iki tol mokėdavo žmogus, bet mes sakome, kad ir gydymo, ir farmacijos srityje turi atsirasti morali politika. Kai buvo teigiama praeitoje kadencijoje, kad žmonės sutaupo labai daug lėšų, STT atkreipė dėmesį, kad, deja, mi-

nisterija nepateikė duomenų, o kiek žmonės permoka, kai perka visa kaina. Buvo ministerija ro-džiusi duomenis, kiek sutaupo, kada perka pigiausią, bet apie 40 % žmonių perka tą patį vaistą, kurį jam rekomenduoja gydytojas, parinkdamas schemą. Neretai schemai parinkti reikia net kelių mėnesių.

Kolegos, aš turiu užsakęs Seimo Informacijos ir komunikacijos departamento analizę ir jums persiųsiu, gal neatkreipėte dėmesio. Iš esmės yra tikrai ne viena valstybė, kuri taiko pigiausių vai-stų parinkimą, bet faktiškai visose valstybėse yra mechanizmas, kai žmogui suteikta teisė, gydy-tojui suteikta teisė paskirti kitą vaistą žmogui primokant arba iš rezervinių sąrašo, nes kai kuriose valstybėse yra rezervinis sąrašas. Valstybė kompensuoja, jeigu gydytojas skiria tą vaistą. Taigi ko-lega Aurelijus tikrai nemažai nuveikė šioje srityje, bet čia perlenkė lazda.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų reikia suteikti teisę žmonėms pasirinkti, kokį vaistą jie nori vartoti. Jeigu žmonės gali įsigyti vieną ar kitą vaistą su priemoka, mes visiškai neprieštaraujame. Bet bėda yra ta, kad šis įstatymas nėra pakan-kamai subalansuotas ir iš vieno kraštutinumo mes pereiname į kitą, iš labai konservatyvios siste-mos pereiname į visiškai liberalią. Atsiranda terpė vaistininkams, vaistinių tinklams manipuliuoti sakant, kad vieno ar kito vaisto mes neturime ir štai siūloma jums įsigyti su didesne priemoka. Todėl aš asmeniškai negalėsiu tokiai šito įstatymo versijai pritarti, nors sutinku, kad reikėtų at-verti daugiau galimybių. Siūlyčiau vis tik apgalvoti, kokius saugiklius galėtume sudėti taip, kad žmonėmis, ypač vyresnio amžiaus, nebūtų manipuliuojama ir jie nebūtų apgaulinėjami.

PIRMININKAS. Už kalbės K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Matyt, vėl nebūsiu elegantiškas ir paprieštarausiu gerbiamai Ievai ir gerbiama A. Verygai. Aš sutinku, kad efektyvu valstybės biudžetui yra pasiūlyti tokią schemą, kokią buvo sugalvojęs A. Veryga, kad būtų kompensuojami tik tie vaistai, kurių formulė yra pa-naši kaip ir kitų vaistų, veiklioji medžiaga, tačiau yra pigiausi. Tačiau yra nemažai vyresnių žmo-nių, ir aš tokių turiu giminių ir pažįstamų, kurie gydosi jau daug metų, dešimtmečius. Jie yra vy-resni negu Ieva, gydosi dešimtmečius, yra pripratę prie tam tikro vaisto, jo pavadinimo, net dė-žutės ir formos ir atėję į vaistinę (skirtingai, Ieva, nei jūs sakote, jiems neįpirši) jie ieško to vaisto, konkrečiai šito vaisto, perka šitą vaistą ir juo gydosi. Ir tai yra dešimtmečius trunkantis procesas. Tai čia vaistininkas nieko neįpirš. Ir net gydytojas sunkiai pakeičia paciento tą nuomonę. Jis sako, man padeda.

Tai ir gerbiama A. Verygai norėčiau pasakyti. Na, kaip dabar, sako, edukuoti tą 80-metį ar 90-metį žmogų. Ką jau ten edukuoti? Jis tiesiog gydosi. Jam tai padeda. Tai leiskime tam žmogui sumokėti mažiau už tą vaistą, kuris jam padeda. Čia yra humaniškas, teisingas poelgis. Ir neišlei-džiama daugiau valstybės lėšų, biudžetas nenukenčia. Tai čia ir zuikis sveikas, ir pacientas, taip sakant, sveikas.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Skelbiu balsavimą dėl Farmacijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74: už – 68, prieš nebuvo, susilaikė 6. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-337(2) priimtas. (Gongas)

Replika po balsavimo – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Norėčiau pasveikinti farmaciją su puikiu laimėjimu ir tuo, kad grįžta seni laikai, ir pasiūsti užuojautą teisėsaugai, kuri vėl turės tirti atvejus, kai medikai proteguoja tam tikrus gamintojus nurodydami, ką reikia pirkti, ir teisėsauga vėl turės tirti tuos atvejus, kai farmacija už tai atsilygina medikams. Sveikinu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Žodį suteiksiu P. Gražuliui, ir pirmininkauja J. Razma.

P. GRAŽULIS (LRF). Pasirodo, ne tik tai ponas Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Ž. Pavi-lionis turi didelių ryšių su Lotynų Amerikos ir Kubos mafija, kurią jis pažįsta ir gali jus visus su-vesti, bet ir gal mūsų Sveikatos reikalų komiteto pirmininkas dabar A. Matulas taip pat su įtakin-

ga bendruomene, sistema, kuri prekiauja vaistais, taip pat turi ne ką mažesnius ryšius ir gali mus visus supažindinti.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Repliką sako A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, žmonės, kurie padarė klaidų, geriausiai turi arba prisipažinti, arba patylėti. Kažkokia sąžinė turi būti. Mes vertėme gydytojus, vertėme žmones gydytis pigiausiais vaistais, įvedėme tvarką, kuri akivaizdžiai prieštaravo Vyriausiojo administracinio teismo sprendimui, nes teismas pasakė, kad ta tvarka, kurią ministras įvedė, prieštarauja Konstitucijos principams, nes įstatyme turi būti nustatyta ta tvarka. Nors nepriimtas įstatymas, Vyriausybė patvirtino tą pačią tvarką, kuriai prieštaravo teismas.

Jūsų buvęs teisingumo ministras raštu kreipėsi į Vyriausybę ir perspėjo, kad tos tvarkos negali tvirtinti Vyriausybė, nes ji prieštarauja įstatymui. Jūs nekreipėte absoliučiai jokio dėmesio ir dabar turite sąžinės kalbėti apie mūsų padorumą, kai akivaizdžiai žmogui ir gydytojui suteikta teisė gauti ir skirti tokį gydymą, kuris jam labiausiai tinka. Tai valstybei nuo kitų metų papildomai kainuos keliolika milijonų. Kur čia žmogus praranda tuos pinigus, kur čia yra farmacinių kompanijų protegavimas?

Gerbiamas Gražuli, jau jūs turite 15 sakinių savo retorikoje ir bet koki klausimą svarstant tik sukeičiate jų eigą ir tą patį kartojate. Tą patį ir tą patį. Jau atsibodote. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ką gi, pavardė populiari, prašom.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamas Antanai Matulai, Kubos ir Lotynų Amerikos mafiją paminėjau pirmą kartą, o kad jis turi ryšių, viešai pasakė gerbiamas Ž. Pavilionis. Jums tai yra nežinoma? Man tai naujiena. Bet kad jūs turite seniai ryšius su farmacijos kompanijomis, tikrai man ne naujiena.

PIRMININKAS. Baigiame aiškintis farmacijos reikalus.

11.39 val.

Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3195(3) (priėmimas)

Dabar prie ne mažiau svarbių dalykų – Pluoštinių kanapių įstatymo projekto priėmimo. Čia liko balsuoti dėl pasiūlymų. Aš, taupydamas laiką, nesiūlysiu tikrinti, ar yra 29 balsai, remiantys pasiūlymą. Neabejoju, kad jie bus, nes kalbama apie pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė.

Pirmasis yra... Pradedame 1 straipsnio priėmimą. Tame bendrajame 1 straipsnyje, kuriuo keičiamas visas įstatymas, yra vidinis 1 straipsnis ir dėl 2 straipsnio yra... (*Balsai salėje*) Turbūt taip, priėmimą pastraipsniui mes darysime pagal tą vidinę numeraciją. To vidinio straipsnio 1 straipsnis pastabų nesulaukė. Galime priimti bendru sutarimu? Priimame bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio 1 dalies yra Seimo narių J. Gudausko ir G. Kindurio pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė. Kaip minėjau, mes netikrinsime dėl 29 balsų. Laikome, kad tiek yra. Balsuojame, ar pritari šiam pasiūlymui, kuriam komitetas pritarė. (*Balsai salėje*)

Už – 100, prieš nėra, susilaikė 11. Šiam pasiūlymui pritarė.

Dabar dėl 2 dalies yra taip pat minėtų Seimo narių pasiūlymas. Šiuo pasiūlymu tikslinama sąvoka, kas yra patvirtinamasis dokumentas. Komitetas pasiūlymui pritarė. Kviečiu balsuoti dėl šio pasiūlymo.

Už – 107, prieš nėra, susilaikė 4.

Kai tiek nedaug susilaikančių, galbūt aš galėsiu prašyti dėl kitų pasiūlymų, kad gal bendru sutarimu mes pritarisime, tai yra... (*Balsai salėje*) Yra šauksmas „balsuojame“, tai tenka jį išgirsti.

Dabar pasiūlymas dėl 3 dalies. Autoriai – tie patys Seimo nariai. Komitetas pasiūlymui pritarė. Čia yra dėl sąvokos „patvirtintasis sėjai neskirtų pluoštinių kanapių sėklų importuotojas“. (*Balsai salėje*)

Prašau, dėl vedimo tvarkos.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos, noriu atkreipti dėmesį, kad tie pataisymai yra techniniai pataisymai. Politinį apsisprendimą galbūt būtų tikslinga priimti balsuojant dėl viso projekto, bet tie siūlymai, kurie buvo įtraukti, jau yra tiesiog

korekciniai Kalbos komisijos ir kiti techniniai pakoregavimai. Tiesiog prašymas galbūt priimti politinį sprendimą balsuojant dėl viso, o ne stabdyti ir vilkinti procesą dėl pasiūlymų.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, vis dėlto aš girdžiu. Jeigu bent vienas Seimo narys prašo balsuoti, deja, tenka tą daryti. Buvo šūksnių „balsuojame“, prašom balsuoti dėl pasiūlymo dėl 3 dalies.

Už – 113, prieš nėra, susilaikė 5. Pasiūlymui pritarta.

Pasiūlymas dėl 6 dalies tikslinti sąvoką „pluoštinių kanapių augintojai“. Jeigu yra prašančių balsuoti, prašau pakelti ranką. (*Balsai salėje*) Yra. A. Sysas kelia ranką. Balsuojame dėl šio pasiūlymo.

Už – 110, prieš nėra, susilaikė 4. Pasiūlymui pritarta.

7 dalis. „Pluoštinių kanapių gaminiai“ – taip pat tikslinama sąvoka. Pasiūlymo autoriai tie patys, komitetas pritarė. Yra prašančių balsuoti? Be abejo, balsuojame.

Už – 112, prieš – 1, susilaikė 2. Pasiūlymui pritarta.

Šio straipsnio 8 dalis. Vėl tų pačių Seimo narių pasiūlymas dėl sąvokos „pluoštinių kanapių gaminių partija“. Komitetas pritarė. Balsuojame.

Už – 108, prieš nėra, susilaikė 4. Pasiūlymui pritarta.

11 dalis. Tų pačių autorių pasiūlymas. Komitetas pritarė. Tikslinama sąvoka „pluoštinių kanapių produktų importo licencijos turėtojas“. Balsuojame.

Už – 107, prieš nėra, susilaikė 3. Pasiūlymui pritarta.

12 dalis. Sąvoka „pluoštinių kanapių produktų ir gaminių importas“. Siūlymo autoriai tie patys, komitetas pritarė.

Už – 107, prieš nėra, susilaikė 2.

13 dalis – „Pluoštinių kanapių produktų ir gaminių tiekimas rinkai“. Pasiūlymas tų pačių Seimo narių. Komitetas pritarė.

Už – 110, prieš nėra, susilaikė 2. Pasiūlymui pritarta.

15 dalis. Teikėjai tie patys. Komitetas pritarė. „Tarpiniai pluoštinių kanapių produktai“.

107 – už, prieš nėra, susilaikė 2. Pasiūlymus dėl šio straipsnio aptarėme.

Dėl viso straipsnio ar yra reikalaujančių balsuoti išreikštai? Nematau pakeltų rankų. Tai gal fiksiukime, kad priimame bendru sutarimu.

3 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime priimti bendru sutarimu? Priimame bendru sutarimu.

4 straipsnis. Yra Teisės departamento pastaba. Komitetas pirmoms dviem pastaboms visiškai pritarė. Paredaguoja žodžius: vietoj „filialai“ – „padaliniai“, prideda žodžius „saugumo reikalavimai“, o paskutinei pastabai pritarė iš dalies. Čia tik formalūs patikslinimai, manau, jiems priariame, kaip komitetas suredagavo.

Ar dėl šio straipsnio A. Sysas užsirašė, ar dėl viso?

A. SYSAS (LSDPF). Taip. Ačiū, pirmininke. Nes čia yra esminis įstatymo straipsnis, kuriame atsiranda, kad nors Europos Komisija nenotifikavo praeitą kartą siūsto įstatymo ir buvo būtent pastabų dėl 0,2 % tetrahidrokarbanolio, kuris atsiranda produktuose, maiste, kosmetikoje ir visur kitur, tai lipame ant to paties grėblio.

Noriu įspėti, kad Europos Sąjunga turbūt vėl mums parašys kokį įspėjimą, baudą, bet logiška būtų pirma notifikuoti, o po to priimti šį įstatymą, kaip darė valstiečiai ir įsitikino, kai buvo valdžioje, kad tai buvo neteisingai daroma, nes tai yra narkotinė medžiaga ir jos vartojimas maiste, pašaruose yra uždraustas.

Šiame 4 straipsnyje jūs rasite 0,2 %. Atskirai ten mikstūroms, medicams yra atskiras įstatymas, bet čia yra tam, kam Europos Komisija nepritaria. Nepritaria net jūsų Vyriausybė, nes nė į vieną Vyriausybės pastabą dėl 4 straipsnio neatsižvelgta. Paskaitykite. Todėl siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Už kalba M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Mielas Algirdai, praščiau neklaidinti kolegų. Pirma, mes turėjome ekspertinį vertinimą šio įstatymo, turėjome tris Vyriausybės išvadas ir notifikavimą Europos Komisijai. Taigi šis įstatymo projektas perėjo ypatingą dėmesį visų įmanomų institucijų ir, nepaisant socialdemokratų šiuo atveju bandymo vilkinti pri-

ėmimo procedūrą, valstiečių bandymo stabdyti šį įstatymo projektą, mes esame jau galutinėje stadijoje.

Atsakydamas konkrečiai į jūsų pastabą, atkreipsiu dėmesį, kad įstatyme yra labai aiškiai pasakyta, kad dviejų ministrų sudarytas sąrašas turės atliepti jūsų išsakytą rūpestį ir pasakyti, kokiuose produktuose gali būti THC, o kokiuose produktuose jo tiesiog apskritai būti negali. Ir tai tvirtins du ministrai savo pateiktu sąrašu. Todėl kviečiu pritarti šiam straipsniui ir šiam pasiūlymui. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuojame dėl viso 4 straipsnio.

Už – 95, prieš – 10, susilaikė 14. Straipsniui pritarta.

5 straipsnis. Galime bendru sutarimu? Priimame bendru sutarimu. 6 straipsnis. Galime bendru sutarimu? Priimame bendru sutarimu. Toliau. 7 straipsnis. Galime bendru sutarimu? Priimame bendru sutarimu.

8 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 9 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 10 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 11 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. Dabar 2 straipsnis jau to viso, kur atskirus projekto straipsnius dėl įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo patvirtinome. Taip pat galime priimti bendru sutarimu.

Taigi dabar balsuosime dėl viso projekto. Motyvai buvo išsakyti ar dabar jie sakomi? Taip, mane informuoja, kad ankstesnėje stadijoje motyvai nebuvo sakyti, tai prašom, motyvai dabar. Kalba M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielai kolegos, reikia pripažinti, kad tai buvo nelengvas kelias. Su gerbiamu K. Starkevičiumi užtrukome derinti šį įstatymą daugiau nei dvejus metus, per juos bent jau aš asmeniškai šiam klausimui skyriau beprotišką valandų skaičių. Rinkome duomenis, organizavome konferencijas, rašėme pataisas, diskutavome, nusileidome ir bandėme iš naujo. Tikiuosi, jog šiandien, aš pavadinčiau istoriniu sprendimu, šis sprendimas sukurs teisinį pagrindą, kurį turėdami po kojomis ūkininkai ir pluoštinių kanapių perdirbėjai galės nuosekliai planuoti savo veiklą ir investicijas, o laukiantieji jų produkcijos tiksliai žinoti, kad ji bus prieinama, ir žinoti, kad už jos vartojimą jie nebus laikomi nusikaltėliais. To jau seniai reikėjo ir, tiesą sakant, tai jau seniai galėjo būti įgyvendinta. Deja, panašu, jog viso šio proceso metu valstiečių buvo įdėta kur kas daugiau pastangų vilkinti procesą, negu jį pagreitinoti, tačiau šiandien matome, kad būdų tęsti šį spektaklį nebėra. Atėjo laikas racionaliems pokyčiams ir apsisprendimui – arba būti jų dalimi, arba būti stagnacijos ir primityvių nusistatymų pusėje. Esu tikras, jog šiandien vis dėlto sveikas protas nugalės, ir linkiu balsuoti už šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Prieš kalba A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, aš tikrai labai nustebau išgirdęs iš kolegos Mykolo, kad stagnacija yra apkaltinti valstiečiai, kad jie čia kažką vilkino. Aš noriu tikrai priminti gerbiamam kolegai, kad tų nuostatų, apie kurias čia šiandien buvo kalbama, nepavyko notifikuoti Europos Komisijoje. Tai kuo čia dėti valstiečiai ir žalieji? Jūs tokiu būdu savotiškai apkaltinate Komisiją stagnacija. Nemanau, kad ten dirbantys žmonės yra kaip nors nusiteikę stagnatoriškai, neprogresyviai.

Dabar dar daugiau, yra bandoma pasakyti, kad tai yra suderinta su Europos Komisija. Aš nežinau tokio formato, kaip ten su kažkuo pasiskambinus, pakalbėjus tai būtų galima prilyginti notifikavimui. Aš tikrai ir mano kolegos nėra prieš tam tikrų produktų atsiradimą ir panašiai, bet ką mes čia darome? Kodėl yra bijoma po svarstymo pateikti normaliai notifikuoti Europos Komisijai ir tai padaryti teisiškai tvarkingai? Kai tai yra bandoma apeiti, aš negaliu nieko kito sugalvoti, kaip kažkokius šešėlinius norus, kurių neįmanoma čia dabar suprasti ir įžvelgti. Tikrai, kolegos, siūlau pasielgti atsakingai, nepritarti šitiems įstatymų projektams, nes jie turėtų būti notifikuojami Europos Komisijoje. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Už kalba I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šis sprendimas išties labai svarbus yra visos Lietuvos ekonomikai. Labai labai gaila, kad jis yra stipriai pavėluotas ir todėl mes vien per pastaruosius metus netekome bent keturių didelių investuotojų. Nepaisant to, kad pagal plotą Europoje Lietuva yra viena didžiausių pluoštinių kanapių augintojų, tačiau kitų produktų kurti čia negalime, todėl žaliava yra eksportuojama į užsienį perdirbti.

Dar kelis konkrečius skaičius norėčiau paminėti. Įsigaliojus šioms įstatymo pataisoms, uždirbamos pajamos iš 1 hektaro išaugtų nuo 300 iki 4 tūkst. 100 eurų (tokie yra skaičiavimai) ir per metus Lietuvos ekonomikai galėtų sugeneruoti net 100 mln. eurų. Tikiuosi, kad tikrai šis priimtas projektas bus didelis postūmis Lietuvos ūkininkams ir nereikės visko išvežti perdirbti į užsienį, čia galėsime turėti daugiau produktų ir plėsti šią savo ekonomikos šaką. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš kalba A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nesupraskite, kad esu prieš pluoštines kanapes. Buvau tas, kuris kaip tik dėjo daug pastangų, kad Lietuvos ūkininkai galėtų jas auginti. Prisiminkite, prieš kokių 10–12 metų kokie čia debatai buvo, ar leisti auginti, ar neleisti. Galėčiau pasakyti, kas labai pasisakydavo prieš, kad apskritai auginti pluoštines kanapes Lietuvoje yra nusi Kaltimas. Šitas etapas praėjęs.

Bet, gerbiamieji, visiškai sutinku ir nenoriu kartoti, ką sakė Aurelijus. Įstatymo projektas nepakeistas iš esmės, į Europos Komisijos rekomendacijas ir nurodymus neatsižvelgta. Tai buvo praeitų metų liepos ar rugpjūčio mėnesį. Neatsižvelgta į Vyriausybės išvadą. Paskaitykite, jūs negerbiate savo Vyriausybės išvadų. Aš kreipiuosi į I. Šimonytę, kuri sėdi šioje salėje. Išvada parašyta viena, o įstatymas išeina visiškai kitoks. Aš suprantu didelį norą turėti nors 0,2 % tetrahidrokanabinolio, nes nei pašarams, nei maistui, nei kosmetikai neleidžiama net tokio dydžio koncentracija. Yra Italijos ekspertų pastabos, į kurias irgi neatsižvelgta. Visa tai yra išklota popieriuje. Aš suprantu, kad mes esame drąsi valstybė ir darome, ką norime. Na, padarykite. Aš manau, kad bus toks pats efektas kaip su kitais įstatymais, kuriems Europos Komisija nepritarė.

PIRMININKAS. Toliau už kalba G. Surplys. Jeigu nėra, tuomet E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Prisimenu, turbūt iki 2014 metų Lietuvoje buvo vienintelis ūkininkas, auginantis kanapes Rokiškio rajone, ir šitą ūkininką Lietuvos valdžia terorizavo, baudė, kol jis pagaliau reabilitavo save Europos teisingumo institucijose, nes Europos teisė leido auginti pluoštines kanapes, o Lietuvoje pluoštinių kanapių auginimas buvo apaugintas įvairiais baubais. Aš prisimenu, kaip Nacionalinė šeimos koalicija prieš alkoholį ir narkotikus ėjo į Seimą ir įtikinėjo, kad negalima leisti auginti pluoštinių kanapių Lietuvoje. Na, vis tik sveikas protas tada nugalėjo ir buvo įteisinta. Jeigu dabar neklystu, išaugo Lietuvoje pluoštinių kanapių pasėliai, daugiau kaip 10 tūkst. hektarų plotus užėmė. Tačiau tada jau mūsų ūkininkai tikėjosi, kad bus galima Lietuvoje teisėtai pagrįstai perdirbti ir išgauti didesnę pridėdamąją vertę kurti naujus produktus iš tos žemės ūkio produkcijos, tai yra iš pluoštinių kanapių. Ne, vėl užsispyrėme – negalima perdirbti.

Pagaliau šiandien ateina ta diena, kai mes įteisiname galimybę perdirbti čia, Lietuvoje, nevesime pas Lenkijos perdirbėjus, sukuriame galimybes čia perdirbti ir pritraukti investicijas, apie kurias kalbėjo kolegė I. Pakarklytė. Matydamas, kad išsivaduojame iš viduramžiškų baimių pamąčius žodį „kanapės“, aš siūlau balsuoti už šitą įstatymą šiandien, nors jį reikėjo priimti jau gerokai anksčiau. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš kalbės A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš ką matau, tai visišką Europos Sąjungos teisės nesuvokimą, nes iš tiesų jūs privalėjote notifikuoti, kaip kad buvo notifikuotas pirmasis projektas. Dabar jūs nei į Europos Komisijos pastabas, dėl ko pirmoji notifikacija buvo nesėkminga, neatsižvelgėte į savo pačių Vyriausybės pastabas ir kurpiate Europos Sąjungos teisės pažeidimą. Būtų buvę nuoseklu tiesiog parengus projektą, kaip ir priklauso pagal Europos Sąjungos teisę, kreiptis dėl notifikavimo. Jeigu viskas gerai, kaip jūs aiškinate, jūs jokių pastabų būtumėte negavę ir būtumėte galėję tą projektą priimti. Tik jūs suprantate dar vieną dalyką, kad jūs nepajėgtumėte notifikuoti tokio projekto, nes jis pažeidžia Europos Sąjungos teisę. Tai ir yra ta tikroji priežastis, dėl ko bijomasi antrą kartą siųsti notifikuoti šį projektą. Juk buvo galima susitvarkyti normas ir buvo galima visiems darniai tą projektą priimti, nes niekas neprieštarauja kanapių auginimui, tačiau prieštarauja tiems dalykams, kurie yra už Europos Sąjungos teisės ribų. Kai yra toks teisinis nihilizmas, tai tikrai jau sunku už tokį projektą balsuoti, nes yra akivaizdu, kad mes rudenį turėsime Europos Sąjungos teisės pažeidimą dėl priimto įstatymo ir bus pradėta procedūra.

PIRMININKAS. Ir paskutinis... Turbūt G. Surplys neatėjo, tuomet A. Lydeka.

A. LYDEKA (LSF). Ačiū. Kolegos, kviečiu taupyti laiką ir balsuoti už. Yra metas pademonstruoti, kad mes nestigmatizuojuame augalo – kanapės. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Motyvai baigti išsakyti. Balsuojame dėl viso Pluoštinių kanapių įstatymo pakeitimo įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 92, prieš – 8, susilaikė 18. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Matau, bus replikų. V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Norėčiau, kad būtų vienintelė. Noriu padėkoti visiems komitetams, dirbusiems ir anoje kadencijoje, ir šioje kadencijoje, ir praeitai, ir šiai Vyriausybei už bendrą darbą ir bendrą rezultatą žemdirbių naudai. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Gerai. Tęsiame projektų priėmimą. Toliau viskas bus turbūt paprasčiau. Čia yra projektai, dėl kurių jokių pasiūlymų nėra.

12.08 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-379(2) (priėmimo tęsinys)

Tai iš eilės – Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-379(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 111 Seimo narių – už visi 111. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Replika – ministras A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, iš tikrųjų Vyriausybės valanda. Norėtusi žinoti, jeigu nebus, praneškite. Ministrai susirinkę, reikėtų daugiau informacijos apie vedimą.

PIRMININKAS. Ministrai turi būti nusiteikę čia būti nuo 12 valandos iki 13 valandos. Aš pasiūlysiu, kad baigus balsavimą darytume Vyriausybės pusvalandį, o ministrės atsakymus į klausimus nukeltume po to, kad nereikėtų visiems ministrams laukti, kol ministrė atsakinės. Tokią tvarką pasiūlyčiau, tikiuosi, visiems tinka. Be abejo, kai pusvalandis, klausia tik mažumos ir opozicinės frakcijos. Prašau. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Prašau suteikti žodį Darbo frakcijos nariui M. Puidokui dėl ypatingo atsitikimo ir smurto prieš parlamento narį.

PIRMININKAS. Suteiksiu per šoninį mikrofoną, nes tikrai nėra žinoma, kad pretenduotų kaip pranešėjas. Prašom. Per centrinį šoninį mikrofoną.

M. PUIDOKAS (*DPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, įvyko precedento neturintis atvejis Lietuvos parlamentarizmo istorijoje. Kabinete prieš mane buvo smurtaujama STT agentų, buvau smauginamas, suplėšė rūbus, be jokio teisinio statuso pagal jų nutartis, nes nei liudininkas, nei įtariamasis, iš manęs jėga buvo atimti asmeniniai daiktai, iki kraujo buvo sudraskytos rankos, trūko oro, sakiau, aš dūstu, trūksta oro, mane vis tiek toliau smaugė ir savo veiksmų nenutraukė. Aš kreipiuosi į Seimo Pirmininkę, kas vyksta, nes tokie dalykai Seime tikrai neturėtų vykti. Aš suprantu, kad tai yra kerštas už mano aktyvią politinę veiklą, dėl Partnerystės įstatymo, dėl Stambulo konvencijos, bet, kolegos, net jeigu manęs labai kas nemyli, aš esu giliai įsitikinęs, kad taip neturėtų būti elgiamasi nei prieš vieną Seimo narį. Gal jums juokinga, bet advokatas viską filmavo, tai buvo tikrai akivaizdus smurtas. Mane smaugė, mušė, va, ir rūbai suplėšyti... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, deja, nebandykite paversti Seimo posėdžio teismu. Jūs, kaip Seimo narys, puikiai žinote savo teises. Jeigu buvo kokie nors neteisėti veiksmai, tai jūs turite visas galimybes atitinkamai skųsti, aš manau, jūs ir pasinaudosite. Mes išklausėme, bet tikrai nedarysime Seimo salėje kokio nors aiškinimosi ar teismo, tikrai Seimo nariams nėra žinomos tos aplinkybės, vien pagal jūsų pasakymą mes čia nieko negalime daryti. Kolega, nutraukiu jūsų pasisakymą...

M. PUIDOKAS (DPF). Ar yra normalu, turintį neliečiamybę Seimo...

PIRMININKAS. Ačiū, tęsiame darbą. (*Balsai salėje*) Gera, dar suteiksiu žodį A. Skardžiui.

A. SKARDŽIUS (DPF). Gerbiamas pirmininke, mes kalbame apie jėgos struktūros panaudojimą prieš parlamentarą, turintį imunitetą. Niekas iš jo neatėmė mandato. Jūs esate pirmasis vicepirmininkas ir turite paisyti Konstitucijos. Yra teisiniai procesai, kuriais gali atėjęs prokuroras prašyti... Dabar darbo vietoje yra užpultas parlamentaras parlamente. Apie ką kalbate? Čia yra Baltarusija, dar blogiau net!

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, aš manau, puikiai žinote, kad Seimo posėdyje mes tikrai neimsime nagrinėti šių aplinkybių. To tikrai nenumato jokie teisės aktai ir Konstitucija. Jūs ir taip, kaip Seimo narys, turėjote galimybę naudotis savo teisėmis, tai yra ginti tai, ką jūs norite, iš Seimo tribūnos, ko eilinis pilietis niekada neturi. Tai baigiame šiuos pasiaiškinimus ir tęsiame darbą. (*Triukšmas salėje*) Tai buvo jau pasakyta kelis kartus, mes kartojamės.

Gerbiami kolegos, Baudžiamojo proceso kodekso įstatymą mes priėmėme... (*Triukšmas salėje*)

12.13 val.

Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-406(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau – Politinių partijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas. Priėmimas. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 60 Seimo narių: už – 58, prieš nėra, susilaikė 2. Dabar neužtenka balsų.

Kitus balsavimus, matyt, nukelsime po pietų, kai atlėgs aistros. Dabar dar žodis E. Gentvilui.

E. GENTVILAS (LSF). Aš kreipiuosi į opoziciją ir kitus pasipiktinčius. Aš manau, kad J. Razma toje situacijoje galėjo moderuoti leisdamas pasisakyti vieniems ir kitiems. Aš savo poziciją noriu pasakyti. Jeigu paašikėtų, kad tai, ką pasakojo ponas M. Puidokas, yra tiesa, aš ir turbūt kiti būtume pirmieji, kurie pasmerktume tokius veiksmus. Tačiau šiandien salėje išklauseme informaciją. Ir ką daryti toliau? Tęsti diskusijas, man atrodo, nerezultatyvu. Mes neturime... Aš tikiu M. Puidoku, tikiu, kad taip atsitiko, tačiau dabar turi jau būti atlikti tam tikri veiksmai, kad galėtume analizuoti. Dabar, mano manymu, mes paskubėjome nutraukti tas aistringas diskusijas ir štai turime rezultatą. Gal paprašome kolegų grįžti, bet su ta mintimi, kad bus Seimo vadovybės ar valdybos sprendimas ištirti šitą incidentą, nes kolegos dabar suprato, kad čia niekas nieko netirs. Aš manau, po tokio pareiškimo, kurį padarė ponas M. Puidokas, turi sekti Seimo vadovybės veiksmai.

PIRMININKAS. Pritariu jūsų minčiai, kad Seimo vadovybė galės pasiaiškinti, bet tikrai čia yra labai plona riba, jeigu mes Seimo posėdyje įsiveltume į tokių klausimų svarstymą, mes galime labai greitai peržengti tą ribą, kai daroma įtaka teisinei sistemai. Manau, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas gal pasakys. Po to kalbės P. Gražulis.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Aš siūlyčiau apsvarstyti galimybę 10 minučių susisiekti su generaline prokurore ir gauti informaciją, kas įvyko. Jeigu iš tiesų įvyko taip, kaip sako Seimo narys, tai Generalinė prokuratūra turi reaguoti.

PIRMININKAS. Geras pasiūlymas. Gal mes ir paprašysime Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininko susisiekti dabar su Generaline prokuratūra. Jeigu bus konkrečios informacijos, tuomet ją pateikti Seimo posėdyje. Dabar – P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami Seimo nariai, su policijos smurtu, persekiojimu susidūriau ne kartą. Kreipiausi į teismus, paskutinė, aukščiausioji instancija įpareigojo tirti smurtą prieš mane. Deja, praėjo metai, vėl sustabdė tyrimą, policija ir prokuratūra nevykdo net teismų sprendimų. Jeigu Seimo narys bejėgis, ką kalbėti žmogui? Aš įtariu, kad konservatoriai per rinkimus mano automobiliui nupjovė stabdžių *šlangeles*, įsivaizduokite, ačiū Dievui, kad likau gyvas. Kas vyks, ta, kas? Mes Baltarusijoje ar kur esame? Jūs juokiatės iš to, o jeigu perėjoje žmogų būčiau užmušęs, pats būčiau užsimušęs, jums tai kelia juoką?! Man tik sovietmečiu, kai vežiau arkivyskupą J. Steponavičių, kagėbistai buvo atsukę traukes, bet tos traukės nukrito tuomet, kai lėtai važiauvau per geležinkelio pervažą. Kur mes grįžome, kur mes einame?! Einame iš tos šalės!

PIRMININKAS. Gal vis dėlto baikime sąmokslų teorijų skleidimą šioje salėje. A. Sysui suteiksim žodį dar.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pirmininke, aš kreipiuosi į Seimo Pirmininkę ir į Seimo kanclerį. Na, vis tiek neturi būti neaiškumų ir tokių ginčų čia, salėje. Vis tiek tie žmonės perėjo Leidimų biurą. Jeigu tai yra teisybė, kad atėmė telefoną, naudojo fizinę jėgą prieš parlamentarą netgi Seimo rūmuose, akivaizdu, kad mes nepanašūs į demokratinę valstybę. Būkite geri, išsiaiškinkite ir po pietų suteikite informaciją Seimo nariams, nes, aš manau, šitas triukšmas tęsis tuomet ilgai. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, tikrai galime papildyti mano prašymą Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkui taip pat ir prašymu Seimo kancleriui išsiaiškinti tas aplinkybes, kaip vyko čia procedūros, ir pateikti informaciją Seimui. Aš tikiuosi, kancleris girdi ir mes popietiniame posėdyje galbūt sulauksime informacijos. A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš vis dėlto siūlyčiau jums būti ryžtingesniais, pritarčiau gerbiamo S. Šedbaro išsakytoms mintims. Artimiausiu metu turėtų atvykti čia generalinė prokurorė ir paaiškinti, atsakyti į šitą klausimą, jeigu mes tikrai norime būti teisinė, demokratinė šalis ir paisyti įstatymų.

PIRMININKAS. Jeigu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas išgirdo pasiūlymą ar kolegą gal pasakys, aš kreipiuosi į šalia esančią ministrę, kaip suprantu, dabar ir vyksta tas pokalbis, jeigu įmanoma, kad generalinė prokurorė ar kas nors iš jos pavaduotojų atvyktų ir pateiktų informaciją Seimui, būtų labai gerai. Gerbiamas J. Jarutis dar repliką.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Suprantu, kad emocijos kaista. Jeigu kolegų Mindaugo pasakojime yra nors krislelis tiesos, tai yra beprecedentė situacija Lietuvos parlamente, kai kažkas gali ateiti į kabinetą ir panaudoti smurtą. Aš manau, kad per artimiausias keliolika minučių turi būti sušauktas valdybos posėdis tai situacijai apsvastyti, žinoma, išklaudyta generalinė prokurorė, galbūt ir STT vadas, kokia čia situacija.

PIRMININKAS. Tie prašymai yra pateikti, o Valdybos posėdis galės būti, jeigu sužinosime, kad yra surinkta atitinkama informacija. Manau, Seimo Pirmininkė ir sukvies posėdį. A. Mazuronis. Prašau.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš pritariu tam, ką ką tik išsakė J. Jarutis. Man atrodo, Seimo Pirmininkė turi nedelsdama sukviešti valdybos posėdį. Tai visų pirma.

Antra. Jūs gerai pradėjote formuluoti mintį, bet ne iki galo suformulavote. Ne paprašyti generalinės prokurorės, jeigu ji gali ir turi laiko atvykti, bet atvejis yra beprecedentis, turi viską atidėti ir privalo skubiai atvykti ir paaiškinti situaciją. Iš tiesų tokio atvejo nėra buvę. Pakartosis, mes tikrai nežinome visų aplinkybių ir nepuolame daryti išvadų, bet jeigu tame, ką pasakė kolegą iš frakcijos, yra nors lašelis tiesos, atvejis iš tiesų yra labiau negu skandalingas. Privalome imtis skubių veiksmų.

PIRMININKAS. Man atrodo, mes čia vieningai suprantame tą situaciją. G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, aš norėjau pasakyti, kad Vyriausybė negali įgalinti Generalinės prokuratūros atvykti ar kaip nors paprašyti jų. Manau, kad Seimo prašymas yra teisingas, atsakymai turi būti pateikti, tuomet, kai atsakymai bus pateikti, galbūt valdybos posėdžio arba nereikės, arba valdybos posėdžio turinys gali būti gerokai kitoks. Pirmiausia aš siūlau pakviesti institucijas atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Gerai. Dabar, kol mes... E. Zingeris dar repliką.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Nepaisant to, kad čia yra viena frakcija, kita frakcija, trečia frakcija, aš manyčiau, jeigu tame, kas sakoma, yra dalis tiesos, tai aš visoje Lietuvos parlamentarizmo istorijoje nesu girdėjęs, nepaisant to, kad gali paaiškėti dar dešimt kartų daugiau faktų, galbūt ir kalbančiojo nenaudai, čia yra negirdėtas įvykis Lietuvos istorijoje, taip, ir parlamentarizmo istorijoje. Šito parlamento teisės turėtų būti patvirtintos Lietuvoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi pasisakė. Dabar lauksime informacijos. Kai Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas turės preliminarios informacijos, manau, duos ženklą ir suteiksime žodį.

12.24 val.

Vyriausybės valanda

O dabar Vyriausybės valanda. Kviečiu ministrus užimti vietas. Balsavimas dėl projektų bus po pietų. Kaip minėjau, darome tik pusvalandį, klausia tik mažuma ir opozicija, jeigu juos dar matysime šioje salėje. Pagal Seimo statutą pirmasis turi teisę klausti opozicijos lyderis, bet jo nematau. Tuomet užsirašymo eilės tvarka A. Nekrošius, jeigu yra. J. Sabatauskas. Prašom klausti.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Noriu paklausti vidaus reikalų ministrės. Gerbiama ministre, šią savaitę nuskambėjo, kad daugybė žmonių susiduria su problemomis „Regitroje“ registruodami transporto priemones. Neabejotina, kad ši problema jums žinoma, nes jūs pati praėjusią savaitę gana efektingai pareiškėte – jeigu problemos nebus išspręstos, jūs spręsite vadovybės atstatydinimo klausimą. Vadovas pasitraukė ir be jūsų raginimo. Jūs, kalbėdama apie jo pasitraukimą, aišku, turėjote planą, kaip ir ką daryti, jeigu būtumėte patraukusi vadovą. Jeigu trukdis buvo tik vadovas, gal galite dabar atskleisti savo planą, kaip ketinate spręsti tas problemas ir kada jos bus išspręstos?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Atsiprašau, techninės kliūtys. Klausimas tikrai aktualus. Stebėdami situaciją, susijusią su SDK kodų išdavimu, tikrai stebime tokią tendenciją, kad tai yra susiję su organizaciniais dalykais, darbo organizavimu. Dar labiau turiu pabrėžti vieną dalyką, kad stebime ir tam tikras interesų grupių veikas sabotuojant visos šios sistemos veikimą. Labai aiškiai suprantame, kodėl tai yra daroma. Kadangi šioje rinkoje yra didžiulis šešėlis.

Kalbant apie pačią „Regitros“ veiklą, įdiegus tą naują sistemą, kai reikia tuos SDK kodus išduoti, problemas matome konkrečiuose filialuose, ne visoje Lietuvoje, bet konkrečiuose filialuose. Todėl kreipiausi ir į teisėsaugos institucijas, ir į Specialiųjų tyrimų tarnybą, nes jau matau tam tikrą kenkimą valstybei ir viešajam interesui. Aš tikiuosi, kad artimiausiu metu bus atliktas ir antikorporcinis vertinimas. O planas yra pirmiausia... Žinoma, jūs suprantate, kad ne vidaus reikalų ministras dėlioja darbo organizavimą, nustato, kiek žmonių turi dirbti, kaip turi būti paskirstomi srautai, bet planą turime. Artimiausiu metu tikriausiai bus paskelbtas konkursas į „Regitros“ vadovo bei Vilniaus filialo, padalinio vadovo pareigas. Tikiuosi, kad klausimai susitvarkys. Bet noriu dar kartą labai ryškiai pažymėti, kad čia jau yra sąmoningas veikimas prieš valstybę sabotuojant šitos naujos sistemos veikimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia Č. Olševskis.

Č. OLŠEVSKI (LRF). Laba diena. Kalbėsiu apie žemės reformą, kuri tęsiasi jau 30 metų. Nors dabar ir teigiama, kad nuosavybės teisių atkūrimas yra prioritetinis valstybės uždavinys, tačiau mūsų valstybės miestuose, ypač sostinės gyventojų vertinimu, jis vyksta galimai nesklandžiai, neskaidriai. Vilniaus mieste didžiajai daliai asmenų restitucija neįgyvendinta. Vilniečiai teisėtai piktinasi, kad Vilniuje esanti laisva valstybinė žemė, kuria disponuoja Nacionalinė žemės tarnyba ir laisvus sklypus yra suformavusi Vilniaus miesto savivaldybė, slepiama nuo žmonių. Tuo pat metu primygtinai, net priverstinai jau mokama pinigine kompensacija, šimtus kartų mažesnė už rinkos kainą. Ministre, kokių veiksmų imsitės, kad jūsų pavaldumo tarnyba, NŽT, ir Vilniaus miesto savivaldybė pateiktų piliečiams laisvos valstybinės žemės sklypų sąrašus ir sudarytų galimybę atgauti žemę? Net 10 arų sklypas tenkintų labiau nei pinigine kompensacija. Žmonės tiesiog reikalauja teisingumo.

K. NAVICKAS. Ačiū už klausimą. Čia yra sisteminė problema ir jūs labai teisingai keliate dėl žemės grąžinimo. Ką mes esame numatę Vyriausybėje ir kokius darbus pradėjome daryti. Man atrodo, pirmiausia reikia, kad baigtųsi tas stumdymasis tarp NŽT ir savivaldybės. Nesvarbu čia, nes kai kurie sklypai yra nesuformuojami arba nepateikiami buvusiems savininkams ir dėl savivaldos veiksmų. Mes esame numatę ir tam rengiamės, manome, kad rudens sesijoje galėsime pateikti, kad miestuose ir miesteliuose valstybės valdoma žemė būtų visiškai savivaldybės dispozicijoje ir tada jau nebūtų dviejų šeimininkų, nebūtų stumdymo vienos institucijos ant kitos. Dabar tas vyksta, ir kai kuriais atvejais ganėtinai sunku suprasti, ar dėl NŽT pavaldumo neveiksnumo, ar dėl savivaldybės neveiksnumo mes turime šią situaciją. Aišku, esame už tai, kad teisingumas ir restitucija būtų baigti, atkurti ten, kur galima atkurti, manome, kad bendromis pastangomis to pasieksime.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*MSNG*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų kultūros ministeriui. Noriu pabrėžti, kad Vyriausybės programos priemonių plane yra numatyta parengti naujos redakcijos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo projektą ir įgyvendinti institucinę pertvarką. Kaip žinote, šioje srityje, tikriausiai nepaneigsite, yra labai daug problemų, itin daug plėtotojų nusiskundimų, taip pat reikalavimai neaiškūs ar pertekliniai. Visuomenei atrodo, kad reguliavimu nepakankamai apsaugotos paveldo vertybės, taip pat tie, kurie yra įsigiję tą privatų turtą, kuris priklauso kultūros paveldui, lyg ir negali daryti tam tikrų investicijų, yra įstrigusios suderinimo procedūros.

Kokia būtų jūsų nuomonė, ar ruošiatės artimiausiu metu atkreipti dėmesį į šią sistemą, sudaryti darbo grupę ar parengti naują įstatymo projektą? Kaip būtų galima atsakyti tiems visiems besikreipiantiems? Ačiū.

S. KAIRYS. Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų paveldas yra ta tema, kuri yra labai komplikauta, labai paini, interpretavimo ir visų kitų dalykų galimybė yra labai didelė. Pats įstatymas, galima sakyti, yra tik rezultatas. Kad iki jo prieitume, reikės ir poįstatyminių aktų, ir visą procesą įvertinti. Galų gale yra ir tokių dalykų – kartais mes turime gerų instrumentų ar institucijų, kurios turėtų aktyviau atlikti savo darbus, turėti labiau išryškintus prioritetus ir panašiai. Kitaip tariant, priemonių plane laiko terminas yra gana ilgas šiam tikslui realizuoti. Suprantame, kad nuomonių bus įvairių, diskusijų bus įvairių, o ministerija turi girdėti visus – tiek bendruomenes, kurioms rūpi paveldas, tiek tuos žmones, kurie nori sutvarkyti tuos objektus, kad irgi būtų subalansuotas požiūris.

Šiandien kokius nors vertinimus ar aiškesnes kryptis būtų pateikti per anksti. Vienas iš elementų yra Statybos įstatymo pakeitimai, kurie padės išvengti tokių istorijų, kurios atsitiko Kaune, Perkūno g. 11. Jeigu objekto nėra registre, bet yra paveldo teritorijoje, jį griauinant reikia statybos leidimo. Kitaip tariant, ne vien šitas įstatymas yra susijęs, yra daugybė įstatymų, kuriuose rasime tų detalių, kurios reguliuoja visą procesą. Kažkaip žingsnis po žingsnio bandysime tais sprendimais artėti prie kažkokio rezultato.

PIRMININKAS. Opozicijos atstovų, kurie užsirašė klausti, daugiau nematau. Gerbdamas ir ministrus, ir keletą Seimo narių, kurie čia kantriai salėje yra, galbūt aš suteikčiau žodį ir valdančiosios koalicijos atstovams. Pirmas galėtų klausti M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš norėjau užduoti klausimą finansų ministrei. Mes čia, Seime, kai šiek tiek randame laiko, stengiamės atidžiai sekti Vyriausybės darbą, net žiūrime ir Vyriausybės posėdžius. Iš tiesų abejingų nepaliko Mokestinių ginčų komisijos prisistatymas ir ataskaitos pateikimas ir, gerbiama ministre, jūsų klausimas Mokestinių ginčų komisijos vadovui, kuris, panašu, pateisina ir mano, kad sportiniai „Porsche“, prabangūs automobiliai gali būti traktuojami kaip krovininiai ir Mokestinių ginčų komisijos sprendimas, jo manymu, yra teisingas gražinti tokį Valstybinės mokesčių inspekcijos sprendimą ir jam prieštarauti.

Kaip jūs vertinate Mokestinių ginčų komisijos tokį sprendimą iškelti formą virš turinio ir ar nemanote, kad čia reikia kokių nors esminių pakeitimų?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Iš esmės turėtų būti pirmiausia vertinamas turinys ir esmė, tik tuomet forma. Man atrodo, būtent Mokestinių ginčų komisija turėtų būti tas subjektas, kuris išaiškina, kuomet yra apeinamas įstatymas, ir vis dėlto matoma, kad vienas ar kitas automobilis yra naudojamas būtent kaip privatus lengvasis automobilis, o ne kaip krovininis, ką bandė įrodyti Valstybinė mokesčių inspekcija. Tas sprendimas man atrodo gana keistai, tačiau bandysime vertinti drauge su Valstybine mokesčių inspekcija ir su Finansų ministerijos specialistais, sudarę tam tikrą grupę žmonių, kurie apskritai analizuos visų privačių poreikių tenkinimą per įmones. Turbūt tuomet galėsime atsakyti į klausimus, ar tai yra įstatyminės spragos, ar vis dėlto vertinimas yra subjektyvus ir ganėtinai keistas. Turbūt tuomet darysime kitus sprendimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau paklausti sveikatos apsaugos ministro dėl antrosios vakcinos „AstraZeneca“, arba „Vaxzevria“, dozės paankstinimo. Deja, kaip pirmą dozę šios vakcinos vis labiau niekas nesirenka ir, ko gero, tie skaičiai dar mažės, tie

likučiai kaupiasi. Revakcinacijai yra numatyti skaičiai, bet pirmos dozės kaupiasi. Taip pat prisideda tai, kad startavo Europos žaliasis sertifikatas. Taip, yra galimybė ir po pirmojo skiepo, kad jis galiotų, bet tai palikta šalims apsispręsti. Vadinasi, garantijos nėra. Žmonės planuoja savo atostogas ir akivaizdu, kad poreikis pasiankstinti antrąją dozę tikrai egzistuoja.

Tai mano yra du klausimai. Ar vis dėlto tas sprendimas bus priimtas? Žinau, kad suplanuoti kiekius leistų ne anksčiau nei po aštuonių savaitių padaryti tą ankstinimą. Ar tai planuojate ir kada? Ir kitas dalykas, kokie yra šiuo metu susikaupę vakcinų likučiai? Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Jūs teisingai įvardinote. Atsakymas būtų toksai, kokį mes jau ne kartą sakėme, kad tų savaitių skirtumas priklauso tik nuo to, kokias mes turime galimybes dėl vakcinų bendrų kiekių. Taip, jūs teisi, dabar tų kiekių mes turime tiek, kad būtų galima šitą klausimą paleisti, turėti. Dabar mes suskaičiavome visus scenarijus: skaičiavome ir aštuonių savaitių, ir keturių savaitių, nes gamintojas leidžia nuo keturių iki dvylikos savaitių. Panašu, kad mes judame prie sprendimo, kuris bus priimtas artimiausiomis savaitėmis, galbūt net kitą savaitę, kad tikriausiai sudarysime galimybę ne tik aštuonias, bet kad apskritai žmogus pasirinktų tą atstumą, koks jam būtų patogus, kiek leidžia gamintojas – tarp keturių ir dvylikos savaitių. Tačiau norėčiau pabrėžti, kad mes, kaip Sveikatos apsaugos ministerija, toliau rekomenduosime laikytis dvylikos savaitių, nes būtent šis laiko atstumas yra saugiausias, turi didžiausią apsaugą žmogaus sveikatai. Tikiuosi, kad tas žinias galėsime pranešti jau kitą savaitę.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju. Klausimas gerbiamam kultūros ministrui. Metinio pranešimo metu Lietuvos Respublikos Prezidentas pažėrė kritikos ir išbarė, kad Lietuvos kultūros sektorius pernelyg vėlai atsivėrė po karantino, kuris dar, beje, nesibaigęs. Labai įdomu sužinoti, kokia jūsų nuomonė apie tai ir kas, jūsų nuomone, galėjo suformuoti tokią Prezidento nuomonę.

Visos pandemijos metu mes absoliučiai tiesiogiai visada bendravome su Prezidento patarėjais kultūros klausimais. Niekada jokiam kontekste tokie klausimai nebuvo keliami ir tikrai buvo tas supratimas. Juolab kad kultūros įstaigos, net jau atvėrus galimybes, kai kurios, aš sakyčiau, net daugelis jų, sąmoningai taip pat neatsivėrė, nes nebuvo pasirengta. Ir žmonės pirmiausia rūpinasi savo darbuotojų ir, be jokios abejonės, lankytojų sveikata ir gyvybe.

Kaip jūs galvojate, kodėl tokia pastaba arba, tiksliau, kritika buvo išsakyta tokiu metu ir kas gi po ja slepiasi? Ačiū.

S. KAIRYS. Ačiū už klausimą. Aš į šią Prezidento mintį sureagavau ir pats viešai pavadinau ne visai teisybe. Tikrai negalėčiau sutikti, kad kas nors buvo atidaryta per lėtai. Iš principo nepriartiu tokiam sektoriui priešinimui.

Bet esminis dalykas, ką jūs ir pats paminėjote, viena vertus, yra ir pats saugumo aspektas įstaigose. Mes tikrai turime didelių kolektyvų, mes tikrai turime anapilin išskelavusių žymių žmonių kultūros srityje – ir būtent dėl COVID-19, ir būtent užsikrėtusių juo. Kitaip tariant, sakyti, kad buvo saugu įstaigose, taip tikrai nebuvo galima teigti.

Ir nebuvo jokio algoritmo, viską kūrėme kartu su laisvinimais. Čia pritarčiau ir sveikatos apsaugos ministrui, teko skaityti jo mintis, kad iš esmės reikėjo viską parengti – ir testavimo sistemą, ir visą algoritmą, kaip visa tai turi veikti.

Mano galva, toks pasakymas gal buvo, kaip čia pasakius, populiarius prieš kokį trejetą mėnesių ar panašiu laiku. Iš šių dienų perspektyvos žiūrint, manau, kad truputėlį, na, tikrai nesutikčiau su tokiu pasakymu. Manykime, kad antra pasisakymo dalis apie kultūros reikšmę iš principo mūsų gyvenime, politikoje yra tai, į ką turėtume labiau kreipti dėmesį šiame pasakyme. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Iš esančių salėje, man atrodo, paskutinė klausianti būtų S. Lengvinienė.

S. LENGVINIENĖ (LF). Ačiū. Ačiū, pirmininke, už suteiktą žodį. Noriu užduoti klausimą sveikatos ministrui.

Gerbiamas ministre, gavau kreipimąsi iš asociacijos „Ugdymas lauke“ dėl lauko darželiams ir mokykloms taikomų higienos normų. Paskutiniu metu ypač plečiasi lauko darželių ir lauko mokyklų veikla. Asociacijos teigimu, nustatyti reikalavimai lauko darželiams ir mokykloms yra per-

tekliniai ir visiškai neatitinka lauko pedagogikos koncepcijos. Pavyzdžiui, lauko darželių vaikų žaidimo aikštelės turi būti sertifikuotos taip, kaip tradicinių darželių aikštelės, tačiau tokios galimybės neturi, nes naudojami netipiniais įrenginiais, kuriuos konstruoja vaikai kartu su tėvais.

Taip pat higienos normos nereglamentuoja lauko mokyklų ir mažų lauko darželių iki 100 mokinių veiklos. Gerbiamas ministre, gavome atsakymą iš Higienos centro, tokį biurokratinį atsirašinėjimą. Kreipiuosi į jus, kaip manote, kaip galima pagelbėti šioms įstaigoms, kurių populiarumas tikrai auga. Ačiū.

A. DULKYS. Labai jums ačiū. Matyt, turėčiau detaliau įsigilinti. Jūs perduokite, jeigu galite, man šitą ir tą vadinamąjį biurokratišką atsakymą. Tikiuosi, kad pasižiūrėsime nebiurokratiškai. Pasižiūrėsime, gal ten iš tikrųjų yra kokių nors pasenusių nuostatų. Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Aš dar papildysiu gal ministrą, nes yra sudaryta darbo grupė dėl higienos normų švietimo srityje peržiūrėjimo. Čia ne tik šita problema, mes turime ir daugiau, dėl pamokų skaičiaus. Tai tikrai manau, kad kartu su SAM peržiūrėsime tas higienos normas.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar trumpa informacija ir čia, esantiems salėje, ir tiems, kurie galbūt girdi ar mato transliaciją. 13 val. 30 min. šioje Seimo tribūnoje bus Generalinės prokuratūros atstovas ir pateiks informaciją apie čia mūsų audringai diskutuotą įvykį.

Dabar šiek tiek suklydau, dar yra du klausiantys. Tai pirmiausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju. Mano klausimas būtų sveikatos ministrui. Norėčiau paklausti. Karantino nutarime šiaip yra leidžiamas pacientų lankymas, tačiau praktikoje daktarai vis dėlto į ligonines nenoriai įleidžia lankytojus. Norėčiau jūsų išaiškinimo, ar jie turi įleisti lankyti? Įdomus būtų atsakymas tiek dėl ligoninių, tiek dėl slaugos ligoninių, tiek dėl ilgalaikių globos įstaigų. Jeigu dabar negalite atsakyti, tai gal vėliau galėtumėte tą atsakymą pateikti? Ir dėl galimybių paso būtų gerai papildyti, kad ir su galimybių pasu, nes skiepyti yra įrašyti nutarime. Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū. Karantino vadinamame nutarime galimybių paso aspektai, kad jie yra susiję su lankymu, yra numatyti ir į juos turi būti atsižvelgiama. Yra suteikti įgaliojimai gydymo įstaigų vadovams viduje nustatyti tvarką, nes visos turi šiek tiek skirtingą situaciją ir dėl saugumo, ir dėl tų COVID-19 skyrių, ir dėl darbo apimčių. Iš principo reguliavimas yra duotas, bet yra ir suteikti įgaliojimai kiekvienai gydymo įstaigai turėti savo, na, sakykime, specifinę tvarką, dėl galimybių paso irgi yra suteikta. Kol kas galiu atsakyti tiek, o jeigu kokia nors konkretnė situacija, tai galėsime atskirai kažkaip suderinti.

PIRMININKAS. Toliau klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Pirmą kartą salėje turbūt yra ministrų dukart daugiau nei Seimo narių. Ačiū už pagarbą. Sveikatos apsaugos ministro norėčiau paklausti. E. sveikatoje neatspindi galimi tyrimai arba tyrimai, kurie atliekami laboratorijose, ir žmonėms yra paliudijimas, kad jie turi imunitetą nuo COVID-19. Ar galime padaryti taip, kad tie žmonės, kurie nesirgę, nebuvo registruoti kaip sergantys, bet išsityrė laboratorijoje, turėtų tokias pat galimybes, kurias suteikia galimybių pasas, žaliasis, ar kaip jis ten vadinasi, sertifikatas? Ar supratote mano klausimą?

A. DULKYS. Nesu iki galo, prisipažinsiu, užtikrintas, kad viską supratau, kas ten toje sveikatoje dar turėtų būti įvesta, bet... (*Balsai salėje*) A, apie antikūnus. Čia yra tam tikra techninė problema, ji yra sprendžiama, yra tariamasi ir su Registrų centru, bet reikia pripažinti, kad šiandien ji dar nėra išspręsta.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Jeigu galėčiau, truputėlį papildysiu. Ten yra problema ta, kad yra labai daug skirtingų testų ir tas rodmuo, kuris yra nustatomas, ta prasme turėtų būti unifikuotas. Bet vieną dalyką norėčiau paminėti iš karto, kad skaitmeniniame Europos Sąjungos sertifikate šitos opcijos nėra. Tai net jei mes rasime programinį sprendimą savo vidiniams tikslams, tai tikrai negalėsime to ekstrapoliuoti į kitas valstybes.

PIRMININKAS. Matau, kad yra sugrįžtančių Seimo narių, kurie buvo užsirašę klausiti. Ar R. Šarknickas pageidauja klausiti? Ne. O gerbiamas L. Jonaitis? Prašau.

L. JONAITIS (LSDPF). Ačiū. Gerbiama energetikos ministro lyg ir nematau. Gal galėtų gerbiama premjerė atsakyti į tokį klausimą. Gyventojai pateikė labai daug projektų pagal priemonę „Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių įrengimas namų ūkiuose“. Yra gauti

teigiami įvertinimai, tačiau nepakakus kvietimui skirto finansavimo šitie žmonės yra įtraukti į rezervinį kompensacijos gavėjų sąrašą. Tačiau kad gerai įvertintų, buvo tokios sąlygos, kad būtų sumokėti avansai jau rangovams už tų elektrinių įrengimą, ir dabar tikrai šeši mėnesiai galios. Įdomu, kokia suma yra numatoma šitiems gavėjams ir kada bus tas papildomas finansavimas? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Apgailestauju, bet tokios informacijos aš tikrai dabar nevaldau. Taigi energetikos ministras atsakys jums raštu ir pateiks visą šitą informaciją. Jam bus perduota. Ačiū.

PIRMININKAS. Vyriausybės valandą baigėme, pasibaigus užsirašiusių klausti sąrašui. Vidaus reikalų ministrės atsakymai galbūt, vis dėlto gerbiant pateikusius klausimus, galėtų būti šiek tiek nukelti. Jeigu ministrei tiktų, kaip minėjau, 13 val. 30 min. čia bus Generalinės prokuratūros atstovė. Po to, aš manau, iki 14 valandos bus apie 20 minučių laiko, tai galbūt į šitą intervalą, o jeigu kažkaip užtruktų, tai tada vakariniame posėdyje suderintu laiku būtų sudaryta galimybė pateikti atsakymus.

Dar kartą informuoju, kad vakarinis posėdis prasidės kiek anksčiau – 13 val. 30 min. Mes siekiame, kad kuo greičiau ateitų Generalinės prokuratūros atstovai.

Kita vertus, 14 valandą yra eurokomisarės pasisakymas. Mes taip pat nenorime, kad dėl mūsų vidinių peripetijų kaip nors čia būtų sutrikdytas vaizdas salėje ir negalėtų tvarkingai įvykti tas pasisakymas.

Kviečiu sugrįžti 13 val. 30 min., o rytinį posėdį baigėme. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 72 STENOGRAMA

2021 m. birželio 10 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas J. SABATAUSKAS*

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Pradedame kiek ankstyvesnį vakarinį posėdį. Registracija. (*Gongas*)

Užsiregistravo 80 Seimo narių.

Trumpa informacija dėl pakoreguotos darbotvarkės. Tikiuosi, visi sutarsime, kad dabar mes išklaustume generalinio prokuroro pavaduotojo G. Ivanausko pranešimo. Sutarėme, kad bus galimybė užduoti ir keletą klausimų. Sekretoriatas turbūt tuoj realizuos užsirašymo galimybę paklausti. Po to mes galėtume išklausti vidaus reikalų ministrės atsakymus į raštu pateiktus klausimus, nes rytinėje dalyje, nesant Seimo narių, matyt, būtų buvę nelogiška, jeigu ji būtų atsakinėjusi tuščiai salei. Toliau dirbsime pagal darbotvarkę. Balsavimų laikai išlieka, kaip yra fiksuoti. Ten bus atkelti ir tie balsavimai, kurie neįvyko, iš rytinės darbotvarkės.

A. Skardžius dėl vedimo tvarkos. Prašau.

A. **SKARDŽIUS (DPF).** Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gal jūs galėtumėte paaiškinti, kodėl parlamento salėje nėra generalinės prokurorės?

PIRMININKAS. Todėl, kad jos pavedimu yra atsiųstas pavaduotojas. Aš manau, mes nedarykime iš to problemos. Yra pasiruošęs atsakyti į visus klausimus ir pateikti informaciją. O aš nesitariau asmeniškai su generaline prokurore, negaliu komentuoti aplinkybių.

A. **SKARDŽIUS (DPF).** Gal mums reikėtų išeiti iš salės? Tai yra didžiausia nepagarba parlamentui, kai yra smurtas prieš Seimo narį jo darbo vietoje ir prieš jį atliekamas parlamente! Kur mes nusirisime, pirmininke?

J. **RAZMA (TS-LKDF).** Aš manau, nebedidinkime aistrų. Yra pavaduotojas – aukštas pareigūnas, aš manau, kad jis yra tolygus generaliniam prokurorui ir... (*Triukšmas salėje*) Išklauskime dėkodami, kad labai greitai tikrai mums nurodžius maksimaliai trumpą terminą atvyko ir yra pasiruošęs atsakyti.

E. **GENTVILAS (LSF).** Labai trumpai.

PIRMININKAS. E. Gentvilas.

E. **GENTVILAS (LSF).** Aš labai prašau opozicijos suprasti, mes nežinome, kodėl generalinė prokurorė neatvyko, gal ji negali. Mes turbūt tikime, kad generalinio prokuroro pavaduotojas žino ir gali pasakyti ne mažiau. Jeigu mes norime išgirsti, prašom pabūti. Aš sutinku, kad neoptimali čia visa ta procedūra buvo, bet tikrai prašau supratimo, juk mums šiandien svarbu išgirsti, kodėl galimai buvo naudojamas smurtas prieš Seimo narį.

PIRMININKAS. Man atrodo, nebetęskime tų ginčų. Tikiuosi, kad sutarėme dėl mano paminėtų darbotvarkės korekcijų. Kviečiu į tribūną generalinio prokuroro pavaduotoją G. Ivanauską pateikti informaciją, o po to atsakyti į klausimus. Prašom. (*Balsai salėje*)

13.35 val.

Generalinės prokuratūros atstovo informacija

G. **IVANAUSKAS.** Laba diena dar kartą visiems. Ačiū, kad sutinkate išklausti ir manęs. Norėčiau pranešti tai, kas jau buvo pranešta ir spaudoje oficialiai, tai yra šiandien atlikti tam tikri

procesiniai veiksmai, atliekant tyrimą, kuris yra pradėtas Seimo nariui M. Maldeikiui kreipusis į Specialiųjų tyrimų tarnybą būtent dėl galimo jo papirkimo.

Atliekant šį tyrimą buvo nustatytos vietos, kur reikėtų atlikti tam tikrus procesinės prievartos veiksmus ir kokių asmenų atžvilgiu. Gavus visas reikiamas teismo sankcijas, buvo atlikti šitie veiksmai, ir šiandien, kaip jau jūs žinote, taip pat ir Seimo rūmuose atlikti tam tikri procesiniai veiksmai ir kratos, gaunant tyrimui reikšmingus duomenis. Šiandien yra sulaikytas vieno iš Seimo narių, tai yra M. Puidoko, padėjėjas, kuris yra įtariamasis papirkimu ir prekyba poveikiu.

Iš tikrųjų šiuo momentu per anksti man išaiškinti tam tikras detales, kurios yra tyrimui dar reikšmingos, tikrai negalėsiu aš jų atskleisti šiandien. Manau, kad vėliau mes būsimė pasiruošę atsakyti į visus klausimus, kai bus galima jau tai padaryti, kai bus galima priimti konkrečius procesinius sprendimus dėl šios veikos, ar tai vis dėlto yra nusikaltimas ir (ar) šitokia veika pasieks teismą.

Gal tiktai galiu dar paminėti, kad šita veika yra susijusi su Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo pakeitimo projektu, kuris yra Seime. Toks būtų mano pranešimas, jeigu galėsiu, atsakysiu į tam tikrus jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Opozicijos lyderiui tada aš be eilės pirmajam suteikiu žodį.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gerbiamas generalinio prokuroro pavaduotojau, turbūt tikrai mes čia, Seime, neturime ir teisės, ir noro gilintis į ikiteisminį tyrimą, kuris pradėtas, tai yra jūsų kompetencija, tačiau, matyt, šiandien daugiau aistrų sukėlė, kai kurių nuomone, Konstitucijos pažeidimas dėl to, kad Seimo nario asmuo yra neliečiamas. Jeigu mūsų kolegos atžvilgiu, kiek jisai pasakoja ir tai yra tiesa, kad buvo naudota fizinė prievarta prieš Seimo narį, manau, šiuo atveju reikia labai aiškaus atsakymo iš jūsų institucijos ir Specialiųjų tyrimų tarnybos, ar tai buvo padaryta. Matyt, tai šiandien yra didžiausia problema, o dėl nusikalstamos veikos tikrai čia jūsų kasdienis darbas. Jūs tiriate, atliekate tuos veiksmus, matyt, sprendimai yra sankcionuoti teismo, kitaip ir būti negali, bet šis aspektas... Mums reikalingas konkretus atsakymas: ar tai buvo padaryta, ar ne? Galbūt ne šiandien – reikia jums tyrimą atlikti, bet šitas atsakymas labai svarbus.

G. IVANAUSKAS. Iš tiesų turbūt šiandien negalėčiau atsakyti, ar tas Seimo narys, kurio darbo vietoje buvo atlikta krata, bus ar nebus traukiamas baudžiamojon atsakomybėn, turbūt per anksti tai komentuoti. Kaip ir minėjau, jo padėjėjas yra įtariamasis šioje stadijoje.

Ir aš atsakysiu į jūsų klausimą dėl tam tikrų prievartos priemonių panaudojimo prieš Seimo narį. Iš tikrųjų negalėčiau dabar per daug detaliai aiškinti, kokios procesinės prievartos ir kokios jėgos priemonės buvo panaudotos konkrečiai prieš Seimo narį, nes netgi reikėtų, ko gero, dar palaukti, nes procesiniai veiksmai vyksta. Netgi ir tie patys pareigūnai, kurie dar atlieka tuos veiksmus, taip pat turėtų pateikti savo paaiškinimus apie visą šitą įvykį, kaip viskas vyko. Kaip suprantu, iš šitos pusės yra išklaudyta tik Seimo nario pozicija, ko gero, galiu pažadėti vieną dalyką, kad iš tikrųjų bus atliktas išsamus vidinis patikrinimas ir iš pareigūnų bus paimti paaiškinimai, kad būtų nustatyta, kaip iš tiesų viskas vyko, ar nebuvo peržengtos tam tikros procesinių prievartos priemonių panaudojimo ribos.

Galiu tik pasakyti, kad pagal mūsų įstatymus vis dėlto Seimo narys neturi absoliutaus imuniteto. (*Balsai salėje*) Aš noriu pasakyti, kad pas mus turbūt nėra nei vieno nei teisėjo, nei Seimo nario, nei kitų asmenų, kurie turėtų tam tikrą imunitetą, jis nėra absoliutus. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo yra ir pasisakyta, kad krata, asmens krata, savaime nėra suvaržoma asmens laisvė. Aš noriu pasakyti, taip, reikėtų pakalbėti apie tai, kad pirmiausia išsiaiškinsime, kokios priemonės buvo panaudotos kratos metu, kodėl jos buvo panaudotos, ir tuomet galėsime, ko gero, neatmetu ir šitos galimybės, kad galimai reikės net ir tam tikros teisminės praktikos formuojant tam tikrą jėgos panaudojimą prieš Seimo narius, esant reikalui, šis įvykis padės formuoti ir šitą praktiką. Bet faktas yra tas, kad, ko gero... Man dabar sunku pasakyti, kaip elgėsi Seimo narys kratos metu, ar jis trukdė pareigūnams, ar netrukdė pareigūnams, kaip jis elgėsi susipažinęs su teismo nutartimi, kurioje buvo aiškiai nurodyta, kas turima pateikti kratos metu būtent iš daiktų, esančių darbo vietoje, ar Seimo narys padarė tai, ar jis atsisakė tai daryti. Visi šie klausimai lygiai taip pat mane dabar domina, kaip ir jus, bet į visa tai galėsime atsakyti, tik kai išsiaiškinsime patys, surinksime visus duomenis. Taip galėčiau paaiškinti šitą situaciją.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau eilės tvarka klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas prokuroro pavaduotojau, truputį gąsdinančiai nuskambėjo vienas jūsų sakinyš – formuosime praktiką dėl prievartos priemonių prieš Seimo narius taikymo. Na, atsargiau su tokiais pasakymais. Nežinau, ar šiandien ji pradėta formuoti, ar jūsų kabinetuose formuojama.

Mano klausimas. Ar kokie nors veiksmai, vykdant procesinius veiksmus, fiksavo *in flagranti* situaciją, tai yra situaciją nusikaltimo darymo metu. Ar šiandien galite pasakyti, priešinosi Seimo narys, nepakluso Seimo narys ar panašiai, kas galėjo sukelti smurtą ar prievartos priemonių taikymą prieš jį?

G. IVANAUSKAS. Matyt, kaip ir minėjau, šiandien, šiuo momentu aš negalėčiau atsakyti, ar konkrečiai ir kaip konkrečiai Seimo narys vykdė teismo nutartį, kurioje yra sankcionuota ir nurodyta, ką reikia padaryti ir ką pateikti pareigūnams, ar jis atsisakė tai daryti, kaip jis atsisakė ar sutiko tai daryti, kokie buvo pareigūnų veiksmai ir kodėl, kas sukėlė pareigūnų veiksmus, jeigu buvo panaudotos tam tikros prievartos priemonės. Tik norėčiau patikslinti, aš turiu omeny, dėl proporcingumo galbūt bus poreikis tam tikrą ir teisminę praktiką formuoti, sakykim, dėl tam tikrų veiksmų atlikimo. To neatmeskime, nes teismų praktika irgi keičiasi. (*Balsai salėje*) Aš galiu pasakyti, kad tikrai šioje studijoje aš negalėčiau pasakyti, kokių momentu. Tai, kad vyksta nusikaltimas, dabar yra faktas. Iš esmės nusikaltimo darymo studijoje ir atliekami šie veiksmai. Atsakyti tiksliau, ar čia yra, sakykim, koks nors perdavimo kažkieno momentas, kodėl būtent dabar, aš tikrai to negalėčiau komentuoti, nes tai yra tyrimo tam tikros sėkmės klausimai.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Turbūt didžiąją dalį nepriklausomybės esu parlamento narys. Man kelia nuostabą, kai jūs sakote, kad reikia formuoti naują praktiką, atėjus į parlamentą parlamentaro kabinete galima jam duoti į sprandą, sumušti, suplėšyti jo rūbus, galbūt ir išsivesti. Kokią jūs formuojate teisėsaugos praktiką Lietuvos valstybėje ir dabar kalbate iš tribūnos, kad pažiūrėsime, ką pasakys teismai, ir nuo tol mes taip elgsimės? Tai tikrai beprecedentis atvejis turbūt bus Europoje, Europos Sąjungos parlamente. Mes lygiuojamės į Rytų valstybes. Klausimas yra toks: ar Seimo narys darė nusikalstamą veiką, kad jį reikėjo jo kabinete, darbo vietoje, sumušti, atimti iš jo priemones, ar jis savo kabinete užsipuolė pareigūnus? Tai prašau atsakyti, ar taip gali elgtis?

G. IVANAUSKAS. Žinote, aš galiu pasakyti taip, kad mušti negalima niekam nieko. O kas sušiję taip pat ir su mano darbine praktika, galiu pasakyti, kad ne pirmas kartas, kai Seimo rūmuose yra atliekamos kratos, ne pirmas kartas, kai ir Seimo narių atžvilgiu yra atliekami tam tikri procesiniai prievartos veiksmai, ir ne pirmas kartas, kai pirminiai Seimo narių pareiškimai, paaiškėja, nėra atitinkantys tiesą, kaip iš tiesų viskas buvo.

Dėl to aš nenoriu skubėti su išvadomis. Galbūt palaukime, kai mes jau turėsime surinkę visą medžiagą, tada ir paaiškinsime, ar vis dėlto proporcingai šitie veiksmai buvo, kokie, kaip jūs sakote, ar buvo mušama, ar buvo plėšoma kas nors, ar vis dėlto viso šito nebuvo. Tai yra tik šiandien toks pareiškimas. Aš negaliu to komentuoti, nes tikrai negalėčiau atsakyti į šitą klausimą šiuo momentu.

PIRMININKAS. Klausia V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas prokurore, norėjau paklausti, ar atliekami procesiniai veiksmai buvo fiksuojami vaizdo įrašymo priemonėmis, ar su tokiu įrašu būtų galima susipažinti galbūt Seimo atsakingiems komitetams ar bent Etikos ir procedūrų komisijai, kad galima būtų išanalizuoti, ar visi veiksmai buvo atlikti, kaip jūs sakote ar kaip sako Seimo narys? Ir norėjau paklausti, ar Seimo nariui yra suteiktas, ar šiandien planuojama suteikti kokį nors procesinį statusą šiame ikiteisminiame tyrime?

G. IVANAUSKAS. Dėl procesinio statuso, kaip ir minėjau, šiuo momentu tikrai aš negaliu atsakyti, koks jis gali būti ateityje. Šiuo momentu to nėra. Jeigu būtų pareikšti įtarimai, būtų apie tai pranešta. Tai šiuo momentu to nėra. Koks statusas gali būti ateityje, aš čia tikrai neatsakysiu ir nespėliuosiu.

Dėl to, kaip veiksmai buvo fiksuojami, iš tikrųjų irgi dabar nenorėčiau, ko gero, atsakyti, kadangi, kaip ir minėjau, mūsų laukia apskritai dar aiškintis šią situaciją vis dėlto dėl veiksmų porcingumo, kas yra teisus ir neteisus. Gal palaukime. Bus tikrai pateiktos ir patikrinimo, ir vidinės išvados dėl šito procesinio veiksmo atlikimo. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Na, kiti kolegos nespės paklausti. (*Balsai salėje*) Prašom.

V. GAPŠYS (DPF). Aš noriu patikslinti klausimą, vis dėlto jūs neatsakėte. Atsakyti, ar buvo fiksuojami vaizdo įrašymo priemonėmis veiksmai, jūs tikrai galite ir tai tikrai nepakenks jokiame tyrimui. Mes norime sužinoti vienintelį dalyką – ar jie buvo fiksuoti, kad po to nebūtų kokių nors interpretacijų, kad vieni fiksavo, kiti nefiksavo ar kažkur dingo įrašas. Tiesiog norime žinoti, ar buvo fiksuojami, ir tai turi atsispindėti protokoluose, kratos atlikimo protokoluose tai turi atsispindėti. Todėl jūs tai turite žinoti. Tai, manau, klausimas, į kurį jūs tikrai galite ir šiuo atveju, manau, privalote atsakyti.

G. IVANAUSKAS. Aš jums, man atrodo, kaip ir atsakiau, kad šiuo momentu aš nenorėčiau aiškinti, kas ir kaip ten buvo fiksuojama. (*Triukšmas salėje*) Kaip jūs teisingai sakote, protokole bus fiksuota ir protokole bus pažymėta. Aš manau, asmenys, kurie dalyvavo kratoje, galės paaiškinti, kaip jie tai matė. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėkoju už suteiktą galimybę paklausti. Manau, kad ir visuomenės teisė, ir mūsų, kaip kolegų, teisė yra žinoti, ar pareigūnų veiksmai yra kaip nors susiję su kolega M. Puidoku asmeniškai, nes jūsų kolegų išplatintame pranešime buvo kalbama apie gerbiamo Seimo nario patarėją, o kažkokie veiksmai atlikti prieš Seimo narį. Tai ar Seimo narys M. Puidokas yra kaip nors susijęs su atliekamu tyrimu?

G. IVANAUSKAS. Galiu atsakyti. Krata buvo sankcionuota būtent Seimo nario darbo vietoje, kur dirba kartu ir padėjėjas. Pagal visus mūsų įstatymus toje vietoje, kur yra atliekama krata, gali būti apribojamos tam tikrų visų esančių asmenų teisės: išėjimo, buvimo, kalbėjimo, ryšio priemonėmis naudojimosi. (*Triukšmas salėje*) Aš kalbu apie tai, kas yra parašyta mūsų Baudžiamojo proceso kodekse. (*Balsas salėje*) Ačiū. Tikrai skaitau. Aš noriu pasakyti, kad, kaip ir minėjau, porcingumas... (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiame Darbo partijos frakcijos nariai, vis dėlto tokie labai aktyvūs jūsų veiksmai gali būti suprasti kaip tam tikras spaudimas teisėsaugai. (*Triukšmas salėje*) Aš siūlyčiau santūriai, dalykiškai klausti, galimybė yra, bet nekurti tokios emocinės atmosferos, kai tikrai teisėsauga gali pajusti kaip tam tikrą spaudimą. Labai prašyčiau susilaikyti nuo replikų. Sutarėme, kad yra klausimai ir atsakymai. Replikos bus pabaigoje. (*Balsas salėje: „Dėl vedimo tvarkos.“*) Dėl vedimo tvarkos – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš manau, tikrai reikia kviestis generalinę prokurorę, nes su didžiausia pagarba jums, gerbiamas generalinio prokuroro pavaduotojau, jūs tiesiog painiojate Seimo nario statusą, Seimo nario darbo vietą su jūsų atliekamais veiksmais prieš galbūt valstybės tarnautoją. Kai nėra tokio suvokimo, kalbėti ir toliau klausinėti yra beprasmiška, todėl siūlau palikti posėdžių salę, ir tiek.

PIRMININKAS. Nuskambėjo pasiūlymas nutraukti klausinėjimą. Aš taip supratau. (*Balsai salėje*) Buvo pasakyta, jog nėra prasmės klausinėti pavaduotojo. (*Balsai salėje*) Bet seniūnas galbūt patikslins.

V. JUKNA (DPF). Taip, aš noriu patikslinti, kad tas Artūro prašymas yra frakcijos vardu, kad vis dėlto reikia pakviesti prokurorę, ji galėtų kompetentingai atsakyti į klausimus. To prašome frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Aš suprantu, yra siūlymas nutraukti klausinėjimą? (*Balsai salėje*) Prokurorės kvietimą mes tikrai galime suformuluoti, bet, kaip supratote iš atsakymo į opozicijos lyderio klausimą, jeigu mes iš tikrųjų norime dalykiškų atsakymų, aš siūlyčiau ramiai planuoti generalinės prokurorės stovėjimą šioje tribūnoje kitame posėdyje kitą antradienį. Tada mes tikrai sulauksime dalykiškų atsakymų. Dabar aš nemanau, kad atsakymai bus kiek kitokie, negu išgirstame iš pavaduotojo, kai visos aplinkybės dar nėra išsiaiškintos.

J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gal užbaikime mes tą procedūrą, nes, kiek išgirdau iš pono V. Juknos, nebuvo siūlymo frakcijos vardu generalinio prokuroro pavaduotojui išeiti iš salės. Buvo prašymas, kad būtų pakviesta generalinė prokurorė. Aš palaikyčiau tą kvietimą, tačiau užbaikime procedūrą – leiskime Seimo nariams, kurie užsiregistravo, paklausti.

PIRMININKAS. Gerai. Tada kol kas nekeičiame procedūros. Kurie užsiregistravo, tikrai, matyt, nori paklausti. Tai kitas – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas generalinio prokuroro pavaduotojau, kadangi jūs paminėjote apie tai, kad formuosite praktiką dėl prievartos priemonių taikymo Seimo nariams, aš suprantu, kad jūs pateikėte vieną faktą, kad Seimo nariui buvo įteiktas teismo sankcionuotas raštas dėl tam tikrų veiksmų, kuriuos jis turėjo atlikti arba kažkokius daiktus atiduoti ir taip toliau. Nekontretizuoju, nes nežinau, jeigu galėsite, jūs atsakysite. Ką jūs darote, kokia yra praktika, kai asmuo atsisako pagal pateiktą sankcionuotą dokumentą vykdyti tuos jūsų reikalavimus, tai yra per poėmį atiduoti daiktus ir taip toliau? Kokia praktika taikant prievartą prieš eilinius Lietuvos Respublikos piliečius ir kokią praktiką iš tos jūs performuosite tiems asmenims, kurie turi neliečiamybę? Tai yra Lietuvos Respublikos Seimo, Vyriausybės nariams bei teisėjams. Ačiū.

G. IVANAUSKAS. Ačiū. Patikslindamas galiu pasakyti, kad visiems šioje darbo vietoje buvusiems asmenims buvo pateikta Vilniaus miesto apylinkės teismo nutartis atlikti kratą ir visi buvo su ja supažindinti. Taip pat buvo supažindinti ir su tuo, ko yra prašoma kratos metu pateikti, ir atitinkamai pagal mūsų galiojančius įstatymus, jeigu asmuo savanoriškai atsisako pateikti daiktus, kurie yra nurodyti teismo nutartyje, jie gali būti paimami prievarta. Tokie yra mūsų įstatymai.

Taip pat pagal mūsų Baudžiamojo proceso kodeksą yra numatyta, kad visų asmenų, kurie yra patalpoje, kur yra atliekama krata, lygiai taip pat gali būti apribojamai, sakykim, jų atžvilgiu, irgi gali būti atliekama asmenų krata, jeigu tikėtina, kad jie turi tuos daiktus, kurių yra prašoma pateikti ir jie nurodyti nutartyje. Kaip ir minėjau, į šituos klausimus reikės atsakyti ir aiškintis, kiek, kas, kokius veiksmus atliko, kaip buvo vykdoma teismo nutartis, kuri, aš manau, sankcionuota teismo nutartis, turėtų būti galiojanti visiems. Aiškinsimės, ar buvo iš tikrųjų proporcingi pareigūnų veiksmai, ar jie buvo kokie nors pertekliniai. Kaip ir minėjau, nėra absoliutaus imuniteto Lietuvoje nė vienam asmeniui.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, man atrodo, klausimai šiek tiek kartojasi. Dar leisime porai Seimo narių paklausti, bet mes turime gerbti ir čia pakviestą kalbėti Europos komisarę. Kaip žinome, tai numatyta 14 valandą. Po komisarės kalbos mes galėsime skirti laiko ir pasitarti, ką toliau darome šia tema. Gal taip sutariame. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pavaduotojau, aš tikrai nenoriu daryti jokio spaudimo ir nenoriu klausti, kaip bus formuojama kokia nors praktika, aš apie tai, kokia jau yra susiformavusi praktika. Iš tiesų kaip yra reglamentuojama jūsų vidaus dokumentais tuo atveju... Kuriuo atveju yra fiksuojama vaizdo fiksavimo priemonėmis, kuriuo ne? Ar priklausomai nuo to, ar tai viešas asmuo, ar privatus, ar kokio nors konkretaus vykdomo nusikaltimo, ar kitu atveju? Galbūt galite pakomentuoti, kaip yra viduje, kad į tą klausimą būtų šiek tiek atsakyta žmonėms, kurių daug kam dabar turbūt natūraliai kyla klausimas, nes tai yra viešas asmuo, galbūt gali būti jo reputacijai tam tikra žala. Jeigu jo teiginiai prieštarauja jūsų teiginiams, tai bus ta diskusija, dėl ko dabar esate jūs čia, po to gali čia atsidurti ir jūsų vadovė. Ar vidaus dokumentai numato konkrečius atvejus, ar tai yra tyrimui vadovaujančio asmens pasirinkimas, kada reikia fiksuoti, kada ne? Ačiū.

G. IVANAUSKAS. Galiu atsakyti, kad pagal mūsų įstatymus pagal situaciją sprendžia pareigūnai, atliekantys proceso veiksmus, kiek reikia naudoti tam tikras technines fiksavimo priemones.

PIRMININKAS. Toliau klausia J. Jarutis.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pavaduotojau, akivaizdu, kad šita byla bus gana rezonansinė, nes to, kas įvyko šiandien ryte Seimo rūmuose, taip, kratų yra buvę, bet precedento, kad būtų panaudotas smurtas prieš parlamento narį, kiek aš pamenu, nėra buvę. Kaip teigia mūsų kolega, čia minimas kolega, kad jam buvo suvaržyta laisvė išeiti iš kabineto, da-

lyvauti Seimo posėdyje, kas, mano supratimu, prieštarauja Konstitucijai. Imunitetas nėra absoliutus, bet tos laisvės yra garantuotos. Kaip jūs galvojate, ar pradėsite ikiteisminį tyrimą bent jau šių pareigūnų atžvilgiu dėl galimai perteklinio prievartos panaudojimo prieš Seimo narį? Ačiū.

G. IVANAUSKAS. Aš galiu atsakyti, kad tikrai bus atliekamas vidinis patikrinimas dėl to, ar buvo proporcingai atlikti procesiniai prievartos veiksmai. O kokie bus sprendimai, galbūt reikėtų palaukti tada to sprendimo ir tikrai pakomentuosiu.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dėkojame generalinio prokuroro pavaduotojui už atsakymus į klausimus. Kaip aš minėjau, pasitarti dėl šio klausimo tąsą galėsime po eurokomisarės pranešimo. Taip sakant, nebaigiame šio klausimo.

Toliau pirmininkaus Seimo Pirmininkė.

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Dėkoju. Gerbiami kolegos, tęsiame mūsų darbą. Kaip minėjo pirmasis pavaduotojas, prie šio klausimo grįšime po eurokomisarės pranešimo ir diskusijos. Jai šiandien skirta 45 minutės.

Prašom. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Dėl vedimo tvarkos. Gerbiamieji Seimo nariai, J. Razmos kaip posėdžio pirmininko paklausiau, kada ateis prokuroras ir kada atsakinės į klausimus A. Bilotaitė. Sakė, po pietų. O pietų pertraukos metu prokuroras atėjo, ir aš nežinojau. Man atrodo, ir kiti Seimo nariai nežinojo. Šitai elgtis negalima. Aš norėjau užduoti prokurorui klausimą, bet tokios galimybės dėl tokio ar nežinojimo, ar netiesos sakymo aš neturėjau.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, mūsų darbotvarkės 2-1 klausimas – Europos Komisijos Pirmininko pavaduotojos, atsakingos už vertybes ir skaidrumą, V. Jurovos pasisakymas. Kviečiu gerbiamą V. Jurovą į tribūną.

14.01 val.

Europos Komisijos Pirmininko pavaduotojos, atsakingos už vertybes ir skaidrumą, Veros Jurovos kalba

V. JUROVA. Gerbiama plenarinio posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, gerbiami Vyriausybės nariai, šiandien man didelė garbė ir malonumas kalbėti Seime. Tai vienas iš mano pirmųjų profesinių fizinių vizitų į valstybę narę, kai daugiau nei prieš metus prasidėjo COVID-19 pandemija. Ir tai, kad šiandien esame Vilniuje, nėra atsitiktinumas.

Kai kalbėjau šiuose rūmuose 2018 metų lapkričio mėnesį, kalbėjau apie drąsią tautą, kuri išrado žodį „knygnešiai“, kas apytikriai reiškia knygų kontrabandininkai. Tai profesija, kuri buvo būtina tais laikais, kai Rusijos imperija uždraudė spaudą lietuvių kalba. Šiandien visai čia pat, už rytinės jūsų valstybės sienos, Baltarusijos režimo kritikai yra metami į kalėjimą ir kankinami. Žurnalistai, kurie bando išlikti nepriklausomi, vadinami valstybės priešais, o šalies slaptosios tarnybos išdrįso užgrobti Europos Sąjungos lėktuvą, skrendantį čia, į Vilnių, kad areštuotų tuos kritikus.

Iš savo turtingos istorijos Lietuva labai gerai žino, ką reiškia kova už laisvę, vienos valstybės dominavimas, atkaklumas ir didvyriškumas kelyje į demokratiją. Todėl manau, kad Seimas yra tinkamiausia vieta aptarti naujas grėsmes, kylančias demokratijai, stengtis suprasti, kaip tiek pasiekėme ir ką galime padaryti, kad apsaugotume savo demokratines valstybes ir save.

Europos Sąjunga yra išdidus demokratijos švyturys. Tačiau nekyla abejonių, kad demokratijai gresia pavojus. Kaip A. Epelbaum rašo naujausioje knygoje „Twilight of Democracy“ („Demokratijos saulėlydis“), mes, demokratai, palikome pernelyg daug vietos demagogams, kad jie galėtų užimti erdvę ir piktnaudžiauti žmonių nusivylimu. O be demokratijos nebus ir Sąjungos. Pagrindinis demokratijos ir, tiesą sakant, mūsų Sąjungos elementas yra pasitikėjimas.

Tie, kurie, kaip ir aš, esate gana seni arba, pavartosiu eufemizmą, esate pakankamai patyrę ir prisimenate geležinės uždangos laikus, kai Lietuva buvo sovietų imperijos dalis, o mano šalis Čekoslovakija buvo kontroliuojama sovietų, turėjome galimybę paragauti autoritarinio valdymo skonio. Aš pati vis dar pamenu didžiulį nepasitikėjimo ir baimės jausmą.

Kai yra demokratija, tikime, kad kaimynas neapskųs mūsų valdžios institucijoms už tai, kad kritikavome valdžią. Mes tikime, kad valstybės aparatas yra skirtas ne mus kontroliuoti, o mums tarnauti. Mes tikime, kad visuomenės informavimo priemonės neskleidžia Vyriausybės propa-

gandos. Mes taip pat tikime, kad demokratinė sistema gali būti naudinga visiems piliečiams ir kad ji suteiks tam tikrą apsauginį tinklą. Tačiau daugelis pastarojo meto krizių, pavyzdžiui, finansų krizė, migracija, sparti skaitmeninė pertvarka, o dabar dar ir koronaviruso pandemija, tapo didžiuliu pasitikėjimo demokratija išbandymu.

Neseniai atlikta apklausa, kurioje vertinamas pandemijos poveikis, rodo, kad prastėja pasitikėjimo institucijomis tendencijos, ypač mažėja pasitikėjimas nacionalinėmis vyriausybėmis – jis dešimties balų skalėje nuo 2020 metų vasarą buvusio 4,6 punkto 2021 metų pavasarį sumažėjo iki 3,9. Pasitikėjimas Europos Sąjunga taip pat sumenko, bet vis dar išlieka didesnis nei pasitikėjimas nacionalinėmis vyriausybėmis. Visa tai turi savų padarinių. Kai kalbu su žmonėmis visoje Europoje, dažnai girdžiu, kad jie jaučiasi užmiršti, jie mano, kad nėra patenkinti jų poreikiai. Daugelis žmonių sako, kad jaučia, jog politinė klasė atsisakė savo interesų. Daugelis vėl jaučia baimę. Esu tikra, kad ir jūs tą patį girdite iš savo rinkėjų.

Štai kodėl žmonės atsigręžia į kenksmingą nacionalizmą ar populistinius judėjimus, kurie žada paprastus, deja, bauginančius sprendimus. Tad Europos Sąjungoje taip pat patiriame vis didesnę spaudimą iš išorės. Atrodo, kad Rusijos grėsmė yra netgi labai reali tiek internete, tiek ir kitur. Kinija tapo ryžtinga ekonomikos ir politikos veikėja. Ji naudoja savo priemonėmis, kad darytų įtaką naujoms skaitmeninėms galimybėms. Informaciją Kinija naudoja kaip ginklą, pralenkia kitus taikomais dezinformacijos metodais ir nedvejodama jais naudoja. Vėlgi naujausias to pavyzdys yra koronaviruso pandemija.

Būdama Čekijos ir Europos pilietė, esu tvirtai įsitikinusi, kad atsakymas į šias vidaus ir išorės grėsmes yra vieningesnė Europos Sąjunga. Tokia Europos Sąjunga, kuri suprantama ne tik kaip Briuselyje įsikūrusios institucijos, bet ir kaip valstybių narių visuma.

Pirmiausia turime realistiškiau suvokti padėtį už mūsų rytinės sienos. Žinau, kad jūs ją suvokiate, tačiau tam tikrose Europos vietose dabartinis Rusijos režimas vis dar romantizuojamas, o tai visiškai neatitinka realybės. Rusija nuolat kenkia Vakarų demokratijai – tiesiogiai ir netiesiogiai, slapta ir atvirai, profesionaliai kišasi internetinėje erdvėje ir vykdo dezinformacijos kampanijas. Jos tikslas yra paprastas – parodyti, kad demokratija nėra geriau už Kremliaus režimą skaldyti mus ir sėti nepasitikėjimą.

Manau, kad dabar mes, sakyčiau, realistai Kremliaus atžvilgiu, turime galimybę paaiškinti ir paveikti Europos vykdomą Rytų politikos kryptį. Neseniai vykusiame Europos vadovų susitikime Europos Vadovų Taryboje kalbėjome apie Rusiją, o dabar Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba rengia pranešimą dėl mūsų santykių su Rusija. Pasikliauju Lietuvos vadovais ir kitomis šio regiono šalimis, tikiu, kad jos propaguos realistišką mūsų santykių su šia šalimi viziją. Turime būti sąžiningi. Jei nepakeisime savo požiūrio, galime tikėtis, kad to paties elgesio bus tik daugiau. Nuolaidžiavimas neveikė praeityje, neveiks ir ateityje. Noriu, kad mane suprastumėte, pritariu taikiam bendradarbiavimui ir konstruktyviems santykiams tiek su Rusija, tiek su Baltarusija. Tačiau mūsų nuolaidžiavimas negali virsti situacija, kai užmerkiame akis prieš dar vieną precedento neturinčią priešišką ar neigiamą veiksmą. Turime suprasti, kad visi su Kremliaus režimu vykdomi projektai yra politiniai. Nėra projektų, kurie būtų tik ekonominiai. Taigi prašau išlikti ne tik nuoseklius ir tvirtus, bet ir sąžiningus. Jei tokie projektai kaip „Nord Stream 2“ bus tęsiami, Kremliaus režimas tęs savo dabartinį kursą.

Laukiu Europos Sąjungos ir JAV aukščiausio lygio susitikimo, kuris bus pirmasis nuo prezidento Dž. Baideno rinkimų ir kuris vyks jau kitą savaitę. Tai dar viena galimybė surengti sąžiningas diskusijas apie Vakarų aljanso vaidmenį ginant laisves ir demokratiją.

Leiskite tarti keletą žodžių apie mūsų veiksmus kovojant su dezinformacija, senas grėsmes, mūsų naujas priemones, kurių imamės, apie užsienio valstybių kišimąsi, nes, kaip pažadėjau jums prieš trejus metus, mes perjungėme aukštesnę pavarą ir pasistūmėjome šioje srityje. Visų pirma, įgijome daugiau įrodymų, kad reikia imtis veiksmų. Mūsų komanda, dirbanti šioje srityje, nuo 2015 metų nustatė daugiau kaip 12 tūkst. Kremliaus dezinformacijos atvejų. Tiesą sakant, net 84 % lietuvių mano, kad naujienų ir informacijos, neatitinkančios realybės ar net melagingos, egzistavimas yra demokratijos problema. 78 % Lietuvos respondentų teigia, kad jie geba atpažinti tokias naujienas. Tai vienas geriausių rezultatų Europos Sąjungoje. Tai reiškia, kad lietuviai yra budrūs.

Kaip matėme ir per šią pandemiją, dezinformacija daro neigiamą poveikį visuomenės sveikatai ir mažina visuomenės pasitikėjimą mokslo bendruomene. Dezinformacija yra tokia pavojinga, nes ji naudoja mūsų laisvę prieš mus pačius. Žodžio laisvę paverčiama ginklu, o jei norime išsaugoti demokratiją, žodžio laisvė yra šventa. Mes visi Europoje taip pat turime suprasti, ką prieš kurį laiką supratote jūs Lietuvoje, kad yra organizuotos vidaus ir užsienio struktūros, kurios siekia manipuliuoti mūsų informacine erdve ir netgi kištis į rinkimus. Štai kodėl Komisijoje mes dabar sugalvojome išsamų planą, kad išvengtume skaitmeninio slėpynių žaidimo, bet taip pat ir tam, kad suformuotume visos visuomenės požiūrį. Yra gamintojų, kurie savo veikloje naudoja įvairius kanalus ir amplifikacijos metodus, tokius kaip vadinamieji botai ir netikros sąskaitos. Tačiau pavojus kyla dėl to, kad mes, piliečiai, iš tikrųjų galime patikėti šiais melais ir mums gali pritrūkti priemonių, kad galėtume atskirti, kas yra tikra, o kas ne šioje skaitmeninėje realybėje.

Mes nusprendėme įvesti tam tikrą tvarką ir pareguliuoti interneto kanalus. Iki šiol dirbome remdamiesi savireguliacija, kuri padėjo siekti tikslo, tačiau to nepakanka. Technologijų sektorius negali apsiriboti vien savivalda. Tuo negali apsiriboti ir joks kitas sektorius, todėl reglamentu, vadinamu Skaitmeninių paslaugų aktu, mes pasiūlėme labiau vykdytiną prievolę – skaidrumą ir didesnę skaitmeninių subjektų atsakomybę. Naujosiose taisyklėse taip pat bus numatytos konkrečios nuostatos dėl neteisėto turinio pašalinimo ir tuo pat metu bus užtikrinta naudotojų pagrindinių teisių apsauga internete.

Praėjusių metų gruodžio mėnesį aš taip pat pristaciau Europos demokratijos veiksmų planą, kuriame pateikta išsami kovos su dezinformacija politika. Jame pabrėžiama, kad mes, Europos Sąjunga ir mūsų partneriai, turime skubiai imtis priemonių ir kovoti su šiuo reiškiniu nuosekliai ir veiksmingai. Tai apima ir atnaujintą Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą. Neseniai paskelbėme išsamią gairę, kuriose išdėstyta, kaip mes matome šį naująjį kodeksą. Gairės yra pirmasis žingsnis peržiūrint kodeksą ir garantija, kad naujasis kodeksas bus stipresnis ir padės pašalinti trūkumus bei atsirandančią riziką. Dėl persvarstyto kodekso interneto platformos taps atskaitingesnės. Kodeksas mums parodys, kaip interneto platformos sprendžia jų teikiamų paslaugų keliamos sisteminės rizikos problemą, kaip jos užtikrina savo naudotojų saugumą, kaip nuosekliai jos tikrina pateikiamą turinį ir kiek jos yra skaidrios mokslininkams ir kiekvienam piliečiui. Tai padės mums geriau suprasti, kas ką skelbia, ar tai nėra organizuotos kampanijos dalis, kas už tai moka ir ar nebuvo naudojamos manipuliavimo ar dirbtinio stiprinimo priemonės. Štai kaip mes galime išvengti tiesos arbitrų atsiradimo tiek iš Komisijos, tiek iš privačių įmonių.

Priėmus Skaitmeninių paslaugų aktą, bus galima sukurti bendro reguliavimo sistemą, kad būtų užtikrintas interneto platformų skaidrumas, reguliavimo priežiūra ir atskaitomybė. Kodeksas taip pat išliks gyva priemone, pritaikoma prie technologijų plėtros, rinkos ir teisės aktų pokyčių. Tačiau, nors ir kaip ten būtų, mes negalime apsiriboti tik darbu su socialinės žiniasklaidos platformomis.

Šiais metais aš dar pasiūlysiu teisės aktą dėl remiamo turinio politiniame kontekste skaidrumo. Politinė reklama yra vienas iš pagrindinių dezinformacijos vektorių ir mes turime užtikrinti didesnę skaidrumo lygį šioje srityje, tačiau taip pat turime apsvarstyti galimybę apriboti ir manipuliavimo metodus. Be to, mes taip pat siekiame stiprinti žiniasklaidos laisvę ir žiniasklaidos pluralizmą. Nepriklausoma žiniasklaida atlieka svarbų vaidmenį kovojant su dezinformacija ir manipuliavimu demokratinėmis diskusijomis, nes ji teikia piliečiams patikimą informaciją. Tai apima priemones, kuriomis siekiama padidinti žurnalistų saugumą ir pažaboti piktnaudžiavimą šmeižto ieškiniais, nukreiptais prieš visuomenės dalyvavimą.

Kitas esminis elementas yra sukurti ir sustiprinti mūsų priemonių rinkinį, kad būtų galima skirti baudas melagingos informacijos teikėjams. Šiuo klausimu glaudžiai bendradarbiaujame su mano kolega vyriausioju įgaliotiniu ir Komisijos pirmininko pavaduotoju Dž. Boreliu. Turiu pabrėžti, kad Europos demokratijos veiksmų plane daugiausia dėmesio skiriama bendradarbiavimui su šalimis partnerėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, siekiant stiprinti gebėjimus ir keistis geriausia patirtimi kovojant su rinkimų organizavimo ir klastojimo grėsmėmis.

Noriu jus patikinti: mes nesiekiame ir negalime to daryti izoliuotai, manome, kad jei norime turėti veiksmingą sistemą, mums reikia visų įsitraukimo, todėl esame įsipareigoję bendradarbiauti

su atitinkamai suinteresuotais subjektais įgyvendindami šias idėjas, įskaitant šalis partneres, pilietinę visuomenę ir privataus sektoriaus atstovus.

Vienas iš pagrindinių mūsų partnerių instituciniu lygmeniu yra NATO. Mūsų bendradarbiavimas labai suintensyvėjo, ypač COVID-19 pandemijos laikotarpiu. Turiu prisipažinti, kad šiuo atžvilgiu aš labai daug tikiuosi iš Lietuvos. Aš aiškiai prisimenu, kad Lietuva buvo stipti Europos Sąjungos struktūros strateginės komunikacijos grupių kovai su dezinformacija 2015 metais įkūrimo šalininkė ir apskritai Europos atsako į dezinformaciją kūrimo šalininkė. Jūsų iniciatyva davė gerų rezultatų, bet mes negalime sustoti viduryje kelio.

Ponios ir ponai, žinoma, kova su dezinformacija ir užsienio šalių kišimusi yra tik dalis mūsų veiksmų demokratijai remti. Mes taip pat dirbame visais mūsų Sąjungos ramsčiais, įskaitant teises viršenybę ir pagrindines teises. Tiesą sakant, tai yra būtinos sąlygos viskam kitam mūsų Europos Sąjungoje. Būtent todėl mes ir norėjome pridėti daugiau instrumentų šioms vertybėms Europos Sąjungoje puoselėti.

Leiskite trumpai paminėti naujus mūsų priemonių rinkinio papildymus.

Pirma, tai metinė teisinės valstybės principo taikymo ataskaita, kurioje dėmesys skiriamas visoms valstybėms narėms. Kitą mėnesį, liepą, mes paskelbsime antrąją ataskaitą. Tai svarbi priemonė išplėsti bendrą supratimą apie tai, kas gi yra teisinė valstybė, teisės viršenybė ir ką ji iš tikrųjų reiškia. Gavome gerų atsiliepimų apie pirmąją ataskaitą ir tikiuosi, kad Lietuvos parlamentas, Vyriausybė ir pilietinė visuomenė prisidės prie šio projekto rengimo. Ši bendra veikla ilgai niui turėtų padėti sukurti konsoliduotą bendrą kultūrą ir bendrą atsakomybę šiais klausimais.

Antra, mes pridėjome dar vieną priemonę dėl bendro Europos Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo. Šiuo pasiūlymu siekiama nustatyti galimą riziką, kad ir kur ji atsirastų, ir atgrasyti tuos, kurie gali, kad ir kur jie būtų, norėti išardyti demokratines stabdžių ir atsvarų sistemas. Manau, kad tik minimaliai tikėtina, jog Europos Sąjungos lėšos bus skiriamos ten, kur nekyla grėsmės teisinei valstybei. Mūsų vertybės yra ne bendrosios rinkos papildymas, o būtent jos pagrindas.

Kaip matote, Europos Sąjunga stengiasi geriau pasirengti atremti iššūkius demokratijai ir mūsų pamatinėms vertybėms. Mums sekasi geriau, tačiau vieni Briuselyje mes negalime to padaryti. Demokratija yra procesas, kurį reikia puoselėti ir, tiesą sakant, kovoti už jį.

Tie iš mūsų, kurie gyveno už geležinės uždangos, tie, kurie supranta autoritarinį V. Putino žaidimą, gerai supranta procesą, kuriame jūs išjungiate vieną saugiklį po kito, kol visiškai sumažinate stabdžių ir atsvarų skaičių, kad vyriausybėje ir valdžioje esantys asmenys galėtų būti veiksmingai kontroliuojami. Todėl aš ypač džiaugiuosi, kad mes įžvelgėme šiuos pavojus ir mėginame juos spręsti.

Europos demokratijos veiksmų plane laikomasi kompleksinio požiūrio šiuo klausimu. Nuo sąžiningų rinkimų rėmimo, žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo stiprinimo iki esamo Europos Sąjungos kovos su užsienio šalių kišimusi priemonių rinkinio tobulinimo, Kovos su dezinformacija praktikos kodekso pertvarkymo į interneto platformos reguliavimo sistemą ir piliečių dalyvavimo viešajame gyvenime skatinimą. Jeigu požiūris visapusiškas, tikslas yra aiškus – padaryti mūsų demokratiją Europos Sąjungoje atsparesnę ir atkurti pasitikėjimą.

Dabartinė Komisija daugiausia dėmesio skiria atsigavimui po COVID-19 pandemijos ir paramai žmonėms žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos laikotarpiu. Mūsų laukia dar daug iššūkių. Demokratija ir toliau susidurs su nuolatine kritika ir nuolatine grėsme. Geriausias sėkmės receptas yra Europos Sąjunga, kuri gali būti ryžtinga ir kuri gali remti ir ginti savo žmones. Mums reikia Europos Sąjungos, kurią vienija vertybės, kuri yra ekonomiškai stipri ir kuri ima savo likimą į savo rankas. Taip, kaip lietuviai ne kartą yra padarę savo šalies istorijoje.

Ponios ir ponai, gerbiami Seimo nariai, dėkoju už dėmesį. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Parlamento nariai norėtų užduoti jums klausimų, tad norėčiau suteikti žodį jiems. Pirmasis paklausti norėtų M. Puidokas, tačiau jo salėje nėra. Klausia T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). (*Klausia angliškai*) Gerbiama Komisijos nare, dėkoju už jūsų šios dienos pranešimą. Labai dažnai mes kalbame apie Europos Sąjungą kaip...

PIRMININKĖ. Prašom klausyti lietuviškai, kadangi gerbiama mūsų viešnia per ausines klausosi vertimo. Dėkoju.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Supratau. Gerbiama komisare, ačiū už jūsų pasisakymą šiandieną.

Labai dažnai kalbame apie Europos Sąjungą kaip apie ekonominę ir pinigų sąjungą. Bet tuo pat metu dažnai užmirštame, kad tai visų pirmiausia yra vertybių sąjunga. Ir ačiū, kad šiandien priminėtė mums apie tai Lietuvos širdyje, mūsų parlamente, Seime. Savo kalboje daug kalbėjote apie išorines grėsmes, informaciją, tačiau mes dažnai pamirštame, kad tam tikros grėsmės ir dezinformacija egzistuoja ir Sąjungos viduje.

Šiandien norėčiau jūsų paklausti apie vadinamąją zonos be LGBT ideologiją. Iš tikrųjų šis neapykanta motyvuotas požiūris į tam tikrus žmones mūsų visuomenėje yra labai būdingas autoritariniams režimams Rytuose, tačiau kartais neapykanta kai kurioms socialinėms grupėms yra matoma ne tik Lietuvoje, bet ir kitose Europos Sąjungos valstybėse. Prieš keletą savaitių šis parlamentas atmetė lyčiai neutralios partnerystės įstatymo projektą. Lietuva lieka viena iš šešių Europos Sąjungos valstybių be jokio tos pačios lyties šeimų pripažinimo. Mano klausimas yra toks: ką mes galime padaryti visi kartu, drauge, kad šioje vertybių sąjungoje vietos užtektų visiems? Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Prašome, galite atsakyti.

V. JUROVA. Dėkoju už šį klausimą. Taip, iš tiesų Europos Sąjunga negali toliau veikti vien tik kaip bendroji rinka, nes vertybės ir yra mūsų pagrindas. Mes turime didinti pasitikėjimą tarp valstybių narių, tarp piliečių, tarp pačių institucijų. Aš esu pirmoji Europos Komisijos narė, atsakings už vertybes. Iš tiesų, kai kalbame apie vertybes, mes suprantame, kad negalime daryti kompromisų, kai mes vertiname fiskalines sąlygas ar biudžetą. Būtent todėl labai dažnai mes negalime daryti kompromiso, kai kalbame apie mažumas. Todėl mūsų Sąjungoje ir apskritai visose valstybėse kalbama apie pagarbą mažumoms ir jų teisėms. Europos Sąjungoje yra labai daug naudingų taisyklių, ypač tų, kurios yra susijusios su mažumų teisėmis, kai siekiame užtikrinti, kad nebūtų mažumos diskriminuojamos, kad mažumos atstovai nebūtų atleidžiami iš darbo. Tačiau kalbant apie santuoką, civilinę partnerystę, iš esmės tai yra valstybių narių kompetencijos klausimas. Pagal Europos Komisijos kompetencijos sritį turiu pasakyti, kad tik jūs patys turite nuspręsti, kaip eisite toliau. Europos Komisija yra atsakinga už tai, kad mes skatintume tas vertybes, tačiau iš tiesų aš pati sakau, kad dabar pats laikas suteikti LGBT atstovams vienodas, lygias sąlygas kalbant apie partnerystę. Kai aš kalbu apie ideologiją, aš kalbu apie lygias teises. Taip, yra Europos Sąjungoje valstybių, kurios pripažino santuoką tarp tos pačios lyties asmenų. Tikrai linkiu, kad Lietuvos piliečiai taip pat galėtų pasidžiaugti tomis pačiomis sąlygomis kaip ir kitos valstybės, džiaugtis vienodomis ir lygiomis sąlygomis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia G. Surplys.

G. SURPLYS (LVŽSF). Gerbiama Europos komisare (aš sėdžiu čia), malonu buvo su jumis susitikti prieš tai kartu su Seimo Pirmininke. Iš tikrųjų tai, ką jūs kalbėjote tribūnoje dabar, ir tai, ką jūs sakėte susitikime su Seimo Pirmininke, man sukelia minčių, kad mes tikrai turime labai supratingą ir labai tvirtą draugę Europos Komisijoje. Norėčiau padėkoti už jūsų atvirai sakomas mintis, kad Lietuva yra ta šalis, kur demokratija jaučiasi namie. Iš tikrųjų tai, kad mes giname demokratiją Baltarusijoje, yra visos Europos misija. O jūsų norėčiau paklausti, kaip jūs vertinate idėjas, kad teisės viršenybė turėtų būti vis dėlto susieta su Europos Sąjungos investicinėmis lėšomis. Ar, jūsų manymu, tai yra teisingas kelias? Ačiū.

V. JUROVA. Dėkoju. Taip, diskusija su Seimo Pirmininke iš tiesų buvo labai produktyvi, vaisinga. Taip, esu atvira, esu atvira ir čia, ir esu tiesmuka. Galbūt yra ta savybė, kuri nepatinka žmonėms, kai kalbame apie Rusijos piliečius, atsidūrusius sankcijų sąrašė. Bet iš tiesų, taip, kai kalbame apie vertybes, reikėtų nepamiršti atsieti tuos pinigus. Taip, buvo kalbama, kad Europos Sąjungos investicijų fondai, išdalinami Europos Sąjungos valstybėms, turi būti tinkamai išdalinami. Mes negalime dalinti pinigų toms valstybėms, kuriose trūksta priežiūros, sakykim, viešųjų pirkimų institucijoms. Negalima daryti taip, kad pinigai patektų tiktai, pavyzdžiui, ministro pirmininko draugams. 2017 metais tikriausiai pamenate buvusį didžiulį skandalą, daug kas sureagavo gana agresyviai, kaip čia dabar taip atsitiko, taip neturėtų nutikti pagal mūsų taisykles. Čia mes taip pat matome tam tikrą sąlygą. Taip, turime įvertinti, kokios yra mūsų procedūros ir kaip turėtų Europos Komisija vertinti tam tikras Europos Sąjungos valstybes nares. Būtina konsultuotis su Europos Sąjungos valstybėmis narėmis ir šiuo metu vertiname Europos Sąjungos valstybes nares.

Taip, aš nesu tuo patenkinta. Taip, manau, kad teisės viršenybė, kuri įrašyta mūsų sutarties 2 straipsnyje, turėtų būti savaime suprantama. O tai, kad daug mokesčių mokėtojų pinigų išeina nepaklūstančioms valstybėms narėms... Ir iš tiesų neteisinga yra tai, kad tos Europos Sąjungos valstybės, kurios labiausiai prisideda prie Europos Sąjungos biudžeto, negauna, sakykim, tinkamo atsako, nes labai dažnai jos klausia, kodėl visa tai vyksta. Taip, šiuo metu yra tokia realybė, bet esu tikra, kad vis dėlto mes visa tai proporcingai įvertinsime, ir manau, kad vykdydami dialogus su valstybėmis narėmis imsime korekcinį veiksmą tam, kad ta sąlyga būtų įgyvendinta. Nenorėčiau, kad esančios sąlygos darytų poveikį valstybinėms organizacijoms, savivaldybėms. Esu tikra, kad mes neturėtume bausti žmonių už tai, už ką jie balsavo. Tai būtų nedemokratiškas elgesys. Būtent todėl mes turėtume vertinti tą sąlygą proporcingai. Atsiprašau, kad tiek ilgai kalbėjau.

PIRMININKĖ. E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama viceprezidentė, miela Vera, mes labai džiaugiamės jūsų buvimu Lietuvoje ir panašiomis vertybėmis, kurios kyla iš mūsų kaimyninio buvimo nedidelėse panašiose valstybėse ir tautose. Bet aš norėčiau paklausti labai esminio klausimo. Aš pats esu Lietuvos delegacijos Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje vadovas ir daug metų užsiimu tarptautine parlamentine veikla. Aš niekada nesu matęs tokio atvejo, kad šalia esantis, kraujuose paskendęs diktatūrinis sovietinio tipo režimas, tai yra A. Lukašenkos režimas, dirbtinai pats dalyvautų didindamas emigracijos bangas prie mūsų sienų. Mums reikia parodyti emigrantams savo visišką nuoširdų prierašumą žmogaus teisių vertybėms ir mes tai darome. Bet jūs niekada neturėjote, netgi Viduržemio jūros emigracijos istorijoje, kad valstybė specialiai įgyvendintų politiką panaudodama savo pareigūnus ir nukreipdama emigrantų srautus kaip bausmę už tai, kad mes palaikome demokratinę Baltarusijos opozicijos kovą už laisvę. Kaip jūs vertintumėte tą faktą ir kaip jūs mums padėtumėte iš Komisijos su tuo faktu susitvarkyti?

Antras dalykas. Ką tik Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas ponas O. Gaidukevičius Minsko parlamente, kurio mes, žinoma, nepripažįstame kaip išrinkto laisvai, pasakė, kad baltarusių demokratų lyderiai bus grobiami iš šalia esančių valstybių, tai yra iš Lenkijos ir Lietuvos, ir bus KGB mašinomis gabenami nelegaliais būdais iš mūsų sostinių į Baltarusijos kalėjimus. Kaip jūs galėtumėte prisidėti prie jų saugumo Lietuvoje ir Lenkijoje, prie ponios S. Cichanouskajos saugumo kovojant prieš šitą neįtikėtiną vidury Europos įsikūrusį lagerinį, sovietinį, totalitarinį režimą ir jo globėjus Maskvoje?

Dar vienas komentaras. Mes išreiškiame jums užuojautą dėl įvykdytų teroro aktų, vykdyto pono V. Putino režimo prieš jūsų objektus Čekijos Respublikoje prieš keletą metų. Mes puikiai suprantame ir Čekijos Respublikos trapią būklę, mums reikėtų kaip nors kartu kovoti prieš tuos saugumiečius, kurie atvyksta pas mus kariauti iš diktatūrų – iš Rusijos, Kinijos ir Baltarusijos griauti mūsų europinės demokratijos. Mes turime surasti naujų būdų prieš jų bandymus sugriauti Europos Sąjungą. Ačiū.

V. JUROVA. Labai ačiū. Labai ačiū, labai ačiū ir už užuojautą. Mums, čekams, iš tikrųjų buvo labai didelis šokas, kai mes supratome, kad tas sprogimas buvo susijęs su teroristiniais veiksmais, kuriuos organizavo Rusijos slaptosios tarnybos. Tai iš tikrųjų buvo toks akis atveriantis faktas. Reikia pasakyti, kad daugybė čekų vis dar turi tam tikrų sentimentų senajai tvarkai. Čekijoje daug žmonių po to suprato, kas yra draugai ir kas yra sąjungininkai.

Grįšiu prie jūsų klausimų. Dabartinė situacija, susijusi su nelegalia migracija, yra vėlgi naujas šokas man: kai pradėjau savo vizitą jūsų šalyje, viskas kaip tik ir prasidėjo. Šiandien ryte aš tiesiog buvau informuota, kad tai yra valstybės remiama kontrabanda. Tikriausiai to nėra patyrusios kitos Europos Sąjungos valstybės narės. Tai yra didžiulė kontrabandos industrija Europos viduryje.

Ką Europa galėtų padaryti dėl Baltarusijos žmonių, kurie gyvena Europos Sąjungoje, taip pat ir jų atžvilgiu. Prieš lėktuvo nutupdymą Minske aš būčiau pasakiusi, kad tai neįmanoma. A. Lukašenkos režimas pasakė, kad viskas įmanoma ir kad mes galime tikėtis bet ko, turime galvoti apie visokias alternatyvas ir iš esmės išplėsti savo vaizduotę. Yra konkretūs veiksmai, kuriuos Europos Sąjunga turėtų padaryti: pirmiausia skirti pakankamą dėmesį saugumui Baltarusijos žmonių, kurie ieško prieglobsčio, saugios vietos valstybių narių teritorijoje. Aišku, yra tam

tikrų būdų apginti, apsaugoti šiuos žmones, turiu omeny baltarusius, ypač tuos, kurie pabėgo iš Baltarusijos dėl politinių priežasčių, dėl to, kad jie buvo akivaizdūs oponentai. Jie turi būti tinkamai apsaugoti. Tai yra valstybių narių užduotis, užduotis Europos Sąjungai.

Kalbant apie nelegalius migrantus, manau, kad tai taip pat yra dalykas, dėl kurio Lietuva pagrįstai prašo Europos Sąjungos pagalbos suteikti FRONTEX pagalbą, kad būtų galima apsaugoti 700 kilometrų valstybės sieną, kad būtų suteikta ekspertinė techninė pagalba. Manau, kad vienas iš sunkumų, susijusių su šia situacija, yra tai, kad tai yra visiškai nematyta situacija, Lietuva su tuo niekada nebuvo susidūrusi anksčiau, lygiai kaip ir kitos šalys, papildomai dar prie žmonių patiriamų vargų.

Taigi Europos Sąjunga turi suteikti pagalbą, paramą, aš manau, kad Lietuvai mes tikrai tai skolingi. Kai jūsų Ministrė Pirmininkė lankėsi Briuselyje, buvo paklausta, ko Lietuvai reikėtų šioje sudėtingoje situacijoje.

PIRMININKĖ. V. Valkiūnas. Paskutinis klausimas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Gerbiama Europos Komisijos pirmininko pavaduotoja Jurova, Europos Sąjungos vertybės – tai kokias suformuos lobistai. Didelę įtaką daro Rusijos, Kinijos, Afrikos šalių lobistai, LGBT organizacijos. Ką daro Europos Sąjunga, kad nepasiduotų šiam ekstremistiniam lobizmui, terorui?

Dar kitas klausimas. Kiek Europos Sąjungoje yra lobistų, darančių šitą įtaką, kad tai įvyktų, būtų išpildyti jų norai? Ačiū.

V. JUROVA. Vyksta vieša diskusija apie mažumų, žmonių teises. Aš nemanau, kad jie yra lobistai. Mes kalbame su šių mažumų atstovais, taip pat ir su atstovais kitų piliečių grupių, subjektų. Aš manau, yra normalu, kad mes diskutuojame, kad mes siekiame paversti Europą geresne vieta gyventi visiems. O kalbant apie lobistus, kurie atstovauja, sakykime, verslo interesams, mes turime registrą, kuriame turime apie 12 tūkst. užregistruotų subjektų, ir tas sąrašas yra nuolat koreguojamas. Tačiau aš čia kalbu apie su verslu susijusį lobizmą. Lobizmą, kuris yra susijęs su konkrečiu teisėkūros procesu. Pavyzdžiui, šiuo metu nemažai lobizmo vyksta dėl teisės aktų, susijusių su įmonių valdymu. Tačiau jūs to neklausėte, aš žinau, jūs klausėte kai ko kito.

PIRMININKĖ. Dėkoju už klausimus. Dėkoju poniai V. Jurovai už jos pristatymą, už atsakymus į klausimus. Norime palinkėti sėkmės ginant Europos vertybes. Sėkmės jums. Dėkojame. (*Plojimai*)

14.43 val.

Vidaus reikalų ministrės Agnės Bilotaitės atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 208 straipsnį)

Dabar norėčiau pakviesti į tribūną gerbiamą vidaus reikalų ministrę atsakyti į raštu Seimo narių pateiktus klausimus. Šiandien pagal darbotvarkę šiek tiek vėluojame. Balsavimas dėl kai kurių rytinio posėdžio klausimų yra atidėtas iki 16 val. 45 min. Prašom, gerbiama ministre, žodis jums.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Laba diena, gerbiami kolegos. Gavau Regionų frakcijos paklausimus dėl policijos veiksmų „Didžiojo šeimos gynimo maršo“ metu ir dabar į juos jums atsakysiu.

Pirmas klausimas. Prašau paaiškinti, kas davė miestų (rajonų) policijos padaliniais nurodymą įteikinti maršo organizatoriams tokius neteisėtus išpėjimus?

Jau daugelį metų policijoje yra nusistovėjusi praktika, kai iš anksto rengiantis užtikrinti įvairių renginių saugumą policija analizuoja visą tiek viešai, tiek neviešai prieinamą informaciją, susijusią su konkrečiu renginiu. Atsižvelgiant į informacijos apimtį, renginio kontekstą, kitas svarbias aplinkybes, imamasi visų įmanomų priemonių visuomenės saugumui užtikrinti. Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, kaip policijos įstaiga, atsakinga už pagrindinio „Didžiojo šeimos gynimo maršo“ etapo, vykusio Vilniaus mieste, saugumą, kreipėsi į kitas policijos įstaigas prašydama įteikti išpėjimus jų prižiūrimose teritorijose gyvenantiems asmenims. Noriu pabrėžti, kad policija išpėjimus renginių organizatoriams įteikė išskirtinai dėl siekio užtikrinti viešąją tvarką, eismo ir visuomenės saugumą.

Policija, išpėdama renginių, kurių metu yra grėsmė viešajai tvarkai, eismo ir visuomenės saugumui, organizatorius ir kitus asmenis, supažindina juos su prognozuojamomis grėsmėmis, planuojamomis priemonėmis bei galimomis pasekmėmis, jei bus vykdomi veiksmai, pažeidžiantys teisės aktų reikalavimus. Oficialaus išpėjimo teikimo teisinis pagrindas yra įtvirtintas aukščiausios teisinės galios teisiniame akte – įstatyme. Jis yra skaidrus ir aiškus. Policijos teikiami išpėjimai negali būti traktuojami kaip neteisėti, nes buvo įteikti vadovaujantis įstatymu.

Policijos įstatymo 23 straipsnio 1 punkte nustatyta galimybė išpėjimą teikti bet kuriam asmeniui. Toks išpėjimas nesukelia jokių prievolių ar teisinių pasekmių. Kartu išpėjimo teikimas nesulijęs su diskriminacija ar kokia nors negatyvia prezumpcija. Šiuo atveju išpėjimo teikimą supuoja visų pirma kontekstas.

Aptariamam atveju maršo metu diskutuojamos temos visuomenės vertinamos labai nevienareikšmiškai. Tai sukuria įtampą, todėl egzistuoja rizikos, kad šios įtampos gali prasiveržti forma pažeidimų ar neramumų, kurių metu gali nukentėti tiek organizatoriai, tiek dalyviai, tiek kiti asmenys.

Taip pat svarbu turėti omenyje ir renginio mastą bei dalyvaujančių asmenų skaičių. Šiuo atveju dydis gali būti kaip pažeidimų ir neramumų katalizatorius. Kartais pakanka nedidelės kibirkšties ar kokio nors paraginimo ir ore tvyranti įtampa gali prasiveržti agresija ir smurtu. Todėl būtina imtis visų įmanomų priemonių, kad būtų užtikrintas maksimalus visų visuomenės narių saugumas.

Įteikiant išpėjimus skatinama imtis visų reikalingų ar net papildomų priemonių renginio organizatorių, dalyvių ir kitų asmenų saugumui užtikrinti. Išpėjimų įteikimo tikslas – visų pirma apsaugoti pačius organizatorius, išpėjant apie egzistuojančias padidintas rizikas, ir savo ruožtu sudaryti prielaidas užtikrinti didesnę viso renginio saugumą.

Negalima pamiršti ir to, kad pagal Susirinkimų įstatymo 14 straipsnio 2 dalį policijai tenka pareiga sudaryti tokias galimybes susirinkimams organizuoti, kad būtų apsaugotos susirinkimų organizatorių ir dalyvių, taip pat kitų asmenų teisės ir laisvės, valstybės ar visuomenės saugumas, viešojo tvarka, žmonių sveikata.

Taigi šiuo atveju akcentuoju, kad policija vykdė jai Susirinkimų įstatymo nustatytą pareigą ir veikė Policijos įstatyme nustatytą įgaliojimų apimtimi. Iš tos informacijos, kurią turiu, neižvelgiu policijos pareigūnų veiksmuose kokių nors nusižengimų ar įgaliojimų viršijimo.

Antras klausimas. Iš kur ir kokie išpėjimuose „gauti duomenys“ iliustruoja galimą neleistiną priešingą visuomenės ar jos narių interesams „Didžiojo šeimos gynimo maršo“ organizatorių ar koordinatorių elgesį?

Vykdydama Susirinkimų įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nustatytą pareigą užtikrinti saugius susirinkimus, policija, rengdamasi užtikrinti saugumą, analizuoja visą jai prieinamą informaciją, susijusią su konkrečiu renginiu. Atkreiptinas dėmesys, kad, kaip minėta, aptariamo ir susijusių protestų temos visuomenės buvo vertinamos labai prieštaringai. Atskiros visuomenės grupės asmenys turėjo ir tebeturi labai priešingas nuomones protestuose akcentuotais klausimais.

Pavyzdžiui, policijos pareigūnai identifikavo socialiniuose tinkluose pasirodžiusius renginio organizatoriaus bei kitų su organizatoriumi susijusių žmonių aštrius pasisakymus visuomenę skaldančiais klausimais. Savo ruožtu priešingą nuomonę turintys žmonės labai audringai reaguodavo į tokius pasisakymus. Tokia dinamika indikavo, kad bet koks neapgalvotas arba suplanuotas organizatorių ir (ar) aktyvių protesto akcijos dalyvių elgesys ar pasisakymas galėjo sukelti dar didesnę priešpriešą visuomenėje, tas savo ruožtu galėjo tapti realia grėsme visuomenės saugumui.

Įvertinus tai, kad renginys buvo suplanuotas karantino metu, jame leistas dalyvių skaičius galėjo būti didelis, tapo visiškai akivaizdu, jog organizatoriai susidurs su sunkumais užtikrindami karantino sąlygų laikymąsi protesto mitingo metu. Tai savo ruožtu galėjo tapti grėsme visuomenės sveikatai kilus koronaviruso protrūkiui. „Didžiojo šeimos gynimo maršo“ dalyvių susirinkimo į protesto akciją būdas – organizuotas važiavimas kolonomis didelio eismo intensyvumo magistraliniais keliais – taip pat kėlė abejonių dėl eismo saugumo. Pavyzdžiui, renginio dalyviams važiuojant automobilių kolonoje iš Kauno įvyko autoįvykis, kurio metu nukentėjo nėščia moteris. Atsižvelgiant į nurodytas bei kitas svarbias aplinkybes ir buvo imtasi priemonių išpėti asmenis.

Trečias klausimas. Ar pasitvirtino nors vienas iš tų gautų duomenų, ar minėtame mitinge pasireiškė nors vieno maršo organizatoriaus ar koordinatoriaus neleistinas priešingas visuomenės ar jo narių interesams elgesys?

Galima patvirtinti, jog policija duomenų apie tai, kad organizatoriai renginio metu vykdė teisės pažeidimus, neturi, tačiau privaloma pabrėžti, jog tai yra tik retrospektyvus situacijos vertinimas, kuris pasirengimo renginiui stadijoje yra neįmanomas. Kartu galime tik pasidžiaugti, kad renginio metu nekilo neramumų, buvo išvengta teisės pažeidimų. Noriu tikėti, kad visuomenės saugumas – visų pirma pritariančių protestuotojų idėjoms ir ne – bendras interesas. Laimei, renginio metu niekas nenukentėjo. Prie to daug prisidėjo ir policijos pasirengimas bei darbas renginio metu.

Ketvirtas klausimas. Ar LGBT organizacijų inicijuoti maršo kontrmitingų rengėjai taip pat gavo tokius išpėjimus?

Oponuojančių protesto akcijų organizatorius policija taip pat išpėjo apie atsakomybę dėl neteisėtų veiksmų. Atkreipiame jūsų dėmesį, kad dėl įvairių aplinkybių ne visiems tiek „Didžiojo šeimos gynimo maršo“, tiek ir jam oponuojančių protesto akcijų organizatoriams pasirašytinai pavyko įteikti išpėjimus.

Penktas klausimas. Ar TV3 gavo tokius išpėjimus po to, kai viešai buvo paskelbta apie jų planuojamą anksčiau aprašytą provokaciją?

Informuojame jus, kad policija nekompetentinga nagrinėti viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų teikiamos informacijos turinį. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymu, tai atlieka žurnalistų etikos inspektorius.

Šeštas klausimas. Ar tokius išpėjimus gavo A. Tapinas ir jo renginio organizavimo komanda, kai organizavo 2020 m. rugpjūčio 23 d. gyvą žmonių grandinę nuo Katedros aikštės iki Baltarusijos sienos?

Policija apie tai, kad A. Tapino organizuojamo renginio metu bus pažeista viešoji tvarka ar visuomenės saugumas, neturėjo duomenų, o dėl renginio metu keliamų klausimų nebuvo absoliučiai jokios visuomenės nuomonės poliarizacijos, todėl nebuvo poreikio ir pagrindo teikti išpėjimus.

Septintas klausimas. Ar tokius išpėjimus gavo LGBT 2021 m. gegužės 25 d. renginio prie Seimo iniciatorius V. Simonko ir jo komanda? Jų buvo daugiau nei 15, vadinasi, tai nebuvo piketas, o mitingas arba renginys, kuriam reikia leidimo.

Policija apie tai, kad V. Simonko organizuojamo renginio metu bus pažeista viešoji tvarka ar visuomenės saugumas, neturėjo duomenų, todėl nebuvo poreikio ir pagrindo teikti išpėjimus. Taip pat norime atkreipti jūsų dėmesį, kad renginiuose dalyvaujant mažam skaičiui dalyvių, kaip buvo aptariamam atveju, rizikos ir grėsmės viešajai tvarkai, eismo ir visuomenės saugumui valdomos gerokai paprasčiau bei efektyviau naudojant kitas policijos turimas priemones. Sutikite, kad 10 tūkst. žmonių minia ir 15 žmonių būrelis nėra tas pat.

Aštuntas klausimas. Ar vieno iš maršo kontrmitingo metu TV3 eteryje dirbtinį falą laižiusi LGBT atstovė buvo nubausta už tokį neleistiną priešingą visuomenės ar jos narių interesams elgesį? (*Balsai salėje*)

Policija neužfiksavo teisės pažeidimų, kuriuos būtų padarę asmenys, nepalaikę ar oponavę „Didžiajam šeimos gynimo maršui“.

Devintasis klausimas. Ar ne jūsų pačios nurodymu tokius išpėjimus įteikinėjo policininkai?

Maršo organizatoriai, kiek man žinoma, neslėpė savo pavardžių ir patys aktyviai viešinosi kviesdami į renginį tiek socialiniuose tinkluose, tiek žiniasklaidoje. Visos pavardės buvo žinomos viešai. Policija nepersekiojo maršo organizatorių nei dalyvių, tačiau atliko savo pareigą reaguodama į viešai pasirodžiusią informaciją apie galimas riauses, galimus agresyvius išpuolius, kreipėsi į renginio organizatorius ir paprašė laikytis įstatymų bei neperžengti ribos, kai taiki protesto akcija virsta neramumais ar riaušėmis. Vienos visuomenės dalies noras apginti savo nuomonę ir išreikšti poziciją svarbiais valstybės gyvenimo klausimais negali pažeisti kitų visuomenės narių teisių ir juo labiau kelti grėsmės jų saugumui ar net gyvybei. Nei persekiojimo, nei bauginimo iš policijos nebuvo, priešingai, pareigūnai elgėsi civilizuotai, mandagiai ir priminė renginio organizatoriams, kad jie įsipareigoja užtikrinti, kad būtų laikomasi rimties, saugumo reikalavimų. Kaip

matėme iš viešojoje erdvėje pasirodžiusios informacijos, visiškai užtikrinti, kad dalyviai laikytųsi karantino reikalavimų dėl atstumų ir kaukių dėvėjimo, nepavyko, tačiau tyčinio veikimo siekiant pažeisti nustatytus saugumo reikalavimus viešiesiems renginiams, mano žiniomis, taip pat neužfiksuota.

Taip pat tenka labai apgailestauti, kad vis dar keliamos tokios neskanios prielaidos, neva ministras davė nurodymą kaip nors persekioti ir bauginti maršo organizatorius. Apie buvusius ministrus negaliu kalbėti, gal kada nors ir gyvavo tokia praktika, tačiau dabar Vidaus reikalų ministerijoje taip nedaroma. Tokių prielaidų kėlimas, deja, labai vaizdžiai parodo vis dar nepakankamą kai kurių kolegų politikų supratimą apie tai, kaip funkcionuoja šiuolaikiška teisinės valstybės teisėtvara. Galiu patikinti, kad ši prielaida neturi nieko bendro su realybe. Lietuvoje, kuri yra demokratiška valstybė, teisėsaugos institucijos dirba vadovaudamosi tik įstatymais ir nėra veikiamos jokios politinės įtakos. Pagrindinis teisėsaugos institucijų veiklos kryptį brėžiantis tikslas – maksimalus visuomenės saugumo užtikrinimas, ir jis yra vienintelis.

Pažymėtina, kad vidaus reikalų ministro kompetencija policijos veiklos srityje apibrėžta Policijos įstatymo 10 straipsnyje. Vidaus reikalų ministras nustato pagrindines policijos strategijos kryptis įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą; tvirtina policijos veiklos strateginio planavimo dokumentus ir kontroliuoja, kaip jie įgyvendinami; rekomenduoja policijos generaliniam komisarui panaikinti policijos generalinio komisaro ar policijos generaliniam komisarui pavaldžių įstaigų vadovų priimtus teisės aktus, kurie, ministro nuomone, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, įstatymams, Europos Sąjungos teisės aktams, tarptautinėms sutartims, kitiems teisės aktams; vykdo su policijos veikla susijusius kitus įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų suteiktus įgaliojimus. Šiuo atveju policija konkrečių nurodymų dėl renginio saugumo užtikrinimo iš Vidaus reikalų ministerijos negavo, o įgyvendino jai įstatymais pavestas funkcijas ir nustatytas pareigas.

PIRMININKĖ. Paklausti norėtų du Seimo nariai. Pirmasis klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Kadangi nėra konkrečiai įvardintos temos, tikrai yra vidaus reikalų ministrė tribūnoje, tai aš turiu klausimą jums dėl Baltarusijos ir Lietuvos pasienio. Kiekvienais metais buvusi Vyriausybė skirdavo po 1 mln. ir daugiau stiprinti sienos apsaugą, ši kartą, rodos, yra 40 % skiriama. Norėjau pasiteirauti dėl sienos stiprinimo, ką ir jūs jau pradėjote kalbėti, už tai dėkoju. Ar Europos Sąjunga taip pat prisidės prie sienos stiprinimo? Esame Europos Sąjunga, kaip teigia koligos, Europos Sąjunga yra viena valstybė, viena siena. Ar ji prisidės prie finansavimo? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Klausimas, aišku, yra visai iš kitos temos, bet noriu formuoti, kad šią savaitę, antradienį, dalyvavau Liuksemburge Europos Sąjungos Vidaus reikalų taryboje ir šį klausimą kėliau aukščiausiu lygmeniu. Taip pat turėjau pokalbį su komisare ir priščiau situaciją, esamas grėsmes ir tendencijas. Gavau tokį patikinimą, kad tai nėra vien tik Lietuvos problema, kad Europos Sąjunga turi būti solidari ir spręsti šiuos išskylančius klausimus solidarčiai. Buvo patikinta, kad ieškosime sprendimų. Sutarėme, kad Europos Komisijos ir Lietuvos institucijų ekspertai šiuo metu rengia konkretų planą su priemonėmis, pirmiausia dėl finansavimo modernių mūsų sienų stebėjimo sistemų bei kitų priemonių, kurios galėtų mums padėti kovoti su didėjančiais migracijos srautais. Tai patikinimas yra, mes dabar labai intensyviai dirbame tuo klausimu. Bet, žinoma, ir nacionaliniu lygmeniu mes privalome padaryti viską tiek finansine prasme, tiek organizacine, kad mūsų sienos būtų maksimaliai užtikrintos ir jų saugumas būtų maksimalus.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiama pranešėja, ministre, teko organizuoti labai daug mitingų per visą nepriklausomybės laikotarpį, tačiau kol nebuvo konservatorių valdžioje, toks mobingas, arba toks spaudimas, žmonėms nebuvo taikomas ir policija nevaikščiojo po namus dvyliką ar vienuoliktą nakties, nesibeldė ir neįteikinėjo jokių raštų. Kaip jūs akivaizdžiai matėte, visa žiniasklaida užvaldyta konservatorių ir patys konservatoriai niekino visus demokratinius procesus, žmonių išraiškos valią, požiūrį į jūsų valdymą. Jūs taip drąsiai teigiate, kad čia be jų žinios buvo daromas spaudimas žmonėms, kad jie išsigąstų. Ir štai „Respublika“ rašo: jau šio mėnesio 10 dieną prieš

vykstantį mitingą 15–17 dienomis prie Seimo ir Vyriausybės policija vėl pradėjo važinėti, vaikščioti ir vienuoliktą valandą nakties gąsdinti žmones. Kas tai? Ar tai yra A. Lukašenkos kelias, ar tai yra demokratinis kelias? Homoseksualai gali organizuoti. Žmonės tikrai piktinasi – policijos daugiau negu homoseksualų, gina kaip tėvynę. O dabar, klausykite, kai žmonės, normalios šeimos suorganizavo, krikščionys puola kaip velniai tas šeimas!

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, mes gyvename demokratinėje valstybėje ir tikrai visi galime turėti skirtingas nuomones. Kas susiję su policijos darbu, tai policijos darbas yra užtikrinti viešąjį saugumą. Ji tai daro ir darys ateityje. Ir aš manau, kad jokių kokių nors kritinių pastabų dėl darbo organizavimo tikrai nėra, nes darbas buvo atliktas puikiai. Jūsų visokie interpretavimai, kad kažkas kažką ne taip daro ar kažkaip kažką spaudžia, yra visiškai iš piršto laužti argumentai. Galbūt jūs asmeniškai pagal save, pagal savo vertybes ir principus galvojate, kad ir kiti vadovaujasi tokiais principais. Neturiu ką pakomentuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiama ministre. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

15.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl Danutės Jočienės skyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pirmininke“ projektas Nr. XIVP-622 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Danutės Jočienės skyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pirmininke“ projektas Nr. XIVP-622. Kviečiu pranešėją – Respublikos Prezidento vyriausiąją patarėją J. Šovienę.

J. ŠOVIENĖ. Laba diena, gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija, teikia Seimui skirti D. Jočienę Konstitucinio Teismo pirmininke.

Profesorė D. Jočienė yra aukščiausios kvalifikacijos teisininkė, teisėtyrininkė tarptautininkė. Teisininkės praktikės karjerą D. Jočienė pradėjo 1997 metais Europos teisės departamente prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

2003–2004 metais buvo paskirta Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstove Europos Žmogaus Teisių Teisme ir Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitete, o nuo 2004 metų iki 2013 metų D. Jočienė ėjo Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjos pareigas. 2011–2013 metais buvo šio teismo Antrojo skyriaus pirmininko pavaduotoja.

Nuo 2014 metų kovo mėnesio profesorė D. Jočienė eina Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjos pareigas. D. Jočienė, be kita ko, yra Europos Tarybos ekspertė, dalyvaujanti Europos Tarybos programose, Europos administracinių teismų asociacijos ekspertė, darbo grupių vadovė. Ji yra aktyvi ir gerbiama akademinės bendruomenės narė, daugelio mokslinių publikacijų autorė ir bendraautorė, įvairių tarptautinių konferencijų pranešėja.

1990 metais D. Jočienė apgynė disertaciją tema „Europos žmogaus teisių konvencijos taikymas užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos teisėje“ ir įgijo socialinių mokslų teisės krypties daktaro laipsnį. 1994–2003 metais ji buvo Vilniaus universiteto Teisės fakulteto asistentė, docentė, ėjo prodekanų pareigas. Nuo 2004 metų – Mykolo Romerio universiteto Teisės mokyklos Tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės instituto docentė, profesorė. D. Jočienės mokslinių interesų, tyrimų ir ekspertinės sritys yra žmogaus teisės, konstitucinė justicija, tarptautinės organizacijos.

Per 27 profesinės veiklos Lietuvoje ir užsienyje metus D. Jočienė įgijo įvairios darbo patirties teisės taikymo mokslinėje ir ekspertinėje srityse, sukaupė vadovaujamojo darbo patirties įvairiose Lietuvos ir užsienio institucijose. Prezidento įsitikinimu, Konstitucinio Teismo teisėjos profesorės D. Jočienės profesionalumas, sukaupta vadovavimo patirtis įvairiose Lietuvos ir užsienio institucijose vertinti kaip neabejotini kandidatės privalumai, siekiant eiti Konstitucinio Teismo pirmininko pareigas ir sėkmingai vadovauti šiam teismui.

Gerbiamieji Seimo nariai, sprendimas dėl Konstitucinio Teismo teisėjos profesorės D. Jočienės skyrimo Konstitucinio Teismo pirmininke yra jūsų valia. Jeigu Seimas teigiamai apsispręstų dėl D. Jočienės skyrimo Konstitucinio Teismo pirmininke, jos kadencija nebūtų ilga. Tačiau svarbu ne pirmininko kadencijos trukmė, o tai, kad pirmininkas būtų telkiantis. Juk Konstitucinis Tei-

smas yra devynių, o ne vieno teisėjo teismas, taigi konstitucinių vertybių užtikrinimo stabilumas yra jų visų vienoda priedermė. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prisistatyti kviečiu gerbiamą kandidatę. Pristatyti skiriama 10 minučių, primenu, klausti – 15 minučių.

D. JOČIENĖ. Laba diena, gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, labai ačiū Respublikos Prezidento vyriausiajai patarėjai J. Šovienei už mano kandidatūros pristatymą.

Pirmiausia stovėdama šioje garbingoje Tautos atstovybės salėje norėčiau pabrėžti, kad pasiūlymas tapti Konstitucinio Teismo pirmininke man, kaip teisininkei, yra garbingiausias pasiūlymas, kurio aš galėjau sulaukti nacionalinėje teisėje, todėl norėčiau nuoširdžiai padėkoti Lietuvos Respublikos Prezidentui Jo Ekscelencijai G. Nausėdai už mano kandidatūros pateikimą.

Gerbiamieji Seimo nariai, 1992 m. spalio 25 d. priimtoje Lietuvos Respublikos Konstitucijoje pirmą kartą mūsų valstybės istorijoje buvo įtvirtinta konstitucinės justicijos institucija – Konstitucinis Teismas, jis pradėjo savo veiklą dar 1993 metais. Šis teismas vykdo Lietuvoje teisminę konstitucinę kontrolę, šalina iš Lietuvos teisės sistemos Konstitucijai prieštaraujančius aktus. Kaip teigė M. Romeris, vienas iškiliausių Lietuvos teisininkų, kurio universitete man šiandien tenka garbė profesoriauti, konstitucinės teisminės kontrolės mechanizmo sukūrimas yra didžiausias teisinės valstybės pasiekimas. Todėl Lietuvoje, kaip ir daugelyje tiek Europos, tiek pasaulio demokratinių valstybių, kuriose veikia konstituciniai teismai, Konstitucija yra suprantama plačiau, ne tik kaip Konstitucijos tekstas, bet ir kaip ją aiškinanti oficialioji konstitucinė doktrina. Ją palaipsniui, byla po bylos, formuoja Konstitucinis Teismas, aiškindamas vieną ar kitą Konstitucijos nuostatą, o vėliau ją atitinkamai išplėsdamas ir suteikdamas jai naują prasmę. Taip Konstitucinis Teismas atskleidžia pamatinės mūsų konstitucines vertybes, tokias kaip valstybės nepriklausomybė, respublika, demokratija, suvereniteto priklausymas tautai, prigimtinių žmogaus teisių ir laisvių pobūdis.

Be abejo, pirmiausia Konstitucinis Teismas ir pati Konstitucija pabrėžia konstitucinių žmogaus teisių pobūdį. Čia labai norėčiau pakalbėti apie Konstitucijos II skirsnį, kuris yra be galo malonus man, kaip buvusiai Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjai. Pabrėžiu, kad mūsų Konstitucija garantuoja labai plačias žmogaus teises, įskaitant pilietines ir politines teises, bet taip pat kultūrines, ekonomines ir socialines teises. Tai yra tokias teises, kurios yra svarbios kiekvienam iš mūsų, – teisė į pensiją, teisė į apsaugą nedarbo atveju, teisė į nuosavybės apsaugą, teisė į medicinos apsaugą ir panašiai. Ir šiandien, stovėdama šioje salėje... Turbūt ir jums patiems puikiai yra žinomas faktas, kad ryškiausias pasiekimas Lietuvoje žmogaus teisių srityje yra po ilgų diskusijų pagaliau įvestas individualus konstitucinis skundas, jis pradėjo veikti Lietuvoje nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. Nors, aišku, Konstitucinio Teismo praktika šioje srityje tikrai dar nėra gausi, vis dėlto šiandien jau mes turime konkrečių bylų, kai žmonės apgynė savo konstitucines teises būtent šito naujo instituto pagrindu.

Viena iš tokių teisių, kuri buvo apginta, tai architektų asociacijos laisvė. Tai yra buvo apginta teisė nepriklausyti Architektų rūmams ir nemokėti narystės įmokų, jeigu nesiverčiama architektų veikla.

Taip pat kita byla, kurioje žmogus pasiekė tam tikrų rezultatų, tai buvo jo teisės į teisingą teismą gynimas, kur buvo pabrėžta, kad vis dėlto žmogus turi teisę į advokato išlaidų atlyginimą byloje, jeigu jis buvo pripažintas nepadaręs teisės pažeidimų.

Vis dėlto manau, kad atsižvelgiant į itin didelį nepriimtinių skundų Konstituciniame Teisme rodiklį, šią tendenciją mes jau matome ir šiandien, būtina siekti, kad vis dėlto individualių skundų priimtumo praktika būtų plačiau prieinama tiek visuomenei, tiek advokatams, kad Konstitucinis Teismas nebūtų užverstas nepagrįstais ar pasikartojančiais skundais.

Pabrėžiu, kad oficialiosios konstitucinės doktrinos formavimas yra ne vienkartinis aktas, bet laipsniškas ir nuoseklus procesas. Konstitucijos stabilumas, o kartu ir jos gyvybingumas, tai yra Konstitucijos teikiamos apsaugos priartinimas prie kiekvieno žmogaus, yra svarbios konstitucinės pamatinės vertybės, kurias turime užtikrinti mes, dabartiniai Konstitucinio Teismo teisėjai.

Gerbiamieji Seimo nariai, todėl šiandien, turėdama šitą progą prisistatyti kaip kandidatę į Konstitucinio Teismo pirmininko postą, norėčiau pareikšti pagarbą visoms buvusioms Konstitu-

cinio Teismo sudėtimis – tiek dabartinei, tiek visoms, buvusioms iki tol, visiems Konstitucinio Teismo teisėjams, visiems jų pirmininkams, galų gale ir visam dideliame Konstitucinio Teismo kolektyvui už tai, kad nuo pat pirmųjų šito teismo įkūrimo dienų iki šiol yra sėkmingai vystoma konstitucinė doktrina ir teismas yra radęs savo vietą valstybės valdžių sistemoje.

Pabrėžiu, kad Konstitucinio Teismo pirmininko pareiga visų pirma yra užtikrinti tinkamą ir darnų kolektyvinį (pabrėžiu) Konstitucinio Teismo darbą, sutelkti visus Konstitucinio Teismo teisėjus, kurie yra aukščiausio lygio savo srities profesionalai, veiksmingam konstitucinės kontrolės vykdymui.

Devynierius metus dirbau Europos Žmogaus Teisių Teisme. Tikrai įgijau praktikos, kaip veikti tarptautinė teisminė institucija, kaip yra susidorojama su bylų gausa, kaip yra sprendžiamos bylų procedūrinės problemos, taip pat kaip gerbiama kiekviena, nors ir atskiroji, teisėjo nuomonė. Jeigu jūs, gerbiamieji Seimo nariai, suteiksite man tokią progą, šiomis vertybėmis aš pasižadu vadovautis ir savo darbe.

Taip pat labai norėčiau pažymėti, kad mano kadencija iš tikrųjų nebus labai ilga, bet nei Konstitucinio Teismo pirmininko, nei Konstitucinio Teismo sudėties pasikeitimas pagal Konstituciją nėra pagrindas kitaip aiškinti Konstitucinio Teismo praktiką ar nukrypti jau nuo sukurtų paties Konstitucinio Teismo precedentų. Todėl dar kartą pabrėžiu, kad ir trumpa praktika iš tikrųjų man neduos padaryti esminių pokyčių ir Konstitucijos stabilumas bus išlaikytas.

Gerbiamieji Seimo nariai, nenoriu gaišinti jūsų brangaus laiko tam tikromis organizacinėmis problemomis dėl Konstitucinio Teismo darbo, bet vis dėlto manau, kad turėčiau pažymėti du, mano supratimu, probleminius aspektus, kurie dažnai yra diskutuojami ir viešojoje erdvėje dėl Konstitucinio Teismo veiklos.

Pirmas aspektas yra Konstitucinio Teismo rašomų aktų sudėtingumas. Iš tikrųjų galima priimti šitą kritiką, kad Konstitucinio Teismo aktai yra labai sudėtingi, sunkiai suprantami. Aš manau, kad šitoje srityje tikrai yra kur pasitempti ir siekti, kad tie aktai būtų suprantami ne tik byloje dalyvaujančioms šalims, bet ir pačiai visuomenei.

Antras dažnai diskutuojamas dalykas, kuris, mano supratimu, tikrai yra kur kas problemiškesnis, tai yra tyrimo ribų plėtimas atitinkamose konstitucinės justicijos bylose. Kaip grįžusi iš Europos Žmogaus Teisių Teismo, kur tai iš principo nebuvo daroma, aš vis dėlto manyčiau, kad tyrimo ribų plėtimas konstitucinės justicijos bylose turėtų būti daromas tik išimtiniais atvejais, aišku, tada, kai yra tam konstituciškai pateisinami pagrindai. Tai ne kartą aš akcentavau ir savo atskirosiose nuomonėse konstitucinės justicijos bylose.

Ačiū jums, gerbiamieji Seimo nariai, už man suteiktą galimybę prisistatyti, maloniai prašau jūsų palaikyti mano kandidatūrą ir esu pasiruošusi atsakyti į jūsų klausimus. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs norėtumėte paklausti Seimo nariai. M. Majausko salėje nematau. Taigi pirmas klausia V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, Pirmininke. Džiaugiamės prezidentūros pasirinkimu, Prezidento. Tokį kandidatą turėti Seimo tribūnoje yra malonumas, garbė girdėti. Noriu užduoti keletą klausimų.

Pagrindinis dėl to, kad jūsų didžiulė darbo patirtis yra Europos Žmogaus Teisių Teisme. Kokią patirtį galėtumėte iš Europos Žmogaus Teisių Teismo srities perkelti į savo pareigas, jeigu būtumėte patvirtinta, tai yra į Konstitucinio Teismo pirmininko pareigas? Kokia patirtis galėtų būti perkelta, galbūt procedūrinė, o galbūt matote dar sričių, kurios yra, ir reikia išaiškinti ir Lietuvos Respublikos įstatymus kuriose srityse?

D. JOČIENĖ. Labai ačiū jums už klausimą. Taip, iš tikrųjų turėdama puikią patirtį, kaip aš ir pabrėžiau savo prisistatymo kalboje, norėčiau kai kuriuos dalykus įdiegti ir mūsų Konstituciniame Teisme. Kai kas iš tikrųjų jau yra padaryta. Pavyzdžiui, vienas iš tokių dalykų – buvo įsteigta vyriausiojo juriskonsulto pareigybė Konstituciniame Teisme, tačiau šiuo metu jina yra neužimta. Tai yra asmuo, kuris turi užtikrinti Konstitucinio Teismo jurisprudencijos vienodinimą. Būtent tai buvo iš tikrųjų pasiūlymas buvusiam pirmininkui, jis maloniai priėmė ir ši iniciatyva buvo padaryta teisme.

Kitas aspektas, tą aš paminėjau savo pasisakyme, tai yra nepriimtini skundai. Iš tikrųjų tas skundų nepriimtimumas, ta problematika buvo labai aktuali ir Europos Žmogaus Teisių Teisme.

Teismas bandydavo visomis įmanomomis priemonėmis skatinti bendradarbiavimą tiek su nacionaliniais teismais, tiek su nevyriausybinėmis organizacijomis, kad būtų informuota visuomenė apie taikomus nepriimtino kriterijus tam, kaip aš ir minėjau, kad teismai nebūtų užversti bylomis ir kad asmuo, kuris norėtų kreiptis, žinotų aiškiai, kaip vienas ar kitas nepriimtino kriterijus yra taikomas.

Šiuo atveju, aišku, teismas kiekvienais metais skelbia savo metinę ataskaitą, teismas yra parengęs tam tikrą atmintinę, kaip kreiptis į Konstitucinį Teismą, tačiau aš manau, kad praėjus tam tikram laikui šitie nepriimtino kriterijai, jų taikymo praktika turėtų būti vis atnaujinama ir tikrai kuo plačiau platinama tiek visuomenei, tiek nevyriausybiniams organizacijoms, tiek, aišku, atsispindėtų ir teismo puslapyje.

Trečias aspektas, tą aš tikrai pabrėžiau savo kalboje, mano supratimu, pirmininkas yra tas, kuris turi sutelkti žmones. Kaip aš minėjau, teisėjai yra kiekvienas savo srities profesionalai ir pirmininko pareiga iš jų gauti maksimalų... kad tas darbas Konstituciniame Teisme vyktų sklandžiai. Aš manau, kad turėdama tam tikrą patirtį, žinodama, kaip daromos bylos, kaip priimami sprendimai, aš manau, tai galima padaryti. Tikrai yra dar daug dalykų, kuriuos galima padaryti teisme.

Ir dar vienas aspektas, atsakant į jūsų klausimą, ką galima plėsti. Mano supratimu, iš tikrųjų mano minėtos žmogaus teisės, kai kurios iš jų, dar nėra labai aiškiai išplėtos arba išvystytos doktrinoje. Ir, aišku, na, sakykime, aš minėjau, pavyzdžiui, teisę į sveikatos apsaugą žmogui susirgus. Iš tikrųjų ši teisė Konstitucinio Teismo doktrinoje dar nėra ypač išplėta. Bet, aišku, kultūrinės teisės, ta pati teisė į mokslą, dabar be galo svarbi pandemijos atveju, jūs ir patys, gerbiami Seimo nariai, diskutuojate apie pareigą vaikams grįžti į mokyklą, negrįžti, privalomą vaikų testavimą ir panašiai, tai yra iš tikrųjų tie klausimai, kurie dar nėra labai giliai išanalizuoti teismo praktikoje.

Aišku, aš čia turiu tikslumo dėlei pabrėžti, kad pats teismas neinicijuoja bylų. Mes nagrinėjame tai, ką gauname iš jūsų, ką gauname iš kitų subjektų, ką gauname iš teismų. Ir, aišku, ką dabar gauname iš individualių pareiškėjų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamos kandidatės norėčiau paprašyti šiek tiek trumpinti atsakymus, kadangi jūsų nori paklausti daug Seimo narių. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama kandidatė, gerbiama teisėja, sveikinu, nes vis dėlto nominavimas jau iš principo yra jūsų įvertinimas.

Norėjau paklausti dėl Konstitucinio Teismo vidinės virtuvės. Devyni teisėjai, viskas gerai. Jūs šiek tiek užsiminėte apie tą vyriausiojo juriskonsulto pareigybę, kuri dar neužimta, tačiau visą kanceliariją, atrodo, sudaro 55 ar 60 Konstitucinio Teismo darbuotojų. Ar reikalingos kokios nors reformos toje dalyje? Aš suprantu, kaip aš suprantu, nesėdi devyni teisėjai, o personalas ten yra tik techninis. Akivaizdu, kad yra ir rimtų teisės specialistų, kurie padeda formuluoti Konstituciniam Teismui sprendimus. Ar yra kokių vizijų dėl to personalo?

D. JOČIENĖ. Ačiū jums, gerbiamas Seimo nary, už jūsų klausimą. Aš iš karto pasižadu jums, kad tikrai nežadu daryti kokių nors esminių reformų, nes, kaip aš minėjau, teismas veikia jau 27 metus ir iš tikrųjų turi savo nusistovėjusią struktūrą, turi tam tikrą organizacinę sistemą, yra įkurtos tam tikros pareigybės. Tikrai jokių kokių nors esminių pasikeitimų nebus.

Kita vertus, aš labai norėčiau atkreipti dėmesį į vieną tokią frazę, kuri yra visada vartojama teismo darbo praktikoje, tai yra vadinamoji konstitucinė atmintis. Kaip aš minėjau, tiek naują pirmininką, tiek naujos sudėties teisėjus iš principo suformuluota konstitucinė doktrina įpareigoja. Todėl šiuo atveju, sakykime, kas šioje srityje yra tikrai labai svarbu – siekiant garantuoti Konstitucijos stabilumą didelių pokyčių ir negali būti, nebent, aišku, tam tikri klausimai iškiltų kitose justicijos bylose.

PIRMININKĖ. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiama pretendente, kiek aš studijavau jūsų gyvenimo kelią, tai pastebėjau, kad esate užsispyrusi žemaitė ir jums ypač svarbi tautinė tapatybė. Norėčiau išgirsti jūsų požiūrį į tris raides: X, W ir Q. Šiandien Civilinio kodekso straipsnio pakeitimo įstatymas kaip tik po jūsų pristatymo ateina, šiandien. Jame norima juridinio asmens pavadinimuose leisti vartoti tas mums, lietuviams, svetimas raides. Koks būtų jūsų požiūris?

Konstitucinis Teismas ne kartą jau pasakė savo požiūrį, kad tai prieštarauja Konstitucijos 14 straipsniui ir kad tai galima spręsti tik referendumu. Norėčiau išgirsti, kaip jūs elgsitės, kai būsite Konstitucinio Teismo pirmininkė? Kaip jūs reaguosite, kai ignoruojami Konstitucinio Teismo sprendimai? Ačiū.

D. JOČIENĖ. Labai ačiū jums už klausimą. Kaip aš jau minėjau, aš esu Konstitucinio Teismo teisėja ir, aišku, mane Konstitucinio Teismo visi nutarimai, išvados ir priimti sprendimai įpareigoja. Tai aš daugiau nieko negaliu pasižadėti, tik jų laikytis ir, aišku, kaip aš sakiau, kadangi tai yra precedento reikšmę turinti Konstitucinio Teismo praktika, aš jos tik laikysiuos ir toliau įgyvendinsiu.

O dėl pirmojo jūsų klausimo, kuris man yra labai malonus, aš tikrai esu labai užsispyrusi žemaitė ir labai myliu Žemaitiją ir galiu net žemaitiškai jums pašnekėti, jeigu yra toks noras.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiama pranešėja, tikrai noriu jums padėkoti už gal paskutinę atskirąją nuomonę Konstituciniame Teisme, kur jūs pasakėte savo poziciją dėl tiesioginių mero rinkimų, bet manau, kad jums bus ap sunkinta Seime dėl to būti išrinktai Konstitucinio Teismo pirmininke.

Ir kitas dalykas, kaip jūs vertinate buvusio Konstitucinio Teismo pirmininko D. Žalimo aiškinimą, kad faktiškai tik tais, aš šiek tiek šaržuoju, kad galima surengti referendumą ir keisti Konstituciją tik tais klausimais, kuriems pritars Konstitucinis Teismas. Ir jeigu maždaug tos nuostatos prieštarau Europos Sąjungos „niekšybėms“ ar kaip, tie visas niekšybes čia šlovina, tai tie referendumai bus neteisėti. Kaip jūs vertinate? Kas čia tas Konstitucinis Teismas – aukščiau Dievo?

D. JOČIENĖ. Labai ačiū jums, gerbiamas Seimo nary, už jūsų klausimą. Iš tikrųjų jūsų klausimas yra ir gana sudėtingas, ir, kita vertus, man, kaip jau esamai Konstitucinio Teismo teisėjai, gana paprastas. Iš tikrųjų, kaip aš ir minėjau, mes turime suformuotą Konstitucinio Teismo doktriną, kurioje Konstitucinis Teismas yra suformulavęs tam tikrus reikalavimus referendumams. Tai yra procedūriniai reikalavimai ir tam tikri materialiniai reikalavimai. Aš tik noriu ir pasakyti, kad referendumo klausimai gali būti vertinami Konstituciniame Teisme, tačiau mes turime aiškią Konstitucijos nuostatą, kad vis dėlto referendumai gali būti organizuojami, ir turbūt nereikėtų suabsoliutinti, kad referendumo nebegalima apskritai Lietuvoje organizuoti.

Kokie būtų užduodami klausimai per referendumą, aš, aišku, tikrai negalėčiau bendrąja prasme atsakyti, nes tiesiog reikėtų tuos klausimus turėti priešais save, ir, kaip jūs patys puikiai suprantate, tai gali vėlgi tapti konstitucinės kontrolės objektu. (*Balsas salėje*)

PIRMININKĖ. Toliau klausia... Gerbiamas Petrai Gražuli, jūs jau uždavėte savo klausimą. Toliau klausia A. Mazuronis.

Kviečiu toliau posėdžiui pirmininkauti J. Sabatauską.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiama kandidatė, iš tiesų džiugu girdėti tokį kvalifikuotą, solidų... Čia, gale per vidurį, tiesiai prieš jus.

D. JOČIENĖ. Atsiprašau, nematau jūsų.

A. MAZURONIS (DPF). Nieko, nieko, iš tiesų džiugu girdėti tokį solidų, kvalifikuotą tiek prisistatymą ir tikrai tiek profesionalius atsakymus. Tačiau mano klausimas jums būtų toks labai paprastas ir žemiškas. Jūsų kvalifikacijai, prisistatymui turbūt gal per paprastas, bet šiandien labai aktualus čia, Seime. Jūs turbūt turėjote kurį laiką čia palaukti, mačiau, ir girdėjote apie šią dieną vykusius parlamente įvykius. Mano klausimas jums būtų apie Seimo nario konstitucinį statusą ir apie imunitetą, kuriuo jis disponuoja. Kaip jums atrodo to imuniteto taikymo apimtys, kai žmogus procese nėra nei kaltinamasis, nei specialusis liudytojas, apskritai toks statusas kol kas visiškai joks, kai yra taikomos tokios priemonės, kai Seimo narys ateina su suplėšytais rūbais ir panašiai. Visame šiame kontekste kaip jūs įsivaizduotumėte šią situaciją ir matytumėte? Mes girdėjome ir iš generalinio prokuroro pavaduotojo prieš tai, kad turbūt gali būti, kad jokie įtarimai ir nebus pareikšti, kad tyrimas vykdomas visiškai prieš kitus asmenis ir čia mes matome tokias poveikio priemones, procesines priemones taikomas. Ar tai normalu ir ar suderinama su Konstitucijoje įtvirtintu Seimo nario tiek statusu, tiek imunitetu?

D. JOČIENĖ. Labai ačiū už šitą klausimą. Turbūt šis klausimas, aš jo tikėjausi, jis mane labai išgąsdino einant į Seimo posėdžių salę, išgirdus, kas čia vyksta. Aišku, ką aš noriu labai trumpai pasakyti, Konstitucija garantuoja Seimo nario neliečiamumą, Seimo nario neliečiamumas yra ga-

rantuojamas tada, tai yra jis negali būti traukiamas baudžiamojon atsakomybėn, kitaip suvaržoma jo laisvė ar jis negali būti suimamas be Seimo sutikimo. Mano supratimu, problema yra būtent šitos konstitucinės frazės „negali būti kitaip suvaržoma jo laisvė“ aiškinimas. Jūs vėlgi patys puikiai žinote, kad Konstitucinis Teismas yra priėmęs nutarimą, kuriame pabrėžta, kad ši sąvoka neapima kratos, kuri gali būti atlikta tiek Seimo nario, tiek to paties teisėjo asmeninėse ar darbo patalpose, jo automobilyje ir panašiai, ar tam tikrų jam priklausančių daiktų paėmimas, yra pasakyta, kad yra galima. Mano supratimu, šioje byloje aš irgi rašiau atskirąją nuomonę. Ten, aišku, aš daugiau kėliau klausimą teisėjų atžvilgiu, bet būtent ir kyla klausimas, kas yra ta kitaip suvaržyta laisvė, kur yra jos ribos. Tarkim, krata patenka, tačiau konkrečios fizinės jėgos panaudojimas tiek prieš Seimo narį, tiek, sakykim, teisėją, tikrai gali būti problemiškas. Aš tikrai nesiimu vertinti tiesioginės šiandienos situacijos, nes tikrai neturiu jokių įgaliojimų tai daryti, bet, mano supratimu, tai kelia klausimą dėl tų pačių priemonių proporcingumo, kiek tai buvo būtina ir pagrįsta. Aišku, tai turi išsiaiškinti mūsų teisėsaugos institucijos.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Ačiū. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi V. Bakas.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Aš taip pat džiaugiuosi gerbiamu mūsų Lietuvos Respublikos Prezidento pasirinkimu. Gerbiamoji teisėja, jūs turite ištis Europos Tarybos ekspertės patirtį, Europos Žmogaus Teisių Teismo patirtį.

Mano klausimas būtų susijęs su kolegos klausimu. Įsivaizduokite, kurioje dar Europos Sąjungos valstybėje, kurioje Europos Tarybos valstybėje dar galėtų būti, kad pareigūnai įsiveržia ne kokio nors daromo nusikaltimo metu į parlamentaro kabinetą, atima iš jo daiktus ir sumuša parlamentarą? Aš norėčiau, kad ir Prezidentas (kreipiuosi į Prezidento patarėją) sureaguotų į tokį atvejį. Kur mes einame? Mes einame į kažkokios Rytų valstybės rodomus pavyzdžius. Tiesiog aš norėčiau reakcijos iš jūsų kaip būsimos pretendentės į Konstitucinio Teismo pirmininkus, nes tai yra absoliuti anarchija, fašizmas, tai yra kažkokie man nesuprantami dalykai.

D. JOČIENĖ. Labai jums ačiū už klausimą. Kaip aš ir minėjau atsakydama į prieš tai buvusį klausimą, individualios situacijos aš tikrai nelabai galėčiau vertinti. Sakau, neturiu tam įgaliojimų, o savo poziciją aš iš principo išsakiau, kokia būtent yra ta problema. Aš sakau, mano supratimu, tai yra problema, kiek procesinių prievartos priemonių naudojimas yra proporcingas, būtinas ir pagrįstas tam tikroje konkrečioje situacijoje, o tai, aišku, turi išsiaiškinti atitinkamos teisėsaugos institucijos. Nes mes turime principus. Tie patys principai būtų taikomi net ir, sakykim, kiekvieno individo sulaikymo atveju, tai yra fizinės jėgos prieš jį panaudojimo atveju.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į Seimo nario klausimą. Klausia V. Bakas.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama profesore, iš tikrųjų jūsų veikla žmogaus teisių srityje daro įspūdį, kalbant apie mokslinę veiklą ir teisinę praktiką, ir netgi visuomeninę.

Mano klausimas bus iš tos srities ir labai norėčiau kiek įmanoma atviresnio atsakymo, nes šiandien jūs pateikėte gana atvirus atsakymus į sudėtingus klausimus. Štai Vilniuje ir Kaune žmonėms uždrausta rinktis į taikius susirinkimus. Jūsų nuomone, ar apskritai gali savivalda, ar tai atitinka žmogaus teisių standartus, kai mes ribojame vieną pagrindinių žmogaus laisvių ir teisių susirinkti į taikius susirinkimus net ir pandemijos laikotarpiu? Beje, Europos Komisija yra atkreipusi dėmesį į galimus žmogaus teisių suvaržymus.

Antras būtų klausimas, kokius jūs matote nepadarytus namų darbus, pagrindines problemas dabartinėje Lietuvoje žmogaus teisių srityje?

D. JOČIENĖ. Ačiū jums už klausimus. Dėl pirmojo klausimo. Kaip aš ir minėjau, iš tikrųjų asociacijos laisvė yra labai svarbi žmogaus teisė, kuri taip pat yra įtvirtinta ir mūsų Konstitucijoje. Aš minėjau, kad architektas sugebėjo apginti savo laisvę nepriklausyti tam tikrai sąjungai. Vertinti vėlgi kiekvienos konkrečios situacijos dėl leidimo išdavimo aš tiesiog tikrai negalėčiau, tačiau norėčiau pabrėžti, kad ir pagal Konstituciją, ir pagal tą pačią Europos žmogaus teisių konvenciją mes turime tam tikrus vadinamuosius teisėtus tam tikros žmogaus teisės ribojimo atvejus. Tam, kad atsakyčiau į jūsų klausimą, turėtų būti atsakyta į tris aspektus. Pirmas: ar toks ribojimas, tai yra šiuo atveju neleidimas, sakykim, mitinguoti ar rinktis į tam tikrą taikų susirinkimą, yra numatytas įstatyme? Antras: ar juo yra siekiama teisėtų tikslų? Trečias: kiek jis buvo proporcingas toje

konkrečioje situacijoje? Į šiuos, sakykim, aspektus konkrečiai gali atsakyti tik teismas, šiuo atveju Administracinis teismas, sprendamas konkretų ginčą. Bet, sakau, principai yra tie patys taikomi tiek Europos Tarybos standartuose, tiek Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktikoje.

Dėl antrojo klausimo, žinote, aš iš tikrųjų prisipažinsiu: aš labai myliu žmogaus teises, apie tai jums galėčiau kokias dvi dienas kalbėti. Bet problema, jūs turbūt ir patys puikiai suprantate, ką aš minėjau, gerbiamieji Seimo nariai, yra mūsų pandemija. Ir, aišku, pandemijos metu ribojamos žmogaus teisės. Šiuo metu Konstituciniame Teisme mes jau turime dvi bylas, kurios laukia nagrinėjimo, kurios yra susijusios su tam tikrais pandemijos aspektais ir žmogaus teisių ribojimu. Aš tikrai nelabai norėčiau vardinti šių teisių ir galimų, sakykim, problemų, nes tiesiog jos gali būti konstitucinės teisminės patikros objektu. Aš tiesiog nenorėčiau išsakyti savo išankstinės pozicijos, nes paskui man tektų nusišalinti, kad ir kaip teisėjai, nuo bylos nagrinėjimo. Bet, sakau, ta pati teisė į mokslą tikrai kelia labai daug problemų.

PIRMININKAS. Ačiū. Dar yra užsirašiusių klausti, bet, deja, baigėsi tam skirtas laikas. Ačiū, gerbiama profesore, gerbiama pretendente.

D. JOČIENĖ. Labai ačiū dar kartą visiems už dėmesį.

PIRMININKAS. Frakcijų susitikimų grafikas bus jums pateiktas asmeniškai, kur jūs galėsite susitikti su frakcijų atstovais.

Kitas darbotvarkės klausimas. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, šiuo klausimu pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Galima pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

15.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Nerijų Meilutį šio teismo pirmininku“ projektas Nr. XIVP-621 (*pateikimas*)

Popietinės darbotvarkės 2-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Nerijų Meilutį šio teismo pirmininku“ projektas Nr. XIVP-621. Pranešėja – J. Šovienė, Lietuvos Respublikos vyriausioji patarėja. Prašom.

J. ŠOVIENĖ. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija, Teismų įstatymu ir atsižvelgęs į Teisėjų tarybos patarimą, į Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkus teikia teisėją N. Meilutį.

Gerbiamieji Seimo nariai, jums leidus trumpai priminsiu reikšmingiausius pretendento biografijos faktus. Teisėjas N. Meilutis turi daugiau nei 26 metų teisinio darbo patirties, iš jų 17 metų dirba teisėju, iš jų – 10 metų ir teismų vadovu. Teisininko karjerą pradėjo 1998 metais Specialiųjų tyrimų tarnybos Kauno skyriuje. 2004–2007 metais jis buvo Kauno miesto apylinkės teismo teisėjas. 2010–2011 metais – Kaišiadorių apylinkės teisėjas ir šio teismo pirmininkas. Nuo 2011 metų N. Meilutis ėjo Kauno apygardos teismo teisėjo ir šio teismo pirmininko pareigas. Praeitą mėnesį Seimo pritarimu buvo paskirtas Apeliacinio teismo teisėju. Nuo 2012 iki 2020 metų kandidatas į Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkus buvo Teisėjų tarybos narys, o 2018–2020 metais – minėtos institucijos atstovas Europos teismų tarybų tinklo vykdomojoje valdyboje.

Teisėjas N. Meilutis nuo 2017 metų dėsto studentams Vytauto Didžiojo universitete, yra partnerystės docentas. Kolegos pripažįsta, kad tai principingas, pareigingas ir reiklus teisėjas bei vadovas, aktyviai kelia teismų sistemos problemas, siūlo jų sprendimo būdus. Pretendentų į teisėjus atrankos komisija pažymėjo pretendento taklą, komunikabilumą, atsakingumą ir brandą. Įvertino kaip tinkamą eiti teismo vadovo pareigas.

Respublikos Prezidento įsitikinimu, teisėjo N. Meilučio darbo patirtis ir asmeninės savybės leis jam sėkmingai vadovauti pastaraisiais metais sunkumų patyrusiam teismui ir reikšmingai prisidėti prie teismų bei savivaldos veiklos sprendžiant teismams aktualius klausimus.

Gerbiamieji Seimo nariai, prašyčiau pritarti Respublikos Prezidento pasirinktai N. Meilučio kandidatūrai į Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkus. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamai patarėjai. Prašome gerbiamą pretendentą N. Meilutį į tribūną. Galite trumpai prisistatyti ir atsakyti į Seimo narių klausimus. Prašom.

N. MEILUTIS. Laba diena, posėdžio pirmininke, laba diena, gerbiamieji Seimo nariai. Gerbiama vyriausioji Prezidento patarėja labai tiksliai ir koncentruotai pristatė mane, be to, aš ir pats ne per seniausiai turėjau galimybę prisistatyti Seime, tai mano prisistatymo esmė bus tai, kokiose srityse aš planuočiau dirbti, kokias problemas matau ir kokius darbus atlikčiau. Aišku, kaip ir kiekvienas kandidatas į bet kurias vadovaujamas pareigas aš noriu pradėti nuo vizijos pristatymo.

Mano vizija yra efektyviai funkcionuojantis ir patrauklus dirbti Apeliacinis teismas, turintis profesionalių teisėjų korpusą, kvalifikuotus valstybės tarnautojus ir darbuotojus. Ši vizija iš tiesų nėra savitikslių, nes ją įgyvendindami mes pasieksime būtent tą esminį tikslą – kodėl įsteigti ir privalome dirbti Lietuvai ir jos žmonėms. Tai yra dėl kokybiško teisingumo vykdymo, efektyvios žmogaus teisių apsaugos, protingų bylų nagrinėjimo terminų bei racionalių ir laiku teismo priimamų sprendimų. Tiesa, šią viziją įgyvendinti vien teismo pirmininko pastangų nepakanka, reikia tiek pačios bendruomenės noro, tiek jau ne tokia ir maža dalimi konstitucinių partnerių dėmesio teismui. Na, bet tai neabejotinai platesnės diskusijos klausimai, jiems aptarti tikrai būčiau pasirengęs, jei tektų eiti pirmininko pareigas.

Tačiau pirmiausia noriu pasakyti, kokį indėlį į teismo veiklą planuoju įdėti aš pats asmeniškai. Apeliacinio teismo pirmininko vaidmuo neapsiriboja vien tik administravimu pačiame teisme, todėl manau, kad yra keturios pagrindinės sritys, kuriose planuočiau veikti. Tai vidinis teismo administravimas, išorinis administravimas, darbas Teisėjų taryboje, teismo reprezentavimas ir interesų užtikrinimas bendraujant su visuomene ir konstituciniais partneriais. Labai trumpai apie kiekvieną iš šių sričių.

Visos problemos Lietuvos teismuose yra panašios. Pirmą iš jų yra darbo krūviai. Aišku, lengviausia pasakyti, duokite pinigų, duokite etatų, tuomet mes dirbsime. Tačiau, mano manymu, tam, kad tą garsiai sakytume į išorę, visų pirma reikia daryti namų darbus. Tai pasireikštų visų pirma išsamia darbo krūvio analize, kad galėčiau atsakyti, ar mes, kaip teismas, iš savo resursų dar galime ką nors padaryti, ar tai jau yra viskas.

Antra. Spręstiau galimybę reguliuoti tuos darbo krūvius vidinėmis priemonėmis, o būtent: peržiūrėdamas, ar efektyviai planuojamas darbas, koks darbo pasidalinimo modelis, ar proporcingai darbai paskirstyti tarp skirtingų pareigybių, ar proporcingas specializacijų ir jose dirbančių teisėjų skaičius. Neabejotinai spręstiau apie IT pristatymą, siekiant palengvinti administracinę teismo našą bei sutaupyti laiko.

Antras svarbus aspektas yra tas, kad negali būti kokių nors dirbtinių barjerų tarp teismo administracijos ir teismo bendruomenės. Todėl aš pasisakau už komandinį darbą. Pirmiausia matau galimybės suteikimą teismo bendruomenei dalyvauti priimant sprendimus, susijusius su administravimu. Tai yra teikiant pasiūlymus, pastabas, išsakant lūkesčius, idėjas ir siekius. Nemanau, kad teismo administracija galėtų priimti svarbiausius teismo veiklą reglamentuojančius sprendimus, kurių bendruomenė net nematė. Akivaizdu, kažin ar tai derėtų su viešumo ir skaidrumo principais, kurie teismo veikloje yra būtini ir esminiai.

Trečia. Administratoriui tenka ir vadinamosios nemalonus funkcijos, kurių jis negali atsisakyti vykdyti ar užmerkęs akis pasakyti, ne, ne, pas mus to tikrai nėra. Visų pirma, tai tos bėdos, kurios, kad ir kaip būtų gaila, kartkartėmis paliečia teismus ir atskirus teisėjus. Deja, palietė ir Apeliacinį teismą. Taip, nėra ko slėpti, korupcijos skandalai ar su teisėjo pareigomis nederantys poelgiai teismų sistemą momentaliai verčia veidu į prieką, o tie priekiniai pūslai aptaško ir didžiąją bendruomenės dalį, dirbančią sąžiningai. Ar jie to verti? Manau, tikrai ne. Labai gaila, tačiau tai mažai kam būna įdomu. Todėl, manau, teismo pirmininkas visų pirma privalo imtis tokių veiksmų, kad tokie veiksmai nepasikartotų, ir visų pirma dėl to, kad nenukentėtų sąžiningi žmonės, kuriems tenka visa ta neigiamos emocijos banga po šių skandalų. Todėl šių funkcijų vykdymas pirmininko veikloje ne tik būtinas, bet ir prioritetinis. Aišku, aš suvokių, kad niekas pasaulyje dar nesukūrė veiksmingo recepto, kaip sunaikinti korupciją ar užkirsti kelią neprognozuojamam asmens elgesiui, paminant etikos principus. Todėl atrodyčiau tikrai labai keistai, jeigu sakyčiau, kad čia visas negeroves sutvarkysiu momentaliai. Realybė ta, kad tam reikalingas milžiniškas darbas ir, deja, ne vien tik teismo pirmininko pastangos. Tačiau jeigu būčiau paskirtas vadovu, matau galimybę įgyvendinti kelių skirtingų rūšių priemones, kaip mažinti tiek korupcijos pasireiškimą,

ties nederamo elgesio darbe atvejus. Šias priemones įvardinčiau kaip organizacines, technologines ir žmogiškųjų išteklių valdymo. Jei jas konkretizuočiau, tai manyčiau, kad visų pirma reikia kurįmanoma pašalinti žmogiškąjį faktorių ir vykdyti techninio pobūdžio darbus automatizuotu būdu, sritis, kur korupcijos pasireiškimo rizika potencialiai didelė, kontroliuoti vadovaujantis keturių akių principu, aiškiai reglamentuoti asmeninės atsakomybės ir kontrolės svertus.

Šios priemonės padės mažinti korupcijos pasireiškimą, tačiau, be abejo, išlieka pats svarbiausias – žmogiškasis faktorius. Nei pirmininkas, nei niekas kitas negali įlįsti į kito žmogaus vidų ir sužinoti, ką jis galvoja. Tačiau tikrai nereikia nuleisti rankų ir nieko nedaryti. Pirmiausia matau būtinus pokalbius su žmonėmis, siekdamas pamatyti ir suspėti jiems ištiesti pagalbos ranką, jei užpuolė problemos ir sunkumai, bei nepalikti skęsti ir pasiduoti pagundoms. Antra. Skirsiu dėmesio švietimui ir informavimui apie galimas pasekmes, kartu aptardamas jau buvusius atvejus. Taip pat manau, kad niekas kitas neveikia taip, jeigu kiekvienas asmeniškai, prieš galvodamas ką nors daryti neteisėto, pažiūrėtų į su savimi nešiojamą sau artimų žmonių nuotrauką ir pagalvotų, ar verta jiems sugadinti gyvenimą.

Taigi apibendrinant – manyčiau, kad ši veiklos sritis jautri ir skausminga, bet jeigu būsiu vadovas, tikrai nesiruošiu jos apleisti ir palikti savieigai tikėdamasis stebuklingo recepto iš šalies ar manydamas, kad nieko nedarymas yra pats geriausias variantas.

Antra sritis yra veikla atliekant išorinį administravimą. Auksinė taisyklė yra ta, kad centras yra stiprus tiek, kiek profesionali, kvalifikuota išorė. O pritaikant Apeliaciniam teismui, tai Apeliacinis teismas bus stiprus tiek, kiek stiprūs apygardos teismai, nes būtent Apeliacinis teismas vykdo apygardos teismų administracinės veiklos priežiūrą. Taigi manau, kad Apeliacinis teismas ir apygardos teismai visų pirma turi būti partneriai, privalome keistis ir dalintis patirtimi ir žiniomis.

Ką aš konkrečiai daryčiau šioje srityje? Tai nuolatinis kontaktas su apygardos teismais sprendžiant ne tik iškilusias problemas, bet pirmiausia užbėgant joms už akių, siekčiau kiek įmanoma unifikuoti ir suvienodinti darbo organizavimo praktiką atskiruose teismuose, skirčiau skirtingų apygardos teismų įvairių administravimo grandžių atstovus dalyvauti bendrosiose komisijose atliekant vieno ar kito teismo patikrinimus. Kartu tai būtų ne tik realus kito teismo veiklos pamatymas, bet ir eliminavimas rutininės praktikos, kai komisija sudaroma tik iš vieno teismo. Matyčiau proaktyvią teismo pirmininko veiklą analizuojant darbo krūvių netolygumą ir bendrų sprendimų paieškas su apygardos teismų vadovybe, siekiant užtikrinti visuose teismuose dirbančių teisėjų vienodas, saugias ir adekvačias darbo sąlygas. To niekaip nepavykstant įgyvendinti, kelčiau klausimą dėl diskusijos pradėjimo, visų pirma dėl teisinės bazės tobulinimo, o jei ir tas neefektyvu, kaip paskutinę priemonę matyčiau diskusiją pradėti dėl pertvarkos ar reorganizacijos būtinumo.

Trečia sritis Teisėjų taryboje. Šioje vietoje aštuonerius metus dirbau. Šioje vietoje laikyčiausi tos pačios pozicijos, kurios laikiausi tuos aštuonerius metus, tai yra kad turi būti užtikrinti teismų interesai, o bendraudami su kitomis valdžiomis turėtume jaustis ir kalbėti iš lygių pozicijų, remtis faktais, skaičiais, logika, bet ne emocijomis.

Ketvirta sritis – tai teismo reprezentavimas ir interesų užtikrinimas. Aišku, aš nemanau, kad Apeliacinis teismas turėtų imtis kokių nors absoliučiai dirbtinių akcijų vien tik tam, kad būtų keliami reitingai. Manau, kad pasitikėjimas teismu didėja visiems nuoširdžiai dirbant, o teismo pirmininkui rodant pavyzdį ne kalbomis, o darbais. Tokios pozicijos ir planuočiau laikytis. Kita vertus, Apeliaciniam teismui esant praktiką formuojančiu teismu, manau, reikėtų stiprinti ir komunikaciją, tai yra būtent informuoti visuomenę apie praktiką, kuri keičiama, apibendrinama ar naujai formuojama, nes visuomenė turi aiškiai žinoti ne tik kokie sprendimai priimami, bet ir kodėl priimami. Taip pat manau, kad Apeliacinis teismas turėtų būti tiesiogiai atstovaujamas, kai konstituciniai partneriai svarsto teisės aktus, kurie susiję su teismo darbo veikla ir krūviais. Manau, vadovaudamasis tais pačiais skaičiais ir darbo organizavimo racionalumą parodančiais kriterijais, pateikti realią situaciją Prezidentui ir jo komandai apie darbo krūvius tikėdamasis, kad bus adekvačiai išspręstas Apeliacinio teismo teisėjų etatų skaičius.

Tai tokios pagrindinės mano veiklos kryptys, darbai. Ačiū, kad išklausėte mane. Nusiteikęs atsakyti į visus galimus klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas pretendentė, jūsų paklausti norės šeši Seimo nariai. Pirmas klausia A. Vinkus. Ruošiasi V. Bakas.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas kandidate pone Nerijau Meiluti. Kaip matau iš jūsų darbo biografijos, jūs turite didelę teisininko teismų darbo praktiką, nes esate dirbęs teisėju įvairių lygmenų teismuose: apylinkės teisme, apygardos, apeliacinio, taip pat dirbote apylinkės teismo ir apygardos teismo pirmininku, karjeros pradžioje ikiteisminio tyrimo pareigūnu. Taip pat turite patirties mokslineje ir pedagoginėje veikloje ir, kaip Prezidento gerbiama patarėja ponia J. Šovienė kalbėjo, 2018–2020 metais buvote Teisėjų tarybos atstovu Europos teisės tarybos vykdomojoje valdyboje. Na, o svarbiausia, kad ir kolegos pažymi, ir pats savo biografijoje kukliai pabrėžiate, kad esate atsakingas, nebijantis naujovių, darbštus, komunikabilus, kas yra ypač svarbu, ir gebate dirbti, į ką atkreipiau dėmesį, bendrauti su įvairių charakterių ir požiūrių žmonėmis ir suburti komandą bendram darbui. Tai nuostabu ir, duok Dieve, jums sėkmės.

Tad noriu paklausti. Kokius matote pagrindinius, jūs minėjote daug iššūkių ir iki jūsų daug kas mini, bet kokius matote tris pagrindinius, neatidėliotinus iššūkius pradėjęs eiti teismo pirmininko pareigas, jeigu būsite išrinktas?

N. MEILUTIS. Ačiū jums už klausimą. Aš šiuos pagrindinius iššūkius ir problemas...

A. VINKUS (LVŽSF). Negyriaus, išvardinau autobiografiją.

N. MEILUTIS. Ačiū jums už klausimą. Kaip ir sakydamas savo prisistatymo kalbą, aš juos paminėjau. Tai, visų pirma, yra atlikti išsamią analizę prieš imantis kokių nors veiksmų. Antra, užtikrinti saugias, vienodas sąlygas, kad teismas galėtų efektyviai veikti, ir gero darbo klimatą. Na, išlaikyti profesionalius darbuotojus ir stengtis, kad būtų suformuotas Apeliacinio teismo korpusas, pajėgus racionaliai ir per protingus terminus priimti sprendimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Bakas. Ruošiasi P. Gražulis.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū. Gerbiamas pretendentė, iš tikrųjų visai neseniai mes matėme jus čia ir vienas iš jūsų tokių bruožų, kad jūs aktyviai keliate teismų sistemos problemas. Žinote, mano toks pirmas klausimas būtų ir Prezidento patarėjai, ir jums. Kodėl vienus teisėjus, kurie kelia teismų sistemos problemas, svarsto Teisėjų etikos ir drausmės komisija, keliamos drausmės bylos, jums pavyksta to išvengti? Gal pasidalintumėte receptu, kaip tai daryti teismų sistemoje, nes tikrai tas problemas kelti reikia.

Ir antras klausimas. Ar nemanote, kad skiriant jus į pareigas yra pažeidžiamas Teismų įstatymo 55¹ straipsnis, 78 straipsnis, kuriame sakoma, kad Apeliacinio teismo pirmininkas turi būtų skiriamas atrankos būdu. Jūsų atveju tokios atrankos nebuvo. Gal galėtumėte pakomentuoti, *de facto* nebuvo, buvo forma, bet niekas atrankoje nedalyvavo, išskyrus jus. Tai gal galėtumėte pakomentuoti, kodėl teisėjai bijo dalyvauti atrankose, kas yra teismų sistemoje?

N. MEILUTIS. Ačiū jums už klausimą. Atsakydamas į pirmą klausimą, na, gal aš pasisakysčiau ir apie savo asmenines savybes, ir apie asmeninį požiūrį. Aš visą laiką manau, kad yra gerai nuomonių įvairovė, yra labai gerai pliuralizmas, kai kiekvienas žmogus gali išsakyti savo mintis, taip pat tiek apie teigiamus, tiek apie neigiamus teismų sistemos ir apskritai kitus aspektus. Šiuo atveju, mano manymu, negali būti keliamos jokios drausmės bylos, jeigu žmogus turi savo nuomonę ir ją išsako.

Kitas klausimas yra forma ir klausimas, kur išsakoma ir koku būdu. Jeigu tai yra įžeidžiama ar, sakykime, konkrečiai pažeidžiamos teisėjų etikos normos, tai tuo atveju turbūt ir sprendžiami tie klausimai. Jūs nekonkretizavote šiuo atveju, tai aš jums konkrečiai irgi negalėčiau atsakyti, ką jūs turėjote omenyje. Tai pirmas jūsų klausimas.

Antras klausimas būtų apie atranką. Tai šiuo atveju, na, gal norėčiau pradėti nuo to, kad turbūt ne pirmas atvejis, kai pretenduojant į pareigas dalyvauja mažai kandidatų. Jeigu kalbėtume apie tą patį Apeliacinį teismą, tai galiu pasakyti, kad atranka jau buvo vieną kartą, ir iš viso niekas nedalyvavo. Taip pat, jeigu kalbėtume apie tą patį Apeliacinį teismą, buvo atranka ir į Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigas, irgi niekas nepageidavo dalyvauti. Dar toliau kalbant apie Apeliacinį teismą, buvo atranka ir į Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigas ir, rodos, tik iš trečios atrankos dalyvaujantis tas vienas asmuo ir buvo paskirtas. Aš tuo metu net nedirbau tame Apeliaciniame teisme, tai aš šiuo atveju, nežinau, kokios nors didelės išimties nematau. Lygiai taip pat sekdamas atrankas į kitus teismus, aš matau, kad ne vienas ir ne du, ir ne

trys atvejai, kai dalyvauja po vieną pretendenta į pačias įvairiausias pareigas, o dar keisčiau atrodo, kai iš viso nedalyvauja. Tai čia, sakykime, kokios nors išimties nematau.

O jeigu kalbėtume apie Atrankos komisiją, tai, patikėkite manimi, su Atrankos komisija vyko pokalbis apie valandą laiko, ir nepasakyčiau, kad tai buvo formalumas ir kad buvo labai lengva. Kodėl teisėjai nedalyvauja? Čia turbūt reikėtų klausti kiekvieno to, kuris turi kokių nors priežasčių, bet aš manau, kad tai yra papildomas, didžiąja dalimi papildomas galvos skausmas, ir dauguma teisėjų yra linkę labiau susikoncentruoti į teisės problemų sprendimą, bet ne į administravimo klausimus, nes tarp jų, kaip aš minėjau savo prisistatyme, kai kurie klausimai nėra malonūs, kita vertus, teismo pirmininkas jaučia atsakomybę ne tik už save, už savo priimtus sprendimus, bet ir už visą teisimą. Sakykime, mano manymu, tokios pagrindinės priežastys.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia P. Gražulis. Ruošiasi R. Šarknickas.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamasis pranešėjau, visiškai neseniai „Delfyje“ teko perskaityti gana ilgą, išsamų buvusio signataro, taip pat VSD vadovo J. Jurgelio straipsnį, gal ir jūs skaitėte, apie politinių bylų subliūškimą. Jis teigia, kad tų politinių bylų tikrai yra ir džiaugiasi, kad daugelis jų subliūkšta teismuose. Kaip jūs manote, ar politinės bylos yra ar jų nėra ir ką reikėtų daryti, kad būtų išvengta, jeigu yra tų politinių bylų?

Kitas mano labai konkretus klausimas. Štai Aukščiausiasis Teismas išteisina Prezidentą R. Pakšą, tačiau generalinio prokuroro pavaduotojas, kuris suinteresuotas, kad kaltinamasis būtų nubaustas, nes prokuroras prižiūri bylą, aiškina, kad jie pakankamai surinko duomenų ir teismas turėjo neišteisinti. Kaip vertinate generalinio prokuroro pavaduotojo tokį pasakymą, ar tai neprieštarauja prokuratūros etikai ir bendrai moralei ir ar tai nepakerta pasitikėjimo teismais?

N. MEILUTIS. Ačiū jums už klausimą. Na, teismas nagrinėja baudžiamąsias, civilines, administracines bylas, neskirsto tokios kategorijos kaip politinė byla. Visos bylos teismui yra vienodos ir teisėjai yra tikrai nešališki ir, aš manau, mes tuo galime įsitikinti. Nepaisant to, kad ir kokie garsūs asmenys būtų, nepaisant, kokios veikos prieš tai plačiai būtų aprašytos, teismų tai neveikia ir teismas priima sprendimus tokius, kokius privalo priimti pagal įstatymą. Šiuo atveju aš tuo labai džiaugiuisi ir manau, kad taip turi būti. Tai čia pirmas klausimas.

Antras klausimas apie atskirų pareigūnų etikos komentavimą. Kažin ar aš čia galėčiau pakomentuoti, tam yra institucijos, juo labiau kad šiuo atveju jūs kalbate ne apie teismų bendruomenės narį, apie kitos bendruomenės, apie prokurorų bendruomenės narį. Aš manyčiau, kad man būtų neetiška vertinti jo pasisakymus ir galimą veiklą, tačiau norėčiau pasakyti, ką labai aiškiai pakomentavo Aukščiausiojo Teismo teisėjas, kuris nagrinėjo tą bylą ir pristatė visuomenei tą poziciją. Jis pasakė, kad tai yra taškas, ir viskas. Šiuo momentu mes galėtume apie tą situaciją ir priimtą teismo nutartį kalbėti, sakykime, tik mokslinio intereso ar šiaip tokiais tikslais aptardami, kaip ten kas galėtų ar negalėtų būti, bet problema jau yra išspręsta.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs nori klausti R. Šarknickas. Ruošiasi V. Gapšys.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Norėjau pasiteirauti dėl Europos Žmogaus Teisių Teismo, kuris per 30 metų nagrinėjo ne vieną Lietuvos bylą ir panašius atvejus. Turbūt tenka šiek tiek apgailestauti, kad Lietuva, ko gero, pati dar neįveikia šitų dalykų, kad nepatektų į Strasbūrą. Norėjau pasiteirauti, kokios priežastys labiausiai lemia tai, kad Lietuvoje tokios bylos nėra sutvarkomos, išnagrinėjamos iki galo arba iki galo, bet netinka vienai ar kitai grupei ar tiesiog žmonėms ir tenka nagrinėti Strasbūre? Ačiū.

N. MEILUTIS. Ačiū jums už klausimą. Jeigu aš teisingai supratau, jūs turite omenyje pažeidimus, kodėl nustato Europos Žmogaus Teisių Teismas ir kokius konkrečiai. Jeigu aš teisingai suprantu klausimą, tai didžiausi ir dažniausiai nustatomi yra Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 6 straipsnio pažeidimai, tai yra teisės į teisingą teisimą. Šis straipsnis yra labai platus, nes Europos Žmogaus Teisių Teismas procedūriniu aspektu tiesiog vertina labai platų spektrą situacijų – ir trukmę, ir teisių užtikrinimą, ir pasisakymą dėl esminių skundo elementų. Būtent tai dažniausiai ir būna priežastis, kodėl Lietuva pralaimi šias bylas. Receptas, kaip jūs sakote, kaip to išvengti, tai receptas vienareikšmiškas – kiekviena institucija, kiekviena grandis turi atlikti savo darbą kuo kokybiškiau ir bet koku atveju kelti kvalifikaciją ir žinoti Strasbūro poziciją į šiuos pažeidimus, o ne galvoti, kad jie yra kažkur toli ir į juos nereikia atsižvelgti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Gapšys. Aš jo salėje nematau. Tada klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas teisėjas, mano klausimas būtų susijęs su žmogaus teisėmis ir jų apsauga, būtent kas priklauso teismų kompetencijai dėl asmenų kontrolės. Kadangi technologijos tobulėja, o sekimo mastas, kaip matome iš kitų Europos Sąjungos valstybių, tiek iš Vokietijos, tiek iš nuvilnijusių įvairiausių britų ir visų kitų valstybių, kai vykdoma aukštų valstybės pareigūnų ir piliečių kontrolė, mastas, kuris skelbiamas viešai, yra tikrai didelis Lietuvoje. Kaip jūs žvelgiate į atsakomybę teisėjų, kurie laimina tą kontrolę, ir ką ketinate daryti, kad mes atitiktume bent Europos Sąjungos rekomendacijų vidurkį, nebūtume lyderiai šioje srityje valdžios institucijoms, teisėsaugos institucijoms kontroliuojant piliečių laisves ir jas užtikrinant? Būtų įdomu sužinoti kaip iš pareigūno, buvusio ikiteisminio pareigūno ir žinančio tą virtuvę, ir iš tokią didelę praktiką turinčio teisėjo. Kaip jūs manote, ką reikėtų ten daryti ir kokiais veiksmais tą reikėtų daryti? Ačiū.

N. MEILUTIS. Ačiū jums už klausimą. Labai platus jūsų klausimas, bet aš tikrai pasistengsiu atsakyti į visus šio klausimo aspektus. Visų pirma man yra nesuprantama ir nepaaiškinama, kai kalbama, kad teismai neatsakingi už tai. Ne, teismai yra atsakingi ir yra atsakingas konkrečiai tas, kuris leido ir sankcionavo, pratęsė šiuos veiksmus. Teismų atsakomybės čia nereikėtų šalintis.

Antras aspektas. Vėlgi jau žiūrint į praktiką, tiek Aukščiausiojo Teismo praktiką, tiek paties Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką, yra du aspektai. Vienas, kuris yra ženkliai rečiau pažeidžiamas, kaip sakiau, būtent sankcionavimas, kitas – kaip institucijos, gavusios sankcijas, tuos veiksmus atlieka. Čia pažeidimai yra gerokai dažnesni ir akivaizdesni.

Atsakant į jūsų klausimo dalį apie tai, ką reikėtų daryti, visų pirma, jūs žinote, kad sankcionavimas ar, sakykime, tas pasiklausymas, kaip jūs sakote, galimas dviem aspektais: šiuo atveju jau prasidėjus baudžiamajam procesui ir antru atveju – dar neprasidėjus baudžiamajam procesui, vykstant kriminalinei žvalgybai. (*Balsai salėje*) Aš labai atsiprašau, aš pakartosiu. Kaip aiškinau, jeigu negirdėjote, atleiskite. Sankcionavimas galimas tiek ikiteisminio tyrimo teisėjo apylinkės teisme, tiek apygardos teisme pagal Kriminalinės žvalgybos įstatymą. Šiuo atveju aš matau šokią tokią įstatymo spragą, bet labai džiaugiuosi, kad toks projektas yra pateiktas, na, nežinau, kokia jo stadija. Mano manymu, bet koku atveju bet koks asmuo, kuriam buvo taikytos priemonės, vis dėlto turi teisę į teisminę gynybą, kad teisminė institucija galėtų patikrinti, ar tai buvo daryta teisėtai.

Šiuo atveju, aš manyčiau, teismas turėtų iš esmės vykdyti tą funkciją, kuri numatyta Konstitucijos, tai yra būtent apsaugoti žmogaus teises. Vėlgi to dar nėra, bet šiuo momentu galimas veiksmų apskundimas. Manau, tai, kas susiję su ikiteisminio tyrimo teisėjo priimtomis nutartimis, vis dėlto apygardos teismuose, jeigu jų būtų daugiau skundžiama, ta praktika tikrai pradėtų formotis, tačiau tų skundų iš tiesų yra labai labai labai mažai, ir aš nežinau kodėl.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas pretendentė, jūs atsakėte į visus klausimus. Apie susitikimą frakcijose jūs būsite informuotas.

N. MEILUTIS. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Galime pritarti dėl komiteto ir datos? Ačiū, prieštaraujančių nėra, pritarta.

16.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl Arvydo Daugėlos atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-620 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Arvydo Daugėlos atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas. Pranešėja – Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja J. Šovienė. Prašom.

J. ŠOVIENĖ. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija, Teismų įstatymu, atsižvelgęs į Teisėjų tarybos patarimą, teikia Seimui atleisti iš pareigų teisėjo vardą pažeminusį Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėją A. Daugėlą. Šių metų birželio 1 dieną Lietuvos Respublikos generalinė prokurorė Aukščiausiojo Teismo teisėjo A. Daugėlos atžvilgiu pradėjo ikiteisminį tyrimą pagal Baudžiamojo kodekso straipsnį, numa-

tantį atsakomybę už transporto priemonės vairavimą, kai vairuoja neblaivus asmuo. Ikitėisminis tyrimas teisėjo atžvilgiu pradėtas gavus informaciją, kad šių metų birželio 1 dieną apie 16 valandą Kaišiadorių rajone magistraliniame kelyje Vilnius–Kaunas–Klaipėda Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas A. Daugėla pažeidė Kelių eismo taisykles: vairavo automobilį būdamas apsvaigęs nuo alkoholio.

Respublikos Prezidentas kreipėsi į Teisėjų tarybą patarimo dėl teisėjo elgesio suderinamumo su šiai profesijai keliamais reikalavimais, kaip tai numato Konstitucija. Šių metų birželio 7 dieną Teisėjų tarybos posėdžio metu teisėjas A. Daugėla neneigė vartojęs alkoholį. Teisėjų taryba, atsižvelgdama į jai pateiktą medžiagą bei teisėjo A. Daugėlos poelgi, nusprendė, kad teisėjo elgesys – transporto priemonės vairavimas neblaiviam, negali būti pateisinamas ir toleruojamas, ir konstatavo, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas A. Daugėla savo veiksmais pažeidė Teisėjų elgesio kodekse įtvirtintus padorumo ir pavyzdingumo principus, savo elgesiu pažemino teisėjo vardą, pakenkė visos teismų sistemos autoritetui, visuomenės pasitikėjimui teismais.

Gerbiameji Seimo nariai, kaip ne kartą yra pabrėžęs Lietuvos Konstitucinis Teismas, teisėjams keliami itin dideli etinio ir moralinio pobūdžio reikalavimai, jų reputacija turi būti nepriekaištinga, teisėjo elgesys, tiek susijęs su tiesioginių pareigų atlikimu, tiek su jo veikla, nesusijusia su jo pareigomis, neturi kelti abejonių dėl jo nešališkumo ir nepriklausomumo. Teisėjas savo pareigas atlikti ir elgtis turi taip, kad savo poelgiu nepažemintų teisėjo vardo. Respublikos Prezidento nuomone, teisėjo elgesys – transporto priemonės vairavimas neblaiviam – negali būti pateisinamas ir toleruojamas. Prezidento vardu Seimo prašau pritarti Prezidento teikimui ir atleisti iš pareigų teisėjo vardą pažeminusį Aukščiausiojo Teismo teisėją A. Daugėlą. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama patarėja. Jūsų paklausti norėtų du Seimo nariai. V. Bakas.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama patarėja, visų pirma jūs atnešėte tokį principingą sprendimą, kuris šiek tiek galbūt išryškina reikalavimus, keliamus teisėjams, tą nepakantumą. Bet štai neseniai toks, rodos, M. Striaukas, Apylinkės teismo teisėjas, taip pat buvo sulaikytas neblaivus vairuojantis transporto priemonę, jam buvo skirtas tik papeikimas. Gal taip pašaržuosiu. Kiek promilių teisėjo kraujyje žemina jo, kaip teisėjo, vardą, o kiek promilių jau nežemina? Kokia yra ta pozicija, ar jau teisėjo buvimas prie vairo, esant neblaiviam, visais atvejais žemina vardą, ar kada nors jis dar gali tai daryti? Kokia yra Teisėjų tarybos, prezidentūros galutinė pozicija?

J. ŠOVIENĖ. Dėkui už klausimą, gerbiamas Seimo narys. Prezidento pozicija yra labai aiški – ne promilių skaičius nesuderinamas su pareigomis, o pats girtumo faktas, tai, kad asmuo, būdamas neblaivus, sėdo prie vairo, ir visiškai nesvarbu, kiek tų promilių buvo. Dėl teisėjo M. Striauko, remiantis tuo faktu ir tuo, kad principinga Prezidento pozicija teisėjų ir kitų valstybės pareigūnų atžvilgiu, Prezidentas taip pat kreipėsi į Teisėjų tarybą. Deja, Teisėjų tarybos nuomonė buvo kitokia ir sprendimą turime tokį, kokį turime. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiama pranešėja, visi žmonės, visi klysta, mes nežinome jo šeimos aplinkybių, apskritai visos situacijos, gal reikėtų pasigailėti, ką dabar darysi, būna visko, nėra žmogaus be nuodėmės.

J. ŠOVIENĖ. Dėkoju gerbiamam Seimo nariui už pastabą, už repliką. Be abejo, kaip žmogų mes turbūt jį suprantame ir užjaučiame, tačiau kaip pareigūnui ir teisėjui, deja, atleisti ir toleruoti tokios nuodėmės negalime.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausė visi Seimo nariai, kurie norėjo paklausti. Gerbiame kolegos, dėl šio nutarimo projekto po pateikimo balsuosime numatytu laiku, tai yra 16 val. 40 min.

16.13 val.

Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 15 ir 18 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-513 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 ir 18 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 16³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-513. Pranešėjas – J. Neverovičius, Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas. Prašome.

J. NEVEROVIČ. Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, aplinka ir kova su klimato kaita yra valstybės prioritetas. Turime ambicingus Europos Sąjungos lygmens ir nacionalinius klimato kaitos stabdymo tikslus, o sveika ir švari aplinka – tai visuomenės teisė ir visiškai suprantamas lūkestis. Todėl Respublikos Prezidentas, bendradarbiaudamas su Aplinkos ministerija, parengė ir teikia Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimo ir papildymo projektą. Juo siekiama, kad valstybės priimami sprendimai būtų suderinti su aplinkosaugos ir klimato kaitos stabdymo tikslais, o konkrečiai – valstybės institucijos, prieš priimdamos sprendimus, įvertintų jų galimą poveikį ir atitinkamai imtųsi priemonių tam suvaldyti. Šiuo metu galiojantis reguliavimas dėl aplinkosauginio vertinimo nėra pakankamas. Jis vykdomas pagal Vyriausybės numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodiką. Pagal ją atliekamas prioritetinių teisėkūros iniciatyvų vertinimas. O vertinimas klimato kaitos požiūriu įstatyme išvis nėra nustatytas. Reikia konstatuoti, kad išsamus aplinkosauginis įvertinimas su tinkamu pasekmių įvertinimu, rizikų eliminavimu ir alternatyvų suformulavimu beveik neatliekamas.

Taigi pristatomo įstatymo projekto esmė yra numatyti atvejus, kada teisėkūros iniciatyvų vertinimas aplinkos ir klimato kaitos požiūriu yra privalomas. Taip pat įtvirtinama pareiga, atlikus tokį vertinimą ir nustatčius neigiamą poveikį, numatyti priemones jam eliminuoti, sumažinti arba kompensuoti. Teisės akto projekto rengėjas privalės atlikti projekto poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimą, jeigu jame nustatomas teisinis reguliavimas, susijęs su poveikiu (pokyčiais) klimato kaitai, aplinkos oro kokybei, vandens būklei, gamtos ištekliams, kraštovaizdžiui, biologinei įvairovei ir saugomoms teritorijoms, atliekų susidarymui, rekreaciniams ištekliams, energijos ir kuro vartojimui, tvaresnei gamybai ir vartojimui, techniniams reikalavimams, kurie taikomi ūkinių veiklų rūšims, įrašytoms į Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 ar 2 prieduose esančius ūkinės veiklos sąrašus. Ir, be abejo, kitose srityse, jeigu, teisės akto projekto rengėjo nuomone, rengiamų teisės aktų numatomas teisinis reguliavimas gali paveikti aplinką.

Jeigu atlikus vertinimą nustatomas neigiamas poveikis kuriai nors projekte nurodytai sričiai, teisės akto rengėjas turi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka parengti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo ar kitų priemonių, kuriomis būtų siekiama išvengti neigiamo poveikio aplinkai ir klimato kaitai, jis būtų mažinamas arba kompensuojamas taikant žalos švelnini mo seką.

Teisės aktą priimanti institucija turi įsitikinti, kad yra numatytos priemonės, išskyrus atvejus, kai siekiama užtikrinti visuomenės sveikatos saugą, saugumą, viešąjį interesą. Tokie nauji reikalavimai užtikrins galimybę jau teisės akto rengimo stadijoje identifikuoti galimą poveikį aplinkai ir pasiūlyti adekvačias kompensacines priemones, leidžiančias neutralizuoti ar sumažinti neigiamą poveikį. Siekiama įtvirtinti nuoseklią ir veiksmingą teisės aktų projektų numatomą teisinio reguliavimo poveikio aplinkai vertinimo sistemą. Ir, be abejo, identifikavus neigiamą poveikį klimatui ar aplinkai, pradiname teisės akto rengimo etape bus išvengta kaštų, kurių potencialiai gali būti patiriama ateityje neįvertinus naujo reguliavimo pasekmių.

Atskirai norėčiau pažymėti, kad šiuo projektu taip pat siūloma pakeisti Teisėkūros pagrindų įstatymo 18 straipsnio 3 dalį ir nustatyti, kad visi teisės aktai, tarp jų priimti ir pasirašomi Respublikos Prezidento, gali būti pasirašomi Teisės aktų informacinėje sistemoje saugiu elektroniniu parašu. Šiuo metu Respublikos Prezidentas neturi teisės pasirašyti dekreto elektroniniu parašu ir tą norime ištaisyti.

Taigi prašome gerbiamo Seimo svarstyti ir patvirtinti šiuos Prezidento pasiūlymus. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas patarėjas. Pranešėjau, jūsų nori klausti keturi Seimo nariai. Pirmas klausia J. Džiugelis. Ruošiasi V. Gapšys.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, manau, kad iniciatyva yra laiku, atliepanti Europos Komisijos žaliajį kursą ir, be abejo, nurodanti Lietuvos vertybinę poziciją. Tačiau norėjau pasiteirauti, kodėl tuomet nėra įtraukiamas poveikio vertinimas žmogaus teisėms, nes, kaip žinome, Vakarų demokratinės valstybės ypatingą dėmesį skiria žmogaus teisėms, Europos Komisija ne vieną kartą taip pat kėlė klausimus dėl žmogaus teisių pažeidimų, ypač vertindama tai, kas šiuo metu vyksta Baltarusijos kontekste. Galbūt vertėtų integ-

ruoti į šį įstatymo projektą taip pat ir poveikį žmogaus teisėms, kokia būtų jūsų nuomonė ir Prezidento nuomonė? Ačiū.

J. NEVEROVIČ. Labai ačiū už jūsų klausimą. Tikrai jis yra svarus, svarbus ir, be abejo, aktualus, tačiau šiuo teisės akto projektu Prezidentas siūlo vertinti žaliojo kurso kontekstą, poveikį klimato kaitai, aplinkai. Apie šį įstatymo projektą diskutavome su šioje srityje dirbančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis, Aplinkos ministerija ir tai yra gana ilgo proceso rezultatas būtent žaliojo kurso kontekste.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Gapšys. Ruošiasi V. Pranckietis.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėjau paklausti pranešėjo. Jūs dabar teikiate projektą, pagal kurį Teisėkūros pagrindų įstatymas bus keičiamas dėl su klimatu susijusių dalykų, kad būtų įvertinama. Ar jūs nemanote, kad būtų galbūt net vertingiau pasižiūrėti ne tik per klimato, bet per darnaus vystymosi tikslų prizmę, kad būtų įvertinami teisės aktų projektai pagal mūsų ir prisiimtus išipareigojimus dėl darnaus vystymosi tikslų, juos įgyvendinti ir ten paliestų kur kas daugiau aspektų – ir nelygybės klausimus, ir tuos pačius klimato klausimus. Tai būtų toks kur kas solidesnis, turiningesnis tas įvertinimas. Neišmetant ir tų, ką jūs siūlote, kas, aš manau, yra teigiamas dalykas, bet dar plačiau pažiūrėti.

J. NEVEROVIČ. Labai ačiū už klausimą. Iš tiesų svarstant ir šį pasiūlymą kilo nemažai diskusijų ir iššūkių, kaip suformuoti veiksmingą sistemą, metodiką, kaip vertinti projektus būtent per klimato ir aplinkos prizmę. Jeigu bandytume praplėsti to pasiūlymo spektrą, kontekstą, neabejojau, kad kiltų daugiau abejonių, kaip praktiškai tą galima padaryti, ir, be to, tas galutinis rezultatas galėtų nukentėti. Tai mano atsakymas būtų, kad šiuo atveju vertybė yra taip pat koncentruotis į šią sritį, kuri yra šiuo metu plačiai pripažįstama, labai aktuali ir reikalaujanti ryžtingų veiksmų ir rezultatų. Todėl čia matyčiau kaip privalumą būtent klimato ir aplinkos prioriteto išgryninimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Pranckietis. Ruošiasi L. Nagienė.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Naujo reguliavimo pasekmės ne visada gali būti žinomos. Ir kas bus tas teisėjas arba tas žinovas, kad tos pasekmės gali būti? Kaip tada reikėtų spręsti, kas bus, kokios galimybės? Tai vienas klausimas.

Ir kitas klausimas. 11 punkte yra parašyta: kitose srityse, jeigu, teisės akto rengėjo nuomone, rengiamu teisės aktu numatomas teisinis reguliavimas gali turėti poveikį aplinkai. Tai vėlgi neišspręstas iki galo dalykas, kaip tai turėtų būti.

Ir trečias, tai jau būtų mano, pasiūlymas, kad šį projektą turėtų prisiimti garbę vertinti ir Kaišo reikalų komitetas, nes jis daug atsakingas ir už aplinką, ir už vandens kokybę, ir už kitus dalykus? Ačiū.

J. NEVEROVIČ. Ačiū, pirmininke, už jūsų klausimą. Diskutavome su Aplinkos apsaugos ministerija apie tai ir aplinkos ministras turi gana tokią apgalvotą pasiūlymą. Jo nuomone, kompetencijos centru dėl klimato, aplinkos metodologijos ir vertinimo turėtų tapti Aplinkos apsaugos agentūra. Turime nemažai sričių, kur tokios institucijos, kompetencijos centrai egzistuoja, pavyzdžiui, Valstybinė energetikos reguliavimo tarnyba energetikai ir panašiai. Manome, kad iš tikrųjų ši institucija, Aplinkos apsaugos agentūra, galėtų tapti ne tik atsakinga už metodikų parengimą, kad būtų aišku, kaip vertinti tą galimą poveikį ateityje, bet ir kiekvieną kartą veiktų kaip geras partneris visiems, kurie siekia gerinti reguliavimą šioje srityje.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, iš tikrųjų šis teisės aktas yra būtinas ir reikalingas, nes mes žinome, kiek mes gauname laiškų būtent dėl plėtros, dėl, sakysim, ir dėl vėjo jėgainių, ir visų kitų, dėl poveikio nustatymo. Prašom pasakyti, ar jums neatrodo, kad šiame 3 punkte, kuris yra dėl neigiamo poveikio, kurį jūs pasižymėjote, jeigu atliktas reikiamo teisės akto projekto poveikio aplinkai, klimato kaitai įvertinimą, nustatomas neigiamas poveikis. Mes žinome, kad yra nustatytos atitinkamos normos, tai galbūt mes galėtume keisti į nustatytas normas, jos yra patvirtintos tos normos? Gal Europos Sąjungos, o gal kiekviena šalis nusistato. Mes žinome, kad jeigu viršija normas, dabar tas neigiamas poveikis kažkoks abstraktus yra, kaip jums atrodo?

J. NEVEROVIČ. Ačiū už jūsų klausimą. Visų pirma norėčiau pabrėžti, kad įstatymo projekte numatyta tam tikra seka, kaip turėtų būti rengiami pasiūlymai. Visų pirma reikėtų vengti neigia-

mo poveikio, po to, jeigu neįmanoma išvengti, tai jis turėtų būti mažinamas, o galų gale kompensuojamas. O dėl konkrečių ribų, manau, kad čia galbūt perteklinis būtų dalykas įstatymo lygiu tą įtvirtinti. Tai yra galbūt poįstatyminių aktų klausimas ir konkrečiai, ką gerbiamas pirmininkas taip pat prieš tai buvo paklauses, tos metodikos, kurią kompetentingos institucijos ekspertai išdiskutavę, įvertinę objektyviai galėtų priimti ir pasiūlyti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas pranešėjau. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėkoju jums. Dėl balsavimo motyvų. Motyvai už – J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš, kaip ir minėjau, manau, kad įstatymas yra laiku ir brėžia tam tikrą vertybinę liniją Lietuvos teisėkūrai ateityje. Tačiau aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad įstatymas yra tobulintinas, nes, kaip ir minėjau, Europa kalba ne vien tikrai apie žaliąjį kursą, bet taip pat labai stipriai yra kalbama apie žmogaus teises. Įvairių bendruomenių teises. Norėčiau kviešti pritarti, bet taip pat informuoju, kad rengiamo siūlymą dėl įstatymo projekto, kad būtų atliekamas vertinimas ir per žmogaus teisių prizmę, nes tikrai turime stiprių nevyriausybinį organizacijų, ginančių žmogaus teises, taip pat turime ir institucijų, pradedant nuo lygių galimybių kontrolieriaus, baigiant Žmogaus teisių institutu ir kitomis. Kviečiu pateikimo stadijoje pritarti ir taip pat kreiptis į Seimo posėdžio pirmininką, norėčiau prašyti fiksuoti, kad papildomu komitetu, jeigu būtų pritarta įstatymui po pateikimo, būtų paskirtas Žmogaus teisių komitetas, be kitų dviejų, kurie yra numatyti paskirti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš nėra norinčių kalbėti. Kolegos, balsuosime nustatytu laiku – 16 val. 40 min.

16.28 val.

Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-394(2)ES, Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9³, 9⁴ straipsniais ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-395(2), Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 straipsnių ir Įstatymo septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-396(2), Administracinių nusižengimų kodekso 178, 589 straipsnių pakeitimo ir 179 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-397(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-394(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas – A. Vyšniauskas. Kartu ir lydimieji keli projektai. A. Vyšniauskas yra? (*Balsai salėje*) Lydimieji – Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas bei Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. (*Balsai salėje*)

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Dabar dėl Nesąžiningos prekybos, taip?

PIRMININKAS. Taip, Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektas pirmasis.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas apsvaistė, buvo gana daug Teisės departamento pasiūlymų. Komitetas 1-am visiškai pritarė, 2-am visiškai pritarė, 1–3-am visiškai pritarė, 4-am pritarė iš dalies, šiek tiek patikslino. 5–18-am, žodžiu, iki 24-o taip pat pritarėme, čia visokie techniniai pataisymai. Nepritarėme tik 25-am Teisės departamento pasiūlymui, o 26-am pritarėme iš dalies. Ir nuo 27-o iki 32-o taip pat pritarėme. Nepritarėme 33-iam, irgi techniniai pasiūlymai. Toliau nuo 34-o iki 42-o taip pat viskam pritarėme. Nepritarėme 43-iam, 44-am pasiūlymams.

PIRMININKAS. Gerbiamas pranešėjau, jūs tiesiog praneškite komiteto bendrą išvadą. Jeigu nėra kitų Seimo narių ar Vyriausybės siūlymų, tai mes greičiau įveiksime.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Nebuvo siūlymų, dėl kurių reiktų balsuoti. Bendru sutarimu pritarėme 8 balsavus už, prieš, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Taip pat pristatykite dėl Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo projekto, atsiprašau, išvadas dėl Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų ir Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo projektų.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Dėl Mažmeninės buvo tik Konkurencijos tarybos du pasiūlymai, jiems komitetas nepritarė. Ir tada bendra išvada: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Dėl Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo projekto taip pat pritarėme bendru sutarimu. Už – 8. Kokių nors rimtesnių pasiūlymų nebuvo.

Administracinių nusižengimų kodeksas irgi lydimasis, čia irgi buvo už 7, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Atsiprašau, čia yra pagrindinio komiteto išvada.

PIRMININKAS. Kaimo reikalų komiteto praneškite.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Kaimo reikalų komiteto 8 buvo už.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs pristatėte Kaimo reikalų komiteto išvadas dėl keturių įstatymų projektų.

Dėl Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projekto prašome papildomo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pranešėją S. Šedbarą, komiteto pirmininką. Ir dėl Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projekto kaip pagrindinio komiteto pranešėją. Prašome.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Mieli kolegos, komitetas tikrai padirbėjo prie Nesąžiningos prekybos praktikos įstatymo projekto. Darbavosi net trys mūsų patarėjos, joms tikrai turime padėkoti. Komitetas tikrai esminius pasiūlymus pateikė pagrindiniam komitetui. Kaip papildomas komitetas svarstė gegužės 12 dienos posėdyje ir visais 6 dalyvavusiųjų balsais šitam projektui buvo pritarta.

Birželio 2 dieną, truputį vėliau, komitetas svarstė lydimąjį Administracinių nusižengimų kodekso projektą ir, žinoma, visais 7 balsais už pritarė ir Administracinių nusižengimų kodekso pataisoms.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjams. Kolegos, dėl šio įstatymo projekto apsispręsimė... Atsiprašau, diskutuoti užsirašė du Seimo nariai. Pirmąjį kviečiame K. Adomaitį. Nematau aš jo. Dar nori diskutuoti G. Surplys, bet taip pat aš jo irgi nematau. Diskutuoti nėra daugiau norinčių. Dėl motyvų nori pasisakyti V. Pranckietis. Motyvai už. Prašom.

V. PRANCKIETIS (LSF). Dėkoju, buvau spėjęs užsirašyti pasisakyti. Turbūt turėtume kalbėti apie tai ir būti draugiški, dėkingi tai žmonių grupei, kuri...

PIRMININKAS. Atsiprašau, gerbiamas kolega. Gerbiami kolegos, salėje didžiulis triukšmas, jeigu norite bendrauti, atidarytos poilsio zonos, prašom ten bendrauti. Bet čia labai sudėtinga klausytis kitiems, kurie nori diskutuoti. Prašom, gerbiamas kolega.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Šie projektai yra skirti turbūt labiausiai neapgintai grupei, kur yra gamintojai, žemdirbiai. Jų interesams apginti yra kurti įstatymai, taip pat perkeliama ir direktyva. Aš dėkoju visiems tiems, kurie dalyvavo labai didelėse diskusijose. Dalyvavo tiek pardavėjai, tiek pirkėjai, tiek teisininkai ir visi žemdirbiai, ir mes pasiekėme konsensumą. Kaip girdėjote, Kaimo reikalų komitete išvadoms buvo pritarta vienbalsiai – visų balsų dauguma. Dėkoju tiems žmonėms, kurie parengė tuos įstatymus, ir skatinu visus vieningai balsuoti pritariant šioms įstatymų projektams. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau pasisakyti nėra norinčių. Taigi dėl šių projektų apsispręsimė, kaip ir minėta anksčiau, 16 val. 40 min.

16.36 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 201, 202 straipsnių pakeitimo ir 204 straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-198(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 201, 202 straipsnių pakeitimo ir 204 straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-198(2). Pagrindinio komiteto pranešėjas – S. Šedbaras. Svarstymas.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Statuto projekto pataisais apsvairstėme gegužės 26 dieną. Esminių pasiūlymų nebuvo gauta. Buvo kai kurių Teisės departamento pastabų. Esmė, kaip žinote, yra šiek tiek pailginamas kandidatūrų svarstymo terminas. Visų kandidatūrų, įskaitant ir tas, kurios šiandien buvo pateiktos, kad tiek komitetai, tiek ir frakcijos turėtų daugiau laiko su kandidatais susitikti. Išeina toks paradoksas, kad, pavyzdžiui, paskelbus Konstitucinio Teismo

teisėjus, reikia laukti tris mėnesius, o po to per septynias dienas viską atlikti po pateikimo. Jokios logikos nėra. Žinoma, jeigu spėjama, galima ir anksčiau padaryti, bet norėdamas, kad būtų tinkamai pasirengta, komitetas ir siūlo tokį variantą. Visi septyni dalyvavę komiteto posėdyje komiteto nariai pritarė šiam projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis pranešėjas. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra norinčių pasisakyti. Dėl šio projekto apsispręsimė jau paskelbtu laiku – 16 val. 40 min.

16.38 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 243 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-199(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 243 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-199(2). Svarstymo stadija. Pagrindinio komiteto pranešėjas – S. Šedbaras. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mano siūlymas buvo pakeisti Statutą ir apkaltos procedūrą taip, kad jeigu Seimo narys, pradėjus apkaltą, norėtų atsistatydinti, tai padarytų ne vėliau kaip iki Konstitucinio Teismo išvados, jei jis pripažįstamas kaltu, įsigaliojimo. Kad parodytų savo gerą valią, jeigu jis norėtų vėl kandidatuoti. Kolegos komitete šiam pasiūlymui nepritarė ir balsuojant, ar gražinti iniciatoriui tobulinti, ar atmesti, buvo pritarta antram pasiūlymui – projektą atmesti. Taigi siūlymas yra projektą atmesti.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Dėl motyvų yra norinčių pasisakyti. Motyvai už – E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Jeigu aš teisingai suprantu, užsirašau už atmetimo motyvus? Taip. Aš pasisakau už tai, kad atmetume, nes iš pat pradžių tas projektas atrodė toks kaip Seimo nario valios suvaržymas. Aš suprantu, kad tai gimė po pono M. Basčio precedento, sakysime. Tiesa, ponas M. Bastys dar palaukė ir balsavimo Seime, po to atsistatydino. Bet kuriuo atveju tai yra laisvos piliečio valios suvaržymas, bet kuriuo atveju, nesvarbu, ar Konstitucinis Teismas jau priėmęs, ar nepriėmęs. Mano manymu, Seimo narys bet kuriuo atveju bet kuriuo metu turi turėti teisę priimti vienokį ar kitokį sprendimą dėl darbo pratęsimo Seime. Todėl aš pasisakau, kad turėtų būti atmetas šis projektas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, už argumentus. Motyvai prieš – J. Razma. Prašome.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš manau priešingai, kad Seimo nariui atsistatydinti, jeigu apkaltos atveju yra įtariamas priesaikos sulaužymu, yra tikrai daug laiko, kol patenka į Konstitucinį Teismą, kol Konstitucinis Teismas nagrinėja. Po Konstitucinio Teismo nutarimo Seime procedūra gana greita. Visuomenė nesupranta, jeigu vienu atveju teismas konstatuoja, kad priesaika sulaužyta, ir Seimas tai patvirtina, tai pareigūnas ar Seimo narys sulaukia ir atitinkamų teisinių pasekmių – negali kandidatuoti, o jeigu staigiai atsistatydina, kai jau yra konstatuotas faktas Konstituciniame Teisme, išvengia bet kokių pasekmių. Nemanau, kad reikia palikti tokią dviprasmišką galimybę. Apkaltos procesas tokiu atveju, kai jau Konstitucinis Teismas konstatavo priesaikos sulaužymą, turi būti atliktas iki galo. Todėl siūlau skirti kitą komitetą – Žmogaus teisių komitetą.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, ačiū, bet dar siūlymų dėl komitetų laikas neatėjo, dar ne balsavome, neapsisprendėme.

Gerbiami kolegos, noriu pasitarti. Nors jau atėjo balsavimo laikas, bet prieš tai dar yra vienas projektas, dėl kurio, manau, nebūtų problemų.

16.42 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 134 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo nauju 134¹ straipsniu“ projektas Nr. XIVP-323(2) (svarstymas)

Jeigu sutinkate, prašysiu pagrindinio komiteto pranešėją pristatyti Seimo statuto 134 straipsnio pakeitimo ir papildymo 134¹ straipsniu projektą. S. Šedbaras. Svarstymo stadija. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tiesų tai yra trečias iš statutų ir būtų gerai, kad būtų Seimo apsisprendimas. Čia yra tiesiog siūlymas Tyrimų skyriaus iniciatyva,

kad Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje, kai mes skelbiame projektą, būtų skelbiama ir Tyrimų skyriaus medžiaga, kurią Seimo narys, komitetas ar frakcija užsakė Tyrimų skyriuje. Tai Seimo nariams būtų papildoma medžiaga ir tas atliktas darbas, kuris būtų ne Seimo nario stalčiuje, o visiems prieinamas. Už tokią Statuto pataisą visi šeši posėdyje dalyvavę komiteto nariai balsavo už.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Nėra norinčių pasisakyti, diskutuoti, taip pat nėra norinčių kalbėti dėl balsavimo motyvų.

Taigi pradėdame balsavimą. Gerbiami kolegos, prašome iš poilsio zonų grįžti į salę. Gal pradėkime balsavimą nuo paskutinio. Ar norite eilės tvarka? Eilės tvarka mes pradėsime balsuoti nuo rytinės darbotvarkės klausimų.

16.44 val.

Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-406(2) (priėmimo tęsinys)

Pirmas balsavimas būtų dėl Politinių partijų įstatymo projekto Nr. XIVP-406(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 102, balsavo 101 Seimo narys: už – 75, prieš – 2, susilaikė 24. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.45 val.

Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-415(2) (priėmimo tęsinys)

Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-415(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 107, balsavo 107: už – 105, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-415(2) priimtas. (*Gongas*)

16.46 val.

Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 1, 2, 6, 8, 9, 13 straipsnių, V skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 straipsniu ir VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-388(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 480¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-389(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės kiti įstatymų projektai – Kibernetinio saugumo įstatymo 1, 2, 6, 8, 9, 13 straipsnių, V skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 17 straipsniu ir VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-388(2) ir jo lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio ir priedo pakeitimo ir kodekso papildymo 480¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-389(2). Svarstymo stadija. Balsuojame, kolegos, dėl šių įstatymų projektų. Kadangi projektai eina kartu, tai balsuojame kartu dėl abiejų.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 109, prieš ir susilaikiusių nėra. Po svarstymo įstatymų projektams pritarta.

16.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl Arvydo Daugėlos atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-620 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas, popietinės darbotvarkės 6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Arvydo Daugėlos atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-620. Pateikimas. Balsuojame. (*Šurmulyš salėje*)

Užsiregistravo 109, balsavo 108: už – 97, prieš – 1, susilaikė 10. Po pateikimo projektui pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Galime pritarti komiteto skyrimui ir svarstymo datai? Ačiū, pritarta.

16.48 val.

Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 15 ir 18 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-513 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės projektas – Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 15 ir 18 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 16³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-513. Pateikimas. Balsuojame.

Užsiregistravo 108, balsavo 108: už – 107, prieš nėra, susilaikė 1.

Per šoninį mikrofoną replika – J. Džiugelis. Prašome. (*Balsai salėje*) Luktelėkite, tuoj.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, aš tik norėjau atkreipti dėmesį, jog siūliau, kad papildomas komitetas būtų Žmogaus teisių komitetas.

PIRMININKAS. Turite omenyje...

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Teisėkūros pagrindų įstatymą.

PIRMININKAS. Teisėkūros pagrindų. Aišku. Ar yra prieštaraujančių? Nėra. Galime pritarti bendru sutarimu, kad dėl Teisėkūros pagrindų įstatymo projekto būtų... Mes iki to nepriejome, bet ar galime? Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas. Taip pat siūlomas Žmogaus teisių komitetas, pasiūlė J. Džiugelis. Ir per centrinį šoninį mikrofoną – V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ir Kaimo reikalų komitetas.

PIRMININKAS. Taip pat siūlomas Kaimo reikalų komitetas. Kolegos, ar pritariate pasiūlymui dar dėl dviejų papildomų komitetų? Nėra prieštaraujančių. Galime pritarti? Pritarta. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Ačiū.

16.51 val.

Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-394(2)ES, Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9³, 9⁴ straipsniais ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-395(2), Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 straipsnių ir Įstatymo septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-396(2), Administracinių nusižengimų kodekso 178, 589 straipsnių pakeitimo ir 179 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-397(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas balsavimas dėl Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projekto, taip pat dėl lydimųjų Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo keleto straipsnių bei Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso keleto straipsnių pakeitimo projektų. Svarstymo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 110, balsavo 110 Seimo narių: už – 110, prieš ir susilaikiusių nėra. Šiems keturiems projektams pritarta po svarstymo.

16.52 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 201, 202 straipsnių pakeitimo ir 204 straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-198(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 201, 202 straipsnių pakeitimo ir 204 straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-198(2). Svarstymo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 108, balsavo 108 Seimo nariai: už – 107, prieš nėra, susilaikė 1. Projektui pritarė po svarstymo.

16.53 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 243 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-199 (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto 243 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-199. Pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas pasiūlė atmesti šį projektą. Balsuojame dėl atmetimo. Kas pritaria, balsuoja už, kitaip manantys balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 110, balsavo 110 Seimo narių: už – 54, prieš – 47, susilaikė 9. Nepritarta pagrindinio komiteto išvadai.

Jau anksčiau J. Razma siūlė kitą pagrindinį komitetą. Ar kolega nori ką nors papildyti ar pakeisti? Prašom. Per šoninį mikrofoną J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš tik galiu pakartoti, kad, mano manymu, tinkamiausias būtų Žmogaus teisių komitetas, nes čia kalbama apie Seimo nario teisę atsistatydinti, neatsistatydinti. Kito tinkamesnio komiteto aš nesugalvočiau.

PIRMININKAS. Ačiū. Dar yra vienas siūlymas. A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Pirmininke, mano neveikė balsavimo technika, prašau mano balsą įskaityti už. Dėl techninių kliūčių neveikė, rodo, kad išvis nebalsavau. Tai mano balsas už.

PIRMININKAS. Aišku. Dėl protokolo A. Skardžiaus balsas už.

A. SKARDŽIUS (DPF). Prašom perbalsuoti, nes lygu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, perbalsuoti galima tuo atveju, jeigu būtų lygūs balsai. D. Kepenis, prašom.

D. KEPENIS (LVŽSF). Mano balsavimą prašau laikyti už. Aš suklydau.

PIRMININKAS. Jūs nebalsavote, ar jūsų technika neveikė? D. Kepenio prašom įskaityti balsą už. Gerbiami kolegos... (*Balsai salėje*) Kolegos prašo perbalsuoti. Kolegos, E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Kolegos, aš pats balsavau už. Pats agitavau balsuoti už, tačiau pagrindo perbalsuoti nėra. Kolegų balsai lieka tik dėl protokolo, pakeisti balsai. Jie negali būti skaičiuojami kaip faktas, kuris atvestų prie teisės perbalsuoti. Nepykite, kolegos, bet apsirikote balsuodami ar nepaspaudėte ir jūsų balsai tik žodžiu pareikšti įrašomi protokole, bet netampa balsavimo faktu.

PIRMININKAS. Taip, V. Jukna. Prašom.

V. JUKNA (DPF). Frakcijos vardu prašom perbalsuoti. (*Triukšmas salėje*) Frakcijos vardu prašom perbalsuoti. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną taip pat K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų ta praktika, jei yra daugiau negu du ar penki Seimo nariai, kurie prašo, tai buvo tokia valdančiųjų, tikrai prisiminkime visai nesusėmus balsavimus, todėl tikrai manau, kad kolegų prašymas yra teisėtas, o juo labiau jei D. Kepenis savo balsą pakeitė, tai yra lygus rezultatas. Tai yra turbūt tam tikra logika. Nesvarbu, kaip nulems, bet būkime sąžiningi iki pabaigos. Ačiū.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Pirmininke, galima?

PIRMININKAS. Dar per šoninį mikrofoną prašom A. Vyšniauską. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, praktika yra ganėtinai aiški ir Etikos ir procedūrų komisija tą yra svarsčiusi, kai yra lygu arba vienu balsu ir neveikia technika, nesuprato tada, dabar tas skirtumas ganėtinai aiškus, ir čia kai kurie kolegos, kurie keičia savo balsus, tai balsavo aiškiai ir pareiškė savo valią. Čia tikrai neverta perbalsuoti.

PIRMININKAS. Dar per šoninį mikrofoną prašo J. Džiugelis. Prašom.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiami kolegos. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad tas kolega, kuriam neveikė sistema, be vieno balso apkaltos nebuvo gavęs. Tai kviesčiau protokoliniame nutarime užfiksuoti tą jo balsą, bet tai nereiškia, kad turėtume perbalsuoti, nes balsų skirtumas yra didesnis negu vienas balsas. Kviečiu testuoti sutelktai darbą ir paskirti Žmogaus teisių komitetą.

PIRMININKAS. Per centrinį šoninį mikrofoną prašom I. Kačinskaitę-Urbonienę.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Remdamiesi 121 straipsniu „Balsavimo pakartojimas ir atidėjimas“, kadangi posėdyje yra daugiau negu penki dalyvaujantys Seimo nariai, prašantys perbalsuoti, ir turint mintyje, kad ponui Artūrai neveikė balsavimo technika, o skirtumas yra vienas balsas, prašom perbalsuoti. (*Triukšmas salėje*) Vienas, vienas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, jūs atlikote už mane darbą ir paskelbėte Statuto 121 straipsnio turinį. Iš tiesų dvi frakcijos paprašė perbalsuoti, tai yra tikrai daugiau negu penki posėdyje dalyvaujantys Seimo nariai. Man tenka pareiga priimti sprendimą dėl perbalsavimo. Kolegą Artūrą aš paprašysiu luktelti.

Kolegos, balsuojame dėl šio projekto dar kartą. Kolegos, užsiregistravo 111, balsavo 111: už – 57, prieš – 51, susilaikė 3. Projektas atmestas. (*Triukšmas salėje*)

Aš labai atsiprašau, prie šoninio mikrofono dar stovėjo A. Sysas, aš nepastebėjau, dovanokite. Prašome.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, aš pirmiausia kreipiuosi į konservatorius. Noriu priminti, kad kai mes svarstėme biudžetą, jūs balsavote dėl kelių dalykų keletą kartų, nors buvo ir vienu balsu, ir dviem, bet padarėte taip, kaip reikėjo. Tai kai dabar iškyla priešingoje pusėje, prisiminkite, ką jūs darote kai kuriais momentais.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Aš norėčiau reaguoti į pono J. Džiugelio išsakytą šmeižtą. Aš manau, kad J. Džiugelio vertė Konservatorių frakcijoje ir partijoje visą laiką buvo matuojama pagal tai, kiek jisai prikako ant konservatorių oponentų.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, daugiau dėl šio klausimo nediskutuosime, iš tiesų ne pasaulio pabaiga, o procedūrinis klausimas, dėl kurio mes sprendėme.

17.02 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 134 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo nauju 134¹ straipsniu“ projektas Nr. XIVP-323(2) (svarstymo tęsinys)

Paskutinis balsuoti klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 134 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo nauju 134¹ straipsniu“ projektas. Svarstymo stadija.

Kolega Džiugeli, ar dėl šito norite?

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Mano pavardė buvo paminėta.

PIRMININKAS. Aš norėjau jums suteikti žodį po to.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Aš norėčiau atsakyti, kadangi mano pavardė buvo paminėta. Gerbiami kolegos, aš manau, mes pirmiausia turėtume susitelkti į darbą. Bet atsakydamas šitam kolegai, kuris mane šmeižtu kaltina, aš noriu pasakyti, kad nereikia atstovauti verslo interesams Seime ir nereikės tada slapstytis po mandatu. Tai to ir linkiu. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl mano paskelbto Statuto projekto. Svarstymo stadija. O kolegai Stasiui suteiksiu žodį po to.

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 113, prieš ir susilaikiusių nėra. Po svarstymo Statuto projektui pritarta.

Per šoninį mikrofoną – S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas posėdžio pirmininke, norėčiau, kad sugrįžtume prie 1-7 klausimo ir protokole įrašytumėte, kad buvau už, nes man tai svarbu. Čia yra dėl gynėjų teisinio statuso. Norėčiau, kad protokole parašytumėte už.

PIRMININKAS. Kolega, jūs prisiminėte rytinės darbotvarkės balsavimą. (*Balsai salėje*) Taip, bet mes balsavome truputį ankstčiau. Na, gerai, protokole S. Tumėno nuomonė, valios išraiška turi būti atspindėta.

Aš labai atsiprašau, gerbiamas Artūrai Skardžiau, jums žodžio nesuteiksiu, kad dar kartą neišsiplėstų diskusija, kurios mums tikrai nereikia. Remiantis Statuto 106 straipsnio 4 dalimi, republikos sakomos reaguojant į kieno nors kalbą arba prašant ką nors paaiškinti, o ar suteikti žodį dėl

replikos, sprendžia posėdžio pirmininkas. Kadangi čia gali išsivystyti nereikalinga ir begalinė diskusija, labai atsiprašau, kolega, bet einama dirbti toliau. (*Šurmulys salėje*) Dėl vedimo tvarkos – taip, prašom, J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš manau, kad mes atsargiai turėtume fiksuoti kažkokio Seimo nario balsavimus, kurie buvo gana seniai. O iš kur jūs esate tikras, kad Seimo narys tuo metu apskritai buvo salėje? Kai tuo metu vyksta balsavimas ir čia pats Seimo narys pasako – viena, o dėl buvusių pareiškimų, aš sakyčiau, sąlyginai fiksuokite, jeigu bus patikrinta, kad jis tikrai buvo salėje.

PIRMININKAS. Kolega, jūs turite omenyje S. Tumėną? (*Balsai salėje*) Bet čia buvo ne taip seniai balsuota, tiktai prieš keletą balsavimų. (*Šurmulys salėje*) Bet būtent šiame balsavimo etape. Per šoninį mikrofoną – J. Jarutis. Prašom.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ačiū, kad įvardijote tą kažkokį Seimo narį, kurio nedrįso įvardyti kolega J. Razma. Šiame balsavimo pakete buvo šis klausimas, ir aš manau, kad čia nieko tokio, jeigu žmogus norėjo pasakyti savo nuomonę – tai galima, yra privaloma, taip ir buvo padaryta.

PIRMININKAS. Aš tai ir paminėjau, kad šiame balsavimo etape buvo balsuojama tiktai prieš keletą balsavimų. Kadangi mes dabar balsavome ir dėl rytinio posėdžio darbotvarkės klausimų, ir dėl popietinio, todėl...

17.06 val.

Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-619 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas, iš tiesų jau daug, jau dešimt metų užsitęsęs klausimas, – Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-619. Ketvirtadalio Seimo narių iniciatyvą, netgi daugiau – 48 Seimo narių iniciatyvą pristato pranešėjas R. Lopata. Prašom, kolega.

R. LOPATA (*LSF*). Labai ačiū. Ponios ir ponai Seimo nariai, kaip jūs žinote, daugiau nei prieš dešimt metų...

PIRMININKAS. Truputį garsiau, jeigu galite.

R. LOPATA (*LSF*). (*Šurmulys salėje*) Gerbiamieji Seimo nariai, žinote, kad daugiau nei prieš dešimt metų Europos Žmogaus Teisių Teismas priėmė sprendimą byloje „R. Paksas prieš Lietuvą“, juo Lietuva pripažinta pažeidusi Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos straipsnį, jeigu tiksliai, Protokolo Nr. 1 3 straipsnį, kuris garantuoja teisę į laisvus rinkimus dėl pareiškėjo pasyviosios rinkimų teisės būti renkamam į įstatymų leidybos instituciją apribojimo nuolatinio ir negrįžtamo pobūdžio. Šio sprendimo Lietuva dar neįgyvendino, todėl nuo 2014 metų Europos Tarybos Ministrų komitetas minėto sprendimo atžvilgiu taiko sustiprintą vykdymo priežiūrą ir sistemingai ragina vykdyti sprendimą.

Dar 2018 metų pabaigoje Lietuvos atžvilgiu pirmą kartą buvo pritaikyta tarptautinė sankcija, priimta tarpinė rezoliucija dėl itin ilgai užtrukusio šios bylos vykdymo proceso, o tai reiškia konstatavimą, kad Lietuva nepaiso esminės dalies tarptautinių įsipareigojimų. 2020 metų rugsėjo mėnesį vykusiame Ministrų komiteto posėdyje sutarta parengti naujos tarpinės rezoliucijos projektą Lietuvos atžvilgiu tuo atveju, jeigu iki būsimos bylos svarstymo neįvyktų apčiuopiamų progresų.

Bylos „R. Paksas prieš Lietuvą“ vykdymo aptarimas Ministrų komitete ir vertinimas įvyko ši antradienį, tai yra šių metų birželio 8 dieną. Padėtis buvo labai aštri, bet nepaisant visų Rusijos delegacijos pastangų Lietuvai pavyko išvengti realiai gresiančios sankcijos. Tai pavyko dėl to, kad užvakar 48 parlamentarų parašais pademonstravome Seime dedamas realias visų Seime atstovaujamų frakcijų pastangas ir puikų situacijos rimtumo supratimą dėl dešimtmetį nevykdomo sprendimo šioje byloje užsitęsimo.

Taigi, susitelkus Seimo frakcijų atstovams ir frakcijoms aptarus Konstitucinės teisės ekspertų suformuluotus Konstitucijos 74 straipsnio 2 dalies variantus, rastas bendras konsensusas dėl konkrečios formuluotės. Sutarta Konstitucijos 74 straipsnį papildyti 2 dalimi, kuri skamba taip (cituojau): „Asmuo, kurį Seimas už šiurkštų Konstitucijos pažeidimą arba priesaikos sulaužymą apkaltos proceso tvarka pašalina iš užimamų pareigų ar panaikino Seimo nario mandatą, gali už-

imti Konstitucijoje nurodytas pareigas, kurių ėjimo pradžia pagal Konstituciją yra susieta su Konstitucijoje numatytos priesaikos davimu, kai nuo Seimo sprendimo, kuriuo asmuo buvo pašalintas iš užimamų pareigų ar panaikintas Seimo nario mandatas, praėjo ne mažiau kaip 10 metų.“ Mūsų Konstitucinio Teismo 2004 m. gegužės 25 d. nutarime išaiškinta, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas toks reguliavimas, kai asmuo, kurio Seimo nario mandatas už šiurkštų Konstitucijos pažeidimą, priesaikos sulaužymą, buvo panaikintas apkaltos proceso tvarka, taip pat asmuo, kuris už šiurkštų Konstitucijos pažeidimą, priesaikos sulaužymą, buvo pašalintas iš Respublikos Prezidento, Konstitucinio Teismo pirmininko ir teisėjo, Aukščiausiojo Teismo pirmininko ir teisėjo, Apeliacinio teismo pirmininko ir teisėjo pareigų, pagal Konstituciją niekada negali būti renkamas Respublikos Prezidentu, Seimo nariu, negali užimti Konstitucinio Teismo teisėjo, Aukščiausiojo teismo teisėjo, Apeliacinio teismo teisėjo, kito teismo teisėjo, Vyriausybės nario, valstybės kontrolieriaus pareigų, tai yra negali užimti tokių Konstitucijoje nurodytų pareigų, kurių ėjimo pradžia pagal Konstituciją yra susieta su Konstitucijoje numatytos priesaikos davimu.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos teisinė sistema grindžiama Konstitucijos viršenybės principu, vienintelis būdas pašalinti šį nesuderinamumą – priimti atitinkamą Konstitucijos pataisą. Tai mes ir padarėme, kai užregistravome 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-619. Šį faktą Europos Tarybos Ministrų Komitetas užvakar įvertino teigiamai ir pripažino tinkamu R. Pakso sprendimo vykdymą, jeigu jis būtų priimtas. Priėmus šį įstatymo projektą, būtų sudarytos teisinės prielaidos asmeniui, praėjus santykinai ilgam laiko tarpui, ne mažiau kaip 10 metų, po konstitucinės sankcijos pritaikymo, tai yra pašalinimo iš užimamų pareigų ar Seimo nario mandato panaikinimo apkaltos proceso tvarka už šiurkštų Konstitucijos pažeidimą arba priesaikos sulaužymą, vėl įgyti teisę užimti Konstitucijoje nurodytas pareigas, kurių ėjimo pradžia pagal Konstituciją yra susieta su Konstitucijoje numatytos priesaikos davimu. Taip užtikrinamas Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje nustatytos teisės į laisvus rinkimus įgyvendinimas, taip pat įvykdytas jau daug kartų minėtas Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimas.

Gerbiami Seimo nariai, kviečiu visus susitelkti ir palaikyti šį projektą. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti nori septyni Seimo nariai. Pirmasis klausia J. Džiugelis. Ruošiasi A. Dumbrava.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Seimo posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, ačiū, kad akcentavote, jog tai yra Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimas, o ne mūsų, kaip politikų, tokia valia. Bet mes turėtume vykdyti Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimus. Ir ačiū, kad ne vieną kartą akcentavote, jog projektas orientuotas ne į vieną žmogų, bet iš esmės atliepia konstitucinę Žmogaus Teisių Teismo doktriną. Norėjau pasiteirauti, gal jums žinoma praktika kitų šalių? Po apkaltos aukštas pareigūnas tuomet galėtų vėl kandidatuoti į aukštas pareigas. Galbūt turite tokią Europos statistiką? Jeigu ne, kviesčiau galbūt iki priėmimo pasidalinti su Seimo nariais, kad balsavimas būtų įtikinamesnis. Ačiū.

R. LOPATA (LF). Ačiū už klausimą. Ne, tokios statistikos neturiu, bet iš tikrųjų būtų nesudėtinga pasidomėti. Bet jeigu tai būtų susiję su pažeidimais, tokias sankcijas iš tikrųjų Europos Žmogaus Teisių Teismas būtų pateikęs. Kol kas tokių bent aš tikrai nesu girdėjęs. Bet, kartoju, tikrai pasidomėsime. Ačiū už klausimą ir pasiūlymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Dumbrava. Ruošiasi A. Lydeka.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū. Mielas kolega, aš galbūt norėčiau jūsų paklausti labiau ne kaip Seimo nario, o kaip politologo. Kodėl Lietuvoje mes, lietuviai, įgauname proto tada, kai mums gresia sankcijos. Kiek buvo čia prieš kelerius metus balsavimų, ne, jis gali būti tik Seimo narys, jokių būdu negali būti Prezidentas ir taip toliau, visa dešinė pusė – jokių būdu. Kai tik gresia sankcijos, iš karto visi, ko gero, dabar nubalsuosime, aš taip įsivaizduoju. Bet kas mums yra, ar konkurencijos baimė, ar kas yra, kad mums protas neveikia, kai mes bijome? Suprantate? Dabar staiga mes jau, ko gero, pritarsime, nors tą galėjome padaryti seniai ir visi būtume pamiršę. Kaip jums atrodo? Labai ačiū.

R. LOPATA (LSF). Man atrodo, iš tikrųjų yra visokių politinių skaičiavimų ir taip toliau, ir panašiai. Bet šiuo atveju kodėl dabar? Aš manau, todėl, kad iš tikrųjų mes vis dažniau, garsiau ir teisingai pradėdame kalbėti apie žmogaus teisių pažeidimus mūsų kaimyninėse valstybėse Ry-

tuose. Kontekstas tampa vis grėsmingesnis. Aš manau, vien dėl to, kad mes galėtume sąžiningai apie tai kalbėti, mums reikia pašalinti tuos nepadarytus darbus, kurie tikrai ilgą laiką buvo nepadaryti. Aš manau, kad šiek tiek vidaus politikos aplinkybės, o vis dėlto daugiau tarptautinės politikos aplinkybės ir nenoras gauti sankcijų štai tokia nelengvame tarptautiniame kontekste.

PIRMININKAS. Klausia A. Lydeka.

A. LYDEKA (LSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Garbusis pranešėjau, nepriklausomai nuo to, kad esu vienas iš šio įstatymo bendraautorių, tai yra irgi pasirašęs šį Konstitucijos pakeitimo įstatymo projektą, vis dėlto norėčiau jūsų paklausti, o tiksliau, paprašyti patikslinti visiems Seimo nariams, kodėl pasirinktas būtent tas terminas 10 metų, nes įstatymas, siūlantis keisti Konstituciją, savo apimtimi nukreiptas tiek į buvusią apkaltą Prezidentui, tiek į apkaltą Seimo nariui. O kiekvieno iš šių politikų kadencijos yra skirtingos. Tai yra kai kur ketveri metai, kai kur penkeri metai. Taigi ne kadencijomis tai vertinta, ne, tarkime, kitas terminas nustatytas – 15 metų, 20 metų. Kodėl pasirinkta būtent 10 metų? Ačiū.

R. LOPATA (LSF). Buvo manoma, kad tas terminas yra gana ilgas. Jis skamba „ne mažiau kaip 10 metų“. Kitaip tariant, įstatyminiai aktai gali numatyti ir kitus terminus. Aš manau, kad tas gana ilgas terminas reiškia ir tai, kad gali būti įvairių situacijų, kitaip tariant, apkalta gali įvykti kadencijos pradžioje, gali įvykti kadencijos viduryje, gali įvykti kadencijos pabaigoje ir tas terminas automatiškai prasitęstų. Taip būtų, aš įsivaizduoju. Jeigu mes laikome, kad ne mažiau kaip 10 metų yra pakankamas laiko tarpas, tai *de facto* jis pailgėtų ir būtų ilgesnis.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Klausia M. Puidokas, tačiau aš jo salėje nematau. Tada klausia E. Gentvilas. Taip pat nėra. A. Mazuronis. Irgi nematau. Klausia V. Pranckietis. Pone Viktorai! Klausia V. Pranckietis. Atsisako. Ačiū, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus klausimus.

Dėl balsavimo motyvų A. Lydeka nori kalbėti už. Aš taip supratau. Ar Arminas kalbės? Tuoj, tuoj, kortelę įdėkite.

A. LYDEKA (LSF). Atsiprašau, ne tą kortelę buvau įdėjęs. Kadangi kalbančių prieš ir agitujančių prieš nėra, tai neišsiplėsiu agituodamas už. Manau, kad bus bendras palaikymas tikrai tokio svarbaus, reikalingo įstatymo projekto. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Prieš kalbėti nėra norinčių. Gerbiami kolegos, apsispręsimė dėl šio projekto 18 val. 40 min.

17.19 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 38¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-519 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 38¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-519. Pateikimo stadija. Pranešėjas – sveikatos apsaugos ministras A. Dulkys. Prašom.

A. DULKYS. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, šiandien pristatomas įstatymo keitimo projektas savyje turi du esminius dalykus. Visų pirma, mes juo tobulinsime biudžeto valdyseną mūsų valstybėje, antra, jis užtikrins atitiktį šalies Konstitucijai. Taigi jums pristatomo teisės akto tikslas yra užtikrinti, kad Sveikatos sistemos įstatymo 38 straipsnio nuostatos atitiktų Lietuvos Respublikos Konstitucijos 129 straipsnio ir 131 straipsnio 2 dalies ir Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas.

Sveikatos sistemos įstatymo rengimą paskatino valstybinio audito ataskaitos, kurias man dar teko čia pristatyti kaip valstybės kontrolieriui praėjusios kadencijos Seime, ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimas dėl Lietuvos Respublikos įstatymų, kuriais reguliuojamas tam tikrų programų, fondų arba institucijų finansavimas, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Jame konstatuojama, kad Kultūros rėmimo fondo įstatymo 5 straipsnis tiek, kiek pagal jį draudžiama perduoti šio fondo lėšas į valstybės biudžetą ir per kalendorinius metus nepanaudotos šio fondo lėšos lieka jo sąskaitoje ir naudojamos kitais metais, prieštarauja Konstitucijos 129 straipsniui ir 131 straipsnio 2 dalies nuostatai, pagal kurią negalima mažinti įstatymų numatytų išlaidų, kol tie įstatymai nepakeisti.

Sveikatos sistemos įstatymo 38 straipsnio 7 dalies nuostatos yra analogiškos Kultūros rėmimo fondo įstatymo nuostatomis. Pagal jas taip pat draudžiama perduoti Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšas į valstybės biudžetą ir per kalendorinius metus nepanaudotos šio fondo lėšos lieka jo sąskaitoje ir naudojamos kitais metais. Vadinasi, taip pat prieštarauja Konstitucijos 129 straipsniui ir 131 straipsnio 2 dalies nuostatomis.

Atsižvelgiant į tai, kad Biudžeto sandaros įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikoje surenkami mokesčiai, privalomos įmokos ir rinkliavos gali būti perskirstomi tik per valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetus, Valstybinio socialinio draudimo fondą, Privalomojo sveikatos draudimo fondą, Rezervinį stabilizavimo fondą, Garantinį fondą, Ilgalaikio darbo išmokų fondą, tikslintinos šiuo metu galiojančios Sveikatos sistemos įstatymo 38 straipsnio 4 ir 5 dalies nuostatos, kad fondo lėšas sudaro Vyriausybės nustatytas procentas akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus, akcizo pajamų, gautų už parduotą apdorotą tabaką, įplaukų nuo lėšų, gautų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčių.

Kokia pagrindinė teisės akto keitimo esmė? Įstatymo projektu siūlomi du esminiai dalykai. Pirma. Atsisakyti Sveikatos sistemos 38 straipsnio 4 ir 5 dalies nuostatų, kad fondo lėšas sudaro Vyriausybės nustatytas procentas akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus, akcizo pajamų, gautų už parduotą apdorotą tabaką, įplaukų nuo lėšų, gautų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčių, nurodyti, kad minėto fondo lėšas sudaro valstybės biudžeto ir kitos teisėtai įgytos lėšos.

Antra. Pripažinti netekusia galios Sveikatos sistemos įstatymo 38 straipsnio 7 dalį, kurioje nurodoma, kad fondo lėšos negali būti perduodamos į valstybės biudžetą arba naudojamos kitoms valstybės reikmėms finansuoti, o per metus nepanaudotos fondo lėšos lieka fondo sąskaitoje ir naudojamos kitais metais numatytiems visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiksniams finansuoti.

Kokia nauda visuomenei priėmus teisės akto projektą? Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad tam tikras išlaidas numatantys įstatymai yra ne taisyklė, o išimtis. Tokiais įstatymais negali būti numatytos išlaidos valstybės nuolatiniams funkcijoms vykdyti, visuomenės kasdieninėms reikmėms finansuoti. Vyriausybės konstitucinė teisė ir pareiga yra valstybės biudžetą rengti, Seimo konstitucinė teisė ir pareiga valstybės biudžetą tvirtinti biudžetiniams metams turi būti užtvirtinama atsižvelgiant į esamą socialinę ir ekonominę padėtį, į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes ir į turimus ir galimus gauti finansinius išteklius bei valstybės įsipareigojimus ir į kitus svarbius veiksniai. Be visa ko, Lietuva yra EBPO valstybė, o EBPO rekomenduoja iki minimumo sumažinti tokių fiksuoto finansavimo programų skaičių.

Taigi priėmus teisės aktą bus užtikrinta, kad Sveikatos sistemos įstatymo 38 straipsnio nuostatos atitiks Konstitucijos atitinkamus straipsnius ir Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas ir tokiu būdu parlamentas žengs reikšmingą žingsnį prie biudžeto valdysenos brandos mūsų valstybėje stiprinimo.

Baigdamas pristatymą noriu gerbiamą parlamentą informuoti, kad fondui formuoti nuo šiol kasmet ateinantiems metams bus numatyti asignavimai Sveikatos apsaugos ministerijos biudžete. Projektas yra derintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu ir visuomene. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Jūs sutaupėte laiko. Jūsų nori klausti keturi Seimo nariai. Pirmas norėtų klausti A. Veryga. Ruošiasi M. Danielė.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Ačiū, ministre, už pristatymą. Bet, žinote, man klausantis kilo klausimas, kas čia pristato, ar valstybės kontrolierius, ar vis dėlto sveikatos apsaugos ministras, nes aš nežinau, ar jūs suprantate, ką darote, bet jūs iš savęs realiai atimate pinigų. Šitas fondas buvo labai labai sunkiai iškovotas. Tikrai buvo daug batalijų, buvo daug aiškinimosi ir jis buvo pristatomas kaip geroji praktika Pasaulio sveikatos organizacijos. Reta šalis turi tokią galimybę tiesiogiai alokuoti pinigų. Tai kur garantija, kad tie pinigai bus skirti, nes dažnu atveju, kai reikia skirti sveikatai, visa tai lieka skambiais lozungais, o pinigų prevencijai nebūna.

A. DULKYS. Matyt, visų pirma mes turėtume didžiuotis savo valstybe tada, kai mūsų veiksmai atitinka mūsų šalies Konstituciją. Taip pat mes tikriausiai turėtume lygiuotis į EBPO valstybes, kurios narė esame, ir, matyt, būtent tokie finansavimo modeliai, kaip fiksuotų sukaupimų įmo-

kų ar nuo akcizo, ar kiti metodai, tokie modeliai neskatina į rezultatus orientuoto biudžeto sudarymo ir vykdymo. Noriu pasakyti, kad čia yra tikrai viena iš keliolikos vis dar Lietuvoje veikiančių fiksuoto finansavimo programų, ir aš manau, kad mes visus šituos dalykus galime spręsti skaidriai ir teisingai per biudžetą ir būtent per parlamento aiškią analizę ir visų ministerijų, visų asignavimų valdytojų atskaitomybę už pasiektus rezultatus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausia M. Danielė. Ruošiasi A. Matulas.

M. DANIELĖ (LF). Ačiū, ministre. Noriu pasakyti, kad Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšos buvo skiriamos įvairioms veikloms ir projektams, susijusiems su alkoholio, narkotikų priklausomybe ir su tuo susijusiomis problemomis. Šitos temos yra politiškai labai nepopuliarios, šitoms paslaugoms daugybę metų labai nenorėta skirti jokių lėšų. Biudžete nuolat neatsiranda tos eilutės, neatsiranda tos sumos ir politikams nėra čia kur *piarintis* tokiomis temomis ir išmušinėti tą biudžetą, tai jautėmės šiek tiek saugiau turėdami finansavimo šaltinį. Dabar vėl viskas grįžta ir nuo tokios valdžios malonės priklausys tas biudžeto paskyrimas. Tokią riziką matau ir nerimą, kad pasikeitus valdžiai ir vėl gali būti ilgi dešimtmečiai nulinio pinigų tose eilutėse.

A. DULKYS. Matot, viskas yra mūsų pačių rankose ir dar tuo pačiu kartu šioje Seimo salėje, bet noriu atkreipti dėmesį, kad būtent tokia fiksuota finansavimo programų... toks metodas, kaip minėjau, yra net netinkamas sprendimams priimti. Ir, tarkime, jūsų minima potėmė apie alkoholį. Tai mes prisiminkime, kad būtent fiksuoto finansavimo programų vertinimo patys kriterijai dažnai yra visiškai netinkami. Tarkime, Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo veiklos vertinimui vienais metais, jeigu neklystu, tai buvo 2019 metai, buvo pasirinktas alkoholio suvartojimo vienam šalies gyventojui kriterijus, tačiau realiai Valstybiniame visuomenės sveikatos stiprinimo fonde tuo metu nebuvo vykdomas nė vienas su alkoholio vartojimo mažinimu susijęs projektas.

Noriu tik pasakyti, kad tai lygiai taip pat neužtikrina atitinkamų kryptių finansavimo, o tai yra tiesiog mūsų skaidrus ir sąžiningas susitarimas ir biudžeto matymas kaip holistinio, kaip visumos su visais valstybės poreikiais. Manau, tai yra kur kas sąžiningiau.

PIRMININKAS. Ačiū. Ministre, jūsų klausia A. Matulas, tačiau aš jo nematau. Taip pat norėjo klausti R. Šalaševičiūtė. Prašom, kolega.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, šitą fondą tikrai steigiau tada, kai aš buvau ministrė. Žinau, kaip sunkiai skynėsi kelią būtent dėl pinigų paėmimo nuo akcizų. Pinigų reikėjo ir reikia nevyriausybinėms organizacijoms, socialinei reklamai ir taip toliau. Tikrai šiandien ta mintis, kad bus atriekta iš biudžeto, tai aš nesutinku su tuo. Visada visuomenės sveikatai lėšų trūksta ir jų neatsiranda. Galbūt jūs dar nelabai pastebėjote tą faktą, bet paimti, aš manau, tikrai negalima atimti iš žmonių, kurie dirba šitą darbą, iš tų projektų, kurie tikrai yra sėkmingi, ką patvirtino ir M. Danielė. Aš kaip teisininkė suprantu, Konstitucinis Teismas pasisakė, jūs pritaikėte analogiją, viskas gerai. Bet ar nėra kito kelio, norint įgyvendinti šitoje dalyje Konstitucinio Teismo sprendimą, surasti būdų ir šitą klausimą išspręsti kitaip, paliekant pinigus visuomenės sveikatai, kaip buvo prieš porą metų, kaip yra dabar?

A. DULKYS. Kelio, kuris atitiktų Konstituciją, žiūrint teisiškai, deja, bet mes jau neturime. Tačiau aš jums duosiu pavyzdį. Praėjusių metų fondo likutis, įgyvendinant Konstitucijos šitą nuostatą, buvo grąžintas į biudžetą, jis buvo sukaupęs 2018–2020 metais ir buvo 2,5 mln. eurų. Vyriausybės valia ir remiant parlamentui jam buvo skirta iš biudžeto 3,4 mln. eurų. Aš manau, kad tai yra dar vienas įrodymas, kad tiesiog viskas yra mūsų rankose ir priklauso nuo skaidrių veiksmų. Bet tą jūsų politinę potekstę aš suprantu. Visą laiką kokia nors sritis, ar tai būtų sveikata, ar švietimas, turi tam tikrą riziką nukentėti nuo politinių sprendimų. Aš tikiu, kad šita Vyriausybė tokių klaidų nei švietimo, nei sveikatos srityje nepadarys.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dabar dėl balsavimo motyvų už kalbės L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Išties, kai pasirodė šitas įstatymas, kurį turbūt Arelėjus labiausiai inicijavo prieš keletą metų, negaliu sakyti, kad aš juo nesidžiaugiau. Aš iš tiesų juo džiaugiausi ir sakiau, kad galbūt tai yra visai gera idėja ir mintis, tačiau šiandien, kai turime Konstitucinio Teismo išaiškinimą, tai vis dėlto kalbėdami apie tai, kas yra valstybės sąranga, mes turime gerbti šitą Konstitucinio Teismo pasisakymą, gerbti jo nuostatas ir padaryti taip, kad tai

būtų sudėliota tvarkingai pagal tai, ką kalba Konstitucija. Tai – bendras biudžetas. Ir nedalinti atskirai už ką nors – už apdorotą tabaką ar dar ką nors to alkoholio procentus. Deja, mes turime gerbti savo valstybę. Joje patys priimame žmones, kurie dirba Konstituciniame Teisme, jų sprendimus turime gerbti ir taisyti įstatymus, pripažindami, kad tai klaidinga. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Dėl balsavimo motyvų prieš kalbą A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Kolegos, niekaip negaliu sutikti su jūsų argumentais. Norint rasti sprendimus galima tiek koreguoti šį dabar teikiamą Sveikatos sistemos įstatymą, tiek siūlyti galų gale Konstitucijos pataisas, jeigu matote reikalą ir prasmę turėti pinigų visuomenės sveikatai ar ko kitiems nors kitiems svarbiems dalykams, bet nesilote. Yra siūloma atimti iš visuomenės sveikatos pinigus, juos įdėti į biudžetą. Kolegės M. Danielės tikrai buvo puikiai pasakyta, kad jų paskui niekada nebeatsiranda, nes visada atsiranda svarbesnių reikalų negu priklausomi žmonės, negu, kaip sakoma, žmonės, kurie nesupranta, rodikliai kažkokie netikę ar panašiai. Koreguokite rodiklius, kuriuos norite vertinti, o ne fondą naikinkite.

Aš jums garantuoju, kad jeigu neliks šių pinigų, neliks tikslinės alokacijos, visuomenės sveikatos bendruomenė, nevyriausybinių organizacijos tuos pinigus matys kaip savo ausis. Ir išsireikalauti jų net nebus kam, nes greičiausiai ministras apginti šito nenori. O bendruomenė, kuri neturi jokio patekimo į Seimą, to nebeišsireikalaus. Sykį panaikinę, paminėsite mano žodį, daugiau šių pinigų tikrai nebegausite. Jūs, ministre, tikrai neapginsite, nes bus stipresnių. Bus finansų ministras, bus dar kas nors, kas tuos pinigus ras kur panaudoti, jų manymu, geresniems tikslams.

O kai cituojate EBPO, aš citavau ją, kai kalbėjome apie vaistų politiką. Tada EBPO niekam nerūpėjo. Greičiausiai ji reikalinga tik tada, kai yra patogų ją prisidengti. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, nuomonės išsakytos. Išreikšime savo nuomonę dėl projekto pateikimo stadijoje 18 val. 40 min.

17.38 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-543, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1998 m. sausio 15 d. nutarimo Nr. VIII-612 „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-549 (pateikimas)

Dabar kitas darbotvarkės klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-543. Pranešėjas – A. Veryga. Pateikimo stadija. Prašom, gerbiamas kolega, į tribūną. Taip pat yra lydimasis įstatymo projektas – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos nuostatų patvirtinimo“.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, toks sudėtingas klausimas, nes nežinau, kiek čia iš jūsų turite patyrimo, ar esate susidūrę su Nacionalinės sveikatos tarybos veikla. Man yra tekusi garbė būti Nacionalinės sveikatos tarybos nariu ir dar būnant studentu daug girdėti ir klausytis Nacionalinės sveikatos tarybos pranešimų. Ši institucija, veikianti prie Seimo, yra nuveikusi labai rimtų darbų. Ji yra labai rimtai prisidėjusi prie sveikatos sistemos reformavimo mums, Lietuvai, atgavus nepriklausomybę, savo sistemą orientuojant į vakarietiškus standartus, ją reformuojant.

Deja, nebegalima pasakyti, kad ši organizacija vaidino panašaus lygio vaidmenį per praėjusią kadenciją, matėme labai daug problemų net ir išrenkant pirmininką, formuojant pačią tarybą, o tie pranešimai, kurie būdavo savotiškas įvykis Seime, kai Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininkas skaitydavo metinį pranešimą, būdavo savotiška gairių sistema Seimui susiorientuoti, ką yra svarbu padaryti sveikatos sistemoje. Matydami, kad Nacionalinė sveikatos taryba vis dėlto susidūrė su tam tikrais sunkumais, ir parengėme pasiūlymus, pakeitimus tam tikra prasme keisti ir jos darybą, ir jos tam tikrą veiklą. Tie pakeitimai pirmaisia yra susiję su Nacionalinės sveikatos tarybos sudėtimi, siūloma, kad ją sudarytų 15, o ne 16 narių, nes tikrai yra problemų tiek balsuojant, tiek renkant pirmininką, esant lyginiam narių skaičiui. Dėl to ir kildavo problemų praėjusioje kadencijoje, kai balsai pasidalindavo per pusę, niekaip neišėjo normaliai išrinkti pirmininko, tas procesas užtruko tikrai destruktvyviai labai ilgai. Siūlome, kad pačią tarybą sudarytų trys savivaldybių bendruomenių sveikatos tarybų atstovai, šeši – mokslo ir studijų institucijų, moksli-

nių organizacijų ir draugijų atstovai, trys – asociacijų, dirbančių sveikatinimo srityje, atstovai, trys – mokslo ir studijų institucijų, rengiančių sveikatos priežiūros specialistus, atstovai.

Taip pat siūlome keisti Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko darbo apmokėjimo nuostatas, nes vėlgi praėjusioje kadencijoje buvo susidurta su problema, kad žmonės, kurie turi aukštas kompetencijas, tikrai galėtų tinkamai vadovauti tarybai, neturėjo pasirinkimo, jiems reikėjo palikti savo vadovaujamas pozicijas buvusiuose darbuose, niekas iš esmės nesutiko net ir kandidatuoti į pirmininkus. Yra siūloma, kad pirmininkas galėtų dirbti kitą darbą ir gauti atlygį, jeigu tai nesukeltų viešųjų ir privačių interesų konflikto. Aišku, tam reikėtų Seimo valdybos pritarimo.

Taip pat siūlome tobulinti Nacionalinės sveikatos tarybos finansavimą, numatant, kad veiklai skirti valstybės biudžeto asignavimai galėtų būti naudojami Nacionalinės sveikatos tarybos narių išlaidoms, susijusioms su dalyvavimu posėdžiuose, tai yra transporto ar kitoms išlaidoms kompensuoti.

Taip pat siūlome šiek tiek koreguoti Nacionalinės sveikatos tarybos funkcijas, jas šiek tiek išplečiant ir įtraukiant, kad taryba galėtų stebėti visuomenės sveikatos pokyčius, aiškintis tų pokyčių priežastis ir vadovaudamasi moksliniais įrodymais bei tarptautinių sveikatos organizacijų rekomendacijomis teikti siūlymus situacijai gerinti.

Taip pat siūlome išplėsti Nacionalinės sveikatos tarybos teises, numatant galimybes gauti jai reikiamą informaciją iš Vyriausybės, ministerijų ir kitų institucijų, tai yra vėlgi labai svarbu norint tinkamai formuluoti rekomendacijas.

Tokie būtų siūlomi pakeitimai. Turime tokią platų sutarimą Sveikatos reikalų komitete, tai tikimės sulaukti palaikymo ir čia, Seime. Kviečiu, kolegos, pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų niekas nenori klausti. Sutaupėte taip pat truputį laiko. Dėl motyvų nori pasisakyti A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, nuoširdžiai noriu pasidžiaugti, kad grįžtama prie Nacionalinės sveikatos tarybos veiklos suaktyvinimo klausimo. Praeityje ši institucija vaidino labai reikšmingą vaidmenį, analizavo, svarstė, diskutavo, teikė rekomendacijas valstybės valdžios institucijoms labai įvairiais sistemos plėtros klausimais. Gera suvokiant, kad valstybės gyventojų sveikatos rodikliai toli gražu nėra tik Sveikatos ministerijos kompetencija, ypač daug dėmesio buvo skirta tarpžinybiniam bendradarbiavimui, kitų ministerijų ir institucijų įtraukimui su sveikata susijusioms problemoms spręsti. Tie, kurie ilgus metus dirba Seime ir ėjo atitinkamas valstybės tarnybos pareigas, turbūt gerai prisimena informatyvius, argumentuotus, atsakingus šios institucijos metinius pranešimus Seime, pateiktą išsamią Lietuvos gyventojų sveikatos ir pačios sveikatos sistemos apžvalgą. Su pagarba prisimenu tuometinį Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininką profesorių J. Pundzių, prieš tai buvo V. Grabauskas. Tenka pripažinti, kad vėliau Nacionalinės sveikatos tarybos vaidmuo ir įtaka šiek tiek išblėso, todėl pritariu bandymui suaktyvinti jos vaidmenį, sustiprinti jos pozicijas ir įtaką, ypač tarpžinybinio bendradarbiavimo srityje. Tarpžinybinio bendradarbiavimo sveikatos klausimais nėra ir mes vėl nekreipiame dėmesio, kad sveikatos politika visose žinybose turi rūpintis visi. Patirtis rodo, kad sudėtingiausia spręsti ir įgyvendinti tikslus, kurie yra tarpžinybinio pobūdžio.

Kaip minėjau, teikiamame projekte randu sustiprintą dėmesį valstybės ir savivaldybių institucijoms, asociacijų bendradarbiavimui sprendžiant strateginius sveikatos sistemos klausimus. Ši nuostata priskirta prie tarybos teisių, galimai ji galėjo būti priskirta ne tik prie teisių, o ir prie tiesioginių tarybos funkcijų. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Prieš kalbėti nėra norinčių. Apsispręsimе balsavimo metu 18 val. 40 min.

17.46 val.

Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1159(2), Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1160(2) (pateikimas)

Kitas darbotvarkės projektas, tiksliau, du projektai, paketas – Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir Valstybinės kalbos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėja – ministrė A. Armonaitė. Prašom.

A. ARMONAITĖ (LF). Gerbiami kolegos, norėčiau jums pristatyti Vyriausybės teikiamus Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtus Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Valstybinės kalbos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus.

Civilinio kodekso pakeitimu mes siekiame nustatyti galimybę juridinių asmenų pavadinimus sudaryti užsienio kalba lotynų kalbos abėcėlės raidėmis. Šiuo metu galiojantis reguliavimas neleidžia juridinių asmenų pavadinimų sudaryti užsienio kalba, išskyrus susijusių su užsienio juridiniais asmenimis sudaromus pavadinimus, kurie yra tapatūs ar panašūs į užsienio juridinių asmenų pavadinimus. Valstybinės kalbos įstatymo pakeitimu siūlome patikslinti 16 straipsnį, kad sudarant juridinio asmens pavadinimą lietuvių kalba būtų laikomasi lietuvių kalbos normų ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimų.

Šiandien sudaryti juridinių asmenų pavadinimus lotyniškais rašmenimis leidžiama kone visoje Europos Sąjungos valstybėse – 21 valstybėje iš 27, tarp jų ir mūsų kaimynėse Latvijoje, Estijoje, Danijoje, Suomijoje, Švedijoje, Vokietijoje. Natūralu, kad su Baltijos kaimynėmis mes ne tik draugaujame, bet ir pakonkuruojame dėl investicijų. Taigi tokiu būdu bus panaikintos sąlygos naudotis teisės spragomis registruojant naujas įmones per notarų, kurie pavadinimų netikrina. Jeigu labai paprastai pasakytume, dabar irgi egzistuoja galimybė užregistruoti pavadinimą kita kalba lotyniškais rašmenimis, tačiau tai reikia daryti arba per notarų ir mokėti papildomus pinigus, tokių įmonių yra apie 6 tūkst., arba įmonė turi būti susijusi su užsienio kompanijomis.

Kam yra aktualiausi šitie įstatymų pakeitimai? Aš išskirčiau tokias dvi grupes. Pirmiausia startuoliai, kurie kuriasi Lietuvoje. Žmonės nenori apeiti įstatymų, jie nori, kad jų prekės ženklas ir įmonės pavadinimas sutaptų, jie galvoja apie verslą visame pasaulyje, nes, kaip žinote, startuoliai, dažnai technologijų verslai, nežino, neturi sienų, bet norėtume, kad jie čia, Lietuvoje, kurtųsi. Dabar dalis jų dėl šito yra registruojami Estijoje.

Antra grupė yra apskritai eksportuojančios lietuviškos įmonės. Mūsų daugiau nei 77 % BVP sudaro eksportas, tai mes Lietuvoje, mano požiūriu, turėtume padaryti viską, kad net ir tokių nedidelių kiliuvinių norintiems eksportuoti mūsų žmonėms nebūtų.

Tai tokie tikrai šiaip nedideli pakeitimai, kuriuos labai prašome palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama ministre. Jūsų nori klausyti penki Seimo nariai. Pirmas norėjo klausyti J. Džiugelis, bet dabar jo nėra. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi G. Paluckas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiama ministre, jūs, aišku, esate jauna, ambicinga, inovatyvi ministrė. Bet norėčiau, kad atsakytumėte, pirma, iš kur tas jūsų vadovaujamos partijos noras varyti Lietuvą iš Lietuvos. Antra, Lietuvos Vyriausybėje bendru sutarimu buvo pritarta šiam nutarimui, šiam projektui. Ar tai reiškia, kad Vyriausybėje visiems ministrams nesvarbi kalbininkų nuomonė, nes jų nepasikvietėte, ar nesvarbūs Konstitucinio Teismo sprendimai, ar nesvarbi Konstitucija ir jos 14 straipsnis, kurio nuostatas galima keisti tik referendumu. Ir trečia, ar jums nesvarbi net 70 tūkst. Lietuvos piliečių išsakyta nuomonė, kad realizuoti arba „turtinti“ raidyno nereikia. Gerbiama ministre, norėčiau, kad atsakytumėte nuoširdžiai, o ne arogantiškai.

A. ARMONAITĖ (LF). Labai nuoširdžiai, kolega, norėčiau jums atsakyti. Jūsų klausimo pradžioje nuskambėjo, kodėl jūs norite, kažkaip jūs paminėjote, išvaryti Lietuvą iš Lietuvos, sakėte. Žinote, ką aš noriu padaryti? Aš noriu sugrąžinti lietuvišką verslą iš Estijos į Lietuvą. Man atrodo, kad tai yra labai svarbu, kad iš Lietuvos mūsų žmonės, kurie kuria darbo vietas, galėtų prekiauti pasaulyje, ne iš kurios nors kitos valstybės, tai yra mano pagrindinis tikslas.

O dabar dar dėl lietuvių kalbos. Aš iš tikrųjų labai myliu mūsų lietuvių kalbą, stengiuosi, tiesą sakant, kiek tik galima taisyklingiau reikštis, kiek sugebu. Neįžvelgiame derindami nemažai institucijų jokios grėsmės nei dėl Konstitucijos nuostatų pažeidimų, nei dėl valstybinės kalbos statuso. Man atrodo, yra labai svarbu pažymėti, kad institucijų dalyvavo labai daug.

Ir dar nedidelė detalė. Jūsų kolega, dabartinis Europos komisaras, taip pat prieš keletą metų stovėjo šioje tribūnoje su labai panašiais įstatymų pakeitimais. Aš tikrai nemanau, kad jis siekė kokių nors tikslų, kuriuos jūs čia dabar klausdamas įvardinote. Aš jus labai kviečiu palaikyti šį projektą ir nematyti daugiau baubų, nes jų čia nėra. Čia yra daugiau galimybių.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia G. Paluckas. Ruošiasi A. Lydeka.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiama ministre, sveikinu iškeltus tikslus grąžinti verslą iš Estijos ar kitų šalių ir sudaryti galimybę prekės ženklą, sakykim taip, paversti pavadinimu, pavadinimą

– prekės ženklu, kad nebūtų dviprasmybių, sakykime, kalbant apie įmonės produkciją, jos pavadinimą ir kitus dalykus. Yra aibė argumentų.

Vis dėlto mano klausimas, kodėl toks neambicingas pasiūlymas, sakau nuoširdžiai, nes šiuo pasiūlymu yra sprendžiama tik dalis problemų. Tai yra tų įmonių, kurios iš esmės nori, atleiskite, pasakysiu supaprastintai, registruoti angliškus pavadinimus, naudodamos visą lotynišką abėcėlę, kas yra visiškai suprantama. Tačiau tie, kurie registruoja įdomesnes lietuviškas lingvistines konstrukcijas, šiuo metu vis dar kenčia, sakyčiau taip, nuo Valstybinės kalbos inspekcijos priespaudos, kai gauna privalomus nurodymus pakeisti pavadinimus po to, kai jie yra įregistruoti Registrų centre.

Taigi kodėl toks neambicingas ir ar palaikytumėte ambicingesnį, jeigu net ir opozicijos atstovai įregistruotų?

A. ARMONAITĖ (LF). Tikrai klausimas, pataikantis, ko gero, į esmę, nes mes dabar siūlome būtent pavadinimų registraciją, o ne dar kokius nors platesnius dalykus. Tai vienam opozicijos atstovui atrodo, kad tai jau yra per daug, kitam – kad galbūt per mažai ambicinga. Tai viskas yra gerai. Aš manau, kad pereikime pateikimą ir padiskutuokime tiek dėl galbūt ambicingesnių įstatymo papildymų, tiek dėl galbūt... Na, kai kuriems kolegoms tikrai kyla klausimų nuoširdžiai dėl kokių nors problemų, kurių gali kilti, nors aš to nematau, matau tik galimybes, irgi mielai atsakysime. Aš tik gal pakartosiu, kad 21 valstybė iš 27 turi šitą reguliavimą ir Lietuva yra tarp tų kelių, kurios vis dėlto tokios smulkmenos nėra susitvarkiusios. Aš manau, kad čia yra higiena. Tiesiog išsivalykime dantis su šiais įstatymo pakeitimais.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Klausia A. Lydeka, tiesa, jo nematau. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Man atrodo, visi mes išsivalę dantis, mes lietuviai, lietuviškai norime kalbėti, o ne matyti abėcėlę. Mano klausimas toks. Prašom pasakyti pirmiausia, ar turite kalbininkų nuomonę ir išvadas? Ar diskutavote su jais apie tai, pateikdama šį projektą? Ir ar tai paskatins investicijas ir šių įmonių pelnas labai išaugs, jei jų pavadinimai bus nelietuviškomis raidėmis? Kodėl „Džiugas“, kurio produkcijos kokybė yra labai aukšta, visame pasaulyje yra „Džiugas“? DŽ raidės ir niekaip kitaip. Žinome D ir Ž. Ar trukdo investicijoms lietuviškas pavadinimas?

A. ARMONAITĖ (LF). Gerbiama Laima, iš tikrųjų jeigu norės visi vadintis lietuviškai, įmones registruoti, puikiai tą galės daryti. Tačiau jūs, kaip Seimo narė ir sprendimų priėmėja, kuri darote svarbius sprendimus Lietuvai, turėtumėte matyti ir tuos žmones, kurie nuo ryto iki vakaro sunkiai dirba sukūrę savo verslą ir nori savo sukurtas paslaugas ar produkciją realizuoti ne tik Lietuvoje, bet ir kitur, ir nori, kad ta jų nuosavybė, jų sugalvotas pavadinimas būtų toks, kokį jie mato reikalingą, o ne tokį, kokį mato kas nors kitas. Čia, man atrodo, yra labai svarbu, gerbkime žmonių iniciatyvą, o ne ją tokiais nedideliais dalykėliais pamažu slopinkime. Štai, pavyzdžiui, pavyzdys. Yra konsultacijų, komunikacijos įmonė, vadinasi „Caption“. Ji turi klientų tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. Tai yra lietuviai, jauni žmonės, kurie yra sukūrę. Dabar jiems reikia, kad turėtų banko sąskaitą Lietuvoje ir panašiai, jie būtinai turi pasivadinti „Antrašte“. Tai susikoncentruojame į visai kitus dalykus. Jie galėtų teikti savo paslaugas ir tą puikiai daro, bet ne, jie turi papildomai pereiti dar vieną biurokratinį mechanizmą. Jeigu jie norėtų vadintis „Caption“, jie tada mokėtų notarams pinigų, ir yra kas tą daro, ir pasivadintų angliškai.

Aš norėčiau tiesiog pažymėti, kad jeigu jūs nepalaikysite šito įstatymo projekto, tai toliau tiesiog notariai sėkmingai teiks šias paslaugas ir tie, kas turės pinigų jiems, galės jomis naudotis ir registruoti tokį įmonės pavadinimą, kokį nori. Ne visi pradėdami verslą turi pinigų notarų paslaugoms. Tai gal tiesiog daugiau tos atjautos ir supratimo žmonių, kurie turi verslo iniciatyvą.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama ministre, jūsų tie, kurie norėjo paklausti, paklausė. Dabar nuomonės dėl balsavimo motyvų. Pirmas kalba už K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš tikrai esu labai stipriai už ir man patiko gerbiamo G. Palucko pozicija. Iš tikro galėtų būti liberalesnis ir dar labiau ambicingesnis siūlymas, nes kodėl negalima gerbiamai L. Nagienei, kuri, man atrodo, yra žemaitė, dar vadinti „Džiugs“ ar dar kaip ten žemaičiai užrašytų? Kodėl būtinai mes turime lituanizuoti, o negalime žemaitiškai? Nors vakar buvo žemaičių grupės susirinkimas ir buvo sakoma, kad tai atskira, nėra lietuviai, bet yra žemaičiai.

Yra tokia kalba. Tai ne, tik viena kalba. Nors šioje teritorijoje, kurią mes vadiname Lietuva, yra dvi kalbos. Viena yra stipresnė už kitą. Tai čia G. Paluckas teigus ir man patiktų, kad būtų taip leidžiama.

O jeigu leidžiame, pereikite Gedimino prospektą. Mažuma įmonių, įstaigų, jūs paskaitykite, kas ten užrašyta, lietuviškų beveik nebus. Tai yra labai labai blogai. Vakar aš buvau išsikvietęs „Heating service“. Na, tai yra labai blogai, šlykštu, man sako kolega. Na, jie taip vadinasi. Tai kai nuos 200–300 eurų ir jums įregistruos ką nori. Jaunimas tada gali nusispjauti į tą Lietuvą ir įsiregistruoti Seišelių salose, ten ir sąskaitą atsidaryti. Jūs klausiate, ką praloš Lietuva, čia labai išlošė dėl „Džiugo“. Žiūrėkite, praloš Lietuva, nes ten gali būti ir mokesčiai sumokami, nes jie įpykę yra. O veikia dabar Lietuvoje, gali internetu daug paslaugų teikti. Tikrai nediskriminuokime to jaunimo, kuris mato prasmę, nes norės eiti į užsienį ir nenorėtų startuoti pradžioje su lietuvišku pavadinimu, o paskui jį keisti. Leiskime veikti.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų prieš – S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Na, manęs ministrai neįtikino. Esame maža valstybė, mums ypač svarbu tapatybė. Apie reguliavimą. Prancūzijoje, didžiulėje valstybėje, leidžia įmonių pavadinimus tik suprancūzinti, atvirkščiai niekas neleidžia. Na, o dar buvusi Prezidentė D. Grybauskaitė yra sakiusi, kad lietuviškas žodis, abėcėlė neturėtų būti derybų objektas. Deja, tapo ir tapo be jokių derybų. Tas pagrindinis tariamas argumentas, kad mūsų verslininkams bus lengviau įsitvirtinti tarptautinėje rinkoje, na, tai kelia juoką rimtiems verslininkams, kurių įmonių pavadinimuose ar gaminiuose yra raidės DŽ, Ž, kaip sakė kolegė L. Nagienė, koks „Džiugas“. Ar niekas nepasikeistų „Maximos“ verslininkams, jeigu rašytume ne X, o KS, nes tai yra tie patys garsai, tai kokio velnio reikia rašyti tą X?

Dar liūdniau, kai sprendimams įtakos neturi specialistai, kalbininkai, negirdima net Konstitucinio Teismo nuomonės, jis jau ne kartą išsakė savo poziciją. Aišku, taip, raidynas yra ne Baudžiamasis kodeksas, ne Administracinių nusižengimų kodeksas, bet noriu priminti, kad raidynas, lietuviški vardai, pavadinimai yra mūsų tapatybės dalis. Taigi noriu atsiriboti nuo tokio siūlymo ir tokių sprendimų ir kviečiu ir jus nepritarti ir saugoti tą lietuvišką tapatybę ir įmonių pavadinimuose, nes tai nelemia nei sėkmės, nei nieko kito. „Pieno žvaigždės“, sunkiausias pavadinimas, bet žino visa Europa, ir nieko tokio. Dar įdomiau, pasaulio verslininkai pasidomi, o, čia toks tarsi truputį įdomus pavadinimas, pasidomi, kur ta valstybė yra. Taigi nebijokime tų lietuviškų vardų ir neturtinkime savo raidyno tomis trimis minimomis raidėmis, kurios mums nėra savos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū už nuomonę. Kadangi du įstatymų projektai, tai antra nuomonė už – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Aš norėčiau padėkoti ministrei, nes ministrė ne tik mane įtikino, bet suprasdamas, kaip veikia verslas, tikrai palaikau šį įstatymo projektą. Norėčiau tik atkreipti kolegų dėmesį, kad ne kalbininkai, ne specialistai kuria darbo vietas, ne kalbininkai sumoka mokesčius. Ir jūsų darbo užmokestis yra iš tų pačių verslininkų, kurie kuria darbo vietas ir moka mokesčius. Tai aš labai linkiu suprasti, kaip veikia verslas, ir kuo mažiau kištis į verslo santykių reguliavimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Antra nuomonė prieš – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėl verslo viską įmanoma padaryti ir parduoti ką nors, kokias nors vertybes. XXI amžiuje kapitalizmas sparčiai žengia su kitokiomis išraiškomis, kai kuria prasme pamindamas ir istoriją, išskirtinumą, unikalumą. Juk pasaulis, užsienio valstybės, domisi mūsų išskirtine kultūra, tradicijomis ir kalba. Su kiekvienais metais jaunoji ir vyresnioji vidutinės klasės žmonių kartos susipriešina vis labiau, nes kapitalizmas, kaip minėjau, tikrai daro didelę įtaką.

Aš šį kartą tikrai norėčiau būti ne tik lietuvių, bet ir užsieniečių pusėje dėl to, kad mes esame išskirtiniai. Išskirtiniai! Pamesti, parduoti galima labai greitai, bet unikalumą įgyti per šimtmečius nėra paprasta. Tikrai kviečiu balsuoti prieš. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Iš tikrųjų esame išskirtiniai ir nebijome pasinaudoti kitų gerąja praktika, taip, kaip pasiskolinome XX amžiuje šnypščiamuosius garsus atitinkančias raides ir čėkų. Ačiū jums. Po pateikimo balsuosime nustatytu laiku dėl šių projektų.

18.06 val.

Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-228(2) (pateikimas)

Dabar kitas įstatymo projektas – Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-228(2). Pateikimo stadija. Pranešėja – L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labas vakaras, trumpai pristatysiu siūlomus pakeitimus, nors jau pristaciau kartą salėje. Siūlomais pakeitimais yra keičiamas daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų reglamentavimas. Yra siūlomi trys pakeitimai: dėl susirinkimų šaukimo, toliau yra dėl administratoriaus įgaliojimo termino ir trečias pakeitimas yra susijęs su paslaugų pirkimu.

Pirmuoju pasiūlymu siūloma nustatyti, kad daugiabučio namo administratorių renkasi butų savininkai. Pirmą kartą būtina, kad pritartų 1/2 butų savininkų, pakartotinai balsuojant dėl bendrojo naudojimo objekto administratoriaus pasirinkimo reikia, kad dalyvautų susirinkime, priimančios sprendimus, 1/4 butų savininkų.

Antrasis pakeitimas susijęs su administratoriaus paskyrimo terminu. Siūloma nustatyti, kad savivaldybė bendrojo naudojimo objekto administratorių skiria trejiems metams. Likus šešioms mėnesiams iki šio termino pabaigos būtina, kad savivaldybės administracijos įgaliotas skyrius namo skelbimų lentoje paskelbtų apie esamo bendrojo naudojimo objekto administratoriaus įgaliojimų pabaigimą.

Ir paskutinis pasiūlymas. Siūloma nustatyti, kad daugiabučio namo bendrojo naudojimo objekto administratorius negalėtų pirkti prekių ir paslaugų iš su juo susijusių įmonių. Susijusios įmonės traktuojamos, kaip tai nustatyta Konkurencijos įstatyme. Tokie siūlomi pakeitimai.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiama kolege, jūsų klausti niekas nenori. Dėl balsavimo motyvų taip pat nematau norinčių pasisakyti. Gerbiami kolegos, apsispręsimė nustatyti laiku.

18.09 val.

Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 2, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-564 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 2, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-564. Pateikimo stadija. Deja, nematau pranešėjo. Vyriausybės projektą turėjo pristatyti ministras S. Gentvilas.

Tada rezervinis 1 klausimas – Advokatūros įstatymo... (*Balsai salėje*) Vietoj ministro? (*Balsai salėje*) Viceministras pristatys. Prašom. Replika? Per šoninį mikrofoną R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Dėl jūsų šnypštimo, kai paminėjote, kad atsirado XX amžiuje. Bet aš noriu pasakyti, kad XIX amžiuje Lietuva buvo carinėje Rusijoje, automatiškai jie ėjo, apie XX amžių pradėjo ateiti lietuvių kalbos abėcėlės normos. Juolab Konstitucija sako, kad valstybinė kalba yra lietuvių kalba. Tiek.

PIRMININKAS. Ačiū už pasidalinimą savo žiniomis. Prašom, gerbiamas viceministre. D. Kvedaravičius, aplinkos viceministras. Prašom.

D. KVEDARAVIČIUS. Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, šiandien teikiame Aplinkos ministerijos parengtą Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Šio įstatymo projektu siekiama pašalinti įgyvendinamųjų teisės aktų rengimo metu nustatytus nesuderinamumus ir paspartinti infrastruktūros plėtros procesus, mažinant savivaldybių administracinę naštą. Priemonių planas ir lėšų panaudojimo planas tampa strategine veiklos plano dalimi. Atsižvelgiama į Savivaldybių asociacijos siūlymus, praktikoje kilusius teisinio reguliavimo neaiškumus dėl efektyvesnio neprioritetinės infrastruktūros įmokų lėšų panaudojimo.

Be redakcinių pakeitimų, pagrindiniai, esminiai pakeitimai būtų tokie. Patikslinama sąvoka „savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka“, atsižvelgiant į Lietuvos savivaldybių asociacijos pasiūlymą, mažinama administracinė našta, priemonių planas integruojamas į strateginį savivaldybės veiklos planą, taip nėra prievolės atskirai tvirtinti taryboje tų planų. Konkretinamas priemonių plano turinys, išplėstas asmenų, turinčių teisę atlikti vyriausiojo inžinieriaus funkcijas, są-

rašas, taip palengvinant savivaldybėms rasti reikiamus specialistus. Atsižvelgus į susiklosčiusią situaciją savivaldybėse, kai kuriose iš jų susikaupia lėšų, nepanaudotų neprioritetinėse savivaldybės infrastruktūros plėtros teritorijose, siūloma numatyti galimybes panaudoti tokias lėšas.

Pagal institucijų pasiūlymus numatomi papildomi atvejai, kai savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka nemokama, kai statybą leidžiantis dokumentas išduodamas šių statinių statybai ar rekonstravimui. Tai valstybės svarbos projekto statiniui (statiniams) ar statiniui valstybės svarbos projekto teritorijoje, kurios ribas nustato Vyriausybė skirtam valstybės svarbos projektui įgyvendinti. Statiniams, skirtiems krašto apsaugos sistemos institucijų funkcijoms vykdyti, užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms. Ir taip pat patikslinta kompensacijos apskaičiavimo tvarka, nustatyta, kad apskaičiuojant įmoką būtina įvertinti ir vystytojų investicijos dydį. Trumpai tiek ir esu pasiruošęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas viceministre. Jūsų nori klausti A. Skardžius. Prašom, kolega.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, malonu jus matyti čia, Seimo tribūnoje. Aš norėčiau paklausti, kaip pabrangs statybos kaštai? Dabar jau butai yra neįperkami didžiuosiuose miestuose, jauniems žmonėms, imantiems paskolas, ir taip toliau. Kokį dabar sudarys procentą infrastruktūros kaštai prie sąmatos, kuria šiandien vidutinis butas ar vidutinis namas yra vertinamas. Jūs turbūt tą analizę darėte. Man įdomus tas poveikis. Poveikis jauniems specialistams, jaunoms šeimoms ir buto įperkamumui. Daugelis Vakarų valstybių susiduria su tuo, kad butai yra neįperkami. Matyt, Lietuva eina tuo pačiu keliu – apriboti žmonėms teisę ir galimybes įsigyti. Ar taip nėra? Ačiū.

D. KVEDARAVIČIUS. Turėčiau pažymėti, kad šio įstatymo tikslas tikrai kitoks. Šiuo įstatymu savivalda gauna labai svarbų įrankį planuoti savo infrastruktūrą. Taip, viena iš tų planavimo priemonių yra įmoka, infrastruktūros plėtros įmoka, mokama gaunant statybos leidimą. Be jokios abejonės, ji gali sudaryti tam tikrą dalį objekto vystymo kaštų. Tik tiek, kad dabar tiksliai pasakyti, kokia tai dalis, būtų neįmanoma, nes vis dėlto nustatyti tą įmoką palikta teisė pačioms savivaldybėms ir jos pačios sprendžia pagal savo numatytus, suplanuotus infrastruktūros plėtros planus, kokias įmokas kokiose teritorijose nustatyti. Šiandien jau turime praktiką, kad netgi šalia esančiose savivaldybėse tos įmokos labai ženkliai skiriasi, o kai kurios nusistačiusios ir nulinį tarifą, kitaip sakant, jos planuoja infrastruktūros plėtrą visiškai finansuoti iš savivaldybės biudžeto ir nerinkti tų įmokų.

Vieno atsakymo, visoms savivaldybėms pritaikomo, deja, čia nėra. Bet reikia suprasti, kad tos įmokos renkamos ne šiaip į biudžetą, jų panaudojimas yra labai reglamentuotas, labai aiškiai reglamentuotas ir griežtai reglamentuotas, ir jis gali būti skiriamas tik tai infrastruktūrai, kuri reikalinga tiems gyventojams, atsikeliantiems į numatytą teritoriją. Kitaip sakant, jeigu iki šiol atsikėlusieji į kokią nors kvartalą pačių gyventojų rūpestis buvo įsirengti infrastruktūrą, kurios neįrengė vystytojas, tai sumokėdami šias įmokas jie gauna tam tikras garantijas iš savivaldybės, kad ta infrastruktūra atsiras. Tie pinigai mokami ne šiaip, kad būtų pabrangintas statybos leidimas ir statyba, o tam, kad atsirastų reikalinga infrastruktūra.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas viceministre, jūs atsakėte į klausimus. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Dėl šio projekto apsispręsimu nustatytu laiku.

18.16 val.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 47, 48, 49, 50, 53 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 48¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-553 (pateikimas)

Dabar kitas įstatymo projektas – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 47, 48, 49, 50, 53 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 48¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-553. Pranešėjas – viceministras D. Augutis. Prašom.

D. AUGUTIS. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Aplinkos ministerija teikia Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 47, 48, 49, 50, 53 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 48¹ straipsniu įstatymo projektą, kuris pareng-

tas siekiant įgyvendinti kelis tikslus. Tai XVIII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos pilietiškos aplinkosaugos iniciatyva, tai yra gyventojams ir visuomeninėms organizacijoms suteikti galimybę vykdyti dalį valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės funkcijų ir praplėsti neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių įgaliojimus, taip sudarant galimybę efektyviau vykdyti aplinkos apsaugos reikalavimų ir pažeidimų prevenciją.

Kitas tikslas – užtikrinti efektyvią neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių teikiamą pagalbą aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančiai institucijai bei jos pareigūnams ir stiprinti gamtos išteklių apsaugą. Šiuo metu pastebimas neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių skaičiaus mažėjimas. Pernai neetatinais aplinkos apsaugos inspektoriais buvo 238 asmenys, 2019 metais – 290, dar ankstesniais laikais – nuo 700 iki 800 asmenų. Įstatymo pakeitimo projektu numatoma praplėsti inspektorių veiklos galimybes, siekiant skatinti visuomenę aktyviau įsitraukti į aplinkosauginę veiklą, taip pat didinti inspektorių veiklos efektyvumą, skaidrumą ir šio instituto autoritetą.

Keičiami keli straipsniai. Tai pirmiausia 38 straipsnis, kuris nustato reikalavimus, keliamus asmenims, norintiems tapti neetatinais aplinkos apsaugos inspektoriais. Šiais inspektoriais negalės tapti teisti žmonės. Ankstesnėje redakcijoje inspektoriais negalėjo tapti tik bausti už sunkius nusikaltimus arba nusikaltimus aplinkai.

Palengvinamas tapimas neetatinais inspektoriais buvusiems aplinkos apsaugos valstybės kontrolės pareigūnams – pagal šį siūlymą jiems nereikėtų laikyti žinių patikrinimo testo. Taip pat siūloma keisti galių suteikimo procedūrą. Greta esamo testo laikymo, numatomi ir privalomi mokymo kursai prieš atliekant testą.

Taip pat keičiamas ir 48 straipsnis, juo numatoma pailginti inspektorių galios suteikimą iki penkerių metų. Dabar yra įtvirtinti vieneri metai. Taip siekiame suteikti paskatą inspektoriams aktyviau įsitraukti į organizuojamą ilgalaikę veiklą ir sumažinti administracinę našta nuolat pažymėjimus perrašančiai ir pratęsiančiai institucijai.

Įstatymą numatome papildyti 48¹ straipsniu, kuriame apibrėžti inspektorių veiklos organizavimo ir vertinimo principai. Pagal šiuos principus Aplinkos apsaugos departamentas organizuotų aplinkos apsaugos veiklą, o neetatiniai inspektoriai turėtų vykdyti Aplinkos apsaugos departamento nurodymus ir kartu koordinuoti su jais veiksmus.

Keičiamas 49 straipsnis. Juo patikslinamos neetatinių inspektorių pareigos ir atsakomybės, galių panaikinimo atvejai ir aiškiau apibrėžiami visi šie dalykai.

Keičiamas 50 straipsnis. Jis yra, ko gero, svarbiausias iš mano įvardintų pasikeitimų. Pagal jį suteikiama galimybė efektyviau vykdyti aplinkos apsaugos reikalavimų prevenciją. Neetatiniai aplinkos inspektoriai galės patruliuoti savarankiškai ne mažiau kaip po du inspektorius. Taip pat suteikiama galimybė medžioklės ir žvejybos plotų naudotojams tinkamai ir efektyviai vykdyti numatytas pareigas. Žvejybos ir medžioklės plotų naudotojams įstatymai įpareigoja saugoti laukinės gyvūnijos išteklius nuo neteisėto naudojimo, tačiau iki šiol jie neturėjo įrankio, kaip tai galėtų daryti. Nuo šiol medžioklės ir žvejybos plotų naudotojai, kurie bus išsilaukę neetatinių inspektorių testą ir turės pažymėjimą, turės galimybę patruliuoti po du ir tikrinti dokumentus, kurie yra susiję su medžioklės arba žvejybos leidimais, tačiau negalės tikrinti kitų asmens dokumentų.

Apibendrinant Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo pakeitimai yra svarbūs įgalinant visuomenę bei sudarant tinkamesnes sąlygas kokybiškam įsitraukimui į neetatinių aplinkos inspektorių veiklą. Todėl prašome palaikyti įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas viceministre. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirma klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labas vakaras, viceministre. Tikrai labai sveikintina ir ilgai laukta iniciatyva, džiaugiuosi, kad šios pataisos pasiekė Seimą.

Aš noriu paklausti. Jūs įvardinote, kad dabar mažėja neetatinių aplinkosaugos darbuotojų, kaip juos pavadinti, inspektorių. Kokios yra priežastys? Kitas dalykas. Diskusijų metų kilo nepasitenkinimas, kad ne kiekvienas gali įveikti tą testą, kurį turi išlaikyti neetatiniai inspektoriai.

D. AUGUTIS. Labai ačiū už klausimą. Pačiame klausime slypėjo ir atsakymas. Iš tiesų testas yra viena iš priežasčių, kad nedaugelis žmonių drįsta pasirengti jam ir išlaikyti, tą testą gali tekti perlaikyti.

Dabartiniame mūsų siūlyme mes numatome, kad Aplinkos apsaugos departamentas organizuotų pasirengimą tam testui, tai yra būsimus mokymus, kad būsimieji neetatiniai inspektoriai iš pradžių išklaustų kursų, pasirengtų testui ir galėtų jį išlaikyti. Mes tikimės, kad tai paskatins neetatinčius inspektorius grįžti atgal.

Ir kitas, kaip minėjau, palengvinimas buvusiems pareigūnams, kurie, nežinau, išėjo į pensiją, pakeitė darbus, bet kada nors dirbo toje sistemoje. Jie galės tapti neetatiniais inspektoriais, tiesiog kreiptis ir jiems tas testas bus nereikalingas.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas viceministre. Antro, kuris buvo užsirašęs paklausti, deja, nematau salėje. Dėl balsavimo motyvų norinčių pasisakyti taip pat nėra salėje. Dėkoju jums.

Apsispręsimė nustatytu laiku, o gal net ir truputį greičiau. Kolegos, darbotvarkės jau visi klausimai yra pateikti arba išspręsti. Liko rezerviniai du klausimai.

18.24 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-552 (pateikimas)

Pirmas – Advokatūros įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-552. Pateikimo stadija. Pranešėjas – S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, labai nedidelis, bet labai reikšmingas pakeitimas. Nežinau, kaip čia išėjo, kad ir komitete, ir Teisės departamentas nepastebėjo, kad pakeitus vieną straipsnį ir nustačius, kad teisėjai, prokurorai gali tapti advokatais turėdami trumpesnę negu anksčiau stažą, tačiau kitame straipsnyje, 16 straipsnyje, ten, kur numatytas egzaminų laikymas, nebuvo pakoreguoti terminai. Šiuo atveju yra dviejų straipsnių tarpusavyje suderinimas, todėl realiai ši norma, kuri anksčiau buvo priimta dėl kito įstatymo straipsnio, neveikia. Prašytume pritarti ir, jeigu įmanoma, paprastos skubos, kad galėtų komitetas greičiau patvirtinti ir kad žmonės, kurie pretenduoja pereiti į advokatūrą, galėtų pasinaudoti jau anksčiau priimto įstatymo nuostata.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų klausti niekas nenori. Dėl balsavimo motyvų taip pat nematau norinčių pasisakyti.

18.25 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-615 (pateikimas)

Kitas projektas – Advokatūros įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-615. Pateikimo stadija. Pranešėjas – G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, kartais taip sutampa, kad vieną problemą imasi spręsti keletas Seimo narų ar jų grupių, nes iš tiesų ta dviejų minėtų, gerbiamo S. Šedbaro minėtų, 7 ir 16 straipsnių kolizija, matyt, buvo žinoma ir anksčiau, bet nebuvo apsiimta ir nuspręsta šią klaidą pataisyti. Prašyčiau, kolegos, tikrai pritarti abiem įstatymų variantams po pateikimo, o komitete, įvertinus formuluotes, jie tikrai turėtų būti sujungti į vieną ir ši problema išspręsta kuo skubiau, nes asmenys vienu straipsniu turi teisę pretenduoti į advokatus, kitu straipsniu dar turėtų palaukti, matyt, kokius trejus ar panašiai metus. Prašau palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Taip pat nėra norinčių klausti.

Liko vienintelis darbotvarkės klausimas – kitos savaitės posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Savaitės, prasidedančios birželio 14 diena, posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Tikiuosi, kad tuoj pat suskubs Seimo pirmasis vicepirmininkas pristatyti. Gerbiami seniūnai, taip jau išėjo, kad visų sutelktu darbu mes daug anksčiau baigėme darbotvarkę ir galime jau pradėti balsavimą. *(Balsai salėje)* A. Skardžius dėl vedimo tvarkos. Prašome, gerbiamas kolega.

A. SKARDŽIUS (DPF). Pirmininke, kadangi čia, Seimo posėdžių salėje, vieno kolegos buvau apkaltintas, kad teikiu korupcinius įstatymų projektus, tai, aš manau, tas kolega ne tik kakoja, bet ir tapšnoja, ir nemato, ką daro. Aš atsiprašysiu viešai prie visų, sakau jums, jeigu nors vieną korupcinį projektą tas apsimelavęs kolega pateiks.

18.26 val.

Seimo savaitės (2021-06-14–2021-06-18) – 2021 m. birželio 15 d. (antradienio) ir 17 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, čia ne dėl balsavimo motyvų ir kitą sykį galbūt leksiką parinkite truputį labiau tinkamesnę Seimo posėdžių salėje.

Taip, savaitės, prasidedančios birželio 14 diena, posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma. Po šio klausimo, gerbiami kolegos, balsuosime dėl įstatymų projektų.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kitą savaitę, manau, taip pat turėsime intensyvią darbotvarkę, tiksliau, darbotvarkes. Posėdžiai ir antradienį, ir ketvirtadienį. Ką galėčiau išskirti, kas galbūt yra ne visai standartinis dalykas, tai antradienį 14 valandą numatyta diskusija dėl mažiau pavojingų su narkotikų vartojimų susijusių veikų dekriminalizavimo. Neskaitau viso pavadinimo. Tam tikros informacijos išklauskymas ir diskusija pasikviečiant ekspertus, kad kuo kokybiškiau mes apsispręstume dėl atitinkamo įstatymo projekto.

Kitą savaitę, matyt, mes užbaigsime šiandien jau atliktus pateikimus dėl teisėjų, nors jūs dar nematote darbotvarkės projekte, bet, manau, atsižvelgdamas į šios dienos įvairias pastabas ir priekaištus, mes tikimės, kad galbūt bus galimybė pakviesti į Seimo tribūną generalinę prokurorę, kas buvo žadėta. Ir gana reikšmingas dalykas ketvirtadienį – biudžeto projekto antrasis svarstymas. Kaip žinote, Vyriausybė pateikė antrąjį variantą atsižvelgusi į įvairias pastabas ir pasiūlymus. Ir kiti svarbūs projektai, kurių yra gana daug, ir aš turbūt jų nebandysiu vardinti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori klausti A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis kolega, jūs minėjote, kad galbūt įvyks kažkas tokio, kas šiandieną turėjo įvykti, tai yra generalinė prokurorė ateis ir, įvertinusi veiksmus, naudotą fizinę jėgą prieš parlamentarą jo darbo vietoje, pateiks daugiau informacijos. Norėtume žinoti, ar tikrai tai bus ir kada bus. Seimo Pirmininkė taip pat minėjo, kad antradienį bus numatyta diskusija. Ar ji bus numatyta, kad visos frakcijos ar Seimo nariai galėtų pasisakyti dėl šiandien įvykusio tokio akibrokšto prieš parlamento narį jo darbo vietoje naudojant fizinę jėgą? Norėtume kokio nors tikslumo ir užtikrintumo, gerbiamas vicepirmininke. Ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Man atrodo, aš aiškiai pasakiau, kad tikrai bus siekiama įvykdyti duotą pažadą, pakviesti čia generalinę prokurorę. Bet kol aš neturiu atsakymo, pavyzdžiui, ar ji nesuplanavusi komandiruotės ar dar ko nors, iš šitos tribūnos šiuo momentu negaliu skelbti absoliučių garantijų, bet pažadą bus siekiama įgyvendinti.

Dėl diskusijos tuo klausimu aš tikrai labai siūlyčiau visiems gerai pagalvoti, ar jau ir taip šiandien mes ne per daug pradėjome kištis į teisėsaugos procesą, ypač tos frakcijos, kurios atstovus paliečia, kad ir nepalankiai, ir gal abejotinai, teisėsaugos veiksmai, ar nėra tam tikras viešųjų ir privačių interesų konfliktas, kai labai aistringai čia bandoma naudoti Seimo tribūną. Siūlyčiau labai gerai pagalvoti apie tai. Yra nepriklausoma teisinė valdžia ir mes turime gerbti jos nepriklausomumą. Siūlyčiau Darbo partijos atstovams to nepamiršti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiami kolegos. (*Triukšmas salėje*) Ar galime apsispręsti dėl darbotvarkės bendru sutarimu, ar norite balsuoti? Galime bendru sutarimu pritarti kitos savaitės darbotvarkei? Norite balsuoti? Gerai.

Pradedame balsavimą nuo šio klausimo – savaitės, prasidedančios birželio 14 diena, posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Balsuojame.

Kolegos, užsiregistravo 69, balsavo 69 Seimo nariai: už – 61, prieš nėra, susilaikė 8. Kitos savaitės darbotvarkei pritarta.

Replika. A. Skardžius per šoninį mikrofoną.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Aš tikrai nenoriu užimti tiek laiko, bet išgirdus tokius kaltinimus iš Seimo pirmojo vicepirmininko, kuris sako, ateikite į Seimo nario darbo vietą, į parlamentą ir duokite jiems lazdų... Tai kur, kokioje valstybėje mes gyvename, kokios valstybės parlamente mes dirbame? Gerbiamas vicepirmininke, jūs turite suvokti, ką jūs kalbate, ir prašome nesisivaidyti kaltinimais.

18.34 val.

Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-619 (pateikimo tęsinys)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, grįžtame prie darbotvarkės. Tuoju balsuosime dėl Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-619. Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 73, balsavo 73: už balsavo visi užsiregistravę 73 Seimo nariai. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas nėra siūlomas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje.

18.36 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 38¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-519 (pateikimo tęsinys)

Kitas klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo 38¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-519. Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 75, balsavo 74: už – 42, prieš – 19, susilaikė 13. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 15 dieną.

Per šoninį mikrofoną – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Turbūt šiuo atveju labai tinka posakis: griauti lengviau nei statyti. Puičiai sekasi valdantiejiems.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš stebiuosi tokiais emociingais valstiečių ir žaliųjų reagavimais į šią situaciją žinant, kad būtent jų Vyriausybė kreipėsi į Konstitucinį Teismą dėl tų įstatymų Konstitucijos atitikimo ir visi tie fondai dėl to yra naikinami. Patys esate pagrindiniai kaltininkai, kad turime tokią situaciją.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Mes kalbėjome su Sveikatos reikalų komiteto pirmininku A. Matulu ir sutarėme, jis pats man pasiūlė: jeigu bus siūloma svarstyti birželio 15 dieną ar ten birželio mėnesį, paprašyti svarstymą atidėti iki rudens sesijos pradžios. Mes dar norime pažiūrėti, pasitarti, kad vis dėlto nebūtų sumenkinta visuomenės sveikata ir skiriami pinigai.

PIRMININKAS. Nėra Sveikatos reikalų komiteto pirmininko.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Jūs manote, kad aš meluoju?

PIRMININKAS. Ne, ne, ne, aš nesakau, kad jūs meluojate. (*Šurmulys, juokas salėje*) Aš tiesiog norėjau...

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Aš ir perduodu jo žodžius.

PIRMININKAS. Jūs perduodate jo žodžius, kad jis prašė svarstyti rudens sesijoje? Aš manau, komitetas svarstydamas tikrai nuspręs. Visiška komiteto valia dabar įstatymo projektas. Kada jis priims išvadą dėl svarstymo, tada ir bus svarstymas plenariniame posėdyje.

Dėl vedimo tvarkos – V. Bakas per centrinį šoninį mikrofoną.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš dėl Konstitucijos pataisos dėl protokolo. Prašau įskaityti mano balsą už. Dėl Konstitucijos pataisos prašau įskaityti balsą už, nes rodė, kad neįdėta kortelė, nors ji buvo įdėta. Techninės problemos.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. V. Bako balsas už protokole. A. Veryga – per šoninį mikrofoną. Replika. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū. Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke, vis dėlto norėčiau reaguoti dėl to kreipimosi į tą Konstitucinį Teismą. Nereikia painioti – ne dėl principo buvo kreiptasi, o dėl procentų. Viso šito fondo daryba neprieštarauja, nėra nustatomi čia kokie nors konkretūs procentai, tą daro Vyriausybė, čia yra klausimas dėl šaltinių, tai neklaidinkime vienas kito. O šiaip mes labai daug girdėjome čia kalbant apie dekriminalizaciją, kaip bus skiriami pinigai, kaip bus investuojama į reabilitaciją ir panašiai. Tai dabar matome projektą, kuris iš esmės susilpnina Sveikatos

apsaugos ministerijos galias ir galimybę skirti lėšų iš akcizų. Taigi matome, kad nėra nuoseklių sprendimų.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, valstiečiai, kuriems, matyt, trūko politinės patirties, kreipėsi į Konstitucinį Teismą, tikėjosi, kad bus išaiškinta taip, kaip jie norėjo. Į Konstitucinį Teismą galite kreiptis dėl vieno dalyko, o išaiškina plačiau, kai išaiškina plačiau, deja, jau reikia į tai atsižvelgti, viskas.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, einame toliau.

18.41 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-543, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1998 m. sausio 15 d. nutarimo Nr. VIII-612 „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-549 (pateikimo tęsinys)

Kitas klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-543 ir lydimasis Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektas. Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 77, balsavo 77 Seimo nariai: už – 75, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas, papildomų nesiūloma. Siūloma svarstyti birželio 15 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Prašom. Per šoninį mikrofoną – L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Prašome skubos tvarkos, nes norime dar šioje pavasario sesijoje vis dėlto patvirtinti šiuos nuostatus. Kadencija jau baigiasi ir norime sutvarkyti.

PIRMININKAS. Kieno vardu prašote?

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Frakcijos ir komiteto pirmininko vardu.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu prašymas dėl skubos tvarkos. Kolega, jūsų netenkina, kad birželio 15 dieną bus svarstymas? (*Balsai salėje*) Tai gal ir nereikia tos skubos tvarkos? Ačiū, susitarėme. Kolegos, ar galime pritarti? Ačiū, pritariame.

Einame toliau.

18.43 val.

Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1159(2), Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1160(2) (pateikimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis Valstybinės kalbos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 76, balsavo 76 Seimo nariai: už – 54, prieš – 11, susilaikė 11. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas dėl abiejų projektų, papildomas – Švietimo ir mokslo komitetas irgi dėl abiejų projektų. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

18.44 val.

Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-228(2) (pateikimo tęsinys)

Kitas klausimas – Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-228(2). Pateikimas. Balsuojame.

Užsiregistravo 75, balsavo 75: už – 65, prieš nėra, susilaikė 10. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomo nesiūloma. Siūloma svarstyti Seimo rudens sesijoje. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

18.45 val.

Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 2, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-564 (pateikimo tęsinys)

Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-564. Pateikimas. Balsuojame.

Užsiregistravo 77, balsavo 77: už – 76, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas, papildomais komitetais – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galima pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

18.47 val.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 47, 48, 49, 50, 53 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 48¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-553 (pateikimo tęsinys)

Kitas projektas – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-553. Pateikimas. Balsuojame. (*Šurmulys salėje*) Iš naujo balsuojame.

Užsiregistravo 70, balsavo 70: už – 61, prieš nėra, susilaikė 9. Po pateikimo projektui pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas, papildomo nesiūloma. Siūloma svarstyti rudens sesijoje.

Kitas projektas – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-196. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, nebuvo. Labai atsiprašau.

18.48 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-552 (pateikimo tęsinys)

Advokatūros įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-552. Balsuojame.

Užsiregistravo 78, balsavo 77: už – 77, prieš ir susilaikiusių nėra. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomo nesiūloma. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną.

Per šoninį mikrofoną komiteto pirmininkas S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Tenkina data, mes pasistengsime skubos tvarka pateikti. Nedidelis projektas, manau, neapkrausime nei komiteto, nei Seimo. Šiuo atveju aš siūlyčiau pritarti skubai, kad mes galėtume sutrumpinti procedūras. Taip Statute numatyta.

PIRMININKAS. Prašote skubos tvarkos komiteto vardu?

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Kolegos, galime pritarti? (*Balsai salėje*) Galime, ačiū.

18.49 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-615 (pateikimo tęsinys)

Kitas projektas, turbūt analogiškas, – Advokatūros įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-615. Pateikimas. Balsuojame.

Užsiregistravo 77, balsavo 77 Seimo nariai: už – 69, prieš nėra, susilaikė 8. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomo nesiūloma. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną kartu abu projektus. Galima pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Gerbiami kolegos, visi darbotvarkės klausimai apsvarstyti. Pareiškimų stadijoje nėra norinčių kalbėti. Ačiū visiems už konstruktyvų darbą. Birželio 10 dienos popietinis posėdis baigtas. (*Balsai salėje*) Registravomės balsuodami, bet galime užsiregistruoti dar kartą.

Užsiregistravo 72 Seimo nariai. Ačiū visiems už darbą. Kaip ir minėjau, birželio 10 dienos popietinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

MINĖJIMO, SKIRTO GEDULO IR VILTIES BEI OKUPACIJOS IR GENOCIDO DIENŲ TRAGIŠKOMS NETEKTIMS IR PASIPRIEŠINIMUI ATMINTI, (LUKIŠKIŲ AIKŠTĖJE) STENOGRAMA

2021 m. birželio 14 d.

G. ARBAČIAUSKAS. Gerbiami tremtiniai, politiniai kaliniai ir visi išgyvenusieji represijas bei didžiąsias netektis, Jūsų Ekscelencijos valstybės vadovai, ambasadoriai, užsienio svečiai iš Lenkijos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų, netrukus pradėsime valstybės vėliavos pakėlimo ceremoniją Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido dienoms bei didžiosioms tragiškoms netektims ir pasipriešinimui atminti.

Dabar tremtinių brolijos „Lapteviečiai“, vienijančios 1941 metais iš Lietuvos į Arkties Jakutiją ištremtus žmones, pirmininkas, tremtinys Jonas Markauskas kariui perduos relikviją – tremtį atlaikiusią Trispalvę.

Šią vėliavą Jono ir Marcelės Starkevičių šeima buvo pasiėmusi kartu su savimi į tremtį, kad būtų lengviau paslėpti vėliavą kratų metu, ji buvo išardyta juostomis. Per visus tremties metus geltonos ir žalios spalvos juostos išliko, o raudonos spalvos pasimetė. Raudoną juostą aštuntame dešimtmetyje pasiuvo Genovaitė Starkevičiūtė-Olšauskienė ir ją dovanojo Okupacijų ir laisvės kovų muziejui.

Šios Trispalvės replika dabar bus iškilmingai pakelta ir trečdaliu stiebo nuleista, pagerbiant okupacijos ir genocido aukas.

Lietuvos vėliavos pakėlimo ceremonija.

Skamba Lietuvos valstybės himnas.

Prieš 80 metų Sovietų Sąjungai okupavus nepriklausomą Lietuvos valstybę, iš karto prasidėjo ilgas metus trukę Lietuvos gyventojų masiniai trėmimai, įkalinimai ir žudynės. Lietuvos gyventojų netekčių okupacijų metais statistika.

1940 m. birželio 15 d. – 1941 m. birželio 22 d. įkalinta, nužudyta ir ištremta 23 tūkst. Lietuvos gyventojų.

1944–1953 metais suimta ir įkalinta 186 tūkst. Lietuvos žmonių. Ištremta 118 tūkst. Žuvo 20 tūkst. 500 partizanų ir jų rėmėjų. Lageriuose ir kalėjimuose žuvo apie 25 tūkst. Tremtyje žuvo 28 tūkst. žmonių.

1954–1986 metais dėl politinių motyvų suimta ir įkalinta tūkstantis Lietuvos žmonių.

Nacių Vokietijos okupacijos metais 1941 m. birželio 22 d. – 1944 m. liepos mėn. įkalinta, išvežta į koncentracijos stovyklas 29 tūkst. 500 žmonių. Nužudyta 220 tūkst., iš jų apie 200 tūkst. žydų tautybės žmonių. Išvežta priverstiniais darbais į Vokietiją 60 tūkst. žmonių.

1940–1941, 1944–1947 ir 1957–1960 metais buvo priversti išvykti ir repatrijuoti 496 tūkst. lietuvių, lenkų, vokiečių ir Klaipėdos krašto žmonių.

1991 metais ginant Lietuvos nepriklausomybę žuvo Sausio 13-ąją prie Televizijos bokšto, Krakūnų, Medininkų pasienio postuose ir prie Aukščiausiosios Tarybos 23 žmonės. Sužeista ar kitaip nukentėjo 900 asmenų.

Gerbiamieji, okupacijų aukas, tragiškas netektis, visų nebegrižusių tėvynėn, visų žuvusių už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę atminimą pagerbkime tylos minute.

Tylos minutė, skambant trimito garsams.

Ačiū.

Gerbiamieji, Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos kalba.

Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos kalba (vaizdo įrašas)

G. NAUSĖDA. Brangūs Lietuvos žmonės, šiandien minime masinių trėmimų metines. Prisimename nusikaltimą žmoniškumui, kuris prieš 80 metų sukrėtė Lietuvą ir paliko mums negyjančių žaizdų. Daugelyje kultūrų tremtis per amžius reiškė vieną griežčiausių bausmių. Asmuo, išstumtas iš bendruomenės ir atplėštas nuo gimtosios žemės, prarasdavo ne tik fizinę apsaugą. Netekęs Tėvynės, žmogus būdavo išmetamas tartum į negyvenamą salą – gyvenimą kurdavo iš naujo. Totalitarinis Sovietų Sąjungos režimas 1941-ųjų birželį ir vėlesniais metais šimtus tūkstančių Lietuvos žmonių pasmerkė būtent tokiai bausmei. Pasmerkė niekuo nenusikaltusius. Baudė tuos, kurie neįtiko režimui, buvo „netinkamos“ tautybės ar profesijos. Nekaltomis aukomis pildė statistikos lenteles. Nusikalstamas režimas negailestingai laužė Lietuvos piliečių likimus. Teroro aukos neteko namų, turto, dažnu atveju ir gyvybės. Tačiau net ir tokie likimo smūgiai nepalaužė mūsų tautos, nesunaikino jos ryžto kovoti. Mūsų tremtiniai ir politiniai kaliniai, atplėšti nuo gimtinės, nublokšti už tūkstančių kilometrų, išsaugojo ryšį su savo Tėvyne. Kas su savimi pasiėmė sauja gimtosios žemės, kas išsaugojo paslėptą Trispalvę, o kas nepaliovė dainuoti lietuviškų dainų. Visuomet prisimename tuos, kurie nebegrižo, ir pagerbiame jų atminimą Gedulo ir vilties dieną. Lenkiame galvas ir prieš tuos, kurie, kaip antrasis atkurtos Lietuvos valstybės Prezidentas Aleksandras Stulginskis, viską atlaikę, grįžo namo, čia kūrėsi iš naujo, dirbo ir nepaliaujamai tikėjo laisve.

Praėjus 80 metų nuo baisiųjų trėmimų pradžios, mes vis dar gedime. Kovojuame už istorinį teisingumą. Savo vaikams perduodame tikėjimą ir viltį.

Tegul ši istorinė pamoka per amžius išlieka Lietuvos žmonių mintyse ir darbuose!

Skamba saksofonininko Petro Vyšniausko atliekama melodija.

G. ARBAČIAUSKAS. Atmintis amžius saugos duslų traukinio ratų bildėjimo motyvą. Jis mums primena apie tremtį, ilgesį, kančias ir prarastos laisvės metus. Prisiminkime vien tam, kad tai niekada nebepasikartotų.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Jūsų Ekscelencijos, gerbiami Seimo nariai, garbūs svečiai, šiemet minime Lietuvai itin skaudžių 1941 metų ir 1991 metų įvykių sukaktis. Sausį minėjome Laisvės gynimo 30-metį, birželį sukanka 80 metų nuo Lietuvos gyventojų masinių žudynių ir trėmimo tragedijos, kuri vėliau buvo pavadinta Juodoju birželiu.

1940 m. birželio 14 d., tą pačią dieną, kai hitlerinės Vokietijos karinės pajėgos įžengė į Paryžių, stalininė Sovietų Sąjunga pateikė ultimatumą Lietuvos Vyriausybei. Ultimatumas siekiant išvengti aukų buvo priimtas. Nepriklausoma Lietuvos valstybė baigė savo egzistavimą. Prasidėjo penkis dešimtmečius trukusi okupacija, kurios vienas tragiškiausių momentų – birželį prasidėję trėmimai. Šiam šurpiam veiksmui ruošiasi net metus laiko – nuo 1940 metų birželio iki 1941 metų birželio. Per tą laiką vyko suėmimai, sulaikymai, politinės represijos, tačiau dar ne tokia apimtimi.

1941 m. birželio 14 d. prasidėjo tikras košmaras, kai per vieną savaitę iš Lietuvos buvo deportuota apie 20 tūkst. žmonių. Masiniai trėmimai, giliai sukrėtę visą kraštą, palietė visus gyventojų sluoksnius, visas tautines bendrijas: lietuvius, žydus, lenkus, rusus, gudus. Žmonės buvo išplėšti iš savo gimtinės, artimųjų rato, prarado nuosavybę, darbą, buvo jėga perkelti į gyvenimui netinkamas vietas, priešišką aplinką, svetimą kultūrą. Išstremtieji fiziškai naikinti lageriuose ir kėlėjimuose, tik trečdaliui birželio 14-osios tremtinių po sunkių išbandymų pavyko grįžti į Lietuvą, likusieji arba žuvo, arba jų likimas nežinomas. Juodojo birželio trėmimus sustabdė prasidėjęs karas tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos. Lietuvą, jau įgąsdintą ir supriešintą, paskandintą suirutėje, užliejo nauja prievartos banga, kurioje reikėjo išgyventi, išsaugoti savo namus, šeimą, artimuosius ir išlikti žmogumi. Taip birželio 14-oji įėjo į Lietuvos istoriją – per ultimatus, prievartą,

trėmimus, kančią ir išbandymus. Tačiau – ne tik. Kartais įvykius patys sąmoningai ar nesąmoningai deriname prie datų, kad būtų atkurta istorijos pusiausvyra, kartais datos ir įvykiai prisiderina patys. 1949 m. birželio 14 d. Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo komitetas (VLIK'as) paskelbė Lietuvos Chartą. Moralinį kodeksą, kuriame įsipareigota, kad Pasaulio lietuvių bendruomenė vienyti visus už Lietuvos ribų gyvenančius lietuvius, siektų išlaikyti, kurti ir ugdyti lietuvių tautos gyvastį, jos kalbą, tradicijas, papročius, kultūrą ir remti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Šis birželio 14-osios dokumentas turėjo didžiulę reikšmę telkiant pastangas siekti Lietuvos nepriklausomybės.

1978 m. birželio 14 d. buvo įkurta pagrindinė organizacija Lietuvos laisvės lyga, atlikusi svarbų vaidmenį siekiant nepriklausomybės. Dar po ketverių metų JAV Prezidentas Ronaldas Reiganas, itin daug nusipelnęs atkuriant Lietuvos valstybingumą, birželio 14 dieną paskelbė Baltijos laisvės diena. Būtent šią birželio dieną 1992 metais jau valstybingumą atkūrusioje Lietuvoje įvyko referendumas „Dėl buvusios TSRS kariuomenės, dabar priklausančios Rusijos Federacijai, besąlygiško ir neatidėliotino išvedimo iš Lietuvos teritorijos ir padarytos žalos atlyginimo“.

Galop – birželio 14 dieną 2005 metais įvyko pirmasis oficialus Europos Parlamento komiteto narių vizitas į Lietuvą, tapęs reikšmingu žingsniu integruojantis į Vakarų pasaulį. Taip istorijos ratas, regis, užsidaro – primindamas, kad ir juodžiausioje tamsoje visada išlieka vilties spindulėlis, parodantis kelią ir neleidžiantis palūžti. Prisiminkime tai nepamiršdami Birželio 14-osios! Ji, tapusi viena juodžiausių dienų mūsų šaliai, vėliau atgimė reikšmingų sprendimų simboliu. Atmintis, kurianti ateitį.

Dėkoju už dėmesį. (*Plojimai*)

Rodoma vaizdo medžiaga.

G. ARBAČIAUSKAS. Lietuvos Respublikos Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė. (*Plojimai*)

Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės Ingridos Šimonytės kalba

I. ŠIMONYTĖ. Gerbiami valstybės vadovai, Ekscelencijos ambasadoriai, Seimo nariai, visi šio renginio dalyviai, mieli Lietuvos žmonės, kurių likimuose tremtis paliko amžiną įspaudą. Labai simboliška, kad birželio 14-ąją kartu sujungiame iš pirmo žvilgsnio labai skirtingus žodžius: „gedulas“ ir „viltis“.

Gedėti turime ko. Okupacija, trėmimai, karas – tai sulaužyti daugybės žmonių likimai, sudaužytos svajonės, vienas nuo kito atplėšti artimieji. Tai savos valstybės netektis ir geliantis benamystės jausmas. Galime tik pasvajoti, kaip gyventume šiandien, kokia Lietuva būtų buvusi, jei ne išorinė agresija, pamynusi teises, sunaikinusi daugybę gyvybių ir sukėlusie tiek skausmo.

Okupacija, visko, kas buvo kurta dešimtmečiais, subyrėjimas į šipulius, sugriautas ne tik valstybės, bet ir atskirų žmonių tapatumas, o dar po metų – masinė tremtis, visų Lietuvoje gyvenusių tautinių bendrijų „žiedo“ nuplėšimas – tai ta trauma, kuri, kaip pabrėžia psichologijos profesorė Danutė Gailienė, vis dar veikia mus, vis dar kausto patirto siaubo atminties čiuptuvais. Tačiau šalia gedulo stoja viltis, kaip priminimas to, kad net pačiomis sudėtingiausiomis aplinkybėmis, susidūrę su brutalia jėga, ištremti į amžinojo išalo žemę, savaitėmis keliaug gyvuliniais vagonais, niekinami ir žudomi mūsų pirmtakai nepalūžo, neišnyko, neišdavė savęs, sugebėjo išgyventi pačiomis sunkiausiomis sąlygomis, atsigauti, grįžti į Tėvynę, kovoti už laisvę, kurti ir kantriai dirbti, auginti vaikus, perteikti jiems Tėvynės meilę ir papročius, kad niekada neužgestų tos kibirkštys, iš kurių Atgimimo metais vėl suliepsnojo laisvės ugnis.

Visa tai yra vilties žinia. Vilties, kad nėra tokių iššūkių, su kuriais neverta kovoti, kad niekada nedera nuleisti rankų ir net beviltiškiausiose situacijose, jei kantriai, ištvermingai atliksime tai, ką privalome daryti, būtinai prasiveršime į šviesą.

Tokiuose šventiniuose minėjimuose vis mažiau tiesioginių praeities tragedijos liudytojų. Šiandien aikštėje yra nemažai žmonių, kurie jau gimė Nepriklausomoje Lietuvoje, kuriems okupacija tėra tėvų, senelių pasakojimas. Labai svarbu, kad jis būtų pasakojamas, kad mūsų atmintis

būtų gyva, nes, kaip giedame himne, iš praeities stiprybės semiamės. Išbandymai ne tik trikdo, bet ir sustiprina bei moko atjautos kitiems. Šiandien mes galime būti kartu su savo broliais ukrainiečiais ir baltarusiais pirmiausia todėl, kad patys turime istoriją, kuri labai skatina vertinti laisvę.

Visą sovietmetį mus mokė slėpti savo tikruosius jausmus ar principus, laikytis režimo taisyklių, nurodė, kada liūdėti, o kada džiaugtis bei švęsti. Dabar mes turime pasirinkimą patys garsiai kalbėti apie tokias žaizdas, kurios visuomet paliks randus, kad ir kiek metų bepraeitų, kad ir kiek naujų kartų beateitų. Mes galime patys kurti istoriją, prisiimdami visą atsakomybę už kiekvieną pasirinkimą.

Kalbėti apie praeities išbandymus svarbu ir todėl, kad neturime teisės leisti jiems pasikartoti. Okupacija, trėmimai – visa tai yra neapykantos materializacija. Paprastai ji kaupiasi po truputį, pamirštant klausytis vienas kito, leisti kitam tiesiog būti, nesuvokiant, kad teisės be pareigų, laisvė be atsakomybės virsta tik pretenzijomis ir neįgyvendinamais lūkesčiais.

Šiandien vėl jaučiame įtampą prie Lietuvos sienų, girdime grasinimus. Turime būti susitelkę, drąsūs ir išmintingi. Tačiau ne mažiau svarbu kovoti ne tik su išorės agresijomis, bet ir su mūsų viduje susikaupusiomis nuosėdomis ir pykčiu. Gedulo ir vilties bei Okupacijos ir genocido minėjimo dienos yra labai gera galimybė dar kartą pajusti vienybę, kuri, tikiu, yra stipresnė nei visos mūsų tikros ar menamos skirtys.

Labai jums ačiū. (*Plojimai*)

G. ARBAČIAUSKAS. Niekas neklausia, ar sutinkate, ir neatsakinėja į klausimą – už ką? Juos vežė sukištus į vagonus nepranešę krypties, jie tolo nuo savo namų, šeimų, draugų, nuo savo laukų ir dangaus. Kažkur rūsčios ir svetimos šalies tolybėje jie laidojo savo jaunystę. Dainos, kurias jie dainavo, gimė iš begalinio skausmo ir ilgesio, kuris kartais net neleidžia numirti.

Indrė Dirgėlaitė ir Aidas Giniotis atlieka partizanų dainą „Jei ne auksinės vasaros“.

Irutei buvo 13 metų, kai ją, jos mamą ir brolių išvežė į Altajaus kraštą. Dar po metų – į Arktį, prie Laptevų jūros, kur teko kabintis į gyvenimą negyvenamoje saloje. Tremtyje mama mirė nuo bado, kalėjime buvo sušaudytas tėtis. Po septynerių metų Irenai pavyko nelegaliai grįžti į Lietuvą. Praėjusiais metais išleista Irenos prisiminimų knyga „Manėme, kad plaukiame į Ameriką“. Tremtinė Irena Saulutė Špakauskienė šiandien čia, su mumis. (*Plojimai*)

1941 m. birželio 14 d. tremtinės Irenos Saulutės Valaitytės-Špakauskienės kalba

I. S. VALAITYTĖ-ŠPAKAUSKIENĖ. Garbūs ir mylimi visi – ir mūsų nepriklausomos Lietuvos vadovai, ir svečiai, ir užsienio ambasadoriai, ir mieliausieji visi, ir mieliausias jaunime. Tikrai nė vieno žodžio nežinau, ką pasakysiu, bet ką besakyčiau, jeigu jau užsimanysiu paašaroti, tai iš džiaugsmo. Jau mūsų premjerė truputį pasakė, ką aš norėjau pasakyti. Gedėti mes mokame Lietuvoje, atminti mes mokame, bet kalbame apie viltį, yra antras žodis – Gedulo ir vilties diena. Dabar negalime juk visą laiką... Turime atmintį, turime širdį, turime viską, bet yra viltis, net atšiauriausiai, net baisiausiai būnant tikrai niekas negalėjo atimti svajonių. Ir, patikėkite, nuostabiausios svajonės prišalusiais plaukais aplanko. O jeigu svajonė, tai pradedi kažkaip atsikvošėti, pradedi turėti viltį. Gal jos niekada nebus, gal kartais atrodo, jau niekada niekada, jau niekaip, ir vis tiek ta viltis yra. Gal Dievulis iš dangaus, gal angelai sargai, bet kažką parneša į Tėvynę.

Ir pakalbėkime, ką mes dabar turime. Aš tikrai ne... Visi gali vagonus atsiminimų ir nelaimių, ir savo darbų, ir nuostolius pasakoti, bet aš negaliu. Man visą laiką atrodo, kad mes tik geryn, gražyn, kad mūsų jaunimas nuostabiausias. Pažiūrėkite, vien savanoriai ką daro. Kur pirštu besi, ten rasi savanorį. Kariuomenė, šauliai, skautai, visi COVID punktai pilni, visose informacinėse savanoriauja. Ir savanoris tai nėra, kad štai aš bedarbis ir dabar jau galiu savanoriauti. Juk visi po darbų, po rūpesčių, po nuotolinių darbų, dar šeimos, dar vaikeliai. Visi aukoja savo laiką daug kur, rizikuoja, kiekvienas savanoris labai rizikuoja, nesvarbu, ar jis lauknešėlį atneša į izoliuotą butą, ar jis padeda ligoninėje. Kur jis buvo, visur yra pavojus. Jau ne tas pavojus, tikiuosi, dabar yra skiepai, jau išsigelbėsime, bet ta viltis, kai pažiūri, kur mes per tuos 30 metų nuvažia-

vome nuo to, ką radome... Rumšiškių muziejuje prieš vieną dieną kunigas Stasys Kazėnas pašventino du paminklus. Vienas paminklas – ažuolas – stovi.

Ką mes radome po visų okupacijų? Gedimino bokštas – be vėliavos, katedra – be skulptūrų, arklys – be artojo, troba – gražus namas ūkininko užkaltomis langinėmis, visa Lietuva apraizgyta spygliuotomis vielomis. Ir pačioje apačioje tremtinių jurta su vienu iš eilinių kartą mirusių, ir taip toliau. Ir paminklo bokštelis – tiesiog metalinė kepurėlė. Viskas. Antras šalia paminklas. Labai visus kviečiu atvažiuoti ir pažiūrėti. Viskas vietoje. Taip, kaip dabar mūsų gyvenimas, tik darykime ir nedejuokime. Ir bokštas su vėliava, ir Katedra su tuo, kas priklauso, ant stogo. Ir saulutė, kas jau yra mums įgimta, saulutė. Autorius sugėbėjo dar Vytį įdėti – mes turime valstybę. Ir visas tas ažuolinis stulpas – vien gėlės, viskas nuo apačios. O visai apačioje yra tuščios jurtos, kurių faktiškai nėra, turime tik vieną Rumšiškėse ir ta kaip karaliaus vasarnamis. Bet labai gražiai pavaizdavo, kas liko ten, kur buvo jurtos, – vieni kryžiai.

Bet kiekvieną minutę negaliu nematyti, kaip man linksma ir kaip man džiugu, kad šypsosi gatvėje, išmokome, kad dingo tas susikaustymo luobas – mes visi liūdni čia tik einame, kažkur nosį į šaligatvį ikišę. Dabar ir mes, ir aplinka, ir viena šiukšlytė jau mums užkliūna. Visko išmokome. Tik kartais baisu, kad kelia chaosą kažkokie šūkliai. Nieko nebus. Reikia žiūrėti, kas kokių šūkliu kur kviečia: ar į gražią talką upes, ežerus valyti, ar, nežinau, labai nesmagu, kai po valstybės pamatais koks nors šūklis pakviečia.

Taigi aš turiu baigti, aš tikrai jūsų laiko negaišinsiu. Džiaukimės kiekvienu menkniekiu. Aš net džiaugiuosi, kad šiandien nelyja, kad visi čia ir labai gražūs sėdi. Aš džiaugiuosi, kad mūsų jaunimas toks gražus. Man patinka net jų džinsai suplėšyti ir nesvarbu, ar brangūs suplėšyti, ar pigūs. Jie visi linksmi. Puikus tas jaunimas: visur šoka padėti, visur kelia tokią gerą sumaištį. Labai gaila, kad jau esi senas ir negali su jais to paties daryti. Bet vis tiek mes visi stengiamės. Visi, kurie sėdime, kurie klausome. Turėkime viltį, o ta viltis...

Man labai gražu, kas sugalvojo šitą dieną pavadinti Gedulo ir vilties. Visi turime gedulą, nėra žmogaus be sielvarto, bet negalime tą visą laiką visiems siūlyti. Turėkime širdy, mylėkime savo Lietuvą, džiaukimės bet kokia gražia gėlyte ar lietumi – viskas yra mūsų.

Labai ačiū jums, kad turėjote kantrybės. (*Plojimai*)

Giedrius Arbačiauskas skaito ištrauką iš Stanislovo Abromavičiaus rašomos knygos „Aš neturėjau vaikystės“.

G. ARBAČIAUSKAS. Iš mūsų širdies gelmių šiandien liejasi „Elegija“ – gedulinga daina visiems Sibiro vaikams, jų tėvams ir seneliams.

Kristina Radžiukynaitė-KaYra ir Teodoras Lipčius atlieka Zitos Bružaitės ir Algimanto Baltakio dainą „Elegija“.

Tremtyje lietuvius stiprino tikėjimas. Daug metų Sibire pilkas kasdienybės dienas skaičiavo ir kunigai, likę ištikimi savo pašaukimui. Jų maldos suteikdavo stiprybės, kurios taip trūkdavo pasibaigus duonai. Jie meldė tikėti, kad už kančias bus atlyginta. Net jei neturėjo bažnyčios, net jei neturėjo maldaknygių, jas mokėdavo pasigaminti iš cemento maišelių popieriaus. Jie krikštijo, tuokė, laidojo ir toliau gelbėjo sielas svetimame krašte net ir pasibaigus nuosavam tremties laikui, nes taip suprato savo pareigą.

Arkivyskupas Gintaras Grušas. (*Plojimai*)

Vilniaus arkivyskupo metropolito Gintaro Grušo kalba

G. GRUŠAS. Brangūs išrinktieji mūsų Tautos atstovai, gerbiami užsienio ambasadoriai, mieli užsienio svečiai, brangūs Lietuvos gyventojai, Lietuvos tauta. Netoli šios vietos, skersai gatvės, prie paminklo, pastatyto iš Lietuvos laukų akmenų, prisimename žmones, kurie garsiai ar mintyse kartojo Jėzaus žodžius: „Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?“ Tai žodžiai, kuriuos apmąstome Didįjį penktadienį. Lietuvių tauta išgyveno Didįjį penktadienį prieš nesuvaldomą,

sukietinančią ir apakinančią širdį ambiciją. Tai skausmo ir kartėlio, apleidimo ir bejėgiškumo, žiaurumo ir beprasmybės Didysis penktadienis – sakė popiežius Pranciškus būtent šioje vietoje prieš trejus metus.

Tuose birželio įvykiuose mes atrandame drąsos ryžtingai įsipareigoti dabarčiai ir ateičiai: neprisitaikyti prie supaprastintų šio laiko mados šūkių ir bet kokių bandymų sumenkinti ir atimti iš bet kurio asmens orumą, kuriuo Dievas yra jį apregęs. Kaip po Didžiojo penktadienio ateina viltį atnešantis Prisikėlimas, taip ir mes esame kviečiami būti viltį spinduliuojančia tauta šių dienų pasauliui.

Popiežiaus sakyti žodžiai šiandien skamba dar aktualiau ir įpareigoja šio laiko įvykių šviesoje. Jis toliau meldėsi: „Viešpatie, te Lietuva būna vilties švyturiu. Kad būtų veiklios atminties žemė, atnaujinanti įsipareigojimą kovai prieš bet kokią neteisybę. Skatinanti kūrybinius siekius apginti visų žmonių, ypač bejėgių ir pažeidžiamų, teises. Ir kad būtų sutaikinimo ir skirtingumų harmonijos mokytoja. Viešpatie, neleisk, kad mes būtume kurti šauksmui tų, kurie šiandien nepaliauja šauktis dangaus.“

Lai popiežiaus žodžiai, pas mus pasakyti, išgyvena mumyse, mūsų tautoje, mūsų bendroje ateityje. Ačiū. (*Plojimai*)

G. ARBAČIAUSKAS. Jų viltys, buitį ir rūpesčiai nuguldavo laiškuose. Vieni laišškai dingdavo, kiti ilgai klaidžiodavo, kol pasiekdavo tą, kam buvo skirti. Išbraukti, patikrinti, apiplėšyti. Lyg lietuvių tremtiniai svetimose žemėse. Bet diena visada nušvisdavo, kai į duris pasibelsdavo žmogus, atnešęs laišką. Tarsi pats Dievas būtų atsiuntęs žinią. Iš tiesų net pačią tamsiausią naktį kartais pas žmogų ateina Dievas.

Lina Rastokaitė atlieka Andriaus Kulikausko dainą „Ateina Dievas“.

Bet kartais Dievas neateidavo. Su mirtimi tremtiniai susidurdavo kone kasdien, jiems trūko maisto, miego, šilumos, net oro, kai sausakimšoje jurtoje jį visą iškvėpuodavo. Juos kankino šaltis ir utėlės, nepakeliamas darbas ir prižiūrėtojų patyčios. XXI amžiaus tremtinių autentiški prisiminimai skamba kaip košmariško filmo siužetas. Tegul šis siužetas visiems laikams lieka istorijai.

Pilietiško mokytojas Mindaugas Nefas. (*Plojimai*)

Pilietiško mokytojo Mindaugo Nefo kalba

M. NEFAS. Gerbiamieji, dabar yra žalias, šiltas, nuostabus birželis. Šis mėnuo moderniosios Lietuvos istorijoje yra išskirtinis. Juk būtent 1941 birželį atsivėrė visas komunistinis pragaras – pirmosios masinės Lietuvos gyventojų tremtys į Sibirą, vėliau galingasis Birželio 23 dienos sukilimas, kurio tikslus greitai sutraiskė prasidėjusi nacių okupacija ir Lietuvoje vykęs Holokaustas. Taigi birželis yra išskirtinis mėnuo ne tik dėl visuotinai sužaliavusios gamtos, bet ir todėl, kad jis išskirtinis mums, nes mes prisimename ne tik skaičius, kurie šiandien mums buvo priminti, bet prisimename kiekvieną asmenį individualiai. Nebūtinai 1941-ųjų trėmimo aukas, bet ir vėlesnių metų aukas, patekusias į Sibiro tremties vietas, į ten įkurtus lagerius, žmones, kovojusius už mūsų laisvę ir nepriklausomybę.

Taigi, nepaisant prasidedančios vasaros, daugybės džiugių atostogų planų, birželis yra skaudus mėnuo ir tai reikia atminti. Ne tik todėl, kad taip elgdamiesi pagerbiame visus tuos, kurie kentėjo, žuvo dėl nepriklausomos Lietuvos idėjos, bet tokiu būdu padedame pagrindus tiek dabarties, tiek ir ateities Lietuvai. Įsivaizduokime, kad jums užduodamas toks klausimas: kas tu esi? Neužtenka atsakyti išpyškinant tik savo vardą, pavardę ir profesiją. Reikia žinoti savo tapatybę, kuri yra ne tik individuali, bet ir kolektyvinė. Be jokios abejonės, tai, kokie šiandien esame mes, yra ir mūsų skaudžios patirties dalykas.

Ko mus moko masinių Lietuvos gyventojų trėmimo istorija? Jei norime suprasti šią pamoką, turime pradėti nuo kito klausimo: kodėl jie taip elgėsi? Jie – tai sovietai. Jie siekė ne tik galutinai atimti mūsų prosenelių ir senelių turėtas gana minimalias politines laisves, ne tik pasisavinti ir taip negausius turtus, užvaldyti mūsų žemes, bet atimti svajones, kad ir atostogų, sunaikinti vi-

suomenės žmogiškąją pagrindą, sukurti prisitaikėlišką, komunistinėmis nesąmonėmis tikinčią arba bent jau joms nesipriešinančią visuomenę.

Tremtis, kalinimas kalėjimuose – patirtys, kurios Lietuvos žmonės ištraukė iš jiems įprastos aplinkos, kūrybinės ir dvasinės terpės, kurioje jie kūrė ne tik savo gyvenimus, bet ir laisvą Lietuvą. Stop! Neužmirškime, jog ši birželio 14-oji yra ne tik Gedulo, bet ir Vilties diena! Ne tik pirmasis, bet ir antrasis žodis čia yra be galo svarbus – juk nebuvo visuotinai pasiduota. Atvirkščiai, siekta gyventi ir išgyventi, sugrįžti į Lietuvą bei paliudyti visus tuos baisumus, kuriuos teko patirti, kad mes žinotume, kad mes atmintume ir pamėgintume suprasti, kokią fizinę ir dvasinę diskomfortą teko patirti tiems žmonėms.

Viltis juk kiekvienam yra skirtinga. Mūsų tremtiniais, manau, taip pat. Prieš 80 metų daugiausiai vilčių, neabejotinai, buvo susijusios su grįžimu į Lietuvą, su siekiu vėl susikurti kaip įmanoma padoresnį gyvenimą. O kokios yra šiandienos viltys? Aš manyčiau, viltis, kad mes, šių dienų žmonės, niekada nepamirštume. Šiandien scenoje, ekrane dega raudonai parašyta data birželio 14-oji, tiesa, 1941 metų. Aš sakyčiau, kad mes turėtume kalbėti, kad šita data – birželio 14-osios, ar tai 1940 metų, ar 1941 metų, turėtų būti ant visų mūsų valdžios institucijų durų, mūsų kariuomenės igulose, kad kiekvienas žmogus, eidamas į mokyklą ar į kitą mūsų šalį reprezentuojančią įstaigą matytų, atmintų ir suprastų – daugiau niekada mes nestokosime valios priešintis. Tai yra pamoka, kurią mes privalome išmokti. Pamoka, kurios 1940 m. birželio 14–15 dienomis mes (...).

Lietuva yra laisva, moderni, tobulėjanti ir savo praeitį atmenanti valstybė. Todėl, rasdami laiko rimtai atminti sovietinių represijų aukas, neužmirškime ir laimės jausmo – juk turėjome sovietams pasipriešinusius žmonių, kurie, nepaisydami patirtų išgyvenimų, savo žmogiškumo ir meilės Tėvynei neprarado. Džiaukimės, nes mes esame laimėtojų pusėje. Mes laimėjome, o jie pralaimėjo.

Atmintis, kuri šiandien yra puoselėjama, yra svarbi ne tiktai visoje Lietuvoje, bet ir keliaujant po įvairias vietas Sibire. Ir šitą dalyką sėkmingai ne vienus metus vykdė projektas „Misija Sibiras“.

Kviečiu į sceną šauniąją „Misija Sibiras“ komandą. (*Plojimai*)

„MISIJA SIBIRAS“ DALYVĖ. Projektui „Misija Sibiras“ Gedulo ir vilties diena yra ne vien apie gėdą, bet ir milžinišką viltį. 2018 metais ekspedicijos į Kazachstaną metu šia viltimi mūsų komandai tapo Alinos Orlovos daina „Ramuma“, kuri lydėjo mus tvarkant ir lankant lietuvių kapines, nakties metu gaminant kryžius, juos statant, o vėliau ir čia, Lietuvoje, skleidžiant istorijos išsaugojimo ir pilietiškumo žinią. Su šia viltimi, ryžtu žydyti ir šia daina mes gyvename ir šiandien.

„Misija Sibiras“ dalyviai atlieka Alinos Orlovos dainą „Ramuma“.

(*Plojimai*)

G. ARBAČIAUSKAS. Tai buvo laikas, kai svetimi kerzai trypė mūsų žemę, kada niekuo nekalti žmonės buvo grūdami į gyvulinius vagonus, kada klaikiame šaltyje nuo bado ir išsekimo tremtyje mirdavo vaikai, moterys, vyrai, kada kulkos ar negailestingi kankinimai nutraukdavo gyvybę vien už tai, kad kažkas tiesiog labai mylėjo savo šalį. Mes lenkiame galvą už tą jų meilę ir už jų kančias.

Respublikos vadovybės ir visų susirinkusiųjų vardu Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai padės gėles prie tremtinių aukuro, prie paminklo „Lapteviečiams atminti“, prie buvusių KGB rūmų memorialinės lentos 1945–1947 metų aukoms atminti, prie kryžiaus Laisvės gynėjams ir 1863 metų sukilimo dalyviams atminti Lukiškių aikštėje. Prie kenotafų okupacijų aukoms atminti Naujųjų Rasų kapinėse, Tuskulėnų rimties parko koplyčioje-kolumbariume.

Skambant Veronikos Povilionienės atliekamai Maironio ir Juozo Naujalio dainai „Oi neverk, motušėle“, Garbės sargybos kuopos kariai išneša gėles.

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Abromavičius Stanislovas 510
Adamkus Valdas 346
Adomaitis Kasparas 38, 56, 101, 127, 197, 266, 284,
334, 366, 426, 427, 428, 481
Aleknaitė-Abramikienė Vilija 35, 36, 199
Aleksna Virgilijus 254, 331, 333, 334
Andrikienė Laima Liucija 102
Andriukaitis Vytenis Povilas 72
Anušauskas Arvydas 362, 442
Arbačiauskas Giedrius 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512
Armonaitė Aušrinė 131, 202, 203, 370, 493, 494, 495
Asanavičiūtė Dalia 361, 362, 363
Augutis Danas 498, 499
Aušrotas Ramūnas 292, 294, 303, 304
Ažubalis Audronius 37, 226, 227, 349, 350
Ąžuolas Valius 50, 52, 65, 114, 128, 222, 223, 239, 266,
268, 269, 278, 304, 354, 355, 376, 377, 380, 381, 392,
409, 410, 437, 502

B

Bagdonas Andrius 496
Baidenas Džo, Džozefas (Biden Joe, Joseph) 122, 191,
193, 456
Bakas Vytautas 38, 39, 40, 51, 87, 248, 253, 289, 290,
305, 340, 470, 474, 477, 502
Balčytis Zigmantas 136, 223, 262, 288, 289, 290, 349,
373, 401, 410, 412
Baltakis Algimantas 510
Bartoševičius Kristijonas 62, 200, 349
Bastys Mindaugas 482
Baškienė Rima 200, 258, 397, 398, 413
Baušytė Jolita 188
Beliackis Alesis (Bialiackij Ales) 193
Bernatonis Juozas 80
Bilotaitė Agnė 130, 132, 291, 445, 455, 461, 464, 465
Borelis Džozefas (Borrell Josep) 457
Bortkevičienė Felicija 348, 383, 384, 408
Bružaitė Zita 510
Bukauskas Valentinas 235, 237, 395, 429
Burgis Bronislovas 297
Burokienė Guoda 94, 97, 158
Butkevičius Algirdas 47, 58, 60, 132, 133, 178, 179, 186,
207, 253, 267, 268, 270, 271, 273, 286, 288, 307, 353,
444, 446

C

Cichanouskaja Svatlana (Cichanouskaja Svatlana)
191, 193, 460

Č

Čerkauskas Martynas 188
Čiapas Rolandas 163
Čilinskas Kęstutis 98
Čmilytė-Nielsen Viktorija 31, 32, 97, 98, 188, 189, 197,
198, 199, 200, 201, 256, 341, 369, 387, 422, 450,
455, 507

D

Danielė Morgana 313, 315, 383, 490, 491, 492
Daugėla Arvydas 476, 477, 483
Dekartas Renė (Descartes René) 300
Dilienė Jelena 213, 214, 328, 337
Dirgėlaitė Indrė 509
Dobrovolska Evelina 93, 246
Drevinskas Algirdas Petras 237
Dulkys Arūnas 98, 100, 101, 131, 132, 142, 148, 289,
447, 448, 489, 490, 491
Dumbrava Algimantas 151, 488
Džiugelis Justas 122, 127, 217, 264, 323, 478, 480, 484,
485, 486, 488, 494
Džonsonas Borisas (Johnson Boris) 303

E

Epelbaum Ana (Applebaum Anne) 455
Einšteinas Albertas (Einstein Albert) 301

F

Fiodorovas Viktoras 326, 389, 399

G

Gaidukevičius Olegas (Gaidukevič Oleg) 193, 460
Gailienė Danutė 508
Gapšys Vytautas 54, 56, 57, 324, 400, 401, 402, 403,
411, 412, 452, 453, 467, 475, 476, 478, 479
Gasiūnienė Danutė 79, 85
Gedvilas Aidas 38, 56, 79, 90, 91, 152, 153, 154, 155,
230, 233, 285, 288, 289, 422, 423, 424, 433
Gedvilienė Aistė 82, 153, 154, 228, 279, 280, 281, 282,
283, 284, 348
Gentvilas Eugenijus 32, 35, 38, 78, 113, 181, 194, 196,
200, 201, 205, 258, 272, 318, 319, 320, 321, 322, 329,
347, 348, 354, 355, 367, 382, 395, 403, 425, 441, 443,
450, 452, 468, 482, 485, 489
Gentvilas Simonas 154, 190, 231, 232, 279, 280, 281,
282, 330, 359, 364, 365, 366, 367, 423, 424, 432, 433,
434, 497
Giniotis Aidas 509
Giraitytė Vaida 390, 414
Girskienė Ligita 189, 190, 230, 231, 232, 233, 241, 283,
366, 416, 417, 418, 419, 497, 499
Grabauskas Vilius 493

Gražulis Petras 35, 37, 38, 57, 126, 136, 163, 166, 189, 190, 191, 195, 196, 203, 275, 276, 277, 316, 321, 322, 323, 347, 348, 381, 436, 437, 438, 443, 455, 464, 469, 474, 475, 477
 Griškevičius Domas 43, 71, 253, 256, 380
 Grybauskaitė Dalia 38, 402, 496
 Grušas Gintaras 510
 Gudauskas Jonas 171, 172, 174, 175, 176, 177, 178, 325, 438

H

Haase Irena 38, 56, 362, 363
 Hekmenas Džeimsas (Heckman James) 302

I

Ilginis Danielius 172
 Ivanauskas Gintas 450, 451, 452, 453, 454, 455

J

Jankauskas Edgaras 194
 Jarutis Jonas 58, 59, 81, 188, 220, 244, 272, 292, 310, 311, 323, 369, 387, 388, 444, 454, 487
 Jasas Donatas 213, 214, 215, 328, 329, 337
 Jočienė Danutė 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471
 Jokubaitis Alvydas 320
 Jonaitis Liudas 227, 448
 Jovaiša Eugenijus 151
 Jovaiša Sergejus 54, 73, 174, 179, 183, 238, 284, 351, 363
 Jukna Vigilijus 110, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 377, 384, 385, 386, 394, 395, 396, 453, 454, 485
 Juodka Benediktas 33, 80
 Juozapaitis Vytautas 31, 92, 95, 151, 155, 250, 251, 338, 339, 362, 363, 373, 447
 Jurgo Jaroslavas 164
 Jurgelis Jurgis 475
 Jurgutis Vincas 321
 Jurova Vera (Jourová Věra) 455, 459, 460, 461
 Juršėnas Česlovas 80
 Juška Antanas 338
 Juška Jonas 338
 Juška Ričardas 41, 350

K

Kabišaitis Andrius 57
 Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 50, 61, 63, 65, 72, 73, 81, 116, 117, 127, 132, 136, 145, 151, 156, 210, 216, 229, 257, 290, 304, 358, 376, 378, 391, 392, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 412, 413, 414, 434, 435, 437, 453, 486
 Kairys Simonas 133, 286, 289, 291, 446, 447
 Kalnius Antanas 358
 Kamiu Alberas (Camus Albert) 303

Kanapkienė Vida 358
 Kanopa Vidmantas 38, 56, 108, 264, 265, 266, 267, 347
 Karbauskis Ramūnas 106
 Kasčiūnas Laurynas 50, 66, 69, 76, 77, 78, 82, 86, 87, 103, 192, 194, 204, 210, 212, 259, 426
 Kazėnas Stasys 510
 Kazlauskas Tomas 360, 361
 Kepenis Dainius 134, 135, 485
 Kernagis Vytautas 250, 251
 Kėvalas Rimantas 302, 305
 Kilkinova Olga 188
 Kindurys Gintautas 188, 216, 438
 Kreivys Dainius 134, 287, 290
 Krėpšta Simonas 118, 119, 120, 121
 Krylovas Ivanas (Krylov Ivan) 39
 Krupavičius Mykolas 106, 107
 Kubilienė Asta 303
 Kubilius Andrius 48, 105, 370
 Kukuraitis Linas 50, 55, 60, 61, 64, 65, 69, 148, 206, 257, 260, 262, 308, 311, 370, 372, 398
 Kulikauskas Andrius 511
 Kupala Janka (Kupala Janka) 194
 Kupčinskas Andrius 118, 157, 249, 271, 272, 321, 330, 331, 332, 333, 334, 429
 Kuzmickienė Paulė 62, 63, 91, 233, 235, 241, 262, 329, 434, 435
 Kvedaravičius Darius 497, 498

L

Landsbergis Gabrielius 42, 103, 148, 194, 220, 222, 223, 224, 225, 444
 Lansbergis Vytautas V. 338
 Leiputė Orinta 91, 100, 121, 135, 142, 210, 270, 288, 289, 304, 305
 Lejen Ursula fon der (Leyen Ursula von der) 222
 Lengvinienė Silva 447
 Lydeka Arminas 40, 196, 441, 488, 489, 494, 495
 Liekis Šarūnas 41, 43, 89, 188
 Lingė Mindaugas 37, 38, 53, 56, 58, 64, 65, 66, 68, 69, 145, 146, 205, 206, 208, 210, 213, 217, 227, 251, 257, 258, 261, 262, 308, 310, 312, 350, 360, 374
 Lipčius Teodoras 510
 Litvinenka Aleksandras (Litvinenko Aleksandr) 196
 Lopata Raimundas 40, 349, 427, 487, 488, 489
 Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 191, 193, 195, 196, 221, 225, 460, 465

M

Mačiulis Alminas 87
 Magnitskis Sergejus (Magnitskij Sergej) 103, 192
 Maironis, Mačiulis Jonas 512

Majauskas Mykolas 31, 37, 47, 60, 61, 64, 67, 75, 97,
 100, 105, 106, 107, 114, 119, 163, 172, 175, 176, 177,
 179, 180, 182, 184, 185, 198, 201, 204, 205, 212, 215,
 216, 219, 233, 240, 262, 264, 271, 272, 287, 314, 332,
 348, 352, 355, 357, 385, 387, 390, 395, 419, 436, 438,
 439, 440, 446, 467
 Maldeikis Matas 85, 86, 451
 Marcinkevičius Justinas 302
 Markauskas Jonas 506
 Martinaitytė Laura 89, 188
 Masiulis Kęstutis 169, 171, 237, 243, 244, 245, 265,
 267, 270, 271, 276, 278, 279, 398, 399, 409, 411, 437,
 495, 503
 Maskaliovienė Loreta 90
 Matelis Bronislovas 126, 275, 276
 Matiekuvienė Gitana 188
 Matijošaitis Marius 226, 227
 Matjošaitytė Laura 189
 Matulaitis Jurgis 107
 Matulas Antanas 72, 74, 91, 93, 94, 233, 241, 242, 245,
 328, 332, 350, 373, 374, 435, 436, 437, 438, 491, 502
 Mazuronis Andrius 50, 58, 100, 142, 220, 236, 292,
 326, 369, 402, 403, 404, 423, 424, 444, 469, 489
 Mažeika Kęstutis 97, 107, 108, 109, 125, 147, 148, 173,
 228, 232, 278, 280, 282, 283, 311, 315, 332, 454, 485
 Meilutis Nerijus 471, 472, 474, 475, 476
 Mikolajūnas Kęstutis 296, 297
 Milašiūtė Inga 89, 188
 Miliūtė Rūta 349, 429
 Mitalas Vytautas 31, 33, 51, 56, 59, 143, 188, 203, 227,
 233, 234, 313, 319, 351, 373, 374, 422
 Mizaras Vytautas 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 46, 57, 369
 Moras Tomas (More Thomas) 292
 Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 34, 136, 158, 362, 374

N

Nagienė Laima 49, 61, 110, 149, 159, 161, 162, 167,
 169, 170, 183, 184, 207, 208, 217, 218, 258, 260, 263,
 280, 305, 307, 308, 309, 310, 328, 333, 377, 379, 390,
 392, 397, 411, 413, 479, 495, 496
 Naujalis Juozas 512
 Nausėda Gitanas 42, 341, 466, 506, 507
 Navalnas Aleksejus (Navalnyj Aleksej) 195, 196, 222
 Navickas Andrius 224
 Navickas Kęstutis 445
 Navickienė Monika 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68,
 69, 133, 245, 246, 274, 306
 Nefas Mindaugas 511
 Nekrošius Arvydas 91, 192, 224, 256, 286, 413, 445
 Neverovič Jaroslav 213, 214, 477, 478, 479
 Norkienė Aušrinė 58, 158, 381, 383, 384

O

Obelenienė Birutė 294, 296
 Olševski Česlav 136, 445
 Orlova Alina 512
 Orvelas Džordžas (Orwell George) 320
 Ošmianskienė Monika 89, 272, 381, 448

P

Pabedinskienė Algimanta 72
 Pakarklytė Ieva 71, 83, 156, 372, 381, 440, 441, 446
 Paksas Rolandas 475, 487, 488
 Palionis Andrius 75, 109, 110, 126, 136, 216, 281, 331,
 365, 367, 381
 Paluckas Gintautas 65, 76, 77, 86, 87, 101, 103, 104,
 119, 120, 133, 160, 161, 162, 166, 180, 203, 204, 227,
 279, 313, 331, 340, 356, 494, 495, 496, 500
 Pankauskas Justas 188
 Pavilionis Žygimantas 73, 78, 79, 80, 103, 112, 190,
 191, 192, 193, 194, 226, 437, 438
 Petkevič Beata 136, 286, 287, 288
 Petkevičienė Jolanta 89, 189
 Petrauskas Rimvydas 33
 Petrošius Audrius 35, 258, 262, 275, 276, 322, 333, 359
 Petrušauskienė Jolanta 188, 189
 Pinskus Jonas 136, 162
 Pocius Arvydas 76, 78, 235, 329, 349, 350, 425, 426
 Povilionienė Veronika 512
 Pranciškus, Bergoljas Chorchė Marius
 (Bergoglio Jorge Mario) 32, 511
 Prancietis Viktoras 125, 166, 326, 349, 367, 410, 418,
 442, 448, 479, 481, 484, 489
 Pratasevičius Ramanas (Pratasevič Raman) 191,
 194, 224, 225
 Puidokas Mindaugas 34, 36, 189, 191, 201, 315, 320,
 387, 395, 396, 442, 443, 451, 453, 458, 489
 Puksas Andrius 90, 188
 Pundzius Juozas 493
 Pupinis Edmundas 49, 53, 68, 69, 71, 72, 75, 78, 80, 81,
 104, 110, 116, 117, 137, 147, 150, 158, 159, 160, 163,
 164, 167, 168, 170, 171, 183, 192, 228, 232, 236, 237,
 260, 264, 266, 307, 309, 311, 318, 331, 360, 362, 376,
 379, 386, 391, 397, 406, 413
 Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 193, 458, 460

R

Radavičienė Raminta 231
 Radžiukynaitė Kristina 510
 Rakutis Valdas 118, 235, 329, 330, 362, 384
 Ramanauskas Robertas 297, 298, 299, 305
 Raskevičius Tomas Vytautas 70, 71, 113, 429, 432, 433,
 458, 459

Rastokaitė Lina 511
 Raulynas Robertas 163
 Razma Jurgis 31, 41, 142, 143, 162, 163, 188, 256, 266,
 270, 273, 274, 278, 314, 329, 341, 347, 350, 381, 382,
 396, 404, 422, 437, 438, 443, 450, 455, 482, 485, 487,
 501, 502
 Reiganas Ronaldas (Reagan Ronald) 508
 Reznikovas Maksimas 387, 388, 389, 390
 Romeris, Remeris (Römeris) Mykolas 466
 Rudelienė Edita 38, 56, 273, 382

S

Sabatauskas Julius 33, 38, 39, 40, 61, 93, 94, 136, 196,
 224, 225, 292, 310, 331, 334, 445, 450, 454, 469
 Sabutis Eugenijus 73, 74, 75, 76, 85, 93, 94, 158, 159,
 232, 265, 283, 284, 328
 Sakadolskienė Emilija 300, 301, 304
 Sakalauskienė Asta 297, 299, 304
 Saldukas Emilis 164
 Sapega Sofija (Sapega Sofia) 191, 225
 Saudargas Paulius 94, 97, 113, 136, 191, 200, 256, 271
 Savickas Lukas 48, 64, 75, 120, 141, 179, 180, 181, 186,
 216, 227, 315, 340, 404
 Sejonienė Jurgita 91, 383, 421, 435
 Simonaitytė Živilė 57
 Simonian Margarita (Simonian Margarita) 222
 Simonko Vladimiras 463
 Sysas Algirdas 54, 55, 60, 62, 65, 77, 78, 93, 122, 131,
 132, 173, 174, 175, 176, 177, 183, 185, 186, 209, 212,
 218, 223, 245, 246, 247, 251, 252, 256, 257, 263, 264,
 285, 286, 287, 307, 309, 310, 319, 320, 331, 333, 359,
 386, 390, 398, 399, 401, 404, 439, 441, 444, 486
 Skaistė Gintarė 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 66, 69, 85,
 120, 143, 210, 211, 259, 271, 278, 287, 357, 407, 446
 Skardžius Artūras 48, 103, 133, 134, 276, 278, 281,
 282, 286, 287, 324, 386, 389, 400, 401, 402, 409, 410,
 411, 442, 443, 450, 452, 453, 470, 476, 485, 486, 498,
 500, 501
 Skripalis Sergejus (Skrupal Sergej) 196
 Skritulskas Mindaugas 232, 283, 284
 Skvernelis Saulius 103, 130, 131, 137, 146, 189, 286,
 322, 369, 415, 416, 451
 Slušnys Linas 96, 314, 315, 392, 393, 402, 403, 417,
 418, 436, 491, 503
 Smetona Antanas 286
 Sniečkus Arūnas 338
 Sniečkuvienė Vida 338
 Sorosas Džordžas (Soros George) 279
 Stalinas Josifas (Stalin Josif) 361, 362
 Stankūnas Mindaugas 135
 Starkevičienė Marcelė 506

Starkevičius Jonas 506
 Starkevičius Kazys 78, 105, 108, 110, 172, 173, 174,
 176, 181, 186, 203, 204, 328, 349, 373, 440
 Starkevičiūtė-Olšauskienė Genovaitė 506
 Steponavičius Julijonas 443
 Stončaitis Algirdas 214
 Strelčiūnas Algis 156, 157
 Striaukas Mindaugas 477
 Strolis Marius 341, 347
 Stulginskis Aleksandras 507
 Sulemanas Džeikas (Suleman Jake) 193
 Surplys Giedrius 43, 148, 181, 182, 183, 184, 186, 187,
 195, 225, 237, 243, 244, 271, 273, 425, 441, 459, 481

Š

Šakalienė Dovilė 62, 111, 112, 193
 Šalaševičiūtė Rimantė 57, 91, 273, 491, 502
 Šarnickas Robertas 66, 73, 132, 133, 146, 147, 152,
 156, 162, 168, 171, 189, 250, 251, 252, 265, 290,
 291, 338, 339, 363, 365, 382, 392, 417, 448, 464,
 475, 496, 497
 Šedbaras Stasys 31, 32, 38, 40, 79, 82, 83, 93, 235, 236,
 237, 244, 339, 350, 400, 426, 428, 430, 432, 443, 444,
 481, 482, 500, 504
 Šimašius Remigijus 54
 Šimonytė Ingrida 86, 87, 132, 133, 134, 135, 137, 141,
 142, 143, 144, 145, 146, 148, 149, 176, 286, 288, 290,
 291, 306, 441, 448, 449, 508
 Širinskienė Agnė 80, 81, 82, 400, 441
 Šiugždinienė Jurgita 144, 147, 247, 248, 249, 287, 303,
 375, 376, 377, 394, 448
 Šovienė Jūratė 79, 465, 466, 471, 474, 476, 477
 Špakauskienė-Valaitytė Irena Saulutė 509
 Štaras Arūnas 388
 Švedas Viktoras 401

T

Tamašunienė Rita 33, 38, 56, 106, 120, 121, 136, 156,
 157, 159, 168, 170, 190, 198, 199, 309, 319, 320, 356,
 385, 386, 392, 393, 395, 429
 Tapinas Andrius 463
 Targamadžė Vilija 74, 104, 248, 271
 Teišerskytė Dalia 338
 Tomilinas Tomas 38, 49, 56, 60, 64, 68, 82, 113, 121, 143,
 144, 181, 184, 186, 196, 202, 210, 211, 308, 340, 384
 Tumėnas Stasys 92, 148, 247, 249, 251, 330, 333, 414,
 415, 417, 418, 468, 486, 487, 494, 496

U

Udris Jonas 89, 90, 387
 Urbanavičius Justinas 181

V

Vaiciukevičiūtė Agnė 323, 324

Vaišnys Andrius 89, 188

Vaišvilaitė Irena 300

Vaitkus Romualdas 284

Valantinas Algimantas 38, 39, 40, 41, 46, 47

Valinskas Arūnas 36, 314, 316

Valkiūnas Valdemaras 95, 103, 112, 113, 115, 121, 136,
142, 155, 161, 162, 163, 173, 181, 199, 279, 304, 339,
367, 420, 461

Veryga Aurelijus 53, 54, 55, 56, 57, 74, 101, 115, 186,
234, 237, 238, 239, 242, 312, 313, 314, 315, 422, 435,
436, 437, 440, 490, 492, 502

Vilkauskas Kęstutis 144, 145, 156, 157, 158, 160, 167,
168, 169, 170, 171, 181, 184, 185, 214, 252, 272, 289,
309, 395, 396, 410, 419

Vinčis Leonardas da (Vinci Leonardo da) 301

Vinkus Antanas 41, 91, 110, 131, 205, 206, 208, 218,
239, 258, 288, 309, 349, 357, 375, 474, 493

Vyšniauskas Andrius 41, 42, 82, 83, 107, 108, 109, 126,
127, 166, 228, 269, 367, 404, 480, 481, 485

Vyšniauskas Petras 507

Z

Zingeris Emanuelis 193, 194, 444, 460

Zuokas Artūras 156

Ž

Žalimas Dainius 35, 321, 369, 469

Žemaitaitis Remigijus 48, 53, 60, 62, 67, 68, 69, 70, 71,
72, 73, 75, 80, 81, 85, 86, 87, 91, 97, 100, 105, 109, 120,
127, 133, 134, 136, 145, 156, 173, 181, 183, 233, 241,
242, 273, 388

Žukauskas Artūras 33, 74, 77, 329, 330, 350, 355, 374,
378, 379, 380

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Antroji sesija

2021 m. gegužės 18 d. – birželio 14 d.

61–72 posėdžiai ir minėjimas

ISSN 2538-7979. 2022 03 09. 53,3 apsk. leid. 1.
Tiražas 12 egzempliorių. Užsakymas 2022-336-5.
Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija,
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius.
Interneto puslapis *www.lrs.lt*
Spausdino UAB „Printėja“,
Gedimino g. 16-1, LT-56128 Kaišiadorys.
Interneto puslapis *www.printeja.eu*